00079959

BOMBAY BRANCH
OF THE
ROYAL ASIATIC SOCIETY
Town Hall, Bombay.

Digitized with financial assistance from
Observer Research Foundation
on 17 May, 2019

Ingenuo bonaeque spei
adolescentulo
Johanni Blomkert
diligentiae praemium,
cum e quarta classe in ter-
tium secundus promoveretur,
dederunt Curatores Scholae
...uniana V id. Septemb.
IↃCCCIX.
[illegible]
W. Heerenbeek
Joh. Jan...
Johannes Doesburgh.

Rectore me.
Joh. Silvio.

OPUSCULA
MYTHOLOGICA
PHYSICA & ETHICA
GR. & LAT.
G. de Lairesse f.
AMSTELÆDAMI,
Apud HENRICUM WETSTENIUM 168

O
292.1
Gal/Opu
79959

00079959

OPUSCULA MYTHOLOGICA PHYSICA ET ETHICA.

GRÆCE ET LATINE.

Seriem eorum ſiſtit pagina Præfationem proxime ſequens.

1246

79959

AMSTELÆDAMI

Apud HENRICUM WETSTENIUM.

CIƆ IƆC LXXXVIII.

SPENCERO COMPTONIO

Honoratiſſimi Comitis

NORTHAMTONIÆ

Fratri Germano

T H. G A L E S.

Sæpe videor obſervaſſe, o decus noſtrum, quàm parum Tibi placeant *fabularum* Scriptores. Animis enim benè natis, & verè magnis non niſi magna & ſolida ſatisfaciunt. Soles quoque à me ſubinde quærere,

 re,

re, *ubi ſit illa veterum Sapientia: Poëtas, ſcriptorum vetuſtiſſimos, æternis portentis refertos eſſe. Ecquando dabitur meram intueri veritatem?* Ad hanc ſitim tuam minuendam nonnihil facient Auctores, quos nunc Tibi inſcribo: Horum aliqui eadem, ac Tu, olim conqueſti ſunt. Poſtquam iſtos pervolveris, ſi ulteriùs, (quod fore auguror) aſcendere geſtias; occurrent Tibi, quaſi in ſecundo Stadio, viri duo venerandi, *Ocellus*, & *Timæus*. Horum Sublimitas in Speculationibus *naturæ* vehemen-

menter oblectabit ingenium tuum ad omnia ſublimia comparatum: nec deterrebit Te obſcuritas ſcriptionis; Tibi enim nihil in ullo literarum genere impervium, aut impenetrabile opponi poteſt: Hactenus, inquies, μικρῶν μυστηρίων ἐπόπτης ſum. Ecce igitur præclaros aliquot *morum* Magiſtros. In his, opinor, defixus hærebis, & miraberis homines in mediâ gentilitate poſitos. Accendent Te, ſat ſcio, & inflammabunt omnium virtutum in venis tuis latentes ſcintillas. Hîc Tibi, in loco tuto verſanti, inpræſentiarum valedico, ſi priùs monuero; Multi parentes, quoties ſuis benè pre-

cantur, Te ſuorum votorum faciunt menſuram: Eſt & tibi menſura quædam præſcripta, (ad quam contendere debes) Majorum tuorum ſplendor, fortitudo, conſtantia, religio: ita Tibi ſe plurimum debere olim ſentiet patria tua: nam quantum familiæ tuæ debeat, nulla unquam ætas conticeſcet. Iterum Vale.

Dabam Londini, Kal. Decemb.
Anno Chriſti cIↃ IↃ c LXXXVII.

THO.

THO. GALE

PRÆFATIO

De Scriptoribus Mythologicis, &c.

AD LECTOREM.

V*Etus eſt & receptiſſimus mos informandi puerorum animos per fabulas. Eâ de re Plato in* 2°. *de Rep. ſic diſſerit*; Sermonum formæ ſunt duplices, vera & falſa; in utrâque erudiendus eſt puer, & primò quidem in falsâ. *Hunc morem non tam ratio quàm neceſſitas dictare videtur, nam tinctores per ſurdos colores adſpirant ad feliciores. ſanè fabuloſa hiſtoria, infirmitate ingenii humani, vehementius ferè nos oblectat, quàm ipſa veritas. Et ideò à poëtarum lectione plerumque ſtudiorum rudimenta auſpicamur: ſpecioſa miracula, & mendacia, modo ſint ſplendida, facilè ſeſe nobis inſinuant.*

Iſtis poëtarum illecebris multi faſcinantur; & ad Sirenum ſcopulos hærent, nihil ultra voluptatem & ψυχαγωγίαν *cupientes; Contra iſtum morbum, cautos, tutoſque nos præſtare voluit Plutarchus ſuo* de audiendis Poëtis *libello. Alii autem, non minus periculosè deliri, nihil credunt iſtis fabulis ſubeſſe veritatis; Orphea, Homerum, Heſiodum nihil aliud ſpectaſſe, quàm ut figmenta ingeniosè concinnarent, omnemque ipſos ſibi fidem detrahere, dum hominibus Deos deteriores faciunt; nec alios ſuorum miraculorum teſtes producunt, quàm iſtos Deos, quos ipſi finxerunt. Huic hominum generi ut remedium eſſet ad manum, collegimus in unum corpus hos Auctores,*

res, qui demonſtrabunt nec relligioni ſine ſymbolis & myſteriis, nec naturæ ipſi ſine peplo, nec eloquentiæ ſine tropis & allegoriis ſuam poſſe conſtare dignitatem. De nonnullis igitur horum ſcriptorum, Lector Candide pauca præfari libet, ne forte aut hoſpes aut laſſus ad eos perlegendos accedas.

I. Palæphatus *ex iis ſatis dignoſcitur, *quæ de eo Ger. Voſſius collegit; ea hîc prætermiſi, (ne actum agerem) & occurrunt poſt paucas pàginas.*

II. Heraclitum *è tenebris primus produxit Leo Allatius.* Heraclitus, *inquit ille*, Scriptor eſt antiquæ notæ; ſed inter tot ejuſdem nominis Scriptores, quiſnam ille fuerit, expiſcari alius fortunatius poterit.

Scio equidem Heraclitum & Heraclidem & Heracleonem *aliquoties inter ſe permutari. Sanè liber ille de* Allegoriis Homericis, *quem in hoc corpuſculo mox edimus, Heraclitum habuit auctorem; eum tamen ſub Heraclidis nomine alii evulgârunt. Nihil igitur obſtat, cur non, vice verſâ, Heraclitus pro Heraclide aliquando reperiatur. Quod in ſcriptore hoc accidiſſe veri eſt ſimile. Agatharcides Cnidius multa Heraclidis opera in epitomas redegit; Teſtis ſit Photius* Bibl. tmemate 214. *Inter has ejus epitomas recenſet* ἐπιτομὴν θαυμασίων, καὶ ἐκλογὰς ἱςοριῶν. *Atque hæc non multum abludere videntur ab his quæ tractantur in hoc opuſculo. Palæphati* ἱςορία *apud multos venit pro* περὶ ἀπίςων ἱςοριῶν. *Addo his, eundem Agatharcidem in ſuo quodam apud Photium libro, plurimas collegiſſe* fabuloſas hiſtorias, *quæ quidem ipſæ & apud hunc noſtrum occurrunt.*

Illud quoque non videtur prætermittendum; Teſte Laërtio Heraclides ſcripſit περὶ τῶν ἐν ᾅδου; *iſta autem verba titulum faciunt capitis 21. hujus noſtri Heracliti. Ego igitur ſic cenſeo: libellum hunc eſſe epitomen operis majoris, cujus auctor fuerat Heraclides; Epitomes auctorem puto fuiſſe Agatharcidem. Liber Heraclidis* περὶ πολιτειῶν *idem fatum paſſus eſt; & fortè ab eodem Agatharcide.*

III. *Subjunxi Heraclidi (ſive Heraclito) Anonymum, ob argumenti affinitatem. Hunc debemus Allatio, Allatius Va-*

ticano Codici ; ex eo enim procudit , Anno MDCXLI , *Romæ.*

Anonymus *hic quis fuerit non multùm refert indagare. Sunt enim ea de quibus diſſerit levioris momenti, excerpta ex opere aliquo majori, tanquam* Χρηςομαθίαι , *quod illud* ὅτι *ſatis docet. Duo prima capita inter* ἄπιςα *malè collocantur. Ex eo quædam tranſtulit verbatim Phavorinus. Ex eo Ampelius emendari poteſt, capite de* Miraculis. *Quiſquis fuerit , videtur vixiſſe poſt Proclum Platonicum , quem citat, hoc eſt , poſt tempora Theodoſii & Leonis Thracis. Suſpicor etiam à Græcorum religione fuiſſe alienum hunc Anonymum, vel ſaltem eum qui excerpta hæc nobis confecit. vide cap.* 14. *pag.* 91.

IV. *Sequitur* Eratoſthenis *opuſculum de* Cataſteriſmis. *Corrigendus eſt Suidas in* Ερατοσθένης, *ubi nunc* καταςηριγμοὺς *legimus. De Eratoſthene idem Suidas hæc habet.* Eratoſthenes, Aglai, vel (ut alii tradunt) Ambroſii F. Cyrenæus, Ariſtonis Philoſophi Chii, & Lyſaniæ Cyrenæi Grammatici & Callimachi Poëtæ diſcipulus. Accerſitus autem eſt Athenis à tertio Ptolemæo & ad quintum uſque vixit. Quod autem in omni doctrinæ genere ferret ſecundas ab illis, qui ad ſumma acceſſerunt, cognomento vocatus eſt βῆτα. Alii verò, etiam ſecundum, vel juniorem Platonem, alii, Quinquercionem appellarunt. Natus autem eſt CXXVI Olympiade. Obiit autem Anno Ætatis LXXX, abſtinens à cibo, vel ex inedia, propter hebetatam oculorum aciem, relicto inſigni diſcipulo Ariſtophane Byzantio, cujus rurſus diſcipulus fuit Ariſtarchus. Ipſius vero diſcipuli fuerunt Mnaſeas, & Menander, & Ariſtis. Scripſit autem & philoſophica, & poëmata, & hiſtorias, aſtronomiam, ſeu ſtellarum ſitus, de Philoſophorum ſectis, de vacuitate doloris, Dialogos multos & multa Grammatica.

Sed ut tanti viri induſtria, & ingenii monumenta pleniùs

cognoſcan-

cognoſcantur, *placuit hic indiculum contexere ejus operum; ſimulque apponere auctores*, *ex quibus plura de iis* (*quàm noſtra nunc fert ſcribendi ratio*) *quiſpiam haurire poſſit. Scripſit igitur Eratoſthenes*, *Amathuſiam*, Heſych. *Anterinnyn*, Athen. & Schol. Nican. *Architectonica*, *quæ eadem fortè cum Scenographicis*, Pollux & Schol. Apoll. Rhodii. *Ariſtonem*, Athenæus: *Arithmeticam*, Nicomachus, Jamblichus, Philop. Boet. *Arſinoen*, Athenæus: *Aſtronomica*, Plutarchus, Suidas, Hipparchus, Ptol. Proclus *in* Tim. *De Bonis & Malis*, Harpocr. Cl. Alex. *De Canone Pyth.* extat. & Nicom. *De vet. Comœdiâ*, Plut. in Demoſt. *&* libro, an ſeni ger. Reſp. Laërt. Harpoc. Athen. Poll. *Coſcinum*, Nicomach. *Chronologiam*, Cicero Dion Halic. Cenſorinus, Cl. Alex. Euſeb. *De Cubo*, Extat Oxonii. *Declamationes*, Strabo. *Dialogos*, Suidas. *Dimenſiones*, Vitruv. Plinius, Capella, Macrob. *De Divitiis*, Plutar. Them. *De Doloris vacuitate*, Athen. & Suidas. *Epiſtolas* ad Incertos; ad Hegetorem, Polybium, Ptolemæum: Athen. Eutoch. Macrob. *Erigonen*, Verſu, Hyginus, Longinus, Stephanus. *Erinnyn*, Schol. Nican. *Gallaticam Hiſt.* Steph. in βοὸς Κεφ. Hoc opus puto fuiſſe Calliſthenis; nam Eratoſthenes non pervixit ad tempora Pruſiæ cujus ibi ſit mentio. *Geographiam*, Strabo, Vitr. Steph. Plin. Cæſar, Theon, Cleomed. Sch. Apol. *Gnomonicen*, Vitru. Cleomed. *Grammaticen* lib. 2. Cl. Alex. Heſych. *Harmonica*, Ptolem. Nicom. *Homeri Diorthoſin*, Athen. Strabo. *Mercurium*, *ſive Hermetem*, cujus aliquot carmina extant apud Achil. Tatium. Sch. Nican. & Apollonii., Athen. Macrob. Val. Probum, Heracl. Pont. Steph. Sch. Sophocl. *&* Ariſtoph. *De Nilo*, extat fragm. Proclus in Timæum. *De Octoëteride*, Geminus & Achil. Tatius. *De Olympionicis*, Athen. Cl. Alex. Laert in Emped. *Paſtoralia*, Procl. in Heſ. *Periplum*, ſed Marcianus Heracl. adjudicat hoc opus Timoſtheni; Alii putant legi oportere περὶ πλούτου apud Plut. in The-

Themiſt. *Pinacem*, Strabo. *Platonicum*, Stobæus Phy. Ecl. Theon. *De ſectis Philoſophorum*, Stephan. Suidas, Laert. *De Sectionibus Conicis*, Procl. ad Eucl. *De Ventis*, Achil. Tatius. *Ex his non facile dici poteſt*, *an* Dialogi *non ſint idem opus cum eo de* Doloris Vacuitate, *&* Chronographia *ſive* Chronologia *id*, *quod inſcribitur aliter de* Olympionicis. *Interim vides*, *Lector*, *ex tanto Eratoſthenis theſauro quàm pauca ramenta ad nos devoluta ſunt.* Cataſteriſmorum *libellum poſt tot ſecula* (*Hyginum & Germanicum ſi excipias*,) *nemo*, *quod ſciam*, *vidit*. *Primus eum publici juris fecit Sanctiſſimus Vir Joan.* Fell ὁ μακαρίτης, *Epiſcopus Oxonienſis*. *Vereor autem*, *ut Præſulis Venerandi exemplar integrum fuerit. Sanè in eo vertendo*, (*quod* αὐτοσχεδιάζων *feci*) *nonnullos hiatus mihi videbar obſervaſſe. Unde nec Notarum quicquam Eratoſtheni apponere viſum fuit*, *donec* τὸ ἔδαφος *ſtabile & fixum nanciſci contingeret.*

V. Cornutum *primus publicavit Aldus. Aldi* Codex *in fronte* Phurnutum *vocavit*, *in calce* Cornutum: *ſimilem inconſtantiam obſervavi in Codd.* Oxonienſibus. *Eſt tamen unus inter eos*, *qui Cornuti nomen præfert*, *cui etiam aſtipulatur M S. Vaticanus. Video etiam in quadam* Philelphi *epiſtolâ ad* Pallantem Strozzam, Κορνοῦτον Ῥωμαῖον περὶ ἀλληγοριῶν. *Omnem hac in re dubitationem nobis tollet Auctor Etymologici magni in V.* Ζεὺς; *quædam enim adducit ex hoc ipſo libro*, *ejuſque parentem facit* Κορνοῦτον ἐν τῷ περὶ Ἑλληνικῆς θεολογίας. *Theodoretus quoque* in ſecundo ſermone ad Græcos *ſic citat*, Κορνοῦτος ὁ φιλόσοφος τὴν Ἑλληνικὴν Θεολογίαν ξυντέθεικε. Cornutus Philoſophus Græcanicam Theologiam compoſuit. *Unde obiter liceat obſervare*, *iſtos MSS. Codd. qui habent*, ὦ παιδίον Γεώργιε, *lin.* 1, *eſſe recentioris ævi. Forte igitur integrum hominis nomen fuerit* Ἀνναῖος Πολυδεύκης Κορνοῦτος.

Sunt & alii, *qui Cornutum appellaverunt hunc ſcriptorem. Porphyrius in libro de* Antro Nympharum *profitetur ſe libenter ſequi Cornutum in Allegoriis eliciendis. Imò*, *paginâ* 262. *de* Ant. N. editionis Cantabrigienſis *ſic ſcribit*, ὅθεν

ἐπιθυ-

ἐπιθυμίας μὲν &c. Hæc autem ſunt ipſiſſima verba hujus Cornuti, quemadmodum reſtitui ex MS. Cod. in n. 2. p. 148. *Adhuc idem Porphyrius in libro* περὶ ἀγαλμάτων *quædam diſputabat de voce* Ζεύς; *ea hauſit ex ſecundo capite hujus libelli. Docet autem* L. Holſtenius *ea verba tributa fuiſſe Cornuto a Jo. Stobæo, etiamſi nunc dierum non addatur in Stobæo nomen Cornuti. Sed hoc nemini videri debet mirum, qui viderit ſchedas* Andreæ Schotti, *in quibus multa reperiuntur quæ fruſtra quæras in Stobæo edito.*

Romæ quidem ſub Nerone claruit Annæus Cornutus *Gente Græcus, ſectâ Stoicus. Annæum audis; & in familiâ Senecarum aut Lucanorum agitaſſe facile credes. Habuit in Philoſophiâ auditores præter alios* Annæum Lucanum & A. Perſium. *Auctor vitæ A. Perſii ait Cornutum multa reliquiſſe Philoſophiæ ſuæ monumenta. Ea viderunt* Origenes, Porphyrius, Jamblichus, Syrianus, Stobæus, Simplicius *& alii. Quamquam fortaſſe non eundem intelligunt omnes Cornutum, nam Platonicus, non Stoicus mihi videtur ille Cornutus, quem Stobæus adducit: item is qui toties Proclo laudatur.*

Nec tantùm ob Philoſophiam inclaruit Cornutus, magnum quoque nomen obtinuit etiam ob humaniores literas. Dio *ſcribit eum* εὐδοκιμῆσαι ἐπὶ παιδείᾳ. *Nero ſuum quoddam poëma Cornuto examinandum miſit. Ea res Cornutum perdidit, nam liberiùs paulò locutus de ea ſcriptione, in exilium abire neceſſe habuit. Satyrarum ſcribendarum auctor Cornutus fuit Perſio; id ipſe fatetur ſatyra V. Eundem, puto, Fulgentius* Satyricum *vocat.*

Suetonius poëtam facit Tragicum, *unde & Lucano forte perſuaſit ut* Medeam *ſcriberet. Laudatur porrò Cornutus quidam a* Gellio, Macrobio, Servio, Chariſio, *ob ea quæ in Virgilium commentatus erat. Profitetur denique ipſe Cornutus in hoc opere, ſe ſcripturum in Heſiodum: quod ipſum præſtitiſſe merito videri poſſit ei, qui diligenter animadvertit maximam partem antiquorum in Heſiodum Scholiorum tum verbis, tum ſententiis cum hoc homine mirificè concordare.*

Denique Cornuto præter alia Porphyrius in libello de Categoriis

riis attribuit Τέχνας Ῥητορικὰς, *& Suidas* Ῥητορικά. *Item Porphyrius* (*ut hoc addam extra locum*) *Librum Cornuti citat* πρὸς Ἀθηνόδωρον. *Opus iſtud ſcripſit, opinor, contra Ariſtotelem, nam* Simplicius, *ex Porphyrio, nos docet* Athenodorum *& Cornutum ſcripta edidiſſe adverſus Ariſtotelis Categorias. Addit Simplicius magnam partem operis Cornuti conſumptam fuiſſe in* explicatione & diſtinctione vocum. *Videant igitur quibus commodum eſt an non is ſit ille liber, qui nunc ſervari dicitur in Regis Galliarum Bibliothecâ, ſub nomine* Phurnuti *unà cum* Magiſtro de Atticis. *In tanto interim numero & tantis tenebris antiquitatis lubricum eſt pronunciare quis ſit quem nunc quærimus. Ego Platonicum illum hujuſce libri auctorem eſſe conjicio: eumque eſſe quem toties Porphyrius laudat, & cujus* μεταληπτικὸν *ſcribendi modum Origines & Proclus imitati ſunt.*

V. *De* Salluſtio *minus mihi negotium video dari, nam multa de eo* Teſtimonia *præfiguntur. Quoniam autem de ejus ætate non ſatis conſtat ex iis* Teſtimoniis, *addam apertum indicium ex Simplicii* Commentariis *in Epictetum.* ἐὰν γυμνάζηταί τις πρὸς ἀλγηδόνας, ἀνάγκη ζηλοῦν τὸν ἐφ' ἡμῶν Σαλλούστιον, ἄνθρακα πεπυρακτωμένον ἐπιθέντα γυμνῷ τῷ μηρῷ, καὶ φυσῶντα αὐτὸν, καὶ δοκιμάζοντα ἑαυτὸν μέχρι πόσου δύναται καρτερεῖν. *Ex his liquet illum eo tempore vixiſſe quo Simplicius floruit. Sed & alium locum, præter ea quæ jam allata ſunt, ex Suidâ adjiciamus in V.* ἀπῆγε. *Salluſtius, inquit,* ἀπῆγε τοὺς νέους τῆς φιλοσοφίας; *ubi vides diſſidium cum Proclo agitaſſe hunc Salluſtium; atque ideo nemini ejus ignotam poſſe eſſe ætatem, qui Proclo nobiliſſimo ſynchronon fuiſſe animadverterit.*

VI. *Scriptor ille* de vitâ Homeri, *quem hic recudi fecimus, ſolet præmitti melioribus, & antiquioribus Homeri Editionibus. Solet autem cum aliâ* vitâ *Homeri conjungi, quam* Plutarchus *concinnavit; ſolet denique hæc quoque* vita *Plutarcho attribui. Ego autem* vitam *hanc Plutarcho omninò abjudico. Et primò quidem ſtylus ſcriptoris ejus qui hanc* vitam *conſcripſit longiſſime diſcrepat à Plutarchi dictione & compoſitione.*

Plutar-

Plutarchus ubique difficilis, retruſus, confertus, & confragoſus; omnia hîc aperta, obvia, facilia. Deinde quis affirmabit Plutarchum unius Homeri duas vitas *edidiſſe? Imò prior illa* vita *à Plutarcho ſcripta, poſt hanc compoſita eſt; nam ibi omnia breviter, quæ hic planius poſitis auctoritatibus explicantur. Adhuc manifeſtiſſimum eſt vitam hanc eſſe aliam à priori, ſi quis ad prima verba attendat,* ὅμηρον τὸν ποιητὴν *&c. Accedat his quod hujus libelli ſcriptor, paginâ 293. dicat ſe egiſſe de* Tropis & Schematibus, ἐν τῇ τεχνολογίᾳ· *Plutarchum autem in eo ſcribendi genere fuiſſe verſatum non memini me uſquam legere. Quid quod Plutarchus* libro de audiendis poëtis *dictum illud Simonidis, de* Poëſi *&* Picturâ *aliter exprimat quàm noſter. imo in toto illo de* audiendis poëtis *libro nihil habet Plutarchus huic noſtro ſimile, aut in dictionibus aut in ſententiis.*

Ut igitur paucis abſolvam, equidem exiſtimo ſeniorem Dionyſium Halicarnaſſéum *hujus aurei libri auctorem fuiſſe. Certè ea quæ Plutarcho hunc librum auferunt, Dionyſio vendicant. Character dictionis planè geminus eſt in hoc Biographo & Halicarnaſſeo. Sed nec alium ſcio præter Dionyſium, cui ille locus paginæ 292. in hoc ſcriptore rectius congruat, ubi remittit nos ad ſuam* τεχνολογίαν; *nam Dionyſius ſcripſit* τέχνας ῥητορικάς, *& quidem in eis de* tropis & ſchematibus ſyntheſeos *tractat. Addo illud,* Quintilianus *ubique Dionyſium in ſcribendo expreſſit; multa in ſuum horreum ex Dionyſio comportavit; tacet tamen plerunque unde ſumpſerit. Id ipſum fecit cum hunc Homericæ* vitæ *ſcriptorem legeret. Quintilianus,* nos rite ab Homero cœpturi videmur; *Dionyſius,* ὅμηρον εἰκότως ἀναγινώσκομεν πρῶτον. *Homerus inquit Biographus,* πολλὰς ἀφορμὰς καὶ ὡσεὶ σπέρματα παρεχόμενος: *Accinit Quintilianus,* Homerus omnibus eloquentiæ partibus exemplum & ortum dedit. *Audacter dicam, totus ille Quintiliani pulcherrimus locus ex hoc ſcriptore delibatus eſt, ſuppreſſo Dionyſii nomine. Obſervo tamen, Quintilianum interpoſuiſſe* Arati *nomen, quo furtum ſuum melius tegeret; eodem conſilio quo Heraclitus pag. 274. (cum ſua iſta omnia ex Dionyſio carpſiſſet)* Eudoxi *nomen inſtillavit ad ſuſpicionem diluendam. Sunt adhuc*

huc multæ aliæ συνεμπτώσεις *hujus ſcriptoris & Quintiliani. Uterque eadem tradit de* ὀνοματοποιΐᾳ *&* ἀντωνομασίᾳ *aliiſque figuris. Definitio tropi eadem eſt apud utrumque. Noſter ait dari* ἐκτροπὴν λέξεως, *&* συνθέσεως: *Hæc Quintilianus ſic reddit* —— verti formas verborum & compoſitionis. *Libro* VIII. *Quintilianus agit de* μεταλήψει, *ubi non tantùm hujus noſtri verba in definiendo retinuit, verùm etiam idem exemplum ad illuſtrandum appoſuit, quo noſter uſus eſt in hoc libro pag.* 295. *Denique hæc omnia facilè admittet verè à me dici, qui Dionyſium noſtrum (ſic enim credo)* vitæ *hujus concinnatorem & Quintilianum contendet inter ſeſe, eo loco, in quo uterque tractat* περὶ μεταφορᾶς, *ut ea omnia jam præteream intacta, quæ* H. Stephanus *in ſuâ Dionyſii editione, Quintilianum à Dionyſio mutuo accepiſſe demonſtrat.*

Sed omiſſo Quintiliano, cum illâ ſuâ criſi, magis faciet ad indicandum Vitæ *hujus auctorem, ſi deinceps conferamus eum cum Dionyſio. Faciam id paucis. Dionyſius libro* περὶ συνθέσεως *de Homero ait,* ὁ δὴ πολυφωνότατος ἁπάντων τῶν ποιητῶν Ὅμηρος. Eſt omnium poëtarum in verborum copiâ abundantiſſimus Homerus. *Noſter, quiſquis fuerit, hujus libelli Auctor pag.* 286. *de principe Poëtarum idem judicium protulit, eandem copiam verborum,* λεκτικὴν δύναμιν *&* πολυφωνίαν *ſignanter in eo laudat. Halicarnaſſeus in* Iſæo, *non procul à fine,* δεινότητος οὗτος ὁ ἀνὴρ τὰ σπέρματα καὶ τὰς ἀρχὰς —— παρασχεῖν: *Apud noſtrum pag.* 323. τὰ σπέρματα καὶ τὰς ἀρχὰς ἐνδιδόντα.

Sunt apud Rhetores tria λέξεως πλάσματα, *ſive* χαρακτῆρες. *Hi Dionyſio* ὑψηλὸς, *(alias* αὐστηρὸς*)* ἰσχνὸς, *&* μέσος. *Noſter ſic extulit,* ἁδρὸς, ἰσχνὸς, μέσος *pag.* 314. *Nec quenquam moveat, quod* ἁδρὸν *hîc poſuit; fatetur ipſe horum characterum certa & propria nondum inventa eſſe vocabula: & fortè* τῷ ἁδρῷ *potiſſimè, hoc in loco, uti voluit, quoniam apud pleroſque accepta fuit ea Hermagoræ diviſio; de quâ hîc cum nemine voluit contendere. Sed, (quod ad probandum id, quod volumus, efficacius eſt,) uterque ad hos characteres illuſtrandos iiſdem utitur exemplis, Thucydidis, Lyſiæ, & Demoſthenis;*

Dionyſius in Lyſiâ *&* Demoſthene, *noſter paginâ κ.ôda deſignatâ. Sunt plura hujuſmodi, quæ brevitatis cauſâ non adduco. Alius ille à Dionyſio Halic. ſi ſit hujus vitæ parens (nam is de poëtis ſcripſit) conſtat eum à Dionyſio ſeniore hæc omnia tranſumpſiſſe.*

Supra aliquatenus evicimus Quintilianum ex hoc ſcriptore plurima hauſiſſe; ea res apertè docet hunc ſcriptorem ante Quintilianum vixiſſe. Alia jam probatio ad hominis antiquitatem colligendam ſequitur: Seneca, Epiſtolâ LXXXVIII, niſi fortè tibi Homerum Philoſophum fuiſſe perſuadent. —— nam modo Stoicum illum faciunt, virtutem ſolam probantem, & voluptates refugientem, & ab honeſto, ne immortalitatis quidem pretio, recedentem. *Hæc mihi videtur Seneca adumbraſſe ex paginâ* 332. *ſequentis libelli. Locus prolixior eſt, quàm qui à feſtinante produci poſſit. Pergit Seneca:* modò Epicureum laudantem ſtatum quietæ civitatis, & inter convivia cantuſque vitam exigentis. *Confer pag.* 363 *&* 364. Modò Peripateticum tria genera bonorum inducentem. *Vide hujus dicti fontem apud noſtrum pag.* 333. *Atque ex his conficitur ante Senecam floruiſſe* vitæ hujus *compilatorem. Omitto jam Porphyrium apud Stobæum, (ubi agit de Circe, ejuſque explicat allegoriam) hunc exſcripſiſſe, eſt enim Porphyrius, (quod vix admonere opus ſit) ſcriptor temporum Senecâ & Quintiliano multò inferiorum. Omitto etiam Heraclitum de Allegoriis Homericis, (qui hinc largiter & ὅλῳ τῷ θυλάκῳ mutuatus eſt) nam ejus ætas incerta eſt. Sed ut concludam, quicunque tandem ſit ſcriptor ille, certè elegans eſt, ingenioſus, floridus eſt, optimuſque Homeri interpres, & encomiaſtes; item antiquus & minimè negligendus, cujùs ſententiam Fabius amplectitur; & judicium pluribus locis libenter ſequitur.*

VII. *Proximum locum tenent* Heraclidis Pontici Allegoſiæ, *eo quidem titulo jam olim prodierunt; ſed noſter codex MS. Heraclitum, non Heraclidem, agnoſcit.* Ἡρακλείτου, οὐχὶ τοῦ Σκοτινοῦ, πρὸς τοὺς *&c. ut in primâ annotatione legimus. Titulus is noſtri codicis ideò retinendus eſt, quoniam* Eu-

ſtathius

ſtathius *ad Δ Odyſ. de hoc ipſo opere verba faciens ſic habet*; ὁ Ἡράκλειτος οὐχ ὁ Σκοτινὸς, ἀλλ' ἕτερός τις, ὁ τοῖς ἀπίςοις *&c.* *& ad* Υ Odyſ. ὃ καί τις Ἡράκλειτος ἐπονήσατο. *Alibi quoque ſæpe hunc Heraclitum ad partes vocat, nomine non expreſsô Euſtathius; de quô tamen nihil certi videtur intellexiſſe. Cæterùm quantum hæc editio profecerit ex noſtro MS° codice, Lectori facilè conſtabit ex notis in orâ libri ſubſcriptis. Illud tantùm adjiciam, mihi quidem videri nondum integrum eſſe libellum iſtum; ſunt enim quædam apud Euſtathium hinc citata, quæ minimè nunc comparent in hoc opuſculo. Suſpicatus eſt olim* Con. *Geſnerus libri ſecundi aliquid defeciſſe.*

VIII. Ocellus Lucanus *&* Timæus Locrus *ex ſanctiſſimâ Pythagoræ diſciplinâ profecti ſunt. Horum laudibus quoniam de meo nihil adjicere potui, aliorum de iis in prioribus editionibus* teſtimonia *contentus fui auxiſſe uno atque alio calculo. Quibus addas licet & illud apud Gellium l.* 3. *c.* 18. *ubi Timon Sillographus docet nos, magno pretio hunc libellum ſtetiſſe Platoni, qui ex eo ſuum Timæum compoſuit.*

IX. Theophraſti *characteres multorum eruditis curis elucidati ſunt. Præter alios vidi* Jacobi Duporti *prælectiones, quas* Græcæ *Linguæ Profeſſor Cantabrigiæ habuit, ad hunc Theophraſti libellum. Nos pro noſtro modulo nonnihil iis prodeſſe voluimus ope Cod. MS. adjuti. Joh. Mabillon vir doctus & ordinis ſui decus in* Itinere Italico *ſcribit in Abbatiâ Florentinâ ſervari Theophraſti characteres MSS. Hoc indicio, ſpero fore, ut Philologus aliquis ad perficiendum hunc libellum ſuam operam ſit collaturus; nam & hîc aliquid ſibi longum tempus videtur detruncaſſe.*

X. Demophilum, Democratem (*ſive Democritum*) *&* Secundum *Lucas Holſtenius è tenebris eruit, ejuſque diligentiâ enotuêre. Scio apud* Iſaacum Voſſium *ſervari hos in membranis ſcriptos. Scio & alibi horum inveniri multa effata, quæ tamen recolligere nunc non eſt otium. Hos igitur unà cum reliquis Pythagoricorum in præſentiarum dimitto; animo tamen reviſendi, recenſendi, &, uti ſpero, augendi & ſupplendi, & edendi unà cum Jamblicho de* vitâ & ſectâ Pythagoræ.

goræ. *Hunc enim ex variis MSS. auctum & emendatum, novâque verſione donatum, brevi, favente deo, evulgare meditor.*

XI. *Tandem aliquando devenimus ad* Sextii ſententias. *Nomen hoc non adeo omnibus cognitum, nam aliqui* Sextum *appellant. Sic Origenes* Tomô 15 in Matt. *& Euſebius, eum ſecutus, in* Chronico. *Aliqui putant eundem* Sextum *laudari ab* Himerio *in* monodia pro filio: *ſed hic alius fuit. Rectiùs dicetur,* Q. Sextius, *& ut à filio diſtinguatur,* Q. Sextius Pater. *Adhæſit ei cognomen* Romanus; *opinor quòd Athenis aliquando philoſophatus ſit; nam latum clavum J. Cæſare offerente, reſpuit, & honores ad quos natus erat (utpote familiâ ſenatoriâ ortus) contempſit, patriæque valedixit ob Philoſophiæ amorem. Hujus Q.* Sextii *meminerunt (non ſine admiratione) Seneca, Plinius N. H. Plutarchus, Jamblichus* apud Simplicium in Phyſ. Hieronymus, Auguſtinus, Pelagius, S. Maximus, S. Antonius, & Stobæus. *Imò ante hos omnes ejus meminit* Cicero *l.* 11. *de Fin. ni multum fallor. M. Antoninus Imp. libro ſuo primo enumerat præclaros aliquot viros, per quos in virtutis curriculo provectus fuerat; inter cæteros multa ſalutaria ſe didiciſſe ait* παρὰ Σέξτου. *non neſcio à pleriſque hîc intelligi* Sextum *Plutarchi nepotem, Cheronenſem. Mihi aliter videtur. Eutropius ſcribit* Sextum *illum Rhetoricam & Græcas litteras Marco prælegiſſe; Philoſophiam docuiſſe non dicit; & tamen ea omnia, quæ ſe à* Sexto *accepiſſe agnoſcit Antoninus, petita ſunt ex mediâ Philoſophiâ. Imò ea omnia petita ſunt ex hoc ipſo* Sexti *(vel* Sextii*) enchiridio; quod conferenti patebit. Dices,* Sextius *diu ante Marcum vixit; reſpondeo, non ſolos eos ibi laudat Imperator, quorum vivam vocem audierat. Si verò* Sextus *ille*, Cheronenſis *habendus ſit, nihil obſtet quin ipſe à* Sextio *noſtro ea hauſerit, quæ Marco Antonino propinabat. Pluribus nunc non immorabor; conſideret Lector accuratus apud Imperatorem,* τὸ καταληπτικὸν καὶ ὁδῷ ἐξευρετικὸν καὶ τακτικὸν τῶν εἰς βίον ἀναγκαίων δογμάτων. *Hæc, inquam, Epitome ſunt hujus Enchiridii. Item, quæ de Sextii* Speculo *latè diſputat Seneca l.* 2.

de

de Xâ, occaſionem dederunt iis, quæ Imp. diſſerit de Ira, Sectione nonâ primi ſui libri.

Quod autem hujus Enchiridii auctor fuerit ille Sextius Romanus, *apertè teſtatur Origenes*, Φησὶ δὲ Σέξτος ἐν ταῖς γνώμαις, βιβλίῳ φερομένῳ παρὰ τοῖς πολλοῖς ὡς δοκίμῳ. *Deinde progreſſu quædam adducit, quæ etiam nunc in hoc libello legimus. Audiamus Ruffinum Presbyterum*, Sixtum Pythagoricum in Latinum verti, quem Sixtum Epiſcopum eſſe tradunt, qui apud nos in urbe Romanâ Sixtus [*f. Xyſtus*] vocatur, Epiſcopi & Martyris gloriâ decoratus: hunc verò cùm legerit ſoror tua, O Aproniane, inveniet tam brevem, ut videat ſingulis verſibus ingentes explicari ſenſus; tam vehementem, ut verſûs ſententia ad totius vitæ perfectionem poſſit ſufficere. *Fraudem Ruffni vidit ſtatim, & exagitavit Hieronymus libro* 4. *in* Hieremiam *cap.* 32. (*quod ante nos obſervavit Cl. & ampliſſimus* Huetius, *Epiſ. Sueſſ. deſignatus*) *tangit quoque eandem rem Hieronymus* adverſus Jovinianum, *& Ep. ad* Cteſiphontem. *Poſt hæc & Auguſtinu retraxit quæ ſenſerat de* Sextio, *& Gelaſius ſuo decreto* (*modò ſit Gelaſii*) *ſic ex catalogo Eccleſiaſticorum Scriptorum expunxit.* Liber proverbiorum, qui ab Hæreticis conſcriptus eſt, & S. Xyſti nomine prænotatus eſt, Apocryphus. *Nec ſatis habuit Ruffinus alienum fœtum* Xyſto *ſuppoſuiſſe; ſed huic ipſi* Sextio *aliena dicta inſeruit; ſuo more omnia vertendo pervertit & contaminat. Ipſe fatetur loco ſuprà allato.* Addidi & quædam [Sextio] religioſi patris ad filium. *Cur veritus eſt apertè dicere ex Clementis* Recognitionibus? *nam inde iſta addidit, vel, ut veriùs dixerim, reddidit* Sextio. *Scripſit* Sextius, *methodo Pythagoricâ*, Γνώμας, *&* ὅμοια; *Seneca vidit.* Sextium *Demophilus imitatus eſt, quamquam nunc ejus* ὅμοια *malo ordine præmittantur* Γνώμαις. *Pſeudo-Clemens ille in libro* Paſtoris, (*nam Clementis opus eſſe, multa ſunt quæ ſuadent*) Γνώμας *&* ὅμοια *ſua ex hoc noſtro effinxit: in libro primo* Conſtit. *in* Recognitionibus *&* Homiliis *vix quicquam habet, quod non,*

 parvâ

parvâ & pravâ declinatione, ex hoc libello expreſſerit. Sed hæc noluit Ruffinus tangere; ne ſc. Xyſto *ſuo aliquid detraheret auctoritatis; aut fortè minori in pretio eſſent pulchri illi libri Clementis, ſiquando* Sextius, *detractâ perſonâ, purus putus deprehenderetur Pythagoricus.* Sextius *igitur verus eſt tot aurearum ſententiarum & monitionum pater. Conſtat hoc ex Senecâ, qui eum incontaminatum legit; qui inde ſuum illud gnomicum dicendi genus aliaque multa didicit. Audi ipſum ingenuè fatentem;* Lectus eſt deinde liber Q. Sextii Patris; magni, ſi quid mihi credis, viri; & licet negent Stoici. Quantum in illo, Dii boni, vigoris? quantum animi? cùm legeris Sextium, dices: vivit, viget, liber eſt, ſupra hominem eſt, dimittit me plenum ingentis fiduciæ. Nam hoc quoque egregium Sextius habet, quod & beatæ tibi vitæ oſtendet magnitudinem, & deſperationem ejus non faciet. *Seneca epiſtolâ* LXIV. *Legat cui vacat ejuſdem epiſtolas 59, 98. librum 2. de Irâ. c. 36. librum 3. c. 36. Et mirari ſubit neminem eorum, qui in Senecam ſcripſerunt, perſpexiſſe Senecæ proverbia ex* Sextii Proverbiis *expreſſa fuiſſe. imò, vividum illum ſpiritum, quo fertur Seneca per totam moralem Philoſophiam, hauſtum fuiſſe ex libro* Sextii. Sextium *igitur, ſi quis Græcè nobis exhiberet, magno profectò beneficio nos mactaret. Interea temporis non pœnitenda* Sextii *fragmenta ſuperſunt apud Demophilum & Democratem; alia item paſſim apud Joannem Stobæum ſub nomine Pythagoræ, & aliorum, imò ſæpe ἀδέσποτα. Latina porrò, (ut illud obiter addam) exemplaria harum Parabolarum (ut Seneca vocat) adeò inter ſe diſcrepant, ut ferè conſtet duas olim emanaſſe verſiones. Horum exemplarium alia plures multò ſententias continent, alia pauciores; in aliis multæ ſunt repetitiones, & ordo nonnihil immutatur: alia duas partes in hoc opuſculo faciunt, quod ipſum Hieronymus animadvertit. Denique nullum adhuc nactus ſum exemplar, cui non fieri poſſet aliqua acceſſio ex accuratâ prædictorum Scriptorum collatione. Atque hæc de Sextio, cæteriſque Auctoribus, quos in hoc volumine Optimus vir* H. Wetstenius *Bibliopola Amſtelodamenſis magnis*

impenſis prælo ſubjecit, & in manus eruditorum tranſmiſit. *Unum reſtat, quod Te celare, Lector benevole, nullo modo debeam.* Marcus Meibomius *Vir eſt in Græcis, Latinis, Hebræiſque literis eruditiſſimus. Hoc ubique, me tacente, ejus docta ſcripta teſtantur. Tantus vir non dedignatus eſt ad hanc editionem procurandam deſcendere, ut quàm emendatiſſima hæc prodirent. Notas porrò Heraclidi & Pythagoreorum Fragmentis, elegantes adjecit; in Græcis accuratiſſimam operam poſuit, nam præter infinitos errores quos ſuſtulit, optimo etiam conſilio characterem adduxit in uſum facilem, & expeditum, nexibus, & ligaturis, quas vocant, liberum. Denique in totâ hac re adeò ſe acutum & Lynceum præſtitit, ut facilius ſit ejus admirari Criticen, quàm dignè laudare. Mecum igitur, Lector benevole, habe gratias Cl. Meibomio, ſimulque opta ut nobilis aliquis Scriptor ei veniat in manus, in quo edendo & noſtris commodis & ſuæ famæ velificare non gravetur. Imò, omnibus votis potiſſimè contendamus, ut præclaras ſuas obſervationes in Sacram Paginam, jam diu deſideratas, velit aliquando emittere. Tu interim, Lector, hæc, Præfationis loco, breviter congeſtéque à me dicta æqui bonique conſulas.* Vale. Scribebam Londini in Ædibus Coletinis, Anno Salutis per Chriſtum cIↃ ↃC LXXXVII.

SERIES

SERIES
OPUSCULORUM
MYTHOLOGICORUM, &c.

PAlæphati de Incredibilibus Hiſtoriis. *pag.* 1
Heracliti de Incredibilibus. 67
Anonymi *longe Heraclito recentioris* de Incredibilibus. 83
Eratoſthenis Cyrenæi Cataſteriſmi. 97
Phurnuti de Natura Deorum Commentarius. 137
Salluſtii Philoſophi de Diis & Mundo. 237
Homeri Poëtæ Vita. 281
Heraclidis Pontici Allegoriæ Homeri. 405
Ocellus Lucanus Philoſophus de Univerſi Natura. 499
Timæi Locri de anima mundi & Natura. 539
Theophraſti Notationes Morum. 567
Demophili Similitudines ſeu Vitæ Curatio ex Pythagoreis. 611
Democratis Philoſophi Aureæ Sententiæ. 626
Secundi Athenienſis Sophiſtæ Sententiæ. 640
Sexti Pythagorei Sententiæ è Græco in Latinum à Ruffino verſæ. 643
Ex quorundam Pythagoreorum libris Fragmenta, in quibus de Philoſophia Morali agitur. 657

ΠΑΛΑΙ-

ΠΑΛΑΙΦΑ'ΤΟΥ

ΠΕΡῚ

Α'ΠΙ'ΣΤΩΝ

Ι'ΣΤΟΡΙΩ͂Ν.

PALÆPHATI

DE

INCREDIBILIBUS

HISTORIIS.

Idem Chil. VII. Hiſt. XCIX.

Χρὴ κεντοταύρους τὸ λοιπὸν, μηδὲ κενταύρους λέγειν,
Παλαίφατε σοφώτατε. τὰ Παλαιφάτου ταῦτα.

Apoſtolius Centuria II.

Ὁ δὲ Παλαίφατος περὶ Ἀμαλθείας οὕτω φησί. ὅτι Ἡρακλῆς ἀποδημῶν κατὰ Βοιωτίαν, &c.

Virgilius in Ciri.

Infamem tali meritò rumore fuiſſe,
Docta Palæphatiâ teſtatur voce papyrus.

Hieronymus in Chronico Euſebiano ad annum DCXXX.

Secundùm quorundam opinionem, hâc ætate Phrixus cum Hella ſorore fugiens inſidias novercales, viſus eſt per mare vehi ab Ariete velleris aurei. Fuit autem ei navis parata fugienti, cujus inſigne aries erat. Porrò *Palæphatus affirmat, Arietem vocatum nutritorem ejus, per quem liberatus fuit.*

Idem ad annum DCLXXV.

Pegaſus equus velociſſimus cujuſdam mulieris fuit, ſive, ut Palæphatus affirmat, Bellerophontis navis fuit.

Idem ad annum DCXCV.

Ea quæ de Spartis memorantur, quos Palæphatus ſcribit, quum proximarum eſſent regionum, adverſus Cadmum ſubitò extitiſſe, & propter repentinos, quaſi de terra contractus, & ex omni parte conflictus, SPARTOS *vocatos, tunc geſta ſunt.*

Idem ad annum DCCXXXVI.

Eæ, quæ de Dædalo fabulæ feruntur, qui viſus eſt ſimulacra feciſſe moventia. Primus enim omnium pedes ſtatuarum à ſe invicem ſeparavit, aliis conjunctim eos fabricantibus. Pal*æphatus memorat. Nec non quomodo cum filio Icaro Minoem navi fugerit, & propter inveſtigabilem fugam avolâſſe pennis æſtimatus ſit.*

Idem ad annum DCCLVI.

Sphingem verò ſcribit Palæphatus, uxorem Cadmi, propter zelum Harmoniæ à viro recedentem, contra Cadmum reſtitiſſe.

Idem ad annum DCCLXXII.

Bellum Lapitharum, & Centaurorum ſub hoc tempore: quos ſcribit Palæphatus libro de Incredibilibus nobiles fuiſſe equites Theſſalorum.

Idem ad annum DCCCXLIII.

Ea, quæ de Ulyſſe fabulæ ferunt, quomodo trieri Tyrrhenorum Scyllam fugerit, ſpoliare hoſpites ſolitam; ſcribit Palæphatus Incredibilium libro primo. Sirenas quoque fuiſſe meretrices, quæ deceperunt navigantes.

Oroſius Lib. I. CAP. XIII.

Sed Theſſalos Palæphatus in libro primo Incredibilium prodit, ipſos à Lapithis creditos dictóſque fuiſſe Centauros, eò quòd diſcurrentes in bella equites, veluti unum corpus equorum & hominum viderentur.

DE

DE
PALÆPHATIS,
Ex Libro Illuſtris Viri
GERARDI JOANNIS VOSSII de Hiſtoricis Græcis, alterâ parte auctiore nunc propediem lucem viſuro.

Palæphatus, Grammaticus Ægyptius, vel juxta alios, Athenienſis, ἔγραψε ἱϛορίαν ἰδίαν, *Suida teſte. Ex quo etiam ediſſe cognoſcimus Ægyptiam philoſophiam, & argumenta in Simonidem, &* μυθικῶν *librum unum, &* λύσεις τῶν μυθικῶς εἰρημένων. *Quorum poſtrema duo idem poterant volumen credi; niſi apertè diſtingueret Suidas. Præterea Troica (quorum præter alios meminêre Stephanus in* Χαριμάται, *& Suidas in* Μακροκέφαλοι*) à nonnullis Grammatici hujus eſſe credebantur. Compluribus id opus libris conſtitiſſe, indicat, quòd Harpocration in* Δυσαύλης *laudet Palæphatum* ἐν πρώτῳ Τρωϊκῶν; *atque idem in* Μακροκέφαλος *citet* ἐν ἑβδόμῃ Τρωϊκῶν. *Alii alterius eſſe exiſtimârunt. Incerta eò res eſt, quia quatuor fuêre Palæphati. Unus erat Poëta epicus Athenienſis: alter Parius, vel Prienenſis: tertius Hiſtoricus Abydenus: quartus Grammaticus iſte Ægyptius, vel Athenienſis. Trium priorum ætas à Suida indicatur. Nam Athenienſem* ἐποποιὸν *ſupparem fuiſſe Phemonoæ ait, vel fortaſſe etiam antiquiorem: Parium vel Prienenſem refert ad tempora Artaxerxis: Abydenum ad ætatem Alexandri Magni: quarti autem tempus ignoratur. Ex quatuor iſtis primus in conſiderationem non venit hoc loco. Quòd ſiquis nôſſe volet, quæ carmine ſcripſerit, adeat Suidam. De tertiò autem, Abydeno nempe Hiſtorico, actum nobis lib.* I. *cap.* IX. *Superſunt ſecundus, quartúſque: quorum ille Parius, aut Prienenſis; hic Ægyptius, vel Athenienſis fuiſſe dicitur à Suida. Priori tribuit quinque libros* ἀπίϛων; *ſed addit, à quibuſdam eos adſcribi Palæphato Athenienſi; ac hunc quoque illud argumentum tractâſſe. Verùm cùm poſtea refert, quæ ſcripſerit Athenienſis Palæphatus, non nominat libros* ἀπίϛων, *ſed* λύσεις τῶν μυθικῶς εἰρημένων. *Exſtat hodiéque Palæphati operis fragmentum; quo poëticæ fabulæ explicantur. Id Parii Palæphati arbitrantur Cælius Rhodiginus lib.* XXX. *Antiquar. Lect. cap.* XXXIV. *& Lilius Gyraldus dial.* II. *Hiſtoriæ Poët. Quam & ſententiam ipſi primitus ſecuti fuimus: ſed poſtea mutavimus. Movit Theo in Progymnaſmatis capite* περὶ ἀνασκευῆς, καὶ κατασκευῆς, *ubi hunc in modum loquitur:* Παλαιφάτῳ τῷ περιπατητικῷ ἐϛιν ὅλον βιβλίον περὶ τῶν ἀπίϛων ἐπιγραφόμενον. *Ac ſimiliter inſcripſit autor librum, quem habemus. Siquidem illum eo pacto orditur:* τάδε περὶ ἀπίϛων συγγέγραφα. *In Theonis autem verbis conſiderandum, quòd* ἀπίϛων *ſcriptorem appellet Philoſophum Peripateticum. Imò & Joannes Tzetzes, qui ſæpius citat Palæphati* Μυθολογικὰ, *nunc eum vocet* Φιλόσοφον Στωϊκὸν, *ut Chil.* IX. *Hiſtor.* CCLXXIII. *nunc* ἄνδρα ἐκ περιπάτου, *ut Chi*[illegible]I. *Hiſtor.* XX.

 Quo-

Quorum ſi alterutrum verum ſit; diverſus fuerit à Pario illo, ſive Priennenſi; qui ſub Artaxerxe vixit. Nam Zeno, Stoicæ ſectæ conditor, demum floruit everſo jam Perſarum imperio ab Alexandro Magno, imò Rege hoc jam extincto; & ſucceſſoribus ejus inter ſe de imperio decertantibus. Nec Parius ille Peripateticus rectè dicatur; cùm appellatio ea conveniat nulli, qui Ariſtotele ipſo antiquior ſit. Sic igitur ſtatuo, ſi Palæphatus, quem habemus, eſt unus ex illis Suidæ memoratis, eſſe illum incertæ ætatis, Ægyptium, ſive Athenienſem; quem & ipſum περὶ ἀπίστων tractâſſe, ibidem dicitur. Tantùm metuo, nè Suidas nobis duos confundat Palæphatos; quorum unus fuerit Ægyptius, alter Athenienſis; unus Grammaticus, alter Philoſophus. Nam ſcriptor ille Suidæ vocatur Grammaticus; Theoni Philoſophus Peripateticus; Tzetzæ nunc Peripateticus, nunc Stoicus; ut vidimus. Cùm autem Tzetzes ſibi parum conſtet; & Theo longè ſit antiquior: potiùs Peripateticum fuiſſe cenſeo. Etſi Joſephus Scaliger, in poëmate, quod Ciris inſcribitur, Stoicum & ipſe nuncupet: nempe à Tzetze, ut puto, deceptus. Palæphati ejus libri περὶ ἀπίστων, de quo diximus, meminit quoque Virgilius, ſive alius, in Ciri:

Infamem tali meritò rumore fuiſſe,
Docta Palæphatiâ teſtatur voce papyrus.

Priorem ſic verſum reſcripſi, Paulum Leopardum ſecutus, Lib. x. *Miſcell. cap.* XXIV. *Ubi in vulgatis perperam eſt,* meritorum more. *Poſteriori verſu retineo ſcripturam vulgarem; licet minimè me fugiat, non Georgium Fabricium modò, ſed Joſephum quoque Scaligerum, pro* papyrus *reponere* Pachynus. *Mentio ejus præterea eſt apud Probum in* III. *Georgicon; Euſebium in Chronicis ad numerum* IↃCCLVII, *ubi de Tyndari libris, & alibi; Oroſium lib.* I. *cap.* XIII.

PALÆPHATI DE INCREDIBILIBUS HISTORIIS.

HÆc de incredibilibus conſcripſi. Hominum quidem hi fidem habent omnibus illis, quæ dicuntur, tanquam ab ſapientia, ſcientiáque alieni. Alii verò naturâ ſapientiores, & rerum ſcrutatores, omnino non credunt horum quidquam fieri. Mihi autem videtur, facta fuiſſe omnia, quæ narrantur. Si enim ſolo nomine contigiſſent, ſermo ſuper his exiſteret nullus. Sed primùm opera, deinde ſermo ejuſmodi, qualis eſt de iis. Cujuſmodi autem ſpecies, & formæ narrantur, fuerunt tum quoque. Quæ nunc non exſtant, eadem

ΠΑΛΑΙΦΑΤΟΥ [1] ΠΕΡΙ ἈΠΙΣΤΩΝ ἹΣΤΟΡΙΩ͂Ν.

ΤΑ δὲ [2] περὶ ἀπίςων συγγέγραφα. [3] τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν γὰρ πείθονται πᾶσι τοῖς λεγομένοις, ὡς ἀνομίλητοι σοφίας, καὶ ἐπιςήμης· οἱ δὲ πυκνότεροι τὴν φύσιν, καὶ πολυπράγμονες, ἀπιςοῦσι τὸ παράπαν [4] μηδὲν γίνεσθαι τούτων. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ γενέσθαι πάντα τὰ λεγόμενα. [5] οὐ γὰρ ὄνομα μόνον ἐγένοντο, λόγος δὲ περὶ αὐτῶν οὐδεὶς ὑπῆρξεν· ἀλλὰ πρότερον [6] τὰ ἔργα, εἶθ' οὕτως ὁ λόγος, ὁ περὶ αὐτῶν. ὅσα δὲ εἴδη καὶ μορφαί εἰσι λεγόμεναι, καὶ γενόμεναι τότε· αἳ νῦν οὐκ εἰσὶ, τὰ τοιαῦτα οὐκ ἐγένετο.

1 Titulus hujus libri valde incertus. Theo Sophiſta, Suidas, & Hieron. in Chron. Euſeb. videntur legiſſe, περὶ τῶν ἀπίςων. Sic Heraclitus, & Anonymus [quem damus] ſuos libb. inſcripsêre. Impreſſi habent περὶ τῶν ἀπίςων ἱστοριῶν. Sic Apollonides, περὶ τῶν κατεψευσμένων [in Ammonio MS°. ἱστοριῶν,] & Myrſilus Lesbius, περὶ τῶν παραδόξων ἱστορικῶν, ſcripſére Dionyſ. Mitylenæus, & Charax. Codd. Cant. & Ox. γ. ἐκ τῶν τοῦ Παλαιφάτου περὶ τῶν ἱςοριῶν. Editio Baſil. περὶ μύθων, Suidas μυθικῶν, Tzetzes μυθολογικῶν libros huic tribuunt.

2 Prophetæ in S. Script. Timæus Locrus, Ocellus, Alcmæon Crotoniates apud Laërtium, Herodotus, Thucydides, Suſarion apud Diomedem (quem corriges ex Stobæo, & Dionyſio Thrace MS°.) ſic ferè exordiuntur. Vide Meurſium in Epiſt. Beſſarionis, & Dionem Chryſ. de Homero; & quæ nos ad Herodotum, editum Lond.

3 Cod. Ox. α, leg. ἀνθρώπων γὰρ οἱ μὲν εὐπειθέςεροι πείθονται π. τοῖς —— rectè.

4 Παράπαν, γίνεσθαί τι τούτων. Ox α.

5 Οὐ γὰρ —— Ox. α, & Arun. Gal. οὐ γὰρ ὀνόματα μόνον ὑπῆρξε, λόγος δὲ περὶ αὐτῶν οὐδείς. Tollius pro οὐ ponit εἰ fortè λόγος μὲν π. α. οὐ. ὑπῆρξεν ἄν.

6 Πρότερον ἐγένετο τὸ ἔργον.

Εἰ

το. [7] εἰ γὰρ τότε, καὶ ἄλλοτε ἐγένετο, καὶ νῦν τε γίνεται, καὶ αὖθις ἔσαι. ἀεὶ δὲ ἔγωγε[1] ἐπαινῶ τοὺς [8] συγγραφέας Μέλισσον, καὶ Λαμίσκον τὸν Σάμιον, [9] ἐν ἀρχῇ λέγοντας. ἔσιν ἃ ἐγένετο, καὶ νῦν ἔσαι. [10] γενόμενα δέ τινα οἱ ποιηταὶ, καὶ λογογράφοι παρέτρεψαν εἰς τὸ ἀπισότερον, καὶ θαυμασιώτερον, τοῦ θαυμάζειν ἕνεκα τοὺς ἀνθρώπους. ἐγὼ δὲ γινώσκω, ὅτι οὐ δύναται τὰ τοιαῦτα εἶναι, οἷα καὶ λέγεται. τοῦτο δὲ καὶ διείληφα, ὅτι εἰ μὴ ἐγένετο, οὐκ ἂν ἐλέγετο. [11] ἀπελθὼν δὲ καὶ πλείστας χώρας, ἐπυνθανόμην ἐκ πρεσβυτέρων, ὡς ἀκούοιεν περὶ ἑκάσου αὐτῶν. συγγράφω δὲ, ἃ ἐπυθόμην περὶ αὐτῶν. καὶ τὰ χωρία αὐτὸς εἶδον, ὡς ἔσιν ἕκασον ἔχον. καὶ γέγραφα ταῦτα, οὐχ οἷα ἦν λεγόμενα, ἀλλ᾽ αὐτὸς ἐπελθὼν, καὶ ἱσορήσας.

neque fuerunt. Si tunc enim, & alio tempore acciderunt; & jam fiunt, atque erunt deinceps. Ego verò ſemper laudo ſcriptores Meliſſum, & Lamiſcum Samium, ſtatuentes, quæ in rerum primordio nata ſunt, etiam nunc fore. Facta autem quædam poëtæ, & fabulatores, ad incredibilia, & miranda magis perverterunt, ejus ergo, ut homines obſtupeſcerent. Equidem ſentio, talia minimè eſſe poſſe, qualia circumferuntur. Hoc autem, collegi, quòd ſi minùs facta eſſent, non item narrarentur. Ingreſſus verò & plurima loca, ex ſenioribus ſum ſciſcitatus, quomodo de unoquoque illorum inaudiviſſent. Conſcribo autem, quæ de iis intellexi. Et loca ipſe vidi, ut quiſque haberet; & conſignavi hæc, non qualia vulgò narrantur; ſed quemadmodum ipſe ingreſſus, omnia cognovi.

7 Εἰ γάρ ποτε καὶ ———

8 Συγγραφεὺς hìc laxè ſumitur pro quovis ſcriptore. Voſſ. Hiſt. Gr.

9 Ἐν ἀρχῇ —— Arun. ἔσιν ἃ, καὶ ἐγένετο, καὶ νῦν ἔσαι. Voſſ. in Hiſt. Gr. ἔστι νῦν ἃ ἐγένετο καὶ ἔσαι. fortè, ἔσιν ἃ ἐγίνετο, καὶ ἦν, καὶ ἔσαι. vel, ἐν ἀρχῇ, λέγοντας, ἔσι τινα ἐγένετο, καὶ ἦν, καὶ ἔσται. Vide cap. Eccl. 1. ℣. 9. Antiquorum temporum non alia ratio fuit, quàm nunc eſt; quod ergo nunc non fit, nec olim fuit. Voſſ.

10 Γενομένων δὲ τινῶν οἱ ποιητικοὶ λογογράφοι —— Ox. β. οἱ π. λόγοι. Ox. α.

11 ἐπελθὼν δὲ —— Mox, χωρία αὐτῶν ——— Oxon. uterque. & Gal. & Ravii cod. Vid. Artemid. Procem.

* Περὶ Κενταύρων.

I. De Centauris.

Κένταυροι ὡς θηρία ἐγένοντο, καὶ ἵππων μὲν εἶχον ὅλην τὴν

CEntauri feræ fuerunt, & ad equorum modum to-

* Ox. & Lo[illegible]d. titulum cum initio c[illegible]njung[illegible]t, ſic, Περὶ Κενταύρων φασὶν ὡς θ. quod & alibi fit. Sic & cod. Gal. & Flor.

tam formam habuere, excepto capite. Si quis itaque perſuaſum habeat, ejuſmodi beſtiam fuiſſe, impoſſibilibus credidit. Neque enim natura equi, hominiſque, inter ſe convenit; neque alimentum ſimile; neque per os, & guttur humanum, equi nutrimentum poteſt deſcendere. Si autem forma talis tum temporis extitiſſet, etiam nunc ſupereſſet. At rei veritas ita habet. Ixione Theſſaliæ Rege, in monte Pelio furore correptum eſt taurorum agmen, ac quicquid montium reliquum erat, inacceſſum reddidit. Tauri enim in loca culta deſcendentes, arbores concutiebant, ac fructus, jumentis ſimul noxii. Proclamari itaque juſſit Ixion, ſi quis hos tauros ſuſtuliſſet, illi ingentem pecuniæ vim dandam. Juvenes autem quidam è locis ad montis pedem, & pago dicto Nephele, equos condocefacere celetes excogitârunt. Neſcivere enim priùs equis vehi; ſed curribus ſolùm utebantur. Ita quidem, celetes adſcendentes, ferebantur in tauros, & factâ in gregem incurſione,

τὴν ἰδέαν, πλὴν τῆς [1] κεφαλῆς. εἴ τις οὖν πείθεται τοιοῦτο γενέσθαι θηρίον, [2] ἀδυνάτοις πεπίστευκεν. [3] οὔτε γὰρ ἡ φύσις σύμφωνος ἵππου καὶ ἀνδρὸς, οὔτε ἡ τροφὴ ὁμοία, οὔτε διὰ στόματος καὶ φάρυγγος ἀνθρωπείου δυνατὸν ἵππου τροφὴν διελθεῖν. εἰ δὲ τοιαύτη ἰδέα τότε ἦν, καὶ νῦν [4] ὑπῆρχε. τὸ δ' ἀληθὲς ἔχει ὧδε. Ἰξίονος βασιλέως ὄντος Θεσσαλίας, ἐν τῷ Πηλίῳ ὄρει ἀπηγριώθη ταύρων ἀγέλη, [5] καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ὀρῶν ἄβατα ἐποίει. εἰς γὰρ τὰ οἰκούμενα κατιόντες οἱ ταῦροι, ἔσινον τὰ δένδρα, καὶ τοὺς καρποὺς, καὶ τὰ ὑποζύγια διέφθειρον. ἐκήρυξεν οὖν ὁ Ἰξίων, ὡς [6] εἴ τις οὖν ἕλοιτο τοὺς ταύρους, τούτῳ † δῴη χρήματα πάμπολλα. νεανίσκοι δέ τινες ἐκ τῆς ὑπωρείας, ἐκ κώμης τινὸς καλουμένης Νεφέλης, ἐπινοοῦσιν ἵππους κέλητας διδάξαι. πρότερον γὰρ οὐκ ἠπίσαντο ἐφ' ἵππων ὀχεῖσθαι, ἀλλὰ μόνον [7] ἅρμασιν ἐχρῶντο. οὕτω δὲ [8] ἀναβαίνοντες

νοντες

1 Poſt κεφαλῆς, Ox. α. & Arun. addunt, ταύτην δὲ ἀνδρός.

2 Ἀδύνατον πεπ. Ox. α. ἐν ἀδυνάτοις Ox. γ. & Cantab. ut & Flor. & Gall. Vid. Salmuth. in Panc. p. 226.

3 Οὔτε γὰρ ἄλλως αἱ φύσεις σύμφωνοι — Ox. α — & Arun. pro τροφὴ, Apoſtolius legit μορφὴ — quod placet Pantino, & Tollio contra veteres codd. Vid. Galen. de uſu part. lib. 3°.

4 Καὶ νῦν ἂν ὑπῆρχε — Cant. ὑπ. ἄν. Flor. & Gal. Ox. α & β.

5 Ἥτις καὶ τ. Mox. ἐσίνοντο τὰ — &, τὸν καρπὸν — Ox. α. & β. — συνέφθειραν Ox. & Arun. ἔφθειρον, Cant.

6 Εἴ τις ἀνέλοι — δώσειν χρ. πολλά. Ox. α, & β.

7 Μόνον αὐτοῖς ἐχρῶντο κατὰ τὰ ἅρματα. Ox. β. negat hoc Tzetzes in Chil. Virgilius & Plin. lib. 7. Lapithis tribuunt, quod hic Centauris.

8 Apoſtol. & codd. omnes, ἀναβάντες. mox, ἐν τῇ ἀγέλῃ — Apoſt. & Cantabr. Fl. & Gal.

νοντες τοὺς κέλητας ἤλαυνον ἐφ᾽ οὗ οἱ ταῦροι ἦσαν· καὶ ἐπεισβάλλοντες τῇ ἀγέλῃ, ἠκόντιζον. καὶ ὅτε μὲν ἐδιώκοντο ὑπὸ τῶν ταύρων, [9] ἀπέφευγον οἱ νεανίαι· ποδωκέϛεροι γὰρ ἦσαν οἱ ἵπποι. ὅτε δὲ ἔϛησαν οἱ ταῦροι, ὑποϛρέφοντες ἠκόντιζον. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἀνεῖλον αὐτούς. καὶ τὸ μὲν ὄνομα ἐντεῦθεν ἔλαβον οἱ κένταυροι, ὅτι τοὺς ταύρους κατεκέντουν. [10] οὐδὲν γὰρ πρόσεϛι ταύρου τοῖς κενταύροις. ἀλλ᾽ ἵππου καὶ ἀνδρὸς ἰδέα ἐϛὶν ἀπὸ τοῦ ἔργου. λαβόντες γοῦν οἱ κένταυροι παρὰ Ἰξίονος χρήματα, καὶ γαυριῶντες ἐπὶ τῇ πράξει, καὶ τῷ πλούτῳ, ὑβριϛαὶ ὑπῆρχον, καὶ ὑπερήφανοι, καὶ πολλὰ κακὰ εἰργάζοντο, καὶ δὴ καὶ κατ᾽ αὐτοῦ τοῦ Ἰξίονος, ὃς ᾤκει τὴν νῦν καλουμένην Λάρισσαν πόλιν. οἱ δὲ τότε τοῦτο τὸ χωρίον οἰκοῦντες, Λαπίθαι ἐκαλοῦντο. κεκλημένοι δὲ οἱ κένταυροι παρὰ τῶν Λαπιθῶν ἐπὶ θοίνην, μεθυσθέντες ἁρπάζουσι τὰς γυναῖκας αὐτῶν, καὶ ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τοὺς ἵππους αὐτὰς, ᾤχοντο φεύγοντες εἰς [11] τὴν οἰκίαν, ὅθεν ὡρμῶντο. ἐπολέμουν οὖν τοῖς Λαπίθαις, καὶ καταβαίνοντες διὰ νυκτὸς εἰς τὰ πε-

jaculis illum feriebant. Atque ubi inſequerentur tauri, aufugêre juvenes, erant enim equi velociores. Tauris verò conſiſtentibus, converſi denuo tela immittebant. Atque hoc pacto interemerunt illos; & nomen quidem exinde acceperunt Centauri, quòd tauros ſtimulis exagitâſſent. Nihil enim equi Centauris ineſt; ſed ab hoc operę figura equi, hominiſque provenit. Accipientes itaque Centauri ab Ixione pecuniam, ob commiſſum facinus, & divitias, arroganter glorìantes, contumelioſi extitere, & ſuperbi, ac plurima mala perpetrârunt; etiam contra ipſum Ixionem, urbem nunc Lariſſam nuncupatam habitantem. Qui eâ tempeſtate regionem illam incolebant, Lapithæ vocabantur. Centauri autem ad convivium à Lapithis invitati, ubi vino incaluere, rapuerunt illorum mulieres; quibus in equos injectis, fugientes unde prodierant, domum ſe receperunt. Suſcepto igitur cum Lapithis bello, de nocte in loca plana procedentes, inſi-

9 Ὑπέφυγον — mox, σταίσειαν — & ἠκόντιζον αὐτούς. dein, μετὰ τοιοῦδε τρόπου — Ox. α. β. Vid. Serv. ad Virg. Georg. 3.

10 Poſt κατεκέντουν, codd. Ox. οὐ γὰρ ἀπὸ τῆς ἰδέας τῶν ταύρων· οὐδὲν γὰρ πρόσεϛιν ἵππου τοῖς κενταύροις, ἀλλ᾽ ἵππου καὶ ἀνδρὸς ἰδέα ἐστίν, ἀπὸ τοῦ ἔργου οὖν τὸ ὄνομα ἔλαβον. Παρὰ τοῦ Ἰξίονος δὲ λαβόντες χρήματα ὑπῆρχον ὑπερήφανοι, καὶ — In iiſd. deeſt ὑβριϛαί.

11 Ἰδίαν, ἐντεῦθεν ὁρμώμενοι ἐπολ. mox, καταβαίνοντες μὲν — Ox. α, β.

12 Ου-

dias illis ſtruebant; & ſimul ac illuxiſſet, montes repetebant populabundi. Sic verò illis abeuntibus, equorum caudæ, & virorum capita ſolùm apparuêre; ac ſpectaculum videntes inuſitatum, dixere homines: Centauri, ex Nephele proruentes, multis nos malis afficiunt. Ab hac utique loquendi forma, conficta incredibilis fabula eſt, quomodo ex Nephele homo ſimul, & equus, in monte eſſet progenitus.

πεδίῳ, ἐνέδρας ἐποίουν· ἡμέρας δὲ γενομένης, ἁρπάζοντες ἀπέτρεχον ἐπὶ τὰ ὄρη. οὕτω δ' ἀπερχομένων αὐτῶν, ἵππων [12] οὐραὶ, καὶ ἀνθρώπων κεφαλαὶ μόνον ἐφαίνοντο. ξένην οὖν ὁρῶντες θέαν, ἔλεγον· οἱ κένταυροι ἡμᾶς κατατρέχοντες ἐκ Νεφέλης, πολλὰ κακὰ ἐργάζονται. ἀπὸ δὴ ταύτης [13] τῆς ἰδέας τοῦ λόγου, ὁ μῦθος ἀπίστως ἐπλάσθη, ὡς ἐκ τῆς Νεφέλης ἵππος τε καὶ ἀνὴρ ἐγεννήθη ἐν τῷ ὄρει.

12 Οὐραῖα, Cantab. cùm irent velociter, aut cùm eorum equi circa flumen Peneum potarent capitibus inclinatis, locum fabulæ dederunt. Serv. ſed totum hunc locum ſcripti codd. aliter legunt, ἐποίουν. ἡμέρας δὲ φευγόντων αὐτῶν, κατόπιν τὰ νῶτα τοῖς πόρρωθεν ὁρῶσι, μόνον ἐφαίνοντο τοῦ ἵππου τὰ λοιπὰ, πλὴν τῆς κεφαλῆς. τῶν ἀνδρῶν τὰ λοιπὰ, πλὴν τῶν σκελῶν. Videtur quoque Euſtath. ſic legiſſe.

13 Τῆς ἰδέας καὶ λόγου, Cantab. & Ox, ut & Flor. & Gal. mox ἐγεννήθησαν —

2. *De Paſiphaë.*

Περὶ Πασιφάης.

IN fabulis eſt, illam tauri paſcentis amore fuiſſe captam; Dædalum verò fabricâſſe bovem ligneam, eique Paſiphaën incluſiſſe. Atque ita taurum inſcendentem mulieri ſe commiſcuiſſe; illam concepiſſe, & peperiſſe puerum, cui corpus quidem viri, caput verò bovis eſſet. Ego autem tale quidpiam minimè factum eſſe dico. Primùm quidem fieri non poteſt, ut animal diverſi generis aliud amet: neque enim poſſibile,

[1] ΜΥθεύεται ὅτι ἠράσθη ταῦρον νεμόμενον, Δαίδαλον δὲ ποιῆσαι βοῦν ξυλίνην, καὶ [2] ἐγκλεῖσαι τὴν Πασιφάην εἰς αὐτήν. οὕτω τε τὸν ταῦρον ἐπιβάντα, μιγῆναι τῇ γυναικί. τὴν δὲ κυῆσαι παῖδα, ἔχοντα μὲν σῶμα ἀνδρὸς, κεφαλὴν δὲ βοός. Ἐγὼ δὲ οὔ φημι τοῦτο γενέσθαι. πρῶτον μὲν γὰρ ἀδύνατον, ἐρασθῆναι ζῶον ἕτερον ἑτέρου. [3] οὐ γὰρ δυνατὸν κύνα, καὶ πίθηκον, λύ-

1 Μυθεύεται, ὡς ἡ Πασιφάη ἠράσθη. Ox. β. dein ταύρου νεμομένου, Cant.

2 Ἐγκλεισθῆναι. Cant. μιχθῆναι. Ox. καὶ τεκεῖν Arun. & Ox. po[illegible]ῆσαι.

3 Μὴ ὁμοίας, &c. quæ meliùs neſciuntur, in Arun. & Ox.

λύκον [4] τὲ καὶ ὕαιναν, ἀλλήλοις συμμιγῆναι, οὐδὲ βούβαλον ἐλάφῳ· ἑτερογενῆ γάρ εἰσι. ταῦρος δὲ οὐ δοκεῖ μοι [5] βοῒ ξυλίνῃ ἀναμιχθῆναι· οὐκ ἂν δὲ ἠνέσχετο καὶ γυνὴ ταύρου ἐπιβαίνοντος· οὐδὲ φέρειν ἠδύνατο γυνὴ ἔμβρυον ἔχον γε κέρατα. τὸ δ' ἀληθὲς ἔχει οὕτως. Μίνωά φασι ἀλγοῦντα τὰ αἰδοῖα, [6] θεραπευθῆναι ὑπὸ Προκρίδος τῆς Πανδίονος. κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν τῆς θεραπείας καιρὸν, ἠκολούθει τῷ Μίνωι νεανίας [7] εὐειδὴς, ὀνόματι Ταῦρος. οὗ Πασιφάη ἔρωτι ἁλοῦσα, μίγνυται αὐτῷ, καὶ γεννᾷ παῖδα. Μίνως δ' ἐπιλογισάμενος τὸν χρόνον τῆς ἀλγηδόνος τῶν αἰδοίων, καὶ γνοὺς ὡς οὐκ ἔςιν ἐξ αὐτοῦ ὁ παῖς, διὰ τὸ μὴ συγκοιμᾶσθαι αὐτὸν τῇ [8] Πασιφάῃ, ἔγνω ὡς ἐκ τοῦ Ταύρου ἐςὶ τὸ κυηθέν· ἀποκτεῖναι μὲν οὐκ ἤθελε τὸν παῖδα, διὰ τὸ δοκεῖν ἀδελφὸν εἶναι τῶν ἑαυτοῦ παίδων. ἀποπέμπει δὲ αὐτὸν εἰς ὄρος, [9] ὡς ἐν θεράπον-

canem cum ſimia, lupum cum hyæna, vel cum cervo bubalum conſueſcere; quòd alterius ſint generis. Taurus autem non videtur mihi cum lignea bucula commiſceri potuiſſe: non enim tauri ruentis in Venerem pondus mulier toleràſſet; neque fœtum cornua habentem utero geſtare ſuſtinuiſſet. At veritas rei ità ſe habet. Minoa dicunt pudendis laborantem à Procride, Pandionis filià ſanatum fuiſſe: quo curationis tempore comitabatur illum juvenis quidam, egregiè formoſus; Taurus nomine; cujus amore correpta Paſiphaë, congreditur cum ipſo, & puerum parit. Minos verò ſupputans tempus, quo ex verendis laboraverat, atque intelligens non ex ſe progenitum filium, quòd cum Paſiphaë non coiviſſet; cognovit ex Tauro eſſe natum, & interficere quidem noluit puerum, quia ſuorum liberorum frater eſſe putaretur. Ipſum verò in montem ablegat, ut famuli vice ſubeſſet paſto-

τος

4 Poſt λύκον, πρὸς δὲ καὶ ὕαιναν ἑαυτοῖς μίγνυσθαι —— οὐδὲ ἀλλήλοις μιγνύμενα γεννᾶν, ἑτερ. Ox. α, β.

5 Poſt μοι. πρῶτον μὲν βοῒ —— & ratio additur ſatis obſcœna in Ox. & Arun. πάντα γὰρ τὰ τετ. ζ. ὀσφ. τῶν αἰδ. τ. ζ. πρὸ. τ. μ. καὶ οὐ. ἀναβ. ε. α.

6 Τεθεραπεῦσθαι ὑπὸ Προκρίδος τῆς Πανδ. ἐπὶ τῷ κυνιδίῳ, καὶ τῷ ἀκοντίῳ κεφάλου. Ox. β. Pretium erat Lælaps canis, & jaculum ἰθυβόλον. quod proleptic**ώς** Cephali hìc eſſe dicitur. Vid. Hyg. Fab.

7 Νεανίας κάλλει διαφέρων, ᾧ ὄνομα ἦν Ταῦρος, τούτου ἔρωτι Πασιφάη ἁλοῦσα καὶ πείσασα, μίγνυται. καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτοῦ παῖδα —— Ox. α, β. & Arun. Paſiphaë dicta eſt Minotaurum peperiſſe, quoniam geminos peperit, unum de Minoë, alterum de Tauro. Serv.

8 Poſt Πασιφάῃ Ox. α. ἐξετάζων οὖν τὸ ἀκριβὲς, ἐπέγνω, ὅτι ἐκ τοῦ Ταύρου ἐστὶ τὸ γεννηθὲν, ἀποκτεῖναι μὲν οὐκ ἔδοξεν αὐτῷ τὸν Ταῦρον Ox. α, β. & Cant. Fl. & Gal.

9 Poſt ὄρος ſequitur in Ox. & Arun. ὅπως αὐξυνθεὶς ὑπάρχῃ ἐν θεράποντος μοίρᾳ τοῖς ποιμέσιν. ἀνδρωθεὶς δὲ οὗτος οὐχ ὑπήκουε τῶν βουκόλων. Sic. Flor. & Gal.

10 Πυ-

ribus. Sed morem gerere bubulcis noluit. Hæc ubi Minos ſuper illo reſciviſſet, à civibus comprehendi eum juſſit; & ſi ſponte ſequeretur, ſolutum advenire; ſin minùs, vinctum. Iſta poſtquam animadvertiſſet juvenis, ſeceſſit in montes, & rapiendo pecudes, vitam ſuſtinuit. Mittente verò Minoë aliam turbam copioſiorem ad capiendum eum; juvenis factâ ſe foſsâ continuit: in qua dum eſſet Taurus, ſi quis facinoroſus à Minoë comprehenderetur, ad Taurum mittebatur puniendus. Cúmque aliquando Theſea hoſtem Minos cepiſſet, ad Taurum, tanquam moriturum, ablegavit. Quod intelligens Ariadne, gladium in carcerem præmiſit, quo Minotaurum Theſeus interemit.

τος μοίρα ὑπάρχειν τοῖς ποιμέσιν. ὁ δὲ οὐχ ὑπετάσσετο τοῖς βουκόλοις. [10] πυθόμενος δὲ ὁ Μίνως τὰ κατ' αὐτὸν, ἐκέλευσεν αὐτὸν παρὰ τῶν πολιτῶν κρατηθῆναι [11] καὶ εἰ μὲν ἕποιτο, λελυμένον ἐλθεῖν, εἰ δὲ μὴ, δέσμιον. αἰσθόμενος δὲ ὁ νεανίας, ἀφίσταται εἰς τὰ ὄρη. καὶ ἁρπάζων βοσκήματα, οὕτω διέζη. Πέμψαντος δὲ Μίνωος καὶ ἕτερον ὄχλον πλείονα, διὰ τὸ συλλαβεῖν αὐτόν· ὁ νεανίας ὄρυγμα ποιήσας βαθὺ, καθεῖρξεν ἑαυτὸν εἰς ἐκεῖνο. [12] ἔνθα ὄντος τοῦ Ταύρου, εἴ ποτε παρὰ τοῦ Μίνωος ἐκρατήθη τὶς ἀδικῶν, παρὰ τὸν Ταῦρον ἐπέμπετο, ὡς ὁ Ταῦρος τιμωρήσαιτο. καὶ λαβὼν οὖν ποτε Μίνως τὸν Θησέα πολέμιον, ἐπὶ τὸν Ταῦρον ἀπέστειλεν, ὡς ἀποθανούμενον. γνοῦσα δὲ τοῦτο ἡ Ἀριάδνη, προεισπέμπει ξίφος εἰς τὴν εἱρκτὴν, δι' οὗ ὁ Θησεὺς ἀναιρεῖ τὸν Μινώταυρον.

10 Πυθόμενος. cod. noſter πειθόμενος.

11 Καὶ εἰ μὲν ἑκὼν ἕποιτο, λελ. ἐλθ. εἰς τὴν πόλιν —— mox, pro διὰ τὸ συλ. εἰς τὸ λαβεῖν αὐτόν. Ox. α.

12 Ἔνθα ὄντος αὐτοῦ, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον εἰσέβαλλον πρόβατα καὶ αἶγας, καὶ ἔζη σιτούμενος. ὁπότε δὲ Μίνως ἄνθρωπον ἐβούλετο τιμωρῆσαι, τούτῳ καθειργμένῳ ἐν τῷ οἰκήματι εἰσέπεμψε, καὶ οὕτως ἀνῃρεῖτο. Καὶ τὸν Θησέα δὲ ἄνδρα πολέμιον λαβὼν ὁμοίως [ὁ Μίνως] ἤγαγεν ἐπὶ τὸν τόπον ὡς ἀποθανούμενον —— & poſt Μινώταυρον. τοῦτο γὰρ ἦν αὐτῷ ὄνομα [in margine, ἦν γὰρ υἱὸς Ταύρου, φύσει· Μίνωος δὲ θέσει] τοιούτου δὲ συμβάματος [συμβάντος] γενομένου ἐπὶ τὸ μυθῶδες οἱ ποιηταὶ τὸν λόγον ἐξέτρεψαν. Ox. α. β. Sed noſter MS. legit hîc, ἔνθεν ὄντος.

3. *De Actæone.*

Περὶ τοῦ Ἀκταίωνος.

Dicunt à propriis canibus Actæona devoratum. Id

[1] Φασὶν Ἀκταίωνα ὑπὸ τῶν ἰδίων κυνῶν καταβρωθῆναι.

1 Φασὶ καὶ ταῦτα περὶ Ἀκταίωνος. &, δεσπότην καὶ τροφέα μάλιστα φιλεῖ. Ox. α. Sed deeſt hoc caput in cod. Gallico.

καὶ. τοῦτο δέ ἐςι ψευδές. κύων γὰρ τὸν δεσπότην καὶ μάλιςα φιλεῖ· ἄλλως τὲ καὶ αἱ θηρευτικαὶ [2] πάντας ἀνθρώπους σαίνουσιν. ἔνιοι δέ φασιν, ὅτι Ἀρτέμιδος αὐτὸν μεταβαλλούσης εἰς ἔλαφον, ἀνεῖλόν τινες. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, [3] Ἄρτεμιν οὐ δύνασθαι, ὃ θέλει, ποιῆσαι. οὐ μέντοι δὲ ἀληθὲς, ἔλαφον ἐξ ἀνδρὸς γενέσθαι, ἢ ἐξ ἐλάφου ἄνδρα. τοὺς δὲ μύθους τούτους συνέθεσαν οἱ ποιηταὶ, ἵνα οἱ ἀκροώμενοι μὴ [4] ὑβρίζωσιν εἰς τὸ θεῖον. τὸ δὲ ἀληθὲς οὕτως ἔχει. Ἀκταίων ἄνθρωπος ἦν τὸ γένος. [5] Ἀρκάδιος, φιλοκύνηγος. οὗτος ἔτρεφε κύνας πολλὰς, καὶ ἐθήρευεν ἐν τοῖς ὄρεσι· τοῦ δὲ ἀγαθοῦ πράγματος ἠμέλει. οἱ γὰρ τότε ἄνθρωποι αὐτουργοὶ πάντες ἦσαν· οἰκέτας δὲ εἶχον οὐδ' ὅλως, ἀλλ' [6] αὐτοὶ ἐγεώργουν. καὶ οὗτος ἦν πλουσιώτατος, ὃς ἐγεώργει, καὶ ἐργασικώτατος ὑπῆρχε. τῷ δὲ Ἀκταίωνι, ἀμελοῦντι τῶν οἰκείων, μᾶλλον δὲ κυνηγετοῦντι, διεφθάρη ὁ βίος. ὅτε δὲ οὐκέτι εἶχεν οὐδὲν, ἔλεγον [7] αὐτῷ οἱ ἄνθρωποι· δειλὲ Ἀκταίων, ὃς ὑπὸ τῶν ἰδίων κυ-

verò falſum eſt : canis ſiquidem dominum quàm maximè amat, præſertim venatici, qui omnibus adblandiuntur. Alii ferunt, ipſum, priùs in cervum à Diana commutatum, à canibus dilaniatum eſſe. Meâ verò ſententiâ, non, quod vult, poteſt Diana: neque verò ſimile eſt, cervum ex homine factum fuiſſe, vel ex cervo hominem. Fabulas autem hujuſmodi contexuerunt poetæ, ut, qui illas audiunt, non adficerent contumeliâ divinum Numen. Sed veritas hæc eſt. Actæon vir erat genere Arcas, canum amator, & venationis; indéque ſemper multos alens, atque in montibus venationi deditus, rem interea domeſticam prorſus negligebat. Quippe tum temporis pro ſe homines opus peragere, ſervos omnino non habere, ſed ipſi agriculturæ operam dare; atque ille quidem ditiſſimus haberi, qui agrum coleret, & audiret laborioſiſſimus. Actæoni verò nihil curanti res domeſticas, ſed venationibus magis intento, facultas vivendi defecit· At cùm jam nihil eſſet ipſi reliquum, dicebant paſſim : Miſer Actæon, qui

νῶν

2 Πᾶσαι — Arun. & Ox. α — mox, ἔνιοι δέ φ. ὡς Ἄρτεμις μὲν αὐτὸν ἔλαφον ἐποίησεν, καὶ οὕπως ἀνεῖλον αὐτὸν αἱ κύνες. Ox. α.

3 Ἄρτεμιν μὲν δύνασθαι ὅ, τι θέλοι π. Ox. α.

4 Ὑβρίζοιεν εἰς τὸ θεῖον. Arun. & Ox. α.

5 Ἀρκὰς, φ. — ἔτρεφεν ἀεὶ κύνας θηρευτικὰς πολλὰς — poſt ὄρεσι — τῶν δὲ αὐτοῦ πραγμάτων ἠμέλει.

6 Ἑαυτοῖς ἐγεώργουν. καὶ οὗτος ἦν πλούσιος ἕως αὐτὸς ἐγεώργει.

7 Ἔλεγον οἱ ἄνθρωποι, δείλαιος Ἀκταίων ὑπὸ τῶν ἰδίων κυνῶν κατεβρώθη.

8 Ἐπί-

à propriis canibus es comeſtus. haud aliter, ac lenonem infelicem ſolent vocare, quòd à meretricibus conſumptus ſit. Ac tale quid obvénit Actæoni.

ὑπὸ κυνῶν κατεβρώθης· [8] ἐπείπερ καὶ νῦν πορνοβοσκῶν δυστυχήσεις εἰώθασι λέγειν, ὅτι ὑπὸ τῶν πορνῶν κατεβρώθη. [9] τοιοῦτον καὶ περὶ τὸν Ἀκταίωνα γέγονεν.

8 Ἐπείπερ καὶ νῦν πορνοβόσκον δυστυχῆ εἰώθασι——Sic reſtituit Tollius. non habentur in Ox. nec in Arun. Agnoſcit tamen Cantab.

9 Τοιοῦτον δή τι καὶ τὸ κατὰ τὸν Ἀκταίωνα.

4. *De Hominivoris Equis Diomedis.*

NArrant hominibus paſtos fuiſſe equos Diomedis. Sed illud perquam ridiculum. Animal enim hujuſmodi hordeo, & fœno magis delectatur, quàm humanis carnibus. Ita autem ſe habet veritas. Cùm antiqui illi omnes eſſent operarii, & victu, cæteriſque id genus opibus, abundarent, ut qui terram ipſi colerent; equos cœpit alere Diomedes, quibus tantiſper gaudebat, donec omnia perdidit, & divendita in equorum alimentum conſumpſit. Amici proinde equos appellabant hominivoros. Atque hinc fabula originem duxit.

[1] Περὶ τῶν Ἀνθρωποφάγων Ἵππων Διομήδους.

ΠΕρὶ τῶν Διομήδους ἵππων φασίν, [2] ὅτι ἀνθρώπους κατήσθιον. τοῦτο δὲ γελοῖον. τὸ γὰρ ζῶον τοῦτο κριθῇ καὶ χόρτῳ ἥδεται μᾶλλον, ἢ κρέασιν ἀνθρωπίνοις. ἡ δὲ ἀλήθεια ἥδε. τῶν παλαιῶν ἀνθρώπων ὄντων αὐτουργῶν, καὶ τροφὴν καὶ περιουσίαν πλείστην κεκτημένων, ἅτε τὴν γῆν ἐργαζομένων· [3] ἱπποτροφεῖν τε ἐπελάβετο, καὶ μέχρι τούτου ἵπποις ἥδετο, ἕως οὗ τὰ αὐτοῦ ἀπώλεσε, καὶ πάντα πωλῶν κατηνάλωσεν εἰς τὴν τῶν ἵππων τροφήν. οἱ οὖν φίλοι τοὺς ἵππους ἀνδροφάγους ὠνόμασαν. οὗ γενομένου, προήχθη ὁ μῦθος.

1 Ἀνθρωποφάγων deeſt Ox. α. Caput hoc non habet cod. Gal.

2 Φασὶν, ὅτι ἀνδροφάγοι ἦσαν οἱ τοῦ Δ. ἵπποι, γελοίως.

3 Ἱπποτροφεῖν οὗτος ἐθέλησε——in fine, ὧν γενομένων προηχ.

5. *De Orione.*

JOvis, Neptuni, & Mercurii filius. Hyrieus Neptun

[1] Περὶ Ὠρίωνος.

ΔΙὸς, Ποσειδῶνος, καὶ Ἑρμοῦ παῖς. [2] Ὑριεὺς Ποσειδῶνος, καὶ

1 Hanc fabulam non agnoſcunt codd. Ox. nec Arun. Videtur adjecta ex Euphorione, aut è σχ. Homeri, ubi iiſdem verbis occurrit. Quid quod non explicat hanc, ut cæteras, Palæphatus. Deeſt quoque in MS°. Gal.

2 Erythrea vocat Germanicus; Hyginus etiam Byrſeum; Muſæum, Nigidius.

3 Rectius

καὶ Ἀλκυόνης, μιᾶς τῶν Ἄτλαντος θυγατέρων, ᾤκει μὲν ἐν Ταναγρᾳ τῆς Βοιωτίας. Φιλοξενώτατος δὲ, ὑπεδέξατό ποτε τοὺς θεούς. Ζεὺς δὲ, καὶ Ποσειδῶν, καὶ Ἑρμῆς ἐπιξενωθέντες αὐτῷ, καὶ φιλοφροσύνην [3] ὑποδεξάμενοι, παρῄνεσαν αἰτεῖν, ὅ,τι ἂν βούλοιτο. ὁ δὲ ἄτεκνος ὢν, ᾐτήσατο παῖδα. λαβόντες δὲ οἱ θεοὶ τὴν τοῦ ἱερουργηθέντος αὐτοῖς βοὸς βύρσαν, ἀπεσπέρμηναν εἰς αὐτήν· καὶ ἐκέλευσαν κρύψαι κατὰ γῆν, καὶ μετὰ δέκα μῆνας ἀνελέσθαι. ὧν διελθόντων, ἐγένετο ὁ Οὐρίων, οὕτως ὀνομασθεὶς, διὰ τὸ οὐρῆσαι [4] ὥσπερ τοὺς θεούς· ἔπειτα κατ' εὐφημισμὸν, Ὠρίων. συγκυνηγῶν δὲ οὗτος Ἀρτέμιδι, ἐπεχείρησεν αὐτὴν βιάσασθαι. ὀργισθεῖσα δὲ ἡ θεὸς, ἀνέδωκεν ἐκ τῆς γῆς σκορπίον, ὃς αὐτὸν πλήξας κατὰ τὸν ἀςράγαλον, ἀπέκτεινε. Ζεὺς δὲ συμπαθήσας, κατηςέρωσεν αὐτόν.

& Alcyones, unius ex Atlantis filiabus, Tanagræ habitabat, civitate Bœotiæ; & cùm eſſet hoſpitaliſſimus, Deos aliquandò ædibus excepit. Hoſpitio verò conjuncti, ejúſque benignitatem ſuſcipientes Jupiter, Neptunus, & Mercurius, adhortati ſunt, quicquid vellet, peteret. Ille verò prolis exſors, filium rogavit. Accepto autem immolati bovis corio, ſemen in illud Dii effudere; ídque ſub terra juſſerunt abſcondi, & decimum poſt menſem rurſum eximi. Quibus elapſis natus eſt Ourion, ita dictus ab injecto, velut ſemine, deorum lotio; deinde, boni ominis gratiâ, Orion. Venatione autem cum Diana iſte ſeſe exercens, vim illi conatus eſt inferre: ſed irata Dea, produxit è terra ſcorpionem, qui illum percuſſo talo interemit. At commiſeratus Jupiter inter ſidera Orionem collocavit.

3 Rectiùs ἀποδεξάμενοι. σχολ. Homeri.

4 Διὰ τὸ οὐρῆσαι τὸ σπέρμα τοὺς. Vid. Etymol. M. in hac voce.

Περὶ τῶν Σπαρτῶν Γιγάντων.

6. *De Seminatis Gigantibus.*

[1] ΛΈγεται ὡς ὁ Κάδμος, ὥς φασιν, ἀποκτείνας τὸν [2] ἐν Λέρνῃ δράκοντα, καὶ τοὺς ὀδόντας ἐκλεξάμενος, ἔσπειρεν ἐν τῇ ἰδίᾳ γῇ· ἔπειτα ἐξεφύη-

CAdmum ferunt, cùm occidiſſet in Lerna draconem, exemptos inde dentes in propria terrâ ſeminâſſe, atque poſtea natos hinc eſſe vi-

σαν

1 Λ[illegible]ος τις ἀρχαῖος λέγεται. Arun. Pro ὥς φασιν, Gal. ὄφιν.

2 Ἐν Λέρνῃ — Tzetzes Δίρκῃ, ad Lycophr. recte.

3 Ἀι-

ros armatos. Illud autem ſi verum eſſet, nullus quidem hominum aliud ſereret quàm draconum dentes. At rei veritas ſic ſe habet. Cadmus, genere Phœnix, habens cùm alia multa, qualia ſolet Rex, tum quoque dentes elephantum; Thebas iter moliebatur, cum fratre Phœnice de regno certaturus. Erat verò Thebarum rex Dracon, Martis filius; quo interfecto, regnum Cadmus occupavit. Bellum autem cum ipſo geſſêre Draconis amici, & filii quoque ejus inſurrexêre in Cadmum: qui cùm inferiores eſſent, direptis Cadmi opibus, & dentibus elephantinis, domum ſe receperunt. alii autem aliò diſperſi ſunt; hi quidem in Atticam, illi in Peloponneſum; in Phocida alii, alii in Locridem. Quibus è locis prodeuntes, bellum inferebant Thebanis, & graves erant prœliatores. Poſtquàm verò raptis, quos habebat Cadmus, elephantinis dentibus, effugiſſent; dicere Thebani, mala hæc ſibi Cadmum intuliſſe, interfecto Dracone; cujus ex dentibus diſſeminati viri multi, & boni, bellum ſecum gere-

σαν [3] ἄνδρες τε καὶ ὅπλα. εἰ δὲ τοῦτο ἦν ἀληθὲς, οὐδεὶς ἂν τῶν ἀνθρώπων ἔσπειρεν ἄλλο τι, ἢ ὀδόντας δρακόντων. τὸ δὲ ἀληθὲς οὕτως ἔχει. Κάδμος τὸ γένος ἦν Φοίνιξ. ἀφίκετο δὲ εἰς Θήβας, πρὸς τὸν ἀδελφὸν Φοίνικα, ἁμιλληθησόμενος περὶ τῆς βασιλείας, ἔχων ἄλλα τε πολλὰ, ὅσα βασιλεὺς, ἀλλὰ δὴ καὶ ὀδόντας ἐλεφάντων. ἦν δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν Θηβῶν Δράκων, Ἄρεως παῖς, ὃν ὁ Κάδμος ἀποκτείνας, ἐβασίλευσεν. οἱ δὲ φίλοι τοῦ Δράκοντος ἐπολέμουν αὐτῷ. ἀνέστησαν δὲ κατὰ Κάδμου καὶ οἱ παῖδες τοῦ Δράκοντος. [4] ἐπεὶ οὖν οἱ φίλοι καὶ οἱ παῖδες ἥττους ἐγένοντο, ἁρπάσαντες τὰ χρήματα τοῦ Κάδμου, καὶ τοὺς ἐλεφαντίνους ὀδόντας, [5] ἔφυγον ὅθεν ὡρμῶντο. ἄλλοι δὲ ἀλλαχῆ διεσπάρησαν, οἱ μὲν εἰς τὴν Ἀττικὴν, οἱ δὲ εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἄλλοι δὲ εἰς Φωκίδα, ἕτεροι δὲ εἰς Λοκρίδα. ἀφ᾽ ὧν χωρῶν ἐρχόμενοι, ἐπολέμουν τοῖς Θηβαίοις, καὶ ἦσαν ἀργαλέοι πολεμισαί. ἐπεὶ οὖν τοὺς ἐλεφαντίνους ὀδόντας, οὓς εἶχεν ὁ Κάδμος, ἁρπάσαντες ἔφυγον, ἔλεγον οἱ Θηβαῖοι, ὅτι τοιαῦτα δεινὰ ὁ Κάδμος ἐπήγαγεν ἡμῖν, ἀποκτείνας τὸν Δράκοντα. καὶ ἀγαθοὶ

3 ἄνδρες — Arund. ἄνδρες ὁπλῖται.

4 Sequentia deſunt cod: Gal.

5 Addit Arund κειμήλια ἐν τῷ ἱερῷ — Cæterùm de his Spartis leges Theodoretum Serm. 5. Lucianum *Encom. Dem.* Pindarum *apud Plutarchum*; Ammianum *lib.* 19. Apollodorum 3. Eunapium *Fragm. leg.* Photium E[illegible]. 186, 37. Cenſorinum, *c.* 4. Apollo[illegible] *ad* 4. Euſebii *Chron. n.* 692. & X *de* [illegible]*par.* Euripidem *Hercule Fur.* Euſtathi[illegible] *ad* ἰλ. α. Syneſium *Dione.* Hyginum & Heraclitum περὶ ἀπίστων. Vide Jo[illegible]ium de Script. H. Phil. p 295.

* Deeſt

θοὶ ἄνδρες σπαρτοὶ πολεμοῦσιν ἡμῖν. τούτου δὴ τοιούτου συμβάντος, ὁ μῦθος προσανεπλάσθη.

rent. Hæc cùm ſic accidiſſent, fabula conficta eſt.

---

* Περὶ τῆς Σφιγγός.

Περὶ τῆς Καδμείας Σφιγγὸς, λέγουσιν ὡς θηρίον ἐγένετο, σῶμα μὲν ἔχον ὡς κυνὸς, κεφαλὴν δὲ καὶ πρόσωπον κόρης, πτέρυγας ὄρνιθος, φωνὴν δὲ ἀνθρώπου. καθεζομένη δὲ ἐπὶ [1] Σφιγγίου ὄρους, αἴνιγμά τι τῶν πολιτῶν ἑκάστῳ [2] ἔλεγε, καὶ τὸν μὴ εὑρόντα ἀνῄρει. εὑρόντος δὲ τοῦ Οἰδίποδος τὸ αἴνιγμα, ῥίψασα ἑαυτὴν ἀνεῖλεν. ἔστι δὲ ἄπιστος, καὶ ἀδύνατος ὁ λόγος· οὔτε γὰρ ἰδέα τοιαύτη δύναται γενέσθαι. τό, τε τοὺς τὰ αἰνίγματα μὴ διαλύοντας, ὑπ' αὐτῆς ἀποκτείνεσθαι, παιδαριῶδες· τό, τε τοὺς Καδμείους μὴ κατατοξεῦσθαι τὸ θηρίον· ἀλλὰ παρορᾶν τοὺς πολίτας, ὡς πολεμίους, κατεσθιομένους, μάταιον. ἔχει οὖν ἡ ἀλήθεια ὧδε. Κάδμος ἔχων γυναῖκα Ἀμαζονίδα, ᾗ ὄνομα Σφὶγξ, ἦλθεν εἰς Θήβας, καὶ ἀποκτείνας τὸν Δράκοντα, τὴν τούτου βασιλείαν παρέλαβε· μετὰ δὲ καὶ τὴν ἀδελφὴν Δράκοντος, ᾗ ὄνομα Ἁρμονία.

αἰσθο-

7. *De Sphinge.*

Sphingem Cadméam animal fuiſſe perhibent, cui corpus quidem eſſet canis, caput verò, & vultus puellæ, volucris alæ, & humana vox. Sphingium autem montem tenens, ænigma aliquod propoſuit civium unicuique, & ſolvere neſcientem interimebat: at ſcrupum diſcutiente Oedipode, præceps facta ſibi ipſi mortem intulit. Sermo hic incredibilis eſt, quíque fieri non potuit; neque enim forma talis unquam nata; atque eos, qui ænigmata explicare non poterant, fuiſſe ab ea interfectos, puerile eſt; & Cadméos feram jaculis non confixiſſe. Sed malè cives, tanquam hoſtes, vidiſſe comeſtos, ſtultum. Veritas itaque hæc eſt. Cadmus uxorem habens Amazonida, cui nomen Sphinx, Thebas conceſſit, & Dracone interempto regnum hujus occupavit, & poſtea ſororem Draconis Harmoniam. Cùm itaque reſciviſſet Sphinx, etiam aliam duxiſſe uxorem; adductis ab obſequium civium plu-

---

* De[illegible] codici Gallicano.

1 Σ[illegible]ίου — Cant. & Tollii cod. φίκιον. [illegible]. Eurip. & fortè Heſyc. φίκειον Apollo[illegible]loro, Plutarcho, Stephano, Tzetzæ. Vide Ortel. Theſ. Cod. Gal. conſentit.

2 ἤδειν. Tollius mox. κατατοξεῦσαι. Cant.

3 ἐπέγημε. Arun. & συναπείρας. Cant. Et Gal.

4 Κάδ-

rimis, magnâ opum vi ſubductâ, ac celere illo cane, quem continuò ſecum habebat Cadmus, his omnibus inſtructa abiit in montem Sphingium, unde bello Cadmum adorta eſt, & factis quotidie inſidiis, Thebanorum multos oppreſſit. Vocare autem inſidias illi ſolent ænigmata; ac proinde ſermonibus hæc divulgabant, dicentes; Argiva Sphinx, ænigma aliquod proponens, dilacerat nos; neque illud ſolvere quiſquam poteſt. Enunciari autem præconio juſſit Cadmus, multam ſe daturum pecuniam Sphingem occiſuro. Adveniens igitur vir Corinthius Oedipus, bellicis rebus inclytus, atque equum ſecum habens velocem, & Cadmeorum aliquos, Sphingem, noctu montem petens, confódit. Quibus ità geſtis, commodè inſtituta fabula eſt.

αἰσθομένη δὲ ἡ Σφίγξ ὅτι καὶ ἄλλην [3] ἔγημε, πείσασα τοὺς πολλοὺς τῶν πολιτῶν συναπαίρειν αὐτῇ, καὶ τῶν χρημάτων τὰ πλεῖςα ἁρπάσασα, καὶ τὸν ποδώκυν κύνα, ὃν ἧκε Κάδμος ἄγων, λαβοῦσα, μετὰ τούτων ἀπῆρεν εἰς τὸ λεγόμενον ὄρος Σφίγγιον, καὶ ἐντεῦθεν ἐπολέμει τῷ Κάδμῳ· ἐνέδρας δὲ ποιουμένη καθ᾽ ἑκάςην ὥραν ἀνῄρει. καλοῦσι δὲ οἱ [4] Θηβαῖοι τὴν ἐνέδραν, αἴνιγμα. ἐθρύλλουν δὲ οἱ πολῖται λέγοντες. Σφίγξ ἡμᾶς ἡ Ἀργεία, [5] αἴνιγμά τι λέγουσα, διαρπάζει. ἐξευρεῖν δὲ τὸ αἴνιγμα οὐδεὶς δύναται. κηρύττει δὲ ὁ Κάδμος, τῷ ἀποκτενοῦντι τὴν Σφίγγα δώσειν χρήματα πολλά. ἐλθὼν ὁ Οἰδίπους, ἀνὴρ Κορίνθιος, τά τε ἄλλα πολεμικὰ ἀγαθὸς, ἔχων ἵππον ποδώκυν, καί τινας λαβὼν μεθ᾽ ἑαυτοῦ τῶν Καδμείων, [6] νυκτὸς ἀπιὼν ἐπὶ τὸ ὄρος, ἀπέκτεινε τὴν Σφίγγα. τούτων οὕτως συμβάντων, ὁ μῦθος ἐπιτηδεύθη.

4 Καδμεῖοι. Arun. ἐξέλυσας ἄςυ Καδμείων—Soph. Oed. Tyr.

5 αἰνίγματι ὑφισταμένη, Arund. Vid. Apollod. 3°. Bibl.

6 διὰ νυκτὸς ἐξιὼν, καὶ ἐνεδρεύσας αὐτῇ, εὕρετο τὸ αἴνιγμα, τουτέςι τὴν ἐνέδραν, καὶ ἀπέκτεινε τὴν σφίγγα. Arund. De Sphinge & triplici de eâ fabula Vid. Camerar. in Sophoc. Oedip. de ejus figura Apollod. 3°. quam pictam habes eleganter in Sophoc. MS°. Bibl. Trin. Col. Cant.

* Περὶ τῆς Ἀλώπεκος.

8. De Vulpe.

VUlpem, uti ferunt, Thelmeſiam abreptos Cadméos devoráſſe, eſt ſanè ſtolidum;

ΦΑσὶ περὶ τῆς [1] [illegible]λμησίας ἀλώπεκος, ὡς ἁρπάζουσα τοὺς Καδμείους κατήσθιε[illegible] ἔςι δὲ [illegible]ηθες·

1 Mons Bœotiæ Teumeſſus. unde vulpem hanc Τευμησίαν dicunt Heſyc. Stephan. Tzetzes. Ch. 1. 20. Thelmeſſus Lyciæ mons Suidæ impoſuit hâc in re.

* Deeſt cod. Gallicano hoc caput.

εὔηθες· [2] οὐ γὰρ ἄλλο τι ζῶον, ὃ δύναται ἁρπάσαι ἄνθρωπον, καὶ φέρειν, χερσαῖον ὄν. ἀλώπηξ δὲ, μικρόν ἐςι ζῶον, καὶ ἀσθενές. ἐγένετο δέ τι τοιοῦτον. ἀνὴρ Θηβαῖος καλὸς κἀγαθὸς, ἐκαλεῖτο Ἀλώπηξ, ὃς ἦν πανοῦργος. οὗτος συνέσει πάντας ἀνθρώπους ἐνίκα. δεδιὼς δὲ ὁ βασιλεὺς, μὴ ἐπιβουλεύσῃ αὐτῷ, ἐξελαύνει αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως. συναγαγὼν δὲ [3] ἐκεῖνος πολὺν ςρατὸν, καὶ ἄλλους μισθοφόρους, τὸν καλούμενον λόφον Τελμήσιον κατέλαβεν. ὅθεν ἐκπηδῶν, ἐσύλα τοὺς Θηβαίους. ἔλεγον δὲ οἱ ἄνθρωποι, Ἀλώπηξ ἡμᾶς κατατρέχων ὑποχωρεῖ. ἀφικνεῖται δὲ ἀνὴρ Κέφαλος ὀνόματι, τὸ γένος Ἀθηναῖος, πολὺν ἔχων ςρατὸν, ἐπίκουρος τοῖς Θηβαίοις. οὗτος τόν τε Ἀλώπεκα ἀπέκτεινε, καὶ τὸν ςρατὸν ἐξήλασεν ἐκ τοῦ τόπου.

cùm nullum ſit animal terreſtre, quod rapere hominem poſſit, & ferre: Vulpes autem parva beſtia eſt, & imbecillis. At verò tale quid factum eſt. Erat inter Thebanos vir, formâ egregiâ præſtans, ac bonus, Vulpes nomine, qui verſutus planè, omnes ingenio exſuperabat. Veritus autem rex, nè quid adverſùm ſe moliretur, civitate illum ejecit. At is conflato grandi exercitu, & mercenariis aliis, collem occupavit Telmeſium; unde proſiliens Thebanos deprædabatur. Dixêre verò homines, Vulpem ad ſe excurſiones facere, & retrò cedere. Cephalus poſtea Athenienſis cum grandi exercitu auxilio venit Thebanis; qui & Vulpem interfecit, ejúſque exercitum loco expulit.

2 οὐ γὰρ ἄλλο τί ἐςι χερσαῖον θηρίον, ὃ δύναται ἁρπάσαι ἄνθρωπον καὶ φεύγειν. Arun.

3 ἐκεῖνος —— Cant. & Arund. de Τελμησίῳ λό. V. Notam ſuperiorem, 1. Vid. de hac fab. Apollod 2. & Tzetzem Chil, 1. hiſt. 20a. Suidam in Τελμησία——

Περὶ Νιόβης.

9. *De Niobe.*

Φασὶν ὡς Νιόβη ζῶσα, λίθος ἐγένετο ἐπὶ τῷ τύμβῳ τῶν παίδων· ὅς τις δὲ πείθεται ἐκ λίθου γενέσθαι ἄνθρωπον, ἢ ἐξ ἀνθρώπων [1] λίθον, εὐήθης ἐςί. τὸ δὲ ἀληθὲς ἔχει ὧδε. [2] Νιόβη ἀποθανόντων

Nioben memorant dum viveret, ad filiorum tumulum in lapidem converſam eſſe. Qui verò credit hominem ex lapide, aut viciſſim lapidem ex hominibus poſſe fieri, næ ille inſulſus eſt. At

των

1 ἐξ ἀνθρώπου λίθον. Cantab.

2 Νιόβης, ἀποθανόντων τῶν παίδων, ποιήσαντος τις εἰ. λιθ. Arund. & Oxon. fortè pro ἑαυτῇ legas αὐτῇ — ἵςησιν ἐπὶ τῷ τῶν παίδων τάφῳ. Cant. rectiùs, τύμβῳ ut & Gall.

3 Poſt

rei veritas hæc eſt. Niobe, fato ereptis liberis, ſtatuam ſibi lapideam confici juſſit, & filiorum ſepulchro imponi; quam nos ipſimet vidimus talem, qualis etiam eſſe narratur.

τῶν τῶν ἑαυτῆς παίδων, ποιήσασα ἑαυτῇ εἰκόνα λιθίνην, ἔςησεν ἐπὶ τῷ τύμβῳ τῶν παίδων. [3] καὶ ἡμεῖς ἐθεασάμεθα αὐτὴν, οἵα καὶ λέγεται.

3 Poſt παίδων, Arund. & Oxon. ᾳ legunt. ἔλεγον δὲ οἱ παριόντες, Νιόβη λιθίνη ἕςηκεν ἐπὶ τῷ τύμβῳ· ἐθεασάμεθα καὶ ἡμεῖς αὐτήν. ὥσπερ νῦν [δὲ] λέγεται, περὶ τὸν χαλκοῦν Ἡρακλέα ἐκαθήμην, τοιοῦτον ἦν κἀκεῖνο, ἀλλ' οὐχ ἡ Νιόβη αὐτὴ λιθίνη ἐγένετο.

10. *De Lynceo.*

Περὶ Λυγκέως.

LYnceum illa, quæ ſub terra ſunt, viſu penetrâſſe, falſum omnino arbitror. Ipſa autem veritas ſic habet. Primus hic æs, argentum, & reliqua metalla inquirere occœpit, inque ea indagatione lucernas ſecum ſub terram portavit, quas quidem ibi reliquit, ipſe interim omne æs, ferrúmque extulit. Narrare itaqûe homines; Lynceus etiam in terræ penetralibus recondita conſpicit; atque ea ſubiens, aufert argentum.

ΛΥγκέα λέγουσιν, ὡς [1] τὰ ὑπὸ γῆν ἑώρα. τοῦτο δὲ ψεῦδος· τὸ δὲ ἀληθὲς ἔχει ὧδε. Λυγκεὺς πρῶτος ἤρξατο μεταλλεύειν χαλκὸν, καὶ ἄργυρον, καὶ τὰ λοιπά· ἐν δὲ τῇ μεταλλεύσει λύχνους μεταφέρων [2] ὑπὸ τὴν γῆν, τοὺς μὲν κατέλειπεν [3] ἐκεῖσε, αὐτὸς δὲ [4] ἀνέφερε τὸν χαλκὸν, καὶ τὸν σίδηρον. ἔλεγον οὖν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι Λυγκεὺς καὶ τὰ ὑπὸ γῆν ὁρᾷ. καὶ καταδύνων, ἀργύριον ἀναφέρει.

1 λέγεται, ὡς Λυγκεὺς καὶ τὰ ὑπὸ τὴν γῆν. mox, τὸ δὲ ἀληθὲς οὕτως ἔχει. Gall.
2 μεταλλεία —— &
3 ἐπὶ τοῦ τόπου —— Oxon. Lond. & Cant.
4 ἀνεφέρετο θυλάκους χαλκοῦ καὶ σιδήρου. Oxon. & Lond. Habes hæc verbatim apud σχ. in Ariſtop. Pl. Apoſtolium. & Lycophr. Tzetzem, nullâ factâ Palæphati mentione. Vide Pind. σχ. N. 1. & Theocrit. εἰδ: 27.

11. *De Cæneo.*

Περὶ Καινέως.

DIcunt Cæneum invulnerabilem fuiſſe. Hominem verò ferro lædi non poſſe qui exiſtimat, ſanè perquam fa-

ΚΑινέα φασὶν, ὅτι ἄτρωτος ἦν. ὃς δ' ὑπολαμβάνει [1] ἄτρωτον ἀπὸ σιδήρου ἄνθρωπον, εὐήθης ἐςίν. ἡ δὲ ἀλήθεια ἔχει οὕτως.

1 ἄτρωτον εἶναί τινα ἀπὸ τοῦ σιδήρου, ἄνθρωπον ὄντα, ἐματαιάζει. Ox.

2 Και-

οὕτως. [2] Καινεὺς ἦν Θετταλὸς τῷ γένει, ἀγαθὸς τὰ πολεμικὰ καὶ ἐπιστήμων τοῦ μάχεσθαι. γενόμενος δὲ ἐν πολλαῖς μάχαις, οὐδέποτε ἐτρώθη· οὔτε Λαπίθαις συμμαχῶν, πρὸς [3] τῶν Κενταύρων ἀπέθανεν, ἀλλὰ συλλαβόντες αὐτὸν [4] μόνον, κατέχωσαν, καὶ οὕτως ἐτελεύτησεν. ἔλεγον οὖν οἱ Λαπίθαι, ἀνελόμενοι τὸν νεκρὸν αὐτοῦ, καὶ εὑρόντες μὴ τετρωμένον τὸ σῶμα, Καινεὺς τόν γε ἄλλον βίον ἄτρωτος ἦν, καὶ ἀπέθανεν ἄτρωτος.

tuus eſt. Sed verum ita eſt. Cæneum genere Theſſalum, bello ſtrenuum, & ſcientiſſimum pugnarum, etiamſi multis interfuiſſet præliis, nunquam ferro percuſſum eſſe; etiam nec eo tempore, quo adverſus Centauros præſidio veniſſet Lapithis, cecidiſſe; ſed ab illis comprehenſum injectâ terrâ, finiiſſe vitam. Reperto igitur illæſo corpore, prædicârunt Lapithæ, Cæneum, ut totâ quidem vitâ nullo fuiſſet ferro penetrabilis, ſic quoque intactum obiiſſe.

2 Καινεὺς ἦν ἀνὴρ Θετταλὸς τὸ γένος. Ox.

3 τοὺς Κενταύρους — Ox. α.

4 μόνον — ὅτε σφέας οἶος ἀπ' ἄλλων ἤλασ' ἀριστήων — Apoll. Arg. α. Vide ibi σχ. & ad Hom. ιλ. α χ. 264. Apoſtolius hæc etiam ad verbum deſcripſit, non agnito Palæphato. cent. 4. n. 71.

Περὶ Κύκνου.

12. *De Cycno.*

Ὁ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ Κύκνου τοῦ ἐν Κολώναις. καὶ γὰρ ἐκεῖνόν φασιν, ὅτι ἄτρωτος ἦν. καὶ αὐτὸς ἦν αἰχμητὴς, καὶ ἐπιστήμων μάχης. [1] ἐν δὲ Τροίᾳ ὑπ' Ἀχιλλέως λίθῳ πληγεὶς, οὐκ ἐτρώθη. ἔλεγον οὖν οἱ ἄνθρωποι, [2] ὁρῶντες τὸν νεκρὸν αὐτοῦ, ὅτι ἄτρωτος ἦν καὶ αὐτός. [3] οὕτω κἀκεῖνος ἄτρωτος ἐκλήθη. κατηγορεῖ δὲ τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐμοὶ συμμαρτυρεῖ, Αἴας ὁ Τελαμώνιος.

Idem ille ſermo fertur de Cycno illo Colonæo, fuiſſe ſcilicet & ipſum invulnerabilem. Sed & hic egregius bellator, rerúmque militarium peritus, in Troja aliquando ab Achille lapide tactus eſt, nec vulneratus tamen. Propterea, qui cadaver reperirent integrum, etiam ipſum fuiſſe invulnerabilem narrabant. Atque ita dictus is invulnerabilis. Sed enim hunc ſermonem retundit, ac mihi patrocinatur Ajax

1 μάχης. ἀπέθανε δὲ ἐν Τροίᾳ ὑπ' Ἀ. λ. βληθεὶς καὶ οὐδέποτε ἐτρώθη. Oxon. leg. βληθεὶς, οὐκ ἐτρώθη δέ. Confer. σχ. Pindari Ολ. β cum Ovidio Metam. 12. —

2 οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁρῶντες — Cant. cui deſunt poſt ἦν, καὶ αὐτός —

3 οὕτως οὗτος, Oxon. ut & infra, τούτων τῶν λόγων, καὶ ἐμοὶ μαρτυρεῖ.

4 ἄτρω-

Telamonius; qui & ipſe invulnerabilis audiit, licèt ſibi ipſi ferro vitam ademerit.

μώνιος. καὶ γὰρ κἀκεῖνος ἐλέγετο ἄτρωτος, [4] ἀναιρεθεὶς ξίφει ὑφ' ἑαυτοῦ.

4 ἄτρωτος, καὶ ἀπέθανε ξίφει τρωθεὶς ὑφ' ἑαυτοῦ. cod. Gal Euſtathius ad ιλ. notat, Ajacem nuſquam in Iliade vulnerari, indè creditum eum invulnerabilem. σχ. Soph. in *Ajace* eadem ferè memorat, ad v. 849.

13. *De Dædalo & Icaro.*

Aiunt à Minoë Dædalum, & Icarum, filium ejus, ob delictum aliquod carceri mancipatos; Dædalúmque adpoſitis alis evolâſſe unà cum Icaro. Fieri autem non poteſt, ut quis hominem præſumat volâſſe, & quidem fictitias habentem alas. Hujuſmodi ergo fuit, quod refertur. Cùm in cuſtodia detineretur Dædalus, clam per feneſtram ſeſe demittens, adſcenſâ ſcaphâ mare ingrediebatur; quod ubi animadvertiſſet Minos, naves miſit inſecuturas: ſed ubi à Dædalo, Icaróque fuere cognitæ, vento vehementi, atque impetuoſo, quaſi volantes, in mari huc illuc circumferuntur; & Dædalus quidem ſalvus terram attigit, ſed vitam in mari finiit Icarus; atque ejus de nomine

Περὶ Δαιδάλου καὶ [1] Ἰκαρίωνος.

Φασὶν ὅτι Μίνως Δαίδαλον καὶ [2] Ἴκαρον κατεῖρξε διά τινα αἰτίαν, υἱοὺς αὐτοῦ ὄντας. Δαίδαλος δὲ ποιήσας πτέρυγας [3] προσθετὰς, ἐξήπτη μετὰ τοῦ Ἰκάρου. νοῆσαι δὲ ἄνθρωπον πετόμενον, ἀμήχανον, καὶ ταῦτα πτέρυγας ἔχοντα [4] ὑποθετάς· τὸ οὖν λεγόμενον, ἦν τοιοῦτον. Δαίδαλος ὢν ἐν εἱρκτῇ, καθεὶς ἑαυτὸν διὰ θυρίδος, [5] καὶ σκαφίδι ἐμβὰς εἰς θάλασσαν, ἔπλεεν. αἰσθόμενος δὲ ὁ Μίνως, πέμπει πλοῖα [6] διώξοντα. ὡς ᾔσθοντο δὲ Ἴκαρός τε καὶ Δαίδαλος διωκόμενοι, ἀνέμου λάβρου καὶ σφοδροῦ ὄντος, πετώμενοι, ἤγουν πλέοντες, ἐν τῷ πελάγει περιτρέπονται. καὶ ὁ μὲν Δαίδαλος [7] σώζεται εἰς τὴν γῆν· ὁ δὲ Ἴκαρος τελευτᾷ ἐν τῷ πελάγει. ὅθεν ἀπ' ἐκείνου Ἰκά-

1 Ἰκάρου. Cant. & Ox. Gal.

2 Ἴκαρον τὸν υἱὸν αὐτοῦ καθεῖρξε – Oxon.

3 πτέρυγας ἀμφοτέροις προσθετὰς ἐξήπτην. Oxon. & Lond.

4 προσθετάς.

5 καὶ τὸν υἱὸν κατασπάσας, σκαφίδι ἐμβὰς ἀπῄει – Oxon. & Lond.

6 διώξοντα. οἱ δὲ ὅτε ᾔσθοντο διωκόμενοι, ἀνέμου λάβρου ὄντος, πετώμενοι ἐφαίνοντο. εἶτα πλέοντες [illegible] Κρητικοῦ νότου, ἐν τῷ Ἰκαρίῳ πελάγει [illegible] περιτρέπονται. Ox. & Lond. Menecrates Dædalum, occiſo patruele fratre, Cr[illegible]tam periiſſe dicit: Icarum, filium ejus, ab Atticis pulſum, dum patrem petit, [illegible]ufragio periiſſe Serv. ad VI Æneid.

7 περισώζεται —— Ἴκα[illegible] διαφθείρεται – Ox. α.

8 ἐκ-

Ἰκάριον πέλαγος ἐκλήθη. [8] ἐκβληθεὶς δὲ ὁ Ἴκαρος ὑπὸ τῶν κυμάτων, παρὰ τοῦ πατρὸς ἐτάφη.

Icarium pelagus nuncupatum. Poſtea verò à fluctibus ejectus ſepulcro juxta patrem mandatus eſt.

8 ἐκβληθέντα δὲ αὐτὸν ὑπὸ τῶν κ. ὁ πατὴρ ἔθαψεν. Ox. Ait Apollod. 2. lib. ſepultum fuiſſe ab Hercule.

Περὶ Ἀταλάντης καὶ Μηλανίωνος.

14. *De Atalanta & Melanione.*

ΛΈγουσι περὶ Ἀταλάντης, καὶ Μηλανίωνος, ὡς ἡ μὲν ἐγένετο Λέαινα, ὁ δὲ Λέων. τὸ δὲ ἀληθὲς, ἔνι τοιοῦτον. Ἀταλάντη καὶ Μηλανίων, ἐκυνήγουν, ἀναπείθει δὲ τὴν κόρην Μηλανίων, μιγῆναι [1] αὐτῇ. εἰσέρχεται δὲ εἴς τι σπήλαιον, μιχθησόμενος. ἦν δὲ ἐν τῷ ἄντρῳ εὐνὴ λέοντος, καὶ Λεαίνης· [2] οἳ καὶ ἀκούσαντες φωνῆς, ἐξελθόντες, [3] ἀναιροῦσι τοὺς περὶ Ἀταλάντην. μετὰ δὲ χρόνον τῆς Λεαίνης, καὶ τοῦ Λέοντος ἐξελθόντων, [4] οἱ κυνηγετοῦντες σὺν Μηλανίωνι, εἰς ταῦτα τὰ ζῶα ἔδοξαν αὐτοὺς μεταβεβλῆσθαι. εἰσβάλλοντες οὖν εἰς τὴν πόλιν, [5] διεφήμιζον, ὡς οἱ περὶ Ἀταλάντην καὶ Μηλανίωνα εἰς Λέοντας μετεβλήθησαν.

FErunt Atalantam, & Melaniónem, in leænam, & leonem, converſos. Hujus autem rei veritas talis eſt. Cùm ſimul venationi operam darent Atalanta, & Melanion, ille quidem perſuaſit puellæ, ut ſecum commiſceretur; & jam coiturus, ſpelæum ingreditur; in quo cubile erat leonis, leænæque: qui, poſtquam voces eorum exaudivere, prodeuntes Atalantam & Melaniónem dilacerârunt. Leone deinde, ac Leænâ ſolis egredientibus, qui cum Melanióne venabantur, ipſos in ejuſmodi animalia exiſtimabant converſos; ſéque in urbem recipientes, rumoribus ſparſerunt, Atalantam, & Melaniónem, in leones immutatos.

1 αὐτῇ. εἰσέρχονται δὲ εἰς τὸ σπ. μιχθησόμενοι. Cant. & Ox.
2 οἱ δὲ, Lond.
3 ἐξελθόντες ἐμπίπτ[...] τοῖς περὶ Ἀταλάντην καὶ ἀναιροῦ[...]σιν. Ox. & Lond.
Pro ἐξελθόντων, cod. Gal. ἐξελθόντες.
4 ἰδόντες τούτους οἱ συγκυνηγετοῦντες — μεταβληθῆναι — Ox. α.
5 διεφημίσαντο, ὡς Μελανίων καὶ Ατ. Cantab. & Ox.

Περὶ Καλλιστοῦς.

15. *De Calliſtone.*

ΚΑὶ ὁ περὶ Καλλιστοῦς λόγος τοιοῦτος, ὡς κυνηγετοῦσα ἄρκτος ἐγένετο. ἐγὼ δέ φημι,

IDem etiam de Calliſtone eſt ſermo; ſcilicet illam inter venandum in urſam commutatam. At mea quidem ſen-

tentia, illam crediderim venatione occupatam, ab obvia in monte urſa devoratam eſſe; ipſos verò, qui unà venarentur, videntes eam propè urſæ cubile, neque indè redeuntem, mox, transformatam in urſam puellam, proclamâſſe.

καὶ ταύτην εἰς [1] ὄρος καταντήσασαν, ὅπου ἐτύγχανεν ἄρκτος, θηρεύουσαν καταβρωθῆναι. τοὺς δὲ κυνηγετοῦντας, [2] ἰδόντας μὲν αὐτὴν εἰσελθοῦσαν ἐπὶ τὴν τῆς ἄρκτου κοίτην, μηκέτι δὲ ἐξερχομένην, εἰπεῖν, ὡς ἡ κόρη ἄρκτος ἐγένετο.

1 εἰς ξύλλοχον τῆ καταντήσασαν. Ox. mox. ἄρκτος, καὶ θηρεύουσαν — Cant.

2 ἰδόντας μὲν αὐτὴν εἰσελθοῦσαν ἐπὶ τὴν τ. Ox. & Tollius.

Περὶ τῆς Εὐρώπης.

16. *De Europa.*

EUropam Phœnicis filiam, tauro per mare vectam, è Tyro in Cretam trajeciſſe, fabula eſt. Mihi verò videtur, neque taurum, neque equum, tantum pelagus nando transfretare potuiſſe, neque in taurum puellam conſcendiſſe agreſtem: atque adeò, ſi Europam in Cretam abire Jupiter voluiſſet, inventurum fuiſſe utique viam illi meliorem. Veritas autem ſic habet. Bello vexabat Tyriorum regionem Taurus, homo Gnoſſius, ac poſtremò, inter cæteras Tyri puellas, rapuit etiam filiam regis Europam. Indè dicere homines, Europam regis filiam taurum avexiſſe. His ità geſtis fabula conficta eſt.

ΦΑσὶν Εὐρώπην τοῦ Φοίνικος, ἐπὶ ταύρου ὀχουμένην, διὰ τῆς θαλάττης ἐκ Τύρου εἰς Κρήτην ἀφικέσθαι. [1] ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, οὔτε ταῦρον, οὔθ' ἵππον, τοσοῦτον πέλαγος διανήξασθαι δύνασθαι. οὔτε κόρην ἐπὶ ταῦρον ἄγριον ἀναβῆναι· ὅ, τε Ζεὺς εἰ ἐβούλετο Εὐρώπην εἰς Κρήτην ἐλθεῖν, [2] εὗρεν ἂν αὐτῆς ἑτέραν πορείαν καλλίονα. τὸ δὲ ἀληθὲς ἔχει ὧδε· ἀνὴρ Κνώσιος, ὀνόματι Ταῦρος, ἐπολέμει τῇ [4] Τυρηνίᾳ χώρᾳ. τελευταῖον δ' ἐκ Τύρου ἥρπασεν ἄλλας τε κόρας, ἀλλὰ δὴ καὶ τὴν τοῦ βασιλέως θυγατέρα, Εὐρώπην. ἔλεγον οὖν οἱ ἄνθρωποι· Εὐρώπην, τὴν τοῦ βασιλέως, ταῦρος ἔχων ᾤχετο· τούτου δὲ γενομένου, προσανεπλάσθη ὁ μῦθος.

[1] Περὶ

1 ἐμοὶ δὲ οὐκ ἂν ταῦρος, οὔθ' ἵππος δοκεῖ τοσοῦτον πέλαγος διανύσαι δύνασθαι. Ox. & Lond.

2 εὑρεῖν ἂν αὐτῷ ἑτέραν ὁδὸν λίαν καλλίονα. Cantab.

3 Κνώσιος —— Cant. [illegible]Gal.

4 Τυρίαν χώραν — ἀποπ[illegible]δύσας οὖν ἐκ Τύρου, ἥρπασεν ἄλλας τε πολλ[illegible] κόρας, καὶ τὴν τοῦ βασιλ. Ox. α.

1 Περὶ

[1] Περὶ τοῦ Δουρείου Ἵππου καὶ τῆς Τροίας.

Φασὶν ὡς Ἀχαιοὶ οἱ [2] ἐν ξυλίνῳ ἵππῳ, κατεπόρθησαν τὴν Ἴλιον. ἔςι δὲ μυθώδης ἄγαν ὁ λόγος. ἡ δὲ ἀλήθεια ἐςὶν αὕτη. ἵππον κατεσκεύασαν ξύλινον, πρὸς [3] μέγεθος μετεωρότερον [4] τῶν πυλῶν, ὅπως μὴ [5] ἑλκόμενος, εἰσέλθῃ, ἀλλ' ὑπέχῃ τῷ μεγέθει. οἱ δὲ λοχαγοὶ ἐνεκάθηντο ἐν κοίλῳ χωρίῳ περὶ τὴν πόλιν· ὁ Ἀργείων λόχος ἐκαλεῖτο μέχρι τοῦ νῦν. αὐτόμολος δὲ ἐλθὼν ὁ Σίνων εἰς Ἴλιον, φράζει [6] τοῖς Ἰλιεῦσιν, εἰσαγαγεῖν τὸν ἵππον, προσθεὶς καὶ τὸ μὴ εἰσελθεῖν τοὺς Ἕλληνας. οὗ ὑπακούσαντες οἱ Τρῶες, καὶ τὰς πύλας καθελόντες, εἰσάγουσι τὸν ἵππον. εὐωχουμένων δ' αὐτῶν, ἐπεισέρχονται οἱ Ἕλληνες. καὶ οὕτως ἑάλω ἡ Τροία.

17. *De Equo Duréo, & Troja.*

PLurimùm item fabuloſus ille ſermo, abſconditos, uti ajunt, in ligneo equo Achæos Ilium expugnâſſe. Sed hoc eſt verum: equum ædificârunt ligneum, ipſis portis magnitudine ſublimiorem; ut longè ſupereminens, nullâ ratione trahi in urbem poſſet. Ipſi interea ductores in concavo ad urbem loco conſedêre, qui in hunc uſque diem Achivorum inſidiæ vocatur. Tum verò transfuga Sinon Ilium ingreditur, & perſuadet Ilienſibus, equum in civitatem arceſſerent, datâ fide, non reverſuros Græcos. Dicto audientes Trojani, & portas dejicientes, equum inducunt: quibus tum convivantibus, Græci ſupervenere; & ſic capta Troja eſt.

Περὶ

1 Περὶ τῦ ἐν Τροίᾳ ξυλίνε ἵππε. Oxon.

2 Ἀχαιοὶ ἐν ξυλίνῳ κοίλῳ ἵππῳ χίλιοι καὶ ἑκατὸν κατεβάλλοντο [κατελάβοντο] τὴν Ἴλιον. Ox. & Lond. ἐκ ξυλίνων ἵππων χιλίων ἑκατὸν ἐπορθ. Cantab. Et Gall. errorem peperit (ἐν ξυλίνωι ἵππωι) Iota olim adſcriptum. Euſtathius ad Od. λ. non meminit hujus numeri. Steſichorus centum, alii tantùm duodecim fuiſſe tradunt.

3 πρὸς μέτερον τῶν πυλ. Canta. & Oxo γ. Et Gall. ἐκ ἰσόμετρον ταῖς πύλαις, Oxo. α.

4 μηδ' ἑλ — ἀλλὰ ὑπερέχῃ Cant. Ox. & Lon. ὑπερέχειν — & mox ἐνεκάθηντο. Cant.

5 Ἀργεῖος λόχος, Cant. & Ox. γ. Gal.

6 φράζοι αὐτοῖς κατὰ μαντείας, ὡς εἰ μὴ εἰσαγάγοιεν τὸν ἵππον εἰς τὴν πόλιν, ὑποςρέψειεν οἱ Ἀχαιοί. ἐὰν δὲ εἰσαγάγωσιν, ὀ. τότε δὲ ἐπακούσαντες οἱ Τρῶες εἰς τὸ τεῖχος εἰσάγουσι τὸν ἵππον. διαχρημένοις δὲ αὐτοῖς ἐπιπίπτουσιν οἱ Ἕλληνες, ἀφ' οὗ καθῄρητο τὸ τεῖχος, καὶ οὕτως — Oxon. α. & ferè in omnibus conſentit Lond.

1 Λέγε-

18. *De Æolo.*

NArrant Æolum habitum fuiſſe ventorum Deum, qui incluſos utri ventos Ulyſſi dedit. Sed de hoc nihil hujuſmodi eſſe, omnibus exiſtimo manifeſtum. Veriſimilius autem, Æolum, aſtrologiæ gnarum prædixiſſe Ulyſſi tempora, quibus certi quidam venti aſpirarent. Tradunt inſuper, æneo muro urbem ejus circumdatam; falsò item, cùm, uti arbitror, armatos habuerit milites, qui mœnia cuſtodirent.

Περὶ τοῦ Αἰόλου.

[1] ΛΈγουσιν ὅτι Αἴολος ἦν κυριεύων τῶν πνευμάτων, ὅς τις ἔδωκεν Ὀδυσσεῖ τοὺς ἀνέμους ἐν ἀσκῷ. Περὶ δὲ τούτου ὡς οὐχ οἷόν τε, δῆλον εἶναι πᾶσιν οἶμαι. εἰκὸς δὲ ἀστρολόγον γενόμενον Αἴολον, φράσαι Ὀδυσσεῖ τοὺς χρόνους, [2] καθ' οὓς ἐπιτολαί τινες ἀνέμων γενήσονται. Φασὶ δὲ, ὅτι καὶ χαλκοῦν τεῖχος τῇ πόλει αὐτοῦ περιεβέβλητο· ὅπέρ ἐστι ψευδές. ὁπλίτας γὰρ, ὡς οἶμαι, εἶχε, τὴν πόλιν αὐτοῦ φυλάττοντας.

1 Λέγεται ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος. Tol.
2 τὸν χρόνον, καθ' ἃς ἐπιτολὰς ἄνεμοι πνευσοῦνται —— Lon. & Ox. ἀλληγορεῖται, inquit Euſtat. ὁ ἀσκὸς εἰς ἀνθρώπινον σῶμα —— Diodorus 5. Apoſtolius & σχολ. Lycophr. videri hâc de re poſſunt.

---

19. *De Heſperidibus.*

FErunt mulieres quaſdam fuiſſe Heſperides; quibus aurea mala erant in arboribus, à dracone ſervata; ad quæ Hercules etiam expeditionem inſtituit. Res autem ità ſe habet. Heſperus vir Mileſius fuit, Cariam incolens, habuítque filias duas, nomine Heſperides. Erant verò huic oves pulchræ, & fœcundæ, cujuſmodi etiam nunc Mileti;

Περὶ Ἑσπερίδων.

[1] ΛΈγουσιν ὅτι γυναῖκές τινες ἦσαν αἱ Ἑσπερίδες. ταύταις δὲ ἦν μῆλα χρυσᾶ ἐπὶ μηλέας, ἣν ἐφύλασσε δράκων. [2] ἐφ' ἃ μῆλα καὶ Ἡρακλῆς ἐστρατεύσατο. ἔχει δὲ ἡ ἀλήθεια ὧδε. Ἕσπερος ἦν ἀνὴρ Μιλήσιος, ὃς ᾤκει ἐν τῇ Καρίᾳ, καὶ εἶχε θυγατέρας δύο, αἳ ἐκαλοῦντο Ἑσπερίδες. τούτῳ δὲ ἦσαν οἰ[illegible] καλαὶ, καὶ ἔγκαρποι. [3] οἷαι καὶ νῦν αἱ ἐν Μιλήτῳ. ἐπὶ τούτῳ δὴ ὀνομάζονται

1 Λέγεται ὡς γυναῖκες. Ox. α.
2 Poſt δράκων in Ox. ſequitur ἔχει δὲ ὧδέ πως τὸ ἀληθές. Horti Heſperidum duo, alter in Libyâ Pentapol. alter ad Oceanum Atlanticum, q[illegible] hîc memoratur.
3 εὔκαρποι, ἤτοι πρόβατ[illegible], τοῦτο τὸ γένος ὃ νῦν ἐστὶν ἐν M[illegible]. Ox.

4 παρὰ

ται χρυσαῖ. κάλλιςον γὰρ ὁ χρυσός. ἦσαν δὲ ἐκεῖναι κάλλιςαι. Μῆλα δὲ καλεῖται τὰ πρόβατα. ἅπερ ἰδὼν ὁ Ἡρακλῆς βοσκόμενα [4] περὶ τὴν θάλατταν, περιελάσας ἐνέθετο εἰς τὴν ναῦν. καὶ τὸν ποιμένα αὐτῶν ὀνόματι Δράκοντα, εἰσήγαγεν εἰς οἶκον, οὐκέτι ζῶντος τοῦ Ἑσπέρου, ἀλλὰ τῶν παίδων αὐτοῦ. ἔλεγον οὖν οἱ ἄνθρωποι· ἐθεασάμεθα χρυσᾶ μῆλα, ἃ Ἡρακλῆς ἤγαγεν ἐξ Ἑσπερίδων, τὸν φύλακα ἀποκτείνας δράκοντα. καὶ ἔνθεν ὁ μῦθος προσανεπλάσθη.

ac proinde vocabantur aureæ: pulcherrimum enim ſicut eſt aurum; ità & hæ pulcherrimæ. Μῆλα quippe vocantur oves; quas cùm in littore paſcentes Hercules vidiſſet, mortuo jam Heſpero, ſed, viventibus liberis, abactas in navem impoſuit, earúmque paſtorem Draconem domum abegit. Dicebant itaque homines; vidimus aurea mala, quæ Hercules, occiſo cuſtode Dracone, ex inſulis Heſperidum avexit. Indè fabula confícta eſt.

4 περὶ τῇ θαλάσσῃ βοσκόμενα. Ox. Lond. & Cant. aurea mala. i. e. capræ & oves; quas Hercules ex Africa in Græciam exportavit. Varro de Re Ru.

[1] Περὶ Κόττου, καὶ Βριάρεως.

20. *De Cotto, & Briareo.*

[2] Φασὶν οὖν περὶ τούτων, ὡς ἔσχον ἑκατὸν χεῖρας, ἄνδρες ὄντες. πῶς δὲ οὐκ εὔηθες τὸ τοιοῦτον; [3] τὸ δὲ ἀληθὲς οὕτως. [4] τῇ πόλει ὄνομα Ἑκατονταχειρία, ἐν ᾗ ᾤκουν. ἦν δὲ πόλις τῆς νῦν καλουμένης Ὀρεςιάδος. ἔλεγον οὖν οἱ ἄνθρωποι, Κόττος, καὶ Βριάρεως, καὶ [5] Γύγης, οἱ Ἑκατοντάχειρες, βοηθήσαντες τοῖς θεοῖς, αὐτοὶ ἐξήλασαν τοὺς Τιτᾶνας ἐκ τοῦ Ὀλύμπου.

Narrant de his, quòd centum manus habuerint. Quomodo autem non fatuum hoc? Sed veritas ejuſmodi eſt. Civitati, quam illi inhabitabant, nomen erat Hecatonchiriæ, ſitæ in Oreſtiade. Hinc ajebant vulgò, Cottum, Briareum, & Gygem, centimanos, opem Diis ferentes, Titanas Olympo expuliſſe.

1 Περὶ Κ[illegible]τ̓ʹ, κ̀ Βειάρεω, κ̀ Γύγ. Ox. & Ca[illegible]. Et Gall.

2 περὶ τ[illegible]ων φ. ſed Cant. φασὶν περὶ Κόττ κ̀ Βρ[illegible]ρ. Gal. Βρυα;

3 τὸ [illegible]ληθὲς οὕτως ἔχει. Cant. & Ox.

4 τούτ[illegible] τῇ πόλει. Lond. —— ἦν δὲ Ἀχαρνίας [illegible] νῦν Ὀρεςιάδος καλουμένης. Ox. & Lond. [[illegible] δ' ἡ πόλις ἡ νῦν καλουμένη Ὀρεςιάς. Cant.] Τεκμαίρομαι δὲ ὅτι μετὰ τῶν ὀλυμπίων ἐμαχέσαντο τὴν πρὸς Τιτᾶνας μάχην. ταῦτα γὰρ τὰ χωρία ὅμορά ἐςι τῷ Ὀλύμπῳ —— hæc rectè, Oxon. & Lond.

5 Mallem, Γύης, ut apud Apollodorum in Bibliothecâ.

21. *De Scylla.*

DE Scylla ajunt, in Tyrrhenia fuiſſe belluam, umbilico quidem tenus feminam, cui agnata deinceps erant canum capita; corpus verò reliquum ſerpentis. Talem autem generationem concipere, perquàm abſurdum. Sed veritas ità ſe habet. Erant inſulæ quædam Tyrrhenorum, quæ deprædabantur confinia Siciliæ, & Ionium ſinum; erátque illis triremis velox, nomine Scylla; quæ cùm reliquas naves interciperet, victum frequenter ſibi comparabat, atque hinc plurium in ore verſabatur. Illam tamen navem Ulyſſes, vento ſecundo uſus, & vehementi, effúgit; ac poſtea, quomodo inſecuta fuiſſet, quâ ratione effugiſſet, atque navigii formam, Alcinoo Corcyræ enarravit. Ex his conficta fabula eſt

Περὶ [1] Σκύλλης.

ΛΕ΄γουσι περὶ Σκύλλης, ὡς ἦν ἐν [2] Τυῤῥηνίᾳ θηρίον τὶ, γυνὴ μὲν μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ, κυνῶν δὲ ἐντεῦθεν αὐτῇ προσπεφύκασι κεφαλαί· τὸ δὲ ἄλλο σῶμα, ὄφεως. τοιαύτην δὲ φύσιν ἐννοεῖν, πολὺ εὔηθες· ἡ δὲ ἀλήθεια αὕτη. [3] Τυῤῥηνίων νῆσοι ἦσαν, αἳ ἐλῄζοντο τὰ περίχωρα τῆς Σικελίας, καὶ τὸν Ἰόνιον κόλπον. ἦν δὲ ναῦς τριήρης ταχεῖα, [4] τό, τε ὄνομα Σκύλλα· αὕτη ἡ τριήρης τὰ λοιπὰ τῶν πλοίων συλλαμβάνουσα, πολλάκις [5] εἰργάζετο βρῶμα, καὶ λόγος ἦν περὶ αὐτῆς πολύς. ταύτην τὴν ναῦν Ὀδυσσεὺς, [6] σφοδρῷ καὶ λάβρῳ πνεύματι χρησάμενος, διέφυγε. διηγήσατο δὲ ἐν Κορκύρᾳ τῷ Ἀλκινόῳ πῶς ἐδιώχθη, καὶ πῶς ἐξέφυγε. καὶ τὴν ἰδέαν τοῦ πλοίου. ἀφ᾽ ὧν προςανεπλάσθη ὁ μῦθος

1 Σκύλλας. Cant. Lond. Ox. Gal.
2 ἐν Κυρήνῃ ἐϊας & mox. κυνῶν ἢ κεφαλαὶ ἐνθένδεν — & πολλῆς εὐηθείας Cant. Gall. πολλὴ εὐήθεια —— Ox. α. Lond
3 Τυῤῥηνῶν νῆσος ἦσαν, αἳ Ox. Κυρηνῶν, Gall. Cantab. qui mox etiam legit.

4 ταχεῖα, τό, τε ὄνομα Σκύλλα, καὶ κατεγέγραπτο ἐπὶ τῆς πρώρας. αὕτη — Hygin. c. 270.
5 πολλὰ κακὰ εἰργάζετο. Ox. Lond.
6 φορῷ καὶ λαύρῳ χρώμενος. Lond. Ox. Cæterum de Scylla V. omnino Euſtath. in *Odyſſ.* p. 1714.

28. *De Dædalo.*

FAbulantur Dædalum ſtatuas fabricâſſe per ſe ambulantes. At mihi quidem hoc in

Περὶ Δαιδάλου.

ΛΕ΄γουσι περὶ Δαιδάλου, ὡς ἀγάλματα κατεσκεύαζε [1] πορευόμενα. τὸ δὲ ἀνδριάντα

1 δι᾽ ἑαυτῶν πορευόμενα. Ox. & Lond.

τα δὲ αὐτοῦ βαδίζειν, ἀδύνατον εἶναι δοκεῖ ἔμοι γε· τὸ δὲ ἀληθὲς [2] τοιοῦτον. οἱ τότε ἀνδριαντοποιοὶ, καὶ ἀγαλματοποιοὶ, [3] κατεσκεύαζον ἀνδριάντας, συμπεφυκότας ἔχοντας καὶ τοὺς πόδας. Δαίδαλος δὲ [4] ἐποίει διαβεβηκότας τὸν ἕνα πόδα. [5] οἱ δὲ ἄνθρωποι ἔλεγον; [6] ὁδοιποροῦν τοῦτο τὸ ἄγαλμα, ὃ εἰργάσατο Δαίδαλος, ἀλλ' οὐχ ἕστηκός· ὡς καὶ νῦν λέγομεν. εἰσὶ δὲ καὶ μαχόμενοι ἄνδρες γεγραμμένοι, καὶ τρέχοντες ἵπποι, καὶ [7] χειμαζομένη ναῦς.

ſtatua videtur impoſſibile. Veritas autem ejuſmodi. Cùm qui eâ tempeſtate ſculptores erant, & ſtatuarii, ſtatuas conficerent pedes habentes corpori agnatos; Dædalus protenſo altero pede faciebat incedentes. Proinde dicebant vulgò, ambulare ſtatuam Dædali, neque ut reliquas ſtare: ſicuti & hodie loquimur. Nam & picti ſunt viri pugnantes, currentes equi, & quæ fluctibus jactatur navis.

2 ὅτι τοῦτο. Ox. α.
3 κατεσκεύαζον ἀνδρ. συμπεφυκότας ὁμοῦ τοὺς πόδας, καὶ τὰς χεῖρας παρατεταμένας ἐποίουν. Ox. & Lond.
4 πρῶτος ἐποίησε διαβεβηκότα τὸν ἕνα. Ox.
5 διὰ τοῦτο δὴ οἱ ἄνθρωποι — Ox.
6 ὁδοιπορεῖν τὸ ἄγαλμα τοῦτο εἰργάζετο. Ox.

7 ναῦς χειμαζομένη, οὕτω κἀκεῖνον ἔλεγον ποιεῖν ἀγάλματα ὁδοιποροῦντα. Ox. De his Dædali ſtatuis vide Zenob. p. 55. Ariſtot. 1. Pol. c. 4. Tzet. Chil. 1. hiſt. 19. Heſych. & Suidam, Δαιδάλεια. Platonem Menone. & Euſeb. Hanc fabulam non habet codex Cantab.

[1] Περὶ Φινέως.

23. *De Phineo.*

[2] Ἱστοροῦσι περὶ Φινέως, ὡς διεφθόρουν ἅρπυιαι τὸν νοῦν αὐτοῦ. δοκοῦσι δὲ ἔνιοι, θηρία καὶ πετεινὰ [3] ταῦτα, ἁρπάζοντα ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ Φινέως τὸ δεῖπνον. ἡ δὲ ἀλήθεια ἔχει οὕτω. Φινεὺς ἦν Παιονίας βασιλεύς. γέροντα δὲ αὐτὸν [4] γεγονότα, ἡ ὄψις ἀπέλιπεν, οἵτε ἄῤῥενες παῖ-

DE Phineo memorant, quòd Harpyiæ victum ejus corrumperent; ac putant nonnulli, illas feras quaſdam volucres eſſe, quæ ex menſa Phinei raperent prandium. Itá verò ſe res habet. Phineus rex fuit Pæoniæ; hunc jam ſenem viſus defecit. Cúmque mortem obiiſſent liberi illius

1 Περὶ ἉΡΠΥΙΩ͂Ν καὶ ΦΙΝΕΏΣ Ox. α.
2 ἱστορεῖται ὡς διέφθειρον αἱ ἅρπυιαι τὸν βίον τοῦ Φινέως. Ox. Lon. & Apoſtol.

3 πετεινὰ εἶναι ταῦτα, ἁρπάζειν δὲ — Ox. Apoſt. Gall.
4 ὄντα —— & ἄῤῥενες αὐτοῦ —— Ox.

5 οἱ

maſculi, filiæ, Pyria & Eraſia, patris rem familiarem conſumpſerunt. Hinc Poëtæ, miſer, inquiebant, Phineus, cujus vitam Harpyiæ perdunt. Commiſerti autem ejus Zethus, & Calais, vicini ipſius, Boreæ, viri non incelebris, filii, auxilium tulerunt; &, filias oppido expellentes, opibúſque ejus recollectis, inſpectorem quendam illi Thracem appoſuerunt.

δες ἀπέθανον. θυγατέρες δὲ ἦσαν αὐτῷ, Πυρία, καὶ Ἐρασία. αἵτινες τὸν τοῦ πατρὸς βίον διέφθειρον. ἔλεγον οὖν οἱ [5] ποιηταὶ, δύϛηνος ὁ Φινεὺς, ὅτι αἱ Ἅρπυιαι τὸν βίον αὐτοῦ διαφθείρουσιν. οἰκτείραντες δὲ αὐτὸν Ζῆθος καὶ Κάλαϊς, ἀϛυγείτονες αὐτῷ, Βορέου παῖδες, ἀνδρὸς [6] οὐκ ἀσήμου, βοηθήσαντες αὐτῷ, τὰς θυγατέρας [7] ἐξήλασαν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ τὰ χρήματα συναθροίσαντες, ἐπίτροπόν τινα κατέϛησαν τῶν Θρᾳκῶν.

5 οἱ πολῖται — Ox. Apoſtol. ut alibi — Et Gall.
6 ἀνδρὸς, ἐκ ἀνόμου — Ox. & Lond.
7 ἐξεδίωξαν. Ox.

---

24. De Metra.

[1] Περὶ Μήτρας.

DE Metra Eriſichthonis ferunt, quòd, quandocunque etiam vellet, formam mutaret. Cæterùm ridicula hæc fabula. Quomodo enim veriſimile eſt, ex puella bovem fieri, aut canem, aut avem? Veritas autem ejuſmodi. Eriſichthon vir Theſſalus fuit, qui abſumptâ re familiari, ad pauperiem redactus eſt. Erat autem illi filia, Metra nomine, formâ tam egregiâ, ut quiſquis illam vel ſolùm adſpiceret, protinus deperiret. Sed enim tum temporis homines ſibi uxores argento non comparabant:

ΠΕρὶ Μήτρας τῆς Ἐρισίχθονος φασὶν, ὡς [2] ὁπότε τὶς βούλοιτο, ἀλλάσσειν τὴν ἰδέαν. ὁ δὲ μῦθος καταγέλαϛος. πῶς γὰρ εἰκὸς ἐκ κόρης γενέσθαι βοῦν, καὶ αὖθις κύνα, ἢ ὄρνεον; τὸ δὲ ἀληθὲς ἔχει ὧδε. Ἐρισίχθων ἦν ἀνὴρ Θετταλὸς, καὶ διαφθείρας τὰ χρήματα, πένης ἐγένετο. ἦν δὲ θυγάτηρ αὐτῷ καλὴ, καὶ ὡραία, Μήτρα τὸ ὄνομα. ὅς τις δὲ εἶδεν αὐτὴν, [3] ἤρα ταύτης. ἀργυρίῳ μὲν οὖν οἱ τότε ἄνθρωποι οὐκ ἐμνηϛεύοντο. ἐδίδοσαν δὲ [4] οἱ μὲν ἵππους,

1 Περὶ ΜΗΣΤΡΑΣ Oxon. & Tzet. Chil. & Lond. non agnoſcit hanc fabulam. cod. Gall.
2 ὁπότε βούλοιτο ἀλλάσσειν — Ox. ἃ. ὁποίαν Cantab. ut & mox κύνα καὶ ὄρνεον. Lond. ἢ ὄνον ἢ ὄρνεον — Cod. Cant. ὁποίαν τὶς βούλ.
3 ἐπιθυμητικῶς διέκειτο πρὸς αὐτήν. Ox. & Lond.
4 οἱ μὲν ἵππους. Cantab. & mox. ὃ, τι

ἵππους, οἱ δὲ βοῦς, τινὲς δὲ πρόβατα, ἢ ὅ ἂν ἐθέλῃ ἡ Μήτρα. ἔλεγον δὲ οἱ Θετταλοὶ, ὁρῶντες ἀθροιζόμενον τῷ Ἐρισίχθονι τὸν βίον, ὅτι ἐγένετο ἐκ Μήτρας αὐτῷ καὶ ἵππος, καὶ βοῦς, καὶ τἄλλα· ἀφ᾽ ὧν ὁ μῦθος προσανεπλάσθη.

at loco ejus alii quidem dabant equos, alii boves, nonnulli oves, aut quidquid etiam expoſceret Metra. Dicebant ergo Theſſali, videntes, quæ vitæ ſunt neceſſaria, Eriſichthoni congregata, Metram illi fieri equum, bovem, aliáque; de quibus fabula.

πι ἂν ἐθέλοι — Ox. & Cantab. & Lond. Habes hanc fabulam cum ſua interpretatione apud Lycophr. Tzetzem; vide Ovid. Metam. 8. De luco Cereris exciſo videtur hîc aliquid legiſſe Tzetzes chil. 2. hiſt. 47.

Περὶ Γηρυόνου.

Γηρυόνην φασὶν, ὅτι τρικέφαλος [1] ἦν. ἀδύνατον δὲ σῶμα τρεῖς κεφαλὰς ἔχειν. [2] ἦν δὲ τοιόνδε τοῦτο. πόλις ἐστὶν ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ, Τρικαρηνία καλουμένη. ἦν δὲ Γηρυόνης ἐν τοῖς τότε ἀνθρώποις ὀνομαστὸς, πλούτῳ τε καὶ ἄλλοις [3] διαφέρων· εἶχε δὲ καὶ βοῶν ἀγέλην [4] θαυμαστὴν, ἐφ᾽ ἣν ἐλθὼν Ἡρακλῆς, ἀντιποιούμενον Γηρυόνην ἔκτεινεν· οἱ δὲ θεώμενοι περιελαυνομένας τὰς βοῦς, ἐθαύμαζον. ἦσαν [5] γὰρ τὸ μὲν μέγεθος, μικραί· ἀπὸ δὲ κεφαλῆς ἐπὶ τῇ ὀσφύϊ μικραὶ, καὶ σιμαὶ, κέρατα οὐκ ἔχουσαι, ὀστᾶ δὲ μακρὰ, καὶ πλατέα. πρὸς τοὺς πυνθανομένους οὖν ἔλεγόν τινες, Ἡρακλῆς ταύτας περιήλασεν,

25. *De Geryone.*

GEryonem aiunt fuiſſe tricipitem; cùm fieri non poſſit, corpus aliquod tribus capitibus eſſe præditum. At tale quid accidit. Urbs eſt in Euxino ponto Tricarenia appellata; ubi inter homines celebris vivebat Geryon, divitiis, aliiſque rebus præcellens. Cæterùm boum gregem admirabilem habuit; ad quem abigendum veniens Hercules, reſiſtentem Geryonem interemit; & qui abactas videbant boves mirabantur. Erant enim magnitudine quidem exiguæ, à capite uſque ad ilia inſuper parvæ, & ſimæ, cornua non gerentes, ſed oſſa longa, latáque. Reſponderunt itaque nonnulli interrogantibus: Herculem Tricareni Geryonis bo-

1 ἐγένετο. Ox. & Lond.
2 ἦν δὲ τοιοῦτον — Ox.
3 τοῖς ἄλλοις, ὑπερφέρων τῶν ἄλλων — Ox. & Lond.
4 θαυμαστῶν — & ἀντιποιούμενος. Cantab.
5 τῷ μεγέθει μακραί. — ἐπὶ τὴν ὀσφὺν μακραὶ καὶ σικκέραλα. — Cant. & Ox. & Gall. ἐπὶ τὴν ὀσφὺν — legit Lond. vide cap. de Cerbero. Juſtinus ait tres fuiſſe fratres concordes. Vid. Dodecathlon Herc.

1 ἀγνοεῖν-

ves abegiſſe. Quo ex dicto Geryonem tria capita habuiſſe, ſunt qui ſuſpicabantur.

σεν, οὔσας Γηρυόνου τοῦ Τρικαρήνου. τινὲς δὲ ἐκ τοῦ λεγομένου, ὑπέλαβον αὐτὸν τρεῖς ἔχειν κεφαλάς.

26. *De Glauco Syſiphi.*

Περὶ Γλαύκου τοῦ Σισύφου.

HUnc & ipſum ab equis devoratum eſſe perhibent, ignorantes quòd, cùm equos aleret, neque rerum domeſticarum curam haberet, ſumptúſque faceret ingentes, opibus dilapidatis, victus tandem illi defuerit.

ΦΑσὶν ὅτι καὶ οὗτος κατεβρώθη ὑπὸ τῶν ἵππων. ἀγνοοῦντες, ὅτι [1] ἱπποτροφῶν, καὶ τῶν οἰκείων οὐδενὸς ἐπιμελούμενος, καὶ μεγάλας δαπάνας ποιούμενος, ἐπετρίβη, καὶ ἀπέλιπεν αὐτὸν ὁ βίος.

1 ἀγνοοῦντες ὅτι ὑπὸ τρυφῶν καὶ μεγάλων δαπανῶν, ἃς ἐποίει, οὐδὲν ἐπιμελούμενος τῶν οἰκείων, ἐπετρίβη καὶ ἐπέλιπεν — rectè, ſed hæc tamen Diomedi tribuit malè idem Oxon. De tribus Glaucis vide Euſtath. & Hyginum. fab. 272.

27. *De altero Glauco Minois filio.*

Περὶ Ἑτέρου Γλαύκου τοῦ Μίνωος.

ET hæc fabula omnino ridicula, Glauco melle interfecto, Minos eidem ſepulchro incluſit Polyídum Cœrani filium Argivum: qui cùm vidiſſet draconem quendam alteri mortuo herbam imponentem, atque hoc modo reſuſcitantem, idipſum fecit, ac Glaucum vitæ reſtituit. Fieri autem non potuit; ſed illud rectiùs. Glaucus poto melle turbatus, bile multâ commotâ, animi deliquium patiebatur. Acceſſere igitur cùm alii

ΚΑὶ οὗτος ὁ μῦθος παγγέλοιος, ὡς δὴ τοῦ Γλαύκου ἀποθανόντος [1] ἐπὶ τῷ μέλιτι, ὁ Μίνως ἐν τῷ τύμβῳ κατώρυξε τὸν τοῦ [2] Κοιράνου Πολύειδον, ὃς ἦν ἐκ τοῦ Ἄργους. ὃς ἰδὼν δράκοντα ἑτέρῳ δράκοντι πόαν ἐπιθέντα τεθνεῶτι, καὶ ἀναστήσαντα αὐτὸν, καὶ οὗτος, τὸ αὐτὸ ποιήσας εἰς τὸν [3] Γλαῦκον, ἀνέστησεν· τοῦτο δὲ ἀδύνατον. ἐγένετο δὲ τοιόνδε τι. Γλαῦκος πιὼν μέλι ἐταράχθη. [4] χολῆς δὲ αὐτῷ πλεί-

1 ἐν τῷ μέλιτι. Ox. & Lond.

2 Κυράνου Πολυ. Ox. α. Hygino fab. 151. vocatur Carani fil. malè.

3 τῷ Γλαύκῳ, ἀνέστησεν αὐτὸν, ὅπερ ἐστιν ἀδύνατον, ἀποθανόντα ἄνδρα ἀναστῆναι διὰ πόας, ἢ ὄφιν, ἀλλ' οὐδὲ ζῶον ἄλλο. Ox. & Lond.

4 ἐταράχθη τὴν κοιλίαν. Ox. ———

πλείονος κινηθείσης, ἐλειποθύμησεν ὁ Γλαῦκος. ἀφίκοντο δ᾽ οὖν οἵ τε δὴ ἄλλοι ἰατροὶ, ἅτε δὴ χρήματα ληψόμενοι, ἀλλὰ δὴ καὶ Πολύειδος. ὃς ἰδὼν τὴν πόαν, ἣν ἔμαθε παρά τινος ἰατροῦ, ᾧ ὄνομα ἦν Δράκων, καὶ ταύτῃ τῇ βοτάνῃ χρησάμενος, ὑγιῆ ἐποίησε τὸν Γλαῦκον. ἔλεγον οὖν τινες, ὅτι Πολύειδος τὸν Γλαῦκον, ὑπὸ μέλιτος θανόντα, [5] ἀνέστησεν.

medici, relaturi mercedem, tum etiam Polyídus, & conſpectâ herbâ, quam à medico didicerat, cui nomen Draco, adhibuit illam ipſam, & Glaucum ſanum reddidit. Hinc dicebant multi, quòd Polyídus melle interemptum Glaucum reſuſcitaverit.

κινηθείσης, λειποθυμήσαντι ἀφίκοντο οἵ τε δὴ ἄλλοι ἰατροὶ, ὡς χρήματα ληψόμενοι, καὶ πρὸς τούτοις Πολύϊδος· ἤδη δὲ ἐκλιπόντος αὐτοῦ, εἰδὼς τινὰ πόαν ὠφελοῦσαν. Ox. α.

5 Poſt ἀνέστησεν. Ox. Lon. & Cant. addunt ἣν παρὰ τοῦ δράκοντος ἔμαθεν· ἀφ᾽ οὗ οἱ μυθογράφοι τὸν μῦθον ἔπλασαν. Ox. α. & Lond. ſed Ox. γ. Cant. & Gal. μυθοπλάσται ἀνεπλάσαντο. ——— Fabulam hanc fuſiùs narrat Hyginus, fab. 136. meliùs autem Apollod Bibl. 3°. vide Apoſtol. 6. n. 32. ex Tarrhæo, puto. Eraſmus Polyidon herbam eſſe ait, & draconem quoque appellatam, per quam reſtituebatur Glaucus. Vide Suidam in voce Α᾽κέσματα.

Περὶ Γλαύκου τοῦ Θαλαττίου.

28 *De Glauco Marino.*

Ἄιδεται [1] ὅτι καὶ οὗτος ὁ Γλαῦκος πόαν φαγών ποτὲ, ἀθάνατος ἐγένετο, καὶ νῦν ἐν τῇ θαλάττῃ οἰκεῖ. τὸ δὲ τῇ πόᾳ ταύτῃ μόνον Γλαῦκον ἐντυχεῖν, καὶ λίαν [2] ἔνι γε εὐήθες, τό, τε ἄνθρωπον ἐν θαλάττῃ, ἢ ἄλλο τι τῶν χερσαίων ζῆν. ἔχει δὲ τὸ ἀληθὲς οὕτω. Γλαῦκος ἦν ἀνὴρ ἁλιεὺς, Ἀνθηδόνιος τὸ γένος· ἦν δὲ κολυμβητὴς, ἐν τούτῳ [4] ὑπερφέ-

Celebratur etiam hic Glaucus, quòd poſtquam herbam comediſſet, factus ſit immortalis, & nunc in mari habitet. Glaucum autem ſolum hanc herbam aſſecutum, hominémque, vel quodvis animal terreſtre, in mari vivere, perquam ridiculum eſt. At verò ipſa rei veritas hæc eſt. Glaucus piſcator fuit Anthedonienſis genere, atque

ρων

1 λέγεται. Cant. Ox. Gal.

2 λίαν ἐστίν. Cant.

3 ζῆν. ὁπότε οὔτε ποτάμιόν τι δύναται ζῆν ἐν θαλάσσῃ, οὔτε τὸ ἀνάπαλιν τὰ θαλάσσια δύνανται ζῆν ἐν τῷ ποταμῷ. μάταιος οὖν ὁ λόγος. ἔχει δὲ ——— Oxon. & Lond.

4 ἐν τούτῳ δὴ ἦν διαφέρων τοῖς ἄλλοις. κολυμβῶν δὲ ἐπὶ τῷ λιμένι ὡρᾶτο ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ διακολυμβήσας, πάλιν ὤφθη αὐτοῖς. πυνθανομένων δὲ ——— ποῦ διατρίψας τὰς ἡμέρας, ἔτη, ἐν ——— καὶ συγκλείσας εἰς αὐτὸν [λιμένα] Ox. α. Lond. Poſt διακολυμβήσας aliquid deeſſe videtur.

5 ἀγρευ-

natator præ cæteris iſtac in arte excellens: quem cùm cives in portu aquis ſe immergentem vidiſſent, ipſe continuò ad alium ſe locum natando recepit, & cùm intra dies plurimos viſus à ſuis non eſſet, emergens rurſum, conſpectui illorum ſe reſtituit. Interrogantibus itaque domeſticis, ubinam egiſſet, ille conficto mendacio, in mari, inquit. Cúmque piſces eodem loco concluſos haberet, neque quiſquam aliorum piſcatorum, veſaniente tempeſtate, capere quid poſſet; ultro petebat à civibus, cujuſmodi ſibi piſces adferri cuperent; prolatíſque quos volebant, Glaucus vocatus eſt marinus. Denique in feram incidens marinam, periit. Cum autem è mari non prodiret, *fabulati ſunt homines, ipſum habitare in eo,* & ſedem habere.

ρων πάντων κολυμβητῶν. κολυμβῶντος δὲ ἐν τῷ λιμένι, ὁρώντων αὐτὸν τῶν ἐν τῇ πόλει, αὐτὸς διακολυμβήσας εἴς τινα τόπον, καὶ μὴ ὀφθεὶς τοῖς οἰκείοις, ἐπὶ ἡμέρας ἱκανὰς, διακολυμβήσας πάλιν, ὤφθη αὐτοῖς. πυνθανομένων δὲ τῶν οἰκείων, ποῦ διέτριβεν, αὐτὸς ψευδόμενος ἔφη, ἐν τῇ θαλάττῃ· καὶ συγκλείων εἰς αὐτὸν ἰχθύας, ὁπότε χειμὼν γένοιτο, καὶ μηδεὶς τῶν ἄλλων [5] ἁλιέων ἰχθῦς δύναιτο λαμβάνειν, [6] καὶ ἔλεγε τοῖς πολίταις, τίνας βούλοιντο τῶν ἰχθύων ἀποκομισθῆναι αὐτοῖς. καὶ κομίζων οὓς ἂν ἤθελον, Γλαῦκος Θαλάσσιος ἐκλήθη· καὶ περιτυχὼν θηρίῳ θαλαττίῳ, ἀπώλετο. μὴ ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ ἐκ τῆς θαλάττης [7] ἐμύθευσαν οἱ ἄνθρωποι, ὡς ἐν θαλάττῃ οἰκεῖ, κἀκεῖ μένει.

5 ἁλιευτῶν —— Cantab. & Gall.
6 ἐπυνθάνετο τῶν πολιτῶν, τίνας δὴ βούλοιντο —— Oxon.

7 ἐμυθεύσαντο οἱ ἄνθρωποι, ὅτι Γλαῦκος κἀκεῖ τὸ λοιπὸν διάγει ἐν θαλάττῃ. Ox. Vid. Apoſtol. cent. 6. n. 32.

---

29 *De Bellerophonte.*

FErunt, quòd alatus equus Pegaſus Bellerophontem geſtarit. Mihi autem videtur equus minimè poſſe volare, nedum ſi omnium avium pennis indueretur. Si enim tale animal quandoque fuiſſet, etiam nunc ſupereſſet. Ajunt

Περὶ Βελλεροφόντου.

Φασὶν ὅτι Βελλεροφόντην ὑπόπτερος ἵππος Πήγασος ἔφερεν. [1] ἐμοὶ δὲ ἵππον οὐδέποτε δοκεῖ δύνασθαι ἵπτασθαι, οὐδ᾽ εἰ πάντα τὰ πτηνῶν πτερὰ λάβῃ· εἰ γάρ ποτε τοιοῦτον ζῶον ἦν, [2] καὶ νῦν ἂν εἴη. τοῦτον δέ φασι,

καὶ

1 ἐμοὶ δὲ ἵππος οὗτος οὐδέποτε δοκεῖ εἶναι. Cant. & Gall. πάντα τὰ τῶν πτ. id.
2 ἦν, ἦν ἂν καὶ νῦν. Ox. a.

3 —λὰς

καὶ τὴν Ἀμισοδάρου Χίμαιραν ἀνελεῖν. ἦν δὲ ἡ Χίμαιρα, ὥς φασιν, ἔμπροσθεν μὲν λέων, ὄπισθεν δὲ δράκων, μέση δὲ χίμαιρα. ἔνιοι δὲ δοκοῦσι τοιοῦτο γενέσθαι θηρίον, τρεῖς ἔχον κεφαλάς. [3] ἀδύνατον δὲ λέοντα ὁμοίᾳ τροφῇ χρῆσθαι. καὶ τὸ θνητὴν ἔχον φύσιν πῦρ ἀποπνέειν, εὔηθες. ποίαις δὲ τῶν κεφαλῶν τὸ [4] σῶμα ἐπηκολούθει; τὸ δὲ ἀληθὲς οὕτως ἔχει. Βελλεροφόντης ἦν [5] Φρύγιος ἀνὴρ, τὸ γένος Κορίνθιος, καλὸς καὶ ἀγαθός. ὃς πλοῖον κατασκευάσας μακρὸν, ἐλῄζετο τὰ παραθαλάσσια χωρία. ὄνομα δὲ ἦν τῷ πλοίῳ Πήγασος, ὡς καὶ νῦν ἕκαστον τῶν πλοίων ὄνομα ἔχει. μᾶλλον δὲ δοκεῖ πλοίῳ, ἢ ἵππῳ ὄνομα εἶναι Πήγασος. βασιλεὺς δὲ [6] Ἀμισόδαρος ᾤκει ἐπὶ τῷ Ξάνθῳ ποταμῷ. [7] ὄρος δὲ ἦν ὑψηλὸν ὑπ' αὐτῷ, ᾧ ὄνομα Τελμισός. πρὸς ὃ δὴ ὄρος προβάσεις εἰσὶ δύο ἔμπροσθεν ἐκ πόλεως τῶν Ξανθίων, τρίτη δὲ ὄπισθεν τῆς Καρίας, τὰ δ' ἄλλα [8] κρημνός. ἐν δὲ τῷ μέσῳ αὐτῶν χάσμα ἐστὶ τῆς γῆς μέγα, ἐξ οὗ δὴ καὶ πῦρ

præterea, ipſum Amiſodari Chimæram interfeciſſe. Erat autem Chimæra, ut vulgò putant, antè leo, pòſt verò draco, medio autem capella. Multi arbitrantur ejuſmodi fuiſſe animal, quod tria haberet capita. Impoſſibile autem leonem, & capellam eodem alimento uti; quódque mortalem habet naturam ignem ſpirare, eſt fatuum. Quodnam enim iſtorum capitum corpus ſequeretur? Sed veritas ità ſe habet. Bellerophon erat vir Phrygius, genere Corinthius, honeſtus ac fortis, qui conſtructâ longâ navi regiones ad mare poſitas deprædabatur. Navi autem nomen erat Pegaſus, ut & nunc ſingulæ navium proprium habent vocabulum: & conſentaneum magis eſt, navi potiùs, quàm equo, Pegaſi nomen fuiſſe. Rex porro Amiſodarus habitabat ad Xanthum flumen; cui mons præaltus adjacebat, dictus Telmiſſus: ad cujus anteriorem partem aſcenſus duo ſunt ex urbe Xanthiorum, tertius verò retro ex Caria, reliqua præcipitia: in quorum medio hiatus terræ ingens, unde & ignis

[9] ἀνα-

3 —— λάς· σῶμα δὲ ἕν. ἀδύνατον δὲ ἐστιν, καὶ λέοντα καὶ αἶγα ὁμοίᾳ τροφῇ χρῆσθαι Ox. Cant. & Lon. ſic & Gall. Vid. Cap. de Centauris.

4 τὸ λοιπὸν σῶμα — Oxon.

5 φρύγιος ἀνὴρ — deſunt Oxon. & mox παραθαλάσσια πλέων, καὶ ἐπόρθει αὐτὰ —— σας μικρὸν —— Cant. Et Gal. qui ſtatim ὅμοιον δὲ δοκεῖ π. μᾶλλον ἢ ἵππῳ ὄνομα εἶναι Πήγασος. Sic à πήγνυμι. ſed & ἵππους πηγοὺς Homerus dicit, i. e. εὐπαγεῖς. ἰλ. ι.

6 Ἀμισώδωρος Oxon. ſed Homero, Ἀμισώδαρος —— Od. π.

7 ὄρος δὲ ἦν ἐγγὺς ὑψηλὸν, ἐξ οὗ ἡ Τελμισσὶς ὕλη περιέχεται. ἐκεῖ δὲ προβάσεις ἔμπρ. ex πό. τῆς Ξανθίων. Ox. & Lond.

8 τὰ ἄλλα κρημνοὶ ὑψηλοί. Ox.

9 ἀνα-

exæſtuat. Poſt hæc mons item alius, cui nomen Chimæra: cujus aſcenſum anteriorem, ut memorant accolæ, leo inhabitabat, poſteriorem verò draco; qui paſtoribus etiam, & lignatoribus vim inferebant. Quo tempore cùm Bellerophon adveniſſet, montem exuſſit, atque ità combuſtus Telmiſſus, & feræ perierunt. Hinc dixêre accolæ, Bellerophontem cum Pegaſo ſuo accedentem Amiſodari Chimæram interfeciſſe: ex quo eventu conficta eſt fabula.

[9] ἀναδίδοται. ἐπὶ τούτοις δὲ ἐστιν ἕτερον ὄρος, ᾧ ὄνομα Χίμαιρα. τότε δὲ ἦν, ὡς λέγουσιν οἱ προσχώριοι, κατὰ μὲν τὴν πρόβασιν οἰκῶν, λέων ἔμπροσθεν, ὄπισθεν δὲ δράκων. οἳ δὴ καὶ ἐσίνοντο τοὺς νομέας, καὶ τοὺς ὑλοτόμους. τότε δὴ καὶ Βελλεροφόντης ἐλθὼν, τὸ ὄρος ἐνέπρησε, καὶ ἡ [10] Τελμισσὸς κατεκάη, καὶ τὰ θηρία ἀπώλετο. ἔλεγον οὖν οἱ προσχώριοι, [11] Βελλεροφόντην ἀφικόμενον μετὰ Πηγάσου, τὴν Ἀμισοδάρου Χίμαιραν ἀπολέσαι. τούτου δὲ γεγονότος, προσανεπλάσθη ὁ μῦθος.

9 ἀναφέρεται. τούτῳ δὲ τῷ ὄρει ὄνομα ἐστὶ Χίμαιρα· τότε δὲ, ὡς λέγουσιν οἱ ἐγχώριοι, ἐνοικῶν λέων κατὰ τὴν πρόσθεν πρόσβασιν, κατὰ δὲ τὴν ὄπισθεν, δράκων. οἳ δὴ καὶ ἐσίνοντο τοὺς ἐν μέσῳ νομέας καὶ ὑλοτόμους —— Ox. v. Strabonem 14. Homeri interpretes ad ιλ. Z. Hyginum, Apollod.

10 Τελμισσία. Vid. Stephan. περὶ πόλ. & Heſych.

11 Βελλεροφόντης ἀφικόμενος —— ἀπώλεσε. Ox. & Cant.

30. *De Pelope, & Equis.*

PElopem alatis equis veniſſe in Piſſam memorant, cùm uxorem peteret filiam Oenomai Hippodamiam. Ego verò eadem de Pelope dico, atque dixi de Pegaſo. Si enim ſciviſſet Oenomaus, alatos eſſe Pelopis equos, utique non permiſiſſet, ut currum ipſius filia conſcenderet. Cenſendum ita-

[1] Περὶ Πέλοπος, καὶ τῶν ἵππων.

ΦΑσὶν, ὅτι Πέλωψ ἦλθεν, ἔχων ἵππους ὑποπτέρους, εἰς [2] Πίσσαν, μνηστευσάμενος Ἱπποδάμειαν τὴν Οἰνομάου θυγατέρα. ἐγὼ δὲ τὰ αὐτὰ λέγω καὶ περὶ τοῦ Πέλοπος, ἅπερ καὶ περὶ τοῦ Πηγάσου. [3] εἰ γὰρ Οἰνόμαος ᾔδει ὑποπτέρους [4] τοὺς τοῦ Πέλοπος ἵππους, οὐκ ἂν δὴ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἔδωκεν [5] ἐπὶ τὸ ἅρμα αὐτοῦ ἀναβιβάσαι. ῥητέον οὖν,

1 καὶ ΙΠΠΟΔΑΜΕΙΑΣ, Ox. α.
2 Πίσαν. Cant. rectiús.
3 Ἐπεὶ ὁ Οἰνομ. Oxon.
4 ὑποπτέρους ὄντας τοὺς Ox. & Lond.
5 ἐπὶ τὸ ἅρμα. Cant. Ox. α.

6 ἐπὶ

οῦν, ὅτι Πέλωψ ἦλθεν ἔχων πλοῖον. ἐγέγραπτο δὲ ἐπὶ [6] τοῦ πλοίου, ἵπποι ὑπόπτεροι. ἁρπάσας δὲ τὴν κόρην, ᾤχετο φεύγων. ἀφ' οὗ ὁ μῦθος προσανεπλάσθη.

que, navigio adveniſſe Pelopa, in quo depicti erant equi alati; atque eo, raptâ puellâ, fugâ ſeſe ſubduxiſſe. Indè fabulæ origo.

6 ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἐν τῇ πρύμνῃ ἵπποι —— Oxon. σκηνῆς. Lond.

[1] Περὶ Φρίξου καὶ Ἕλλης.

31. *De Phrixo & Helle.*

Ἱστοροῦσιν ὡς ὁ κριὸς αὐτῷ προὔλεγεν, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτὸν μέλλει θύειν. καὶ λαβὼν τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, [2] ἀναβὰς τε ἐπ' αὐτὸν σὺν αὐτῇ, διὰ τῆς θαλάσσης ἀφίκοντο εἰς τὸν [3] Εὔξεινον πόντον. ὅπερ ἐςὶ δύσπιςον, τὸ, ὡς πλοῖον, τὸν κριὸν διανήχεσθαι, καὶ ταῦτα βαςάζοντα δύο ἀνθρώπους. καὶ ποῦ τὰ σιτία, καὶ ποτὰ, καὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκείνων; οὐ γὰρ δή που ἄσιτοι τοσοῦτον χρόνον διέμειναν. εἶτα Φρίξος τὸν τὴν σωτηρίαν [4] αὐτοῦ φράσαντα κριὸν, καὶ διασώσαντα σφάξας, καὶ τὸ δέρμα ἀποδείρας ἔδωκεν ἕδνον Αἰήτῃ. [5] ὁ δὲ ἔδωκε τῆς ἑαυτοῦ θυγατρός· ὁ δὲ Αἰήτης τῶν Κόλχων τότε ἐβασίλευεν. ὅρα δὲ, τότε πῶς καὶ τὰ δέρματα σπάνια ἦν. ὡς τὸν βασιλέα ἕδνον ἰδίας θυγατρὸς τὸ κώδιον λαβεῖν, οὕτω τοῦ μηδενὸς ἀξίαν τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα

Arietem ſcribunt Phrixo prædixiſſe, futurum, ut illum pater Diis immolaret; atque eum aſſumptâ ſorore arietem conſcendiſſe, & per mare veniſſe in Pontum Euxinum. Creditu verò perdifficile eſt, arietem, duos quidem homines portantem, navis inſtar fretum tranſnatare. Et ubi alimentum potúſque, & hujus, & illorum? neque enim tantum temporis tranſigere ſine cibo potuere. Phrixus deinde, cùm ſalutis ſuæ autorem, ſervatorémque mactâſſet, & pellem detraxiſſet, muneris loco Æetæ dedit, Colchorum tum Regi, filiæ cauſsâ. At conſidera, quanta iſtac tempeſtate vellerum fuerit raritas, ut etiam Rex in dotem propriæ filiæ vellus acceperit, tam parvi filiam

1 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΡΙΟΥ, ΚΑΙ Φ. Oxon.

2 αὐτοῦ Ἕλλην —— Ox. & mox, ἐπ' αὐτὸν τὸν κριόν.

3 περὶ τριῶν ἢ τεττάρων ἡμερῶν τὸ πᾶν διανύσαντες Lond. mox, ὁ κριὸν διανή. ... ὄντα, καὶ ταῦτα β. Oxon.

4 αὐτοῦ Cant. ſed Oxon. τὸν αἴτιον τῆς σωτηρ. σφάττει καὶ τὸ δέρμα δίδωσιν εἰς ἕδνον. ὁ δὲ Αἰήτης τῶν τόπων τότε ἐβασ.

5 ὁ δὲ ἔδωκε τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα, mallem legere —— confirmat Hyginus, fab. 3. *filiam dedit ei uxorem.* ſed Gall. ἕνεκεν τῆς αὐτοῦ θυγα.

6 ἐπλδ-

ſuam exiſtimans. Nonnulli verò, ut riſum effugerent, auream dixerunt pellem fuiſſe. At ſi aurea fuerit, non oportuit regem illam accipere à viro peregrino, & hoſpite. Addunt etiam, quòd Iaſon Argo navem, & Græcorum optimos, eò miſerit. Sed neque Phrixus adeò ingratus fuit, ut ſervatorem ſui interimeret; & licet ſmaragdium vellus extitiſſet, non ad hoc Argo navigâſſet. Verùm ità ſeſe habet veritas. Athamas Æoli, qui Hellenis filius, Phrygiæ imperabat; rerúmque ſuarum habebat inſpectorem, quem maximè fidum, & dignum, arbitrabatur, nomine Crium, ſive Arietem. Hic, poſtquàm animadvertit, animum Athamanti eſſe Phrixum interficiendi, rem continuò illi *ſignificavit*; qui navem conſtruxit, ac magnam auri vim impoſuit: intérque alia mater aderat Pelopis Aurora; quæ ipſa ex pecuniis ſuis auream, quam confecerat, ſtatuam ſecum tulit. Crius ita-

γατέρα ἐνόμιζεν· ἤδη δέ τινες ἵνα τὸν γέλων ἐκφύγωσι, χρυσοῦν φασιν εἶναι τὸ δέρμα τουτί. εἰ χρυσοῦν τὸ δέρμα ἦν, οὐκ ἐχρῆν τὸν βασιλέα λαβεῖν παρὰ ἀνδρὸς ξένου. λέγεται δὲ, ὅτι καὶ Ἰάσων ἐπὶ τὸ κώδιον τοῦτο τὴν Ἀργὼ ἔστειλε, καὶ τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων. ἀλλ' οὐδ' ὁ Φρίξος οὕτως ἀχάριστος ἦν, ὥστε τὸν εὐεργέτην ἀνελεῖν. οὔτ' εἰ σμαράγδιον ἦν τὸ κώδιον, [6] ἐπέπλευσεν ἡ Ἀργὼ δι' αὐτό. τὸ δὲ ἀληθὲς οὕτως ἔχει. Ἀθάμας ὁ [7] στόλου τοῦ Ἕλληνος, ἐβασίλευσε τῆς [8] Φρυγίας. ἦν δὲ αὐτῷ ἀνὴρ ἐπίτροπος [9] τῶν χρημάτων, ὃν μάλιστα πιστὸν ἡγεῖτο, ὀνόματι Κριός. ὃς αἰσθόμενος τὸν Ἀθάμαντα ἀποκτεῖναι ἐθέλοντα τὸν Φρίξον, δηλοῖ τοῦτο τῷ Φρίξῳ. ὁ δὲ Φρίξος κατεσκεύασε ναῦν, καὶ ἐνέθετο ἐν αὐτῇ χρήματα πάμπολλα, ἐν ᾗ νηῒ καὶ ἡ μήτηρ Πέλοπος. ὄνομα δὲ αὐτῇ Ἠώς. καὶ αὕτη ἐκ τῶν αὐτῆς χρημάτων εἰκόνα ποιησαμένη χρυσῆν ἐνέθετο.

σὺν

6 ἔπλευσεν —— Cantab. ἔδραμεν. Lond. ἔδραμεν ἂν ἡ Ἀργὼ ἐπ' αὐτό. Oxon.

7 Lege Ἀθάμας ὁ τοῦ Αἰόλου τοῦ Ἕλληνος. Sic omnes uno ore tum Græci tum Latini Mythologi. ſed Apoſtolius maluit cum errante errare; habet enim στόλου. Oxon. Αἰόλου.

8 φθίας, Oxon. Lond. Cant. & Gall. In Theſſalia Phthia, ubi Hellenis poſteri regnabant.

9 τῶν πραγμάτων καὶ τῆς βασιλείας ὑποβασιλεὺς, ὃν μάλιστα π. ἡ. καὶ πλείστου ἄξιον, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῷ Κριός. ἐπεὶ δὲ ἀπέθανεν ἡ μήτηρ, Φρίξῳ, ὅτι ἦν πρεσβύτερος ἔδωκε τὴν ἀρχήν. † αἰσθόμενος δὲ τοῦτο ὁ Κριὸς, πρὸς μὲν τὸν Ἀθάμαντα οὐδὲν λέγει· πρὸς δὲ τὸν Φρίξον φησὶ, κελεύων ἀπαλλάττεσθαι αὐτὸν ἐκ τῆς γῆς καὶ αὐτῷ ναῦν ἔστειλε καὶ ἐνθέμενος ὅ, τι ἦν πολλοῦ ἄξιον Ἀθάμαντι, καὶ γεμίσας τὴν ναῦν ἁπάντων ἀγαθῶν καὶ χρημάτων, ἑαυτῷ εἰκόνα ἰσόμετρον χρυσῆν ἐποιήσατο. ἦν δὲ ὁ χρυσὸς πολὺς, καὶ λόγος περὶ αὐτοῦ μέγας ἐγένετο. ἐνέθετο οὖν εἰς ναῦν ταῦτα, καὶ Φρίξον καὶ Ἕλλην, καὶ ᾤχετο ἀπιών. Oxon. Lond.

σὺν τοῖς χρήμασι γοῦν καὶ Φρίξον, καὶ Ἕλλην ὁ Κριὸς ἐν ταύτῃ ἐνθεὶς, ᾤχετο ἀπιών. ἡ μὲν οὖν Ἕλλη κατὰ τὸν πλοῦν ἀσθενήσασα, ἀπέθανεν· ἐξ ἧς καὶ Ἑλλήσποντος ἐκλήθη. αὐτοὶ δὲ ἀφικόμενοι εἰς τὸν Φάρον, κατοικοῦσιν αὐτοῦ. καὶ γαμεῖ Φρίξος τὴν τοῦ τῶν Κόλχων βασιλέως θυγατέρα Αἰήτου, δοὺς ἕδνα τούτῳ τὴν χρυσῆν εἰκόνα τῆς Ἠοῦς· ἀλλ᾽ οὐχὶ δέρμα κριοῦ. οὕτως ἀλήθεια ἔχει.

que cum Phrixo, & Helle, ac divitiis eorum, mare ingreſſus eſt: & Helle quidem, ex navigatione contracto morbo, exſpiravit, atque ab ea nomen Helleſpontus obtinuit. Ipſi verò in Pharum delati, ſedes ibi figunt: ducítque Phrixus uxorem Æetæ Colchorum regis filiam, in dotem ipſi dans Auroræ ſtatuam auream; non autem vellus arietis. Atque hæc quidem veritas.

10 ἀπέθανεν ἐν τῷ στενῷ πορθμῷ· ἐξ ἧς —— Oxon. α.

11 εἰς Κόλχους κατοικοῦσιν ἐκεῖ, καὶ ἔγημε Φρίξος τοῦ τῶν Κόλχων βασ. Αἰήτου θυγατέρα Χαλκιόπην, δοὺς ἕδνον τὴν χρυσῆν εἰκόνα τοῦ Κωδίου. ὕστερον δὲ τελευτήσαντος τοῦ Ἀθάμαντος Ἰάσων πλέει τῇ Ἀργοῖ ἐπὶ τοῦτον χρυσὸν, ἀλλ᾽ οὐχὶ ἐπὶ δέρμα κριοῦ. Lond. & Ox. α. in quo, charactere minutiori, additur, ἄλλοι δὲ φασὶν, ὅτι τὸ χρυσόμαλλον δέρας, ἦν βιβλίον ἑρμηνεῦον τὴν ἀλχημίαν τέχνην, &c. V. Schmidium ad Pind. Π. Δ. & Ovid. Met. l. 7. Euſtath. ad Od. p. 1614. Schol. Apoll. ad verſ. 256. Hygin. fab. 42. & 188. Apollod. 1. Pro φάρον l. φαρὰς, vel φάραν.

32. Περὶ τῶν τοῦ Φόρκυνος Θυγατέρων.

32. De Phorcynis Filiabus.

Καὶ περὶ τούτων πολὺ γελοιότερος φέρεται λόγος, ὡς ὁ [2] Φόρκυν εἶχε θυγατέρας τρεῖς, αἵτινες ἕνα ὀφθαλμὸν ἔχουσαι, ἀνὰ μέρος ἐχρῶντο. [3] τούτῳ δὲ ἡ χρωμένη, ἐνετίθει αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἔβλεπε. [4] καὶ μιᾶς αὐτῶν τῇ ἑτέρᾳ ἀποδιδούσης τὸν ὀφθαλμὸν, ἔβλεπον πᾶσαι. [5] ἐλθὼν δ᾽ ὁ Περσεὺς ὀπίσω

Etiam de his ſermo fertur perquam ridiculus; Phorcynem ſcilicet tres filias habuiſſe, quæ inter ſe, unum duntaxat oculum habentes, illo viciſſim utebantur. Cujus autem utendi vices eſſent, ſuo illum imponebat capiti, atque ità videbat: & ſic deinceps unâ alteri oculum præbente, omnes conſpiciebant. Perſeus

1 Cod. Ox. α. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΦΟΡΚΥΝΟΣ καὶ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἑνὸς ὀφθαλμοῦ αὐτῶν.

2 ὁ φόρκυς.

3 τούτῳ. τούτῳ δὲ ἡ —— Oxon.

4 ἔβλεπεν. οὕτως οὖν ἑκάστη αὐτῶν τῇ ἑτέρᾳ τὸν ὀφθαλμὸν παρέχουσα ἐδίδου τὸ βλέπειν. Ox. α.

5 Περσεὺς καὶ λαβὼν τὸν ὀφθαλμὸν αὐτῶν, ἔφησεν μὴ ἀποδώσειν, ἐὰν μὴ φράσωσιν

autem, cùm à tergo illarum tacito greſſu acceſſiſſet; eâ, quæ tum oculum habebat, arreptâ, gladióque ſtricto, jubet ſibi Gorgonem indicari; alioquin ſe ipſas minatur interfecturum. Illæ metu percitæ produnt eam. Cujus ille capite amputato, in aëra abiit, & Polydectæ oſtenſo, in lapidem ipſum commutavit. At verò ridiculum hoc, hominem vivum, mortui capite conſpecto, in lapidem converti. Quæ enim cadaveris vis eſt & poteſtas? Verùm res ità tranſacta. Phorcyn vir fuit Cyrenæus: Cyrenæi porrò genere quidem Æthiopes inſulam inhabitant Cyrenen, extra columnas Herculis ſitam, & Libyam arant apud Aunonen fluvium juxta Carthaginem, auro maximè abundantes. Hic Phorcyn inſulas extra columnas Herculis, tres numero, regno tum poſſidebat, ibique ſimulacrum ex auro quatuor cubitorum Palladi fecit. Palladem autem Cyrenæi Gorgonem vocant, ſicut Thraces Dianam Bendiam, Dictynnam Cretes,

ὀπίσω αὐτῶν ἐν ἠρεμαίῳ βαδίσματι, κρατήσας τὴν κατέχουσαν τὸν ὀφθαλμὸν, καὶ τὸ ξίφος γυμνώσας, φησὶ δεῖξαι αὐτῷ τὴν Γοργόνα. ἐὰν δὲ μὴ φράσωσιν ἀποκτεῖναι αὐτάς. αἱ φοβούμεναι φράζουσιν. ὁ δὲ ἀποτεμὼν τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος, εἰς ἀέρα ἦλθε. καὶ δείξας ταύτην τῷ Πολυδέκτῃ, λίθινον τοῦτον ἐποίησε. καὶ τοῦτο δὲ γελοιότερον, τὸ, ἄνδρα ζῶντα νεκροῦ κεφαλὴν ἰδόντα ἀπολιθωθῆναι. τίς γὰρ δύναμις τοῦ νεκροῦ; ἐγένετο δὲ τοιοῦτόν τι. Φόρκυν ἦν ἀνὴρ Κυρηναῖος. οἱ δὲ Κυρηναῖοι κατὰ γένος μέν εἰσιν Αἰθίοπες· οἰκοῦσι δὲ νῆσον τὴν [6] Κυρήνην, ἔξω οὖσαν τῶν Ἡρακλείων στηλῶν. ἀροῦσι δὲ Λιβύην [7] περὶ τὸν Ἄυνονα ποταμὸν, κατὰ Καρχηδόνα· εἰσὶ δὲ σφόδρα χρυσοῖ. ὃς Φόρκυν ἐβασίλευσε τῶν Ἡρακλείων στηλῶν. [8] εἰσὶ δὲ τρεῖς, καὶ ποιεῖ τετράπηχυ ἄγαλμα Ἀθηνᾶς χρυσοῦν. καλοῦσι δὲ τὴν Ἀθηνᾶν Κυρηναῖοι [9] Γοργόνην, ὥσπερ τὴν Ἄρτεμιν Θρᾷκες [10] Βένδειαν, Κρῆτες δὲ

σωσιν αὐτῷ, ὅπη ἐστὶν ἡ Γοργώ. φράζουσι δ' οὖν οὕτως. ὁ δὲ ἀποτεμὼν τὴν κεφαλὴν αὐτῆς εἰς Σέριφον ἦλθε. καὶ δείξας Πολυδέκτῃ, λίθινον αὐτὸν ἐποίησε. Ox. α.

6 Cod. Cant. videtur legiſſe Κύρνην, Ox. γ. Κυρίνην, haud dubiè uterque voluit Κυρήνην, ut jamjam Κυρηναῖοι dixerant. Eſt etiam Κέρνη locus ſatis notus Geographis; unde quis poſſit exiſtimare Κύρνην utrunque ſcripſiſſe.

7 περὶ τὸν Ἄνωνα. οὗτος ὁ Φόρκυς. Penetravit in eas [inſulas] Hanno Pœnorum imperator. [unde fortè fluvio nomen] Plin. lib. 6. c. 31. ubi plura huc ſpectantia habes. Vide etiam Voſſium in Pompon. lib. 3. c. 9. ubi hunc locum conſiderat.

8 Poſt στηλῶν ſeq. in Ox. ποιεῖ δὲ ἄγαλμα Ἀθηνᾶς χρυσοῦν, ὅπερ ἦν τετράπηχυ. & Gall.

9 Γοργώ. Oxon. & Lond.

10 Vid. Heſych. in voce Δίλογχον. Ἀδμήτου κόρη. & Μεγάλη θεός. Strabonem. p. 470. Turneb. Adver. Meurſ. Græc. Fer. p. 57.

δὲ [11] Δίκτυναν, Λακεδαιμόνιοι δὲ [12] Οὖπιν. ὁ μὲν οὖν Φόρκυν ἀποθνήσκει, πρὶν εἰς τὸ ἱερὸν ἀναθεῖναι τὸ ἄγαλμα. κατέλιπε δὲ κόρας τρεῖς, [13] Σθενὼ, Εὐρυάλην, καὶ Μέδουσαν. αὗται μὲν γήμασθαι οὐδενὶ ἠβουλήθησαν· διελόμεναι δὲ τὴν οὐσίαν, ἑκάςη μιᾶς ἦρχε νήσου. [14] τῇ δὲ Γοργόνῃ οὔτε ἀναθῆναι τὸ ἱερὸν αὐταῖς ἐδόκει, οὔτε διελεῖν, ἀλλ' ἐν μέρει κατετίθεντο ἐναλλὰξ θησαυρὸν ἑαυταῖς. ἦν δὲ τῷ Φόρκυνι ἑταῖρος, [15] καλὸς, καὶ ἀγαθὸς ἀνὴρ, καὶ αὐτῷ ἐν παντὶ πράγματι ἐχρῶντο ὥσπερ ὀφθαλμῷ. Περσεὺς δ' ἀνὴρ φυγὰς ἐξ Ἄργους, ἐλῄζετο τὰ κατὰ θάλατταν, ἔχων πλοῖα, καὶ ἰσχύν τινα περὶ αὐτόν. πυθόμενος δὲ ταύτην τὴν Γοργόνα βασίλισσαν εἶναι γυναικῶν, καὶ πολύχρυσον μὲν, ὀλίγανδρον δέ· [16] πρῶτα μὲν ναυλοχεῖ ἐν τῷ πορθμῷ, καὶ μεταξὺ τῆς Κυρήνης, καὶ τῆς Σαρδεων

Lacedæmonii Upin. Cæterùm Phorcyn, antequam in templo ſimulacrum dedicaret, moritur; reliquit autem virgines tres, Sthenonem, Euryalen, & Meduſam: quæ dum nulli vellent nubere, diviſis facultatibus ſingulæ principatum unius inſulæ obtinebant. Porrò Gorgoni neque templum exſtruere viſum illis, neque inter ſe partiri; ſed in Theſaurum viciſſim reponere. Aderat autem Phorcyni ſocius, vir probus, ac bonus, eóque in omni negotio, tanquam oculo utebantur. Interea Perſeus exilio ex Argo ejectus, loca maritima deprædabatur, ſecum navigia habens, & prædonum fortem, ac validam manum. Cúmque didiciſſet, Gorgonem hanc Reginam eſſe feminarum, auro quidem divitem, ſed inopem virorum; in portu primùm ſtatione factâ, inter Cyrenen, ac Sardos

11 Vid. Schol. Callim. p. 21.

12 Videtur Heſych. legiſſe apud Callim. loc. cit. Ὦπις. eum vide etiam in Ἀχερὼ, & in ἐπωπὶς, Salmas. in *Inſcript.* – Ciceroni, *Upis*, Scaligero *Ops* dicitur. Virgilio *Opis* eſt una ex comitibus Dianæ; nutricem ejus Upin dicit Schol. Callim. Vid. Seguini Numiſmata p. 116.

13 Vid. Heſiod. Theog. Schol. Æſchyli in Prom. Apollod. 2. Bibl. & lege Ἐνυὼ pro Ἐνιὼ, Πεμφρηδὼ pro Πεφρηδὼ, & Πεφυδὼ, pro Ἀθηνὼ, Σθενώ. Vitioſè enim hæc apud illos ſcriptores habentur.

14 Lege τὴν δὲ Γοργόνην, vel Γοργόνα, ut Cantab. & Gall. vel Γοργὼ, ut Oxon. Senſus hoc modo apertus. mox lege, εἰς τὸ ἱερόν. ut ſupra. Gall. leg. ἱερῷ.

15 καλός τε καὶ ἀγαθός· τοὔνομα ὀφθαλμὸς, ὅτι αὐτῷ —— ἐχρῆντο. Oxon. & Cant. Vid. Ariſtot. lib. de Mundo. & Apul. præcipuè Schol. Ariſtoph. in Acharn. p. 375. Poteſt tamen rectè retineri, ἐχρῶντο.

16 πρῶτον μὲν. Cant. ναυλοχῶν ἐν τῷ πορθμῷ μεταξὺ τῆς Κυρήνης καὶ τῆς Σαρδέων, διαπλέοντα παρὰ τῆς ἑτέρας πρὸς τὴν ἑτέραν, τὸν ὀφθαλμὸν λαμβάνει. Tollius legit. ὄντος δὲ αὐτῷ φράζει. Oxon. α.

17 αὐτῷ

obnavigans, & nunc in hanc, nunc in illam deſcendens, eum, qui oculi vice fungebatur, cepit. Hic quidem dixit illi, nihil aliud ab ipſis capiendum eſſe, præter ſolam Gorgona; ſimúlque auri copioſioris fecit indicium. At ipſæ filiæ, cùm oculum pro vicibus non haberent, ut ſuprà dictum; coeuntes inter ſe altera alteram incuſabat. Intelligentes autem penes nullam earum oculum eſſe, quidnam facti accidiſſet, mirari. Quo tempore adnavigans Perſeus, faſſus eſt ſe oculum habere; neque redditurum, niſi ſibi, ubi Gorgon eſſet, commonſtrarent; additâ quoque comminatione, niſi indicium facerent, continuò ſe ipſas interfecturum. Reſpondit Meduſa, nolle ſe illam oſtendere; cæterùm mox indicârunt Stheno, & Euryale; ac proinde interfectâ Meduſâ, oculum duabus aliis reſtituit. Gorgonem autem acceptam concidit, poſtulatâque ab aliis triremi, Gorgonis illi caput impoſuit, & navem Gorgona appellavit: quâ circumnavigans pecunias ab inſulanis exegit, eoſque qui dare recuſarent

δεων διαπλέων, τὰ παρὰ τῆς ἑτέρας εἰς τὴν ἑτέραν, τὸν ὀφθαλμὸν λαμβάνει. ὧν μία φράζει αὐτῷ, ὅτι ἄλλο μὲν ὀυδὲν ἔχει λαβεῖν παρ' αὐτῶν, εἰ μὴ τὴν Γοργόνα. μηνύει τε [17] αὐτῷ τὸ πλῆθος τοῦ χρυσοῦ. αὗται οὖν αἱ κόραι, ἐπεὶ οὐκ [19] εἶχον τὸν ὀφθαλμὸν ἐν τῷ μέρει κατὰ τὸν εἰρημένον λόγον, συνήεσαν ὁμόσε, καὶ ᾐτιᾶτο ἑτέρα τὴν ἑτέραν. ὁπότε δὲ [20] ἐπενοοῦντο μὴ ἔχειν, ἐθαύμαζον, τί ἂν εἴη τὸ γεγονός. ἐν τούτῳ προσπλεῖ [21] αὐτοῖς ὁ Περσεὺς, καὶ φράζει ὡς αὐτὸς ἔχει τὸν ὀφθαλμόν. καὶ φησὶ, μὴ ἀποδοῦναι αὐταῖς, ἐὰν μὴ φράσωσιν ὅποι ἐςὶν ἡ Γοργώ. ἐπηπείλει δὲ καὶ [22] προσκατακτενεῖν μὴ εἰπούσας. ἡ μὲν οὖν Μέδουσα, φράζει ὀυ δεῖξαι. ἡ δὲ Σθενὼ, καὶ Εὐρυάλη ἔδειξαν. τὴν μὲν οὖν Μέδουσαν ἀποκτείνει, ταῖς δὲ ἄλλαις τὸν ὀφθαλμὸν ἀποδίδωσι. λαβὼν δὲ τὴν Γοργόνα κατέκοψεν. ἀπαιτήσας δὲ τριήρη, ἀπέθηκε τῆς Γοργόνος τὴν κεφαλὴν ἐπ' [23] αὐτὴν, καὶ τῇ νηῒ ὀνόμα ἔθετο [24] Γοργών. ἐν ταύτῃ δὲ παραπλέων, χρήματα παρὰ τῶν νησιωτῶν εἰσεπράττετο. καὶ τοὺς μὴ διδόντας ἀνῄρει. οὕτω δὴ καὶ

τοὺς

17 αὐτῶν ἄξιον λόγου, ὅτι μὴ τὴν—— Oxon.

13 αὐτοῖς, Lond. αὐτῆς, Oxon.

19 ἐπειδὴ οὐχ ἧκεν ὁ ὀφθαλμὸς ἐν τῷ μέρει κατὰ τὸ εἰρημένον, συνήεσαν ὁμόσε. Tollii Cod.

20 ἐπῃρνοῦντο, Lond. & Oxon.

21 αὐταῖς ὁμοῦ οὔσαις. Oxon. & Cant.

22 προσαποκτενεῖν. Lond. Ox. α.

23 ἐπὶ τῇ πρύμνῃ αὐτῆς τὴν τῆς Γοργόνος κεφαλήν. Ox. πρύμνη ea pars navis, ubi ejus nomen. Schol. Apollon. v. 1100. 1.

24 Γοργώ. Ox. & περιπλέων. Ox. & Lond.

25 τὰς

τοὺς [25] Σερίφους ᾔτει προσπλεύσας ἐκείνοις χρήματα· καὶ συναγαγόντων αὐτῶν, ὁ Περσεὺς ᾔει πάλιν εἰς τὴν ἀγοράν· οἱ καὶ ἐκλιπόντες τὴν Σέριφον, ᾤχοντο. προσπλεύσας οὖν πάλιν ὁ Περσεὺς παρὰ τὴν ἀπαίτησιν τῶν χρημάτων, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν, ἄνθρωπον μὲν οὐδένα εὗρε, λίθους δὲ ἀνδρομήκεις. τοῖς οὖν λοιποῖς τῶν νησιωτῶν ἔλεγεν ὁ Περσεὺς, ἐπειδὰν μὴ παρεῖχον τὰ χρήματα· ὁρᾶτε μὴ ὡς Σερίφιοι, τῆς Γοργόνος θεασάμενοι τὴν κεφαλὴν, ἀπελιθώθησαν, τοῦτο πάθητε καὶ ὑμεῖς. *

morte affecit. Ità à Seriphiis, quos acceſſit, cùm nummos petiiſſet, atque illi contuliſſent, Perſeus iterum hac de cauſſa in forum venit; ſed illi relictâ Seripho diſceſſerunt. Itaque cùm denuo Perſeus eò appuliſſet ad pecunias exigendas, in forum veniens hominem quidem nullum, ſed lapides humanæ magnitudinis reperit. Propterea dixit inſulanis cæteris: Videte, quomodo Seriphii, quòd pecuniam non exhibuiſſent, conſpecto Gorgonis capite, in lapides converſi ſint, idem vos nè patiamini.

25 τοὺς Σεριφίους προσαπελάσας. Cant. Ox. Lond. οἱ δὲ ἡμέρας αὐτὸν ᾐτήσαντο, ἐν αἷς συλλέξουσι τὰ χρήματα, συναγαγόντες οὖν λίθους ἀνδρομήκεις ἔθηκαν εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ ἐκλιπόντες τὴν νῆσον Σέριφον, ᾤχοντο· Ox. & Lond.

* Totam hanc fabulam more ſuo deſcripſit Apoſtolius, nec interim Palæphati meminit. Voſſius, ad Pomponium, eruditè conjicit, ortam fuiſſe ex Hannonis relatione de tribus Gorgadibus inſulis. Heſiodus primus finxit. Nam Homerus neſcivit; ut putat Heſychius, in Γοργώ. Vid. Schol. Pind. ad Pyth. O. 22. Herod. 2. Natalem 7. c. 12. German. in Aratum. Hyginum & Mythologos alios.

Περὶ Ἀμαζόνων.

Περὶ Ἀμαζόνων τάδε λέγουσιν, ὅτι οὐ γυναῖκες ἦσαν, ἀλλ' ἄνδρες βάρβαροι. ἐφόρουν δὲ χιτῶνας ποδήρεις, ὥσπερ [1] αἱ Θρῇσσαι, καὶ τὴν κόμην ἀνεδοῦντο [2] μίτραις. τοὺς δὲ πώγωνας

33. *De Amazonibus.*

De Amazonibus narrant, mulieres quidem eas non fuiſſe; ſed viros barbaros. Gerebant autem tunicas talares, quales in more erant fœminis Thracibus, ac comam alligabant mitris, barbas

ἐξυρῶντο,

1 αἱ Θρήνσσαι. Cantab. & Gall.

2 *Haud unquam deformes vertice mitras induimus*, Statius. 9. lib. & Lutacius. *Mæonia mentum mitrâ crinemque madentem Subnixus.* Virg. 4. erat effœminatorum indicium. Vid. ibi Servium; & ad nonum. Pind. Pyth. O. 13. Hygin. Fab. 163. Herod. 4. Totam hanc fabulam unicâ dictione Homerus extulit, ubi Ἀμαζόνας vocat ἀντιανείρας. ιλ. Γ. v. 189. ubi vid. Schol. & Euſtath. Polyæni ſtrat. tertium. Hiſtoriam Amazonidum

radebant, & propterea ab hoſtibus mulieres vocabantur. Cæterùm Amazones nativâ quâdam indole bello ſtrenui erant. Expeditionem verò mulierum fuiſſe, quomodo erit veriſimile, cùm illa nuſquam hodie reperiatur.

ἐξυρῶντο, καὶ διὰ τοῦτο ἐκαλοῦντο πρὸς τῶν πολεμίων γυναῖκες. Ἀμαζόνες δὲ τὸ γένος, μάχεσθαι ἀγαθοὶ ἦσαν. ϛρατείαν δὲ γυναικὸς οὐδέ ποτε εἰκὸς γενέσθαι· οὐδὲ γὰρ νῦν οὐδαμοῦ.

zonidum ſcripſit Onaſus, ut teſtatur Schol. Apollonii. lib. 1.

34. *De Orpheo.*

[1] Περὶ Ὀρφέως.

FAbuloſus & ille de Orpheo ſermo, quòd citharâ ludentem animalia quadrupedia, nec non aves, arboréſque ſequerentur. Sed hæc mihi quidem ſic accidiſſe videntur. Bacchæ furentes oves diſcerpebant in Pieria, ac multa alia cùm violenter perpetrâſſent, in montes ſe recepêre, ibique dies aliquot ſunt commoratæ. Quas cùm cives diutiùs expectaſſent, malè ſuis uxoribus & filiabus metuentes, arceſſitum Orphea rogârunt, ut modum excogitaret, quo ex montibus illas deduceret. Is verò Orgiis Baccho inſtitutis, citharam pulſans ad ſe bacchantes pellexit; ipſæque ferulas tum primum, & ramos omne genus arborum habentes, deſcenderunt de monte. Hominibus autem ad-

ΨΕυδὴς καὶ ὁ περὶ τοῦ Ὀρφέως [2] μῦθος, ὅτι κιθαρίζοντι αὐτῷ ἐφείπετο τὰ τετράποδα, καὶ τὰ ὄρνεα, καὶ δένδρα. δοκεῖ δέ μοι ταῦτα εἶναι. Βάκχαι μανεῖσαι πρόβατα διέσπασαν ἐν τῇ Πιερίᾳ, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα βιαίως εἰργάζοντο, [3] τερπόμεναί τε εἰς τὸ ὄρος, διέτριβον ἐκεῖ τὰς ἡμέρας. ὡς δὲ ἔμειναν οἱ πολῖται, δεδιότες περὶ τῶν γυναικῶν, καὶ θυγατέρων, μεταπεμψάμενοι τὸν Ὀρφέα, ἐδέοντο μηχανᾶσθαι, ὃν τρόπον καταγάγοι αὐτὰς ἐκ τοῦ ὄρους. ὁ δὲ συνταξάμενος τῷ Διονύσῳ [4] Ὄργια, κατάγει αὐτὰς βακχευούσας κιθαρίζων. αἱ δὲ νάρθηκας τότε πρῶτον ἔχουσαι, κατέβαινον ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ κλῶνας δένδρων παντοδαπῶν. τοῖς δὲ ἀνθρώποις θαυμαστὰ τότε θεασαμένοις, ἐνεφαί-

1 ΠΕΡΙ' ὈΡΦΕ'ΩΣ. ΚΙΘΑ'ΡΑΣ ——— *Ox.*

2 *λόγος. Cantab.*

3 *πεπεμμέναι — Cant.* τὰς λοιπὰς ἡμ. ..., & Gall.

4 Ὄργια iſta didicit in Ægypto. Diodor. *Sic. I. 4.* Bolducus. Og. dicuntur παρὰ τὸ εἴργειν τοὺς ἀμυήτους αὐτῶν. ἢ ὅτι ἐν Ὀργάσι γίνονται, Schol. Apol. p. 94. Proclus in [T]ol. Theodoret. contra Græc.

* Vide

φαίνετο πρῶτον τὰ ξύλα καταγόμενα. καὶ ἔφασαν, ὅτι Ὀρφεὺς κιθαρίζων ἄγει τὴν ὕλην ἐκ τοῦ ὄρους· καὶ ἐκ τούτου ὁ μῦθος ἀνεπλάσθη. *

miranda hæc conſpicientibus, ligna prius deduci videbantur; atque hinc dicebant, Orphea citharæ cantu ex monte ſylvam deducere, hanc dantes cauſſam fabulæ.

*. Vide Plutarch. Vitam Alex. ſub initium. Polyæ. lib. 4. ſtrat. 1.

[1] Περὶ Πανδώρας.

35 *De Pandora.*

Ὁ περὶ Πανδώρας οὐκ ἀνεκτὸς λόγος, ὡς γῆς ἀναπλασθείσης ἀναδοῦναι αὐτὴν καὶ ἄλλοις τὸ πλάσμα. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ τοῦτο. Πανδώρα γυνὴ ἐγένετο Ἕλληνος, μάλιϛα πλουσία. καὶ ὅτε ἐξῄει, ἐκοσμεῖτο, καὶ ἐχρίετο πολλῇ τῇ γῇ. καὶ τὸ μὲν ἔργον οὕτως ἔχει, ὁ δὲ λόγος ἐπὶ τὸ ἀμήχανον ἐτράπη. *

NEc tolerabilis ille de Pandora ſermo, illam ex terra formatam aliis quoque ſimilem habitum attuliſſe. Mihi verò ſic videtur. Pandora mulier fuit Græca maximè dives; quæ, quoties prodeundum in publicum, ſpecioſè ſeſe exornabat, factóque ex terra unguento inungebatur. Ità quidem ſe res habuit, ſed ad rem impoſſibilem detorta narratio eſt.

1 ΠΕΡΙ —— in Cod. Ox. ſequitur περὶ μελιῶν ——

* Pandoræ fabulam φυσιολογεῖ Jo. Tzetzes in Heſiod.

Περὶ Μελιῶν [1] Γενεᾶς.

36 *De Fraxinorum Generatione.*

ΚΑὶ τί φαυλότερόν ἐϛι, τοῦ πρῶτον [2] γένος ἐκ Μελίας γενέσθαι; ἀλλὰ Μέλιός τις ἐγένετο, καὶ Μελίαι ἐκλήθησαν ἀπὸ τούτου, ὥσπερ Ἕλληνες ἀπὸ Ἕλληνος, καὶ Ἴωνες ἀπὸ Ἴωνος. σιδηρᾶ δὲ καὶ χαλκῆ γενεὰ, οὐδέποτε ἐγένετο.

ET quid ſtultius eſt, quàm primum hominum genus ex fraxino eſſe progenitum? Sed fuit quidam Melius, atque ab eo dicebantur Meliæ feminæ, quemadmodum Hellenes ab Hellene, ab Ione Iones. Ferrea autem, atque ænea generatio, nunquam exſtitit.

1 γενεᾶς deeſt Cant. & Ox.

2 Ox. & Lond. addunt, τὸ πρῶτον γένος ἄνωθεν ἐκ μελιῶν γενέσθαι φασίν. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ἀμήχανον, ἐκ ξύλων ἀνθρώπους γενέσθαι. Ἀλλὰ Μέλιός τις ἐγένετο, καὶ Μελίαι ἀπὸ τούτου ἐκλήθησαν, ὥσπερ Ἕλληνες ἀπὸ Ἕλληνος, καὶ Ἴωνες ἀπὸ Ἴωνος. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἐφθάρη τὸ γένος ὅλον, καὶ δὴ καὶ τὸ ὄνομα ἀπέσβη. σιδηρᾶ δὲ καὶ χαλκῆ γενεὰ οὐδέποτε ἐγένετο, ἀλλ' ἐφλυαρήθη ταῦτα. Videtur Heſiodus etiam hujus fabulæ πατήρ. De Nymphis Meliis vide Schol. Apollonii, 2. lib. ſub initium.

Περὶ

37 *De Clava Herculis.*

MEmorant illam à ſe folia habuiſſe. Propterea dicta eſt Phyllites, ſive foliata; & licet ſeparata eſſet, herbæ tamen adpoſita pullulabat: atque hinc collecta ejuſmodi fabula.

Περὶ Ἡρακλέους [1] Φυλλίτου.

ΛΈγεται ὡς ἐφ' ἑαυτῷ ἔσχε φύλλα. ὁ οὖν Φυλλίτης· εἰ καὶ ἰδιώτης ὑπῆρχεν ἐπὶ πόῃ ςαὶς ἔκυσεν. ὁ δὲ λόγος ἐντεῦθεν ἐλέχθη οὕτως.

1 Φυλλ. deeſt Cant. nec habet is liber plures fabulas. cæterum φυλία Heſychio & Euſtath o Oleaſtri ſpecies; Herculis clava facta eſt ex Oleaſtro; Ait Pauſanias l. 2. Herculis ῥόπαλον, κότινε ὂν, ἐνέφυ τῇ γῇ, καὶ ἀνεβλάςησεν αὖθις. Virgil. 2. Georg.

Quin & caudicibus ſectis (mirabile dictu!)
Truditur è ſicco radix Oleagina ligno,

modò non fuerit cortex detractus. forſ. pro πόῃ legas γῇ. ἐπινοήσας ἔκαυσεν. Cantab. d. non habetur hæc fab. in Oxon. Agnoſcit codex Gall. legit autem φυλίτης.

38. *De Cetone.*

DE Cetone hæc referuntur: eum è mari ad Trojanos commeare ſolitum, & ſi puellas darent, receſſiſſe; ſin minùs, regionem illorum devaſtâſſe. At quàm inſulſum ſit, viros proſtituere ſuas filias, quis non videt? Sed erat Rex magnus, opibus, & præſertim re navali, potens, qui in poteſtatem redegit Aſiæ omnem oram maritimam, quam Trojani tenebant. Solvebant autem illi tributum, quod vectigal nonnulli vocant; neque enim argento tum temporis utebantur homines; ſed ſupellectile tantùm, & utenſilibus. Rex itaque, qui Ceton voca-

[1] Περὶ τοῦ Κήτους.

[2] ΠΕρὶ τοῦ Κήτους τάδε λέγεται. ὡς τοῖς Τρωσὶν ἐκ τῆς θαλάττης ἐφοίτα. καὶ εἰ μὲν αὐτῷ δοῖεν κόρας, [3] ἀπήρχετο· εἰ δὲ μή, τὴν χώραν αὐτῶν ἐλυμαίνετο. ὡς δὲ μάταιον, τὸ ἄνδρας ἐκτίθεσθαι τὰς ἑαυτῶν θυγατέρας, τίς οὐκ οἶδεν; [4] ἀλλ' ἦν ἀνὴρ βασιλεὺς μέγας, καὶ πολλὴν ἔχων δύναμιν, καὶ ναυτικὸν πολύ, ὃς κατέςρεψε τὸ παραθαλάσσιον τῆς Ἀσίας ἕλος, ὃ Τρῶες ἐκτῶντο. ἐδίδουν δὲ φόρον, ὃν τινες δασμὸν καλοῦσιν. ἀργυρίοις μὲν οὖν οἱ τότε ἄνθρωποι ὀυκ [5] ἐχρῶντο, ἀλλὰ σκεύεσι. [6] προσέταξε

δὲ ὁ βασιλεὺς, ᾧ ὄνομα Κήτων, τῶν πόλεων τινὰς μὲν ἵππους διδόναι,

1 ΠΕΡΙ Κήτωνος. Oxon.

2 περὶ — τὰ δὲ καὶ περὶ τοῦτο λέγεται — Oxon. & Lond. & μάταιόν ἐστιν ἄνδρας ἰχθύσι συνθήκας τίθεσθαι.

3 εἴκοσι ἀπήει — Ox. Lond.

4 ἀλλ' ἦν τοῦτο. Oxon. Lond. deeſt ἕλος ———

5 ἐτέλουν. Lond. Ox.

6 προσέταξε τῶν πόλεων αἷς μὲν ἵππους διδόναι· αἷς δὲ, βόας· αἷς δὲ, κόρας — Oxon. κέρας, Gall.

7 περιέ-

δόναι, τινὰς δὲ κόρας. τὸν δὲ βασιλέα, ᾧ ὄνομα Κήτων, οἱ βάρβαροι ἐκάλουν κῆτος. [7] περιεπόλει δὲ ὁ Κήτων κατὰ τὸν δέοντα χρόνον, ἀπαιτῶν τὸν δασμόν. [8] τῶν δὲ μὴ ἀποδιδόντων ἐκάκου τὰς χώρας. ἐξέρχεται δὲ εἰς Τροίαν, καθ' ὃν χρόνον καὶ Ἡρακλῆς [9] ἧκεν, ἔχων στρατιὰν τῶν Ἑλλήνων. μισθοῦται δὲ τὸν Ἡρακλέα Λαομέδων ὁ βασιλεὺς, ἀρῆξαι τοῖς Τρωσίν. ἀποβιβάσας δὲ τὴν στρατιὰν ὁ Κήτων, ὡδοιπόρει. ὑπαντήσαντες δ' αὐτῷ Ἡρακλῆς, καὶ Λαομέδων, [10] ἀναιροῦσιν αὐτόν. οὗ γενομένου, προσανεπλάσθη ὁ μῦθος.

batur, civitates quidem alias juſſit ſibi equos dare, alias verò puellas. Cæterùm Regem, cui nomen Ceton, barbari κῆτος, id eſt, balenam, appellabant. Ceton autem rex juſto tempore circumivit, tributum exigens, ac ſolvere detrectantium regiones diris affecit; etiam Trojam abiit eâdem tempeſtate, quâ cum Græcorum exercitu acceſſerat Hercules, quem in ſubſidium Trojanorum Laomedon rex mercede conduxit. At verò Ceton traducto exercitu viam eſt ingreſſus; quem mox obvii Hercules, & Laomedon, interfecerunt. His ità factis fabula conficta eſt.

7 περιέπλει, rectiùs Lond.
8 δασμόν. ὅσοι μὲν ἐδίδουν, εἰρηνικῶς διῆγον, ὅσοι δὲ οὐκ ἀπέδοσαν, ἐκακοῦντο τὰς χώρας. Oxon.
9 ἔσχε τὴν Ἑλλήνων στρατιάν. Oxon.

10. ἑκάτεροι ἔχοντες τὴν ἑαυτῶν στρατιὰν — Ox. Apollod. 2. Bibl. hanc fabulam tractat. Tangit etiam Germ. in Arati Phæn.

* Περὶ Ὕδρας.

Λέγεται δὲ περὶ Ὕδρας, ὅτι Λερναῖος ὄφις ἦν, ἔχων πεντήκοντα κεφαλὰς, σῶμα δὲ ἕν. καὶ ἐπειδὴ αὐτῆς ἀνέλοι κεφα-

39 *De Hydra.*

HYdram produnt ſerpentem fuiſſe Lernæum, centum capitibus, ſed uno tantum corpore præditum; & in locum deciſi capitis mox duo

λὴν

* ΠΕΡῚ ΤΗ͂Σ ΛΕΡΝΑΊΑΣ ὝΔΡΑΣ Ox. Hæc fabula multò auctior habetur in codd. Ox. & Lond. ſic. Λέγεται δὲ περὶ Ὕδρας τῆς Λερναίας, ὡς ὄφις ἦν, ἔχων πεντήκοντα κεφαλὰς, σῶμα δὲ ἕν. καὶ ἐπειδὰν μίαν αὐτῆς ἀφείλετο Ἡρακλῆς κεφαλὴν, δύο ἀνεφύοντο. καὶ ὁ καρκῖνος δὲ ἦλθε βοηθῶν τῇ ὕδρᾳ. καὶ τότε δὴ ὁ Ἰόλαος ἀμύνει τῷ Ἡρακλεῖ, ἐπειδὴ καὶ ὁ Καρκῖνος ἤμυνε τῇ ὕδρᾳ —— ἐστί. γελοία γὰρ ἡ ὄψις, καὶ πῶς ὁπότε Ἡρακλῆς ἀφέλοιτο μίαν κεφαλὴν, ὑπὸ τῶν λοιπῶν οὐ κατεσθίετο καὶ ἄλλων; ἦν οὖν τοιοῦτον. Λέρνος ἦν βασιλεὺς τοῦ χωρίου. ἔσχε δὲ ἀπ' ἐκείνου τὸ ὄνομα καὶ τὸ χωρίον. Ἀργεῖοι δὲ νῦν ἔχουσιν. ἦσαν δὲ πόλεις τότε Ἄργος, Μυκήνη, Τυρήνη, Λέρνη. καὶ βασιλεὺς ἐφ' ἑκάστῳ τέτακτο τῶν χωρίων τούτων. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι βασιλεῖς Εὐρυσθεῖ τοῦ Σθενέλεω τοῦ Περσέως ὑπετάττοντο, εἶχε γὰρ αὐτὸς τὸ μέγιστον χωρίον καὶ πολυανδρότατον, τὰς Μυκήνας — Apollodorus lib. 2. Tyrenem non memini alibi legere. forſ. eſt Γερηνία Ptol. & Euſtath. aut Τίρυνς Heſiod. Theog.

1 εἰ

proveniſſe; Carcinum item adveniſſe, & auxilium tuliſſe Hydræ. Hæc autem ſi quis accidiſſe credit, næ ille inſulſus eſt. Sed res ita ſe habet. Lernus Rex fuit eo tempore, quo homines univerſi vicatim habitabant. Singulis autem locis erant ſui Reges; quos inter Sthenelus, Perſei filius Mycenas, locum maximum, & hominibus frequentiſſimum, obtinebat. Cui Lernus cùm ſubeſſe nollet, bellum ex his principiis uterque ſuſcepit. In ipſo autem aditu regionis, Lerno oppidulum bene munitum fuit, quod cuſtodiebatur quinquaginta ſtrenuis ſagittariis, quos dies atque noctes indeſinenter in turrim immittebant. Erat autem oppidulo nomen Hydra. Deſtinat huc ergo Euryſtheus Herculem, qui illud expugnavit. *Illi verò, qui ſubtus erant*, ignem manu jaciebant, & dirigebant in defenſores turris; quorum ſi ictus aliquis cecidiſſet, præſertim ſtrenuus, in locum unius ſagittarii duo ſuccedebant. Cùm autem iſtiuſmodi bello ab Hercule Lernus teneretur, militem conduxit externum; venítque cum exercitu Carcinus quidam, militari robore, & viribus præſtans, quem Herculi obduxit. Auxilia deinde

λὴν μίαν, δύο ἀναφύεσθαι. καὶ τὸν Καρκίνον ἐλθόντα, βοηθεῖν τῇ Ὕδρᾳ. τοιοῦτον δ' εἴ τις πείθεται γενέσθαι, μάταιός ἐςι. τὸ δ' ἀληθὲς ἔχει ὧδε. Λέρνος ἦν βασιλεύς. ᾤκουν δὲ πάντες οἱ ἄνθρωποι κατὰ κώμας. ἦσαν δὲ καὶ βασιλεῖς ἐφ' ἑκάςῳ τῶν χωρίων τούτων. Σθένελος δὲ ὁ τοῦ Περσέως, εἶχε τὸ μέγιςον καὶ πολυανθρωπότατον, τὴν Μυκήνην· ὁ δὲ Λέρνος οὐκ ἤθελεν αὐτῷ ὑποτετάχθαι. ἐπολέμουν οὖν οἱ δύο διὰ τοῦτο. ἐν δὲ τῇ εἰσβολῇ τῆς χώρας, ἦν τῷ Λέρνῳ πολίχνιόν τι καρτερὸν, καὶ ἐφρούρουν αὐτὸ πεντήκοντα τοξόται ἀνδρεῖοι, [1] οὓς ἐπίεσαν ἐπὶ τῷ πύργῳ ἀδιαλείπτως νύκτα καὶ ἡμέραν. ὄνομα δὲ ἦν τῷ πολιχνίῳ Ὕδρα. πέμπει οὖν Εὐρυσθεὺς Ἡρακλέα, [2] καὶ ἐκπορθεῖ αὐτὸ τὸ πολίχνιον. [3] οἱ δὲ περὶ τῷ πύργῳ ἐπυρπολοῦντο τοὺς ἐπὶ τῷ πύργῳ τοξότας. ὁπότε δέ τις πληγεὶς πέσοι, ἀνέβαινον δύο τοξόται ἀνθ' ἑνὸς, ἐπειδὰν ἀνδρεῖος ἦν ὁ προαν:ρημένος. ἐπειδὴ δὲ συνείχετο ὁ Λέρνος ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους τῷ πολέμῳ, μισθοῦται [4] ὀθνεῖον ςρατόν. ἦλθε δὲ αὐτῷ ἄγων τὴν ςρατιὰν, Καρκῖνος ὄνομα τῷ ἀνδρὶ, μέγας τὴν ἰσχὺν, καὶ πολεμικὸς, καὶ σὺν τούτῳ ἀντεῖχον πρὸς τὸν Ἡρακλέα.

1 οἳ ἐπίκεισαν ἐπὶ τῷ π. Oxon. νύκτας ϗ ἡμέρας. Lond. & Gall.
2 ἐκπορθήσαντα. Lond.

3 οἱ δὲ περὶ Ἡρακλέα ἐπυρπόλουν. Oxon.
4 ἐπικούρους Κάρας· ἦλθε. Oxon. & Lond.

κλέα. εἶτα βοηθεῖ ὁ Ἰόλεως ὁ [3] Ἰφικλέους, ἀδελφιδοῦς ὢν τῷ Ἡρακλεῖ, ἔχων ςρατιὰν ἀπὸ Θηβῶν. καὶ τὸν πεφυκότα πύργον πρὸς τῇ Ὕδρᾳ προσελθὼν ἐνέπρησε, καὶ σὺν ταύτῃ τῇ δυνάμει ἐπόρθησεν αὐτοὺς ὁ Ἡρακλῆς, καὶ τὴν Ὕδραν ἀναιρεῖ, καὶ τὴν ςρατιὰν ἀπόλλυσιν. οὗ γενομένου, ὁ μῦθος ἀνεπλάσθη· καὶ γράφουσι τὴν Ὕδραν ὄφιν, καὶ τὸν μῦθον ἀναπλάττουσιν.

Herculi tulit Iolaus, Iphicli filius, ejúſque ex fratre cognatus, exercitum habens ex Thebanis. Etiam turrim in Hydra conſtitutam concremavit: atque hâc manu exſuperavit illos Hercules, Hydram delevit, & exercitum internecione cecîdit. His ità factis fabula provênit: qua & Hydram ſerpentem fuiſſe ſcribunt, & fabulam comminiſcuntur.

3 ὁ Ἰφικλ., ὁ ἀδελφιδοῦς τοῦ Ἡρακ. & mox. προσελθὼν —— καθαιρεῖ —— & γλυφοῦσι γράφουσι τὴν ὕδραν —— Ox. Vid. Heraclitum fab. 18. & Heſiod. Theog.

Περὶ Κερβέρου.

Λέγουσι περὶ Κερβέρου, ὡς κύων ἦν, ἔχων τρεῖς κεφαλάς. δῆλον δὲ ὅτι καὶ οὗτος ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκλήθη Τρικάρηνος, ὥσπερ ὁ Γηρυόνης. ἔλεγον δὲ οἱ ἄνθρωποι, καλός τε καὶ μέγας ὁ Τρικάρηνος κύων. λέγεται δὲ περὶ αὐτοῦ, ὡς Ἡρακλῆς ἐξ ᾅδου ἀνήγαγεν. ἐγένετο δὲ τοιοῦτόν τι. Γηρυόνῃ περὶ ταῖς βουσὶν ἦσαν κύνες μεγάλαι καὶ [1] νεανικαί. ὀνόματα δὲ ἦν αὐτοῖς τάδε· τῷ μὲν Κέρβερος, [2] τῷ δὲ Ὦρος. τὸν μὲν οὖν Ὦρον Ἡρακλῆς ἐν Τρικαρίᾳ, πρὶν περιελεῖν τὰς βοῦς, ἀναιρεῖ· ὁ δὲ Κέρβερος συνηκολούθει ταῖς βουσίν· ἐπιθυμήσας δὲ τοῦ κυνὸς

40. *De Cerbero.*

Cerberum canem fuiſſe tricipitem ferunt. Manifeſtum verò & hunc ipſum à civitate dictum Tricarenum, quemadmodum Geryon. In ore itaque omnibus erat, pulcher ille, & magnus canis Tricarenus. De quo etiam memorant, quod Hercules illum ex inferis eduxerit. Cæterùm ejuſmodi quid factum eſt. Geryon ad cuſtodiendos boves canes habebat magnos, & juvenes; quorum uni Cerberi nomen, alteri Ori inditum. Orum quidem in Tricaria civitate, priuſquam boves abigeret, Hercules interemit; & Cerberus boves ſimul ſubſecutus eſt. Hujus au-

ἀνὴρ

1 Νεανίαι. Ravii cod.
2 τῷ δὲ Ὄρθρος. τὸν μὲν οὖν Ὄρθον —— Oxon. & Lond. & Gall. Apollodorus lib. 2. vocat Ὄρθρον, minus rectè. Vid. Heſiodum in Theog. & Schol. ibid.

3 ἀπο-

tem cupidiſſimus vir Mycenæus, nomine Moloſſus, primùm quidem ab Euryſtheo canem illum ſibi tradi petiit: quo abnuente, paſtores conciliat: hi Cerberum in antro concludunt in Laconica propè Tænarum, atque ad coitum canes fœminas adponunt. Porrò Euryſtheus ad inveſtigandum canem Herculem miſit; qui peragratâ totâ Peloponneſo, tandem ad locum acceſſit, in quo latitare canis dicebatur; atque in antrum deſcendens, canem inde abduxit. Proinde dixerunt homines, Herculem, cùm ad inferos per antrum deſcendiſſet, canem exemiſſe.

ἀνὴρ Μυκηναῖος τοὔνομα Μολοττὸς, τὸ μὲν πρῶτον ᾔτει τὸν Εὐρυσθέα [3] ἀποδοῦναι τὸν κύνα· οὐ βουλομένου δὲ τοῦ Εὐρυσθέως, ἀναπείθει τοὺς βουκόλους, καὶ τὸν κύνα [4] κατειργνύουσιν ἐν τῇ Λακωνικῇ ἐπὶ Ταινάρῳ ἐν σπηλαίῳ τινὶ, καὶ ἀφίησιν αὐτῷ κύνας θηλείας συμβατεύειν. Εὐρυσθεὺς δὲ πέμπει Ἡρακλέα ἐπὶ ζήτησιν τοῦ κυνός. ὁ δὲ πᾶσαν περιϊὼν τὴν Πελοπόννησον, ἦλθεν ὅπου ὁ κύων αὐτῷ ἐμηνύθη εἶναι, καὶ καταβὰς, ἀνάγει ἐκ τοῦ ἄντρου τὸν κύνα. Ἔλεγον οὖν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι διὰ τοῦ ἄντρου καταβὰς εἰς ᾅδου ὁ Ἡρακλῆς, ἀνήγαγε τὸν κύνα.

3 ἀποδεδόσθαι. Lond. Strabo 8. in ſinu Laconico eſt antrum per quod ab Inferis Hercules fertur Cerberum extraxiſſe.

4 *Καθείργνυσιν.* Cod. Gall.

---

41. *De Alceſtide.*

Circumfertur tragica fabula, quòd cùm Admetus jam morti eſſet proximus, hæc loco illius mortem elegerit, quódque Hercules, pietate permotus, illam ab inferis ablatam reduxerit, & reddiderit Admeto. Mihi autem videtur, neminem alicui vitam poſſe reſtituere ſemel ademptam. At verò hujuſmodi quippiam accidit. Poſtquam Peliam filiæ ſuæ occidiſſent, & filius Peliæ Acaſtus perſe-

Περὶ Ἀλκήστιδος.

Λέγεται μῦθος τραγικώδης, ὡς δὴ μέλλοντός ποτε τοῦ Ἀδμήτου θανεῖν, αὕτη εἵλετο ὑπὲρ αὐτοῦ θάνατον· καὶ Ἡρακλῆς αὐτὴν διὰ τὴν εὐσέβειαν ἀφελόμενος, καὶ ἀναγαγὼν ἐκ τοῦ ᾅδου, ἀπέδωκεν Ἀδμήτῳ. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ μηδένα ἀποθανόντα δύνασθαί τινα [1] ἀναβιῶναι· ἀλλ᾽ ἐγένετό τι τοιοῦτον. ἐπειδὴ Πελίαν ἀπέκτειναν αἱ θυγατέρες, καὶ Ἄκαστος ὁ Πελίου ἐδίωκεν αὐτὰς,

1 *ἀναβιῶναι ποιῆσαι.* Oxon. Apollod 2.

2 αὐτα-

τὰς, [2] οὐ λαμβάνει μέν. Ἄλκηστις δὲ καταφεύγει εἰς Φερὰς πρὸς Ἄδμητον, τὸν ἀνεψιὸν αὐτῆς. [3] καὶ καθιζόμενος ἐπὶ τῆς ἑστίας, οὐκ ἐβούλετο Ἄδμητος Ἀκάστῳ ἔκδοτον ἐξαιτουμένῳ δοῦναι. ὁ δὲ πολλὴν στρατιὰν παρακαθίσας ἐπὶ τὴν πόλιν, ἐπυρπόλει αὐτούς· ἐπεξιὼν δὲ ὁ Ἄδμητος, ἔχων καὶ λοχαγοὺς νύκτωρ, συνελήφθη ζῶν. ἠπείλει δὲ Ἄκαστος ἀποκτείνειν [4] αὐτόν. πυθομένη δὲ ἡ Ἄλκηστις, ὅτι μέλλει ἀναιρεῖσθαι Ἄδμητος δι' αὐτήν, ἐξελθοῦσα ἑαυτὴν παρέδωκε. [5] τὸν οὖν Ἄδμητον ἀφίησιν ὁ Ἄκαστος, ἐκείνην δὲ συλλαμβάνει. ἔλεγον οὖν οἱ ἄνθρωποι, ἀνδρεία γε Ἄλκηστις, ἑκοῦσα ὑπεραπέθανεν Ἀδμήτου. τοιοῦτο μέντοι οὐκ ἐγένετο, ὡς ὁ μῦθος φησί. κατὰ γοῦν τὸν καιρὸν τοῦτον Ἡρακλῆς ἧκεν, ἄγων ἔκ τινων τόπων τὰς Διομήδους ἵππους. τοῦτον ἐκεῖσε πορευόμενον ἐξένισεν Ἄδμητος. ὀδυρομένου δὲ Ἀδμήτου τὴν συμφορὰν τῆς Ἀλκήστιδος, ἀγανακτησάμενος Ἡρακλῆς, ἐπιτίθεται τῷ Ἀκάστῳ, καὶ τὴν στρατιὰν αὐτοῦ διαφθείρει, καὶ

quereretur eas, neque tamen ullam comprehenderet; Alceſtis ad conſobrinum Admetum Pheras profugit; hic verò, domo ſe ſua tenens, deditam eam petenti Acaſto tradere noluit. Eapropter magno ille ad urbem exercitu admoto, incendio agros illorum devaſtavit: atque Admetus de nocte cum ducibus egreſſus, vivus incidit in manus hoſtiles: ſéque eum interemturum Acaſtus comminatus eſt. Alceſtis autem intelligens, ſua de cauſsâ è medio tollendum eſſe Admetum, ſponte egreſſa ſe ipſam obtulit: quâ detentâ, Admetum Acaſtus dimiſit. Hinc Alceſtis ob virilem animi magnitudinem ab hominibus celebrata, ut quæ ultro mortem pro Admeto oppetiiſſet. Non igitur hoc eo modo, quo fabula habet, evénit. At ſub idem tempus agens ſecum Diomedis equas Hercules advénit; eúmque iter iſtuc inſtituentem Admetus hoſpitio excepit. Deplorante verò Admeto fortunam Alceſtidis, Hercules indignabundus cum Acaſto congreditur, exer-

2 ἀνταποκτεῖναι θέλων ἀντὶ τοῦ πατρὸς· καὶ τὰς μὲν ἄλλας λαμβάνει, ἡ δὲ Ἄλκηστις φεύγει —Ox. & Lond.

3 Cod. Gall. καθεζόμενος. locum hunc illuſtrabit Scholiaſtes Hom. ad Ιλ. Ω. v. 480. ἔθος ἦν τὸν ἀκούσιον φόνον ἐργασάμενον φεύγειν ἐκ τῆς πατρίδος· καὶ παραγίνεσθαι εἰς τινος οἰκίαν ἀνδρὸς πλουσίου, καὶ καθίζειν ἐπὶ τῆς οἰκίας. Tlepolemus, Hercules, Teucer, Patroclus, Carnabas, Oreſtes ſic ſolum vertere coacti. Vid. Euſtath. ad Ιλ. Δ. v. 103. Didym. ad B. v. 169. Bœot. & E. v. 592. M. v. 1. Schol. Apollonii ad v. 518. 865. Heſiod. Aſp. v. 81. 82. 83.

4 αὐτὸν εἰ μὴ παραδώσῃ τὴν ἱκέτιν ἔσω. Ox.

5 τὸν μὲν οὖν Ox. & Lond. Vide Libanii Διηγήματα.

1 Καὶ

citum ejus delet, ſpolia Admeti copiis diſtribuit, atque ipſi Alceſtin reducit. Exinde inter mortales ſermo, quòd Hercules fortè ſuperveniens Alceſtin è morte eripuerit. His ita geſtis conficta eſt fabula.

καὶ τὰ μὲν λάφυρα τῇ αὐτοῦ ςρατιᾷ διανέμει· τὴν δὲ Ἄλκηςιν τῷ Ἀδμήτῳ παραδίδωσιν. Ἔλεγον οὖν οἱ ἄνθρωποι, ὡς ἐντυχὼν Ἡρακλῆς, ἐκ τοῦ θανάτου ἐρρύσατο τὴν Ἄλκησιν. τούτων γενομένων ὁ μῦθος προσανεπλάσθη.

---

42. *De Zetho.*

MEmorant Heſiodus, & alii, quòd citharæ pulſu Thebana mœnia exſtructa ſint. Arbitrantur verò nonnulli, illis modulantibus, ſponte ſuâ lapides in murum proſiliiſſe. Sed veritas ita ſe habet. Citharœdi erant præſtantiſſimi; & licèt nullus adhuc tum temporis inter homines pecuniæ eſſet uſus, artem tamen nunquam, *niſi mercede*, oſtendebant. Juſſerunt itaque Zethus, & Amphion, ut ſi quis audiendi deſiderio teneretur, manum ædificando muro præberet. Non enim arrectis ad citharam auribus lapides adſtabant. Proinde haud injuriâ dictum eſt, murum lyræ beneficio poſitum fuiſſe.

Περὶ [1] Ζήθου.

[2] ΙΣτοροῦσιν ἄλλοι τε καὶ Ἡσίοδος, ὅτι κιθάρᾳ τὸ τεῖχος τῶν Θηβῶν ἐτείχησαν. δοκοῦσι δὲ ἔνιοι κιθαρίζειν αὐτοὺς, καὶ τοὺς λίθους ἐπὶ τὸ τεῖχος αὐτομάτως ἀναβαίνειν. τὸ δὲ ἀληθὲς ἔχει ὧδε. κιθαρῳδοὶ οὗτοι ἄριςοι ἐγένοντο, καὶ ἀπεδείκνυντο [3] μισθῷ· ἀργύριον δὲ οὐκ εἶχον τότε οἱ ἄνθρωποι· ἐκέλευον οὖν οἱ περὶ τὸν Ἀμφίονα, καὶ εἴ τις βούλοιτο ἀκοῦσαι αὐτῶν, ἐρχόμενος εἰργάζετο ἐπὶ τὸ τεῖχος. οὐ μέντοι οἱ λίθοι ἀκροώμενοι ἵςαντο· εὐλόγως οὖν οἱ ἄνθρωποι ἔλεγον, λύρᾳ τὸ τεῖχος [4] ἐκτίσθη.

Περὶ

1 Καὶ Ἀμφίονος puto addi oportere. Apollonius Argon. & Apollodorus, & Antemenidas huic Muſicæ peritiam ſoli tribuunt.

2 Zethus non celebratur ob Muſicam. adjungit his συνεργὸν Locrum, Schol. Hom. ad λ. Od. v. 325 & 262. Addit Gall. Ζῆθος καὶ Ἀμφίων.

3 Mallem ἐπεδείκνυντο μισθῷ. ἐπίδειξις quid ſit vid. in Theophr. cap. περὶ ἀρεσκείας——Ox. & Lond. legunt μισθόν.

4 ἐτειχίσθη. Lond Pauſan. p. 550 & Euſtath. ad Od. p. 1682. notant Homerum non meminiſſe Amphionis ut qui lyrâ Thebis muros erexerit. Habes apud Euſtath. ibidem fabulæ allegoriam, & aliam apud Max. Tyrium Diſſ. 21.

Περὶ Ἰοῦς.

ΦΑσὶ τὴν Ἰὼ ἐκ γυναικὸς βοῦν γεγονέναι, καὶ ἐξοιστρήσασαν, ἐξ Ἄργους διὰ τῆς θαλάσσης εἰς Αἴγυπτον ἀφικέσθαι· τὸ δὲ ἀληθὲς ἔχει ὧδε. Ἰὼ [1] βασιλέως τῶν Ἀργείων ἦν θυγάτηρ. ταύτῃ οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως τιμὴν ἔδωκαν, τὸ, ἱέρειαν εἶναι τῆς Ἀργείας Ἥρας. [2] αὕτη ἔγκυος γεγονυῖα, καὶ δείσασα τὸν πατέρα, καὶ τοὺς πολίτας, ἔφυγεν ἐκ τῆς πόλεως. οἱ δὲ Ἀργεῖοι κατὰ ζήτησιν ἐξιόντες, ὅπου ἂν εὗρον, συλλαμβάνοντες, ἐν δεσμοῖς εἶχον. ἔλεγον δὲ, ὅτι ὥσπερ βοῦς οἰστρήσασα, [3] διαφεύγει εἰς Αἴγυπτον. ἔνθα ἀφικομένη, τίκτει. ὅθεν ὁ μῦθος προσανεπλάσθη.

43. *De Io.*

IO ex muliere bovem factam aiunt, œſtróque percitam Argis per mare abiiſſe in Ægyptum. Veritas autem hæc eſt. Io Argivorum Regis filia erat. Ei hunc cives honorem exhibuere, ut Junonis Argivæ ſacerdotio præficeretur. Verùm illa gravida facta, & patrem civéſque metuens, fugâ ſeſe ex civitate ſubduxit. Argivi ad inveſtigandam exeuntes, inventâ illâ, & vinculis conſtrictâ, dicebant bovis inſtar furioſæ in Ægyptum perfugiſſe. Huc cùm veniſſet peperit, & occaſionem fabulæ dedit.

1 Non Inachi, ut plerique Tragœdiarum ſcriptores tradidêre, & Pauſan. p. 114. Natal. Com. Vide διήγημα περὶ Ἥρας.

2 Vide Heſych. in Ἰὼ καλλ. Emendat Scaliger, Ἰὼ Καλλίθυια — & pro Ἀθηνᾶς legit Ἥρας — Heſych. ὑπερκαύστραν vocat Ἀθηνᾶς ἱέρειαν. Vid. Pauſan.

3 διαφεύγει, καὶ τελευταῖον ἐμπόροις τισὶ ξένοις δίδωσιν ἑαυτὴν, καὶ ἱκετεύει ἐξάγειν εἰς Αἴγυπτον. Mercatores iſti fuêre Phœnices. Herod. 1.

[1] Περὶ Μηδείας.

ΦΑσὶν ὡς ἀφέψουσα τοὺς πρεσβυτέρους, νέους ἐποίει. ἐγένετο δὲ τοιοῦτον. Μήδεια πρώτη τοιοῦτον ἄνθος εὗρε, δυνάμενον [2] καὶ λευκὰς ποιῆσαι τὰς τρίχας, καὶ μελαίνας. [3] τοὺς οὖν χαίροντας ἐκ τοῦ πολιὰς ἔχειν μελαί-

44. *De Medea.*

DE Medea, ut ferunt, homines recoquente, atque ex ſenibus faciente juvenes, res ita accidit. Prima illa ejuſmodi florem invenit, qui & albos reddere capillos, & nigros, poſſet; atque ita qui pro albis nigricantes adamarent,

1 ΠΕΡῚ ΤΗ͂Σ ἈΦΕΨΕΩΣ ΤΗ͂Σ ΜΗΔΕΊΑΣ — Ox.

2 δυνάμενον καὶ τὰς λευκὰς τρίχας ποιῆσαι μελαίνας. Ox.

3 τοὺς ἂν χαίροντας ἐκ πολιῶν μελαίνας ἔχειν, ἐποίει φαίνεσθαι. Tol. ſed Gall. ἐκ πολιᾶς μελ.

4 ἐπυ-

efficiebat ut habere viderentur. Inventis etiam à ſe balneis, caloribus fovebat volentes; non tamen in publico, ne quis medicorum artem addiſceret. Huic rei nomen erat decoctio. Cùm itaque per iſtiuſmodi fomenta agiliores fierent homines ſanioréſque: viſo apparatu, lebetibus ſcilicet, lignis, & igni, utique cocturam illam veram exiſtimabant. Sed eâ ſimiliter uſus Pelias, vir ſenex, & debilis, vitam perdidit.

μελαίνας τρίχας ἐποίει φαίνεσθαι· πυρίαν οὖν πρώτη Μήδεια ἐξεῦρεν. [4] ἐπυρία οὖν τοὺς βουλομένους, οὐκ ἐν τῷ προφανεῖ, ἵνα μή τις μάθῃ τῶν ἰατρῶν. ὄνομα δὲ ἦν τῷ [5] πράγματι, παρέψησις. οἱ γοῦν ἄνθρωποι ταῖς πυριάσεσιν ἐγίνοντο κουφότεροι, καὶ ὑγιεινότεροι. ἐκ δὴ τούτου ὁρῶντες τὴν παρασκευὴν, λέβητας, καὶ ξύλα, καὶ πῦρ, ἐνόμισαν ὡς ἕψει τοὺς ἀνθρώπους. ὁ δὲ Πελίας ἄνθρωπος γέρων καὶ ἀσθενὴς, πυρίᾳ χρώμενος ἐτελεύτησε.

4 ἐπυρίαζε τὰ σώματα. Lond.
5 πυριάματι, fomento. Lond.
6 πυριώμενος ἀπέθανε. Lond. Hanc fabulam Plato tangit in Euthydemo. & Diogenes apud Stobæum, aiſque Medeam rationem inveniſſe, quâ fortes fierent ex mollibus & inertibus. Vid. Natal. Myth. Theon. Sophiſt. περὶ ἀναπ.

45. *De Omphale.*

Περὶ Ὀμφάλης.

Huic ſerviiſſe Herculem inepta fabula eſt; cùm & illi, & omnibus, quæ aderant, potuiſſet dominari. Sed ita res habet. Omphale filia erat Jardani Lydorum Regis; quæ audito Herculis robore, & viribus, ejus ſe amore captam prodidit. Hercules poſtquam acceſſiſſet, ſimiliter eam deperiit, filiumque ex illa ſuſcepit Laomedem. Ea propter plurimum ejus amoribus oblectatus, omnia capeſſere quæcunque Omphale imponeret: atque hinc ſervitium colligere ſtolidi homines, & veſani.

ΛΕγεται ὡς λατρεύει Ἡρακλῆς ταύτῃ· ὁ δὲ λόγος μάταιος. ἐξὸν γὰρ κἀκείνης, καὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῇ, δεσπόζειν. ἐγένετο τοιόνδε τι. Ὀμφάλη ἦν [1] Ἰορδάνου θυγάτηρ, Λυδῶν βασιλέως. αὕτη ἀκούσασα τὴν ἰσχὺν Ἡρακλέους, προσεποιήθη ἐρᾷν αὐτοῦ. Ἡρακλῆς πλησιάσας, ἔρωτι ἑάλω αὐτῆς· γεννᾷ δὲ ἐξ αὐτῆς υἱὸν [2] Λαομήδην. ἡδόμενος δὲ αὐτῇ ἐποίει ὅ, τι προσάττει ἡ Ὀμφάλη. οἱ δὲ εὐήθεις, ὑπέλαβον λατρεύειν αὐτὸν αὐτῇ.

Περὶ

1 Γαρδάνε ——— Herod. & Diodor.

2 Diodoro 4. eſt Lamon; Hygino, Laomedon.

1 ὧδε

Περὶ τοῦ Κέρατος τῆς Ἀμαλθείας.

Φασὶν ὡς Ἡρακλῆς τοῦτο ἔφερε πανταχοῦ, ἐξ οὗ ἐγίνετο αὐτῷ ὅσα ἐβούλετο· ἡ δὲ ἀλήθεια [1] οὕτως· Ἡρακλῆς ἀποδημῶν κατὰ Βοιωτίαν, μετ' Ἰολάου τοῦ ἀδελφιδοῦ, καταλύει ἐν Θεσπιαῖς ἔν τινι πανδοχείῳ. ἐν ᾧ ἦν τις γυνὴ καλουμένη Ἀμάλθεια, ὡραία καὶ καλή. ὁ δὲ Ἡρακλῆς ἡδόμενος αὐτῇ, πλείονα χρόνον [3] ἐξενίζετο. Ἰόλαος δὲ βαρέως φέρων, ἐπινοεῖ τὴν ἐμπωλὴν τῆς Ἀμαλθείας ἐν κέρατι κειμένην ἀνελέσθαι. ἐξ ἧς ἐμπωλῆς, εἴ τι ἤθελεν, ὠνεῖτο καὶ τῷ Ἡρακλεῖ. ἔλεγον οὖν οἱ συνέκδημοι, Ἡρακλῆς τὸ κέρας ἔσχε τῆς Ἀμαλθείας, ἐξ οὗ ὠνεῖτο [4] ὅσα βούλοιτο ἐπ' αὐτῷ. [5] ἐξ οὗ ὁ μῦθος προσανεπλάσθη.

46. *De Cornu Amalthea.*

NArrant, Herculem ubique illud ſecum circumtuliſſe, ex quo quæ vel voto expeteret, illi ſuppeditabantur. Sed rei veritas hæc eſt. Hercules cum in Bœotia peregrinaretur, cum Iolao fratris filio, in Theſpiis in quodam diverſorio divertit; in quo mulier erat ætate juvencula, & forma admodum ſpecioſa, nomine Amalthea. Hujus amore correptus Hercules, pluſculum cum ea temporis tranſmiſit; quod Iolaus ægrè ferens, reconditas in cornu Amaltheæ facultates auferre excogitat, unde, ſi quid vellet, Herculi emebatur. Ea propter ab itineris ſociis dici cœptum, Herculem cornu Amaltheæ habuiſſe, atque ex eo nactum eſſe, quidquid ſibi commodi exoptaret. Hinc cauſſa fabulæ, & origo.

1 ὧδέ πως ἔχει. Lond.
2 Ἀμάλθεια πανδοκεύουσα. Ox.
3 ἐπεξενοῦτο, Lond. Ox.
4 ὅσα βελτίον αὐτῷ — Ox.
5 ἐκ τούτων οὖν ὁ μ. Lond. De hoc cornu prodidit Pherecydes, δύναμιν ἔχειν τοιαύτην, ὥστε βρωτὸν ἢ ποτὸν ὅπερ εὔξαιτό τις, παρέχειν ἄφθονον. Apollod. 2. Vid. Suidam, & Euſtath.

47. *Narratio de Hyacintho.*

HYacinthum, adoleſcentem Amyclæum, formâ pariter, & ætate florenti, tum Apollo reſpexit, tum etiam Zephyrus, ambo, pulchritudinem ejus depereuntes, & ambitioſi quo certamine alter alteri puerum præriperet. Sagittis quidem jaculabatur Apollo; ſpirabat Zephyrus: ab illo carmina proveniebant, & voluptas; ab hoc autem metus, & perturbatio. Itaque ad Deum inclinat adoleſcens. Zephyrum præ zelotypia ad bellum armat. Deinceps exercitia manebant juvenem, & vindicta à Zephyro. Diſcus erat ad interitum ejus inſerviens; qui ab hoc quidem emiſſus, ab alio verò impulſus, mortem attulit Hyacintho. Videbatur autem indecorum terræ, tantæ calamitatis memoriam deleri, quare pro adoleſcente florem produxit, idémque nomen indidit; cujus principium foliis eſſe inſcriptum, narrant.

[1] Περὶ Ὑακίνθου Διήγημα.

[2] ὙΆκινθος Ἀμυκλαῖον ἦν μειράκιον, ὡραῖον καὶ καλόν· εἰς τοῦτον εἶδε μὲν ὁ Ἀπόλλων, εἶδε καὶ ὁ Ζέφυρος. καὶ ἄμφω κατείχοντο τῇ μορφῇ, καὶ φιλότιμος ἦν ἀφ᾽ ὧν εἶχεν ἑκάτερος. ἐτόξευε μὲν ὁ Ἀπόλλων, ἔπνει δὲ ὁ Ζέφυρος. μέλη μὲν ἦν τὰ παρ᾽ ἐκείνου καὶ ἡδονή· φόβος δὲ τὰ παρὰ τούτου καὶ ταραχή· ῥέπει πρὸς τὸν δαίμονα τὸ μειράκιον, καὶ Ζέφυρον ὑπὸ ζηλοτυπίας ὁπλίζει πρὸς πόλεμον. μετὰ ταῦτα ἦν γυμνασία τῷ μειρακίῳ, καὶ τιμωρία παρὰ Ζεφύρου. δίσκος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἀναίρεσιν ἐκείνου διακονήσας, ὑπὸ τούτου μὲν ἀφεθείς, ὑπ᾽ ἐκείνου δὲ ἐνεχθείς. καὶ ὁ μὲν, ἐτεθνήκει. τὴν γῆν δὲ οὐκ ἦν ἔρημον ὑπομνήματος ἀφεῖναι τὴν συμφορὰν, ἀλλὰ τὸ ἄνθος ἀντὶ τοῦ μειρακίου γίνεται, καὶ τοὔνομα δέχεται. λέγουσι δ᾽ ὅτι καὶ τῆς προσηγορίας ἐν φύλλοις ἐπιγέγραπται τὸ προοίμιον.

Περὶ

1 Diegemata hæc non ſunt Palæphati, arguit id ſtylus. Nullæ, ut in aliis, hîc fabulæ λύσεις. Nullus è codicibus quibus uſus ſum, excepto Gallico, ea repræſentat. petita ſunt ex Rhetorum lecythis. Vide Photium, tmemate 130.

2 Hanc narrationem habes, ſed paucioribus apud Theon. Soph. & Libanium. Vid. Ovid. X. Metam. Pauſan. *Lacon.* Heſych. in ὑακίνθια. Strabonem, Athenæum, Lucian. Dial. Coluthum in *Raptu.*

[1] Περὶ Μαρσύου Διήγημα.

Ὁ Μαρσύας ἀγροῖκος ἦν· γίνεται δὲ οὗτος Μουσικός. [2] ἐμίσησεν Ἀθηνᾶ τοὺς αὐλοὺς, οὐκ ὀλίγον γὰρ ἀφῃροῦντο τοῦ κάλλους. ἡ πηγὴ τὴν εἰκόνα δεξαμένη, τὸ συμβὰν ἐδίδαξεν. οὕτω δὲ ἐῤῥιμμένων τῶν αὐλῶν, ὁ Μαρσύας ὑφίσαται. προσάπτει οὖν τοῖς χείλεσιν ἀνελὼν αὐτοὺς ὁ ποιμήν· οἱ δὲ ᾖδον θείᾳ δυνάμει, καὶ ἄκοντος τοῦ χρωμένου. τέχνην ὁ Μαρσύας ἐνόμισεν εἶναι τὴν δύναμιν· καὶ χωρεῖ μὲν κατὰ Μουσῶν, χωρεῖ δὲ κατὰ Ἀπόλλωνος· λέγων, οὐδὲ θέλειν εἶναι λοιπὸν, ἂν μὴ πλεονεκτήσῃ τοῦ δαίμονος. ἐν ἐκείνῃ τῇ φιλονεικίᾳ [3] νικᾶται, καὶ τὸ δέρμα μετὰ τὴν ἧτταν [4] ἐκδύεται. εἶδον ἐγὼ ποταμὸν ἐν Φρυγίᾳ, [5] Μαρσύας ὄνομα τῷ ποταμῷ· καὶ ἔλεγον οἱ Φρύγες, ὅτι τὸ ῥεῦμα τοῦτο ἐξ αἵματός ἐστι τοῦ Μαρσύου.

48. *De Marſya Hiſtoria.*

MArſyas cum eſſet ruſticus, hac ratione Muſicus evaſit. Odio cœpit habere ſuas tibias Minerva, tanquam non parum pulchritudini, & formæ, adimentes; ut à fonte, qui imaginem illius receperat, fuerat edocta. Projectas itaque ſic tibias Marſyas ſuſcipit, & ſublatas labris paſtor applicat: eæque, reſiduâ adhuc divinâ vi, etiam invito illo, qui utebatur, recinebant. Cæterùm hanc virtutem Marſyas ſuæ arti adſcribens; & Muſas aggreſſus eſt, & Apollinem; vivere ſe ampliùs nolle dicens, niſi in tali certamine Deum exſuperaſſet. Sed in iſta contentione victo cutis per ſummos artus eſt direpta. Vidi ipſe in Phrygia fluvium, cui Marſyas nomen; quem ex Marſyæ ſanguine profluxiſſe Phryges contendebant.

[1] Περὶ

1 De Marſyâ, & hâc fabulâ vid. Athen. 2. cap. lib. 14. Clem. Alex. lib. 2. Pæd. Vide plura apud Paul. Leopard. 2. Emen. c. 13. & Nonnum ad Steliteut. Naz. Liban. Διηγ.

2 Apud Plutarchum περὶ ἀοργ. p. 456. ſuadet Satyrus ut abjiciat. Ovid. Faſt. l. 6. v. 700. Phorn. in Minervâ.

3 Lucian. Dial. Apul. Flor. 1. Julian. Epiſt. ad Jambl.

4 Athenis ſtatua erat Minervæ cædentis Marſyam, quod abjectas fiſtulas ſuſtuliſſet. Pauſ. Herod in Polym. Nicand. & Philip. in Epigr.

5 De hoc amne Curtius. 3. lib.

1 Ha-

49. De Phaone.

PHaon circa navigia, & anguſtias maris, victum exercuit: neque in hoc offecit cuipiam, quoniam & æquus eſſet, & ab iis duntaxat mercedem exigeret, qui ſolvendo videbantur. Hic mos admirationi cœpit eſſe Lesbiis, atque à Dea (Venerem eam vocant) laudari Phaon; quæ habitu induta mulieris vetulæ, rogat Phaonem, ſecum trajiceret. Ille dictum factum, & ſervire paratus erat, & tranſvehere, & portorii nihil exigere. Quid itaque his Dea repoſuit? Dicitur illum ex ſene juvenem, & formoſum feciſſe. Hic ille Phaon eſt, in cujus amorem Sappho ſæpe carmen cecinit.

[1] Περὶ Φάωνος.

ΤΩι Φάωνι βίος ἦν, περὶ πλοῖον εἶναι καὶ θάλατταν. πορθμὸς ἦν θάλασσα. ἔγκλημά δὲ οὐδὲν παρ' οὐδενὸς ἐνομίζετο· ἐπεὶ καὶ μέτριος ἦν, καὶ παρὰ τῶν ἐχόντων μόνον ἐδέχετο, θαῦμα ἦν τοῦ τρόπου παρὰ τοῖς Λεσβίοις. ἐπαινεῖ τὸν ἄνθρωπον ἡ θεὸς (Ἀφροδίτην λέγουσι τὴν θεὸν) καὶ ὑποδῦσα θέαν ἀνθρώπου γυναικὸς ἤδη γεγηρακυίας, τῷ Φάωνι διαλέγεται περὶ πλοῦ. ταχὺς ἦν ἐκεῖνος καὶ θεραπεῦσαι, καὶ διακομίσαι, καὶ μηδὲν ἀπαιτῆσαι. τί οὖν ἐπὶ τούτοις ἡ θεός; [2] ἀμεῖψαί φασι τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀμείβεται νεότητι καὶ κάλλει τὸν γέροντα. οὗτος ὁ Φάων ἐστὶν, ἐφ' ᾧ τὸν ἔρωτα αὐτῆς [3] ἡ Σαπφὼ πολλάκις ᾆσμα ἐποίησε.

[1] Περὶ

1 Habetur hæc fab. apud Ælian. 12. 18. Lucian. Dial.

2 Id herbæ cujuſdam viribus factum ait Plinius, ut & Servius ad 111 Æn. p. 283. & ob hanc Phaonem Lesbium dilectum à Sappho. Ælianus unguentum fuiſſe ait.

3 ἐφ' ᾧ ἄλλ. τὸν ἔρωτα. Tol. Ælianus in Lesbo, Sapphonem aliam à Poëtria agnoſcit; duas quoque Athenæus lib. 13. c. 7.

Περὶ Λάδωνος
[1] Διήγημα.

[2] Ἔδοξε τῇ γῇ, Λάδωνι τῷ ποταμῷ πρὸς συνουσίαν ἐλθεῖν. καὶ ἐπεὶ συνῆλθον ἀλλήλοις, κύει μὲν ἡ γῆ, τίκτεται δὲ ἡ Δάφνη· φιλεῖ δὲ ἐκείνην ὁ Πύθιος, καὶ ῥήματα ἦν ἐραστοῦ πρὸς κόρην. ἀλλ᾽ ἡ Δάφνη τὴν σωφροσύνην ἐφίλει. διώκειν οὖν ἔδει, καὶ ἐδιώκετο. πρὶν δὲ ἀπειπεῖν ἐν τῇ φυγῇ, παρακαλεῖ τὴν μητέρα αὐτῆς, πάλιν αὐτὴν εἴσω ποιῆσαι, καὶ τηρῆσαι οἵα γεγένηται. ἡ μὲν οὖν ὧδε ἐποίει, καὶ τὴν Δάφνην εἶχεν ἐν ἑαυτῇ· κατὰ δὲ τὸ μέρος ἐκεῖνο, εὐθὺς ἀνεπήδα φυτόν· καὶ παραπεσὼν αὐτῷ κατὰ τὴν ἀκμὴν τοῦ ἔρωτος ὁ Θεὸς, οὐκ εἶχεν ὅπως ἀποσῇ τοῦ φυτοῦ. ἀλλ᾽ αἵ τε χεῖρες ἀνελαμβάνοντο, καὶ ἡ κεφαλὴ τὸ λοιπὸν ἐκοσμεῖτο. λέγεται δὲ καὶ ὁ τρίπους οὐκ ἄνευ τῆς δάφνης ἱδρύσθαι, κατὰ Βοιωτίαν, ἐπὶ τοῦ χάσματος.

50. *De Ladone Narratio.*

TErræ viſum fuit cum Ladone fluvio ad coitum deſcendere; & poſtquam ſeſe miſcuere, concepit quidem terra, & Daphnen peperit; eámque Apollo dilexit, & verba cum illa habuit amatoria. Sed caſtitatem tuente Daphne, perſecutione opus videbatur; quam mox inſtituit. Priuſquam verò interdiceret quidquam in fuga, matrem invocavit, ut ſeſe rurſum intra ſe reciperet, ac ſervaret talem, qualem antea genuiſſet. Illa quidem precibus morem geſſit, atque in ſe filiam continuit: ínque ea parte continuò planta proſiliit; in cujus amplexus ob amoris vehementiam ruens Apollo, nullis machinis reſiſtere potuit naſcenti arbori; ſed manus illius jam continebantur arbore, ac caput tandem frondibus ornabatur. Dictum quoque eſt, tripoda in Bœotia juxta antrum ſine lauro conſtitui non potuiſſe.

Περὶ

1 Habetur hæc narratio apud Aphthonium, & Libanium, paucis mutatis, & apud Tzetzem Lycophronis.

2 Penei filiam facit Ovid. Pauſan. Ladonis; abundat is lauris, unde Daphne ejus filia fingitur.

1 Hæc

Περὶ Ἥρας.

1 Ἀργεῖοι πολιοῦχον αὐτοῖς τὴν Ἥραν ἡγοῦντο· καὶ διὰ τοῦτο καὶ πανήγυριν αὐτῇ τεταγμένην ἄγουσιν· ὁ δὲ τρόπος τῆς ἑορτῆς, ἅμαξα βοῶν, τὸ χρῶμα [2] λευκῶν. ἀπὸ δὲ τῆς ἁμάξης εἶναι δεῖ ἱέρειαν. οὕτω δὲ ἔχειν ἄχρι τοῦ ναοῦ. τὸ δὲ ἱερὸν, ἔξω τοῦ ἄστεος· ἧκεν οὖν ποτε ὁ χρόνος φέρων τὴν ἑορτήν. ὁ δὲ νόμος, ἀπὸ τῶν βοῶν οὐκ ὄντων, ἐχώλευεν. ἀλλ' ἐσοφίσατο τὴν ἀπορίαν ἡ ἱέρεια, μήτηρ οὖσα νεανίσκων, ἀντὶ βοῶν τῷ ὀχήματι γενομένων. ἐπεὶ τοίνυν τὸ παρὰ τῶν βοῶν, παρὰ τῶν παίδων ἐγένετο, στᾶσα κατὰ τὸ ἄγαλμα, μισθὸν ἀπήτει τοῦ πόνου. καὶ ἔδωκε, φασὶν, ἡ θεός· ὕπνος ἦν, ὁ αὐτὸς καὶ τοῦ βίου πέρας γενόμενος.

51 *De Junone.*

Junonem Deam ſibi tutelarem exiſtimant Argivi, atque ea propter feſtum in honorem ejus inſtitutum celebrant; cujus apparatus erant juncti boves, corpore albi. Eo in curru conſidere oportebat ſacerdotem, & ſic ad templum uſque provehi: erat autem templum extra urbem. Advenit ergo quondam tempus celebrandi feſti, quo bobus non præſentibus mos claudicaret; ſed arte ſupplevit penuriam ſacerdos, mater adoleſcentum, qui boum tum munia exſequerentur. Poſtquam igitur, quod à bobus fieri debuerat, à filiis eſſet peractum; conſiſtens ad ſtatuam, pretium laboris popoſcit; ídque à Dea ferunt perſolutum, ſomnum ſcilicet, & vitæ finem.

1 Hæc apud Herod. in 1. c. 31. & apud Ciceronem lib. 2. Q. Tuſc. occurrunt, non minori elegantiâ.

2 Λδυκῶν. Gall. λδυκόν.

Τέλος τοῦ, περὶ ἀπίστων ἱστοριῶν Παλαιφάτου, χρησίμου συντάγματος.

Finis utilis Commentarii Palæphati de Incredibilibus Hiſtoriis.

PALÆPHATI FRAGMENTA

Duo

Ex Faſtis Siculis, ſive Chronico Alexandrino.

[1] PALÆPHATI DE INVENTIONE PURPURÆ.

ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΦΑΤΟΥ ΠΕΡΙ ἘΦΕΥΡΗΣΕΩΣ ΚΟΥΧΥΛΗΣ.

Interprete MAT. RADERO.

TEmpore autem Phœnicis fuit Tyri Hercules Philoſophus, cognomento Tyrius, qui purpuram invénit. Nam in littore Tyrio obambulans, paſtorium vidit canem, qui oſtreum (quod conchylis dicitur, parvúmque genus eſt teſtudinis marinæ) mandebat, & paſtorem, qui, quòd canem putaret ſanguinare, lanæ vellere ab ove rapto exterſit quod ab ore canis profluebat, vellúſque tinxit. Hercules verò cùm obſervâſſet id non eſſe ſanguinem, ſed peregrini alicujus vim liquoris; ilicet obſtupuit, & cùm ex conchyli ſuccum illum velleris expreſſum ſciret, acceptâ à paſtore lanâ, illam Phœnici, Regi Tyriorum, magni loco mu-

ἘΝ δὲ τοῖς χρόνοις τῆς βασιλείας τοῦ Φοίνικος ἦν Ἡρακλῆς, ὁ φιλόσοφος Τύριος, ὅσις ἐφεῦρε τὴν κογχύλην. [2] ἐωριζόμενος γὰρ ἐπὶ τὸ παράλιον μέρος τῆς Τύρου πόλεως, ἶδε ποιμενικὸν κύνα ἐσθίοντα τὴν λεγομένην κογχύλην, ὅπερ ἐςὶ μικρὸν εἶδος θαλάσσιον κοχλιῶδες· καὶ ποιμένα νομίζοντα αἱμάσσειν τὸν κύνα, λαβόντα ἀπὸ προβάτου πόκον ἐρέας, καὶ καταμάσσοντα τὸ καταφερόμενον ἐκ τοῦ ςόματος τοῦ κυνὸς, καὶ βάπτοντα τὸν πόκον. ὁ δὲ Ἡρακλῆς προσεσχηκὼς, μὴ εἶναι αὐτὸ αἷμα, ἀλλὰ βάμματος παραξένου ἀρετὴν, ἐθαύμασεν. καὶ γνοὺς, ὅτι ἐκ τῆς κογχύλης ἐςὶ τὸ βάμμα τοῦ πόκου, εἰληφὼς ἐκ τοῦ ποιμένος τὸν πόκον, ὡς μέγα δῶρον, τοῦτον προσήγαγε τῷ βασιλεῖ τῆς Τύρου Φοίνικι.

καὶ

1 Hæc non videntur eſſe Palæphati Senioris, ſed Palæphati Ægyptii.

2 al. αἰωρέμενος. ſed legendum μετεωριζόμενος, negligenter prodeambulans μετεωρίζομαι περιπατῶ. Al. Aphrod.

3 Vid.

καὶ ἐκπλαγεὶς καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς ξένης χροιᾶς τοῦ βάμματος, θαυμάζων τὴν αὐτοῦ εὕρησιν, ἐκέλευσεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ βάμματος τῆς κογχύλης βαφῆναι ἐρέαν, καὶ γενέσθαι αὐτῷ περιβόλαιον βασιλικὸν, καὶ ἐφόρεσεν αὐτὸς πρῶτος περιβόλαιον ἐκ πορφύρας. καὶ πάντες ἐθαύμασαν τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα, ὡς ξένην θέαν. καὶ ἐξ ἐκείνου ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς φοίνιξ, μηδένα ὑπὸ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν ὄντα τολμᾷν φορεῖν τὴν αὐτὴν ἐνάρετον ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης οὖσαν φορεσίαν, εἰ μή τι αὐτὸν, καὶ τοὺς μετ' αὐτὸν βασιλεύοντας τῆς φοινίκης, διὰ τὸ γινώσκεσθαι τὸν βασιλέα τῷ στρατῷ, [3] καὶ παντὶ τῷ πλήθει ἐκ τῆς θαυμαστῆς καὶ παραξένου φορεσίας. πρώην γὰρ οὐκ ἐγίνωσκον οἱ ἄνθρωποι βάπτειν χρόας ἱματίων, ἀλλὰ τὰς τῶν προβάτων ἐρέας, οἷαι καὶ ἦσαν, ἐποίουν ἱμάτια, καὶ ἐφόρουν. καὶ οὐκ εὐχερῶς ἐγνωρίζοντο τῷ ὑπηκόῳ πλήθει οἱ βασιλεῖς. λοιπὸν, οὐ κατὰ τὸν τόπον βασιλεῖς, ἤτοι ῥῆγες, καὶ τοπάρχαι ἀκηκοότες τούτῳ. οἱ μὲν περιβόλαια, οἱ δὲ φίβλας, καὶ [4] μαντεῖα ἐπενόησαν ἑαυτοῖς πορφυραῖα, ἢ ῥούσσαια, βάπτοντες τὰ ἀπὸ βοτανῶν, καὶ ἐφόρουν διὰ τὸ γινώσκεσθαι τῷ ἰδίῳ

neris detulit; qui & ipſe attonitus novi & inuſitati coloris adſpectu, ejúſque inventione, juſſit vellus liquore purpuræ, ſeu conchylis imbui, ſibíque regiam indè veſtem fieri, primúſque ipſe purpuratam chlamydem geſtavit, quam veſtem regiam, velut peregrinum quid, & inuſitatum ſpectaculum, omnes obſtupuêre. Rex deinde Phœnix mox edicto cavit, ne quiſquam ex ſibi ſubjectis cultum è terræ maríſque theſauro collatum affectaret, præter ipſum Regem, & Regis ſucceſſores: atque hoc, uti Reges à populo, atque exercitu, ex novo hoc & admirando geſtamine noſcerentur. Nam priùs haud nôrant mortales veſtium colores, ſed ex ovium vellere, quale quale illud erat, veſtes conficiebant, & geſtabant, neque facile principes à populo ſecernebantur. Cæterùm alii paſſim Imperatores, Regéſque, & Dynaſtæ, haud obſequentes erant huic legi. Nam alii indumenta, alii fibulatoria aurea, & idola ſibi purpurea, aut ruſſea, ex herbarum ſuccis expreſſo colore, ſibi comparabant, ferebántque, uti populo perſpicui eſſent;

3 Vid. Schol. Hom. Ἰλ. Θ. v. 221.

4 Μαντεῖα] Heſychius Μανδύας, εἶδος ἱματίου Περσῶν πολεμικόν ἢ μαντείας. Lego Μαντεῖα. Alii μανδύη & μανδύον afferunt. Vide etiam Salmaſ. ad Trebel. Pol. p. 343. Fallor an non eadem ſit Perſarum Κάνδυς. Erunt autem hoc in loco μαντεῖα, Saga, Paludamenta, tunicæ. Φίβλας verti fibulatoria; quâ voce utitur Trebel. *in XXX. Tyran.*

5 De

quemadmodum ſapientiſſimus prodidit Palæphatus.

διὼ πλήθει, καθὼς Παλαίφατος ὁ σοφώτατος ἐξέθετο. 5

5 De Purpurâ & ejus inventione vix habeo quod addam poſt inſignem diligentiam *Blaiſe de Vigenere* in Philoſtratum. p. 241. Vide etiam Salmuthum in Pancirollum, & Jul. Pollucem. lib. 1. Dictiones iſtæ ῥῆγος, φίβλας, μαντεῖα, ῥύσαια ſunt Chronographi; qui totam hanc & ſequentem narrationem ſuis verbis propoſuit. — Nonnus *Dionyſ.*

Καὶ Τυρίη σκοπίαζε δεδεύμενα φάρεα κόχλῳ, (λάσης.
Πορφυρέης σπινθῆρας ἀκοντίζοντα θα-
Ἦχε κύων ἁλιεργὸς ἐπ' αἰγιαλοῖσιν ἐρέπτων
Ἐνδόμυχον χαροπῇσι γενείασι θέσκελον ἰχθῦν,
Χιονέας πόρφυρε παρηΐδας, αἵματι κόχλου
Χείλεα φοινίξας, διερῷ πυρί· τῷ ποτὲ μούνῳ
Φαιδρὸν ἁλιχλαίνων ἐρυθαίνετο φᾶρος ἀνάκτων.

Adriani nummus apud Seguinum videri poſſit.

De Primo Ferri Inventore.

Περὶ Σιδήρου, τίς Πρῶτος ἐφεῦρεν.

Interprete Mat. Radero.

IDem Vulcanus divino quodam carmine, ſeu precatione, opifex ingenium, & fabrile è cœlo, uti è ferro arma fabricari poſſet, impetravit. Unde & ferri domitor ad uſum belli, inventórque eſt habitus. Conſecratus ergo inter Divos ob continentiæ legem, & quod mortalibus per armorum fabricationem victûs parandi rationem oſtenderit, virtutémque bellicam, & ſalu-

1 Ὁ δὲ αὐτὸς Ἥφαιστος ἀπὸ μυστικῆς τινὸς εὐχῆς τὴν ὀξυλάβην ἐδέξατο ἐκ τοῦ ἀέρος, εἰς τὸ κατασκευάζειν ἐκ σιδήρου ὅπλα. ὅθεν καὶ ἐπικρατὴς σιδήρου ηὑρέθη εἰς τοὺς πολέμους. ἀπεθέωσαν οὖν αὐτὸν ὡς σωφροσύνην νομοθετήσαντα· καὶ τροφὴν ἀνθρώποις διὰ κατασκευῆς ὅπλων εὑρηκότα, καὶ ἐν τοῖς πολέμοις δύναμιν καὶ σωτηρίαν ποιήσαντα.

1 Αἰγύπτιοι μὲν [λέγουσι] Νείλου γενέσθαι παῖδα Ἥφαιστον· ὃν ἄρξαι φιλοσοφίας. Diog. Laert. Secundus Nilo natus Vulcanus, Opas, ut Ægyptii appellant. Cicero. 3. de Nat. Deorum. fortè Tubal-Cain.

Huc omnino faciunt quæ Suidas in Ἥφαιστος habet, ubi pro ὀξυλάβην Wolphius & Portus ὀξυβάφην malunt. Betulæus ad Ciceronem 3°. de Nat. Deor. vertit, ſub Myſticas precationes ſubito ab aëre corripiebatur; Schol. ad Hom. Ιλ. Σ. v. 477. legit τὸν ὀξύλαβον; mallem tamen noſtram retinere lectionem. Portus ibidem pro ἀέρος legiſſe videtur Ἄρεος ——— Cæterùm qui Ciceroni Opas dicitur, fortè eſt Jamblicho in Myſteriis φθᾶ — οἱ Ἕλληνες, inquit, εἰς Ἥφαιστον μεταλαμβάνουσι τὸν φθᾶ, τῷ τεχνικῷ μόνον προσβάλλοντες: idem Suidæ videtur eſſe Ἀφθᾶς, unde fortè Gr. Ἥφαιστος.

2 Qui

tem comparavit. Ante illum quippe clavis tantùm, & ſaxis pugnabant. Mortuo Vulcano regnum Ægyptiorum ſuſcepit Sol, Vulcani filius, illúdque rexit dies ſeptem & ſeptuaginta ſupra quater millenos quadringenos; qui annos conficiunt XII, menſes III, dies IX. Nam Ægyptii aliam putandi tum temporis rationem ignorabant; annum enim unius diei orbitâ definiebant. Duodenûm verò menſium numerum tum demum deſcripſerunt, cùm vulgò mortales Regibus vectigales haberi cœperunt. Sol autem, Vulcani filius, Rex, eximius erat Philoſophus, qui monitus à quodam, fœminam eſſe Ægyptiam, copiis & opibus florentem, quæ amet quempiam, quîcum adulterii conſuetudinem habeat. Quod Sol cùm intellexiſſet, pœnam ab ea ſtuduit exigere, propter legem à patre latam, ne antiquaretur. Delectis ergo militibus ex omnibus copiis ſuis, cùm tempus, quo per noctem committi adulterium ſolebat, exploraſſet; abſente viro in ædes irrupit, illámque cum a-

τα. πρὸ γὰρ αὐτοῦ ῥοπάλοις καὶ λίθοις ἐπολέμουν. μετὰ δὲ τελευτὴν [2] Ἡφαίςου, ἐβασίλευσεν Αἰγυπτίων ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὀνόματι [3] Ἥλιος, ἡμέρας δυοζ, ὡς εἶναι ἔτη ιβ', μῆνας γ', ἡμέρας θ'. οὐ γὰρ ᾔδεισαν οἱ Αἰγύπτιοι τότε ἢ ἄλλον τινὰ ἀριθμὸν ἐν τῷ ψηφίζειν, ἀλλὰ τὰς περιόδους τῶν ἡμερῶν εἰς ἔτη ἐψήφιζον. οἱ γὰρ τῶν ιβ' μηνῶν ἀριθμοὶ, μετὰ ταῦτα ἐπενοήθησαν, ἐξ ὅτε ἐνομίσθη ὑποτελεῖς εἶναι τοὺς ἀνθρώπους τοῖς βασιλεῦσιν. ὁ δὲ αὐτὸς Ἥλιος βασιλεὺς, [4] ὁ υἱὸς τοῦ Ἡφαίςου, ἦν φιλόσοφος δυνατὸς, ὅστις ἐδιδάχθη παρά τινος, ὡς γυνή τις Αἰγυπτία, τῶν ἐν εὐπορίᾳ καὶ [5] ἐξιουσῶν παρ' αὐτοῖς, ἐρῶσά τινος ἐμοιχεύετο ὑπ' αὐτοῦ. καὶ ἀκούσας ὁ Ἥλιος, ἐζήτησεν αὐτὴν πιάσαι διὰ τὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἡφαίςου νομοθεσίαν, ἵνα μὴ λυθῇ. καὶ λαβὼν ςρατιώτας ἐκ τοῦ ἰδίου ςρατοῦ, μαθὼν τὸν καιρὸν τῆς μοιχείας αὐτῆς, ὅτι γίνεσθαι ἔμελλε νυκτὸς, ἐπιῤῥέψας αὐτῇ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς μὴ ὄντος αὐτόθι, εὗρεν αὐτὴν μετ' ἄλλου καθεύδουσαν, τοῦ ἐρωμένου

2 Qui eſt Græcis Ἥφαιςος, Ægyptiis eſt Ἀμοῦν. teſte Plutarcho & Proclo; Jamblichus in Myſt. ὁ δημιουργικὸς νοῦς, ὁ τῆς ἀληθείας προςάτης καὶ σοφίας, ἐρχόμενος ἐπὶ γένεσιν, καὶ τὴν ἀφανῆ τῶν κεκρυμμένων λόγων δύναμιν εἰς φῶς ἄγων, Ἀμῶν κατὰ τὴν Αἰγυπτίων γλῶσσαν λέγεται.

3 Ægyptiis Ὧρος. Plutar. de Iſide. Eſt autem Ὧρος Apollo. V. Allatium Menſ. Tem cap. 9. & 13. Diodor. Sic. lib. 1. Herod 2.

4 Tertius Sol Vulcano natus, Nili filio, cujus urbem Ægyptii eſſe volunt eam quæ Heliopolis appellatur. Cicero 3. de N. Deorum.

5 τῶν ἐν εὐπορίᾳ καὶ ἐξουσίᾳ παρ. ſic conjicio legendum, vel ἀξιουσῶν ——

μένου παρ' αὐτῆς. ἥντινα εὐθέως καταγαγὼν ἐπόμπευσεν ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ τῆς Αἰγύπτου τιμωρησάμενος αὐτήν. καὶ γέγονε σωφροσύνη μεγάλη ἐν τῇ γῇ τῆς Αἰγύπτου. κἀκείνης δὲ τὸν μοιχὸν ἀνεῖλεν, καὶ ηὐχαριστήθη. περὶ οὗ ἱστορεῖ ποιητικῶς [6] Ὅμηρος ποιητής. ὡς ὁ ἥλιος, φησὶν, ἤλεγξεν τὴν Ἀφροδίτην συμμιγνυμένην νυκτὸς Ἄρει. Ἀφροδίτην δὲ ἐκάλεσεν τὴν ἐπιθυμίαν τῆς πορνείας, ὑφ' ἡλίου βασιλέως ἐλεγχθεῖσαν. τὸ δὲ ἀληθὲς, ὡς προγέγραπται, Παλαίφατος ὁ σοφώτατος συνεγράψατο.

maſio cubantem offendit, detractam per totam duci Ægyptum juſſit, graviterque in illam animadvertit; unde in Ægypto cæteræ caſtè vivere didicere, mœcho etiam morte mulctato. quâ re magnam ab Ægyptiis gratiam iniit: de quo Homerus Poëta poëtico more narrat, quaſi diceret, Venerem à Sole cum Marte noctu cubantem fuiſſe proditam. Venerem verò peccandi libidinem, ſeu deſiderium voluptatum, à Sole Rege repreḣenſum, appellavit. Rem autem, uti expoſita eſt, ſapientiſſimus ille Palæphatus literis conſignavit.

6 Odyſſ. Θ, ubi Euſtath. Vide etiam Plutar. l. de Aud. Poët. Confer Hygin. fab. 148. Fulgentium l. 2°. Videntur hæc ſervata nobis ex iis, quæ Palæphatus Ægyptius ſcripſit de Philoſophiâ aut hiſtoriâ Ægyptiâ. Verba autem ipſius Palæphati, de priori parte hujus hiſtoriæ, puto Suidam nobis repræſentâſſe in ἥραιςΘ.

ΤΕΛΟΣ.

FINIS.

ἩΡΑ-

ἩΡΑΚΛΕΙ´ΤΟΥ

ΠΕΡῚ

ἈΠΙ´ΣΤΩΝ.

HERACLITI

DE

INCREDIBILIBUS.

HERACLITI, DE INCREDIBILIBUS.

ἩΡΑΚΛΕΙ'ΤΟΥ ΠΕΡῚ Α'ΠΙ'ΣΤΩΝ.

Leone Allatio Interprete.

De Meduſa. I.

HAnc tradunt viſam homines in ſaxa convertere; ei Perſeum eripuiſſe caput collo, indéque pennatum Pegaſum exiliiſſe. Res verò ita ſe habet. Meduſa bella meretrix fuit, adeò, ut quicunque aſpiceret, quaſi in ſilicem verſus ſtuperet. Nóſque ſimili fandi modo dicimus; Videns eam in ſaxum induruit, *Sed adventu Perſei* amore exardens, rem familiarem abſumpſit, & ætatem perdidit, Quâ amiſsâ, fortunis ipſa ſpoliata equi ſenium induit. Caput enim, ætatis florem, quem Perſeus decerpſit, innuit.

Περὶ Μεδούσης. α΄.

ΦΑσὶ ταύτην ἀπολιθοῦν τοὺς θεασαμένους αὐτὴν, καὶ Περσέως ἀποτεμόντος αὐτῆς τὴν κεφαλὴν, ἐξελθεῖν ἵππον πτερωτόν. ἔχει δὲ οὕτως. αὕτη ἑταίρα καλὴ ἐγένετο, ὡς τὸν ἰδόντα αὐτὴν ἔκπληκτον γενόμενον, οἷον ἀπολιθοῦσθαι. λέγομεν δὲ καὶ ἡμεῖς. ἰδὼν αὐτὴν ἀπελιθώθη. παραγενομένου δὲ Περσέως, ἐν ἔρωτι γενομένη, τά, τε ὑπάρχοντα κατέφαγε, καὶ τὴν ἑαυτῆς ἡλικίαν κατέφθειρεν. ἀπολέσασα δὲ τὴν ἡλικίαν, καὶ τὰ ὑπάρχοντα, ἵππειον γῆρας ἐγήρασεν. ἡ γὰρ κεφαλὴ τὸ τῆς ἡλικίας ἄνθος ἐςὶν, ὃ ἀφείλετο αὐτῆς ὁ Περσεύς.

De Scylla. 2.

EAm narrant præternavigantes exedere. Sed fuit ſcortum non inelegans inſulare; habebátque penes ſe voraces, ac impudentis oris paraſitos, cum quibus peregrinos devorabat, inter quos, &

Περὶ Σκύλλης. β΄.

ΛΈγεται περὶ ταύτης, ὅτι κατήσθιε τοὺς παραπλέοντας. ἦν δὲ αὕτη νησιῶτις καλὴ ἑταίρα, καὶ εἶχε παρασίτους, λοιμούς τε καὶ κυνώδεις, μεθ' ὧν τοὺς ξένους κατήσθιεν. ἐν οἷς καὶ

τοὺς Ὀδυσσέως ἑταίρους· αὐτὸν δὲ ὡς φρόνιμον, οὐκ ἠδυνήθη.

Ulyſſis comites exhauſit. Ulyſſi verò, veluti cato, non nocuit.

Περὶ Καινέως. γ΄.

ΛΈγεται τοῦτον πρότερον γυναῖκα γεγονέναι. εἶτα ὑπὸ Ποσειδῶνος γενέσθαι ἄνδρα ἄτρωταν χαλκῷ καὶ σιδήρῳ. οὗτος δὲ ὢν νέος, ἐρώμενος ἐγένετο τοῦ Ποσειδῶνος. ἀνδρωθεὶς δὲ, μέγας κατὰ ψυχὴν ἐγένετο, ὑπ' οὐδενὸς καταπονηθῆναι δυνάμενος. οὔτε δώροις ἐξιλασθῆναι χαλκοῦ καὶ σιδήρου. οὔπω γὰρ χρυσὸς καὶ ἄργυρος εὕρηται.

De Cæneo. 3.

ANtea, ut fertur, fœmina fuit, inde Neptuni beneficio in virum mutata eſt, ære, ferróque invulnerabilem. Verùm hic juvenili ætate Neptuno placuit, provectâ jam deinde, ac virili grandis animo, ſatis roboris habuit, adeò ut omnibus inſuperabilis eſſet, neque æris, & ferri muneribus flecteretur. Tunc enim neque aurum, neque argentum erat in uſu.

Περὶ Ἄτλαντος. δ΄.

ΟὟτος παραδέδοται φέρων τὸν Οὐρανὸν ἐπὶ τῶν ὤμων· ὃ ἀδύνατον, ὑπὸ οὐρανὸν καὶ αὐτὸν ὄντα. ἀνὴρ δὲ σοφὸς ὢν, τὰ κατὰ ἀστρολογίαν πρῶτος κατώπτευσε. προλέγων δὲ χειμῶνας, καὶ μεταβολὰς ἄστρων, καὶ δύσεις, ἐμυθεύθη φέρειν ἐπ' ὤμων τὸν κόσμον.

De Atlante. 4.

TRadunt humeris Cœlum ſuſtinuiſſe, quod fieri nequit, ſuberat enim & ipſe Cœlo. Sed cùm ſapientiâ excelleret, primus omnium Cœli rationem deprehendit: & cùm tempeſtates, ac ſiderum mutationes, occaſúſque prædiceret, in fabulis relatum eſt, eum Orbem geſtare.

Περὶ Κενταύρων. έ.

ΛΈγεται περὶ τὸ Πήλιον, καὶ τὴν Φολόην, γεγονέναι διφυεῖς, τὰ μὲν ἐπάνω τῶν λαγόνων, ἀνδρῶν ἔχοντας, τὸ δ' ἄλλο μέρος πᾶν τῶν ἵππων. οὐκ ἀληθὲς δὲ τοῦτο. δύο γὰρ διηλλαγμέ-

De Centauris. 5.

FAma eſt in Pelio monte, ac Pholoë habitantes biformes fuiſſe; ſupra latera, homines, reliqua ſui parte equos; falsò omnino. Naturæ ſiquidem diverſæ, ſi in unum coaleſcant, fieri nequit, ut vi-

vant, aut alantur. Sed cùm tunc temporis equorum uſus nullus eſſet, ipſi primi equos aſcendentes, ſéque per campos prædabundos dantes, illis, qui primùm eos eminus conſpexerant, duplici ſe formâ repræſentârunt.

νας φύσεις εἰς ἓν συνελθούσας, ἀδύνατον ζωογονηθῆναι καὶ τραφῆναι. ἀλλ' ἔτι τῆς τῶν ἵππων χρήσεως οὔσης ἀγνώστου, πρῶτοι καθίσαντες ἐφ' ἵππων, κατέτρεχον τὰ πεδία λῃστεύοντες, φαντασίαν τε ἀπετέλεσαν τοῖς πρώτως θεασαμένοις μακρόθεν, ὡς ἐκ δυοῖν εἰσὶ γεγονότες φύσεων.

De Paſiphaë. 6.

ILla Taurum deperiiſſe dicitur; non eum, ut multi ſomniant, qui inter armenta paſcitur; ridiculum enim eſt Reginam coitûs, ab omni conſortio alieni in deſiderium veniſſe; ſed indigenam neſcio quem, cui Tauro nomen erat. Ope autem Dædali exaturatâ libidine, gravida facta, ſimilem Tauro enixa eſt: Illum multitudo Minoa quidem vocabant, ſed Tauro propter ſimilitudinem vindicabant. Hinc, compoſito nomine, Minotaurus dictus eſt.

Περὶ Πασιφάης. ϛʹ.

ΤΑύτην φασὶν ἐρασθῆναι Ταύρου· οὐχ, ὡς πολλοὶ νομίζουσι, τοῦ κατὰ τὴν ἀγέλην ζώου· γελοῖον γὰρ ἀκοινωνήτου συνουσίας ὠρέχθαι τὴν βασίλισσαν, ἑνός δέ τινος τῶν ἐντοπίων, ᾧ Ταῦρος ἦν ὄνομα. συνεργῷ δὲ χρησαμένη πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν Δαιδάλῳ, καὶ γεγονυῖα ἔγκυος, ἐγέννησε καθ' ὁμοιότητα τοῦ Ταύρου. ὃν οἱ πολλοὶ Μίνω μὲν ἐκάλουν, Ταύρῳ δὲ εἴκαζον, κατὰ δὲ σύνθεσιν Μινώταυρος ἐκλήθη.

De Tireſia. 7.

HIc muliebrem, virilémque ſexum communicaſſe fertur, non aliâ ac Cæneus ratione, ut ſuprà ſcripſimus.

Περὶ Τειρεσίου. ζ.

ΟὟτος μετασχεῖν λέγεται τῆς γυναικείας καὶ ἀνδρείας φύσεως κατὰ τὴν αὐτὴν ὑπόληψιν, ἣν ἐπὶ Καινέως ἐγράψαμεν.

De Harpyis. 1.

FAbulæ narrant, has mulieres alatas Phinei cœnam

Περὶ Ἁρπυιῶν. ή.

ΤΑύτας ὁ μῦθος παραδέδωκε γυναῖκας ὑποπτέρους, τὸ

τοῦ Φινέως δεῖπνον ἁρπαζούσας. ὑπολάβοι δ' ἄν τις ταύτας ἑταίρας, καταφαγούσας τὴν τοῦ Φινέως οἰκίαν, εἶναι, καὶ καταλιπούσας αὐτὸν, καὶ τῆς ἀναγκαίας τροφῆς ἐνδεῆ, κεχωρίσθαι ἀπ' αὐτοῦ. ἀεὶ δὲ, ὅσα ἂν κτήσαιτο, παραγινομένας ἐσθίειν, καὶ αὖθις χωρίζεσθαι, ὃ σύνηθες ποιεῖν ταῖς ἑταίραις.

diripere. Non abs re tamen exiſtimabimus meretrices fuiſſe, & omnes Phinei domeſticas opes conſumpſiſſe, ſicque eum victui neceſſariis ſpoliatum, neglexiſſe, ſeceſſiſſéque; ſemper tamen recens comparata à Phineo, ſuo acceſſu devorâſſe, deinde abiiſſe: quod meretricibus ſolemne eſt.

Περὶ Περσέως. θ'.

Τοῦτῳ ἱστορεῖται τὸν Ἑρμῆν πέδιλα πτερωτὰ δεδωκέναι. Ἑρμῆς γὰρ τὴν πρὸς δρόμον γυμνασίαν ἐπενόησεν, ἐν ᾗ ἐνδόκιμος ἦν ὁ Περσεύς. οἱ γοῦν θεώμενοι τὸ τάχος θαυμάζοντες, πτερὰ εἶπον προστεθεῖσθαι τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, καθὼς εἰώθαμεν λέγειν ἐπὶ τῶν ταχέως τρεχόντων, ὅτι ἔπτη.

De Perſeo. 9.

PErſeo, ut fertur, Mercurius pennatos calceos dedit. Mercurius enim exercitandi ſe modum per curſum excogitavit, in quo celebris erat Perſeus. Spectatores itaque velocitatem admirantes, pedibus illius alas annexas enunciabant: nos etiam dicere ſolemus eos, quibus pernicitas pedum ineſt, avolare.

Περὶ Γλαύκου τοῦ Θαλασσίου. ι'.

Οὗτος θαλάσσιος ἀναφέρεται μάντις. νῆσον γὰρ οὗτος οἰκῶν, αἰεὶ τοῖς παραπλέουσιν ἐσήμαινεν, ὡς δεῖ ποιεῖσθαι τὸν πλοῦν, προλέγων τὰ συμβησόμενα.

De Glauco Marino. 10.

HIc vates marinus circumfertur fuiſſe; cùm enim inſulam habitaret, ſemper præternavigaatibus modum navigationis expromebat, prædicebátque futura.

Περὶ Κύκλωπος. ια'.

Τοῦτον ἄν τις ὑπολάβοι διαιτώμενον ἐπ' ἐρημίας, νόμων ἄπειρον εἶναι· πεποιθέναι δὲ

De Cyclopi. 11.

EXiſtimare poſſumus hunc deſertarum ſolitudinum accolam, leges penitùs neſciſ-

ſe; & uno ſenſu, qui beneficio viſûs fit, ſed nullâ ratione, cuncta metientem, viribus, aç violentiâ fiſum fuiſſe. Illum rerum experientiâ illuſtris Ulyſſes ſuperavit.

τῇ βίᾳ, μίαν αἴσθησιν ἔχοντα τὴν ἀπὸ τῆς ὁράσεως, λογισμῷ δὲ μηδὲν προβλέποντα. ὃν ὁ σοφὸς Ὀδυσσεὺς κατεπόνησεν.

De Schoeneia Atalanta, & Hippomene. 12.

Περὶ Ἀταλάντης τῆς Σχοινέως, καὶ Ἱππομένους. ιβ΄.

HOs in montibus in Leones transformatos dicunt. Datus fabulæ locus. Nam ſub meridiem antrum ingreſſos, ut ſimul unà concumberent, Leones, ita caſu ferente, qui in ſpelunca erant, devorarunt. Tandem egreſſis belluis, cum illi nuſquam apparerent, eos in Leones verſos, qui cuſtodiæ incumbebant, exiſtimarunt.

Φασὶ τούτους ἀπολεοντωθῆναι ἐν τῷ ὄρει, τῆς περὶ αὐτῶν ὑπολήψεως τοιαύτης οὔσης. μεσημβρίας οὔσης εἰσῆλθον εἰς τὸ σπήλαιον, γενέσθαι θέλοντες μετ' ἀλλήλων. κατὰ τύχην δὲ λέοντες ὄντες ἐν τῷ σπηλαίῳ κατέφαγον αὐτούς. ὕστερον δὲ τῶν θηρίων ἐξελθόντων, ἐκείνων δὲ μὴ φαινομένων, μεταμορφωθῆναι ὑπέλαβον αὐτοὺς οἱ προσεδρεύοντες.

De Phorcidis. 13.

Περὶ Φορκίδων. ιγ΄.

EAs narrant unius ſortitas luminis uſum, ſibique invicem pro opportunitate rei, utendum tradidiſſe. Vero tamen ſimile eſt, tres mulieres, oculis amiſſis, uno, qui eas regeret, uſas fuiſſe ductore. Earum nomina Pephredo, Ennyo, Perſo. & cuſtodiebant mala aurea.

Ταύτας ὑφίστανται μιᾷ ὁράσει χρῆσθαι, ἀεὶ πρὸς τὴν χρείαν μεταλαμβανούσας παρὰ τῆς ἐχούσης. εἰκὸς δέ ἐστι τρεῖς γυναῖκας τυφλωθείσας ὁδηγῷ ἑνὶ χρῆσθαι πρὸς τὴν πορείαν. ὀνόματα δὲ αὐτῶν Πεφρηδὼ, Ἐνυὼ, Περσώ. ἐφύλαττον δὲ τὰ χρυσᾶ μῆλα.

De Sirenibus. 14.

Περὶ Σειρήνων. ιδ΄.

BIformes faciunt, cruribus aves, reliquis membris mulieres. illæ prætereuntes per-

Ταύτας διφυεῖς μυθολογοῦσι, τὰ μὲν σκέλη ὀρνίθων, τὸ δὲ σῶμα γυναικῶν ἐχούσας. ἀπωλ-

ἀπώλλυον δὲ τοὺς παριόντας. ἦσαν γὰρ ἑταῖραι εὐπρεπεῖς, τῇ τε δι' ὀργάνων μούσῃ, καὶ γλυκυφωνίᾳ κάλλισαι, αἷς οἱ προσερχόμενοι κατησθίοντο τὰς οὐσίας. ὀρνίθων δὲ σκέλη ἐλέγοντο ἔχειν, ὅτι ταχέως ἀπὸ τῶν ἀποβαλλόντων τὰς οὐσίας ἐχωρίζοντο.

debant. Erant enim ſcorta, formâ lepidâ, quæ inſtrumentis muſicis, & vocis ſuavitate egregia, res accedentium abliguriebant. Avium crura poſſidere dicebantur, quòd ſtatim ab iis, quos ipſæ rebus denudaverant, ſecederent.

Περὶ Χιμαίρας. ιέ.

Ταύτην Ὅμηρος εἰκονογραφῶν φησί, [1] Πρόσθε Λέων, ὄπιθεν δὲ Δράκων, μέσση δὲ Χίμαιρα. γένοιτο δ' ἂν τὸ ἀληθὲς τοιοῦτον. γυνὴ τῶν τόπων κρατοῦσα, δύο πρὸς ὑπηρεσίαν ἀδελφοὺς εἶχεν, ὀνόματι Λέοντα, καὶ Δράκοντα. παράσπονδος δὲ οὖσα, καὶ ἐξενοκτόνει. ἀνῃρέθη δὲ ὑπὸ Βελλεροφόντου.

1 Iliad. Z. v. 181.

De Chimæra. 15.

Ejus imaginem ſic expreſſit Homerus, *Ora Leonis erant, venter Capra, cauda Draconis.* Res tamen ita eſſe potuit. Mulier, regionis domina, fratres ſibi, Leontem & Draconem, dominationis ſocios adſciverat, quæ cum fœdera violaret, & peregrinos mactaret, à Bellerophonte trucidata eſt.

Περὶ Κίρκης. ιϛ'.

Ταύτην ὁ μῦθος παρέδωκε ποτῷ μεταμορφοῦσαν ἀνθρώπους. ἦν δὲ ἑταίρα. καὶ κατακηλοῦσα τοὺς ξένους, τὸ πρῶτον ἀρεσκείᾳ παντοδαπῇ ἐπεσπᾶτο πρὸς εὔνοιαν. γενομένους δὲ ἐν προσπαθείᾳ κατεῖχε ταῖς ἐπιθυμίαις, ἀλογίστως φερομένους πρὸς τὰς ἡδονάς. ἥττησε δὲ καὶ τήνδε Ὀδυσσεύς.

De Circè. 16.

IN Poëtarum fabulis legitur, illam potu homines transformâſſe. Erat porrò meretrix, & advenas demulcens, primùm officiis omnibus in ſe, ſuique amorem convertebat: deinde eos amore implicitos apud ſe, in affectus, & libidines ſine ulla ratione effuſos, continebat. Eam quoque Ulyſſes profligavit.

De Flammivomis Tauris. 17.

QUis mortalem naturam flammas, quæ nulli parcunt, vomere exiſtimabit? Immites illi atque aſperi, in objectorum necem veloces erant. Velocitas itaque eorum in perdendo, flammis aſſimilatur.

Περὶ τῶν Πυριπνόων Ταύρων. ιζʹ.

Τίς ἂν ὑπολάβοι θνητὴν φύσιν πῦρ πνέειν ἐξ αὑτῆς, ὃ πάντων ἐςὶν ἀναιρετικόν. ἄγριοι καὶ τραχεῖς ὄντες, πρὸς τὴν ἀναίρεσιν τῶν ὁραθέντων ὀξεῖς ἦσαν. τὸ οὖν ἐν τάχει περὶ αὐτοὺς ἀναιρετικὸν εἰκάσθη πυρί.

De Hydra. 18.

FEra multorum capitum fuiſſe traditur, cùm res aliter ſe habeat. Par eſt, eam multam habuiſſe ſobolem, quæ illi convivens, atque decertans unà cum ea, incautè obrepentes perdebat.

Περὶ Ὕδρας. ιηʹ.

Πολυκέφαλον ἱςορεῖται θηρίον, οὐχ οὕτως ἔχοντος τ' ἀληθοῦς. εἰκὸς δὲ νεοσσοὺς αὐτὴν ἐσχηκέναι πολλοὺς, οἳ συνόντες αὐτῇ, καὶ τεκούσῃ βοηθοῦντες, τοὺς προσιόντας ἀπώλλυον μετ' αὐτῆς.

De Spartis. 19.

QUis crederet è Draconis dentibus à Cadmo diſſeminatis, armatos homines erupiſſe? Enimverò Cadmus locorum potitus, necatâque belluâ, quæ loca illa deſerta ac inculta effecerat, palantes, vagantéſque homines in unam ſedem congregavit: illi armati & ferinis moribus, ſtatim in contentionem verſi, paucis exceptis, omnes mutuâ internecione deleti ſunt.

Περὶ τῶν Σπαρτῶν. ιθʹ.

Τίς πιςεῦσαι δύναται, ὅτι τοῦ Κάδμου σπείραντος τοὺς τοῦ Δράκοντος ὀδόντας ἔφυσαν ἔνοπλοι ἄνθρωποι; κρατήσας δὲ τῶν τόπων ὁ Κάδμος, καὶ τὸ θηρίον ἀνελὼν, δι' ὃ συνέβαινεν ἔρημον εἶναι τὸν τόπον, τοὺς σποράδην οἰκοῦντας εἰς ἓν συνήγαγεν. οἱ ὄντες ἔνοπλοι, καὶ θηριώδεις, διηνέχθησαν εὐθὺς πρὸς ἀλλήλους, καὶ πλὴν ὀλίγων πάντες ἀπώλοντο.

Περὶ

Περὶ τῶν Χρυσῶν Μήλων. κ'.

ΔΡάκοντά φασι τὰ τῶν Ἑσπερίδων χρυσᾶ μῆλα φυλάττειν. ἀνὴρ δὲ ἐγένετο Δράκων, ὃς ἐκ τῆς ἐπιμελείας τῶν δένδρων, πολὺν ἐσώρευσε χρυσόν. τοῦτον διαπρεπεῖς ἐθήρευσαν γυναῖκες, καὶ ταῖς ἐρωτικαῖς ἐπιθυμίαις ἐνδήσασαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, πρὸς τὸ λοιπὸν ὑπηρέτην ἔσχον, καὶ φύλακα τοῦ κήπου.

De Aureis Malis. 20.

DRaconem ſcribunt aurea Heſperidum mala cuſtodire. Fuit homo, Draco nomine, qui arborum cultu, multum ſibi aurum congeſſerat: illum mulieres egregiâ formâ ceperunt, & amatoriis devictum illecebris, in poſterum ſervum, hortíque cuſtodem poſſederunt.

Περὶ τῶν ἐν Ἅιδου. κά.

ΛΕγεται ὡς Ἡρακλῆς κατελθὼν, ἀνῆλθεν ἀναγαγὼν τὸν Κέρβερον. καὶ Ὀρφεὺς ὡσαύτως, Εὐρυδίκην τὴν γυναῖκα. τὸ δ' ἀληθὲς, ὅτι ὁπηνίκα τὶς ἐκ μακρᾶς ἀποδημίας, καὶ ἐπικινδύνου διατλήσας ἐσώθη, ἔφασκον ἐξ Ἅιδου αὐτὸν διασεσῶσθαι. ὅθεν ἔτι καὶ νῦν τοὺς μακροὺς πόνους, καὶ παραβόλους ὁδοὺς, καὶ ἐπισφαλεῖς νόσους φεύγοντας, φάσκομεν ἐξ Ἅιδου σεσῶσθαι.

De iis, quæ apud Inferos ſunt. 21.

NArrant Herculem eò deſcendiſſe, aſcendiſſéque, educto Cerbero: & ſimiliter Orpheum, reducta Eurydicę uxore. Verum tamen illud eſt, eum, cùm è longinquo, ac periculoſo itinere, cui, multa perpeſſus, ſuffecerat, rediiſſet, ab Inferis remeare, homines dixiſſe. Hinc ad hæc tempora eos, qui, & labores immenſos, atque inexſpectata itinera, & maximè periculoſos morbos evaſerint, ab Inferis revocatos dicimus.

Περὶ Φαέθοντος. κβ'.

ΟὟτος Ἡλίου ὢν υἱὸς, ἐπεθύμησεν εἰς τὸ τοῦ πατρὸς ἅρμα ἀναβὰς διφρεῦσαι. ἀπείρως δὲ τοῦτο ποιοῦντος, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπολλυμένων ὑπὸ τοῦ καύματος, ὁ Ζεὺς αὐτὸν ἐκεραύνωσεν.

De Phaethonte. 22.

HIc ſolis filius patrio curru vectus, illum moderari concupivit. Id cùm imperitè ageret, hominéſque æſtu in perniciem ruerent, à Jove fulmine ictus interiit.

De Orpheo. 23.

Περὶ Ὀρφέως. κγ'.

DIcitur & ſaxa moviſſe, & arbores; & feras mulſiſſe, & alites. Verè tamen dixeris, eum homines moribus efferatos, morum, ac legum penitus ignaros, ad ſuperſtitionem deducentem, & ad pietatem moventem, ſaxeóſque illos, ac belluinos oratione pellicientem, huic fabellæ locum dediſſe.

Οὗτος κινεῖν λέγεται καὶ πέτρας, καὶ δένδρα, καὶ θῆρας, οἰωνούς τε. εἴποι δ' ἄντις ἀληθῶς, ὅτι θηριώδεις ὄντας τοὺς ἀνθρώπους, καὶ οὔτε ἔθη, οὔτε νόμους εἰδότας, εἰς δεισιδαιμονίαν ἀγαγὼν, καὶ ἐπὶ τὸ εὐσεβεῖν παρακαλέσας, πετρώδεις ὄντας, καὶ θηριώδεις διὰ τῶν λόγων κηλήσας, ταύτης τῆς φήμης ἔτυχεν.

De Helle, et Phrixo. 24.

Περὶ Ἕλλης καὶ Φρίξου. κδ'.

DUm Iüs novercæ inſidias propulſarent Helle & Phrixus; Pædagogus, nomine Crios, id eſt, Aries, eos cum navicula ſæviente hyeme convehens, in fugam ſe vertit. Accidítque, Hellem ſuo in Pontum caſu Helleſponto nomen dediſſe: Phrixi incolumis amore Æetem cieri; cúmque obſtaret Crius, & incorruptum puerum ſervare conaretur, pelle exutum fuiſſe, quam ille cruci affixerit. Nominatum verò aureum, quòd maximè omnium fidem ſervarit.

Ἡνίκα τὴν Ἰοῦς ἐπιβουλὴν, μητρυιᾶς οὔσης, ἔφευγον Ἕλλη καὶ Φρίξος, ὁ παιδαγωγὸς, ᾧ ἦν Κριὸς ὄνομα, ἐπὶ πλοιαρίου μικροῦ χειμῶνος ὄντος ἔφυγεν, ἔχων αὐτοὺς, καὶ συμβαίνει τὴν μὲν Ἕλλην ἐκπεσεῖν εἰς τὴν θάλασσαν, ὅθεν ἐκλήθη Ἑλλήσποντος. τοῦ δὲ Φρίξου σωθέντος ἐπιθυμητικῶς ἔχειν τὸν Αἰήτην. τὸν δὲ Κριὸν διακωλύοντα, καὶ πειρώμενον ἄφθορον διατηρῆσαι τὸν Φρίξον, ἀποδαρθῆναι, καὶ τὸ δέρμα αὐτοῦ προσπασσαλευθῆναι. χρυσοῦν δὲ προσαγορευθῆναι, διὰ τὸ πιςότατον γεγενῆσθαι.

De Panibus, & Satyris. 25.

Περὶ Πάνων καὶ Σατύρων. κέ.

CUm in montibus viverent, nec cum mulieribus conſueviſſent, ſtatim ac mulier ſe in

Ἐν ὄρεσι καταγινόμενοι, καὶ γυναικῶν ἄπειροι ὄντες, ὅταν τὶς παρεφάνη γυνὴ, κοινῶς

νῶς αὐτῇ ἐχρῶντο. τράγων δὲ τρίχας καὶ σκέλη ἐδόκουν ἔχειν, διὰ τὴν περὶ τὰ λουτρὰ ἀμέλειαν, καὶ τὴν περὶ ταῦτα δυσοσμίαν, καὶ διὰ τοῦτο Διονύσου φίλοι. τὴν γὰρ ἐργασίαν τῶν ἀμπέλων ἐποίουν. καὶ νῦν δὲ ἔτι τὰς εἰς πλῆθος γυναῖκας λέγομεν, ὅτι ἐπανεύομεν αὐτάς.

conſpectum dabat, unà cum ea cubabant omnes ſimul. Hircorum pilos, ac crura habere viſi ſunt, quòd balnea negligentes, fœterent. Ideóque Dionyſii amici putabantur, quòd vites excolerent. Nunc item mulieres ex plebe, ac viles, *Panizare* dicimur.

Περὶ Ἀσκληπιοῦ. κϛʹ.

Λέγουσιν αὐτὸν κεκεραυνῶσθαι. εἴη δ᾽ ἂν πιθανώτερον οὕτω. ἰατρικὴν νικήσας, καὶ ὑψώσας, αὐτὸς ὑπὸ πυρετοῦ φλεχθεὶς ὤλετο. ὅθεν διὰ τὴν φλεγμονὴν αὐτὸς κεραυνωθῆναι λέγεται.

De Æſculapio. 26.

EUM fulmine ictum tradunt. Magis tamen rationi conſentaneum erit; ſi dicamus, celebrem in medicina, medicinæ dignitate auctâ, febri correptum obiiſſe. Quare propter illum æſtum fulmine tactum dicunt.

Περὶ τῆς τοῦ Ἄιδου Κυνέης. κζʹ.

Ὅτι ὁ τὴν Ἄϊδος κυνῆν, ὡς καὶ ὁ Περσεὺς, περιθέμενος ἀόρατος ἐγίνετο. ἔστι δὲ κυνῆ Ἄϊδος τὸ τέλος, εἰς ὃ ἀπελθὼν ὁ τετελευτηκὼς ἀόρατος γίνεται.

De Plutonis Galea. 27.

PLutonis galeam, ſi quis capiti impoſuerit, quemadmodum & Perſeus, inviſibilis fiebat. Verùm Plutonis galea terminus eſt, in quem cùm defunctus devenerit, non ampliùs videtur.

Περὶ Βορέου, καὶ Ὠρειθυίας. κηʹ.

Λέγεται δὲ ὅτι Βορέας Ὠρείθυιαν ἥρπασεν. ἦν δὲ βασιλεὺς τῶν τόπων ἐκείνων. ἡ δὲ αὐτὴ ὑπόληψις, καὶ μέθοδος καὶ περὶ Διὸς, καὶ Γανυμήδους. βα-

De Borea, & Orithyia. 28.

TRaditum eſt, Aquilonem Orithyiam ſuſtuliſſe, qui illi regioni præerat. Eadem animadverſio, & modus de Jove, & Ganymede procedit. regnans ſiquidem rapit Gany-

σιλεύων

medem, in Aquilam propter fortitudinem converſus. Nec aliâ ratione, quæ de Aurora & Tithono, Anchiſe & Venere narrantur, accipienda ſunt.

σιλεύων γὰρ ἁρπάζει τὸν Γανυμήδην, ἀετὸς γενόμενος, ὅτι καὶ τὸ ζῶον ἄλκιμον. Ὁ δ' αὐτὸς τρόπος, καὶ περὶ Ἠοῦς καὶ Τιθωνοῦ, καὶ Ἀγχίσου καὶ Ἀφροδίτης.

De Proteo. 29.

Περὶ Πρωτέως. κθ.

NArrant eum nunc ut aquam fluere, nunc ut ignem exardeſcere. Probis ſcilicet veluti aqua molleſcens, improbos pro dignitate caſtigabat. Unde de eo ſimilia evulgârunt.

ΛΈγεται ὅτι ἐγίνετο ποτὲ μὲν ὕδωρ, ποτὲ δὲ πῦρ. δηλονότι, τοῖς μὲν χρηστοῖς, ὡς ὕδωρ, τοῖς δὲ πονηροῖς κατ' ἀξίαν τιμωρητικός. ὅθεν ταύτην τὴν φήμην περὶ αὐτοῦ διέσπειραν.

De Cane, & Vulpe. 30.

Περὶ τοῦ Κυνὸς, καὶ τῆς Ἀλώπεκος. λ'.

CAnem Cephali, inquiunt, Deorum munere, prærogativam illam habuiſſe, ut quam conſpexiſſet belluam comprehenderet; Vulpem à nullo capi poſſe. Cùm itaque Vulpem Canis ſequeretur, ne, quæ in fatis erant, violarentur, ambos Jupiter in ſaxa transformavit. Hoc autem fingi potuit propter utriuſque, dum alter alteram ſequeretur, errores.

ΤΩι μὲν Κυνὶ τοῦ Κεφάλου δεδομένον εἶναι φασὶν γέρας, ὃ ἂν ἴδῃ θηρίον καταλαμβάνειν· τῇ δὲ Ἀλώπεκι, ὑπὸ μηδενὸς καταλαμβάνεσθαι. διώκοντος οὖν τοῦ Κυνὸς τὴν Ἀλώπεκα, ἵνα μὴ λυθῇ τὸ πεπρωμένον, τοὺς δύο λίθους ὁ Ζεὺς ἐποίησεν. εἴη δ' ἂν τὸ τοιοῦτον πλάσμα παρὰ τὴν τῶν ἀμφοτέρων κατὰ τὸν διωγμὸν πλάνην.

De Diomedis Equis 31.

Περὶ τῶν Διομήδους Ἵππων. λα'.

EQuas homines ediſſe tradunt; dum inter armenta paſcerentur, erant feroces, & cùm nemo poſſet eas jugo ſubdere, Hercules ſubdidit.

ΦΑσὶ ταύτας ἀνθρωποφάγους εἶναι. ἄγριαι δὲ ἦσαν νομάδες. οὐ δυναμένου δέ τινος αὐτὰς ὑφ' ἅρμα ζεῦξαι, ὁ Ἡρακλῆς ἔζευξεν.

Περὶ

Περὶ Καλυψοῦς, καὶ Ὀδυσσέως. λβ΄.

Ἄλογον θνητὸν ὄντα Ὀδυσσέα, αὐτὴν ἐπαγγέλλεσθαι ποιήσειν ἀθάνατον. ἀλλὰ τὸ, τὰ πρὸς τροφὴν, καὶ πρὸς βίου ἀπόλαυσιν ἄφθονα καὶ λαμπρὰ ἕξειν. ὅθεν καὶ ἡμεῖς, ὅταν πῃ κληθῶμεν, καὶ λαμπρῶς εὐωχώμεθα, ἐν Θεοῖς φαμὲν γεγονέναι.

De Calypſo, & Ulyſſe. 32.

A Ratione alienum eſt, eam profiteri, Ulyſſem morti obnoxium immortalitate donare. Sed quæ victui, vitæque neceſſaria videbantur, lauta, ampláque promiſit: & nos, cùm quis nos invitavit, excepítque ſplendidè, atque hilari opſonio, inter Deos fuiſſe dicimur.

Περὶ Κερβέρου. λγ΄.

Τοῦτο ἂν εἴη, ὃ καὶ ἐπὶ τῆς Ὕδρας. οὗτος γὰρ εἶχε δύο σκύμνους, ὧν ἀεὶ συμβαδιζόντων τῷ πατρὶ, ἐφαίνετο εἶναι τρικέφαλος.

De Cerbero. 33.

NOn aliud erit, quàm quod de Hydra diximus. Hic ſiquidem duos Catulos habens, à quibus nunquam, cùm opus expoſceret, deſtituebatur, triceps eſſe videbatur.

Περὶ Λαμίας. λδ΄.

Ἱστοροῦσιν, ὅτι Διὸς αὐτῇ συμμιγέντος, Ἥρα ἀπεθηρίωσεν αὐτήν. καὶ ὅτι ἡνίκα ἂν μανῇ, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξαίρειν, καὶ εἰς κοτύλην βάλλειν, καὶ ὅτι σαρκοφαγεῖ, καὶ ἀνθρώπους ἐσθίει. εἴη δ' ἂν τάδε. καλῇ αὐτῇ οὔσῃ ὁ Ζεὺς ἐπλησίασεν βασιλεύων· Ἥρα δὲ συναρπάζουσα αὐτὴν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξώρυξε, καὶ εἰς τὰ ὄρη ἔρριψεν. ὅθεν ἐπιπόνως ἔζη, ἐπικουρουμένη οὐδὲν, ἐπὶ τῆς ἐρημίας καταγινομένη αὐτὴ, καὶ διὰ τὸ ἄλουτος, καὶ ἀθεράπευτος εἶναι, ἐδόκει θηρίον ὑπάρχειν.

De Lamia. 34.

NArrant priùs compreſſam à Jove, poſtea à Junone in belluam converſam; &, cum furor invadit, eam ſibi oculos eruere, & in vaſe deponere, carnes præterea, hominéſque vorare. Sed res ita fuerit. Jupiter cum ea, quando formâ erat egregiâ, rerum dominus congreſſus eſt; Juno illius comprehenſæ oculos effódit, relegavítque in ſolitudinem. Ubi omni ope deſtituta, & ſummo cum diſcrimine ſibi in deſerto victum comparans, cùm illota, ac neglecta ſordeſceret, fera exiſtimabatur.

De Progne, & Philomela. 35.

TRadunt in aves verſas avolâſſe, hanc quidem Hirundinem, illam Luſciniam, tertium in Epopa. res tamen ita fieri potuit. Mactato Ity, & domo direpta, naviculam ingreſſæ, velociter fugam arripuere. Tereus licèt inſequeretur, cum nullas comprehendiſſet, ſibi necem conſcivit. Hinc homines, cum illæ nuſquam adparerent, quòd ex improviſo inviſibiles eſſent factæ, in aves transformatas fuiſſe dixerunt.

Περὶ Πρόκνης, καὶ Φιλομήλης. λέ.

Ἱστοροῦνται ὄρνιθες γενέσθαι, ἡ μὲν Χελιδὼν, ἡ δὲ Ἀηδὼν, ὁ δὲ Ἔποψ. τοῦτο δ᾽ ἂν ἔχοι οὕτως. ἀποκτείνασαι τὸν Ἴτυν, καὶ πορθήσασαι τὸν οἶκον, εἴς τι πλοιάριον ἐμβᾶσαι, ταχεῖαν τὴν φυγὴν ἐποιήσαντο. ὁ δὲ Τηρεὺς ἐπεὶ διώξας, οὐ κατέλαβεν αὐτὰς, αὑτὸν ἀναιρεῖ. ὅθεν οἱ ἄνθρωποι, οὐ φαινομένων αὐτῶν, διὰ τὸ ἐξαίφνης ἀφανεῖς γενέσθαι, εἶπον, ὅτι ἀπωρνιθώθησαν.

De Heliadibus. 36.

FErunt, has ex mulieribus populos factas; quod falſum eſt. Sed illæ ſe in Eridanum propter infortunium Fratris conjecere. Quare qui eas perquirerent, cum ad fluvium acceſſiſſent, illis non compertis, ſed tribus populorum ſtipitibus, ſuſpicati ſunt eas in arbores verſas fuiſſe. Eorum nomina fuere, Phobe, Lampeto, Ægle.

Περὶ τῶν Ἡλιάδων. λϛ΄.

Ταύτας φασὶν ἐξ ἀνθρώπων αἰγείρους γενέσθαι. οὐ τοῦτο δὲ, ἀλλὰ διὰ τὸ πάθος τοῦ ἀδελφοῦ εἰς τὸν Ἠριδανὸν αὐτὰς ἔβαλον. διὸ οἱ ζητοῦντες, ἐπὶ τὸν ποταμὸν παραγενόμενοι, καὶ τὰς μὲν οὐχ εὑρόντες, τρία δὲ στελέχη αἰγείρων, ὑπέλαβον αὐτὰς ἀποδενδρωθῆναι. ὄνομα δὲ αὐταῖς, Φόβη, Λαμπετὼ, Αἴγλη.

De Panopte. 37.

CUm omnia oculis, auribúſque uſurpare vellet, eum oculos per totum corpus habere finxerunt. Hinc hodiéque ſimilium hominum genus Panoptas dicimus.

Περὶ Πανόπτου. λζ΄.

Τοῦτον πάντα βουλόμενον ἀκούειν, καὶ ὁρᾷν, ἐν παντὶ τῷ σώματι ὀφθαλμοὺς ἔχειν ἐπλάσαντο. ὅθεν ἔτι καὶ νῦν τοὺς τοιούτους Πανόπτας καλοῦμεν.

Περὶ Ἐνδυμίωνος καὶ Σελήνης. λή.

Λέγεται, ὅτι καθεύδοντος αὐτοῦ, Σελήνη ἐρασθεῖσα, καταβᾶσα ἐμίγη αὐτῷ. εἴη δ' ἂν, ὁ μὲν Ἐνδυμίων ποιμὴν ἄπειρος γυναικὸς, ἐπιθυμητικῶς δὲ σχοῦσα γυνὴ αὐτοῦ, ἐρωτηθεῖσα παρά τινος τὶς εἴη, ἔφη, Σελήνη.

De Endymione, & Luna. 38.

Dicunt, illius dormientis amore Lunam correptam, Cœlóque delapſam, cum eo cubâſſe. Potuit verò eſſe Endymion paſtor, ignarus mulierum, & rudis, quem cum mulier deperiſſet, à neſcio quo interrogata, quæ illa eſſet, reſpondit, Luna.

Περὶ τῶν Ἡλίου βοῶν. λθ΄.

Περὶ τούτων οὕτως εὗρον ἀλληγορημένον ἐν [1] Ἰλιάδι. οὐκ ἐξῆν τοῖς ἀρχαίοις ἱεροθυτεῖν βοῦς ἐργάτας. καὶ τοῦτο φησὶ μὲν καὶ Ἄρατος, δῆλον δὲ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ποιήσεως. φησὶ γὰρ Ἑκάβη πρὸς Ἀθηνᾶν.

Σοὶ δ' ἂν ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἦνιν, εὐρυμέτωπον,
Ἀδμήτην, ἣν οὔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ.

Οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ Ἡλίου [β]ας τούτους ἐκάλουν, ὡς τὴν [γ]ῆν ἐργαζομένους, καὶ ἡμᾶς [τρ]έφοντας. οἱ δὲ τοῦ Ὀδυσσέως [ἑτ]αῖροι, οὐχ Ἡλίου βοῦς, ἀλλὰ [το]ὺς ἐργάτας, θοινηθέντες,

[1] Σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἐπέσπον.

[1] Odyſſ. M.
[2] Iliad. κ. v. 292. Diomedes, non Hecuba.

De Solis Bobus. 39.

De hiſce hanc allegoriam in Iliade legi: Antiquis interdictum erat, boves operarios ſacrificare; quod & Aratus aſſerit: compertúmque eſt ex ipſa Poëſi, namque ait, ad Palladem Hecuba;

[2] Robuſtum tibi Diva bovem, cui cornua latam
Obtendant frontem, quem nec juga tracta domârint,
Sacrificans voti ſolvam reus.

Præterea ſolis boves eoſdem vocabant, tanquam qui & terram ſcinderent, & nobis alimenta præſtarent. At Ulyſſis ſocii, non Solis, ſed operarios boves cùm devoraſſent,

Ob ſua ſcelera, præter fatum, dolores contraxêre.

[3] Odyſſ. α. v. 34.

ἈΝΩ-

ΑΝΩΝΥ΄ΜΟΥ

ΠΕΡΙ`

Α᾽ΠΙ΄ΣΤΩΝ.

ANONYMI

Longè HERACLITO recentioris,

DE

INCREDIBILIBUS.

ANONYMI
Longè HERACLITO *recentioris,*
DE INCREDIBILIBUS.

ἈΝΩΝΥ΄ΜΟΥ ΠΕΡῚ ἈΠΙ΄ΣΤΩΝ.

LEONE ALLATIO INTERPRETE.

De Primis Hominibus. 1.

SCiendum eſt, antiquiſſimos homines ab aliis Ægyptios cenſeri, ab aliis, Phrygas. Græcorum verò vetuſtiſſimos Athenienſes, & quos nunc Arcadas, priùs Pelaſgos, vocitabant. Inter Urbes, Athenienſium Arcem à Cecrope indigena, ac biformi conditam; ſecundam à Phoroneo Inachi F. exſtructam; Tertiam Itonis in Theſſalia à Deucalione Promethei F.

Περὶ τῶν Ἀρχαιοτάτων Ἀνθρώπων. α΄.

Ἰστέον ὅτι ἀρχαιοτάτους ἀνθρώπων, οἱ μὲν Αἰγυπτίους, οἱ δὲ Φρύγας φασίν. Ἑλλήνων δὲ ἀρχαιοτάτους Ἀθηναίους, καὶ τοὺς πρὶν Πελασγοὺς, νῦν δὲ Ἀρκάδας. ἐν δὲ πόλεσι τήν τε Ἀθηναίων ἀκρόπολιν ὑπὸ Κέκροπος, τοῦ αὐτόχθονος κτισθεῖσαν τοῦ διφυοῦς, καὶ δευτέραν τὴν ὑπὸ Φορωνέως τοῦ Ἰνάχου κτισθεῖσαν. τρίτην δὲ Ἴτωνος ἐν Θεσσαλίᾳ ὑπὸ Δευκαλίωνος τοῦ Προμηθέως.

Septem Miracula. 2.

1. APud Olympiam Jupiter cubitorum triginta ſex. 2. Epheſiæ Dianæ templum. 3. Apud Delum Ara ex dextris cornibus, quam erectam tradunt, ex ſacrificiis Deo uno die oblatis. 4. Mauſoleum Halicarnaſſi. 5. Ægyptiæ Pyramides, quarum major cubitorum eſt quadringentorum.

Τὰ Ἑπτὰ Θεάματα. β΄.

α΄. Ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ Ζεὺς, πήχεων λϛ΄. β΄. Ὁ τῆς Ἐφεσίων Ἀρτέμιδος ναός. γ΄. Ὁ ἐν Δήλῳ κεράτειος Βωμὸς, ὃς λέγεται γενέσθαι ἐκ θυμάτων τοῦ Θεοῦ μιᾶς ἡμέρας δεξιῶν κεράτων. δ΄. Τὸ Μαυσώλιον τὸ ἐν Ἁλικαρνασσῷ. ε΄. Αἱ ἐν Αἰγύπτῳ Πυραμίδες, ὧν ἡ μείζων πήχεις ἔχει τετρακοσίας. ϛ΄. Τὰ

βαβυλώνια τείχη. ζ΄. Ὁ ἐν Ῥόδῳ Κολοσσὸς, πήχεων ὁ, ὃν ἐποίησε Χάρης ὁ Λίνδιος. τινὲς δὲ τάττουσι καὶ τὸν ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἀσκληπιὸν, καὶ τὸν ἐν Παρίῳ Βωμὸν, καὶ τοὺς Κρεμαστοὺς κήπους, καὶ τὴν ἱσταμένην Ἀθηνᾶν ἐν Ἀθήναις, καὶ τὰ Κύρου βασίλεια.

6. Babylonis muri. 7. Apud Rhodios Coloſſus cubitorum ſeptuaginta, quem Chares Lindius erexerat. Alii inter ea numerant, Æſculapium apud Epidaurum, Aram apud Parios, Hortos Penſiles, Stantem Minervam Athenis, & Cyri Regiam.

Περὶ τοῦ Χρυσοῦ Δέρως. γ΄.

ΟΤι τὸ ἐν Κόλχοις φυλασσόμενον, οὐκ ἦν δέρας ἀληθῶς χρυσοῦν. τοῦτο γὰρ ποιητικευόμενόν ἐστιν, ἀλλὰ βιβλίον ἐν δέρμασι γεγραμμένον, περιέχον, ὅπως δεῖ γίνεσθαι διὰ χυμείας χρυσόν. εἰκότως οὖν οἱ τότε χρυσοῦν ὠνόμαζον αὐτὸ διὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ ἐνέργειαν.

De Vellere Aureo. 3.

QUod apud Colchos aſſervabatur, revera non erat vellus aureum; hoc enim Poëtarum ludicrum eſt; ſed liber, in pellibus ſcriptus, continens, quanam ratione per Chemiæ artem aurum conficiendum eſſet. Non immeritò ergo ab illis Aureum, propter ſimilem operationem, dicebatur.

Περὶ Ἰλίου. δ΄.

ΟΤι τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὸν Ποσειδῶνα λέγουσι τειχίσαι τὴν Ἴλιον. τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει. ἀλλ᾽ ὁ Λαομέδων ἐτείχισε τὴν πόλιν, οὐχ ὁσίως. ἦν δὲ ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἱερὸν Ἀπόλλωνος, καὶ Ποσειδῶνος διαφερόντως τιμώμενον, ὅθεν συλῶν ἀνήλισκε τὰ χρήματα εἰς τὴν τοῦ τείχους κατασκευήν.

De Ilio. 4.

APollinem, ac Neptunum tradunt Ilium mœnibus cinxiſſe. Res autem non ita ſe habuit; ſed Laomedon urbem præter jus muris circumdedit: nam in Arce templum Apollinis ac Neptuni, miro cultu inviſebatur: unde is pecuniam ſuffuratus, in murorum exſtructionem abſumpſit.

Περὶ Ἀχελώου. ε΄.

ΟΤι φασὶ τὸν Ἡρακλῆ μονομαχῆσαι τῷ Ἀχελώῳ. Ἔ-

De Acheloo. 5.

NArrant Herculem ſingulare certamen cum Ache-

loo iniiſſe. Res porrò ita ſe habet. Achelous fluvius, inter Theſprótos & Curetas fluens, & potiſſimam regionis partem ſecans, modò his, modò illis poſſeſſionem adaugebat; ideóque inter eos teterrimo diſſidio conflictabatur. Hercules itaque cùm opem tuliſſet Ætolis, Curetas debellavit, fluviique aquas uno alveo includens, Ætolorum ditionem firmavit, & Oenei filiam Deianiram ſibi matrimonio junxit.

χει δὲ οὕτω. Ῥέων ὁ Ἀχελῶς μεταξὺ Θεσπρωτῶν καὶ Κουρήτων, πολλὰ τῆς χώρας ἀπετέμνετο, ποτὲ μὲν τούτοις, ποτὲ δὲ ἐκείνοις προςιθείς· ἐφ᾽ ᾧ καὶ νεῖκος ἦν ἑκατέροις κρατερόν. Ἡρακλῆς οὖν ἐλθὼν ἐπίκουρος Αἰτωλοῖς, ὑπέρτερος τῶν Κουρήτων ἐγένετο, καὶ τὸν ποταμὸν κατακλείσας εἰς ἓν ῥεῖθρον, καὶ μίαν ἐκβολὴν, ἐκρατύνατο τοῖς Αἰτωλοῖς τὴν γῆν, καὶ τὴν Οἰνέως Δηϊάνειραν ἔλαβεν.

De Cerbero. 6.

CErberus Aidonei F. Theſprotorum rex erat; eum clam ſubreptum prædones in ſpeluncam obſcuram abdiderunt: & Hercules inde extractum Euryſtheo dedit.

Περὶ Κερβέρου. ϛʹ.

ΟΤι Κέρβερος ὁ Αἰδωνέως ἦν βασιλεὺς Θεσπρωτῶν, ὃν νυκτὸς ὑφελόμενοι κλῶπες, ὑπὸ σπήλαιον ἔκρυψαν ἀφεγγές. ὁ δὲ Ἡρακλῆς τοῦτον ἀνελόμενος Εὐρυσθεῖ ἔδωκεν.

De Paſiphaë. 7.

PAſiphaë adoleſcentem indigenam efflictim amans, Dædali opem, ac miniſterium in amore implorat; & quæ pro more, quandocunque is aliquid operabatur, aderat inſpectura, efformantis tunc pulcherrimam Vaccæ ſtatuam, & vivæ quam ſimillimam, ejus domum callidè viſitabat; adeóque obtento Vaccæ aſpectu cum amante clam conſueſcebat: donec poſtea res innotuit. Quæ verò reliqua narrantur, omnia fabuloſa ſunt.

Περὶ Πασιφάης. ζʹ.

ΠΑσιφάη ἐρῶσα νεανίσκου ἐπιχωρίου, ξυλλήπτορα ποιεῖται τὸν Δαίδαλον, καὶ ὑπουργὸν ποιεῖται τῷ ἔρωτι, καὶ εἰωθυῖα καὶ πρὶν, ὅτέ τι ἐργάζοιτο, ἐπισκοπεῖν, εἴδωλον βοῶν τεκταίνοντος περικαλλὲς, καὶ εἰς τὰ μάλιστα ζώσῃ ἐοικὸς, συνετῶς εἰς τὸν Δαιδάλου οἶκον ἰοῦσα, καὶ τότε διὰ θέαν τῆς βοὸς ξυνῆν τῷ ἐρωμένῳ, ὥς τε ἐπάϊστος ἐγένετο. τὰ δὲ ἱστορούμενα μυθικά.

Περὶ τῆς Χιμαίρας. ή.

ΠΕρὶ τῆς Χιμαίρας οὕτω φησὶ Πλούταρχος ἐν τῷ Μονοβίβλῳ, τῷ περὶ ἀρετῆς Γυναικῶν. τὴν Χίμαιραν ὄρος ἀντήλιόν γεγονέναι φησὶ, καὶ ποιεῖν ἀνακλάσεις, καὶ ἀνακαύσεις ἐν τῷ θέρει χαλεπὰς, καὶ πυρώδεις, ὑφ' ὧν ἀνὰ τὸ πεδίον σκεδαννυμένων μαραίνεσθαι τοὺς καρπούς. τὸν δὲ Βελλεροφόντην συμφρονήσαντα διακόψαι τοῦ κρημνοῦ τὸ λειότατον, καὶ μάλιστα τὸ τὰς ἀνακλάσεις ἀποστέλλον.

De Chimæra. 8.

DE Chimæra Plutarchus libro ſingulari, quem de virtute Mulierum conſcripſit, hæc habet: Chimæram montem eſſe ſoli adverſum, refractionéſque facere, & incendia æſtate nimis fervida, & æſtuoſa, quibus per agros diſperſis, effuſiſque fruges contabeſcere. Bellerophontem verò, cauſâ mali perceptâ, loci præcipitis partem leviſſimam, & quæ maximè ſolis illos radios reflectebat, excidiſſe.

Περὶ Ναρκίσσου. θ'.

ΛΈγεται περὶ αὐτοῦ, ὡς ἐν ὕδατι τὴν ἑαυτοῦ σκιὰν ἰδὼν, καὶ ἐρασθεὶς ἥλατο εἰς τὸ ὕδωρ, ἐφ' ᾧ τὴν αὐτοῦ σκιὰν περιπτύξασθαι, καὶ οὕτως ἀπεπνίγη. οὐκ ἀληθὲς δὲ τοῦτο. οὐ γὰρ εἰς ὕδωρ ἀπεπνίγη, ἀλλ' ἐν τῇ ῥευστῇ τοῦ ἐνύλου σώματος φύσει τὴν ἑαυτοῦ θεασάμενος σκιὰν, ἤτοι τὴν ἐν τῷ σώματι ζωήν. ἥτις ἐστὶ τὸ ἔσχατον εἴδωλον τῆς ὄντως ψυχῆς, καὶ ταύτην ὡς οἰκείαν περιπτύξασθαι σπουδάσας, τουτέστι τὴν κατ' αὐτὴν ζωὴν ἀγαπήσας, ἀπεπνίγη, γεγονὼς ὑποβρύχιος, ὡς φθείρας τὴν ὄντως ψυχήν· ταυτὸν δὲ εἰπεῖν τὸν ὄντως ἑαυτῷ προσήκοντα βίον. ὅθεν καὶ παροιμία τις φάσκει, Δεδιὼς τὴν σαυ-

De Narciſſo. 9.

DE eo narrant, in aquas, cùm in illis imaginem ſuam conſpexiſſet, amoris œſtro percitum, inſiliiſſe, ut umbram ſui deoſcularetur, ſícque ſubmerſum obiiſſe. Hoc tamen falſum eſt; neque enim in aquam, ſed in fluxam materialis corporis naturam immerſus occidit, ſuâ umbrâ conſpectâ, vita ſcilicet, quæ in corpore eſt, extremo veræ animæ idolo, eámque veluti affinem complecti niſus, hoc eſt vitam ſecundum illam deperiens, ſuffocatur aquis ſubmerſus, tanquam qui veram animam, vel vitæ rationem, idem enim eſt, ſibi convenientem corruperit. Hinc adagio fertur, Timens propriam um-

bram, quo monemur, noſtrum, erga ultima æquè ac prima, ſtudium timere; quod animum, vel veram rerum cognitionem, & perfectionem, quæ illam ſecundum ſui naturam addecet, excidio dat. quemadmodum expoſuit, qui in Platonis Proverbia commentarium edidit.

τοῦ σκιάν. διδάσκει δὲ δεδιέναι τὴν περὶ τὰ ἔσχατα ὡς πρῶτα σπουδὴν, ὄλεθρον ἡμῖν ἐνάγουσαν τῆς ψυχῆς, ἤτοι ἀφανισμὸν τῆς ἀληθοῦς τῶν πραγμάτων γνώσεως, καὶ τῆς προσηκούσης αὐτῇ κατ' οὐσίαν τελειότητος. οὕτως ὁ εἰς τὰς παρὰ Πλάτωνι Παροιμίας γράψας.

De Alexandro. 10.

SCiendum Alexandrum, qui alio nomine Paris dicebatur, non Deas judicâſſe, ſed, cùm ſapientia excelleret, laudationem in eas ſcripſiſſe. Hinc fabulæ datus locus, eum inter Palladem, Junonem, & Venerem ſententiam dixiſſe.

Περὶ Ἀλεξάνδρου. ι'.

ἸΣτέον ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Πάρις, οὐκ ἔκρινε τὰς Θεὰς, ἀλλὰ σοφὸς γεγονὼς, ἐγκώμιον εἰς αὐτὰς ἐποίησεν, ὅθεν ἐδόθη μῦθος, κρίναι αὐτὸν μεταξὺ Παλλάδος, καὶ Ἥρας, καὶ Ἀφροδίτης.

De Pane. 11.

POlyænus in Strategicis tradit, primum Pana ordinem inveniſſe, & phalangem nominaſſe, cornu lævum, dextrúmque conſtituiſſe, ideóque Cornigerum fingi. Primúmque hoſtibus ſapientia, & arte terrorem injeciſſe. Cùm enim Baccho nunciaſſent ſpeculatores, innumeras hoſtium copias adventare, Baccho timore perculſo, Pan non abjecit animos, ſed præcepit, ut noctu Bacchicus exercitus, quàm maximum clamorem tolleret. Illi itaque tubis, clamoréque perſtrepuerunt: petræ verò,

Περὶ Πανὸς. ιά.

ΦΗσὶ Πολύαινος ἐν τοῖς Στρατηγικοῖς, ὅτι πρῶτος οὗτος τάξιν εὗρε, καὶ φάλαγγα ὠνόμασε, κέρας ἔταξε δεξιὸν καὶ λαιόν. ταύτῃ ἄρα Κερασφόρον πλάττουσι. καὶ πρῶτος πολεμίοις φόβον ἐνέβαλε, σοφίᾳ καὶ τέχνῃ. μετὰ γὰρ μυρίαν χεῖρα πολεμίων ἐπάγεσθαι τῷ Διονύσῳ ἐκ τῶν σκοπῶν, τοῦ Διονύσου δείσαντος, αὐτὸς ὅμως οὐκ ἔδεισεν, ἀλλ' ἐσήμαινε νύκτωρ τῇ Διονυσιακῇ ϛρατιᾷ ἀλαλάξαι μέγιϛον. οἱ μὲν οὖν ἐσάλπισαν, καὶ ἠλάλαξαν, ἀντήχησαν δὲ αἱ

πέτραι, καὶ τὸ κοῖλον τῆς νάπης. οἱ μὲν οὖν πολέμιοι φόβῳ πληγέντες, ἔφυγον, τοῦ δὲ Πανὸς τὸ στρατήγημα τιμῶντες, τὴν Ἠχὼ τῷ Πανὶ φίλην ᾄδομεν, καὶ τοὺς νυκτερινοὺς φόβους Πανικοὺς κλήζομεν.

ſaltuúmque cavitas reſonarunt. Hinc hoſtes metu concuſſi, fugam arripuere. Stratagema porrò panis celebrantes, Echo Pani gratam, amicámque concinimus, & nocturnos exercituum terrores, Panicos appellamus.

Περὶ Ἐνδυμίωνος. ιβʹ.

Ὅτι πρῶτος Ἐνδυμίων τῇ περὶ τοὺς ἀστέρας ἐσχόλασε θεωρίᾳ, ὡς ἀγρυπνεῖν τὴν πᾶσαν νύκτα, καὶ τὰς ἡμέρας ἐπὶ πλεῖον καθεύδειν. διὸ καὶ ἐρώμενος εἶναι λέγεται τῆς Σελήνης, ὡς ὑπάρχων αὐτῇ τούτου ἕνεκα προσφιλής. οὕτω Πλάτων.

De Endymione. 12.

PRimus omnium Endymion ſiderum ſpeculationi operam dedit, adeò, ut noctu invigilaret, interdiu ut plurimùm dormiret: ideóque Luna amore eum proſequi dicebatur, tanquam qui illi ob id ſtudium gratus eſſet. Sic Plato.

Περὶ Φαέθοντος. ιγʹ.

Λέγεται δὲ καὶ περὶ Φαέθοντος, ὡς Ἡλίου ἦν υἱός. ἔχει δὲ οὕτως. ὁ Φαέθων τὸν τοῦ Ἡλίου δρόμον ἐτεκμήρατο, ὡς τὸν τῆς Σελήνης Ἐνδυμίων, οὐ μέντοι ἀτρεκέως, ἀλλὰ ἀτελῶς τὸν λόγον ἀπολιπὼν ἀπέθανεν. Καὶ ὁ Βελλεροφόντης πτηνὸς, καὶ ὡς ὁ μῦθος, οὐκ ἐγένετο, ἀλλὰ τὴν ἀστρονομίαν μετιὼν, ὑψηλά τε φρονῶν, καὶ ἄστροις ὁμιλῶν εἰς οὐρανὸν, οὐ τῷ ἵππῳ, ἀλλὰ τῇ διανοίᾳ, ἀνέβη.

De Phaëthonte. 13.

DIcunt Phaëthontem filium Solis fuiſſe. ſed res ita ſe habet, Phaëthon Solis curſus, quemadmodum Lunæ Endymion, obſervabat, ſed re infectâ fato functus eſt. Et Bellerophon, non volavit, ut in fabulis eſt, ſed cum Aſtronomiæ operam navaret, magníſque cogitationibus inflaretur, & ſideribus conſueſceret, in Cœlum non equo, ſed cogitatione conſcendit.

De Icaro. 14.

ICarus juventute, ac ſcelere fretus, non toleranda perquirens, ſed cogitationibus mirum in modum ſuperbiens, à veritate aberravit; nec non à ratione deflectens, in Pelagus præceps corruit, quem Græci rerum abyſſum indigetant, ab eóque ſinui Icari nomen donant.

Περὶ Ἰκάρου. ιδ΄.

ΚΑὶ ὁ Ἴκαρος νεότητι, καὶ ἀτασθαλίᾳ χρώμενος, οὐκ ἐπιεικτὰ ζητῶν, ἀλλὰ πολὺ ἀρθεὶς τῷ νῷ, ἐξέπεσε τῆς ἀληθείας, καὶ παντὸς ἀπεσφάλη τοῦ λόγου, καὶ εἰς πέλαγος κατηνέχθη ἀβύσσων πραγμάτων, ὃν Ἕλληνες ἄλλως μυθολογοῦσι, καὶ κόλπον ἀπ᾽ αὐτοῦ Ἰκάριον πλάττουσιν.

De Io, & Argo. 15.

IO Areſtoris filia Junoni odio erat. Cùm verò, antequam nuptui daretur, eam concepiſſe pater comperiſſet: (neque enim ultrà aſpectus virginis erat, ſed, venerea libidine, major, ac pulchrior, ut ab Argivis bos diceretur;) ægrè ferens, eam in cuſtodia detinebat, Argo matris fratre illi cuſtode conſtituto. Argus, cùm nuſquam ſomno cederet, nec poſſet eludi, ſemper mulieri aderat: hinc Panoptes dictus eſt. Sed Mercurius unus ex indigenis, ita Io annuente, clam Argum occidit. Liberata, unà cum iis, qui opem tulere, onerariam navim aſcendens, in fugam ſe vertit. Sed tempeſtate in Ionium mare delata, multa loca

Περὶ Ἰοῦς, καὶ Ἄργου. ιέ.

ΙΩ ἡ Ἀρέςορος ἠρᾶτο τῇ Ἥρᾳ. πρὸ γάμου δὲ κυήσασαν γνοὺς ὁ πατὴρ, (οὐ γὰρ ἔτι αὐτῇ ἡ ὄψις παρθένιος ἦν, ἀλλ᾽ ὑπὸ τῆς ἀφροδισίου ἀκμῆς μείζων, καὶ καλλίων αὐτῆς ἐφαίνετο, ὡς καὶ βοῦς ὑπὸ τῶν Ἀργείων ἐπονομάζεσθαι,) ἐχαλέπαινέ τε, καὶ ἐν φρουρᾷ εἶχεν αὐτὴν, φυλάξαι ἐπισήσας αὐτὴν τὸν τῆς μητρὸς ἀδελφὸν Ἄργον. καὶ ὁ μὲν Ἄργος ἀΰπνος ὢν, καὶ πάντῃ ἄφυκτος, οὐδαμῶς αὐτὴν ἀνίει. ὅθεν καὶ Πανόπτης ἔσχεν ἐπίκλην. τῶν δὲ ἐπιχωρίων Ἑρμάων, βουλομένης Ἰοῦς, λαθὼν κτείνει τὸν Ἄργον. ἡ δὲ Ἰὼ ἐλευθερωθεῖσα, φεύγει σὺν τοῖς πράξασιν, ἐπιβᾶσα νεὼς φορτίδος, ὑπὸ δὲ χειμῶνος φορηθεῖσα ἀνὰ τὸ πέλαγος, ὃ καλεῖται Ἰόνιον, καὶ πολλαχοῦ προσπελασθεῖσα,

λασθεῖσα, εἰς Ἀερίαν ἐκομίσθη, καὶ Θεὸς ἐνομίσθη διὰ τὸ κάλλος. Οὕτω Χάραξ ἐν Ἑλληνικοῖς.

cùm pererrâſſet, tandem Aëriam appulit, & inter Deos ob pulchritudinem refertur. Hæc habet Charax in Hiſtoria Græcorum.

Περὶ Διονύσου. ις´.

Ὁ Χάραξ οὕτω φησίν. Ὅτι Σεμέλη ἡ Κάδμου θυγάτηρ λέγεται κυῆσαι πρὸ γάμου. ἐν δὲ ταῖς γοναῖς κεραυνοῦ κατασκήψαντος, αὐτὴ μὲν ἠφανίσθη, τὸ δὲ βρέφος περιεγένετο. ἐκείνην μὲν οὖν, ὁποῖα ἐπὶ τοῖς διοβλήτοις λέγεται, θείας μοίρας λαχεῖν ᾠήθησαν, καὶ Θυώνην ὠνόμασαν· τὸν δὲ παῖδα θειότατον ὄντα, ὁ Κάδμος, διότι ἐκ πυρὸς ἐσώθη, περιεῖπε, καὶ τίθεται αὐτῷ Αἰγυπτίου Διονύσου πάτριον ὄνομα. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Ἀφροδισιεὺς, ἐν τοῖς Φυσικοῖς οὕτω φησίν. ὡς οὐκ ἀσκόπως μυθεύονται, ἕπεσθαι Βάκχην τῷ Διονύσῳ, διὰ τὴν ἐκ τοῦ οἴνου χρείαν· Σατύρους δὲ, διὰ τὴν εὐκινησίαν· Λυδοὺς δὲ, διὰ τὸ τινὰς ἐξ αὐτοῦ ἐκλύεσθαι· Πάρδον δὲ, διὰ τὴν πολυποίκιλον φαντασίαν τῶν οἰνωμένων. διάφορον γὰρ ἕκαστος, καὶ ποικίλον ἀναδέχεται λογισμὸν, ὑπὸ τοῦ οἴνου κινούμενος. πολύστικτος δὲ καὶ ἡ δορὰ τοῦ ζώου. μίαν δὲ Βάκχην μανεῖσαν δρᾶσαι φόνον. πολλοὶ γὰρ μεθυσθέντες ἐφόνευσαν. σφαλεροὶ δέ τινες εἶναι

De Baccho. 16.

CHarax hæc tradit; Semelem Cadmi filiam, antequam nuberet, concepiſſe. dum pareret, fulmine ictam, de medio ſublatam, puerum ſupervixiſſe. Illa itaque uti de ſimilibus fama eſt, quaſi divinæ naturæ particeps, in Deorum numero habita eſt, & Thyone vocata. Pueri diviniſſimi Cadmus, quòd ab igne ſoſpes evaſerat, curam gerebat, illique Dionyſii Ægyptii patrium nomen indidit. Alexander autem Aphrodiſienſis in Phyſicis ſcribit; Non ſine ratione Baccham Baccho comitem dediſſe Poëtas, propter uſum vini; Satyros, propter agilitatem corporis; Lydos, quòd eorum nonnulli diſſolvantur; Pardum, propter variam, ac multiplicem vino correptorum imaginationem: varias ſiquidem ac diverſas, quicunque vino titubat, cogitationes efformat: cauda item animalis variis maculis interſtincta eſt. Unam item Baccham in furorem verſam cædem patrâſſe; multi enim vino madidi cædes efficiunt. Lubricos nonnullos, & mobili-

bus plantis inconſtantes, quòd cogitatio bibentium per vinum manifeſtetur. Amore Veneris, Ariadnæque irretitum: in mulieres enim, & libidines temulenti ſunt proni, faciléſque * * quòd corpora deſolentur, marceſcant, ac nimio vino langueant. * * Igne, & fulmine ictum, & in femore conſutum: Vinum etenim Soli expoſitum, temperie perficitur, & virtute in amphoris obſeratum. Quatuor illi ſorores; propter quatuor vini mutationes, converſionéſque.

διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου φανέρωσιν τῶν πινόντων τοῦ λογισμοῦ. ποθῆσαι δὲ Ἀφροδίτην, καὶ Ἀριάδνην, ὅτι τοῖς οἰνωθεῖσι παρέπεται πλείστη τῶν γυναικῶν ἐπιθυμία. ** ἐρημοῦν τε, καὶ βλάπτειν, καὶ μαραίνειν τὸ σῶμα, τὸν πολύν. ** ὑπὸ πυρὸς δὲ κεραυνωθῆναι, καὶ ἐν μηρῷ βληθῆναι, ὅτι πολλάκις ὁ οἶνος, ἡλιαζόμενος τελειοῦται τῇ κράσει, καὶ δυνάμει τοῖς κεραμίοις κρυπτόμενος. τέσσαρας δὲ γυναῖκας εἶναι αὐτῷ ἀδελφὰς, διὰ τὸ τέσσαρας τροπὰς ἔχειν, καὶ μεταβολὰς τὸν οἶνον.

De Catena Homerica. 17.

COnjectant nonnulli Homerum catenam vocare dies, & ſolis radios.

Περὶ τῆς Παρ' Ὁμήρῳ Σειρᾶς. ιζ.

ΣΥμβάλλουσι δέ τινες Ὅμηρον, σειρὰν λέγειν τὰς ἡμέρας, καὶ τὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας.

Περὶ Κρόνου. ιή.

Τὸ δὲ καὶ τὸν Κρόνον ὑπὸ Διὸς δεθῆναι οὐκ ἀληθές. ἀλλὰ φέρεται ὁ Κρόνος τὴν ἔξω φορὰν πολὺς ἀφ᾽ ἡμῶν. ἡ δὲ κίνησις νωθὴς, καὶ οὐ ῥαδία τοῖς ἀνθρώποις φαίνεται. διὸ ἐςάναι αὐτὸν φασί πως πεπεδημένον. τὸ δὲ βάθος τῶν πολλῶν ἀςέρων Τάρταρος λέγεται.

De Saturno. 18.

FAlsò narrant Saturnum à Jove vinculis aſtrictum; ſed cùm ille remotior à nobis, externo curſu circumvolvatur, & motus tardus non facilè ab hominibus percipiatur, eum quodammodo colligatum perhibent. Multorum verò ſiderum profunditas Tartarus dicitur.

Περὶ τοῦ πυρὸς τοῦ ἀπὸ τῶν Διομήδους ὅπλων. ιθ́.

ΟΤι τὸ ἀκατάπαυςον πῦρ, ὃ ἀνῆπτεν ἀπὸ τῶν ὅπλων τοῦ Διομήδους, ἐπὶ Φωσφόρου παραδίδοται ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ χορηγός ἐςὶ νοῦ, καὶ φρονήσεως ἀληθοῦς. ἀνῆψε τῇ Διομήδους ψυχῇ φῶς, καὶ τὴν ἀχλὺν ἀφείλετο, ἢ ὡς τὴν ἀγνωσίαν, ἧς παρούσης οὐχ ὁρᾷ ψυχή. λέγεται γὰρ,

* Ἀχλὺν δ᾽ αὖ τοι ἀπ᾽ ὀφθαλμῶν ἕλον, ἣ πρὶν ἐπῆεν.

καὶ τοῦτο ἂν νοηθείη τὸ πῦρ, καὶ ἡ παρασχοῦσα αὐτῷ Ἀθηνᾶ. οὕτω Πρόκλος.

De igne, qui ab armis Diomedis exſiliebat. 19.

INextinctus ignis, quo Diomedea arma ardebant, Minerva traditur fuiſſe, mentis, veræque prudentiæ parens: illa enim Diomedis animo lumen incendit, tenebráſque, ignorantiam videlicet, quæ ſi aderit, mens non videt, depulit. canit enim Poëta.

Atque inſuper atram
Ex oculis nubem eripui.

ídque ignis ſignificat, & quæ illum communicavit Minerva. Ità Proclus.

* Iliad. ε. V. 117.

Περὶ

De eo * *Magnum ingemuit tum faginus axis.* 20.

M*Agnum ingemuit tum faginus axis,*
Pondere.
& quânam ratione, ponderis expers, ponderis eſſe cauſa poteſt? Dicunt itaque; quale fuerit continens, tale neceſſariò debet eſſe contentum. Cùm enim unus ſit Deus, qui communicatur, alia ratione animus, alia mens, alia imaginatio, & alia ſenſus eum participat: animus enim involutè, mens individuè, imaginatio ſibi formas effingens, ſenſus patiendo. Et quod communicatur etiam, juxta ſui ſubſiſtentiam, uniforme eſt, participatione multiplex, alia atque alia ratione, propter participantium imbecillitatem, participantibus objectum. Et præter hæc gravitatis etiam expers, gravitatis cauſa videtur.

Περὶ τοῦ, Μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξων. κ'.

ΜΈγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξων;
βριθοσύνη.
καὶ πῶς βαρύτητος αἴτιον τὸ ἀβαρές; Φασὶν οὖν, ὅτι ὁποῖον ἂν ᾖ τὸ μετέχον, τοιοῦτον ἀνάγκη φαίνεσθαι καὶ τὸ μετεχόμενον. ἑνὸς γὰρ ὄντος τοῦ μετεχομένου Θεοῦ, ψυχὴ μὲν ἄλλως, νοῦς δὲ ἄλλως, φαντασία ἄλλως, καὶ αἴσθησις ἄλλως μετέχει. ἡ μὲν ἀνειλιγμένως, ὁ δὲ ἀμερίστως, ἡ δὲ μορφωτικῶς, ἡ δὲ παθητικῶς. καὶ ἔστι τὸ μετεχόμενον μονοειδὲς μὲν καὶ κατὰ τὴν ὕπαρξιν, πολυειδὲς δὲ κατὰ μέθεξιν, ἄλλοτε ἀλλοῖον διὰ τὴν αὐτῶν ἀσθένειαν τοῖς μετέχουσι φανταζόμενον. καὶ οὐ μόνον ταῦτα, ἀλλὰ καὶ βάρους τὸ ἀβαρὲς αἴτιον φαίνεται.

* Iliad. ε. V. 838.

De Solœciſmo. 21.

CRoeſus, poſt colloquium *cum Solone, in Ciciliam profectus, Solos urbem conditam habitatoribus complevit: inter eos & Athenienſium* quoſdam convocavit; qui lapſu

Περὶ Σολοικισμοῦ. κα'.

ΟΤι Κροῖσος μετὰ τὴν τοῦ Σόλωνος ἐρώτησιν ἐν Κιλικίᾳ γεγονὼς, Σόλους πόλιν ᾤκησεν, ἐν ᾗ καί τινας τῶν Ἀθηναίων κατῴκισεν, οἳ χρόνῳ βαρβαρωθέν-

τες ἐλέγοντο Σολοικίζειν, ἀφ' οὗ καὶ Σολοικισμός.

temporis in barbariem prolapſi Solœcizare dicebantur. Hinc Solœciſmo nomen.

Περὶ Σεισαχθείας. κβ'.

Ὅτι Σόλων ὁ Σαλαμίνιος πρῶτος Ἀθηναίων τὴν Σεισάχθειαν εἰσηγήσατο· τὸ δὲ ἦν λύτρωσις σωμάτων. καὶ γὰρ ἐπὶ σώμασιν ἐδανείζοντο, καὶ ἀπορρῦντες ἐθήτευον.

De Siſachthia. 22.

SOlon Salaminius primus inter Athenienſes Siſachthiam invexit: Id autem fuit corporum liberatio. Namque corpora obligantes mutuum accipiebant, &, cùm ſolvendo non eſſent, oppigneratis corporibus ſervitutem ſerviebant.

ΤΕΛΟΣ.

FINIS.

ἘΡΑ-

ἘΡΑΤΟΣΘΈΝΟΥΣ

ΚΥΡΗΝΑΊΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΕΡΙΣΜΟΊ.

ERATOSTHENIS

CYRENÆI

CATASTERISMI.

ERATOSTHENIS CYRENÆI CATASTERISMI.

Ε'ΡΑΤΟΣΘΕ'ΝΟΥΣ ΚΥΡΗΝΑΙ'ΟΥ ΚΑΤΑΣΤΕΡΙΣΜΟΙ'.

Interprete Tho: Gale, Anglo.

Urſa Major. I.

HEſiodus ait hanc fuiſſe Lycaonis filiam, & in Arcadiâ habitâſſe, ſtudioque venationis inductam cum Dianâ in montibus agitâſſe. Poſtea autem à Jove corruptam fuiſſe, idque celâſſe Deam; ſed jam utero ingraveſcente, cum propediem partus inſtaret, cum lavaretur in flumine, Diana eam deprehendit, quamobrem in Urſæ ſpeciem Dea irata eam convertit, & dum eſſet Urſa enixa eſt quem Arcadem vocant. Porro cum in montibus vagaretur à quibuſdam paſtoribus comprehenſa, cum Infante ad Lycaonem adducta eſt pro munere. Poſt aliquantum temporis in Jovis templum, quo eam nefas erat intrare, ſe conjecit, & cum Arcas filius & Arcades ſecuti eam interficere conarentur, propter legem violatam, Jupiter memor conſuetudinis, eam eripuit, & in aſtris collocavit, urſamque nominavit propter id quod evenerat. Habet ſtellas in capite 7. obſcuras, in

Ἄρκτος ἡ μεγάλη. I.

ΤΑύτην Ησίοδός φησι Λυκάονος θυγατέρα ἐν Ἀρκαδίᾳ οἰκεῖν, ἑλέσθαι δὲ μετὰ Αρτέμιδος τὴν περὶ τὰς θήρας ἀγωγὴν ἐν τοῖς ὄρεσι ποιεῖσθαι, φθαρεῖσάν τε ὑπὸ Διὸς ἐμμεῖναι λανθάνουσαν τὴν θεόν· φωραθῆναι δὲ ὕςερον, ἐπὶ τόκου ἤδη οὖσαν, ἀφθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς λουομένην, ἐφ' ᾧ ὀργισθεῖσαν τὴν θεὸν ἀποθηριῶσαι αὐτὴν, καὶ οὕτως τεκεῖν Ἄρκτον γενομένην, τὸν κληθέντα Ἀρκάδα. οὖσαν δ' ἐν τῷ ὄρει θηρευθῆναι ὑπὸ αἰπόλων τινῶν, καὶ παραδοθῆναι μετὰ τοῦ βρέφους τῷ Λυκάονι. μετὰ χρόνον δέ τινα δόξαι εἰσελθεῖν εἰς τὸ τοῦ Διὸς ἄβατον ἱερὸν, ἀγνοήσασαν τὸν νόμον· ὑπὸ δὲ τοῦ ἰδίου υἱοῦ διωκομένην καὶ τῶν Ἀρκάδων, καὶ ἀναιρεῖσθαι μέλλουσαν διὰ τὸν εἰρημένον νόμον, ὁ Ζεὺς διὰ τὴν συγγένειαν αὐτὴν ἐξείλετο, καὶ ἐν τοῖς ἄςροις αὐτὴν ἔθηκεν· Ἄρκτον δὲ αὐτὴν ὠνόμασε διὰ τὸ συμβεβηκὸς αὐτῇ σύμπτωμα. ἔχει δὲ ἀςέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ζ ἀμαυρούς. ἐφ'

ἑκατέρων ὠτίων β΄. ἐπ᾽ ὠμοπλατῶν λαμπρὸν α΄. ἐπὶ τοῦ ϛήθους β΄. ἐπὶ τῆς ῥάχεως λαμπρὸν α΄. ἐπὶ σκέλεσιν (ἐμπροσθίοις β΄.) ὀπισθίοις β΄. ἐπ᾽ ἄκρῳ τῷ ποδὶ β΄. ἐπὶ τῆς κέρκου γ΄. τοὺς πάντας κδ΄.

ſingulis auribus duas, in armo 1. claram, in pectore 2, in ſpinâ 1. claram, in crure priore 2, in poſteriore 2, in pede extremo 2, in extremâ caudâ 3, 24. omnes.

Ἄρκτος ἡ Μικρά. 2.

ΑὙτη ἐϛὶν ἡ μικρὰ καλουμένη, προσηγορεύθη δὲ ὑπὸ τῶν πλείσων Φοινίκη, ἐτιμήθη δὲ ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος· γνοῦσα δὲ ὅτι ὁ Ζεὺς αὐτὴν ἔφθειρεν, ἠγρίωσεν αὐτήν· ὕϛερον δὲ σεσωσμένῃ λέγεται δόξαν αὐτῇ περιθεῖναι, ἀντιθεῖσαν ἕτερον εἴδωλον ἐν τοῖς ἄϛροις, ὥςτε δισσὰς ἔχειν τιμάς. Ἀγλαοσθένης δὲ ἐν τοῖς Ναξικοῖς φησι, τροφὸν γενέσθαι τοῦ Διὸς κυνόσουραν, εἶναι δὲ μίαν τῶν Ἰδαίων νυμφῶν, ἀφ᾽ ἧς ἐν μὲν τῇ πόλει τῇ καλουμένῃ Ἴϛοῖς, τοὔνομα τοῦτο ἦν, ἣν οἱ περὶ Νικόϛρατον ἔκτισαν, καὶ τὸν ἐν αὐτῇ δὲ λιμένα, καὶ τὸν ἐπ᾽ αὐτῇ τόπον Κυνόσουραν κληθῆναι. Ἄρατος δὲ αὐτὴν καλεῖ Ἑλίκην, ἐκ Κρήτης οὖσαν, γενέσθαι δὲ Διὸς τροφὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἐν οὐρανοῖς τιμῆς ἀξιωθῆναι. ἔχει δὲ ἀϛέρας, ἐπὶ μὲν ἑκάϛης γωνίας τοῦ πλινθίου, λαμπρὸν α΄. ἐπὶ δὲ τῆς κέρκου, λαμπροὺς γ΄. τοὺς πάντας ζ΄. ὑπὸ δὲ τὸν ἕτερον τῶν ἡγουμένων κατώτερός ἐϛιν ἄλλος ἀϛὴρ, ὃς καλεῖται πόλος, περὶ ὃν δοκεῖ ὁ πόλος ϛρέφεσθαι.

Urſa Minor. 2.

HÆc eſt quæ minor urſa dicitur, à pluribus autem Phœnice appellatur. Eam Diana magni fecit: ſed cum intellexiſſet à Jove fuiſſe compreſſam, vertit in Urſam. Poſtea verò fertur ei ſervatæ hunc honorem habuiſſe, aliud videlicet ſimulachrum in aſtris conſtituit & utraſque Arctos fuiſſe nuncupatas. Aglaoſthenes in Naxiacis dicit, Cynoſuram Jovis nutricem, fuiſſe unam ex Idæis Nymphis; à quâ in urbe Cretæ vocatâ Hiſto, Nicoſtratus conſtituit portum, & circa eum locum Cynoſuram fuiſſe. Aratus autem vocat eam Helicen è Cretâ, & Jovis fuiſſe nutricem dicit, ob quod cœleſti honore digna fuit. Habet autem ſtellas ſuper ſingulos angulos laterculi ſingulas claras. ſuper caudam 3. *claras, fiunt omnes 7.* Alterâ vero præcedentium eſt inferior alia ſtella, quæ vocatur polus, circa quem putatur totus orbis converti.

Δρα-

Serpens. 3.

HIc inter ambas Arctos maximus porrigitur, dicitur autem is eſſe qui aurea mala cuſtodivit, & ab Hercule interfectus, locum inter ſidera nactus eſt Junonis beneficio, quæ illum conſtituerat cuſtodem malorum Heſperidum. Ait enim Pherecydes, quod cum duceret Jupiter Junonem in uxorem, & Dii munera offerrent; Terra quoque obtulerit aurea mala quæ Juno videns admirata eſt, & in hortum Deorum inſeri juſſit, qui hortus erat apud Atlantem. Cum autem ab ejus filiabus ea mala perpetuo ſubtraherentur, Juno dicitur hunc ibi cuſtodem poſuiſſe, magnitudinis immenſæ Serpentem. Habet ſignum planè maximum, & ſupra eum Herculis ſimulachrum oſtenditur, quod Jupiter aſtris intulit, ut ipſa figura manifeſtam certaminis memoriam conſervaret. Habet ſtellas in capite ſplendidas 3. in corpore verò uſque ad caudam 12. ab invicem diſtantes, diſtenditur inter urſas; ſunt autem omnes 15.

Δράκων. 3.

ΟὟτός ἐςιν ὁ μέγας τὲ καὶ δι' ἀμφοτέρων τῶν ἄρκτων κείμενος· λέγεται δὲ εἶναι ὁ τὰ χρύσεα μῆλα φυλάσσων, ὑπὸ δὲ Ἡρακλέους ἀναιρεθεὶς, ᾧ καὶ ἐν τοῖς ἄςροις τάξις ἐδόθη δι' Ἥραν, ἣ κατέςησεν αὐτὸν ἐπὶ Ἑσπέρας, φύλακα τῶν μήλων. Φερεκύδης γὰρ φησιν, ὅτε ἐγαμεῖτο ἡ Ἥρα ὑπὸ Διὸς, φερόντων αὐτῇ τῶν Θεῶν δῶρα, τὴν Γῆν ἐλθεῖν φέρουσαν τὰ χρύσεα μῆλα· ἰδοῦσαν δὲ τὴν Ἥραν θαυμάσαι, καὶ εἰπεῖν, καταφυτεῦσαι εἰς τὸν τῶν θεῶν κῆπον, ὅς ἦν παρὰ τῷ Ἄτλαντι. ὑπὸ δὲ τῶν ἐκείνου παρθένων ἀεὶ ὑφαιρουμένων τῶν μήλων, κατέςησε φύλακα τὸν ὄφιν, ὑπερμεγέθη ὄντα. μέγιςον δὲ ἔχει σημεῖον· ἐπίκειται δὲ αὐτῷ Ἡρακλέους εἴδωλον, ὑπόμνημα τοῦ ἀγῶνος, Διὸς θέντος, ἐναργέςατον τῇ σχηματοποιΐᾳ. ἔχει δὲ ἀςέρας, ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς λαμπροὺς γ'. ἐπὶ δὲ τοῦ σώματος ἕως τῆς κέρκου ιβ'. παραπλησίους ἀλλήλοις, διεςῶτας δὲ διὰ τῶν ἄρκτων. (τοὺς πάντας ιέ.)

Engonaſin, Ingeniculus. 4.

HIc creditur eſſe Hercules, ſtans ſuper ſerpentem; clavam manifeſto extendit, &

Ὁ ἐν Γόνασιν. 4.

ΟὟτός φασιν Ἡρακλῆς ἐςιν ὁ ἐπὶ τοῦ ὄφεως βεβηκὼς, ἐναργῶς δὲ ἕςηκε, τό τε ῥόπαλον

79959

παλον ἀνατετακὼς, καὶ τὴν λεοντῆν περιειλημμένος. λέγεται δὲ ὅτε ἐπὶ τὰ χρύσεα μῆλα ἐπορεύθη, τὸν ὄφιν τὸν τεταγμένον φύλακα ἀνελεῖν. ἦν δὲ ὑπὸ Ἥρας δι' αὐτὸ τοῦτο τεταγμένος, ὅπως ἀνταγωνίζηται τῷ Ἡρακλεῖ· ὅθεν ἐπιτελεσθέντος τοῦ ἔργου μετὰ κινδύνου, ἄξιον ὁ Ζεὺς κρίνας τὸν ἆθλον μνήμης, ἐν τοῖς ἄστροις ἔθηκε τὸ εἴδωλον. ἔστι δὲ ὁ μὲν ὄφις μετέωρον ἔχων τὴν κεφαλὴν, ὁ δ' ἐπιβεβηκὼς αὐτῷ, τεθεικὼς τὸ ἓν γόνυ, τῷ δ' ἑτέρῳ ποδὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἐπιβαίνων, τὴν δὲ δεξιὰν χεῖρα ἐκτείνων, ἐν ᾗ τὸ ῥόπαλον ὡς παίσων, τῇ δ' εὐωνύμῳ χειρὶ τὴν λεοντῆν περιβεβλημένος. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, λαμπρὸν α΄. βραχίονος δεξιοῦ λαμπρὸν α΄. ἐφ' ἑκατέρων ὤμων λαμπρὸν α΄. ἐπ' ἄκρας χειρὸς α΄. ἐφ' ἑκατέρας λαγόνος α΄. λαμπρότερον δὲ τὸν ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς· δεξιοῦ μηροῦ β΄. γόνατος α΄. καμπῆς α΄. κνήμης β΄. ποδὸς α΄. ὑπὲρ τὴν δεξιὰν χεῖρα α΄. ὃς καλεῖται ῥόπαλον. ἐπὶ τῆς λεοντῆς δ΄. τοὺς πάντας ιθ΄.

pellem Leoninam obvolutam habet. Is enim ad aurea mala profectus, fertur peremiſſe draconem, qui in cuſtodia erat conſtitutus; Juno enim ideo eum conſtituit, ut contra Herculem decertaret. Confecto igitur certamine non ſine magno periculo, Jupiter rem geſtam memoria dignam exiſtimavit, & in aſtris ejus ſimulachrum collocavit. Habet autem ſerpens caput erectum; qui vero ei ſuperſtat, unum genu flectit, altero autem pede ejus caput premit, & percutienti ſimilis dexterâ manu extensâ clavam tenet, ſiniſtræ manui pellem Leoninam circumvolvit. Habet autem ſtellas in capite unam claram; in dextero brachio unam itidem claram: Et ſingulis humeris ſingulas ſplendidas: in manu extrema unam: in utroque ilio ſingulas: quarum clarior eſt à ſiniſtra: in dextero femore duas: in genu unam: in poplite unam: in tibia duas: in pede unam: in dexterâ manu unam, quæ vocatur clava; in pelle Leoninâ quatuor: ſunt omnes novendecim.

Στέφανος. ϛ.

Οὗτος λέγεται ὁ τῆς Ἀριάδνης· Διόνυσος δὲ αὐτὴν εἰς τὰ ἄστρα ἔθηκεν, ὅτε τοὺς γάμους οἱ θεοὶ ἐν τῇ καλουμένῃ Δίᾳ ἐ-

Corona. 5.

HÆc corona dicitur eſſe Ariadnes, quam Liber aſtris intulit, quando Dii ejus nuptias in Inſulâ Diâ celebra-

ποίη-

bant. Hâc enim primum, ab Horis & Venere accepta, nova nupta coronabatur. Erat autem Vulcani opus, ex auro pretioſo, & gemmis Indicis, facta; talis autem fulgoris fuit, ut ejus ope Theſeus ex Labyrintho liberatus eſſe dicatur. dicunt etiam ſub Leonis cauda hujus fulgere crines. Habet ſtellas corona hæc novem in circuitu poſitas, quarum 3. ſunt ſplendidæ, ad caput ſerpentis prope Urſas.

ποιήσαν, ᾧ πρώτῳ ἡ νύμφη ἐςεφανώσατο παρὰ Ὡρῶν λαβοῦσα καὶ Ἀφροδίτης. Ἡφαίςου δὲ ἔργον εἶναί φασιν, ἐκ χρυσοῦ πυρώδους καὶ λίθων Ἰνδικῶν. Ἱςορεῖται δὲ καὶ διὰ τούτου τὸν Θησέα σεσῶσθαι ἐκ τοῦ λαβυρίνθου, φέγγος ποιοῦντος· φασὶ καὶ τὸν πλόκαμον ταύτης, εἶναι τὸν φαινόμενον ἐπὶ τῆς κέρκου τοῦ λέοντος. ἔχει δὲ ἀςέρας ὁ ςέφανος ἐννέα, κύκλῳ κειμένους, ὧν εἰσι λαμπροὶ οἱ κατὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως τοῦ διὰ τῶν Ἄρκτων.

Serpentarius. 6.

HIc eſt Serpentarius qui ſuper Scorpium ſtat, tenens utraque manu ſerpentem. Dicitur eſſe Æſculapius, quem Jupiter, in gratiam Apollinis, inter aſtra collocavit. Hic arte medicâ uſus etiam mortuos in vitam revocavit. Inter quos noviſſimus fuit Hippolytus, Theſei filius. Ægrè hoc tulerunt dii, quod talia præſtaret Æſculapius, per quæ irriti fiebant eorum honores. Quamobrem iratus ei Jupiter domum ejus cum ipſo fulmine percuſſit, rogatu autem Apollinis Jupiter inter aſtra conſtituiſſe creditur. Habet autem inſignem claritatem prope maximam ſtellam quæ eſt in Scorpio, ibi enim illuſtri formâ conſpicitur. Habet in capite ſtellam unam claram, in

Ὀφιοῦχος. 6.

ΟΥτός ἐςιν ὁ ἐπὶ σκορπίου ἑςηκὼς, ἔχων ἐν ἀμφοτέραις χερσὶ τὸν ὄφιν. λέγεται δὲ εἶναι Ἀσκληπιὸς, ὃν Ζεὺς, χαριζόμενος Ἀπόλλωνι, εἰς τὰ ἄςρα ἀνήγαγε· τοῦτον τέχνῃ ἰατρικῇ χρώμενον, ὡς καὶ τοὺς ἤδη τεθνηκότας ἐγείρειν· ἐν οἷς καὶ Ἱππόλυτον ἔσχατον τοῦ Θησέως· καὶ τῶν θεῶν δυσχερῶς τοῦτο φερόντων, εἰ αἱ τιμαὶ καταλυθήσονται αὐτῶν, τηλικαῦτα ἔργα Ἀσκληπιοῦ ἐπιτελοῦντος· λέγεται τὸν Δία ὀργισθέντα, κεραυνοβολῆσαι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, εἶτα διὰ τὸν Ἀπόλλωνα τοῦτον εἰς τὰ ἄςρα ἀναγαγεῖν. ἔχει δὲ ἐπιφάνειαν ἱκανὴν ἐπὶ τοῦ μεγίςου ἄςρου, λέγω δὴ τοῦ σκορπίου, εὐσήμῳ τῷ τύπῳ φαινόμενος. ἔχει δὲ ἀςέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαμ-

πρὸν α. ἐφ' ἑκατέρων ὤμων λαμπρὸν α. ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς γ', ἐπὶ τῆς ἀριςερᾶς δ'. ἐφ' ἑκατέρων ἰσχίων α. ἐφ' ἑκατέρων γονάτων α. τὸν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ (ποδὸς) λαμπρὸν α. τοῦ δὲ ὄφεως ἐπ' ἄκρας κεφαλῆς β'. τοὺς πάντας ιζ.

ſingulis humeris ſingulas itidem claras, in dexterâ tres, in ſiniſtrâ quatuor, in ſingulis lumbis ſingulas, in dextero pede claram unam. ſupra caput ſerpentis extremum duas. ſunt omnes ſeptendecim.

Σκορπίος. 7.

Οὗτος διὰ τὸ μέγεθος εἰς δύο δωδεκατημόρια διαιρεῖται· καὶ τὸ μὲν ἐπέχουσιν αἱ χηλαί, θάτερον δὲ τὸ σῶμα καὶ τὸ κέντρον. τοῦτόν φασιν ἐποίησεν Ἄρτεμις ἀναδοθῆναι τῆς Κολώνης τῆς Χίου νήσου, καὶ τὸν Ὠρίωνα πλῆξαι, καὶ οὕτως ἀποθανεῖν, ἐπειδὴ ἐν κυνηγεσίῳ ἀκόσμως αὐτὴν ἐβιάσατο. ὃν Ζεὺς ἐν τοῖς λαμπροῖς ἔθηκε τῶν ἀςέρων, ἵν' εἴδωσιν οἱ ἐπιγινόμενοι ἄνθρωποι τὴν ἰσχύν τε αὐτοῦ καὶ τὴν δύναμιν. ἔχει δὲ ἀςέρας ἐφ' ἑκατέρας χηλῆς δύο· ὧν εἰσιν οἱ μὲν πρῶτοι μεγάλοι, οἱ δὲ δεύτεροι ἀμαυροί· ἐπὶ δὲ τοῦ μετώπου, λαμπροὺς γ'. ἐπὶ τῆς κοιλίας β'. ἐπὶ τῆς κέρκου ε'. ἐπὶ τοῦ κέντρου δ'. προηγεῖται μὲν αὐτοὺς πάντων φαιδρότερος ὤν, ὁ ἐπὶ τῆς βορείας χηλῆς λαμπρὸς ἀςήρ· (τοὺς πάντας ιθ'.)

Scorpius. 7.

Hic ob magnitudinem in duo Dodecatemoria dividitur, etenim ad aliud tenduntur Chelæ ejus, ad aliud ejus corpus & aculeus. Aiunt hunc ex monte quodam in Chio inſulâ juſſu Dianæ exortum fuiſſe, deinde Orionem percuſſiſſe, & occidiſſe. Orion enim inter venandum Dianæ vim proterve inferre voluit. Jupiter ſcorpium inter aſtra ſplendida collocavit, ut futuri homines ejus vires & naturam intelligerent. Habet autem ſtellas in unaquâque chela 2: ex his duæ priores claræ ſunt, duæ aliæ ſunt obſcuræ: in fronte 3. claras: in ventre 2: in cauda 5: in aculeo 4: ſtella autem clara in aquilonari chelâ cæteris præit, omnibuſque clarior eſt. ſunt autem omnes novendecim.

Ἀρκτοφύλαξ. 8.

Περὶ τούτου λέγεται, ὅτι Ἀρκάς ἐςιν ἐκ Καλλιςοῦς καὶ Διὸς γεγονώς, ὃν κατακόψας

Arctophylax. 8.

Hunc dicunt eſſe Caliſtûs & Jovis filium, Arcadem, quem Lycaon membratim diſ-

cerpſit & appoſuit Jovi hoſpiti ſuo ad menſam : Jupiter autem menſam evertit, unde & civitas illa vocatur Trapezus; & hominis crudelitatem deteſtatus, fulmine domum ejus incendit, Arcadem vero compactis membris ſanum fecit, & inter aſtra conſtituit. Habet ſtellas in dextera manu 2, quæ non occidunt; in capite claram 1; in ſingulis humeris ſingulas; in ſingulis mamillis 1: in dexterâ mamillâ 1 claram; ſub illâ 1 obſcuram. In dextero cubito claram 1; inter utraque genua 1 ſplendidiſſimam, quæ eſt Arcturus. in ſingulis pedibus ſingulas claras. Sunt omnes quatuordecim.

Λυκάων, ἐξένισε τὸν Δία παραθεὶς ἐπὶ τράπεζαν· ὅθεν ἐκείνην μὲν ἀνατρέπει, ἀφ᾽ οὗ ἡ Τραπεζοῦς καλεῖται πόλις. τὴν δὲ οἰκίαν αὐτοῦ κεραυνοῖ, τῆς ὠμότητος αὐτὸν μυσαχθεὶς, τὸν δὲ Ἀρκάδα πάλιν συμπλάσας, ἔθηκεν ἄρτιον, καὶ ἐν τοῖς ἄστροις ἀνήγαγεν. ἔχει δὲ ἀστέρας, ἐπὶ μὲν τῆς δεξιᾶς χειρὸς β᾽. οἱ οὐ δύνουσιν· ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς λαμπρὸν α᾽. ἐφ᾽ ἑκατέρων τῶν ὤμων λαμπρὸν α᾽. ἐπὶ τῶν μαστῶν ἑκατέρων α᾽. λαμπρὸν τὸν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ· καὶ ὑπ᾽ αὐτὸν α᾽ ἀμαυρόν· καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος λαμπρὸν α᾽. ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων α᾽. λαμπρότατον, ὃς δὴ Ἀρκτοῦρος καλεῖται· ἐφ᾽ ἑκατέρῳ ποδὶ λαμπρὸν α᾽. (τοὺς πάντας ιδ᾽.)

Virgo. 9.

HAnc Heſiodus in Theogonia Jovis & Themidis filiam eſſe dicit, & vocari Δίκην. Hunc ſecutus in hiſtoria Aratus dicit, quod prius eſſet immortalis, & moraretur in terris cum hominibus, & quod ab illis Δίκη appellaretur. Poſtquam vero homines ſe ſubſtraxiſſent, nec juſtitiam colerent; illa cum eis minimè converſata eſt, ſed in montes ſe ſubduxit. Cum autem ſeditiones & bella inter homines arderent, propter eorum ubique graſſantem improbitatem,

Παρθένος. 9.

Ταύτην Ἡσίοδος ἐν Θεογονίᾳ εἴρηκε θυγατέρα Διὸς καὶ Θέμιδος, καλεῖσθαι δὲ αὐτὴν Δίκην· λέγει δὲ καὶ Ἄρατος, παρὰ τούτου λαβὼν τὴν ἱστορίαν· ὡς οὖσα πρότερον ἀθάνατος, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς σὺν τοῖς ἀνθρώποις ἦν, καὶ ὅτι δίκην αὐτὴν ἐκάλουν. μεταστάντων δὲ αὐτῶν, καὶ μηκέτι τὸ δίκαιον συντηρούντων, οὐκέτι σὺν αὐτοῖς ἦν, ἀλλ᾽ εἰς τὰ ὄρη ὑπεχώρει· εἶτα στάσεων καὶ πολέμων αὐτοῖς ὄντων, διὰ τὴν παντελῆ αὐτῶν ἀδικίαν, ἀπομισήσασαν

νικσαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνελθεῖν. λέγονται δὲ καὶ ἕτεροι λόγοι περὶ αὐτῆς πλεῖστοι. οἱ μὲν γὰρ αὐτὴν φασιν εἶναι Δήμητραν, διὰ τὸ ἔχειν στάχυν· οἱ δὲ Ἶσιν· οἱ δὲ Ἀταργάτιν· οἱ δὲ Τύχην, διὸ καὶ ἀκέφαλον αὐτὴν σχηματίζουσιν. ἔχει δὲ ἀστέρας, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ά. ἀμαυρόν. ἐν ἑκατέρῳ ὤμῳ ά. ἐν πτέρυγι ἑκατέρᾳ β'. ὁ δ' ἐν τῇ δεξιᾷ πτέρυγι τοῦ τε ὤμου καὶ τοῦ ἄκρου τῆς πτέρυγος, Προτρυγητὴρ καλεῖται. ἐπ' ἀγκῶνος ἑκατέρου ά. ἐπὶ χειρὸς ἄκρας ἑκατέρας ά. ὁ δ' ἐπὶ τῆς εὐωνύμου λαμπρὸς, καλεῖται στάχυς. ἐπὶ τῆς πέζης τοῦ χιτῶνος ἀμαυροὺς ϛ'. ἐφ' ἑκατέρου ποδὸς ά. τοὺς πάντας ιθ'.

penitus ſe à terris abſtulit, & in cœlos recepit. Feruntur de eâ ſermones alii multi. Aliqui enim dicunt eam eſſe Cererem, eò quòd ſpicam teneat; nonnulli Iſin; alii Atergatin; quidam verò fortunam. quare & ſine capite illam informant. Habet autem in capite ſtellam 1. obſcuram, in ſingulis humeris ſingulas, in unaquaque alâ 2, quæ autem eſt in dextera alâ à parte humeri, & extremitate alæ vocatur Vindemiator. Habet in utroque cubito ſingulas; in ſingulis manibus, ad extremitates, ſingulas; illa quæ in ſiniſtrâ eſt clara, vocatur ſpica; habet in orâ tunicæ obſcuras ſex. in ſingulis pedibus ſingulas. ſunt omnes novendecim.

Δίδυμοι. 10.

Οὗτοι λέγονται Διόσκουροι εἶναι. ἐν δὲ τῇ Λακωνικῇ τραφέντες ἐπιφάνειαν ἔσχον, φιλαδελφίᾳ δὲ ὑπερήνεγκαν πάντας. οὔτε γὰρ περὶ ἀρχῆς, οὔτε περὶ ἄλλου τινὸς ἤρισαν. μνήμην δὲ αὐτῶν Ζεὺς θέσθαι βουλόμενος τῆς κοινότητος, διδύμους ὀνομάσας, εἰς τὸ αὐτὸ ἀμφοτέρους ἔστησεν ἐν τοῖς ἄστροις. ἔχουσι δὲ ἀστέρας, ὁ μὲν ἐποχούμενος τοῦ καρκίνου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ά. λαμπρόν. (ἐπ' ὤμου ἑκατέρου λαμπρὸν ά. ἐπὶ δεξιοῦ ἀγκῶνος ά. ἐπὶ δεξιᾶς

Gemini. 10.

HI dicuntur Dioſcuri, nati ſunt & educati in terrâ Laconicâ, ubi maximè ſeſe oſtenderunt, fraterno amore omnes homines vincebant. Neque enim de imperio, neque de re ullâ aliâ inter ſe contendebant. Jupiter ideo, ut eorum concordiæ memoriam immortalem conſtitueret, geminos eos nominavit, & eandem ſedem in aſtris eis aſſignavit. Horum ille, qui cancro inſidet, habet ſtellas in capite claram unam: in ſingulis humeris ſingulas claras; dextero cubito unam, dexterâ manu unam, in ſingu-

lis genubus ſingulas. Alter vero qui ſequitur, habet in capite ſtellam unam claram, in ſiniſtro humero claram unam: in ſingulis mamillis ſingulas, in ſiniſtro cubito unam, in extrema manu unam, in ſiniſtro genu unam: in ſingulis pedibus ſingulas: ſub ſiniſtro pede unam quæ vocatur Propus. ſunt ſimul omnes ſeptendecim.

χειρὸς α'.) ἐφ' ἑκατέρῳ γόνατι α'. ὁ δ' ἐχόμενος ἔχει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἕνα λαμπρόν. ἐπ' ἀριστερῷ ὤμῳ λαμπρὸν α'. ἐπὶ μαστῷ ἑκατέρῳ α'. ἐπὶ ἀριστεροῦ ἀγκῶνος α'. ἐπ' ἄκρας χειρὸς α'. ἐπὶ ἀριστερῷ γόνατι α'. ἐπὶ ἑκατέρῳ ποδὶ α'. ὑπὸ τὸν ἀριστερὸν πόδα α'. ὃς καλεῖται πρόπους. (τοὺς πάντας ιζ'.)

Cancer, ſive Aſelli & Præſepe. II.

CAncer in aſtris poſitus eſſe dicitur, beneficio Junonis, quod cum Hercules Hydram debellaret, & ab Iolao adjuvaretur, ſolus Cancer Herculis pedem è lacu proſiliens momorderit, quemadmodum Panyaſis tradit in Heracleâ. Igitur iratus Hercules videtur illum pede ſuo conterere. Juno autem magnis honoribus eum decorans, 12. ſignorum numero addidit. Sunt in hoc ſigno ſtellæ quæ à Græcis vocantur ὄνοι, quas Liber in aſtra retulit: habent etiam adjunctum indicium præſepe. Horum autem hiſtoria iſta eſt.

Quando adverſus Gigantes Dii bellum gererent: Liber, Vulcanus, & Satyri aſinis inſidentes profecti ſunt ad pugnam; cum autem nondum veniſſent in conſpectum Gigantum, aſini è propinquo rudebant diro cum murmure; quo

Καρκῖνος. Ὄνοι καὶ Φάτνη.

ΟὟτος δοκεῖ ἐν τοῖς ἄστροις τεθῆναι διὰ Ἥραν, ὅτι μόνος, Ἡρακλεῖ τῶν ἄλλων συμμαχούντων, ὅτε τὴν Ὕδραν ἀνῄρει, ἐκ τῆς λίμνης ἐκπηδήσας ἔδακεν αὐτοῦ τὸν πόδα, καθάπερ φησὶ Πανύασις ἐν Ἡρακλείᾳ. θυμωθεὶς δ' ὁ Ἡρακλῆς, δοκεῖ τῷ ποδὶ συνθλάσαι αὐτὸν, ὅθεν μεγάλης τιμῆς τετύχηκε καταριθμούμενος ἐν τοῖς ιβ' ζωδίοις. καλοῦνται δέ τινες αὐτῶν ἀστέρες, ὄνοι, οὓς Διόνυσος ἀνήγαγεν εἰς τὰ ἄστρα. ἔστι δὲ αὐτοῖς καὶ φάτνη παράσημον, ἡ δὲ τούτων ἱστορία αὕτη.

Ὅτε ἐπὶ Γίγαντας ἐστρατεύοντο οἱ θεοὶ, λέγεται Διόνυσον καὶ Ἥφαιστον, καὶ Σατύρους ἐπὶ ὄνων πορεύεσθαι, οὔπω δὲ ὁρωμένων αὐτοῖς τῶν γιγάντων, πλησίον ὄντες ὠγκήθησαν οἱ ὄνοι· οἱ δὲ γίγαντες ἀκούσαντες τῆς φωνῆς, ἔφυ-

ἔφυγον. διὸ ἐτιμήθησαν ἐν τῷ καρκίνῳ εἶναι ἐπὶ δυσμάς. ἔχει δὲ ὁ καρκῖνος ἐπὶ τοῦ ὀστράκου ἀστέρας λαμπροὺς β΄. οὗτοί εἰσιν οἱ ὄνοι· τὸ δὲ νεφέλιόν ἐστιν ἡ ἐν αὐτῷ ὁρωμένη φάτνη, παρ' ᾗ δοκοῦσιν ἑστάναι. ἔχει δὲ ἐπὶ τοῖς δεξιοῖς ποσὶν, ἐφ' ἑκατέρῳ ἕνα λαμπρὸν, ἐπὶ δὲ τοῖς ἀριστεροῖς τοῦ πρώτου β΄. λαμπροὺς, καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου, καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου, ὁμοίως ἐπ' ἄκρας αὐτοῦ τετάρτου· ἐπὶ τοῦ στόματος καὶ ἐπὶ τῆς χηλῆς τῆς δεξιᾶς γ΄. ὁμοίως μεγάλους ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς χηλῆς (β΄.) οἱ πάντες ιζ΄.

audito territi fugerunt Gigantes, idcircò in cancri ſigno cum honore poſiti ſunt ad occaſum. Habet autem Cancer in teſtâ duas ſtellas claras, hæ Aſelli ſunt; quæ autem eſt circa eum nebula, dicitur præſepium, ad quod videntur ſtare. In dextris pedibus ſingulis ſunt ſingulæ claræ; in ſiniſtris prior habet duas claras; alter & tertius & quartus in extremo ſimiliter. In ore & in chelâ dexterâ tres, itidem in ſiniſtrâ Chelâ duas magnas. omnes ſimul ſunt ſeptendecim.

Λέων. 12.

Οὗτός ἐστι μὲν τῶν ἐπιφανῶν ἀστέρων· δοκεῖ δ' ὑπὸ Διὸς τιμηθῆναι τοῦτο τὸ ζώδιον διὰ τὸ τῶν τετραπόδων ἡγεῖσθαι. τινὲς δέ φασιν, ὅτι Ἡρακλέους πρῶτος ἆθλος ἦν εἰς τὸ μνημονευθῆναι. φιλοδοξῶν γὰρ μόνον τοῦτον οὐχ ὅπλοις ἀνεῖλεν, ἀλλὰ συμπλακεὶς ἀπέπνιξε. λέγει δὲ περὶ αὐτοῦ Πείσανδρος ὁ Ῥόδιος, ὅτι καὶ τὴν δορὰν αὐτοῦ ἔσχεν, ὡς ἔνδοξον πεποιηκώς. οὗτός ἐστιν ὁ ἐν τῇ Νεμέᾳ ὑπ' αὐτοῦ φονευθείς. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γ΄. ἐπὶ τοῦ στήθους β΄. ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ποδὸς λαμπρὸν α΄. ἐπὶ μέσης (κοιλίας) α΄. ὑπὸ τὴν κοιλίαν α΄. ἐπὶ τοῦ ἰσχίου α΄. ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου γό-

Leo. 12.

Hic eſt nobilis & illuſtris inter ſtellas. A Jove huic animali iſte honos habitus eſt, quod omnium quadrupedum princeps eſſe exiſtimetur. Nonnulli dicunt, hoc primum Herculis certamen fuiſſe memoriâ dignum. Hercules utique gloriæ avidus, hunc ſolum non armis, ſed nudo complexu ſtrangulavit. De eo Piſandrus Rhodius ſcribit, quod ejus pellem tanquam inſigne præclari facinoris geſtet. Hic eſt quem in Nemeâ ſuſtulit. Habet ſtellas in capite tres, in pectore duas, in dextero pede unam claram, in medio ventre unam, ſub ventre unam, in lumbo unam, in poſteriore genu unam, in

extremo pede unam, in collo duas, in ſpina tres, in media cauda unam, in ultima cauda unam claram, in ventre unam. Videntur etiam aliæ ſeptem ſtellæ obſcuræ, in Triangulo juxta caudam ejus, quæ vocantur crines Berenices Euergetidis. ſunt omnes decem & novem.

νατος ά. ἐπὶ ποδὸς ἄκρου λαμπρὸν ά. ἐπὶ τοῦ τραχήλου β΄. ἐπὶ τῆς ῥάχεως γ΄. ἐπὶ μέσης τῆς κέρκου ά. ἐπ᾽ ἄκρας, λαμπρὸν ά. ἐπὶ τῆς κοιλίας, ά. ὁρῶνται δὲ ὑπὲρ αὐτὸν ἐν τριγώνῳ κατὰ τὴν κέρκον ἀμαυροὶ ἑπτὰ, οἱ καλοῦνται πλόκαμοι Βερενίκης Εὐεργέτιδος (τοὺς πάντας ιθ΄.)

Auriga. 13.

HIc eſt Erichthonius, Vulcani & Terræ filius. hunc, ut aiunt, Jupiter, cum vidiſſet primum inter homines equos quadrigis junxiſſe, admiratus eſt, quod currûs ſolaris ſimulachrum inveniſſet; equos enim albos junxit. Hic primus pompam Minervæ in arce Athenienſium duxit, & ſolenne ſacrificium in ejus honorem inſuper conſtituit. Euripides ejus nativitatem ſic deſcribit: Vulcanus Minervam adamavit, voluitque cum eâ miſceri, renuit illa, & virginitatem præoptavit, & ſe occultavit quodam in loco Atticæ, quem ab ipſo Hephæſtium appellârunt; is enim illi inſidiatus, & ſperans comprehendere, ejus haſta percuſſus eſt, atque adeò depoſuit inſequendi ſtudium, & in pavimentum naturam effudit, unde natus eſt puer, quem Erichthonium vocavit. Erich-

Ἡνίοχος. 13.

ΟΥτός ἐστιν Ἐριχθόνιος, ἐξ Ἡφαίστου καὶ Γῆς γενόμενος· τοῦτον λέγουσιν, ὅτε ὁ Ζεὺς εἶδεν πρῶτον ἐν ἀνθρώποις ἅρμα ζεύξαντα ἵππων, θαυμάσαι, ὅτι τῇ τοῦ ἡλίου ἀντίμιμον ἐποιήσατο διφρείαν, ὑποζεύξας ἵππους λευκούς. πρῶτόν τε Ἀθηνᾷ πομπὴν ἤγαγεν ἐν ἀκροπόλει· καὶ ἐποιήσατο πρὸς τούτοις ἐπιφανῆ, τὴν θυσίαν αὐτῆς σεμνύνων. λέγει δὲ καὶ Εὐριπίδης περὶ τῆς γενέσεως αὐτοῦ τὸν τρόπον τοῦτον. Ἥφαιστον ἐρασθέντα Ἀθηνᾶς, βούλεσθαι αὐτῇ μιγῆναι· τῆς δὲ ἀποστρεφομένης, καὶ τὴν παρθενίαν μᾶλλον αἱρουμένης, ἔν τινι τόπῳ τῆς Ἀττικῆς κρύπτεσθαι, ὃν λέγουσι καὶ ἀπ᾽ ἐκείνου προσαγορευθῆναι Ἡφαιστον, ὃς δόξας αὐτὴν κρατήσειν καὶ ἐπιθέμενος, πληγεὶς ὑπ᾽ αὐτῆς τῷ δόρατι, ἀφῆκε τὴν ἐπιθυμίαν. φερομένης εἰς τὴν γῆν τῆς σπορᾶς, ἐξ ἧς γεγενῆσθαι λέγουσι παῖδα, ὃς ἐκ τούτου Ἐριχθόνιος ἐκλήθη. καὶ

αὐξη-

αὐξηθεὶς τοῦθ' εὗρε, καὶ ἐθαυμάσθη, ἀγωνιςὴς γενόμενος. ἤγαγε δὲ ἐπιμελῶς τὰ Παναθήναια, καὶ ἅμα Ἡνίοχον ἔχων παραβάτην, ἀσπίδιον ἔχοντα, καὶ τριλοφίαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. ἀπ' ἐκείνου δὲ κατὰ μίμησιν ὁ καλούμενος ἀποβάτης. ἐσχημάτισαι δ' ἐν τούτῳ ἡ αἲξ καὶ οἱ ἔριφοι. Μουσαῖος γάρ φησι, Δία γεννώμενον ἐγχειρισθῆναι ὑπὸ Ῥέας Θέμιδι. Θέμιν δὲ Ἀμαλθείᾳ δοῦναι τὸ βρέφος. τὴν δὲ, ἔχουσαν αἶγα, ὑποθεῖναι, τὴν δ' ἐκθρέψαι Δία· τὴν δὲ αἶγα εἶναι ἡλίου θυγατέρα, φοβερὰν οὕτως, ὥς τε τοὺς κατὰ Κρόνον θεοὺς βδελυττομένους τὴν μορφὴν τῆς παιδὸς, ἀξιῶσαι γῆν κρύψαι αὐτὴν ἔν τινι τῶν κατὰ Κρήτην ἄντρων. καὶ ἀποκρυψαμένην ἐπιμέλειαν αὐτῆς τῇ Ἀμαλθείᾳ ἐγχειρίσαι. τὴν δὲ τῷ ἐκείνης γάλακτι τὸν Δία ἐκθρέψαι. ἐλθόντος δὲ τοῦ παιδὸς εἰς ἡλικίαν, καὶ μέλλοντος γίγασι πολεμεῖν, οὐχ ἔχοντος δὲ ὅπλα, θεσπισθῆναι αὐτῷ τῆς αἰγὸς τῇ δορᾷ ὅπλῳ χρήσασθαι, διά τε τὸ ἄτρωτον αὐτῆς καὶ φοβερὸν, καὶ διὰ τὸ εἰς μέσην τὴν ῥάχιν γοργόνος πρόσωπον ἔχειν. ποιήσαντος δὲ ταῦτα τοῦ Διὸς, καὶ τῇ τέχνῃ φανέντος διπλασίονος, τὰ ὀςᾶ δὲ τῆς αἰγὸς καλύψαντος ἄλλῃ δορᾷ, καὶ ἔμψυχον αὐτὴν καὶ ἀθάνατον κατασκευάσαντος, αὐτὴν μὲν φασιν ἄςρον οὐράνιον κατασκευάσαι.

thonius igitur cum adoleviſſet, currum invenit, & agoniſta factus multum celebrabatur. Primus Panathenæa fecit, magno ſtudio: habuit Heniochum in curru aſcenſorem, qui parmulam gerebat, & criſtam triplicem in capite, à quo per imitationem venit Ludus qui vocatur Apobates. In hoc ſigno & capra eſt & hœdi. Muſæus ſcribit, Iovem recens natum à Rheâ Themidi traditum fuiſſe; Themin verò viciſſim dediſſe infantem Amaltheæ, hanc capellam ei admoviſſe, quæ & Jovem lactabat. Capellam iſtam fuiſſe ſolis filiam, adeo aſpectu terribilem, ut Titanes Saturni comites, formam perhorreſcerent, atque adeò peterent à Terrâ ut eam occultaret in quodam Cretæ antro: Terra autem in antro clauſam Amaltheæ tradidit cuſtodiendam, quæ iſtius lacte Jovem educabat; qui cùm eſſet Juvenis bellumque contra Titanas appararet, nec tamen haberet arma, reſponſum eſt ei, ut capræ pelle pro ſcuto uteretur, ideo quod impenetrabilis & terribilis, ſecundum ſpinam Gorgoneum caput haberet. Hoc itaque fecit Jupiter, & hac arte auguſtior apparens, reliqua oſſa capræ aliâ pelle contexit, animâ donavit & immortalem effecit, cœlique, ut aiunt, aſtris intulit. Aliis pla-

cet hunc aurigam eſſe Myrtilum, Mercurii filium. Habet ſtellas, in capite unam; in ſingulis humeris ſingulas, quarum ea quæ eſt in ſiniſtro clara eſt, & vocatur capra: in ſingulis cubitis unam; in dextera manu, unam; in ſiniſtra manu, duas; quæ vocantur hœdi. Sunt omnes octo.

εἶναι. τινὲς δέ φασι Μυρτίλον ὀνόματι τὸν ἡνίοχον εἶναι, τὸν ἐξ Ἑρμοῦ γεγονότα. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς α΄. ἐφ' ἑκατέρων τῶν ὤμων α΄. ὧν τὸν μὲν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ λαμπρὸν, ὃς καλεῖται αἴξ. ἐφ' ἑκατέρου ἀγκῶνος α΄. (ἐπὶ δεξιᾶς χειρὸς α΄.) ἐπ' ἀριστερᾶς χειρὸς β΄. οἱ δὲ καλοῦνται ἔριφοι· τοὺς πάντας ὀκτώ.

Taurus. 14.

HIc inter aſtra collocatus creditur, eò quod Europam vexerit è Phœnicia in Cretam per pelagus; quemadmodum ſcribit Euripides in Phrixo: hujus rei gratia Jupiter eum honorans inter aſtra ſplendidiſſima conſtituit. Alii dicunt, bovem eſſe Iûs ſimulachrum, in cujus gratiam hoc aſtrum Jupiter honoravit. Tauri autem frontem, & faciem Hyades occupant. ad ſpinæ exciſionem Pleias eſt, ſeptem habens ſtellas, quare & Septaſtris vocatur: ſex tantum ex his conſpiciuntur; ſeptima enim valde obſcura eſt. Habet porrò Taurus ſeptem ſtellas, hic averſus oritur, caput habens in ſe reflexum, in ſingulis cornibus ſingulas, ad quarum radices, clarior eſt à ſiniſtris; in ſingulis oculis ſingulas; in naribus unam; in ſingulis humeris ſingulas, quæ

Ταῦρος. 14.

ΟΥ̓͂τος λέγεται ἐν τοῖς ἄστροις τεθῆναι, διὰ τὸ Εὐρώπην ἀγαγεῖν ἐκ Φοινίκης εἰς Κρήτην, διὰ τοῦ πελάγους, ὡς Εὐριπίδης φησὶν ἐν τῷ Φρίξῳ· χάριν δὲ τούτου ἐν τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἐστὶν ὑπὸ Διὸς τιμηθείς. ἕτεροι δέ φασι βοῦν εἶναι τῆς Ἰοῦς μίμημα, χάριν δὲ ἐκείνης ὑπὸ Διὸς ἐτιμήθη τὸ ἄστρον. τοῦ δὲ ταύρου τὸ μέτωπον σὺν τῷ προσώπῳ αἱ ὑάδες καλούμεναι περιέχουσι, πρὸς δὲ τῇ ἀποτομῇ τῆς ῥάχεως, ἡ πλειάς ἐστιν, ἀστέρας ἔχουσα ἑπτὰ, διὸ καὶ ἑπτάστερος καλεῖται. οὐχ ὁρῶνται δὲ εἰ μὴ ἕξ, ὁ δὲ ἕβδομος ἀμαυρὸς ἐστι σφόδρα. ἔχει δὲ ταῦρος ἀστέρας ζ. ὃς δὲ ὑπεναντίως ἕρπει καθ' ἑαυτὸν ἔχων τὴν κεφαλήν· ἐφ' ἑκατέρων δὲ τῶν κεράτων, ἐπὶ τῆς ἐκφύσεως, α΄. ὧν λαμπρότερος ὁ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς· ἐφ' ἑκατέρων τῶν ὀφθαλμῶν α΄. ἐπὶ τοῦ μυκτῆρος α΄. ἐφ' ἑκατέρων

τῶν

τῶν ὤμων, α. οὗτοι ὑάδες λέγονται. ἐπὶ δὲ τοῦ ἀριςεροῦ γόνατος τοῦ ἐμπροσθίου α. ἐπὶ τῶν χηλῶν α. ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ γόνατος α. ἐπὶ τραχήλου β΄. ἐπὶ τῆς ῥάχεως γ΄. τὸν ἔσχατον λαμπρὸν, ὑπὸ τὴν κοιλίαν ἕνα. ἐπὶ τοῦ ςήθους λαμπρὸν α. τοὺς πάντας ιη.

vocantur Hyades; in ſiniſtro genu anteriore unam; in ungulis unam, in dextero genu unam, in collo unam, in dorſo tres, quarum ultima clara eſt; in ventre unam; in pectore unam. ſunt omnes octodecim.

Κηφεύς. 15.

ΟὟτος ἐν τάξει τέτακται τέταρτος, ὁ δ᾽ ἀρκτικὸς κύκλος αὐτὸν ἀπολαμβάνει ἀπὸ ποδῶν ἕως ςήθους, τὸ δὲ λοιπὸν εἰς τὸ ἀνὰ μέσον πίπτει αὐτοῦ, τοῦ τε ἀρκτικοῦ καὶ θερινοῦ τροπικοῦ. ἦν δὲ ὡς Εὐριπίδης φησὶν, Αἰθιόπων βασιλεὺς, Ἀνδρομέδας δὲ πατήρ· τὴν δ᾽ αὐτοῦ θυγατέρα δοκεῖ παραθεῖναι τῷ κήτει βορὰν, ἣν Περσεὺς ὁ Διὸς διέσωσε, δι᾽ ἣν καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς ἄςροις ἐτέθη, Ἀθηνᾶς γνώμῃ. ἔχει δ᾽ ἀςέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαμπροὺς β΄. ἐφ᾽ ἑκατέρων ὤμων α. καὶ ἐπὶ χειρῶν ἑκατέρων α. ἐπ᾽ ἀγκώνων ἑκατέρων α. ἐπὶ ζώνης γ΄. λοξοὺς ἀμαυρούς. ἐπὶ κοιλίας μέσης λαμπρὸν α. ἐπὶ δεξιᾶς λαγόνος, α. ἐπὶ γόνατος α. ἐπὶ ποδὸς ἄκρου α. (τοὺς πάντας ιε.)

Cepheus. 15.

CEpheus in ordine quarto loco poſitus eſt, quem ſeptentrionalis circulus occupat à pedibus uſque ad pectus; reliquus medius eſt arctico & æſtivo Tropico. Erat ille, ſicut Euripides ſcribit, Æthiopum rex, Andromedæ pater, qui filiam ſuam ad Cetum creditur expoſuiſſe, quam Perſeus Jovis filius ſervavit; quam ob rem & ipſe pater beneficio Minervæ aſtris illatus eſt. Habet quidem ſtellas in capite ſplendidas duas; in ſingulis humeris ſingulas; in ſingulis manibus ſingulas; in ſingulis cubitis ſingulas; in zona 3. obliquas & obſcuras; in medio ventre unam claram; in dextero latere unam; in genu unam; in pede ultimo unam. ſunt omnes quindecim.

Κατ-

Caſſiepeia. 16.

CAſſiepeiam Sophocles, Tragœdiarum ſcriptor, dicit in Andromedâ, contendiſſe ob pulchritudinem cum Nereidibus, ideoque incidiſſe in calamitatem; Neptunus enim Ceto immiſſo vaſtabat terram; quamobrem Caſſiepeia recte ante cetum collocatur: figuratur autem prope in ſellâ ſedens. Habet autem in capite ſtellam claram unam, in dextero cubito obſcuram unam; in manu unam; in genu unam; in pede extremo unam; in pectore unam obſcuram, in ſiniſtro femore unam claram; in genu unam claram; in laterculo unam, in unoquoque angulo ſellæ in quâ ſedet ſingulas. ſunt omnes tredecim.

Κασσιέπεια. 16.

ΤΑύτην ἱςορεῖ Σοφοκλῆς, ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητὴς, ἐν Ἀνδρομέδᾳ, ἐρίσασαν περὶ κάλλους ταῖς Νηρηΐσιν, εἰσελθεῖν εἰς τὸ σύμπτωμα, καὶ Ποσειδῶνα διαφθεῖραι τὴν χώραν, κῆτος ἐπιπέμψαντα, δι' ἣν (αἰτίαν) πρόκειται τῷ κήτει ἡ θυγάτηρ οἰκείως. ἐσχημάτισαι δε ἐγγὺς ἐπὶ δίφρου καθημένη. ἔχει δ' ἀςέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαμπρὸν α'. ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος ἀμαυρὸν α'. ἐπὶ τῆς χειρὸς α'. ἐπὶ γόνατος α'. ἐπὶ ποδὸς ἄκρου α'. ἐπὶ ςήθους α'. ἀμαυρόν. ἐπ' ἀριςεροῦ μηροῦ λαμπρὸν α'. ἐπὶ γόνατος α'. λαμπρὸν ἐπὶ τοῦ πλινθίου α'. ἐπὶ τῆς τοῦ δίφρου οὗ κάθηται ἑκάςης γωνίας α'. (τοὺς πάντας ιγ'.)

Andromeda. 17.

ANdromeda collocata eſt in aſtris beneficio Minervæ, ut Perſei labores æterni parérent; manus extendit, quemadmodum Ceto appoſita fuit, quæ cum à Perſeo liberata eſſet, neque Patri neque Matri voluit amplius commorari, ſed continuo cum Perſeo ad Argos magno animo profecta eſt. hæc manifeſto ſcribit Euripides, in dramate quod de ea fecit. Habet ſtellas in capite, claram 1. in ſingulis

Ἀνδρομέδα. 17.

ΑὙτη κεῖται ἐν τοῖς ἄςροις, διὰ τὴν Ἀθηνᾶν, τῶν Περσέως ἄθλων ὑπόμνημα, διατεταμένη τὰς χεῖρας, ὡς καὶ προςετέθη τῷ κήτει· ἀνθ' ὧν σωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Περσέως, οὐχ εἵλετο τῷ πατρὶ συμμένειν, οὐδὲ τῇ μητρὶ, ἀλλ' αὐθαίρετος εἰς τὸ Ἄργος ἀπῆλθε μετ' ἐκείνου, εὐγενές τι φρονήσασα. λέγει δὲ καὶ Εὐριπίδης σαφῶς ἐν τῷ περὶ αὐτῆς γεγραμμένῳ δράματι. ἔχει δὲ ἀςέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαμπρὸν α'. ἐφ' ἑκατέρου ὤμου α'. ἐπὶ

δεξιοῦ ποδὸς β΄. ἐπ᾽ ἀριστεροῦ α΄. ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος α΄. ἐπ᾽ ἄκρας τῆς χειρὸς λαμπρὸν α΄. ἐπὶ τῆς ζώνης γ΄. ὑπὸ τὴν ζώνην δ΄. ἐφ᾽ ἑκατέρου γόνατος λαμπρὸν α΄. ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ποδὸς α΄. ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ β΄. (τοὺς πάντας κ΄.)

humeris ſingulas; in dextero pede duas; in ſiniſtro pede 1; in Zona 3; ſub Zona 4; in ſingulis genibus ſingulas claras, in dextero pede unam. Sunt omnes viginti.

Ἵππος. 18.

Τοῦτου μόνου τὰ ἔμπροσθεν φαίνεται ἕως ὀμφαλοῦ. Ἄρατος μὲν οὖν φησι τὸν ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος εἶναι ποιήσαντα κρήνην τῇ ὁπλῇ, ἀφ᾽ οὗ καλεῖσθαι Ἵππου κρήνην. ἄλλοι δὲ τὸν πήγασον εἶναί φασι τὸν εἰς τὰ ἄστρα ἀναπτάντα, ὕστερον τῆς Βελλεροφόντου πτώσεως, διὰ δὲ τὸ μὴ ἔχειν πτέρυγας, ἀπίθανον δοκεῖ τισι ποιεῖν τὸν λόγον. Εὐριπίδης δέ φησι Μελανίππην εἶναι τὴν τοῦ Χείρωνος θυγατέρα, ὑπ᾽ Αἰόλου δὲ ἀπατηθεῖσαν φθαρῆναι, καὶ διὰ τὸν ὄγκον τῆς γαστρὸς φυγεῖν εἰς τὰ ὄρη· κἀκεῖ ὠδινούσης αὐτῆς τὸν πατέρα ἐλθεῖν κατὰ ζήτησιν, τὴν δ᾽ εὔξασθαι καταλαμβανομένην, πρὸς τὸ μὴ γνωσθῆναι, μεταμορφωθῆναι, καὶ γενέσθαι ἵππον. Διὰ γοῦν τὴν εὐσέβειαν αὐτῆς τε καὶ τοῦ πατρὸς, ὑπ᾽ Ἀρτέμιδος εἰς τὰ ἄστρα τεθῆναι, ὅθεν τῷ Κενταύρῳ οὐχ ὁρατή ἐστι. Χείρων γὰρ λέγεται εἶναι ἐκεῖνος· τὰ δὲ ὀπίσθια μέρη αὐτῆς ἀφανῆ ἐστι, πρὸς τὸ μὴ γινώσκεσθαι θήλειαν οὖσαν. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ τοῦ προσώπου β΄. α-

Equus. 18.

EQui prior tantum pars uſque ad umbilicum cernitur. Aratus ſcribit, eundem eſſe qui in Helicone ungula fontem aperuit, quem Hippocrenen dicunt. Nonnulli verò Pegaſum eſſe volunt, qui ad aſtra evolavit poſt Bellerophontis caſum. Quod ipſum aliis videtur incredibile, quia alas minimè habet. Euripides igitur vult eſſe Menalippen, Chironis filiam, quæ ab Æolo decepta corrumpebatur; & gravida facta profugit in montes, & dum ibi páreret, intervenit pater eam requirens. Hæc autem deprehenſa, ne cognoſceretur, precata eſt, ut transformaretur; unde in equam converſa eſt. Propter pietatem igitur & ſuam & patris, Diana eam in aſtris collocavit; quare & inviſibilis Centauro (is enim Chiron eſſe creditur) permanet. Hujus poſteriores partes corporis propter feminei ſexûs pudorem non videntur. Habet autem ſtellas in facie claras duas; in

capite unam obſcuram; in gena unam; in ſingulis auriculis ſingulas claras; in collo quatuor, quarum illa quæ propior capiti, ſplendidior eſt; in humero unam; in pectore unam; in ſpinâ unam; in extremo umbilico unam claram; in prioribus genibus duas; in ſingulis ungulis ſingulas. Fiunt omnes octodecim.

β. ἀμαυρούς, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς α'. ἐπὶ τῆς σιαγόνος α'. ἐφ' ἑκατέρῳ ὠτίῳ ἀμαυρὸν α'. ἐπὶ τῷ τραχήλῳ δ'. ὧν τὸν πρὸς τῇ κεφαλῇ λαμπρότερον. ἐπὶ τοῦ ὤμου α'. ἐπὶ ςήθους α'. ἐπὶ ῥάχεως α'. ἐπ' ὀμφαλοῦ ἔσχατον λαμπρὸν α'. ἐπ' ἐμπροσθίων γονάτων β'. ἐφ' ἑκατέρας ὁπλῆς α'. (τοὺς πάντας ιη'.)

Aries 19.

HIc exiſtimatur eſſe qui Phrixum & Hellen per mare vexit. Erat autem immortalis, & datus eſt iis à matre Nephele. Habuit auratam pellem, ut Heſiodus & Pherecydes ſcribunt. Cum autem eos tranſportaret per anguſtum illud pelagus, quod ab Helles nomine Helleſpontus dicitur, ipſam præcipitavit & cornu perdidit. Helle autem à Neptuno ſervata eſt, qui miſtus eum eâ puerum Pæonem nomine genuit. Phrixus autem in pontum Euxinum evadens pervénit ad Æetem, cui pellem auream in Jovis templo dedit, ut memoria ejus extaret. Ipſe verò ad ſidera aſcendit unde obſcurius cernitur. Habet ſtellas in capite 1, in naribus 3, in collo 2. in anteriori pede ultimo 1. claram, in ſpinâ 4. in cauda 1. ſub ventre 3. in coxa 1. in ſummita-

Κριός. 19.

ΟΥτος ὁ Φρίξον διακομίσας καὶ Ἕλλην. ἄφθιτος δὲ ὤν, ἐδόθη αὐτοῖς ὑπὸ Νεφέλης τῆς μητρός. εἶχε δὲ χρυσῆν δοράν, ὡς Ἡσίοδος καὶ Φερεκύδης εἰρήκασι. Διακομίζων δ' αὐτοὺς κατὰ τὸ ςενότατον τοῦ πελάγους, τοῦ ἀπ' ἐκείνης κληθέντος Ἑλλησπόντου, ἔῤῥιψεν αὐτήν, καὶ τὸ κέρας ἀπολέσας· Ποσειδῶν δὲ σώσας τὴν Ἕλλην, καὶ μιχθεὶς, ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς παῖδα ὀνόματι Παίωνα· τὸν δὲ Φρίξον, εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον σωθέντα πρὸς Αἰήτην, διεκόμισεν, ᾧ καὶ ἐν Διὸς ἔδωκε τὴν χρυσῆν δοράν, ὅπως μνημόσυνον ἔχῃ. αὐτὸς δὲ εἰς τὰ ἄςρα ἀπῆλθεν, ὅθεν ἀμαυρότερον φαίνεται. ἔχει δὲ ἀςέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς α'. ἐπὶ τῶν μυκτήρων γ'. ἐπὶ τοῦ τραχήλου β'. ἐπ' ἄκρου ἐμπροσθίου ποδὸς λαμπρὸν α'. ἐπὶ ῥάχεως δ'. ἐπὶ κέρκου α'. ὑπὸ τὴν κοιλίαν γ'. ἐπὶ τοῦ

ἰσχίου α΄. ἐπ᾽ ἄκρου (ἑκατέρου) ὀπισθίου ποδός α΄. τοὺς πάντας ιη΄.

te ſingulorum pedum poſteriorum 1. ſunt omnes octodecim.

Δελτωτόν. 20.

ΤΟῦτό ἐςι ὑπὲρ μὲν τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ κείμενον· λέγεται δὲ ἐκείνου ἀμαυρότερον εἶναι, εὔσημον δὲ τὸ γράμμα ἐπ᾽ αὐτοῦ κεῖσθαι ἀπὸ Διὸς πρῶτον ἑρμηνευθέντος, ὃς τὸν Διάκοσμον τῶν ἄςρων ἐποιήσατο. Φασὶ δὲ τινες καὶ τὴν τῆς Αἰγύπτου θέσιν, ἐκ τοῦ ἐν τοῖς ἄςροις εἶναι τριγώνου, καὶ τὸν Νεῖλον τοιαύτην περιοχὴν ποιήσασθαι τῆς χώρας, ἅμα τὴν ἀσφάλειαν αὐτῇ πορίζόμενον, εἰς δὲ τὸν σπόρον εὐμαρεςέραν ποιούμενον, καὶ εἰς τὴν τῶν καρπῶν ἀνακομιδὴν εὐχέρειαν * ὡρῶν ἐσόμενον. ἔχει δ᾽ ἀςέρας γ΄. ἐφ᾽ ἑκάςῃ τῶν γωνιῶν λαμπρούς.

Deltoton. 20.

SUper caput Arietis jacet ſignum hoc. Eſt autem paulo obſcurius, à prima litera in Jovis nomine Διὸς clare deformata eſt, Mercurio ponente, qui aſtrorum mundum deſcripſit. Nonnulli volunt Ægypti poſitionem eſſe ab hoc in aſtris Triangulo, & Nilum talem ambitum regionis facere, ita ut ſimul ſecuritatem ei præſtet, & ad ſementem faciendam leviorem reddat, & ad fruges comportandas commodam facultatem miniſtret. * Habet ſtellas 3. claras ad ſingulos angulos.

Ἰχθύες. 21.

ΟὟτοί εἰσι τοῦ μεγάλου ἰχθύος ἔκγονοι, περὶ οὗ τὴν ἱςορίαν ἀποδώσομεν σαφέςερον, ὅταν ἐπ᾽ αὐτῷ ἔλθωμεν· τούτων δὲ ἑκάτερος κεῖται ἐν ἑκατέρῳ μέρει διαλλάσσων· ὁ μὲν γὰρ βόρειος, ὁ δὲ νότιος καλεῖται. ἔχουσι δὲ σύνδεσμον ἐκ τοῦ ἐμπροσθίου ποδὸς τοῦ κριοῦ. ἔχει δὲ ἀςέρας ὁ μὲν βόρειος, ιβ΄. ὁ δὲ

Piſces. 21.

HI ſunt majoris piſcis nepotes, de quo hiſtoriam clarius trademus, quando ad illum perveniemus: horum uterque jacet ex adverſo caudis utrinque poſitis: unus Aquilonius, alter Auſtralis dicitur. Habent inter ſe alligamentum perveniens à priore pede Arietis. Aquionalis habet ſtellas duodecim; Auſtralis quin-

vó-

decim : alligamentum, quo continentur, in parte Boreæ ſtellas habet tres; in parte Noti tres; ad orientem tres. Sunt omnes & duorum piſcium, & alligamenti, ſtellæ triginta novem.

νότιος, ιε'. τὸ δὲ λῖνον αὐτῶν ᾧ συνέχονται, ἔχει ἀστέρας, ἐπὶ τοῦ βορείου γ'. ἐπὶ τοῦ νοτίου γ'. πρὸς ἀνατολὰς γ'. ἐπὶ τοῦ συνδέσμου γ'. οἱ πάντες τῶν β'. ἰχθύων καὶ τοῦ συνδέσμου, ἀστέρες λθ'.

Perſeus. 22.

DE Perſeo narratur, quòd in aſtris collocatus eſt propter ſui nobilitatem. Jupiter enim in ſimilitudinem aurei imbris converſus, eum ex Danaë genuit, nunc Polydectes miſit ad Gorgonas. A Mercurio galeam & talaria accepit, quorum ope per aëra iter fecit. Accepit etiam à Vulcano Harpen adamantinam, quemadmodum ſcribit Æſchylus in Phorcydibus. Phorcydas anus *iſtæ* Gorgones habuerunt vigiles. Hæ autem unum oculum habebant, quem ſibi invicem quæque ſuo tempore accipientes vigilabant. Hunc Perſeus dum traderetur, nactus in paludem Tritonida projecit, atque ita ad Gorgonas dormientes feſtinat, ubi caput Meduſæ abſtulit, quod Pallas in ſuo pectore geſſit. Perſeo autem ſedem inter aſtra conceſſit, unde & nunc cernitur cum Gorgonis capite. Habet ſtellas in capite unam; in ſingulis humeris ſingulas claras; in extremitate manus dexteræ unam claram; in cubito

Περσεύς. 22.

ΠΕρὶ τούτου ἱστορεῖται, ὅτι ἐν τοῖς ἄστροις ἐτέθη διὰ τὴν δόξαν. τῇ γὰρ Δανάῃ ὡς χρυσὸς μιγεὶς ὁ Ζεὺς ἐγέννησεν αὐτὸν, ὑπὸ δὲ τοῦ Πολυδέκτου ἐπέμφθη εἰς Γοργόνας, τήν τε κυνῆν ἔλαβε παρ' Ἑρμοῦ καὶ τὰ πέδιλα, ἐν οἷς διὰ τοῦ ἀέρος ἐποιεῖτο τὴν πορείαν. δοκεῖ δὲ καὶ ἅρπην παρ' Ἡφαίστου λαβεῖν ἐξ ἀδάμαντος, ὡς Αἰσχύλος ἐν Φόρκυσί φησι, ὁ τῶν τραγῳδῶν ποιητής. Φορκύδας Γραίας εἶχον προφύλακας αἱ Γοργόνες. αὗται δὲ ἕνα εἶχον ὀφθαλμὸν, καὶ τοῦτον ἀλλήλαις ἐδίδοσαν κατὰ φυλακήν. τηρήσας δ' ὁ Περσεὺς ἐν τῇ παραδόσει, λαβὼν ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν Τριτωνίδα λίμνην, καὶ οὕτως ἐλθὼν ἐπὶ τὰς γοργόνας ὑπνωκυίας, ἀφείλετο τῆς Μεδούσης τὴν κεφαλὴν, ἣν ἡ Ἀθηνᾶ περὶ τὰ στήθη ἔθηκεν αὐτῆς. τῷ δὲ Περσεῖ, τὴν περὶ τὰ ἄστρα θέσιν ἐποίησεν, ὅθεν ἔχων θεωρεῖται, καὶ τὴν Γοργόνος κεφαλήν. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς α'. ἐφ' ἑκατέρῳ ὤμῳ λαμπρὸν α'. ἐπ' ἄκρας τῆς δεξιᾶς χει-

ρὸς λαμπρὸν α΄. ἐπ᾽ ἀγκῶνος α΄. ἐπ᾽ ἄκρας χειρὸς ἀριστερᾶς α΄. ἐν ᾗ τὴν κεφαλὴν δοκεῖ τῆς Γοργόνος ἔχειν. (ἐπὶ τῆς κοιλίας α΄.) ἐπὶ δεξιοῦ μηροῦ λαμπρὸν α΄. ἐπὶ γόνατος (ἑκατέρου) α΄. ἐπ᾽ ἀντικνημίου (ἑκατέρου) α΄. (ποδὸς α΄. ἀμαυρὸν) περὶ τοὺς Γοργόνος πλοκάμους γ΄. ἡ δὲ κεφαλὴ καὶ ἡ ἅρπη ἄναστρος ὁρᾶται, διὰ δὲ νεφελώδους συστροφῆς δοκεῖ τισιν ὁρᾶσθαι. (τοὺς πάντας ιϛ΄.)

unam, in ſiniſtrâ manu extrema unam; qua manu caput Gorgonis tenere exiſtimatur, in ventre unam; in dextero femore unam, in genibus ſingulis ſingulas; in ſingulis tibiis ſingulas; in pede unam obſcuram, circa Gorgonis crines tres. Caput autem & harpe ſunt ſine ſtellis. cernuntur autem per quendam nebuloſum circulum ut aliqui volunt. Sunt autem omnes octodecim.

Πλειάς. 23.

ΕΠὶ τῆς ἀποτομῆς τοῦ ταύρου, τῆς καλουμένης ῥάχεως, πλειάς ἐστιν, συνηγμένης δι᾽ αὐτῆς εἰς ἀστέρας ἑπτά. λέγουσιν εἶναι τῶν Ἄτλαντος θυγατέρων, διὸ καὶ ἑπτάστερον καλεῖται. οὐχ ὁρῶνται δὲ αἱ ἑπτὰ, ἀλλ᾽ αἱ ἕξ. τὸ δὲ αἴτιον οὕτω πως λέγεται. τὰς μὲν γὰρ ἕξ φασι θεοῖς μιγῆναι, τὴν δὲ μίαν θνητῷ. τρεῖς μὲν οὖν μιγῆναι Διΐ· Ἠλέκτραν, ἐξ ἧς Δάρδανος· Μαῖαν, ἐξ ἧς Ἑρμῆς· Ταϋγέτην, ἐξ ἧς Λακεδαίμων· Ποσειδῶνι δὲ δύο μιγῆναι· Ἀλκυόνην, ἐξ ἧς Ὑριεύς· Κελαινῶ, ἐξ ἧς Λεῦκος· Στερόπη δὲ λέγεται Ἄρει μιγῆναι, ἐξ ἧς Οἰνόμαος ἐγένετο. Μερόπη δὲ Σισύφῳ θνητῷ, διὸ παναφανής ἐστι· μεγίστην δ᾽ ἔχουσι δόξαν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐπισημαίνουσαι καθ᾽ ὥραν· θέσιν δ᾽ ἔ-

Pleias. 23.

AD exciſionem, ut dicitur, ſpinæ Tauri collocatur Pleias, quæ per eam in ſeptem ſtellas colligitur. Dicunt eſſe de numero filiarum Atlantis, quare & ſeptaſtris dicitur. Non autem ſeptem conſpiciuntur, ſed ſex, cujus rei hæc affertur ratio. Sex enim aiunt Diis nupſiſſe, ſeptimam verò mortali. Cum Jove concubuiſſe tres; quarum Electra peperit Dardanum; Maia Mercurium; Taygete Lacedæmonem. Neptuno duæ nupſerunt; Alcyone, ex quâ genuit Hureum, & Celeno; ex quâ genuit Leucum. Sterope Maconjuncta eſt, ex quâ Oenomaus genitus eſt. Merope vero Syſipho mortali nupſit, ideoque plane obſcura eſt. Sunt autem inter homines valdè celebres, quoniam tempeſtatem anni ſignificant. Habent autem ſe-

cundum Hipparchum bene invicem conſtitutæ poſitionem figuræ Trigonalis.

χουσιν εὖ μάλα κείμεναι κατὰ τὸν Ἵππαρχον, τριγωνοειδοῦς σχήματος.

Lyra. 24.

HÆc nona eſt in aſtris, & eſt Muſarum. Mercurius eam primo fecit è teſtudine & Apollinis boum nervis. Habuit ſeptem chordas ad numerum Atlantidum. Accepit eam Apollo, qui eam ad cantum inſtruens dedit Orpheo, Calliopes, unius Muſarum, filio, qui novem chordas fecit ad numerum Muſarum, & tantum profecit opinione artis apud homines, ut crederetur petras, & feras modulando commovere. Porro Liberum patrem Orpheus non honorabat, ſed Solem Deorum maximum exiſtimabat, & Apollinis nomine colebat: nocte etiam conſurgens in Pangæo monte ſedebat, ortum ſolis expectans ut primus eum ſalutaret. Liber itaque indignatus immiſit Baſſaridas, ut Æſchylus poëta ſcribit, quæ illum lacerarent, & membratim diſcerperent. Muſæ autem membra collecta ſepelierunt in Libethris, lyramque ejus cui darent non invenientes, impetrarunt à Jove ut in aſtra referret, in Orphei, & earum me-

Λύρα. 24.

Αὕτη ἐννάτη κεῖται ἐν τοῖς ἄστροις, ἐστὶ δὲ μουσῶν· κατεσκευάσθη δὲ τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ Ἑρμοῦ ἐκ τῆς χελώνης, καὶ τῶν Ἀπόλλωνος βοῶν· ἔσχε δὲ χορδὰς ἑπτὰ ἀπὸ τῶν Ἀτλαντηρίδων. κατέβαλε δὲ αὐτὴν Ἀπόλλων, καὶ συναρμοσάμενος ᾠδὴν, Ὀρφεῖ δέδωκεν· ὃς Καλλιόπης υἱὸς ὢν, μιᾶς τῶν μουσῶν, ἐποίησε τὰς χορδὰς ἐννέα, ἀπὸ τοῦ τῶν μουσῶν ἀριθμοῦ, καὶ προήγαγεν ἐπιπλέον ἐν τοῖς ἀνθρώποις δοξαζόμενος οὕτως, ὥς τε καὶ ὑπόληψιν ἔχειν περὶ αὐτοῦ τοιαύτην, ὅτι καὶ τὰς πέτρας καὶ τὰ θηρία ἐκάλει διὰ τῆς ᾠδῆς. ὃς τὸν μὲν Διόνυσον οὐκ ἐτίμα, τὸν δὲ Ἥλιον μέγιστον τῶν θεῶν ἐνόμιζεν εἶναι, ὃν καὶ Ἀπόλλωνα προσηγόρευσεν. ἐπεγειρόμενός τε τῆς νυκτὸς κατὰ τὴν ἑωθινὴν ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Πάγγαιον, προσέμενε τὰς ἀνατολὰς, ἵνα ἴδῃ τὸν Ἥλιον πρῶτον. ὅθεν ὁ Διόνυσος ὀργισθεὶς αὐτῷ, ἔπεμψε τὰς Βασσαρίδας, ὥς φησιν Αἰσχύλος ὁ ποιητὴς, αἵτινες αὐτὸν διέσπασαν, καὶ τὰ μέλη διέῤῥιψαν, χωρὶς ἕκαστον· αἱ δὲ μοῦσαι συναγαγοῦσαι ἔθαψαν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις Λειβήθροις. τὴν δὲ λύραν οὐχ ἔχουσαι ὅτῳ δώσειεν, τὸν Δία ἠξίωσαν καταστερίζειν, ὅπως ἐκείνου τε καὶ

αὐτῶν μνημόσυνον τεθῇ ἐν τοῖς ἄστροις. τοῦ δὲ ἐπινεύσαντος, οὕτως ἐτέθη. ἐπισημασίαν δ' ἔχει ἐπὶ τῷ ἐκείνου συμπτώματι, δυομένη καθ' ὥραν. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ τῶν κτενῶν ἑκατέρων α'. ἐφ' ἑκάστου πήχεως α'. ἐπ' ἀκρότητι ὁμοίως α'. ἐφ' ἑκατέρων ὤμων α'. ἐπὶ ζυγοῦ α'. ἐπὶ τοῦ πυθμένος α'. λευκὸν καὶ λαμπρόν. τοὺς πάντας θ'.

moriam. Quo annuente in aſtra pervenit, & habet ejus caſus ſignificationem, & deſcendit certo tempore. Habet ſtellas in ſingulis pectinibus ſingulas, in ſingulis cubitis ſingulas; in extremitate unam; in ſingulis humeris unam; in jugo unam; in baſi unam candidam & claram. Sunt omnes novem.

Κύκνος. 25.

Οὗτός ἐστιν (ὄρνις) ὁ καλούμενος μέγας, ὃν κύκνῳ εἰκάζουσι. λέγεται δὲ τὸν Δία, ὁμοιωθέντα τῷ ζώῳ τούτῳ, Νεμέσεως ἐρασθῆναι, ἐπεὶ αὐτὴ πᾶσαν ἤμειβε μορφὴν, ἵνα τὴν παρθενίαν φυλάξῃ, καὶ τότε κύκνος γέγονεν· οὕτω καὶ αὐτὸν ὁμοιωθέντα τῷ ὀρνέῳ τούτῳ, καταπτῆναι εἰς Ῥαμνοῦντα τῆς Ἀττικῆς, κἀκεῖ τὴν Νέμεσιν φθεῖραι· τὴν δὲ τεκεῖν ᾠὸν, ἐξ οὗ ἐκκολαφθῆναι καὶ γενέσθαι τὴν Ἑλένην, ὥς φησι Κράτης ὁ ποιητής, καὶ διὰ τὸ μὴ μεταμορφωθῆναι αὐτὸν, ἀλλ' οὕτως ἀναπτῆναι εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ τὸν τύπον τοῦ κύκνου ἔθηκεν ἐν τοῖς ἄστροις· ἔστι δὲ ἱπτάμενος οἷος τότε ἦν. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς λαμπρὸν α'. ἐπὶ τοῦ τραχήλου λαμπρὸν α'. ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος ε'. ἐπὶ τοῦ σώματος δ'. ἐπὶ τοῦ ὀρθοπυγίου α'. ὅς ἐστι μέγιστος. (τοὺς πάντας ιβ'.)

Cygnus. 25.

Hic eſt avis magna dicta, quem Cygno aſſimulant. Dicunt Jovem ſub hujus formâ Nemeſin amaſſe, quoniam illa ſe vertebat in omnes formas (ut virginitatem ſervaret) & Cygnum denique factam eſſe. Quare & Jupiter converſus in formam hujus avis, ad Ramnuntem Atticæ volavit, ubi Nemeſin compreſſit. Illa ovum peperit, unde excluſa & nata eſt Helena, ut refert Crates poëta. Porro Jupiter quoniam non depoſuit Cygni formam, ſed cum ea in cœlos avolavit, Cygni quoque figuram in aſtris fecit, qualem ipſe volans induerat. Habet ſtellas in capite unam claram; in collo unam claram; in dexterâ alâ quinque; in corpore quatuor, in orrhopygio unam permagnam. Sunt omnes duodecim.

Ὕδρο-

Aquarius. 26.

HIc videtur dici Aquarius ab ipſa ſpecie. ſtat enim pelvim tenens in manu, & multum videtur effundere liquorem. Nonnulli volunt hunc eſſe Ganymedem, conjecturæ ſuæ hoc ſignum eſſe ſufficiens credentes, quod ſimulachrum videtur ſimile vinum fundenti, & adducunt poëtam pro teſte, qui dicit, quod ad Jovem Ganymedes raptus erat, ad miniſterium poculorum, ob formæ præſtantiam dignus diis exiſtimatus, & quoniam immortalitatem hominibus dederit, antea iis incognitam, Effuſio illa nectari aſſimulatur (is enim potus deorum) & volunt hoc eſſe ſignum iſtius potûs, ut quidam aſſerunt. Habet in capite ſtellas obſcuras duas, in ſingulis humeris ſingulas, & quidem magnas, in ſingulis cubitis ſingulas; in extremâ manu dextrâ, unam claram; in ſingulis mamillis ſingulas; ſub utrâque mamillâ ſingulas; in coxâ ſiniſtrâ unam; in ſingulis genibus ſingulas; in dexterâ tibiâ unam; in utroque pede unam. Sunt omnes ſeptendecim. Effuſio verò aquæ à ſiniſtris fit. Habet ſtellas triginta, quarum duæ ſunt ſplendidæ, cæteræ obſcuræ.

Ὑδροχόος. 26.

ΟὟτος δοκεῖ κεκλῆσθαι ἀπὸ τῆς πράξεως ὑδροχόος. ἔχων γὰρ ἕστηκεν οἰνοχόην, καὶ ἔκχυσιν πολλὴν ποιεῖται ὑγροῦ. λέγουσι δέ τινες αὐτὸν εἶναι τὸν Γανυμήδην, ἱκανὸν ὑπολαμβάνοντες σημεῖον εἶναι τὸ ἐσχηματίσθαι τὸ εἴδωλον οὕτως, ὥσπερ ἂν οἰνοχόον χέειν. ἐπάγονται δὲ καὶ τὸν ποιητὴν μάρτυρα, διὰ τὸ λέγειν αὐτὸν, ὡς ἀνεκομίσθη πρὸς τὸν Δία, κάλλει οὕτως ὑπερενέγκας, ἵνα οἰνοχοῇ, ἄξιον κρίναντα αὐτὸν τῶν θεῶν· καὶ ὅτι τέτευχεν ἀθανασίας, τοῖς ἀνθρώποις ἀγνώστου οὔσης. ἡ δὲ γινομένη ἔκχυσις εἰκάζεται τῷ νέκταρι, ὃ καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν πίνεται, εἰς μαρτύριον (ὥστινες λέγουσιν) τῆς εἰρημένης πόσεως τῶν θεῶν ὑπολαμβάνοντες τοῦτο εἶναι. ἔχει δ' ἀστέρας, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀμαυροὺς β'. ἐφ' ἑκατέρων ὤμων α'. ἀμφοτέρους μεγάλους. ἐφ' ἑκατέρῳ ἀγκῶνι α'. ἐπ' ἄκρας χειρὸς δεξιᾶς λαμπρὸν α'. ἐφ' ἑκατέρου μαστοῦ α'. ὑπὸ τοὺς μαστοὺς ἑκατέρωθεν α'. ἐπ' ἀριστεροῦ ἰσχίου α'. ἐφ' ἑκατέρου γόνατος α'. ἐπὶ δεξιᾶς κνήμης α'. ἐν ἑκατέρῳ ποδὶ α'. (τοὺς πάντας ιζ.) ἡ δὲ ἔκχυσις τοῦ ὕδατός ἐστιν ἐξ ἀριστερῶν· ἔχουσα ἀστέρας (λ') β'. οἵ εἰσι λαμπροὶ, (λοιποὶ δὲ ἀμαυροί.)

Πάν. 27.

Οὗτός ἐϛι τῷ εἴδει ὅμοιος τῷ αἰγίπανι, ἐξ ἐκείνου δὲ γέγονεν· ἔχει δὲ θηρίου τὰ κάτω μέρη, καὶ κέρατα ἐπὶ τῇ κεφαλῇ. ἐτιμήθη δὲ διὰ τὸ σύντροφον εἶναι τῷ Διῒ, καθάπερ Ἐπιμενίδης ὁ τὰ Κρητικὰ ἱϛορῶν φησιν, ὅτι ἐν τῇ Ἴδῃ συνῆν αὐτῷ, ὅτε ἐπὶ τοὺς Τιτᾶνας ἐϛράτευσεν. οὗτος δὲ δοκεῖ εὑρεῖν τὸν κόχλον, ἐν ᾧ τοὺς συμμάχους καθώπλισε, διὰ τὸ τοῦ ἤχου πανικὸν καλούμενον, ὃ οἱ Τιτᾶνες ἔφευγον. παραλαβὼν δὲ (ὁ Ζεὺς) τὴν ἀρχὴν ἐν τοῖς ἄϛροις αὐτὸν ἔθηκε, καὶ τὴν αἶγα, τὴν μητέρα. διὰ δὲ τὸν κόχλον ἐν τῇ θαλάσσῃ, παράσημον ἔχει ἰχθύος. ἔχει δ᾽ ἀϛέρας ἐφ᾽ ἑκατέρου κέρατος α΄. λαμπρόν. ἐπὶ τῆς κεφαλῆς β΄. ἐπὶ τραχήλου γ΄. ἐπὶ ϛήθους β΄. ἐπ᾽ ἐμπροσθίου ποδὸς α΄. ἐπὶ ῥάχεως ζ. ἐπὶ γαϛρὸς ε΄. ἐπ᾽ οὐρᾶς β΄. λαμπρούς. τοὺς πάντας κδ΄.

Pan ſive Capricornus. 27.

HIc ſimilitudinem habet Ægipanis, à quo genitus eſt; habet partes inferiores feræ, cornua verò in capite. Hunc honorem aſſequutus eſt, eo quod cum Jove nutritus ſit, quemadmodum Epimenides in Creticis ſcribit, nam in Idâ cum Jove erat, quando ad Titanicum bellum profectus eſt. Hic videtur inveniſſe concham, eâque inſtruxiſſe commilitones, & clamorem quoque Panicum, propter quem Titanes fugerunt. Jupiter ideo recepto imperio in aſtris eum collocavit, & matrem ejus capram. Quod autem concham inveniſſet in mari, ideo caudam Piſcis adjunctam habet. Stellas in ſingulis cornibus ſingulas claras habet; in capite 2; in collo 3; in pectore 2; in pede anteriori 1; in ſpinâ 7; in ventre 5; in caudâ 2 claras. ſunt omnes 24.

Τοξότης. 28.

Οὗτός ἐϛιν ὁ τοξότης, ὃν οἱ πλεῖϛοι λέγουσι κένταυρον εἶναι· ἕτεροι δ᾽ οὔ φασι, διὰ τὸ μὴ τετρασκελῆ αὐτὸν ὁρᾶσθαι, ἀλλ᾽ ἑϛηκότα καὶ τοξεύοντα· κενταύρων δὲ οὐδεὶς τόξῳ κέχρηται. οὗτος δ᾽ ἀνὴρ ὢν σκέλη ἔχει ἵππου,

Sagittarius. 28.

HIc eſt Sagittarius, quem complures Centaurum eſſe volunt. Alii negarunt, hac de cauſa, quod quadrupes non appareat, ſed erectus ſtet. Et quod nullus Centaurorum ſagittis unquam uſus fuerit. Iſte autem vir crura habet

equi, & caudam qualem habent Satyri. Quare hac in re fidem non habent, & contendunt potius eſſe Crotum, filium Euphemes, Muſarum nutricis. Inhabitabat is Heliconem, ibique plurimum verſabatur. Cum autem ſagittandi peritiam nactus eſſet, Muſæ victum ei ſilveſtrem dedere, quemadmodum ſcribit Soſitheus. Sæpius itaque agens cum Muſis, audienſque eas, plauſu ſuo earum cantus diſtinguebat. Vocis autem ſignificatio ab uno facta ſono obſcura erat, unde alii hunc conſpicientes ad idem faciendum inducti ſunt, quapropter Muſæ hujus officio celebriores factæ, rogarunt Jovem, ut hominis pietatem illuſtrem efficeret; itaque in aſtris collocatus eſt, adjunctum habens manuum agilitatis indicium ſagittas. Manſit etiam inter homines diu ſtudium, cujus teſtimonium eſt navigium. quare omnibus eſt conſpicuus, non tantum in terrâ ſed etiam in mari agentibus. Quapropter errant, qui eum Centaurum eſſe ſcribunt. Habet ſtellas in capite 2; in arcu 2; in ſagittæ cuſpide 2; in dextero cubito 1; in manu extremâ 1; in ventre claram 1; in ſpina 2; in cauda 1; in genu anteriori 1; in ungula 1. ſunt omnes 14. reliquæ 7. ſubter crura ſimiles ſunt poſterio-

ἵππου, καὶ κέρκον καθάπερ οἱ Σάτυροι· διόπερ αὐτοῖς ἀπίθανον ἐδόκει εἶναι· ἀλλὰ μᾶλλον Κρότον, τὸν Εὐφήμης τῶν μουσῶν τροφοῦ υἱόν· οἰκεῖν δ' αὐτὸν καὶ διαιτᾶσθαι ἐν τῷ Ἑλικῶνι, ὃν καὶ αἱ μοῦσαι τὴν τοξείαν εὑράμενον, τὴν τροφὴν ἀπὸ τῶν ἀγρίων ἔχειν ἐποίησαν, καθάπερ φησὶ Σωσίθεος: συμμίσγοντα δὲ ταῖς μούσαις, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν, ἐπὶ σημασίας ἐπαινεῖσθαι κρότον ποιοῦντα· τὸ γὰρ τῆς φωνῆς ἀσαφὲς ἦν ὑπὸ ἑνὸς κρότου σημαινόμενον, ὅθεν ὁρῶντες τοῦτον, καὶ οἱ ἄλλοι ἔπραττον τὸ αὐτό· διόπερ αἱ μοῦσαι δόξης τυχοῦσαι τῇ τούτου βουλήσει, ἠξίωσαν τὸν Δία ἐπιφανῆ αὐτὸν ποιῆσαι, ὅσιον ὄντα· καὶ οὕτως ἐν τοῖς ἄςροις ἐτέθη, τῇ τῶν χειρῶν χρήσει, τὴν τοξείαν προςλαβὼν σύσσημον. ἐν δὲ τοῖς ἀνθρώποις ἔμεινεν ἡ ἐκείνου πρᾶξις, ὅθεν ἐςὶ καὶ πλοῖον αὐτοῦ μαρτύριον, ὅτι πᾶσιν ἔςαι σαφὴς, οὐ μόνον τοῖς ἐν χέρσῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν πελάγει. διόπερ οἱ γράφοντες αὐτὸν κένταυρον, διαμαρτάνουσιν. ἔχει δ' ἀςέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς β'. ἐπὶ τοῦ τόξου β'. ἐπὶ τῆς ἀκίδος β'. ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος α'. ἐπ' ἄκρας χειρὸς α'. ἐπὶ τῆς κοιλίας λαμπρὸν α'. ἐπὶ ῥάχεως β'. ἐπὶ κέρκου α'. ἐπ' ἐμπροσθίου γόνατος α'. ἐφ' ὁπλῆς α'. τοὺς πάντας ιδ'. τοὺς δὲ λοιποὺς ζ'. ἀςέρας ὑπὸ τὸ σκέλος. ὅμοιοι δέ εἰσι τῶν

ὀπι-

ἐπιϕθίων, μὴ δεικνυμένων ὅλων φανερῶν.

ribus, quæ clare & integre non apparent.

Τόξον. 29.

ΤΟῦτο τὸ βέλος ἐςὶ τοξικὸν, ὅ φασιν εἶναι Ἀπόλλωνος, ὅτε δὴ τοὺς Κύκλωπας τῷ Διῒ κεραυνὸν ἐργασαμένους, ἀπέκτεινε δι' Ἀσκληπιόν. ἔκρυψε δὲ αὐτὸ ἐν ὑπερβορείοις, οὗ καὶ ὁ ναὸς ὁ πτέρινος. λέγεται δὲ πρότερον ἀπενηνέχθαι, ὅτε τοῦ φόνου αὐτὸν ὁ Ζεὺς ἀπέλυσε, καὶ ἔπαυσατο τῆς παρὰ Ἀδμήτῳ λατρείας, περὶ ἧς λέγει Εὐριπίδης ἐν τῇ Ἀλκήσιδι. δοκεῖ δὲ τότε ἀνακομισθῆναι ὁ ἀϊςὸς μετὰ τῆς καρποφόρου Δήμητρος διὰ τοῦ ἀέρος. ἦν δὲ ὑπερμεγέθης, ὡς Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός φησιν ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνης, ὅθεν εἰς τὰ ἄςρα τέθεικε τὸ βέλος ὁ Ἀπόλλων, εἰς ὑπόμνημα τῆς ἑαυτοῦ μάχης καταςερίσας. ἔχει δ' ἀςέρας δ', ἐπὶ τοῦ ἄκρου α'. κατὰ τὸ μέσον ἀμαυρὸν α'. ἐπὶ τοῦ χηλώματος β'. εὐσημότατος δέ ἐςιν ὁ εἷς. οἱ πάντες δ'.

Sagitta. 29.

TElum hoc ſagitta eſt. Hâc Apollo, ut ajunt, interfecit Cyclopas, qui fulmen Jovi fecerant, quo Æſculapius interfectus fuit. Hanc autem ſagittam in Hyperboréis occultavit Apollo, ubi eſt templum de alis factum. Dicunt etiam prius perlatam fuiſſe ad Apollinem, quo tempore Jupiter eum cædis abſolvit, & ab Admeti ſervitio liberavit. Quâ de re Euripides in Alceſtide ſcribit. Videtur verò tunc ſagitta perlata fuiſſe per aërem ſimul cum frugibus Cereris. Erat autem permagna, uti ſcribit Heraclides Ponticus in libro de Juſtitiâ. Quapropter eam Apollo inter aſtra collocavit, ut pugnæ ſuæ monumentum eſſet. Habet ſtellas quatuor: in ſummo 1; in medio obſcuram 1; in chelis 2; quarum una ſplendidior eſt. Sunt omnes 4.

Ἀετός. 30.

ΟὟτός ἐςιν ὁ Γανυμήδην ἀνακομίσας εἰς οὐρανὸν τῷ Διῒ, ὅπως ἔχῃ οἰνοχόον. ἔςι δὲ ἐν τοῖς ἄςροις, διόσον καὶ πρότερον, ὅτε οἱ θεοὶ τὰ πτηνὰ διεμερίζοντο, τοῦτον ἔλαχεν ὁ Ζεύς. μόνον

Aquila. 30.

AQuila hæc eſt, quæ Ganymedem in cœlum rapuit, & Jovi tradidit, ut eſſet ei à poculis. Quamquam & aliam ob cauſam in aſtris poſitus ſit, eo quod cum Dii omnes volucres inter ſe dividerent, hanc Ju-

piter ſibi delegit. Sola omnium volucrum contra Solem volat, nec tamen ejus radiis opprimitur, & inter omnes primatum tenet. Deformatur autem pennis extenſis, volanti ſimilis. Aglaoſthenes dicit in Naxiacis, Jovem in Creta enutritum fuiſſe, & cum ibi magno ſtudio quæreretur, inde ſurreptum fuiſſe & in Naxum delatum. Is poſtquam perveniſſet ad virilem ætatem, Deorum regnum accepit. E Naxo adverſus Titanas profecto, & Aquila illi ſe comitem oſtendit, quo ille bono omine uſus Aquilam ſibi ſacram fecit, & in aſtra retulit; & hæc eſt ratio honoris quem in Cœlis nactus eſt. Habet ſtellas 4. quarum media clara eſt.

δὲ τῶν ζώων ἀνθήλιον ἵπταται ταῖς ἀκτῖσιν οὐ ταπεινούμενον, ἔχει δὲ τὴν ἡγεμονίαν ἁπάντων. ἐσχημάτισαι δὲ διαπεπτάμενος τὰς πτέρυγας, ὡς ἂν καθιπτάμενος. Ἀγλαοσθένης δέ φησιν ἐν τοῖς Ναξιακοῖς, γενόμενον τὸν Δία ἐν Κρήτῃ, καὶ κατὰ κράτος ζητούμενον, ἐκεῖθεν ἐκκλαπῆναι, καὶ ἀχθῆναι εἰς Νάξον· ἐκτραφέντα δὲ καὶ γενόμενον ἐν ἡλικίᾳ, τὴν τῶν θεῶν βασιλείαν κατασχεῖν. ἐξορμῶντος δὲ ἐκ τῆς Νάξου ἐπὶ τοὺς Τιτᾶνας, καὶ ἀετὸν αὐτῷ φανῆναι συνιόντα· τὸν δὲ οἰωνισάμενον, ἱερὸν αὐτὸν ποιήσασθαι κατηστερισμένον, καὶ διὰ τοῦτο τῆς ἐν οὐρανῷ τιμῆς ἀξιωθῆναι. ἔχει δὲ ἀστέρας δʹ. ὧν ὁ μέσος ἐστὶ λαμπρός.

Delphinus. 31.

DElphinus hic in aſtris collocatus eſſe dicitur hanc ob cauſam. Neptunus Amphitriten voluit in conjugem accipere, illa verecunda ad Atlantem confugit, cupiens ſervare virginitatem, quemadmodum & aliæ Nereides ſeſe abſcondebant. Illam igitur latitantem complures miſit Neptunus qui ſibi ambirent; inter alios Delphinum. Hic igitur circa inſulas Atlanticas moram faciens, in

Δελφίν. 31.

ΟὟτος ἐν τοῖς ἄστροις λέγεται τεθῆναι δι' αἰτίαν τοιαύτην. τοῦ Ποσειδῶνος βουλομένου τὴν Ἀμφιτρίτην λαβεῖν εἰς γυναῖκα, εὐλαβηθεῖσα ἐκείνη ἔφυγε πρὸς τὸν Ἄτλαντα, διατηρῆσαι τὴν παρθενίαν σπεύδουσα. ὡς δὲ καὶ αἱ πλεῖσαι Νηρηΐδες ἐκρύπτοντο, κεκρυμμένης ἐκείνης, πολλοὺς ὁ Ποσειδῶν ἐξέπεμψε μνηστῆρας, ἐν οἷς καὶ τὸν Δελφῖνα· πλανώμενος δὲ κατὰ τὰς νήσους τοῦ Ἄτλαντος, περιπεσὼν αὐτῇ προσαγγέλλει καὶ ἄγει

πρὸς

eam incidit, ſuiſque ſuaſionibus ad Neptunum duxit; qui, eâ acceptâ, maximos honores in mari Delphino exhibuit, ſacrum ſibi denominavit, & inter ſydera ejus effigiem collocavit. Porrò, qui Neptuno gratificari volunt, ejus ſimulachrum faciunt, Delphinum in manu habens, ad teſtandam beneficentiæ gratitudinem. Hæc de Delphino ſcribit Artemidorus in libris quos de amore compoſuit. Habet ſtellas in ore unam; in collo duas; in eâ pinnâ quæ eſt in ventre, tres; in tergo unam; in caudâ duas; ſunt omnes novem. Dicunt hoc animal Muſicam adamare, quoniam ſtellas habet juxta Muſarum numerum.

πρὸς Ποσειδῶνα. ὁ δὲ γήμας αὐτὴν, μεγίςας τιμὰς ἐν τῇ θαλάσσῃ αὐτῷ ὥρισεν, ἱερὸν αὐτὸν ὀνομάσας εἶναι, καὶ εἰς τὰ ἄςρα αὐτοῦ σύςημα ἔθηκεν. ὅσοι δ᾽ ἂν αὐτῷ τῷ Ποσειδῶνι χαρίσασθαι θέλωσιν, ἐν τῇ χειρὶ ποιοῦσιν ἔχοντα τὸν δελφῖνα, τῆς εὐεργεσίας μεγίςην δόξαν αὐτῷ ἀπονέμοντες. λέγει δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ Ἀρτεμίδωρος ἐν ταῖς Ἐλεγείαις, ταῖς περὶ ἔρωτος αὐτῷ πεποιημέναις βίβλοις. ἔχει δ᾽ ἀςέρας ἐπὶ τοῦ ςόματος α΄. ἐπὶ τῆς λοφίας β΄. ἐπὶ τῶν πρὸς τῇ κοιλίᾳ πτερύγων γ΄. νωτιαῖον α΄. ἐπ᾽ οὐρᾶς β΄. τοὺς πάντας θ΄. λέγεται δὲ καὶ φιλόμουσον εἶναι τὸ ζῶον, διὰ τὸ ἀπὸ τῶν μουσῶν τὸν ἀριθμὸν ἔχειν τῶν ἀςέρων.

Orion. 32.

HUnc Heſiodus Neptuni filium dicit, ex Euryale Minois filiâ; cui dono datum erat ſupra fluctus ambulare, veluti ſuper terram. Venit is Chium, & Oenopionis filiam Meropen per vinum compreſſit. Hac recognitâ Oenopion, ægrè ferens injuriam, eum excæcavit, éque inſulâ ejecit. illè errabundus venit Lemnum ad Vulcanum, qui hominis miſertus dedit ei quendam de familiâ ſuâ nomine Cedalionem, qui eum pro du-

Ὠρίων. 32.

ΤΟῦτον Ἡσίοδός φησὶν Εὐρυάλης τῆς Μίνωος, καὶ Ποσειδῶνος εἶναι· δοθῆναι δὲ αὐτῷ δωρεὰν, ὥς τε ἐπὶ τῶν κυμάτων πορεύεσθαι, καθάπερ ἐπὶ τῆς γῆς. ἐλθόντα δὲ αὐτὸν εἰς Χίον, Μερόπην τὴν Οἰνοπίωνος βιάσασθαι οἰνωθέντα· γνόντα δὲ τὸν Οἰνοπίωνα, καὶ χαλεπῶς ἐνεγκόντα τὴν ὕβριν, ἐκτυφλῶσαι αὐτὸν, καὶ ἐκ τῆς χώρας ἐκβαλεῖν. ἐλθόντα δὲ εἰς Λῆμνον, ἀλιτεύοντα Ἡφαίςῳ συμμίξαι· ὃς αὐτὸν ἐλεήσας, δίδωσιν αὐτῷ Κηδαλίωνα τὸν αὑτοῦ οἰκεῖον οἰκέτην, ὅπως

ce dirigeret. Orion hunc in humeros ſuſtulit, ut viam ſibi commonſtraret. Tendens itaque orientem verſus, ad Solem acceſſit, a quo ſanatus eſt. Deinde ut ſe ulciſceretur ad Oenopionem reverſus eſt, qui à ſuis ſub terrâ cuſtoditus eſt. Orion igitur poſtquam eum deſperaſſet invenire, Cretam eſt profectus, & in venando ultra modum oblectatus eſt, una autem cum eo erant Diana & Latona; & (ut exiſtimatur) ſe nullam feram in terris relicturum minabatur. Quapropter Tellus indignata Scorpium ei immiſit miræ magnitudinis. cujus aculeo percuſſus interiit. Sed Jupiter Dianæ & Latonæ rogatu eum in aſtris collocavit propter fortitudinem; quemadmodum & Scorpium quoque in rei memoriam. Nonnulli dicunt autem hunc, cum adoleviſſet Dianam adamaviſſe, quæ ei Scorpium immiſit, a quo percuſſus interiit. Deorum vero miſeratione perveniſſe in aſtra, uti & beluam, in rei geſtæ memoriam. Habet ſtellas in capite 3. obſcuras; in ſingulis humeris ſingulas claras; in dextero cubito 1; in extrema manu 1; in Zona 3; in gladio 3. obſcuras; in ſingulis genibus unam claram; in ſingulis pedibus ſimiliter 1. claram. Sunt omnes Septendecim.

πως ὁδηγῇ καὶ ἡγῆται αὐτοῦ. ὃν λαβὼν, ἐπὶ τῶν ὤμων ἔφερε, σημαίνοντα τὰς ὁδούς. ἐλθὼν δ' ἐπὶ τὰς ἀνατολὰς, καὶ ἡλίῳ συμμίξας, δοκεῖ ὑγιασθῆναι, καὶ οὕτως ἐπὶ τὸν Οἰνοπίωνα ἐλθεῖν πάλιν, τιμωρίαν αὐτῷ ἐπιθήσων, ὁ δὲ ὑπὸ τῶν πολιτῶν ὑπὸ γῆν ἐκέκρυπτο. ἀπελπίσας δὲ τὴν ἐκείνου ζήτησιν, ἀπῆλθεν εἰς Κρήτην καὶ περὶ τὰς θήρας διῆγε κυνηγετῶν, τῆς Ἀρτέμιδος παρούσης καὶ τῆς Λητοῦς· καὶ δοκεῖ ἀπειλήσασθαι, ὡς πᾶν θηρίον ἀνελεῖν, τῶν ἐπὶ τῆς γῆς γιγνομένων· θυμωθεῖσα δὲ αὐτῷ Γῆ, ἀνῆκε σκορπίον εὐμεγέθη, ὑφ' οὗ τῷ κέντρῳ πληγεὶς ἀπώλετο· ὅθεν διὰ τὴν αὐτοῦ ἀνδρίαν ἐν τοῖς ἄστροις αὐτὸν ἔθηκεν ὁ Ζεὺς, ὑπὸ Ἀρτέμιδος καὶ Λητοῦς ἀξιωθείς· ὁμοίως καὶ τὸ θηρίον, τοῦ εἶναι μνημόσυνον καὶ τῆς πράξεως. ἄλλοι δὲ φασιν αὐξηθέντα τοῦτον ἐρασθῆναι τῆς Ἀρτέμιδος, τὴν δὲ τὸν σκορπίον ἀνενεγκεῖν κατ' αὐτοῦ, ὑφ' οὗ κρουσθέντα ἀποθανεῖν. τοὺς δὲ θεοὺς ἐλεήσαντας αὐτὸν ἐν οὐρανῷ καταστερίσαι, καὶ τὸ θηρίον εἰς μνημόσυνον τῆς πράξεως. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς γ'. ἀμαυρούς· ἐφ' ἑκατέρῳ ὤμῳ λαμπρὸν α'. ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ἀγκῶνος α'. ἐπ' ἄκρας χειρὸς α'. ἐπὶ τῆς ζώνης γ'. ἐπὶ τοῦ ἐγχειριδίου γ'. ἀμαυροὺς, ἐφ' ἑκατέρῳ γόνατι λαμπρὸν α'. ἐφ' ἑκατέρῳ ποδὶ ὁμοίως λαμπρὸν α'. (τοὺς πάντας ιζ'.)

Κύων. 33.

Περὶ τούτου ἱϛορεῖται, ὅτι ἐϛὶν ὁ δοθεὶς Εὐρώπῃ φύλαξ μετὰ τοῦ δράκοντος· ἀμφότερα δὲ ταῦτα Μίνως ἔλαβε· καὶ ὕϛερον ὑπὸ Πρόκριδος ὑγιασθεὶς ἐκ νόσου, ἐδωρήσατο αὐτῇ. μετὰ δὲ χρόνον Κέφαλος ἀμφοτέρων αὐτῶν ἐκράτησε διὰ τὸ εἶναι Πρόκριδος ἄνδρα. ἦλθε δὲ εἰς τὰς Θήβας ἐπὶ τὴν ἀλώπεκα ἄγων αὐτὴν, εἰς ἣν λόγιον ἦν ὑπὸ μηδενὸς ἀπολέσθαι. οὐχ ἔχων οὖν ὅ,τι ποιήσαι ὁ Ζεὺς, τὴν μὲν ἀπελίθωσε, τὸν δὲ εἰς τὰ ἄϛρα ἀνήγαγεν, ἄξιον κρίνας. ἕτεροι δέ φασιν αὐτὸν εἶναι κύνα Ὠρίωνος, καὶ περὶ τὰς θήρας γινομένῳ συνέπεσθαι, καθάπερ καὶ τοῖς κυνηγετοῦσι πᾶσι τὸ ζῶον συναμύνασθαι δοκεῖ τὰ θηρία· ἀναχθῆναι δὲ αὐτὸν εἰς τὰ ἄϛρα, κατὰ τὴν τοῦ Ὠρίωνος ἀναγωγὴν, καὶ τούτου εἰκότως γεγονότος, διὰ τὸ μηδὲν ἀπολείπειν τῶν συμβεβηκότων Ὠρίωνι. ἔχει δ' ἀϛέρας, ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς (α. ὃς ἶσις λέγεται) ἐπὶ τῆς γλώττης α. ὃν καὶ σείριον καλοῦσι· μέγας δ' ἐϛὶ καὶ λαμπρός· τοὺς δὲ τοιούτους ἀϛέρας οἱ ἀϛρολόγοι σειρίους καλοῦσι, διὰ τὴν τῆς φλογὸς κίνησιν· ἐφ' ἑκατέρῳ ὤμῳ α. ἀμαυρόν. ἐπὶ ϛήθους β'. (ἐπὶ τῆς ῥάχεως β'.)
ἐπ' ἐμπροσθίου ποδὸς γ'. ἐπὶ κοιλίας β'. ἐπὶ τοῦ ἀριϛεροῦ ἰσχίου α.

Canis. 33.

De hoc ſcribitur quod Europæ cum Dracone cuſtos datus eſt; quæ utraque Minos accepit, idemque Procridi dono dedit, quia ejus morbum ſanâſſet. Poſt aliquod tempus Cephalus utraque poſſedit, Procridis maritus, qui hunc ad Thebas duxit adverſus Vulpem, de qua Oraculum ferebatur, eam à nullo poſſe interfici. Jupiter igitur cum nihil aliud reſtaret, Vulpem convertit in lapidem; Canem verò dignum exiſtimavit qui in aſtra *referretur*. Alii dicunt hunc fuiſſe canem Orionis, & dominum in venando ſecutum eſſe, (ſolent enim canes contra feras cum venatoribus pugnare) deinde inter aſtra poſitum, quo tempore Orion eo aſcendit. quod ideo veriſimile eſt, quoniam eorum nihil omiſſum fuit quæ Orioni acciderant. Habet ſtellas in capite unam, quæ dicitur Iſis; in Linguâ unam, quam Sirium vocant, magnam quidem illam & ſplendidam; hujuſmodi porro ſtellas Aſtrologi Sirios vocant, propter flammæ vibrationem; in ſingulis humeris ſingulas obſcuras; in pectore duas; in ſpinâ duas; in pede anteriore tres; in ventre duas; in ſiniſtro lumbo unam; in pede extremo unam; in dextero pede unam;

in caudâ quatuor. ſunt omnes viginti.

ἐπ᾽ ἄκρῳ ποδὶ α΄. ἐπὶ δεξιοῦ ποδὸς α΄. ἐπὶ κέρκου δ΄. τοὺς πάντας (κ΄.)

Lepus. 34.

HIc inventus eſt in * Cynegiâ, & propter velocitatem hoc animal Mercurius collocavit in aſtris. Ex omnibus quadrupedibus videtur plurimos fœtus edere, quorum quoſdam parit, quoſdam verò in utero habet, ſicut Ariſtoteles Philoſophus dicit in opere ſuo de Animalibus. Habet ſtellas in ſingulis auribus ſingulas; in corpore 3, quarum illa quæ eſt in ſpinâ ſplendet; in ſingulis pedibus poſterioribus ſingulas. ſunt omnes 7.

Λαγωός. 34.

ΟὟτός ἐςιν ἐν τῇ καλουμένῃ κυνηγίᾳ εὑρεθεὶς, διὰ δὲ τὴν ταχυτῆτα τοῦ ζώου, ὁ Ἑρμῆς δοκεῖ θεῖναι αὐτὸν ἐν τοῖς ἄςροις· μόνον δὲ τῶν τετραπόδων δοκεῖ κύειν πλείονα, ὧν τὰ μὲν κύει, τὰ δ᾽ ἔχει ἐν τῇ κοιλίᾳ, καθάπερ Ἀριςοτέλης ὁ Φιλόσοφος λέγει ἐν τῇ περὶ τῶν ζώων πραγματείᾳ. ἔχει δ᾽ ἀςέρας ἐφ᾽ ἑκατέρων ὠτίων α΄. ἐπὶ τοῦ σώματος γ΄. ὧν ὁ ἐπὶ τῆς ῥάχεως λαμπρός· ἐφ᾽ ἑκατέρων ὀπισθίων ποδῶν α΄. (τοὺς πάντας ζ΄.)

Argo. 35.

HAnc beneficio Minervæ inter aſtra collocatam dicunt. Hæc prima omnium navis facta eſt antiquis temporibus; vocalis etiam fuit, & prima mare hominibus pervium fecit, & ut poſteritati exemplum eſſet manifeſtum, in aſtris ejus ſimulachrum poſitum eſt, non quidem totum ſed à temonibus uſque ad malum, ut eam inſpicientes nautæ bono eſſent animo inter navigandum, ſimulque ejus gloria, utpote inter Deos poſitæ,

Ἀργώ. 35.

ΑὝτη διὰ τὴν Ἀθηνᾶν ἐν τοῖς ἄςροις εἰσήχθη· πρώτη γὰρ αὕτη ναῦς κατεσκευάσθη, καὶ ἀρχῆθεν ἐτεκτονήθη· Φωνήεσσα δὲ γενομένη, πρώτη τὸ πέλαγος διεῖλεν ἄβατον ὄν, ἵν᾽ ᾖ τοῖς ἐπιγινομένοις παράδειγμα σαφέςερον. εἰς δὲ τὰ ἄςρα ὑπετέθη τὸ εἴδωλον οὐχ ὅλον αὐτῆς, οἱ δ᾽ οἴακές εἰσιν ἕως τοῦ ἱςοῦ σὺν τοῖς πηδαλίοις, ὅπως ὁρῶντες οἱ τῇ ναυτιλίᾳ χρώμενοι, θαῤῥῶσιν ἐπὶ τῇ ἐργασίᾳ, αὐτῆς τε ἡ δόξα ἀγή-

ἀγήρατος διαμείνῃ, οὔσης ἐν τοῖς θεοῖς. ἔχει δὲ ἀστέρας ἐπὶ τῆς πρύμνης δ΄. ἐφ' ἑνὶ πηδαλίῳ ε΄. καὶ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ δ΄. ἐπὶ στολίδος ἄκρας γ΄. ἐπὶ καταστρώματι ε΄. ὑπὸ τρόπων ς΄. παραπλησίους ἀλλήλοις. (τοὺς πάντας κζ.)

eſſet immortalis. Habet ſtellas in puppe 4. in ſingulis temonibus 5; in altero 4, in ſtelide ſummâ 3, in cataſtromate 5, ſub canna 6. conjunctim. ſunt omnes 27.

Κῆτος. 36.

Τοῦτό ἐστιν ὃ Ποσειδῶν ἔπεμψε Κηφεῖ, διὰ τὸ Κασσιέπειαν ἐρίσαι περὶ κάλλους ταῖς Νηρηΐσι. Περσεὺς δ' αὐτὸ ἀνεῖλε, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὰ ἄστρα ἐτέθη, ὑπόμνημα τῆς πράξεως αὐτοῦ· ἱστορεῖ δὲ ταῦτα Σοφοκλῆς ὁ τῶν τραγῳδιῶν ποιητὴς ἐν τῇ Ἀνδρομέδᾳ. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ τοῦ οὐραίου β΄. ἀμαυρούς. ἀπὸ δὲ τῆς οὐρᾶς τοῦ κυρτώματος ὑπὸ τοῦ κενεῶνος ε΄. ὑπὸ τὴν κοιλίαν ς΄. τοὺς πάντας ιγ΄.

Cetus. 36.

Dicitur à Neptuno miſſus ad Cepheum propter Caſſiepeiam, quæ cum Nereidibus formâ contendebat. Perſeus eum interfecit, ideoque ut hujus facinoris eſſet monumentum, in aſtra relatus eſt. Hæc memoriæ prodidit Sophocles Tragœdiarum poëta in Andromeda. Habet ſtellas in cauda extremâ 2. obſcuras; A caudâ uſque ad gibbum *ejus ſub utero quinque, ſub ventre 6. ſunt omnes 13.*

Ἠριδανός. 37.

Οὗτος ἐκ τοῦ ποδὸς τοῦ Ὠρίωνος τοῦ ἀριστεροῦ τὴν ἀρχὴν ἔχει· καλεῖται δὲ κατὰ μὲν τὸν Ἄρατον ἠριδανὸς, οὐδεμίαν δὲ ἀπόδειξιν περὶ αὐτοῦ φέρει. ἕτεροι δέ φασιν δικαιότατον αὐτὸν εἶναι Νεῖλον. μόνος γὰρ οὗτος ἀπὸ μεσημβρίας τὰς ἀρχὰς ἔχει. πολλοῖς δὲ ἄστροις διακεκόσμηται· ὑπόκειται δὲ αὐτῷ καὶ ὁ καλούμενος ἀστὴρ κάνωβος, ὃς ἐγγίζει τῷ πηδαλίῳ τῆς ἀργοῦς· τούτου δὲ οὐδὲν

Eridanus. 37.

Hic exoritur ex ſiniſtro pede Orionis. Ab Arato dicitur Eridanus, ſed nullam de eo attulit declarationem. Alii rectiſſimè putant eum eſſe Nilum, ut qui ſolus à meridie fluit. Multis etiam ſtellis illuſtratur. Subeſt ei ſtella quæ dicitur Canóbus, quæ ad Argûs temonem prope accedit, & hòc quidem ſidere nullum eſt inferius, ob quod Perigæum

ἄστρον

vocatur. Stellas habet in capite unam; in primo flexu tres; *in ſecundo tres; in tertiô uſque ad noviſſimum ſeptem*, quas dicunt iſtius fluvii eſſe oſtia. Sunt omnes quatuordecim.

ἄστρον κατώτερον φαίνεται, διὸ καὶ περίγειος καλεῖται. ἔχει δ' ἀστέρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς α'. ἐπὶ τῇ πρώτῃ καμπῇ γ'. ἐπὶ τῇ δευτέρᾳ γ'. ἐπὶ τῆς τρίτης ἕως τῶν ἐσχάτων ζ'. οὓς φασιν εἶναι τὰ στόματα τοῦ νείλου. τοὺς πάντας ιδ'.

Piſcis. 38.

HIc eſt magnus ille Piſcis, *quem ajunt aquam epotare quam fundit Aquarii urna.* De hoc Piſce narratur, ut teſtis eſt Cteſias, primo conſpectum fuiſſe in lacu non procul à Bambyce, & quod ſervaverit Dercetonem noctu in mare lapſam. Hanc Dercetonem Syri Deam dicunt. Hujus piſcis nepotes duos alios piſces eſſe affirmant, quos omnes Syri venerati ſunt, & in aſtris collocarunt. *Habet ſtellas* 12. è quibus 3. in roſtro claræ ſunt.

Ἰχθύς. 38.

ΟὟτός ἐστιν ὁ μέγας καλούμενος ἰχθὺς, ὃν καὶ πιεῖν λέγουσι τὸ ὕδωρ τῆς τοῦ ὑδροχόου ἐκχύσεως. ἱστορεῖται δὲ περὶ τούτου, ὥς φησι Κτησίας, εἶναι πρότερον ἐν λίμνῃ τινὶ κατὰ τὴν Βαμβύκην· ἐμπεσούσης δὲ τῆς Δερκητοῦς νυκτὸς, (σῶσαι αὐτὴν) ἣν οἱ περὶ τοὺς τόπους οἰκοῦντες, Συρίας θεὸν ὠνόμασαν. τούτου καὶ τοὺς β'. φασὶν ἰχθύας ἐκγόνους εἶναι, οὓς πάντας ἐτίμησαν καὶ ἐν τοῖς ἄστροις ἔθηκαν. ἔχει δ' ἀστέρας ιβ'. ὧν τοὺς ἐπὶ τοῦ ῥύγχους λαμπροὺς γ'.

Nectar ſive Arula. 39.

HÆc eſt ad quam dii mutuo juraverunt, quando *contra Saturnum Jupiter* profectus eſt, & voti compotes facti intulerunt eam aſtris, ad perpetuam memoriam. Hanc etiam ſolent homines in ſympotiis adhibere, & ad eam ſacra faciunt, qui ſocietates

Νέκταρ ἢ Θυτήριον. 39.

ΤΟῦτό ἐστιν ἐν ᾧ πρῶτον οἱ θεοὶ τὴν συνωμοσίαν ἔθεντο, ὅτε ἐπὶ Κρόνον ὁ Ζεὺς ἐστράτευσεν· ἐπιτυχόντες δὲ τῆς πράξεως, ἔθηκαν καὶ αὐτὸ ἐν τῷ οὐρανῷ εἰς μνημόσυνον, ὃ καὶ εἰς τὰ συμπόσια οἱ ἄνθρωποι φέρουσι καὶ θύουσιν, οἱ κοινωνεῖν ἀλλήλοις προαι-

ρούμενοι καὶ ὀμνύειν, καὶ τῇ χειρὶ ἐφάπτονται τῇ δεξιᾷ, μαρτύριον ἐυγνωμοσύνης τοῦτο ἡγούμενοι. ἔχει δὲ ἀςέρας ἐπὶ τῆς ἐσχαρίδος β΄. ἐπὶ τῆς βάσεως β΄. τοὺς πάντας δ΄.

& juramenta celebrant, eamque dextera manu tangunt, benevolentiæ teſtimonium hoc eſſe credentes. Habet ſtellas in foculo duas, in baſi duas. ſunt omnes quatuor.

Χείρων. 40.

Οὗτος δοκεῖ Χείρων εἶναι, ὁ ἐν τῷ Πηλίῳ οἰκήσας, δικαιοσύνῃ δὲ ὑπερενέγκας πάντας ἀνθρώπους, καὶ παιδεύσας Ἀσκλήπιόν τε καὶ Ἀχιλλέα· ἐφ᾽ ὃν Ἡρακλῆς δοκεῖ ἐλθεῖν δι᾽ ἔρωτα, ᾧ καὶ συνεῖναι ἐν τῷ ἄντρῳ, τιμῶν τὸν Πᾶνα· μόνον δὲ τὸν κένταυρον ὀυκ ἀνεῖλεν, ἀλλ᾽ ἤκουεν αὐτοῦ, καθάπερ Ἀντισθένης φησὶν ὁ σωκρατικὸς ἐν τῷ Ἡρακλεῖ· χρόνον δὲ ἱκανὸν ὁμιλούντων αὐτῶν, ἐκ τῆς φαρέτρας αὐτου βέλος ἐξέπεσεν εἰς τὸν πόδα τοῦ Χείρωνος, καὶ οὕτως ἀποθανόντος αὐτοῦ, ὁ Ζεὺς διὰ τὴν ἐυσέβειαν καὶ τὸ σύμπτωμα ἐν τοῖς ἄςροις ἔθηκεν αὐτόν. ἔςι δὲ τὸ θηρίον ἐν ταῖς χερσὶ, πλησίον τοῦ θυτηρίου, ὃ δοκεῖ προσφέρειν θύσων, ὅ ἐςι μέγισον σημεῖον τῆς εὐσεβείας αὐτοῦ. ἔχει δὲ ἀςέρας ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς ἀμαυροὺς γ΄. ἐφ᾽ ἑκατέρων τῶν ὤμων λαμπρὸν α΄. ἐπ᾽ ἀριςεροῦ ἀγκῶνος α΄. ἐπ᾽ ἄκρας χειρὸς α΄. ἐπὶ μέσου τοῦ ἱππείου ςήθους α΄. ἐφ᾽ ἑκατέρων τῶν

Chiron ſive Centaurus. 40.

Hic videtur eſſe Chiron, qui in monte Pelio habitans omnes mortales dicitur Juſtitiâ ſuperâſſe, quique docuit Æſculapium, & Achillem. Hercules exiſtimatur ad eum veniſſe amoris cauſâ, & in antro ejus verſatus Panem coluiſſe. Solum hunc è Centauris non modo non interfecit, ſed & ſtudiosè audivit, quemadmodum Antiſthenes Socraticus ſcribit in ſuo Hercule. Cum autem aliquamdiu hi ſimul vixiſſent, ex pharetrâ Herculis ſagitta lapſa pedem Centauri vulneravit. ille poſtea expiravit, & propter pietatem, necnon & caſum hunc Jovis beneficio in aſtra relatus fuit. Habet in manibus propè arulam quandam beſtiolam quam videtur velle ſacrificare: eſt autem ejus pietatis magnum hoc argumentum. Habet ſtellas ſupra caput 3. obſcuras: in ſingulis humeris ſingulas claras; in ſiniſtro cubito 1; in manu extrema 1; in medio Equino pectore unam;

ἐμπροσ-

in ſingulis prioribus ungulis 1; in ſpina 4; in ventre 2. claras; in cauda 3; in lumbo equino 1. claram; in ſingulis poſterioribus genibus ſingulas: in ſingulis ungulis 1. ſunt omnes 24. Habet in manibus beſtiolam, cujus certum ſchema faciunt. Quidam volunt vini eſſe utrem, unde Diis ſuper arula libat. Et hanc quidem habet in dextera manu; in ſiniſtra verò habet thyrſum. Beſtiola illa in cauda ſtellas habet 2; in extremo poſteriore pede 1. claram; in priore pede 1. claram prope illum 1: in capite 3. Sunt omnes 8.

ἐμπροσθίων ὁπλῶν α΄. ἐπὶ ῥάχεως δ΄. ἐπὶ κοιλίας β΄. λαμπρούς. ἐπὶ κέρκου γ΄. ἐπὶ τοῦ ἱππείου ἰσχίου α΄. λαμπρόν. ἐφ᾽ ἑκατέρων τῶν ὀπισθίων γονάτων α΄. ἐφ᾽ ἑκατέρας ὁπλῆς α΄. τοὺς πάντας κδ΄. ἔχει δὲ καὶ ἐν ταῖς χερσὶ τὸ λεγόμενον θηρίον, οὗ ποιοῦσι τὸ σχῆμα τεταγμένον. τινὲς δὲ ἀσκόν φασιν αὐτὸ εἶναι οἴνου, ἐξ οὗ σπένδει τοῖς θεοῖς ἐπὶ τὸ θυτήριον. ἔχει δὲ αὐτὸ ἐν τῇ δεξιᾷ χειρί, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ θύρσον· ἔχει δὲ ἀστέρας τὸ θηρίον ἐπὶ τῆς κέρκου β΄. ἐπ᾽ ἄκρου τοῦ ὀπισθίου ποδὸς λαμπρὸν α΄. καὶ ἐπὶ τοῦ ἐμπροσθίου ποδὸς α΄ λαμπρόν. καὶ ὑπ᾽ αὐτὸν α΄. ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γ΄. τοὺς πάντας η΄.

Corvus, ſive Hydra. 41.

HOc aſtrum ad plura ſe extendit, ejus autem manifeſta eſt ratio. Honorem ei Apollo tribuit. Unicuique enim Deorum avis quædam propria eſt. Cum dii rem ſacram facerent, miſſus erat corvus ad fontem quendam petitum latices; vidit ficum groſſos habentem, juxta fontem conſedit, donec maturæ fierent, poſt dies multos cum illæ maturuerant, Corvus eas comedit. Tandem conſcius peccati, rapiens Hydram è fonte unà cum cratere attulit, dicens, hunc quotidiè ebibiſ-

Κόραξ. 41.

ΤΟῦτο τὸ ἄστρον κοινόν ἐστι ἀπὸ πράξεως γεγονὸς ἐναργοῦς. τιμὴν γὰρ ἔχει ὁ κόραξ παρὰ τῷ Ἀπόλλωνι· ἑκάστῳ γὰρ τῶν θεῶν ὀρνεόν ἐστιν ἀνακείμενον. θυσίας δὲ γινομένης τοῖς θεοῖς, σπονδὴν πεμφθεὶς ἐνέγκαι ἀπὸ κρήνης τινός, ἰδὼν παρὰ τὴν κρήνην συκῆν ὀλίνθους ἔχουσαν, ἔμεινεν ἕως πεπανθῶσιν. μεθ᾽ ἱκανὰς δὲ ἡμέρας πεπανθέντων τούτων, καὶ φαγὼν τῶν σύκων, αἰσθόμενος τὸ ἁμάρτημα, ἐξαρπάσας καὶ τὸν ἐν τῇ κρήνῃ ὕδρον, ἔφερε σὺν τῷ κρατῆρι· φάσκων αὐτὸν ἐκπίνειν καθ᾽ ἡμέραν τὸ γιγνόμενον ἐν τῇ

κρήνῃ ὕδωρ. ὁ δὲ Ἀπόλλων ἐπιγνοὺς τὰ γενόμενα, τῷ μὲν κόρακι ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐπιτιμῶν, ἔθηκεν ἱκανὸν τοῦτον τὸν χρόνον διψᾷν (καθάπερ Ἀριστοτέλης εἴρηκεν ἐν τοῖς περὶ θηρίων) μνημόνευμα δώσων τῆς εἰς θεοὺς ἁμαρτίας σαφὲς, εἰκονίσας ἐν τοῖς ἄστροις ἔθηκεν εἶναι τόν τε ὕδρον, καὶ μὴ δυνάμενον πιεῖν καὶ μὴ προσελθεῖν. ἔχουσι δ' ἀστέρας, ὁ μὲν ὕδρος ἐπ' ἄκρας τῆς κεφαλῆς γ'. λαμπροὺς, ἐπὶ τῆς πρώτης καμπῆς ϛ', λαμπρὸν δὲ α'. τὸν ἔσχατον. ἐπὶ τῆς δευτέρας καμπῆς γ'. ἐπὶ τῆς τρίτης δ'. ἐπὶ τῆς τετάρτης β'. ἀπὸ τῆς ε'. καμπῆς μέχρι τῆς κέρκου θ'. ἀμαυρούς· τοὺς πάντας κζ. ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ τῆς κέρκου ὁ κόραξ βλέπων εἰς δυσμάς. ἔχει δ' ἀστέρας, ἐπὶ τοῦ ῥύγχους ἀμαυρὸν α'. ἐπὶ τῆς πτέρυγος β'. ἐπὶ τοῦ ὀρθοπυγίου β'. ἐφ' ἑκατέρων ποδῶν ἄκρων α', τοὺς πάντας ζ. τούτου δὲ ἱκανὸν ἀπέχων ἀπὸ τῆς καμπῆς ὁ κρατὴρ, κεῖται ἐγκεκλιμένος πρὸς τὰ γόνατα τῆς παρθένου· ἔχει δὲ ἀστέρας ὁ κρατὴρ ἐπὶ τοῦ χείλους β'. ἀμαυροὺς, ἐπὶ τὸ μέσον β'. καὶ παρὰ τῷ πυθμένι β'. τοὺς πάντας ϛ'.

ſe ſalientem in fonte aquam. Apollo cognoſcens rem, prout facta erat, hanc corvo pœnam impoſuit inter homines, ut per tempus bibere non poſſet, ut ſcribit Ariſtoteles in libris de Animalibus. Hoc ejus adverſus Deos peccati teſtimonium ſtatuens, clarèque ſignificans ſitim corvi, inter ſydera conſtituit Hydrum, & corvum bibere non valentem, neque accedere. Habet ſtellas Hydrus in capite tres claras. in prima flexura ſex, unam claram quæ eſt ultima; in ſecunda flexura tres; in tertia quatuor; in quarta duas; in quinta flexura uſque ad caudam novem obſcuras. Sunt omnes viginti ſeptem. Ponitur autem corvus ſuper caudam, occidentem verſus; habetque ſtellas in roſtro obſcuram unam; in ala duas; in orrhopygio duas; in utriſque pedibus extremis ſingulas. Sunt omnes ſeptem. Ab hoc poſt flexuram aliquantulum diſtat crater, inclinatus ad genua Virginis. Habet crater in labro ſtellas duas obſcuras, in medio duas, in fundo duas. Sunt omnes ſex.

Προκύων. 42.

Αὐτός ἐστιν ὁ πρὸ τοῦ μεγάλου κυνός. προκύων δὲ λέγεται ὡς πρὸ τοῦ κυνός. Ὠρίωνος

Procyon. 42.

Hic ponitur ante canem magnum, unde & nomen habet. Eſt autem Orionis ca-

nis. Is venandi ſtudioſus fuiſſe memoratur; ideoque canem hunc appoſitum habet. Cernuntur etiam & Lepus, & aliæ feræ juxta illum. Habet ſtellas 3, quarum prima exoritur ſplendida, & ſimilitudinem refert canis, quare & Procyon dicitur, prior utique oritur quam ille & deſcendit. Reliqua aſtra poſt hæc in Zodiaco circulo ſunt, quem Sol pertranſit in 12. menſibus: quare & totidem numero ſunt ſigna.

δὲ κύων ἐςι· λέγεται δὲ διὰ τὸ φιλοκύνηγον αὐτὸν εἶναι, ἀνατεθῆναι τοῦτον αὐτῷ· καὶ γὰρ λαγωὸς ἐχόμενος, καὶ ἄλλα θηρία παρ' αὐτὸν συνορᾶται. ἔχει δὲ ἀςέρας γ΄. ὧν εἷς ὁ πρῶτος ἀνατέλλει λαμπρὸς, καὶ ποιεῖ ὁμοιότητα τοῦ κυνὸς, διὸ καὶ προκύων καλεῖται, καὶ πρῶτος ἀνατέλλει καὶ δύνει ἐκείνου. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἄςρα γίνεται ἐν τῷ ζωδιακῷ κύκλῳ, ὃν ὁ ἥλιος διαπορεύεται ἐν ιβ΄. μησὶν, διόπερ καὶ τὰ ζώδια τούτου ἰσάριθμά ἐςιν.

Quinque Stellæ. 43.

DE quinque Stellis (quas Planetas vocant) quia motum ſibi proprium habent, dicitur, quod ſint quinque deorum. Primus Phænon magnus dicitur eſſe Jovis. Secundus vocatur Phaëthon non ita magnus; hic à ſole ſic denominatur; Tertius eſt Martis, dicitur Pyrois, non multum ſplendidus, ſimilis eſt aquilæ. Quartus Veneris eſt, Phoſphorus, candidus colore: horum omnium aſtrorum maximus eſt Planeta, quem Heſperum & Phoſphorum vocant. Quintus ſtilbon Mercurii, clarus ſed parvus: Mercurio attribuitur, quoniam is exiſtimatur mundum cœleſtem deſcripſiſſe, aſtrorumque ordines & Tempeſtates dimenſus eſſe, & ſi-

Πέντε Ἀςέρες. 43.

ΠΕρὶ τῶν πέντε ἀςέρων τῶν καλουμένων πλανητῶν, διὰ τὸ κίνησιν ἔχειν ἰδίαν αὐτοῖς, λέγονται δὲ θεῶν εἶναι πέντε· πρῶτον μὲν Διὸς φαίνοντα μέγαν. ὁ δεύτερος ἐκλήθη μὲν Φαέθων οὐ μέγας, οὗτος ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ ἡλίου· ὁ δὲ τρίτος Ἄρεως, πυροειδὴς δὲ καλεῖται, οὐ μέγας, τὸ χρῶμα. ὅμοιος δὲ ἐν τῷ ἀετῷ. ὁ δὲ τέταρτος Φωσφόρος Ἀφροδίτης, λευκὸς τῷ χρώματι, πάντων δὲ μέγιςός ἐςι τούτων τῶν ἄςρων, ὃν καὶ ἑωσφόρον καὶ φωσφόρον καλοῦσι. πέμπτος δὲ Ἑρμοῦ ςίλβων, λαμπρὸς καὶ μικρός· τῷ δὲ Ἑρμῇ ἐδόθη διὰ τὸ πρῶτον αὐτὸν διακόσμον ὁρίσαι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν ἄςρων τὰς τάξεις καὶ τὰς

ὥρας μετρῆσαι, καὶ ἐπισημασιῶν καιροὺς δεῖξαι. ςίλβων δὲ καλεῖται, διὰ τὸ φαντασίαν τοιαύτην αὐτὸν ποιεῖν.

gnificationum tempora oſtendiſſe; vocatur ſtilbon, quia hujuſmodi apparentiam ipſe exhibet.

Κύκλος Γαλαξίας. 44.

Οὗτος γίνεται ἐν τοῖς φαινομένοις κύκλοις, ὃν προσαγορεύεσθαί φασι γαλαξίαν· οὐ γὰρ ἐξῆν τοῖς Διὸς υἱοῖς τῆς οὐρανίου τιμῆς μετασχεῖν, εἰ μή τις αὐτῶν θηλάσει τὸν τῆς Ἥρας μαςόν. διόπερ φασὶ τὸν Ἑρμῆν ὑπὸ τὴν γένεσιν ἀνακομίσαι τὸν Ἡρακλέα, καὶ προσσχεῖν αὐτὸν τῷ τῆς Ἥρας μαςῷ, τὸν δὲ θηλάζειν· ἐπινοήσασαν δὲ Ἥραν, ἀποσείσασθαι αὐτὸν, καὶ οὕτως ἐκχυθέντος τοῦ περισσεύματος, ἀποτελεσθῆναι τὸν γαλαξίαν κύκλον.

Circulus Lacteus. 44.

Hic circulus apparet, quem Galaxiam appellant; Non erat fas Jovis filiis cœleſtes prius adipiſci honores, quam Junonis mammam ſuxiſſent, Quare ajunt Mercurium attuliſſe Herculem, jam recens natum, & Junonis uberibus admoviſſe; hunc quidem ſuxiſſe, ſed Juno rem deprehendens eum depulit, atque ita de lactis copiâ exuberante, hunc lacteum circulum ortum eſſe.

ΤΕΛΟΣ.

FINIS.

ΦΟΥΡ-

ΦΟΥΡΝΟΥ'ΤΟΥ

ΘΕΩΡΙ'Α,

ΠΕΡΙ` ΤΗ͂Σ ΤΩ͂Ν ΘΕΩ͂Ν ΦΥ'ΣΕΩΣ.

PHURNUTI

DE NATURA DEORUM

COMMENTARIUS.

PHURNUTI DE NATURA DEORUM COMMENTARIUS.

ΦΟΥΡΝΟΥΤΟΥ ΘΕΩΡΙΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΘΕΩΝ ΦΥΣΕΩΣ.

Conrado Clauſero Tigurino interprete.

De Cælo. I.

COelum (ô puerule) ſuo circumflexu tegit terram maréque, & cuncta quæ terrâ quæque mari continentur. Hinc nomen iſtud ei datum eſt, ut dicatur οὐρανὸς, id eſt, *cælum*, quaſi ſit οὖρος, id eſt, *conſervator* cœleſtium, & ὁρίζων, id eſt, *terminus* naturæ. Quidam volunt οὐρανὸν, id eſt, *cælum* eſſe dictum ἀπὸ τοῦ ὁρᾷν αὐτὸν, ἢ ὀρέγειν, id eſt, *ab eò quòd videat & cuſtodiat* omnia. Indè derivatur nomen θυρωρὸς, id eſt, *janitor*, & πολυωρεῖν, id eſt, *ſollicitam* rei alicujus *gerere curam.* Quidam etymologiam ejus ἀπὸ τοῦ ἄνω ὁρᾶσθαι deducunt, id eſt, *quòd in ſupremo*

Περὶ Οὐρανοῦ.

[1] Οὐρανὸς, ὦ [2] παιδίον, περιέχει κύκλῳ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλατταν, καὶ τὰ ἐπὶ γῆς καὶ τὰ ἐν θαλάττῃ πάντα. [3] διὰ τοῦτο ταύτης ἔτυχε τῆς προσηγορίας, οὖρος ὢν ἄνω πάντων, καὶ ὁρίζων τὴν φύσιν. ἔνιοι δέ φασιν ἀπὸ τοῦ [4] ὁρᾷν αὐτὸν, ἢ ὀρέγειν τὰ πάντα, ὅ ἐστι φυλάττειν, οὐρανὸν καλεῖσθαι. ἀφ' οὗ καὶ ὁ θυρωρὸς ὠνομάσθη, καὶ τὸ πολυωρεῖν. ἄλλοι δ' αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὁρᾶσθαι ἄνω ἐτυμολογοῦσι.

1 Gyraldi cod. & Ox. α. conſentiunt cum impreſſis Ox. β. Flor. Ravii cod. & Vaticanus legunt, Κορνούτου ἐπιδρομὴ τῶν κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν θεωρίαν παραδεδομένων. atque ita ipſum ſcripſiſſe credo Phurnutum; nam περὶ οὐρανοῦ, ut habet alius codex Oxon. eſt primi capitis titulus. Ger. Voſſio placet titulus impreſſus: Theodoretus Therap. 3. & Etym. in Ζεὺς, περὶ Ἑλληνικῆς θεολογίας inſcribunt, brevitatem quærentes. Fuit huic prænomen Πολυδεύκης, cujus περὶ μύθων in Vat. non videtur alius ab hoc libro. Tribuitur huic quoque δωδέκαθλον Herculis in cod. Veneto; ſanè immediatè præmittitur huic operi in cod. Ox. α. ut edidit Allatius. Vid. Geſneri Bibl. in *Phurnuto*, *Polydeuce*, & *Cornuto*.

2 Παιδίον Γεώργιε, Ox. α. & Gyrald. Cod. Zenonis definitio habetur apud Achil. in Arat. p. 85.

3 καὶ διὰ. Ox. β.

4 ἀπὸ τοῦ ὡρεῖν αὐτὸν ἢ ὡρεύειν Ox. α—τὰ ὄντα Ox. β. Achil. in Aratum. p. 85. Ὁ τοῦ Ὀρφέως οὐρανὸς οὖρος καὶ πάν-

γοῦσι. καλεῖται δὲ σὺν πᾶσιν οἷς περιέχει [5] κόσμος, ἀπὸ του κάλλιςα διακοσμεῖσθαι. Τινὲς δὲ τῶν ποιητῶν [6] Ἄκμονος αὐτὸν ἔφασαν εἶναι υἱὸν, τὸ ἄκμητον τῆς περιφορᾶς αἰνιττόμενοι. ἢ ὑπολαβόντες ὅτι ἄφθαρτός ἐςι, τοῦτο παρισῶσι διὰ τῆς ἐτυμολογίας. κεκμηκέναι γὰρ λέγομεν τοὺς τετελευτηκότας. ἡ δ' οὐσία αὐτοῦ πυρώδης ἐςὶν, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ἡλίου, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων [7] ἄςρων. ὅθεν καὶ αἰθὴρ ἐκλήθη, τὸ ἐξώτατον μέρος τοῦ κόσμου, ἀπὸ τοῦ αἴθεσθαι. τινὲς δέ φασιν ἀπὸ τοῦ [8] ἄνω θεῖν οὕτως αὐτὸν ὠνομάσθαι, ὅ ἐςι, ῥοίζῳ φέρεσθαι. καὶ τὰ ἄςρα γὰρ, οἱονεὶ ἄςατά ἐςι, καὶ οὐδέποτε ἱςάμενα, ἀλλ' ἀεὶ κινούμενα. [9] Εὔλογον δὲ καὶ τοὺς θεοὺς ἀπὸ τῆς θέσεως ἐσχηκέναι τὴν προσηγορίαν. πρῶτον γὰρ οἱ ἀρχαῖοι θεοὺς ὑπελάμβανον εἶ-

ναι,

loco eſſe conſpiciatur. Vocatur hæc univerſa cœli machina κόσμος, id eſt, *mundus*, ornamenti nomine. Quidam poëtæ tradiderunt, cœlum eſſe Acmonis filium, volentes per id motum ejus irrequietum ſignificare. Sive cùm cœlum crederent æternum, nullíque corruptioni obnoxium, ejus incorruptibilitatem per iſtam nominis etymologiam oſtendere affectârunt. Dicimus namque κεκμηκέναι, id eſt, *opus ſuum perfeciſſe*, ſeu telam ſuam abſolviſſe, & quieſcere, quotquot fato functi ſunt. Cœli autem ſubſtantia ignea eſt, ut ex ſole aliiſque aſtris conjicere licet. Hinc extrema mundi pars æther nuncupatur, ἀπὸ τοῦ αἴθεσθαι, id eſt, *ab eo quod ardeat.* Quidam aſſerunt hoc nominis æthera nactum eſſe ἀπὸ τοῦ ἄνω θεῖν, id eſt, *quod in ſupremis currat*, id eſt, *ſtrepitu feratur.* Aſtra namque nominantur, quaſi nunquam ſubſiſtant, verum ſemper in motu ſint. Veriſimile eſt & θεοὺς, id eſt, *deos*, ἀπὸ τῆς θέσεως, id eſt, à *poſitione ſeu ſitu* hoc nomen

πάντων φύλαξ εἶναι βύλεται. Damaſcius περὶ ἀρχῶν.

5 κόσμ☉· πρῶτ☉ Πυθαγόρας τὸ πᾶν, κόσμον ἐκάλεσεν ἐκ τῆς διακοσμήσεως. Achil. in Aratum. Auctor. lib. de mundo c. 2.

6 Callimachus & Simmias Rhodius in Alis, ubi Scholiaſtes & Salmaſius videri poſſunt. Heſych. in Ἀκμονίδης — ὀυρανὸς, Ἄκμον☉ παῖς. Etym. M. conſentit, legit quoque τὸ ἄκμητον ἀπὸ τῆς περιφορᾶς cum Euſtathio ad ιλ. Σ. & codd. Ox. idem — ἢ ὑπολαμβάνοντες [leg. ὑπολ.] ὀυρανὸν, ὅτι ἄφθαρτός ἐςι, &c. —— Vide Joan. Diac. in Heſiod. Theog. p. 151. β.

7 l. ἀςέρων. Oxon. α. χ. Hom. ιλ. ε. v. 5. Diac. in Theog. p. 145. β. Ælian. vel author. lib. de mundo c. 2.

8 ἀπὸ τοῦ ὀρέειν, ἄνω θεῖν — conjicio legendum. firmat hanc lectionem Achil. in Aratum p. 85. ἢ ἀπὸ τοῦ ὀρέειν· κινεῖται γάρ. —— τὸ δὲ ὄρον τὸ ἄνω σημαίνει. idem. Oxon. β. l. ἀεὶ θεῖν. —— V. lib. de Mundo, c. 2.

9 Hic caput 2 orditur cod. Oxon. Περὶ τῶν λεγομένων παρ' Ἕλλησι θεῶν. Εὐλ. ——

10 ἰδια-

traxiſſe. Antiquitus enim eos eſſe deos perſuaſi ſunt, quos certo motu ferri deprehenderunt: & hos authores eſſe exiſtimaverunt mutationis aſtrorum, & conſervationis hujus univerſi. Hi igitur ſint Dii, conſervatores & conditores omnium quæ facta ſunt.

ναι, οὓς εὗρον [10] ἀδιαπτώτους φερομένους, αἰτίους αὐτοὺς νομίσαντες εἶναι τῶν του [11] ἀςέρος μεταβολῶν, καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ὅλων. [12] ταῦτα δ' ἂν εἶεν οἱ θεοὶ, θετῆρες καὶ ποιηταὶ τῶν γινομένων ὅλων.

10 ἀδιαπτώτως. Ox. α. ἀδιαλείπτως, Ox. β. *Plato in Cratylo.* pro εὗρον, lego ἱέρον ——

11 lego ἀέρος. Vid. Diac. in Theog. p. 145. β. ubi multa quæ huc faciunt.

12 τάχα δ' ἄν. Oxon. β. & pro θετῆρες, δοτῆρες καὶ τ. MS. non diſtinguit hîc capita. tantum ponit colon — & περὶ τοῦ Διός, in Marg.

De Jove. 2.

Περὶ τοῦ Διός.

UT nos gubernamur ab anima, ſic & mundus animam habet, à qua ne diffluat continetur. Mundi autem anima ζεὺς, id eſt, *Jupiter* appellatur. Hoc nominis autem nimirum inde habet, quòd omnium ſalus ab ipſo ſolo pendeat, quódque cauſa vitæ ſit omnibus, quæcunque vivunt: propterea etiam univerſi rex vocatur. Vel Jupiter dicitur mundi anima, quòd, quemadmodum nobis præſit animus, ſic omnibus longè latéque imperet natura. Mundi animam & δία, id eſt, *Jovem* vocant: id autem ideo, quod ipſius præſidio omnia fiant, & in ſua eſſentiâ conſerventur. Quidam mundi animam nominant

ΩΣπερ δὲ ἡμεῖς ἀπὸ ψυχῆς διοικούμεθα, οὕτω καὶ ὁ κόσμος ψυχὴν ἔχει τὴν συνέχουσαν αὐτόν. καὶ αὕτη καλεῖται ζεύς. [1] πρότερον διὰ τὸ σώζουσα καὶ αἰτία οὖσα τοῖς ζῶσι τοῦ ζῆν, διὰ τοῦτο βασιλεύειν ὁ ζεὺς λέγεται τῶν ὅλων. ἢ ὡς ἂν καὶ ἐν ἡμῖν ἡ ψυχὴ καὶ ἡ φύσις ἡμῶν βασιλεύειν ῥηθείη. Δία δ' αὐτὸν καλοῦμεν, ὅτι [2] δι' αὐτὸν γίνεται καὶ σώζεται τὰ πάντα. παρά τισι δὲ καὶ δεὺς λέγεται, τάχα ἀπὸ τοῦ δεύειν τὴν γῆν, ἢ μεταδιδόναι [3] τοῖς ζῶσι ζωτικῆς ἰκμάδ-

1 πρώτως καὶ διὰ παντὸς ζῶσα, καὶ —— Oxon. & ὡσπὲν, ſine ἢ —— Nicas etym. in Ζεύς, & Diac. in Theog. p. 151.

2 hanc ipſam, ineptam licet, rationem reddidit Orpheus in cratere.

καὶ ζῆν' αὐτὸν καλέουσι,
καὶ δία τ' ἠδ' ὅτι δὴ διὰ τοῦτον πάντα τέτυκται.

3 Τοῖς ζῶσι. alius cod. σωματικῆς.

ἰκμάδος. [4] καὶ ἡ γενικὴ πτῶσις, ἀπ' αὐτῆς ἐςὶ διὸς, παρακειμένη πῶς τῇ δεύς. οἰκεῖν δὲ ἐν τῷ οὐρανῷ λέγεται, ἐπεὶ [5] ἐκεῖ τὸ κυριώτατον μέρος τῆς τοῦ κόσμου ψυχῆς. καὶ γὰρ αἱ ἡμέτεραι [6] ψυχαὶ, πῦρ εἰσι.

δεύς. idcirco autem, quòd *irriget* terram, aut quòd viventibus *vitalem humorem* ſubminiſtret. Genitivus autem à δεὺς, eſt διός. ut qui ei ſit propinquior, quàm nominativo ζεύς. Sedes ipſius cœlum eſſe dicitur, ſiquidem cœlum eſt animæ mundi pars principaliſſima. Sunt enim & animæ noſtræ de ſubſtantia ignis.

4 Joan. Diacon in Theog. ὁ Ζεὺς τοῦ Διὸς κλίνεται. δηλουμένου πάντως ἡμῖν ὡς οὗτός τε ζωή ἐστι, καὶ δι' αὐτοῦ ζῶσι τὰ ζῶντα. mox, πῶς τοῦ Διός.

5 ἐπεὶ ἐκεῖ ἐστι —— MS.

6 Animus eſt ex ſempiternis illis ignibus, quæ ſidera & ſtellas vocatis. Vid. Macrob. lib. 1. c. 14. Som. Sc. Addit Oxon. *α*.

Καὶ ἄλλως.

Κατὰ τὸν ἱςορικὸν μῦθον τῶν παλαιῶν ὁ Κρόνος συζευχθεὶς τῇ Ῥέᾳ ἐγέννησε τὸν Δία, τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὸν Πλούτωνα. ἔτεκε δὲ καὶ ἄλλα τινὰ, ἃ φασιν κατήσθιε, μόνον δὲ τὸν Δια οὐκ ἠδυνήθη φαγεῖν, διὸ καὶ μόνος τῶν ἄλλων ἔζησεν ὁ Ζεύς. τοῦτο μὲν ἀλληγορικῶς οἱ ἐξηγηταί φασιν εἶναι. τὸν μὲν γὰρ Κρόνον, χρόνον καλοῦσι κατὰ μετάθεσιν τοῦ ψιλοῦ εἰς τὸ ἀντιςοιχοῦν αὐτῷ δασύ. Ῥέαν δὲ τὴν γῆν, ἥτις πάντα ῥέει τὰ ὑλικὰ, ἀπὸ τοῦ ῥεῖν. καλῶς οὖν ἡ ἀλληγορία νοεῖται, διὰ γὰρ τοῦ χρόνου καὶ τῆς γῆς πάντα τίκτεται· μὴ ὄντος γὰρ χρόνου, οὔτε κόσμος ἐςίν· ἐκ γὰρ τῆς ἀρχῆς τοῦ χρόνου ὁ κόσμος ἐγένετο. ἕως οὗ χρόνος, καὶ κόσμος· καὶ τὸ ἀνάπαλιν. Συνεμίγη οὖν ὁ Κρόνος τῇ Ῥέᾳ, ἤγουν, ὁ χρόνος τῇ γῇ, ὅθεν γέγονε τ' ἄλλα. ὁ δὲ Κρόνος, ἤτοι ὁ χρόνος, πάντα κατήσθιε πλὴν τοῦ Διός. καὶ τοῦτο δὴ φανερὸν, ὅτι ὁ καιρὸς πάντ' ἀφανίζει πλὴν τὸ ὂν ἀθάνατον. καὶ γὰρ Πλάτων ὁ φιλόσοφος Δία, τὸν σύμπαντα κόσμον ἐξωνόμασεν εἶναι. ἄλλοι δὲ τὴν ψυχὴν, διὰ τὸ ἀεὶ μένειν· ἄλλοι δὲ αὐτὴν τὴν ἄϋλον καὶ ἀθάνατον ὀυσίαν. ὥςτε ὁ Ζεὺς ἐςὶν ἀπὸ τοῦ ζῆν· μόνος γὰρ τῶν ἄλλων ἔζησεν, καὶ νικήσας τὸν χρόνον ἐβασίλευσεν. οὗ ἡ βασιλεία κατὰ τοὺς παλαιοὺς τῶν ἑλλήνων ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς πολυδειράδος ὀυλύμποιο πέλει. ἐξ οὗ μὲν Ἀπόλλων καὶ Ἄρτεμις ἐγεννήθησαν διὰ τῆς Λητοῦς· Λητὼ γὰρ τὴν νύκτα ὀνομάζουσι κατὰ μετάθεσιν τοῦ δασέως θ εἰς τὸ ψιλὸν αὐτοῦ τ, λήθη τὶς οὖσα· ἐν γὰρ τῇ νυκτὶ καθευδόμενοι,

λανθά-

λανθάνονται πάντ' οἱ ἄνθρωποι. Τῇ δὲ Ἥρᾳ συμμιγεὶς, ἔτεκεν Ἄρεα. Ἥραν δὲ τὸν ἀέρα καλοῦσιν οἱ παλαιοί. Ἔτεκε δὲ καὶ τὸν Διόνυσον ἐκ τοῦ ἰδίου μηροῦ, ἑπταμηνιαῖον παρὰ τῆς Σεμέλης. Καὶ Ἀθηνᾶν ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, δηλονότι τὴν γνῶσιν καὶ τὴν φρόνησιν, διὸ καὶ τριτὼ αὐτὴν ἡ Ἀτθὶς διάλεκτος ὀνομάζει. Τριτὼ γὰρ τὴν κεφαλήν φασιν οἱ Ἀθηναῖοι. Hæc interprete non egent. Sed operæ erit pretium conferre cum hoc capite primum caput Eclogarum Phyſicarum Joannis Stobæi, qui quidem ejus partem primam ex Porphyrio περὶ ἀγαλμάτων deſumſit, tametſi in impreſſo deſit Porphyrii nomen.

De Junone. 3.

SOror & conjux Jovis eſſe traditur Juno, quæ eſt aër. Statim námque ei copulata & conjuncta eſt, cùm in altum à terra tolleretur, eámque ipſus conſcenderet. Ex eodem quoque fluxu nati ſunt. Diffluens enim in tenuitatem ſubſtantia, ignem, & aëra producit. Hinc & Rheam ipſorum eſſe matrem fabulati ſunt, patrem verò aſſignârunt χρόνον, id eſt, *Saturnum.* Id autem propterea factum eſt, ut conſtaret certâ temporis menſurâ, illa eſſe facta: ſive quòd per conjunctionem, & materiæ commixtionem fiat elementorum productio. Sive (& hæc cauſa veriſimilior eſt) quòd tantiſper aër

Περὶ τῆς Ἥρας.

Γυνὴ δὲ καὶ ἀδελφὴ [1] αὐτοῦ παραδέδοται ἡ ἥρα, ἥ τις ἐστὶν ἀήρ. συνῆπται γὰρ εὐθὺς αὐτῷ, καὶ κεκόλληται, αἰρομένη ἀπὸ τῆς γῆς, ἐκείνου αὐτῆς ἐπιβεβηκότος. [2] καὶ γεγόνασιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς νεύσεως. ῥυεῖσα γὰρ εἰς λεπτότητα ἡ οὐσία, τό, τε πῦρ καὶ τὸν ἀέρα ὑφίστησιν. ἐφ' ᾧ καὶ Ῥέαν τὴν μητέρα αὐτῶν ἐμυθεύσαντο εἶναι, πατέρα δὲ τὸν Κρόνον. ἤτοι διὰ τὸ ἐν τεταγμένοις μέτροις χρόνου γενέσθαι ταῦτα, ἢ διὰ τὸ κατὰ σύγκρισιν καὶ κρασμὸν τῆς ὕλης, τὴν εἰς τὰ στοιχεῖα διάκρισιν ἀποτελεῖσθαι. ἢ ὅπερ πιθανώτερον, διὰ τὸ τηνικαῦτα ὑφί-

1 τοῦ Διός. MS. Joan. Diac. in Theog. p. 163. β. mox. ἐκ τῆς—MS. pro ἐπὶ τῆς, rectius. pro νεύσεως forte ῥεύσεως. quod de Rheâ & Crono hîc dicitur, multis à Damaſcio exponitur libro περὶ ἀρχῶν.

2 Cod. Oxon. α. Legit, γεγόνασιν ἐκ τῆς ἐπὶ τὰ αὐτὰ νεύσεως. Quod Damaſcius puto voluit his verbis, Ἡ' ἥρα τὰ τοῦ Διὸς γεννήματα παραλαβοῦσα εἰς ἄλλην διακόσμησιν.

3 Pro-

ὑφίστασθαι τὸν ἀέρα, ἡνίκ' ἂν ἐκ [3] πυρὸς ἐκινεῖτο ἡ φύσις, ἐπὶ τὸ κραίνειν καὶ ἀποτελεῖν τὰ ὄντα.

ſubſiſtat, quantiſper ab igne impellatur, & moveatur natura ad commiſcendum & procreandum entia.

3 Proclus in Plat. Fol. fuſè hanc rem explicat. Vid. Schol. Hom. ιλ. α. v. 609. pro ἐκινεῖτο MS. κινεῖται.

Περὶ τοῦ Ποσειδῶνος.

Διὰ δὲ ταύτην τὴν αἰτίαν, καὶ τὸν Ποσειδῶνα ἔφασαν οἱ ἀρχαῖοι εἶναι, Κρόνου καὶ Ῥέας υἱόν. καὶ γὰρ τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς εἰρημένης μεταβολῆς γίνεται. Ποσειδῶν δέ ἐστιν ἡ ἀπεργαστικὴ [1] ἐν τῇ γῇ, καὶ περὶ τὴν γῆν, ὑγροῦ δύναμις· ἤτοι ἀπὸ τῆς πόσεως οὕτω κληθεῖσα, καὶ τοῦ διδόναι ταύτην. ἢ καθ' ἕτερον λόγον Ποσειδῶν ὠνόμασται, διὰ τὴν [2] παραχθησομένην αὐτοῦ ἰδιότητα.

De Neptuno. 4.

EAdem ratione moti veteres annotarunt, Neptunum Saturni & Rheæ eſſe filium. Nam ex prædicta mutatione & commixtione, etiam aqua exoritur. ποσειδῶν autem eſt illa potentia, qua in terræ viſceribus, & circa terram, humor generat. ποσειδῶν autem ea potentia nominata eſt, à *potatione ſive irrigatione*, & à διδόναι, id eſt, dare, quod videlicet humorem terræ largiatur. Aut alia iſtius nominis cauſa eſt, quæ forſan à ſingulari quadam ipſius efficaciâ ſive virtute deſumpta eſt.

1 τῇ ἐν τῇ —— mox διδόναι MS.
2 παραδειχθησομένην MSS. ſed uterque hîc hiulcus. pro καθ' ἕτ. &c. εἴτε λόγος καθ' ὃν ἡ δεῖπι φύσις, φύσει ἰδίως ἐστιν. εἴθ' ὅσον πόδος. —— ίων ὠνόμασται κατὰ τὴν παρ. Alter ſic. εἴτε λόγος, εἴθ' ὅσον ἀπὸ. —— σειειν ὠνομ. Nicas Etym. ſolet ex Phornuto derivationes petere. Vid. eum in voce.

Περὶ τοῦ Ἅδου.

Ἀδελφὸς δὲ αὐτῶν καὶ ὁ ᾅδης εἶναι λέγεται. οὗτος δέ ἐστιν ὁ παχυμερέστατος καὶ προσγειότατος ἀήρ. [1] ὁμοῦ γὰρ

De Plutone. 5.

FRater prædictorum Pluto eſſe fertur. Eſt autem Pluto, aër denſiſſimus terræ proximus. Pariter enim fiunt, &

γίνεται.

1 ὁμοῦ γὰρ —— MS. ὁμοῦ γὰρ αὐτὸς [αὐτοῖς MS. β.] γίνεται καὶ αὐτὸς ἀρξάμενος ῥεῖν, καὶ κραίνειν τὰ ὄντα. poſt γίνεται pono minimam diſtinctionem. —— mox ἀΐδην, MS.

fluere miſcerique incipiunt, ut naturalis ratio, quæ de ipſo habetur, ſignificare videtur. Nomen autem ᾅδης, vel inde nactus eſt, aut quod per ſe ſit inviſibilis, unde hoc nomen dividentes, eum ἀΐδα appellare conſueverunt: aut, quòd per antiphraſin ſic dicatur, quaſi mortem nobis jucundam & ſuavem reddat, ἀπὸ τοῦ ἀνδάνειν, id eſt, *placere.* Vocatur autem Pluto idcirco, quòd omnia cùm ſint corruptioni obnoxia, poſtremò ad ipſum deducantur, ejúſque dominio ſubjiciantur.

γίνεται. καὶ ἄρχεται κραίνειν καὶ ῥεῖν τὰ ὄντα, κατὰ τοὺς ἐν αὐτῷ λόγους τῆς φύσεως. καλεῖται δὲ ᾅδης, ἢ ὅτι καθ' αὐτὸν ἀόρατός ἐστιν, ὅθεν καὶ διαιροῦντες ἀΐδα αὐτὸν ὀνομάζομεν. ἢ κατὰ ἀντίφρασιν, ὡσανεὶ [2] ὁ ἀνδάνων ἡμῖν τὸν θάνατον. καὶ πλούτων δὲ ἐκλήθη, διὰ τὸ πάντων ὄντων φθαρτῶν, μηδὲν εἶναι ὃ μὴ τελευταῖον εἰς αὐτὸν κατάγεται, καὶ αὐτοῦ κτῆμα γίνεται. [3].

2 ἥκιστα ἀνδάνοντος ἡμῖν τοῦ θανάτου. MS.

3 huc videntur pertinere ea quæ MS. paulo ſupra ponit, εἰς τοῦτον χωρεῖν ἡμῖν κατὰ τόν. —— αἱ ψυχαὶ δοκοῦσι. ἥκιστα, cæterum Gyrald. Synt. 6. notat hic in impreſſis quædam deeſſe.

De Rhea. 6.

Περὶ τῆς Ῥέας.

CUm veteres Rheam juxta prædictum fluxum finxiſſent, non ab re etiam pluviarum & imbrium cauſas in ipſam reduxerunt. Plerunque enim imbres cum fulgure & tonitru ad nos deferuntur. Fingunt hanc gaudere tympanis, cymbalis, fulminibus & facibus. Quoniam autem imbres è cœlo deſcendunt, ſæpius autem è montibus ſtillare conſpiciuntur, primò ab Ida monte præalto ei nomen impoſuerunt.

ΤΗς δὲ Ῥέας κατὰ τὴν παραδεδομένην [1] ῥύσιν εἰδοποιουμένης, εἰκότως ἤδη καὶ τὴν τῶν ὄμβρων αἰτίαν ἀνατιθέασιν αὐτῇ, ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, μετὰ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν συμβαίνει γίνεσθαι. καὶ ταύτην [2] παρεισάγουσι τυμπάνοις καὶ κυμβάλοις, [3] καὶ κεραυνοῖς, ἢ λαμπαδηφορίαις χαίρουσαν. ἐπεὶ δὲ ἄνωθεν ὄμβροι [4] καταχεράσουσι, πολλαχοῦ δὲ καὶ ἀπὸ τῶν

ὀρῶν

1 παραδεδειγμένην. MS.

2 παρεισήγαγον. MS.

3 κεραυλίαις. & κεραυνίαις MSS. prius probatur. αὐλὸς Βερεκύντιος. Heſych. Ovid. Faſt.

Protinus inflexo Berecynthia tibia cornu
Flabit, & Idææ feſta parentis erunt.

Seguini num. p. 118.

4 καταῤῥέουσι & καταχεράσουσι. MS.

5 ἰπῶν,

ὀρῶν κατερχόμενοι φαίνονται, πρῶτον μὲν τὴν Ἴδην [5] ἐπωνόμασαν αὐτοῦ μετέωρον ὄρος, καὶ ὃ μακρόθεν ἐστὶν ἰδεῖν, ὀρείαν αὐτὴν προσαγορεύοντες. καὶ τὰ γενναιότατα τῶν ἐν τοῖς ὄρεσι γινομένων ζώων, τοὺς λέοντας [6] ὑπ' αὐτῆς παρεισάγουσι. τάχα ἐπεὶ καὶ οἱ χειμῶνες ἀγριωπόν τι ἔχουσι. πυργωτὸν δὲ περίκειται στέφανον, ἤτοι διὰ τὸ κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τῶν ὀρῶν τίθεσθαι τὰς πόλεις [7] ὀχυρωτάτου ἕνεκεν, ἢ ἐπεὶ ἀρχηγός ἐστι τῆς πρώτης καὶ ἀρχετύπου οὐσίας τοῦ κόσμου. καρδίαν δ' ἀνατιθέασιν αὐτῇ, παριστάντες ὅτι αἰτία τῆς [8] ζωογονίας αὕτη ἐγένετο. κατὰ τοῦτο δὲ καὶ ἄλλους τινὰς τύπους περὶ τὸ στῆθος αὐτῆς περιτιθέασιν, ὡς τῆς τῶν ὄντων [9] ποικιλίας, καὶ παντὸς χρώματος ἐξ αὐτῆς γεγονυίας. ἔοικε δὲ ἡ αὐτὴ καὶ ἡ παρὰ Σύροις [10] Ἀρταγὰ εἶναι, ἣν διὰ τοῦ περιστερᾶς καὶ ἰχθύος ἀπέχεσθαι τιμῶσι,

Et quoniam mons etiam ab illis qui quàm longiſſimo intervallo ab ipſo diſtant, videri poteſt, eam ὀρεῖαν, id eſt, *montanam* nuncupare placuit. Animalia quoque ex eorum numero quæ in montibus eduntur, generoſiſſima, ejus currui jungunt: nimirum ideo quòd præacutæ hyemes, nonnihil aſpectu ſunt horridæ. Corona turrita ejus capiti imponitur, ſive quòd antiquitus urbes, quò eſſent loci natura magis munitæ, in montibus ædificabantur; ſive, quòd cauſa & origo ſit primæ mundi ſubſtantiæ. Cor ei conſecrant, innuentes ipſam eſſe cauſam generationis animalium. Propterea variis coloribus diſtinctas formas quaſdam ejus pectori applicant, tanquam decóra & amabilis eorum quæ ſunt, varietas, & omnis color ab ipſa ſolâ proveniant. Videtur hæc eſſe eadem, quæ apud Syros Artaga dicitur, quam colunt abſtinen-

5 ἐπων. αὐτῇ. MS. Heſych. Σιμίεραμιν, quæ Suidæ eſt Rhea, περιστερὰν ὀρείαν interpretatur. אדרא & [illegible]

6 λέοντας ἡνιοχουμένους ὑπ' αὐτῆς παρεισήγαγον. MS. Claud. — *blandique leones ſubmisêre jubas.* Servius ad III. Æn. ad, *cultrix Cybele.*

7 ὀχυρότητος ἕν. MS. & Mox pro οὐσίας, πόλεως. Rheam Orpheus mundi naturæque parentem facit apud Proclum in Timæum. p. 315.

8 περιείληφεν πάσας τὰς ζωογονικὰς δυνάμεις. Proclus ibid. ζωογόνον ῥοίζημα προΐησι. & ζωοποιὸς ἡ Ῥέα. Damaſc. περὶ ἀρχῶν.

9 Titanes à Phyſiologis dicuntur qualitates, horum præſes Rhea, πάσης Τιτανικῆς διαιρέσεως ἔξαρχος. Proclus, Timæo. pro χρώματος αὐτ' — MS. l. χρήματος δι' αὐτῆς γεγονότος — V. Procl. Tim. p. 296. & Damaſcium. Pignor. Menſ. Iſiac. p. 19.

10 Ἀταργάτις MS. ἣν καὶ διὰ τὸ περιστερᾶς καὶ ἰχθύος ἀπέχεσθαι τιμῶσι. id nomen videtur derivari ab אדיר & דג piſcis magnus, puto Δαχὼ & Δαχὸν apud Damaſcium, Babyloniorum deos, hinc dici. Vid. Seld. de Diis Syris. Bochartum in Phaleg. Gyrald. Synt. 1. p. 61, 62. Voſſ. idol. l. c. 23. Macarii Abrax. p. 70. Syriæ duo numina. *German. Eratoſth.*

11 οὐσίας

tes à columbarum & piſcium eſu. Per hunc colendi ritum indicant, ſubſtantiæ ſive entium cauſas eſſe aërem & aquam. Phrygia vocatur, quod frequenti & excellenti cultu apud Phryges celebretur, penes quos & Gallorum ſacerdotium increbuit. Hoc ſacerdotium Cœli caſtrationem, quam Græci fabulati ſunt, repræſentat. Nam traditur Saturnum devoraſſe liberos, quos ex Rhea ſuſtulit. Id ſanè admodum veriſimiliter traditum eſt. Siquidem quæcunque generantur ratione prædicti motus, eâdem ratione ejuſdem motus tandem intereunt. Tale autem quippiam & tempus eſt: ab ipſo enim omnia quæ condita ſunt, conſumuntur. Ferunt Rheam, cùm peperiſſet Jovem, loco Jovis ſaxum faſciis involutum detuliſſe ad Saturnum, dicentem, ſe hoc partu eſſe enixam. Demiſit igitur & ſaxum iſtud in ventrem Saturnus. Jupiter autem cùm furtim educaretur, tandem mundi imperium nactus eſt. Eſt autem alius, quàm verba ipſa ſignificent, iſtius fabulæ ſenſus. Fabula enim hæc ad oſtendendam mundi creationem compoſita eſt. Quia tum temporis natura, quæ nunc mundum regnat & adminiſtrat, in mundo nutriebatur: & tandem invaluit. Lapis enim hic,

τιμῶσι, σημαίνοντες ὅτι τὰ μάλιςα δηλοῦντα τὴν τῆς οὐσίας [11] αἵρεσιν, ἀὴρ καὶ ὕδωρ ἐςί. Φρυγία δ' ἰδίως εἴρηται, διὰ τὸ θρησκεύεσθαι παρὰ τοῖς Φρυξὶν ἐξόχως, παρ' οἷς καὶ ἡ τῶν Γαλλῶν ἐπεπόλασε παρεδρία, τάχα τι τοιοῦτον ἐμφαίνουσα, ὁποῖον καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι περὶ τῆς τοῦ οὐρανοῦ ἐκτομῆς μεμύθευται. [12] πρῶτον μὲν γὰρ ὁ κρόνος λέγεται καταπίνειν τὰ ἐκ τῆς Ῥέας αὐτῷ γινόμενα τέκνα. εἴληπται μὲν οὖν οὕτω πάνυ εἰκότως. ἐπειδὴ ὅσα ἂν γίνονται κατὰ τὸν εἰρημένον τῆς κινήσεως λόγον, πάλιν κατὰ τὸν αὐτὸν ἐν περιόδῳ ἀφανίζεται. καὶ ὁ χρόνος δὲ τοιοῦτόν ἐςι. δαπανᾶται γὰρ ὑπ' αὐτοῦ τὰ [13] γενόμενα. εἶτα τὴν Ῥέαν φασὶ, γεννωμένου αὐτῇ τοῦ Διὸς, λίθον ἀντ' αὐτοῦ προςενεγκεῖν ἐσπαργανωμένον τῷ Κρόνῳ, τοῦτον εἰποῦσα τετοκέναι. κἀκεῖνον μὲν καταποθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· τὸν [14] δὲ Δία τραφέντα, βασιλεῦσαι τοῦ κόσμου. ἐνταῦθα οὖν ἄλλως εἴληπται ἡ κατάποσις. συντέτακται γὰρ ὁ μῦθος περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως, ἐν ᾧ τότε ἀνετράφη ἡ διοικοῦσα αὐτὸν φύσις, καὶ ἐπεκράτησεν, ὅτε εἰς τὸ μεσαίτατον

αὐτοῦ

11 ἐσίας αἵρεσιν — Vide quæ Gyrald. p 62. &. Hom. ιλ. O. v. 18.

12 Etym. M. in Κρόνος.

13 τὰ γινόμενα ἐξ αὐτοῦ — & ἐν αὐτῷ — & mox γενώμενα & γενόμενα. MSS.

14 λάθρα τραφέντα. MS.

15 εἰ

αὐτοῦ ὁ λίθος οὗτος, ὃν καλοῦμεν γῆν, οἱονεὶ καταποθεὶς, ἐγκατεστηρίχθη. οὐ γὰρ ἂν ἄλλως συνέστη τὰ ὄντα, [15] εἰ μὴ ἐπὶ θεμελίῳ ταῦτα ἐρείσθη, γινομένων καὶ τρεφομένων ἐντεῦθεν πάντων.

quem nos terram vocamus, medium locum, quaſi devoratus, firmiter occupavit. Nec enim aliter conſiſtere poſſent entia, niſi tali tantóque innitentur fundamento. Hinc omnia & naſcuntur, & ſua alimenta conſequuntur.

15 εἰ μὴ καὶ ἐπὶ θ. ταύτης. MS. De hac fabula & ejus Phyſiologiâ Heſiodi Interpres agit pag. 129. 130. 143. 144. 147. ubi noſtri verba videas. V. etiam χ. ιλ. O. v. 318. & Apollonii Rh. l. I. v. 1098. De Rhea iſta θεολογεῖ Damaſcius. Ἡ Ῥέα τοῦ Κρόνου εἰς ἄλλην διακόσμησιν παράγει τὰ γεννήματα. Et alibi idem. Τῇ Ῥέᾳ ἡ Ὀγδοὰς προσήκει, ὡς ἐπὶ πᾶν κινηθείσῃ κατὰ τὰς διαιρέσεις, καὶ οὐδὲν ἧττον ἑστώσῃ παγίως καὶ κυβικῶς. Idem πρῶτος ἐκεῖνος [ὁ Κρόνος] βούλεται τὰ οἰκεῖα γεννήματα περιέχειν, διὸ καὶ τοῖς ἱερατικοῖς οἱ Κρόνιοι τετήρηνται δαίμονες παιδοβορσίαις χαίροντες, καὶ τὴν τοιαύτην προβεβλημένοι δύναμιν.

Περὶ τοῦ Κρόνου.

De Saturno. 7.

Τέως [1] δὲ ὁ κρόνος ἱστορεῖται συνεχῶς κατιὼν ἐπὶ τῷ μίγνυσθαι τῇ γῇ. τοῦτον δὲ ἐκτεμεῖν, καὶ παῦσαι τῆς ὕβρεως. ὁ μὲν γὰρ Ζεὺς ἐκβαλὼν αὐτὸν τῆς βασιλείας, κατεταρτάρωσε. διὰ γοῦν τούτων αἰνίττονται, ὅτι [2] ἡ τῆς ὅλης γενέσεως τάξις, ἣν ἔφαμεν ἀπὸ τοῦ κραίνειν, Κρόνον εἰρῆσθαι, τὴν γινομένην τέως πολλὴν ῥύσιν τοῦ περιέχοντος ἐπὶ τὴν γῆν ἔστειλε, λεπτοτέρας ποιήσασα τὰς ἀναθυμιάσεις. ἡ δὲ τοῦ κόσμου [3] φύσις ἐπιχύσεις

HActenus traditum eſt, Saturnum è cœlo deſcendiſſe, ſtupríque conſuetudinem cum Terra habuiſſe. Spoliatus autem tandem teſtibus, Terram injuriâ afficere ceſſavit. Nam Jupiter eum regno ejectum, in Tartarum præcipitem dedit. Per hæc igitur, quaſi ſub involucris tractatur, univerſum generationis progreſſum ſeu ordinem, quem ἀπὸ τοῦ κραίνειν, id eſt, *commiſcendo* deduximus, κρόνον, id eſt, *Saturnum* vocitari. Saturnus fluxum cœli in terram uberiorem cohibuit, & exhalationes te-

ἐπι-

1 Τέως δὲ ὁ μὲν & —— τελευταῖον δὲ ὁ μὲν MSS. & κατιόντα ε. τ. μ. τ. γῇ τὸν οὐρανὸν —— lego igitur τὸν οὐρανὸν ἐκτεμεῖν. τοῦτον δὲ τὸν Δία ἐκτεμεῖν καὶ π. τέταρτος ὁ Κρόνος βιασάμενος τὸν πατέρα· πέμπτος ὁ Ζεὺς, κρατήσας τοῦ πατρὸς —— Procl. Tim. ex Orpheo. ſed apertiùs Porphyrius de *Antro.* N. ὁ καὶ παρὰ ὁ Κρόνος· καὶ δεθεὶς ἐκτέμνεται, ὡς ὁ οὐρανός. & mox τὸν οὐρανὸν κατιόντα εἰς γῆν ἐκτέμνει Κρόνος. Vid. χ. ιλ. β. v. 205.

2 ἡ τῶν ὅλων MS. ut alibi infra.

3 φύσις —— deeſt ἐπιχύσεις uni MS. conjicio legendum φύσις ἐπισχοῦσα —— & mox ἐπέδησε —— & μακρὸ-

nuiores effecit. Mundi autem natura, quam Jovem appellavimus, infuſiones infundens, nimiam illam rerum mutationem compeſcuit, vinculiſque devincivit, in longius eam producens, mundóque tradens. Rectè ſanè Saturnum *ἀγκυλομήτην*, (id eſt, quòd *quædam occultet, quædam oſtentet*) vocant, quaſi omnia ea quæ curſu ſuo evoluto non perfecerit, incurva & tarda ſint.

ἐπιχύσασα, ἣν καὶ δία ἐλέγομεν καλεῖσθαι, τὸ λίαν φερόμενον τῆς μεταβολῆς ἐπέσχε, καὶ ἐπεπέδησε, μακρότερον διεξαγαγὼν, καὶ δοὺς αὐτῷ τῷ κόσμῳ. πάνυ δ' εἰκότως καὶ ἀγκυλομήτην καλοῦσι τὸν Κρόνον, ἀγκύλων ὄντων καὶ δυσπαρακολουθήτων, ἃ μὴ [4] τελέσηται τοσούτους ἀριθμοὺς ἐξελίττων.

κροτέραν διεξαγωγὴν διδούς. MS. Confer *χ. ιλ.* O. v. 18. *χ.* Theog. Heſiodi p. 146. *β.*

4 MS. in margine *μεταλίσεται*. V. Allatii Anonym. *περὶ ἀπίστων*, p. 42.

De Oceano. 8.

Περὶ τοῦ Ὠκεανοῦ.

QUidam aliis rationibus ducti, Oceanum prodiderunt eſſe primam rerum omnium cauſam. Siquidem non una, verùm multæ & variæ de Oceano conſcriptæ ſunt fabulæ. Eſt autem Oceanus, circulus ille celeriter fluens, & certo ordine, ſeu alternatim mutationem recipiens. Thetis verò eſt, qualitatum perſeverantia. Ex horum enim commixtione & coitu, ſubſiſtunt entia omnia. Nihil autem naſceretur, alterum alteri ſi nunquam commiſceretur.

ΚΑτ' ἄλλον δὲ λόγον τὸν Ὠκεανὸν ἔφασαν ἀρχηγὸν εἶναι πάντων. οὐ γὰρ μία μυθολογία περὶ τοῦτον ἐγένετο τὸν τόπον. [1] ἔστι δ' ὠκεανὸς μὲν, ὁ ὠκέως νέων κύκλος, καὶ ἐφεξῆς μεταβάλλων. Τηθὺς δὲ ἐπὶ τῶν ποιοτήτων ἐπιμονή. ἐκ γὰρ τῆς τούτων συγκράσεως, ἢ μίξεως, ὑφίσαται τὰ ὄντα. οὐδὲν δ' ἂν ἦν, εἰ θάτερον [2] ἄμικτον ἐπεκράτει.

Περὶ

1 poſt *τόπον* ſic MSS. *τούτω δὲ εἶναι γυναῖκα τὴν Τηθύν. ἔστι δὲ ὠκεανὸς μὲν ὁ ὠκέως νεόμενος λόγος. Τηθύς.* —— *ὠκεανὸς ὠκέως διαγινώσκουσα φύσις*, Procl. Tim. 203. *Τηθὺν* Jamblichus ibid. interpretatur *τὴν ποιητικὴν διάθεσιν.* —— *ἧς αἱ μόνιμοι νοήσεις.* —— *στερεαὶ χῶραι τῆς γῆς καὶ τοῦ ὕδατος* —— V. Joan. Diacon. in Heſ. p. 147. ubi omnia ferè hæc explicantur. V. Agathem: Synop. Geogr.

2 *μόνον ἄμικτον ἐπικρ.* MS. Vid. Macrobium. Sat. c. 23. ubi de Adadi & Atargatis agit ſimulacris.

Περὶ τοῦ Διός. [1]

Μετὰ δὲ ταῦτα, ἄλλως ὁ Ζεὺς πατὴρ λέγεται θεῶν καὶ ἀνθρώπων εἶναι, διὰ [2] τὴν τοῦ κόσμου φύσιν αἰτίαν γεγονέναι τῆς τούτων ὑποστάσεως, ὡς οἱ πατέρες γεννῶσι τὰ τέκνα. νεφεληγερέτην δὲ, καὶ ἐρίγδουπον αὐτὸν καλοῦσι, τῷ ἄνω ὑπὲρ ἡμᾶς νέφη καὶ βροντὰς συνίστασθαι, καὶ τοὺς κεραυνοὺς ἐκεῖθεν, καὶ τὰς καταιγίδας ἐνσκήπτειν. ἄλλως, [3] ἤδη τῷ τὸν οὐρανὸν λελογχότι θεῷ πάντας τοὺς ὑπὲρ γῆν τόπους ἀπονεμομένω, διὰ μὲν τὰς αἰγίδας ὡς δὴ ἀπὸ τοῦ ἀΐσσειν τοῦ ὁρμᾶν, τὸ ὄνομα αἰγίοχος ἐκλήθη. δι' ἄλλας δὲ ὁμοιοειδεῖς καὶ ἐνεπιγνώστους αἰτίας ὑέτιος, καὶ ἐπικάρπιος, καὶ [4] καταβάτης, καὶ ἀστεροπαῖος, καὶ ἄλλως δὲ πολλαχῶς, κατὰ διαφόρους ἐπινοίας. καὶ σωτῆρα, καὶ [5] ἕρκιον, καὶ πολυέα, καὶ πατρῷον, καὶ ὁμόγνιον, καὶ ξένιον, καὶ κτήσιον, καὶ βουλαῖον, καὶ τροπαιοῦχον, καὶ ἐλευθέριον αὐτὸν προσαγορεύουσιν, [6] ἀπεριλήπτων

De Jove. 9.

POſt hæc ratione alia Jupiter, pater deorum hominúmque dicitur. Id inde fit, quòd mundi natura horum eſſentiæ non ſecus cauſa ſit, ac parentes liberorum quos procreant. Vocant eum νεφεληγερέτην, id eſt, *nubicogam*: & ἐρίγδουπον, id eſt, *tonantem*, quòd in ea regione quæ ſupra nos eſt, nubes & tonitrua cogat, indéque fulmina torqueat, tempeſtatéſque & turbines inde deferantur. Aliâ ratione forſan prædictis inſignitur epithetis, nempe quòd, ut primùm cœli rector ſit conſtitutus, omnes cœli regiones in ſuam poteſtatem conceſſerint. Propter *venti turbines* αἰγίοχος nuncupatus eſt, ἀπὸ τοῦ ἀΐσσειν, id eſt, *impetu ferri*. Propter alias quaſdam haud diſſimiles, nec cognitu difficiles cauſas, pluvialis, frugifer, deſcenſor, fulgurator, & aliis interdum nominibus aliis de cauſis vocatur. Servatorem, vallarem, tutorem urbium, patrium, gentilem, hoſpitalem, quæſtuarium, conſiliarium, trophæorum & libertatis præſidem eum

ὅσων

1 ὅτι πολυώνυμος ὁ Ζεύς. MS.

2 διὰ τὸ τὴν τοῦ —— MS. poſt καλοῦσι· καὶ τὸν κεραυνὸν αὐτῷ καὶ τὴν αἰγίδα ἀνατιθέασι, τῷ ἄνω —— infra καταισκήπτειν —— MS.

3 λελογχότι —— πάντος. υ. τ. γ. τόπου ἀπονεμομένου. & ὡς δὴ ἀπὸ τ. α. τὸ ὁρ. τὸ ὄνομα ἔχων, Αἰγίοχος ἐκλ. MS.

4 forſ. καταιβάτης & ἀστραπαῖος.

5 infra ἕρκιον & ἑρκεῖον MS. utrunque poteſt ferri. mox βουλαῖον. omittit autem τροπαιοῦχον MS.

6 hîc MS. ἔτι περὶ τῶν ὀνομάτων aut ex margine, aut videri poſſit plura addidiſſe. Gyraldus notat mutilos eſſe impreſſos, ut ſupra monui. Diverſas potentias ejuſdem Dei, nominum multitudo notat. Heſiodi Interp. p. 2. & 46. χ. Arati in fine Proleg. Ariſtot. de Mundo c. 7. Pignor. pag. 2. Menſæ Iſiacæ. Achil. Stat. in Arat. pag. 111.

7 ἐπειδὴ

nominant, ut cui infinita talia ſint nomina. Siquidem in omnem hujus univerſi virtutem eſt diffuſus, omniúmque eſt cauſa & inſpector. Hâc eâdem ratione juſtitiæ pater appellatus eſt. Is enim eſt, qui ſocietatem mutuam inter homines conſtituit, & contractus invenit, & ne mutuis injuriis certarent interdixit. Eſt & Gratiarum pater: hinc enim fœnerandi & benefaciendi initium ſumitur. Et Horarum pater traditur: quæ dum cyclos ſuos in cœlo evolvunt, ſalutares præbent in hoc univerſo mutationes. Aliarum quoque rerum naturalium idem Jupiter author eſt. Fingunt eum in perfecta virili ætate conſtitutum. ſiquidem nec ſenectam, nec juventam habitu corporis refert. Proinde non ab re, vir perfectæ ætatis in habitu fingitur. Hinc fit ut perfecta ei immolent. Sceptrum autem, quod manu gerit, imperii ipſius indicium eſt. Pingitur interdum, tenens manibus victoriam. Quare autem hoc? ut clareſcat, ipſum vincere omnia, nec à quoquam ipſum vinci poſſe. Aquila Jovi dedicata

ὅσων ὀνομασιῶν αὐτῷ τούτων οὐσῶν. ἐπεὶ [7] διατέτακεν εἰς πᾶσαν δύναμιν καὶ σχέσιν, καὶ πάντων αἴτιος καὶ ἐπόπτης ἐςίν. Οὕτω δὲ ἐῤῥέθη καὶ τῆς δίκης πατὴρ εἶναι. ὁ γὰρ παραγαγὼν εἰς τὰ πράγματα τὴν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ παραγγείλας αὐτοῖς μὴ ἀδικεῖν ἀλλήλους, οὗτός ἐςι. καὶ τῶν χαρίτων, ἐνταῦθα γάρ εἰσιν αἱ τοῦ [8] δανείζεσθαι καὶ εὐεργετεῖν ἀρχαί· καὶ τῶν ὡρῶν, τῶν κατὰ τοῦ περιέχοντος ποιουσῶν, μεταβολὰς σωτηρίους· καὶ τῶν γινομένων ἐπὶ τῆς γῆς ἄλλων, [9] καὶ ὠνομασμένων ἀπὸ τῆς φύσεως, οὗτός ἐςι παροχεύς. παρεισάγουσι δ' αὐτὸν τελείου ἀνδρὸς ἡλικίαν ἔχοντα. ἐπεὶ οὔτε τὸ [10] παρηκμακὸς, οὔτε τὸ ἐλλιπὲς ἐμφαίνει· τὸ δὲ κατηρτηκὸς οἰκεῖον. διὰ τοῦτο καὶ τέλεια αὐτῷ θύουσι. τὸ δὲ [11] σκῆπτρον, τῆς δυναςείας αὐτοῦ σύμβολόν ἐςι. πολλαχοῦ δὲ καὶ νίκην κρατῶν, πλάττεται. περίεςι γὰρ πάντων, καὶ οὐδὲν ἡττᾶν [12] αὐτοῦ δύναται. ἱερὸς δὲ ὄρνις αὐτοῦ,

7 ἐπειδὴ διατέταται μὲν εἰς π. MS.

8 χαράζεσθαι MS. & mox καὶ τῶν ὡρῶν τῶν κατὰ. Perperam Clauſeri editio, τῶν ὁρόντων κατὰ.

9 deinde καὶ τῶν ἄλλων ὠνομασμένων ἀπὸ τῆς φυ. pro φύσεως alius habet φυλακῆς —— &, οὗτός ἐςι παροχεὺς, deſunt.

10 παρηκμασμένον —— & κατηρτισμένον MS. mox θύουσι ——

11 βασιλικὸν φόρημα ὑπάρχον —— ἢ τοῦ ἀπτώτως καὶ ἀσφαλῶς αὐτὸν ἔχειν, ὡς τοὺς ἐπὶ βακτηρίας ἐρηρεισμένους. τὸ δὲ κράτος ὃ ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ κατέχει, σαφεςέρας ἡ κατεπεξήγησις ὀνομασίας ἐςί. ità MS.

12 καὶ ἡττᾶν αὐτὸν οὐδὲν δύναται. MS. Pauſan. 5. p. 306 —— *Seguini numis.* p. 135.

αὐτοῦ, ὁ ἀετὸς λέγεται εἶναι, διὰ τὸ ὀξύτατον τοῦτον εἶναι τῶν ἄλλων πτηνῶν. στέφεται δὲ ἐλαίᾳ, διὰ τὸ ἀειθαλὲς, καὶ λιπαρὸν, καὶ πολύχρηστον· ἢ διὰ τὴν ἐμφέρειαν τῆς πρὸς τὸν οὐρανὸν γλαυκότητος. λέγεται δὲ ὑπό τινων καὶ ἀλάστωρ, καὶ παλαμναῖος, τῷ τοὺς ἀλάστορας, καὶ παλαμναίους κολάζειν. τῶν μὲν ὠνομασμένων ἀπὸ τοῦ τὰ τοιαῦτα ἁμαρτάνειν, ἐφ' οἷς ἔστιν ἀλαστῆσαι καὶ στενάξαι. τῶν δὲ ἀπὸ τοῦ τὰς παλάμας μιάσματος ἀνεκπλύτους ἀποτελεῖν. [13]

eſt ideò, quòd volandi pernicitate aves omnes excellat. Caput ejus oleaginâ coronâ redimitur. Cauſa autem eſt, quòd hæc arbor ſemper in virore ſit, ſuámque pinguedinem teneat, & quòd olei uſus ſit ubique plurimus. Quidam Jovem ἀλάστορα, id eſt, *impurum*, & παλαμναῖον, id eſt, *homicidam* appellant. Ideo autem hæc nomina ſortitus eſt, quòd cæde inquinatos & conſceleratos pœnis ſubdat. Ἀλάστορες enim ſunt homines, qui tanta taliáque facinora deſignârunt, propter quæ errore duci, hinc indéque vagari, & ingemiſcere eos oporteat. παλαμναῖοι autem vocati ſunt, quòd ob cædem impiè admiſſam, nunquam expiari poſſint.

13 ἀνέκδυτα ἀποτελεῖν. MS. Vid. Heſych. & Etym. in ἀλάστωρ & παλαμναῖος. Clauſ. videtur ἀνεκδύτως legiſſe.

Περὶ τῶν [1] Ἐριννύων.

De Furiis quas Erynnes vocant. 10.

ΚΑτὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ αἱ λεγόμεναι γεγόνασιν Ἐριννύες, [2] ἐρευνητῆρες τῶν ἁμαρτανόντων οὖσαι, Μέγαιρα, Τισιφόνη, καὶ Ἀληκτώ. ὥσπερεὶ μεγαίροντος τούτοις τοῦ θεοῦ, καὶ τιννυμένου, ἤγουν τιμωρουμένου τοὺς γινομένους ὑπ' αὐτῶν

PRopter modò commemoratam cauſam natæ ſunt & Erynnes, ſic appellatæ quaſi ſint ἐρευνητῆρες, id eſt, *indagatrices* eorum hominum, qui graviſſima flagitia patrârunt. Nomina autem earum ſunt, Megæra, Tiſiphone, & Alecto. Megæra dicitur, quaſi deo μεγαίροντος, id eſt, *odio habente*, & τιννυμένου, id eſt, *vindicante*, aut τιμωρουμένου, id eſt, *pœnis feriente* homines ob cædes com-

φόνους,

1 De his vide Schol. Soph. p. 104.
2 ἐρευνήτειραι — & τοῖς τοιούτοις — & καὶ εὐμενίδες εἰσὶ — κατὰ γὰρ τὴν ἀντίφρασιν καλοῦνται καὶ — MS. οἷον, ἐρευνῶσαι τὰ ἐν ταῖς πράξεσιν ἔργα. Χ. Hom.

3 ὄψεις

miſſas: & hoc faciat ἀλήκτως, id eſt, *incunctanter* & *indeſinenter*. Sunt autem iſtæ deæ prorſus venerandæ, & inſignem benevolentiam humano generi exhibent, ideo quòd mutuam inter homines benevolentiam conciliant, & ordinant. Aſpectu autem ſunt horrendæ, ſiquidem flagellis & facibus impios infeſtant. Capilli autem ſerpentibus intorti ſunt, ut horrorem homicidis incutiant: qui eorum quæ impiè deliquerunt, dignas pœnas perſolvant. Domicilium autem in inferno habere traduntur propterea, quòd cauſæ eorum malorum quæ impiis ingruunt, in obſcuro ſint: nec eas impii poſſint, providere, quò ſibi caveant ne in pericula incidant.

φόνους, καὶ ἀλήκτως καὶ ἀπαύστως τοῦτο ποιοῦντος. σεμναὶ δ' αὗται ὄντως αἱ θεαὶ, καὶ Εὐμενίδες, κατὰ τὸ τὴν εἰς τοὺς ἀνθρώπους εὐμένειαν τῆς φύσεως διατάττεσθαι, καὶ τὸ τὴν πονηρίαν κολάζεσθαι. Φρικώδεις δὲ τὰς ὄψεις [3] ἔχουσαί εἰσι, καὶ πυρὶ καὶ μάστιξι τοὺς ἀσεβεῖς διώκουσαι, καὶ ὄφεως πλοκάμους ἔχουσαι, τῷ τοιαύτην φαντασίαν τοῖς κακῶς ποιεῖν, ὡς ἂν ἀποτίνωσι ποινὰς ἀντὶ τῶν πλημμελημένων. ἐν ᾅδῃ οἰκεῖν λέγονται, διὰ τὸ ἐν [4] ἀσαφεῖ κεῖσθαι τὰς τούτων αἰτίας, καὶ ἀπροόρατον ὑφίστασθαι τὴν φοίτησιν αὐτῶν τοῖς ἀξίοις.

3 ὄψεις ἔχουσι —— ὀφεοπλόκαμοι λεγόμεναι τοῖς κακοῖς ποιεῖν —— πλημμελημάτων — MS. ὀφεοπλ. dicuntur Orpheo. μάστιγι MS. & Gyraldus.

4 ἐν ἀσφαλεῖ — & pro φοίτησιν, τὴν πίσιν, MS. Furias has ab Athenienſibus dici σεμνὰς θεὰς, à Sicyoniis Εὐμενίδας, ait Pauſan. in Corinthiacis, in nummo *Seguini* p. 178. habes pictas cum ſuo inſtrumento, clave, ſerpente, facibus, flagello, enſe, & canibus. pro ὑφίστασθαι mallem ἐφισ. ἠεροφοῖτις ἐριννὺς Homero dicitur, ὡς ἐκ τοῦ σκότους ἐρχομένη, καὶ ἀόρατος. σχ. ad ἰλ. ι. v. 567.

Iterum de Jove. II.

NOn abhorret à prædictis, quod dicitur, Jovis oculum omnia cernere, eundémque omnia audire. Quâ ratione enim fieri poſſit, ut illam vim ſeu potentiam, quæ omnia permeat & adminiſtrat, quicquam lateat eorum quæ in hoc

Ἔτι περὶ τοῦ Διός.

ἈΚολούθως δὲ τούτοις λέγεται, καὶ ὅτι πάντ' ἐφορᾷ Διὸς [1] ὀφθαλμὸς, καὶ πάντ' αὐτὸς ἐπακούει. πῶς γὰρ οἷόν τέ ἐστι, διὰ πάντων [2] διοικοῦσαν δύναμιν, λανθάνειν τὶ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ

1 Heſiod. ἔργ. πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός. — ὦ Ζεῦ πανόπτα. καὶ ἠέλιος ὃς πάντ' ἐφορᾷς. σχ. in Aratum. Hom. γ. ιλ.

2 τὴν διὰ πάντων MS. διήκουσαν lego. τὸν μὲν ἀέρα Δία λέγουσιν — οὗτος γάρ ἐστι, κατὰ τοὺς στωϊκοὺς, ὁ διὰ πάντων διήκων. σχ. Arat.

σμῳ γινομένων; προσαγορεύουσι δὲ καὶ [3] μείλιχον τὸν δία, εὐμείλικτον ὄντα τοῖς ἐξ ἀδικίας μετατιθεμένοις. [4] οὐδὲ γὰρ ἀδιαλλάκτως ἔχοι πρὸς αὐτούς. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἱκεσίου διός εἰσι βωμοί.

mundo contingunt? Jovem & placidum nominant, quòd ſit facilis & placidus iis, qui relictâ injuſtitiâ ad juſtitiam confugiunt. Non enim irreconciliabilem, ut qui nullis precibus queat flecti, ſe ipſis offert. Quapropter aræ extant Jovis ἱκεσίου, id eſt, *ſupplicum patris*.

3 μειλίχιος — & εὐμείλικτον —

4 οὐδὲ γὰρ ὄντως ἀδ. ἔχει. — MS.

Περὶ τῶν Λιτῶν.

De Litis. 12.

ΚΑὶ τὰς Λιτὰς ὁ ποιητὴς ἔφη, Διὸς θυγατέρας εἶναι. χωλὰς μὲν οὔσας, διὰ τὸ πίπτειν τοὺς γονυπετοῦντας. [1] ἐπὶ παραστάσει δὲ τῆς ἀσθενείας αὐτῶν, πάλιν ῥυσσάς. παραβλῶπας δὲ, τῷ παριδόντας τινὰς τινὰ, ὕστερον ἀνάγκην ἴσχειν λιτανείας. Ἔτι εἰδοποιεῖ τὰς Λιτὰς ὁ ποιητὴς, ὡς δαίμονάς τινας. χωλὰς μὲν αὐτὰς κέκληκε, διὰ τὸ βραδέως καὶ μόλις προσιέναι, καὶ [2] λιτανεύειν τούτους οὓς [3] προηδικηκότες ὦσι. ῥυσσὰς δὲ καὶ διαστρόφους τὰς ὄψεις, ἐπεὶ βαρέως καὶ οὐ γεγηθότι τῷ προσώπῳ [4] προσορᾶν δύνανται τοὺς προ-

NArravit poëta etiam Litas, Jovis eſſe progeniem. Pedibus autem claudis finguntur, quòd cadere ſoleant genua flectentes plerunque. Sunt & rugis deturpatæ, ad ipſarum imbecillitatem deſignandam. Strabis autem oculis ideo ſculpuntur, quòd qui aliquid præterierunt vel omiſerunt eorum quæ juſtitia fieri poſtulabat, tandem ad ſupplicationum ſeu litaniæ auxilium convolent. Homerus eas in dæmonum claſſes transfert. Claudas eas vocavit Homerus, quòd tardè & ægrè accedant. Eos autem homines tandem λιτανεύειν, id eſt, *ſupplicationem decernere*, quibus Litæ quid mali dederint. Rugis autem deturpatas, & ſtrabis oculis fœdas introducunt, quòd graviter, nec hilari vultu auſint homines eos quos injuriis offenderunt intue-

ηδικη-

1 ῥυσσὰς δὲ ἐπὶ παραστάσει τῆς ἀσθενείας τῶν ἱκετευόντων MS.

Hæc habentur in σχ. Hom. ad ιλ. ι. v. 498. unde fortè legas, ἀνειδωλοποιεῖ vel εἰδωλοποιεῖ ——

2 adde ex σχ. γονυκλινεῖς λιτ. V. Dem: Phal: c. 7.

3 οὓς ἂν προηδικηκῶσι. σχ.

4 οὐδὲ ὀρθῷ τῷ βλέμματι. σχ. — & στιβασμωτέρας — Cæterum hæc omnia ab ἔτι εἰδοποιεῖ — adjecta ſunt ab alia manu; ſanè Cod. MS. β. non agnoſcit. Deſunt Codici Ravii, & aliis.

1 Ca-

ri, & deliſtorum veniam poſcere. Jovis eſſe filias ideo dicitur, quò & ipſis plurimum reverentiæ tribuamus.

ἠδικημένους, παρ᾽ ὧν αἰτοῦνται συγγνώμην. Διὸς δὲ θυγατέρας γενεαλογεῖ, ὥς τε σεβασμίας εἶναι.

De Parcis. 13.

JUpiter aliâ ratione *μοῖρα*, id eſt, *parca* dicitur: quòd eorum quæ cuilibet in vita accidunt, diſtributio & ordinatio in obſcuro ſit. Et à *μερίδων*, id eſt, *particulis*, nempe earum rerum quæ nobis in vita occurrunt, *μοῖραι*, id eſt, *parcæ* vocantur. Αἶσα eſt obſcura & minus explorata cauſa eorum quæ nobis obveniunt. Per hoc autem nomen ſignificatur, nos ea ignorare quæ ſingulatim nobis ſint eventura. Sive Αἶσα, ut veterum ſententia eſt, dicitur quaſi, *ἀεὶ οὖσα*, id eſt, *ſemper exiſtens*. εἱμαρμένη, id eſt, *fatum*, eſt ſempiterna quædam & indeclinabilis rerum ſeries, volvens ſemetipſa ſeſe, atque implicans per æternos conſequentiæ ordines, ex quibus apta nexáque eſt, ſicuti prima dictionis ſyllaba monere videtur: εἱμαρ, quaſi εἱρμὸς, id eſt, *catena*. Neceſſitas autem eſt, quam co-

[1] Περὶ τῶν Μοιρῶν.

Ὁ Ζεὺς δέ ἐςι καὶ ἡ μοῖρα, διὰ τὸ μὴ ὁρωμένη διανέμησις εἶναι [2] τῶν ἐπιβαλλομένων ἑκάςῳ. ἐντεῦθεν ἤδη τῶν ἄλλων μερίδων, μοιρῶν ὠνομασμένων. Αἶσα δέ ἐςιν ἡ ἄϊςος καὶ ἄγνωςος αἰτία τῶν γινομένων. ἐμφαίνεται δὲ νῦν ἡ τῶν κατὰ μέρος ἀδηλία, ἢ ὡς οἱ πρεσβύτεροι, [3] ἡ ἀεὶ οὖσα. Εἱμαρμένη δέ ἐςι, καθ᾽ ἣν [4] μεμοίραται καὶ συνείληπται πάντα ἐν τάξει ςοιχείου, μὴ ἔχοντος πέρας γινόμενα, ἅπερ ἡ πρώτη συλλαβὴ περιέχει, καθάπερ καὶ ἐν τῷ εἱρμῷ. Ἀνάγκη δέ ἐςιν, ἣν ἄξαι, καὶ ἧς περιγενέσθαι οὐκ ἔςιν, ἢ ἐφ᾽ ἣν πάντα ἃ ἂν γένηται, τὴν ἀναγωγὴν λαμβάνει. Κατ᾽ ἄλλον δὲ τρόπον, τρεῖς μοῖραι παρεισάγονται, κατὰ τὸ τρισσὸν τῶ

gere aut ſuperare nequimus: aut in quam, ceu cauſam, omnia quæ fiunt, referuntur. Aliâ ratione tres Parcæ introducuntur, nempe ut trinam temporis proprietatem deno-

[5] χρόνῳ.

1 Caput hoc præponitur Priori in quibuſdam MSS.

2 τῶν ἐπιβαλλόντων. MS.

3 Author lib. de Mundo. mox.

4 μέμαρπται καὶ συνειλ. π. ἐν τάξει καὶ ςίχῳ μὴ ἔχοντι πέρας γιν. MS. Alex. Aphro. περὶ Εἱμαρ. p. 103. c. 22. Stob. Ecl. Phyſ. p. 12. Ethic. p. ultimâ Euſtath. p. 1200. Ed. Rom. item p. 1847. —— Plutar. in Placitis Phil. ſed videtur aliquid deeſſe ——

5 τῶν

[5] χρόνῳ. Καὶ Κλωθὼ μὲν ὠνόμασαι [6] μία, ἀπὸ τοῦ κλώσει ἔργων ἐοικέναι τὰ γινόμενα, ἄλλων ἄλλοις ἐμπιπτόντων. καθὸ καὶ [7] νήθειν αὐτὴν οἱ πρεσβύτατοι διατυποῦσιν. Ἄλλην δὲ [8] Λάχεσιν, ἀπὸ τοῦ τῇ κατὰ κλήρους λήξει τὰ ἀποδιδόμενα ἑκάςῳ προςεοικέναι. Ἄτροπος δὲ ἡ τρίτη, διὰ τὸ ἀτρέπτως ἔχειν τὰ κατ' αὐτὴν διατεταγμένα. Ἡ δ' [9] αὐτῶν δύναμις οἰκείως ἂν δόξαι τῶν τριῶν προςηγοριῶν τυγχάνειν. Αὕτη δέ ἐςι καὶ Ἀδράςεια, ἤτοι παρὰ τὸ ἄφυκτος καὶ ἀναπόδραςος εἶναι ὠνομασμένη. ἢ παρὰ τὸ ἀεὶ δρᾷν τὰ κατ' αὐτήν, ὡσανεὶ ἀειδράςεια οὖσα. ἢ τοῦ ςερητικοῦ μορίου νῦν [10] τὸ πολὺ ἐπιδηλοῦντος, ὡς ἄξυλος ὕλη. πολυδράςεια γάρ ἐςι. Νέμεσις δὲ, ἀπὸ τῆς νεμέσεως προςηγορεύθη. [11] Ὄπις δὲ, ἀπὸ τοῦ λανθάνειν ὄπισθεν, καὶ παρατηρεῖν τὰ πραττόμενα ὑφ' ἡμῶν, καὶ κολάζειν τὰ κολάσεως ἄξια.

tent. Clotho prima appellari meruit, quod omnia quæ fiunt, filorum ductioni ſimilia ſint, quorum alia aliis ſuccedant. Hinc veteres Parcas nere tradiderunt, ſub involucris. Alteram Lacheſin nominant. nominis autem ratio eſt, quòd omnia quæ cuilibet in nativitatis primordio attributa ſunt, quaſi ſorte quâdam obveniant. Tertia eſt Atropos, ſic autem dicta eſt, quòd nullo modo ea perverti poſſint, quæ ab ipſa fuerunt diſpoſita & decreta. Ipſarum potentia, quam tenent, admodum propriè tres iſtas appellationes acquiſivit. Eadem & Adraſtia vocatur, ut quæ nullo modo vel evitari, vel declinari poſſit. Sive Adraſtia nominatur, παρὰ τὸ ἀεὶ δρᾷν, id eſt, *quòd ſine fine operetur*, ſuóque officio fungatur, quaſi ſemper in opere exiſtens. Sive particula privata α, nunc multitudinem ſignificat, ſicuti & in his verbis, ἄξυλος ὕλη, id eſt, *ſilva arboribus plurimis conſita*, multa ſiquidem operatur. Appellatur Nemeſis hæc eadem, ab indignatione. Opis nuncupatur ἀπὸ τοῦ λανθάνειν ὄπισθεν, id eſt, *quòd lateat nos à tergo eſſe*, & obſervare quæ à nobis fiant, ut pœnas infligat iis facinoribus quæ pœnis digna ſunt.

Περὶ

5 τῶν χρόνων Author Lib. de Mundo, c. ultimo.

6 μία αὐτῶν MS. pro ἔργων mallem ἐρίων.

7 νήθουσαν αὐτὴν πρεσβυτάτην. MS.

8 Λάχεσις δ' ἄλλη MS.

9 ἡ δ' αὐτὴ δύν MS.

10 πλῆθος νῦν ἀποδηλ. MS.

11 Διαιρεῖ γὰρ τὸ ἐπιβάλλον ἑκάςῳ. Τύχη δὲ ἀπὸ τοῦ τεύχειν ἡμῖν τὰς περιςάσεις, καὶ τῶν συμπιπτόντων τοῖς ἀνθρώποις δημιουργός εἶναι — ὄπις δ. α. τοῦ λανθάνουσαν, καὶ ὡς παρακολουθοῦσαν ὄπισθεν καὶ παρατηροῦσαν τὰ πρασσόμενα κολάζειν, MS. Contra fatum vide Euſeb. 6. præp. & Sirenium.

De Muſis. 14.

VEterum monumenta perhibent, Jovem ex Memoria matre ſuſtuliſſe Muſas. Propterea autem hoc figmentum introductum eſt, quòd Jupiter primus diſciplinas, quæ perquam ſunt ad bene vivendum neceſſariæ, adinvenerit, quas non niſi aſſiduâ meditatione, & diligenti memoriâ aſſequi poſſumus. Muſæ hoc nomen adeptæ ſunt ἀπὸ τῆς μώσεως, id eſt, *inquiſitione:* ſicut dicitur, μὴ τὰ μαλακὰ μώεο, μὴ τὰ σκληρὰ ἔχῃς. hoc eſt, *Mollia non requiras, ne dura tibi contingant.* Sunt autem numero novem, quòd quadratos ſeu perfectos, ut quidam aiunt, eos qui cum ipſis converſantur, reddant. Talis enim eſt novenarius, ut qui conſiſtat ex ſemetipſo natus ſive productus, & videatur participare per quoſdam numeros primum numerum propter ſuam perfectionem. Quidam aſſerunt duas eſſe ſolum Muſas, quidam conſtituunt tres, quidam ponunt quatuor, quidam volunt ſeptem ſolum eſſe. Tres eſſe dicuntur, aut propter præmemoratam ternarii perfectionem: aut, quòd tribus orationum generibus, totius philoſophiæ ſpeculatio abſolvatur. Duæ autem

Περὶ τῶν Μουσῶν.

ΛΕγεται δ' ἐκ Μνημοσύνης γεννῆσαι τὰς μούσας ὁ Ζεύς. ἐπειδὴ καὶ τῶν κατὰ παιδείαν μαθημάτων εἰσηγητὴς ἐγένετο, ἃ δὴ καὶ ἐκ μελέτης καὶ κατοχῆς ἀναλαμβάνεσθαι πέφυκε, καὶ ὡς ἀναγκαιότατα πρὸς τὸ εὖ ζῆν ὄντα. καλοῦνται δὲ Μοῦσαι, ἀπὸ τῆς [1] μώσεως, ὅ ἐστι, ζητήσεως. καθὰ εἴρηται, [2] μὴ τὰ μαλακὰ μώεο, μὴ τὰ σκληρὰ ἔχῃς. ἐννέα δ' εἰσὶ, διὰ τὸ τετραγώνους, ὥς φησί τις, καὶ [3] περὶ τοὺς προσήκοντας αὐταῖς ἀποτελεῖν. τοιοῦτος γάρ ἐστιν ὁ τῶν ἐννέα ἀριθμὸς, συνιστάμενος κατὰ τὸ ἐφ' ἑαυτὸν [4] γεννᾶσθαι, καὶ τὸ τοῦ πρώτου ἀπὸ τῆς τελειότητος κατά τινας μετέχειν δοκοῦν ἀριθμοῦ. λέγονται δὲ παρά τισι καὶ δύο μόνον εἶναι. παρ' οἷς δὲ τρεῖς, παρ' οἷς δὲ τέσσαρες, παρ' οἷς δὲ ἑπτά. τρεῖς μὲν, διὰ τὴν προειρημένην τῆς τριάδος τελειότητα, ἢ διὰ τὸ τρία γένη σκεμμάτων εἶναι, δι' ὧν ὁ κατὰ φιλοσοφίαν λόγος συμπληροῦται.

1 Plato in Cratylo.

2 ὦ πονηρὲ, μὴ τὰ — MS. Et in Laced. decreto, Μῶα παλαιά.

3 καὶ τελείους τοὺς πρ. MS. hunc locum intelliges ex Plutarchi Symp. 8. c. 24. & ex Tzetze in Heſiod. proleg.

4 γενέσθαι τὸν πρῶτον ἀπὸ μονάδος τελειότητος μετέχειν τινος δοκοῦντα ἀριθμόν — MS. Enneas quoque perfecta eſt, quoniam ex triade perfectâ forma ejus perficitur. *Capella.*

5 ὅτι

ται. δύο δὲ, ἀπὸ τοῦ θεωρεῖν τε καὶ πράττειν τὰ δέοντα, [5] καὶ ἐν δυσὶ τούτοις συνίςασθαι τὸ πεπαιδεῦσθαι. τέσσαρες δὲ καὶ ἑπτὰ, τάχα διὰ τὰ παλαιὰ τῶν μουσικῶν [6] ὄργανα τοσούτους φθόγγους ἐσχηκέναι. θήλειαι δὲ παρήχθησαν, [7] τῷ τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν παιδείαν, θηλυκὰ ὀνόματα ἐκ τύχης ἔχειν. [8] πρὸς σύμβολον τοῦτο ἑδραιότατον, τοῦ τὴν πολυμάθειαν περιγίνεσθαι. ἔςι δ' εἰπεῖν καὶ διὰ τὸ γόνιμον, ὃ ψυχῆς διαγνώσει γίνεται. σύνεισι δὲ καὶ συγχορεύουσιν ἀλλήλαις, πρὸς παράςασιν τοῦ τὰς ἀρετὰς ἀχωρίςους αὐτῶν καὶ [9] διαζεύκτους εἶναι. Περὶ τοὺς τῶν θεῶν δὲ ὕμνους καὶ τὴν θεραπείαν κατασχολοῦνται μάλιςα, ἐπειδὴ ςοιχεῖον καὶ ἀρχὴ παιδείας ἐςὶ τὸ ἀφορᾷν πρὸς τὸ θεῖον. καὶ τοῦθ' ὑπόδειγμα τοῦ βίου ποιησαμένους, ἀνὰ ςόμα ἔχειν δεῖ. Ἄλλως δὲ, Κλειὼ μὲν μία τῶν μουσῶν ἐςὶν, ἀπὸ τοῦ κλέους τυγχάνειν τοὺς πεπαιδευμένους, καὶ τοὺς ἑτέρους κλεΐζειν. Εὐτέρπεια δὲ ἀπὸ τοῦ τὰς ὁμιλίας αὐτῶν εὐτερπεῖς καὶ

eſſe finguntur, propter vitam ſpeculativam & activam: aut, quòd in ſpeculatione & actione abſoluta diſciplina contineatur. Quatuor vero, aut ſeptem eſſe quòd adſtruitur, nimirum inde fit, quòd veterum muſica inſtrumenta totidem ederent ſonos. Fœminæ eſſe perhibentur, quòd diſciplinæ & virtutes muliebria nomina ab ipſa fortuna acceperint, ut eruditionem oſtenderent eſſe poſſeſſionem ſtabiliſſimam, quam nihil excellere poſſit. Poſſumus & hanc cauſam reddere muliebrium nominum: nempe muliebria nomina amplecti Muſas propter animi fœcunditatem, quæ ex variâ & multâ cognitione paratur. Congrediuntur, ſimúlque junctæ choros ducunt, ut oſtendatur, virtutes *non poſſe* ab ipſis ſeparari, aut ſejungi. Maximè autem circa hymnos, deorúmque cultum occupatæ ſunt. Quia diſciplinæ fundamentum certúmque principium eſt, ſemper reſpicere ad deum: & hunc vitæ exemplar conſtituentes, ſemper in ore habere oportet. Cæterum Clio una è numero Muſarum eſt, ἀπὸ τοῦ κλέους, id eſt, *à gloria* ſic dicta. Et quare? Quòd docti gloriam conſequantur, & etiam alios gloriâ illuſtrare poſſint. Euterpe dicitur, quòd ſua colloquia mirabili ſuavitate & voluptate

εὐαγώ-

5 ἐπιβάλλειν ἡμῖν. MS.
6 ὄργανα. MS.
7 τὸ καὶ τὰς ἀρ —— MS.
8 σύμβολον τοῦ ἐνδομβρείας καὶ ἑδραιότητος τῆς πολυμαθείας περιγίνεσθαι. σύνεισι ἢ – ſic MS. – l. τὴν πολυμάθειαν περι —— Gyrald. in Syntagm. de Muſis nihilo meliorem codicem vidit – ἐνδομβρία Heſych. eſt ἀποσκολή.
9 ἀδιαζεύκτους.

10 λαν-

affluant. Thalia dicitur, quòd vita doctorum floreat: ſeu, quòd præditi ſint convivali virtute, verſantes dignè & decenter in conviviis. Melpomene nomen hoc traxit à cantu, & vocis ſuavitate, quæ duo carmen complectitur. Boni enim ab omnibus decantantur: ipſi quoque deos, ſuóſque majores carminibus celebrant. Terpſichore hanc appellationem inde ſibi peperit, quòd per plurimam vitæ partem delectetur, & gaudiis fruatur: ſive quòd delectatione quâdam ipſam intuentes perfundat. Litera autem una in iſta voce redundat. Forſan ſic nuncupata eſt, quòd veteres etiam choros conſtituerunt diis, & in horum honorem eruditiſſimi quique carmina componebant. Erato nomen hoc ab amore accepit. Totam autem philoſophiam iſtud nomen repræſentat. Aut nimirum iſto nomine inſignita eſt, propter commodè interrogandi & reſpondendi ſcientiam, quaſi etiam in dialecticis plurimum Muſæ polleant. Polyhymnia eſt virtus, plurimis præconiis exornata, & deprædicata: aut quæ etiam plurimas canat. hæc quoque celebrare non ceſſat ea quæ à majoribus

εὐαγώγους εἶναι. Θάλεια δὲ, ἤτοι διὰ τὸ θάλλειν [10] τὸν βίον αὐτῶν, ἢ διὰ τὸ ἔχειν αὐτοὺς καὶ τὴν συμποτικὴν ἀρετὴν, [11] ἐπαξίως καὶ ἐμμούσως ἀναστρεφομένους ἐν ταῖς θαλείαις. Μελπομένη δὲ, ἀπὸ τῆς μολπῆς καὶ τῆς γλυκείας [12] φωνῆς μετὰ μέλους οὔσης. μέλπονται γὰρ οἱ ἀγαθοὶ [13] ἀπὸ πάντων, καὶ μέλπουσι καὶ αὐτοὶ τοὺς θεοὺς, καὶ τοὺς πρὸ αὐτῶν γεγονότας. Τερψιχόρη δὲ, διὰ τὸ τέρπεσθαι καὶ χαίρειν αὐτὴ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ βίου. ἢ καὶ διὰ τὸ ἀπὸ τοῦ ὁρᾶσθαι παρέχειν τέρψιν τοῖς προσπελάζουσιν αὐτῇ, ἑνὸς στοιχείου πλεονάζοντος ἐν τῷ ὀνόματι. τάχα δὲ ἐπεὶ καὶ χοροὺς [14] ἔστησαν οἱ παλαιοὶ τοῖς θεοῖς, συντεθέντων αὐτοῖς τὰς ᾠδὰς τῶν σοφωτέρων. Ἡ δ' ἐρατὼ, πότερον ἀπὸ τοῦ ἔρωτος λαβοῦσα τὴν ὀνομασίαν, τὴν περὶ πᾶν εἶδος [15] φιλοσοφίαν παρίστησιν. ἢ τῆς περὶ τὸ ἔρεσθαι καὶ ἀποκρίνεσθαι δυνάμεως [16] ἐπίσημός ἐστιν, ὡς διαλεκτικῶν ὄντων καὶ τῶν σπουδαίων. Πολύμνια δέ ἐστιν, ἡ πολυύμνητος ἀρετή. [17] ἢ μᾶλλον, ἡ πολλοὺς ὑμνοῦσα, καὶ ὅσα περὶ τῶν προγενεστέρων ὑμνεῖται παρει-

10 λανθάνειν MS.
11 ἐπιδεξίως κὴ ἐυμέσως MS.
12 γλυκείας τινὸς MS.
13 ὑπὸ πάντων. MS.
14 ἵστασαν — MS. de Tynnicho v. Plat. & Porph. *Abſt.*

15 φιλοσοφίας ἐπιστροφὴν MS.
16 δυνάμεως ἐπίσκοπός ἐστιν, ὡς δὴ διαλεκτικῶν ὄντων τῶν σπ. MS.
17 ἀρετή. μᾶλλον ἴσως ἡ πολλοὺς ὑμνοῦσα, κὴ ὅσα —— MS.

παρειληφυῖα, καὶ τῆς ἔκ τε τῶν ποιημάτων καὶ τῶν ἄλλων συγγραμμάτων ἱςορίας ἐπιμελουμένη. Οὐρανία δέ ἐςιν, ἡ περὶ τὰ οὐράνια καὶ τὴν τῶν ὅλων φύσιν ἐπιςήμη. τὸν γὰρ ὅλον κόσμον, οὐρανὸν ἐκάλουν οἱ παλαιοί. Καλλιόπη δὲ, ἡ καλλίφωνος καὶ καλλιεπὴς ῥητορικὴ, δι' ἧς [18] πολιτεύονται, καὶ δήμοις προσφωνοῦσιν ἄγοντες πειθοῖ, καὶ οὐ βίᾳ ἐφ' ὅ, τι ἂν προαιρῶνται. δι' ἣν αἰτίαν, ταύτην μάλιςά [19] φησιν βασιλεῦσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖν. [20] Ἀποδέδοται δὲ αὐτῇ ποικίλα, ἔργα ἐμφαίνουσα ἑκάςου, ὅτι ἥρμοςαι, καὶ σύμφωνος αὐτῷ αὐτὸς καὶ ὁμολογούμενος ὁ τῶν ἀγαθῶν βίος ἐςί. συγχορεύει δὲ αὐταῖς καὶ ὁ Ἀπόλλων, διὰ τὴν κοινωνίαν τῆς μουσικῆς. παραδέδοται γὰρ καὶ οὗτος κιθαριςὴς, δι' ἣν εἴσῃ μετ' ὀλίγον αἰτίαν. ἐν δὲ τοῖς ὄρεσί φασι [21] θηρεύειν, ἐπειδὴ καὶ χρείαν ἔχωσι τοῦ μεμονωμένως καὶ συνεχῶς εἰς τὴν ἠρεμίαν ἀναχωρεῖν οἱ [22] φιλοσοφοῦντες, ἧς χωρὶς οὐδὲν σεμνὸν εὑρίσκεται, κατὰ τὸν Κωμικόν. τούτου δ' ἕνεκε, [23] καὶ ἐννέα λέγεται ὁ Ζεὺς, συγγενόμενος τῇ μνημοσύνῃ, γεννῆσαι αὐτάς. καὶ γὰρ τῆς ἐννυκ-

accepit. hæc eadem & poëtices & hiſtoriarum curam gerit. Urania eſt naturalium & divinarum rerum ſcientia univerſalis. Mundum enim univerſum veteres οὐρανὸν, id eſt, *cœlum* appellârunt. Calliope eſt, vocalis, & comptis verbis exornata Rhetorica, cujus auxilio reſpublicas adminiſtramus, populos compellamus, eóſque perſuaſione, & non vi, quò volumus, trahimus. Hæc profectò cauſa eſt, quare veteres eam comitari vel imprimis reges venerandos dixerunt. Ei dedicata eſt varietas, ut quæ oſtendat opera cujuſvis decora: & quòd bonorum vita ſit concinna, ſibíque nullo modo diſſentiens. Apollo cum ipſis choreas, propter Muſices communionem, ducere fertur. eſt enim & ipſe citharœdus, cujus cauſam brevi audies. Eas in montibus venari aiunt, quia neceſſe habent philoſophiæ operam dantes, continuò ſecedere in ſolitudinem, citra quam (ut inquit Comicus) præclari nihil invenitur. Propterea eas ſolùm novem, ex Memoria matre Jupiter genuiſſe traditur. Opus námque eſt lucubrationibus nocturnis, ſi quid

τι

18 δι' ἧς καὶ πολ. MS. & ἄγοντες αὐτάς. MS.

19 Sc. Heſiod.

20 Ἀποδέδοται δὲ αὐταῖς ποικίλα ἔργατα ἐμφαίνοντος ἑκάςου —— MS.

21 χορεύειν MS. Sc. ἐν Ἑλικῶνι ——

22 φιλομαθοῦντες. MS.

23 καὶ ὅτι ἐννέα νύκτας λεγ. infra ὁ ποιητὴς — ἐκάλεσεν — nim. Heſiod. Plutar. de Curioſ. Euſtath. ιλ. β. ad illud οὐ χρὴ παννύχιον ——

24 ἄν

in diſciplinis proficere volumus. Hinc poëtæ εὐφρόνην, id eſt, *ſapientem*, ſeu *prudentem*, noctem nominare; non cunctati ſunt: quòd in ea multum ſapimus. ut teſtatur Epicharmus inquiens: *Sive quid docti inquiris, fac noctu ejus investigationi vaces.* Omnia præclara noctu, quàm die, cogitando meliùs reperiuntur. Quidam affirmant patre Cœlo, matre verò Terrâ in lucem hanc prodiiſſe Muſas: ut neceſſariò credamus; ſermonem de Muſis eſſe vetuſtiſſimum. Coronantur, ut quorundam ſententia eſt φοίνικι, id eſt, *palmâ*, propter homonymiam: quia Phœnices credantur inveniſſe primi literas. Veriſimilior autem cauſa videtur, quæ à teneritudine, à beneficentia, & à virore hujus arboris perpetuo ſumitur. Arbor hæc difficulter ſcanditur, fructúſque producit dulciſſimos, ut non immeritò etiam propter haſce cauſas eâ coronentur Muſæ.

τὶ ζητήσεως δεῖ πρὸς τὰ κατὰ παιδείαν. Εὐφρόνην γὰρ οἱ ποιηταὶ οὐ δι᾽ ἄλλό τι τὴν νύκτα ἐκάλεσαν, ἢ διὰ τὸ εὖ φρονεῖν ἐν αὐτῇ, ὡς καὶ [24] Ἐπίχαρμος. εἴ τέ τί φησι ζητεῖς σοφὸν, τῆς νυκτὸς ἐνθυμητέον. καὶ πάντα τὰ σπουδαῖα [25] νυκτὶ μᾶλλον ἐνρίσκεται. τινὲς δ᾽ οὐρανοῦ καὶ γῆς ἔφασαν αὐτὰς φῦναι, ὡς [26] ἀρχαιότατα ἡγεῖσθαι τὸν περὶ τούτου λόγον δεόντως. στεφανοῦνται δὲ φοίνικι, ὡς μέν τινες νομίζουσιν, διὰ τὴν ὁμωνυμίαν, [27] ἀπὸ τῶν φοινίκων δοκεῖν εὑρήματα εἶναι τὰ γράμματα. ὡς δ᾽ εὐλογώτερόν ἐστι, διὰ τὸ τρυφερὸν, καὶ [28] εὐεργὲς, καὶ ἀείζωον, καὶ δυσανάβατον, καὶ γλυκύκαρπον τοῦ φυτοῦ.

24 ἄν τι – & ζητεῖ – MS.
25 νυκτὸς μ. MS.
26 ἀρχαιότατον.
27 ἀπὸ τοῦ τῶν φ. MS. Heſych. in φοινικίοις, δοκεῖ ὁ Κάδμος ἐκ φοινίκης κεκομικέναι ——
28 εὐεργές. MS.

De Gratiis. 15.

SEquuntur admodum convenienter Gratiæ, quas tradiderunt Jovis eſſe filias, beneficas. Volunt quidam eas eſſe natas matre Eurydomene: cauſa eſt, quòd ab eximiis & claris

Περὶ τῶν Χαρίτων.

ΕΠιβαλλόντως δ᾽ ἡμῖν, ὡς εἴρηται, καὶ εὐεργετικὰς εἶναι, παραδεδώκασιν οἱ πλεῖστοι, Διὸς θυγατέρας χάριτας. οἱ μὲν, ἐξ Εὐρυδομένης [1] αὐτὰς γεγονυίας, τῷ μάλιστα ἀπὸ ἐξηρμένων

1 Εὐρυδόμης αὐτῷ – ἐξ ἐνρίων καὶ διαβεβηκότων δ – MS.

νων καὶ διαβεβοημένων δόμων τὰς δωρεὰς φιλεῖν δίδοσθαι. [2] οἱ δ' Εὐρυνόμης. κἂν τούτῳ παριστῶντες, ὅτι χαριστικώτεροί πως εἰσὶν, ἢ ὀφείλουσιν εἶναι οἱ μεγάλους κλήρους νεμόμενοι. τινὲς δὲ ἐξ Ευρυμεδούσης, εἰς ταυτὸ [3] συντείνοντες καὶ τοῦτο τοῦ ἐτύμου. κυριεύουσι γὰρ τῶν ἰδίων οἱ ἄνθρωποι. τὴν δ' Ἥραν ἄλλοι διδόασιν αὐταῖς μητέρα, καθὸ εὐγενέσταται [4] τῶν θεῶν εἰσι. πρὸς ἄλλην δὲ ἔμφασιν γυμναὶ παρεισάγονται, ὡς καὶ τῶν μηδὲν κτῆμα ἐχόντων, ὑπουργεῖν τινὰ, καὶ ὠφελίμως χαρίζεσθαι [5] πάντως, ἵνα τις εὐεργετικὸς ᾖ δεόντως. ὡς εἴρηται καὶ τὸ,

Ξενίων δέ τε θυμὸς ἄριστος.

τινὲς δὲ οἴονται διὰ τῆς γυμνητείας αὐτῶν παρίστασθαι τὸ εὐλύτως καὶ ἀνεμποδίστως [6] δεῖν ἔχειν πρὸς τὸ χαρίζεσθαι. λέγονται δ' ὑφ' ὧν μὲν, [7] δύο· ὑφ' ὧν δὲ, τρεῖς. δύο μὲν, ἐπειδὴ τοὺς μὲν δεῖ προκατάρχειν χάριτος, τοὺς δὲ ἀμείβεσθαι. τρεῖς δὲ, ἐπειδὴ οὐ [8] καλῶς ἔχει τὸν

familiis dona plurima proficiſci ſoleant. Quidam ſcribunt Gratiarum matrem eſſe Eurynomen. nomen autem hoc ſignificat, quòd beneficentiores eſſe conſueverint, quàm ratio poſtulet, qui amplas poſſident hæreditates. Quidam literarum monumentis prodiderunt, eas natas eſſe matre Eurymeduſe, cujus vocis etymon idem eſt cum præcedente. Sunt enim ſuarum poſſeſſionum homines domini. Nec deſunt qui fabulantur, Junonem Gratiarum eſſe matrem. Nam Gratiæ ſunt Dearum omnium nobiliſſimæ & illuſtriſſimæ. Nuditas earum indicat, etiam pauperes, quibus nullæ prorſus divitiæ ſunt, poſſe ſuo miniſterio utiliter in aliquibus gratificari. Ideo neceſſitas nos ad beneficentiam impellit, ut ſcriptum eſt,

Munerum hoſpitalium animus optimus.

Quidam arbitrantur per nuditatem ſignificari, ut ſimus faciles & prompti ad beneficia præſtanda. A quibuſdam creduntur Gratiæ eſſe duæ, à quibuſdam tres. Duæ autem eſſe putantur, propterea quòd aliquos benefaciendi initium facere oportet, alios autem gratiam referre. Tres autem eſſe

τετευ-

2 οἱ δ' ἐξ Εὐρυνόμης, καὶ τούτῳ παριστάντες. MS. Heſiod. Theog. Autonoes, Orph.

3 συντείνοντος καὶ τούτου —— MS. pro εὐρυμ. forſ. 'Αυτομεδούσης. aliquid tale ſuadent quæ ſequuntur.

4 ἣν εὐγενέσταται τῶν θεῶν ὦσιν, ὡς οἱ περὶ τῶν πράξεων εἰσὶ —— MS.

5 —— ασαι πολλὰ δυναμένων, καὶ οὐ περισπάζεσθαι πάντως MS.

6 At vide Severinum de Vipera p. 63. ubi Gratiarum pedes ſerpentis nexu conſtricti pinguntur.

7 δύο μὲν εἶναι —— MS. σχ. Hom. ιλ. ξ. v. 230. unam tantùm facit.

8 ἐπειδὴ καλῶς ἔχει τὸν τετυχότα ἀμοιβῆς ἐστάναι πάλιν χαριστικῶς, ἵνα — & τῆς χρείας αὐτῶν ἐκε. MS. f. χειρὸς — vel χαρᾶς. Pauſan. 6. πρόσωπα

τῷ

ideo ſinguntur, quia eum qui beneficii compenſationem expertus eſt, non ceſſare à benefaciendo oportet: verùm ipſius partium eſt, denuò & indeſinenter beneficiis mutuis certare: quod quidem & Gratiarum color monere videtur. Nec deſunt qui docent, unam eſſe Gratiam ejus qui beneficium contulit: alteram verò huic aſſignari, qui beneficium accepit, & referendi gratiam tempus diligenter obſervat: tertiam autem huic adſcribi, qui captat occaſionem iterum benefaciendi. Quoniam autem hilari vultu ſunt benefici, & beneficia eos à quibus accipiuntur exhilarant, primò communi nomine ἀπὸ τῆς χαρᾶς, id eſt, *à gaudio*, χάριτες, id eſt, *Gratiæ* vocatæ ſunt. Formoſæ eſſe narrantur, quòd inſigni forma vigeant, & formæ decorem liberalitatem exercentibus tribuant, & facile ad benefaciendum impellantur. Nomina earum ſunt, Aglaia, Thalia, & Euphrone. Quidam Euanthen ipſarum matrem eſſe ſcripſerunt, quidam autem Aglaiam. Homerus in ſuo poëmate perhibet, unam è Gratiarum numero cohabitare Vulcano. Quare hoc? Quod artificum opera plurimum gratiæ obtineant.

τετευχότα ἀμοιβῆς ἑςάναι χαρισικῆς, ἀλλὰ πάλιν χαρίζεσθαι, ἵνα ἀκαταπαύςως τοῦτο γίνηται. καὶ τοῦθ' ὅτι δεῖ γίνεσθαι, καὶ τῆς χρόας αὐτῶν ἐμφαινούσης. ἕτεροι δ' ἔφασαν, μίαν μὲν εἶναι χάριν, τὴν περὶ τὸν ὑπουργοῦντά τι ὠφελίμως. ἑτέραν δὲ, τὴν περὶ τὸν δεχόμενον τὴν ὑπουργίαν, καὶ ἐπιτηροῦντα τὸν καιρὸν ἀμοιβῆς. τρίτην [9] δὲ, περὶ τὸν ἀνθυπουργοῦντα, κατ' αὐτόν που τὸν καιρόν. ἱλαρῶν δ' εὐεργετῶν οὐσῶν, καὶ ἱλαροὺς ποιουσῶν τοὺς εὐεργετουμένους τῶν χαρίτων, πρῶτον μὲν κοινῶς ἀπὸ τῆς χαρᾶς, [10] χάριτες ὠνομάσθησαν. καὶ εὔμορφοι δὲ λέγονται εἶναι, διὰ τὸ εὐείδειαν καὶ πιθανότητα χαρίζεσθαι. εἶτα κατ' ἰδίαν, ἡ μὲν Ἀγλαΐα προσηγόρευται· ἡ δὲ Θάλεια· ἡ δὲ [11] Εὐφρόνη. διὰ τοῦτο ἔνιοι [12] εὐάνθην ἔφασαν τὴν μητέρα αὐτῶν εἶναι, τινὲς δ' [13] Ἀγλαΐην. συνοικεῖν δ' Ὅμηρος ἔφη μίαν τῶν χαρίτων Ἡφαίςῳ, τάχα διὰ τὸ [14] ἐπιχάριτα εἶναι τὰ τεχνικὰ ἔργα.

καὶ χεῖρες ἢ πόδες λίθε λευκε. Vide eundem in Bœoticis, ubi perpulchra de his. Schol. Hom. ιλ. Σ. v. 382.

9 τρίτην δὲ τὴν περὶ τὸν ἀνθυπουργοῦντά τι κατ' αὐτὸν ἐν καιρῷ. ἱλαρῶς δὲ εὐεργετεῖν δεόντως. MS. Sed nihil muto. Gyrald. de Ingrat. probat lectionem impreſſorum. p. 537.

10 πᾶσαι χάριτες ὠνομασμέναι εἰσί. MS. mox εὐείδειαν. α.

11 εὐφροσύνη. MS.

12 Vid. Conſtant. Cæſ. γεωπ. 11. & floribus ſolent ornari, Teſte Pauſ.

13 lege Αἴγλην. Antimachus apud Pauſ. 9.

14 ἐπίχαρτα εἶναι τὰ τεχνικὰ ἔργα. Vide Hom. ιλ. Σ. V. 382. Juli: Or.

Περὶ τοῦ Ἑρμοῦ.

Ἡγεμόνα δὲ παραδιδόασιν αὐτῶν τὸν Ἑρμῆν, ἐμφαίνοντες ὅτι εὐλόγως δεῖ χαρίζεσθαι, καὶ μὴ εἰκῆ, ἀλλὰ τοῖς ἀξίοις. ὁ γὰρ [1] ἀχαριστηθεὶς, ὀκνηρότερος γίνεται πρὸς τὸν εὐεργέτην. τυγχάνει δὲ Ἑρμῆς ὁ λόγος, ὃν ἀπέστειλαν [2] πρὸς ἡμᾶς οἱ θεοί, μόνον τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῶν ἐπὶ γῆς ὄντων, λογικὸν ζῶον ποιήσαντες, ὃ παρὰ τἄλλ' ἐξοχώτατον εἶχον αὐτοί. ὠνόμασαι δὲ ἀπὸ τοῦ ἐρεῖν καὶ μήσασθαι, ὅ ἐστι λέγειν. ἢ ἀπὸ τοῦ ἔρυμα ἡμῖν εἶναι, καὶ οἷον ὀχύρωμα. [3] ἐνθένδε πρῶτον μὲν διάκτορος κέκληται, ἤτοι ἀπὸ τοῦ διάτορος εἶναι καὶ τρανός· ἢ ἀπὸ τοῦ [4] διαλέγειν τὰ νοήματα ἡμῶν εἰς τὰς τῶν πλησίον ψυχάς. καθὸ καὶ τὰς γλώσσας αὐτῷ καθιεροῦσιν. εἶτα ἐριούνιος ὀνομάζεται, ἀπὸ τοῦ μεγαλωφελής τις εἶναι, καὶ καθ' ὑπερβολὴν ὀνεῖν τοὺς χρωμένους αὐτῷ. καὶ σῶκος, ὡσανεὶ σωτὴρ τῶν οἴκων ὑπάρχων· ἢ ὡς τινες,

De Mercurio. 16.

DUcem autem Gratiarum eſſe Mercurium fabulis ſuis comprehenderunt veteres, ut docerent, non citra delectum & negligenter indigníſque beneficia danda eſſe. Qui enim ingratitudinem expertus eſt, ad benefaciendum tardior fit. Eſt autem Mercurius ſermonis uſus, quem dii miſerunt ex alto, eúmque inter omnia alia ſoli homini attribuerunt. Sermonis enim uſum præ aliis animalibus potiſſimum homines habent. Dictus eſt autem Mercurius Hermes, ἀπὸ τοῦ ἐρεῖν, id eſt, *dicere*, & μήσασθαι, id eſt, *loqui*. Aut hoc nomen ſortitus eſt ἀπὸ τοῦ ἔρυμα ἡμῖν εἶναι, *quod nobis ſit propugnaculum*, ſeu ὀχύρωμα, id eſt, *munimen*. Primum hic διάκτορος, id eſt, *deorum nuncius* dictus eſt: ſive quòd ſit διάτορος, id eſt, *vocalis*; ſive τρανὸς, id eſt, *diſertus*. Reſtat hujus nominis & alia cauſa, ſcilicet quòd mentis noſtræ ſenſa in alios qui nobis propinqui ſunt, dicendo transfundere poſſumus. Hinc factum eſt, ut Mercurio linguas ſacrificârint. Et aliud nomen gerit, vocatúrque ἐριούνιος, quòd ſit *perutilis*, plurimáque commoda ſuis familiaribus & cultoribus ferat. Dicitur & Socus, id eſt, quaſi ſit domorum ſervator: ſive, ut quidam au-

ἰσχυ-

1 non rectè hanc dictionem intellexit Gyraldus. pro πρὸς τὸν, lege πρὸς τὸ εὐεργετεῖν —

2 ἀπέστειλαν ἐξ οὐρανοῦ MS. μ. τ. ἀν. τῶν ἐπὶ γῆς ζώων, λογικὸν ποι— MS. β. Vide Jambl in Epiſt. ad Dexippum, apud Stobæum.

3 ἀλλ' ἐνθένγε. MS. hic Gyral. διάκτορος legit.

4 διαλέγειν, MS. διάγειν, rectiùs. i διάγων τὰς ἀγγελίας, σαφὴς, σχ. Hom. ιλ. β. v. 103.

5 Σώκειν ἰσχύειν. σχ. Hom. Υ. ιλ.

6 ἀκη-

tumant, quaſi ſit ἰσχυρὸς, id eſt, *fortis*. Hujus rei manifeſtum ſignum eſt, quòd eundem & ἀκάκητον, id eſt, *ab omni damno alienum*, & quòd nulli quippiam inferat mali, nominant. Sermo enim nobis datus eſt, non ut alicui ſermone noceamus, verùm ut dicendi facultate omnibus proſimus. Hinc eidem Mercurio conjunxerunt Sanitatem. Appellatur Mercurius ἀργειφόντης. Nominis hujus ratio eſt, quòd omnia clariſſimè oſtendat, & in lucem protrahat. Veteres enim τὸ λευκὸν, id eſt, *albedinem* aut *claritatem* vocârunt ἀργενόν. Aut hanc appellationem ſortitus eſt à celeritate, quâ in ſuis profectionibus utitur. Nam celeritas quandoque per antiphraſin ἀργενὸν, id eſt, *tarditas* nuncupatur. Mercurius χρυσόῤῥαπις nomen tenet, id eſt, *virgam auream geſtans*, ſive aureas alapas infligens. Plurimi enim faciendum eſt, ſi quis eâ ferulâ cædatur. nam immenſo precio digna eſt, imò omnia etiam precioſiſſima ſuperat opportuna correctio, ſi huic modò accommodaverimus aures. Fertur Mercurius deorum eſſe interpres: & aiunt eum ad homines deferre, quæ à diis acceperit mandata. Interpres eſt ideo, quòd ea quæ oratione explicantur, vox ad aures transferat. Eſt autem deorum nuncius, ſiquidem orationis or-

ἰσχυρός. [6] καὶ τὸ ἀκώκητον λέγεσθαι τοιούτου τινὸς σημεῖόν ἐστιν. οὐ γὰρ πρὸς τὸ κακοῦν καὶ βλάπτειν, ἀλλὰ πρὸς τὸ σώζειν μᾶλλον γέγονεν ὁ λόγος. ὅθεν καὶ τὴν ὑγείαν αὐτῷ συνῴκισαν. [7] Ἀργειφόντης δέ ἐστιν, οἱονεὶ ἀργεφάντης, ἀπὸ τοῦ ἀργῶς πάντα φαίνειν καὶ σαφηνίζειν. τὸ γὰρ λευκὸν, ἀργενὸν ἐκάλουν οἱ παλαιοί. ἢ ἀπὸ τῆς κατὰ τοῦ φοιτῶ ταχύτητος. καὶ γὰρ τὸ ταχὺ, ἀργὸν λέγεται κατὰ ἀντίφρασιν. [8] χρυσόῤῥαπις δὲ, ὅτι πολύτιμός ἐστι καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ ῥαπισμός. πολλοῦ γὰρ ἀξία ἐστὶν ἡ εὔκαιρος νουθεσία, καὶ ἐπιστροφὴ τῶν αὐτῇ προσεχόντων. παραδέδοται δὲ καὶ κήρυξ θεῶν, καὶ διαγγέλλειν αὐτὸν ἔφασαν τὰ παρ' ἐκείνων τοῖς ἀνθρώποις. κήρυξ μὲν, ἐπεὶ διὰ φωνῆς γεγωνυίας παριστᾷ τὰ κατὰ τὸν λόγον σημαινόμενα ταῖς ἀκοαῖς. ἄγγελος δὲ, ἐπεὶ τὸ βούλημα τῶν θεῶν γινώσκομεν ἐκ τῶν ἐνδεδομένων ἡμῖν κατὰ τὸν λόγον [9] ἐνεργειῶν.

πέδιλα

6 ἀκάκητα MS. ὁ μηδενὸς κακοῦ μεταδοτικός, σχ, Hom. ιλ. π. v. 185. neſcio tamen annon ab Acaco enutritus Mercurius, inde etiam nomen hoc traxerit. dictus eſt & Acaceſius ab Arcadibus.

7 Ἀργειφάντης ex Epigr. affertur, ut ἱεροφάντης, Proclo, ὁ ἐν ἀργῶ φωνῶν. mox —— ἢ ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν φωνὴν ταχύτητος, vel ut alius, ἢ ἀπὸ τῆς κατ' ἀντίφρασιν ταχύτητος. prior lectio confirmatur per ἔπεα πτερόεντα ——

8 σχ. ιλ. O. v. 256.

9 λόγοι ἐννοιῶν, MS. Gyraldus, διαγγελιῶν

πέδιλα δὲ φέρει πτερωτὰ, καὶ δι' ἀέρος φέρεται, συμφώνως τῷ ὁμήρῳ, καθάπερ εἴρηται τὰ ἔπη πτερόεντα. καὶ γὰρ τὴν ἶριν ποδήνεμον διὰ τοῦτο, καὶ ἀελλόποδα καλοῦσιν ἄγγελον, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος παρεισάγοντες. ψυχοπομπὸν δὲ τὸν Ἑρμῆν ἐμυθεύσαντο εἶναι, ξυμβαλόντες, ὅπερ ἴδιον αὐτοῦ ἐστι, τὸ ψυχαγωγεῖν. διὰ τοῦτο καὶ ῥάβδον αὐτῷ ἐγχειρίζουσι, [10] τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει, τὰ τῆς διανοίας δηλονότι. τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει. καὶ παρορμᾶν γὰρ τοὺς παρειμένους ῥᾳδίως, καὶ καταστέλλειν τοὺς παρωρμηκότας δυνατός ἐστιν. ἐντεῦθεν ἤδη τοὺς ὀνείρους ἐπιπέμπειν ἔδοξε, καὶ μάντις εἶναι διὰ τοῦ τοιούτου τρόπου, τρέπων ὡς βούλεται τὰς φαντασίας. [11] θεῶν τ' ἄγγελοι, ὄνειροι. οἱ δ' ἀποπληροῦντες, περὶ τὴν εἰρημένην ῥάβδον, τὸ τοῦ κηρυκίου σχῆμα δράκοντες, σύμβολόν ἐστι τοῦ καὶ τοὺς θηριώδεις ὑπ' αὐτοῦ [12] καλεῖσθαι λέοντας τὰς ἐν αὐτοῖς διαφορὰς, καὶ συνδέοντας αὐτὰς ἅμματι δυσλύτῳ. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ εἰρηνο-

ſidio voluntatem divinam cognoſcimus. Geſtat talaria alata, iiſque per aëra fertur, ſicuti teſtatur Homerus eo loci ubi inquit, ἔπη πτερόεντα, id eſt, *volantia verba*. Hinc nominant etiam Irim ποδήνεμον, id eſt, *velocem*, & ἀελλόποδα, id eſt, *pernicem*, ipſo nomine nuncium ſignificantes. Fabulati ſunt veteres Mercurium eſſe ψυχόπομπον, id eſt, *animarum deductorem*, innuentes eum ψυχαγωγεῖν, id eſt, *demulcere animos hominum*, quod ipſius proprium eſt. Propterea virgam ei tradunt, quâ delinit hominum oculos, nimirum mentis. Eâdem & ſomnolentos excitat. facilè námque remiſſos permovet, properantes autem citra laborem inhibet. Hinc etiam ſomnia mortalibus immittere viſus eſt. Et vates creditus eſt, quòd in facili quò vult, hominum phantaſias & cogitationes impellat. Et ſomnia Deorum nuncii ſunt. Serpentes, qui ambiunt virgam, quam manu geſtat, caduceíque formam ob oculos ponunt, indicio ſunt, etiam immanes leones, quoties naturali feritate commoti inter ſe ſæviant, ab ipſo feritatem eorum cicurari, eandémque nodo inſolubili vinciri. Hinc non ab re putant, caduceum

ποιόν

γειῶν l. Ἶρις autem videtur Hebræorum עיר in Daniele. quod autem ψυχοπομπὸν vocat, idem eſt cùm dicitur πομπὸς, πυλαῖος, χθόνιος, ψυχῶν ταμίας ——

10 Hom. ιλ. ω. 343. V. mox παρορμᾶν ῥαδίως – De Mercurii Virgâ plura Gyraldus.

11 ιλ. β. v. 26.

12 κεκλῆσθαι καὶ καταθέλγεσθαι λέοντος —— καὶ συνδέοντος. MS. lege κηλεῖσθαι —— Bellantes & diſſidentes interpretum oratione ſedantur. Iſidor.

13 λόγον.

eſſe pacificum. Ferunt enim, qui pacem ambiunt, manibus germina, quibus indicant ſe cupere, ut denuò colatur terra: proinde abſtinent manum à manſuetis & fructiferis arboribus, nec eas exſcindere aut lædere pergunt. Qui affirmant Jovem tuliſſe ex Maia Mercurium, docere videntur, Mercurium ſpeculationi & ſedulæ inquiſitioni natum eſſe. Nam μαῖαι, id eſt, *obſtetrices*, quæ obſtetricandi officio funguntur apud parturientes mulieres, hinc μαῖαι, id eſt, *obſtetrices* nominatæ ſunt, quaſi ſcrutando fœtus in lucem producant. Non habere manus & pedes, formáque quadratus fingitur Mercurius. Quadrata ipſius forma eſt, ut ejus ſtabilitatem & ſoliditatem cognitam nobis veteres faciant: quapropter etiam Mercurii caſus, putatur eſſe inceſſus. Carere manibus & pedibus dicitur, quòd non opus habeat vel manibus vel pedibus, ad ea quæ ſibi mandata ſint, expedienda. Veteres Mercurii parentes natu grandiores pingunt, habentes teſticulos ſurſum tractos & erectos. Juniores autem & imberbes formantur, quaſi teſtes habeant remiſſos. Quid ſibi volunt iſto figmento? Quòd in iis qui provectioris

ποιὸν δοκεῖ τὸ κηρύκιον εἶναι. φέρουσι δ' ἄλλως οἱ μετιόντες τὴν εἰρήνην, καὶ θαλλοὺς ἀνὰ χεῖρας, πρὸς ὑπόμνησιν τοῦ γεωργεῖσθαι θέλειν τὴν χώραν, καὶ φειδώ τινα εἶναι τῶν ἡμέρων καὶ καρποφόρων φυτῶν. ἐκ δὲ μαίας ἔφασαν γεγενῆσθαι διὶ τὸν Ἑρμῆν, ἀποδηλοῦντες πάλιν διὰ τούτου, θεωρίας καὶ ζητήσεως εἶναι γέννημα [13] τὸ ζῶον. καὶ γὰρ αἱ μαῖαι μαιούμεναι τὰς γυναῖκας, ἐντεῦθεν εἴρηνται μαῖαι, τῷ ὡσανεὶ [14] ἐξερευνήσει προάγειν εἰς φῶς τὰ βρέφη. πλάττεται δὲ καὶ ἄχειρ, καὶ ἄπους, καὶ τετράγωνος τῷ σχήματι ὁ Ἑρμῆς. τετράγωνος μὲν, τῷ τὸ ἑδραῖόν τε καὶ ἀσφαλὲς ἔχειν, ὥς τε καὶ τὰς πτώσεις [15] αὐτῶν βάσιν εἶναι. ἄχειρ δὲ καὶ ἄπους, ἐπεὶ οὔτε ποδῶν, οὔτε χειρῶν δεῖται πρὸς τὸ ἀνύειν τὸ προκείμενον αὐτῷ. οἱ δ' ἀρχαῖοι τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ [16] γεννῶντας τὸν Ἑρμῆν, ὀρθὰ ἐποίουν τὰ αἰδοῖα ἔχοντας· τοὺς δὲ νεωτέρους καὶ ἀγενείους, [17] ἀνειμένους. παριςῶντες, ὅτι ἐν ταῖς προβεβηκόσι ταῖς ἡλικίαις γόνιμος ὁ λόγος καὶ τέλειός ἐςιν. [18] ὅς δὴ καὶ τυχὼν

13 λόγον. καὶ γὰρ αἱ μαιόμεναι τὰς γ. MS.

14 ἐξ ἐρεύνης MS.

15 αὐτοῦ. MS.

16 γεννῶντας τοὺς Ἑρμᾶς. Vide Gyrald. p. 290.

17 τοὺς δὲ νεωτέρους καὶ λείους, καὶ ἀγενείους, παρειμένα. παριςάντες MS. Artemid. lib. 1. Oneir. Herod 2. al. τῶν Ἑρμῶν. Velarius hæc peſſime.

18 ὃς δὴ καὶ τυχὼν τοῦ ὄντι θεῖ, τυγχάνειν ὧν ἂν προέληται MSS.

χὼν τῷ ὄντι ἐςὶ, τυγχάνων ὧν ἂν πρόθηται. ἐν δὲ τοῖς ἀώροις, ἄγονος καὶ ἀτελής. ἵδρυται δὲ καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς. [19] καὶ ἐνόδιος λέγεται, καὶ ἡγεμόνιος, ὡς αὐτῷ εἰς πᾶσαν πρᾶξιν ἡγεμόνι χρῆσθαι, καὶ αὐτοῦ [20] ὄντος τοῦ ἐν ταῖς βουλαῖς εἰς τὴν δέουσαν ἡμᾶς ἀνάγοντος. τάχα δὲ καὶ ἐπ' ἐρημίας, ἐπειδὴ κἀκεῖ τῆς παρασκευῆς αὐτοῦ καὶ τῆς θεραπείας δεῖ. διὰ δὲ τὸ κοινὸν αὐτὸν εἶναι [21] ἔν τε ἀνθρώποις πᾶσι, καὶ πᾶσι τοῖς θεοῖς, ὁπόταν τὶς εὕρῃ τὶ προάγων ἐν ὁδῷ, σύνηθες ἐπιφθέγγεσθαι, κοινὸν εἶναι [22] τῷ ἑρμῇ, ὃς δὴ συνίςωρ ἐςὶ τῆς εὑρέσεως, ἐνόδιος ὤν, ἐμφαίνοντες ὅτι κοινὸν ἀξιοῦσιν εἶναι [23] καὶ τῶν εὑρημένων, ἐντεῦθεν καὶ τῶν εὑρημάτων ἑρμαίων λεγομένων. προσσωρεύουσι δὲ τοὺς λίθους τοῖς Ἑρμαῖς [24] ἕκαςος τῶν παριόντων ἕνα τινὰ αὐτοῖς προςτιθεὶς, ἢ ὡς χρήσιμόν τι καὶ κοινωνικὸν τὸ

ſunt ætatis, ratio fœcunda & perfecta ſit, quæ quidem facile quæ proponit aſſequitur. In junioribus autem & immaturis, eandem rationem eſſe imperfectam, & minus fœcundam Ejus ſimulachrum in viis conſtituunt. & hinc ἐνόδιος, quaſi *meliorem* ſemper monſtret *viam*, & itinerantibus proſper ſit, dicitur. Et ἡγεμόνιον, id eſt, *ducem* eum appellant, quaſi ejus opera in re omni uti conveniat: & quaſi etiam in deliberationibus & conſultationibus in meliorem ſemper nos traducat ſententiam. Etiam ejus ſtatuæ in ſolitudinibus ponuntur, quaſi iſtic ſit quoque ſanctè colendus. Ideo autem, quòd communis tam deorum quàm hominum ſit miniſter, ſi quis iter faciens fortè fortunâ quid invenit, conſuetudo inolevit ut inventor exclamet, *Rei inventæ partem etiam Mercurio competere.* Inventionis enim adjutor eſt, cum ſit viarum præſes. Proinde meritò acclamant, ſe rei inventæ Mercurium participem facturos. Hinc Græci omnia quæ fortè fortunâ reperiuntur, Ἑρμαῖα, id eſt, *Mercurialia* nuncupant. Statuis Mercurialibus accumulant lapides. Quilibet námque eorum qui ejus ſtatuam prætereunt, lapidem adjicit. Cauſæ autem ejus rei ſunt plurimæ. Una eſt,

παρ

19 ἐνόδιος.

20 αὐτοῦ δέοντες —— δέουσαν ἡμᾶς ὁδὸν —— ἐπ' ἐρημίας πρὸς τὴν ἐπισκοπὴν καὶ θεραπείαν δεῖ. MS. Gyral. legit ὡς αὐτῷ δέον εἰς πᾶσαν πρᾶξ. rectè.

21 καὶ τὸν αὐτὸν —— καὶ τοῖς θεοῖς MS. Jamb. de Myſteriis prima ſunt verba. θεὸς ὁ τῶν λόγων ἡγεμὼν ὁ Ἑρμῆς πάλαι δέδοκται —— εἶναι κοινός. Vid. Halicarn. Dionyſ. in πανηγ.

22 τὸν ἑρμῆν. MS.

23 εἶναι καὶ τὸ εὑρημένον. MS. Jambl. de Myſt. p. 1.

24 ἕκαςος —— προστιθέντος —— & max —— ἕκαςος ποιοῦντος —— μαρτυροποιουμένου —— ἐπισημαινομένου —— ποιοῦντος —— MS. Vid. Druſii in Prov. & Scotti Adagia ſacra de Acervis Mercurialibus.

25 ὅτι

quòd quilibet utile quiddam faciat, quod ad communem omnium ſpectet utilitatem, dum viam purgat. Altera, quòd obteſtetur Mercurium lapidis adjectione, aut lapidis adjectione ſuum declaret in ipſum honorem, quaſi nihil nunc occurrat quod offerat. Alia eſt, quod ſtatuam Mercurialem prætereuntibus manifeſtiorem faciat, additione lapidum. Porro alia eſt, ut per lapides ſignificetur, ex parvis & modicis partibus conſiſtere orationem enunciativam. Ferunt Mercurium etiam mercaturæ exiſtere deum, & merito: eſt enim ementium & vendentium inſpector. Emptiones námque & venditiones citra orationis præſidium contrahere nequimus. Hinc mercaturæ præſes eſſe viſus eſt: & ἐμπολαῖον, id eſt, *mercatorum curam gerentem*, & κερδῷον, id eſt, *lucroſum*, aut *lucri authorem* eum appellârunt. Lyræ inventionem ei attribuunt, quaſi concentus & concordiæ ſit pater, quam dum homines tenent, certè feliciter vitam tranſigunt. Quapropter creditur hominum animis concinnatum, ſibíque conſentientem ſubjicere mentis habitum. Volentes autem veteres demonſtrare, etiam in occulta vim ejus porrigi, furem eum eſſe tradide-

παρ' αὐτοῦ ἕκαστος ποιῶν, διὰ τοῦ καθαίρειν τὴν ὁδὸν, εἴ τε μαρτυροποιούμενος τὸν Ἑρμῆν, εἴ τε ὡς ἐπισημαινόμενος τὴν εἰς αὐτὸν τιμὴν, εἰ μηδὲν ἄλλο ἔχειν προσενεγκεῖν αὐτῷ, εἴ τε ἐκδηλότερον τοῖς παριοῦσι τὸ ἀφίδρυμα ποιῶν, εἴ τε πρὸς σύμβολον τοῦ ἐκ μικρῶν μερῶν συνεστάναι τὸν προφορικὸν λόγον. λέγεται δὲ καὶ ἀγοραῖος πρῶτος, εἰκότως. ἐπίσκοπος γὰρ τῶν ἀγοραζόντων τὶ, ἢ πιπρασκόντων, ὡς μετὰ λόγου πάντα ποιεῖν [25] δεόντως. ἐντεῦθεν καὶ τῶν ἐμποριῶν ἐπιστάτης ἔδοξεν εἶναι, καὶ ἐμπολαῖος, καὶ κερδῷος ἐπωνομάσθη. τῆς δὲ λύρας [26] εὑρετής ἐστιν, οἷον τῆς συμφωνίας, καὶ ὁμονοίας. καθ' ἣν οἱ ζῶντες εὐδαιμονοῦσιν, ἡρμοσμένην ἔχειν τὴν διάθεσιν ἐπιβάλλων. παραστῆσαι δ' αὐτῷ τὴν δύναμιν, [27] καὶ τὴν τῶν ἀπεμφαινόντων θέλοντες, κλέπτην αὐτὸν παρέδωκαν, καὶ δολίου [28] ἑρμοῦ ἱδρύσαντο. λανθάνει γὰρ ὑφαιρούμενος τὸν [29] προδιδόμενον τοῖς ἀνθρώποις, καὶ

κλέπτων,

25 ἐπίσκοπος γὰρ τῶν ἀγοραζόντων ἐστὶν, ἤδη καὶ ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς διατείνει [al. διατρέχει] δέοντος. MS. poſt Κερδῷος, ſequitur — ὡς ἂν μόνος τῶν ἀληθινῶν κερδῶν τοῖς ἀνθρώποις αἴτιος ὤν. MS.

26 Hom. Hymn. εἰς Ἑρμῆν MS. autem conſtituit hunc locum, συμφωνίας καὶ ὁμολογίας καθ' ἣν, &c. εὐδαιμονοῦσιν, ἡρμ. — ἐπιβάλλοντος. ſic.

27 αὐτοῦ τὴν δύναμιν. καὶ διὰ τῶν ἐμφ — MS.

28 δολίου Ἑρμοῦ βωμὸν ἔνιοι ἱδρύσαντο. MS.

29 τὰ προδεδογμένα MS. poſt γὰρ deeſt fortè λόγος —

κλέπτων, ἐσθ' ὅτε τῇ πιθανότητι τὴν ἀλήθειαν. ὅθεν τινὰς καὶ ἐπικλόποις λόγοις χρῆσθαι λέγουσι. καὶ γὰρ τὸ σοφίζεσθαι τῶν εἰδότων λέγω χρῆσθαι, ἴδιόν ἐςι. νόμιος δὲ λέγεται, [30] τῷ τῇ ἐπανορθώσει νόμος εἶναι προςακτικὸς τῶν ὡς ἐν κοινωνίᾳ ποιητέων. διὰ [31] γοῦν ὁμόνοιαν μετήχθη καὶ ἐπὶ τὴν τῶν λόγων ἐπιμέλειαν. σέβονται δὲ αὐτὸν καὶ ἐν ταῖς παλαίςραις μετὰ τοῦ Ἡρακλέους, [32] ἐν τῇ ἰσχύϊ μετὰ λογισμοῦ χρῆσθαι δέοντος. τῶν γὰρ πεποιθότων μόνῃ τῇ τοῦ σώματος δυνάμει, τοῦ δὲ λόγου, ὃς καὶ τέχνας εἰς τὸν βίον ἤγαγεν, ἀμελούντων, πάνυ ἂν τις οἰκείως ἐπείποι, [33] δαιμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος.

runt, & in fraudulenti Mercurii honorem templa ſtatuerunt. Clam enim hominem in judicium protractum oratione liberat, veritatémque perſuaſione furatur. Hinc dicitur, quoſdam furtivis ſermonibus uti. Siquidem hi ſoli ſophiſtæ eſſe nôrunt, qui certam diſſerendi habent methodum. Νόμιος, id eſt; *legum antiſtes* eſt, quod lex caſtigando ea imperet, quæ in civitate aut communione aliquâ ſeu facienda, ſeu vitanda ſunt. Propter ſingularem ejus concordiam etiam orationis cura ipſi commiſſa eſt. Simul cum Hercule in palæſtris colitur, ut demonſtretur, fortitudine utendum eſſe cum ratione & prudentiâ. Qui enim confidunt de ſola corporis fortitudine, & rationem, cujus beneficio artes ſunt invectæ, negligunt, his inquam quis admodum convenienter dicat; *Divine, tua te perdet inſania.*

30 τὸ ἐπανορθώσει l. ἐπ' ἀνορθ. νόμος εἶναι, προςακτικὸς ὢν τῶν ὡς ——

31 τὴν ὁμωνυμίαν & pro λόγων, νόμων MS. Gyraldus fortè plus in ſuo codice reperit. νόμοι autem exactum quoddam modulationis genus ſunt.

32 ὡς τῇ ἰσχ. —— mox τοῖς γὰρ μόνῃ πεποιθόσι —— & ἀμελοῦσι, quod rectiùs. MS.

33 Hom. ιλ. ζ. v. 407. quod autem fuerit ἐναγώνιος —— Pind. 2. Pyth. teſtatur. item 1. N. ἀγώνων μοῖραν Ἑρμᾷ καὶ σὺν Ἡρακλεῖ —— Vide etiam *Fabr. Agon.* l. 1. c. 18. —— & *Falconerium ad inſcrip. Athlet.* p. 21.

Περὶ τῶν [1] Παραδεδομένων μύθων.

De Fabulis antiquitus traditis. 17.

Τοῦ δὲ πολλὰς καὶ ποικίλας περὶ θεῶν γεγονέναι παρὰ

Plurimas variáſque de diis fuiſſe apud antiquos fabu-

τοῖς

1 hunc titulum non agnoſcit MS. & immediatè hæc cum præcedentibus conjungit.

2 παρὰ

las, quarum aliæ à Magis, aliæ ab Ægyptiis, porro aliæ à Celtis & Afris, & ab aliis Græcis compoſitæ ſunt, teſtimonio ſint vel illa verba, quibus (ut fingit Homerus) Jupiter Junonem affatur in hunc modum:

Pectore adhuc memori retinéſne, prioribus annis
Quas mihi commiſſo dederis pro crimine pœnas?
Cum ſuſpenſa polo ſuper ardua nubila, longa
Fune pependiſti, vinctas incude ligata
Ad plantas geminâ?

Hæc certè profert poëta, quaſi quoddam antiquæ fabulæ veſtigium, quæ ita habet: Jovem vinxiſſe Junonem compedibus aureis. Aureis vinculis conſtrictam eſſe Junonem, ideo fingitur, quòd auri colorem aſtra præ ſe ferant. Pedibus autem Junonis alligâſſe incudes duas. Incudes ſunt mare & terra, à quibus aër inferior extenditur, ut neutram in partem abduci poſſit.

τοῖς παλαιοῖς Ἕλλησι μυθοποιΐας, ὡς ἄλλαι μὲν [2] ἐπὶ Μάγοις γεγόνασιν, ἄλλαι δὲ παρ' Αἰγυπτίοις καὶ Κελτοῖς, καὶ Λίβυσι, καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι, μαρτύριον ἂν λάβοι τὶς τὸ παρ' Ὁμήρῳ λεγόμενον ὑπὸ Διὸς, πρὸς τὴν Ἥραν, τοῦτον τὸν τρόπον.

[3] ἦ οὐ μέμνησ' ὅτε τ' ἐκρέμου ὑψόθεν, ἐκ δὲ ποδοῖϊν,
ἄκμονας ἧκα δύω.

Ἔοικεν ὁ ποιητὴς [4] μύθου παλαιοῦ παραφέρειν τοῦτο, καθ' ὃν ὁ Ζεὺς ἐμυθεύετο κεκρεμακέναι τὴν Ἥραν χρυσαῖς ἁλύσεσι, τῷ χρυσοφανές τι ἔχειν τὰ ἄστρα. καὶ ἐκ τῶν ποδῶν αὐτῆς δύω ἄκμονας ἐξηρτηκέναι, τὴν γῆν δηλονότι, καὶ τὴν θάλατταν, ὑφ' ὧν τείνεται κάτω ὁ ἀὴρ, μηδετέρωθεν ἀποσπασθῆναι δυνάμενος. ἑτέρου δὲ μύθου μέμνηται

Meminit Homerus alterius fabulæ, juxta

τοῦ

2 περὶ Μάγοις γεγ. ἄλλαι δὲ περὶ Φρυξὶ, καὶ ἤδη παρ' Αἰγυπτίοις τε καὶ Κελτοῖς καὶ Λ. καὶ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι MS. De his Vide Laërtii procem. & notas. *Voſſium* de ſectis Phil. c. 1. Quod de Phrygibus ait, habes apud *Diod. Sic.* & *Euſebium*. Φρύγιος λόγος tribuitur *Democrito* à *Laërtio*. *Damaſcius* de *Rhea* Phyſiologiâ laudat Φρυγίους λόγους — credidi Orpheum ſcripſiſſe. Vide apud Suidam ejus θρονισμοὺς Μητρῴους & Κορυβαντικά. pertinent enim ad Phrygum μυθοποιΐαν ſive θεοποιΐαν, cujus authorem Orpheum facit *Proclus*. *Damaſcius* περὶ Ἀρχῶν poſtquam enumerâſſet μύθων Ἑλληνικῶν ὑποθέσεις (Vide Ger. Voſſium in Phurnuto,) addit πολλῶν καὶ ἄλλων ἐθνῶν, colligítque Phœnicum μυθολογίαν ex *Mocho*. Ægyptiorum ex *Heraiſco*, *Aſclepiade*, & *Eudemo*; Babyloniorum, Sidoniorum, Magorum (quibus adjungit πᾶν τὸ Ἄρειον γένος) ex eodem *Eudemo*. Idem docet Chaldæorum Phœnicum, Ægyptiorum & Orpheos Theologiam eſſe eandem. Confer Plutarchum lib. περὶ χρησμῶν.

3 Lege μέμνησ' ὅτ' ἐκρέμω — paulo aliter tamen apud Hom. ιλ. Ο. v. ιϛ. Hunc locum hoc modo etiam interpretatur qui vitam Homeri ſcripſit & σχ. Homeri.

4 μύθου παλαιοῦ (MS. addit) ἀπόσπασμα καθ' ὃν ὁ Ζεὺς ἐ. κεκρ. ἐκ τοῦ αἰθέρος τὴν Ἥ. MS. & σχ. Hom.

5 ὑπο'

τοῦ κατά. τὴν Θέτιν, ὡς ὑπ' [5] αὐτοῦ σεσωσμένου τοῦ Διός.

Ὁππότέ μιν ξυνδῆσαι ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,
Ἥρη τ' ἠδὲ Ποσειδάων καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.

Φαίνεται δ' ὅτι κατ' ἰδίαν τούτων ἕκαςος τῶν θεῶν ἐπεβούλευε τῷ Διῒ συνεχῶς, μέλλων ἐμποδίζειν ταύτην τὴν διακόσμησιν, ὅπερ ἐγένετο, εἰ τὸ ὑγρὸν ἐπεκράτησε, καὶ ἐξυδατώθη πάντα· ἢ τὸ πῦρ, καὶ ἐξεπυρώθη ὁ ἀήρ. ἡ δὲ κατὰ τρόπον διαθεῖσα πάντα Θέτις, ἤτοι πρόνοια, τὸν ἑκατόγχειρα Βριάρεων, ἤτοι τὴν θείαν δύναμιν ἀντέταξε τοῖς θεοῖς, καθ' ἣν ἴσως διανέμονται πανταχόθεν αἱ ἐκ τῆς γῆς ἀναθυμιάσεις, ὡς διὰ πολλῶν χειρῶν τῆς εἰς πάντας τοὺς ἀριθμοὺς διαιρέσεως γινομένης. Σκέψαι δ' [6] εἰ ἐπὶ τὸ αἴρειν, ὡσανεὶ βορὰν τῶν τοῦ κόσμου μερῶν, ὠνόμασαι Βριάρεως. Αἰγαίων δέ ἐςι, ὁ ἀεὶ τεθηλὼς καὶ γαίων. δεῖ γὰρ μὴ [7] συγεῖν τοὺς μύθους, μὴ δ' ἑτέρων τὰ ὀνόματα ἐφ' ἑτέρους μεταφέρειν,

cujus tenorem Thetis Jovem ſervâſſe creditur. Poëtæ autem verba ſic habent:

Cum reliqui vellent ipſum dii
ſtringere vinclis,
Juno, Neptunúſque deus, Palláſque Minerva.

Apparet enim, utrunque deum privatis odiis extimulatum, Jovi inſidias ſtruxiſſe, ut mundi decorum ædificium impedirent. Et ſanè ipſorum conatus proceſſiſſent, ſi aquæ invaluiſſent, & omnia in aquam fuiſſent converſa: aut ſi ignis longè latéque regnâſſet, aërque incenſus fuiſſet. Thetis autem, quæ quodammodo cuncta permeat; niſi eam mavelis vocare divinam providentiam; centimanum Briareum, ſive, divinam potentiam, diis oppoſuit. Vi autem hujus potentiæ liberè ubique vagantur exhalationes, quæ à terra aſcendunt, tanquam per multas manus in omnia diffuſæ & derivatæ. Certè inquiſitione dignum eſt, num Briareus ἀπὸ τοῦ αἴρειν, id eſt, *auferendo*, hoc nomen conſequutus ſit: quaſi ſit, βορὰ, id eſt, *vorago* omnium mundi partium. Ægæon nomen ei impoſitum eſt, quòd ſemper vireſcat, & floreat. Haud enim metuere debemus fabulas, quo minus omnia liberè interprete-

5 ὑπ' αὐτῆς MS. cui deſunt ἤτοι πρόνοια & τὴν θείαν δύναμιν —— Vide σχ. Hom. ad ιλ. α. ν. 400 & ad υ. v. 67.

6 εἰ ἐπὶ τὸ αἴρειν τὴν ὡς ἂν βορρᾶν τοῦ κόσμου μ. ità MS. βελιάρειν [inquit Tzetzes ad Heſ. p. 149.] ὑπερβαίνειν ἐφ' ὕψους —— οἷον ἐν τῷ Βορρᾷ. & Βελιάρεως illi eſt Spiritus ὁ ἐκ τοῦ βορείου πνέων.

7 δεῖ μὴ —— MS. δεῖ δὲ συγεῖν — lege μὴ συγχεῖν, μηδ' ἐξ ἑτέρου τὰ ὀνόματα εἰς ἕτερον μεταβαίνειν MS. & μηδ' εἴ τι προσεπλάσθη ταῖς παραδιδομέναις κατ' αὐτοὺς γενεαλογίαις ὑπὸ τῶν μὴ συνιόντων ἃ αἰνίττονται, κεχρημένων δὲ ὡς καὶ τοῖς πλάσμασιν, ἀλόγως τίθεσθαι — forſ. ἄνευ λόγου —— Schol. Heſ. Theog.

8 Πάλιν

mur, etiamſi interdum aliorum nomina aliis applicanda ſunt. Nec etiam ſi quid ab genealogiis ipſorum parùm receſſit, propterea putandum eſt minus iis per analogiam reſpondere. A veteribus etiam Chaos fabulâ comprehenſum accepimus, cujus author eſt Heſiodus. Poſt Chaos autem productum, Terra, Tartarus & Amor provenerunt. at ex Chao proceſſere Erebus, & Nox. Ætheris & Diei mater fertur Nox. Illud tamen non eſt omittendum, quod Heſiodus ſcribit, poſt Chaos demum Terram prodiiſſe, dum ait: *Primum quidem omnium factus eſt ille locus, qui Chaos nominatur, inter cœlum & terram ſitus. atque deinde,*

Ampla ſinu tellus. divûm ſtabiliſſima ſedes
Cunctorum, quotquot niveo lætantur Olympo:
Tartaráque, in magnis penetralibus abdita terræ:
Quíque inter ſuperos Amor eſt pulcherrimus omnes,
Artus qui divûmque reſolvens atque virorum,
Conſilium prudens, mentémque in pectore vincit.
Nati ſunt ex Nocte Dies ac ſplendidus Æther.
At Chaos & Noctem peperit, Erebíque tenebras.

Terra facta eſt per conſeſſum,

φέρειν, μὴ δ' εἴ τι προςεπεπλάσθη ταῖς κατ' αὐτοὺς παραδεδομέναις γενεαλογίαις, ἀναλόγως τίθεσθαι. [8] Πάλιν οὖν ἐμυθεύσαντο χάος γενέσθαι, καθάπερ Ἡσίοδος ἱςορεῖ. μετ' αὐτὸ δὲ τὴν γῆν, καὶ τὸν Τάρταρον, καὶ τὸν ἔρωτα. ἐκ δὲ τοῦ Χάους, τὸ Ἔρεβος, καὶ τὴν νύκτα φύναι. ἐκ δὲ τῆς νυκτὸς, τὸν αἰθέρα καὶ τὴν ἡμέραν. [9] Εἰδέναι γοῦν δεῖ, ὅτι Ἡσίοδος μετὰ τὸ Χάος ἔφησε γενέσθαι τὴν γῆν, λέγων, ἤτοι μὲν πρώτιςα μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὁ τόπος Χάος ἐγένετο, αὐτὰρ ἔπειτα

Γαῖ' εὐρύςερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
Ἀθανάτων, τοὶ ἔχουσι κάρη νιφόεντος ὀλύμπου.
Τάρταρά τ' [10] εὐρυόδοντα μυχῷ χθονὸς εὐρυοδείης.
Ἠδ' ἔρος, ὃς κάλλιςος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Λυσιμελὴς πάντων τε θεῶν, πάντων τ' ἀνθρώπων.
Δάμναται ἐν ςήθεσσι νόον, καὶ ἐχέφρονα βουλήν.
Νυκτὸς δ' αὖτ' αἰθήρ τε, καὶ ἡμέρη ἐξεγένοντο,
Ἐκ χάεος δ' ἔρεβός τε, μέλαινά τε νὺξ ἐγένοντο.

[11] Ἡ γῆ μὲν κατὰ συνίζησιν γέγονεν.

8 Πάλιν τοίνυν, πρῶτον ἐμ. MS.
9 —— Ἡσίοδος καταρχὰς τὸ Χάος ἔφησε γενέσθαι —— Χάος γίνετ' αὐτὰρ ἔπ. ——

10 —— ἠερόεντα, vel εὐρώεντα lege.
11 hæc omnia uſque ad τῆς γῆς deſcripſit σχ. Heſiod. Theog. poſt ἀςράπην idem rectè addit κεκοσμημένον.

12 ab

γονεν. ὁ ἀὴρ δὲ, κατὰ ἀνάδοσιν. τὸ δὲ λεπτομερὲς τοῦ ἀέρος, γέγονε πῦρ. ἡ δὲ θάλαττα, κατὰ ἐκμύζησιν· τὰ δὲ ὄρη, κατὰ ἐξοστρακισμὸν τῆς γῆς. Νυκτὸς δ' αὖτ' αἰθήρ τε, ὅτι ὁρῶμεν τὸν αἰθέρα τοῖς ἄστρασιν ἐν τῇ νυκτί. καὶ πάλιν εἰ μὴ ὑποχωρήσει ἡ νὺξ, ἡμέρα οὐ γίνεται. [12] ἔστι δὲ Χάος μὲν, τὸ πρὸ τῆς διακοσμήσεως γινόμενον ὑγρὸν, ἀπὸ τῆς χύσεως οὕτως ὠνομασμένον. ἢ τὸ πῦρ, ὅ ἐστι [13] καάος, καὶ αὐτὸ κέχυται διὰ τὴν λεπτομέρειαν. [14] ἦν δέ ποτε (ὦ παῖ) πῦρ τὸ πᾶν, καὶ γενήσεται πάλιν ἐν περιόδῳ. [15] σβεσθέντος δ' εἰς ἀέρα αὐτοῦ, ἡ μεταβολὴ ἀθρόα γίνεται εἰς ὕδωρ. ὃ δὴ λαμβάνει τοῦ μὲν [16] ἀφισαμένου μέρη τῆς οὐσίας κατὰ πύκνωσιν, τοῦ δὲ λεπτυνομένου κατὰ ἀραίωσιν. εἰκότως οὖν ἔφασαν μετὰ τὸ Χάος τὴν [17] γῆν γενέσθαι, καὶ τὰ ἠερόεντα Τάρταρα. ἃ δὲ μυ-

ſive per ejus ad centrum ſeu inferiora receſſum: aër per aſcenſionem exortus eſt: aër autem in tenuiſſimas partes dilapſus, evaſit in ignem: mare vero per exſuctionem, quod humor avidè è terra quaſi ſugendo extractus ſit, natum eſſe credendum eſt. Montes autem per terræ expulſionem exorti ſunt. Noctis filius Æther eſt, quia nocte propter claritatem aſtrorum conſpicitur: præterea nec dies almus exoritur, niſi prius nox receſſerit. Chaos eſt humor ille, qui mundi exſtructionem præceſſit, noménque iſtud ἀπὸ τῆς χύσεως, id eſt, *fuſione* traxit. Vel ignis eſt καάος, id eſt, *urens*, ſiquidem ut ignis in tenuitatem κέχυται, id eſt, *diffuſus eſt*. Hoc autem univerſum quondam (ô puer) ignis fuit, certâque mundi quâdam convolutione peractâ, omnia in ignem denuo convertentur. Ignis extinctus tranſit in aërem, & aër deficiens convertitur in aquam. Aër ſecundum condenſationem, ab eo quod recedit de igne, ſubſtantiæ ſuæ partes recipit: aqua autem quæ extenuatur, ſecundum relaxationem ſubſtantiam ſuam nanciſcitur. Rectè ſanè dixerunt Veteres, poſt Chaos demum terram eſſe prognatam: nec non & deſiderabilia Tartara naſcendi ordine Chaos eſſe ſequuta. Tartara vero prædictus poëta terræ conclave

χὸν

12 ab ἡμέραν ſupra uſque ad hunc locum omnia interjecta deſunt in uno MS. Achil. in Aratum hanc opinionem recenſet. p. 83.

13 ὅ ἐστι οἱονεὶ χάος. MS.

14 Ἡράκλειτος πῦρ πρῶτον φησὶ γεγονέναι. Achil. in Aratum. mundi ἐκπύρωσιν credidêre Stoici. V. Laert. in Heraclito.

15 προσβεσθέντος MS.

16 τοῦ ὑφισαμένου μέρους — MS. eſt enim γῆς ὑποστάθμη ὕδωρ Zenoni apud Heſ. interp.

17 τήν τε γῆν MS. τῷ περιειληφέναι αὐτὴν καὶ κρύπτειν MSS. forſ. tamen περιειλ — rectiùs. nam σχ. Heſ. exponit τὸν ἀέρα τὸν τὴν γῆν περιέχοντα —

18 ὁ Ἠ

nuncupavit, quod Tartarus ſtatim à rerum primordio elegerit latebras. Unà autem cum illis in lucem prodiit Erebus, qui eſt propriè ad generandum impetus. Alius enim ex alio naſcitur, generationíſque vim ſanè pulcherrimâ & plurimâ ſpeculatione eſſe dignam exiſtimandum eſt. Erebus è Chaò prorepſit. Nominis autem ratio deducta eſt ἀπὸ τοῦ ἐρέφεσθαι, id eſt, *ab eo quòd contegatur*, & ab alio contineatur: ſicuti & Terra confeſtim ſibi conformem terram peperit. Quare autem? Ut terra ſit Diis beatis veluti firmum & ſtabile domicilium, & ſupra ipſam aſtra ſemper motu ferantur, & beatum illud domicilium efficiant: ſive ut ſit tutum beatorum omnium receptaculum. Terra exhalationes plurimas fundens enixa eſt cœlum. Cœlum enim communi vocabulo appellatur omnis tenuitas aëris, reliquorúmque elementorum, quæ circa ipſum volitat. Terram procreavit Chaos. Aër enim, qui primo in altum ſublatus eſt, relicto primogenio humore, obſcurus & caliginoſus erat. Deindè cum in tenues partes abiiſſet, in æthera & lucem converſus eſt.

χὸν γῆς ὠνόμασεν ὁ προειρημένος ποιητὴς, τῷ προειληΦέναι αὐτὸν κεκρύφειν. [18] τὸ δὲ Ἔρεβος σὺν αὐτοῖς γεγονέναι ἐῤῥήθη, ἡ ὁρμὴ ἐπὶ τὸ γεννᾷν. ἅμα γάρ τις ἔκ τινος γίνεται, καὶ παρεῖναι νομιςέον ταύτην τὴν δύναμιν, καλλίςην καὶ ἀξιοθέατον οὖσαν. Τὸ δὲ Ἔρεβος, ἐκ τοῦ Χάους ἐγένετο. [19] ὁπότ' ἐρέφεσθαι καὶ περιλαμβάνεσθαί τι ὑφ' ἑτέρου λόγος, καθὸ καὶ τούτου τυχοῦσα ἡ γῆ, παραχρῆμα ὁμοιόσχημον αὐτῇ τὴν [20] γῆν ἐγέννησεν, ἵνα περὶ πᾶσαν τὴν γῆν εἴη μακάρεσσι θεοῖς ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ, τοῖς ἐπ' αὐτῷ θέουσιν ἄςροις μακάρεσσιν, ἤγουν, μακραίωσιν, ἀσφαλὲς οἰκητήριον. [21] ἐγέννησε δ' ἡ γῆ ἐκ τῶν ἀναθυμιάσεων τὸν οὐρανόν. οὐρανοῦ νῦν λεγομένου, κοινότερον παντὸς τοῦ περὶ αὐτὸν λεπτομεροῦς. τοῦ [22] Χάους δὲ θυγάτηρ ἐςὶ καὶ ἡ γῆ. ὁ γὰρ πρῶτος ἀρθεὶς ἀπὸ τοῦ ἀρχεγόνου ὑγροῦ ἀὴρ, ζοφώδης καὶ σκοτεινὸς ἦν, εἶτα λεπτυνόμενος εἰς αἰθέρα καὶ φῶς μετέβαλεν. εὐλό-

γως

18 ὁ ℈ ἔἑρος σὺν αὐτοῖς MS. ἅμα γάρ τι ἔκ τινος γένηται MS. A num. 14. ad 19. omnia intermedia deſunt nonnullis codd. certè in ſuo non legit St. Eug. Per. Phil. p. 360. videatur Laertius p. 198. Ed. Lond.

19 ὁ ποιῶν ἐρέφεθαι.

20 τὸν οὐρανὸν ἐγέννησεν MS. ἵνα μὲν περὶ πᾶσαν ἐέργῃ,

Ἡ δ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί.

Confer. Orph. Verſus apud *Stobæ.* Ecl. Phyſ. & hæc lectio melior eſt quàm quæ in Heſiodo hodie habetur, περὶ πάντα.

21 Plato in Phædone ait αἴτιον τοῦ κόσμου τὴν γῆν — id autem ita verum eſt, quemadmodum punctum centri generat circumferentiam.

22 Lege cum MS. ἡ νύξ. ὁ γδ —

23 Nim.

γῶς οὖν τοῦτον ἐκ τῆς [23] γῆς γεγονέναι ἐῤῥήθη. ἡ δὲ γῆ τὰ ὄρη, καὶ τὸ πέλαγος, [24] ἐξ ἧς λέγεται γενέσθαι ἄτερ φιλότητος ἐφημέρου. ἥ τε γὰρ θάλασσα ὑπέμεινεν ἐν τοῖς κοίλοις αὐτῶν μέρεσι μεταβολὴν ὑποστᾶσα· τὰς δὲ παρὰ τὸ ἀνώμαλον τῆς συνιζήσεως τὰς ἐξοχὰς ἔλαβε. μετὰ δὲ ταῦτα, ἡ τῶν λεγομένων ἐστὶ γένεσις Τιτάνων. οὗτοι δ' ἂν εἶεν διαφοραὶ τῶν ὄντων, ὡς Ἐμπεδοκλῆς [25] ἐξαριθμεῖται, Φυσώ τε καὶ φθιμένην, εὐναίην τε, καὶ ἔγερσιν, κινώ τε, καὶ ἀστεμφῆ, πολυστέφανον, καὶ μεγιστὼ, φορίην, καὶ σοφὴν, καὶ ὀμφάλην, καὶ πολλὰς ἄλλας, τὴν εἰρημένην ποικιλίαν τῶν ὅλων αἰνιττόμενος. οὕτως [26] ἀπὸ τῶν παλαιῶν, Ἰαπετὸς μὲν ὠνομάσθη ὁ λόγος. καθ' ὃν καὶ φωνικὰ ζῶα ἐγένετο, καὶ τὸ ὅλον ψόφος ἀπετελέσθη, ἰακετός τις ὤν. οἷα γὰρ ἡ φωνή. κοῖος δὲ, καθ' ὃν ποῖά τινα τὰ ὄντα ἐστί. τῷ γὰρ

Rectè igitur dicitur, æthera eſſe terræ ſobolem. Terra quoque montes & mare edidit, citra quotidianum amorem. Mare enim in concavitates montium terræque conceſſit, mutationem ſuſtinens. Montes autem, quod inæqualiter ſubſideret, hinc altitudines ſuas nacti ſunt. His peractis, proxima eſt Titanum generatio. qui ſane nihil aliud, quàm entium diſcordiæ eſſe, credendi ſunt, ſicuti eas enumerat Empedocles, dicens: Inflationem & inflationis interitum; ſomnium & vigiliam; motum & motu carens; ſapientiam & ſtultitiam; per quas hujus univerſi varietatem omnem ſignificat. Sermo ab antiquis Iapetus vocatus eſt, cujus induſtriâ vocem omnia alia acquiſiverunt, & per quem (ut uno verbo dicam) ſonus omnis contigit, quaſi ἰακετός τις ὤν, id eſt, *vocalis*, ſeu ſonorus exiſtens. Aiunt eum & κοῖον nominari: ab eo enim *quale* quid dicuntur omnia entia. Nam Iones

κ πολ·

23 Nim. quatenus Χάος, juxta nonnullos, ex terrâ, ex Chao item ἀὴρ iſte σκοτεινὸς —— Vide σχ. Heſiod. p. 126. β. ſed lectio MS. hæc eſt, διὰ λόγως ἐκ τούτων ῥηθέντων.

24 ἐξῆς -- γεννῆσαι -- ἐφημέρου —— κοίλοις αὐτῆς μ. ——— τά τε ὄρη παρὰ τὸ ἀνώμαλον τ. σ. τ. ε. ἔλαβε. MS. neſcio an hìc deſit aliquid de Oceani generatione; ſequitur ſanè apud Heſ.

25 φυσικῶς ἐξαριθμεῖται ——— MS. Verſus autem ſic ordinat.

Φυσώ τε, φθιμένη τε, καὶ Εὐναίη, καὶ Ἔγερσις,
Κινώ τ' ἀστέμφης τε πολυστέφανός τε Μεγιστώ,
Καὶ Φορίη [al. φορύη] Σόφη τε [l. Σόμφη τε] καὶ Ὀμφαί ——— V. Ariſtot. de Gen. H. Steph. in *Poëſ. Phil.* alios hujuſmodi adfert ex eodem Emp. V. Proclum Timæo p. 119.

26 ὑπὸ τῶν παλ. MS. mox καθ' ὃν φωνητικά τὰ ζῶα ἐγένετο -- καὶ ὅλος ὁ ψόφος ἀπετέχθη MS. dein. -- ἰακετός τις [al. ἰάφθετός τις] ὤν. ἰα γὰρ ἡ φ.

27 Κοῖον

plerunque κ literam loco π uſurpant. Forſan aliâ ratione κοῖος vocatur, quaſi ſit ſcilicet author τοῦ κοεῖν, ἤγουν τοῦ νοεῖν, id eſt, *cogitandi & ſapiendi*. κριὸς autem nomen habet, propterea quòd omnibus rebus imperitet, ipſæ autem regantur, & dominio ſubjectæ ſint. Hinc nimirum *aries* dux gregis idem nomen, ut κριὸς Græcè dicatur, ſibi vendicavit. Hyperion autem, quòd quædam in ſupremo loco ſita permeet. Oceanus, quod *celeriter incedat*: qui idem & ἀκαλαῤῥείτας nuncupatur, quod ejus fluxus ſit tacitus & tranquillus, ut etiam ſolis motum repræſentare videatur. Dicitur idem & βαθυδίνης, eo quod *velociter moveatur*. Tethys eſt, quæ rebus omnibus ſplendorem & puritatem infert: inſuper quæ contrarias res mutuo & concordi nexu devincit. Memoria ejus potentiæ cauſa eſt, quâ adjuti colligere & retinere poſſumus omnia quæ facta ſunt. Themis

κ πολλαχοῦ [27] οἱ Ἴωνες ἀντὶ τοῦ π χρῶνται. ἢ ὁ τοῦ κοεῖν αἴτιος, ἤγουν τοῦ νοεῖν, ἢ φρονεῖν. [28] Κριὸς δὲ, καθ' ὃν ἄρχει καὶ δυναστεύει τῶν πραγμάτων. τὰ δ' ὑποτέτακται καὶ δυναστεύεται. ἐντεῦθεν τάχα καὶ τοῦ ἐν τοῖς ποιμνίοις κριοῦ προσαγορευομένου. Ὑπερίων, καθὸ ὑπεράνω τινὰ ἑτέρων περιπορεύεται. Ὠκεανὸς δὲ, καθ' ὃν ἐν τάχει ἀνύεται, ὃς δὴ καὶ ἀκαλαῤῥείτας τὴν κλῆσιν ἔσχεν, [29] τῷ ἥσυχόν τε καὶ σχολαίαν τὴν ῥύσιν αὐτὸν, ὡς τὴν τοῦ ἡλίου κίνησιν, ἐμφαίνειν. καὶ βαθυδίνης, τῷ εὐθέως κινεῖσθαι. [30] Τηθὺς δὲ, ἡ καθαρά τινα καὶ λαμπρὰ εἶναι τὰ πάντα ποιοῦσα, καὶ συνεκδέχεσθαι τούτοις τὰς τῶν ἐναντίων σχέσεων αἰτίας δεόντως. Μνημοσύνη δὲ, ἡ τοῦ [31] συναφαιρεῖν τὰ γεγονότα αἰτία. Θέμις δὲ, ἡ τοῦ

συν-

27 Κοῖον καὶ Κρεῖον ὁ Ζήνων λέγει τοὺς Τιτᾶνας εἰρῆσθαι τὰ στοιχεῖα τοῦ Κόσμου. Κοῖον γὰρ λέγει τὴν ποιότητα κατὰ τροπὴν αἰολικὴν τοῦ π εἰς τὸ κ — ſed & Iones vertunt π in κ, ſaltem in nonnullis, ut ait Corinthus [i. e. Georgius vel Gregorius Corinthi Metrop.] de Dialectis.

28 Κρεῖον idem Zeno interpretatur τὸ βασιλικὸν καὶ ἡγεμονικόν. MS. leg. καθ' ὃν τὰ μὲν ἄρχει. —— Vid. σχ. Heſ. p. 128.

29 τῷ ἡσυχαῖόν τι καὶ σχολαῖον τὴν ῥ. MS. & τῷ βαθέως δινεῖσθαι —— ἀκαλὸν, τὸ ἥσυχον σχ. ιλ. κ.

30 Τηθὺς δὲ — fortè Tethyos explicatio excidit. Vide eam in Heſiod. σχ. p. 128. in MS. β. ſic. Τηθὺς δὲ καθ' ἣν ἐπὶ μιᾶς καταστασίας χερνικῆς — hæc propius accedunt. Eſt enim Jamblicho θέσεως καὶ μονίμου καταστάσεως χορηγός —— apud Proclum in Tim. Plato autem deducit, ita ut τὸ ἄχραντον καὶ καθαρὸν ſignificet, quæ eſt explicatio hic poſita. —— Poſt χερνικῆς in MS. β. ſequitur θεία δέ ἐστι ἡ τῆς ὄψεως αἰτία — Ῥεία δέ ἐστιν ἡ τῆς ῥύσεως. Φοίβη ἡ καθαρά τινα καὶ λαμπρὰ εἶναι ποιοῦσα, καὶ συνεκδέχεσθαι τούτοις καὶ τὰς τῶν ἐναντίων σχέσεων αἰτίας δεόντως — Vid. Orphei verſus in Procli Tim.

31 συναναφέρειν MS. τὴν ἐπίμονον διάπλασιν τῶν ζώων. σχ. Heſiod. reddit.

συντίθεσθαί τι μεταξὺ ἡμῶν, καὶ φυλάττεσθαι. Κρόνος δὲ, ὁ προειρημένος πάντων τῶν ἀποτελεσμάτων λόγος, [31] δεινότατος ὢν τῶν παίδων. ἁπλότατον δ' αὐτὸν γενέσθαι [33] φασὶ, διὰ τὸ καὶ μετὰ τῶν εἰρημένων γένεσιν ἐπιμένειν αὐτὸν, ὡσανεὶ ὄντα ἐν γενέσει. ἀλλὰ τοῦ μὲν Ἡσιόδου, τελειότερον τότ' ἂν ἡ ἐξήγησις γένοιτο, τὰ μέν τινα, ὡς οἶμαι, παρὰ τῶν ἀρχαιοτάτων αὐτοῦ παρειληφότος, τὰ δὲ μυθικώτερα αὐτοῦ προσθέντος. [34] ᾧ τρόπῳ καὶ πλεῖστα θεολογίας διεφθάρη. νῦν δὲ τὰ διαβεβοημένα [35] ἐπὶ τοῖς πλείστοις ἐπισκεπτέον.

eſt, cujus præſidio contractus celebramus & paciſcimur, contractus pactáque fide bonâ ſervamus. Saturnus eſt ratio omnium conditarum rerum, ſicuti prædiximus, & potentiſſimus eſt ſuorum liberorum omnium. Simpliciſſimum autem eum finxerunt, quod poſt eorum, quæ diximus, generationem perſtiterit, quaſi & ipſe in generationem cadat. Heſiodi de Saturno expoſitio perfectior eſt. Hic enim author quædam ab antiquis de illo deo deſumpſit, iiſdem autem quædam fabuloſius addidit. Et ſecundum hanc rationem in Theologia multa perierunt. Nos itaque, quæ maximè de diis apud omnes in confeſſo ſunt, in ſequentibus trademus.

Περὶ

32 ἀφανιστικὸς ὢν τῶν πραγμάτων. Sophocl. ἅπανθ' ὁ μακρὸς κἀναρίθμητος χρόνος φύει τ' ἄδηλα, καὶ φανέντα κρύπτεται.

33 ἔφη —— MS. mox τελειοτέρα πώποτ' —— & poſt μυθικώτερον deeſt ἑαυτ' —— & τὰ πλεῖστα τῆς παλαιᾶς θεολογίας —— in fine.

34 Sic Damaſcius ait, Orpheum παραχαράττειν τῆς παλαιᾶς θεολογίας τὴν πάτριον ὑπόθεσιν.

35 περὶ τοῖς πλείστοις ἐπισκεπτέον. ſæpe τὸ ἐπὶ poſuit hic exſcriptor Aldinus pro περὶ ——

Miſſis iis quæ de Mundi origine Grotius ad *verit. Chr. Rel.* Arati Interpretes, Ariſtoteles, Stobæus, Chalcidius, Auctor vitæ Hom. Anon. Antiphanes apud Irenæum, Ariſtophanes, Laërtius, Plutarchus aliíque tradidêre, viſum eſt quædam ex Damaſcio περὶ ἀρχῶν (quo utimur MS. Doctoris Fell. *D. Æ. Chr. Ox.* viri integerrimi literatiſſimique beneficio) hîc adjicere. *Damaſcius* igitur poſtquam Orphei, Heſiodi, Acuſilai, Pherecydis, Homeri aliáſque Ἑλληνικῶν μύθων ὑποθέσεις, enumerâſſet, addit his ipſis verbis. τῶν δὲ βαρβάρων ἐοίκασι Βαβυλώνιοι μὲν τὴν μίαν τῶν ὅλων ἀρχὴν σιγῇ παριέναι. δύο δὲ ποιεῖν Ταυθὲ καὶ Ἀπασῶν, τὸν μὲν Ἀπασῶν ἄνδρα τῆς Ταυθὲ ποιοῦντες, ταύτην δὲ μητέρα θεῶν ὀνομάζοντες· ἐξ ὧν μονογενῆ παῖδα γεννηθῆναι τὸν Μωϋμὶν — ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν ἄλλην γενεὰν προελθεῖν, Δαχὴν καὶ Δαχόν. εἶτα αὖ τρίτην ἐκ τῶν αὐτῶν, Κισσαρῆ καὶ Ἀσσωρόν. ἐξ ὧν γενέσθαι τρεῖς· Ἀνὸν καὶ Ἴλλινον καὶ Ἀόν. τοῦ δὲ Ἀοῦ καὶ Δαύκης υἱὸν γενέσθαι τὸν Βῆλον, ὃν δημιουργὸν εἶναι φασί. Μάγοι δὲ καὶ πᾶν τὸ Ἄρειον γένος, οἱ μὲν τόπον, οἱ δὲ χρόνον καλοῦσι τὸ νοητὸν ἅπαν καὶ ἡνωμένον, ἐξ οὗ διακριθῆναι καὶ θεὸν ἀγαθὸν καὶ Δαίμονα κακόν, ἢ φῶς καὶ σκότος πρὸ τούτων, ὡς ἔνιοι λέγουσι. μετὰ δὲ τὴν ἀδιάκριτον φύσιν διακρινομένην ποιοῦσι τὴν διττὴν συστοιχίαν τῶν κρειττόνων. τῆς μὲν ἡγεῖσθαι τὸν Ὡρομάσδην· τῆς δὲ, τὸν Ἀρειμάνιον. Σιδώνιοι πρὸ πάντων ὑποτίθενται χρόνον καὶ πόθον καὶ ὁμίχλην — πόθου καὶ ὁμίχλης μιγέντων Ἀέρα γενέσθαι, καὶ Αὔραν —— ἐκ τούτων ἀμφοῖν ὦτον γεννηθῆναι. & hæc omnia ipſe ab Eudemo ſumpſit.

De Prometheo. 18.

SCriptum reliquêre anteceſſores noſtri, Prometheum univerſum genus hominum è luto finxiſſe. Intelligendum eſt itaque, ſeu hic ſenſus ex iſto figmento petendus eſt, Prometheum eſſe dominatricem quandam totius mundi animæ potentiam, quam juniores providentiæ nomine deſignârunt. Per hanc enim omnia condita ſunt, tandem ejuſdem vi etiam homines ſunt procreati, cùm ad hominis generationem jam à primordio rerum mundi conſtitutio accommoda foret. Dicitur Prometheo etiam cum Jove quondam familiaritas interceſſiſſe. Et id ideò ſcribitur, quod magnâ providentiâ, multorúmque auxilio omne imperium opus habeat, imprimis tamen multam providentiam plurimorúmque auxilium Jovis poſtulare monarchiam. Aſſerunt eundem furto ſuſtuliſſe ignem, & furto ſublatum ignem tradidiſſe uſui hominum. Quid ſibi hoc vult figmentum? Noſtrâ nempe intelligentiâ & providentiâ ignis

Περὶ τοῦ [1] Προμηθέως.

ΠΑραδεδεγμένου τοίνυν ἄνωθεν, ὅτι ὁ Προμηθεὺς ἐκ γῆς τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ἔπλασεν, ὑπονοητέον [2] Προμηθέα, τὴν ἐν τῇ τῶν ὅλων ψυχῇ κυρίαν. ἣν ἐκάλεσαν οἱ νεώτεροι πρόνοιαν. κατὰ γὰρ ταύτην τά τ' ἄλλα ἐγένετο, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἔφυσαν οἱ ἄνθρωποι. ἐπιτηδείως πρὸς τοῦτο ἐχούσης κατ' ἀρχὰς, τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως. λέγεται καὶ συνεῖναι ποτὲ ὁ Προμηθεὺς τῷ Διΐ· πολλῆς γὰρ προμηθείας πᾶσα μὲν ἀρχὴ, καὶ [3] προστάσεως πλειόνων, μάλιστα δὲ ἡ τοῦ Διὸς δεῖται. καὶ κλέψαι δέ φασιν αὐτὸν τὸ πῦρ τοῖς ἀνθρώποις, ὡς τῆς ἡμετέρας ἤδη συνέσεως, καὶ προνοίας ἐπινοησάσης τὴν [4] χρῆσιν τοῦ πυρός. κατενηνέχθαι δὲ αὐτὰ

ἐμυ-

ſumpſit. Phœnicum Mythologiam κατὰ Μῶχον ſic tradit. Αἰθὴρ ἦν τὸ πρῶτον καὶ Ἀήρ· ἐξ ὧν γεννᾶται Οὐλωμός, ἐξ οὗ συνελθόντες ἑαυτῷ, Χούσωρος ἀνοιγεὺς ὁ πρῶτος, εἶτα ὠόν. Λίβα δὲ καὶ Νότον ποιοῦσι πως περὶ τοῦ Οὐλωμοῦ. Τὸ δὲ ὠὸν οὐρανὸς, λέγεται γὰρ ἐξ αὐτοῦ ῥαγέντος εἰς δύο, γενέσθαι οὐρανὸν καὶ γῆν. Deinde καθ' Αἰγυπτίους, ἡ μὲν μία τῶν ὅλων ἀρχὴ σκότος ἄγνωστον, τὰς δὲ δύο ὕδωρ καὶ ψάμμον, ὡς Ἡραΐσκος· ὡς δὲ πρεσβύτερος αὐτοῦ Ἀσκληπιάδης, ψάμμον καὶ ὕδωρ· ἐξ ὧν τὸν πρῶτον Καμηφὶν, εἶτα τὸν δεύτερον ἀπὸ τούτου, εἶτα καὶ ἀπὸ τούτου τὸν τρίτον. ὁ δὲ Ἡραΐσκος τὸν τρίτον ὀνομασθέντα Καμηφὶν, ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ πάππου τὸν ἥλιον εἶναι φησίν. Addatur Simplicius Phyſ. p. 56.

1 Ponitur Prometheus inter Deos ab Æſchylo p. 1. V. Lucianum in προμ. ἐν λόγοις.

2 προμηθέα εἰρῆσθαι τὴν προμήθειαν τῆς ἐν τοῖς ὅλοις ψυχῆς ἣν οἱ νεώτ. MS.

3 προστασία πλειόνων. MS.

4 dicitur Vulcano συγγενὴς θεὸς, apud Æſchylum. Tzetzes ad Heſiod. p. 12.

5 τὰν-

ἐμυθεύσαντο ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, διὰ τὸ πλεονάζειν ἐκεῖ, ἢ ἐπεὶ οἱ κεραυνοὶ ἐκεῖθεν κατασκήπτουσι, διὰ πληγῆς ταὐθάδ᾽ [5] ἐξάπτοντες, τάχα τι τοῦτο καὶ διὰ τοῦ νάρθηκος αἰνιττόμενος. [6] δεθεὶς δ᾽ ἐπὶ τούτῳ ὁ Προμηθεὺς ἐκολάσθη, τοῦ ἥπατος αὐτοῦ ὑπ᾽ ἀετοῦ καταβιβρωσκομένου. ἡ γὰρ ἡμετέρα ἐντρέχεια, τὸ προειρημένον πλεονέκτημα σὺν τοῖς ἄλλοις ἔχουσα, πειρᾶταί τινος παρ᾽ ἑαυτὴν δυσχρηστείας, προσδεδεμένη ταῖς κατὰ τὸν βίον φροντίσιν ὀδυνηραῖς οὔσαις, καὶ ὥσπερ εἰς τὰ σπλάγχνα ἐκ [7] λεπτομερυπνοίας ἐκβιβρωσκομένη. ἀδελφὸν δ᾽ ἔφασαν εἶναι νεώτερον τοῦ Προμηθέως τὸν Ἐπιμηθέα, [8] ἀηθέστερόν πως ὄντα τὸν τρόπον, διὰ τὸ προτερεῖν τῇ τάξει τὴν πρόβασιν τῆς ἐκ τῶν ἀποβαινόντων παιδείας καὶ ἐπιμαθείας. τῷ γὰρ ὄντι ῥεχθὲν, καὶ παθὼν νήπιος ἔγνω. διὰ τοῦτο γὰρ τῇ πρώτῃ γενομένῃ γυναικὶ, συνοικῆσαι τοῦτον ἔφασαν. ἀφρονέστερον γάρ πως δεῖ καὶ τὸ θῆλυ εἶναι, καὶ ἐπιμηθεῖσθαι μᾶλλον ἢ προμηθεῖσθαι πεφυκός.

uſum eſſe inventum. Ignem autem è cœlo delapſum eſſe fabulati ſunt, quia in cœleſti regione ignis abundat: ſive quod inde fulmina proficiſcantur, quæ ſuo igne loca tacta incendunt, & hujus cauſam rei etiam per virgam inſinuant. Aiunt autem Prometheum in vincula datum, puniríque quotidie ab aquila, quæ ipſius exedit epar. Hinc fabulæ, ſi corticem detraxeris, apparebit iſte ſenſus. Noſtrâ ſolertiâ freti, ſimul cum prædictâ commoditate etiam aliis ſubnixi, ſubimus etiam difficillima quæque, multíſque & graviſſimis curis nos implicamus. Hinc fit ut viſcera noſtra corrodantur, id eſt, extenuentur, propter ſomni raritatem. Fratrem Promethei juniorem finxerunt Epimetheum, ſtultiorem quidem moribus. Stultus autem propterea inducitur, quod ordine præcedat prudentia, diſciplinis & longâ rerum, quæ accidunt cuilibet, experientiâ parta. Re enim verâ rectè habet adagium: *Stultus poſt periculum ſapit.* Hinc etiam dicitur matrimonium contraxiſſe cum eâ muliere, quæ generandi ordine prima fuit. Quare autem hoc? Nimirum quod mulier naturâ imprudentior ſit, & magis videatur accepto periculo ſapere, quàm providen-

λέγε-

5 ταὐθάδε ἐξάπτοντες. MS. mox αἰνιττόμενοι.

6 De ejus vinculis fertur ſcripſiſſe Herodotus. V. Apollodori noſtram Editionem; verſus quoſdam Æſchyli hac de re exhibet cod. MS. Stobæi qui nunc nec in Æſchylo, nec in Stobæo, leguntur.

7 ἐκ λεπτομερυμνίας ἐκβ. ad mentem hanc etiam Heſiodi Interpretes.

8 ἀηθέστερον MS. —— φροντίζειν pro φροντίζειν credo legundum. infra τῷ γὰρ ὄντι,

tiâ ſuâ periculum antevertere. Proditum eſt à quibuſdam, etiam artium repertorem eſſe Prometheum. Nullam autem ob cauſam aliam hoc traditum eſt, quàm quod multam ſolertiam & prudentiam artium inventio ſibi vendicet.

λέγεται δὲ ὑπό τινων καὶ τῶν τεχνῶν [9] εὑρετὴς γενέσθαι ὁ Προμηθεὺς, δι' οὐδὲν ἄλλο ἢ ὅτι συνέσεως καὶ προμηθείας δεῖ πρὸς τὴν εὕρεσιν αὐτῶν.

ὄντι, &c. Hom. ιλ. ρ. πρίν τι κακὸν παθέειν. ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.

9 Hypotheſis *Promethei vincti* ſecunda.

De Vulcano. 19.

Περὶ τοῦ Ἡφαίστου.

PLurimi artium inventionem Minervæ & Vulcano adſcribunt: Minervæ, quia prudentia & ſagacitas eſſe videatur; Vulcano, quoniam plurimæ artes ignis præſidio ſua opera abſolvunt. Nam Jupiter eſt Æther, pellucidúſque & purus ignis. Ignis autem, quo nos utimur, qui aëri commixtus eſt, dicitur Ἥφαιστος, id eſt, *Vulcanus*, ἀπὸ τοῦ ἧφθαι, id eſt, ab accendendo ſic nominatus. Propterea non ab re quorundam veterum monumenta habent, eum ex Jove & Junone eſſe natum: quidam autem putaverunt, eum ex ſola Junone partum editum eſſe. Nam flammæ quodammodo denſiores ſunt, quàm ut ex ſolo & puro aëre ſubſtantiam accepiſſe videantur. Claudum aiunt eſſe Vulcanum, vel

ΟἹ πλείους μέντοι ἐν τῇ Ἀθηνᾷ καὶ τῷ Ἡφαίστῳ αὐτὰς [1] ἀνατιθέασι. τὴν μὲν Ἀθηνᾶν, ἐπειδὴ φρόνησις καὶ ἀγχίνοια εἶναι δοκεῖ. τῷ δὲ Ἡφαίστῳ, διὰ τὰς πλείστας τῶν τεχνῶν διὰ πυρὸς τὰ ἑαυτῶν ἔργα [2] ἀποδιδόναι. ὁ μὲν γὰρ αἰθὴρ, [3] καὶ τὸ διαυγὲς καὶ καθαρὸν πῦρ, Ζεύς ἐστι. τὸ δ' ἐν χρήσει καὶ ἀερομιγὲς, Ἥφαιστος, ἀπὸ τοῦ ἧφθαι ὠνομασμένος. ὅθεν καὶ ἐκ Διὸς καὶ Ἥρας ἔφασαν αὐτὸν γενέσθαι. τινὲς [4] δὲ μόνης τῆς Ἥρας. αἱ γὰρ φλόγες παχυμερέστεραί πως οὖσαι, ὡς ἐκ μόνου τοῦ ἀέρος διακαιομένου τὴν ὑπόστασιν λαμβάνουσι. χωλὸς δὲ παραδέδοται, τάχα μὲν διὰ τὸ πα-

χεῖαν

1 Nim. τέχνας, ſupra. τῇ μὲν Ἀθηνᾷ —— & διὰ τὸ τὰς MS.

2 Argumentum Prom. Æſchyl. διὰ πυρὸς πάσας τέχνας ἄνθρωποι εὕροντο. vid. Palæphati Frag. & Proclum in Tim. p. 63. Plutarchum in *Comparat. Ignis & Aquæ.*

3 καὶ τὸ διαυγὲς abſunt MS. Socrati Platonico eſt φαεινὸς ἴστωρ —— Habet Vulcanus pileum cæruleum in capite. puri & cœleſtis ignis ſymbolum, ut notat Euſeb. in Præp. vides etiam in Seguini nummo p. 85. ——

4 Heſiod. & Apollon. Rhod.

χεῖαν τὴν [5] τῆς ὕλης πορείαν ποιεῖσθαι τοῖς ἐπισκιάζουσιν ὁμόνοιαν. [6] τάχα δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ μὴ δύνασθαι προβαίνειν δίχα ξυλώδους τινὸς ὡσανεὶ βάκτρου. τινὲς δὲ διὰ τὸ τὴν ἄνω κίνησιν τῆς κάτω πρὸς τροφὴν ἄνισον καὶ ἀνώμαλον ποιεῖσθαι, βραδυτέρας αὐτῆς οὔσης, χωλεύειν αὐτὸν ἔφασαν. ῥιφθῆναι δὲ ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν λέγεται, διὰ τὸ τοὺς πρώτους ἴσως ἀρχομένους χρῆσθαι [7] πυρὶ ἐκ κεραυνοβόλου καιομένου τούτου περιτυχεῖν, μηδέπω ἐπινοίᾳ τοῖς πυρίοις ἐπιπεσεῖν δυναμένους. γυναῖκα δ' αὐτοῦ τὴν Ἀφροδίτην ἔφασαν εἶναι, καθ' οἷον [8] λόγον καὶ τὴν χάριν μίαν. ὡς γὰρ χάριν φαμὲν ἔχειν τὰ τεχνικὰ ἔργα, οὕτω καὶ τὴν Ἀφροδίτην τινὰ αὐτοῖς ἐπιτρέχειν λέγομεν. εἰ μὴ πρὸς παράστασιν, πολὺ τὸ πυρῶδες εἶναι ἐν ταῖς πρὸς τὰς μίξεις ὁρμαῖς, πέπλασται τοῦτο. δεδοικέναι δὲ μυθεύονται τὸν Ἄρη, μοιχεύοντα τὴν γυναῖκα. καὶ

ideo quòd materiæ proceſſum, illis qui concordiam rerum obſcurare volunt, denſiorem efficiat. Eſt claudicationis & alia cauſa, nempe quòd non poſſit quaſi citra ligneum baculum incedere. Quidam claudicationis hanc cauſam perhibent, quòd ſupremus motus infimo ad alimentum ſit inæqualis: & cùm tardior exiſtat, eum claudicare confeſſi ſunt. Fabulæ declarant, Vulcanum è cœlo in terram deturbatum eſſe à Jove. Quid ſub iſtius fabulæ oſtentatur involucro? Nempe quod homines primam ignis, quo uti cœperunt, ſcintillam ab ardenti collegerint fulmine. Nondum enim ſua propria ſolertiâ indagare potuerant ignium uſum. Venerem ei in uxorem collocârunt veteres, eidémque connubio junxerunt ſtabili unam è Gratiarum numero. Hujus figmenti ſenſus eſt; ut opera artificum obtinent gratiam, ſic etiam venuſtatem quandam ſive Venerem in ipſis conſpici. Aut ſenſus alius eſt, nempe quod plurimus calor iis inſit, qui cupiditate quâdam in opera Venerea rapiuntur: etiam animalium omnium ex calore profi-

γὰρ

5 τὴν διὰ τῆς ὕλης —— ἐπισκιάζουσιν ὁμοίως. MS. lego τοῖς ἐπισκιάζουσιν ὁμόνοιαν. —— ſenſus eſt greſſum, per materiam ſpiſſam, difficilem & claudicanti ſimilem facit. Vidit hoc etiam Velarius in ſua verſione.

6 Hanc rationem tangit Euſeb. in Præp ubi ait, ignis qui è cœlo decidit, quoniam imbecillior eſt, & materiâ indiget, claudicans dicitur. Pro χωλεύειν habet MS. χωλαίνειν.

7 Diod. Siculo arborem fulmine tactam oſtendiſſe Vulcano ignis inveniendi rationem, affirmabant ſacerdotes Ægyptii —— MS. autem legit ἐκ κεραυνοβολίου —— & pro τοῖς πυρίοις, ἐπίνοια τῶν πυρίων ——

8 lego καθ' ὃν λόγον καὶ τῶν χαρίτων μίαν. ità Velarius & Clauſerus videntur legiſſe.

9 Hom.

ciſci venereos actus. Ferunt Vulcanum, Martem, quem in adulterio cum uxore ſuâ Venere deprehenderat, vinculis ligâſſe. Hæc enim fabula legitur apud poëtam, quaſi ſit antiquiſſima. Figmenti autem iſtius hæc expoſitio eſt. Quoniam non per omnia in una eadémque ſede morantur, prælium & vis, lætitia & blandimenta, neque etiam naturæ lege iſta conjunguntur. Quoties itaque contraria iſta mutuo nexu copulantur, & in concordiam rediguntur, pulcherrimum quoddam germen & nobiliſſimum hinc exoriri, propter mutuam conſonantiam, liquet. Vulcanus perhibetur obſtetricandi munere eſſe functus apud Jovem, cùm parturiret Minervam. Ubi enim Jovis caput fidiſſet, Pallas proſiluit. Ignis enim, cujus auxilio utuntur artes, cùm adjuvâſſet humanæ ſolertiæ demonſtrationem, eam antea occultatam ſeu latentem, in lucem produxit. Qui autem aliquid ingenii viribus freti quærunt, antequam id inveniant, gravidi eſſe, & parturire dicuntur.

γὰρ ὁ μῦθος παρὰ τῷ ποιητῇ ἐςι, [9] παλαιότατος ὤν. ἐπειδὴ τῇ τοῦ πυρὸς δυνάμει ὁ σίδηρος καὶ ὁ χαλκὸς δαμάζεται. τὸ δὲ τῆς μοιχείας πλάσμα παρίςησιν, ὅτι οὐ [10] πάνυ μὲν πέφυκε κατάλληλον τὸ μάχιμον καὶ βίαιον, τῷ ἱλαρῷ καὶ μειλιχίῳ. οὐδὲ κατὰ τὸν φυσικὸν ἂν νόμον ἐπιπλέκεται. ἀντιποιούμενον δέ πως τῆς μίξεως αὐτῶν, καλὸν καὶ [11] γενναιότερον γέννημα, τὴν ἐξ ἀμφοῖν ἁρμονίαν ἀποτελεῖν εἴωθε. λέγεται δὲ Ἥφαιςος μαιώσασθαι τὸν Δία, ὅτε τὴν Ἀθηνᾶν ὤδινεν. διελὼν γὰρ αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, ἐκθορεῖν ἐκείνην ποιῆσαι. [12] τῷ γὰρ πυρὶ ᾧ χρῶνται αἱ τέχναι, συνεργὸν πρὸς τὴν ἀπόδειξιν τῆς φυσικῆς τῶν ἀνθρώπων ἀγχινοίας γενόμενον, ὥσπερ κεκρυμμένην αὐτὴν εἰς φῶς προήγαγε. τοὺς δὲ ζητοῦντάς τι, εἰ προσευρέθη, κύειν αὐτὸ, καὶ ὠδίνειν φαμέν.

Περὶ

9 Hom. Od. θ.

10 ὅτι πάνυ μὲν —— & —— φυσικὸν αὐτοῦ νόμον.

11 αὐτοῦ, καλὸν καὶ γενναῖον —— ἐπιπλεῖ MS. conjicio legendum ἀντιποιουμένη δὲ, &c. Hanc allegoriam tangit Palæphatus in Fragm. item qui de Homero, edit. Steph. p. 22. Atque hîc deſtituit nos antiquus codex MS. quem hactenus Ox. β. indigitavimus.

10 l. τὸ γὰρ πῦρ, ᾧ χ. ———— τὴν ἀφανῆ τῶν κεκρυμμένων λόγων δύναμιν εἰς φῶς ἄγων, Ἀμῶν λέγεται (is autem Vulcanus eſt, ut oſtendi ad Palæphatum) Jambl. de Myſteriis. σχ. Hom. ιλ. Σ. v. 491. ἴδιος ὁ τεχνίτης τῶν Ἀθηνῶν Ἥφαιστος —— Fabri in officinis ferrariis ἐπιστάτην, *Luteum Vulcanum* habuere. Schol. Juvenalis & Suidas.

Περὶ τῆς Ἀθηνᾶς.

Ἡ δ' Ἀθηνᾶ ἐστιν ἡ τοῦ [1] Διὸς σύνεσις, ἡ αὐτὴ οὖσα τῇ ἐν αὐτῷ προνοίᾳ, καθὸ καὶ [2] προνοίας Ἀθηνᾶς ἱδρύονται ναοί. γενέσθαι δὲ αὐτὴν ἐκ τῆς τοῦ Διὸς [3] κεφαλῆς λέγεται, τάχα μὲν τῶν ἀρχαίων ὑπολαβόντων τὸ ἡγεμονικὸν τῆς ψυχῆς ἐντεῦθεν, καθάπερ καὶ ἕτεροι τῶν μετὰ ταῦτα ἔγνωσαν. τάχα δ' ἐπεὶ τοῦ ἀνθρώπου τὸ μὲν ἀνώτερον μέρος τοῦ σώματος ἡ κεφαλή ἐστι, τοῦ δὲ κόσμου ὁ αἰθήρ. ὅπου τὸ ἡγεμονικὸν αὐτοῦ ἐστι, καὶ ἡ τῆς φρονήσεως αἰτία. κορυφὴ δὲ θεῶν κατ' Εὐριπίδην, ὁ περὶ χθόνα ἔχων φαεινὸς αἰθήρ. [4] ἀμήτωρ δὲ ἡ Ἀθηνᾶ, διὰ τὸ ἀλλοίαν εἶναι τὴν τῆς ἀρετῆς γένεσιν, καὶ οὐχ οἵαν τῶν ἐκ συνδυασμοῦ γενομένων. [5] τὴν μῆτιν οὐκ καταπιὼν ὁ Ζεὺς, ἐγέννησεν αὐτήν. ἐπειδὴ μητιέτης καὶ συνετὸς ὢν, [6] οὐδαμόθεν ἡ ἀρετὴ ἐκ τῆς καθ' ὁδὸν βουλῆς τὴν ἀρχὴν ἔσχε τοῦ φρονεῖν. τὸ δ' ὄ-

De Minerva. 20.

Minerva Jovis eſt intellectus, qui idem eſſe fertur cum providentia, quæ in ipſo ſita eſt. Hinc in honorem Minervæ templa providentiæ poſita eſſe conſtat. Eſt è cerebro Jovis prognata, nimirum quòd veteres in ea corporis parte totius animæ regimen eſſe, voluerunt. Hanc ſententiam tenent & juniores. Quia ſuprema corporis humani pars, caput eſt, ſicuti etiam mundi pars ſumma exiſtit Æther. & in capite ſedem habet, corporis regimen & prudentia. Deorum autem vertex ſive pars ſuprema eſt, juxta Euripidem, lucens circa terram æther. Matre autem carere notum eſt Minervam, vel ideo, quòd virtutis generatio alia ſit, quàm ut ex coitu producatur. Μῆτιν, id eſt, *prudentiam* cum devoraſſet Jupiter, tandem Minervam genuit. Siquidem cum prudentia & intelligentiâ polleret, ſapientiæ & intelligentiæ principatum nullâ aliâ ex re, quàm ex conſultando, ſibi peperit. Difficulter nominis

νομα

1 Plato vocat θεονόην. ubi plura. Heinſius ab *Chaldæa* Orig. deducit. Νηΐθ aut Νηΐθη dicebatur Ægyptiis. Plato & Heſych.

2 Pauſan. Phocaicis. & Herodot. προνοίης Ἀθηναίης ἱερὸν agnoſcit, Heſych. quoque & Macrob. 1.

3 Plutarch de Iſide. Hymn. Hom. Pindari, de Diagora Rhodio κορυφαγενοῦς Ἀθηνᾶς triangulum æquilat. eſſe volunt Pythagorici. MS. —— χεῖς ἡμῶν ἐνταῦθ' εἶναι.

4 Pollux Jul. μονογενὴς Orph. unigena, *Catul.* ſanè nec Homerus, nec Heſiodus ei matrem tribuunt. Coryphaſia ſive Hippia alia eſt.

5 Heſiod. Theog. Galen. 3. de Hippocr. & Platonis decretis —— σχ. Heſiod. p. 162. 3.

6 οὐδαμόθεν ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς MS. addo καθ' αὑτὴν βουλῆς ——

7 δυσ-

νομα τῆς Ἀθηνᾶς [7] δυσετυμολόγητον, διὰ τὴν ἀρχαιότητα. τῶν μὲν ἀπὸ τοῦ ἀθρεῖν πάντα ἀθρηνᾶν αὐτὴν εἰπόντων εἶναι. τῶν δὲ, διὰ τὸ καίπερ θήλειαν οὖσαν, ἥκιστα θηλύτητος καὶ ἐκλύσεως μετέχειν τὴν Ἀθηνᾶν. ἄλλοι δὲ ἀπὸ τοῦ μὴ πεφυκέναι [8] θήνεσθαι καὶ ὑποτάττεσθαι τὴν ἀρετήν. τάχα δ' ἀπὸ τοῦ αἰθέρος, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ, ταύτην ἔλεγον Αἰθερόνειαν. ἡ δὲ παρθενία αὐτῆς, τοῦ καθαροῦ καὶ ἀμιάντου σύμβολόν ἐστι. τοιοῦτον γάρ τι ἡ ἀρετή. [9] καθωπλισμένη γὰρ πλάττεται. καὶ οὕτως ἱστοροῦσιν αὐτὴν γεγονέναι, παριστάντες ὅτι αὐτάρκως πρὸς τὰς μεγίστας καὶ δυσφορωτάτας πράξεις παρασκευάζεται ἡ φρόνησις. μέγιστα γὰρ δοκοῦσιν ὠφελεῖν οἱ ὡπλισμένοι. διὰ δὲ ταύτην τὴν αἰτίαν καὶ τὸ [10] ἔπανδρον καὶ γοργωπὸν αὐτῇ ἀνατιθέασι πολὺ ἔχειν, τοιοῦτόν τι ἐμφαινούσης καὶ τῆς γλαυκότητος αὐτῆς. καὶ γὰρ τῶν θηρίων τὰ ἀλκιμώτατα, οἷον αἱ παρδάλεις καὶ οἱ λέοντες, γλαυκά εἰσι, δυσαντίβλεπτον στίλβοντα ἀπὸ τῶν ὀμμάτων. ἔ-

Ἀθηνᾶς etymologia, propter vetuſtatem, inveſtigari poteſt. Quidam Ἀθηνᾶν, id eſt, *Minervam*, ἀπὸ τοῦ ἀθρεῖν, id eſt, *colligendo*, derivant, quaſi omnia in unum colligat. Quidam adſtruunt Ἀθηνᾶν, id eſt, *Minervam*, quamvis mulier ſit, tamen nihil θηλύτητος, id eſt, *effœminati* & *molliciei* habere: & hinc Ἀθηνᾶν, quaſi *mollitie carentem*, eſſe appellatam. Aliorum hæc nominis ratio eſt, nempe quòd virtus nunquam conſueverit θήνεσθαι, id eſt, *turpiter ſervire*, & *ſubjici*. Nec deſunt qui ejus etymologiam ab Æthere petunt. Hinc veteres vocaverunt eam *Ætheroniam*. Virginitas declarat puritatem & mundiciem Palladis: eſt enim virtus pura, & ab omni humanâ fæce ſegregata. Fingunt eam armis inſtructam, & armatam deſcendiſſe in hanc lucem. Indicat autem hoc figmentum, quòd prudentia præparetur & accingatur etiam ad maxima & difficillima negotia. Nam milites armati plurimum nos juvant. Hâc causâ moti veteres, ei virilitatem & truculentiam affinxerunt: quod multum virilis animoſitatis & truculentiæ ipſius oculorum glaucus color repræſentet. Feræ enim robuſtiſſimæ, ut ſunt pardi & leones, glaucos habent oculos: quorum ſplendor tantus eſt, ut eos quis non facilè ex adverſo intueri poſſit. Quidam

νιοι

7 δυσετυμολόγον legit Gyrald.
8 Liber, ſolus ſapiens. *Stoici.*
9 Hymnus *Orphei*, *Pindari*, & *Hom.* ἐγείνατο μητίετα Ζεὺς Σεμνῆς ἐκ κεφαλῆς πολεμήϊα τεύχε' ἔχουσαν.
10 Hæc tanquam Palæphati citat H. Steph.

M 5 10 ἴπν

νιοι δέ φασι τοιαῦτα αὐτῇ παρεισάγεσθαι, διὰ τὸ τὸν ἀέρα γλαυκὸν εἶναι. πάνυ δ' εἰκότως συμμετέχει [11] τῷ Διῒ τῆς αἰγίδος, οὐχ ἑτέρα οὖσα τοῦ παρ' ὃ δοκεῖ διαφέρειν ἁπάντων καὶ περιγίνεσθαι ὁ Ζεύς. κεφαλὴ δ' ἐν αὐτῇ Γοργόνος ἐστὶ, κατὰ μέσον τῆς θεᾶς τὸ στῆθος ἔξω [12] προβεβηκυῖα τὴν γλῶτταν, ὡς ἂν ἐκφανεστάτου ὄντος ἐν τῇ τῶν ὅλων οἰκονομίᾳ τοῦ λόγου. οἱ δὲ δράκοντες καὶ ἡ γλαὺξ διὰ τὸ ἐμφερὲς τῶν ὀμμάτων ἀνατίθενται ταύτῃ τῇ γλαυκώπιδι οὔσῃ. σμερδαλέον γὰρ ὁ δράκων δέδορκε, καὶ [13] φυλακτικόν τι ἔχει καὶ ἄγρυπνον, καὶ ἀθήρατος εἶναι δοκεῖ.

Οὐ χρὴ γὰρ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα.

Λέγεται δὲ ἀτρυτώνη, ὡσανεὶ οὐ τριβομένη ὑπ' οὐδενὸς πόνου, ἢ ὡς ἂν ἀτρύτου τοῦ Αἰθέρος ὄντος. τριτογένεια δὲ, ὅτι ἡ τοῖς κακοῖς ἐγγεννῶσα τὸ [14] τρεῖν, καὶ τρέμειν, αὕτη ἐστίν. [15] ἦρται γὰρ πόλεμον πρὸς τὴν κακίαν.

eam glaucis tradunt oculis torvam, quod referat aërem, qui & ipſe glaucus apparet. Sanè perquam probabiliter dicitur ſimul cum Jove Ægidos eſſe particeps: quia non videatur differre à Jove etiam in iis, quibus ipſe ab omnibus excellenter diſtinguitur, omniáque potenter ſuperat. Eſt autem ei Gorgonis caput, è medio deæ pectore linguam exerens. Quare hoc? Quod linguæ, id eſt, ſermonis uſus, ſit præclariſſimum univerſæ rerum diſpoſitionis opus. Noctua & ſerpentes ei conſecrati ſunt, propter oculorum proprietatis ſimilitudinem: ſiquidem & ipſa non minus, ac prædicta alia, glaucos oculos habet. Draco enim torvum tuetur, vigiliæ cuſtodiæque admodum accommodus perhibetur: inſuper non facilè capi poteſt. Hinc Homerus canit,

Totâ nocte virum prudentem ſtertere turpe eſt.

Sunt qui eam nominant Atrytonam, veluti à nullo labore τριβομένην, id eſt, attritam: ſeu, quod Æther nullo modo atteratur. Tritogeniam vocant ideo, quaſi conſceleratis & impuris hominibus ἐγγεννῶσαν, id eſt, *ingenerantem* duo iſta mala, ut fugere, perpetuóque tremere cogantur. nam bellum cum malitia ſuſceperunt. Alii autem

ἄλλοι

11 ἶσον ἔχουσαν πατρὶ μένος καὶ ἐπίφρονα βουλήν. Heſiod.

12 *Sept. Severi* num. apud Seguinum p. 140. προβεβληκυία τὴν γλῶσσαν. Virg.

——— ipſámque in pectore Divæ Gorgona, diſſecto vertentem lumina collo.

MS. pro κεφ. leg. προτομὴ ———

13 Heſych. ſcribit οἰκουρὸν ὄφιν eſſe τῆς Πολιάδος φύλακα δράκοντα. vide Severin. de Vipera p. 48. Vid. σχ. Hom. β. in Bœot. v. 228.

14 Φίλοις [illegible] κακοῖς, Orpheus.

15 ἦρε γὰρ πόλεμον πρὸς τὴν κακίαν. MS. & poſt φασι, διὰ τοῦτο παρεῖσθαι ——— σημ. τῆς κ. φ. [illegible]ωρείας.

16 Heſych.

putant ſub hoc nomine contineri, Philoſophicarum quæſtionum triplicis generis ſolertiorem, quàm antiquitus extiterit, correctionem. Nuncupata eſt ληϊστὶς ἀπὸ τῆς λείας, id eſt, à præda. Hanc autem appellationem magis inde nacta eſt, quod opes populóſque incolumes conſervet. Hinc non dubitarunt eam conſtituere, & domiciliorum vitæque præſidem, utpote quæ ſit prudentia. Hanc ob cauſam dicta eſt ἐρυσίπολις, & πολιὰς, ſicuti & Jupiter. Sunt enim Minerva & Jupiter urbium ſeduli inſpectores, & conſervatores. Nomen Palladis habere fingitur, propter virentem ſuam juventutem. unde etiam ſuum nomen πάλληκες καὶ παλλακαὶ, id eſt, *pellices* conſequutæ ſunt. Eſt enim juventutis, ſaltare & adoleſcere. Collocatur autem in arcibus, ut oſtendatur eos difficulter obſideri & expugnari poſſe: aut quod eos qui fugâ ſibi conſulunt, inde conſpicetur, & in ſublimi loco conſtituat, ſecundum quod & ipſa naturæ pars eſt. Sunt qui eam ἀλαλκομενηΐδα & ἀγεληΐδα vocant, illud nomen ἀπὸ τοῦ ἀλαλ-

ἄλλοι δὲ φασι τὰ τρία γένη τῶν σκεμμάτων τὴν κατὰ φιλοσοφίαν θεωρίαν, πανουργοτέραν διόρθωσιν, ἢ κατὰ τὴν ἀρχαίαν ὁλοσχέρειαν ἔχοντος τούτου. [16] λαοσσόον δ' αὐτὴν ἐπονομάζουσι, διὰ τὸ σόειν ἐν ταῖς μάχαις τὸν λαόν. ληϊστὶς ἐκλήθη ἀπὸ τῆς λείας, ἢ μᾶλλον διὰ τὸ σώτειραν αὐτὴν τῶν χρημάτων καὶ τῶν λαῶν εἶναι. καὶ πόλεως γὰρ, καὶ οἴκου, καὶ τοῦ βίου παντὸς προστάτην οἱ ποιηταὶ τὴν [17] φρόνησιν. ἀφ' οὗ δὴ καὶ ἐρυσίπολις αὐτὴ, καὶ πολιὰς ὠνομάσθη, ὥσπερ δὴ καὶ ὁ Ζεὺς πολιεύς. ἐπίσκοποι γὰρ ἀμφότεροι τῶν πόλεων. Παλλὰς δὲ λέγεται διὰ τὴν μεμυθευμένην περὶ αὐτὴν νεότητα, ἀφ' οὗ καὶ πάλληκες, καὶ παλλακαὶ προσαγορεύονται. [18] σκιρτητικὸν δὲ καὶ παλλόμενον τὸ νέον. ἵδρυται δὲ ἐν ταῖς [19] ἀκροπόλεσι μάλιστα, καὶ δυσκαταγώνιστον καὶ δυσπολιόρκητον ἐμφῆναι θέλοντες, ἢ τὸ ἄνωθεν ὁρᾷν τοὺς προσπεφευγότας αὐτῇ, εἶτα μετεωροτάτους καθιστᾷν αὐτοὺς, καθὸ μέρος ἐστὶ τῆς φύσεως ἡ Ἀθηνᾶ. [20] Ἀλαλκομενηΐδα δὲ αὐτὴν καλοῦσι, καὶ ἀγεληΐδα, τὸ

μὲν

16 Heſych. ἡ σώζουσα, ἡ σοῦσα εἰς πόλεμον —— Λαοσσόος hic legit. Gyrald. Theocr. σχ. eid. 4. Σώτειραν Heſych. & Pauſan. agnoſcunt. al. σοῦειν ἐν τ. infra ληΐτις, MS. & χρωμένων αὐτῇ εἶναι.

17 σχ. Od. τ. v. 34. MS. ποιητέον τὴν φ.

18 Plato in *Cratylo* & Epic.

19 Pauſan. Atticis, ἐπὶ τῇ κορυφῇ τῆς ἀκροπόλεως ναὸς Ἀθηνᾶς.

20 Vid. Steph. περὶ πολ. ἀπὸ τοῦ ἀλαλκεῖν venit ἀλαλκενὶς —— igitur ab Ἀλαλκομενοῦς, ut à Θησεὺς Θησηὶς —— Bochar. ab Heb. Orig. ἀγεληΐδα quis dixit?

21 —— γέ-

μὲν ἀπὸ τοῦ ἀλαλκεῖν παράγοντες (ἱκανὴ γάρ ἐστιν ἐπαμύνειν καὶ προσβοηθεῖν, ἐξ οὗ καὶ νίκη προσαγορεύεται) τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ἄγειν αὐτὴν τοὺς λαούς. ἢ ἀπὸ τοῦ ἀδάμαστον εἶναι ταῖς ἀγελαίαις βουσὶν ὁμοίως, ἃς μάλιστα θύουσιν αὐτῇ. τοὺς δ' [21] αὐλοὺς εὑρεῖν μὲν, καθάπερ καὶ τἄλλα ἐν ταῖς τέχναις γλαφυρά· ἀφ' οὗ καὶ ἐπιστάτις ταλασιουργίας ἐστί· ῥίψαι δὲ, ὡς ἐκθηλύνοντος τὰς ψυχὰς τοῦ δι' αὐτῶν ἀποδιδομένου μέλους, καὶ ἥκιστα ἐπάνδρου καὶ πολεμικοῦ δοκοῦντος εἶναι. ἡ δ' ἐλαία δῶρόν ἐστι, διὰ τὸ θάλλειν, καὶ διὰ τὸ γλαυκωπόν τι ἔχειν. καὶ τὸ ἔλαιον οὐκ [22] ἀνόθευτόν ἐστι δι' ἄλλου ὑγροῦ, ἀλλὰ [23] καίριον ἀεὶ μένει, ὡς τῇ παρθένῳ κατάλληλον δοκεῖ. Ἄρεια δ' ἐκλήθη, τῷ στρατηγικὴ εἶναι, καὶ διοικητικὴ πολέμων, καὶ [25] ὑπερμαχητικὴ τοῦ δικαίου. δεινότης γὰρ πάντων, ἐστί γε κεφάλαιον πασῶν τῶν ἀρετῶν. καὶ Ἱππείαν δὲ καὶ

κεῖν, id eſt, à *minando & ulciſcendo* deducentes: eſt enim ex ſeipſa ad ulciſcendum & auxiliandum ſatis inſtructa: unde & νίκη, id eſt, *victoria* appellata eſt. Hoc autem derivatur ἀπὸ τοῦ ἄγειν, id eſt, *ab eo quòd agat & ducat* populos: ſive, quod nullo modo dometur ἀγελείαις βουσὶ, id eſt, *plurimis bubus*, quas plerunque ei immolant. Tibiarum quoque Minervam inventricem eſſe annotant, ſicuti conſtat & reliqua præclara, quæ artes complectuntur, eam reperiſſe: unde & lanificii eam fecere antiſtitem. Abjecit autem tandem tibias, ut quarum cantus enervent viros, nec viro decoræ belliſque aptæ eſſe videantur. Oleum autem munus eſt, quod mortalibus dedit Minerva. Ideo autem Minervæ donum eſſe creditur, quod ſemper in vigore ſit, glaucúmque colorem præ ſe ferat. Oleum adulterari nequit per alium humorem, verum ſemper in ſua ſinceritate perſiſtit. itaque non diſſimile virginitati eſt. Ἄρεια, id eſt, *Martialis* vocata eſt, quòd ſit dux quædam & gubernatrix bellorum, & propter juſtitiam defendendam acriter pugnet. Efficacia enim, ſeu hominum vehementia, eſt virtutum omnium caput. Hippiam & Δα-

δάμνιπ-

21 —— νέβρεια δι' ὀστέα πεπήγνυντο ἔργον Ἀθηναίης —— Callim. εἰς Ἄρτεμιν —— ſed de hac re diximus ad Palæphatum. Ariſtoteles, Ovid. & Claudianus idem teſtantur. Orpheus vocat eam φιλότεχνον —— ἀγλαὰ ἔργα

Ἀνθρώπους ἐδίδαξεν ἐπὶ χθονός. —— Hom.

22 ἐκ ἀνόθευτον. MS.

23 ἀκήρατον Gyrald. & MS.

24 An quod bellicoſa, an quod Oreſtes ei in Areopago aram hoc titulo poſuit?

25 Quod juſtitia curæ ſit Palladi. v. σχ. Hom. ἰλ. Σ v 491. MS. δεινότης γὰρ πάντων ἐστὶ, καὶ συγκεφαλαίωμα πασῶν ἀρετῶν.

25 Apud

μνιππον, id eſt, *equorum domitricem* eam appellant, & δορυκέντορα, id eſt, *haſta pungentem*: alia etiam nomina plurima plurimi ipſi applicant. Erigunt in ejus honorem trophæa, quæ conſtant ex lignis oleaginis. In primis tamen victoriam Minervæ aſſidere tradunt. quòd vincenti victoriam tribuat. Alata fingitur, quòd ea negotia quæ ſubit, quàm celerrimè procedant, nec ullo modo impediri poſſint. Ferunt Minervam in Gigantomachia ariſteia conſequutam eſſe: & hâc ratione impulſi veteres, γιγαντοφοντίδα, id eſt, *Gigantum peremptricem*, eam dixére. Veriſimile namque eſt, primos homines, qui è terra nati ſunt, fuiſſe violentos & truces, & in ſe mutuis cædibus ſæviiſſe, quòd nondum dijudicare poſſent communionis & ſocietatis ſcintillam, quæ ipſis inerat, nec dum tamen in eis radices egerat. Dii autem, veluti pungentes & admonentes, tandem humanum genus pervicerunt. In primis tamen orationis diligentiâ & ſolertiâ eos debellavit, & jugo ſubdidit, adeò ut eos deturbârint & peremerint, id eſt, in novos homines converterint. In alios enim tranſierunt homines. Hi enim, qui ex Gigantibus

δάμνιππον, καὶ δορυκέντορα, καὶ πολλαχῶς ἄλλως αὐτὴν προσαγορεύουσι. καὶ ἀνιστᾶσιν αὐτῇ τρόπαια ἐκ ξύλων ἐλαΐνων. μάλιστα δὲ καὶ τὴν [26] νίκην αὐτῇ πάρεδρον διδόασιν, ἣ τις νικᾶν τῷ περιγενομένῳ ποιεῖ. πτερωτὴ παρεισάγεται, διὰ τὸ ὀξύῤῥοπον καὶ [27] ἀμετάβολον τῶν πράξεων. καὶ ἐν τῇ πρὸς τοὺς γίγαντας δὲ μάχῃ παραδίδοται ἠριστευκυῖα ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ γιγαντοφόντις ἐπονομάζεται, κατὰ τοιοῦτον λόγον. τοὺς γὰρ πρώτους ἐκ τῆς γῆς γινομένους ἀνθρώπους εὔλογον βιαίους καὶ θυμικοὺς κατ᾽ ἀλλήλων γενέσθαι, διὰ τὸ μηδέπω δύνασθαι διακρίνεσθαι, μηδὲ ῥιζῶσθαι τὸν ἐνόντα αὐτοῖς σπινθῆρα τῆς κοινωνίας. οἱ δὲ θεοὶ ὡσπερεὶ νύττοντες καὶ ὑπομιμνήσκοντες αὐτοὺς τῶν ἐννοιῶν, περιγεγόνασι. καὶ μάλιστα ἡ κατὰ λόγον ἐντρέχεια, κατεπολέμησεν αὐτοὺς, καὶ ὑπέταξεν οὕτως, ὥς τ᾽ ἐξεληλακέναι καὶ [28] ἀνῃρηκέναι αὐτοὺς, δηλονότι μεταβεβληκέναι. ἄλλοι γὰρ αὐτοὶ ἐκ τῆς μεταβολῆς ἐγένοντο. καὶ οἱ γεγονότες

ἐξ

26 Apud Orphæum in hymnis Νίκη proximè ſequitur Minervam. Minervæ cognomento Νίκης templum in Atticis Pauſan. agnoſcit. hujus tamen ſimulacrum fuiſſe ἄπτερον legimus. *Harpocrat.* ἥ τις νικᾶν ἔχειν τῷ. MS.

27 ἀμετάβολον τῶν πράξεων lege.

28 Callim. in *Pallad. Lavacr.* infra συμπολιωθέντες ὑπὸ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς. MS. Multa alia ad hoc caput adferri poſſent ex Juliani Or. 4. ex Laërtio p. 196. ex G. Syncello p. 149. item ex Parthenio.

ἐξ αὐτῶν, συμποδισθέντες εἰσὶν ὑπὸ τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς, δηλαδὴ τῆς γνώσεως.

tandem ſunt nati, à Pallade Minervâ, id eſt, à cognitione ſeu ſcientiâ ligati ſunt.

Περὶ Ἄρεως καὶ Ἐνυοῦς.

Ἄλλοι δὲ περὶ τὰ [1] πολιτικὰ ἀναστρέφονται θεοὶ, μηκέθ' ὁμοίως τοῦ εὐσταθοῦς καὶ τοῦ κατὰ λόγον στοχαζόμενοι. ταραχωδέστεροι δέ πως, ὅ, τε Ἄρης καὶ ἡ Ἐνυώ. καὶ [2] τούτους δὲ .... τὰ πράγματα ὁ Ζεὺς ἐρεθίσας κατ' ἀλλήλων τὰ ζῶα. οὐκ ἄχρηστον δὲ τοῦτο οὐδὲ τοῖς ἀνθρώποις. ἔστι γὰρ ὅτε τὴν δι' ὅπλων διάκρισιν ἐμβάλλοι, ἵνα τὸ γενναῖον καὶ ἀνδρεῖον αὐτοί τε ἑαυτοῖς, καί γε ἐπ' ἀλλήλους τὸ οἰκεῖον τῆς [3] ἀρετῆς εὐμενίζουσι, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν Διὸς [4] υἱὸς ὁ Ἄρης παραδίδοται. τὴν δὲ [5] Ἐνυὼ, οἱ μὲν τροφὸν, οἱ δὲ μητέρα, οἱ δὲ θυγατέρα Ἄρεως παρέδωκαν. διαφέρουσι δὲ οὐδέν. Ἐνυὼ δέ ἐστιν ἡ ἐνιοῦσα θυμὸν καὶ ἀλκὴν τοῖς μαχομένοις. ἢ κατ' εὐφη-

De Marte & Enyo, ſeu Bellona. 21.

Dii alii circa politica verſantur, nec tamen ſimili modo Reipublicæ ſtatum decorum, qui ſecundum rationem eſt, aut quem vera ratio dictat, attingunt. Mars autem & Bellona quodammodo turbulentiores ſunt. Jupiter enim negotia faceſſit animalibus, dum ea in concertationem deducit. Nec hujuſmodi concertationes inutiles ſunt, dum in eas detruduntur, ex hominibus. Prælium enim, quod conſtat viris armatis, interdum excitat Jupiter, ut generoſitatem fortitudinémque mutuâ benevolentiâ, quod virtutis proprium eſt, proſequantur. Et propter hanc cauſam Mars Jovis filius eſſe putatur. Bellonam autem, ſeu Enyo ipſius alumnam quidam, quidam matrem, quidam filiam exiſtimârunt. Differunt autem nihil. Enyo eſt, quæ furorem & robur ſuppeditat præliantibus. Vel ſic dicitur, ſecundum bene ominandi mo-

μισμὸν

1 l. πολεμικὰ MS.

2 καὶ τούτους δ' εἰσῆγεν εἰς τὰ πρ. MS. Sic & Heraclitus apud Plutarchum *in Iſide* Πόλεμον ὀνομάζει πατέρα καὶ κύριον πάντων.

3 τῆς εἰρήνης ἐνασμβρύζουσι. MS.

4 Διὸς υἱ. nim. Græcanici Martis. ſed apud Perſas alius erat multò ſenior, Beli filius. in MS. ſequitur quiddam de Ἀθηνᾶ extra ſuum locum, dein, περὶ δὲ τῆς Ἐνυοῦς, οἱ μὲν ———

5 Ἐνυώ. ἧς οἱ νεώτεροι ποιηταὶ υἱὸν εἶναί φασι τὸν Ἄρεα, καὶ διὰ τοῦτο καλεῖσθαι Ἐνυάλιον σχ. Hom. ιλ. ε. hæc paulo aliter. MS. pro ἐνιοῦσα l. ἐνιεῖσα.

6 Hæc

rem, quaſi nequaquam mitis & æqua ſit. Ἄρης autem hanc appellationem obtinuit ab αἴρειν & ἀναιρεῖν, id eſt, *tollendo* & *occidendo:* aut ἀπὸ τῆς ἀρᾶς, id eſt, à *damno*, quod dare ſoleat: aut eum hoc nomine appellant blandientes ἀπὸ τοῦ ἄρσαι, id eſt, à *concinnando*, & in *concentum adducendo.* Nam vis effectiva res omnes in conſonantiam redigit. Hinc tale quid habere veteres dixerunt Harmoniam, quam ex Marte procreatam eſſe aſſeruerunt. Rectè etiam vocatur occiſor, populorum interfector, jubilans, & furioſus: nam vox maxima, clamorque inconditus edi ſolet, dum prælium fervet, à pugnantibus. Unde quidam ei aſinos immolant, propter

μισμὸν ἀπὸ τοῦ ἥκιστα ἐνηὴς καὶ ἐπιεικὴς εἶναι. ὁ δ' Ἄρης τὴν ὀνομασίαν ἔσχεν, ἀπὸ τοῦ αἴρειν καὶ ἀναιρεῖν. ἢ ἀπὸ τῆς [6] ἀρᾶς, ἥ ἐστι βλάβη. ἢ πάλιν κατὰ ἐναντίωσιν, ὡσανεὶ ἐκμειλισσομένων αὐτὸν τῶν προσαγορευόντων. ἀπὸ τοῦ ἄρσαι, ὅ ἐστιν ἁρμόσαι. ἡ γὰρ δραστικὴ δύναμις, προσαρμόζει τὰ πράγματα. τοιούτου τάχα τινὸς ἐχομένης καὶ τῆς ἁρμονίας, ἣν ἐμύθευσαν ἐξ [7] αὐτοῦ γενέσθαι. εἰκότως δὲ καὶ μιαιφόνος λέγεται, καὶ βροτολοιγὸς, καὶ ἀλαλάξιος, καὶ [8] μυώπιος, μεγίστης ἐν ταῖς παρατάξεσιν ὑπὸ τῶν μαχομένων ἀφιεμένης φωνῆς. ὅθεν τινὲς καὶ ὄνους αὐτῷ σφαγιάζουσι, διὰ

6 Hæc eſt etiam Heraclidæ Pontici etymologia. Legis Jud. c. 8. ἀπὸ τῆς παρατάξεως Ἀρής. Hebr. חרם — erat Solis & Martis cultus apud nonnullos idem. *Voſſ. Idol.* Exiſtimaret tamen quis ab עריץ venire, quod ſignificat *robuſtum tyrannum*, & in proverbio, Ἄρης Τύραννος —— Μετὰ δὲ τὸν Νίνον ἐβασίλευσεν Ἀσσυρίων Θοῦρρας ὀνόματι, ὅντινα μετωνόμασεν ὁ τούτου πατὴρ Ζάμης ἐκ τῆς Ῥέας ἀδελφὸς Ἄρεα —— mox —— καλοῦσι Περσιςὶ τὸν Βαὰλ Θεὸν [l. Βαὰλ θοὺρ] ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον Ἄρης, πολέμων θεός. *Chron. Alex.* & *Suidas.* eſt autem θοὺρ ab Heb. תיער Jornandes inter Gothos, Balthorum familias memorat. & Worm. lib. 1. c 5. M. D. *venerantes Thur dominum ſuum.* Erat Thur pater Getarum; unde Thurſagetæ *Pompon. Plinio* Thuſſagetæ. *Ortel.* & fortè gr. Θοῦρος & θοῦρος Ἄρης. Ἄρειον γένος (ſacerdotes.) Hunc coluêre nomine Ἀρειμάνην & Ἀρειμάνειον. *Damaſcius* & *Plut.* Quis autem fuerit Thur apud Getas, audi *Wormium.* Tyr (m. Thur) cujus genitivus, Thyrs, Odini f. audaciâ & manuum promptitudine ——— honores adeptus, cui pro victoria ſupplicabant; ab hoc dies Martis Thyrs dag. Mars dictio Latina non eſt. מערה (LXX. Interpp. Μααρὰ, & Gothis Mara) eſt graminetum: fert autem fabula Martem è gramine ortum. *Feſtus* & *Gyrald.* unde autem illa vocabula Marcomannus, Marcuſanus? etiam Maſſagetæ (hic enim litera r videtur omitti ut in Thuſſagetæ) ejuſdem videntur eſſe originis ——— Infra poſt προσαγορευόντων MS. addit διαστατικὸς γὰρ, καὶ λυμαντικὸς τῶν προσηρμοσμένων. ἢ οὖν ἀπὸ τοῦ ἄρσαι ——— mox τοιούτῳ τάχα τινὸς ἐχομένης MS.

7 Ex illo & Venere, ut finxêre νεώτεροι poëtæ. Vid. Plutar. lib. de Iſid. & Dion. Halic. in Homerum.

8 Μυώπος. Gyral. & MS. βριήπος, & conſentit χ. Apoll. Rhod. Cares canem; Scythæ aſinum ei mactabant. Cl. Alex. *Protr.* pro παράξεσιν MS. παρατάξεσιν —— & ὀγχίσεως ——

9 παρ'

διὰ τὸ ταραχῶδες καὶ γεγωνὸς τῆς ὀγκήσεως. οἱ πλεῖςοι δὲ κύνας, διὰ τὸ θρασὺ καὶ ἐπιθετικὸν τοῦ ζώου. τιμᾶσθαι δὲ, ὑπὸ Θρακῶν μάλιςα καὶ Σκυθῶν, καὶ τῶν τοιούτων ἐθνῶν λέγεται, ἐπεὶ 9 παρ' ἐκείνοις τῶν πολεμικῶν ἡ ἄσκησις εὐδοκιμεῖ, καὶ τὸ ἀνεπιςρεφὲς τῆς δίκης. γύπα δ' ἱερὸν φασιν αὐτῷ ὄρνιν εἶναι, διὰ τὸ πλεονάζειν τὰ ὄρνεα ταῦτα, ὅπου ἂν εἴη πτώματα πολλὰ 10 ἀρηΐφθογγα ὄντα.

turbulentiam, & ruditûs magnitudinem. Quidam verò canes ei ſacrificant. Eſt enim canis audax, &, ex inſidiis ut aliquem audacter adoriatur, idoneus. Honorari autem vel maximè à Thracibus & Scythis, & ab iſtiuſmodi gentibus fertur. Apud hos enim exercitium militare viget, ſiquidem inepti ſunt ad diſceptationes dirimendas jure. Vulturem avem ſacram eſſe Marti dicunt, quòd tales iſtic plurimæ volitent aves, ubi ſtrages hominúmque cædes futura eſt, quam cantu ſuo prænunciant.

9 παρ' οἷς ἡ τῶν πολέμων ἄσκησις εὐδοξ. MS. Am. Marcel. l. 31. Scythis gladius barbarico ritu humi figitur nudus, eúmque ut Martem — colunt. V. omnino Doctiſſ. *Sheringhamum* in Antiq. Angl. c. 8. & alibi — χ. ιλ. ſ. v. 385. idol. lib. 3. c. 81. Confer cum hoc capite Hym. *Hom.* in Martem. Superioribus quædam addi poſſint de Marte ex D. Hieron. in voce Ariël in locis & nom. & quæſt. Hebr. Item ex Juliani Orat. p. 281. ex Ernſtii Obſervationibus de Idolo Martis.

10 Ἀρηΐφθογγα ὦσι. MS. V. Voſſ.

Περὶ τοῦ Ποσειδῶνος.

De Neptuno. 22.

Μετὰ δὲ ταῦτα, περὶ τοῦ Ποσειδῶνος (ὦ παῖ) λεκτέον. προείρηται μὲν ὅτι αὐτός ἐςιν τῇ τεταγμένῃ κατὰ τὸ ὑγρὸν δυνάμει. νῦν δὲ παραμυθητέον τοῦτο. πρῶτον μὲν οὖν 1 φυτάλμιον αὐτὸν ἐπωνόμασαν, ἐπειδὴ τοῦ φύεσθαι τὰ ἐκ τῆς γῆς γινόμενα, ἡ ἐν αὐτῇ δηλονότι ἰκμὰς παναίτιός ἐςιν. ἐνο-

Sequitur, ô puer, ut de Neptuno verba faciamus. Prædiximus, ut ſuprà habetur, Neptunum eſſe eundem cum ea potentia & virtute, quam humor continet. Idem autem nunc latiùs exponendum eſt. Primò igitur Neptunum φυτάλμιον vocant. Nominis hujus ratio eſt, quòd omnia quæ terra profundit, *humoris vi & effica-*

σίχθο-

1 Hoc nomine colebatur à Trœzenis. Pauſ. Corinth. alii codd. l. φυτάλιον, & φιτάλιον. infrà ἰκμὰς παραιτία ἐςὶ — MS. & ἡ παρὰ τὴν εἰς τὰς ἐν τῇ γῇ σπερ. ἐμπτωσιν τῆς. δέχεσθαι deeſt.

2 μυκη-

ciâ fiant. ἐνοσίχθονα, σεισίχθονα, ἐνοσίγαιον, τινακτοραγαίην, quæ epitheta omnia terræ motorem ſignificant, hinc Neptunum appellant, quaſi alia quædam terræ motuum cauſa ſit, quàm ea ſecundum quam aiunt loca terræ cavernoſa excipere mundationes maris, & aliorum fluminum, aquarúmque. Spiritus enim qui in terræ viſceribus ſunt, cùm anguſtiis includuntur, exitum quærunt. Erumpentes autem, terram movent, & frangunt. Eruptio illa interdum mugitum edit, quæ ratio ſanè in manifeſto eſt. A quibuſdam μυκητὰς, id eſt, mugitor dictus eſt. Mare enim talem quendam ſonum reddit. Hinc θάλασσα, id eſt, mare ſequentia epitheta acquiſivit, ἠχήεσσα, id eſt, *ſonorum*: ἀγάστονος, id eſt, *valde ſuſpirans & ingemiſcens*: πολύφλοισβος, id eſt, *multiſonum*. Hinc certè Neptuno taurorum ſacrificia conveniunt. Sacrificant autem ejus in honorem tauros atros, propter maris colorem demonſtrandum. Nam ferunt pelagi aquam nigram aſpectu putari: & propterea non ab re κυανοχαίτην, id eſt, tenentem cæruleum ſive nigrum jubar, eum vocitaverunt. Fingitur etiam veſte nigrâ eſſe indutus. Hinc anſam quidam acceperunt, ut fluvios quoque cornutos, & tauricum tuentes, pingant, quaſi violentum quiddam, & mu-

σίχθονα, καὶ ἐννοσίγαιον, καὶ σεισίχθονα, καὶ τινακτοραγαίην, ὡς οὐ παρ' ἄλλην αἰτίαν τῶν σεισμῶν γινομένων, ἢ παρὰ τὸ τοὺς ἐν τῇ γῇ σήραγγας, ἔκπτωσιν τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ἄλλων ὑδάτων δέχεσθαι. ςενοχωρούμενα γὰρ τὰ ἐν αὐτῇ πνεύματα, καὶ ἔξοδον ζητοῦντα, κλονεῖσθαι καὶ ῥήγνυσθαι αὐτὴν ποιεῖ, ἀποτελουμένων ἔσθ' ὅτε καὶ μυκημάτων κατὰ τὴν ῥῆξιν εὐλόγως. ὑπό τινων δὲ καὶ [2] μυκητὰς εἴρηται, τῆς θαλάσσης τινὰ τοιοῦτον ἦχον ἀποτελούσης. ἀφ' οὗ καὶ ἠχήεσσα, καὶ ἀγάστονος, καὶ πολύφλοισβος εἴρηται. ἐντεῦθεν καὶ οἱ [3] ταῦροι αὐτῷ προσήκουσι, καὶ θύουσιν αὐτῷ [4] ταύρους παμμέλανας, διὰ τὴν χροιὰν τοῦ πελάγους. ἐπεὶ δ' ἄλλως τὸ ὕδωρ μέλαν εἶναι λέγουσιν, εὐλόγως ἤδη κυανοχαίτην αὐτὸν εἰρήκεισαν, καὶ ἐν ἐσθῆτι εἰσάγουσι [5] τοιαύτῃ. τούτου δ' ἕνεκεν καὶ τοὺς ποταμοὺς κερασφόρους καὶ ταυρῶπας ἀναπλάττουσιν, ὡσανεὶ βίαιόν τι τῆς φορᾶς αὐτῶν

καὶ

2 μυκητίας. f. Ariſtot. de Mundo, μυκητίαι σεισμοί. MS. μυκῆτες εἴρηνται —— mox pro εἴρηται• λέγεται —— χεριὰν —— εἰρήκασι ——

3 Neptuno tauri mactantur in Helicone & Oncheſto, Schol. Heſ. Scuti. σχ. ιλ. ε. v. 422. σχ. Υ. ιλ. idem σχ. Od. Γ. v. 6. hæc ferè habet.

4 Odyſſ. ε.

5 n. in fabulis mox ταυρωποὺς MS. Ælian. Hiſt. Var. l. 2. ——

N 6 Hom.

καὶ μυκητικὸν ἐχούσης. καὶ γὰρ ὁ Σκάμανδρος παρὰ τῷ ποιητῇ, ἠΰγενὴς,

[6] ὡς ὅτε ταῦρος.

κατ' ἄλλον δὲ τρόπον γαιήοχος λέγεται ὁ Ποσειδῶν, καὶ θεμελιοῦχος ὑπό τινων. καὶ θύουσιν αὐτῷ [7] ἀσπαλάκους πολλαχοῦ, ὡσανεὶ ἐπ' αὐτῷ κειμένου τοῦ ἀσφαλῶς ἑστάναι τὰ οἰκήματα ἐπὶ τῆς γῆς. Φέρει δὲ τρίαιναν, πότερον ἐπεὶ αὐτῇ χρῶνται πρὸς τὴν τῶν ἰχθύων θήραν, ἢ ὡς ἐπιτηδείου τούτου τοῦ ὀργάνου πρὸς τὴν κίνησιν τῆς γῆς. εἴρηται γὰρ οὕτως,

[8] Καὶ δ' αὐτὸς ἐννοσίγαιος
ἔχων χείρεσσι τρίαιναν,
Ἡγεῖτ'. ἐκ δ' ἄρα πάντα
θεμέθλια θῆκε θύραζε.

[9] Ἐνδέχεταί τινος ἀποκεκρυμμένου, οἶμαι δ' ἀπὸ τοῦ Τρίτωνος. ἔνθεν Ἀμφιτρίτη. ὁ δὲ Τρίτων, εἴτουν ἀπὸ τῆς ῥύσεως οὕτως ὠνόμασται, πλεονάσαντος τοῦ τ στοιχείου. εἴτ' ἀπὸ τοῦ τρεῖν, τὸ

gitum rapidus eorum curſus oſtentet. Scamander enim apud poëtam,

Generoſus ut quondam taurus.

Quandoque nominatur γαιήοχος, id eſt, *terram continens*; & θεμελιοῦχος, id eſt, *fundamenta tenens*. Immolant autem ei talpas ubique, quaſi in ipſo ſitum ſit, ut domicilia & ædificia, quæ terræ inſiſtunt, non corruant, verùm firma permaneant. Tridentem autem loco ſceptri gerit, nimirum quòd piſcatores, quando piſcibus inſidiantur, plurimùm tridente utantur: aut quòd triſulcum hoc inſtrumentum admodum idoneum ſit ad terram movendam. Sic enim ſcriptum eſt:

Neptunúſque manu geſtans utrâque tridentem,
Cuncta foras protrudens fundamenta præibat.

Etiam aliquid ſecreti latet in Tritone: unde Amphitrite dicitur. Tritonis autem etymologia deſumitur, nimirum & ἀπὸ τῆς ῥύσεως, id eſt, *à fluxu*: ſive ἀπὸ τοῦ τρεῖν, quod *tremere*

τρέ-

6 Hom. ἰλ. φ. & MS. Ἤρυγεν ὡς ὅτε Ταῦρος. ἰλ. Υ. μεμυκὼς ἠΰτε Ταῦρος —— hinc recentiores poëtæ ταυρομόρφους ποταμοὺς finxêre.

7 l. Ἀσφαλίῳ Ποσειδῶνι MS. ſub hoc nomine Lacedæmonii (ut Pauſ. & Suid.) & Rhodii (ut Strabo) coluêre Neptunum. poſt γῆς, καὶ αὐτοῦ δέοντος MS. dein τρίαινα δὲ αὐτοῦ φόρημα, πότερον ——

8 Hom. ſunt ἰλ. M. v. 28. Αὐτὸς δ' Ἐννοσ. —— θεμείλια κύμασι πέμπε nunc legimus —— niſi fortè illud in mente habuit quod alibi de Ennoſigæo ait Hom. —— τοὺς ἔκβαλλε θύραζε — aut fortè μνημονικὸν ἁμάρτημα —— MS. θεμειλ. χεῦε θυρ.

9 Ἐνδέχ. MS. ἔχεται τινὸς ἀποκεκρυμμένης ἐτύμου· αἰτητέον καὶ ὁ Τρίτων καὶ Ἀμφιτρίτη. εἴτ' οὖν πλεονάζοντος τοῦ τ στοιχείου, ἀπὸ δὲ τῆς ῥύσεως αὐτῶν οὕτως ὠνομασμένων, εἴτ' καὶ παρ' ἄλλην αἰτίαν, ὁ δὲ Τρίτων δίμορφος ὢν τὸ μὲν ἔχει. δικτυὴς etiam erat Glaucus, & Dagon (Damaſcio Δαγὼν. Iſaiæ Nabo) de quo in S. pag. & Seld. *Diis Syris.* fortè pro ἐνδέχ —— l. ἢ ἔχεται ——

10 Ἐυ-

ſignificat, per antiphraſin. Triton autem biformis eſt. Habet enim partem hominis, & partem ceti. Quare hoc? Siquidem humoris potentia partim quidem utilis, partim verò damnoſa eſt. Nominant Neptunum εὐρύστερνον, id eſt, *ſpacioſum*, ſeu *pectore vaſto*, propter maris latitudinem. Sicuti dictum eſt:

Pelagi latiſſima terga.

Eadem ratio ei & hoc nominis impoſuit, ut nuncupetur εὐρυμέδων, id eſt, *latè imperitans*. Accedit huc, εὐρυβόας, id eſt, *latè reboans*. ἵππιος autem, id eſt, equeſtris nominatur, propter marinæ navigationis celeritatem, dum in mari navibus non ſecus ac in terra equis utimur. Hinc occaſione ſumptâ equorum præſidem eum fecerunt juniores. Quidam non cunctantur eum νυμφαγέτην, id eſt, *nympharum antiſtitem*; & κρηνοῦχον, id eſt, *fontium præſidem* appellare. Sunt enim Nymphæ potabilium aquarum fontes: ſic dictæ, aut ἀπὸ τοῦ νέαι φαίνεσθαι, id eſt, quòd ſemper *recentes appareant & novæ*. aut ἀπὸ τοῦ φαίνειν, id eſt, quòd ſemper *luceant & ſplendeant*. Hinc etiam ſponſas nymphas dicimus, quòd hactenus in penetralibus latuerint, & nunc

τρέμειν, κατὰ ἀντίφρασιν. δίμορφος δὲ ὁ Τρίτων. καὶ τὸ μὲν ἔχει μέρος ἀνθρώπου, τὸ δὲ κήτους. ἐπειδὴ καὶ τὸ εἰρημένον ὑγρὸν, τὴν μὲν, ὠφελητικὴν δύναμιν, τὴν δὲ, βλαπτικὴν ἔχει. καλεῖται δ' [10] εὐρύστερνος ὁ Ποσειδῶν, διὰ τὸ πλάτος τῆς θαλάττης. ὡς εἴρηται, καὶ ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης. λέγεται δὲ κατὰ τοῦτο καὶ εὐρυμέδων, καὶ εὐρυβόας. ἵππιος δὲ, τάχα ἀπὸ τοῦ ταχεῖαν τὴν διὰ θαλάσσης ὁδὸν εἶναι, καθάπερ [11] ἵπποις ἡμῶν ταῖς ναυσὶ χρωμένων. ἐντεῦθεν ἤδη καὶ ἐπίσκοπον αὐτὸν εἶναι τῶν ἵππων, παραδεξαμένων τῶν μετὰ ταῦτα. λέγεται δὲ παρά τισι καὶ νυμφαγέτης, καὶ κρηνοῦχος, διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας. νύμφαι γάρ εἰσιν αἱ τῶν ποτίμων ὑδάτων πηγαὶ, ἀπὸ τοῦ ἀεὶ νέαι φαίνεσθαι, ἢ ἀπὸ τοῦ φαίνειν, οὕτως ὠνομασμέναι. τὰς δὲ γαμουμένας νύμφας καλοῦσιν, ἀπὸ τοῦ νῦν πρώτως φαίνεσθαι, κρυπτομένας τέως. τοῦ δ' αὐτοῦ λόγου ἔχεται, καὶ τὸ Ποσειδῶνος υἱὸν εἶναι τὸν Πήγασον, ἀπὸ

τῶν

10 Εὐρυσθενὴς, *Homer.* & MS. infra qui εὐρυβόας, eſt Pindaro εὐρυβίας. MS. εὐρυβείας, malè.

11 Neptunus primùm Arcadibus Hippios dictus. Pamphos vetuſtiſſimus poëta —— ἵππων τε δμητῆρα νεῶν τ' ἰθυκρηδέμνων eum vocat. fuit præſes totius rei equeſtris. Hom. —— γαιήοχον ἐννοσίγαιον ὁμοῦ —— in certamine equeſtri. v. σχ. *Hom.* ιλ. ψ. v. 346. Odyſſ. β. v. 421. pro ὁδὸν MS. φορὰν. & pro ἵππων ἱππίων —— & ποταμίων — pro ποτίμων ——

 12 Gel-

τῶν πηγῶν ὠνομασμένον. διὰ δὲ τὴν θεωρουμένην βίαν παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντας τοὺς βιαίους καὶ [12] μεγαλεπιβούλους γενομένους, ὡς τὸν Κύκλωπα, καὶ τὰς Λαιστρυγόνας, καὶ τοὺς Ἀλωΐδας, Ποσειδῶνος ἐμύθευσαν ἐκγόνους εἶναι.

primùm appareant. Eâdem ratione proditum eſt, Pegaſum eſſe Neptuni filium, ſic ἀπὸ τῶν πηγῶν, id eſt, *à fontibus* nominatum. Hinc propter violentiam maris, omnes violenti & præfracti homines, ut Cyclops, Leſtrygones, & Aloides, Neptuni eſſe filii perhibentur.

12. Gellius. & Servius 3. Æneid. confirmant hoc.

Περὶ τοῦ Νηρέως.

Ὁ δὲ Νηρεὺς, ἡ θάλασσά ἐστι, τοῦτον ὠνομασμένη τὸν τρόπον ἀπὸ τοῦ νεῖσθαι δι' αὐτῆς. ἐκκαλοῦσι δὲ τὸν [1] Νηρέα γέροντα, διὰ τὸ ὥσπερ πολιὸν ἐπανθεῖν τοῖς κύμασι τὸν ἀφρόν. καὶ γὰρ ἡ Λευκοθέα τοιοῦτόν τι ἐμφαίνει. ἥ τις λέγεται θυγάτηρ [2] Νηρέως εἶναι, δηλονότι τὸ λευκὸν τοῦ ἀφροῦ.

De Nereo. 23.

Nereus mare eſt. Hanc appellationem traxit ἀπὸ τοῦ νεῖσθαι, id eſt, à natando, quòd per ipſum mare natemus. Fingunt Nereum virum eſſe ſenem. Cauſa eſt, quòd ceu canicies aliqua in mediis fluctibus ſpuma cernatur. Nam Leucothoe, quæ Nerei *filia* eſt, tale quiddam indicat, quaſi ſit albedo ſpumæ.

1 Hom. & MS. ἅλιον γέροντα —— Senior Neptuno creditur.
2 non ſic γενεαλογεῖ σχ. Hom. α. ιλ.

Κύκνος τοῦ Ποσειδῶνος. Τέννης ἦν καὶ Λευκοθέα.

Περὶ τῆς Ἀφροδίτης.

Πιθανὸν δὲ καὶ τὴν Ἀφροδίτην μὴ δι' ἄλλο τι παραδεδόσθαι γεγονυῖαν ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἢ ἐπειδὴ πρὸς τὴν τοῦ πάντα γενέσθαι αἰτίαν, κινήσεως δεῖ καὶ ὑγρασίας, ἅπερ [1] ἀμφοτέρως δαψιλῆ κατὰ τὴν θάλαττάν ἐστι.

De Venere. 24.

Veriſimile eſt Venerem nullâ aliâ ratione in mari natam eſſe dici, quàm quòd ea cauſa quæ omnia efficit, humorem & motum requirat. Utraque autem hæc largiſſima habet mare. Hanc ſententiam

ἐσοχά-

1 MS. ἀμφότερα —— Διωναία Ἀφροδίτη Orph. Arg. Plutarchus *Craſſo*, ἀρχαὶ καὶ σπέρματα πᾶσιν ἐξ ὑγρῶν.

2 Ideo

ἐστοχάσαντο δὲ τοῦτο, καὶ οἱ Διώνης αὐτὴν θυγατέρα εἶναι εἰπόντες. διερὸν γὰρ τὸ ὑγρόν. Ἀφροδίτη δέ ἐστι, ἡ ἐνάγουσα τὸ ἄῤῥεν καὶ τὸ θῆλυ [2] δύναμις, τάχα διὰ τὸ ἀφρώδη τὰ σπέρματα τῶν ζώων εἶναι, ταύτην ἐσχηκυῖα τὴν ὀνομασίαν. ἢ ὡς Εὐριπίδης ὑπονοεῖ, διὰ τὸ τοὺς ἡττημένους αὐτῆς [3] ἄφρονας εἶναι. καλλίστη δὲ παράγεται, διὰ τὸ μάλιστα ἀνηροκέναι τοῖς ἀνθρώποις τὴν κατὰ συμπλοκὴν ἡδονὴν, ὡς πάντων τῶν ἄλλων διαφέρουσαν. λέγεται δὲ Φιλομειδὴς, διὰ τοῦτο. οἰκεῖα γὰρ τὰ μειδιάματα, καὶ ἡ ἱλαρότης τῶν τοιούτων συνόδων ἐστί. παρέδρους τε καὶ συνέδρους τὰς Χάριτας ἔχει, καὶ τὴν Πειθὼ, καὶ τὸν Ἑρμῆν, διὰ τὸ Πειθοῖ προσάγεσθαι, καὶ λόγῳ καὶ χάρισι τοὺς ἐρωμένους. ἢ διὰ τὸ περὶ τὰς συνουσίας ἀγωγόν. Κυθέρεια δ' εἴρηται, διὰ τὰς ἐκ τῶν μίξεων γινομένας κυήσεις. ἢ διὰ τὸ [4] καθῆσθαι τὰ πολλὰ τὰς τῶν

quodammodo tenere & aſſequi videntur, qui eam Dianæ eſſe filiam commemorârunt. Eſt enim humor διερὸν, id eſt, *ſplendidum* quiddam & vividum. Ἀφροδίτη autem eſt ea potentia, quæ producit maſculum & femellam: nimirum ideo, quòd ἀφρώδη, id eſt, *ſpumantia* ſint animalium ſemina, hoc nomen obtinuit. Euripides autem ejus etymologiam hinc deflectit, quòd à Venere capti, ſint ἄφρονες, id eſt, *ſtulti, inſani, inſipientes*. Pulcherrima autem formâ eſſe Venus prædita fingitur, quòd hominibus donaverit concubitus voluptatem, longè quàm reliqua alia experiantur, excellentiorem. Decoratur epitheto φιλομειδὴς, id eſt, *riſu gaudens*, eò quòd libenter in riſum ſolvatur. Cauſa verò hujus epitheti eſt, quòd lætitia & riſus frequentes circa Venereum actum verſentur, & ipſi ſint perquam familiares. Veneri autem aſſident Gratiæ, ejúſque comites ſunt & aſſeclæ, Suadela & Mercurius. Quare autem? Quòd hi qui amantur, oratione & gratiâ capiantur: aut voluptas, quâ nos Venus in concubitu perfundit, hujus comitatus Venerei cauſa eſt. Cythereæ appellationem invenit, propter κυήσεις, id eſt, *impregnationes*, quæ concubitum ſequuntur: aut quod plerunque ſoleat καθῆσθαι, id eſt, *remittere* ſive *ſedare* cupiditates Venereas.

Ἀφρο-

2 Ideo *Venus Genitrix*. v. Lucretii primam pag. Aſſyriis *Mylitta* Hebræum מוֹלֶדֶת faciens parere, à verbo ילד eam originem confirmat. ἡλίῳ ἐγγὺς οὖσα ἡ Ἀφροδίτη καὶ συμπαραθέουσα, πληροῖ μὲν τὸν οὐρανὸν εὐκρασίας, ἐνδίδωσι δὲ τὸ γόνιμον τῇ γῇ. Julianus.

3 Mentum mentémque in gremiis mimarum depoſuit. *Cicero.* mox ἀρχηκέναι MS. & pro συνέδρους, συμβώμους ——

4 pro καθῆσθαι —— MS καθεῖσθαι. videntur hic deeſſe, ἢ διὰ τὸ κεύθειν καὶ κρύπτειν τὸ αἰσχρὸν —— quæ Gyraldus &

Ety-

Ἀφροδισίων ἐπιθυμίας. ἐκ τούτου δὴ καὶ ἱερὰ τῆς Ἀφροδίτης ἡ τῶν Κυθήρων νῆσος εἶναι δοκεῖ. τάχα δὲ καὶ ἡ [5] Κύπρος, συνᾴδουσά πως κατὰ τοὔνομα τῇ κρύψει. ἡ δὲ Πάφος ἴδιον αὐτῆς οἰκητήριόν ἐστι, [6] Παφίας λεγομένης, τάχα κατ' ἔλλειψιν, ἀπὸ τοῦ [7] ἀποφίσκειν, ὅ ἐστιν ἀπατᾶν. ἔχει γὰρ κατὰ μὲν τὸν Ἡσίοδον μειδήματά τ', ἐξαπάτας τε. κατὰ δὲ τὸν Ὅμηρον,

Πάρφασιν ἥτ' ἔκλεψεν, καὶ
πύκα περ φρονέοντα.

Ὁ δὲ κεστὸς ἱμὰς, ὡς οἷον κεκασμένος ἐστίν. ἢ ὁ διακέντιμος, [8] καὶ ποικίλην δύναμιν ἔχων, τοῦ δεῖν καὶ σφίγγειν. καλεῖται δὲ οὐρανία τε καὶ πάνδημος καὶ [9] παναιτία, διὰ τὸ κἀν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐν τῇ γῇ, καὶ θαλάσσῃ τὴν δύναμιν αὐτῆς θεωρεῖσθαι. ἀκύρους δὲ, οὐκ ἐμποινίμους ἔφασαν τοὺς ἀφροδισίους ὅρκους εἶναι. παρ' ὅσον κἂν ἡ ῥᾳδία πα-

Hinc Cytherorum inſula Veneri ſacra judicatur. Eâdem ratione & Cyprus ei conſecrata eſt, propter nominis ſimilitudinem. Alludit enim & ipſa ad dictionem *κύησις*, id eſt, *impregnationem*. Paphus autem propriè Veneris ſedes eſſe creditur. Hinc nuncupatur Paphia, nimirum per defectum, *ἀπὸ τοῦ ἀποφίσκειν*, id eſt, *à decipiendo*. Heſiodus enim riſum & dolum ei aſſignat. Homerus autem:

Colloquium blandum, quo fallitur & ſapiens vir.

Ceſtus autem cingulum eſt, ſic dictus, quaſi ſit *κεκασμένος*, id eſt, mirabili opere *exornatus*. aut quaſi *διακέντημος*, id eſt, ab eo ſic appellatus, quaſi ſtimulet in Venerem, variámque ligandi & decipiendi potentiam habeat. Deſignatur & his tribus nominibus, *οὐρανία*, id eſt, *cœleſtis*; *πάνδημος*, id eſt, *vulgaris*; & *παναιτία*, id eſt, *rerum omnium cauſa*. Quid autem ſibi volunt iſta nomina? Nempe quòd Veneris potentia & vis, in cœlo, in terra, & in mari cernatur. Irrita autem eſſe, & nullis pœnis digna Venerea juramenta, veteres fabulati ſunt. Quamvis enim facilis ſit ad ſui

ῥᾳσχε-

Etymol in ſuis legêre. non ait derivari Κυθήρειαν ἀπὸ τῶν Κυθήρων, quod Heſychius improbat, & σχ. ιλ. ε. v. 422. quem corriges ex Heſychio; πάλαι pro πάσης ——— ἐξυρημένον, pro ἐξηρτημένον ———

5 Sed nec Κύπρις dicitur à Κύπρος. eſt enim κυόπορις, ἡ κυεῖν πορίζουσα σχ. ε. ιλ.

6 Παφίης λεγ. Homerus nunquam ſic vocat, ſed νεώτεροι. Vide σχ. ιλ. ε. v. 422. ubi videas Heſiodum Homero recentiorem. quod Interpres Heſiodi etiam fatetur.

7 τῷ ἀπαφῶ (quod ἀπατῶ) Παφίη propius quam ἀπαφίσκων MS. — mox ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων —— Gyral. καίπερ —— v. σχ. Hom. ιλ. Υ. v. 307. eſt etiam dicta Apaturia —— Strab. 11.

8 Id. MS. non habet ἱμὰς & legit διακεκεντημένος, & pro δεῖν — συνδεῖν καὶ συσφίγγειν ——

9 MS. Ποντία, ſequitur enim θαλάσσῃ.

copiam cuivis faciendam Venus, attamen ad juramenta eos compellit qui ſe ambiunt. Inter aves autem nulla æquè ac columba, propter ſuam puritatem, & amoris illecebras, gaudet. Eſt enim admodum amabilis, veríque amoris propter oſculandi morem ſymbolum. Suem autem, propter ſuam immundiciem planè averſatur Venus. Inter plantas myrtus Veneri dedicata eſt, quia & hæc planta facit ad amores conciliandos. Etiam philyra ei ſacra eſt, quia appoſita Venerem cieat: & in primis ad nectendas coronas eâ utuntur. Cavent autem, ne Veneri buxum offerant, expiantes ſuam ſalacitatem.

ρασχεθῆναι, μεθ᾽ ὅρκων ἐπάγεσθαι συμβέβηκε τοὺς [10] πειρῶντας. περιστερᾷ δὲ τῶν ὀρνέων χαίρει μάλιστα, τὸ καθαρὸν εἶναι τὸ ζῶον, καὶ φιλοφρονητικὸν, διὰ τῶν ὡσανεὶ φιλημάτων. ἀνάπαλιν δ᾽ ὗς, διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν ἀλλοτρία αὐτῆς εἶναι δοκεῖ. τῶν γε μὲν φυτῶν ἡ μὲν [11] μυρσίνη, διὰ τὴν φιλοφροσύνην, Ἀφροδίτης εἶναι διείληπται. ἡ δὲ [12] φιλύτρια, διά τε τοὔνομα, ὅτι τὸ φιλεῖν [13] παρακειμένως ἐξενήνεκται. καὶ πρὸς τὰς στεφάνων πλοκὰς εἰώθασιν αὐτῇ κεχρῆσθαι μᾶλλον. τὸν δὲ [14] πύξον φυλάττονται τῇ θεῷ προσφέρειν, ἀφιερωσόμενοί πως ἐπ᾽ αὐτοῖς τὴν πυγμήν.

λάσῃ. Orph. καὶ κρατέεις τελεσῶν μοιρῶν —— &c. ὀρανῦ, γῆς, πόντυ.

10 —— Clauſ. ῥᾳδία videtur legiſſe. De juramento amatorio. Vide Eraſm. chil. infra τὺς ——

Τὺς ἐρῶντας legit Velarius. MS. πειρῶντας, οἷς ἂν πειρῶσι.

11 Pro φιλοφροσύνην MS. ὀσωδίαν legit. an quod planta littoralis? an quod morbis muliebribus multis conveniat? an quod odorifera & ſpecioſa? an quod Myrteam coronam Venus geſſerit cùm vinceret deas in Paridis judicio? hoc Nicander memorat in Alex.

12 ἡ δὲ φύλη δένδρον τρᾳδία τε τὔνομα MS. pro φιλύτρια vel φιλυτρὴ non audet Gyrald. reponere φίλυρα —— *Diſplicent nexæ philyrâ coronæ. Hor.* quod hîc ſequitur. lege ἡ δὲ φίλυρα δένδρον διά τε τοὔνομα, ὅτι —— καὶ ὅτι πρὸς τ.

13 παρακειμένως eſt vera lectio. mens eſt, quod in φιλύρᾳ τὸ φιλεῖν poſt ἐξενήνεκται pone hypoſtigmen. Virg.

Populus Alcidæ gratiſſima ——

Formoſæ Veneri Myrtus ——

quæ tamen & Cereri & Baccho quoque ſacra fuit.

14 πύξον —— & ἀφοσιούμενοι MS. Gyrald. vertit, ut expiarent palæſtram Veneream. *Velarius*, ceſtum, *Clauſ.* πυγήν. N. L. Cod. Fl. ἀφοσιόμενοι.

De Cupidine ſeu Amore. 25.

Περὶ τοῦ Ἔρωτος.

NIl mirum ſi Veneri, quam modò depinximus, coha-

ΟὙδὲν παράδοξον, εἰ τοιαύτῃ οὔσῃ συντιμᾶται αὐ-

τῇ, καὶ συμπαραγίνεται ὁ ἔρως, τῶν πλείςων καὶ Ἀφροδίτης υἱὸν αὐτὸν παραδεδωκότων, ὃς δὴ παῖς μέν ἐςι, διὰ τὸ ἀτελῆ τὴν γνώμην, καὶ εὐεξαπάτητον ἔχειν τοὺς ἐρῶντας. πτερωτὸς δὲ, ὅτι καὶ [1] φόνους ποιεῖ, ἢ ὅτι ὡς ὄρνις προσίπταται ταῖς διανοίαις ἀθρόως. τοξότης δὲ, ἐπεὶ πληγῇ τινι ὅμοιον ἀπὸ τῆς [2] προσάξεως οἱ ἁλισκόμενοι αὐτῷ πάσχουσιν, οὔτε πλησιάσαντες οὔτ᾽ ἁψάμενοι τῶν καλῶν, ἀλλὰ μακρόθεν αὐτοὺς ἰδόντες. ἀναδίδοται δὲ λαμπὰς αὐτῷ, πυροῦν δοκοῦντι τὰς ψυχάς. ἔρωτα αὐτὸν εἰρῆσθαι πιθανὸν, ἀπὸ τῆς [3] ζητήσεως τῶν ἐρωμένων. τάττεται γὰρ ἐπὶ τοῦ ζητεῖν τὸ [4] ἐρᾶν, ὡς εἴρηται· ἴθ᾽ αὐτοῦ θ᾽ ἵππους ἐρέων. ἐντεῦθεν οἶμαι καὶ τῆς ἐρεύνης ὠνομασμένης. καὶ πλείους δὲ ἔρωτες παραδίδονται διὰ τὴν [5] πολυτροπίαν τῶν ἐρώτων, καὶ τὸ πολλοῖς τοιούτοις ὀπαδοῖς κεχορηγῆ-

bitet Cupido, ſimúlque cum iſta colatur, cùm plurimi eum Veneris eſſe filium confeſſi ſint. Puer eſſe fingitur, quòd planè mente careant, deceptionique obnoxii ſint, quotquot amori operam dant. Alatus eſt, quia & cædium interdum eſt author. Potiſſima autem cauſa ob quam pennatus, ſeu alis inſtructus Cupido narratur, hæc eſt, quòd impetu quodam in hominum animos involet. Sagittas tenere fingitur: quia illi qui Cupidinis ſagittis vulnerantur, non ſecus ac alii vulnerati quorum corpus læſum eſt dolent, neque appropinquare, neque attingere, quos amant, audent, verùm procul eos intuentur ſtupentes. Fax ei traditur, quia videtur inflammare animos. Ἔρωτα, id eſt, *amorem*, Cupidinem eſſe dictum, veriſimile eſt, ab inquiſitione eorum quos amantes inquirunt. ἐρᾶν enim apud Græcos etiam inquirere ſignificat, ut in hoc hemiſtichio:

Ἴθ᾽ αὐτοῦ θ᾽ ἵππους ἐρέων, id eſt,
Ito, & equos ejus quæras.

Hinc arbitror ἐρευνὴν, id eſt, ſcrutationem appellatam. Plures autem & varii amores feruntur, propter amorum varietatem, & quòd per multos hujuſmodi aſſeclas Venus, ſeu

ρηγῆ-

1 Pro φόνους MS l. κόσονας l. κούφους, amantibus nihil levius, nihil mutabilius.

2 προσόψεως puto. mox οὔτε πλησιάζοντες οὐδ᾽ ἀψάμενοι τῶν καλῶν, MS. οὔτ᾽ ἁψάμενοι deeſt. aut tranſponi debet. Hæc eleganter deſcribit Alex. Aphrod. in Probl. α. (modo is author ſit) κατὰ τὰς ἀρχὰς, ἐκ μιᾶς ἀκτῖνος τῶν ὄψεων ὁ ἔρως ἀποτίκτεται —— αὕτη δ᾽ ἔοικεν βέλει, τῷ ἀκοντίζεσθαι πρὸς τὸ σῶμα ——

3 MS. ἀποζητήσεως.

4 τὸ ἐρεῖν. MS. ζητεῖν Did. exponit. quod autem ἐρεύνη & ἐρευνῶ hinc veniat teſtatur Euſtat. ad illud H. ιλ. Ἀργείων ἐρέων γλυκὺ ἦτορ. —— ιλ. φ. ἵππους τοὺς ἐρέων —— Ὀδυσῆι συνελώτευτο ——

5 l. τῶν ἐρώντων. Aphrod. φιλούντων ψυχαὶ εὐμετάβλητοι. & πολλοῖς ἔρωσιν ὁ αὐτὸς πολλάκις ὑποπίπτει. Moſcho δραπέτης Ἔρως —— mox ὀπαδῶν κεχορηγῆσθαι. MS.

6 ὠνο-

Venerea voluptas nobis erogetur. Cupido & ἵμερος, id eſt, *deſiderabilis* vocatur, ἀπὸ τοῦ ἵεσθαι, id eſt, *quòd incitetur*, & φέρεσθαι, id eſt, *feratur* ad fruitionem eorum qui ſunt formâ bonâ & liberali. Aut hanc appellationem conſequutus eſt propter mentis extenſionem, ἀπὸ τοῦ ἀναμεμωρεῖσθαι, id eſt, quòd amatores *ſtulteſcant* & delirent, nec mentis amplius compotes ſint. πόθος, id eſt, *deſiderium* nominatur, ad imitationem oſculorum figendorum, unde nomen ſuum nactus eſt papa. Aut πόθος, ſive *deſiderium* dicitur Cupido, quòd amatores multa & in hunc modum ſuos amores interrogent: unde veniant, & ubi fuerint. Quidam putant hinc univerſum mundum eſſe amorem, pulchrum, venuſtum, recentem: ſimul etiam omnium antiquiſſimum, multo igne utentem, velocem, quaſi inſtar ſagittæ & avis volucris motum ſuum peragat.

ῥηγῆσθαι τὴν Ἀφροδίτην. καλεῖται δὲ καὶ ἵμερος, ἤτοι παρὰ τὸ ἵεσθαι καὶ φέρεσθαι ἐπὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ὡραίων [6] ὠνομασμένων· ἢ κατὰ μίμησιν τῆς περὶ τὴν διάνοιαν ἐκτάσεως, ὡς ἀναμεμωρεῖσθαι περὶ ταύτην. πόθος δὲ, ἀπὸ τῆς τῶν φιλημάτων μιμήσεως. ὅθεν ἔσχε τὴν κλῆσιν καὶ ὁ [7] παππᾶς. ἢ ἀπὸ τοῦ πολλὰ πυνθάνεσθαι περὶ τῶν ἐρωμένων τοὺς ἐρῶντας, καὶ αὐτῶν ἐκείνων, πόθεν ἔρχονται καὶ ποῦ ἦσαν. [8] ἔνιοι δὲ καὶ τὸν ὅλον κόσμον νομίζουσιν ἔρωτα εἶναι, καλόν τε καὶ ἐπαφρόδιτον, καὶ νεαρὸν ὄντα, καὶ πρεσβύτατον ἅμα πάντων, καὶ πολλῷ κεχρημένον πυρὶ, καὶ ταχεῖαν ὥσπερ ἀπὸ τῆς τοξείας, ἢ διὰ πτερῶν, τὴν κίνησιν ποιούμενον.

Περὶ

6 ὠνομασμένος. & pro ὡς ἀναμεμωρ. MS. καὶ μεμωρῆσθαι. μεμωρωμένα, ἀναίσθητα. Hippocr. ἔκστασις lege.

7 pro παππᾶς MS. παπᾶς. Syracuſiorum vox.

8 Finxit quidem Orpheus ex Chao primum Ortum Amorem. Aiunt Orphici τὴν τρίτην ἀρχὴν μετὰ τὰς δύο γεννηθῆναι (ſc. ὕδωρ καὶ γῆν) δράκοντα δὲ εἶναι. —— ἔχειν δὲ ἐπὶ τῶν ὤμων πτερά, πρόσωπον δὲ θεοῦ, κεφαλὰς ταύρου καὶ λέοντος, (hinc Platoni Amor πολυκέφαλον θηρίον) ὠνομάσθαι δὲ Χρόνον ἀγήραον, καὶ Ἡρακλέα. —— συνεῖναι δὲ αὐτῷ τὴν ἀνάγκην, φύσιν οὖσαν, τὴν αὐτὴν καὶ Ἀδράστειαν ἀσώματον διωργυιωμένην ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, τῶν περάτων αὐτοῦ ἐφαπτομένην. Damaſcius περὶ ἀρχῶν ex Hieronymo & Hellanico. V. Athenagoræ *Legat.* pro καλὸν MS. leg. σκαιόν τε.

Περὶ τοῦ Ἄτλαντος.

Τοῦτον [1] δ' ἄλλως εἶναι καὶ Ἄτλαντα, καὶ ἀταλαιπόρως ἀποδιδόντα, τὰ κατὰ τοὺς ἐμπεριεχομένους ἐν αὐτῷ λόγους γιγνόμενα, καὶ οὕτω τὸν οὐρανὸν βαςάζοντα. ἔχειν δὲ κίονας μακρὰς, τὰς τῶν ςοιχείων δυνάμεις. καθ' ἃς τὰ μὲν ἀνωφερῆ ἐςι, τὰ δὲ κατωφερῆ. ὑπὸ τούτων γὰρ διακρατεῖσθαι τὴν γῆν. ὀλοόφρονα δ' αὐτὸν εἰρῆσθαι, διὰ τὸ περὶ τῶν ὅλων φροντίζειν, καὶ προνοεῖσθαι τῆς πάντων αὐτοῦ μερῶν σωτηρίας. ἐκ δ' αὐτοῦ τὰς πλειάδας γεγονέναι, [2] παριςαμένους ὅτι τὰ ἄςρα πάντα πλείονα ὄντα ἐγέννησεν ἀςραίῳ τε καὶ ἀθάμαντι, ὅτι ὁ αὐτὸς ὤν. οὔτε γὰρ ἵςαται τὸ σύνολον [3] ἀνηρέμητος ὑπάρχων, εἰ καὶ ὅτι μάλιςα εὖ βεβηκέναι δοκεῖ. καὶ ἀπόλυτος εἶναι, καὶ θαυμασμὸν τοῖς ἐφεςᾶσιν ἐπὶ τὴν διάταξιν αὐτοῦ, πολὺν ἐμποιεῖ.

De Atlante. 26.

HUnc volunt dici Atlantem, quaſi ſine labore, & ἀταλαιπόρως, *citra moleſtiam* omnia ea perficiat & abſolvat, quorum ipſe naturaliter cauſa eſſe fertur. Non ſecus etiam cœlum ſuis humeris geſtare dicitur. Habere autem fingitur columnas longas, quæ ſanè elementorum potentiam & vires denotant, ſecundum quas quædam ſurſum, quædam verò deorſum tendunt. His enim lationibus duabus terra continetur. ὀλοόφρονα eum vocant, ut qui de univerſa rerum natura ſedulò cogitet, ejúſque partium omnium ſalutem procuret. Eum eſſe Pleiadum patrem teſtantur, volentes indicare, quòd genuerit aſtra, quæ πλείονα, id eſt, *plurima* ſunt. Eundem eum eſſe veteres pronunciarunt cum Aſtræo & Athamante. cùm Aſtræo, quòd non efficiat ut hoc univerſum ſubſiſtat, licet pulchro ordine moveri videatur, verùm quaſi ἀνηρέμητος, id eſt, *irrequietus* & quieſcere neſcius quiſpiam ſit. cum Athamante autem idem eſſe creditur, quòd nulli corruptioni ſit mundus obnoxius, veréque abſolutus & perfectus, multámque θαυμασμὸν, id eſt, *admirationem* iis ingeneret, qui decentem ipſius diſpoſitionem conſiderare inſtituunt.

1 Τοιοῦτον lego.

2 παριςᾶσιν MS. —— Ἀςραίῳ καὶ Θαύμαντι ὁ αὐτὸς ὤν. ità ferè MS. V. Apollod. pr. p. χ. Heſ. ad Πλειάδων Ἀταλαγενέων, χ. ιλ. Σ. v. 486.

3 deeſt fortè οὐρανός. MS. ἀνηρέματος — i.e. ἀνακρέμαςος. & mox Διαβεβηκέναι —— δὲ, lego οὐ, & nihil muto aliud. poſt δοκεῖ, καὶ ——

De Pane. 27.

TAlem quempiam & Pana eſſe non dubito: ſiquidem & ipſe cum hoc univerſo idem eſt. Inferior pars hujus dei hiſpida eſt, & hircum refert, ad deſignandam aſperitatem terræ. Superior autem pars ſimilis eſt homini. nam æther, propterea quòd in ipſo ratio ſita ſit, tenet totius mundi imperium. Laſcivum & libidinoſum eum fingunt, propter multas ſeminum cauſas, & commixtiones quæ ex ipſis fiunt. In locis deſertis eum morari tradunt, ut ejus unitatem oſtendant. Mundus enim eſt unus, & unigenitus. Nymphas perſequitur, ſiquidem gaudet exhalationibus, quæ ex humido prodeunt, ſine quibus impoſſibile eſt ut mundus appareat. Indutus eſſe dicitur nebride, aut pelle pardi, tum propter pulchram rerum omnium varietatem, tum etiam propter colores qui in mundo cernuntur. συρτὸν eum appellant, ſive quòd à ventis omnibus perfletur, ἀπὸ τοῦ συρίττειν, id eſt, *à flando:* ſive quòd ad ſaltandi ritum ſit minus aptus,

Περὶ τοῦ Πανός.

ΤΟιοῦτον εἶναι καὶ τὸν Πᾶνα, ἐπειδὴ [1] τοῦ παντὸς ὁ αὐτός ἐστι. καὶ τὰ μὲν κάτω λάσια καὶ τραγώδη, διὰ τὸ τῆς γῆς τραχύτητα ἔχειν. τὰ δ' ἄνω ἀνθρωπόμορφα, διὰ τὸ [2] τὸν αἰθέρα τὸ ἡγεμονικὸν εἶναι τοῦ κόσμου, ὃ δὴ λογικόν ἐστι. [3] λάγνον δὲ καὶ ὀχευτὴν αὐτὸν παρεισάγουσι, διὰ τὸ πλῆθος [4] ὧνπερ σπερματικῶν λόγων εἴληφε, καὶ τῶν κατὰ σύμμιξιν ἐξ αὐτῶν γιγνομένων. ἐν ταῖς ἐρήμοις δὲ διατρίβειν, μάλιστα [5] τὴν μονότητα αὐτοῦ διὰ τούτου παριστάμενους. εἷς γὰρ καὶ [6] μονογενὴς ὁ κόσμος ἐστί. τὰς δὲ νύμφας διώκει, ἐπειδὴ χαίρει ταῖς ἐκ τῶν ὑγρῶν ἀναθυμιάσεσιν, ὧν χωρὶς [7] οὐδ' οἷόν τὸ ὅλον ἐμφαίνειν. νεβρίδα δὲ ἢ πάρδαλιν αὐτὸν ἐνῆφθαι, διὰ τὴν ποικιλίαν τῶν [8] ἄλλων καὶ τῶν ἄλλων χρωμάτων, ἃ θεωρεῖται ἐν αὐτῷ. [9] συρτὸν δὲ εἶναι, τάχα μὲν διὰ τὸ ὑπὸ παντοίων ἀνέμων διαπνεῖσθαι.

1 τῷ παντὶ αὐτός ἐστι —— MS. vide Verulamii *Sap. Vet.* Non malè hæc ſequuntur; nam Orphici Panem δεσπότην ὅλου τοῦ κόσμου faciunt. *Damaſcius.* quod & Amori tribuebant. vid. Suidam in Πρίαπος.

2 τὸ ἐν τῷ αἰθέρι. MS. αἰγοπρόσωπος & τραγοσκελὴς, Herodotb.

3 λέγεται δ' ὀχευτὴν αὐτὸν παρεισάγεσθαι. MS.

4 ὧνπερ, videtur εἴληφε ante σπερματικῶν ponendum ——

5 Τῆς μονότητος —— παριστάμενης. MS.

6 Panem πρωτόγονον vocat Orpheus apud Damaſc.

7 οὐδὲν τῶν ὅλων ἐκφαίνει. MS. leg. οὐδὲν οἷον τῶν ὅλων ἐκφῦναι.

8 Τῶν ἄλλων —— MS. τῶν ἄστρων —— χρημάτων, an χρωμάτων? Orpheo ἀστροδίαιτος.

9 συρικτὴν MS.

10 MS.

σθαι. τάχα δ' ἐπεὶ τὴν [10] ἐκμέλειαν ἀγριοφανῆ καὶ αὐστηρὰν, ἀλλ' οὐ πρὸς ἔνδειξιν ἔχειν. τὸ δ' ἐν τοῖς ὄρεσιν αὐτὸν, καὶ τοῖς σπηλαίοις διαιτᾶσθαι, καὶ τὸ τῆς [11] πίτεως στέμμα ἐπηκολούθησεν, ὄρειόν τι καὶ μεγαλοπρεπὲς ἔχοντος τοῦ φυτοῦ. ἔστι δὲ [12] τὸ πανικὰς λέγεσθαι ταραχὰς τὰς αἰφνιδίους καὶ ἀλόγους. οὕτω γάρ πως καὶ αἱ ἀγέλαι, καὶ τὰ αἰπόλια πτοεῖται, ψόφου τινὸς ἐξ ὕλης, ἢ τῶν [13] ὑπάντρων καὶ φαραγγωδῶν τόπων ἀκούσαντα. οἰκείως δὲ καὶ τῶν ἀγελαίων θρεμμάτων ἐπίσκοπον ἐποιήσαντο. τάχα μὲν διὰ τοῦτο καὶ κεράστην καὶ δίχηλον πλάττοντες, τάχα δὲ τὸ διττὸν τῶν ἐξεχόντων αὐτῷ ὤτων αἰνιττόμενοι. ἴσως δ' ἂν οὗτος καὶ [14] ὁ Πρίαπος εἴη, καθ' ὃν πρόεισιν εἰς φῶς πάντα. [15] τῶν ἀρχαίων δ' εἰσὶ δαιμόνων, καὶ ἁδρὸν αὐτὸν δι' ἃ ἐφρόνουν περὶ τῆς τοῦ κόσμου φύσεως παριστάντων. ἐμφαίνει γοῦν τὸ μέγεθος τῶν αἰδοίων, τὴν πλεονάζουσαν

ἐν

& more ruſticorum, qui politiorem muſam non deguſtârunt, ſubſultet, ἀπὸ τοῦ σκιρτᾶν, id eſt, *à ſaltando.* Quòd autem plerunque in montibus & ſpeluncis verſatur, factum eſt ut coronam è pino arbore ſortiretur. Hæc enim arbor montanum quippiam & magnificum habet. Nihil prohibet quin etiam Panicos tumultus dicamus, qui ſubito & ſine ratione certâ exoriuntur. Sic enim interdum armenta & greges terrentur, dum ſonus quidam ſubitus è ſilva, aut ex antris, aut ex terræ voraginibus affertur. Rectè eum pecoris, quod gregatim paſcitur, cuſtodem fecerunt: nimirum quòd gregibus præſit. Fingitur Cornutus, & bifidos habere pedes, idem etiam aures ejus prominentes nimiùm indicant. Fuerit fortaſſis hic & Priapus, cujus vi omnia in lucem prorumpunt. Sunt autem ambo è numero antiquorum dæmonum, & Priapum fœcundum eſſe aſſeruerunt, propter ea quæ ſpeculatione naturæ, ſeu naturali deprehenderant. Magnitudo autem membri virilis, abun-

10 MS. ἐμμέλειαν —— & ἐπίδειξιν. MS. Orph.

Ἁρμονίαν κόσμοιο κρέκων φιλοπαίγμονι μολπῇ.

11 Πίτυος ——— MS. Vide Anonymum περὶ Ἀπίστων.

12 πανικάς. V. Anonym. p. 103.

13 pro ὑπάντρων MS. l. πετρώων. ἄντρον βαθὺ Pani dicabant. M. Tyrius Orat. 38.

14 Priapus dicitur Orphicis Theologis ἠρικαπαῖος, ità etiam & Πάν. Damaſcius. V. Suidam in ἠρικαπαῖος & Heſych. & Macrobium. item Suidam in Πρίαπος —— פרא אב Onagri pater, v. Voſ. Idol. l. 2. c. 7.

15 πάντα τῶν ἀρχαίων δεισιδαιμόνων, καὶ ἁδρὸς διαπνεύστης, ἃ —— ſic MS. f. ἁδρὸν αὐτὸν καὶ διαπνευστὴν διὰ ἑρ. ἁδρὸς fructus, διαπνευστὴς apertionem pororum ſpectat, quorum utrunque ſequitur. πολύσπορος, Orpheo. V. Pig. Menſ. Iſaic. p. 91.

16 Παγ-

dantem in eo membro ſeminalem materiam ſignificat. Omnigeni fructus quos ſinu gerit, indicant fructuum copiam qui intra terræ ſinum ſtatis temporibus & naſcuntur & oſtenduntur. Traditur eſſe hortorum & vinearum cuſtos: eſt enim generantis ea ſervare & tutari, quæ genuerit. Hâc de cauſâ eum Jovis ſervatoris prolem eſſe quidam confirmârunt. Fertilitatis & mundiciei indicium ſunt vineæ: varietatem autem & delectationem, & facilem generationem horti denotant: in primis tamen, cùm plerunque tali veſte Priapus ſit amictus. Falcem manu gerit, cujus uſus eſt in amputandis vitibus. Falx autem indicat, ejuſdem eſſe potentiæ aliqua producere, eadem producta denuò exſcindere & perdere. Inſinuatur quoque per falcem ejus, eſſe qui quid cuſtodiat, ut ſe armis accingat ad cautiorem ejus cuſtodiam. Bonus eſſe dæmon fingitur: & mundus forſan is bonus dæmon eſt, qui riget, & fremit fructuum decorâ fertilitate. Aut bonus ille dæmon eſt anima mundi, quæ hoc univerſum gubernat, & cuilibet neceſſaria diſtribuit, & dividit, quaſi bonus ſit Jupiter diſtributor &

ἐν τῷ αἰδοίῳ σπερματικὴν δύναμιν. ἡ δ' ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ [16] πάγκαρπος, τὴν δαψίλειαν τῶν ἐν ταῖς οἰκείαις ὥραις ἐντὸς τοῦ κόλπου φυομένων, καὶ ἀναδεικνυμένων καρπῶν. παρεισάγεται δὲ καὶ αὐτὸς φύλαξ τῶν τε κήπων, καὶ τῶν ἀμπέλων, ἐπειδὴ κατὰ τὸν γεννῶντά ἐςι καὶ τὸ σώζειν ἃ γεννᾷ, καὶ τοῦ Διὸς ἐντεῦθεν [17] σωτῆρος εἶναι λεγομένου. καὶ τὸ μὲν πολύφωνον καὶ καθαρὸν αἱ ἄμπελοι παριςῶσι. μάλιςα δὲ τὸ ποικίλον, καὶ τὸ ἐπιτερπὲς, καὶ ῥαδίαν τὴν γένεσιν ποιούμενον οἱ κῆποι. τοιαύτην ὡς ἐπίπαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐσθῆτα ἔχοντος. δρέπανον δὲ ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ προτείνει, πότερον ἐπεὶ τούτῳ χρῶνται πρὸς τὴν κάθαρσιν τῶν ἀμπέλων. ἢ ἐπεὶ κατὰ τὸν τηροῦντά τί ἐςι [18] καὶ καθώπλισαι πρὸς ἀσφάλειαν αὐτοῦ, ἢ ὡς τοιαύτης δυνάμεως μετὰ τὸ ἐνεγκεῖν τὰ ὄντα, ἐκτεμνούσης αὐτὰ, καὶ διαφθειρούσης. ἀγαθὸς δὲ δαίμων, ἤτοι πάλιν ὁ κόσμος ἐςὶ βρίθων καὶ αὐτὸς τοῖς καρποῖς, ἢ ὁ προεςὼς αὐτοῦ λόγος, καθ' ὅσον δεῖται καὶ διαμερίζει τὸ ἐπιβάλλον,

16 Παγκαρπία. MS. an ergo פרי אב fructuum pater, Priapus?

17 Σωτῆρος υἱὸς εἶναι λέγεται legit Ger. Voſſius & pro πολύφωνον πολύφορον MS.

18 Lege τί ἐςι καὶ καθωπλίσθαι. quod ad falcem, Virgilius — 4. Georg.

Et cuſtos furum, atque avium, cum falce ſalignâ

Helleſpontiaci ſervet tutela Priapi ——

Baal-Zephon furium cuſtos & ſpeculator. Pingebantur Satyri (& Pan) manu obumbrantes frontem, ἀποσκοπεύοντες ideo

λον, ἀγαθὸς διαιρέτης ὑπάρχων. [19] τεχνίτης δὲ καὶ σωτὴρ τῶν οἰκείων ἐστὶ, τὸ σώζειν καλῶς τὸν ἴδιον οἶκον, καὶ ὑπόδειγμα παρέχειν ἑαυτὸν καὶ τοῖς ἄλλοις. τὸ δὲ τῆς Ἀμαλθείας κέρας, οἰκεῖον αὐτῷ [20] φρόνημά ἐστιν. ἐν ᾧ ἅμα πάντα [21] διώκει τὰ κατὰ τοὺς οἰκείους καιροὺς φυόμενα, ἀλλ᾽ οὐ περὶ ἕν τι αὐτὸν γιγνόμενον. περὶ πολλὰ δ᾽ ἀθρόως καὶ [22] ποικιλία ἐμπεριόδως ἀμαλθύνει. ἢ πάλιν κεραΐζει πάντα, διὰ τὴν γενομένην ἐξ αὐτοῦ πρὸς τὸ πονεῖν προτροπὴν, ὡς τῶν ἀγαθῶν τοῖς μὴ μαλακιζομένοις προσγινομένων.

diviſor. Artifex autem, & domeſticorum ſervator perhibetur ideo, quòd honeſtè domum ſuam regat & ſervet, ſéque ipſum ut exemplum, quod imitentur, reliquis præbeat. Copiæ cornu, quod propriam demonſtrat ejus prudentiam, ſignificat eum omnia adminiſtrare, ut ſtatis temporibus quæque proveniant: & ejus diligentiam non ad unum aliquod ſolùm porrigi, verùm ad omnia protendi, & ſuo ambitu quàm plurima & jucundâ varietate reſperſa copiosè & confertim ſuppeditet: & ea denuò depopuletur, ut ad laborandum iterum convertat homines, quaſi laborantes & non ociantes bona conſequantur.

ideo dicti Plinio, & Heſychio in ὑπόσκοπον & σκωπευμάτων.

19 pro τεχνίτης MS. l. προστάτης — καλῶς περιϊστάμενος τοῦ ἰδίου οἴκου —— τόπος τῷ ποιμνίῳ. Pe. & Pa.

20 φόρημα. Ger. Voſ. Idol.

21 διώκει —— lege ἀλδήσκει cum MS. beata pleno copia cornu. fortè διοικεῖ id eſt, Pan ——

22 καὶ ποικίλλει, καὶ ἐμπεριόδως ἀμαλδύνει, ἢ πάλιν φθείρει, κεραΐζει πάντα. ἢ διὰ —— MS. lego —— γιγνόμενον [ἐμφαίνει] ἀλλὰ περὶ πολλὰ ἀθρόως. καὶ γὰρ ποικίλλει, καὶ ἐμπεριόδως ἀμαλδύνει, ἢ πάλιν φθείρει, καὶ κεραΐζει πάντα διὰ τὴν γιν ——

Περὶ τῆς Δήμητρος, καὶ τῆς Ἑστίας.

De Cerere & Veſta. 28.

Ἑξῆς δὲ περὶ τῆς Δήμητρος καὶ Ἑστίας, ὦ παῖ, λεκτέον. ἑκατέρα δ᾽ ἔοικεν οὐχ ἑτέρα τῆς [1] γῆς εἶναι. ταύτην μὲν γὰρ διὰ τὸ ἑστάναι διὰ πάντων, Ἑστίαν προσηγόρευσαν οἱ παλαιοί. ἢ διὰ

Conſequenter, ô puer, & de Cerere & Veſta verba facienda ſunt. Utraque autem non videtur alia à terra eſſe. Hanc enim διὰ τὸ ἑστάναι, id eſt, *quod ſtet* toto conſerta, Ἑστίαν, id eſt, *Veſtam* veteres dixêre: aut quòd ipſi innitatur

τὸ

1 *Veſta* eadem eſt & Terra, *ſubeſt vigil ignis utrique. Ovid.* &, *Stat vi Terra ſuâ, vi ſtando Veſta vocatur.* Idem.

2 γῆν

& inſiſtat, tanquam in fundamento quodam univerſus mundus. Illam autem, quòd inſtar matris pariat & enutriat omnia, Δήμητρα nominârunt, quaſi ſit matrix terræ, aut Jovis mater. Siquidem quæcunque fundit alma humus, ea Jovis beneficio noſtra ſunt, ut inde comedamus & convivemur. Aut quòd in terra δήειν, id eſt, *invenire* poſſimus, quæ vel maximè exquirimus. Veſtam eſſe virginem docemur. Quare autem hoc? Ut ſciamus per iſtam Veſtæ virginitatem portendi, motum perpetuum & continuum nihil generare. & ideo à virgine ſacerdote cuſtoditur & colitur. Ceres autem nequaquam ſterilis eſſe ſcribitur. peperit enim Coren, quaſi Κόρον, id eſt, *ſaturitatem*: quæ ſanè materia eſt, quâ nutrimur, & ſatiamur ad ſaturitatem uſque. Ignis autem perpetuus Veſtæ dicatus eſt, quòd

τὸ ἐπ' αὐτῆς ὡσανεὶ ἐπὶ θεμελίου τὸν ὅλον ἑστάναι κόσμον. διὰ δὲ τὸ, μητρὸς τρόπον, φύειν τε καὶ τρέφειν πάντα, Δήμητρα, οἱονεὶ [2] γῆς μήτραν οὖσαν. ἢ Διὸς μητέρα, διὰ τὸ καὶ αὐτὸς τὰ ἐπ' αὐτοῖς ἀφθόνως ἐφιεῖσθαι τοῖς ἀνθρώποις, δατεῖσθαι καὶ δαίνυσθαι. ἢ ἐπ' αὐτοῖς δήειν, ὅ ἐστιν, εὑρίσκειν, ἃ μάλιστα ἐπιζητοῦσι. παρεισάγεται δ' ἡμῖν Ἑστία παρθένος, διὰ τὸ τὴν ἀεικινησίαν μηδενὸς εἶναι γεννητικήν, καὶ τούτου χάριν ὑπὸ [3] παρθένου νεωκορεῖται. ἡ δὲ Δημήτηρ οὐκ ἔτι, ἀλλὰ τὴν Κόρην [4] τετοκυῖα, οἷον τὸν κόρον, ἢ πρὸς τὸ τρέφεσθαι μέχρι κόρου ὕλη. τὸ δ' [5] ἀεὶ ζῶον πῦρ ἀποδίδοται τῇ Ἑστίᾳ, διὰ τὸ

καὶ

2 γῆν μητέρα οὖσαν, ἢ Δηὼ μητέρα, τῷ καὶ αὐτὴν καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς ἀφθόνως ἐφεῖσθαι. MS. mox ἢ ἐπ' αὐτῆς δήειν. idem. & pro ἀεικινησίαν, lege ἀκινησίαν —— Plutar. *Numâ*, τὸ ἄκαρπον καὶ ἄγονον τῇ παρθενίᾳ συνοικειοῦντος, Sc. Numæ accommodantis, appropriantis. ἀεικινησία tribuitur quidem *igni*, ſed ignis multa generat. ut mox ſequitur, αἴτιον τοῦ ζῆν τὸ πυρῶδες. Plato in Theæteto, πῦρ τἆλλα γεννᾷ καὶ ἐπιτροπεύει. & —— εἰσὶ πάντα ἑνὸς πυρὸς ἐκγεγαῶτα. Zoroaſter. σχ. Heſ. p. 145. β. πᾶν τὸ κινούμενον ὑπό τι ἀκίνητον κινεῖται —— idem hic legebat Δηὼ μήτηρ οὖσα, πάντα γὰρ ἐκ γῆς προέρχεται.

3 παρθένων MS. nam erant apud Romanos ſex Veſtales, cùm eſſent pauciſſimæ; crevit poſtea numerus. Julianus Orat. V.

4 τετοκυῖα τῇ πρὸς τὸ τρέφεσθαι μ. κ. ὕλη. MS. Lil. Gyr. malo hìc uſus eſt exemplari.

5 ἀείζωον MS. Heraclito mundus ἀείζωον πῦρ. eſt autem Ἑστία *publicus focus*, qualis apud Perſas, Ægyptios, Græcos, Romanos. σχ. Æſchyli, πόλεων Ἑστίαι ἐν τοῖς πρυτανείοις ἀφίδρυνται. *Eſaiæ* 31. v. 9. ὃς ἔχει οἰκείους ἐν Ἱερουσαλήμ. alii vertunt κλίβανον. quare pro οἰκείους mallem legere οἰκίαν ut propius ad Ἑστίαν accedamus; etiam numerus in Hebræo ſingularis. Plato legg. 12. Ἑστία οἰκήσεως, & in Phædro μένει Ἑστία ἐν θεῶν οἴκῳ μόνη] f. maluêre pro Ἑστία Interpretes ponere οἰκίαν, ſed dictio ἑστῶς præcedens aliquatenus ad hanc ſignificationem limitat τὸ תנור v. D. *Cudworthium* de Euchar. c 6. pro δοκεῖν εἶναι ὄν, f. εἶναι θεόν. nam *Halicarn.* Ἑστία ἀνάκειται τὸ πῦρ, ὅτι γῆ τε οὖσα ἡ θεός. V. Porph. Zetem.

6 deeſt

καὶ αὐτὴν δοκεῖν εἶναι ὄν. τάχα δ' ἐπεὶ τὰ πυρὰ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἐντεῦθεν τρέφεται, καὶ διὰ ταύτην ὑφέστηκεν. ἢ ἐπεὶ ζείδωρος [6] ἄρουρά ἐστι, καὶ ζώων μήτηρ, ἧς ἐστιν αἴτιον τοῦ ζῆν τὸ πυρῶδες. [7] στρογγύλως δὲ πλάττεται, καὶ κατὰ μέσους ἵδρυται τοὺς ὤμους, διὰ τὸ καὶ τὴν γῆν τοιαύτην εἶναι, καὶ οὕτως ἱδρύεσθαι συμπεπιλημένην. ὅθεν κατὰ μίμησιν, γῆ τε καὶ χθὼν προσηγόρευται. τάχα δὲ ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι ἡ γῆ, ἤτοι χωρεῖν πάντα, οὕτως ἐκλήθη. ὡς εἴρηται τὸ, [8]

οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται.

μυθεύεται δὲ προτέρα καὶ ἐσχάτη γενέσθαι, τῷ εἰς [9] ταύτην ἀναλύεσθαι τὰ ἀπ' αὐτῆς γιγνόμενα, καὶ ἐξ αὐτῆς ξυνίστασθαι. καθὸ καὶ ταῖς θυσίαις, οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τῆς [10] πρώτης τε αὐτῆς ἤρχοντο, καὶ εἰς ἐσχάτην αὐτὴν κατέπαυον. στέμματα δ' αὐτῇ λευκὰ περίκεινται, τῷ στέφεσθαι καὶ [11] καλύπτεσθαι πανταχόθεν αὐτὴν ὑπὸ τοῦ λευκοτάτου στοιχείου.

videatur plurimis & ipſam eſſe ens. nimirum ignis iſte perpetuus, Veſtæ conſecratus, oſtendit, ipſam eſſe cauſam ejus ignis qui in mundo eſt, quaſi ejus vi exortus ſit. Eſt & alia cauſa perpetui ignis, nempe quòd terra fœcunda mater ſit animalium omnium, & ſuam vitam ab igne habeat. Forma Veſtæ, ſicuti picturæ indicant, rotunda eſt, & per medios collocatur humeros: ſiquidem & terra rotunda eſt, & in hunc modum conglobata ponitur. Unde terra, quaſi per imitationem, χθὼν dicta eſt, nimirum ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι, id eſt, *à fundendo*: aut ἀπὸ τοῦ χωρεῖν, quod *capiat* omnia. juxta id quod traditum eſt,

Utroſque hoc limen capiet.

Fabulantur autem eam primam & noviſſimam eſſe factam: quia in eam à ſe facta reſolvuntur, & denuò fiunt reſoluta per ipſam. Hinc Græci ab ipſa ſacrificandi initium fecêre, & eadem ſacrificiorum fuit finis. Coronas ei albas imponunt. Cauſa eſt, quòd undique ab albiſſimo & candidiſſimo ele-

6 deeſt ἄρουρα. MS. qui etiam mox, οἷς ἐστὶν αἴτιον.

7 στρογγύλη —— & κατὰ μέσους τοὺς οἴκους ἵδρυται. V. Palæph. p. 57. n. 5. Pind. σχ. N. Od. xi. f hîc erat in textu βωμὸς, quod poſſit ex σχ. Æſchyli ad *Suppl.* confirmari, ubi βωμὸς ἡ Ἑστία χθονός.

8 οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται. Odyſſ. Σ. v. 17. ubi σχ. χωρήσει. & ex eo Heſychius. Clauſerus edidit χεῖται. mendoſe.

9 Timæus Locrus, de mundo loquens — ἑαυτῷ τροφὰν τὰν ἑαυτῶ φθίσιν παρέχων ——

10 V. proverbium, ἀφ' Ἑστίας, apud Porphyrium 2. περὶ ἀποχ. *Zenob.* & *Heſych.* & *Euſtath.* Odyſſ. H.

11 Cererem cum *velo* albo & *ſpicâ* exhibet Seguini *nummus* p. 22 Supplices ad eam confugientes ſedebant συγκεκαλυμμένοι ἐπὶ τῆς Ἑστίας (σχ. ιλ. ω. legit οἰκίας) —— v. Paleph. p. 57.

12 κεχάν-

mento cingatur & contegatur: Ceres autem, quandoquidem traditur ſegetem proferre, admodum propriè coronam ariſtis gravem gerit. Eſt enim perquam neceſſarius homini victus cicuratus, & non belluinus. Frumentum autem eſt ille cibus, qui præ reliquis animalibus homini datus eſt. Triptolemus verò Eleuſinus fertur per univerſum orbem diſſeminâſſe frumentum, cùm veheretur ipſe curru Cereris, quem volantes ſerpentes trahebant. Videtur enim hic primus è numero antiquorum, omnia perluſtrâſſe: & cum Deus largiore ſcientiâ eum imbuiſſet, intellexiſſe tandem quo pacto cum hordeo ſit agendum, ut à paleis ſit ſeparandum, & ut ſit terendum. Hinc & κριὸς ad ſeminationem idoneus eſſe perhibetur. Hinc quoque nomen accepit is, qui terit οὐλάς. οὐλαὶ autem dictio, ſi eam interpreteris, *hordeum* ſignificat. Eleuſis autem locus eſt, ubi hordei uſus primo eſt repertus. Ceres etiam nomen à loco traxit, ut dicatur Eleuſinia, quaſi iſtic planè inventus ſit cibus homini conveniens, qui ſanè reverâ beatæ vitæ hominibus cauſa eſt. Pluto traditur Proſerpinam Cereris filiam

χείου. ἡ μέντοι Δημήτηρ κατὰ τὸ ἀναδοτικὸν τῶν σπερμάτων εἰδοποιουμένη, πάνυ οἰκείως εἰσάγεται ςάχυσιν ἐςεφανωμένη. τοῦτο γὰρ ἀναγκαιότατον ὧν [12] κεχάριςαι τοῖς ἀνθρώποις ἡ ἥμερος τροφή ἐςι. ταύτην δὲ μυθεύεται σπεῖραι διὰ τῆς οἰκουμένης ὁ Τριπτόλεμος ὁ Ἐλευσίνιος, ἀναβιβάσης αὐτὸν ἐπὶ πτερωτῶν δρακόντων ὄχημα τῆς Δημήτερος. ἔοικε γὰρ [13] πρῶτόν τις τῶν παλαιῶν διαδραμεῖν, καὶ συνιέναι θεοῦ τινος ἐπὶ μετεωροτέραν ἐπίνοιαν ἀναβιβάσαντος, τὸν μεταχειρισμὸν τῆς κριθῆς, ὃν τρόπον κρινομένη καὶ διατριβομένη διὰ τοῦ εἰς τὸν ἀέρα ἀναῤῥιπτεῖσθαι ἀπὸ τῶν ἀχύρων. ὅθεν καὶ [14] κριὸς ἐπιτηδείως ἔχει πρὸς τὴν σποράν. ἐντεῦθεν δὲ τὴν ὀνομασίαν εἴληφεν ὁ τρίψας τὰς [15] οὐλάς. οὐλαὶ δὲ λέγονται αἱ κριθαί. Ἐλευσὶς δὲ ὁ τόπος, ὅπου πρότερον εὑρέθησαν. καὶ ἡ Δημήτηρ Ἐλευσινία, ἀπὸ τῆς αὐτόθι πρῶτον εὑρέσεως γενομένης τοῖς ἀνθρώποις εἰς [16] οὐράνιον βίον ἄντως. ἁρπάσαι δ' ὁ Ἅδης τὴν θυγατέρα τῆς [17] Δήμητρος ἐμυθεύ-

θαι

12 κεχάρισται τοῖς ἀνθρώποις MS. Clauſeri editio κεχείρηςαι. perperam.

13 πρῶτός τις τῶν παλ. MS. & pro διαδραμεῖν, δραμεῖν, idem.

14 κριθὴ ἐπιτηδείως MS. videtur aliquid deeſſe poſt ἀχύρων.

15 ὄλαι —— MS. & Gyrald. ſcribunt ὄλαι. Vide σχ. Hom. ιλ. α. v. 449.

16 εἰς ἀνθρώπινον βίον, MS. Theophraſtus l. περὶ ἑυρημάτων, (Sch. ιλ. α. v. 449.) & σχ. ιλ. Σ. v. 491. hoc teſtantur.

17 Raptum Proſerpinæ exhibet *Seguini* num p. 22.

18 Ibi.

θη, διὰ τὸν γινόμενον ἐπὶ χρόνον τινὰ τῶν σπερμάτων κατὰ γῆς ἀφανισμόν. προσεπλάσθη δ' ἡ κατήφεια [18] τῆς θεοῦ, καὶ ἡ διὰ τοῦ κόσμου ζήτησις. Τοιοῦτον γάρ τι καὶ παρ' Αἰγυπτίοις, ὁ ζητούμενος καὶ ἀνευρισκόμενος [19] ἀφανισμὸς ἀπὸ τῆς Ἴσιδος, Ὄσιρις ἐμφαίνει. ὅπερ ἀνὰ μέρος παρ' ἓξ μῆνας, ὑπὲρ γῆν τε καὶ ὑπὸ γῆν γιγνόμενος Ἄδωνις, ἀπὸ τοῦ ἄδειν τοῖς ἀνθρώποις, οὕτως ὠνομασμένος τοῦ δημητριακοῦ καρποῦ. ὗς δὲ πλήξας προσανελεῖν λέγεται, διὰ τὸ τὰς ὗς δοκεῖν ληϊβότειρας εἶναι. ἢ τὸν τῆς ὕνεως ὀδόντα αἰνιττομένων αὐτῶν, ὑφ' οὗ κατὰ γῆς [20] κρύπτει τὸ σπέρμα. διατετάχθαι δὲ ὧδε παρά τε τῇ Ἀφροδίτῃ, τὸν ἴσον χρόνον μένειν τὸν Ἄδωνιν, καὶ παρὰ [21] τῇ Περσεφόνῃ, δι' ἣν εἴπομεν αἰτίαν. ἐκάλεσαν δὲ Περσεφόνην τὴν τῆς Δημήτερος θυγατέρα, διὰ τὸ ἐπίπονον εἶναι καὶ πόνων οἰστικὴν ἐργασίαν, ἢ τῷ ἐκ [22] πάντων ὑπομονῆς φέρεσθαι. νηστεύουσι δὲ εἰς τιμὴν τῆς Δή-

rapuiſſe. Hujus figmenti cauſa eſt, quod ſemina Cerealia ad tempus aliquod terrâ occulantur. Addita eſt & Cereris taciturnitas, & inquiſitio filiæ per totum orbem. Hinc fabulæ non diſſimile eſt illud Ægypti, nempe inquiſitus Oſyris ab Iſide, & tandem repertus. Cui reſpondet Adonis, quod quotannis ſex menſibus in terra lateat, & ſex menſibus appareat. ſic dictus ἀπὸ τοῦ ἄδειν, id eſt, quòd nos *ſatiet* Cereali cibo. Dicitur & porcos interfeciſſe, quia iſtud animal ſegetem depaſcere & vaſtare conſueverit. Aut iſtud animal deſignat dentem vomeris, cujus ope ſulcis ſemina condere ſolent agricolæ. Aiunt autem Adonis vitam ità eſſe ordinatam, ut ex æquo nunc convivat Veneri, nunc Proſerpinæ: quâ ratione verò id fiat, ſupra in ratione ſeminis explanavimus. Proſerpinam quidam nuncupaverunt ſororem Cereris. Hujus appellationis cauſa eſt, quòd ſit laborioſa, & labores quoſlibet fortiter tolerare poſſit: aut quòd omnia ſtrenuè perferat. In ejus honorem ſolent homines ſibi jejunium impera-

μητρος,

18 Ita MS. Clauſerus perperam edidit, τȣ̃ Θεȣ̃.

19 ἀφανισμὸς deeſt, poſt ἐμφαίνει ſequitur in eodem MS. καὶ παρὰ Φοίνιξιν ὁ ἀνὰ μέρος —— & infra τὸν Δημητριακὸν καρπὸν; puto ȣ̔́τως ὠνομασμένος trajicienda eſſe poſt καρπὸν —— V. G. Voſſ. Idol. l. 2. c. 4. lib. 9. c. 10.

20 κρύπτεται MS.

21 Bion *Epitap. Adon.* Λάμβανε Περσεφόνα τὸν ἐμὸν πόσιν —— de Venere. V. Theocrit. *Syrac.* v. 103.

22 ἐκ πόνων ὑπομενὴν φ. MS. V. Gyral. Synt. 6. *Etym.* eſt φέρȣσα τὸν φόνον -- πρὸς ἣν ἀποφέρονται οἱ πεφονευμένοι. Axiokerſa idem ſignificat & Iſis πανδεχής. Barbaram hanc vocem Græci in molliorem formârunt. Ἀχερὼ Heſychio γῆ, & Ἀχερουσιὰς λίμνη (ubi deſcenſus Averni) & Acheron. V. Bochartum lib. 1. c. 12. Geogr.

23 οἱ

re, aut quòd eam jejuniis honorent, ritu quodam quem ipſa dictârit: aut quòd velint abſtinere diurno temporis ſpacio à muneribus, quæ à Cerere acceperint: aut caveant, ſive evitent annonæ caritatem, quam quondam immittente Cerere, graviter experti ſunt. Ubi primùm autem terram cultu repetierunt, ſeménque ſparſerunt, pars debitorum, quæ ſibi tempore famis contraxerant, abolita eſt. Quapropter eo tempore, quo ſementem homines faciunt, eam colere ſolent. Verno autem tempore, Cereri ceſpitem & herbas ſacrificant, multis cum jocis & gaudiis, cernentes omnia vireſcere, & magnam fertilitatis ſpem præbere. Hinc Pluto, id eſt, *divitiæ*, Cereris filius eſſe putatur. Bene namque dictum eſt,

Inter divitias rerum pars optima, ſtulte,
Hordea ſunt, & farra.

Et ſanè quodammodo laborare inopiâ earum rerum quæ ad victum pertinent, contrarium eſt divitiis. ad quod reſpiciens Heſiodus, ſic canit:

Sis operi intentus Perſa, quo dira fames te
Oderit, atque Ceres deamet redimita coronis.

μητρος, ἢ [23] γεραίροντες αὐτὴν ἰδίῳ τρόπῳ τινὶ ἀπ' αὐτῆς, ἢ διὰ τὸ πρὸς μίαν ἡμέραν ἀπέχεσθαι τῶν δεδομένων αὐτοῖς ὑπ' αὐτῆς, ἢ κατ' εὐλάβειαν ἐνδείας παρὰ τῆς θεοῦ ποτε γενομένης. ἐπειδὴ δὲ ἔσπειρον, ἀφήρουν ἀπὸ τῶν ἰδίων χρεῶν, καθὸ καὶ περὶ τὸν τοῦ σπόρου καιρὸν αὐτῆς ἄγουσι τὴν ἑορτήν. περὶ δὲ τὸ ἔαρ Δήμητρι χλόην θύουσι, μετὰ παιδιᾶς καὶ χαρᾶς. ἰδόντες χλοάζοντα, [24] καὶ ἀφθονίας αὐτοῖς ἐλπίδα ἐπιδεικνύντα. [25] ἐντεῦθεν δὲ καὶ ὁ Πλοῦτος τῆς Δημήτερος εἶναι υἱός. καλῶς γὰρ εἴρηται τό,

Σίτου καὶ κριθῆς, ὦ νήπιε, πλοῦτος ἄριστος.

Καὶ ἐναντίον πῶς ἐστι τῷ λιμώττειν τὸ περιουσιάζεσθαι. εἰς ὃ καὶ ἀπιδὼν Ἡσίοδός φησιν,

Ἐργάζευ Πέρσῃ δῖον γένος, ὄφρά σε λιμὸς
Ἐχθαίρῃ, φιλέῃ δέ σ' [26] εὐστέφανος Δημήτηρ.

Θύουσι δ' ὗς ἐγκύμονας Δημήτερι, πάνυ οἰκείως. τὸ πολύγονον καὶ εὐσύλληπτον καὶ τελεσ-

Immolant autem Cereri admodum convenienter ſues prægnantes, propter terræ fertilitatem, & facilem conceptum,

φόρον

23 οἱ γέροντες αὐτῆς ι. τ. τ. ἀπ' ἀρχῆς MS. mox χρεῶν deeſt.

24 Sophocli, εὔχλοος Δημήτηρ. Virgil. 1. *Georg.*

Sacra refer Cereri, lætis operatus in herbis.

25 ἐπιδεικνύντα MS. poſt υἱὸς videtur λέγεται abeſſe. & à σῖτος dicitur Ceres Σιτώ. V. σχ. Od. E. v. 125.

26 Pro εὔστεφανος MS. εὐπλόκαμος.

φόρον παριςάντες. ἀνατιθέασι δ' αὐτῇ καὶ τὰς [27] μήκωνας, κατὰ τὸν λόγον. τό, τε γὰρ ςρογγύλον καὶ περιφερὲς αὐτῶν παρίςησι τὸ σχῆμα τῆς γῆς, σφαιροειδοῦς οὔσης. ἥ, τε ἀνωμαλία τὰς κοιλότητας καὶ τὰς ἐξοχὰς τῶν ὀρῶν. τὰ δ' ἐντὸς, τοῖς δενδρώδεσι καὶ ὑπονόμοις ἔοικε. σπέρματά τε ἀναρίθμητα γεννῶσιν [28] ἡ γῆ. διὰ δὲ τὴν ἀφθονίαν τῶν σιτηρῶν ἐπαύσαντο δυσφόρητον καὶ ἀμφιδήριςον τὴν τροφὴν ἔχοντες, ὅθεν καὶ συντιθέμενοί τινα πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν κατὰ τὰ ἠλλοτριωμένα μέτρων, καὶ διανεμόμενοι τὰ γεννώμενα. δικαίως δὲ ἀρχηγὸν ἔλεγον νόμων καὶ θεσμῶν τὴν Δήμητρα αὐτοῖς γεγονέναι. ἐντεῦθεν καὶ [29] θεσμοθέτιν αὐτὴν προσηγόρευσαν, οἷον νομοθέτιν οὖσαν. οὐκ ὀρθῶς τινῶν ὑπολαβόντων, εἰρῆσθαι ἀπὸ τοῦ τὸν καρπὸν ἀποτίθεσθαι καὶ θησαυρίζειν. μυςήρια δ' ἄγειν ἤρξαντο αὐτῇ, φιλοσοφοῦντες ἅμα τῇ εὑρέσει τῶν πρὸς τὸν βίον χρησίμων, καὶ τῇ πανηγύρει χαίροντες, ὡς μαρ-

& abſolutam maturitatem. Offertur Cereri etiam papaver. Ratio autem oblationis eſt talis. Papaveris rotunditas & globus, terræ formam, quæ ſphærica eſt, repræſentat. Papaveris autem inæqualitas, indicat terræ valles, & montium cacumina. Interiora autem papaveris, ſimilia ſunt arboribus & cavernis terræ. Per ſemina innumerabilia terræ fœcundam generationem intellige. Propter terræ fertilitatem ceſſarunt mortales dubia & minus ſufficientia alimenta habere. Hinc etiam quædam ſeponunt, ut famem antevertant, & recenti frumento veſcuntur. Juſtè ſanè quidam Cererem juris authorem, legúmque conditricem dixerunt. Quapropter eam θεσμοθέτιν, quaſi *legumlatricem* nuncupant, cùm quidam non rectè hanc nominis etymologiam ἀπὸ τοῦ ἀποτίθεσθαι, id eſt, *quaſi frumenta ſeponat*, deducant. Mortales cœperunt myſteria in ejus honorem celebrare, incumbentes inventioni earum rerum, quæ ad vitam bene tranſigendam ſunt utiles, gaudentéſque panegyri iſta my-

27 μήκωνας & *Spicam* cum Cicere repræſentat *Seguini* nummus p. 23. mox pro δενδρώδεσι, MS. ἀντρώδεσι, quod rectius. Orpheus Terram Ἀτθίδος ἄντρον vocat Gyraldo ſuus codex hîc impoſuit. v. eum, p. 522.

28 ὥσπερ ἡ γῆ —— MS. & δυσπόριςον, & ἀμφιδήριτον. Honoratus Serv. ad 4. Æn. Leges *Ceres* dicitur inveniſſe, (nám ſacra ipſius Theſmophoria vocantur) hoc ideo fingitur quoniam ante frumentum inventum à Cerere, paſſim homines ſine lege vagabantur; quæ feritas interrupta eſt, poſtquam ex agrorum diſcretione nata ſunt jura. pro ἠλλοτριωμένα mallem ἠροτριωμένα.

29 ὅθεν καὶ θεσμοθέτιν & εἶτα νομοθ. Inſcriptio Gruteri p. 309. 1. ΜΕΓΑ΄ΛΗΣ ΘΕΑ΄Σ ΘΕΣΜΟΦΟ΄ΡΟΥ ΔΗ΄ΜΗΤΡΟΣ. pro θησαυρίζειν, MS. θησαυρίζεσθαι ——

30 αὐ-

ſtica, ut teſtimonio quodam, quod deſierint mutuo propter victum & neceſſaria digladiari. Μυσιᾷν enim *ſaturari* ſignificat. Haud à vero abhorret, hinc myſteria eſſe appellata. Propterea à quibuſdam Myſia vocatur.

μαρτυρίῳ χρώμενοι τοῦ πεπαῦσθαι μαχομένους [30] αὐτοὺς περὶ τῶν ἀναγκαίων. Μυσιᾷν γάρ ἐϛι τὸ κορεῖσθαι. πιθανὸν γὰρ ἐντεῦθεν ὠνομάσθαι τὰ μυϛήρια· ὅθεν καὶ [31] Μυσία παρά τισι λέγεται.

30 αὐτοὺς ἀλλήλοις MS. —— & Μυσιᾷν τὸ ὅ ἐϛι κεκορῆσθαι. imò à כבור.

31 Μυσιὰ περὶ τ—— ἡ Δημήτηρ λέγεται ἡ ἀπὸ τῆ μύσεως δεῖσθαι τὰ δυσξύμβλητόν τι ἔχοντα. MS. Myſia inter Horas numeratur à nonnullis. V. Heſych. in Ἀμειμωσίων. De re totâ Veſtali *Juſt. Lipſius* ſcripſit v. *Voſſ. Idol.* & *Gyrald.*

De Horis. 29.

Περὶ τῶν Ὡρῶν.

NOn diſſimili ratione motus Jupiter fertur ex Themide ſuſtuliſſe Horas, à quibus omnia bona, quæ nobis adſunt, cuſtodiuntur & ſervantur. Unam Eunomiam vocant, propter æquam earum rerum, quæ nobis obveniunt, diſtributionem. Alteram Δίκην, id eſt, *jus*, ſeu juſtitiam vocant, quod jure contendentium lites dirimat. Tertiam verò Εἰρήνην, id eſt, *pacem* nominant, quaſi ratione & non armis lites conſopiat. Nam veteres etiam rationem pacem eſſe dixerunt. πόλεμος autem, id eſt, *bellum*, nomen inde habet, quod plurimi in bello præliiſque occumbant, & deſiderentur. Aut nomen id acquiſivit ἀπὸ παλάμης, id eſt, quod ſoleamus niti dolo & fraude, ut adverſarios noſtros vincamus.

Διὰ δὲ ταύτην τὴν αἰτίαν καὶ ἐκ Θέμιδος ὁ Ζεὺς λέγεται γεννῆσαι τὰς Ὥρας, ὑφ' ὧν τὰ ἀγαθὰ πάντα ἐν ἡμῖν [1] ὀρέγεται καὶ φυλάττεται. καλεῖται δὲ αὐτῶν ἡ μὲν [2] Εὐνομία, ἀπὸ τοῦ [3] ἐπιβάλλοντος τῆς διανεμήσεως. ἡ δὲ Δίκη, ἀπὸ τοῦ δίχα χωρίζειν ἀπ' ἀλλήλων [4] τοὺς διαφερομένους. ἡ δὲ Εἰρήνη, ἀπὸ τοῦ διὰ λόγου, καὶ οὐ δι [5] ὅλων διακρίνεσθαι ποιεῖν. ἐκάλουν γὰρ τὸν λόγον [6] Εἰρήνην. ὁ δὲ πόλεμος, ἀπὸ τοῦ πολλοὺς ὀλλύναι οὕτως ὠνόμαϛαι, ἢ ἀπὸ τοῦ παλάμαις σπεύδειν περιγίνεσθαι τῶν ἐναντίων.

Περὶ

1 καθ' ἡμᾶς ὡρθώσεται. MS.

2 Hæc nomina eis tribuit *Diod. Sic.* in Cretenſium Theologiâ. rectè autem ſequi hîc dices, ſi legas quæ Hyginus, fab. 183. nomina eis dat.

3 ἀπὸ τῆς τῆ ἐπιβάλλοντος διανεμήσεως.

4 τῆ διαφερομένῳ —— MS. Adi Julianum Or. IV.

5 δι' ὅπλων. conjicio. περιγενέσθαι. MS.

6 Sanè Ἑρμῆς λόγος dicitur εἰρηνοποιός. De his v. Orphei Hymnum.

 1 ἐπεὶ

Περὶ τοῦ Διονύσου.

ΟἸκείως δ' ἔδοξεν Εἰρήνη κατά τι καὶ ὁ Διόνυσος εἰρῆσθαι, τῶν ἡμέρων δένδρων ἐπίσκοπος ὢν καὶ δοτὴρ θεός. ἐπεὶ [1] καὶ διὰ ταῦτα σπονδὰς ποιοῦνται, δενδροκοποῦνται γὰρ αἱ χῶραι ἐν τοῖς πολέμοις. ἐν Εἰρήνῃ δὲ τὰ τῶν εὐωχιῶν θάλλει, οἷς ἀναγκαιότατον ὁ οἶνός ἐστι. τυγχάνει δὲ καὶ [2] Διόνυσος, ἤτοι διόνυξος ὤν, ἢ διάνυσός τις, παρὰ τὸ διαίνειν ἡμᾶς ἡδέως. ἢ ὡσανεὶ διάλυσος, τροπῇ τοῦ α εἰς ο, καὶ τοῦ λ εἰς ν. ἀφ' οὗ καὶ Ἀλύσιον αὐτὸν, καὶ Λυαῖον, ἐπωνόμασαν, λύοντα τὰς μερίμνας. τινὲς δέ φασιν, ἀπὸ τοῦ εἰς τὸ [3] σίτιον ὄρος φῦναι πρῶτον τὴν ἄμπελον, παρεληλυθέναι τοῦτο τὸ ὄνομα εἰς τὴν συνήθειαν. λέγεται δὲ διὰ πυρὸς λοχευθῆναι, τὸ θερμὸν αὐτοῦ καὶ πυρωτικὸν τῶν σωμάτων παριστάντος τοῦ μύθου. οὕτω γὰρ οἶνός ἐστι, πυρὶ ἶσον [4] μένος ἔχων, κατὰ τοὺς ποιητάς. ἐρραφθεὶς δ' εἰς τὸν [5] μη-

ρὸν

De Baccho. 30.

SEcundum quandam rationem reconditam etiam Bacchus pacis nomen meretur: cicurum namque plantarum & arborum tum præſes, tum dator exiſtit. Propter has enim conſervandas, fœdera ineuntur. Nam hoſtium arbores cæduntur: quod ut evitent, ad fœdera ſancienda convolant. Dum autem alma regnat & candida pax, conviviorum celebritates, quæ poſtulant neceſſariò vinum, fervent. Vinum autem vocatur Διόνυσος, ſive Διόνυξος, quaſi *aperiat* nos: ſive διάνυσος, id eſt, quaſi ſuaviter in nos *tranſeat*, jucundéque illabatur: aut διάλυσος, literarum converſione, α in ο & λ in ν, id eſt, quaſi nos *ſolvat.* Hâc nominis ratione eum Alyſium & Lyæum cognominârunt, quaſi diſſolvat & abigat curas omnes. Quidam nomen hoc inde deducunt, quòd in monte prima Bacchi opera provenerit vinea, & ſic in conſuetudinem vulgi abierit. Dicitur Bacchus vi ignis partu eſſe expulſus: per quod ſignificatur vini calor & potentia, quâ homines incendit atque inflammat. Habet enim vinum (ut teſtantur poëtæ) æquale cum igne robur. Inſutus eſt femori

1 ἐπεὶ καὶ MS. deeſt ἐπεὶ —— idem l. δενδροκοποῦνται ἐν τοῖς. π. ubi male Clauſerus edidit δενδροκοποῦνται.

2 καὶ Διόνυσος ἤτοι Διόνυξος —— & διάλυσος κεκλημένος, τροπῇ, &c. ἀφ' ἧς ἀρχῆς καὶ Ἀλύσιον.

3 περὶ τὸ Νύσιον ὄρος MS. hinc Διόνυσος, eſt enim dominus, vel poſſeſſor Nyſæ, ſive Niſſi. V. Bochartum Geogr. p. 479.

4 Οὕτως γὰρ οἶνος τε πυρὶ ἶσον μένος ἔχει. MS.

5 τοῖς μηροῖς. MS. —— V. Bochartum *Geogr.* de monte *Mero.* p. 481. καὶ γὰρ μὴ πεφυκότα γόνιμον ἀποτιθέμενον, ἁπλῶς δ' ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν συγκομισθέντα

Jovis, ut partus immaturus ad maturitatem & perfectionem veniret. Quid ſibi vult hoc figmentum? Quòd vinum pedibus, qui per femora ſignificantur, calcatum, ad perfectionem feſtinet. Prima enim botrorum digeſtio & concoctio non eſt uſui idonea. ubi autem pedibus calcati fuerint, promanat vinum, & perfectionem accipere incipit. Prima vini concoctio & digeſtio eſt, quæ fit temporis ratione per calorem ſolarium radiorum fervente æſtu. Secunda eſt, quæ fit pedum miniſterio per calcationem, quâ vinum è botris elicitur & exprimitur: quaſi id neceſſariò femorum vi contingat. Bacchus & Bromius dicitur, quòd hi qui vinum calcibus expreſſerunt; eo utantur primi: aut, quòd vinum, ubi ad ebrietatem uſque biberint, tandem ad jocos in conviviis proſiliant. Dementiæ autem & furoris ſymbolum ſunt, Satyri: ſic dicti ἀπὸ τοῦ σεσηρέναι, id eſt, *quòd rideant*, inſtar canum ora diſtendentes. σκιρτοὶ δὲ, id eſt, *Salii*, ἀπὸ τοῦ σκαίρειν, quod *ſaltare* & tripudiare ſignificat. Sileni autem nomen acceperunt, ἀπὸ τοῦ σιλαίνειν, id eſt, quòd *conviciis proſcindant* quoſlibet. At Senidæ nomen nacti ſunt ἀπὸ τοῦ σεύειν, id eſt, *impetu ruere*, *impetu ferri*. Per hæc omnia tanquam ſub ænigmate decla-

ρὸν τοῦ Διὸς, ἐκεῖ τελεσφορηθῆναι, διὰ τὸ πεπαίνεσθαι καὶ τελειοῦσθαι τὸν οἶνον τοῖς μηροῖς ἐκ δευτέρου. πεπανθεὶς γὰρ πρότερον, ὅτι ἀτελής ἐστι πρὸς χρῆσιν, ὕστερον δὲ πατηθεὶς τοῖς ποσὶ, τέλειος γίνεται. πρώτη γὰρ ἐκείνη γέννησίς ἐστιν, ἡ κατὰ πέπανσιν τῆς ὀπώρας, ἥ τις γίνεται τῶν καυμάτων ἀκμαζόντων. δευτέρα δ' ἡ κατὰ τὴν πάτησιν ἐκθλιβομένου τοῖς ποσὶν [6] αὐτῶν. καὶ τοιοῦτόν τι ἐκ τοῦ μηροῦ συνεκδέχεσθαι δεόντως. Βρόμιός τε δὲ καὶ Βάκχος καλεῖται, διὰ τὸ τοὺς πατοῦντας αὐτὸν πρῶτον χρῆσθαι. εἶτα καὶ τοὺς, ἕως μέθης μετὰ ταῦτα χρωμένους, ἀφιέναι ταῖς ἐν τοῖς πότοις παιδιαῖς. ἐκστάσεως δὲ σύμβολόν εἰσιν οἱ Σάτυροι, τὴν ὀνομασίαν ἐσχηκότες ἀπὸ τοῦ σεσηρέναι, καὶ οἱ Σκιρτοὶ ἀπὸ τοῦ σκαίρειν, καὶ οἱ [7] Σειληνοὶ, ἀπὸ τοῦ σελαίνειν. καὶ οἱ [8] σενίδαι, ἀπὸ τοῦ σεύειν, ὅ ἐστιν ὁρμᾷν. διὰ τούτων δ' ἴσως

παρί-

θέντα πλῶσε. ἐπεὶ πρώτη μὲν αὐτοῦ γέννησις. MS. deeſt aliquid.

6 ποσὶν αὐτοῦ —— & poſt Βάκχος —— καὶ Ἴακχος καὶ Εὔιος καὶ Βάκχης [Βαβακτὴς Gyral.] καὶ Ἰόβακχος καλεῖται, διὰ τὸ πολλὰς τοιαύτας φωνὰς τοὺς πατοῦντας αὐτὸν πρῶτον, εἶτα τοὺς ἕως —— τόποις —— & παιδιαῖς. MS. & εἶτα ἐκστάσεως δέ. Clauſerus edidit, πεδείαις. & addit: ſic mallem legere: *tandem ubi turbas procedente ebrietate dederint, in vincula iſtis in locis rapiantur.* Perperam tamen hæc.

7 Σειληνοὶ —— MS. Σιληνοὶ ἀπὸ τοῦ σιλαίνειν. ——

8 Σενίδαι MS. [Gyral. Σκενίδαι] & ὡσανεὶ —— παραφέρειν ——

9 τοῦ

παρίςαται τὸ ὡσανεὶ ὂν μετ᾽ ἐκλύσεως καὶ θηλύτητος παράφρον τῶν πινόντων. τούτου δ᾽ ἕνεκα καὶ θηλύμορφος πλάττεται, καὶ κέρατα ἔχει, ὡς τοὺς μὲν πόνους ἀποβαλόντων τῶν μεθυόντων· βίᾳ δὲ χρωμένων, καὶ δυσκάθεκτόν τι καὶ ὁρμητικὸν ἐχόντων. καὶ τὸ μὲν τῆς ἐσθῆτος ἀνθηρὸν, τὴν ποικιλίαν παρίςησι τῆς ὀπώρας. ἡ δὲ τοῖς πλείςοις τῶν πλασμάτων γυμνότης, τὸν παρὰ τοὺς πότους γινόμενον ἀπαμφιασμὸν [9] τοῦ τρόπου. καθὸ δοκεῖ καὶ τὸ οἶνος [10] ἀληθῶς εἰρῆσθαι. τάχα διὰ τοῦτο καὶ μαντεῖα ἔσθ᾽ ὅτε τοῦ Διονύσου [11] γινομένη. τὸ δὲ θορυβῶδες τῶν μεθυσκομένων, οἰκεῖόν τι ἔδοξεν ἔχειν. καὶ ὁ τῶν [12] ῥόπτρων ψόφος, καὶ τῶν τυμπάνων, ἃ παραλαμβάνουσιν εἰς τὰ ὄργια αὐτοῦ. χρῶνται δὲ πολλοὶ καὶ αὐλοῖς παρὰ τὴν συγκομιδὴν τοῦ καρποῦ, καὶ ἄλλοις τοιούτοις ὀργάνοις. ὁ δὲ Θύρσος, ἐμφαίνει τὸ μὴ ἀρκεῖσθαι τοῖς ἑαυτῶν ποσὶ τοὺς μεθυσκομένους, τῶν δ᾽ ὑποςηριούντων αὐτοὺς δεῖσθαι. τινὲς δὲ τῶν Θύρ-

ratur, quàm effœminata & mollis ſit compotantium & ebrietati operam dantium ſapientia. Hujus rei manifeſtandæ gratiâ inducitur muliebri formâ, & cornua ei attribuuntur, ut *corniger* dicatur. Quare autem? Quaſi vires omnes, omnéque robur ebrii planè enervati amittant. Interim tamen, cujus cornua argumentum ſunt, vi utuntur, impetúque ruunt, retentúque ſunt difficiles. Veſtitus varietas autumni ſpecioſam varietatem ob oculos ponit. Simulachra Bacchi pleraque ponuntur nuda, ut oſtendant morum detectionem, quæ in compotationibus, ubi plus ſatis adbibitur, accidere ſolet. hinc vinum Græcis verè οἶνος dicitur. Interdum etiam ex meri liberiore potu vaticinia excidere conſueverunt. Ad deſignandos ebriorum tumultus, commodiſſimè cymbalorum & tympanorum adhibetur ſonus, quæ ad celebranda orgia afferunt. Tibia autem in uſu eſt apud pleroſque quando uvas decerpunt, botróſque colligunt. Thyrſus indicio eſt, pedes ebriorum non ſuum facere officium, propterea deſiderari à quibus fulciantur. Nec deſunt Thyrſi,

σων,

9 τοῦ τρόπου. Reges olim & deos nudos pingebant, ad oſtendendam ſimplicitatem & morum quandam fiduciam, quaſi non egerent tegmine. lege hic πότους non τόπους, quod perperam habet Clauſeri editio.

10 οἶνος καὶ ἀλήθεια. MS. Theocrit. εἰδ. κθ.

11 γινομένη —— MS. ἔχοντος. apud Ligyreos Thraces. *Macr.* pro οἰκεῖόν τι, fortè legas ἔνθεόν τι. Jamb. Myſt. S. 3. c. 9.

12 MS. ῥόμβων —— & ὄργια αὐτῶν —— Μαινάδες. Habes hæc omnia in *gemmâ* apud Caſaub. de *Satyrâ*. p. 67. & 98.

13 νέος

qui occulta haſtilia continent, quaſi raro dilabantur convivia, quibus copioſus præeſt Bacchus, citra calamitatem aliquam, & vulnera, in quæ contumeliis provocati & furore exciti ferantur. Hinc Bacchus appellatur Mænalus: & mulieres, à quibus colitur, Mænades. Juventutem & ſenectutem refert Bacchus, quaſi vinum omni ætati ſit accommodum: juvenibus id bibentibus largius & abundantius, nec ſine tumultu: ſenibus autem ſuavius, & majore cum jucunditate. Comitum autem Bacchi quidam traduntur cum Nymphis concubuiſſe, magnâ cum ſuavitate: quidam verò Nymphas ad concubitum ſollicitare finguntur jocis, & etiam vim nymphis facere interdum. Figmenti hujus cauſa eſt, quòd vinum, ſi admiſceatur aqua, utile & ſalubre ſit. Currui Bacchi junguntur pardi, eundémque quidam pardi ſequuntur. Hoc fit, aut propter varietatem colorum: nam Bacchus ipſe indutus eſt nebride, eâdémque velatæ ſunt Mænades: aut ut demonſtraretur, nullius hominis mores adeò eſſe efferos, ut non queant moderato vini potu miteſcere. Hircus Baccho immolatur. ſo-

σων, καὶ ἐπιδορατίδας κρυπτομένας ὑπὸ τῶν φύλλων ἔχουσιν. ὡς καὶ ὀδυνηφόρου τινὸς, ἔσθ' ὅτε, κρυπτομένου τῇ παρὰ τὴν πολυποσίαν ἱλαρότητι, εἰς ὕβρεις ἐνίων καὶ παρακοπὰς ἐμπιπτόντων. ἀφ' οὗ δὴ καὶ Μαινόλης ὁ Διόνυσος ἐκλήθη, καὶ μαινάδες αἱ περὶ αὐτὸν γυναῖκες. πλάττεται δὲ καὶ [13] νέος καὶ πρεσβύτης, διὰ τὸ πάσῃ ἡλικίᾳ πρόσφορος εἶναι. τῶν μὲν νέων λαβρότερον αὐτῷ χρωμένων, τῶν δὲ πρεσβυτέρων ἥδυτερον. οἱ [14] δὲ παρεισάγονται ταῖς νύμφαις ἥδιον αὐταῖς ἐπιμιγνύμενοι. καὶ τὰς μὲν πειρῶντες, τὰς δὲ μετὰ παιδιᾶς βιαζόμενοι, τῷ τὴν πρὸς τὸ ὕδωρ κρᾶσιν τοῦ οἴνου συνῆφθαι χρησίμην οὖσαν. τὰς δὲ παρδάλεις ὑποζευγνύασι τῷ Διονύσῳ, καὶ παρακολουθούσας εἰσάγουσιν, ἤτοι διὰ τὸ ποικίλον τῆς χροιᾶς, ὡς τὸ [15] νεβρίδα αὐτὸς περιῆπται καὶ αἱ Βάκχαι, ἢ ὡς καὶ τὰ ἀγριώτατα τῶν ἀνθρώπων ἤθη τῆς συμμέτρου οἰνώσεως ἐξημερούσης. τὸν δὲ τράγον αὐτῷ θύουσι, διὰ τὸ λυμαντικὸν δοκεῖν τῶν ἀμπέλων, καὶ τῶν συκῶν, εἶναι τὸ ζῶον

τοῦτο

13 νέος Αἰθιόπαις Anacreonti. Heraclitus, ἀνὴρ ὁκόταν μεθυσθῇ, ἄγεται ὑπὸ παιδὸς ἀνήβου, οὐκ ἐπαΐων ὅκη βαίνει, ὑγρὴν τὴν ψυχὴν ἔχων. αὔη ψυχὴ σοφωτάτη καὶ ἀρίστη·

Ebria Mæoniis figit veſtigia Thyrſis.
Claud. V. Caſaub. de *Satyr.* p. 74.

14 οἱ δὲ Σάτυροι παρεισάγονται ταῖς νύμφαις ἐπιλαγνόμενοι, καὶ τὰς —— Caſaub. de Satyr. p. 43.

15 ὡς καὶ νεβρ. MS. infra οἱ γεωργοὶ —— & pro τράγον, ὀχευτικὸν —— idem MS. pro οἴνου, habet οἶνος —— θαμίζει —— minùs rectè.

16 φύλλοι,

τοῦτο, καθὸ καὶ ἐκδέροντες αὐτὸν, εἰς τὸν ἀσκὸν ἐνάλλονται κατὰ τὰς ἀττικὰς κώμας, οἱ γεωργῶν νεανίσκοι. τάχα δ' ἂν χαίροι τοιούτῳ θύματι ὁ Διόνυσος, διὰ τὸ ἑαυτὸν εἶναι τὸν τράγον, ἀφ' οὗ καὶ οἱ ὄνοι ἐν ταῖς πομπαῖς αὐτοῦ θαμίζουσι, καὶ οἱ [16] φαλλοὶ αὐτῷ ἀνατίθενται, καὶ τὰ φαλλαγώγια ἄγεται. καὶ κινητικὸν γὰρ πρὸς τὴν συνουσίαν ὁ οἶνος. διὰ τοῦτο ἐνίων κοινῇ [17] μεθυόντων Διονύσῳ καὶ ἀφροδίτῃ. ὁ δὲ νάρθηξ, διὰ τῆς σκολιότητος τῶν κώλων ἐμφαίνει, τὸ τῇ δε κἀκεῖ σε περιφέρεσθαι τοὺς μεθύοντας. ἅμα δὲ καὶ ἐλαφροὺς, καὶ εὐβαστάκτους αὐτοὺς εἶναι. [18] τὸ δὲ ἔναρθρον τῆς λαλιᾶς αὐτῶν, ὡσανεὶ ἄρθρα ἔχων παρίστησιν. ὀρείφοιτοι δ' εἰσὶ καὶ φιλέρημοι αἱ Βάκχαι, διὰ τὸ μὴ ἐν ταῖς πόλεσιν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν χωρίων γεννᾶσθαι τὸν οἶνον. [19] Διθύραμβος ὁ Διόνυσος ἐκλήθη, πότερον διὰ τὸ δίθυρον τὸ στόμα ποιεῖν, διά τε τὸ ἀναφαίνειν καὶ

let enim hoc animal vineas & ficos vaſtare. Propterea caprum excoriantes, in utrem inſiliunt per Atticos vicos ruſtica juventus. Aut gaudet nimirum tali ſacrificio, cum & ipſe hircus eſſe feratur. & hâc eâdem de cauſa, & aſini in ejus ſolennitatibus frequentes ſunt. Priapi, ſeu Phalli Baccho conſecrantur, & ordines ducuntur. Habet enim naturalem quandam vim ad amicitias conciliandas vinum. Quapropter quidam inebriantur in honorem Bacchi & Veneris. Ferula autem, quam manu tenet, per obliquitatem articulorum nodoſam, ſignificat titubantes ebrios hinc inde vacillare: præterea indicat eoſdem eſſe & celeres, portatúque faciles. Nec non ejuſdem virgæ articuli declarant ebriorum loquacitatem, quaſi articulatam eſſe. Mænades vagantur in montibus, & ſolitudinem complectuntur amore. Quare? Quòd non in urbibus, verum in agris vinum naſcatur. Bacchus etiam Dithyrambus dicitur, quòd aperiat, ubi plus ſatis biberimus, animos noſtros, & quaſi per duas januas eloquamur, &

ἐκφερο-

16 φαλλοὶ, quorum obſcœnitatem fruſtra conatur excuſare Jambl. de Myſteriis c. 11. Segm. 1.

17 ἔνιοι κοινῇ θύουσιν Δ. MS. νάρθηξ Orpheo παίγνιον καμπεσίγυιον. Plinio dicitur geniculatos habere ſcaphos.

18 τινὲς δὲ φασιν, ὅτι τὸ ἄναρθρον μὲν τῆς —— & ἔχον —— nihilominus locus eſt imperfectus. l. ὡς μὴ ἄρθρα ἔχειν παρ —— χωρίων MS. fortè ὄρων

19 πότερον διὰ —— MS. πότερον ὡς τὸ δίθυρον τοῦ στόματος ἀναβαίνων καὶ ἐκφερομυθεῖν τὰ ἀπόρρητα ποιῶν, ἢ ὡς δι' αὐτὸν, καὶ ἐπὶ τὰς θύρας ἀναβαινόντων τῶν νέων, ἢ ἐκβαινόντων εἰς αὐτὰς, ὃ ἔστι ἐκπιπτόντων καὶ διασαλευόντων τὰ κλεῖθρα. Videtur ex *Di*, quod ſit Arabicæ originis Dithyrambus, ut & Duſares ejuſdem Bacchi cognomentum. quaſi, *dux vagantium Eremborum.* Vide tamen Bochartum p. 480. Geogr. poëtæ διθυραμβογενὴς dicitur.

20 κατὰ

oſtendamus ea quæ celanda erant. Aut hujus nominis iſta cauſa eſt, quòd merum impellat homines, ut in januas aſcendant, inde quoque interdum decidant, & fores effringant, & repagula concutiant infringántque. Triumphus, qui devictis hoſtibus agitur, hoc nomen ſortitus eſt ἀπὸ τοῦ θροεῖν, id eſt, ab *accinendo*, & ἀπὸ τοῦ ἰαμβίζειν, id eſt, *ab iambis canendis*, aut à jocando: ſiquidem in triumphis ſolent plurimis uti anapæſtis, jocantes. Pica, avis garrula, Baccho conſecratur, & Βασαῤῥαίαν eam, ἀπὸ τοῦ βάζειν, id eſt, à *garriendo*, & εἰραφιώτην, id eſt, ab eo quòd *rixas & contentiones pariat*, appellant. Quia autem fuit Bacchus in re omni excellentiſſimus, non defuerunt qui affirmarent eum eſſe ducem in re militari optimum. Primus adeo triumphum, qui devictis agitur hoſtibus, duxit. Hederâ Bacchi caput cingitur, quòd ea non admodum diſſimilis ſit viti: inſuper quòd & hederæ baccæ reſpondeant botris. Solet hæc eadem ſternere arbores, ſerpens per ipſas, & impli-

ἐκφερομυθεῖν ποιεῖν τὰ ἀπόῤῥητα. ἢ ὡς αὐτὸς ὢν ὁ ποιῶν ἐπὶ τὰς θύρας ἀναβαίνειν τοὺς νέους, ἢ ἐκβαίνειν εἰς αὐτὰς, καὶ ἐκπίπτειν, καὶ διασαλεύειν τὰ κλεῖθρα. ὁ δὲ θρίαμβος, ἀπὸ τοῦ θροεῖν καὶ ἰαμβίζειν, τὴν κλῆσιν ἔλαχεν. ὅθεν καὶ ἐν τοῖς κατὰ [20] τὸν πόλεμον θριάμβοις, πολλοῖς ἀναπαίστοις σκώπτοντες χρῶνται. καὶ τὴν κίτταν, ὡς λάλον ὄρνεον ἀφιεροῦσιν αὐτῷ, καὶ [21] Βασαῤῥαίαν καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ βάζειν, καὶ [22] εἰραφιώτην ἀπὸ τοῦ ἔριν ἀφιέναι. καθαιρετικὸς δὲ παντὸς οὑτινοσοῦν ὑπάρχων, ἔδοξε καὶ πολεμιστὴς εἶναι. καὶ πρῶτος [23] καταδεδειχέναι, τὸν ἐν ταῖς πολεμικαῖς ἀγόμενον θρίαμβον. τῷ δὲ κιττῷ στέφεται, διὰ τὴν πρὸς τὴν ἄμπελον ἐμφέρειαν αὐτοῦ, καὶ τὴν πρὸς τοὺς [24] βότρυς ὁμοιότητα, ὡρυμβάδων. πέφυκε δὲ καὶ σφάλλειν τὰ δένδρα, ἀνέρπων δι' αὐτῶν, καὶ περιπλεκόμενος

[25] βιαιο-

20 κατὰ τῶν πολεμίων. MS.

21 Βασαρέα MS. alii cum duplici S. & Baſſarin talarem intelligunt —— Ovidius de eâ,

Funditur ad teneros lutea palla pedes.

Agathias *Epigram.* περιζώμενον vocat.

22 *Faber Tan.* in Epiſtolis deducit ab ἔριφος. in Bacchi Omeſtæ ſacris reclamantium caprarum viſcera cruentato ore diſſipabant. *Arnob.* ut igitur Κορυμβιώτης, ſic & εἰραφιώτης. Porphyr. de *Abſt.* 3. 17. dicit ab animalibus diis data eſſe cognomina; Ἀπόλλωνι, ut vocetur Λύκειος, Διονύσῳ, εἰραφιώτης.

23 καταδεδειχέναι MS. perperam Clauſeri editio, κατεῤῥύηκέναι. πολεμιστὴν autem facit unus ex hymnis Onomacriti. Videtur deeſſe πομπαῖς poſt πολεμικαῖς. *Etymol.* in θρίαμβος.

24 βότρυας ὁμ. κορύμβων. *Velarius* legit Orybadon; quod hîc locum non habet.

25 MS.

[25] βιαιοτέροις τοῖς πρέμνοις. τὰ δὲ θυμελικὰ ἀκροάματα τὸν Διόνυσον θεραπεύει, διὰ τὴν πρὸς τὰς θαλίας αὐτῶν οἰκειότητα, οἷον ᾠδῆς καὶ κιθάρας. τὰ γὰρ, ἀναθήματα τῆς δαιτός. μυθολογεῖται δ' ὅτι διασπασθεὶς ὑπὸ τῶν Τιτάνων, συνετέθη πάλιν ὑπὸ τῆς Ῥέας, αἰνιττομένων τῶν παραδόντων τὸν μῦθον, ὅτι οἱ γεωργοὶ θρέμματα γῆς ὄντες, συνέχεαν τοὺς βότρυς, καὶ τοῦ [26] ἐν αὐτῷ Διονύσου τὰ μέρη ἐχώρισαν ἀπ' ἀλλήλων. ἃ δὴ πάλιν ἡ εἰς αὐτὸ σύῤῥευσις τοῦ γλεύκους συνήγαγε, καὶ ἓν σῶμα ἐξ αὐτῶν ἀπετέλεσε. καὶ ὁ παρὰ τῷ ποιητῇ δὲ μῦθος, ὡς φεύγων ποτὲ τὴν τοῦ [27] Λυκούργου ἐπιβουλὴν θεὸς εἰς τὰ κατὰ τῆς θαλάττης, εἶθ' ἡ Θέτις αὐτὸν διέσωσεν, ἐμφανῆ τὴν διάνοιαν ἔχει. τιθῆναι μὲν γὰρ εἰσι τοῦ Διονύσου αἱ ἄμπελοι. ταύτης δὲ ὁ Λυκοῦργος τρυγητὴς ὢν, ἐσκύλευσε καὶ ἀπεκόσμησεν. εἶθ' ὁ οἶνος θαλάττῃ μιγεὶς, ἀσφαλῶς [28] ἀπετέθη. καὶ περὶ μὲν Διονύσου τοσαῦτα.

catis firmioribus ramis. Thymelicis cantilenis colitur Bacchus plurimùm, quia iſtæ conviviis familiares ſunt, cantilenæ ſcilicet, & cithara. Sunt enim hæc duo convivii anathemata. Perhibent Bacchum à Titanibus membratim diſcerptum, & integritatem totius corporis compoſitum à Rhea recepiſſe. cujus fabulæ hic ſenſus eſt: Agricolæ, qui & Titanes, ſunt terræ jumenta. Iſti confuderunt botros omnes in unum, deinde eoſdem calcando ruperunt, Bacchíque membra fregerunt. Hæc eadem confluxus muſti in unum reſtituit, & unum ex omnibus botris corpus conſtituit. Fabula verò poëtæ, quæ teſtatur Bacchum quondam fugiſſe Lycurgi inſidias, & in mari à Thetide eſſe ſervatum, clarum ſenſum habet. Nutrimenta & crepundia Bacchi, vineæ ſunt. Vineas omnes Lycurgus, cùm vindemiator foret, botris ſpoliavit, eiſdémque ornatum omnem ademit. Deinde vinum aquâ dilutum, ſalubris homini potus extitit. Et hæc de Baccho.

Περὶ

25 MS. βιαιότερον, θυμέλη menſa erat ſuper quam ſtabant ruſtici fabulas agentes in ſcena; Vid. Rittershuſium ad Salvianum p. 207. Alex. ab Alex. 3. 9. adhibebantur Thymelici in conviviis nuptialibus. rectè ergo ſequitur in θαλίαις, & ἀναθήματα δαιτός, ex Odyſſ. α. v. 152.

26 MS. ἔνατη —— fortè ὄντες. & σύῤῥυσις, quoniam Rhea inde videtur deduci v. σχ. ο. ιλ. v. 18.

27 ιλ. Ζ. & ψ. v. 91. σχ. Hyginus, & Ov d.

28 fortè ἀπεπόθη. Βασσαρικά olim ſcripsêre Dionyſius Samius, & Soterichus; Dionyſiaca (eadem ſunt) Nonnus.

I

De Hercule. 31.

HErcules eſt ratio in omnia diffuſa, ſecundum quam natura fortis & firma, invictáque & ſine fine generans eſt: eſt quoque eadem potentia, quæ omnibus virtutem & robur tribuit. Hæc autem fortitudinis ratio nominatur Hercules, nimirum quòd in Heroas maximè proficiſcatur, quaſi ipſius ſit κλείζεσθαι, id eſt, *gloriâ illuſtrare* eos, qui quid inſigne & memoratu dignum fecerint. Veteres enim Heroas appellabant eos, qui forti eſſent corpore & animo, & ideo divini generis eos participes credebant. Hanc ſententiam nec juniores reſpuunt. Iſtud enim nomen, cùm eo dignum deus cenſeret, meruit, quamvis Alcmenæ & Amphitryonis filius foret. Opera autem, quæ ſingulatim Heros ille fecit, indicatu difficilia ſunt, propter hiſtoriæ, quæ de ipſo habetur, varietatem. Clavam & pellem leoninam hiſtoria vetus Herculi attribuit. Cùm enim dux bonus foret, & multæ regiones terræ ipſius vim eſſent expertæ, certè non fit veriſimile, quòd nudus & clavâ ſolâ armatus terram peragraverit, verùm

Περὶ Ἡρακλέους.

Ἡρακλῆς δέ ἐστιν ὁ ἐν τοῖς ὅλοις λόγος, καθ' ὃν ἡ φύσις ἰσχυρὰ καὶ κραταιά ἐστιν, ἀνίκητος καὶ ἀπεριγέννητος οὖσα. μεταδοτικὸς ἰσχύος, καὶ τῆς κατὰ μέρος [1] ἀλκῆς ὑπάρχων. ὠνόμασαι δὲ τάχα ἀπὸ τοῦ διατείνειν εἰς τοὺς ἥρωας, ὡς αὐτοῦ ὄντος τοῦ κλείζεσθαι τοὺς γενναίους ποιοῦντος. Ἥρωας γὰρ ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τοὺς [2] ἀνδρείους τῷ σώματι καὶ ταῖς ψυχαῖς, καὶ κατὰ τοῦτο τοῦ θείου γένους μετέχειν δοκοῦντας. οὐδ' ὑπὸ νεωτέρας ἱστορίας [3] ἐπιταράττεσθαι. διὰ γὰρ ἀρετὴν ἠξιώθη τῷ θεῷ τοιαύτης προσηγορίας, Ἀλκμήνης καὶ Ἀμφιτρύωνος υἱὸς ὤν. τὸ δὲ δυσδιάκριτα γεγονέναι τὰ τοῦ θεοῦ ἴδια, ἀπὸ τῶν περὶ τοῦ Ἥρωος ἱστορουμένων. τάχα δ' ἂν ἡ λεοντὴ καὶ τὸ ῥόπαλον, ἐκ τῆς παλαιᾶς θεολογίας ἐπὶ [4] τοῦτο μετενηνεγμένα εἴη. στρατηγὸν γὰρ αὐτὸν γενόμενον ἀγαθὸν, καὶ πολλὰ μέρη τῆς γῆς μετὰ δυνάμεως ἐπελθόντα, οὐχ

οἷον

1 παρὰ τοῖς φυσικοῖς ὁ Ἡρακλῆς σύνεσις, καὶ ἀλκὴ λαμβάνεται. σχ. Apollonii. Ægyptii hunc dicebant τὸν ἐν πᾶσι καὶ διὰ πάντων ἥλιον — f. λόγον. *Macrob.* lib. 1. *Sat.* c. 20.

2 τοὺς ἀνδρείους τῷ σώματι. MS. ideo Herculem & Perſea in deos retulêre. *Athenagoras Leg.*

3 ἐπιταρ. Videtur deeſſe vocula δεῖ. mox pro θεῷ τοιαύτης MS. τῆς αὐτῆς προσ. eadem ferè Macrobius Saturn. 1. c. 20. uterque fortè ex Cleanthe.

4 ἐπὶ τοῦτον μετενηνεγμένα εἴη. MS. Clauſeri editio perperam μετενηνεγμένη.

5 ἐπι-

οἷόν τε γυμνὸν ἔδοξαν περιεληλυθέναι, ξύλῳ μόνῳ ὡπλισμένον, ἀλλὰ τοῖς [5] πισύνοις τοῦ θεοῦ μετὰ τὸν ἀπαθανατισμὸν ὑπὸ τῶν εὐεργετουμένων κεκοσμῆσθαι. σύμβολον γὰρ ἑκάτερον εἴη ῥώμης καὶ γενναιότητος. ὁ μὲν γὰρ λέων, τὸ [6] γενναιότατον τῶν θηρίων ἐςί. τὸ δὲ ῥόπαλον, τὸ καρτερώτατον τῶν ὅπλων. καὶ τοξότης δ' ἂν ὁ θεὸς παρεισάγοιτο, κατά τε τὸ πανταχοῦ διϊκνεῖσθαι κατὰ τὸ ἔντονόν τι ἔχειν, καὶ τὴν τῶν βελῶν φοράν. ςρατηλάτην δ' οὐκ εὔλογον, τούτοις ὅπλοις πεποιθότα εἰς τὰς παρατάξεις ἀπαντᾷν. οἰκείως δὲ παρέδοσαν αὐτὸν [7] Κῷοι, τῇ Ἥβῃ συνοικοῦντα, ὁλοσχερέςερον τὴν διάνοιαν ὄντα. ὡς γὰρ νέων τι δρᾷν εὐτονώτεραι αἱ χεῖρες, οὕτω ψυχαὶ ἀμείνους τῶν γεραιτέρων πολύ. ὑπονοῶ δὲ τὴν παρ' [8] Ὀμφάλῃ λατρείαν, ἐκείνῳ πιθανωτέραν εἶναι προςήκειν, ἐμφαινόντων πάλιν διὰ τούτου τῶν παλαιῶν, ὅτι καὶ τοὺς ἰσχυροτάτους ὑποτάττειν δεῖ ἑαυτοὺς τῷ λόγῳ, καὶ τὰ ὑπὸ τούτου προςταττόμενα ποιεῖν, εἰ καὶ θηλύτερόν τι κατὰ τὴν θεωρίαν καὶ τὴν λογικὴν σκέψιν προςπίπτει τῆς ὀμφῆς. [9] ἣν

ſciendum eſt, eum hiſce non ſecus ac inſignibus poſt mortem ſuam eſſe condecoratum, ab iis qui ejus auxilium ſalutare ſenſerant. Utrunque enim fortitudinis & generoſitatis ſignum eſt. Ut enim hic robore feras omnes excellit, ità validiſſimum telum eſt clava. Fingitur eſſe ſagittarius ideo, quòd omnia permeet vis illa, ſecundum ſagittarum jaculationem, quæ & ipſa ad omnia penetrandum vehemens eſt. Hujuſcemodi armis munitum & inſtructum militem, quis in aciem deſcendere dubitabit? Propriè autem admodum tradiderunt Coi Herculem cohabitare Hebæ, id eſt, pubertati, quod ſit mente perfectiſſimus. Ut enim ſi quid laboris ſuſcipiendum eſt, manus juvenum ſunt firmiores & validiores: ita ſi quid conſiliis faciendum eſt, longè præſtantiores ſunt ſenum animi. Suſpicor autem non alienum eſſe ab Herculis virtutibus, quod ſervierit Omphalæ. Veteres enim hoc figmento docere voluerunt, etiam fortiſſimorum eſſe, ut ſe rationi ſubjiciant, & ea quæ ratio imperârit expedienda eſſe, etſi effœminatius quiddam & mollius ſecundum naturalem ſpeculationem bulla incidat,

οὐχ

5 ἐπισήμοις, nempè clavâ & leoninâ pelle.

6 ἀλκιμώτατον MS.

7 Iſtam inſulam à Troja reverſus devaſtavit Hercules. σχ. ιλ.

8 Pherecydes apud σχ. in φ. Od. v. 23. *Lucianus* Dial.

9 ἣν οὐκ ἀτόπως ἂν δόξαιέν (fortè τις) Ὀμφάλῃ προς. MS.

10 fortè

quam non aliud ab Omphale appellare placuit. Duodecim autem labores, quos ſubiens abſolvit, videntur non inconcinnè traduci in Herculem, ſicuti Cleanthes fecit. Non enim exiſtimandum eſt, hunc ubique ſenem fuiſſe nugatorem, & delirum.

οὐχ ἑτέραν ἂν δόξαιμεν Ὀμφαλοῦ προσηγορευκέναι. τοὺς δὲ δώδεκα ἄθλους ἐνδέχεται μὲν ἀναγαγεῖν, οὐκ [10] ἀλλοτρίους ἐπὶ τὸν θεόν, ὡς καὶ Κλεάνθης ἐποίησεν. οὐ δεῖ δὲ δοκεῖν πανταχοῦ, εὑρεσιλόγον [11] πρεσβύτην.

10 fortè ἀλλοτρίως. δωδεκάθλον Herculis edidit L. Allatius MS. in Bibl. Ox. neſcio an idem ſit opus. v. p. 1. Phurnuti enim ex hoc opere [aut ex Apollodoro] quædam habes. ιλ. ο. v. 639. ιλ. θ. v. 368. —— Cleanthem citat ϛχ. Hom. ιλ. Γ. v. 64. præter ea quæ Laërtius, ſcripſit περὶ θεῶν, & μυθικά, ut teſtatur Cl. Alexandrinus; credibile eſt ad alterum horum operum reſpexiſſe Phurnutum. Hercules Sol eſſe intelligitur, 12. labores ad ſigna Zodiaci referuntur; *Interp. Heſiod. Theog.* p. 165. β. Serv. ad Æn.

11 πρεσβεύειν. MS.

De Apolline & Diana. 32.

Περὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τῆς Ἀρτέμιδος.

COnſequenter quidem, ô fili, Apollinem eſſe ſolem, Dianam vero Lunam exiſtimato. Nam hac de cauſa vetuſtas utriſque ſagittas tribuit, quaſi indicare velit radiorum utriuſque in longum projectionem. Apollo vocatur Hecatæus, Diana autem Hecates nomen ſibi aſſumpſit, quaſi ἕκαθεν, id eſt, à longè ad nos uſque lucem demittant. Unde non ab re utriſque hoc nomen inditum eſt, ut dicantur ἑκατηβόλοι, id eſt, quaſi à longè ad nos uſque radios ſuos jaciant. Quidam iſtorum nominum, nempe Hecatæi & Hecates, aliam aſſignant etymologiam, tanquam uterque ſic ſit dictus bene ominandi gratiâ, quaſi ſtulta

Ἑχομένως τοίνυν, ὦ [1] τέκνον, Ἀπόλλων ὁ ἥλιός ἐϛιν, Ἄρτεμις δὲ ἡ σελήνη. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τοξότας ἀμφοτέρους παρήγαγον, τὴν ὡσανεὶ ἄφεσιν πόῤῥω τῶν ἀκτίνων αἰνιττόμενοι. καλοῦνται δὲ, ὁ μὲν Ἕκατος, ἡ δὲ Ἑκάτη, διὰ τὸ ἕκαθεν δεῦρο ἀφιέναι καὶ ἀποϛέλλειν τὸ φῶς. ὅθεν παρακειμένως, καὶ ἑκατηβόλους αὐτοὺς προσηγόρευσαν. ἔνιοι δὲ τὸν Ἕκατον, καὶ τὴν Ἑκάτην, ἄλλως ἐτυμολογοῦσιν, ὡς τῶν τεθεικότων αὐτοῖς τὰ ὀνόματα ταῦτα, εὐχὰς [2] αὐτὰ εἶναι εὐχο-

1 ὦ τέκνον, MS. l. τῷ συντέχνῳ ——

2 Pro εὐχὰς, lego ἑκὰς αὐτοὺς εἶναι ——

εὐχομένων, καὶ τὴν πρὸς [3] αὐτῶν βλάβην, μὴ προσπελάζειν αὐτοῖς. δοκοῦσι γὰρ ἔσθ' ὅτε καὶ φθείρειν τὸν ἀέρα, καὶ τῶν λοιμικῶν καταστάσεων αἴτιοι γίνεσθαι. διὸ καὶ τοὺς [4] ὀξῦς αὐτοῖς ἀνετίθεσαν οἱ πάλαι. καὶ ὡς ὁ [5] ποιητὴς ἐν τῷ λοιμῷ παρεισάγει τὸν Ἀχιλλέα λέγοντα, ὅτι ζητητέον μάντιν,

Ὅς κ' εἴποι ὅτι τόσσον ἐχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων.

τούτου δ' ἕνεκεν οἴονται κατ' εὐφημισμὸν τὴν Ἄρτεμιν ἀπὸ τοῦ ἀρτεμεῖς ποιεῖν, ὅ ἐστιν, ὑγιεῖς, ὠνομάσθαι. τὸν δ' Ἀπόλλωνα, ὡς ἀπολύοντα ἡμᾶς τῶν νόσων, ἢ ἀπελαύνοντα ἀφ' ἡμῶν αὐτάς, ἢ ἀπολλύντα, ταύτης τετυχηκέναι τῆς προσηγορίας. καθ' ἣν ἔννοιαν καὶ [6] Παιήων ἐκλήθη, καὶ ἰατρὸς ἔδοξεν εἶναι. τινὲς δὲ αὐτόθεν Ἀπόλλωνα, ἀπὸ τοῦ ἀπολλύναι αὐτὸν εἰρῆσθαι. καὶ γὰρ τὸν ἀπολλύντα ταύτην τὴν διακόσμησιν, τοιοῦτον εἶναι, διὰ [7] τοῦ κομίζειν ἀδιαλείπτως πάντοθεν αὐτῆς τὸ ὑγρόν, καὶ τῷ αἰθέρι προσκατατάττειν. τάχα δ'

mortalitas ſupplex precetur, ut uterque ſit fauſtus nobis & propitius, nec damnum aliquod det. Solent enim hæc cœli numina, interdum aërem corrumpere, peſtémque inducere miſeris mortalibus. Unde veteres non inconvenienter ſagittas ipſis aſſignârunt, ut etiam poëta atteſtari videtur, cùm inducit Achillem conſulentem, quærendum eſſe vatem,

Qui dicat, tantum cur iraſcatur Apollo:

Hujus rei gratiâ ſunt qui cenſent, bene ominandi causâ Artemida dictam eſſe Dianam, ἀπὸ τοῦ ἀρτεμεῖς ποιεῖν, id eſt, *quòd ſanos efficiat*. Apollinem autem id nomen ideo poſſidere, quaſi ἀπολύοντα, id eſt, liberantem nos morbis: aut ἀπελαύνοντα, id eſt, quaſi morbos à nobis *abigat* & *fuget*. aut ἀπολλύντα, id eſt, *interficientem & necantem nos*. Hinc & Pæon, quaſi medicâ facultate ſit inſtructus, dicitur. Quidam Apollinis etymologiam petunt ἀπὸ τοῦ ἀπολλύναι, id eſt, *ab auferendo*. Nam eum qui ſemper faciem mundi renovet, & inde abſumat, talem eſſe. Undique enim & indeſinenter humorem haurit, eúmqueætheri reddit. Forſan non abſurda fuerit etymologia, ſi quis ſen-

ἂν

3 καὶ τὴν πρὸς αὐτῶν MS ἐξ αὐτῶν.

4 ὀξεῖς θανάτους MS. & puto οἱ παλαιοί. Niobes liberi ab Apolline & Dianâ ideo dicebantur interfecti. Vide σχ. ιλ. Ω. v. 758. hinc Ἀπολλωνόβλητοι & Ἀρτεμιδόβλητοι.

5 ποιητὴς ὡς ἐμφανές τι MS.

6 Παίων. MS. Homerus & Heſiodus diſtinguunt inter Pæonem & Apollinem; recentiores non item. σχ. Od. v. 232. ιλ. ο. v. 365. αὐτόν φασιν εἰρ. MS.

7 τοῦτον εἶναι, διὰ τοῦ διατμίζειν — MS. hanc ferè rationem adfert ex Cleanthe *Macrob.* confirmat ex Euripide & Archilocho. l. 1. Sat. 17.

8 εἰρη-

tiat Apollinem ſic eſſe dictum, ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦν καὶ λύειν, id eſt, quaſi *ad ſimplicia redigat & diſſolvat* ipſam ſubſtantiam: aut, quod verius eſt, quaſi *diſſolvat tenebras*. Perquàm propriè autem eos fratres eſſe perhibent, propter formæ ſimilitudinem; propter motum utriuſque uniformem; propter potentiam ſimilem quam habent ad enutriendum & alendum ea quæ è terra enaſcuntur. Tradunt Apollinem eſſe virum ideo, quòd ignis eſt res quædam fervida, & ad agendum efficax. Dianam autem aiunt eſſe mulierem, quaſi hebetiorem & infirmiorem potentiam teneat. Puberem ætatem habet Apollo. Quotquot enim in iſta ætate ſunt, formâ præditi ſunt pulchriore quàm ulla habeat ætas. Præ cæteris autem quàm convenientiſſimè ei hæc epitheta adſcribunt, ut eum appellitent χρυσοκόμαν, id eſt, *aureo capillitio inſignem*, reſpectu ſolarium radiorum. & ἀκειρεκόμαν, id eſt, *intonſum*. Eſt enim Phœbus vultu aureus, ſive facies ejus auro radiat, eſtque extra omnia propter ſuam munditiem & puritatem poſitus. Sunt qui ipſum & Delium, id eſt, *manifeſtatorem*; & φαναῖον, id eſt, *illuminatorem*, nuncupant. Delium quidem ἀπὸ τοῦ δηλοῦσθαι, id eſt, *ab eo quòd omnia manifeſtet*, φαναῖον

ἀν καὶ ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦν καὶ λύειν τὸ συνεςὸς τῆς οὐσίας, ἢ καὶ τὸ σκότος, ὡσανεὶ ἀπλῶς εἰρημένων [8] εἴη. οἰκείως δὲ καὶ ἀδελφοὺς αὐτῷ [9] παρεισάγουσιν ἐμφερεῖς ἀλλήλοις ὄντας, καὶ ὁμοειδῆ κίνησιν κινουμένους, καὶ δύναμιν παραπλησίαν ἐν τοῖς ὅλοις ἔχοντας, καὶ τρέφοντας ὁμοίως τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. εἶτα ὁ μὲν Ἀπόλλων [10] Ἄρης ἀνεπλάσθη. θερμότερον γὰρ τὸ πῦρ, καὶ δραςικώτερον. ἡ δ' Ἄρτεμις θήλεια, ὡς ἀμβλυτέραν καὶ ἀσθενῆ τὴν δύναμιν ἔχουσα. βούπαιδος δ' ἡλικίαν ὁ Ἀπόλλων ἔχει, καθ' ἣν καὶ οἱ ἄνθρωποι εὐειδέςεροι ἑαυτῶν φαίνονται. κάλλισος γὰρ ὀφθῆναι, [11] καθαρὸς ὢν καὶ λαμπρός. ἐπὶ δὲ τοῖς ἄλλοις οἰκείως εἰς αὐτὸν χρῶνται, χρυσοκόμαν καὶ ἀκειρεκόμαν προσαγορεύοντες, ἐπειδὴ χρύσωπός ἐςι, καὶ ἔξω [12] παντὸς καθεςὼς, διὰ τὴν ἁγνότητα. καὶ Δήλιον δὲ αὐτὸν ὠνόμασαν, καὶ Φαναῖον, ἀπὸ τοῦ δηλοῦσθαι δι' αὐτοῦ τὰ ὄντα,

καὶ

8 εἰρημένος εἴη, puto legendum.

9 αὐτοὺς παρεισάγουσιν MS. δύναμιν autem παραπλησίαν habere oſtendit Macrobius; quod viri dicantur Ἡλιόβλητοι, fœminæ Σεληνόβλητοι. ſimiles ſunt ſolis lunæque effectus in juvando nocendóque.

10 Ἀπόλλων ἄῤῥην. MS.

11 καὶ νεαρώτατός ἐςιν ὁ ἥλιος. μετὰ δὲ τοῦτο Φοῖβος μὲν λέγεται διὰ τὸ καθαρὸς εἶναι καὶ λαμπρός. MS. confer Macrob 1. Saturn 17. ubi pleraque occurrunt, quæ in hoc capite.

12 ἔξω πένθους. MS, — cur Δήλιον & φαναῖον vocent, vide Macrob. & Δήλιος non eſt epithetum topicum,

quod

καὶ φωτίζεσθαι τὸν κόσμον. ὡς καὶ Ἀναφαίου Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἱδρύσαντο, τοῦ ἀναφαίνοντος πάντα. τούτῳ δ' ἠκολούθησε, καὶ τὸ τὴν Δῆλον καὶ Ἀνάφην [13] ἱερὰ αὐτῷ νομισθῆναι. διὰ δὲ τὸν εἰρημένον σαφηνισμὸν τῶν πραγμάτων, καὶ τὴν μαντικὴν αὐτῷ προσῆψαν. καὶ εὑρεθὲν τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον τῷ Ἀπόλλωνι, προσωνόμασαν Πύθιον, ἀπὸ τοῦ δεῦρο τοὺς ἀνθρώπους ἐρχομένους, πυνθάνεσθαι τὰ καθ' ἑαυτούς. ἐλέχθη δὲ καὶ ὁ τόπος ὀμφαλὸς τῆς γῆς, οὐχ ὡς μεσαίτατος ὢν αὐτῆς, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀναδεδομένης ἐν αὐτῷ ὀμφῆς, ἥτις ἐστὶ θεία φωνή. λοξῶν δὲ καὶ περισκελῶν ὄντων τῶν χρησμῶν, οὓς δίδωσι, [14] Λοξίας ὠνόμασαι. ἢ ἀπὸ τῆς λοξότητος τῆς πορείας, ἣν ποιεῖται διὰ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου. μουσικὸς δὲ καὶ κιθαριστὴς παρεισῆκται, τῷ κρούειν ἐναρμονίως πᾶν μέρος τοῦ κόσμου, καὶ συνῳδὸν αὐτὸν πᾶσι τοῖς μέρεσι ποιεῖν, μηδεμιᾶς αὐτῶν [15] ἐμμελείας ἐν τοῖς οὖσι θεωρουμένης, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν χρόνων πρὸς ἀλλήλους συμμετρίαν ἐπ' [16] ἄκρου ὡς ἐν ῥυθμῷ τηροῦντος αὐτοῦ. καὶ τὰς τῶν ζώων δὲ φωνὰς, ὧν

verò, ἀπὸ τοῦ φωτίζεσθαι, id eſt, *ab eo quod lumine ſuo omnia luſtret.* Hincin honorem Apollinis Anaphæi, qui omnia in lucem protrahit, templum excitatum eſt. Hinc Delus, & Anaphe, inſulæ ſacræ Apollini eſſe putatæ ſunt. Propter prædictam rerum manifeſtationem, etiam vaticinandi ſcientia in ipſum relata eſt: & vaticinium Delphis repertum, appellârunt Pythium, quòd homines eò proficiſcantur πυνθάνεσθαι, id eſt, *ſciſcitatum* de rebus ſuis. Locus ille terræ umbilicus vocitatus eſt, non quòd terræ medius ſit, ſed propter ὀμφὴν, id eſt, *vocem* divinam quæ ibi redditur. Obliqua autem, & intellectu difficilia, ambiguáque cùm forent oracula, quæ reddebat; Λοξίας, id eſt, *obliquus* nominatus eſt. Forſan hoc nomen ſortitus eſt propter *obliquitatem* curſûs, quem per Zodiacum facit. Muſicum eum eſſe & citharœdum fingunt, quod debitâ menſurâ feriat; & regat omnes mundi partes. nec non efficiat, ut mutuo concentu cum omnibus ſuis partibus conſentiens & concinnus ſit mundus, nullâ diſſonantiâ apparente: quod quidem cernitur, dum quaſi in rhythmo mutuam temporum conſonantiam & commenſurationem conſervat: & quod animalium

17 αὐ-

quod etiam probat σχ. ιλ. Hom. & ex eo *Etym.*

13 ἱερὰς αὐτῷ MS.

14 hanc rationem reddit Oenopides Chius apud Macrob. 1. 17. vel quoniam Λοξὼ nympha eum enutrivit. σχ. Callim. p. 21.

15 ἐκμελείας. MS.

16 ἀπ' ἄκρου ὡς ἐν ῥυθμοῖς MS.

17 Poſt

voces, quæ cùm ab inanimatis redduntur, ſoni appellantur, ad noſtras aures dirigat, iiſdémque inſinuet. Ab hoc principio, ſive ab hac cauſa Muſarum antiſtes & epiſcopus dictus eſt, & jocos cum Muſis celebrare creditus eſt.

Eximii cantu, Muſis & Apolline nati
Sunt, decorátque ipſos in terris regia virtus:

inquit Heſiodus. Hinc cygnus Apollini ſacer eſt, quòd ſit vocaliſſimus, & omnium avium candidiſſimus. Corvus autem ab ipſo alienus eſt, cùm etiam ipſo colore impurus ſit, & profanus. Daphne autem, id eſt, lauro, licet funeſta ſit, attamen eâ coronatur. Cauſa eſt, quod ea arbor mortalibus ſit benefica, & ſemper in vigore ſit. Laurus facilè incenditur, & ad purgationes in primis idonea eſt. Quapropter non immeritò dedicatur flagrantiſſimo & mundiſſimo deo. Forſan Daphne, id eſt, laurus propter nominis etymon, quaſi τῷ διαβαίνειν, id eſt, *tranſiendo*, oraculis dedicata eſt, quaſi oraculis reddendis apta ſit, & conveniat. Tripus autem Apollini conſecratus eſt, propter

[17] αὐτὸς τῶν ἄλλων σώματα ψόφος ἰδίᾳ τὸ ξηραίνεσθαι πρὸς τὰς ἀνακοὰς ποιεῖ. ἀπ᾽ αὐτῆς δὲ τῆς ἀρχῆς καὶ μουσηγέτης ἐκλήθη, καὶ ἐπίσκοπος, καὶ παίζειν μετὰ τῶν μουσῶν ἐνομίσθη.

Ἐκ γὰρ μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Ἄνδρες ἀοιδοὶ [18] ἔασιν, ἐπιχθόνιοι βασιλῆες·

φησὶν ὁ Ἡσίοδος. διὰ τοῦτο καὶ ἱερὸς αὐτῷ ὁ κύκνος, τῷ μουσικώτατον καὶ λευκότατον ἅμα εἶναι τῶν ὀρνέων. ὁ δὲ κόραξ ἀλλότριος, διά τε τὸ μιαρὸς εἶναι, καὶ διὰ τὴν χροιάν. ἡ δὲ Δάφνη, καίπερ [19] δαφοινῆ τις οὖσα, στέμμα αὐτοῦ ἐστιν, ἐπειδὴ [20] εὐεργές τε καὶ ἀειθαλὲς φυτόν ἐστι. τυγχάνει δὲ καὶ εὐέγκαυστός τις οὖσα, καὶ πρὸς τὰς καθάρσεις οἰκείως τι ἔχουσα. ὥστε μὴ ἀλλοτρίως ἀνακεῖσθαι τῷ καθαρωτάτῳ καὶ καυστικωτάτῳ θεῷ. τάχα δὲ καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς προτρέχον [21] πῶς τῷ διαφαίνειν, ἐπιτηδείαν αὐτὴν ἐποίησε πρὸς τὰς μαντείας εἶναι δοκεῖν. ὁ δὲ τρίπους, διὰ [22] τελειότητα τοῦ τῶν τριῶν

17 Poſt φωνὰς, MS. καὶ ἀπὸ τῶν α. σ. ψόφους διὰ τὸ ξηραίνεσθαι χρησίμως, τὸν ἀέρα ἀποδιδόντος, καὶ διαμενίως ἡρμόσθαι πρὸς τὰς ἀκοὰς ποιοῦντος.

18 Verſus poſterior ſic occurrit apud *Heſiod. Theog.* ἔασιν ἐπὶ χθόνα, καὶ κιθαρισταί, MS. κατὰ χθόνα. σχ. Homeri ἐπὶ χθονί. debet autem addi, ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες. quanquam enim Reges & poëtæ ſint ἐκ τῆς αὐτῆς σειρᾶς ſive πηγῆς, ſive ἀρχῆς; Jupiter tamen ſupremus eſt, inferior Apollo, nimirum quartus à Jove.

19 καίπερ δαφοινή τις οὖσα. non videtur Velarius in ſuo codice repeperiſſe.

20 εὐεργὲς MS. ut & prius, in *Palaphato.* Vide Tzetzem ad *Lycophr.*

21 πρὸς τὸ διαφ. MS.

P 2 22 παραλ-

τριῶν ἀριθμοῦ δέδοται αὐτῷ. δύναται δὲ καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν [22] παρ' ἀλλήλων κύκλων, ὧν ἕνα μὲν τέμνει κινούμενος τὴν ἐνιαύσιον κίνησιν ὁ ἥλιος· δυοῖν δ' ἐφάπτεται. ἐπεὶ δ' ἐν τοῖς λοιμοῖς ὡς ἐπίπαν δοκεῖ τὰ θρέμματα [23] ποιμαίνεται πρῶτον, καὶ συνεχέστερον κατ' ἀρχὰς φθείρεται λοιμικῶς. κατὰ τοῦτο καὶ τὴν τῶν ποιμνίων ἐπιμέλειαν ἀνέθηκαν αὐτῷ, Λύκιον καὶ Λυκοκτόνον προσαγορεύοντες. Ἀγυιεὺς δ' ἐπονομάζεται δεόντως, ἱδρυνθεὶς ἐν ταῖς ἀγυιαῖς. καταυγάζει γὰρ ταύτας, καὶ πληροῖ φωτὸς ἀνατέλλων, ὡς αὐτοῦ [24] ἐναντίον εἴρηται τὸ,

> Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόων τότε
> πᾶσαι ἀγυιαί.

Καὶ [25] λεσχηνόριον δ' αὐτὸν προσηγόρευσαν, διὰ τὸ τὰς ἡμέρας ταῖς λέσχαις καὶ τῷ ὁμιλεῖν ἀλλήλοις συνέχεσθαι τοὺς ἀνθρώπους, τὰς νύκτας δὲ καθ' ἑαυτοὺς ἀναπαύεσθαι. [26] Παιᾶνα δ' αὐτὸν καλέσαντες, εἴτουν κατὰ ἀντίφρασιν [27] ἐξιλαστικῶς, ἵνα μὴ νόσους αὐτοῖς

ternarii perfectionem. Plurimùm autem poteſt propter circulos tres alternatim poſitos, quorum unum ſecat ſol means per annuum curſum, reliquos autem duos attingit. Quoties peſtis ingruit, primò & continuè jumenta moriuntur, ipſe autem ea paſcere aggreditur, & ſanare. Quapropter paſcuorum curam ei veteres aſſignârunt, nominantes eum Lycium, & Λυκοκτόνον, id eſt, *luporum interfectorem*. ἀγυιεὺς, id eſt, *viarum & vicorum præſes* putatur, quòd vicos & vias luce ſua illuminet, & propterea in viis ei ſtatuæ ponuntur. Exoriens namque eas luce ſua illuſtrat, atque implet, ut etiam hujus rei contrarium in iſto carmine comprehenditur:

> *Sol occumbebat, tenebræque per*
> *omnia fuſæ*
> *Lumine privabant vicos.*

Λεσχηνόριον, *nugatorem & congerronem* eum nuncupant, quòd interdiu homines inter ſe confabulentur & colloquantur, noctu autem ſileant & conquieſcant. Pæana eum nominant per antiphraſin, expetentes ut propitius ſit mortalibus, arceátque morbos: néve aë-

22 παρ' ἀλλήλων — poſt ἥλιος pone hypoſtigmen. ἥλιος, δυοῖν δ' ἐφάπτεται. MS.

23 ποιμαίνεσθαι MS. & φθείρεσθαι. Vid. σχ. ιλ. α. v. 50. mox ante Λύκιον, MS. habet Νόμιον, quod confirmatur ex σχ. Hom. ιλ. φ. v. 448. habet & *Macrobius* utrunque, quia paſcit omnia quæ terra progenerat — omnium pecorum paſtor canitur. *idem*.

24 ὡς αὐτοῦ ἐναντίον. MS. ὡς ἐκ τοῦ ἐναντίων — fortè ὡς ἐκ τοῦ ἐναντίου —

25 Λέσχη δημόσιον οἴκημα παρὰ τὸ ἐν αὐτῷ τοὺς μὴ ἔχοντας οἰκήματα λέσχην ποιεῖσθαι, ἢ παρὰ τὸ λεσχαίνειν ἐν αὐτῷ ὅ ἐστιν ὁμιλεῖν, σχ. Od. Σ. & Heſych. Suidas habet Λεσχήνειον — MS. Λεσχηνάρειον.

26 Παιὰν ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα ἐπὶ ἀφέσει λοιμοῦ ᾀδόμενος σχ. Hom. ιλ. Α.

27 ἐξιλαστικὸν MS. pro ὑπ' αὐτοῦ l. ὑπ' αὐτῶν. *Macrob.* Apollo autor eſt publicæ

rem qui per ipſum exhalatur, inficiat & corrumpat. Sive quod aër propter temperaturam cœleſtis ambitûs ità præparetur, ut ſalutis & ſanitatis prorſus author eſſe judicetur.

τοῖς ἀναπέμπῃ, μηδὲ φθείρῃ τὸν ἀναπνεόμενον ὑπ' αὐτοῦ ἀέρα. εἴτε καὶ ὡς αὐτῷ ὄντι τῆς ὑγείας τοῦ σώματος αἰτίῳ γινομένῳ, διὰ τῆς τοῦ περιέχοντος εὐκρασίας.

blicæ ſoſpitatis, quam creditur ſol animantibus præſtare temperie, &c. c. 17. l. 1. *Saturn.*

εἴτε καὶ ὡς —— MS. ἐν αὐτῷ τῷ ὄντι τῶ αὐτῷ. f. ὡς αὐτὸν τοῦτον ὄντα τῷ τῆς ὑγ. temperatus Solis calor morborum omnium fuga eſt, *Macrob.*

De Æſculapio. 33.

Περὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Hinc rerum ordinem ſequuti veteres, Æſculapium Apollinis filium dixére, quòd primus videatur medicam facultatem hominibus demonſtrâſſe. Neceſſitas enim requirebat, ut numen aliquod eximiæ iſti & præclariſſimæ facultati conſtitueretur, quod ipſi præeſſet. Æſculapius autem dictus eſt ἀπὸ τοῦ ἐτῶσθαι καὶ ἀναβάλλεσθαι, id eſt, ab eo quòd incaſſetur, & in aliud tempus rejiciatur mortis acceſſus. Hinc factum eſt, ut ſerpentes Æſculapio conſecrarentur, quòd hi qui medicinâ utuntur, non diſſimile quippiam à ſerpentum natura patiantur. Renovantur enim exactis morbis, & quaſi ſenectutem exuunt. Simul etiam attentionem & diligentiam, quâ plurimum opus eſt medico in curationibus, ſerpentes deſignant. Habet etiam quiddam myſterii Æſculapii baculus, qui ſignificat, niſi talibus inventis confirmaremur,

Κατ' ἀκόλουθον πάλιν, τὸν Ἀσκληπιὸν υἱὸν αὐτοῦ ἔφασαν γενέσθαι, τὸν δοκοῦντα τοῖς ἀνθρώποις ὑποδεδειχέναι τὴν ἰατρικήν. ἐχρῆν γὰρ καὶ τούτῳ τῷ [1] τόπῳ, θεῖόν τι ἐπιστῆσαι. ὠνομάσθη δὲ Ἀσκληπιὸς, ἀπὸ τοῦ [2] ἐτῶσθαι καὶ ἀναβάλλεσθαι τὴν κατὰ τὸν θάνατον γινομένην ἀπόκλησιν, διὰ τοῦτο γὰρ καὶ δράκοντα αὐτῷ παριστῶσιν, ὅτι ὅμοιόν τι τούτῳ πάσχουσιν οἱ χρώμενοι τῇ ἰατρικῇ, κατὰ τὸ οἱονεὶ ἀνανεάζειν ἐκ τῶν νόσων, καὶ ἀποδύεσθαι τὸ γῆρας. ἅμα δ' ἐπεὶ [3] προσεχὲς ὁ δράκων σημεῖον, ἧς πολλῆς δεῖ περὶ τὰς θεραπείας. καὶ τὸ βάκτρον δὲ, τοιούτου τινὸς ἔοικεν εἶναι σύμβολον. παρίσταται γὰρ δι' αὐτοῦ, ὅτι εἰ μὴ ταύταις ταῖς ἐπινοίαις ἐπεστηριξόμεθα, ἐπὶ τὸ [4] συνεχὲς ἂν εἰς ἀῤῥω-

σον

1 τῷ τόπῳ. MS. πόθῳ.

2 Pro ἐπιῶσθαι, Gyraldi codex, & MS. ἐπιλήθεσθαι. & ἀπόκλησιν —— poſt ἰατρικῇ poteſt abeſſe κατὰ ——

3 προσοχῆς MS.

4 συνεχῶς εἰς ἀῤῥωστίαν ἐμπίπτειν, κἂν θᾶττον τοῦ δέοντος σφαλλόμενοι κατιστ. MS.

 5 Ἀπλῶς.

ϛον θᾶττον τοῦ δέοντος σφαλλόμενοι κατεπίπτομεν. λέγεται δὲ ὁ Χείρων τετροφέναι τὸν Ἀσκληπιὸν, κἀν τοῖς τῆς ἰατρικῆς θεωρήμασι [5] τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἠπιόνην, τοῦ ὀνόματος οὐκ ἀργῶς εἰς τὸν μῦθον παρειλημμένου. δηλοῦντος δὲ τὸ πραϋντικὸν τῶν ὀχλήσεων, διὰ τῆς τοῦ ἠπίου φαρμακείας.

citiùs quàm oporteret, impingentes in adverſam valetudinem incideremus. Ferunt Chironem educâſſe Æſculapium, medicinam autem eſſe edoctum ab Hippione, quod nomen non otioſè in fabulam hanc tranſlatum eſt. Significat enim cicurationem perturbationum, dolorúmque ſedationem, quæ contingit per lenitatem medicamenti.

5 Ἀσκλητ. MS. θεωρήμασι ἠσκηκέναι πλὼ τῦ Ἀσκληπιοῦ Ἠπιόνην. uxor Æſculapii fuit illa, Pauſania teſte. Vid. σχ. Hom. ιλ. Δ. v. 193. 4. Proxime poſt Æſculapium in catenâ conſtituitur Teleſphorus, qui τὸ ἐλλεῖπον ἀναπληροῖ. Damaſc. ex Orpheo.

Ἰδία περὶ Ἀρτέμιδος.

Seorſim quædam de Diana. 34.

Ἡ δ' Ἄρτεμις φωσφόρος μὲν ἐπωνομάσθη, διὰ τὸ καὶ αὐτὴν σέλας βάλλειν, καὶ φωτίζειν ποσῶς τὸ περιέχον, ὁπόταν μάλιστα πανσέληνος ᾖ. Δίκτυναν δ' αὐτὴν λέγουσι, διὰ τὸ βάλλειν δεῦρο τὰς ἀκτῖνας. δίκειν γὰρ, [1] τὸ βάλλειν. ἢ ἀπὸ τοῦ διϊκνεῖσθαι τὴν δύναμιν αὐτῆς εἰς πάντα τὰ ἐπὶ γῆς, ὡς Δικτύνης αὐτῆς οὔσης. κυνηγέτιν δ' αὐτὴν, καὶ [2] θηροκτόνον, καὶ ἐλαφηβόλον, καὶ ὀρεσίφοιτον, παρεισάγουσιν. ἤτοι τρέπειν εἰς τὰ ἄγρια

Diana & Lucifera nuncupatur, quòd & ipſa ſplendorem emittat, cœlúmque aliquo modo lumine ſuo illuſtret, imprimis quando in plenilunio eſt, id eſt, tota apparet. δίκτυναν, id eſt, Dictynam ideo eam vocant, quòd etiam uſque ad nos radios ſuos promittat & jaciat. Nam δίκειν, ſignificat βάλλειν, id eſt, *jacere & mittere.* Aut ἀπὸ τοῦ διϊκνεῖσθαι, id eſt, ab eo quòd vis ejus atque potentia *permeet atque pervadat* omnia quæ ſupra terram ſunt, ὡς δικτυνῆς αὐτῆς οὔσης, id eſt, quaſi omnia *peragret.* Fingunt eam eſſe venatricem, & θηροκτόνον, id eſt, *ferarum necatricem;* ἐλαφηβόλον, id eſt, cervorum jaculatricem; & ὀρεσίφοιτον, id eſt, montivagam. Quid ſibi vult hoc ſigmentum? Aut quòd in feras nocumenta, quæ

βου-

1 Euripidæ. Dictynnam in nummo habes apud *Seguinum.* p. 116.

2 θηριοκτόνον MS. colebatur præcipuè apud Barbaros, ut σχ. Hom. notat, ad ιλ. υ. v. 74.

3 ἐρή-

ab ipſa deſcendunt, transferre voluerunt: aut declarare, quòd maximè noctu cernatur & appareat. Plurimum autem ſilentium nocte ubique ſentitur: imprimis tamen in montibus, & in ſolitudinibus, noctu ſilentium magnum eſt. Propterea non ab re, in primis cùm & venatrix, & ſagittaria, ſeu jaculatrix quædam putetur, in hujuſcemodi locis morari dicitur. Nec ab his abludit ſeu diſſonum eſt, quòd canes conſecrantur Dianæ, cùm ſint ad venationes idonei, & ad vigilias nocturnas latratúſque nati. Venatrix eſſe hinc cenſetur, quòd non ceſſet, nunc perſequens, nunc fugiens ſolem, deinde Zodiacum accedens, & celeriter cum ſignis coiens. Venatio enim veluti proprium quoddam, ſibi celeritatem vendicat. Cùm autem omnium ſiderum, quæ in cœlo ſunt, terræ ſit proxima, nihilominus eam circa polos converti dixerunt. Non autem alia eſt ab Hecate. Triformis dicitur, quòd tres formas generaliſſimas oſtentet, modò curvata in cornua, modò æquâ portione diviſa, modò

βουλόμενοι τὴν ἐξ αὐτῆς βλάβην, ἢ ἐπειδὴ μάλιςα νυκτὸς καταφαίνεται. πολλὴ δὲ ἐν τῇ νυκτὶ ἡσυχία πανταχοῦ, καθάπερ ἐν ταῖς ὕλαις, καὶ ἐν ταῖς [3] ἐρημίαις ἐςὶν, ὥςτε ἐν τοιούτοις τισὶ χωρίοις αὐτὴν πλάζεσθαι δοκεῖν, ἔξωθεν ἤδη τούτου προςπεπλασμένου τοῦ κυνηγετεῖν αὐτὴν, τοξότιν οὖσαν. [4] συνῳδὸν δὲ τούτῳ, καὶ τὸ τοὺς κύνας ἱεροὺς αὐτῆς νομισθῆναι, πρός τε τὰς θήρας ἔχοντας ἐπιτηδείως, καὶ ἀγρυπνεῖν ἐν ταῖς νυξὶ, καὶ ὑλακτεῖν πεφυκότας. [5] κυνηγετικὴ δὲ ἔοικε, καὶ τῷ μὴ διαλείπειν αὐτὴν, ὁτὲ μὲν διώκουσαν τὸν ἥλιον, ὁτὲ δὲ φεύγουσαν. εἶτ᾽ ἐν τῷ Ζωδιακῷ μετερχομένην, καὶ [6] συνιοῦσαν ταχέως τὰ ζώδια. οἰκεῖον γὰρ τῇ κυνηγεσίᾳ καὶ τὸ τάχος. προςγειοτάτην τε τῶν οὐρανίων οὖσαν αὐτὴν, περὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρῶν ἔφασαν ἀναςρέφεσθαι. οὐχ ἑτέρα δὲ οὖσα αὐτῆς ἡ Ἑκάτη, τρίμορφος εἰςῆκται, διὰ τὸ τρία σχήματα γενικώτατα ἀποτελεῖν τὴν σελήνην, μηνοειδῆ γενομένην, καὶ πανσέληνον, καὶ [7] τρίτον τι ἄλλην σχέσιν πλάττουσιν ἀναλαμβάνεσθαι. καθὸ πεπλήρωται μὲν [8] αὐτῇ ὁ μηνίσκος, οὐ πεπλήρωται δ᾽ ὁ κύκλος. ἐντεῦθεν δ᾽ ἤδη καὶ [9] τριο-

3 ἐρήμοις MS.

4 συνῳδὸν l. Ariſtophanes συνῳδά σοι λαλῶ, tecum ſentio. Ἄρτεμις eſt Ἑκάτη; ità ei canes ſacri. Heſych. in Ἑκάτης ἄγαλμα —— & κυνοκέφαλον αὐτὴν πλάττουσιν. idem. Theocr. Pharmac. & Tibul.

Sola feros Hecates perdomuiſſe canes.

5 Pro κυνηγετικὴ, MS. κυνηγεσία. Ariſtot. de Mundo dixit κυνηγέσιος.

6 ἀνύουσαν.

7 τρίτον τι ἄλλο σχῆμα. MS. Artemid. l. 2. *Onir. Athen. Lib.* 7.

8 αὐτῆς. MS.

[9] τριοδῖτις ἐπεκλήθη, καὶ τῶν τριόδων ἐπόπτις ἐνομίσθη, διὰ τὸ τριχῶς μεταβάλλειν, ὁδεύουσαν διὰ τῶν [10] ζώων. τοῦ δ' ἡλίου διὰ τῆς ἡμέρας μόνον φαινομένου, αὐτὴν καὶ νυκτὸς καὶ σκότους ὁρωμένην καὶ [11] μεταβάλλουσαν, νυχίαν τε καὶ νυκτιπόλον, καὶ χθονίαν ἐκάλεσαν. καὶ τοῖς καταχθονίοις θεοῖς δεῖπνα ἐμφέροντες, [12] αὐτῇ ἤρξαντο συντιμᾶν. προσανεπλάσθη δὲ τούτῳ καὶ τὸ μιαίνεσθαι τὴν αὐτὴν, καὶ μιαίνειν ὥσπερ τοὺς κατοιχομένους. καὶ τὸ ταῖς [13] φαρμακίσι συνεργεῖν, καὶ ἐπάγεσθαι ταῖς οἰκίαις. εἶτα τελευταῖον τὸ πένθεσι καὶ φόνῳ χαίρειν. ἐξ οὗ τινὲς προήχθησαν, καὶ τὸ θυσίαις αὐτὴν ἀτόποις καὶ σφαγιασμοῖς ἀνθρώπων ἱλάσκεσθαι θέλειν. καθιέρωσαν δὲ καὶ τρίγλαν αὐτῇ, διὰ τοὔνομα. ἐνοδία δέ ἐστιν οὐ δι' ἄλλό τι, ἢ [14] Διὸς καὶ Ἀπόλλωνος Ἀγυιεύς. δοκεῖ δὲ καὶ πλείστοις ἡ αὐτὴ εἶναι καὶ Εἰλήθυια, ἀπαύστως εἰλουμένη, καὶ θέουσα περὶ τὴν γῆν. ἣν εὔχονται ἐλθεῖν αὐταῖς ἠπίαν καὶ λυσίζωνον αἱ ὠδίνουσαι, λύουσαν

ſinuata in orbem. Hinc etiam Trivia nominata eſt, putatúrque viarum eſſe præſes, quòd ternam accipiat mutationem, dum Zodiacum perambulat. Sol autem cùm interdiu ſolùm conſpiciatur, ipſa autem noctu videatur, accidit ut eam νυχίαν, id eſt, *nocturnam*; & νυκτιπόλον, id eſt, *noctu curſum ſuum peragentem*, & terreſtrem eam appellarent. Et ſimul cum ipſa cœperunt colere deos terreſtres, quibus cœnas apponunt. Finxerunt quoque veteres lunam pollui, & id eò, quòd polluat & profanet, non ſecus ac mortui. Teſtantur etiam Dianam operam ſuam præſtare ſagis, & è cœlo ad domos deduci. Additum eſt, ipſam luctu & cæde gaudere plurimùm. Hinc quidam moti, ut ejus numen placarent, ſanguine humano, hominúmque victimis litarunt, qui ſanè cultus immaniſſimus eſt. Nominis autem ratione ducti τρίγλαν, id eſt, piſcem *mullum* ei dedicarunt. Trivia autem nullâ alia ratione vocatur, quàm quòd & ipſa, ſicut Jupiter & Phœbus, viis præſideat. Hæc eadem à quibuſdam exiſtimatur eſſe Εἰλήθυια, id eſt, *Lucina*, quaſi indeſinenter εἱλουμένη, id eſt, *volvatur* circa terram, eandémque ambiat. Hanc precantur ſibi occurrere placidam parturientes.

τὸ

9 τριοδῖτις ——— & ἐπόπτης. MS.

10 ζωδίων. MS.

11 καταβάλλουσαν MS.

12 Locus iſte videtur corruptus; tacente MS. lego αὐτὴν ——— & mox τοῦτο δὲ τὸ μιαίν — Hecates cœnam Lucian. commemorat in *Dial.* τὴν ἔναν ταύτην MS.

13 φαρμακείαις MS. mox lego ταῖς ἐπῳδαῖς.

14 ἢ διότι καὶ Ἀπόλλων. MS. Cæterum Εἰλήθυια eſt ab origine Hebr. *Bochartus*, & *Heinſius*.

15 πε-

petúntque ut ſinus conſtrictos leviter ſolvat, facilémque minúſque laborioſum largiatur partum: quæ eadem & Ἐλευθοῦσα, id eſt, *veniens*, ſcilicet ad parturientes, nominatur. Plures autem traduntur eſſe Lucinæ, ſicuti etiam complures & varii ſunt Amores. Ut enim variæ multæque ſunt amantium cupiditates, ità varii multíque mulierum ſunt partus. Liquet autem Lunam efficere, ut conceptus ad maturitatem perfectam veniant. Ejuſdem etiam eſt, embryonibus dare incrementum, & eoſdem perdere, ídque manifeſtè facere. Nec mirum videatur, ſi Diana propter aliquam cauſam antiquam creditur puritate & caſtitate nihil à ſole differre: & propter aliam cauſam parturientibus præeſſe, quaſi in ipſa ſit ſitum, ut mulieres facilè pariant: porro propter aliam, quaſi horrendum aliquid & auſterum præ ſe ferat, ſicuti ſupra de Hecate commemoravimus.

τὸ ἐσφιγμένον τῶν κόλπων πρὸς τὸ ῥᾷον, καὶ ἀπονώτερον [15] ποιοῦσαν ποιεῖν τὸ κυϊσκόμενον, λεγομένης αὐτῆς καὶ Ἐλευθοῦς. πλείους δ' Εἰλήθυιαι παραδέδονται, καθ' ὃν λόγον καὶ πλείους Ἔρωτες. πολύτροποι γὰρ οἱ τοκετοὶ τῶν γυναικῶν, ὡς τῶν ἐρώντων αἱ ἐπιθυμίαι. [16] Φανερὰ δ' ἡ σελήνη τελεσφορεῖσθαι ποιεῖ τὰ συλλαμβανόμενα. καὶ ταύτης [17] τό, τε αὔξειν αὐτὰ, καὶ τὸ ἀπολλύειν, καὶ τὸ φανερῶς πεπονθέναι. οὐ θαυμαστὸν δ' εἰ κατ' ἄλλην μὲν ἔμφασιν [18] ἀρχαίαν ὑπενόησαν τὴν Ἄρτεμιν, ἄχραντον καὶ ἁγνὴν εἶναι ὁμοίως τῷ ἡλίῳ. κατ' ἄλλην δὲ [19] ἐπίκουρος τῶν τικτουσῶν, ἐπ' αὐτῇ κειμένου τοῦ εὐτοκεῖσθαι τὰ τικτόμενα. κατὰ τρίτην δὲ φρικῶδές τι καὶ χαλεπὸν ἔχουσαν, οἷον ἔφαμεν περὶ [20] τῆς Ἑκάτης, ὑπόνοιαν εἶναι.

15 πεσεῖν MS.
16 φανερῶς δ' MS.
17 εἶναι ποτὲ MS. & ἀπολύειν τῶν φερκτῶν πεπανθέντα. MS.
18 Pro ἀρχαίαν MS. παρθένον.
19 ὀλίκαρον MS.
20 ὡς ἔφην, MS. dixit enim hoc p. 7.

De Inferno. 35.

Περὶ τοῦ Ἅδου.

AErem autem infimum, qui morientium animas excipit, veteres Ἅδην, id eſt, *infernum* nuncupavêre, διὰ τὸ ἀειδὲς, id eſt, *propter ſuam obſcuritatem*, quod non conſpiciatur. Cùm autem non appareant nobis animæ in Orcum proficiſcentes, aliud nomen ſortitus

Τελευταῖον δὲ, τὸν δεχόμενον τὰς ψυχὰς ἀέρα Ἅδην, ὡς ἔφησαν, διὰ τὸ ἀειδὲς προσηγόρευσαν. μὴ φαινομένων δ' ἡμῖν τῶν ὑπὸ γῆν ἐκεῖσε χωρούν-

των, διαλλάττοντα. [1] ἐβόησαν [2] κλύμενος ὁ αὐτὸς λέγεται, τῷ αἴτιος εἶναι τοῦ κλύειν. ἀὴρ γὰρ πεπληγμένος ἡ φωνή. εὔβουλον δὲ καὶ εὐβουλέα, κατὰ ἀποδυσπέτησιν ὠνόμασαν αὐτὸν, ὡς καλῶς περὶ τῶν ἀνθρώπων [3] βουλομένων, διὰ τὸ παύειν αὐτοὺς ποτε τῶν πόνων καὶ τῶν φροντίδων. [4] ἐπονομάζεται [5] δὲ ἐπιθετικῶς καὶ πολυδέκτης, καὶ [5] πολυδεγαίων καὶ πολύαρχος· πολλούς τε δεχόμενος, καὶ τῶν [6] λεγομένων πλείονας, ἢ πολλῶν ἀρχῶν. [7] Πυλάρτην δὲ αὐτὸν ὁ ποιητὴς προσηγόρευσεν, ὡς ἀκριβῶς ἡρμοσμένας τὰς πύλας ἔχοντα, καὶ μηδένα ἀνιέντα. ὁ δὲ [8] Χάρων ἴσως μὲν κατ' ἀντίφρασιν ἐκ τῆς χαρᾶς ὠνομάσθη· δύναται καὶ ἀπὸ τῆς χώρας, ἢ τοῦ [9] χανδάκου τὸ ἔτυμον ἔχειν. ἢ ἀπὸ τοῦ κεχηνέναι. ὁ δὲ Ἀχέρων ἀπὸ τῶν γινομένων ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι ἀχῶν προσήχθη, καὶ ἡ Ἀχερουσία λίμνη. Φανερὸν δὲ πόθεν καὶ ὁ Κωκυτὸς, καὶ ὁ πυριφλεγέθων

eſt. eúmque vocant διαλλάττοντα, id eſt, *reconciliantem*, aut *reconciliatorem*. Idem & Clymenus nuncupatur, quòd τοῦ κλύειν, id eſt, *ſonandi*, ſive ut ſonus reddatur, author ſit. Aër enim repercuſſus, eſt vox. Nominant eundem & Eubulum, & εὐβουλέα, id eſt, *bonum conſiliarium*, per indignationem, ut qui *optimè* de hominum ſalute *conſulat*, quòd eos à laboribus, & miſeriis & curis liberet. Cognominatur quoque epitheticè Πολυδέκτης, & Πολυδεγαίων, & Πολύαρχος, ut qui multos excipiat, & plures quàm relinquuntur; ſive qui pluribus imperitet. Homerus Πυλάρτην dixit, ut qui portas diligenter clauſas cuſtodiat, nemine permiſſo exire. Nominari autem videtur Charon, ἀπὸ τῆς Χαρᾶς, per antiphraſin. Licèt & ἀπὸ τῆς χώρας, vel τοῦ χανδάνω, aut ἀπὸ τοῦ κεχηνέναι, id eſt, *hiando*, ſuum fortè etymon habeat; ita etiam & Ἀχέρων & Ἀχερουσία palus deduci poſſunt ἀπὸ τῶν ἀχῶν, *à doloribus*, qui pro mortuis fiunt. Manifeſtum porro eſt unde Κωκυτὸς, & Πυριφλεγέ-

1 τοὺς διαλλάττοντας ἐβόησαν. ter, inquit σχ. Hom.

2 κλύμενος, & Flor. ὁ Ἄδης. MS.

3 βουλευόμενον διὰ τοῦ MS. & Flor.

4 Hæc quæ, ad finem uſque ſequuntur habet Cod. Ox. *α*. n. 125. vidit etiam in ſuo Gyraldus.

5 Πολυδέκτης, ut Iſis, quæ Terra eſt, Platoni dicitur Πανδεχής. pro Πολυδεγαίων lego Πολυδέγμων.

6 An fortè δεχομένων. Gyraldus noluit vertere hunc locum. ego λειπομένων in verſione expreſſi.

7 τὸν τὰς πύλας ἰσχυρῶς ἐπαρτῶντα, σχ. Hom. A. Odyſ. v. 276. quæ quidem verba Porphyrii ſunt, ut patet ex Grammaticis Græcis MSS. in Bibl. Regis, ad *S. Jacobum*.

8 Vide Apollodorum de Styge apud Stobæum p. 129.

9 Hìc mihi aqua hæret, & ut puto, Gyraldo. Χάζω, unde κεχανδώς, eſt χωρῶ. χανδὴ κύλιξ apud Euſtath an ergo, ἢ ἀπὸ τοῦ χάνδου? aut χανδάνω?

10 σχ.

. θων denominationem ſortiantur. Ex eo enim quod Græci olim mortuos comburebant, luctúſque ſuper eis ciebant; proinde etiam Δαίμονας dixêre, ad combuſtionis negotium reſpicientes. Porro Ἄορνος palus non ſine Phyſicâ ratione ab aëre denominatur. Sanè veteres & tenebras & caliginem vocabant ἀέρα. Quin imò aëris vicinitate ità abuſi ſunt ad has res, ut etiam herbis Phaſganiis Ditem coronarent, ut & Adianto, ad ſubinnuendum quòd mortui exaruerint, nihilque habeant ſucci, careántque omni humiditate, quæ ſolet efficere ut res renoventur & refloreſcant. Hinc etiam Ἀλίβαντα fingi, quoniam mortui ne guttam quidem habeant in ſe humoris. Sed & Narciſſus ſatis propriè videtur mortuis attribui, (unde & Erinnyn eo coronari dixêrunt.) Volunt utique per appoſitionem τῆς νάρκης occultò ſignificare, quòd mortui obrigeſcant. Et hoc pacto, ô fili, alia omnia quæ de Diis fabulosè tradita fuêre, potes ad veritatem revocare juxta hæc quæ jam dicta ſunt, perſuaſiſſimúmque hoc habeas,

γέθων τὴν κλῆσιν ἔσχον, πάλαι [10] καιόντων τοὺς νεκροὺς, καὶ κωκυτοὺς ἐγειρόντων τῶν Ἑλλήνων. Διὰ τοῦτο καὶ Δαίμονας αὐτοὺς, ἀπὸ τοῦ κεκαῦσθαι καλοῦντες. ἡ δὲ ἄορνος λίμνη φυσικώτερον ἴσως ἀπὸ τοῦ ἀέρος προσηγορεύθη. καί τοι καὶ τὸν σκότον, ἔσθ᾽ ὅτε καὶ τὴν ὁμίχλην, ἀέρα οἱ παλαιοὶ ἐκάλουν. οὐ μὴν ἰδίᾳ οὕτως [11] ἀπεχρήσατο τῇ τοῦ ἀέρος ἐγγύτητι, ὥς τ᾽ ἐκ τῶν λεγομένων [12] φασγανίων στέφουσιτὸν Πλούτωνα, στέφουσι δὲ αὐτὸν τῷ ἀδιάντῳ πρὸς ὑπόμνησιν τοῦ ἀναίνεσθαι [13] τοὺς τελευτῶντας, καὶ μηκέτι διερὸν ἴσχειν· στέρεσθαι δὲ τῆς παραιτίας τοῦ ἀνακαινίζεσθαι καὶ θάλλειν ἰκμάδος. ἐντεῦθεν καὶ [14] ἀλίβαντα μεμυθεῦσθαι, διὰ τὴν τῆς λιβάδος ἀμεθεξίαν τῶν νεκρῶν. οἰκείως δὲ τοῖς κατοιχομένοις καὶ ὁ Νάρκισσος ἔχειν ἔδοξε, καὶ Ἐριννῦν ἔφασαν αὐτῷ [15] στεφάνωμα εἶναι, προσεδρεύσαντες τῇ παραθέσει τῆς νάρκης, καὶ τὸ οἷον διαναρκᾶν τοὺς ἀποθνήσκοντας.

οὕτω δὲ ἂν εἰδέναι καὶ τἄλλα τῶν μυθικῶς παραδεδόσθαι περὶ θεῶν δοκούντων ἀναγαγεῖν ἐπὶ τὰ [16] παραδεδομένα, ὦ παῖ, δύναιο· πεισθεὶς

10 σχ. ιλ. α. v. 52. Hercules morem invexit.

11 Lego ἀπεχρήσαντο τῇ ———

12 De his vide Libanium *Orat.* p. 539.

13 ἀναίνεσθαι —— l. αὐαίνεσθαι.

14 Legit Gyraldus Ἀλίβαντα, & de Plutone intelligit; ego ἀλίβαντας & mox ἀμεθεξίαν ———

15 στεφάνωμα εἶναι. lego στεφανωθῆναι —— ſed V. Euſtath. p. 87, Phavòrinum in πεύκη. Et Schol. Sophoc. p. 110. & 534.

16 ἐπὶ τὰ παραδεδομένα. puto, juxta ea quæ hic tradita fuêre.

17 Id

πεισθεὶς ὅτι οὐχ οἱ τυχόντες ἐγένοντο οἱ παλαιοί, ἀλλὰ καὶ συνιέναι τὴν τοῦ κόσμου φύσιν ἱκανοί, καὶ πρὸς τὸ διὰ συμβόλων καὶ αἰνιγμάτων φιλοσοφῆσαι περὶ αὐτῆς εὐεπίφοροι. Διὰ πλειόνων δὲ, καὶ ἐξεργαστικωτέρως εἴρηται τοῖς πρεσβυτέροις [17] φιλοσόφοις, ἐμοῦ νῦν ἐπιτετμημένως αὐτὰ παραδιδόναι σοι βουληθέντος. Χρησίμη γὰρ αὐτῶν καὶ ἡ ἐπὶ τοσοῦτον προχειρότης ἐςί. περὶ δὲ ἐκείνων, καὶ περὶ τῆς θεραπείας τῶν θεῶν, καὶ τῶν οἰκείων εἰς τιμὴν αὐτῶν γινομένων, κατὰ τὰ πάτρια, καὶ τὸν ἐντελῆ λήψῃ λόγον, οὕτω μόνον, ὡς εἰς τὸ εὐσεβεῖν, ἀλλὰ μὴ εἰς τὸ δεισιδαιμονεῖν εἰσαγομένων τῶν νέων, καὶ θύειν καὶ εὔχεσθαι καὶ προσκυνεῖν, καὶ ὀμνύειν κατὰ τρόπον, καὶ ἐν τοῖς ἐπιβαλλομένοις καιροῖς, καθ᾽ ἣν ἁρμόττει συμμετρίαν, διδασκομένων.

veteres non vulgaris ſapientiæ homines fuiſſe, ſed ad naturam Mundi cognoſcendam idoneos, & ad eam explicandam ſymbolis & figuris ingenioſè felices. Sed veteres Philoſophi de his omnibus fuſiùs & operoſiùs commentati ſunt; mihi autem impræſentiarum compendio uti viſum eſt. Nam & uſum ſuum habet, opinor, iſte hactenus procedens de iis libellus. Cæterùm & hæc Patris tui breviter dicta, & quæ alii perfectiori pleniorique ſermone concepêre de Symbolis, & de deorum cultu, déque iis quæ ſacra peculiari ratione alicui numini habentur, ità intelliges omnia, ut cupiamus ad veram religionem formare adoleſcentes, non ad ſuperſtitionem; volumus utique docere eos rem ſacram & preces facere; ut adorent deos caſtè; ut jurent ritè, & quando, & quatenus deceat.

17 Id feciſſe videtur Alexander Aphrodiſienſis, (v. Problem.) Andreas [apud *Athen*] Antigonus Caryſtius, Apollodorus, Apollonides, Archelaus Ægyptius, Cleanthes, Damaſcius & Nicolaus Damaſcenus, Dorotheus, Euanthes, Euphorion, Heraclides Ponticus, Heraclitus, Dionyſius, Jamblichus [περὶ θεῶν,] Iſigonus [apud Ariſt.] Julianus παραβάτης, Meliſſus, Metrodorus Lampſacenus, Myrſilus Lesbius, Lamiſcus Samius, Palæphatus, Polemon [apud Athen.] Ptolemæus [σχ. Arati,] Salluſtius. Silenus Chius, Sotion, aliíque, apud Mauſacum in Plut. de Fluviis.

ΤΕΛΟΣ. FINIS.

ΣΑΛΛΟΥΣΤΙΟΥ

ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ,

ΠΕΡῚ

ΘΕΩ͂Ν ΚΑῚ ΚΟΣΜΟΥ.

SALLUSTII

PHILOSOPHI

DE

DIIS ET MUNDO.

DE SALLUSTIO DAMASCIUS,

Apud PHOTIUM in Bibliothecâ.

Cod. CCXLII.

SAlluſtius cynico* more vivens, non tritam Philoſophiæ viam tenuit, ſed eam quæ ad reprehendendum obtrectandúmque apta eſt, & ad ſuſtinendos pro virtute labores peridonea. Rarò vel iphicratidas Atticas, vel uſitata ſandalia induebat. Neque illum quiſpiam vel corpore diu infirmum, vel animo ægrum, & anxium vidit: ſed, quod dici ſolet, erectâ cervice laborem ſubibat, honeſta item & laudabilia ſtudia, & id genus alia homine digna.

ΠΕΡῚ ΣΑΛΛΟΥΣΤΙΟΥ ΔΑΜΆΣΚΙΟΣ

Παρὰ ΦΩΤΊΩ ἐν τῇ μυριοβίβλῳ.

Τμήμ. σμβʹ.

Ὁ Σαλλούστιος κυνίζων οὐ τὴν εἰθισμένην ὁδὸν ἐπορεύετο τῆς φιλοσοφίας, ἀλλὰ τὴν κεχαραγμένην πρὸς ἔλεγχόν τε καὶ λοιδορίαν, καὶ τὸν μάλιστα δὴ πόνον ὑπὲρ ἀρετῆς. ὑπεδέδετο δ᾽ οὗτος σπανιάκις, ἢ τὰς Ἀττικὰς ἰφικρατίδας, ἢ τὰ συνήθη σανδάλια περιδεδεμένος· ἐφαίνετο δὲ οὐδέποτε ἐπὶ πλεῖστον χρόνον οὔτε ἀῤῥωστῶν τὸ σῶμα, οὔτε ταλαιπωρούμενος τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ τὸ λεγόμενον εὐλόφῳ αὐχένι τὴν ἄσκησιν ὑπέμενε, καλὰ καὶ ἀξιέπαινα πολιτεύματα, καὶ ὅσα τοιαῦτα φιλανθρωπεύματα.

Rurſus.

Salluſtius oculos obviorum inſpiciens, frequenter ſingulis mortem violentam prænunciabat; cauſam verò, quâ ante prænoſceret, ne ipſe quidem dicere poterat. licèt interrogatus conaretur, & oculorum obſcuritatem & tenebras, & humoris, qui in luctu pupillis ipſis oculorum contineretur, in illis abundantiam, prænotionis cauſam eſſe contenderet.

Καὶ αὖθις.

Ὅτι ὁ Σαλλούστιος εἰς τοὺς τῶν ἐντυγχανόντων ὀφθαλμοὺς ἀφορῶν, προέλεγεν ἑκάστοτε τὴν βίᾳ γενησομένην ἑκάστῳ τελευτήν. τὴν δὲ αἰτίαν τῆς προγνώσεως οὐδ᾽ αὐτὸς εἶχε φράζειν. καί τοι ἐπεπείρατο ἐρωτώμενος τὸ σκοτεινὸν τῶν ὀφθαλμῶν αἰτιᾶσθαι, καὶ ἀχλυῶδες, καὶ νοτισμοῦ μεστὸν, οἷον ἐπὶ πένθεσι, ταῖς κόραις αὐταῖς ἐμφερόμενον.

Rurſus.

Salluſtius non ampliùs forenſis, ſed Sophiſticæ vitæ rationi animum intendit. De rebus publicis etiam Demoſthenis orationes memoriæ mandavit

Καὶ αὖθις.

Ὁ δὲ Σαλλούστιος οὐκέτι τῷ δικανικῷ, ἀλλ᾽ ἤδη τῷ σοφιστικῷ βίῳ προσεῖχε τὸν νοῦν. ἐξέμαθε δὲ καὶ τοὺς δημοσίους ἅπαντας τοῦ Δημοσθένους λόγους.

γους. καὶ δὴ λέγειν ἦν ἱκανὸς, οὐ τοὺς νέους μιμούμενος σοφιστὰς, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀρχαῖον τόνον τῆς λογογραφίας ἁμιλλώμενος. ἀμέλει καὶ ἔγραψε λόγους οὐ πολύ τι ἐκείνων λειπομένους· ἀνυπόδετος περιϊὼν τὴν οἰκουμένην, ὡς φάναι λόγον, ἅπασαν.

omnes. Adhæc ſatis erat diſertus, non recentiores Sophiſtas imitans, ſed cum vetere ſcriptionis ſplendore certans; Orationéſque ſcripſit non multò illis inferiores. Nudis pedibus orbem terrarum fermè univerſum ambiit.

Ἐκ τῶν Σουΐδα.

Σαλλούστιος φιλόσοφος, ὃς ἔφη ἀνθρώποις οὐ ῥάδιον εἶναι φιλοσοφεῖν, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον. τοῦτον ἀκούσας, ἀπέπτυξα δὴ τοῦτον τὸν λόγον, ὡς οὔτε ἀληθῆ λεγόμενον, οὔτε λέγεσθαι ἄξιον. ἀλλὰ γὰρ ὁ Σαλλούστιος ᾔδει τὸ ἐμὸν εἰπεῖν. οὐ γὰρ διεβέβλητο πρὸς φιλοσόφους ἁπλῶς, ἀλλὰ φύσει μισοπόνηρος ἦν, κατὰ τὸν Ἡράκλειτον ὀχλολοίδορος, καὶ πᾶσιν ἐπιθέμενος τοῖς ἁμαρτάνουσι, καὶ ὁπωσοῦν, ἐκ πάσης προφάσεως ἐλέγχων ἑκάστους, καὶ διακωμῳδῶν. ἐνίοτε μὲν σπουδάζων, τὰ δὲ πολλὰ τῷ γελοίῳ χαίρων ἤθει καὶ φιλοσκώμμονι. καὶ γὰρ ἦν ὁ Σαλλούστιος εὐτράπελος ἱκανῶς, καὶ σκώπτειν εὐφυέστατός τε καὶ προχειρότατος, ἐξαιρέτως μὲν ἔχων αὐτὸς, ἐκ γένους δὲ ὅμως τὰς τοιαύτας χάριτας· ὁ γάρ τοι πέμπτην ἀρετὴν ὀνομάσας τὴν περὶ Θεῶν δόξαν ἀληθῆ, δοκοῦσαν ἐνεῖναί ποτε τοῖς πονηροτάτοις Σαλλούστιός ἐστιν. ἔτι δὲ πρὸς ἐνίους τῶν ἀλλοφύλων, τὰ μὲν ἄλλα αὐτοῦ ἐπαινοῦντας, ἓν δὲ αὐτῷ λείπειν εἰρηκότας, μὴ δοξάζειν περὶ Θεῶν τὰ αὐτὰ τοῖς πολλοῖς· ἐᾶτε, ἔφη, τοῦτό γε διὰ τὴν νέμεσιν προσεῖναί μοι. τῷ δὲ Παμπρεπίῳ μέγιστον ἤδη δυναμένῳ ἐντυχὼν, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ὡραϊζόμενος, τί Θεοὶ πρὸς ἀνθρώπους ἔφη; τίς δὲ, ἔφη, οὐκ οἶδεν, ὡς οὐκ ἐγὼ πώποτε Θεὸς ἐγενόμην, οὔτε σὺ ἄνθρωπος; ταῦτα περὶ Σαλλουστίου. κυνικώτερον δὲ ἐφιλοσόφει.

Ex Suida.

Salluſtius Philoſophus, qui dicebat, philoſophari hominibus non eſſe facile, ſed potiùs impoſſibile. Quo ego audito, ſermonem hunc ſum averſatus, ut neque verum, neque dictu dignum. Ceterum Salluſtius ſciebat, ut ipſe dico. Nec enim apud Philoſophos malè prorſus audiebat, ſed erat naturâ inimicus improborum, &, ut aiebat Heraclitus, Turbæ conviciator, omniúmque delinquentium inſectator, & quovis modo, quâvis occaſione quoſlibet arguens, & comicè perſtringens: interdum quidem ſerio rem gerens, plerumque verò ridiculis, & dicteriorum amantibus moribus gaudens. Etenim Salluſtius admodum facetus erat, & ad deridendum etiam ingenioſiſſimus atque promptiſſimus. Hujuſmodi verò gratias egregiè quidem ipſe ex ſe & ex genere habebat. Qui enim quintam virtutem nominârit, opinionem de Diis veram, quæ interdum improbiſſimis ineſſe videatur, Salluſtius eſt. Præterea verò quibuſdam peregrinis, qui cætera quidem ejus laudabant, unum verò ei deeſſe dicebant; quòd non ita de Diis, ut vulgus ſentiret, reſpondit: Hæc ſaltem propter Nemeſin adeſſe mihi ſinite. Cùm autem Pamprepium maximâ potentiâ jam præditum adiiſſet, & ille, qui elegans videri volebat, ei dixiſſet: Quid Dii ad homines? Quis verò, inquit, ignorat, neque me unquam Deum, neque te hominem fuiſſe? Hæc de Salluſtio. Philoſophabatur autem Cynico ferè more.

Καὶ πάλιν.

Σαλλούστιος. οὗτος εἰς Ἀλεξάνδρειαν

Et Rurſus.

Salluſtius. Hic Athenis Alexandriam

cum Iſidoro Philoſopho venit. Salluſtii verò mores omnibus hominibus admirabiles fuerunt, quia partim quidem conſtantiſſimè philoſophabatur, partim verò perridiculè jocabatur; utrumque, opinor, ultra modum. Hæc enim vita, ſi qua alia, judicium requirit. Salluſtius igitur paternum quidem genus à Syria ducebat, maternum verò ab urbe Emeſa. Ejus pater Baſilides vocabatur, & mater Theoclea. Fuit autem ingenioſus ad multa, & moribus auſteris, & ambitioſis. Ac initio quidem vehementer expetitam Juriſprudentiam ſpectabat, & eloquentiæ præceptis ab Eunoio Sophiſta, qui tum Emeſæ degebat, erudiebatur. Poſtea verò non ampliùs ad forenſem, ſed ad Sophiſticam vitam animum appulit, & ad hæc ſua ſtudia referebat, cum non minore induſtriæ, quàm ingenii admiratione. Publicas enim Demoſthenis Orationes ſimul omnes edidicit. Sed præterea ſatis erat diſertus, non recentiores Sophiſtas imitans: ſed cum illo antiquo ſcribendi genere certans. nam & Orationes ſcripſit non multò inferiores illis. Sed noſter ille civis Marcellus, Eunoii ſodalis, octo libros hiſtoriæ Thucydidis edidicit, nihil tamen auditu dignum enunciavit. Nonnum etiam, aiunt, ſexies totum Demoſthenem edidiciſſe, ſed tamen ne os quidem aperire potuiſſe ad commodarum Orationum compoſitionem. Haud enim idem eſt ad populum memoriter recitare quæ edidiceris, & eleganter ſcribere. Salluſtius autem huic arti ſedulam operam jam navans, cum Eunoium exiſtimaret ſibi meliùs inſtituendo imparem eſſe, Alexandriam abiit, & eloquentiæ magiſtros tentavit, eorumque peritiæ periculum fecit.

ἧκεν Ἀθήνηθεν σὺν Ἰσιδώρῳ τῷ φιλοσόφῳ. παράδοξος δὲ ὁ τρόπος Σαλλουστίου πᾶσιν ἀνθρώποις, τὰ μὲν φιλοσοφοῦντος ἐπὶ τὸ καρτερώτερον, τὰ δὲ παίζοντος ἐπὶ τὸ γελοιότερον. ἑκάτερον οἶμαι πέρα τοῦ μετρίου. καὶ δεῖ κρίσεως εἴπερ τινι ἄλλῳ τῷ δὲ τῷ βίῳ. καὶ δὴ Σαλλούστιος τὰ μὲν πατρόθεν ὥρμητο ἀπὸ Συρίας· τὰ δὲ πρὸς μητρὸς Ἐμεσηνὸς ἐγεγόνει. ὁ πατὴρ δὲ αὐτῷ Βασιλίδης ὠνομάζετο, Θεόκλεια δὲ ἡ μήτηρ. εὐφυὴς δὲ ἐπὶ πολλὰ γεγονὼς, καὶ τὸ ἦθος αὐστηρὸς, καὶ φιλότιμος, τὰ μὲν πρῶτα ἀπέβλεπεν εἰς τὴν πολυάρατον δικανικὴν, καὶ ἐπαιδεύετο λόγοις ῥητορικοῖς ὑπὸ Εὐνοίῳ σοφιστῇ, τότε ὄντι κατὰ Ἔμεσαν. ὕστερον δὲ οὐκέτι δικανικῷ, ἀλλ᾽ ἤδη τῷ σοφιστικῷ βίῳ προσεῖχε τὸν νοῦν, καὶ ἐπὶ τούτῳ διεμελέτα τοὺς λόγους, οὐδὲν ἧττον τῆς φύσεως ἐπὶ τοῖς πόνοις θαυμαζόμενος. τοὺς μὲν γὰρ δημοσίους τοῦ Δημοσθένους λόγους ὁμοῦ πάντας ἐξέμαθεν. ἀλλὰ πρὸς τούτῳ καὶ λέγειν ἦν ἱκανὸς, οὐ τοὺς νεωτέρους ἐκμιμούμενος σοφιστὰς, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀρχαῖον τύπον τῆς λογογραφίας ἁμιλλώμενος. ἀμέλει καὶ ἔγραψε τοὺς λόγους οὐ πολύ τι ἐκείνων ἐκλειπομένους. τὸν δὲ ἡμέτερον πολίτην Μάρκελλον, ἑταῖρον τοῦ Εὐνοίου, καὶ τοῦτον ἐκμαθόντα μὲν ἀπεμνημόνευε τὰ ὀκτὼ βιβλία τῆς Θουκυδίδου ἱστορίας, οὐ μὴν τι καὶ λέγοντα ἄξιον ἀκοῆς. καὶ Νόννον δέ φασιν ἐκμαθόντα ἑξάκις ὅλον τὸν Δημοσθένην, μηδὲ διᾶραι τὸ στόμα δύνασθαι πρός γε λόγων ἐπιεικῶν σύνθεσιν. οὐ γάρ ἐστι ταυτὸν εἰς πλῆθος ἀποστηθίζειν, καὶ γράφειν εἰς κάλλος· ὁ δὲ Σαλλούστιος ἀδεέστερον ἤδη ἁπτόμενος τῆς τέχνης, ἐλάττω ἢ καθ᾽ ἑαυτὸν ὑπολαβὼν τὸν Εὐνόιον, ἀπῆρεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἀπεπειρᾶτο τῶν ῥητορικῶν διδασκάλων.

Καὶ πάλιν ἐν τῇ, Ἀθηνόδωρος.

Ὅτι τῷ Ἀθηνοδώρῳ πάντα παρεσκεύαστο πρὸς φιλοσοφίαν, τά τε ἀπὸ φύσεως, καὶ τὰ ἀπὸ τῆς ἐπιεικοῦς προαιρέσεως, ὅτε Πρόκλος ἔζη, καὶ διαφανῶς ἐξηγεῖτο τοῖς πλησιάζουσιν. ὃν ὁ Σαλλούστιος θαυμάζων ἐπὶ σπουδῇ, ἔλεγεν, ὅτι πυρὶ ἄρα ἐῴκει ὁ ἄνθρωπος, ἐξάπτοντι πάντα τὰ παρακείμενα. ἀλλ᾽ ὅμως ἔπεισεν Ἀθηνόδωρον μὴ φιλοσοφῆσαι.

Et rurſus in voce, Athenodorus.

Athenodoro autem omnia ad Philoſophiam erant parata, cùm ipſius naturæ, tum etiam ipſius rectæ voluntatis dona, quibus erat inſtructus, cùm Proclus vivebat, & perſpicuè exponebat illis, qui ad ipſum accedebant; quem Salluſtius admiratus ob ſtudium, hunc hominem profectò igni ſimilem eſſe dicebat, omnia adjacentia incendenti. Verumtamen Athenodoro perſuaſit, ne philoſopharetur.

Καὶ πάλιν ἐν τῇ, Ζήνων Ἀλεξανδρεύς.

Ἦν δὲ καὶ ἕτερος Ζήνων τοῦ Πρόκλου ἑταῖρος κατὰ τὸν χρόνον, τῷ μὲν γένει Περγαμηνός· τῇ δὲ φύσει καὶ αὐτὸς ἐνδεέστερος τά γε πρὸς ἐπιστήμην. ἐπιεικὴς δὲ, καὶ τὰ ἤθη κατηρτυμένος. ὁπότερος δὲ αὐτοῖν ἀφορμὴν τῇ διαστάσει παρέσχετο Σαλλουστίῳ πρὸς τὸν Πρόκλον, οὐκ ἔχω φράζειν.

Et rurſus in voce, Zeno Alexandrinus.

Fuit & alius Zeno Procli ſocius per id tempus, genere quidem Pergamenus, ſed ipſe naturâ ad dicendum tardiore, bonus tamen, & moribus compoſitis. Uter verò ipſorum Sallrſtio cauſam à Proclo diſſidendi præbuerit, dicere non poſſum.

Καὶ πάλιν ἐν τῇ, Μαρκελλῖνος.

Μαρκελλίνῳ δυνάστῃ Δαλματίας, ὃς ἦν αὐτόνομος, μετὰ δικαιοσύνης ἐξηγούμενος τῶν ὑπηκόων, παρῆν δὲ αὐτῷ καὶ φρόνησις ἱκανὴ, πολίτευμα, καὶ ἀνδρεία θαυμαστὴ μεμελετηκυῖα τὰ πρὸς πόλεμον, συνῆν Σαλλούστιος ὁ φιλόσοφος.

Et rurſus in voce, Marcellinus.

Marcellino Dalmatiæ Principi, qui erat ſui juris, & populis ſuo imperio ſubjectis juſtè præerat, & in quo erat ſatis prudentiæ, & reipublicæ gubernandæ peritia; & admiranda fortitudo, quâ res bellicas exercuerat, familiaris erat Salluſtius Philoſophus.

Cùm Suidas ex Damaſcio; unde ſua eum hauſiſſe conſtat; tradat hunc Salluſtium *Orationes* ſatis celebres conſcripſiſſe, neſcio quâ ratione referat in Bibliotheca Geſnerus, & cum Geſnero Epitomatores, Simlerus & Friſius, Suidam nullius illius ſcripti meminiſſe. *Salluſtii Philoſophi Cynici meminit Suidas, ſed nihil ab eo ſcriptum refert.*

ΣΑΛ-

SALLUSTII PHILOSOPHI DE DIIS & MUNDO.

ΣΑΛΛΟΥΣΤΙ'ΟΥ ΦΙΛΟΣΟ'ΦΟΥ, ΠΕΡΙ' ΘΕΩ͂Ν καὶ ΚΟ'ΣΜΟΥ.

Interprete Leone Allatio.

Cap. I.

Qualem oporteat eſſe Auditorem: & de communi notione.

QUIBUS id in animo eſt, ut de Diis ſermones audiant, eos à pueris benè informatos eſſe oportet, nec [b] inſipientum opinionibus poſtmodùm connutriri. Naturæ item probitate, ac prudentiâ munitum pectus gerere addecet, ut aptè congruentérque ſermones percipiant. Eiſdem præterea

ΚΕΦ. α'.

Οἷον δεῖ εἶναι τὸν ἀκροατήν. καὶ περὶ κοινῆς ἐννοίας.

ΤΟὺς περὶ Θεῶν ἀκούειν ἐθέλοντας, δεῖ μὲν ἐκ παίδων ἦχθαι καλῶς, καὶ μὴ ἀνοήτοις συντρέφεσθαι δόξαις· δεῖ δὲ καὶ τὴν φύσιν ἀγαθοὺς εἶναι, καὶ ἔμφρονας, [ἵνα ὀρθῶς προς] ἔχωσι τοῖς λόγοις. δεῖ δὲ αὐτοὺς καὶ τὰς κοινὰς ἐννοίας εἰδέναι. [1] κοιναὶ δέ

εἰσιν

Literis ſignavimus Notas Lucæ Holſtenii; numeris autem, Thomæ Gale.

[a] Lectori Benevolo, LUCAS HOLSTENIUS.

Ad majorem huic Autori lucem, in nonnullis quæ inter legendum aliquibus obſcura videri poſſunt, conciliandam, loca quædam ex Platonicis Philoſophis, maximè autem è Proclo, annotare libuit, quæ uberrimi commentarii loco eſſe poterunt ad eruditum & elegantiſſimum hoc Opuſculum illuſtrandum, ſi cui conferre placeat: id ſaltem hinc conſtabit, ex Procli diſciplinâ prodiiſſe Salluſtium; ita magiſtrum in philoſophando preſſo veſtigio ſequitur.

De auditore Theologiæ vide copioſiſſimè diſſerentem Proclum Theol. Plat. lib. 1. c. 2. quibus adde quæ ipſe Plato in fine lib. 5. de R. P. & principio 6. diſputat de ingenio ſtudiiſque veri Philoſophi: quæ breviter contraxit Alcinous in primum Caput libelli de doctrinâ Platonis. Plotinum quoque Ennead. 1. l. 3. cap. 3. conferre juvabit.

b *Inſipientum opinionibus*] *Fabulas cum ſuis auctoribus ideo proſcribit Plato lib. 2. de R. P. quòd perverſas hujuſmodi opiniones audientium animis inſerunt.*

1 κοιναὶ δέ εἰσιν ἔννοιαι] Συνυπάρχει ἡμῶν αὐτῇ τῇ οὐσίᾳ ἡ περὶ θεῶν ἔμφυτος γνῶσις. Jambl. Segm. 1. c. 3. *Myſt.* Quod autem deus mali author ſit, eſſe ψεῦδος ἀδύνατον ait, περὶ ὃ πάντες Ἑλ-

εἰσιν ἔννοιαι, ὅσας πάντες ἄνθρωποι ἐρωτηθέντες ὁμολογήσουσιν. οἷον, ὅτι πᾶς Θεὸς ἀγαθὸς, ὅτι ἀπαθὴς, ὅτι ἀμετάβλητος· πᾶν γὰρ τὸ μεταβαλλόμενον, ἢ ἐπὶ τὸ κρεῖττον, ἢ ἐπὶ τὸ χεῖρον. καὶ εἰ μὲν ἐπὶ τὸ χεῖρον, κακύνεται· εἰ δὲ ἐπὶ τὸ κρεῖττον, τὴν ἀρχὴν ἦν κακόν.

ᶜcommunium notionum cognitio neceſſaria eſt: illæ verò univerſales ſententiæ erunt, quas univerſi homines, ſi perquirantur, confitebuntur; quemlibet nempe Deum bonum, nihil pati, nulli mutationi eſſe obnoxium: quodcumque enim mutatur, aut in melius mutatur, aut in pejus: ſi in pejus, deterius fit: ſi in melius, jam principio erat malum.

λιωὲς τε καὶ βάρβαροι τἀναντία ἀληθῶς διαδοξάζουσιν. Segm. 4. c. 6.

c *Communes notiones*] *de his Juſtus Lipſius Manuduct. ad Stoic. philoſ. l. 2. cap. 11. ſed ad Salluſtii, & Platonicorum mentem conſule Euſeb. Præp. Evang. l. 2. c. 6. & Proclum Theol. Platon. l. 1. c. 17. & Diſſertat. 2. in libros de R. P.*

ΚΕΦ. β′.

Ὅτι ὁ Θεὸς ἀμετάβλητος, ἀγέννητος, ἀΐδιος, ἀσώματος, οὐδὲ ἐν τόπῳ.

CAP. II.

Deum immutabilem eſſe, ingenitum, ſempiternum, incorporeum: nullóque loco circumſcribi.

ΚΑὶ ὁ μὲν ἀκούων ἔςω τοιοῦτος· οἱ δὲ λόγοι τοιοίδε γινέσθωσαν. Αἱ τῶν Θεῶν οὐσίαι, οὐδὲ ἐγένοντο· τὰ γὰρ ἀεὶ ὄντα οὐδέποτε γίνονται. ἀεὶ δέ εἰσιν, ὅσα δύναμίν τε ἔχει τὴν πρώτην, καὶ πάσχειν οὐδὲν πέφυκεν· οὐδὲ ἐκ σωμάτων εἰσί· καὶ γὰρ τῶν σωμάτων αἱ δυνάμεις [1] ἀσώματοι. οὐδὲ τόπῳ περιέχονται. σωμάτων γὰρ τοῦτό γε. οὐδὲ τῆς πρώτης αἰτίας, [2] ἢ ἀλλήλων

ET hic quidem, qui audit, eſto talis. [a] Sermones hac ratione procedant. Deorum naturæ, neque factæ ſunt: quæ enim ſemper ſunt, nuſquam fiunt: ſemper verò ſunt, quæcumque primam facultatem poſſident, & naturâ ſuâ pati aliquid non poſſunt: neque ex corporibus conflantur; corporum etenim vires expertes corporis ſunt: neque loco circumſcribuntur; id namque corporibus ineſt: neque à prima cauſa, vel à ſe invicem ſeparan-

c χωρί-

a *Sermones Theologici*] *de his prolixiùs & diſtinctiùs Proclus Theol. Plat. lib. 1. cap. 4. & in Cratylum, cap. 117.*

1 ἀσώματοι. confer cum c. 13. πόθεν τῶν ἀσωμάτων ἡ δύναμις.

2 ἢ ἀλλήλων χωρίζονται. Jambl contrà,

tur; quemadmodum neque à mente notiones, neque ab animo diſciplinæ.

χωρίζονται· ὥσπερ οὐδὲ νοῦ αἱ νοήσεις, οὐδὲ ψυχῆς αἱ ἐπιςῆμαι.

trà, Segm. 1. c. 4. Χωριςὰ καὶ ἁπλᾶ ἕκαςα ἐξῃρημένα τῷ παντὶ τὰ τῶν ἀεὶ ὑπαρχόντων ἰδιώματα —— καὶ οὐκ ἐςὶν ἐπ' αὐτοῖς εἶς ὁμοιώδης, κοινὸς λόγος. eſſe tantùm quandam inter eos analogiam concedit.

CAP. III.

De Fabulis, eas divinas eſſe; & propter quid.

QUamnam igitur ob cauſam hiſce ſermonibus neglectis, veteres [a] fabulis uſi ſint, non indignum fuerit inveſtigatione: & hæc prima ex fabulis utilitas progignetur, inveſtigare nempe, nec ſegnem, ſed exercitatum intellectum habere. Divinas itaque fabulas eſſe ex illis, qui eas uſurparunt, explicatu non admodum difficile eſt. Ex Poëtis etenim, numine afflati; & ex Philoſophis, optimi quique; & qui ſacra ac ceremonias divulgarunt; Dii etiam ipſi in fundendis oraculis, fabulis uſi ſunt. Cur verò fabulæ divinæ ſint, Philoſophi eſt inquirere. Cùm igitur omnia, quæ ſunt, ſimilitudine delectentur, diſſimilitudinem averſentur, de Diis ſermones, Diis quàm ſimillimos eſſe neceſſe erat: ut tantâ majeſtate digni fierent, redde-

ΚΕΦ. γ΄.

[1] Περὶ Μύθων, καὶ ὅτι θεῖοι· καὶ διὰ τί.

ΤΙ δήποτε οὖν τούτους ἀφέντες τοὺς λόγους, οἱ παλαιοὶ Μύθοις ἐχρήσαντο, ζητεῖν ἄξιον· καὶ τοῦτο πρῶτον ἐκ τῶν μύθων ὠφελεῖσθαι, τόγε ζητεῖν, καὶ μὴ ἀργὸν τὴν διάνοιαν ἔχειν. Ὅτι μὲν οὖν θεῖοι οἱ Μῦθοι, ἐκ τῶν χρησαμένων ἐςὶν εἰπεῖν. καὶ γὰρ τῶν Ποιητῶν οἱ θεόληπτοι, καὶ τῶν [2] Φιλοσόφων οἱ ἄριςοι, οἵτε τὰς τελετὰς καταδείξαντες, καὶ αὐτοὶ δὲ [3] ἐν χρησμοῖς οἱ Θεοὶ, Μύθοις ἐχρήσαντο. Διατί δὲ θεῖοι οἱ Μῦθοι, φιλοσοφίας ζητεῖν. Ἐπεὶ τοίνυν πάντα τὰ ὄντα ὁμοιότητι μὲν χαίρει, ἀνομοιότητα δὲ ἀποςρέφεται, ἐχρῆν καὶ τοὺς περὶ Θεῶν λόγους ὁμοίους εἶναι ἐκείνοις· ἵνα τῆς τε οὐσίας αὐτῶν ἄξιοι γίνωνται, καὶ τοῖς λέγουσι τοὺς Θεοὺς ποιῶσιν εὐμενεῖς.

a *De Fabulis earúmque uſu*] *Proclus eod. cap. 4. lib. 1. pag. 10. & multò copioſius diſſert. 5. in lib de R. P. p. 369.*

1 huc faceret Porphyrius περὶ ἀγαλμάτων. V. Euſeb. 3. præp. c. 7.

2 φιλοσόφων. Orpheus, Empedocles, Pherecydes, Parmenides.

3 ἐν χρησμοῖς, οἱ Θεοὶ —— tale eſt oraculum apud *Herod.* de perjuri hominis filio.

4 φι-

μενεῖς. ὅπερ καὶ διὰ τῶν Μύθων μόνως ἂν γένοιτο. Αὐτοὺς μὲν οὖν τοὺς Θεοὺς κατά τε τὸ ῥητόν τε, καὶ ἄῤῥητον, ἀφανές τε, καὶ φανερὸν, σοφόν τε, καὶ κρυπτόμενον οἱ Μῦθοι μιμοῦνται, τὴν τῶν Θεῶν ἀγαθότητα. ὅτι ὥσπερ ἐκεῖνοι τὰ μὲν ἐκ τῶν αἰσθητῶν ἀγαθὰ κοινὰ πᾶσιν ἐποίησαν, τὰ δὲ ἐκ τῶν νοητῶν μόνοις τοῖς ἔμφροσιν, οὕτως οἱ Μῦθοι τὸ μὲν εἶναι Θεοὺς πρὸς ἅπαντας λέγουσι, τίνες δὲ οὗτοι καὶ ὁποῖοι, τοῖς δυναμένοις εἰδέναι. Καὶ τὰς ἐνεργείας δὲ μιμοῦνται τῶν Θεῶν. ἔξεστι γὰρ καὶ τὸν Κόσμον Μῦθον εἰπεῖν· σωμάτων μὲν, καὶ χρημάτων ἐν αὐτῷ φαινομένων, ψυχῶν δὲ καὶ νοῶν κρυπτομένων. πρὸς δὲ τούτοις, τὸ μὲν πάντας τὴν περὶ Θεῶν ἀλήθειαν διδάσκειν ἐθέλειν, τοῖς μὲν ἀνοήτοις, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι μανθάνειν, καταφρόνησιν· τοῖς δὲ σπουδαίοις ῥαθυμίαν ἐμποιεῖ· τὸ δὲ διὰ Μύθων τἀληθὲς ἐπικρύπτειν, τοὺς μὲν καταφρονεῖν οὐκ ἐᾷ, τοὺς δὲ ⁴ φιλοσοφεῖν ἀναγκάζει. Ἀλλὰ διατί μοιχείας, καὶ κλοπὰς, καὶ πατέρων δεσμοὺς, καὶ τὴν ἄλλην ἀτοπίαν ἐν τοῖς Μύθοις εἰρήκασιν; ἢ καὶ

réntque enunciantibus propitios Deos: quod nonniſi fabulis comparari potuit. Deos ergo ipſos, ſecundùm fandum, infandumque; occultum, ac patens; nec non doctum, & ignoratum, fabulæ, & Deorum bonitatem imitantur. Quemadmodum enim Dii, quæ ex ſenſilibus bona proveniunt, omnibus; quæ verò ex intellectualibus, prudentibus impertiti ſunt; ſic fabulæ Deos quidem eſſe omnibus divulgant; at quinam illi ſint, & quales, illis tantùm, qui myſterium capere poſſunt. Operationes quoque æmulantur Deorum. Licet enim & [b] Mundum hunc fabulam nuncupare; cùm in eo corpora, reliquæ conſpiciantur, animi, mentéſque abſconditæ lateant. Præterea, ad veritatem de Diis univerſos informare, in inſipientibus, cùm ad eam addiſcendam inepti ſint, contemptum, in ſtudioſis ſegnitiem parit: at fabulis veritatem occultare, illos, ne contemnant, prohibet; hos, ut philoſophentur, compellit. Sed quamobrem [c] adulteria, furta, genitorum vincula, & reliqua improbitatis facinora fabulis com-

4 φιλοσοφεῖν ἀναγκάζει. ex Jambl. S. 3. c. 15.

b *Mundus fabula*] *vide Iambl. Ægypt. Theol. ſeg. 7. c. 1. Macrob. in ſom. Scip. l. 1. c. 2. Julian. Imp. Orat. 5. pag. 318.*

c *Deorum bella*] *hujuſmodi Fabularum genus omnine damnavit Plato ſub finem lib. 2. de R. P. & in Euthyphrone, & Numenius apud Euſeb. Præp. Evang. l. 13. cap. 5. Poëtarum tamen & maximè Homeri patronum contra Platonem agit Proclus in diſſertationibus in libros de R. P. ubi totum hoc fabularum genus Theologicè explicare conatur: quem de Deorum bellis vide diſſert. 6.*

a Sa-

pleχi ſunt? Neque hoc indignum admiratione, ut, quâ apparet abſurditate, ſtatim animus ſermones involucra eſſe exiſtimans, veritatem ex iis, quæ ſilentio involvenda ſunt, eſſe intelligat.

ἢ καὶ τοῦτο ἄξιον θαύματος, ἵνα διὰ τῆς φαινομένης ἀτοπίας, εὐθὺς ἡ ψυχὴ τοὺς μὲν λόγους ἡγήσηται προκαλύμματα, τὸ δὲ ἀληθὲς ἀπόῤῥητον εἶναι νομίσῃ.

CAP. IV.

Quinque Fabularum ſpecies eſſe; & uniuſcujuſque exempla.

Fabularum porrò aliæ quidem Theologicæ, aliæ Naturales, Animales aliæ, & Materiales, & ex his Mixtæ ſunt. Theologicæ nullius corporis uſu, ipſas Deorum naturas ſpeculantur; quales ſunt à [a] Saturno filii devorati, Dei intellectualis, cum in ſemetipſum intellectus revertatur, naturam fabula inſinuat. Naturaliter fabulæ pertractantur, cùm Deorum circa Mundum operationes effamur: quemadmodum jam plerique χρόνον, *tempus*, Saturnum, temporis partes univerſi filios appellantes æſtimarunt, ſicque filios à parente devorari tradunt. Animali modo ipſius animi operationes contemplamur; quòd & ani-

ΚΕΦ. δʹ.

Ὅτι πέντε τὰ εἴδη τῶν Μύθων, καὶ ἑκάςου ὑποδείγματα.

Τῶν δὲ Μύθων οἱ μέν εἰσι Θεολογικοὶ, οἱ δὲ Φυσικοὶ, οἱ δὲ Ψυχικοί τε, καὶ Ὑλικοὶ, καὶ ἐκ τούτων Μικτοί. Εἰσὶ δὲ Θεολογικοὶ μὲν, οἱ μηδενὶ σώματι χρώμενοι, ἀλλὰ τὰς οὐσίας αὐτὰς τῶν Θεῶν θεωροῦντες· οἷον αἱ τοῦ [1] Κρόνου καταπόσεις τῶν παίδων· ἐπειδὴ νοερὸς ὁ Θεὸς, πᾶς δὲ νοῦς εἰς ἑαυτὸν ἐπιςρέφει, τὴν οὐσίαν ὁ Μῦθος αἰνίττεται τοῦ Θεοῦ. Φυσικῶς δὲ τοὺς Μύθους ἐςὶ θεωρεῖν, ὅταν τὰς περὶ τὸν Κόσμον ἐνεργείας λέγῃ τὶς τῶν Θεῶν· ὥσπερ ἤδη τινὲς χρόνον μὲν τὸν Κρόνον ἐνόμισαν, τὰ δὲ μέρη τοῦ χρόνου, παῖδας τοῦ ὅλου καλέσαντες, καταπίνεσθαι δὲ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοὺς παῖδας φασίν. Ὁ δὲ Ψυχικὸς τρόπος ἐςὶν, αὐτῆς τῆς ψυχῆς τὰς ἐνεργείας σκοπεῖν. ὅτι καὶ τῶν ἡμετέρων ψυχῶν

a *Saturnus liberos devorat*] *ſic Macrobius Sat. l. 1. c. 8. ſed Proclus Theol. Plat. l. 5. c. 37. ſub finem, & in Cratylum c. 106. & Plotinus Enn. 5. l. 1. c. 7. magis theologicè explicant, quòd omnia à Deo procedentia ad eundem revertantur.*

1 ὁ κρόνος ἔχει ἐν ἑαυτῷ πᾶσαν τὴν νοερὰν διακόσμησιν. Damaſcius. Proclus in Timæum.

b *Ægyptio-*

ψυχῶν αἱ νοήσεις, κἂν εἰς τοὺς ἄλλους προέλθωσιν, ἀλλ' οὖν ἐν τοῖς γεννήσασι μένουσιν. Ὑλικὸς δὲ ἐστι, καὶ ἔσχατος, ᾧ μάλιστα [2] Αἰγύπτιοι δι' ἀπαιδευσίαν ἐχρήσαντο, αὐτὰ τὰ σώματα Θεοὺς νομίσαντες, καὶ καλέσαντες. καὶ Ἶσιν μὲν τὴν γῆν, Ὄσιριν δὲ τὸ ὑγρὸν, Τυφῶνα δὲ τὴν θερμότητα. ἢ Κρόνον μὲν ὕδωρ, Ἄδωνιν δὲ καρποὺς, Διόνυσον δὲ οἶνον. Ταῦτα δὲ [3] ἀνακεῖσθαι μὲν Θεοῖς λέγειν, ὥσπερ καὶ βοτάνας, καὶ λίθους, καὶ ζῶα, σωφρονούντων ἐστὶν ἀνθρώπων· Θεοὺς δὲ καλεῖν, μαινομένων. εἰ μὴ ἄρα ὥσπερ τοῦ ἡλίου τὴν σφαῖραν, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς σφαίρας ἀκτῖνα ἥλιον ἐν συνηθείᾳ καλοῦμεν. Τὸ δὲ Μικτὸν εἶδος τῶν Μύθων ἐν πολλοῖς μὲν καὶ ἄλλοις ἐστὶν ἰδεῖν· καὶ μέντοι καὶ ἐν τῷ συμποσίῳ φασὶ τῶν Θεῶν τὴν [4] Ἔριν μῆλον ῥίψαι χρυσοῦν, καὶ περὶ τούτου τὰς Θεὰς φιλονεικούσας ὑπὸ τοῦ Διὸς πρὸς τὸν Πάριν πεμφθῆναι κριθησομένας· τῷ δὲ καλήν τε φανῆναι

morum noſtrorum intelligentiæ, licet in alios excurrant, in parentibus tamen manent. Poſtrema erit [b] materialis, quâ Ægyptii præcipuè per inſcitiam uſi ſunt, corporibus, Diis exiſtimatis, nuncupatiſque: Iſide nempe terrâ, Oſiride humido, Typhone caliditate: vel Saturno quidem aquâ, Adonide fructibus, Baccho vino. Hæc porrò Diis dicata eſſe aſſeverare, quemadmodum & herbas, & ſaxa, & animalia, ſapientum; ſed Deos illa vocare furentium eſt: niſi eâ ratione loquantur, quâ & nos Solis orbem, & ab orbe exilientem radium, Solem ex more vocamus. Mixtam fabularum ſpeciem cùm multis aliis deprehendere licet, tum in eo quod narrant [c] Diſcordiam in Deorum convivium pomum aureum conjeciſſe, & pro eo inter Deas diſſidio orto, Deas ab Jove miſſas ad Paridem judicandas; Paridi pulcram Ve-

b *Ægyptiorum fabulæ materiales*] *de his copioſè agit Euſeb. Præpar. Evangel l. 1. c. 9. ubi & fabulam de Iſide atque Oſiride, de Sole & Luna explicat ex Ægyptiorum mente. videndus idem l. 2. c. 12. & lib. 5. cap. 3. Macrob. 1. Sat. c. 21. & Plutarchus libro peculiari. Syneſius quoque libris duobus de providentiâ prolixam de his fabulam pertexit.*

c *Eris in Deorum convivio*] *Proclus diſſertat. 10. in lib. de R. P. Heraclitus libello de alleg. Hom. moraliter explicat.*

2 Αἰγύπτιοι De Symbolis in communi agit Jambl. Segm. 1. c. 11. de Ægyptiacis cap. 1. Segm. 7. οὔτοι τὴν φύσιν τοῦ παντὸς καὶ τὴν δημιουργίαν μιμούμενοι, καὶ αὐτοὶ [Αἰγύπτιοι] τῶν μυστικῶν καὶ ἀποκεκρυμμένων καὶ ἀφανῶν νοήσεων εἰκόνας τινὰς διὰ συμβόλων ἐκφαίνουσιν, ὥσπερ καὶ ἡ φύσις τοῖς ἐμφανέσιν εἴδεσι τοὺς ἀφανεῖς λόγους διὰ συμβόλων, τρόπον τινὰ, ἀπετυπώσατο· ἡ δὲ τῶν Θεῶν δημιουργία, τὴν ἀλήθειαν τῶν ἰδεῶν διὰ τῶν φανερῶν εἰκόνων ὑπεγράψατο, &c.

3 ἀνακεῖσθαι —— Jambl. Segm. 5. cap. 9. Segm. 5. c. 25. Natalis Comes in Indice peculiari his de rebus. Voſſ. lib. 9. de Idol.

4 Ἔρις. Empedoclis Νεῖκος.

d *Fabulæ*

nerem viſam pomum habuiſſe. Hic enim convivium cœleſtes Deorum indicat facultates, ideóque unà ſimul habitant; pomum aureum Mundum, qui dum ex contrariis conflatur, non immeritò à Diſcordiâ conjici narratur. Verùm cùm alia alii Dii mundo impartiantur, pro pomo turbas illas concitare videntur. Et animus ſecundum ſenſum vivens; hic namque Paris eſt; cæteras in mundo poteſtates haud intuens, ſolam Veneris pulcritudinem pomum eſſe, determinat. Ex fabulis autem [d] Theologicæ Philoſophis conveniunt; [e] Naturales & Animales Poëtis; Mixtæ ceremoniis: quandoquidem ceremoniæ omnes cum Mundo nos, Diiſque conjungere nituntur. Quòd ſi alia etiam fabula enarranda eſt; Deorum Matrem [f] Attidem, apud fluvium Gallum commorantem, intuitam, ferunt cupidine exarſiſſe, illíque ſtellato pileo impoſito, in poſterum unà ſecum habuiſſe. Attis Nympham deperiens, neglectâ Deorum matre, cum Nymphâ conſueſcebat; Deo-

ναι τὴν Ἀφροδίτην, καὶ ταύτῃ δοῦναι τὸ μῆλον. ἐνταῦθα γὰρ τὸ μὲν συμπόσιον τὰς ὑπερκοσμίους δυνάμεις δηλοῖ τῶν Θεῶν· καὶ διὰ τοῦτο μετ' ἀλλήλων εἰσί. τὸ δὲ χρυσοῦν μῆλον τὸν Κόσμον, ὃς ἐκ τῶν ἐναντίων γινόμενος, εἰκότως ὑπὸ τῆς Ἔριδος λέγεται ῥίπτεσθαι. Ἄλλων δὲ ἄλλα τῷ Κόσμῳ χαριζομένων Θεῶν, φιλονεικεῖν ὑπὲρ τοῦ μήλου δοκοῦσιν. ἡ δὲ κατ' αἴσθησιν ζῶσα ψυχὴ, τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ Πάρις, τὰς μὲν ἄλλας ἐν τῷ κόσμῳ δυνάμεις οὐχ ὁρῶσα, [5] μόνον δὲ τὸ κάλλος τῆς Ἀφροδίτης τὸ μῆλον εἶναι φησί. Πρέπουσι δὲ τῶν Μύθων οἱ μὲν Θεολογικοὶ Φιλοσόφοις· οἱ δὲ Φυσικοὶ, καὶ Ψυχικοὶ, ποιηταῖς· οἱ δὲ μικτοὶ, τελεταῖς. ἐπειδὴ καὶ πᾶσα τελετὴ πρὸς τὸν Κόσμον ἡμᾶς, καὶ πρὸς τοὺς Θεοὺς [6] συνάπτειν ἐθέλει. Εἰ δὲ δεῖ καὶ ἕτερον μῦθον εἰπεῖν, τὴν Μητέρα τῶν Θεῶν φασὶ τὸν Ἄττιν παρὰ τῷ Γάλλῳ κείμενον ἰδοῦσαν ποταμῷ, ἐρασθῆναί τε, καὶ λαβοῦσαν τὸν ἀστερωτὸν αὐτῷ περιθεῖναι πῖλον, καὶ τοῦ λοιποῦ μεθ' ἑαυτῆς ἔχειν. Ὁ δὲ Νύμφης ἐρασθεὶς τὴν Θεῶν μητέρα

d *Fabulæ Theologicæ Philoſophis conveniunt*] *ita Plato non quaſcunque fabulas admiſit, ſed Theologiæ convenientes, in Phædro, & lib. 2. de R. P. de qua re vide Proclum Theol. Plat. lib. 1. c. 4. pag 10.*

e *Naturales, & animales Poëtis*] *hoc toto libro ſanè quam elegantiſſimo oſtendit Heraclitus. ſed improbant hoc genus fabularum præter Platonem & Proclum locis citatis, Euſeb. l. 3. Præp. Evang. c. 3. & ſequentibus: tum etiam S. Auguſtinus de Civ. Dei. l. 6. c. 8. cæteríque qui contra nationes ſcripſerunt.*

f *Fabula Attidis*] *Julianus Imperator Oratione in Deorum matrem pag. 302. ſigillatim cuncta hæc explicat quæ Salluſtius paucis innuit: nec dubium quin hic ſua ad verbum inde hauſerit.*

5 lego μόνον δὲ τὸ κ.

6 Συνάπτειν. Jambl. Segm. 5. c 23.

7 φᾶσι-

μητέρα ἀπολιπὼν, τῇ Νύμφῃ συνῆν. καὶ διὰ τοῦτο ἡ μήτηρ τῶν Θεῶν ποιεῖ μανῆναι τὸν Ἄττιν, καὶ τὰ γόνιμα ἀποκοψάμενον ἀφεῖναι παρὰ τῇ Νύμφῃ· πάλιν δὲ ἀνελθόντα αὐτῇ συνοικεῖν. ἡ μὲν οὖν Μήτηρ τῶν Θεῶν ζωογόνος ἐςὶ Θεὰ, καὶ διὰ τοῦτο μήτηρ καλεῖται. ὁ δὲ Ἄττις τῶν γινομένων, καὶ [7] φθειρομένων δημιουργὸς, καὶ διὰ τοῦτο παρὰ τῷ Γάλλῳ λέγεται εὑρεθῆναι ποταμῷ. ὁ γὰρ Γάλλος τὸν Γαλαξίαν αἰνίττεται κύκλον, ἀφ᾽ οὗ τὸ παθητὸν ἔρχεσθαι σῶμα. τῶν δὲ πρώτων Θεῶν τελειούντων τοὺς δευτέρους, ἐρᾷ μὲν ἡ Μήτηρ τοῦ Ἄττεως, καὶ οὐρανίους αὐτῷ δίδωσι δυνάμεις. τοῦτο γάρ ἐςιν ὁ [8] πῖλος. ἐρᾷ δὲ ὁ Ἄττις τῆς Νύμφης· αἱ δὲ Νύμφαι γενέσεως ἔφοροι· πᾶν γὰρ τὸ γινόμενον ῥεῖ. ἐπεὶ δὲ ἔδει [9] ςῆναι τὴν γένεσιν, καὶ μὴ τῶν ἐσχάτων γενέσθαι τὸ χεῖρον, ὁ ταῦτα ποιῶν δημιουργὸς, δυνάμεις γονίμους ἀφεὶς εἰς τὴν γένεσιν, πάλιν συνάπτεται τοῖς Θεοῖς. Ταῦτα δὲ ἐγένετο μὲν οὐδέποτε, ἔςι δὲ ἀεί. καὶ ὁ μὲν νοῦς ἅμα πάντα ὁρᾷ, ὁ δὲ λόγος τὰ μὲν πρῶτα, τὰ δὲ δεύτερα λέγει. Οὕτω δὲ πρὸς τὸν Κόσμον οἰκείως ἔχοντος τοῦ μύθου, ἡμεῖς τὸν Κόσμον μιμούμενοι, πῶς γὰρ ἂν μᾶλλον κοσμηθείημεν; ἑορτὴν ἄγομεν διὰ ταῦτα.

rum Mater eum ad inſaniam adégit, qui abſciſſa genitalia apud Nympham dereliquit, reverſuſque illi operam dabat. Mater itaque Deorum vivifica Dea eſt, ideoque Mater vocatur. Attis eorum, quæ fiunt & corrumpuntur opifex; hinc apud Gallum flumen compertus traditur: Gallus enim Galaxiam ſeu lacteum orbem, unde corpus patibile deſcendit, indicat. Primis autem Diis ſecundos perficientibus, Mater Attidis amore correpta, cœleſtes illi facultates largitur: is enim pileus eſt. Attis autem Nympham deperit: cùm Nymphæ generationi præſint: nam quodcunque fit, fluit. Quoniam verò generatio ſiſtenda erat, ne extrema ſemper deterius progignerent; ea molitus opifex, facultates ad generandum fœcundas dimittens, iterum Diis conjungitur. Et hæc quidem nunquam facta ſunt, cùm ſemper ſint: & mens quidem omnia ſimul conſpicit, at ſermo hæc quidem priùs, illa poſteriùs effert. Hâc ratione cùm aptiſſimè Mundo fabula reſpondeat, nos Mundi imitatores, quânam aliâ ratione nitidiùs ornaremur? Propter illa feſtum diem agimus. Et

7 φθειρομένων —— Porphyrius apud *Euſeb.* l. 3. præp. V. Damaſcium apud Photium *Bibl.* p. 1074.

8 Πῖλος. Vide Phurnutum p. 181. n. 3.

9 ςῆναι τὴν γένεσιν. V. Phurnutum p. 248.

g *Feſti-*

primùm ſanè ipſi, è cœlo delapſi, & cum Nympha conſueſcentes in mœrore vivimus à frumento, alióque craſſo ac ſordido alimento abſtinentes, quandoquidem utraque animo ſunt contraria. Deinceps arboris inciſiones, & jejunium, quaſi nos ipſi ulteriorem generationis progreſſum amputaremus: tandem ex lacte alimentum, quaſi renaſceremur. Hinc [g] feſtivitates, & coronæ, & ad Deos veluti reditio. Hiſce & [h] tempus, quo fiunt, teſtimonium exhibet: circa enim ver atque æquinoctium ea, quæ diximus, conficiuntur, cùm, quæ fiunt, fieri ceſſant, diéſque nocte magìs ac magìs protenditur: quod animis, qui ad ſublimiora gradum faciunt, proprium eſt. Sic circa oppoſitum æquinoctium [i] raptus Proſerpinæ ſucceſſiſſe fingitur; qui deſcenſus eſt animorum. Hæc nobis de fabulis pertractantibus Dii ipſi, & Scriptorum fabularum animi propitii ſint.

τα. καὶ πρῶτον μὲν καὶ αὐτοὶ [10] πεσόντες ἐξ οὐρανοῦ, καὶ τῇ Νύμφῃ [11] συνόντες ἐν κατηφείᾳ ἐσμὲν, σίτου τε καὶ τῆς ἄλλης παχείας, καὶ ῥυπαρᾶς τροφῆς ἀπεχόμεθα· ἑκάτερα γὰρ ἐναντία ψυχῇ· εἶτα δένδρου τομαὶ, καὶ νηστεία, ὥσπερ καὶ ἡμῶν ἀποκοπτομένων τὴν περαιτέρω τῆς γενέσεως πρόοδον. ἐπὶ τούτοις γάλακτος τροφὴ, ὥσπερ ἀναγεννωμένων· ἐφ' οἷς [12] ἱλαρεῖαι, καὶ στέφανοι, καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς οἷον ἐπάνοδος. Μαρτυρεῖ δὲ τούτοις, καὶ ὁ τῶν δρωμένων καιρός. περὶ γὰρ τὸ ἔαρ, καὶ τὴν ἰσημερίαν δρᾶται τὰ δρώμενα, ὅτε τοῦ μὲν γίνεσθαι παύεται τὰ γινόμενα, ἡμέρα δὲ μείζων γίνεται τῆς νυκτὸς, ὅπερ οἰκεῖον ἀναγομέναις ψυχαῖς. Περὶ γοῦν τὴν ἐναντίαν ἰσημερίαν ἡ τῆς Κόρης ἁρπαγὴ μυθολογεῖται γενέσθαι, ὃ δὴ κάθοδός ἐστι τῶν ψυχῶν. Τοσαῦτα περὶ μύθων εἰποῦσιν ἡμῖν αὐτοί τε οἱ Θεοὶ, καὶ τῶν γραψάντων τοὺς μύθους αἱ ψυχαὶ ἵλεω γένοιντο.

ΚΕΦ. ε.

g *Feſtivitates*] *Hilaria propriè dicta, teſte Juliano Imperatore pag. 316. & Macrob. Sat. l. 1. c. 21. vide & I. Meurſii Græciam feriatam.*

h *Tempus Feſti*] *Idem obſervat Julianus p. 322. unde hæc, ut dixi, deſumpta. Feſta Magnæ Matris Martio menſe celebrabantur. Joannes Lydus ad 11. Kal. Aprilis. Arbor pinus à Dendrophoris ferebatur in palatium. & in veteri Kalendario Herwarti, ad dictum diem: Arbor intrat. Hilaria autem erant 8. Kal. April. teſtante Macrobio loco citato.*

i *Raptus Proſerpinæ autumno*] *6. Non. Octobr. Feſtum hoc ponitur à Joanne Lydo. cæterùm Porphyrius apud Euſeb. præp. Evang. l. 3. c. 11. non de animæ deſcenſu, ſed de ſemente in terram conjectâ explicat.*

10 πεσόντες. Empedocles apud Plutarc —— ἐγὼ νῦν εἰμὶ φυγὰς θεόθεν καὶ ἀλήτης.

11 V. Phurnutum p. 211. Gyraldum Syntag.

12 Damaſcius apud Photium. ἐδόκουν ὄναρ Ἄττις γενέσθαι· καί μοι ἐπιτελεῖσθαι ὑπὸ τῆς μητρὸς τῶν θεῶν τὴν τῶν ἱλαρείων καλουμένων ἑορτήν· ὅπερ ἐδήλου τὴν ἐξ ᾅδου γεγονυῖαν ἡμῶν σωτηρίαν.

ΚΕΦ. έ.

[1] Περὶ τῆς πρώτης αἰτίας.

Ἀκόλουθον δὲ τούτοις ἐςὶ, τήν τε πρώτην αἰτίαν εἰδέναι, καὶ τὰς μετ' ἐκείνην τάξεις τῶν Θεῶν, καὶ τοῦ Κόσμου τὴν φύσιν, Νοῦ τε, καὶ Ψυχῆς, καὶ Οὐσίας, Πρόνοιάν τε, καὶ Εἱμαρμένην, καὶ Τύχην, Ἀρετήν τε, καὶ Κακίαν, καὶ τὰς ἐκ τούτων γινομένας ἀγαθάς τε καὶ φαύλας Πολιτείας ἰδεῖν· καὶ πόθεν ἄρα τὰ κακὰ εἰς τὸν Κόσμον ἀφίκετο. Τούτων δὲ ἕκαςον λόγων δεῖται πολλῶν καὶ μεγάλων, ὡς ἐν βραχέσιν εἰπεῖν, καὶ πρὸς τὸ μὴ παντελῶς ἀνηκόους εἶναι, οὐδὲν ἴσως λέγειν κωλύει. Τὴν πρώτην αἰτίαν μίαν τε εἶναι προσήκει. παντὸς γὰρ πλήθους ἡγεῖται μονὰς, δυνάμει τε καὶ ἀγαθότητι πάντα νικᾷ· καὶ διὰ τοῦτο πάντα μετέχειν ἐκείνης ἀνάγκη. οὐδὲν γὰρ αὐτὴν ἄλλο κωλύσει διὰ τὴν δύναμιν, οὐδὲ ἑαυτὴν ἀφέξει δι' ἀγαθότητα. ἀλλ' εἰ μὲν ἦν ψυχὴ, πάντα ἂν ἔμψυχα ἦν· εἰ δὲ καὶ νοῦς, πάντα νοερά·

CAP. V.

De primâ cauſâ.

SEquitur poſthac, ut primam cauſam, & ſubſequentes Deorum ordines cognoſcamus; tum Mundi, Mentis, Animíque naturam; Providentiam deinceps, Fatum, & Fortunam, Virtutem, & Vitium, natáſque ex illis probas praváſque Rerumpublicarum formas, & undénam mala in Mundum irrepſerint, inſpiciamus. Ex his quodlibet multis ingentibúſque ſermonibus indiget: attamen ut brevibus expediatur, ne rerum harum omninò expertes eſſe homines videantur, nihil impediet hac ratione diſſerere. [2] Primam cauſam unam eſſe convenit; multitudini namque univerſæ unitas præit, facultate & bonitate omnia ſuperans, ideóque omnibus communicari neceſſe eſt. Neque enim aliquid facultate illam impediet; neque ipſa propter bonitatem ſeparabitur. Siquidem ſi animus eſſet, omnia utique eſſent animata; ſin intellectus, omnia intellectualia; ſi ſubſtantia,

εἰ δὲ

[2] *Primam cauſam eſſe unam*] *Proclus El. Theol.* 11. *quod prolixè toto lib.* 2. *Theol. Plat. demonſtrat. & brevius lib.* 3. *c.* 3. *adde Plotin. Enn.* 5. *l.* 4. *c.* 1. *Dionyſ. Areopag. div. nom. c.* 13.

[1] ex Ægyptiorum theologiâ de prima cauſa ſic philoſophatur Jambl. Segm. 8. c. 2. περὶ τῶν ὅλων ἀρχῶν ἐστι θεὸς εἷς πρῶτος —— poſt multa, ἀρχὴ οὗτος καὶ θεὸς θεῶν, μονὰς ἐκ τοῦ ἑνὸς, προούσιος καὶ ἀρχὴ οὐσίας, ἀπὸ δὴ τοῦ ἑνὸς οὗτος, (loquitur jam de deo ſecundo qui ex illo primo emicuit) ὁ αὐτάρκης θεὸς αὐτὸν ἐξέλαμψε —— αὗται μὲν οὖν εἰσιν ἀρχαὶ πρεσβύταται πάντων, ἃς Ἑρμῆς πρὸ τῶν αἰθερίων καὶ ἐμπυρίων θεῶν προτάττει, καὶ τῶν ἐπουρανίων. Syrianus, μία πάντων ἀρχὴ τἀγαθὸν καὶ τὸ ὑπέρτατον ἕν.

omnia ſubſtantiæ participarent. quod cùm quidam in omnibus deprehendiſſent, ſubſtantiam illud eſſe exiſtimârunt. Si itaque res tantùm eſſent, neque bonitatem haberent, ſermo hic à veritate non aberraret. Verùm ſi per bonitatem res ſunt, & bonum participant; ſupernaturale utique, ſed [b] bonum, primùm omnium eſſe neceſſe eſt; indicio, eóque maximo erit: [c] animis quippe virtute prædiris propter bonum nihil curæ eſt quòd ſint; quando pro patria, amicis, vel virtute pericula ſubeunt. Poſt hanc Virtutem, quæ verbis haud exprimi poteſt, Deorum ordines ſubſequuntur.

εἰ δὲ οὐσία, πάντα οὐσίας μετεῖχε. τοῦτο δὲ ἐν πᾶσιν ἰδόντες τινὲς, ἐκεῖνο οὐσίαν ἐνόμισαν. Εἰ μὲν οὖν ἦν μόνον τὰ ὄντα, ἀγαθὰ δὲ οὐκ ἦν, ἀληθὴς ἦν ὁ λόγος. εἰ δὲ διʼ ἀγαθότητα ἐςί τε τὰ ὄντα, καὶ μετείληχεν ἀγαθοῦ, ὑπερούσιον μὲν, ἀγαθὸν δὲ εἶναι τὸ πρῶτον ἀνάγκη. Σημεῖον δὲ μέγιςον· τοῦ γὰρ εἶναι διὰ τὸ ἀγαθὸν αἱ σπουδαῖαι καταφρονοῦσι ψυχαὶ, ὅταν ὑπὲρ πατρίδος, ἢ φίλων, ἢ ἀρετῆς κινδυνεύειν ἐθέλωσι. Μετὰ δὲ τὴν οὕτως ἄῤῥητον δύναμιν αἱ τῶν Θεῶν τάξεις εἰσί.

Y Damaſcius infinitis locis. προέεισι θεῖος ἀριθμὸς μονάδος ἐκ κευθμῶνος ἀκηράτου. Syrianus περὶ ἰδεῶν, ex Pythagoreis. idem ibid. νοῦς αὐτάρκης καὶ παντελὴς αἴτιος τῶν ὅλων προτετάχθω.

b *Bonum*] *Proclus El. Th.* 12. *Theol. Plat. l.* 1. *cap.* 18 *pag.* 46. *& princip.* 2. *diſſert. in R. P. Platon. & tota diſſert.* 36. *in Tim. p.* 109. *Plotin. Enn.* 6. *l.* 7. *c.* 23. *Dionyſ. Areopag. div. nom. c.* 4.

c *Animis propter bonum*] *Ita Plato l.* 5. *R. P. animam boni acquirendi causâ omnia facere, & pati docet. vide Proclum Theol. Plat. lib.* 1. *pag.* 62. *med. & in Tim. l* 2. *pag.* 108.

CAP. VI.

De cœleſtibus, & mundanis Diis.

ΚΕΦ. ϛʹ.

Περὶ τῶν [1] ὑπερκοσμίων, καὶ ἐγκοσμίων Θεῶν.

DEorum verò, hi [a] mundani, cœleſtes alii. Mun-

ΤΩν δὲ Θεῶν, οἱ μὲν εἰσιν Ἐγκόσμιοι, οἱ δὲ Ὑπερκόσμιοι.

a *Dii Mundani, & Cœlites*] *Ita Proclus ſæpe Deos in mundanos, & ſupramundanos diſtinguit: ſed in Theologiâ Platonicâ quatuor genera ponit*, νοητοὺς, νοεροὺς, ὑπερκοσμίους, ἐγκοσμίους. *de quibus poſtremis quatuor libris prolixè egit. quòd ait, Cœlites, mentes animóſque feciſſe, minores autem mundum viſibilem, id ex Platonis Timæo deſumptum; ubi opifex ſupremus Diis minoribus rerum inferiorum creationem permittit. vide Procl. in Tim. pag.* 309. *& ſeq.*

1 ὑπερκοσμίων & ἐγκοσμίων diſtinctionem agnoſcit Jambl. Seg. 8. c. 8. Damaſcius paſſim.

b *Dii*

μιοι. Ἐγκοσμίους δὲ λέγω, αὐτοὺς τοὺς τὸν Κόσμον ποιοῦντας Θεούς. τῶν δὲ ὑπερκοσμίων, οἱ μὲν οὐσίας ποιοῦσι Θεῶν, οἱ δὲ Νοῦν, οἱ δὲ Ψυχάς. καὶ διὰ τοῦτο [2] τρεῖς ἔχουσι τάξεις, καὶ πάσας ἐν τοῖς περὶ τούτων λόγοις ἐςὶν εὑρεῖν. Τῶν δὲ Ἐγκοσμίων, οἱ μὲν εἶναι ποιοῦσι τὸν Κόσμον, οἱ δὲ αὐτὸν ψυχοῦσιν, οἱ δὲ ἐκ διαφόρων ὄντα ἁρμόζουσιν, οἱ δὲ ἡρμοσμένον φρουροῦσι· Τούτων δὲ ὄντων τεσσάρων πραγμάτων, καὶ ἑκάςου πρῶτα ἔχοντος, καὶ μέσα, καὶ τελευταῖα, καὶ τοὺς διοικοῦντας δώδεκα εἶναι ἀνάγκη· οἱ μὲν οὖν ποιοῦντες τὸν Κόσμον, Ζεὺς, καὶ Ποσειδῶν ἐςι, καὶ Ἥφαιςος· οἱ δὲ ψυχοῦντες, Δημήτηρ, καὶ Ἥρα, καὶ [3] Ἄρτεμις· οἱ δὲ ἁρμόζοντες, Ἀπόλλων, καὶ Ἀφροδίτη, καὶ Ἑρμῆς· [4] οἱ δὲ φρουροῦντες, Ἑςία, καὶ Ἀθηνᾶ, καὶ Ἄρης. Αἰνίγματα δὲ τούτων ἐν τοῖς ἀγάλμασιν ἐςὶν ἰδεῖν. ὁ μὲν γὰρ Ἀπόλ-

danos eos voco, qui mundum conficiunt. Cœleſtium hi Deorum ſubſtantias, alii mentem, alii animos procreant; ideóque trino ordine diſcriminantur, omnéſque in ſermonibus de eis inventu faciles ſunt. Mundanorum hi efficiunt, ut Mundus ſit; alii eundem animant; alii ex variis diverſiſque compactum adaptant; alii adaptatum cuſtodiunt. quæ cùm quatuor ſint, & unumquodque ex primis, mediis, extremiſque conſiſtat; qui ea diſponunt, neceſſe eſt ut [b] duodecim ſint. Mundum itaque efficiunt [c] Jupiter, Neptunus, [d] Vulcanus: animant [e] Ceres, [f] Juno, [g] Diana: adaptant [h] Apollo, [i] Venus, Mercurius: cuſtodiunt [k] Veſta, [l] Pallas, Mars. Horum indicia ac figuræ, quaſi in ænigmate in ſtatuis conſpiciuntur. Etenim [m] Apollo ly-

b *Dii duodecim*] *de his copiosè Proclus Theol. Plat. l. 6. c. 22. planè ad Salluſtii mentem.*

c *Jupiter, Nept.*] *De his Theol. Plat. l. 6. c. 9. & 10. in Tim. p. 44. in Cratyl. c. 150. & tribus ſequent.*

d *Vulcanus*] *Proclus in Tim. p. 44.*

e *Ceres*] *Proclus Theol. Plat. l. 6. c. 11. in Cratyl. c. 167, 168, & 179.*

f *Juno*] *in Cratyl. c. 179.*

g *Diana*] *in Cratyl. cap. 171. & copiosè c. 180.*

h *Apollo*] *Theol. Plat. l. 6. c. 12. In Cratyl. c. 174. 176, & 177. quem vidiſſe haud pœnitebit.*

i *Venus*] *Ibid. c. 184. & in Tim. pag. 155. extrema.*

k *Veſta*] *In Cratyl. c. 138. Th. Plat. l. 6. c. 21.*

l *Minerva*] *in Crat. cap. 185. & in Tim. pag. 48. & 51.*

m *Apollo lyram adaptat*] *vide Plutarchum libro de generat. animæ in fine, & Proclum in Cratylum c. 174, & 176.*

2 idem docet Jambl. Segm. 2. c. 7. ἐν δὲ τούτοις τοῖς τρισὶν ὅροις τριπλῆς τάξεως, ἀρχῆς καὶ μεσότητος καὶ τέλους, ὅλα τὰ γένη κατενείματο.

3 Syrianus. ὥσπερ ὁ μουσικὸς διὰ τῶν ἑαυτοῦ μαθηματικῶν ἀριθμῶν τὴν λύραν, οὕτως ἡ φύσις διὰ τῶν ἑαυτῆς φυσικῶν ἀριθμῶν τὰ ἑαυτῆς ἁρμόζει δημιουργήματα.

4 Veſtam Διὸς φυλακὴν dixêre Pythagorici. Ariſtot. de cœlo. l. 2. c. 13. Philolaus apud Stob. Ecl. Phyſ.

ram adaptat, Pallas armatur, nudáque Venus objicitur: quando [n] concentus pulcritudinem gignit, & [o] pulcritudo in illis, quæ oculis objiciuntur, non abditur. Hi cùm ante alios Mundum poſſideant, cæteros in his Deos eſſe exiſtimemus: [p] Bacchum videlicet in Jove; [q] Æſculapium in Apolline, Gratias in Venere. Orbes quoque eorum intueamur, Veſtæ terram, Neptuni aquam, Junonis aërem, Vulcani ignem. Sex autem ſuperiores Diis illis, quibus id in uſu eſt, attribuamus: quippe qui Apollinem ac Dianam pro Sole & Luna deſumimus; at Saturni orbem Cereri vindicamus, Palladi ætherem: cœlum verò commune eſſe omnibus dicemus. Ordines igitur, & virtutes, ac duodecim Deorum orbes hâc ratione exponuntur, & veluti divinum quid cantibus ac hymnis celebrantur.

Ἀπόλλων λύραν ἁρμόζει, ὥπλισται δὲ ἡ Ἀθηνᾶ, γυμνὴ δὲ ἡ Ἀφροδίτη. ἐπειδὴ ἁρμονία μὲν τὸ κάλλος ποιεῖ· τὸ δὲ κάλλος ἐν τοῖς ὁρωμένοις οὐ κρύπτεται. τούτων δὲ πρώτως ἐχόντων τὸν Κόσμον, καὶ τοὺς ἄλλους ἐν τούτοις ἡγητέον εἶναι Θεούς· οἷον Διόνυσον μὲν ἐν Διΐ, [s] Ἀσκληπιὸν δὲ ἐν Ἀπόλλωνι, Χάριτας δὲ ἐν Ἀφροδίτῃ. Καὶ σφαίρας δὲ τούτων ἐστὶν ἰδεῖν, Ἑστίας μὲν Γῆν, Ποσειδῶνος δὲ ὕδωρ, Ἥρας δὲ Ἀέρα, Ἡφαίστου δὲ Πῦρ. ἓξ δὲ τὰς ἀνωτέρας, ὧν ἔθος νομίζειν Θεῶν. Ἀπόλλωνα γὰρ καὶ Ἄρτεμιν ἀνθ᾽ ἡλίου καὶ σελήνης ληπτέον· τὴν Κρόνου δὲ Δήμητρι δοτέον· Ἀθηνᾷ μὲν τὸν αἰθέρα· ὁ δὲ οὐρανὸς πάντων κοινός· Αἱ μὲν οὖν τάξεις, καὶ δυνάμεις, καὶ σφαῖραι τῶν δώδεκα Θεῶν, οὕτως εἴρηνταί τε, καὶ ὕμνηνται.

n *Concentus pulchritudinem*] *Proclus in Timaum lib. 3. pag. 155. in fine.*

o *Pulchritudo non abditur*] *hinc Plato in Phædro pulchrum ſplendidiſſimum & evidentiſſimum vocat: vide inſigniter hac de re philoſophantem Proclum Theol. Plat. lib. 1. cap. 25. pag. 60.*

p *Bacchus in Jove*] *Proclus in Tim. l. 5. pag. 334. media: vide & in Cratylum c. 184.*

q *Æſculapius in Apolline*] *in Tim. l. 1. p. 49.*

s Damaſcius & Heſiodus ejuſdem ἀρχῆς & σειρᾶς (ut ad Phurnutum dixi) faciunt Jovem & Apollinem. Παιήων ἢ Σωτὴρ Ἀσκλήπιος τὴν θείαν ἔχων ἰατρικήν, δι᾽ ἧς θεοῖς τε καὶ ψυχαῖς καὶ σώμασι, τοῖς μὲν ἀεὶ τὸ προσῆκον ἀπονέμει μέτρον, τοῖς δ᾽ ὅταν ᾖ δεκτά. Syrian. in Ariſt. Metaph.

CAP. VII.

De naturâ Mundi, & æternitate.

MUndum porrò ipſum incorruptibilem, atque in-

ΚΕΦ. ζ'.

Περὶ τῆς Φύσεως τοῦ Κόσμου, καὶ αἰδιότητος.

ΑΥτὸν δὲ τὸν Κόσμον ἄφθαρτόν τε, καὶ ἀγέννητον

εἶναι

εἶναι ἀνάγκη. Ἄφθαρτον μὲν, ὅτι οὐκ ἔστι τούτου φθαρέντος, ἢ χείρονα, ἢ κρείττονα ποιῆσαι, ἢ τὸν αὐτὸν, ἢ ἀκοσμίαν. ἀλλ' εἰ μὲν χείρονα, κακὸς ὁ ἐκ κρείττονος χεῖρον ποιῶν· εἰ δὲ κρείττονα, ἀδύνατος, ὁ μὴ τὴν ἀρχὴν τὸ κρεῖττον ποιήσας· εἰ δὲ τὸν αὐτὸν, μάτην ποιήσει· εἰ δὲ ἀκοσμίαν, ἀλλ' οὐδὲ ἀκούειν τοῦτό γε θέμις. Ἀγέννητον δὲ, ἱκανὰ μὲν δεῖξαι ταῦτα. εἰ γὰρ μὴ φθείρεται, οὐδὲ γέγονεν· ἐπειδὴ πᾶν τὸ γινόμενον φθείρεται. καὶ ὅτι ἀνάγκη διὰ τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα ὄντος τοῦ Κόσμου, ἀεί τε τὸν Θεὸν ἀγαθὸν εἶναι, καὶ τὸν Κόσμον ὑπάρχειν· ὥσπερ ἡλίῳ μὲν καὶ πυρὶ συνυφίσταται φῶς, σώματι δὲ σκιά. Τῶν δὲ ἐν τῷ Κόσμῳ σωμάτων, τὰ μὲν Νοῦν μιμεῖται, καὶ κύκλῳ κινεῖται· τὰ δὲ Ψυχὴν, καὶ ἐπ' εὐθείας. καὶ τῶν μὲν ἐπ' εὐθείας, Πῦρ μὲν καὶ Ἀὴρ ἄνω· Γῆ δὲ, καὶ Ὕδωρ κάτω. τῶν δὲ κύκλῳ, ἡ μὲν ἀπλανὴς ἀπ' ἀνατολῆς· αἱ δὲ ἑπτὰ ἐκ δύσεως φέρονται. Αἰ-

genitum eſſe neceſſum eſt. Incorruptibilem; eo namque corrupto, [a] aut meliorem, aut deteriorem, vel hunc eundem, vel ſine ornatu confuſionem efficiet. Si deteriorem, næ ille fuerit pravus, qui ex meliori deterius facit. Si meliorem, utique viribus non præſtitit, qui ipſo principio, quod melius eſt, non produxit. Si eundem, fruſtrà operam ſumpſerit. Si confuſionem, at id aures propter nefas perhorreſcunt. [b] Ingenitum illum ſatis abundè hæc probant. Etenim, ſi non corrumpitur, neque factus eſt; cùm omne quod factum eſt, corrumpatur. Ad hæc, cùm per Dei bonitatem Mundus ſit, neceſſe eſt, ſemper [c] Deum bonum eſſe, & Mundum exiſtere: quemadmodum cum Sole, & igne ſimul unà lumen ſubſiſtit, & cum corpore umbra. Corporum, quæ in Mundo ſunt, alia [d] mentem imitantur, & circulatim moventur; alia animum, & rectà diriguntur. Ex iis quæ rectà moventur, ignis & aër ſurſum; terra & aqua deorſum aguntur: ex iis quæ circulatim, ſphæra inerrans ab ortu,

τίαι

a *Aut meliorem, aut deteriorem*] *hoc argumentum Philo quoque affert libro de mundi incorruptibilitate pag. 735. f. idque maximè demonſtrativum, & omninò irrefragabile à multis haberi aſſerit.*

b *Ingenitus quia incorruptibilis*] *ſic Philo ibid. pag. 734. Vide & ſextam Procli rationem pro mundi æternitate cum Philoponi reſponſo.*

c *Quia Deus ſemper bonus*] *Procl. in Tim. l. 2. pag. 111. poſt medium. eadem quoque prima ipſius ratio fuerat mundi æternitati adſtruendæ, ut ex Philoponi reſponſione apparet: ubi & duo hæc exempla lucis & umbræ ab eodem allata diluit.*

d *Cælum mentem imitatur*] *hinc 13. Procli ratio ducta apud Philoponum. ſed de hoc Platonis effato vide Proclum in Tim.*

pag.

ſeptem reliquæ ab occaſu feruntur. Hujuſce cauſæ multæ aliæ ſunt, at illa non poſtrema; ne ſcilicet ſi velox orbium circumitio fiat, imperfecta generatio maneat. Sed cùm motus diverſus ſit, diverſam quoque corporum naturam eſſe oportet; & corpus cœleſte, neque comburere, neque frigefacere, neque aliud præter eà facere, quod quatuor elementorum proprium fuerit. Et cùm [e] Mundus ſphæricus ſit, cujus argumentum Zodiacus eſt; & cujuſcumq; orbis pars inferior medium ſit; ex omnibus namque partibus plurimùm diſtat; gravia deorſum, & in terram aguntur. Et hæc quidem omnia Dii conficiunt, mens ordinat, animus movet. Et de Diis hæc dicta ſunto.

τίαι δὲ τούτου πολλαὶ μὲν καὶ ἄλλαι, καὶ τὸ μὴ ταχείας τῆς περιόδου τῶν σφαιρῶν γινομένης ἀτελῆ τὴν γένεσιν εἶναι. διαφόρου δὲ τῆς κινήσεως οὔσης, διαφέρειν καὶ τὴν φύσιν τῶν σωμάτων ἀνάγκη· καὶ μήτε καίειν, μήτε ψύχειν τὸ οὐράνιον σῶμα, μηδὲ ἄλλό τι ποιεῖν, ἃ τῶν τεσσάρων ϛοιχείων. Σφαίρας δὲ οὔσης τοῦ Κόσμου· ὁ γὰρ Ζωδιακὸς δείκνυσι τοῦτο· ἐπειδὴ σφαίρας πάσης τὸ κάτω μέσον ἐϛί· πανταχόθεν γὰρ πλεῖϛον ἀφέϛηκε· τά τε βαρέα φέρεται κάτω, φέρεται δὲ εἰς γῆν. Ταῦτα δὲ πάντα ποιοῦσι μὲν Θεοὶ, τάττει δὲ Νοῦς, κινεῖ δὲ Ψυχή. Καὶ περὶ μὲν Θεῶν ἤδη προείρηται.

pag. 167. & Chalcidium p. 213. Plotinum Enn. 2. l. 2. & ex Plotino Macrob. in Somn. Scip. l. 1. c. 17.

e *Mundus ſphæricus*] *Procl. in Tim. p. 160. & ſeq. Chalcid. pag. 139. nam ſphærici cuivis noti.*

CAP. VIII.
De mente, & Animâ: & Animam immortalem eſſe.

ΚΕΦ. η.
Περὶ Νοῦ, καὶ ψυχῆς· καὶ ὅτι ἀθάνατος.

EST autem quædam vis eſſentiâ quidem inferior, ſed nobilior animo: ab [a] eſſentiâ habens, quòd ſit; animum verò ita perficiens, ut oculos

ΕΣτι δέ τις δύναμις, οὐσίας μὲν δευτέρα, ψυχῆς δὲ πρώτη, ἔχουσα μὲν ἐκ τῆς οὐσίας τὸ εἶναι, [1] τελειοῦσα δὲ τὴν ψυχὴν, ὥσπερ ἥλιος τὰς ὄψεις. τῶν δὲ [2] Ψυ-

a *Eſſentia, mens, anima*] *Proclus Elem. Theol. 20. & Theol. Plat. l. 1. c. 3. & l. 3. c. 6. hoſce gradus ordinéſque entium copioſè explicat.*

1 τελειοῦσα. Jambl. Segm. 5. c. 11. ψυχαὶ ἀπὸ νοῦ τελειοῦνται.

[a] Ψυχῶν αἱ μέν εἰσι λογικαὶ, καὶ ἀθάνατοι· αἱ δὲ ἄλογοι, καὶ θνηταί. καὶ αἱ μὲν ἐκ τῶν πρώτων, αἱ δὲ ἐκ τῶν δευτέρων παράγονται Θεῶν. πρῶτον δὲ ὅ,τι πέρ ἐστι Ψυχὴ ζητητέον. ᾧ τοίνυν διαφέρει τὰ ἔμψυχα τῶν ἀψύχων, τοῦτό ἐστι Ψυχή. διαφέρει δὲ κινήσει, αἰσθήσει, φαντασίᾳ, νοήσει. Ἔστιν ἄρα Ψυχὴ, ἄλογος μὲν ζωὴ αἰσθητικὴ καὶ φανταστικὴ· λογικὴ δὲ, αἰσθήσεως καὶ φαντασίας ἄρχουσα, καὶ λόγῳ χρωμένη. καὶ ἡ μὲν ἄλογος τοῖς σωματικοῖς ἕπεται πάθεσιν· ἐπιθυμεῖ γὰρ ἀλόγως, καὶ ὀργίζεται· ἡ δὲ λογικὴ τοῦ τε σώματος μετὰ λόγου καταφρονεῖ, καὶ πρὸς τὴν ἄλογον μαχομένη, κρατήσασα μὲν Ἀρετὴν, ἡττηθεῖσα δὲ, Κακίαν ποιεῖ. Ἀθάνατον δὲ αὐτὴν εἶναι ἀνάγκη, ὅτι τε γινώσκει Θεούς· θνητὸν δὲ οὐδὲν ἀθάνατον οἶδε· τῶν τε ἀνθρωπίνων πραγμάτων ὡς ἀλλοτρίων καταφρονεῖ, καὶ τοῖς σώμασιν, ὡς ἀσώματος ἀντιπέπονθε· καλῶν μὲν γὰρ καὶ νέων ὄντων ἁμαρτάνει, γηρώντων δὲ ἐκείνων ἀκμάζει. καὶ πᾶσα μὲν σπου-

[b] Sol. Animorum porrò alii ſunt rationis compotes, & immortales; alii expertes, mortaléſque: [c] primi ex primis, ſecundi ex ſecundis Diis producuntur. At primùm, quid ſit animus, inveſtigandum. Illud itaque animus erit, quo animata ab inanimatis differunt. Differunt autem motu, ſenſu, phantaſiâ, intelligentiâ. Eſt ergò animus rationis expers vita, ſenſibus ac viſis ſerviens: rationis compos, in ſenſus, ac phantaſiam dominans, & ratione utens. Et ratione quidem vacuus animus corporis ſequitur affectiones: deſiderat enim abſque ratione, & iraſcitur; at rationis compos corpus cum ratione aſpernatur, & cum animo rationis experte decertans, [d] ſuperior factus, virtutem; devictus, malitiam efficit. Hunc verò [e] immortalem eſſe neceſſe eſt, quòd Deos cognoſcat; mortalium autem nullum novit immortale: & res humanas ac ſi alterius eſſent contemnit, & [f] corpora incorporeus ipſe abhorret: quæ ſi pulcra ac recentia fuerint, delinquit; ſi ſenuerint illa, ipſe vireſcit. Et quilibet induſtrius

b *Mens ut Sol*] *vide inſignem Archytæ locum apud Jamblichum lib. 2. de ſectâ Pythag. cap. 4. quo inter alia Solem, mentémque comparat, & Procl. in Tim. l. 3. p. 183. in fine.*

c *Animi rationales à primis Deis*] *Alcinous principio, c. 23. Chalcidius in Tim. p. 230. & 276.*

d *Animus ſuperior virtutem*] *vide duo inſignia loca Theagis Pythag. ex libro de virtutibus apud Stobæum ſerm. 1. & Plotinum Enn. l. 1. c. 8.*

e *Anima immortalis, quia Deum cognoſcit*] *vide Plotin. Enn. 4. l. 7. cap. 10., Ariſtotelem, vel quiſquis eſt auctor, de Sap. Ægypt. lib. 12. c. 4 & 8.*

f *Quia adverſatur corpori*] *Marſ. Ficin. Theol. Plat. l. 9. c. 2. & 3.*

2 Jambl. Seg. 8. c. 6.

g *Quia*

animus [g] mente utitur: mens verò à corpore non gignitur. Quanam enim ratione, quæ mente carent, mentem gignent? Et quamvìs illi corpus tanquam inſtrumentum ſubſerviat, [h] in corpore tamen non eſt. Simili modo machinarum opifex in ipſis machinis nullus eſt; & nihilominùs machinarum pleræque, quas nemo tangit, ſede moventur. Quòd ſi per corpus ſæpenumerò à recto abducitur, non eſt cur miremur: namque artes inſtrumentis læſis operatione fruſtrantur.

σπουδαία ψυχὴ κέχρηται νῷ· νοῦν δὲ οὐδὲν σῶμα γεννᾷ· πῶς γὰρ ἂν τὰ ἀνόητα νοῦν γεννήσοι; ὀργάνῳ δὲ χρωμένη τῷ σώματι, [3] οὐκ ἔστιν ἐν τούτῳ· ὥσπερ οὐδὲ ὁ μηχανοποιὸς ἐν τοῖς μηχανοποιήμασι· καί τοι πολλὰ τῶν μηχανημάτων οὐδενὸς ἁπτομένου κινεῖται. εἰ δὲ ὑπὸ τοῦ σώματος παρατρέπεται [4] πολλάκις, θαυμάζειν οὐ δεῖ. καὶ γὰρ αἱ τέχναι τῶν ὀργάνων βλαβέντων, ἐνεργεῖν οὐκ ἂν δύναιντο.

g *Quia utitur mente*] *Ariſt. Theol. Ægypt. l.* 2. *c.* 8, 9, *&* 10.

h *Non incluſa corpori*] *ibid. c.* 1, 2. *&* 7. *& Plotin. Enn.* 1. *l.* 1. *c.* 3. *&* 4.

3 οὐκ ἔστιν ἐν τούτῳ. Methodius apud Photium hanc improbat Origenis opinionem, dicentis corpus eſſe ψυχῆς δεσμόν.

4 παρατρέπεται πολλ. de anima Jambl. Segm. 1. c. 7. ῥοπῇ καὶ σχέσει καὶ νεύσει κρατεῖται, ὀρέξεσί τε τοῦ χείρονος, καὶ οἰκειώσει τῶν δευτέρων κατέχεται. V. etiam Segm. 5. c. 2. Idem apud Stobæum Ecl. Phyſ. l. 1. p. 115. ex aliena ſententia — Σῶμα, ὡς ἔμψυχος οἴαξ —

CAP. IX.

De Providentiâ, Fato, & Fortunâ.

DEorum inſuper [a] Providentiam & ex his colligere licet. Unde enim Mundo ordo inditur, ſi nullum eſt, quod ordinat? Unde etiam illud erit, omnia alicujus causâ produci: animam ſcilicet rationis expertem, ut ſenſus ſit; rationis compotem, ut terra cohoneſtetur? Ex ipſa quoque erga naturam providentiâ, id

ΚΕΦ. θʹ.

Περὶ Προνοίας, καὶ Εἱμαρμένης, καὶ Τύχης.

ΤΗν δὲ τῶν Θεῶν Πρόνοιαν ἔστι μὲν καὶ ἐκ τούτων ἰδεῖν. Πόθεν γὰρ ἡ τάξις τῷ Κόσμῳ, εἴπερ μηδὲν ἦν τὸ τάττον; πόθεν δὲ τὸ πάντα τινὸς ἕνεκα γίνεσθαι, οἷον ἄλογον μὲν Ψυχὴν, ἵνα αἴσθησις ᾖ· λογικὴν δὲ, ἵνα κοσμῆται ἡ γῆ; Ἔστι δὲ καὶ ἐκ τῆς περὶ τὴν Φύσιν Προνοίας ἰδεῖν. τὰ μὲν γὰρ

a *De Providentiâ*] *Procl. Theol. Plat. l.* 1. *c.* 15. *p.* 39. *inſtar omnium erit.*

γὰρ ὄμματα διαφανῆ πρὸς τὸ βλέπειν κατεσκεύασαι· ἡ δὲ ῥὶς ὑπὲρ τὸ ςόμα, διὰ τὸ κρίνειν τὰ δυσώδη. τῶν δὲ ὀδόντων οἱ μέσοι μὲν ὀξεῖς, διὰ τὸ τέμνειν· οἱ δὲ ἔνδον πλατεῖς, διὰ τὸ τρίβειν τὰ σιτία. καὶ πάντα δὲ ἐν πᾶσιν οὕτω κατὰ λόγον ὁρῶμεν. Ἀδύνατον δὲ ἐν μὲν τοῖς ἐσχάτοις τοσαύτην εἶναι Πρόνοιαν, ἐν δὲ τοῖς πρώτοις μὴ εἶναι. αἵτε ἐν τῷ Κόσμῳ [1] μαντεῖαι, καὶ θεραπεῖαι σωμάτων γιγνόμεναι, τῆς ἀγαθῆς Προνοίας εἰσὶ τῶν Θεῶν. τὴν δὲ τοιαύτην περὶ τὸν κόσμον ἐπιμέλειαν οὐδὲν βουλομένους, οὐδὲ [2] ποιοῦντας τοὺς Θεοὺς ἡγητέον ποιεῖσθαι. ἀλλ᾽ ὥσπερ τῶν σωμάτων, τὴν δύναμιν ἐχόντων, αὐτῷ τῷ εἶναι ποιεῖ, ἃ ποιεῖ· οἷον ἥλιος φωτίζει, καὶ θάλπει αὐτῷ μόνῳ τῷ εἶναι· οὕτω πολὺ μᾶλλον ἡ τῶν Θεῶν Πρόνοια αὐτῇ τε ἀπόνως, καὶ τοῖς προνοουμένοις ἐπ᾽ ἀγαθῷ γίνεται. ὥςτε καὶ αἱ τῶν Ἐπικουρείων λέλυνται ζητήσεις. τὸ γὰρ θεῖον, φασὶν, οὐδὲ αὐτὸ πράγματα ἔχειν, οὐδὲ ἄλλοις παρέχειν. καὶ ἡ μὲν ἀσώματος περί τε τὰ σώματα, καὶ τὰς ψυχὰς Πρόνοια τῶν Θεῶν ἐςὶ τοιαύτη· ἡ δὲ ἐκ τῶν σωμάτων, καὶ ἐν τοῖς σώμασιν, ἑτέρα τε ταυ-

deprehendere poſſumus. Oculi quippe pellucidi ad videndum; nares ſuper os, ut malè olentia diſcernant; ex dentibus medii acuti conſtructi ſunt ad ſecandum, interiores plani ad alimenta comminuenda. Et hâc ratione omnia in omnibus non abſque ratione fieri conſpicimus. Fieri verò nequit, cùm in extremis hiſce tanta inſit providentia, in primis eam deficere. In Mundo prætereà [b] vaticinationes, & ſanationes corporum ex probâ Deorum providentiâ ſuccedunt. Similem autem erga Mundum curam, ac diligentiam à Diis neque aliquid inde ſperantibus, neque operantibus provenire cenſendum eſt; ſed ut corpora facultate prædita, quæcumque agunt ipsâ [c] ſubſtantiâ operantur: quemadmodum Sol, eo ſolùm quod eſt, illuminat, & calefacit: ſic multò magis Deorum providentia ſibi ipſi [d] abſque labore ac moleſtiâ, & rebus quæ providentiæ ſubſunt, bona ſuppeditat. His Epicureorum diſſolvuntur quæſtiones: Numen enim, inquiunt, neque ſibi, neque aliis moleſtiæ eſt. Atqui incorporea circa corpora & animos Deorum providentia hæc eſt: ſed quæ ex corporibus, & in corpori-

b *Vaticinia & ſanationes*] *Proclus in Timæum l.* 1. *p.* 49. *utramque hanc ſcientiam Minervæ, hoc eſt, providentiæ divinæ munera eſſe docet.*

c *Dii ipsâ ſubſtantiâ agunt*] *Procl. El. Theol.* 120, 121. & 122.

d *Providentia abſque labore*] *Proclus Theol. Plat. l.* 1. *c.* 15. *pag.* 41.

1 *μαντεῖαι.* Jambl. Segm. 3. c. 3.

2 ποιοῦντας. lego πονοῦντας.

c. Fa-

bus, diverſa ab eâ, [e] Fatum nuncupatur: quòd magis in corporibus illius ſeries illuceat, propter quam & ars Mathematica adinventa eſt. Non tantùm itaque ex Diis, ſed ex divinis quoque corporibus humana dirigi, & naturam potiſſimùm corpoream, rationi veritatíque conſonum eſt: ideóque ſanitatem, & ægritudinem; proſperas, adverſáſque fortunas pro cujuſque dignitate, inde provenire ratio dictat. At injuſtitias, & per laſciviam ac petulantiam commiſſa ſcelera ad Fatum referre, nos quidem probos, Deos verò nequam, ac ſceleſtos efficiet. Niſi quis illud reſpondere velit, Mundo in univerſum, & iis, qui naturâ Mundo reſpondent, omnia in bonum produci, ſed malè altum, educatúmque, vel naturam etiam imbecilliorem bona à Fato emanata in deterius mutare; quemadmodum Sol bonus ſit licèt, lippientibus tamen, ac febrientibus noxius ſit. Ad quid enim Maſſagetæ parentes vorant, Hebræi circumciduntur, Perſæ nobilitatem conſervant? Quomodo

ταύτης ἐςὶ, καὶ [3] Εἱμαρμένη καλεῖται, διὰ τὸ μᾶλλον τοῖς σώμασι φαίνεσθαι τὸν εἱρμόν· περὶ ἣν καὶ ἡ Μαθηματικὴ εὕρηται τέχνη. Τὸ μὲν οὖν μὴ μόνον ἐκ Θεῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν θείων σωμάτων διοικεῖσθαι τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, καὶ μάλιςα τὴν σωματικὴν φύσιν, εὔλογόν τε ἐςὶ καὶ ἀληθές. καὶ διὰ τοῦτο ὑγίειάν τε καὶ νόσον, εὐτυχίας τὲ καὶ δυςυχίας κατ' ἀξίαν ἐκεῖθεν γίνεσθαι, ὁ λόγος εὑρίσκει. τὸ δὲ ἀδικίας τε καὶ ἀσελγείας ἐκ τῆς Εἱμαρμένης διδόναι, ἡμᾶς μὲν ἀγαθοὺς, τοὺς δὲ Θεοὺς ποιεῖν ἔςι κακούς. εἰ μὴ ἄρα ἐκεῖνο λέγειν ἐθέλοι τὶς, ὡς ὅλως μὲν τῷ Κόσμῳ, καὶ τοῖς κατὰ φύσιν ἔχουσιν ἐπ' [4] ἀγαθῷ γίνεται πάντα· τὸ δὲ τραφῆναι κακῶς, ἢ τὴν φύσιν ἀσθενεςέρως ἔχειν τὰ παρὰ τῆς Εἱμαρμένης ἀγαθὰ εἰς τὸ χεῖρον μεταβάλλει. ὥσπερ τὸν [5] ἥλιον ἀγαθὸν ὄντα πᾶσι, τοῖς ὀφθαλμιῶσιν, ἢ πυρέσσουσι βλαβερὸν εἶναι συμβαίνει. διατί γὰρ Μασσαγέται μὲν τοὺς πατέρας ἐσθίουσιν, Ἑβραῖοι δὲ περιτέμνονται, Πέρσαι δὲ τὴν εὐγένειαν σώζουσι; πῶς δὲ Κρόνον

τὲ

e *Fatum in corporibus*] *Anima enim ſupra Fatum Platoni in Tim vide Procl p. 321. qui pag. ſeq. prolixè Platonis de Fato ſententiam explicat, & Chalcid. p. 235. cum ſequentibus.*

3 εἱμαρμένη — Jambl. apud Stobæum p. 204. Alexander Aphrod l. 2. de Anima ex Theophraſti Calliſthene idem teſtatur. egregia ſunt quæ ex Origene adfert Euſebius Præp. 6. V. Lipſium Philoſ. Stoicâ. Menagium ad Laertium p. 188.

4 hanc ſententiam Jamblichus pluribus locis explicat ut Segm. 1. c. 18. Segm. 2. c 4, 5, 6, &c.

5 apud Jambl. Segm. 1. c. 18.

τέ καὶ Ἄρην [6] κακοποιοὺς λέγοντες, πάλιν ποιοῦσιν ἀγαθοὺς, φιλοσοφίαν τὲ καὶ βασιλείαν, ϛρατηγίας τὲ καὶ θησαυροὺς εἰς ἐκείνους ἀνάγοντες; Εἰ δὲ τρίγωνα καὶ τετράγωνα λέξουσιν, ἄτοπον τὴν μὲν ἀνθρωπίνην ἀρετὴν πανταχοῦ τὴν αὐτὴν μένειν, τοὺς δὲ Θεοὺς ἐκ τῶν τόπων μεταβάλλεσθαι. τὸ δὲ καὶ πατέρων εὐγένειαν, ἢ δυσγένειαν προλέγειν, ὡς οὐ πάντα ποιούντων, τινὰ δὲ σημαινόντων μόνον τῶν ἀϛέρων διδάσκειν. Πῶς γὰρ ἂν τὰ πρὸ τῆς γενέσεως ἐκ τῆς γενέσεως γένοιτο; ὥσπερ τοίνυν Πρόνοια, καὶ Εἱμαρμένη ἐϛὶ, καὶ περὶ ἔθνη, καὶ πόλεις, ἔϛι δὲ καὶ περὶ ἕκαϛον ἄνθρωπον· οὕτω καὶ Τύχη, περὶ ἧς καὶ λέγειν ἀκόλουθον. Ἡ τοίνυν τὰ διάφορα, καὶ τὰ παρ' ἐλπίδα γινόμενα πρὸς ἀγαθὸν τάττουσα δύναμις τῶν Θεῶν, Τύχη νομίζεται. καὶ διὰ τοῦτο μάλιϛα κοινῇ τὰς πόλεις τὴν Θεὸν προσήκει τιμᾷν. πᾶσα γὰρ πόλις ἐκ διαφόρων πραγμάτων συνίϛαται. ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην δὲ

verò Saturnum, atque Martem maleficos pronunciantes, rurſus Philoſophiam, Regnum, rei militaris imperia, ac Theſauros ad illos deferentes, beneficos prædicant? Si [f] triangula, & quadrata afferant: abſurdum eſt, dum humana virtus ubicunque ſemper eadem perdurat, Deos ex locis immutari. At enim [g] parentum nobilitatem, aut ignobilitatem, prædicere, id ſtellas non omnia efficere, ſed nonnulla tantùm ſignificare docet. Quomodo enim quæ ante ortum ſunt, ex ipſo ortu fieri poterunt? Quemadmodum ergo Providentia, & Fatum circa nationes, & Urbes, tum etiam circa quemlibet hominem eſt; ita & [h] Fortuna, de quâ ſermonem habere ſeries orationis poſtulat. Igitur diverſa, ac præter expectationem accidentia ad bonum vis Deorum diſponens, Fortuna exiſtimatur; ideóque potiſſimùm Urbes hanc Deam honoribus afficere generatim universéque addecet. Quælibet enim Urbs ex diverſis rebus coaleſcit. Ea ſub Lunâ poteſtatem exercet;

τὴν

f *Si triangula] Plotin. Enn. 2. l. 3. cap. 3. hanc Aſtrologorum opinionem confutat, ut & Enn. 3. l. 1. c. 6. cœleſtia ex ſitu, aut adſpectuum diverſitate haudquaquam variari docet.*

g *Parentum nobilitatem] ſic Origenes apud Euſeb. Præp. Evang. lib. 6. pag. 291. & apud Philopon. in Hexa. l. 4. c. 19. & Chalcid. in Tim. p. 218. Plotin. Enn. 2. l. 3. c. 14. & Enn. 3. l. 1. c. 5.*

h *Fortuna] Proclus in Timæum pag. 59. Chalcid. pag. 249.*

6 κακοποιὺς —— hanc Genethliaologorum opinionem Jamblichus exagitat Segm. 1 cap. 18. Cæterùm de providentia Hieroclis fragmenta extant. laudatur quoque in hoc argumento Alexander Aphrodiſienſis à Cyrillo contra Julianum; penes me eſt fragmentum ejuſdem Alex. eâ de re Græcè nondum editum.

i *Si*

quando ſuper Lunam nihil omninò fortuitò accidit. At ſi [i] mali proſpero Fortunæ flatu utantur, probi inopiâ rerum laborent, admirandum haud eſt: illi enim maximi, hi nihili divitias æſtimant; & à malis quidem res proſperæ nihil unquam auferent de pravitate: probis ſola virtus ſuffecerit.

τὴν δύναμιν ἔχει. ἐπειδὴ ὑπὲρ σελήνην ὀυδὲ ἓν ἐκ Τύχης ἂν γένοιτο. Ἐι δὲ κακοὶ μὲν ἐυτυχοῦσιν, ἀγαθοὶ δὲ πένονται, θαυμάζειν οὐ δεῖ. οἱ μὲν γὰρ πάντα, οἱ δὲ ὀυδενὸς πλοῦτον ποιοῦσι. καὶ τῶν μὲν κακῶν ἡ ἐυτυχία, ὀυκ ἂν ἀφέλοι τὴν κακίαν, τοῖς δὲ ἀγαθοῖς ἡ ἀρετὴ μόνον ἀρέσκει.

i *Si malis proſpera Fortuna*] *Plotin. Enn.* 3. *l.* 2. *cap.* 6. 7. & 15.

CAP. X.

De Virtute, & Vitio.

DE [a] Virtute autem, & Vitio ſermones, eos quos de animo habuimus, rurſus expoſcunt. Namque dum rationis vacuus animus in ipſis corporibus iram ſtatim, ac cupidinem procreat, rationis particeps eorum præſes, tripartitum animum ex ratione, irâ, atque cupidine facit. Virtus autem rationis eſt prudentia, iræ fortitudo, cupidinis temperantia, & totius animi juſtitia: oportet ſiquidem rationem ea, quæ addecent dijudicare; iram rationis audientem, quæ videntur horribilia contemnere; cupidinem non quod volupe apparet, ſed quod cum ratione eſt, ſequi. Hæc dum ita ſe habent, vivendi ratio juſta evadit: etenim circa pe-

ΚΕΦ. ί.

Περὶ Ἀρετῆς, καὶ Κακίας.

ΟἹ δὲ περὶ τῆς Ἀρετῆς καὶ Κακίας λόγοι πάλιν τῶν περὶ Ψυχῆς δέονται. Τῆς γὰρ ἀλόγου ἰούσης εἰς τὰ σώματα, καὶ θυμὸν ἐυθὺς, καὶ ἐπιθυμίαν ποιούσης, ἡ λογικὴ τούτοις ἐφεστηκυία, τριμερῆ ποιεῖ τὴν ψυχὴν, ἐκ λόγου, καὶ θυμοῦ, καὶ ἐπιθυμίας. Ἀρετὴ δὲ, λόγου μὲν φρόνησις, θυμοῦ δὲ ἀνδρεία, ἐπιθυμίας δὲ σωφροσύνη, ὅλης δὲ τῆς ψυχῆς δικαιοσύνη. Δεῖ γὰρ τὸν λόγον κρίνειν τὰ δέοντα, τὸν δὲ θυμὸν λόγῳ πειθόμενον τῶν δοκούντων δεινῶν καταφρονεῖν, τὴν δὲ ἐπιθυμίαν μὴ τὸ φαινόμενον ἡδὺ, ἀλλὰ τὸ μετὰ λόγου διώκειν. Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, ὁ βίος γίνεται δίκαιος· [1] ἡ γὰρ περὶ χρήματα

a *De virtutibus*] *Inſignis diſſertatio* 32. *Procli in R. P. Plat. p.* 407. *vide & ipſum Plat. de R. P. l.* 4. *Alcinoum c.* 28. *& Apuleium l.* 1. *de dogm. Plat.*

1 Jambl. apud Stobæum lib. Ethic. Ecl. c. ultimo.

ματα δικαιοσύνη, μικρόν τι μέρος ἐςὶν Ἀρετῆς. Καὶ διὰ τοῦτο ἐν μὲν τοῖς πεπαιδευμένοις, πάσας ἐςὶν ἰδεῖν, ἐν δὲ τοῖς ἀπαιδεύτοις, ὁ μὲν ἐςιν ἀνδρεῖος, καὶ ἄδικος· ὁ δὲ σώφρων, καὶ ἀνόητος· ὁ δὲ φρόνιμος, καὶ ἀκόλαςος· ὥσπερ οὐδὲ ἀρετὰς προσήκει καλεῖν, λόγου τε ἐςερημένας, καὶ ἀτελεῖς οὔσας, καὶ τῶν ἀλόγων τισὶ παραγινομένας. Ἡ δὲ Κακία ἐκ τῶν ἐναντίων θεωρείσθω· λόγου μὲν ἄνοια, θυμοῦ δὲ δειλία, ἐπιθυμίας δὲ ἀκολασία, ὅλης δὲ τῆς ψυχῆς ἀδικία. Γίνονται δὲ αἱ μὲν Ἀρεταὶ ἐκ πολιτείας ὀρθῆς, καὶ τοῦ τραφῆναι καλῶς, καὶ παιδευθῆναι. αἱ δὲ Κακίαι ἐκ τῶν ἐναντίων.

cunias juſtitia, pars eſt puſilla virtutis; ideóque in catis, eruditiſque hominibus omnes aſpicies; in ignaris, atque incultis, hic fortis eſt, & injuſtus; alius temperans, & mente captus; ille prudens, & intemperans: quas quidem neque virtutes meritò dixeris, dum ratione deſtituuntur, nec partibus ſuis abſolutæ ſunt, & in animantibus etiam rationis expertibus illuceſcunt. Vitium ex oppoſitis conſideratur; rationis inſipientia, iræ pavor, cupidinis intemperantia, totius denique animi injuſtitia. [b] Naſcuntur porrò Virtutes ex rectâ vivendi ratione, rectâque educatione, ac inſtitutione: Vitia ex contrariis.

b *Naſcuntur virtutes ex rectâ vivendi*] *ad virtutis acquiſitionem plurimum conferre, ut in Rep. bonis legibus inſtructâ quis naſcatur, cum Pythagorâ & Platonis ſchola cenſet Salluſtius: quam in rem vide inſignem Hippodami Pythagorei locum ex lib. de felicit. apud Stobæum ſerm.* 101. *ubi virtutem, & felicitatem ab hac Eunomiâ, ut vocat, pendere docet: hac illi cornu Amaltheæ, unde bona omnia in vitam promanant. Timæum quoque hoc nomine laudat Plato, quòd in tali Civitate natus. vide Procl. in Tim. l.* 1. *p.* 22.

ΚΕΦ. ιά.

Περὶ ὀρθῆς Πολιτείας, καὶ φαύλης.

Καὶ αἱ Πολιτεῖαι δὲ κατὰ τὴν τριμέρειαν γίνονται τῆς ψυχῆς. ἐοίκασι γὰρ οἱ μὲν ἄρχοντες τῷ λόγῳ, οἱ δὲ ςρατιῶται τῷ θυμῷ,

CAP. XI.

De probâ, improbáque Republicâ.

[a] Rerum autem publicarum formæ ex tripartito animo comparantur. Namque qui principatum obtinent, rationi aſſimilantur; milites iræ; ple-

a *Rerump. formæ*] *Procl. in Tim. lib.* 1. *pag.* 11. *& Chalcid. p.* 326. *& ipſe Plato lib.* 4. *de R. P. & principio lib.* 8. *vide & Plotinum. En.* 4. *l.* 4. *c.* 17. *p.* 410. *ubi egregiè ad animum transfert.*

a *Unde*

bes cupiditatibus. Ubi ergò ex ratione cuncta peraguntur, & omnium optimus imperat, Regnum oritur: ubi ex ratione & irâ uno plures dominantur, optimorum dominium eſt: ubi ex cupidine gubernantur, & honores commodorum intuitu deferuntur, hæc Reſpublica Timocratia vocatur. Contraria verò Regno Tyrannis; illa enim ex ratione omnia; hæc nihil ex ratione perficit. Optimatum dominio paucorum dominium; quòd non optimi quique ſed pauci, iique peſſimi gubernant. Timocratiæ Democratia; quòd non qui facultatibus præcellunt, ſed multitudo omnia ad nutum moderatur.

θυμῷ, οἱ δὲ δῆμοι ταῖς ἐπιθυμίαις. Καὶ ὅπου μὲν κατὰ λόγον πράττεται πάντα, καὶ ὁ πάντων ἄριϛος ἄρχει, Βασιλεία γίνεται· ὅπου δὲ κατὰ λόγον τε καὶ θυμὸν πλείους ἑνὸς ἄρχουσιν, Ἀριϛοκρατίαν εἶναι συμβαίνει· ὅπου δὲ κατὰ ἐπιθυμίαν πολιτεύονται, καὶ αἱ τιμαὶ πρὸς τὰ χρήσιμα γίνονται, Τιμοκρατία ἡ τοιαύτη πολιτεία καλεῖται. ἐναντία δὲ, Βασιλείᾳ μὲν Τυραννίς· ἡ μὲν γὰρ μετὰ λόγου πάντως, ἡ δὲ οὐδὲν κατὰ λόγον ποιεῖ. Ἀριϛοκρατίᾳ δὲ Ὀλιγαρχία· ὅτι οὐχ οἱ ἄριϛοι, ἀλλ' ὀλίγοι κάκιϛοι ἄρχουσιν. Τιμοκρατίᾳ δὲ Δημοκρατία, ὅτι οὐχ οἱ τὰς οὐσίας ἔχοντες, ἀλλ' ὁ δῆμος κύριός ἐϛι πάντων.

Cap. XII.

[a] *Unde mala oriantur: & mali naturam nullam eſſe.*

Sed quanam ratione cùm Dii boni ſint, omniaque ipſi operentur, mala ſunt in Mundo? Aut primùm id dicere de-

ΚΕΦ. ιβ΄.

[1] Πόθεν τὰ κακά· καὶ ὅτι κακοῦ φύσις οὐκ ἔϛιν.

Ἀλλὰ πῶς Θεῶν ἀγαθῶν ὄντων, καὶ πάντα ποιούντων, τὰ κακὰ ἐν τῷ Κόσμῳ; ἢ πρῶτον μὲν αὐτὸ τοῦτο ῥητέον, ὅτι

a *Unde mala*] *Procl. in Tim. pag.* 113. *Jambl. Theol. Æg. ſeg.* 4. *cap.* 6. 7. 8. 9. *&* 10. *Max. Tyr. diſſ.* 25. *Dionyſ. Areop. div. nom. c.* 4.

1 πόθεν τὰ κακά. De hac quæſtione egêre Porphyrius, Jamblichus in l. de Myſteriis, Julianus, Theophraſtus in *Metaph.* Simplicius in Epictetum. ex noſtris Maximus, Origenes, Methodius, Theodoretus, *Æneas* Gaz. Nemeſius, Auguſtinus, Lollinus Alloyſius, Mericus Caſaubonus, & quotquot περὶ ἀρχῶν & ὕλης ſcripsêre. Nota autem quod idem opus ſit, quod Maximo, Origeni, & Methodio tribuitur. Ego verò Maximi eſſe puto, fretus Euſebii & Hieronymi teſtimonio; nam Dialogi de fide (in quibus bona

ὅτι Θεῶν ἀγαθῶν ὄντων, καὶ πάντα ποιούντων, κακοῦ φύσις οὐκ ἔστιν, ἀπουσίᾳ δὲ ἀγαθοῦ γίνεται. ὥσπερ καὶ σκότος αὐτὸ μὲν οὐκ ἔστιν, ἀπουσίᾳ δὲ φωτὸς γίνεται. ἀνάγκη δὲ εἴ περ ἔστιν, ἢ ἐν Θεοῖς εἶναι, ἢ νοῖς, ἢ ψυχαῖς, ἢ σώμασιν. ἀλλ' ἐν μὲν Θεοῖς οὐκ ἔστιν· ἐπειδὴ πᾶς Θεὸς ἀγαθός. εἰ δὲ νοῦν τις φησὶ κακὸν, νοῦν ἀνόητον λέγει· εἰ δὲ ψυχὴν, χείρονα ποιήσει σώματος· πᾶν γὰρ σῶμα καθ' ἑαυτὸ κακίαν οὐκ ἔχει. εἰ δὲ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, ἄλογον, κεχωρισμένα μὲν μὴ εἶναι κακὰ, συνελθόντα δὲ κακίαν ποιεῖν. Εἰ δὲ Δαίμονάς τις λέγει [2] κακοὺς, εἰ μὲν ἐκ Θεῶν τὴν δύναμιν ἔχουσιν, οὐκ ἂν εἶεν κακοί· εἰ δὲ ἀλλαχόθεν, οὐ πάντα ποιοῦσιν οἱ Θεοί. Εἰ δὲ μὴ πάντα ποιοῦσιν, ἢ βουλόμενοι οὐ δύνανται, ἢ δυνάμενοι οὐ βούλονται·

bemus, cùm Dii boni ſint, & omnia perficiant, mali naturam haud eſſe, ſed boni abſentiâ adeſſe; quemadmodum tenebræ ex ſe ipſæ nullæ ſunt, ſed carentiâ luminis procreantur. Quòd ſi daretur, neceſſariò aut in Diis, aut in mentibus, aut in animis, aut corporibus eſſet. At in Diis non eſt; cùm Deus quilibet bonus ſit. Quod ſi quis mentem diceret malam, mentem abſque mente fateretur: ſi animum, corpore deteriorem animum affirmaret: nullum namque corpus in ſe malum habet: ſi ex corpore & animo aſſeverârit; abſonum erit, quæ ſeparata mala non ſunt, ipſa coitione mala fieri dicere. Porrò ſi quiſpiam [b] Dæmonas malos fateretur, illi, ſi à Diis vires ſumunt, mali non erunt; ſi aliunde, non omnia ergò Dii producunt. Quòd ſi non omnia producunt, aut volentibus vires non ſuppetunt; aut cùm

ὧν οὐ-

ejus pars continetur) non videntur eſſe Origenis; & quod ad Methodium ſpectat (cui id Photius tribuit) ait Valeſius multa in Photio, non eſſe Photii.

b *Dæmones mali*] *Ita non ſolùm Chriſtiani, ſed & Porphyrius apud Proclum in Timæum l. 1. p. 24. & 53. ſed in primis vide Euſebium Præp. Evang. l. 4. c. 15. &c. & 22. & 23. tum quoque Jamb. de Ægypt. Theol. ſeg 3. c. 32. & ſeg. 4. cap. 7. & Dionyſ. Areop. div. nom. c. 4. ſect. 18. & 23.*

2 Δαίμονας κακούς. quod ſint mali fatentur omnes; φύσει malos Chaldæi apud Plutarchum de Iſide, & Damaſcium; eorúmque principem Arimanium ſtatuunt: ex Chaldæorum mente Jamblichus Segm. 3. c. 31. Δαίμονας πονηροὺς ἀντὶ θεῶν εἰσκρίνοντα, οὓς δὴ καὶ καλοῦσιν ἀντιθέους, & alibi. V. Origenem περὶ ἀρχῶν. Eorum lapſum & pœnas videtur Empedocles agnoviſſe, apud Plutarchum,

Αἰθέριον μὲν γάρ σφε μένος πόντονδε διώκει,
Πόντος δ' ἐς χθονὸς οὖδας ἀπέπτυσε, γαῖα δ' ἐς αὖθις
Ἠελίου ἀκάμαντος, ὁ δ' αἴθερος ἔμβαλε δίναις.
Ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται, στυγέουσι δὲ πάντες.

Jambl. Segm 2. c. 7. inter malos dæmonas quoſdam τιμωροὺς ponit, dicitque in apparitionibus τὰ εἴδη τῶν τιμωρειῶν ἐμφαίνειν; & animæ ἀποκεκαθαρμένης πύρινον εἶναι τύπον.

c *Circ.*

facultas adeſt, nolunt. Sed neutrum Deo convenit. Nihil itaque in mundo naturâ malum eſſe ex his facilè deprehendes. Verùm [c] circa hominum, eorúmque non omnium operationes, nec ſemper mala videntur. Quòd ſi propter ipſum malum homines delinquerent, ipſa utique natura mala eſſet; ſed cùm adulterans, adulterium quidem malum, voluptatem bonam; homicida, cædem quidem malam, ſed pecunias bonas exiſtimat; & qui perniciem hoſtibus affert, perniciem quidem afferre malum, ulciſci verò inimicum bonum, & hâc ratione animus delinquit; [d] bonitatis ergò cauſâ mala ſubſequuntur, quemadmodum, dum lumen abeſt, tenebræ, quæ naturâ nullæ ſunt, irrepunt. Delinquit ergò animus, quia bonum appetit, ſed circa bonum aberrat, quòd prima eſſentia non eſt. Sed ne aberret, & ſi aberrârit, adhibitis remediis reſipiſcat, plurima Deos machinari deprehendes. Etenim artes, ſcientiæ, diſciplinæ, virtutes, precationes, ſacrificia, ceremoniæ, leges, rerum publicarum inſtitutiones, judicia, & punitiones ad impediendos animos, ne delinquant, inventæ ſunt; & corpore egreſſos Dii expiatores, ac Dæmones à ſceleribus purgant.

ὧν οὐδέτερον πρέπει Θεῷ. Ὅτι μὲν οὖν οὐδὲν ἐν τῷ Κόσμῳ φύσει κακὸν, ἐκ τούτων ἐςὶν ἰδεῖν. Περὶ δὲ τὰς τῶν ἀνθρώπων ἐνεργείας, καὶ τούτων οὐ πάντων, οὐδὲ ἀεὶ φαίνεται τὰ κακά. Ταῦτα δὲ εἰ μὲν δι' αὐτὸ τὸ κακὸν ἡμάρτανον ἄνθρωποι, αὐτὴ ἂν ἦν ἡ φύσις κακή· εἰ δὲ ὁ μὲν μοιχεύων, τὴν μὲν μοιχείαν ἡγεῖται κακὸν, τὴν δὲ ἡδονὴν ἀγαθόν· ὁ δὲ φονεύων, τὸν μὲν φόνον ἡγεῖται κακὸν, τὰ δὲ χρήματα ἀγαθά· ὁ δὲ ἐχθρὸν κακῶς ποιῶν, τὸ μὲν κακῶς ποιῆσαι, κακὸν, τὸ δὲ τὸν ἐχθρὸν ἀμύνασθαι, ἀγαθόν. καὶ πάντα οὕτως ἁμαρτάνει ψυχὴ, καὶ δι' ἀγαθότητα γίνεται τὰ κακά· ὥσπερ διὰ τὸ φῶς μὴ εἶναι, γίνεται σκότος φύσει μὴ ὄν. ἁμαρτάνει μὲν οὖν ψυχὴ, ὅτι ἐφίεται ἀγαθοῦ· πλανᾶται δὲ περὶ τὸ ἀγαθὸν, ὅτι μὴ πρώτη ἐςὶν οὐσία. ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ πλανᾶσθαι, καὶ πλανηθεῖσαν θεραπεύεσθαι, πολλὰ παρὰ Θεῶν γινόμενα ἐςιν ἰδεῖν. καὶ γὰρ Τέχναι, καὶ Ἐπιςῆμαι, καὶ Ἀρεταὶ, Εὐχαί τε, καὶ Θυσίαι, καὶ Τελεταὶ, Νόμοι τε, καὶ Πολιτεῖαι, Δίκαι τε, καὶ Κολάσεις, διὰ τὸ κωλύειν ψυχὰς ἁμαρτάνειν ἐγένοντο· καὶ τοῦ σώματος ἐξελθούσας Θεοὶ καθάρσιοι, καὶ Δαίμονες τῶν ἁμαρτημάτων καθαίρουσι.

ΚΕΦ.

c *Circa hominum operationes*] *Proclus in Timæum p. 116. Plotin. Enn. 3. l. 2. cap. ult. malis hiſtrionibus homines comparat.*

d *Bonitatis cauſâ malum*] *Plotin. Enn. 3. l. 3. c. 4. pag. 258. Dionyſ. Areop. div. nom. c. 4.*

ΚΕΦ. ιγ'.

Πῶς τὰ ἀΐδια λέγεται γίγνεσθαι.

ΠΕρὶ μὲν οὖν Θεῶν, καὶ Κόσμου, καὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων τοῖς μήτε διὰ φιλοσοφίας ἀχθῆναι δυναμένοις, μηδὲ τὰς ψυχὰς ἀνιάτοις, ἀρκέσει ταῦτα. [1] Περὶ δὲ τοῦ μὴ γενέσθαι ταῦτα ποτέ, μηδὲ ἀλλήλων χωρίζεσθαι, λείπεται λέγειν· ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς λόγοις ὑπὸ τῶν πρώτων τὰ δεύτερα εἴπομεν γίνεσθαι. Πᾶν τὸ γινόμενον, ἢ τέχνῃ, ἢ φύσει, ἢ κατὰ δύναμιν γίνεται. τὰ μὲν οὖν κατὰ τέχνην, ἢ φύσιν ποιοῦντα, πρότερα εἶναι τῶν ποιουμένων ἀνάγκη· τὰ δὲ κατὰ δύναμιν μεθ' ἑαυτῶν συνίστησι τὰ γινόμενα· ἐπειδὴ καὶ τὴν δύναμιν ἀχώριστον ἔχει. ὥσπερ δὴ ἥλιος μὲν φῶς, πῦρ δὲ θερμότητα, χιὼν δὲ ψυχρότητα. εἰ μὲν οὖν τέχνῃ τὸν Κόσμον ποιοῦσι Θεοί, οὐ τὸ εἶναι, τὸ δὲ τοιόνδε εἶναι ποιοῦσι. πᾶσα γὰρ τέχνη τὸ εἶδος ποιεῖ. πόθεν οὖν τὸ εἶναι τῷ Κόσμῳ; εἰ δὲ φύσει, πῶς τὸ φύσει ποιοῦν, ἑαυτοῦ τι δίδωσι τῷ γινομένῳ; ἀσωμάτων δὲ τῶν Θεῶν ὄντων, ἐχρῆν καὶ τὸν Κόσμον ἀσώματον εἶναι. Εἰ δὲ τοὺς Θεοὺς σώματα λέγοι τὶς, πόθεν τῶν ἀσωμάτων ἡ δύναμις; εἰ δὲ τοῦτο συγχωρήσαιμεν, φθειρομένου τοῦ Κόσμου τὸν ποιήσαντα

CAP. XIII.

Quonam modo ſempiterna fieri dicantur.

DE Diis itaque, & Mundo, & rebus humanis iis, qui per Philoſophiam ſublevari non poſſunt, nec immedicabiles animis ſunt, hæc ſufficiant. Hæc autem nunquam fuiſſe facta, neque à ſeipſis ſeparari, reliquum eſt ut dicamus: quandoquidem nos ipſi ſuprà diximus, à primis ſecunda procreari. Omne quod fit, aut arte, aut naturâ, aut facultate quadam fit. Quæ igitur arte, aut naturâ operantur, ea præcedere, quæ efficiuntur, neceſſe eſt; quæ facultate, res ipſas unâ ſecum producunt; quandoquidem facultatem, quæ ſeparari nequit, ſecum habent; veluti ſol lumen, ignis caliditatem, nix frigiditatem. Si itaque arte Mundum Dii producunt, non ut ſit, ſed ut talis ſit, efficiunt. Nam quælibet ars ſpeciem edit. Undénam ergo Mundo, ut ſit? Quod ſi naturâ; quomodo quod naturâ agit, ex ſemetipſo aliquid rei effectæ impartitur? & cùm Dii incorporei ſint, oportebat & Mundum incorporeum eſſe. Quòd ſiquis Deos corporeos dixerit, undénam incorporeorum facultas? Et ſi id concederemus; corrupto Mun-

1 περὶ ϡ τῶν. l. τοῦ ——

a Dii

do, ejuſdem etiam opifex neceſſariò corrumperetur, ſi naturâ ille quidem agit. Si ergò neque arte, neque naturâ Mundum Dii producunt, ſequitur facultate tantùm producere. Et omne quod facultate producitur, unà cum eo, quod facultatem habet, ſubſiſtit. Neque hâc ratione producta corrumpi unquam poſſunt, niſi quis facultate producentem privaverit. Quapropter qui Mundum corruptioni obnoxium tradunt, Deos eſſe planè negant: aut Deos eſſe aſſerentes, Deum imbecillem fatentur. Qui ergò facultate efficit univerſa, univerſa ſimul ſecum ſubſiſtere facit. Et cùm maxima facultas ſit, non homines & animantia modò producenda erant, ſed Dii, & homines, & Dæmones; & quantum noſtram naturam primus Deus præcellit, tantò plures medias inter nos & ipſum facultates eſſe oportet. Quæcunque enim plurimùm inter ſe diſtant, plurima inter ſe media habent.

τα φθείρεσθαι ἀνάγκη, εἴπερ κατὰ φύσιν ποιεῖ. εἰ δὲ μὴ τέχνῃ, μηδὲ φύσει τὸν Κόσμον ποιοῦσι Θεοὶ, Δυνάμει λείπεται μόνον. πᾶν δὲ τὸ δυνάμει γινόμενον τῷ τὴν δύναμιν ἔχοντι συνυφίσταται. καὶ οὐδὲ ἀπολέσθαι ποτὲ τὰ οὕτως γινόμενα δύναται, εἰ μή τις τοῦ ποιοῦντος ἀφέλοι τὴν δύναμιν. ὥστε οἱ τὸν Κόσμον φθείροντες, Θεοὺς μὴ εἶναι λέγουσιν· ἢ Θεοὺς εἶναι λέγοντες, τὸν Θεὸν ποιοῦσιν ἀδύνατον. δυνάμει μὲν οὖν πάντα ποιῶν ἑαυτῷ συνυφίστησι πάντα. μεγίστης δὲ τῆς δυνάμεως οὔσης, οὐκ ἀνθρώπους ἔδει καὶ ζῶα μόνον ποιεῖν, ἀλλὰ Θεούς τε καὶ ἀνθρώπους, καὶ Δαίμονας. καὶ ὅσῳ τῆς ἡμετέρας φύσεως διαφέρει ὁ πρῶτος Θεὸς, τοσούτῳ πλείους εἶναι τὰς μεταξὺ ἡμῶν τε κἀκείνου δυνάμεις ἀνάγκη. πάντα γὰρ πλεῖστον ἀλλήλων κεχωρισμένα πολλὰ ἔχει τὰ μέσα.

CAP. XIV.

Quanam ratione Dii, qui non immutantur, iraſci, & mulceri dicuntur.

QUòd ſi quis Deos [a] immutabiles eſſe rationi verita-

ΚΕΦ. ιδʹ.

[1] Πῶς οἱ Θεοὶ μὴ μεταβαλλόμενοι, ὀργίζεσθαι καὶ θεραπεύεσθαι λέγονται.

Εἰ δέ τις τὸ μὲν Θεοὺς μὴ μεταβάλλεσθαι εὔλογόν τε ἡγεῖται

a *Dii immutabiles*] *Adde Jamblich. Theol. Ægypt. ſeg. 1. c. 12.*

1 Hujus capitis negotium pluribus exequitur Jambl. (unde fortè Salluſtius) S. 1. c. 13. S. 8. c. 8. Heraclitus apud eundem S. 1. c. 11. ἄκεα vocat ſacra,

γεῖται καὶ ἀληθὲς, ἀπορεῖ δὲ πῶς ἀγαθοῖς μὲν χαίρουσι, κακοὺς δὲ ἀποςρέφονται· καὶ ἁμαρτάνουσι μὲν ὀργίζονται, θεραπευόμενοι δὲ ἵλεω γίνονται, ῥητέον, ὡς οὐ χαίρει Θεός· τὸ γὰρ χαῖρον, καὶ λυπεῖται. οὐδὲ ὀργίζεται· πάθος γὰρ καὶ τὸ ὀργίζεσθαι. οὐδὲ δώροις θεραπεύεται· ἡδονῇ γὰρ ἂν ἡττηθείη. οὐδὲ θέμις ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, οὔτε καλῶς, οὔτε κακῶς ἔχειν τὸ Θεῖον. Ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἀγαθοί τε εἰσὶν ἀεὶ, καὶ ὠφελοῦσι μόνον· βλάπτουσι δὲ οὐδέποτε, κατὰ τὰ αὐτὰ ὡσαύτως ἔχοντες· ἡμεῖς δὲ ἀγαθοὶ μὲν ὄντες δι' ὁμοιότητα Θεοῖς συναπτόμεθα, κακοὶ δὲ γενόμενοι δι' ἀνομοιότητα χωριζόμεθα· καὶ κατ' ἀρετὰς ζῶντες, ἐχόμεθα τῶν Θεῶν, κακοὶ δὲ γενόμενοι ἐχθροὺς ἡμῖν ποιοῦμεν ἐκείνους. οὐκ ἐκείνων ὀργιζομένων, ἀλλὰ τῶν ἁμαρτημάτων Θεοὺς μὲν ἡμῖν οὐκ ἐώντων ἐλλάμπειν, Δαίμοσι δὲ κολαςικοῖς συναπτόντων. Εἰ δὲ Εὐχαῖς, καὶ Θυσίαις λύσιν τῶν ἁμαρτημάτων εὑρίσκομεν, καὶ τοὺς Θεοὺς θεραπεύομεν, καὶ μεταβάλλομεν, ἀλλὰ διὰ τῶν δρωμένων, καὶ τῆς πρὸς τὸ Θεῖον ἐπιςροφῆς τὴν ἡμετέραν κακίαν ἰώμενοι, πάλιν τῆς τῶν Θεῶν ἀγαθότητος ἀπολαύομεν, ὥς τε ὅμοιον τὸν Θεὸν λέγειν τοὺς κακοὺς ἀπο- [a]

ςρέ-

tíque conſonum ducens, dubitat, quomodo illi bonis quidem lætantur, mala averſantur, & delinquentibus item iraſcuntur, & delinitionibus redduntur propitii: dicendum eſt, Deum omnino non lætari; namque quod lætatur, & moerore afficitur: neque iraſci; iraſci enim motus animi: neque mulceri muneribus; id enim eſſet delectationibus vinci: neque fas eſſe ex rebus humanis Numen vel benè, vel malè ſe habere. Sed illi quidem boni ſunt ſemper, & tantùm benefici; noxii nunquam, ſemperque in omnibus eodem modo ſe habent. Nos verò dum ſumus boni, propter ſimilitudinem Diis conjungimur; dum mali, propter diſſimilitudinem, ab iis ſeparamur: & dum ex virtute vivimus, Diis adhæremus; dum vitiis inquinamur, nobis illos hoſtes comparamus; non quòd illi iraſcantur, ſed quòd delicta Deos impediunt, ne nobis illuceant, & Dæmonibus tortoribus dedunt. Si verò precibus & ſacrificiis delictorum veniam conſequamur, Deóſque placemus & convertamus, hujuſmodi operibus, & noſtrâ ad Deum converſione noſtris malis curationem adhibentes, rursùs divinæ bonitatis participes efficimur. Quare idem erit dicere, Deum malos

ſacra, quaſi τὰς ψυχὰς ἐξάγοντες ἀφαρπαζόμενα τῶν ἐν τῇ γενέσει συμφορῶν.

[a] Similia (fortè ex Salluſtio) Simplicius ad Epictetum, c. 28.

a De

averſari, & ſolem oculis privatis abſcondi.

ϛρέφεσθαι, καὶ τὸν ἥλιον τοῖς ἐϛερημένοις τῶν ὄψεων κρύπτεσθαι.

CAP. XV.

ΚΕΦ. ιέ.

Quare Deos nullius indigentes honoramus.

1 Διατί ἀνενδεεῖς ὄντας τοὺς Θεοὺς τιμῶμεν.

EX his de [a] Sacrificiis, aliiſque quæ in Deorum cultum conamur, dubitatio ſolvitur. Numen etenim ipſum nullius indiget; cultus verò atque honores, noſtri commodi tantùm gratiâ deferuntur: & cùm providentia Deorum quaquaverſum ſit diffuſa, habitudine ſolùm, ut recipi poſſit, opus eſt; Habitudo verò omnis imitatione & ſimilitudine comparatur; quare Templa quidem Cœlum, Aræ Terram imitantur, Statuæ vitam, ideóque animantibus ſimiles ſunt; preces intellectuale *imitantur*; characteres, ſuperiores poteſtates, quæ verbis exprimi nequeunt; herbæ, ac lapides materiam; animalia quæ ſacrificantur, vitam in nobis, ſed rationis expertem. Ex his omnibus, nihil ultrà Diis accedit: quid enim Deo ultrà accedere poteſt? Sed nobis cum illis conjunctio ſequitur.

ἘΚ δὲ τούτων καὶ ἡ περὶ Θυσιῶν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς Θεοὺς γινομένων λέλυται ζήτησις. Αὐτὸ μὲν γὰρ τὸ Θεῖον ἀνενδεές· αἱ δὲ τιμαὶ τῆς ἡμετέρας ὠφελείας ἕνεκα γίνονται. καὶ ἡ μὲν Πρόνοια τῶν Θεῶν διατείνει πανταχῆ, ἐπιτηδειότητος δὲ μόνον πρὸς ὑποδοχὴν δεῖται. πᾶσα δὲ ἐπιτηδειότης, μιμήσει, καὶ ὁμοιότητι γίνεται. διὸ οἱ μὲν ναοὶ τὸν οὐρανὸν, οἱ δὲ βωμοὶ μιμοῦνται τὴν γῆν, τὰ δὲ ἀγάλματα τὴν ζωὴν, καὶ διὰ τοῦτο ζώοις ἀπείκασαι, αἱ δὲ εὐχαὶ τὸ νοερὸν, οἱ δὲ χαρακτῆρες τὰς ἀῤῥήτους ἄνω δυνάμεις, βοτάναι δὲ καὶ λίθοι τὴν ὕλην, τὰ δὲ θυόμενα ζῶα τὴν ἐν ἡμῖν ἄλογον ζωήν. Ἐκ δὲ τούτων ἁπάντων τοῖς μὲν Θεοῖς πλέον οὐδέν· τί γὰρ ἂν πλέον γένοιτο Θεῷ; ἡμῖν δὲ πρὸς ἐκείνους γίνεται συναφή.

ΚΕΦ.

a *De ſacrificiis*] *de totâ ſacrificiorum ratione vide Jamblich. ſeg. 5. ſed ad poſteriorem hujus capitis partem dicti ſeg. c. 24. & 25. & Procl. in Tim. l. 1. p. 14. poſt medium.*

1 In hoc capite, Jamblichi plura habes capp. contracta ex Segm. 5. de ſacrificiorum uſu. Vid. Porphyrium 2. περὶ ἀποχ. S. 24. Simplicium ad Epict. c. 28. Vide autem *Athenag. Leg.* de fraudibus malorum dæmonum in ſacrificiis ——

1 Hæc

ΚΕΦ ιϛʹ.

Cap. XVI.

1 Περὶ Θυσιῶν, καὶ τῶν ἄλλων τιμῶν· ὅτι Θεοὺς μὲν οὐδὲν, ἀνθρώπους δὲ ὠφελοῦμεν.

De ſacrificiis, aliiſque honoribus, quibus, Diis nullo, hominibus commodo ſumus nonnullo.

Ἄξιον δὲ οἶμαι περὶ Θυσιῶν βραχέα προσθεῖναι. πρῶτον μὲν ἐπειδὴ πάντα παρὰ Θεῶν ἔχομεν, δίκαιον δὲ τοῖς διδοῦσι τῶν διδομένων ἀπάρχεσθαι, χρημάτων μὲν δι' ἀναθημάτων, σωμάτων δὲ διὰ κόσμου, ζωῆς δὲ διὰ θυσιῶν ἀπαρχόμεθα. ἔπειτα αἱ μὲν χωρὶς θυσιῶν εὐχαὶ, λόγοι μόνον εἰσὶν, αἱ δὲ μετὰ θυσιῶν ἔμψυχοι λόγοι· τοῦ μὲν λόγου τὴν ζωὴν δυναμοῦντος, τῆς δὲ ζωῆς τὸν λόγον ψυχούσης. Ἔτι παντὸς πράγματος εὐδαιμονία ἡ οἰκεία τελειότης ἐςίν· οἰκεία δὲ τελειότης ἑκάςῳ ἡ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ αἰτίαν συναφή. καὶ διὰ τοῦτο ἡμεῖς εὐχόμεθα συναφθῆναι Θεοῖς. Ἐπεὶ τοίνυν ζωὴ μὲν πρώτη ἡ τῶν Θεῶν ἐςι, ζωὴ δέ τις καὶ ἡ ἀνθρωπίνη· βούλεται δὲ αὕτη συναφθῆναι ἐκείνῃ, μεσότητος δεῖται. οὐδὲν γὰρ τῶν πλεῖςον διεςώτων ἀμέσως συνάπτεται. ἡ δὲ μεσότης ὁμοία εἶναι τοῖς συναπτομένοις ὀφείλει. ζωῆς οὖν μεσότητα, ζωὴν ἐχρῆν εἶναι· καὶ διὰ τοῦτο ζῶα θύουσιν ἀνθρω-

NOn erit tamen abs re, pauca, & illa brevia de Sacrificiis hîc adnectere; & primùm cùm à Diis omnia nobis ſuggerantur, æquúmque ſit exhibentibus ex iis, quæ exhibentur, primitias offerre; de pecuniis per offerrumenta, de corporibus per ornamenta, de vitâ per ſacrificia primitias damus. Prætereà ſine ſacrificiis preces, verba tantummodo; cum ſacrificiis, verba ſunt animata; verbo quidem vitam corroborante, vitâ verò verbum animante. Item cujuſcumque rei beatitas, propria perfectio eſt; propria cuicumque perfectio ad ſuammet ipſius cauſam eſt conjunctio: ideóque nos, ut cum Diis copulemur, ſupplicamus. Quando igitur vita prima Deorum eſt, vita etiam quodammodò & hominum eſt, & hæc cum illa ſociari appetit, medio indiget. Nihil enim ex iis, quæ plurimùm inter ſe diſtant, ſine medio connectitur; medium verò iis, quæ conjunguntur, ſimile debet eſſe. Vitæ ergò medium, vitam eſſe oportuit: ideóque animantia homines, & illi qui

1 Hæc ex Jamblicho, *S.* 5. c. 21. & 27.

nunc fortunati cenſentur, & veteres omnes ſacrificant; eaque non temerè, & nullo habito delectu, ſed uti cuilibet Deo conveniunt, cum aliis multis ceremoniis, ac religione. Et de his quidem ſatis.

θρωποι, οἵτε νῦν εὐδαίμονες, καὶ πάντες οἱ πάλαι· καὶ ταῦτα οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ' ἑκάςῳ Θεῷ τὰ πρέποντα, μετὰ πολλῆς τῆς ἄλλης θρησκείας. Καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά.

CAP. XVII.

Naturâ Mundum eſſe [a] *incorruptibilem.*

DEos porrò nunquam Mundum deſtructuros, dictum eſt. Ordo tamen poſtulat, ut eum naturam incorruptibilem habere dicamus. quodcumque enim deſtruitur, aut à ſeipſo, aut ab alio deſtruitur. Si itaque à ſeipſo Mundus deſtruitur, neceſſariò & Ignis ſeipſum combureret, & Aqua ſeipſam exſiccaret. ſi ab alio; aut à corpore, aut ab incorporeo. ſed ab incorporeo id fieri nequit; incorporea enim, corpora conſervant; veluti natura, & animus; nihilque ab eo, quod naturâ ſuâ conſervat, deſtruitur. Si à corpore, aut ab iis, quæ ſunt, aut ab aliis: ſi ab iis, quæ ſunt, aut ab iis quæ circulatim moventur, deſtruentur quæ recto motu diriguntur; aut à rectâ ſe moventibus, quæ circulatim. Sed quæ circulatim feruntur, naturam corruptricem non habent; id-

ΚΕΦ. ιζ'.

[1] Ὅτι φύσει ἄφθαρτος ὁ Κόσμος.

ΤΟν δὲ Κόσμον ὅτι μὲν ὀυκ ἂν Θεοὶ φθεροῦσιν εἴρηται. ὅτι δὲ καὶ τὴν φύσιν ἄφθαρτον ἔχει, λέγειν ἀκόλουθον. πᾶν γὰρ τὸ φθειρόμενον, ἢ ὑφ' ἑαυτοῦ φθείρεται, ἢ ὑπὸ ἄλλου. εἰ μὲν οὖν ὑφ' ἑαυτοῦ ὁ Κόσμος φθείρεται, ἔδει καὶ τὸ πῦρ ἑαυτὸ καίειν, καὶ τὸ ὕδωρ ἑαυτὸ ξηραίνεν. εἰ δὲ ὑπὸ ἄλλου· ἢ σώματος, ἢ ἀσωμάτου. ἀλλ' ὑπὸ μὲν ἀσωμάτου, ἀδύνατον. τὰ γὰρ ἀσώματα σώζει τὰ σώματα· οἷον φύσις, καὶ ψυχή· οὐδὲν δὲ ὑπὸ τοῦ φύσει σώζοντος φθείρεται. εἰ δὲ ὑπὸ σώματος, ἢ ὑπὸ τῶν ὄντων, ἢ ὑπὸ ἑτέρων. καὶ εἰ μὲν ὑπὸ τῶν ὄντων, ἢ ὑπὸ τῶν κύκλῳ κινουμένων τὰ ἐπ' εὐθείας, ἢ ὑπὸ τῶν ἐπ' εὐθείας τὰ κύκλῳ. ἀλλ' οὐδὲ τὰ κύκλῳ φθαρτικὴν ἔχει φύσιν·

---

a *Mundum non interiturum*] *vide quos ad c. 7. citavi.*

1 Caput hoc videtur ex Ocello Lucano deſumptum. Vid. Laërtium in Zenone, ubi Panætius hujus opinionis præcipuus auctor quomodo item & φθαρτὸς ὁ κόσμος, explicat Philo. Vid. Menag. ad Laërtium, p. 185.

 διατί

διατί γὰρ μηδὲν ὁρῶμεν ἐκεῖθεν φθειρόμενον; οὐδὲ τὰ ἐπ' εὐθείας ἐκείνων ἅψασθαι δύναται· διατί γὰρ ἄχρι νῦν οὐκ ἠδυνήθη; ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἐπ' εὐθείας ὑπ' ἀλλήλων φθείρεσθαι δύναται. ἡ μὲν γὰρ ἄλλου φθορὰ, ἄλλου γένεσις ἐςί· τοῦτο δὲ φθείρεσθαι μὲν οὐκ ἔςι, μεταβάλλεσθαι δέ. εἰ δὲ ὑπ' ἄλλων σωμάτων ὁ Κόσμος φθείρεται, πόθεν γενομένων, ἢ ποῦ νῦν ὄντων, οὐκ ἔςιν εἰπεῖν. Ἔτι πᾶν τὸ φθειρόμενον, ἢ εἴδει, ἢ ὕλῃ φθείρεται. ἔςι δὲ εἶδος μὲν τὸ σχῆμα, ὕλη δὲ τὸ σῶμα. καὶ τῶν μὲν εἰδῶν φθειρομένων, τῆς δὲ ὕλης μενούσης, ἕτερα ὁρῶμεν γινόμενα. εἰ δὲ ὕλη φθείρεται, πῶς ἐν τοσούτοις ἔτεσιν οὐκ ἐπέλιπεν; εἰ δὲ ἀντὶ τῆς φθειρομένης ἑτέρα γίνεται, ἢ ἐκ τῶν ὄντων, ἢ ἐκ τῶν μὴ ὄντων γίνεται. ἀλλ' εἰ μὲν ἐκ τῶν ὄντων, τῶν ὄντων μενόντων ἀεὶ, καὶ ἡ ὕλη ἐςὶν ἀεί. εἰ δὲ καὶ τὰ ὄντα φθείρεται, οὐ τὸν Κόσμον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ πάντα λέγουσι φθείρεσθαι. εἰ δὲ ἐκ τῶν μὴ ὄντων ἡ ὕλη, πρῶτον μὲν ἀδύνατον ἐκ τῶν μὴ ὄντων εἶναί τι. εἰ δὲ τοῦτο γένοιτο, καὶ δυνατὸν ἐκ τῶν μὴ ὄντων εἶναι τὴν ὕλην, ἕως ἂν ᾖ τὰ μὴ ὄντα, ἔςαι καὶ ἡ ὕλη. οὐ γὰρ δήποτε καὶ τὰ μὴ ὄντα ἀπόλλυται. εἰ δὲ ἀνείδεον λέγουσι μὲν τὴν ὕ-

eóque nihil inde corruptum videmus: & quæ rectà procedunt, illa attingere nequeunt: quanam enim ratione ad hanc uſque diem non potuerunt? Sed neque quæ recto motu moventur, à ſemetipſis deſtrui poſſunt: alterius enim corruptio alterius generatio eſt; at hoc deſtrui utique non eſt, ſed immutari. Si verò ab aliis corporibus Mundus corrumpitur, undenam illa facta, aut ubi nunc ſunt, certè non ſuppetit quid dicamus. Præterea quidquid corrumpitur, aut formâ, aut materiâ corrumpitur: eſt autem forma figura; materia corpus. & cùm formæ corrumpuntur, & materia remanet, aliam gigni videmus: quòd ſi materia corrumpitur, quomodò tot annorum ſpatio non defecit? Si pro eâ, quæ corrumpitur, alia naſcitur; aut ex his, quæ ſunt, aut ex iis, quæ non ſunt, ortum habet. Si ex iis quæ ſunt, cùm ea quæ ſunt, ſemper maneant, & materia ſemper eſt. Quòd ſi ea, quæ ſunt corrumpuntur, non Mundum modo, ſed & reliqua omnia corrumpi affirmant. Si ex iis quæ non ſunt, materia; primùm quidem ex iis, quæ non ſunt, aliquid eſſe non poteſt. Quod ſi id fiet, & poterit ex iis quæ non ſunt, materia eſſe; quouſque ea quæ non ſunt, erunt, erit & materia. neque enim unquam ea, quæ non ſunt, intereunt. Et ſi informem dicunt materiam

primùm quidem propter quid, non per partes, ſed univerſo id Mundo contingit? Præterea, non corpora ipſa, ſed eorum pulchritudinem tantùm deſtruunt. Item, quidquid corrumpitur, aut ex quibus coaluit, in ea diſſolvitur, aut in id, quod non eſt, diſperditur. Sed ſi, ex quibus coaluit, in ea diſſolutum fuerit, rurſus alia naſcuntur: ad quid enim principio factum eſt? Quod ſi in id, quod non eſt, ea quæ ſunt, abeunt, quid impedit, ne Deus hæc eadem ſubeat? Si poteſtas impedit, non eſt potentis ſe ipſum tantummodò ſervare: & pari ratione fieri nequit, ut ex iis quæ non ſunt, ea quæ ſunt, procreentur: & ea quæ ſunt, in id quod non eſt, evaneſcant. Item neceſſe eſt, Mundum ſi corrumpitur, aut ſecundum naturam, aut præter naturam corrumpi; neque id, quod eſt præter naturam priùs ipſâ naturâ poſſidet. Si præter naturam; aliam eſſe naturam oportet, quæ Mundi naturam, quod non videtur, immutet. Item quidquid naturâ corrumpitur, id nos quoque corrumpere poſſumus: ſed Mundi circulare corpus neque corrupit quis unquam, neque immutavit: at elementare immutare quis poteſt, corrumpere nequit. Præterea, quodcunque corrumpitur, à tempore immutatur, & ſeneſcit: ſed Mundus tot annorum curriculo immutabilis per-

αὐτῷ, πρῶτον μὲν, διατί οὐ κατὰ μέρη, ἀλλ' ὅλῳ γίνεται ταῦτο τῷ Κόσμῳ; ἔπειτα, οὐ τὸ εἶναι τῶν σωμάτων, τὸ δὲ κάλλος φθείρουσι μόνον. Ἔτι πᾶν τὸ φθειρόμενον, ἢ ἀφ' ὧν ἐγένετο εἰς ἐκεῖνα λύεται, ἢ εἰς τὸ μὴ ὂν ἀφανίζεται. ἀλλ' εἰ μὲν ἀφ' ὧν ἐγένετο, εἰς ἐκεῖνα λυθείη, πάλιν γίνεται ἕτερα. διατί γὰρ τὴν ἀρχὴν ἐγένετο; εἰ δὲ εἰς τὸ μὴ ὂν ἄπεισι τὰ ὄντα, τί κωλύει καὶ τὸν Θεὸν τοῦτο παθεῖν; εἰ δὲ ἡ δύναμις κωλύει, οὐκ ἔϛι δυνατοῦ ἑαυτὸν μόνον σώζειν. καὶ ὁμοίως δὲ ἀδύνατον, ἐκ τῶν μὴ ὄντων γίνεσθαι τὰ ὄντα, καὶ τὰ ὄντα εἰς τὸ μὴ ὂν ἀφανίζεσθαι. Ἔτι, ἀνάγκη τὸν Κόσμον, εἰ φθείρεται, ἢ κατὰ φύσιν φθείρεσθαι, ἢ παρὰ φύσιν. οὐδὲ τὸ παρὰ φύσιν πρότερον ἔχει τῆς φύσεως. εἰ δὲ παρὰ φύσιν, δεῖ ἑτέραν εἶναι τὴν μεταβάλλουσαν τοῦ Κόσμου τὴν φύσιν· ἅπερ οὐ φαίνεται. Ἔτι, πᾶν τὸ φύσει φθειρόμενον, καὶ ἡμεῖς φθείρειν δυνάμεθα· τοῦ δὲ Κόσμου τὸ μὲν κυκλικὸν σῶμα, οὔτε ἔφθειρέ τις ποτὲ, οὔτε μετέβαλλε. τῶν δὲ ϛοιχείων μεταβάλλειν μὲν δυνατὸν, φθείρειν δὲ ἀδύνατον. Ἔτι, πᾶν τὸ φθειρόμενον ὑπὸ χρόνου μεταβάλλεται, καὶ γηρᾷ· ὁ δὲ Κόσμος ἐν τοσούτοις ἔτεσιν ἀμετάβλητος

μένει. Τοσαῦτα καὶ πρὸς τοὺς ἰσχυροτέρων ἀποδείξεων δεομένους εἰπόντες, αὐτὸν ἡμῖν εὐχόμεθα ἵλεων τὸν Κόσμον γενέσθαι.

manet. His ad eos, quibus validiores demonſtrationes opus ſunt, dictis, nobis ipſi eundem Mundum exoremus, ut propitius ſit.

ΚΕΦ. ιή.

Διατί ἀθεΐαι γίγνονται· καὶ ὅτι Θεὸς οὐ βλάπτεται.

ΚΑὶ μὴν οὐδὲ τὸ Ἀθεΐας περί τινας τόπους τῆς γῆς γενέσθαι, [1] πολλάκις δὲ ὕςερον ἔσεσθαι, ἄξιον ταράττειν τοὺς ἔμφρονας. ὅτι τε οὐκ εἰς Θεοὺς γίνεται ταῦτα. ὥσπερ οὐδὲ αἱ τιμαὶ ἐκείνους ὠφελοῦσαι ἐφάνησαν. καὶ διὰ τὸ ἀδυνατεῖν, μέσης οὐσίας οὖσαν τὴν ψυχὴν, ἀεὶ κατορθοῦν. καὶ τὸ μὴ δύνασθαι πάντα τὸν Κόσμον τῆς τῶν Θεῶν προνοίας ἀπολαύειν ὁμοίως· ἀλλὰ τὰ μὲν, αἰωνίως, τὰ δὲ, κατὰ χρόνον. καὶ τὰ μὲν, πρώτως· τὰ δὲ, δευτέρως μετέχειν ἐκείνης. ὥσπερ καὶ τῶν αἰσθήσεων πασῶν μὲν ἡ κεφαλὴ, μιᾶς δὲ ὅλον τὸ σῶμα αἰσθάνεται. καὶ διὰ τοῦτο, ὡς ἔοικεν, οἱ τὰς Ἑορτὰς καταςησάμενοι, καὶ [2] Ἀποφράδας ἐποίησαν, ἐν αἷς τὰ μὲν ἤργει τῶν ἱερῶν, τὰ δὲ ἐκλείετο. τῶν

CAP. XVIII.

Quare impietates ſiunt: & Deum non lædi.

INſuper Impietas, quæ nonnulla Orbis loca invaſit, & ſæpiùs in poſterum futura eſt, non videtur tanti eſſe, ut prudentes perturbet: quòd non in Deos illa aguntur, quemadmodum nec honores illis unquam emolumento fuiſſe comperti ſunt: & quòd animus, qui mediæ naturæ eſt, non valet ſemper rectè & abſque errore ſuſceptum opus conficere. Nec poteſt Mundus univerſus Deorum providentiam æquè participare: ſed hæc quidem ſempiternè, alia in tempore: & hæc primo, alia ſecundo loco illam poſſidere. quemadmodum & ſenſus omnes caput, unum corpus totum perſentiſcit. ideóque ut autumo, qui dies feſtos inſtituerunt, dies etiam nefaſtos determinârunt; quibus pleraque ſacrorum intermittebantur, templa obſerabantur; nonnullorum etiam

δὲ

1 πολλάκις, ex Ocello, pag. 31. §. 29.

2 Ἀποφράδας. Vid. Marinum *Vit.* Procli.

ornatus à noſtræ naturæ imbecillitatem expiantibus convellebatur. Punitionis quoque ſpeciem impietatem eſſe, non inconveniens fuerit. etenim qui Deos agnoverunt, & aſpernati ſunt, eos in aliâ vitâ eorum cognitione privari, non abſque ratione eſt. Et qui proprios reges ut Deos coluerunt & obſervarunt, non aliâ pœnâ quàm Deorum amiſſione multandi erant.

δὲ καὶ τὸν κόσμον ἀφήρουν, [3] πρὸς τὴν ἀσθένειαν τῆς ἡμετέρας [4] ἀφοσιούμενοι φύσεως. Καὶ κολάσεως δὲ εἶδος εἶναι Ἀθεΐαν ὀυκ ἀπεικός. τοὺς γὰρ γνόντας Θεοὺς, καὶ καταφρονήσαντας, εὔλογον ἐν ἑτέρῳ βίῳ καὶ τῆς γνώσεως στέρεσθαι, καὶ τοὺς ἑαυτῶν Βασιλέας ὡς Θεοὺς τιμήσαντας, ἔδει τὴν δίκην αὐτῶν ποιῆσαι τῶν Θεῶν ἐκπεσεῖν.

3 *πρὸς τὴν ἀσθένειαν.* habes apud Jambl. Segm. 1. c. 11. hâc in re *στέρησιν, αἰσχημοσύνην, ἀπρέπειαν ὕλης.*

4 *ἀφοσιούμενοι.* ſimilis planè eſt Phurnuti locus. p. 65. n. 16. Confer. Jambl. Segm. 1. c. 11.

CAP. XIX.

[a] *Quare delinquentes non ſtatim puniuntur.*

NEque debemus admirari, ſi eos aberrantes non tantùm pro his, ſed pro aliis etiam ſceleribus pœnæ ſtatim non conſequantur. quòd non Dæmones tantùm ſunt, qui puniunt animos, ſed ipſi ſemetipſos pœnis etiam ſubigunt. & qui toto tempore perſeverant, iis non erat operæ pretium momento modico omnia conſequi. Oportebat prætereà, & humanam virtutem adeſſe: nam ſi delinquentes ſubitò pœnæ committerentur, timore

ΚΕΦ. ιθ'.

Διατί οἱ ἁμαρτάνοντες ὀυκ εὐθέως κολάζονται.

ΕἸ δὲ μηδὲ τούτων, μηδὲ τῶν ἄλλων ἁμαρτημάτων εὐθὺς αἱ δίκαι ἁμαρτήσασιν ἕπονται, θαυμάζειν οὐ δεῖ. ὅτι οὐ Δαίμονές εἰσι μόνον οἱ κολάζοντες τὰς ψυχὰς, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἑαυτὴν ὑπάγει τῇ δίκῃ. καὶ ὅτι μένουσι τὸν ἅπαντα χρόνον, ὀυκ ἐχρῆν ἐν ὀλίγῳ πάντων τυχεῖν. καὶ διὰ τὸ δεῖν ἀνθρωπίνην ἀρετὴν εἶναι. εἰ γὰρ τοῖς ἁμαρτήσασιν εὐθὺς ἠκολούθουν αἱ δίκαι, φόβῳ δικαιοπραγοῦντες ἄνθρωποι

a *De ſerâ numinis vindictâ*] *Plutarchus peculiari libro, præſertim p. 564. de Adraſtiâ & triplici ſuppliciorum genere.*

πτι ἀρετὴν ἔυκ ἂν εἶχον. κολάζονται δὲ τοῦ σώματος ἐξελθοῦσαι· αἱ μὲν ἐνταῦθα πλανώμεναι, αἱ δὲ εἴς τινας τόπους τῆς γῆς θέρμους, ἢ ψυχρούς, αἱ δὲ ὑπὸ Δαιμόνων ταραττόμεναι. πάντως δὲ μετὰ τῆς ἀλόγου ὑπομένουσι, μεθ᾽ ἧσπερ καὶ ἡμάρτον· δι᾽ ἣν καὶ τὸ σκιοειδὲς σῶμα ὑφίσαται, ὃ περὶ τοὺς [1] τάφους, καὶ μάλιςα τῶν κακῶς ζησάντων ὁρᾶται.

1 τάφους. Porphyr. de Abſt. l. 2. S. 47.

homines juſta exequentes, virtutem non haberent. Puniuntur autem corpore egreſſi: ſiquidem alii hic oberrant; alii in locis quibuſdam terræ calidis, aut frigidis; alii à Dæmonibus divexantur; omninò verò cum animo rationis vacuo pœnas ſuſtinent, cum quo deliquerunt; & propter quem tenebricoſum corpus ſubſiſtit, quod circa ſepulcra, & potiſſimùm eorum, qui malè vitam traduxerunt, conſpicitur.

ΚΕΦ. κ´.

Περὶ Μετεμψυχώσεως· καὶ πῶς εἰς ἄλογα λέγονται φέρεσθαι.

Αἱ δὲ Μετεμψυχώσεις, εἰ μὲν εἰς λογικὰ γένοιντο, αὐτὸ τοῦτο ψυχαὶ γίνονται τῶν σωμάτων· εἰ δὲ εἰς ἄλογα, ἔξωθεν ἕπονται, ὥσπερ καὶ ἡμῖν οἱ εἰληχότες ἡμᾶς [1] Δαίμονες. [2] οὐ γὰρ μή ποτε λογικὴ ἀλόγου ψυ-

CAP. XX.

[a] *De Animorum tranſmigratione: & quomodo in ea, quæ ratione carent, ferri dicuntur.*

ANimorum autem tranſmigrationes, ſi ad ea, quæ ratione utuntur, venerint, animi corporum evadunt: ſi in vacua ratione, deforis ſubſequuntur, quemadmodum nobis Dæmones, qui nos obtinent, aſſiſtunt. nunquam enim rationis compos, ratio-

χὴ

a *De animorum tranſmigr.*] *Proclus in Tim l. 5. pag. 329. vide quæ congeſſit I. B. Criſpus diſtrib. 3. lib. 1. quòd autem mala ab ortu ingenerata ad prioris vitæ culpam refert, eâ de re vide Plotinum Enn. 3. l. 2. c. 13. & Enn. 4. l. 3. c. 16. Jambl. de Ægypt. Theol. ſeg. 4. c. 4. & Hieroclis excerpta de Provid. apud Photium cod. 251.*

1 δαίμονες. Jambl. Segm. 9 c. 1.

2 οὐ γὰρ μήποτε λογικὴ ἀλόγου ψ. De migratione animarum, variis philoſophorum rejectis opinionibus, conquieſcit tandem in Jamblichi ſententiâ Nemeſius,

nis expertis animus fiet. Verùm animorum tranſmigrationem ex defectibus, qui ab ortu ingenerantur, dignoſcere poſſumus. Propter quid enim alii cæci, alii luxatis membris, alii etiam animo ipſo laborantes naſcuntur? &, cùm naturâ ſuâ animi id habeant, ut in corpore muneribus ſuis fungantur, haud decet ſemel egreſſos per omne ævum otioſos conſidere. Etenim, ſi non denuò animi in corpus recurrunt, infinitos eſſe neceſſe eſt; aut Deum continuò alios atque alios procreare. Sed nullum infinitum in mundo; in finito enim nullum infinitum unquam exiſtet. Sed nec alios edi fieri poteſt, quodcumque enim, in quo novum aliquid fit, imperfectum neceſſariò erit; verùm Mundum à perfecto productum perfectum eſſe oportet.

χὴ γένοιτο. Τὴν δὲ Μετεμψύχωσιν ἐκ τῶν ἐκ γενετῆς παθῶν ἐστιν ἰδεῖν. διατί γὰρ οἱ μὲν τυφλοὶ, οἱ δὲ παρειμένοι, οἱ δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν κακῶς ἔχοντες τίκτονται; καὶ ἐκ τῆς φύσεως ἐχούσας ἐν σώματι πολιτεύεσθαι τὰς ψυχὰς, μὴ δεῖν ἅπαξ ἐλθούσας τὸν ἅπαντα αἰῶνα μένειν ἐν ἀργείᾳ. Εἰ γὰρ μὴ πάλιν αἱ ψυχαὶ εἰς σώματα φέροιντο, ἀνάγκη ἀπείρους εἶναι, ἢ τὸν Θεὸν ἀεὶ ἑτέρας ποιεῖν. ἀλλ' οὐδὲ ἄπειρόν τι ἐν τῷ Κόσμῳ· ἐν γὰρ πεπερασμένῳ ἄπειρόν τι οὐκ ἂν γένοιτο. οὐδὲ ἄλλας γίνεσθαι δυνατόν· πᾶν γὰρ ἐν ᾧ τὶ γίνεται καινὸν, καὶ ἀτελὲς εἶναι ἀνάγκη. τὸν δὲ Κόσμον ἐκ τελείου γενόμενον τέλειον εἶναι προσήκει.

meſius, c. 2. ὅτι καὶ ἀπ' ἀνθρώπων εἰς ἄλογα —— αἱ μετενσωματώσεις γίνονται. Damaſcius περὶ ἀρχῶν fortè hunc locum habuit ob oculos. ait enim οἱ εἰληχότες ἡμᾶς δαίμονες ἀκώλυτον ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς ἐξουσίαν. ὡς καὶ οἱ νομεῖς πρὸς τὰ ποίμνια. ——

CAP. XXI.

In hac vitâ, & poſtquam ex eâ exceſſerint, probos eſſe beatos ac fortunatos.

ΚΕΦ. κά.

[1] Ὅτι καὶ ζῶντες καὶ τελευτήσαντες εὐδαίμονες οἱ ἀγαθοί.

[a] ANimi verò qui ſecundum virtutem vixerunt, in a-

ΑἹ δὲ κατ' ἀρετὴν ζήσασαι ψυχαὶ, τά τε ἄλλα εὐδαι-

a *Animi qui ſecundum virtutem*] *Hæc præclarè illuſtrat Hierocles ad duos poſtremos verſus Pythag. carm. p. 310. &* *Jamblich. lib. 2. de ſectâ Pythag. cap. 11. & 12.*

1 duabus partibus conſtat hoc caput,

εὐδαιμονοῦσαι, καὶ τῆς ἀλόγου χωρισθεῖσαι, καὶ καθαραὶ παντὸς γενόμεναι σώματος, Θεοῖς τε συνάπτονται, καὶ τὸν ὅλον Κόσμον συνδιοικοῦσιν ἐκείνοις. Καί τοι καὶ εἰ μηδὲν αὐταῖς τούτων ἐγίνετο, αὐτή γε ἡ Ἀρετὴ, καὶ ἡ ἐκ τῆς Ἀρετῆς ἡδονή τε καὶ δόξα, ὅ, τε ἄλυπος καὶ ἀδέσποτος βίος εὐδαίμονας ἤρκει ποιεῖν τοὺς κατ᾽ ἀρετὴν ζῆν προελομένους, καὶ δυνηθέντας.

liis fortunati ac beati, ab eo etiam, qui rationis expers eſt, ſeparati, & ab omni corpore expurgati, Diis ipſis copulantur, & Mundum univerſum unà cum illis adminiſtrant. Et quidem, licèt illis nihil ex iſtis ſuccederet, Virtus ipſa, & ex Virtute voluptas, & gloria, & abſque mœrore, ac dominorum oppreſſione vita immunis, ad eos, qui vitam ſecundum Virtutem vivere elegerunt, idque præſtare potuerunt, beatos efficiendos ſatìs fuerit.

put, quarum primam tractat Jamblichus cap. ultimo de Myſteriis, alteram in Epiſt. ad Macedonium, Eclog. Eth Stob. τὸν κατὰ νοῦν ἄρα βίον, καὶ τὸν ἐχόμενον τῶν θεῶν διαζῆν μελετητέον. οὗτος γὰρ ἡμῖν μόνος ἀποδίδωσι τὸν ἀδέσποτον τῆς ψυχῆς ἐξουσίαν, ἀπολύει τε ἡμᾶς τῶν ἀναγκαίων, καὶ ποιεῖ ζῆν οὐκ ἀνθρώπινόν τινα βίον, ἀλλὰ τὸν θεῖον, καὶ τῇ βουλήσει τῶν θείων (θεῶν) ἀγαθῶν ἀποπληρούμενον.

ΤΈΛΟΣ.

FINIS.

ὉΜΗΡΟΥ

ΤΟΥ͂ ΠΟΙΗΤΟΥ͂ ΒΙΌΣ.

HOMERI

POETÆ VITA.

HOMERI POETÆ VITA.

HOmerum Poëtam meritò primum legimus; eò quòd temporis quidem diuturnitate quàm plurimos, ingenii autem viribus, omneis excellat. Etenim maximam ex eo utilitatem capere poſſumus, ſive dicendi artificium, ſive ſententiarum pondus, ſive multiplicem rerum ſcientiam ſpectes. Dicamus itaque de ipſius poëſi, ubi genus ipſius paucis repetiverimus.

Homerum Pindarus & Chium, & Smyrnæum fuiſſe tradit. Simonides Chium; Antimachus & Nicander, Colophonium. Ariſtoteles autem philoſophus, Ienſem. Ephorus hiſtoricus, Cumanum. Nec quoſdam piguit eum Salaminium, à Cypro oppido, appellare. Quidam vero Argivum fuiſſe aſſerunt. Ariſtarchus autem, & Dionyſius ille Thrax, Athenienſem. Cæterum ab aliis filius Mæonis & Critheïdis nuncupatur; ab aliis verò Melétis fluvii.

Porrò quemadmodum de genere ipſius, ſic & de tempore quo viguit ambigitur. Siquidem Ariſtarchus refert, eum circiter Ionicam emigratio-

ὉΜΗΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΒΙΟΣ.

Ὅμηρον τὸν ποιητὴν, χρόνῳ μὲν, τῶν πλείστων, δυνάμει δὲ, πάντων πρῶτον γενόμενον, εἰκότως ἀναγινώσκομεν πρῶτον, ὠφελούμενοι τὰ μέγιστα, εἴς τε τὴν φωνὴν, καὶ τὴν διάνοιαν, καὶ τὴν τῶν πραγμάτων πολυπειρίαν. λέγωμεν δὲ περὶ τῆς τούτου ποιήσεως, πρότερον μνησθέντες διὰ βραχέων τοῦ γένους αὐτοῦ.

Ὅμηρον τοίνυν Πίνδαρος μὲν ἔφη Χῖόν τε καὶ Σμυρναῖον γενέσθαι· Σιμωνίδης δὲ, Χῖον· Ἀντίμαχος δὲ καὶ Νίκανδρος, Κολοφώνιον· Ἀριστοτέλης δὲ ὁ φιλόσοφος, Ἰήτην· Ἔφορος δὲ ὁ ἱστορικὸς, Κυμαῖον. οὐκ ὤκνησαν δὲ τινες Σαλαμίνιον αὐτὸν εἰπεῖν, ἀπὸ Κύπρου· τινὲς δὲ, Ἀργεῖον· Ἀρίσταρχος δὲ καὶ Διονύσιος ὁ Θρᾷξ, Ἀθηναῖον. υἱὸς δὲ ὑπ' ἐνίων λέγεται Μαίονος καὶ Κριθηΐδος· ὑπὸ δέ τινων, Μέλητος τοῦ ποταμοῦ.

Ὥσπερ δὲ τὰ τοῦ γένους αὐτοῦ διαπορεῖται, οὕτω καὶ τὰ περὶ τῶν χρόνων, καθ' οὓς ἐγένετο. καὶ οἱ μὲν περὶ Ἀρίσταρχόν φασιν αὐτὸν γενέσθαι κατὰ τὴν Ἰώνων ἀποι-

ἀποικίαν· (ἥτις ὑστερεῖ τῆς τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου ἔτεσιν ἑξήκοντα· τὰ δὲ περὶ τοὺς Ἡρακλείδας λείπεται τῶν Τρωϊκῶν ἔτεσιν ὀγδοήκοντα) οἱ δὲ περὶ Κράτητα, καὶ πρὸ τῆς τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου λέγουσιν αὐτὸν γενέσθαι, ὡς οὐδὲ ὅλα ἔτη ὀγδοήκοντα ἀπέχειν τῶν Τρωϊκῶν. ἀλλὰ παρὰ τοῖς πλείστοις πεπίστευται μετὰ ἔτη ἑκατὸν τῶν Τρωϊκῶν γεγονέναι, οὐ πολὺ πρὸ τῆς θέσεως τῶν Ὀλυμπίων, ἀφ᾽ ἧς ὁ κατὰ Ὀλυμπιάδα χρόνος ἀριθμεῖται.

Εἰσὶ δὲ αὐτῷ ποιήσεις δύο, Ἰλιὰς καὶ Ὀδύσσεια· διῃρημένη ἑκατέρα εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν στοιχείων, οὐχ᾽ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, ἀλλ᾽ ὑπὸ τῶν γραμματικῶν τῶν περὶ Ἀρίσταρχον. ὧν ἡ μὲν Ἰλιὰς ἔχει τὰς ἐν Ἰλίῳ πράξεις ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων, διὰ τὴν Ἑλένης ἁρπαγήν, καὶ μάλιστα τὴν Ἀχιλλέως ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ διαδειχθεῖσαν ἀλκήν· ἡ δὲ Ὀδύσσεια, τὴν Ὀδυσσέως ἀνακομιδὴν ἐς τὴν πατρίδα ἀπὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, καὶ ὅσα πλανώμενος ἐν τῷ νόστῳ ὑπέμεινε. καὶ ὅπως τοὺς ἐπιβουλεύοντας τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐτιμωρήσατο. ἐξ ὧν δῆλός ἐστι παριστὰς, διὰ μὲν τῆς Ἰλιάδος, ἀνδρίαν σώματος· διὰ δὲ τῆς Ὀδυσσείας, ψυχῆς γενναιότητα.

Εἰ δὲ μὴ μόνον ἀρετὰς, ἀλλὰ

nem (quæ poſt Heraclidarum deſcenſum annis ſexaginta contigit) floruiſſe. Heraclidarum autem res geſtæ octoginta annis poſt Troiæ excidium extiterunt. Crates vero ante Heraclidarum deſcenſum, illum fuiſſe tradit, ita ut non ſolidis octoginta annis Homeri ſeculum à Troiano excidio abfuerit. Quin & à pleriſque creditus eſt, centum annis poſt Troianas res eſſe natus, non multò ante Olympicorum certaminum inſtitutionem, ex qua & tempus ſecundum Olympiades ſupputatur.

Sunt autem illius poëmata duo, Ilias & Odyſſéa, quorum utrumque juxta numerum elementorum alphabeti, in viginti quatuor libros digeſtum eſt, non quidem ab ipſo poëta, ſed ab Ariſtarcho Grammatico. Cæterum in Iliade hæc duo continentur, primum & Græcorum & Barbarorum geſta ad Ilium, idque propter Helenæ raptum, & præcipuè Achillis ſtrenua opera, in hoc bello navata. In Odyſſea autem Ulyſſis reditus in patriam ex Troiano bello, & quæcunque per errores in redeundo perpeſſus eſt, deſcribuntur. Ad hæc quomodo de procis domui ipſius inſidiantibus pœnas expetiverit. Unde conſtat Homerum nobis in Iliade quidem corporis robur expreſſiſſe; in Odyſſea vero animi generoſitatem.

Quod vero non ſolum vir-

tutes, ſed & animi vitia (ut ſunt triſtitia, gaudium, metus, & concupiſcentia) in hiſce poëmatibus proſequitur, poëta non eſt accuſandus, imo vero & commodi mores, & incommodi excerpendi ſunt, eò quòd ſine his admiranda facta non conſtent, quæ dum quis audit, optima quæque inde eligenda ſunt. Nam quòd Deos cum hominibus commercium habenteis introducit, non ſolum delectationis & admirationis cauſa ab illo factum eſt, ſed etiam ut per hoc innueret, quòd Dii homines adjuvent, & illorum minime negligentes ſint.

καὶ κακίας ψυχῆς ἐν ταῖς ποιήσεσι παρίςησι, λύπας τε καὶ χαρὰς, καὶ φόβους καὶ ἐπιθυμίας, οὐ χρὴ αἰτιᾶσθαι τὸν ποιητὴν, παρόντα δὲ μιμεῖσθαι οὐ μόνον τὰ χρηςὰ ἤθη, ἀλλὰ καὶ τὰ φαῦλα. ἄνευ γὰρ τούτων παράδοξοι πράξεις οὐ συνίςανται, ὧν ἀκούοντα ἔνεςιν αἱρεῖσθαι τὰ βελτίω. πεποίηκε δὲ τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦντας, οὐ μόνον ψυχαγωγίας καὶ ἐκπλήξεως χάριν, ἀλλ' ἵνα καὶ ἐν τούτῳ παραςήσῃ, ὅτι κήδονται, καὶ οὐκ ἀμελοῦσι τῶν ἀνθρώπων οἱ θεοί.

Et ut ſummatim dicam, admirabili & fabuloſa rerum narratione ideò utitur, quò ſedulitatem, & admirationem lectoribus incutiat, & auditorem ſuſpenſum reddat. Quo fit, ut quædam præter decorum dixiſſe videatur. Etenim probabilitas ſemper ex admirandis, ac eximiis rebus propoſitis, ſequitur. Quapropter non ſolum res, ſed etiam verba extollit, & à communi conſuetudine transfert. Quod vero nova, & non omnibus obvia identidem ſuſcipiat, & auditoris benevolentiam captet, nemini obſcurum eſt. Præterea ex fabuloſis iſtis orationibus (ſi quis non oſcitanter, ſed accurate ſingula dicta perpendat) patebit, quantus in omni ſcientiarum &

Καὶ τὸ μὲν ὅλον, παρ' αὐτῷ διήγησις τῶν πραγμάτων παράδοξος, καὶ μυθώδης κατεσκευάςαι, ὑπὲρ τοῦ πληροῦν ἀγωνίας, καὶ θαύματος τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ ἐκπληκτικὴν τὴν ἀκρόασιν καθιςάναι. ὅθεν δοκεῖ τινα παρὰ τὸ εἰκὸς εἰρηκέναι. καὶ γὰρ ἀεὶ τὸ πιθανὸν ἕπεται, ἐν ᾧ τὸ παράδοξον καὶ ἐπηρμένον πρόκειται. διὸ καὶ οὐ μόνον τὰ πράγματα μετεωρίζει, καὶ ἐκτρέπει τῆς συνηθείας, ἀλλὰ καὶ τοὺς λόγους. ὅτι δὲ ἀεὶ τὰ καινὰ, καὶ ἔξω τοῦ προχείρου θαυμάζεται, καὶ τὸν ἀκροατὴν ἐπάγεται, παντὶ δῆλον. πλὴν καὶ ἐν τοῖς μυθώδεσι τούτοις λόγοις. εἴ τις μὴ παρέργως, ἀλλ' ἀκριβῶς ἕκαςα τῶν εἰρημένων ἐπιλέγοιτο, φανεῖται πάσης λογικῆς ἐ-

πιςή-

πιςήμης καὶ τέχνης ἐντὸς γενόμενος, καὶ πολλὰς ἀφορμὰς καὶ ὡονεὶ σπέρματα καὶ λόγων καὶ πράξεων παντοδαπῶν τοῖς μετ' αὐτὸν παρεχόμενος· καὶ οὐ τοῖς ποιηταῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πεζῶν λόγων συνθέταις, ἱςορικῶν τε καὶ θεωρηματικῶν. ἴδωμεν γὰρ πρότερον τὴν τῆς λέξεως αὐτοῦ πολυφωνίαν, ἔπειτα καὶ τὴν ἐν τῇ πραγματείᾳ πολυμάθειαν. πᾶσα μὲν οὖν ποίησις, τάξει τινὶ τῶν λέξεων συντιθεμένων, ῥυθμῷ καὶ μέτρῳ περαίνεται. ἐπεὶ τὸ λεῖον καὶ εὐεπὲς, σεμνὸν ἅμα καὶ ἡδὺ γενόμενον, διὰ τοῦ τέρπειν εἰς τὸ προσέχειν ἐπάγεται. ὅθεν συμβαίνει κατὰ τὸ αὐτὸ, μὴ μόνον τοῖς ἐκπλήττουσι, καὶ θέλγουσι τέρπεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς πρὸς ἀρετὴν ὠφελοῦσι πείθεσθαι ῥᾳδίως.

Τὰ δὲ ὁμήρου ἔπη τὸ τελειότατον ἔχει μέτρον, τουτέςι τὸ ἑξάμετρον, ὃ καὶ ἡρῷον καλεῖται. ἑξάμετρον μὲν, ὅτι εἷς ἕκαςος ςίχος ἔχει πόδας ἕξ, (ὧν ὁ μέν ἐςιν ἐκ δύο συλλαβῶν μακρῶν, σπονδεῖος καλούμενος· ὁ δὲ, ἐκ τριῶν, μιᾶς μὲν μακρᾶς, δύο δὲ βραχειῶν, ὃς λέγεται δάκτυλος. καὶ εἰσὶν ἀλλήλοις ἰσόχρονοι. αἱ γὰρ δύο βραχεῖαι μιᾶς μακρᾶς χρόνον ἐπέχουσιν. οὗτοι δὲ, παρ' ἀλλήλοις συντι-

artium genere Homerus fuerit, quamque multas occaſiones, & tanquam ſemina quædam tum verborum, tum rerum omnigenarum, poſteris ſuppeditaverit, idque non ſolum ligata, ſed & ſoluta oratione utentibus ſcriptoribus; ut ſunt hiſtorici, oratores, & philoſophi. Videamus igitur in eo primum multiplicem dictionis uſum, deinde multijugam quoque rerum cognitionem. Omnis itaque poeſis quadam dictionum ſerie inter ſe conjunctarum, rythmo videlicet ac metro conficitur. Quandoquidem ſi id, quod planum & blandum eſt, gravitate & ſuavitate ſimul condiatur, lectores delectando attentos reddit. Quo fit, ut ob eandem cauſam animi illorum non ſolum extra ſe rapiantur, & aures demulceantur, verum etiam facilius perſuadeantur iis rebus, quæ ad virtutem parandam faciunt.

Cæterum Homerici verſus perfectiſſimo metro conſtant, hoc eſt, hexametro, quod & Heroicum appellatur. Et hexametrum quidem dicitur, quod unuſquiſque verſus ſex pedes complectitur, quorum unus ex duabus longis ſyllabis, nomine ſpondeus, conſtat. Alter vero ex tribus, priore quidem longa, poſterioribus vero duabus brevibus, qui dactylus vocatur. Paribus autem inter ſe temporibus uterque eſt. Duæ namque breves ſyllabæ uni longæ æquipollent. Atque hi duo

pedes invicem poſiti, hexametrum verſum conſtituunt. Heroicum autem ideo appellatur, quod hoc carminis genere Heroum facta celebrantur.

θέμεναι, πληροῦσι τὸ ἑξάμετρον ἔπος) ἡρῷον δὲ λέγεται ὅτι διὰ τούτου τὰς τῶν ἡρώων πράξεις διηγεῖται.

Varia autem dictione idcirco uſus eſt, quod ex omni Græcorum dialecto loquendi formas ſuis poëmatis interſeruit. Unde & conſtat, quod totam Græciam, & cunctas illius nationes peragraverit.

Λέξει δὲ ποικίλῃ κεχρημένος, τοὺς ἀπὸ πάσης διαλέκτου τῶν ἑλλήνων χαρακτῆρας ἐγκατέμιξεν. ἐξ ὧν δῆλός ἐςι πᾶσαν μὲν ἑλλάδα ἐπελθὼν, καὶ πᾶν ἔθνος.

Nam Dorienſium defectu (qui perquam familiaris eſt brevitati ſtudentibus) uſus eſt, pro dictione δῶμα, id eſt, domus, dicens, δῶ. ut, Statim autem ei domus magnifica obtingit. Et pro ὅτι, id eſt, quod, ὃ, ut, Quod aquila mihi anſeres interfecit. Et pro ὀπίσω, id eſt, retro, ἄψ. ο quidem in α, π vero & σ, in cognatam ipſis literam, nempe ψ, mutando. Denique pro ἄλλοτε, id eſt, alibi, ἄλλο, ut,

Jamque alibi præcepta tua
hæc fecere modeſtum.

Et hujuſmodi. Ad eundem modum & medias concidendo dictiones, ait pro ὁμότριχας, id eſt, ejuſdem capilli, ὄτριχας. Et pro ὁμοετεῖς, id eſt, eorundem annorum, οἰετέας. Et pro ὁμοπάτριον, id eſt, ejuſdem patris, ὀπάτριον, pro τρέμειν, id eſt, tremere, τρεῖν. pro τιμῶ, id eſt, perſolvo, τίω. Eorundem Dorienſium eſt, & literas tranſponere, ut quum dicunt pro κράτιςοι, id eſt, optimi, κάρτιςοι.

Καὶ δωριέων μὲν τῇ συνηθεῖ τῆς βραχυλογίας ἐλλείψει κέχρηται, τὸ δῶμα λέγων δῶ. --- αἶψα δέ οἱ δῶ Ἀφνειὸν πέλεται. καὶ τὸ ὅτι, ὃ, --- ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας. καὶ τὸ ὀπίσω, ἄψ, μεταβαλὼν τὸ μὲν ο εἰς τὸ α, τὸ δὲ π καὶ τὸ σ εἰς τὸ συγγενὲς αὐτοῖς. καὶ τὸ ἄλλοτε, ἄλλο, Ἤδη γάρ με καὶ ἄλλο τεὴ ἐπίνυσσεν ἐφετμή. καὶ τὰ τοιαῦτα. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ μέσα συντεμὼν, λέγει, τοὺς ὁμότριχας, καὶ ὁμοετεῖς, ὄτριχας, καὶ οἰετέας, καὶ τὸν ὁμοπάτριον, ὀπάτριον, καὶ τὸ τρέμειν, τρεῖν· καὶ τὸ τιμῶ, τίω. τῶν αὐτῶν δέ ἐςι καὶ τὸ ὑπερβιβάζειν τὰ ςοιχεῖα· ὡς ἐν τῷ κάρτιςοι, ἀντὶ τοῦ κράτιςοι.

Αἰολέων δὲ χρῆται ἐν τοῖς συνθέτοις τῇ συγκοπῇ. καδδραθέτην λέγων, ἀντὶ τοῦ κατεδραθέτην·

Æolum verò ſyncopa in compoſitis dictionibus utitur, καδδραθέτην dicens, pro κατεδραθέτην, id eſt, dormivi. Et ὑς-

καὶ

καὶ ὑββάλλειν ἀντὶ τοῦ ὑποβάλλειν. καὶ ἐπὶ τοῦ παρατατικοῦ χρόνου, τὰ τρίτα πρόσωπα λήγοντα παρὰ τοῖς ἄλλοις εἰς τὴν ει δίφθογγον, διὰ τοῦ η παρὰ τοῖς Αἰολεῦσιν ἐκφέρεται, ὡς ἐν τῷ ἐφίλη, ἐνόη. οὕτω δὲ καὶ Ὅμηρος ἐποίησεν, —— δίδη μόσχοισι λύγοισιν, ἀντὶ τοῦ ἔδει, ὅ ἐστιν, ἐδέσμει. καὶ, Τοὺς μὲν ἄρ οὔτ' ἀνέμων διάει μένος ὑγρὸν ἀέντων. καὶ τὸ ἐναλλάσσειν τὸ σ εἰς τὸ δ, ὡς ἐν τῷ λέγειν ὀδμὴ, καὶ ἴδμεν. καὶ τὸ πλεονάζειν ἔν τισιν, ὡς τὸ εὔκηλος ἀντὶ τοῦ ἕκηλος. καὶ αὐτὰρ ἀντὶ τοῦ ἀτὰρ, καὶ κεκλήγοντες ἀντὶ τοῦ κεκληγότες. καὶ τὸ προστιθέναι τῷ δευτέρῳ προσώπῳ τῶν ῥημάτων τὸ θα, ὡς τὸ ἔφησθα, καὶ εἴπησθα. τὸν δὲ διπλασιασμὸν τῶν συμφώνων οἱ μὲν Δωριεῦσιν, οἱ δὲ Αἰολεῦσι προσνέμουσιν· οἷόν ἐστιν, ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος. καὶ, ὁππότερος τάδε ἔργα.

Ἰώνων δὲ ἴδιον ἔχει τὸ ἀφαιρέσει χρῆσθαι ἐν τοῖς παρῳχηκόσι χρόνοις τῶν ῥημάτων, ὡς τὸ βῆ, καὶ τὸ δῶκεν· (ἔθος γὰρ ἔχουσι καὶ ἐπὶ τῶν παρῳχημένων χρόνων ἀπὸ τῶν αὐτῶν στοιχείων ἄρχεσθαι, ἀφ' ὧν ἐστι καὶ ὁ ἐνεστώς.) καὶ τὸ ὑφαιρεῖν τὸ ε ἐν τῷ ἱρεὺς, καὶ ἴρηξ· καὶ τὸ προστιθέναι τοῖς τρίτοις προσώποις τῶν

βάλλειν, pro ὑποβάλλειν, id eſt, ſubjicere. Deinde tertias imperfecti perſonas apud alios in ει diphthongum deſinentes, Æoles per η efferunt, ut quum pro ἐφίλει, id eſt, amabat, ἐφίλη, & pro ἐνόει, id eſt, cogitabat, ἐνόη dicunt. Quem morem & Homerus ſecutus, ait, Teneris virgultis vinciebat, pro ἔδει, id eſt, ligabat. Et,

Humida quos neque permeat
ulla potentia venti.

Ad hæc quum mutant σ in δ, ac dicunt ὀδμὴ, pro ὀσμὴ, id eſt, odor, & ἴδμεν, pro ἴσμεν, id eſt, novimus. Præterea pleonaſmo in quibuſdam dictionibus utentes, ut quum pro ἕκηλος, id eſt, tranquillus, εὔκηλος, & pro ἀτὰρ, id eſt, ſed, αὐτὰρ dicunt. Et quum ſecundæ verborum perſonæ θα particulam adjiciunt, pro ἔφης, id eſt, fatus es, ἔφησθα. & pro εἴπῃς, id eſt, dixeris, εἴπησθα dicentes. Porrò conſonantium duplicationem alii Dorienſibus, alii Æolibus, tribuunt. Cujuſmodi illud eſt, Corripuit mors atra. Uter iſta opera, ſupple, edidit.

Ionum autem proprietatem obſervat, dum aphæreſi in præteritis verborum temporibus utitur, velut quum βῆ dicit, pro ἔβη, hoc eſt, ivit. & δῶκεν, id eſt, dedit. Siquidem in more habent, præterita tempora ab iiſdem literis inchoare, quibus & præſens, & auferre ε in voce ἱρεὺς, id eſt, ſacerdos, & ἴρηξ, id eſt, accipiter. Præterea tertiis ſubjunctivi modi

ὑπο-

perſonis σι addunt; ut quum pro ἔλθῃ, id eſt, venerit, ἔλθῃσι: & pro λάβῃ, id eſt, acceperit, λάβῃσι dicunt. Quam particulam & dativis adjiciunt, θύρῃσι, ὕλῃσι, id eſt, januis, ſilvis, dicentes. Ad hæc quum οὔνομα, id eſt, nomen, pro τὸ ὄνομα, & νοῦσον, pro τὴν νόσον, id eſt, morbum: & κεινὸν pro κενὸν, id eſt, vacuum; & μεῖλαν, pro μέλαν, hoc eſt, nigrum, efferunt. Denique & α cum productum fuerit, in η mutant; pro ἥρα, id eſt, Juno, ἥρη, & pro ἀθηνᾶ, id eſt, Minerva, ἀθήνη, efferentes. Et accidit, ut contrà η in α mutantes, dicant pro λελησμένος, id eſt, oblitus, λελασμένος. Inſuper & circumflexa ita per diæreſim efferunt, pro φρονῶν, id eſt intelligens, φρονέων, & pro νοῶν, id eſt cogitans, νοέων dicentes. Eodem modo & genitivos ſingulares in ευς deſinentes proferunt, ut διομήδεος, σαπφόος, id eſt Diomedis, & Sapphonis. Et circumflexos genitivos plurales, ut πυλέων, περσέων. Denique & plurativos nominum neutri generis rectos, in α deſinenteis, ut στήθεα, μέλεα, id eſt, pectora, membra. Atque idem de ejuſdem numeri genitivis judicium. Cæterum hoc eis præ aliis Græcis familiare eſt, ut pro τετραμμένοι ἦσαν, id eſt, verſi ſunt, τετράφαται, & ſimilia dicant.

ὑποτακτικῶν τὸ σι· οἷόν ἐςι τὸ ἔλθῃσι, καὶ τὸ λάβῃσι· καὶ ταῖς δοτικαῖς, θύρῃσιν, ὕλῃσι· καὶ τὸ λέγειν οὔνομα καὶ νοῦσον, τὸ ὄνομα καὶ τὴν νόσον. καὶ κεινὸν καὶ μεῖλαν, ἀντὶ τοῦ κενὸν καὶ μέλαν. τὸ μεταβάλλειν τὸ α, ἐπειδὰν ἐκτείνηται, εἰς τὸ η, ὡς τοῦ ἥρη, ἀθήνη. ἔςι δ' ὅτε ἐκ τοῦ ἐναντίου τὸ η εἰς τὸ α, ὡς τὸ λελασμένος, ἀντὶ τοῦ λελησμένος. καὶ τὸ διαιρεῖν τὰ περισπώμενα ῥήματα, φρονέων καὶ νοέων· καὶ τὰς γενικὰς τὰς εἰς ους ληγούσας, ὡς τὸ διομήδεος, σαπφόος. καὶ τὰς περισπωμένας γενικὰς τῶν πληθυντικῶν, ὡς τὸ πυλέων, περσέων· καὶ τῶν οὐδετέρων τὰς πληθυντικὰς εὐθείας, τὰς εἰς τὸ η ληγούσας, ὡς τὸ ςήθεα, μέλεα· καὶ τὰς γενικὰς αὐτῶν ὁμοίως. ἰδίως δὲ λέγουσι καὶ τὸ τετράφαται, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Μάλιςα δὲ τῇ ἀτθίδι διαλέκτῳ κέχρηται· καὶ γὰρ ἐπίμικτος ἦν. καὶ ἐπεὶ λέγεται παρὰ τοῖς ἀττικοῖς λεὼς ὁ λαὸς, κατὰ ταύτην τὴν συνήθειαν ἔςι παρ' αὐτῷ ὁ πηνέλεως, καὶ τὸ χρέως. ἔςι δ' αὐτοῖς σύνηθες καὶ τὸ συναλείφειν

Maximè vero Attica dialecto uſus eſt, quod & cum aliis miſta eſſet. nam quemadmodum Attici pro λαὸς, id eſt, populus, λεὼς dicunt, ſic & ipſe πηνέλεως, & χρέως, id eſt, debitum. Eſt autem eis familiare, contractionibus non-

λείφειν ἐνίοτε, καὶ ἀντὶ δύο ποιεῖν μίαν συλλαβὴν, τὸ ἔπος τοὖπος, τὸ ἱμάτιον θοιμάτιον. οἷς ἐστιν ὅμοιον, τρῶες δὲ προὔκυψαν ἀολλέες. καὶ, πεδία λωτεῦντα, ἀντὶ τοῦ λωτεύοντα· καὶ τὸ ὑφαιρεῖν τὸ η τῶν εὐκτικῶν τῶν τοιούτων, δοκοίης, δοκοῖς· τιμώης, τιμῷς, ἐστιν ἀττικόν. ᾧ ἀκολούθως εἴρηται, --- ἄλλοι δὲ διακριθῆτε τάχιστα. ὁμοίως δὲ καὶ τοῦτο ἀττικὸν, --- οἱ πλέονες κακίους, παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους· ὃ λέγομεν κακίονες καὶ ἀρείονες. καὶ τὰς αἰτιατικὰς τῶν τοιούτων μὴ διαιρεῖν, τοὺς βοῦς, τοὺς ἰχθῦς, βοῦς περιτεμνομένους. καὶ ἰχθῦς, ὄρνιθάς τε. κἀκεῖνο δὲ εἴρηται ἀττικῶς, οὐδέ τι μιν σθένεϊ ῥήγνυσι ῥέοντες, ὡς ζεύγνυσι, ὄμνυσι. καὶ τὸ ἐξαιρεῖν τὰ βραχέα, τῶν ἀττικῶν, λούεται λοῦται· οἴομαι, οἶμαι· οὕτως οὖν καὶ τὸ λῦτο ἀντὶ τοῦ ἐλύετο. τῶν αὐτῶν ἐστι καὶ τὸ ἑώρων, καὶ ἐωνησάμην, ἐκ περισσοῦ προστιθέντων τὸ ε. ὅθεν ἐστὶ καὶ τὸ ἐῳνοχόει· καὶ τὸ συναιρεῖν τὸ ι, ἐπὶ τῶν τοιούτων, ἠϊόνες, νηρηΐδες· οὕτω καὶ τὸ, σφῶ δὲ μάλ' ἠθέλετον. καὶ ἐπὶ τῆς εἰς ι καθαρὸν ληγούσης δοτικῆς παρατελευτῶντος τοῦ α, κέραϊ γέραϊ, σέλαϊ. ἐστι δὲ καὶ

nunquam uti, & pro duabus unam ſyllabam facere, ut pro τὸ ἔπος, id eſt, verbum, τοὖπος, & pro τὸ ἱμάτιον, id eſt, veſtimentum, θοιμάτιον. Quibus illud Homericum affine eſt, Troiani autem inclinaverunt frequentes. Et illud, Campos lotum ferenteis. Adhæc η ex hujuſmodi optativis tollunt, δοκοίης, id eſt, utinam videretur tibi, δοκοῖς. τιμώης, utinam honorares, τιμῷς. Eſt quoque Atticiſmus, quando per evocationem dicitur. Alii verò dijudicaveritis celerrimè. Et quum dicunt, Plures deteriores, pauci verò patre meliores. Quandoquidem in communi lingua dicimus, κακίονες & ἀρείονες. Solent quoque hujuſmodi accuſativos non per diæreſim efferre, boves, piſces, βοῦς videlicet pro βόας circumflectentes, ut quum Homerus dicit, Piſces aveſque. Et illud Atticè dictum eſt, Neque ipſum robore rumpit fluentes. Sicut jungit, jurat. Præterea & breves vocales Attici ex verbis abjiciunt, ut lavatur, exiſtimo. Ad quem modum & pro ἐλύετο, id eſt, ſolvebatur, λῦτο dicunt. Eorúmdem eſt dicere, videbam, & profui, ita ut ε præter neceſſitatem addant. Unde eſt etiam, Vinum infundebat. I quoque in hujuſmodi dictionibus contrahunt, ut pro ἠϊόνες, id eſt, littora, ἠόνες, & pro Νηρηΐδες Nereides, Νηρῇδες dicant. Sic & illud habet, Vos autem duo admodum volebatis. Denique in dativis in ι purum deſinentibus quorum penultima α obtinet, idem fit, ut cornu, ſenectuti,

jubari. Eſt & hoc Atticum ubi dicitur ἔϛων, ſint, &, ἐπίσθων, ſequantur, pro ἔϛωσαν & ἐπέσθωσαν. Ejuſdem conſuetudinis eſt, quod optativos pro præteritis indicativis uſurpant, qua & Homerus identidem utitur. Præterea quum nominibus fœmininis articulos, participia, & adjectiva maſculina conjungunt; ut, manus, mulieres. Id quod & Platoni familiare eſt, ut quum dicit, agentes, & ferentes, ſapiens, ac juſtus mulier. Sic igitur & Homerus de Junone ac Minerva loquens, ait, Nequaquam in noſtris curribus perculſi fuerint. Et, Sanè Minerva invitus erat. Et, Inclytus Hippodaméa.

Porrò quum Dialecti multam quoque in conſtructionibus proprietatem habeant, quando Poëta dicit, Aſt age divini jaculis pete tu Menelai. Atticam conſtructionem refert. Et quando ait, Accepit ſibi ſceptrum, & Themidi pulchrigenæ acceperat pateram. In hoc vero oſtendit, quod omnium Græcorum voces congerendo variam orationem efficiat; dum utitur nonnunquam peregrinis, ut ſunt prædictæ; aliquando verò priſcis, ut quum dicit, enſis, ſcutum; nonnunquam verò communibus & aſſuetis, ut quando ait, gladius, clypeus. In confeſſo etiam, & admiratione dignum eſt, quod vulgares voces apud eum orationis gravitatem retinent.

τοῦτο ἀττικὸν, τὸ λέγειν ἔϛων, καὶ ἐπέσθων, ἀντὶ τοῦ ἔϛωσαν, καὶ ἐπέσθωσαν. ἔϛι δὲ καὶ ἡ τῶν εὐκτικῶν χρῆσις ἀντὶ τῶν παρεληλυθότων τῶν ὁριϛικῶν, τῆς αὐτῆς συνηθείας, ᾗ καὶ ὅμηρος χρῆται συνεχῶς. καὶ τοῖς θηλυκοῖς ἀρσενικὰ ἄρθρα, ἢ μετοχὰς, ἢ ἐπίθετα συντάσσειν, ὡς τὼ χεῖρε, τὼ γυναῖκε. καὶ παρὰ πλάτωνι δὲ, ἄγοντε καὶ φέροντε· καὶ, ἡ σοφὸς γυνὴ, καὶ, ἡ δίκαιος· οὕτως οὖν καὶ ὅμηρος ἐπὶ ἥρας, καὶ ἀθηνᾶς ἔφη. Οὐκ ἂν ἐφ' ἡμετέρων ὀχέων πληγέντε κεραυνῷ. καὶ, Ἦτοι ἀθηναίη ἀκέων ἦν. καὶ, κλυτὸς ἱπποδάμεια.

Καὶ περὶ τὴν σύνταξιν δὲ πολλὰ ἰδιώματα ἐχουσῶν τῶν διαλέκτων, ὅταν εἴπῃ ὁ ποιητὴς, Ἀλλ' ἄγ' ὀΐσευσον μενελάου κυδαλίμοιο, ἀττικὴν δείκνυσι τὴν συνήθειαν. ὅταν δὲ εἴπῃ, Δέξατο οἱ σκῆπτρον· καὶ, θέμιϛι δὲ καλλιπαρήῳ δέκτο δέπας, ἐν τούτοις διορίζει. ὅπως μὲν οὖν τὰς πάντων ἑλλήνων φωνὰς ἀθροίζων, ποικίλον ἀπεργάζεται τὸν λόγον, καὶ χρῆται ποτὲ μὲν ταῖς ξέναις, ὥσπέρ εἰσιν αἱ προειρημέναι· ποτὲ δὲ ταῖς ἀρχαίαις, ὡς ὅταν λέγῃ ἄορ, καὶ σάκος· ποτὲ δὲ ταῖς κοιναῖς καὶ συνήθεσιν, ὡς ὅταν λέγῃ, ξίφος καὶ ἀσπίδα, δῆλον. καὶ θαυμάσειέ τις, ὅτι καὶ κοιναὶ λέξεις παρ' αὐτῷ σώζουσι τὸ σεμνὸν τοῦ λόγου.

Ἐπεὶ δὲ ὁ ἐγκατάσκευος λόγος φιλεῖ τὴν τοῦ συνήθους ἐξαλλαγὴν, ὑφ' ἧς ἐναργέστερος, ἢ σεμνότερος, ἢ πάντα τερπνότερος γίνεται. καὶ ἡ μὲν τῶν λέξεων ἐκτροπὴ, καλεῖται τρόπος· ἡ δὲ τῆς συνθέσεως, σχῆμα· καὶ ἔστι τὰ εἴδη τούτων ἐν τῇ τεχνολογίᾳ ἀναγεγραμμένα, θεασώμεθα τί τούτων ὁμήρῳ παραλέλειπται, ἢ τί ἕτερον ὑπὸ τῶν μετ' αὐτὸν εὕρηται, ὃ ἐκεῖνος οὐκ εἶπε πρῶτος.

Τῶν τοίνυν τρόπων ὀνοματοποιΐα, καὶ πάνυ σύνηθές ἐστι αὐτῷ. εἶδε γὰρ καὶ τὴν παλαιὰν ἀρχὴν τῶν ὀνομάτων, ὅτι οἱ πρῶτοι τὰ πράγματα ὀνομάσαντες, πολλὰ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προσηγόρευσαν, καὶ τὰς ἀνάρθρους φωνὰς τοῖς ἐγγραμμάτοις ἐξετύπωσαν· ὡς τὸ φυσᾶν, καὶ τὸ τρίζειν, καὶ τὸ μυκᾶσθαι, καὶ τὸ βροντᾶν, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. ὅθεν καὶ αὐτὸς ἐποίησέ τινα ὀνόματα οὐκ ὄντα πρότερον, πρὸς τὰ σημαινόμενα τυπώσας, οἷον τὸν δοῦπον, καὶ τὸν ἄραβον, καὶ τὸν βόμβον, καὶ τὸ ῥόχθει, καὶ τὸ ἀνέβρυχε, καὶ τὸ σίζε, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὧν οὐκ ἂν εὕροι τις εὐσημότερα. καὶ πάλιν ἄλλας τινὰς λέξεις ἐπ' ἄλλων πραγμάτων κειμένας ἐπ' ἄλλα μετατέθεικεν, οἷόν ἐστι καὶ τοῦτο, φλέγμα κακὸν φορέουσα· ὃ σημαίνει τὴν κατὰ τὸ φλέγειν ἐνέργειαν.

Cæterum quoniam ornata oratio à communi conſuetudine diſcedit, unde & evidentior, gravior, ac modis omnibus jucundior fit, atque verborum immutatio, tropus; conſtructionis autem, ſchema vocatur, horum denique ſpecies in arte dicendi perſcriptæ ſunt, videamus num horum aliquid ab Homero prætermiſſum ſit, numve aliud quiddam à poſteris inventum ſit, quod ille non prius dixerit.

Inter tropos itaque Onomatopœia admodum illi familiaris eſt. Noverat enim priſcam nominum originem, quod hi, qui primitus nomina rebus indiderant, pleraque ab eventu appellaſſent, & inarticulatas voces in ſcripta retuliſſent, ut quum dicerent φυσᾶν, inflare. τρίζειν, ſecare. μυκᾶσθαι, mugire. βροντᾶν tonare, & his ſimilia. Unde & ipſe quædam nomina prius non exiſtentia, ita finxit, ut conformia eſſent rebus per ipſa ſignificatis, cujuſmodi eſt, δοῦπος. id eſt, ſonitus: ἄραβος, ſtrepitus: βόμβος bombus, & Crepa, &, reſonabat, &, bulli, aliaque iſtiuſmodi, quibus nemo magis ſignificantia invenerit. Et rurſus ubi alias voces ad alias res pertinentes, aliis tribuit, ut quum dicit, Malum incendium ferens, efficaciam in conflagrando ſignificans. Et dum febrem pro igne ponit. Qui-

bus & hoc affine eſt, Vulnera ferro percuſſa; ferro namque inflicta ſignificare vult. Denique ut ſummatim omnia complectar, multa verborum novitate, multa cum licentia uſus eſt, alia quidem præter conſuetudinem immutans, alia vero eam ob cauſam ſignificantia magis reddens, ut orationi decus & magnificentiam adderet.

ἐργείαν. καὶ τὸν πυρετὸν, ἀντὶ τοῦ πυρός. οἷς ὅμοιόν ἐστι καὶ τὸ χαλκοτύπους ὠτειλάς· βούλεται γὰρ εἰπεῖν τὰς ὑπὸ τοῦ χαλκοῦ τετυπωμένας. καὶ ὅλως πολλῇ τῇ καινότητι κέχρηται, μετὰ πολλῆς τῆς ἐξουσίας, τὰ μὲν ἐξαλλάσσων παρὰ τὴν συνήθειαν, τὰ δὲ, εὐσημότερα καθιστὰς, ἕνεκα τοῦ κάλλος καὶ μέγεθος ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις.

Præterea epithetorum copia illi eſt, quæ propriè, & rei naturæ convenienter ſubjectis accommodata, vim propriis nominibus æquipollentem habent, ut quum ſingulis Diis, ſingulas appellationes attribuit. Jovem conſultum, altitonantem; & Solem ὑπερίονα, id eſt, ſuper nos gradientem; & Apollinem ſplendidum vocans. Cæterum poſt Onomatopœiam alios quoque tropos videamus.

Πολλὴ δὲ ἐστιν αὐτῷ καὶ ἡ τῶν ἐπιθέτων εὐπορία, ἅπερ οἰκείως, καὶ προσφυῶς τοῖς ὑποκειμένοις ἡρμοσμένα, δύναμιν ἴσην ἔχει τοῖς κυρίοις ὀνόμασιν. ὥσπερ τῶν θεῶν ἑκάστῳ ἰδίαν τινὰ προσηγορίαν προστίθησι· τὸν δία, μητιέτην, καὶ ὑψιβρεμέτην· καὶ τὸν ἥλιον, ὑπερίονα· καὶ τὸν ἀπόλλωνα, φοῖβον καλῶν. μετὰ δὲ τὴν ὀνοματοποιΐαν ἴδωμεν καὶ τοὺς ἄλλους τρόπους.

Abuſio quidem (quæ uſum ex eo, in quo aliquid propriè ſignificatur, in aliud, proprium nomen non habens, transfert) apud poëtam eſt, ubi ait, catenam auream. σειρὰ namque funiculum propriè denotat. Et ubi dicit, caprinam galeam, ſiquidem galea ideo apud eum κυνέη appellatur, quod ea olim ex canina pelle conficeretur. Ibi verò & eam galeam caprinam vocat, quæ ex caprina pelle facta erat.

Κατάχρησις μὲν δὴ (ἥπερ ἀπὸ τοῦ κυρίως δηλουμένου μεταφέρει τὴν χρῆσιν, καὶ ἐφ᾽ ἕτερον οὐκ ἔχον ὄνομα κύριον) ἐστι παρὰ τῷ ποιητῇ, ὅταν λέγῃ σειρὴν χρυσείην. σειρὰ γὰρ κυρίως ἐπὶ τοῦ σχοινίου τάσσεται. καὶ ὅταν εἴπῃ αἰγείην κυνέην. ἡ μὲν γὰρ περικεφαλαία κέκληται κυνέη παρ᾽ αὐτῷ, ἐπεὶ ἐκ δέρματος κυνὸς γενέσθαι αὐτὴν ἔθος ἦν. ἐνταῦθα δὲ καὶ τὴν ἐξ αἰγὸς δέρματος γινομένην κυνέην καλεῖ.

Μεταφορὰ δὲ (ἥπερ ἐςὶν ἀπὸ τοῦ κυρίως δηλουμένου πράγματος ἐφ' ἕτερον μετενηνεγμένη, μετὰ τῆς ἀμφοῖν ἀναλόγου ὁμοιότητος) καὶ πολλή ἐςι, καὶ ποικίλη παρ' αὐτῷ· οἷόν ἐςιν, Ἧκεν ἀποῤῥήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο. καὶ, Νῆσος τὴν περὶ πόντος ἀπείριτος ἐςεφάνωται· ὃν γὰρ λόγον ἔχει κορυφὴ πρὸς ἄνθρωπον, τοῦτον καὶ ἡ ἀκρώρεια πρὸς τὸ ὄρος· καὶ ὃν ὁ ςέφανος πρὸς τοῦτον ὃν περίκειται, τὸν αὐτὸν θάλασσα πρὸς νῆσον. ἀλλὰ τὸ χρήσασθαι τοῖς ὁμοίοις ἀντὶ τῶν κυρίων ὀνόμασιν, εὐειδέςερον, καὶ ἐναργέςερον ποιεῖ τὸν λόγον.

Εἰσὶ δὲ παρ' αὐτῷ μεταφοραὶ ποικίλαι, αἱ μὲν, ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἔμψυχα. οἷον, Φθέγξατο δ' ἡνίοχος νηὸς κυανοπρώροιο, ἀντὶ τοῦ ναύτης. καὶ, Βῆ δὲ μετ' ἀτρείδην ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν· ἀντὶ τοῦ βασιλέα. αἱ δὲ, ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἷον, --- ὑπαὶ πόδα νείατον ἴδης, τὴν ὑπώρειαν. καὶ, οὖθαρ ἀρούρης, τὸ γόνιμον. ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἔμψυχα, οἷον, --- σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ, ἀντὶ τοῦ σκληρόν. ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἷον, Σπέρμα πυρὸς σώζων, ἀντὶ τοῦ γόνιμον ἀρχήν. ὥσπερ δὲ ὀνομάτων, οὕτω καὶ ῥημάτων εἰσὶ παρ' αὐτῷ μεταφοραί· οἷον, ἠϊόνες βοάουσιν ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω, ἀντὶ τοῦ ἠχοῦσιν.

Tranſlatio autem (quæ inde nomen ſortita eſt, quod rem à propria ſignificatione in aliam, cum conveniente utriuſque rei ſimilitudine transferat) & multa, & varia apud illum eſt, ut illud,

Contulit huc fracto ſe magni vertice montis. Et,

Inſula, quam pontus circumluit, atque coronat.

Quam enim rationem vertex habet ad hominem, eam & cacumen ad montem: & quam corona ad eum cui imponitur, eandem & mare ad inſulam habet. Porrò affinibus pro propriis nominibus utens, orationem non ſolùm ſpecioſiorem, verumetiam evidentiorem facit.

Sunt autem variæ apud eum metaphoræ, quædam ab animatis ad animata; ut, Cæruleæ navis ſic eſt auriga locutus. pro eo quod eſt, navita. Item, Ivit ad Atriden paſtorem mox populorum. pro eo quod eſt, regem. Aliæ autem ab animatis ad inanimata; ut, Sub extremum Idæ pedem, hoc eſt, radices. Item, ubertas agri, id eſt, fertilitas. Aliæ contrà ab inanimatis ad animata; veluti, ferreum profectò pectus, id eſt, durum. Poſtremò ab inanimatis ad inanimata, ut ſemen ignis ſervans, hoc eſt, generationi idoneam originem. Porrò ſicuti nominum, ita & verborum tranſlationes apud eum ſunt, ut, Littora namque boant, feriente ſalo, atque procellis. Pro ſonant.

Ἕτερος

Alius deinde tropus (quæ tranſumptio vocatur) fit, quando per cognominationem res diverſa ſignificatur; ut, Inde velocibus inſulis immiſit abunde. Inſulas enim, quæ propriè appellantur magnificæ, ſignificare vult. Ejuſdem namque ſignificantiæ utraque vox Græcis eſt. Acutum namque illis non ſolùm velocitatem motus ſignificat, ſed etiam figuratè id, quod ſubtiliter factum eſt. Iſtiuſmodi & hoc eſt, Ego autem feſtinans aſtiti.

Alius tropus Intellectio vocatur, quando ex eo, quod propriè ſignificatur, aliud quiddam ejuſdem generis intelligitur. eſtque ſimili modo varius. Aut enim ex toto partem intelligimus; ut, ad murum bene ſtructum boves torridos. Boum namque appellatione, corium, ex quo ſcuta fieri ſolent, innuere vult. Aut ex parte totum; ut, hujuſmodi autem caput deſidero. Siquidem voce capitis, totum hominem ſignificat. Et quando pro pulchra, candidis ulnis præditam, & pro bene armatis, bene ocreatos dicit. Aut ab uno multa; ut quando ita de ſolo Ulyſſe dicit, Poſtquàm ſacrum Troiæ oppidum devaſtavit. Neque enim ille ſolus, ſed unà cum aliis Græcis Troiam evertit. Contrà ex multis unum; ut pectora jucunda, pro pectus. Præterea ex ſpecie genus; ut, marmore aſpero jacto. Marmor

Ἕτερος τρόπος ἐςὶν ἡ καλουμένη μετάληψις, κατὰ συνωνυμίαν σημαίνουσα πρᾶγμα διάφορον. οἷον, Ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῇσι. βούλεται γὰρ σημῆναι τὰς κυρίως ὀξείας λεγομένας νήσους· ἐπεὶ συνωνυμεῖ τὸ θοὸν τῷ ὀξεῖ. ὀξὺ δὲ οὐ μόνον τὸ κατὰ κίνησιν ταχύ ἐςιν, ἀλλὰ καὶ τὸ κατὰ σχῆμα προηγούμενον εἰς λεπτότητα. τοιοῦτόν ἐςι καὶ τὸ, --- ἐγὼ δ' ἐθόωσα παραςάς.

Ἄλλος τρόπος συνεκδοχὴ λεγομένη, ἀπὸ τοῦ κυρίως σημαινομένου ἕτερόν τι τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος ὄντων παριςῶσα. καὶ ἔςιν ὁμοίως ὁ τρόπος οὗτος ποικίλος· ἐκδεχόμεθα γὰρ ἤτοι ἀπὸ τοῦ ὅλου τὸ μέρος, οἷον --- πρὸς τεῖχος ἐΰδμητον βόας αὔας· ἀπὸ γὰρ τῶν βοῶν, τὰς βύρσας, ἐξ ὧν ἀσπίδες, δηλοῦν βούλεται. ἢ ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον· οἷον, τοίην δ' αὖ κεφαλὴν ποθέω. ἀπὸ γὰρ τῆς κεφαλῆς τὸν ἄνδρα σημαίνει. καὶ ὅταν λέγῃ λευκώλενον τὴν καλὴν, καὶ ἐϋκνήμιδας, τοὺς εὐόπλους. ἢ ἀπὸ ἑνὸς τὰ πολλὰ, ὡς ὅταν εἴπῃ ἐπὶ τοῦ ὀδυσσέως, --- ἐπεὶ τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσεν. οὐ γὰρ μόνος, ἀλλὰ σὺν τοῖς ἄλλοις ἕλλησι τὴν τροίαν ἐπόρθησεν. ἀπὸ δὲ τῶν πολλῶν, τὸ ἕν· οἷον, σήθεά θ' ἱμερόεντα, τουτέςι τὸ ςῆθος. ἀπὸ δὲ εἴδους γένος, μαρμάρῳ ὀκρυόεντι βαλών. εἶδος γὰρ λίθου ὁ μάρ-

ὁ μάρμαρος. ἀπὸ δὲ γένους τὸ εἶδος, οἷον, Ὄρνιθας γνῶναι, καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι. καὶ γὰρ οὐ πάντας, ἀλλὰ τοὺς μαντικοὺς ὄρνιθας εἰπεῖν βούλεται. ἀπὸ δὲ τῶν παρεπομένων τὴν πρᾶξιν, οἷον, Πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν. ἀπὸ γὰρ τοῦ τόξου τὴν περὶ τὸ τόξον ἐμπειρίαν δηλοῖ. καὶ, Ἑζόμενοι λεύκαινον ὕδωρ. καὶ, Οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγόν. ἀπὸ γὰρ τοῦ συμβαίνοντος, ἐπὶ μὲν τοῦ προτέρου, τὸ ἤλαυνον, ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου, τὸ ἔτρεχον δηλοῖ. ἀπὸ δὲ τοῦ προηγουμένου τὸ ἀκόλουθον, λῦσε δὲ παρθενικὴν ζώνην. ἀκολουθεῖ γὰρ τούτῳ τὸ διεκόρευσεν. ἀπὸ δὲ τοῦ ἀκολούθου, τὸ προηγούμενον· ὡς ὅταν ἐναρίζειν λέγῃ τὸ φονεύειν, ἀντὶ τοῦ σκυλεύειν.

Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος τρόπος ἡ μετωνυμία, λέξις ἐπ' ἄλλου κυρίως κειμένη, ἄλλο δὲ κατὰ ἀναφορὰν σημαίνουσα. οἷον ἐστι παρ' αὐτῷ, Ἦμος ὅτ' αἰζηοὶ δημήτερα βωλοτομεῦσι. τὸν γὰρ πύρινον καρπὸν δηλοῖ, ἀπὸ τῆς εὑρούσης δήμητρος ὀνομάσας. καὶ ὅταν εἴπῃ, Σπλάγχνα δ' ἄρ' ἐμπείραντες, ὑπείρεχον ἡφαίστοιο. ἐν γὰρ τῷ τοῦ ἡφαίστου ὀνόματι, τὸ πῦρ λέγει. ὅμοιον δὲ ἐστι τοῖς εἰρημένοις καὶ τοῦτο, — ὅς κεν ἐμῆς γε Χοίνικος ἅπτηται. λέγει γὰρ τὰ ἐμπεριεχόμενα ἐν τῇ χοίνικι.

namque ſaxi ſpecies eſt. Aut contrà ex genere ſpecies; ut, Noſcere aves, & idonea dicere multa roganti. Siquidem non quaſvis, ſed augurales tantùm aves dicere vult. Ad hæc ex adjunctis effectum rei; ut, Pandarus, huic dono dedit arcum Phœbus Apollo. Arcus enim nomine ſagittandi peritiam notat. &, Sedentes candidam reddebant aquam. &, Alii verò tota die ſandalii lorum movebant. Ex accidenti namque in priori exemplo, remigabant; in poſteriori autem, currebant, intelligi debet. Inſuper ex præcedenti conſequens; ut, Virgineam ſolvit zonam: ex eo namque ſequitur, quod vitiaverit. Contrà ex conſequenti præcedens; ut quando pro occidere dicit, exarmare, id eſt, ſpoliare.

Eſt autem & alius tropus Denominatio, quæ fit, quando vox de alia re poſita, aliud quiddam ſecundum relationem ſignificat; ut eſt apud eum, Aſt juvenes terræ Cererem concredere pergunt. Triticeum namque fructum deſignat, quem ſic ab inventrice Cerere denominavit. Et ubi ait, Viſcera Vulcanum ſuper, at transfixa tenebant. Vulcani namque voce ignem declarat. Porrò affine jam dictis & hoc eſt; Qui meam chœnicem attigerit: ea namque quæ in chœnice continentur, innuit.

ἔστι

Præterea & alius tropus, Pronominatio vocatur, & fit, quum epithetum, aut conſignificativum, pro proprio nomine accipitur; ut, Æacides Atriden rurſus voce petulca Increpuit. Per hæc enim Achillem, & Agamemnonem intelligit. Et rurſus, Sis animo fidens Tritonia, filia chara. Et in aliis, Phœbus intonſus; illic enim Minervam, hic verò Apollinem denotat.

Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος τρόπος ἡ ἀντωνομασία, λέξις δι᾽ ἐπιθέτων, ἢ συσσήμων, ὄνομα ἴδιον σημαίνουσα· ὡς ἐν τούτῳ, Πηλείδης δ᾽ ἐξαῦτις ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν Ἀτρείδην προσέειπε. δηλοῖ γὰρ διὰ τούτων τόν τε ἀχιλλέα, καὶ τὸν ἀγαμέμνονα. καὶ πάλιν, Θάρσει τριτογένεια, φίλον τέκος. καὶ ἐν ἄλλοις, Φοῖβος ἀκερσεκόμης· τὸ μὲν γὰρ, τὴν ἀθηνᾶν· τὸ δὲ, τὸν ἀπόλλωνα δηλοῖ.

Eſt & Antiphraſis, vox quæ contrarium, quàm præ ſe fert, ſignificat; ut in hoc, Hos ubi conſpexit, non eſt lætatus Achilles. Contrarium enim dicere vult, nempe quod his conſpectis indoluerit.

Ἐςι καὶ ἡ ἀντίφρασις λέξις, τὸ ἐναντίον ἢ τὸ παρακείμενον σημαίνουσα· ὡς ἐν τούτῳ, Οὐδ᾽ ἄρα τώγε ἰδὼν γήθησεν ἀχιλλεύς· βούλεται γὰρ εἰπεῖν τὸ ἐναντίον, ὅτι ἰδὼν αὐτοὺς ἐλυπήθη.

Eſt & Emphaſis, quæ animi cogitatione vehementiam dicto addit; ut, Aſt in equum deſcendentes, quem ſtruxerat Epeus. Dum enim inquit, deſcendebamus, equi magnitudinem declarat. Simile autem & illud eſt, Totus vero gladius ſanguine incaluit: per hoc enim majorem emphaſin oſtendit, quod ait enſem adeò ſanguine tinctum fuiſſe, ut incaluerit. Hujuſmodi quidem tropi (qui ſic vocantur) ab Homero ficti ſunt.

Ἐςι καὶ ἡ ἔμφασις, ἥπερ δι᾽ ὑπονοίας ἐπίτασιν τοῦ λεγομένου παρίςησιν· οἷον, Αὐτὰρ ὅτ᾽ εἰς ἵππον κατεβαίνομεν, ὃν κάμ᾽ ἐπειός· ἐν γὰρ τῷ κατεβαίνομεν τὸ μέγεθος τοῦ ἵππου ἐμφαίνει. ὅμοιον δὲ κἀκεῖνο. Πᾶν δ᾽ ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι. καὶ γὰρ ἐν τούτῳ παρέχει μείζονα ἔμφασιν, ὡς βαπτισθέντος οὕτω τοῦ ξίφους, ὥς τε θερμανθῆναι. τοιοίδε μὲν οἱ τῶν λεγομένων τρόποι ὑπὸ ὁμήρου πεποιημένοι.

Videamus autem & conſtructionis mutationes, quæ figuræ appellantur, num & has Homerus primitus invenerit. Porrò figura eſt ſermo à communi conſuetudine recedens,

Ἴδωμεν δὲ καὶ τὰς τῆς συντάξεως ἐκτροπὰς, τὰ καλούμενα σχήματα, εἰ καὶ ταῦτα πρῶτος ὅμηρος ὑπέδειξε. τὸ δὲ σχῆμα, ἐςὶ λόγος ἐξηλλαγμένος τοῦ ἐν ἔθει,

κατά τινα πλάσιν, κόσμου ἢ χρείας χάριν. κάλλος μὲν γὰρ τοῖς λόγοις περιτίθησι διὰ τῆς ποικιλίας, καὶ μεταβολῆς τοῦ λόγου, καὶ σεμνοτέραν ἀπεργάζεται τὴν φράσιν· χρείαν δὲ εἰς τὸ ἐξᾶραι, καὶ ἐπιτεῖναι τὰς ποιότητας καὶ δυνάμεις τῶν πραγμάτων.

Τῶν δὲ σχημάτων, τὰ μὲν κατὰ πλεονασμὸν ποιεῖ· ἐνίοτε μὲν διὰ τὸ μέτρον. (ὡς ἐν τούτῳ, Χρυσοῦ δὲ ϛήσας ὀδυσσεὺς δέκα πάντα τάλαντα· τὸ γὰρ πάντα μηδὲν συντελοῦν ἔγκειται) ἔϛι δὲ ὅτε κόσμου χάριν, Ἦ μάλα δὴ τέθνηκε μενοιτίου ἄλκιμος υἱός. τὸ γὰρ μάλα πλεονάζει κατὰ συνήθειαν ἀττικήν.

Ἄλλοτε δὲ διὰ πλειόνων λέξεων τὸ σημαινόμενον ἀποδίδωσιν, ὃ καλεῖται περίφρασις· ὡς ὅταν λέγῃ, υἷας ἀχαιῶν τοὺς ἀχαιούς· καὶ βίην ἡρακλείην, τὸν ἡρακλέα.

Καὶ τὰ τοιαῦτα δὲ κατὰ ἐναλλαγὴν σχηματίζει, τὴν εἰθισμένην τάξιν ἀναϛρέφων. καὶ ἤτοι ἐν μέσῳ λέξιν ἐντιθεὶς, ὃ καλεῖται ὑπερβατόν· ὡς ἐν τούτῳ, Αἱματόεις, ὥς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδώς· ἀντὶ τοῦ, λέων ταῦρον κατεδηδώς. καὶ λέξιν μὲν οὕτως ὑπερβιβάζει. ἐνίοτε δὲ καὶ ὅλον λόγον· ὡς ἐν τούτῳ, --- ἀργεῖοι δὲ μέγ᾽ ἴαχον· ἀμφὶ δὲ

ornatus, ſeu utilitatis gratia, ſecundum quandam fictionem mutatus. Dicendi namque varietas, orationem non ſolùm venuſtiorem, ſed etiam ſtylum graviorem efficit. Utilis autem eſt, quod rerum & qualitatem ac vim extollit, intenditque.

Inter ſchemata autem pleonaſmo nonnunquam metri cauſa utitur; ut in hoc, Auri autem appendens Ulyſſes decem tota talenta; nam vox Tota nihil ad ſenſum faciens, adjicitur. Eſt etiam quando ornatus cauſa fit; ut, Certe admodum mortuus eſt Menœtii ſtrenuus filius, dictio namque Valde, Attica conſuetudine abundat.

Nonnunquam verò pluribus dictionibus ſignificatum refert; quæ figura Circuitio appellatur; ut, quum dicit, Filios Achivorum, pro Achivos; & vim Herculeam, id eſt, Herculem. Talia vero per mutationem figuratè dicit, dum conſuetam ſtructuram invertit. Et quidem dictionem in medio interponit, quæ figura Tranſgreſſio vocatur, ut in hoc, Haud ſecus atque leo de taurum paſcit obeſum. pro eo quod eſt, leo taurum devoravit, ac dictionem quidem ſic tranſgreditur. Aliquando vero totam orationem; ut in hoc, Filii Achivorum clamant, ac perſonat

omne Navigium, vocem dum tollit Achiva juventus, Applaudens verbis, quæ fecit divus Ulyſſes. Ordo namque eſt, Achivi multum clamabant, divini Ulyſſis orationem commendantes.

Ejuſdem ſpeciei figura eſt, quæ Interpoſitio vocatur; & fit, quando extrinſecus quædam nihil ad inſtitutum pertinentia interſeruntur, quæ & ſi quis eximat, tamen conſtructioni nihil decedit, ut eſt illud, Juro per hoc ſceptrum, quod nec folia ulla, nec ullos Ramos producet, poſtquam trunco illud ademptum, Floreſcet neque enim, quod ferrum raſit acutum. & cætera, quæ de ſceptro dicit. Tandem principio quadrans, infert, Certe olim cupiet Peliden turba Pelaſga.

Eſt autem apud eum & Pallilogia, hoc eſt, repetitio alicujus partis orationis, aut plurium dictionum, quæ repetuntur, quæ figura & Reduplicatio vocatur, ut eſt, Huic adverſus ero, quamvis ſit flammea dextra, Flammea dextra ſiet, vis ignea, denique ferri. Aliquando vero interſeruntur alia quædam, & eadem rurſus repetuntur, ut in hoc, Ille quidem Æthiopas adiit, procul inde colentes, Æthiopas didicit poſtremos hic populorum. Porrò figura hæc non ſolum dicentis affectum decla-

νῆες Σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ᾽ ἀχαιῶν, Μῦθον ἐπαινήσαντες ὀδυσσῆος θείοιο. τὸ δὲ ἑξῆς ἐστὶν, --- ἀργεῖοι δὲ μέγ᾽ ἴαχον μῦθον ἐπαινήσαντες ὀδυσσῆος θείοιο.

Τοῦ δ᾽ αὐτοῦ εἴδους ἔχεται καὶ ἡ καλουμένη παρεμβολὴ, ὅταν ἔξωθέν τινα μηδὲν προσήκοντα τοῖς προκειμένοις ἐμβάλληται, ἃ κἂν ἐξέλῃ τις, οὐδὲν τῆς συντάξεως ἀφαιρεῖ· οἷόν ἐστι, Ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζους Φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν, Οὐδ᾽ ἀναθηλήσει· περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε. καὶ τὰ ἑξῆς, ὅσα περὶ τοῦ σκήπτρου λέγει· εἶτα ἐπιφέρει τὸ ἀκόλουθον τῇ ἀρχῇ, Ἦ ποτ᾽ ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας ἀχαιῶν.

Ἔστι παρ᾽ αὐτῷ καὶ ἡ παλλιλογία, ἐπανάληψις οὖσα μέρους τινὸς λόγου, ἢ πλειόνων λέξεων ἐπαναλαμβανομένων, ὃ καὶ ἀναδίπλωσις καλεῖται· οἷόν ἐστι, Τοῦ δ᾽ ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν· Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μένος δ᾽ αἴθωνι σιδήρῳ. ποτὲ δὲ παρεντιθεμένων ἄλλων τινῶν, καὶ τῶν αὐτῶν πάλιν ἀντιλαμβανομένων. ὡς ἐν τῷ· Ἀλλ᾽ ὁ μὲν αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ᾽ ἐόντας, Αἰθίοπας τοὶ διχθὰ δεδαίαται ἔσχατοι ἀνδρῶν. ἔστι δὲ τὸ σχῆμα κίνησιν ἐμφαί-

νον

νον τοῦ λέγοντος, καὶ ἅμα κινοῦν τὸν ἀκροατήν.

rat, ſed etiam auditorem movet.

Τοῦ αὐτοῦ γένους ἐςὶ καὶ ἡ ἐπαναφορὰ, ὅταν ἐν ἀρχῇ πλειόνων κώλων ταυτὸν μόριον ἐπαναλαμβάνηται· τούτου δὲ παράδειγμα παρὰ τῷ ποιητῇ, Νιρεὺς δ' αὖ σύμηθεν ἄγε τρεῖς νῆας ἐίσας, Νιρεὺς ἀγλαΐης υἱὸς, χαροποῖό τ' ἄνακτος, Νιρεὺς ὃς κάλλιςος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθεν. καὶ ἔςιν ὁμοίως τὸ σχῆμα οἰκειότατον κινήσεως καὶ εὐεπίας.

Ejuſdem generis eſt & Relatio, cum ab initio plurium membrorum eadem particula repetitur, cujus exemplum apud poëtam hoc eſt, Nireus deinde rates ex Syma tres agit æquas, Nireus Aglaiæ natus, Charopique potentis, Nireus, ad Troiam quo non formoſior alter. Eſtque ſimiliter & hæc figura affectui movendo, & ſuaviloquentiæ perquam familiaris.

Ἔςι παρ' αὐτῷ καὶ ἡ ἐπάνοδος, ἥπέρ ἐςιν ὅταν δύο πράγματα, καὶ ὀνόματα προτιθείς τις, μήπω τοῦ νοῦ πέρας ἔχοντος, ἐπανίῃ ἐφ' ἑκάτερον τῶν ὀνομάτων, ἀποδιδοὺς τὸ τῆς διανοίας ἐλλιπές· ὡς ἐν ἐκείνῳ, Ἄρης τε βροτολοιγὸς, ἔρις τ' ἄμοτον μεμαυῖα. Ἡ μὲν ἔχουσα κυδοιμὸν ἀναιδέα δηϊοτῆτος. Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα. ἔργον δὲ τοῦ σχήματος, ποικιλία καὶ σαφήνεια.

Eſt præterea apud eum & Regreſſio, quæ fit, quando duas res & nomina proponens aliquis, ſenſu nondum finito, ad utrumque nominum redit, ac ſententiæ defectum complet, ut in illo, Mars homicida, dea & contentio litigioſa, Hæc etiam turbas ciet, ac hoſtilia multa, Ille autem manibus prægrandem concutit haſtam. Officium autem ſchematis iſtius eſt, orationem variegatam & perſpicuam reddere.

Ὑπάρχει δὲ ὁμοιοτέλευτον σχῆμα παρ' αὐτῷ, ἐν ᾧ τὰ κῶλα εἰς ὁμοίας τῶν ἤχων λέξεις τελευτᾷ, τὰς αὐτὰς συλλαβὰς ἐν τοῖς πέρασιν ἔχοντα, οἷόν ἐςι, Χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν. καὶ ἐν ἐκείνῳ, Οὔλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ Ἔμμεναι, οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, οὔτέ ποτ' ὄμβρῳ Δεύεται, οὔτε χιὼν ἐπιπίλ-

Ad hæc ſchema apud illum eſt, Similiter deſinens, in quo membra in dictiones ſono ſimiles deſinunt, eaſdemque in fine ſyllabas habent, ut eſt, Præſentem hoſpitio accipies, mittes abeuntem. Et in illo, Fertur olympus, ubi ſedes ſiet alta deorum, Nec vento, pluviæque ſiet penetrabilis unquam, Quem ſuper alta cadat nec nix, ſed lucidus aër Panditur, hunc itidem ſplendor ſuper e-

micat albus. Quando verò in nomina, quæ ſimiliter declinantur, periodi ſeu membra deſinunt, idque in eodem caſu fit; Similiter cadens propriè appellatur, ut eſt, Gens ut apum ſi quando frequens venit, atque cavernis Egreditur, ſemper veniente examine magno. Prædicta vero, & his ſimilia, multum gratiæ & voluptatis orationi addunt. Cæterum Homerus ſpecimen induſtriæ ſuæ circa compoſitionem dedit, quod ſæpenumero duabus etiam figuris in iiſdem verſibus eſt uſus, nempe Epanaphora, & Similiter deſinente, ut in illo, Belle quiſque acuat telum, bellè & ſibi ſcutum Ponat, & inde ſuis det pabula grata caballis.

Sub his illud ſchema continetur, quod Compar appellatur, fitque ex duobus, aut pluribus membris, pares inter ſe dictiones habentibus. Hujus verò Homerum primum authorem eſſe conſtat, dicit enim inter cætera, Veriti quidem ſunt abnuere, timuerunt autem ſuſcipere. Quod vero & hæc figura multum ornatus in dicendo habeat, nemini obſcurum eſt.

Porrò eandem gratiam & Agnominatio habet, quando præter nomen de quo agitur, aliud ei ſimile, ſtatim modico ſpatio ſubjungitur, ut eſt, Non ſiquidem hoc valuit vali-

νάται· ἀλλὰ μάλ' αἴθρη πέπταται ἀννέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη. ὅταν δὲ εἰς ὀνόματα ὁμοίως κλινόμενα λήγωσιν αἱ περίοδοι, ἢ τὰ κῶλα, καὶ ταῦτα εἰς πτώσεις ὁμοίας, ὁμοιόπτωτον τοῦτο ἰδίως ὀνομάζεται. οἷόν ἐστιν, Ἠΰτ' ἔθνεα εἶσι μελισσάων ἀδινάων, Πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομενάων. τὰ δὲ εἰρημένα, καὶ τὰ τοιαῦτα μάλιστα, προστίθησι τῷ λόγῳ χάριν καὶ ἡδονήν. δεῖγμα δὲ τῆς περὶ σύνθεσιν φιλοτεχνίας, ὅτι καὶ πολλάκις καὶ δυσὶ σχήμασιν ἐν τοῖς αὐτοῖς ἔπεσι κέχρηται, τῇ τε ἐπαναφορᾷ καὶ τῷ ὁμοιοτελεύτῳ, ὡς ἐν ἐκείνῳ, Εὖ μέν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω. Εὖ δέ τις ἵπποισι δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσι.

Τούτων ἔχεται κἀκεῖνο τὸ σχῆμα τὸ καλούμενον πάρισον. ὃ γίνεται ἐκ δυοῖν, ἢ πλειόνων κώλων, ἴσας ἀλλήλαις τὰς λέξεις ἐχόντων. καὶ τοῦτο δὲ πρῶτος Ὅμηρος ἐποίησεν, εἰπὼν, Αἴδεσθεν μὲν ἀνήνασθαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι. καὶ πάλιν, Μηνιθμὸν μὲν ἀπορρῖψαι, φιλότητα δ' ἑλέσθαι. καὶ τοῦτο δὲ ὅτι πολὺν ἔχει τῆς φράσεως κόσμον, εὔδηλον.

Τῆς δὲ ὁμοίας χάριτος ἔχεται καὶ ἡ παρονομασία, ὅταν παρὰ τὸ προκείμενον ἕτερον ὄνομα ἐμφερὲς τεθῇ εὐθὺς κατὰ σύμμετρον διάστημα· οἷόν ἐστιν, Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος παῖς, κρατε-

ρὸς

ρος λυκόεργος. καὶ ἐν ἄλλῳ, Τῶν ἤτοι πρόθοος θοὸς ἡγεμόνευεν.

Καὶ τὰ μὲν προειρημένα, ἤτοι κατὰ πλεονασμὸν, ἢ κατά τινα ποιὰν πλάσιν σχηματίζεται· ἄλλα δὲ κατὰ ἔνδειαν λέξεως. ὧν ἐστιν ἡ καλουμένη ἔλλειψις, ὅταν καὶ ἄνευ τοῦ ῥηθῆναί τινα λέξιν, ἐκ τῶν προειρημένων ἡ διάνοια φαίνηται· οἷόν ἐστι, Δώδεκα δὲ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων, Πεζὸς δ' ἕνδεκα φημί. λείπει γὰρ τὸ ἀλαπάξαι, νοεῖται δὲ ἐκ τῶν προειρημένων. κἀκεῖνο δὲ λέγεται κατὰ ἔλλειψιν, Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. ἐνδεῖ γὰρ τὸ ἐστί. καὶ, Ὢ πόποι, ἦ μοι ἄχος μεγαλήτορος αἰνείαο. λείπει γὰρ τὸ πάρεστιν, ἢ συμβέβηκεν, ἤ τι τοιοῦτον.

Τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ ἀσύνδετον, ὁπόταν ἐξαίρωνται οἱ σύνδεσμοι οἱ συνδέοντες τὴν φράσιν· ὅπερ οὐ μόνον τάχους, ἀλλὰ καὶ ἐμφάσεως παθητικῆς χάριν γίνεται· οἷόν ἐστι καὶ τοῦτο, Ἴομεν ὡς ἐκέλευες ἀνὰ δρυμὰ φαίδιμ' ὀδυσσεῦ, Εὕρομεν ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα κίρκης. ἐν τούτοις γὰρ ὁ καὶ σύνδεσμος ἐξήρηται, τὸν τάχιστον τρόπον τῆς ἀπαγγελίας ζητοῦντος τοῦ λέγοντος.

Ἔστιν ἐν τοῖς σχήμασι καὶ τὸ καλούμενον ἀσύντακτον, ὃ καὶ ἀλλοίωσις καλεῖται, ἐπειδὰν ἡ

dus rex ille Lycurgus. Et in alio, Quis celer accelerans ductorem præbet amicum.

Cæterum prædicta aut per pleonaſmum, aut per alium quempiam ſchematiſmum figuratè dicuntur, alia vero juxta dictionis neceſſitatem. quorum è numero & hæc figura eſt, quæ defectus appellatur, quando (etiam omiſſa aliqua dictione) ſenſus ex prædictis patet, ut eſt, Navibus excidiſſe urbes hominum duodenas, Undenas ſed enim affirmo cum Marte pedeſtri. Deeſt enim vaſtaſſe, intelligitur autem ex prædictis. Illud etiam per defectum dicitur, Una avis, auſpicium, patriam defendere charam. Deeſt enim verbum, eſt, &, Eheu magnanimi dolor Æneæ mihi certe, Subauditur enim, adeſt, ſeu accidit, aut ſimile quiddam.

Hujuſmodi eſt & diſſolutio, quando conjunctiones locutionem conjungentes, tolluntur. Quod non ſolum celeritatis, ſed etiam emphaſeos affectu plenæ gratia fit, quemadmodum illud, Ivimus in querceta velut modo ivit Ulyſſes, Ædiculas Circæ deprendimus hic fabrefactas. In his enim, &, conjunctio ſublata eſt, dum is qui dicit, breviſſimum enunciationis modum quærit.

Eſt inter ſchemata etiam id, quod incongruum, ſeu variatio appellatur, & fit, dum conſueta ſtructura mutatur, & varia red-

ditur. in hoc ut oratio à vulgari conſtructione diſcedens, eò majorem gratiam ac elegantiam habeat, ita tamen ut illius ordo quiddam proprium habeat, ad quod referatur.

Contingit autem ſæpenumero, ut nominum genera commutentur, ut eſt illud, Inclytus Hippodamia, pro inclyta. Et, fœmininus Eerſa, pro fœminea. Veteribus namque familiare fuit, maſculinis pro fœmininis, tanquam potioribus & vehementioribus, uti. Nec vero inconcinnè, citraque rationem hoc fecerunt. ſed quando adjectivo nomine utendum fuit, quod extra corpus erat, de quo mentio fiebat. Illa namque circa corporis dotes verſantur, magnus magna, pulcher pulchra, & iſtiuſmodi. Hæc autem ad animi bona pertinent, ut glorioſus, fortunatus. Atque hæc etiamnum in compoſitione ambigua ſunt. Etenim in univerſum omnia compoſita utrique generi communia ſunt. Ad hæc quando ſimul maſculino & fœminino nomini verbum, ſeu participium infertur, ibi tum maſculinum prævalet, ut in hoc, Virgineum decus, ac juvenes puerilia curant.

Quædam etiam præter dialectorum proprietatem, ſeu morem tum conſuetum, diverſimode ab eo dicuntur, ut eſt, Ipſe habet egregios valde, longoſque columnas.

συνήθης τάξις ἀλλοία γένηται· καὶ ἔςι ποικίλη ἕνεκα τοῦ κόσμου, ἢ χάριν ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις, τῆς μὲν συνήθους τάξεως οὐ δοκούσης ἀκολουθεῖν, ἐπί τι δὲ ἴδιον ἀναφορᾶς ἐχούσης ἀκολουθίαν.

Συμβαίνει δὲ πολλαχῶς ἐπὶ τὰ γένη τῶν ὀνομάτων ἐναλλασσομένων, οἷόν ἐςι τὸ, κλυτὸς Ἱπποδάμεια, ἀντὶ τοῦ κλυτή. καὶ, θῆλυς ἐέρση, ἀντὶ τοῦ θήλεια. σύνηθες γὰρ ἦν τοῖς παλαιοῖς, χρῆσθαι τοῖς ἀρσενικοῖς καὶ ἀντὶ τῶν θηλυκῶν, ὡς κρείττοσι καὶ δυνατωτέροις· ὀυκ ἀμέτρως μέντοι, οὐδ' ἀλόγως, ἀλλ' ὅταν δέῃ χρῆσθαι ὀνόματι ἐπιθέτῳ, ἐκτὸς ὄντι τοῦ σώματος περὶ οὗ ἐςιν ὁ λόγος. ἐκεῖνο μὲν γάρ ἐςι περὶ τὸ σῶμα, ὁ μέγας, ἡ μεγάλη, ὁ καλὸς, ἡ καλὴ, καὶ τὰ τοιαῦτα· ἐκτὸς δὲ, οἷον ἔνδοξος, ἐυτυχής. καὶ ἔτι ταῦτα διὰ τὸ σύνθετον ἐπαμφοτερίζει· καὶ γὰρ καθολικῶς πάντα τὰ σύνθετα κοινά ἐςιν ἑκατέρου γένους. καὶ ὅταν κοινῶς ἀῤῥενικῷ, καὶ θηλυκῷ ὀνόματι ἐπιφέρηται ῥῆμα, ἢ μετοχὴ, τὸ ἀῤῥενικὸν ἐπικρατεῖ, ὡς ἐν τούτῳ, Παρθενικαί δε καὶ ἠΐθεοι ἀταλὰ φρονέοντες.

Τινὰ δὲ καὶ παρὰ τὴν τῶν διαλέκτων ἰδιότητα, ἢ τὴν τότε συνήθειαν, λέγεται διαφόρως· οἷόν ἐςιν, ---ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς Μακράς.

Πολ-

Πολλάκις δὲ καὶ μέτρου χάριν ἐναλλάσσει τὰ γένη· ὡς ἐν τούτῳ, Δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ τέκνον φίλε τοῦτο δίδωμι. τὸ μὲν γὰρ τέκνον, οὐδέτερον ὄνομα, ἐπήνεγκε δὲ ἀρσενικὸν τὸ φίλε, πρὸς τὸ πρόσωπον ἀποτείνας τὸν λόγον. ὅμοιόν ἐστι καὶ τὸ ἀπὸ τῆς διώνης πρὸς τὴν ἀφροδίτην εἰρημένον. Τέτλαθι τέκνον ἐμὸν, καὶ ἀνάσχεο κηδομένη περ. τῆς δὲ αὐτῆς ἀναλογίας κἀκεῖνο ἔχεται, Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ θηβαίου τειρεσίαο Σκῆπτρον ἔχων. τὸ γὰρ ἔχων, οὐ πρὸς τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ πρὸς τὸ γένος τοῦ σώματος (τουτέστι πρὸς τὸν τειρεσίαν) ἥρμοσε. πολλάκις γὰρ οὐ πρὸς τὸν λόγον, ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαινόμενον ποιεῖται τὴν ἀπάντησιν· ὡς ἐν τούτῳ. Πᾶσιν ὀρίνθη θυμὸς, ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες, Ἐλπόμενοι παρὰ ναῦφιν ἀμύμονα πηλείωνα. τὸ γὰρ ἐλπόμενοι οὐχ αἱ φάλαγγες, ἀλλ' οἱ ἄνδρες, ἐξ ὧν αἱ φάλαγγες συνιστᾶσι.

Καὶ κατ' ἄλλον δὲ τρόπον τὰ γένη ἐξαλλάσσει· ὡς ὅταν εἴπῃ, --- νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε Κυανέη. τὸ μὲν οὔποτε ῥοθεῖ. ἐπεὶ γὰρ συνωνύμως λέγεται νεφέλη καὶ νέφος, προειπὼν τὴν νεφέλην, ἐπηνέγκε τὸ οὐδέτερον νέφος. ὅμοια δ' ἐστὶ τούτῳ κἀκεῖνα τὰ ἔπη, Τῶν δ' ὥς τ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλὰ, Χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων,

Sæpenumero autem & metri cauſa, genera commutat, ſicuti in hoc, Dono tibi hoc donum, mi quàm chariſſime natum. Siquidem τέκνον, id eſt, fili, nomen neutrius generis eſt, cui adjectivum maſculinum, chare, intulit, dum vocem ad perſonam refert. Simile eſt & illud, quod à Dione ad Venerem dicitur, Natum jam tolerato meum, ac perferto dolores. Ejuſdem autem proportionis & illud eſt, Tireſiæ advenit Thebani vatis imago, Sceptra tenens. Participium namque ἔχων, id eſt, tenens, non ad umbram, ſed ad genus corporis, hoc eſt, ad ipſum Tireſiam accommodavit. Sæpe enim non ad vocem, ſed ad ſenſum reſpicit, ut in hoc, Omnibus eſt animus motus, motæque phalanges. Æaciden cupiunt, qui ad naves deſidet altas. Non enim phalanges, ſed viri, unde illæ conſtant, Achillem deſiderabant.

Præterea & ſecundum aliam mutationem, genera permutat, ut quum dicit, Cærula contexit nebula hunc, immobile perſtans Hocce quidem. Quum enim nebula & nubes ejuſdem ſignificationis ſint, & modo de nebula locutus eſſet, νέφος, quod neutrius generis apud Græcos eſt, intulit. Similia autem huic & illa carmina ſunt, Ut volucrum iſtarum volitant examina multa, (Strymoniæ-

ἔνθα

que grues, anſer, colloque ſuperbus Albus olor) gaudent, alis hinc inde volant quum. Etenim quum generale avium nomen in neutro genere præmiſiſſet, ac deinde illarum ſpecies in maſculino ſubjunxiſſet, rurſus neutraliter infert, nempe cum ſtrepitu deſidentium, reddens videlicet id, quod generali avium nomini familiare eſt.

Ἔνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι. προθεὶς γὰρ οὐδετέρως τὸ γενικὸν τῶν ὀρνίθων ὄνομα, εἶτα, θηλυκῶς εἰπὼν τὰ εἰδικὰ, ἐπηνέγκε πάλιν οὐδετέρως τὸ κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, ἀποδιδοὺς τὸ οἰκεῖον τῷ γενικῷ ὀνόματι τῶν ὀρνίθων.

Non ſolum autem genus, ſed & numerum poëta ſæpiculè commutat, dicens, Turba rates Græcas adeunt, permagna frequenſque. Singulari enim ſuppoſito, plurale appoſitum ſubdidit, dum videlicet ſenſum magis quàm vocem reſpicit. Siquidem vox multitudo, appellatione quidem ſingularis numeri eſt, multos autem in ſe complectitur.

Ἅμα δὲ τῷ γένει, καὶ τοὺς ἀριθμοὺς ἐναλλάσσει πολλάκις ὁ ποιητὴς, λέγων, Ἡ πληθὺς ἐπὶ νῆας ἀχαιῶν ἀπονέοντο, προθεὶς γὰρ ἑνικὸν, ἐπήγαγε τὸ πληθυντικὸν, δηλονότι πρὸς τὸ σημαινόμενον ἀναφέρων. ἐπειδήπερ ἡ πληθὺς τὴν μὲν προσηγορίαν ἐϛὶν ἑνικὸν, πολλοὺς δ᾽ ἐν αὐτῷ περιείληφεν.

Simile autem à contrario eſt, quando præcedente plurali, ſingulare appoſitum infertur, ut in hoc, Pectora magna gerunt, volitatque per aëra cunctus. Vox enim πᾶς, omnis, ſingularis numeri eſt; dum autem ad multitudinem refertur, idem pollet, quod omnes. Eandem ſchematis formam & illud habet, Hi Pylon attingunt, Neleïa mœnia clara, Hi maris ad littus rem divinam faciebant. Pylii namque intelliguntur.

Ἐκ τοῦ ἐναντίου δέ ἐϛι τὸ ὅμοιον, ἐπειδὰν προτεθέντος τοῦ πληθυντικοῦ τὸ ἑνικὸν ἐπενεχθῇ· ὡς ἐν τούτῳ. --- οἱ δ᾽ ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες, Πρόσσω πᾶς πέτεται. τὸ γὰρ πᾶς, τῷ λόγῳ ἑνικόν ἐϛι, τέτακται δὲ ἐπὶ πλήθους, ἴσον δυνάμενον τῷ πάντες. τῆς δὲ αὐτῆς τοῦ σχήματος ἰδέας ἐϛὶ κἀκεῖνο, Οἱ δὲ πύλον νηλῆος ἐϋκτίμενον πτολίεθρον Ἷξον· τοὶ δ᾽ ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον. νοοῦνται γὰρ οἱ πύλιοι.

Fit apud eum & caſuum mutatio, ut quum nominativus & vocativus in talibus commutantur, Hoc facit Infelix A-

Περὶ δὲ τὰς πτώσεις γίνεται ἀλλοίωσις παρ᾽ αὐτῷ, εὐθείας μὲν καὶ κλητικῆς ἐναλλασσομένης, ἐν τοῖς τοιούτοις, Αὐτὰρ ὁ

αὖτε θυέϛ' ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι. καὶ, νεφεληγερέτα ζεύς. καὶ, Δὸς φίλος. οὐ γάρ μοι δοκέεις ὁ κάκιϛος ἀχαιῶν. γενικῆς δὲ καὶ δοτικῆς, ἐν τοῖς τοιούτοις, Τρωσὶ μὲν προμάχιζεν ἀλέξανδρος θεοειδής· ἀντὶ τοῦ τρώων. καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου, Ἡ δ' αὐτοῦ τετάνυϛο περὶ σπεῖος γλαφυροῖο· ἀντὶ τοῦ περὶ σπέει. καὶ τούτων δέ ἐϛιν ἡ αἰτία αὕτη, ὅτι συγγένειαν τινὰ ἐδόκουν ἔχειν πρὸς ἀλλήλας ἥτε εὐθεῖα, καὶ αἰτιατικὴ, καὶ κλητική. διὸ καὶ ἐν τοῖς οὐδετέροις εἰσὶν αἱ αὐταὶ, καὶ ἐν πολλοῖς τῶν ἀῤῥενικῶν, καὶ θηλυκῶν, ἥτε εὐθεῖα, καὶ ἡ αἰτιατικὴ, καὶ ἡ κλητικὴ ἡ αὐτή ἐϛιν. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γενικὴ πρὸς τὴν δοτικὴν ἔχει τινὰ συγγένειαν. ταῦτα δὲ ἐν τοῖς δυϊκοῖς ἀριθμοῖς ἐπὶ πάντων τῶν ὀνομάτων εὑρίσκεται. ὅθεν εἰκότως παρὰ τὴν συνήθειαν τὰς πτώσεις ἐξαλλάσσει. ἐνίοτε δὲ καὶ λόγους ἔϛι εὑρεῖν τῆς ἐξαλλαγῆς, ὡς ἐν τῷ, --- ἐφιϛάμενοι πεδίοιο. καὶ τὸ, --- διέπρησσον πεδίοιο, ἴσον τῷ ἐπέρων διὰ τοῦ πεδίου.

Εὖ δὲ ἔχει παρ' αὐτῷ ἡ τῶν πτώσεων μεταβολὴ ἐν ἀρχῇ ἑκατέρων τῶν ποιήσεων, ἐν αἷς προθεὶς τὴν αἰτιατικὴν, ἐπήνεγκε τὴν εὐθεῖαν, εἰπὼν, Μῆνιν ἄειδε θεὰ, ἣ μυρί' ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε, καὶ, Ἄνδρα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ Πλάγχθη.

gamemnona ferre Thyeſtes. Et, Nubium congregator Jupiter. Et, Da mihi charus, & haud deterrimus inter Achivos. Genitivus autem & dativus in hujuſmodi mutatur, Prima acie certat Phrygibus Paris optimus ille. Pro eo quod eſt, Phrygum. Et contrà, Hæc extenta jacet juxta ſpelæa cavata. Pro circa ſpeluncam. Atque mutationis iſtius cauſa eſt, quod nominativus, accuſativus, & vocativus quandam inter ſe cognationem habere videantur, propterea quod nomina neutri generis, & pleraque maſculina, ac fœminina, tres iſtos ſimiles caſus habeant. Similiter autem & genitivus cum dativo quandam affinitatem habet, idque in duali omnium vocum numero deprehenditur. Quo fit, ut & Homerus caſus haud immeritò præter conſuetudinem mutet. Nonnunquam vero & rationes eſt invenire iſtius mutationis, ut in hoc, Scientes campi. &, Pertranſibant campum, perinde namque eſt, ac ſi diceres, tranſibant per campum.

Belle autem & caſuum permutatio apud illum habet, in utriuſque poëmatis exordio, in quibus accuſativo præpoſito, rectum intulit, dicens. Iram pande Dea, &c. Magnorum fuerat quæ cauſa dolorum. Et, Dic mihi Muſa virum verſutum, qui mala multa Suſtinuit.

Ἐϛι

Eſt etiam quando genitivo rectum infert, ceu in iſto, Horum nunc homines qui ſunt.

Multa & alio modo figuratè dicit, quemadmodum eſt hoc, Prædixiſſe Jovem affirmo, fateorque nuiſſe, Hocce die naves ſcandebant quando veloces Argivi, exitium Troiæ, fatumque ferentes, Fulgura mittendo felicia, proſpera ſigna. Huic autem nec illud eſt diſſimile, Fretus erat forma hic, Feſtinanter eum portant ſua genua. Atque hæc ſecundum veterem conſuetudinem extulit, idque non ſine ratione. Si enim quis participia in verba diſſolvat, rationem deprehenderit. Siquidem fulgurans idem pollet, quod fulgurabat; & fretus, idem quod, cum fretus eſſet. His & illa ſunt affinia, Hæque duæ rupes, quarum una polum attigit altum. Et, Hi duo diſcreti, quorum alter adibat Achivos, Alter at in turbam Phrygiam veniebat. Non enim ratione caret, ſi quis de duobus aliquibus dicturus, nominativum caſum præordinet, & eo quod utrique ipſorum commune eſt obſervato, novum orationis genus efficiat. Quod autem novitas orationis multum gratiæ habeat, nemini obſcurum eſt.

Denique eſt & ubi caſu communi præpoſito, ſermonem de uno infert, ſicut in hoc, Am-

Ἔςι δὲ ὅτε τῇ γενικῇ τὴν εὐθεῖαν ἐπιφέρει, ὡς ἐν τούτῳ, --- τῶν οἳ νῦν βροτοί εἰσι.

Πολλὰ δὲ καὶ ἑτέρως σχηματίζει, ὡς ἐν τῷ, Φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα κρονίωνα, Ἤματι τῷ, ὅτε νηυσὶν ἐπ᾽ ὠκυπόροισιν ἔβαινον Ἀργεῖοι, τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες, Ἀςράπτων ἐπιδέξι᾽, ἐναίσιμα σήματα φαίνων. τούτῳ δὲ ὅμοιόν ἐςι κἀκεῖνο, -- ὁ δ᾽ ἀγλαΐηφι πεποιθὼς, Ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει. καὶ ταῦτα δὲ ἐξήνεγκε κατά τινα ἀρχαϊκὴν συνήθειαν. καὶ οὐδὲ ταῦτα ἀλόγως· εἰ γάρ τις τὰς μετοχὰς ἀναλύσει εἰς ῥήματα, εὕροι ἂν τὸ ἀκόλουθον. τὸ γὰρ ἀςράπτων ἴσον ἐςὶ τῷ ἤςραπτε, καὶ τὸ πεποιθὼς τῷ, ἐπεὶ πέποιθε. τούτοις ἐςὶ κἀκεῖνα παραπλήσια, Οἱ δὲ δύο σκόπελοι, ὁ μὲν, οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει, καὶ, Τὼ δὲ διακρινθέντε, ὁ μὲν μετὰ λαὸν ἀχαιῶν Ἤϊ᾽. ὁ δ᾽ ἐς τρώων ὅμαδον κίε. καὶ τὰ τοιαῦτα. οὐκ ἄλογον γὰρ τὸν μέλλοντα περὶ δυοῖν τινῶν λέγειν, προτάξαι τὴν εὐθεῖαν πτῶσιν, καὶ τὸ κοινὸν αὐτῶν ἑκατέρῳ φυλάξαντα, ἀπεργάζεσθαι κοινὸν τοῦ λόγου. ὅτι δὲ τὸ κοινὸν τοῦ λόγου χάριν πολλὴν ἐπιφαίνει, πρόδηλον.

Ἔςι δὲ ὅπου τὴν κοινὴν πτῶσιν προθεὶς, τὸν περὶ ἑνὸς ἐπιφέρει λόγον· ὡς ἐν τούτῳ, Ἄμφω δ᾽

ἑζομένω γεραρώτερος ἦεν ὀδυσσεύς.

Καὶ τὰ εἴδη δὲ τῶν ὀνομάτων ἐξαλλάσσει, πολλάκις μὲν τὸ συγκριτικὸν τιθεὶς ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ· ὡς ἐξ ὑπερβολῆς, τὸ, --- σαώτερος ὥς κε νέηαι. ποτὲ δὲ τὸ ὑπερθετικὸν ὁμοίως ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ, ὡς τὸ, --- δικαιότατος κενταύρων· τοιαύτη μὲν ἡ ἐξαλλαγὴ ἐν τοῖς ὀνόμασιν.

Ἐν δὲ τοῖς ῥήμασι γίνεται ἐξαλλαγὴ, τῶν μὲν ἐγκλίσεων, ὡς ὅταν τὸ ἀπαρέμφατον ἀντὶ τοῦ προστακτικοῦ καταληφθῇ. οἷον, Θαρσῶν νῦν διόμηδες, ἐπὶ τρώεσσι μάχεσθαι, ἀντὶ τοῦ μάχου. ἢ τὸ ὁριστικὸν ἀντὶ τοῦ εὐκτικοῦ, οἷον, Πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω, ἀντὶ τοῦ μυθησαίμην καὶ ὀνομήναιμι. καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου, εὐκτικὸν ἀντὶ ὁριστικοῦ, οἷον, Καὶ νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο ἄναξ, ἀντὶ τοῦ ἀπώλετο.

Τῶν δὲ χρόνων, ὅταν ὁ ἐνεστὼς ἀντὶ τοῦ μέλλοντος τεθῇ· ὡς ἐν τούτῳ, Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν, ἀντὶ τοῦ ἐπελεύσεται. ἢ ἀντὶ τοῦ παρῳχηκότος, Ἔνθ' ἦτοι πλυνοὶ ἦσαν ἐπηετανοὶ, πολὺ δ' ὕδωρ Καλὸν ὑπεκπροῤῥέει, ἀντὶ τοῦ ἔῤῥεε. ἢ μέλλων ἀντὶ τοῦ ἐνεστῶτος, Οἱ μὲν δυσομένου ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος· ἢ ἀντὶ τοῦ παρῳχηκότος, Δείδω μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἴπῃ, ἀντὶ τοῦ εἶπε.

bo ſedent, Laërtiades præcellit honore.

Nominum autem ſpecies immutat, dum ſæpenumero comparativum pro abſoluto ponit, quemadmodum hoc per ſuperlationem, Sanior ut redeas. Nonnunquam vero ſuperlativum itidem pro poſitivo, ſicuti hoc, Juſtiſſimus Centaurorum. Hujuſmodi quidem nominum mutatio eſt. Cæterum modi verborum ſic variantur, ut infinitivus pro imperativo accipiatur, veluti, Tydides alacris Troas pugnare feroces. pro impugna. Aut indicativus pro optativo, ut, Nil de plebe loquar multa, nec eam recitabo. pro Dixerim & nominaverim multitudinem. Et contrà optativus pro indicativo, veluti, Mavors ô utinam pereat, pro periit.

Temporum deinde variatio fit, quando præſens pro futuro ponitur, ut in hoc, Hanc ego dimittam nec, quin prius ipſa ſeneſcit. pro Seneſcet. Aut pro præterito, ut, Iſthîc ſunt certè bona balnea, fonſque perennis Profluit. Pro eo quod eſt, profluebat. Aut futurum pro præſenti, ut, Occubituro alii ſole, aſt alii redeunte. Aut præteriti vice, ut, Permetuo dea non ſi dixerit omnia vera. pro dixit.

Καὶ

Diſpoſitiones quoque ſæpicule apud eum mutantur, & paſſiva aut media pro activis ponuntur, veluti, Vagina extrahitur gladius peracutus, & amplus. pro, Extrahebat. &, Viſus Ajax, pro videns. Et contrà, activum pro paſſivo, ut, Donabo tripodem, cui aureum manubrium, pro donandus eſt tripes.

Καὶ διαθέσεις δὲ ἐναλλάσσονται παρ' αὐτῷ πολλάκις· καὶ τίθεται ἀντὶ ἐνεργητικῶν παθητικὰ, ἢ μέσα, οἷον, Ἕλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος, ἀντὶ τοῦ εἷλκε. Καὶ, καθορώμενος Αἴας, ἀντὶ τοῦ ὁρῶν. καὶ τοὐναντίον τὸ ἐνεργητικὸν ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ, Δωρήσω τρίποδα χρυσούατον, ἀντὶ τοῦ δωρήσομαι.

Eſt etiam cernere, quo pacto numeros immutans, pluralem pro ſingulari ponit, id quod ſæpe uſu venit, dum quis de ſe loquitur, veluti, Nata Jovis dea, quando voles hæc dicito nobis. Pro mihi.

Ἔστι δὲ ἰδεῖν ὅπως καὶ τοὺς ἀριθμοὺς ἐναλλάσσων, τὸν πληθυντικὸν ἀντὶ τοῦ ἑνικοῦ τίθησιν, ὡς πολλάκις ἐν τῇ συνηθείᾳ, εἴ τις περὶ ἑαυτοῦ λέγων· οἷον, Τῶν ἁμόθεν γε θεὰ θύγατερ Διὸς εἰπὲ καὶ ἡμῖν, ἀντὶ τοῦ ἐμοί.

Fit autem apud illum & perſonarum mutatio, idque uno quidem modo ſic, Cœlicolæ quotquot ſunt, cuncti juſſa capeſſunt, O divine pater, tua, præſtò itidem ſumus omnes. Multis namque diis exiſtentibus (inter quos & ea perſona erat, quæ verba faciebat) utrumque belle extulit, & obediunt, & parati ſumus. Alio autem modo, miſſa facta ea perſona, de qua loquebatur, ab altera ad alteram tranſit, id quod Averſio propriè vocatur. Atque per imitationem auditorem & movet, & docet, quemadmodum hoc eſt, Hector voce jubet clarâ Teucros agitare Naves, exuviaſque ſinant ut quiſque cruentas, Hunc alibi procul à ratibus cuperem eſſe inimicum. A narratione

Γίνεται δὲ παρ' αὐτῷ καὶ κατὰ πρόσωπα μεταβολὴ, καθ' ἕνα μὲν τρόπον, οὕτως, Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ, Σοί τ' ἐπιπείθονται, καὶ δεδμήμεσθα ἕκαστος. πολλῶν γὰρ ὄντων τῶν θεῶν ἐν οἷς ἐστι τὸ λέγον πρόσωπον, ἑκάτερον καλῶς ἐξενήνοχε, τό, τε πείθονται, καὶ τὸ δεδμήμεσθα. καθ' ἕτερον δὲ τρόπον, ὅταν τὸ νῦν ἐάσας, ἀφ' ἑτέρου ἐφ' ἕτερον πρόσωπον μεταβῇ· ὅπερ ἰδίως ἀποστροφὴ καλεῖται. τῷ δὲ μιμητικῷ κινεῖ, καὶ ἄγει τὸν ἀκροώμενον. οἷον ἐστι καὶ τοῦτο, Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας, Νηυσὶν ἐπισσεύεσθαι, ἐᾶν δ' ἔναρα βροτόεντα· Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἑτέρωσε νοήσω. ἀπὸ γὰρ

τοῦ διηγηματικοῦ μετέβαλεν εἰς τὸ μιμητικόν. καὶ ἐν αὐτῷ δὲ τῷ διηγηματικῷ πολλάκις χρῆται τῇ ἀποςροφῇ, Ἀμφί σε πηλέος υἱὲ μάχης ἀκόρητοι ἀχαιοί. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μιμητικῷ χρῆται καὶ μεταβολῇ τῶν προσώπων, ὡς ἐν τούτῳ, --- ἦ δὴ παισὶν ἐοικότες ἀγοράασθε Νηπιάχοις, οἷς οὔ τι μέλει πολεμήϊα ἔργα. Ἀτρείδη, σὺ δέ θ', ὡς πρὶν, ἔχων ἀςεμφέα βουλὴν, Ἄρχευ ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας. καὶ ἕτερον δὲ εἶδος ἀποςροφῆς ἐςι τοιοῦτον, Τυδείδην δ' ὀυκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετείη. ἔςι γὰρ ἀντὶ τοῦ, ὀυκ ἄν τις γνοίη. καὶ πάλιν, --- ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει Θεσπεσίη, τότ' ἂν οὔ τοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.

Καὶ μετοχαῖς δὲ χρῆται ἀντὶ ῥημάτων, ὡς ἐν τῷ, --- ἐνὶ κήπῳ Καρπῷ βριθομένη, ἀντὶ τοῦ, βρίθεται. καὶ ἔνθ' οἵ γ' εἰσέλασαν πρὶν εἰδότες, ἀντὶ τοῦ πρὶν εἰδέναι.

Καὶ τὰ ἄρθρα δὲ ἐναλλάσσει πολλάκις, ἀντὶ τῶν ὑποτακτικῶν τοῖς προτακτικοῖς χρώμενος. οἷον, Τοὺς ἔτεκε ζεφύρῳ ἀνέμῳ ἅρπυια ποδάργη. καὶ, Θώρηχ. ὁ γὰρ ἦν οἱ ἀπώλεσε πιςὸς ἑταῖρος. καὶ τοὐναντίον.

Οὕτω καὶ τὰς προθέσεις εἴωθε μεταλλάσσειν, Χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ δαῖτα. καὶ, Νοῦσον ἀνὰ ςρατὸν ὦρσε κακήν.

namque tranſitum fecit ad imitationem. In ipſa etiam narratione apoſtropha ſæpe utitur, Circa te Danaos retines Pelida feroces. Verum & per imitationem, mutatione perſonarum utitur, ſicuti in iſto, Revera pueris par eſt hæc concio veſtra Inſipidis, quibus haud curæ ſunt bellica facta. Aſt Atrida prius veluti conſultus eras, nunc Præcipe Graiugenis quo pacto pugna ineunda. Eſt & alia Averſionis ſpecies hujuſmodi, Neſcieris Tydida utris ſe jungat amice. Pro aliquis neſciat. Et rurſus, Suavis odor, divinus item, fragabat ab illo Cratere, atque tibi fuerit nec abeſſe decorum.

Participiis verborum loco utitur, ut in hoc, In horto fructu gravatus, pro gravatur. &, Ibi illi incurrerunt priuſquam ſcientes, pro eo quod eſt, priuſquam ſcirent.

Articulos quoque ſæpe commutat, pro poſtpoſitivis præpoſitivos uſurpans, veluti, Edidit hos Zephyro vento olim harpya Podarge. Et, Thoracem, periit ſiquidem hic chariſſimus illi.

Ad hunc modum & præpoſitiones commutare ſolet, ut, Heſterna luce ivit trans convivium, pro Ad convivium. &, Morbum per exercitum excitavit nocentem.

Ὁμοίως

Similiter & præpoſitioni caſum nominis non proprium infert, ut in iſto, Ne ſi forte velint noctu decernere ferro. Pro, per noctem.

Nonnunquam vero præpoſitiones aufert, ut, Cujus is jacet dolens, pro, de qua. &, Expectans numquid ipſum loquatur, pro alloquatur. Ad hæc alias præpoſitiones ſimili modo partim commutat, partim tollit.

Etiam adverbia quædam mutat, iis quæ ad locum ſignificant, in loco, & de loco, indifferenter utens. Nepotes autem aliò conſidebant, pro alibi. &, Aiax autem de propinquo venit, pro eo quod eſt, propè.

Eſt denique apud illum & conjunctionum immutatio, veluti. Nunquam vero cum illa concubuerat, iram vero mulieris declinabat, pro eo quod eſt, iram namque mulieris vitabat. Atque hæc quidem dictionis ſchemata ſunt, quibus non ſolum poetæ, verum etiam orationis ſolutæ ſcriptores uſi ſunt.

Cæterum multæ ſpecies ſchematum ſententiæ apud illum ſunt, quarum eſt & Præexclamatio, quæ fit, quando aliquis inter narrandum hoc prædicit, quod in aliis dicendi locum habet, ſicuti in hoc, Profecto ſagittam primus guſtavit. & Acclamatio, cujuſmodi eſt, Stultus enim poſt facta ſapit.

Ὁμοίως καὶ προθέσει πτῶσιν ὀνόματος οὐκ οἰκείαν ἐπιφέρει, ὡς ἐν τούτῳ, Μή πως καὶ διὰ νύκτα μενοινήσωσι μάχεσθαι, ἀντὶ τοῦ διὰ νυκτός.

Ἐνίοτε δὲ ἀφαιρεῖ τὰς προθέσεις. οἷον, Τῆς ὅγε κεῖτ᾽ ἀχέων, ἀντὶ τοῦ περὶ ἧς. καὶ ποτιδέγμενος εἴ τί μιν εἴποι, ἀντὶ τοῦ προσείπῃ. καὶ ἄλλας προθέσεις ὁμοίως, τὰς μὲν ὑπαλλάσσει, τὰς δὲ ἀφαιρεῖ.

Καὶ ἐπιῤῥήματά τινα ἐναλλάσσει, τοῖς εἰς τόπον, καὶ τοῖς ἐν τόπῳ, καὶ τοῖς ἐκ τόπου ἀδιαφόρως χρώμενος. ---υἱωνοὶ δ᾽ ἑτέρωσε καθίζον, ἀντὶ τοῦ ἑτέρωθι. καὶ, Αἴας δ᾽ ἐγγύθεν ἦλθεν, ἀντὶ τοῦ ἐγγύς.

Ἔστι δὲ παρ᾽ αὐτῷ καὶ ἡ τῶν συνδέσμων ἐναλλαγή. οἷον, Εὐνῇ δ᾽ οὐ πώποτ᾽ ἔμικτο· χόλον δ᾽ ἀλέεινε γυναικὸς, ἀντὶ τοῦ, χόλον γὰρ ἀλέεινε γυναικός. ταῦτα μὲν δὴ κατὰ λέξιν ἐστὶ σχήματα, οἷς καὶ ἄλλοι πάντες οὐ μόνον ποιηταὶ, ἀλλὰ καὶ πεζῶν λόγων συνθέται κέχρηνται.

Ἔστι δὲ καὶ ἡ διάνοια παρ᾽ αὐτῷ πολλοῖς εἴδεσιν ἐσχηματισμένη. ὧν ἐστι καὶ ἡ προαναφώνησις, ἥτις γίνεται, ὅταν τις διηγούμενος μεταξὺ, τὸ ἐν ἑτέροις τάξιν ἔχον τοῦ ῥηθῆναι προλέγῃ, ὡς ἐν τούτῳ, Ἦτοι δ᾽ ἴσου τε πρῶτος γεύσεσθαι ἔμελλεν. καὶ ἡ ἐπιφώνησις, οἷόν ἐστι, ---ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.

Ἔςι καὶ τὸ τῆς προσωποποιίας παρ' αὐτῷ πολὺ, καὶ ποικίλον. πολλὰ μὲν γὰρ, καὶ διάφορα πρόσωπα εἰσάγει διαλεγόμενα· οἷς καὶ ἤθη παντοῖα περιτίθησιν, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ μὴ ὄντα πρόσωπα ἀναπλάσσει. οἷον, Ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς.

Ἔςι δὲ καὶ ἡ διατύπωσις, ἐξεργασία πραγμάτων, ἢ γενομένων, ἢ ὄντων, ἢ πραχθησομένων, εἰς τὸ παραςῆσαι ἐναργέςερον τὸ λεγόμενον· ὡς ἐν τούτῳ, Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει· Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι, βαθυζώνους τε γυναῖκας. ἢ πρὸς τὸ οἶκτον κινῆσαι, Δύσμορον· ὅν ῥα πατὴρ κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῷ Αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα. Υἱάς τ' ὀλλυμένους, ἑλκυσθείσας τε θύγατρας, Καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα Βαλλόμενα προτὶ γαίῃ ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.

Ἔςι καὶ εἰρωνία παρ' αὐτῷ, λόγος διὰ τοῦ ἐναντίου δηλῶν τὸ ἐναντίον, μετά τινος ἠθικῆς ὑποκρίσεως. οἷόν ἐςι τὸ τοῦ ἀχιλλέως. Ἀλλ' ὀδυσεῦ σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισι βασιλεῦσι Φραζέσθω νήεσσιν ἀλεξέμεναι δήϊον πῦρ. καὶ, — ὅ δ' ἀχαιῶν ἄλλον ἑλέσθω, Ὅς τις οἷ γ' ἐπέοικε, καὶ ὃς βασιλεύτερός ἐςιν. ἐμφαίνει γὰρ ὅτι ὀυκ ἂν ἕτερον εὕροι βασιλικώτερον. καὶ οὗτος μὲν ὁ τρόπος

Eſt & perſonæ fictio apud eum, & varia. Multas enim & diverſas perſonas colloquenteis introducit, quibus & omnimodos mores attribuit. Nonnunquam vero perſonas etiam non exiſtentes fingit, ut, Haud dubium Peleus lachrymas effuderit amplas.

Eſt autem & demonſtratio effectus rerum aut factarum, aut quæ fiunt, aut futurarum, ut id quod dicitur evidentius reddat, veluti in hoc, Mactant hicce viros, perduntque ſuburbia flammis, Hic pueros ducunt, hic captivas mulieres. Aut ad movendum miſericordiam, O miſerum, perdet quem Jupiter ille ſenecta Primum nunc ineunte, mala hæc ut grandia ſpectet, Ceu juvenes pereant, raptetur chara puella, Conjux ut vitietur, & ut ſua pignora chara Proſternantur humi, per pugnas inde cruentas.

Eſt & Ironia apud eum, ſermo per contrarium (cum quadam morali ſimulatione) contrarium declarans, ut eſt hoc Achillis, O Laërtiades tecum conſultet, & omni Concilio regum, quo pellat navibus ignem, Et Danaos inter legat is regem potiorem. Declarat enim, quod haud facile alium regali ſplendore digniorem invenerit. Atque hic quidem

modus eſt, quando aliquis ſe extenuat, ut contrariam ſui exiſtimationem præbeat. Alius autem quando quis ſe quempiam maximè laudare ſimulat, quum revera vituperet. Atque hoc eſt, quod apud Homerum à Telemacho dicitur, Antinoë ut natus patre, ſic ego diligor abs te. Inimico namque dicit, Tanquam pater filium, ſic me curas. Et rurſus, quando quis irridendi gratia proximum extollit, ut proci, Telemachus cædem haud dubiè nobis meditatur, Auxilium ex Sparta cogens, Pyliiſque diſertis. Multum namque ſibi tribuit, ſumitque adoleſcens.

πος ἐστὶν, ὅταν περὶ ἑαυτοῦ λέγῃ τις εὐτελῶς, ἵνα τὴν ἐναντίαν δόξαν παράσχῃ. ἕτερος δὲ, ὅταν τις ἄλλως ἐπαινεῖν προσποιῆται, τῇ ἀληθείᾳ ψέγων. καὶ τοῦτό ἐστι παρ᾽ ὁμήρῳ λεγόμενον ὑπὸ τηλεμάχου. Ἀντίνο᾽, ἦ μευ καλὰ πατὴρ ὣς κήδεαι υἷος. τῷ γὰρ ἐχθρῷ λέγει, ὅτι ὡς πατὴρ υἱοῦ πεφρόντικας. καὶ πάλιν, ὅταν χλευάζων τις ἐπαίρῃ τὸν πέλας, ὡς οἱ μνηστῆρες, Ἦ μάλα τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει· Ἤ τινας ἄξει ἀμύντορας ἐκ πύλου ἠμαθόεντος, Ἤ νυ καὶ ἐκ σπάρτηθεν, ἐπεὶ νύ περ ἵεται αἰνῶς.

Eſt & Sarcaſmus quædam Ironiæ ſpecies, quando quis per contrarium alicui convitians, riſum concitat, quemadmodum Achilles, Salva manent aliis ſua dona, ſed unus Achilles Munere privatur, licet illi grata ſit uxor Atridæ, cum qua accumbens ſe oblectet amanter.

Ἔστι δέ τι εἶδος εἰρωνείας καὶ ὁ σαρκασμὸς, ἐπειδάν τις διὰ τῶν ἐναντίων ὀνειδίζων τινὶ, μεταποιῆται μειδιάματος· ὡς ἀχιλλεὺς, Τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖται, ἐμεῦ δ᾽ ἀπὸ μούνου ἀχαιῶν Εἵλετ᾽, ἔχει δ᾽ ἄλοχον θυμαρέα, τῇ παριαύων τερπέσθω.

His allegoria haud diſſimilis eſt, quæ aliud per aliud exhibet, ut eſt iſtud, Atræ noctis eris cuſtos, vigil atque Melanthi, In tenero ſtrato cubitans, ceu maximus heros. Vinctum namque & ſuſpenſum, in cubili delicato ſoporandum dicit.

Τούτοις παραπλησίως ἔχει καὶ ἡ ἀλληγορία, ἥ περ ἕτερον δι᾽ ἑτέρου παρίστησιν· οἷόν ἐστι τοῦτο, Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ μελάνθιε νύκτα φυλάξεις, Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ καταλέγμενος, ὡς ἐπέοικε. τὸν γὰρ ἐν δεσμοῖς ὄντα καὶ ἀνηρτημένον, ἐν κοίτῃ ἁπαλῇ ὑπνώσσειν λέγει.

Uſus eſt ſæpenumero & hyperbola, quæ veritatem ſuperans, multum vehementiæ o-

Κέχρηται πολλάκις καὶ τῇ ὑπερβολῇ, ἥτις ὑπεραίρουσα τὴν ἀλήθειαν, πολλὴν ἐπίτασιν ἐμ-

φαίνει. οἷον, Λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι. τοιούτοις μὲν δὴ τρόποις καὶ σχήμασι χρησάμενος ὅμηρος, καὶ τοῖς μετ' αὐτὸν ὑποδείξας, τῆς ἐπὶ τούτοις εὐδοξίας πρὸς πάντων δικαίως τυγχάνει.

Επεὶ δὲ καὶ χαρακτῆρές εἰσι τῶν λόγων τὰ καλούμενα πλάσματα (ὧν τὸ μὲν, ἁδρὸν, τὸ δ' ἰσχνὸν, τὸ δὲ, μέσον λέγεται) ἴδωμεν εἰ πάντα ἐςὶ παρ' ὁμήρῳ, τῶν μετ' αὐτὸν ποιητῶν ἢ λογογράφων ἐπιτηδευσάντων ἕν τι τούτων ἑκάςου, ὧν καὶ ἔςι παραδείγματα. Θουκυδίδου μὲν, τὸ ἁδρόν· λυσίου δὲ, τὸ ἰσχνόν· δημοσθένους δὲ, τὸ μέσον. Τὸ μὲν οὖν ἁδρὸν πλάσμα ἐκεῖνό ἐςι τὸ καὶ τῇ τῶν λέξεων, καὶ τῇ τῶν νοημάτων κατασκευῇ μεγάλας ἔχον ἐμφάσεις· οἷόν ἐςιν, Ὣς εἰπὼν, σύναγεν νεφέλας· ἐτάραξε δὲ πόντον, Χερσὶ τρίαιναν ἑλών· πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας Παντοίων ἀνέμων· σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον. ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ. Ἰσχνὸν δὲ, τὸ καὶ τῇ ὕλῃ τῶν πραγμάτων μικρὸν, καὶ τῇ λέξει κατισχνωμένον· οἷόν ἐςι τοῦτο, Ὣς εἰπὼν, οὗ παιδὸς ὀρέξατο φαίδιμος ἕκτωρ. Ἂψ δ' ὁ παῖς πρὸς κόλπον ἐϋζώνοιο τιθήνης, Ἐκλίνθη ἰάχων, πατρὸς φίλου ὄψιν ἀτυχθεὶς, Ταρβήσας χαλκόν τ' ἠδ' αὖ λόφον ἱππιοχαίτην. Μέσον δὲ, τὸ ἑκατέρου τούτων μεταξυ,

ſtendit, ut, Hi candore nivem ſuperant, curſuque Aquilonem. Hujuſmodi tropis, & figuris Homerus uſus eſt, eaſque ad poſteros tranſmiſit, ut ob hæc ingentem gloriam ab omnibus meritò reportet.

Quandoquidem vero dicendi formæ ſunt, quæ genera vocantur (quorum aliud quidem uber, aliud gracile, aliud mediocre appellatur) videamus num omnia ea apud Homerum ſint, in quorum ſingulis ſinguli poetæ, & oratores poſt illum laboraverunt. Quorum & exempla ſunt. Thucydidis quidem copia, Lyſiæ gracilitas, & Demoſthenis mediocritas. Copioſum itaque genus illud eſt, quod & dictionum & ſententiarum apparatu, magnam emphaſin habet, ut eſt, Sic fatus, nebulas cogit, pulſatque tridente Tum mare, commovit Zephyris exinde procellas, Tellus ut ſimul & pontus tegerentur opacis Nubibus, ingrueretque polo nox undique cœca. Gracile autem, tum rerum materia puſillum, tum & dictione extenuatum eſt, cujuſmodi eſt hoc, Sic fatus, puerum amplexurus ſtrenuus Hector, Aſt is retro abiit, gremiumque petivit amatæ Nutricis clamans, faciem fugiebat & hujus, Dum ſtupet ob galeam æratam, criſtamque minacem. Medium autem inter utrumque iſtorum,

gracile videlicet & copioſum verſatur, ut, Veſtibus exuitur laceris conſultus Ulyſſes, Inſilit inque ſolum, retinens jacula, atque pharetram Confertam jaculis, jacula atque velocia fudit Ante pedes, faturque procis dein talia cunctis.

Quod autem & floridum dicendi genus (quod venuſtatem & gratiam ad delectandum, ac voluptate afficiendum, inſtar floris habet) frequens apud poëtam ſit, oratione non indiget; ſiquidem poëſis tali apparatu plena eſt. Atque dicendi quidem formæ talem apud Homerum variationem habent, qualem obiter oſtendimus, paucis adductis exemplis, ex quibus & reliqua deprehendere licet.

Quoniam vero omnis oratio, in qua homines ſe exercent, aut hiſtorica, aut civilis eſt, age videamus, num & harum initia apud iſtum ſint. Hiſtorica quidem oratio eſt, quæ rerum geſtarum narrationem continet. Cujuſlibet autem narrationis occaſiones ſunt, perſona, cauſa, locus, tempus, inſtrumentum, actio, affectio, modus; neque ulla hiſtorica narratio eſt, quin aliquid iſtorum complectatur. Ad hunc modum & apud poëtam [illegible] habet, dum multas res tanquam geſtas, aut tanquam gerantur, narrat. Nonnunquam verò & in ſingulis horum narrationes invenire licet.

ταξὺ, τοῦ μὲν, ἰσχνότερον, τοῦ δὲ, ἁδρότερον. οἷον, Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς; Ἆλτο δ᾽ ἐπὶ μέγαν οὐδὸν, ἔχων βιὸν, ἠδὲ φαρέτρην, Ἰῶν ἐμπλείην, ταχέας δ᾽ ἐκχεύατ᾽ ὀϊςοὺς Πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηςῆρσιν ἔειπεν.

Ὅτι δὲ καὶ τὸ ἀνθηρὸν εἶδος τῶν λόγων ἐςὶ πολὺ παρὰ τῷ ποιητῇ, κάλλος ἔχον, καὶ χάριν ἐς τὸ τέρπειν καὶ ἥδειν, ὥς περ ἄνθος, τί ἄντις καὶ λέγοι; μεςὴ γάρ ἐςιν ἡ ποίησις τῆς τοιαύτης κατασκευῆς. ἡ μὲν δὴ τῆς φράσεως ἰδέα τοιαύτην ἔχει ποικιλίαν παρὰ τῷ ὁμήρῳ, οἵαν διήλθομεν, ὀλίγα παραδείγματα θέμενοι, ἐξ ὧν ἐςι καὶ τὰ ἄλλα κατανοεῖν.

Ἐπεὶ δὲ παντὸς τοῦ ἀσκουμένου παρ᾽ ἀνθρώποις λόγου, ὁ μέν τις, ἐςὶν ἱςορικὸς, ὁ δὲ, πολιτικὸς, φέρε θεασώμεθα εἰ καὶ τούτων εἰσὶν αἱ ἀρχαὶ παρ᾽ αὐτῷ. Ὁ μὲν δὴ ἱςορικὸς, ἐςὶν ὁ τῶν γεγονότων πραγμάτων ἔχων διήγησιν. πάσης δὲ διηγήσεως ἀφορμαὶ γίνονται, πρόσωπον, αἰτία, τόπος, χρόνος, ὄργανον, πρᾶξις, πάθος, τρόπος· καὶ οὐδὲν τούτων ἔξω ἐν ἱςορίᾳ περιέχει οὐδεμία διήγησις. οὕτως ἐςὶ παρὰ τῷ ποιητῇ πολλὰ πράγματα, ὡς γεγονότα, ἢ ὡς ὄντα διηγούμενα. ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν ἑκάςῳ τούτων διηγήσεις εὑρεῖν ἐςι.

Προσώ-

Προσώπου μὲν, ὡς τὸ τοιόνδε. Ἦν δέ τις ἐν τρώεσσι δάρης ἀφνειὸς ἀμύμων, ἱρεὺς ἡφαίϛοιο· δύο δέ οἱ υἱέε ἤϛην, Φηγεὺς, ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης. καὶ ἐν οἷς εἴδη τινῶν διαγράφει, ὡς ἐπὶ τοῦ θερσίτου, Φολκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα. τὼ δὲ οἱ ὤμω Κυρτὼ, ἐπὶ ϛῆθος συνοχωκότε· αὐτὰρ ὕπερθε Φοξὸς ἔην κεφαλὴν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη, καὶ ἄλλα πολλὰ, ἐν οἷς ἢ εἶδος, ἢ τρόπον, ἢ πρᾶξιν, ἢ τύχην προσώπου διέξεισι πολλάκις· ὡς ἐν τούτοις, Δάρδανον ἂρ πρῶτον τέκετο νεφεληγερέτα ζεύς, καὶ τὰ ἑξῆς.

Perſonæ quidem, ut eſt hujuſmodi, Dardanidas inter fuit ille Dares, locuples vir Integer, atque dei Vulcani myſta, duo cui Filioli, Phegeus, Idæus, uterque peritus Omnigenæ pugnæ. Et dum formas quorundam deſcribit, ut in Therſita, Strabus erat, clauduſque pedem, & gibboſus, acuto Vertice, cæſaries deſfloruit undique turpis. Et alia multa, in quibus aut ſpeciem, aut mores, aut actionem, aut fortunam ſæpicule proſequitur, ſicut in his, Dardanon altitonans genuit Saturnia proles, &c.

Τόπου δὲ ἐϛι παρ' αὐτῷ διήγησις, ὁποίαν περὶ τῆς νήσου τῆς γειτνιώσης τῇ τῶν κυκλώπων λέγει, ἐν οἷς τὸ εἶδος τοῦ τόπου διαγράφει, καὶ τὸ πηλίκον, καὶ τὸ ὁποῖον αὐτῇ, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ παρ' αὐτῇ. καὶ περὶ τῶν παρακειμένων τῷ ἄντρῳ τῆς καλυψοῦς, Ὕλη δὲ σπέος ἀμφιπεφύκει τηλεθόωσα, Κλεῖθρη τ', αἴγειρός τε, καὶ εὐώδης κυπάρισσος. καὶ τὰ ἑξῆς, καὶ μυρία ἄλλα τοιαῦτα.

Loci autem apud eum narratio eſt, qualem de inſula Cyclopum regioni vicina, commemorat, in quibus loci ſpeciem, diverſitatem, inſulæ qualitatem, quæ in illa, & quæ juxta illam ſunt; denique dum ea quæ Calypſonis antro adjacent, deſcribit, Speluncam circumdederat nemus undique pulchrum. Quippe alnus fragilis, clethra, & fragrans cypariſſus. Et cætera hujuſmodi innumera.

Χρόνου δὲ, οἷον, Ἐννέα δὴ βεβάασι διὸς μεγάλου ἐνιαυτοί. καὶ, Χθιζά τε, καὶ πρωΐζ' ὅτ' ἐς αὐλίδα νῆες ἀχαιῶν Ἠγερέθοντο, κακὰ πριάμῳ καὶ τρωσὶ φέρουσαι. αἰτίας δὲ ἐν οἷς ἐμφαί-

Temporis autem, veluti, Jamque novem magni Jovis anni præterierunt. Et, Hactenus appellunt quum naves Aulida Græcæ, Perniciem Priamo magnam, populoque ferentes. Cauſæ vero, in quibus o-

νει,

ſtendit; quapropter aliquid fiat, aut factum ſit, ut illa, quæ in Iliadis exordio dicta ſunt, Quis deus immiſit litem, ut contendat uterque? Haud dubie Phœbus, regi indignatus Atridæ, Is ſiquidem mittendo luem validam inter Achivos, Innumeros leto dedit, ob Chryſam violatum. Et reliqua. In his enim inimicitiæ inter Achillem & Agamemnonem, cauſam fuiſſe dicit peſtem; peſtis vero Apollinis iram; iræ autem contumeliam, qua Dei ſacerdos affectus erat.

νει, δι' ὃ γίνεταί τι, ἢ γέγονεν· οἷά ἐϛι τὰ ἐν ἀρχῇ τῆς ἰλιάδος εἰρημένα, Τίς τ' ἄρ σφῶε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι; Λητοῦς καὶ διὸς υἱός. ὃ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς, Νοῦσον ἀνὰ ϛρατὸν ὦρσε κακήν· (ὀλέκοντο δὲ λαοί) Οὕνεκα τὸν χρύσην ἠτίμησ' ἀρητῆρα Ἀτρείδης, καὶ τὰ ἑξῆς. ἐν γὰρ τούτοις λέγει τὰς αἰτίας, τῆς μὲν ἀχιλλέως καὶ ἀγαμέμνονος διαφορᾶς, τὸν λοιμόν· τοῦ δὲ λοιμοῦ, τὸν ἀπόλλωνος χόλον· τοῦ δὲ χόλου, τὴν ὕβριν τὴν εἰς τὸν ἱερέα τοῦ δαίμονος.

Inſtrumenti, qualem narrationem in clypeo (quem Vulcanus Achilli fabrefecit) proſequitur. Eſt & alia conciſa de Hectoris haſta, Hector ubi ingreſſus, bis quinque tenens cubitorum Unius atque haſtam bene longam, ferrea cuſpis Cui ſplendebat item, circumdat & annulus auro.

Ὀργάνου δὲ διήγησιν, ὁποίαν διέξεισι τῆς ἀσπίδος, ἣν ἥφαιϛος ἀχιλλεῖ κατεσκεύασε. καὶ ἄλλη σύντομος περὶ τοῦ ἕκτορος δόρατος, Ἐν δ' ἕκτωρ εἰσῆλθε διῒ φίλος, ἐν δ' ἄρα χειρὶ Ἔγχος ἔχ' ἑνδεκάπηχυ· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς Αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκις.

Facti autem narrationes cum aliæ, tum ejuſmodi ſunt, Conveniunt, parmas ſimul objiciunt, ſimul haſtas, Armatorum hominum quoque robora maxima, ſcutis Cominus umboſis propellunt mutua utrinque Vulnera, magnus ut [illegible] factus ſit utrinque tumultus.

Πράξεως δὲ διηγήσεις εἰσὶν ἄλλαι τε, καὶ αἱ τοιαίδε. Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο, Σύν ῥ' ἔβαλον ῥινούς, σὺν δ' ἔγχεα, καὶ μένε' ἀνδρῶν Χαλκεοθωρήκων. ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι Ἔπληντ' ἀλλήλῃσι· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.

Affectionis autem narratio eſt, in qua id quod contingit, ex cauſa, aut ex efficacia quadam declaratur, cujuſmodi de

Πάθους δὲ διήγησίς ἐϛιν, ἐν ᾗ τὸ συμβαῖνον ἐξ αἰτίου, ἢ ἐξ ἐνεργείας τινὸς σαφηνίζεται. ὁποῖά φησι περὶ τῶν ὑπὸ ὀργῆς, ἢ φό-

ἢ φό-

ἢ φόβου, ἢ λύπης κατεχομένων, ἢ τιτρωσκομένων, καὶ ἀποκτεινομένων, ἢ ἄλλό τι τοιοῦτο πασχόντων. ἐξ αἰτίου μὲν, Ἀχνύμενος, μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι Πίμπλαντ' ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην. ἐξ ἐνεργείας δὲ, Αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι χαρίτεσσιν ὁμοῖαι, Πλοχμοί θ' οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο.

Ὁ δὲ τρόπος ἐστὶ ποιητικὸς πράξεως, ἢ παθήματος, ἢ σχέσεώς τινος· καθ' ἣν τὸ μὲν ὧδέ τι ἐνεργεῖ, τὸ δὲ, ὧδέ πως ἔχει, καὶ πάσῃ ἀκολουθεῖ τῇ τοιαύτῃ διηγήσει· παράδειγμα δὲ αὐτοῦ τὸ τοιόνδ' ἂν εἴη, Τὸν δ' ὀδυσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπισχόμενος βάλεν ἰῷ· Ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε· δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς Βλημένου· αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνα παχὺς ἦλθεν, Αἵματος ἀνδρομέοιο· καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἐστι δὲ διήγησις παρ' αὐτῷ, ὡς μὲν ἐπὶ τὸ πλεῖστον πλατεῖαν φράσιν, καὶ ἐξεργασίαν ἁρμόζουσαν τοῖς ὑποκειμένοις ἔχουσα. ἐνίοτε δὲ εὔτονος, ὡς ἡ τοιαύτη, Κεῖται πάτροκλος, νέκυος δὲ δὴ ἀμφιμάχονται Γυμνοῦ· ἀτὰρ τάγε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος ἕκτωρ. τοῦτο δὲ τὸ εἶδος πολλάκις ἐστὶ χρήσιμον· τὸ γὰρ τάχος τῶν λόγων εὐτονώτερον καθίστησι καὶ τὸν λέγοντα, καὶ τὸν ἀκροώμενον, καὶ ῥᾳδίως τυγχάνει τῶν προ-

iis narrat, qui ira, aut timore, aut triſtitia afficiuntur, aut vulnerantur, occiduntur, aut aliud quippiam tale perpetiuntur. Ex cauſa, Indoluit, ferventque homini præcordia nigra, Atque oculos igni ſimileis geſtare coruſco. Ex efficacia, Ut Charitum multo conſperſi ſanguine crines. Aurea vitta comas, nec non argentea vincit.

Modus autem poëticus eſt, dum actio, paſſio, aut habitus aliquis ita deſcribitur, ut ſecundum eum aliud quidem ſic fiat, aliud verò ſic quodammodo ſe habeat. Quibus narrationibus omnibus Homerus utitur, cujus exemplum tale fuerit, Vulnerat hunc jaculo feriens divinus Ulyſſes, In guttur, procumbat ut is, pateramque relinquat, Quam manibus tenuit, cruor hinc fluitaret opimus. & cætera.

Eſt autem narratio apud eum, quæ plerumque copioſam phraſin habet, ac diligentiam ſubjectæ materiæ convenientem. Nonnunquam vero ſuccincta, ut ejuſmodi, Patroclus jacet, hinc pugna eſt pro corpore nudo, Illius arma etenim ſibi ſumpſit ſtrenuus Hector. Iſta autem forma ſæpe utilis eſt, orationis namque celeritas & dicentem, & audientem attentiorem, & facilè voti compotem reddit. Narrat

autem nonnunquam tenuiter, nonnunquam vero cum imagine, vel ſimilitudine, vel ſimili. Imagine, ut quando inquit, Penelope ex thalamo veniens, forma referebat Aureolam Venerem, venatricemque Dianam. Similitudine vero, ut, • Non ſecus atque aries aciem tranſire ſolebat. Simili vero, quum vicinarum rerum comparationem ita facit, ut ad inſtitutum adaptari queat. Suntque apud eum variæ ſimilium ſpecies. Subinde namque ac multis modis aliorum animantium efficaciam, & naturam, hominum geſtis & habitibus confert.

προκειμένου. διηγεῖται δὲ ποτὲ μὲν ψιλῶς, ποτὲ δὲ μετὰ εἰκόνος, ἢ ὁμοιώσεως, ἢ παραβολῆς. εἰκόνος μὲν, ὡς ὅταν εἴπῃ, Ἡ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων πηνελόπεια, Ἀρτέμιδι ἰκέλη, ἠὲ χρυσῇ ἀφροδίτῃ. ὁμοιώσεως δὲ, οἷον, Αὐτὸς δὲ κτίλος ὣς ἐπεπωλεῖτο ςίχας ἀνδρῶν. παραβολῆς δὲ, ὅταν παραπλησίων πραγμάτων παράθεσιν ποιήσηται, ἔχουσαν ἀνταπόδοσιν τὴν ἀπὸ τοῦ προκειμένου διηγήματος. καὶ ἔςι παρ' αὐτῷ ποικίλα τὰ εἴδη τῶν παραβολῶν. συνεχῶς γὰρ καὶ πολυτρόπως παρατίθησι ταῖς τῶν ἀνθρώπων πράξεσι καὶ σχέσεσι ζώων ἄλλων ἐνεργείας καὶ φύσεις.

Eſt etiam quando à minimis ſimilitudinem trahit, non ad corporis magnitudinem, ſed ad uniuſcujuſque naturam reſpiciens, quo fit, ut audaciam muſcæ comparet, Inſpiravit huic Pallas muſcæ improbitatem. Et aſſiduitatem eidem animanti comparavit. Haud ſecus muſcarum examina multa frequentant. Globum autem, & ingentem multitudinem ordine incedentem, apibus. Sicut apum fuerint examina crebra volantum. Ad hunc modum & iram, & perſecutionem oſtendit, dicens, Veſpis in via gentibus ſimileis. Atque his ſubjungit, Quas pueri irritare ſolent, ut eò magis genuinum earum furorem per puerorum irritationem concitatum, exag-

Καὶ ἔςι μὲν ὅταν ἀπὸ τῶν ἐλαχίςων ποιῆται τὴν ὁμοίωσιν, οὐ πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ σώματος, ἀλλὰ πρὸς τὴν φύσιν ἑκάςου ἀφορῶν. ὅθεν τὴν μὲν ἰταμότητα ἀπείκασε μυίᾳ, Καί οἱ μυίης θάρσος ἐνὶ ςήθεσσιν ἔθηκε. καὶ τὴν συνέχειαν τῷ αὐτῷ ζώῳ, Ἠΰτε μυιάων ἀδινάων ἔθνεα πολλά. τὸν δὲ ἀθροισμὸν καὶ τὴν πολυπλήθειαν μετ' εὐταξίας, μελίσσαις. Ἠΰτ' ἔθνεα εἶσι μελισσάων ἀδινάων. οὕτω δὲ καὶ τὴν ὀργὴν καὶ τὴν δίωξιν ἔδειξεν, εἰπὼν, — σφήκεσσιν ἐοικότες εἰνοδίοισι. καὶ ἔτι προσθεὶς, Οὓς παῖδες ἐριδαίνουσιν ἔθοντες, ἵνα μᾶλλον τὸ ἐκ φύσεως αὐτῶν θυμοειδὲς τῷ ἀπὸ τῶν παίδων ἐρεθισμῷ ἐπιτεί-

νῃ·

νη. ἐπὶ δὲ συνεχοῦς φωνῆς φησὶν, Ἐσθλοὶ, τεττίγεσσιν ἐοικότες. λαλίστατον γὰρ τὸ ζῶον, καὶ ἄπαυστον ἐν τούτῳ.

Τῶν δὲ ἀσυντάκτως φερομένων φωνὰς παμμιγεῖς οὕτως εἴκασεν, Ἠΰτε περ κλαγγὴ γεράνων πέλει οὐρανόθι πρό. τὰ δὲ εἰς τάξιν καθιστάμενα πλήθη τοῖς καθημένοις ὀρνέοις ὁμοιοῖ, Κλαγγηδὸν προκαθιζόντων. τὴν δὲ ὀξύτητα τῆς ὄψεως καὶ τῆς πράξεως, ποτὲ μὲν ἱέρακι παραβάλλει, Ὠκέϊ, φασσοφόνῳ, ὅς τ' ὤκιστος πετεηνῶν. ποτὲ δὲ ἀετῷ, Ὅν τε καὶ ὑψόθ' ἐόντα πόδας ταχὺς οὐκ ἔλαθε πτώξ. παρίστησι γὰρ τὴν ὀξυδέρκειαν ἐν τῷ πόῤῥωθεν ἰδεῖν· τὸ δὲ τάχος, ἐν τῷ ποδωκέστατον ζῶον ἑλεῖν. τὸν δὲ ἐκπλαγέντα πρὸς ὄψιν πολεμίου, δράκοντος ὁράματι προσείκασεν, οὐκ ὀκνήσας οὐδ' ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν παραδείγματα λαβεῖν. Ὡς δ' ὅτε τις δράκοντα ἰδὼν, παλίνορσος ἀπέστη.

Ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων ζώων, δειλίας μὲν ἀπὸ τοῦ λαγωοῦ λαμβάνει, καὶ ἀπὸ τῆς ἐλάφου ὁμοίως. Τίφθ' οὕτως ἔστητε τεθηπότες ἠΰτε νεβροί; κυνῶν δὲ ὅτε μὲν ἀλκὴν, Ὡς δ' ὅτε καρχαρόδοντε δύω κύνε οἵ τ' ἐπὶ θήρης· ὁτὲ δὲ φιλοτεκνίαν, Ὡς δὲ κύων ἀπαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα· ὁτὲ δὲ προθυμίαν πρὸς τὸ

gerarer. De continua autem voce ait, Frugi ſunt locuſtis ſimiles. Loquaciſſimum namque animal, & in hac parte inquietum.

Eos autem, qui voces inconcinnè permixtas efferunt, ſic comparavit, Haud ſecus atque gruum clangor ferit æthera ſummum. Ordinatam vero multitudinem avibus conſidentibus aſſimilat, Cum clangore conſidentium. Viſus autem, & facti acrimoniam nonnunquam accipitri confert, Perſimiliſque palumbineco, qui perceler inſtat. Nonnunquam vero aquilæ, quam etiam in alto volitantem lepus pedibus celer non fefellerit. Viſus namque acumen in eo oſtendit, quod eam de longè ait videre, celeritatem vero quod pernicioſiſſimum animal capit. Hoſtis autem aſpectu obſtupefactum ei comparat, qui draconem videt, ita ut non puduerit eum vel à reptilibus exempla ſumere. Haud ſecus atque dracone aliquis viſo rediit mox. Ab aliis vero animantibus, timiditatis quidem à lepore, & à cervo itidem ſumit, Cur adeò ſtupefacti eſtis velut hinnulus omnes. A canibus autem, quando fortitudinem commendat, Acres ut catuli mordent aprum, latrantque. Quando autem amorem erga liberos, Ut canis egregiè catulos propugnat, amatque. Quando vero animi promptitudinem ad cuſtodien-

dum, Ut canis eſt promptus, fiduſque ad ovilia cuſtos.

Raptum autem, qui & fabuloſe, & audacter fit, lupis comparare ſolet, Agnos ut lupus invadit, raptatque tenellos. Fortitudinem vero & conſtantiam per ſues ſylveſtreis, pardos & leones, oſtendit, dum unicuique quod naturæ ſuæ proprium eſt, tribuit. A ſuibus impetum (quem hoc genus animantis ad pugnam intolerabilem habet) mutuatur. Idomeneus apro ſimilis propugnat ubique. A pardis pertinacem audaciam, Nec penetrante cutem pilo, pugnare remittit. A leonibus verò primum cunctationem, deinde & generoſitatem, Cauda utrumque latus, lumbos, ac ilia verrit. Rurſus autem hominis generoſi curſum equo ſaturo comparat, Sicut equus ſaturus juxta præſepe moratus. Et contrà cunctabundum in itinere, ac in tolerando inſuperabilem, ſic oſtendit, Arva petens aſinus veluti, pueris ſpoliatis. Regium vero habitum, ac præſtantiam hiſce expreſſit, Eminet armento veluti bos, præſtat & omni.

Neque verò marinorum animantium ſimilitudines omiſit, polypi quidem perſeverantiam, & quàm difficulter à ſaxis avellatur, Extrahitur veluti polypus ſi quando cavernis. Delphini autem principatum, ac

φυλάσσειν, Ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσονται ἐν αὐλῇ.

Ἁρπαγὴν δὲ ἅμα μυθικῶς καὶ ἰταμῶς πρασσομένην, λύκοις εἴκασεν. Ὡς δὲ λύκοι ἄρνεσσιν ἐπέχραον, ἠερίφοισι. Τὸ δὲ ἄλκιμον καὶ ἄτρεπτον, διά τε συῶν ἀγρίων, καὶ παρδάλεων, καὶ λεόντων ἔδειξε, μερίζων ἑκάστῳ τὸ πρὸς τὴν φύσιν οἰκεῖον. τῶν μὲν συῶν τὴν ὁρμὴν, ἣν ἔχει πρὸς μάχην, ἀνυπόστατον ποιῶν, Ἰδομενεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ προμάχοις συὶ ἴκελος ἀλκήν. τῶν δὲ παρδάλεων τὸ ἄπαυστον τῆς τόλμης, Ἀλλά τε καὶ περὶ δουρὶ πεπαρμένη οὐκ ἀπολήγει. λεόντων δὲ τὸ μέλλον μὲν, εἰς τέλος δὲ, γενναῖον. Οὐρῇ δὲ πλευράς τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν Μαστίεται. πάλιν δὲ παραβάλλει δρόμον ἀνδρὸς γενναίου ἵππῳ τροφῆς κεκορεσμένῳ. Ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ. καὶ τοὐναντίον βραδεῖαν κατὰ πορείαν, ἀήττητον δὲ ἐν τῷ καρτερεῖν, οὕτως ἔδειξεν, Ὡς δ' ὅτ' ὄνος παρ' ἀ[illegible] ἰὼν ἐβιήσατο παῖδας. σχ[illegible] βασίλειον καὶ ὑπερέχον ἐτύπωσε διὰ τούτων, Ηὕτε βοῦς ἀγέλη[illegible] ἔξοχος ἔπλετο πάντων.

Οὐ κατέλιπε δὲ οὐδὲ τῶν θαλασσίων ζώων ὁμοιότητας. πολύποδος μὲν τὸ παράμονον καὶ δυσαπόσπαστον τῶν πετρῶν, Ὡς [illegible]ότε πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο. δελφῖνος δὲ τὸ ἡγεμο-

νικὸν καὶ κρατιστεῦον τῶν ἄλλων, Ὣς δ' ὑπὸ δελφῖνος μεγακήτεος ἰχθύες ἄλλοι.

Πολλάκις δὲ τὰ ὑπὸ ἀνθρώπων πρασσόμενα ἄλλαις ὁμοίως πράξεσι παραβάλλει, ὥσπερ ἐν τούτῳ. Οἳ δ' ὥς τ' ἀμητῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισι, τὴν ἔνστασιν καὶ καρτερίαν δεικνύων τῶν ἀνδρῶν. τῷ δ' ἀγεννῶς δακρύοντι ὀνειδίζει μετὰ ἐναργοῦς ὁμοιώσεως, Τίπτε δεδάκρυσαι πατρόκλεις, ἠΰτε κούρη Νηπίη.

Ἐτόλμησε δὲ καὶ τοῖς στοιχείοις παραβαλεῖν πράξεις ἀνθρωπίνας, ὡς ἐν τούτῳ, Ὣς ἔφατ'. ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ὡς ὅτε κῦμα Ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσει νότος ἐλθὼν Προβλῆτι σκοπέλῳ· τὸν δ' οὔποτε κύματα λείπει Παντοίων ἀνέμων, ὅταν ἔνθ' ἢ ἔνθα γένωνται. ἐν οἷς δῆλός ἐστι καὶ ὑπερβολῇ, καὶ αὐξήσει κεχρημένος. οὐ γὰρ ἤρκεσε κύματος ἤχῳ τὴν κραυγὴν ἀπεικάσαι, ἀλλὰ τῶν προσφερομένων ἀκτῇ ὑψηλῇ, ὅπου μετεωριζόμενον κῦμα μείζονα ἦχον ἀποτελεῖ· καὶ οὐχ ἁπλῶς κῦμα, ἀλλὰ τὸ κινηθὲν ἀπὸ νότου, τοῦ μάλιστα τὰ ὑγρὰ κινοῦντος, καὶ ἐπὶ σκοπέλῳ προβλῆτι, τῷ ἀνατεταμένῳ εἰς τὸ πέλαγος, καὶ περικλυζομένῳ ὑπ' αὐτοῦ, ὃς καὶ ἀδιάλειπτον ἔχει τὸν κλύδωνα, ὁπόθεν ἂν προσπίπτωσιν οἱ πνέοντες ἄνεμοι. τοιαῦτα μὲν ἐστὶ καὶ

præſtantiam inter alios piſces; Ut piſces alios ſuperat delphinus in undis.

Sæpenumero autem ea, quæ ab hominibus fiunt, aliis ſimiliter factis confert, ut in hoc, Meſſores veluti certant frumento metendo. Reſiſtendi vim, & fortitudinem virorum demonſtrans. Sed & præter generis dignitatem ploranti, ſimilitudine perſpicua convitiatur, Cur pueri in morem lachrymas Patrocle ſodalis.

Auſus eſt autem & elementis humana facta conferre, ſicut in iſto, Argolici vocem tollebant, fluctus ut altis Littoribus reſonat, ſcopuloque immurmurat, Auſter Quem petit, omnigenis Zephyris agitata procella. Nec quoque deſeruit, variis dum partibus afflant. In quibus conſtat eum & hyperbola, & amplificatione uſum eſſe. Non enim contentus fuit, procellæ ſono clamorem comparaſſe; ſed fluctuum, qui in altum littus illiduntur, ubi dum fluctus exaltatur, majorem ſonitum edit. Neque ſimplicem procellam, ſed ab Auſtro (qui humida maximè movet) concitatam, in ſcopulum eminentem, ac in pelagus prominentem, illiſam eſſe dicit, & qui ab ea avelleretur, quique aſſiduæ tempeſtati obnoxius eſſet, undecunque tandem ventorum flatus irrueret. Iſtiuſmodi apud eum ſunt,

quæ ad diligentiam in narrando pertinent, quorum multa ex paucis exemplis deprehendere licet.

τῆς ἐν τῷ διηγεῖσθαι ἐξεργασίας παρ' αὐτῷ· ἅπερ ἔνεστι καὶ ἐπὶ τῶν πολλῶν κατανοεῖν, ἐκ τῶν ὀλίγων παραδειγμάτων.

Perpendamus autem & reliquas orationis ſpecies, num apud Homerum ita ſint, ut ipſe eas primum & excogitaſſe, & illuſtraſſe videatur. Qua de re pauca item exempla adducemus, unde reliqua conjici poſſunt.

Σκεψώμεθα δὲ καὶ τὰ λοιπὰ εἴδη τῶν λόγων, εἰ ἔστι παρὰ τῷ ὁμήρῳ, πρώτῳ καὶ τὰς ἐννοίας αὐτῶν λαβόντι, καὶ ἐναργῶς κατασκευάσαντι. ὁμοίως ὀλίγα παραδείγματα παρατεθέντα, καὶ τὰ ἄλλα νοεῖν παρασκευάσει.

Cæterum contemplativa oratio eſt, quæ ſpeculationes (quæ ſic vocantur) complectitur, habentque veritatis cognitionem, quæ arte conſtat. Unde & rerum divinarum, & humanarum naturam cognoſcere licet; virtutes & vitia, quæ in moribus ſunt, ſecernere; denique num aliqua rationali arte veritatem conſequi conveniat, addiſcere. Hæc autem ii, qui in philoſophia verſati ſunt, tractaverunt, cujus etiam partes ſunt, naturalis ſcientia & moralis, & diſſerendi ars. Quod ſi horum omnium principia, & ſemina Homerum ſuppeditaſſe cognoverimus, quo pacto non præ omnibus admiratione dignus fuerit? Porrò quod per ænigmata, & fabuloſas quaſdam orationes animi ſenſa oſtendit, non mirum videri debet. Poëtica namque in cauſa eſt, & priſcorum conſuetudo, ut diſciplinarum ſtudioſi, ingenii ac animi quadam dele-

Ὁ δὲ θεωρητικὸς λόγος ἐστὶν, ὁ περιέχων τὰ καλούμενα θεωρήματα, ἅπερ ἐστὶ γνῶσις τῆς ἀληθείας, γινομένη μετὰ τέχνης. ἀφ' ὧν ἔστι τὴν φύσιν τῶν ὄντων, θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, κατανοεῖν, καὶ τὰς περὶ τὸ ἦθος ἀρετὰς καὶ κακίας διαιρεῖν, καὶ ἤ τινι τέχνῃ λογικῇ μετέρχεσθαι τὴν ἀλήθειαν προσήκει, μανθάνειν. ταῦτα δὲ μετεχειρίσαντο οἱ ἐν φιλοσοφίᾳ διατρίψαντες· ἧς ἔτι μέρη, τὸ φυσικὸν, καὶ ἠθικὸν, καὶ διαλεκτικόν. ἐν δὴ πᾶσι τούτοις τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ σπέρματα ἐνδιδόντα ὅμηρον εἰ καταμάθοιμεν, πῶς οὐκ ἂν εἴη πρὸ πάντων θαυμάζεσθαι ἄξιος; εἰ δὲ δι' αἰνιγμάτων, καὶ μυθικῶν λόγων τινῶν ἐμφαίνεται τὰ νοήματα, οὐ χρὴ παράδοξον ἡγεῖσθαι. τοῦτο γὰρ αἴτιον ποιητικῆς, καὶ τῶν ἀρχαίων ἦθος, ὅπως οἱ μὲν φιλομαθοῦντες μετά τινος εὐμουσίας ψυχαγωγούμε-

νοι, ῥᾶον ζητῶσί τε, καὶ εὑρίσκωσι τὴν ἀλήθειαν· οἱ δὲ ἀμαθεῖς μὴ καταφρονῶσι τούτων ὧν οὐ δύνανται συνιέναι. καὶ γὰρ ἐστί πως, τὸ μὲν δι' ὑπονοίας σημαινόμενον, ἀγαστόν· τὸ δὲ φανερῶς λεγόμενον, εὐτελές.

ctatione deliniti, veritatem facilius & inquirant, & inveniant. Et ut vulgus illa non contemnat, quæ intelligere nequit. Etenim eſt quando id quod figuratè ſignificatur, jucundum fit; quod vero apertè dicitur, vileſcit.

Ἀρξώμεθα τοίνυν ἀπὸ τῆς τοῦ παντὸς ἀρχῆς καὶ γενέσεως, ἣν θαλῆς ὁ μιλήσιος εἰς τὴν τοῦ ὕδατος οὐσίαν ἀναφέρει. καὶ θεασώμεθα, εἰ πρῶτος ὅμηρος τοῦθ' ὑπέλαβεν, εἰπὼν Ὠκεανός θ' ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται. μετ' ἐκεῖνον δὲ ξενοφάνης ὁ κολοφώνιος, ὑφιστάμενος τὰς πρώτας ἀρχὰς εἶναι τὸ ὕδωρ καὶ τὴν γῆν, ἔοικε σπάσαι τὴν ἀφορμὴν ταύτην ἐκ τῶν ὁμηρικῶν τούτων, Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε. σημαίνει γὰρ τὴν ἀνάλυσιν εἰς τὰ γεννητικὰ στοιχεῖα τοῦ παντός. ἡ δὲ μάλιστα ἀληθὴς δόξα τέσσαρα στοιχεῖα συνίστησι, πῦρ, ἀέρα, ὕδωρ, γῆν. ταῦτα δὲ καὶ ὅμηρος εἰδὼς φαίνεται, μνημονεύων ἐν πολλοῖς αὐτῶν ἑκάστου.

Exordiamur itaque à totius univerſi principio, ac generatione, quam Thales Mileſius ad aquæ ſubſtantiam refert, & videamus num Homerus primus hoc invenerit, dicens, Oceanus qui cuncta creat, gignitque creata. Poſt iſtum vero Xenophanes Colophonius, aquam & terram inter prima initia conſtituens, eam occaſionem ab Homericis iſtis ſumpſiſſe videtur, Sed vos in terram, lymphamque reſolvier omnes. Significat enim reſolutionem in genitalia elementa univerſitatis. Opinio autem maximè verax, quatuor elementa conſtituit, Ignem, aërem, aquam, & terram. Hæc autem & Homerum ſciviſſe apparet, dum in multis uniuſcujuſque iſtorum mentionem facit.

Καὶ τὴν τάξιν δὲ αὐτῶν ὅπως ἔχει κατέμαθεν. ὅτι μὲν γὰρ ἡ γῆ κατωτάτω πάντων ἐστί, θεασώμεθα. σφαιροειδοῦς γὰρ ὄντος τοῦ κόσμου, ὁ μὲν περιέχων τὰ πάντα ὀυρανὸς, τὸν ἄνω τόπον ἐπέχειν εἰκότως λέγοιτ' ἄν· ἡ δὲ γῆ, ἐν μέσῳ οὖσα πανταχό-

Qua autem ſerie ea conſtituta eſſent, pernovit. Nam quod terra omnium infima ſit, videamus. Orbiculari namque exiſtente mundo, cœlum, quod omnia continet, ſuperiorem locum retinere, haud immerito dici queat. Terra autem in medio exiſtens undiquaque infe-

θεν

rior continente eſt. Hoc ſanè poëta in his maximè declarat, in quibus Jupiter ait, ſe de olympo catena ſuſpenſa, terram, & mare revulſurum, ut omnia in ſublime tollerentur, Aſt ego ſi cupiam, vos nunc detraxero cunctos, Firma cum tellure ſimul, pontoque præalto, Vertice de cœli ſuſpenſa ritè catena, Atque hæc rurſus ego in ſublime reduxero cuncta.

Præterea aëre ſuper terram exiſtente, æthera excelſiorem eſſe, ad hunc modum aſſerit, Conſcendit pinum, quæ ſtat in vertice montis Idæ, quæ penetrat nebulas, ac æthera ſummum. Æthere autem cœlum ſuperius, Sic illi pugnant, ut ferreus inde tumultus In cœlum reſonet, ſterilemque per æthera tranet. Et præterea in iſto, Aëria aſcendit cœlum, atque petivit olympum. Quum enim ſuprema aëris pars purior ſit, & maximè à terra, ejuſque exhalationibus diſtet, ideo olympum, quaſi totum ſplendidum appellari dicunt.

In quibus verò poëta ait, Junonem cum Jove conſuetudinem habere (quum tamen illius ſoror eſſet) per allegoriam hæc ſignificare videtur, quod per Junonem aër intelligatur, quippe humida ſubſtantia; propterea etiam dicit, Aëra fundebat Juno Lucina profundum.

θεν, κατωτέρω τοῦ περιέχοντος ἐςί. τοῦτο δὴ ὁ ποιητὴς ἐν τούτοις μάλιςα δηλοῖ, ἐν οἷς φησιν ὁ ζεὺς, ἀπὸ τοῦ ὀλύμπου σειρὰν ἀναψάμενος, τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ἀνασπάσειν, ὡς πάντα μετέωρα γενέσθαι, Ἀλλ' ὅτε κεν καὶ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσαι, Αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ' αὐτῇ τε θαλάσσῃ· Σειρὴν μέν κεν ἔπειτα περὶ ῥίον οὐλύμποιο Δησαίμην, τὰ δέ κ' αὖθι μετέωρα πάντα γένοιτο.

Ὑπὲρ δὲ γῆς ὄντος τοῦ ἀέρος, τὸν αἰθέρα ὑψηλότερον εἶναί φησιν οὕτως, Εἰς ἐλάτην ἀναβὰς περιμήκετον, ἣ τότ' ἐν Ἴδῃ ἀκροτάτη πεφυυῖα, δι' ἠέρος αἰθέρ' ἵκανε. τοῦ δὲ αἰθέρος ἀνωτέρω τὸν οὐρανὸν, Ὣς οἱ μὲν μάρναντο· σιδήρειος δ' ὀρυμαγδὸς Χάλκεον οὐρανὸν ἷκε δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο. καὶ ἔτι ἐν τούτῳ, Ἠερίη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν οὔλυμπόν τε. τὸ γὰρ καθαρώτερον τοῦ ἀέρος, ἀνωτάτω ὂν, καὶ τὸ μάλις' ἀπέχον τῆς γῆς, καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀναθυμιάσεων, ὡς ὅλον λαμπρὸν φασιν ὄλυμπον προσηγορεῦσθαι.

Ἐν οἷς δὲ φησιν ὁ ποιητὴς συνοικεῖν τῷ διῒ τὴν ἥραν οὖσαν ἀδελφὴν, δοκεῖ ταῦτα ἀλληγορεῖσθαι, ὅτι ἥρα μὲν νοεῖται ὁ ἀὴρ, ἥπερ ἐςιν ὑγρὰ οὐσία, διὸ καὶ λέγει, — ἠέρα δ' ἥρη Πίτνα βαθεῖαν. ζεὺς δὲ, ὁ αἰθὴρ, τουτέςιν ἡ πυρώδης, καὶ ἔνθερμος

οὐσία, Ζεὺς δ᾽ ἔλαχ᾽ οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν. ἀδελφοὶ μὲν οὖν ἔδοξαν διὰ τὴν συνάφειαν, καὶ τὴν κατά τι ὁμοιότητα, ὅτι ἄμφω κοῦφοι καὶ κινούμενοι· σύνοικοι δὲ καὶ ὁμόλεκτροι, ὅτι ἐξ αὐτῶν συνιόντων γεννᾶται τὰ πάντα· διὸ καὶ ἐν τῇ ἴδῃ συνέρχονται, καὶ ἡ γῆ αὐτοῖς φύει τὰς πόας καὶ τὰ ἄνθη.

Τοῦ δὲ αὐτοῦ λόγου ἔχεται κἀκεῖνα, ἐν οἷς φησιν ὁ ζεὺς κρεμᾶσθαι τὴν ἥραν, καὶ ἐξάπτεσθαι τῶν ποδῶν αὐτῆς ἄκμονας δύο, τουτέςι τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν. μάλιςα δὲ ἐν ἐκείνοις ἐξ[illegible]έται τὸν περὶ ςοιχείων λόγον, [illegible] ὧν ὁ ποσειδῶν λέγει αὐτῷ, Τρεῖς γάρ τ᾽ ἐκ κρόνου ἦμεν ἀδελφεοὶ, οὓς τέκε ῥεία, Ζεὺς καὶ ἐγὼ, τρίτατος δ᾽ ἀΐδης ἐνέροισιν ἀνάσσων. καὶ, Τριχθὰ δὲ πάντα δέδαςαι, ἕκαςος δ᾽ ἔμμορε τιμῆς. καὶ ὅτι ἐν τῇ τοῦ παντὸς νομῇ ζεὺς μὲν ἔλαχε τὴν τοῦ πυρὸς οὐσίαν, ποσειδῶν δὲ, τὴν τοῦ ὕδατος, ἅδης δὲ, τὴν τοῦ ἀέρος. [illegible]τον [illegible]ὰρ λέγει ζόφον ἠερόεντα, ἐπειδὴ φῶς οἰκεῖον οὐκ ἔχει, ἀλλ᾽ ὑπὸ ἡλίου, καὶ σελήνης, καὶ τῶν ἄλλων ἄςρων καταλάμπεται.

Τετάρτη δὲ κατελείφθη καὶ κοινὴ πάντων ἡ γῆ. ἡ μὲν γὰρ τῶν τριῶν ςοιχείων οὐσία κινεῖται ἀεὶ, μόνη δὲ ἀκίνητος ἡ γῆ μέ-

Per Jovem autem æther, hoc eſt, ignea ſubſtantia, & calida eſſentia innuatur. Atque Jovi cœlum in nebulis, ac æthere ceſſit. Fratres igitur propter conjunctionem, & quandam ſimilitudinem viſi ſunt, eò quod uterque levis ac mobilis ſit. Familiares verò, & conjuges, quod ex iſtis coëuntibus omnia generentur. Quapropter & in Ida congrediuntur, ac terra eis herbas ac flores producit.

Ejuſdem vero rationis ſunt & illa, in quibus Jupiter ait, Junonem pendére, & duas incudes (hoc eſt, mare & terram) illius pedibus appendi. In iis autem elementorum rationem maximè habet, in quibus Neptunus Jovi dicit, Tres ſiquidem fratres ſumus, ex Rhea genitrice, Jupiter, atque ego, tertius, infera regna tenet qui. Omnia tripliciter diviſa, tenetque ſua omnis. Præſertim quum in univerſi diſtributione, Jupiter ignis, Neptunus aquæ, Pluto aëris eſſentiam ſortitus ſit. Hunc enim aëriam caliginem ideò vocat, quod lumen proprium non habet, ſed à ſole, luna, & reliquis aſtris lucem mutuatur.

Terra autem quarta & communis pars, eam ob cauſam relicta eſt, quod trium elementorum eſſentia aſſiduè movetur, terra autem ſola immobi-

νει,

lis eſt, cui & Olympum addidit, eo quod mons veluti pars terræ ſit. Sin vero cœli ſplendidiſſimam & puriſſimam partem intelligas, tum hæc quinta eſſentia inter elementa fuerit, id quod quidam illuſtres philoſophi ſenſerunt. Quocirca haud abs re communia eſſe cenſuit, terram videlicet infimam, propter gravitatem, & olympum ſupremum, propter levitatem. Quoniam in iſta, naturæ in medio exiſtentes, partim deorſum, partim ſurſum feruntur.

νει, ᾗ καὶ τὸν ὄλυμπον προσέθηκεν. εἰ μὲν γὰρ ὄρος ἐςὶν, ὡς μέρος τῆς γῆς· εἰ δὲ τοῦ οὐρανοῦ τὸ λαμπρότατον καὶ καθαρώτατον, ὡς καὶ ταύτης οὔσης ἐν τοῖς ςοιχείοις πέμπτης οὐσίας, ὅπερ ᾠήθησαν τινὲς τῶν ἐνδόξων φιλοσόφων. ὥστε κατὰ τὸ εἰκὸς κοινὰ ὑπέθετο εἶναι, τήν τε γῆν κατωτάτω διὰ βαρύτητα, καὶ τὸν ὄλυμπον ἀνωτάτω ὄντα διὰ κουφότητα, ὅτι εἰς ταῦτα αἱ μεταξὺ φύσεις πῇ μὲν καταφέρονται, πῇ δὲ ἀναφέρονται.

Porrò quum elementorum natura ex contrariis conſtet, videlicet è ſiccitate & humiditate, calore ac frigore; & quum per convenientiam & temperaturam (quam invicem habent) cuncta fabricetur, mutationeſque particulares ſuſcipiat, univerſalem autem ſolutionem ſubire nequeat, Empedocles cuncta ad hunc modum conſtare inquit, Eſt ubi conveniunt in amore bene, eſt ubi rurſus Singula diſcordant, litem, pugnamque capeſſunt. Ubi elementorum concordiam & unitatem amicitiam, inimicitiam autem, contentionem appellat.

Τῆς δὲ τῶν ςοιχείων φύσεως ἐξ ἐναντίων συνεςώσης, ξηρότητός τε καὶ ὑγρότητος, καὶ θερμότητος καὶ ψυχρότητος, ὑπὸ δὲ τῆς πρὸς ἄλληλα ἀναλογίας, καὶ κράσεως ἐναπεργαζομένης τὸ πᾶν, καὶ μεταβολὰς μὲν μερικὰς ὑπομενούσης, τοῦ δὲ παντὸς λύσιν μὴ ἐπιδεχομένης, ἐμπεδοκλῆς ἔφη τὰ ὅλα συνεςάναι οὕτως, Ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμεν' εἰς ἓν ἅπαντα, Ἄλλοτε δ' αὖτις ἕκαςα, φορεύμενα νείκεος ἄχθει· τὴν μὲν συμφωνίαν καὶ ἕνωσιν τῶν ςοιχείων, φιλίαν προσαγορεύσας· νεῖκος δὲ, τὴν ἐναντίωσιν.

Ante hunc autem Homerus concordiam & diſcordiam in iis obſcurè oſtendit, in quibus Juno apud eum ait, Vado videre feracis cuncta latibula terræ, Oceanumque patrem di-

Πρὸ δὲ τούτου ὅμηρος τὴν φιλίαν καὶ τὸ νεῖκος αἰνίσσεται, ἐν οἷς φησιν ἥρα παρ' αὐτῷ, Εἶμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης, Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν,

νεσιν, καὶ μητέρα τηθύν· Τοὺς εἶμ' ὀψομένη, καὶ σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω.

Τοιοῦτον δέ γε καὶ τὴν ἀφροδίτην, καὶ τὸν ἄρην ὁ μῦθος αἰνίττεται, τῆς μὲν, ταυτὸ δυναμένης ὃ παρὰ τῷ ἐμπεδοκλεῖ ἡ φιλία, τοῦ δὲ, ὃ παρ' ἐκείνῳ τὸ νεῖκος. ὅθεν ποτὲ μὲν σύνεισιν ἀλλήλοις, ποτὲ δὲ διαλύονται. ἐλέγχει δὲ αὐτοὺς ἥλιος· καὶ δεσμοῖ μὲν αὐτοὺς ἥφαιστος, λύει δὲ ποσειδῶν. ἐν οἷς δῆλόν ἐστιν ὅτι ἡ ἔνθερμος καὶ ἡ ξηρὰ οὐσία, καὶ ἡ ταύτῃ ἐναντία, ἡ ψυχρά τε καὶ ὑγρὰ, ποτὲ μὲν συνάγουσι τὰ πάντα, ποτὲ δὲ λύουσιν.

Ἀκολουθεῖ δὲ τούτοις καὶ τὸ παρὰ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς εἰρημένον, ὅτι ἐκ τῆς ἄρεος καὶ ἀφροδίτης συνουσίας ἁρμονία συνέστηκεν, ἐξ ἐναντίων, βαρέων τε καὶ ὀξέων, κιρναμένων ἀλλήλοις ἀναλόγως. ὅπως δὲ ἀντίκεινται ἀλλήλοις τὰ τῆς ἐναντίας φύσεως τετυχηκότα, αἰνίττεσθαι [illegible]κεν ὁ ποιητὴς, καὶ ἐν τῇ παρατάξει τῶν θεῶν, ἐν ᾗ πεποίηκε τοὺς μὲν τοῖς ἕλλησι, τοὺς δὲ τοῖς τρωσὶ βοηθοῦντας, ἀλληγορικῶς ἐμφαίνων τὰς δυνάμεις ἑκάστου. καὶ τὸν μὲν φοῖβον τῷ ποσειδῶνι ἀντιτάσσει, τὸ θερμὸν καὶ ξηρὸν, τῷ ὑγρῷ καὶ ψυχρῷ· τὴν δ' ἀθηνᾶν τῷ ἄρει, τὸ λογιστικὸν τῷ ἀλογίστῳ, τουτέστι τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ.

vorum, Tethidaque ipſam Magnas inter eos valeam an componere lites.

Talia etiam Veneris & Martis fabula ſub verborum involucris oſtendit. Quorum illa quidem idem pollet, quod apud Empedoclem amicitia; hic autem idem, quod apud illum inimicitia. Unde fit, ut aliquando inter ſeſe coëant, aliquando autem diſſolvantur. Indicat autem eos Sol, Vulcanus vincit, ſolvit Neptunus. Unde conſtat, quod calida & ſicca eſſentia, & his contraria, frigida & humida, nonnunquam omnia coagmentant, nonnunquam verò diſſolvunt.

Quibus & hoc conſentaneum, quod apud alios poëtas dictum eſt, quod ex Martis & Veneris conſuetudine concentus, ex contrariis videlicet, gravibus & acutis, conſtet, dum inter ſeſe æquabiliter temperantur. Quo pacto autem ea, quæ contrariam naturam ſortita ſunt, ſibi invicem opponantur, poëta per ænigma ſignificaſſe videtur, præſertim in acie deorum, in qua fingit, alios quidem Græcis, alios autem Trojanis auxilium ferre, allegoricè uniuſcujuſque vim oſtendens. Atque Phœbum quidem Neptuno in acie opponit, calidum & ſiccum, humido & frigido. Minervam autem Marti, rationale irrationali, hoc eſt, bonum malo.

κακῷ.

Junonem verò Dianæ, hoc eſt, aërem Lunæ, eo quod ille ſtabilis, hæc vero inſtabilis ſit. Mercurium autem Latonæ, eo quod ſermo aſſiduè quærit, ac meminit, oblivio autem his contraria eſt. Vulcanum denique fluvio, eâdem ratione, qua ſolem mari. Pugnæ autem ſpectatorem deum primarium, & ſuper hoc lætantem fingit.

κακῷ. τὴν δὲ ἥραν τῇ ἀρτέμιδι, τὸν ἀέρα τῇ σελήνῃ: καὶ ὅτι ὁ μὲν, ϛαθερὸς, ἡ δὲ, πολυκίνητος. τὸν δὲ ἑρμῆν τῇ λητοῖ, ὅτι ὁ μὲν λόγος ἀεὶ ζητεῖ, καὶ μέμνηται, ἡ δὲ λήθη τούτῳ ἐϛὶν ἐναντίον. τὸν δὲ ἥφαιϛον τῷ ποταμῷ, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καθ' ὃν τὸν ἥλιον τῇ θαλάσσῃ. θεατὴν δὲ τῆς μάχης τὸν πρῶτον θεὸν, καὶ ἐπὶ τούτῳ γεγηθότα.

Ex prædictis autem ſimul & hoc oſtendere Homerus videtur, quod & unus, & finitus ſit mundus. Si enim infinitus eſſet, nequaquam divideretur in numerum habentem terminum. Ipſo enim nomine terminum ſignificat, quippe cum in aliis multis plurativo pro ſingulari utatur. Clarius autem eandem rem declarat, dum inquit, fines terræ, & rurſus in quibus ait, Ultima non certe quamvis adeat loca terræ, & maris. Præterea in hoc, Summo vertice multijugi verſatus Olympi. Ubi enim ſummitas, illic & terminus eſt.

Ἐκ δὲ τῶν προειρημένων ἅμα καὶ τοῦτο ὑποδεικνὺς ὅμηρος φαίνεται, καὶ ὅτι εἷς ἐϛιν ὁ κόσμος, καὶ πεπερασμένος. εἰ γὰρ ἄπειρος ἦν, ὀυκ ἂν εἰς ἀριθμὸν πέρας ἔχοντα διῃρεῖτο. καὶ ἐν τῷ ὀνόματι σημαίνει τὸ σιωπᾶν. ὡς καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς χρῆται ἀντὶ τοῦ ἑνικοῦ τῷ πληθυντικῷ. σαφέϛερον δὲ τὸ αὐτὸ δηλοῖ ἐν τῷ εἰπεῖν, πείρατα γαίης. καὶ πάλιν ἐν οἷς φησὶν, — οὐδ' εἴ κε τὰ νείατα πείραθ' ἵκηται Γαίης καὶ πόντοιο. καὶ ἐν τῷ, Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος οὐλύμποιο. ὅπου γάρ ἐϛιν ἀκρότης, ἐκεῖ καὶ πέρας.

Quid autem de ſole ſentiat, non eſt obſcurum, quia quum orbicularem circumferentiæ vim obtineat, aliquando ſuper terram apparet, nonnunquam rurſus ſubter terram abit, idque ad hunc modum declarat, O ſocii, quis novit ubi caligo ſit orta, Auroræque domus, radiique Hyperionis unde? Quo-

Ὅπως δὲ καὶ περὶ ἡλίου γινώσκει, ὀυκ ἄδηλον, ὅτι κυκλοφορικὴν ἔχων δύναμιν, ποτὲ μὲν ὑπὲρ γαίης φαίνεται, αὖθις δὲ ὑπὸ γῆν ἄπεισι. καὶ τοῦτο δῆλον ποιεῖ, λέγων, Ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπῃ ζόφος ὀυδ' ὅπῃ ἠὼς, Οὐδ' ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν, Οὐδ' ὅπῃ ἀνεῖ-

ται. καὶ ὅτι ἀεὶ ὑπὲρ ἡμᾶς ἰὼν, καὶ διὰ τοῦτο ὑπερίων προσαγορευόμενος ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ, τήν τε ἀνατολὴν ἐκ τοῦ περιέχοντος τὴν γῆν ὕδατος, τουτέςι τοῦ ὠκεανοῦ, ποιεῖται, καὶ εἰς αὐτὸν καταδύεται, δηλοῖ σαφῶς, τὴν μὲν ἀνατολὴν κἀν τούτοις, Ἠέλιος δ' ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην, Οὐρανὸν εἰς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ. τὴν δὲ δύσιν, Ἐν δ' ἔπεσ' ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο, Ἕλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

ve meent rurſus ſubeuntes infima terræ? Ad hæc quod ſemper ſuper nos graditur ſol, hyperion, id eſt, ſupergrediens ab ipſo Poëta appellatur. Quum autem ſol ex aqua (quæ terram complectitur) hoc eſt, ex Oceano oriatur, & in eum occidat, poëta illius ortum etiam in his perſpicuè oſtendit, Oceani ſtagna alta ſinens, exortus erat ſol. Æthera conſcendens, ſuperis lux eſſet ut alma. Occaſum vero, Irruit Oceano lampas Phœbea, facitque Ingenteis homini tenebras, noctemque profundam.

Δείκνυσι δὲ αὐτοῦ καὶ τὸ εἶδος, —λαμπρὸς δ' ἦν ἠέλιος ὥς. καὶ μέγεθος, Εὖτε γὰρ ἠέλιος φαέθων ὑπερέσχετε γαῖαν. καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τούτῳ. Ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει. καὶ τὴν δύναμιν, Ἠέλιος, ὃς πάντ' ἐφορᾷ, καὶ πάντ' ἐπακούει. καὶ τὸ ἔμψυχον, καὶ τὸ ἐπὶ τῇ κινήσει αὐτοπροαίρετον, ἐν οἷς ἀπειλεῖ, Δύσομαι εἰς ἀΐδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω. καὶ ἐπὶ τούτῳ ὁ Ζεὺς αὐτὸν παρακαλεῖ, Ἠέλι', ἤτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε, Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν. ἐξ ὧν δηλοῖ ὅτι οὐ πῦρ ἐςιν ὁ ἥλιος, ἀλλ' ἑτέρα τὶς κρείσσων οὐσία. ὅπερ καὶ ἀριςοτέλης ὑπέλαβεν· εἴγε τὸ μὲν πῦρ ἐςιν ἀνωφερὲς, καὶ ἄψυχον, καὶ εὐδιάληπτον, καὶ φθαρτόν· ὁ δὲ ἥλιος, κυκλοφορητικὸς

Oſtendit autem & ejus formam, Splendidus autem erat ut ſol. Et magnitudinem, Nam bene luceſcens Phœbus terræ eminet omni. Et adhuc magis in hoc, Sol quando illuſtris medium penetrarat olympum. Et vim, Sol qui cuncta videt, nec non audire poteſt qui. Denique quod ſit animal, & ſua ſponte moveatur, in quibus minatur, Lux ero funeſtis, ſubiens Plutonis in ædeis. Propterea quoque Jupiter eum adhortatur, Phœbe tuum fuerit poſthac mortalibus, atque Diis ſuperis lucem cunctis perferre benignam. Unde conſtat, quod ſol non ſit ignis, ſed alia quæpiam potior ſubſtantia, id quod & Ariſtoteles ſenſit. Siquidem ignis in altum fertur, inanimatus, facilè ceſſans, & corruptibilis eſt. Sol vero in orbe fer-

καὶ

tur, animatus, æternus, & incorruptibilis.

καὶ ἔμψυχος, καὶ ἀΐδιος, καὶ ἄφθαρτος.

Quod vero nec aliorum aſtrorum imperitus fuerit Homerus, ex iis quæ finxit palàm eſt, Vergilias, ſuculas, nec non magnum Oriona. Ad hæc urſam deſcribit, quo pacto ſubinde juxta polum Aquilonarem nobis ſemper apparentem verſetur, & propter ſublimitatem, horizontem non attingat, eo quod æquali tempore, & minimus circulus (in quo urſa eſt) & maximus (in quo Orion) in mundi circumferentia vertitur. Præterea & Bootem tardè occidentem, quia diuturnum faciens occaſum, ejuſmodi ſitum habet, ut rectus deferatur, & unà cum quatuor ſignis occidat, quæ ſunt ex cunctis illis ſex, quæ toti nocti attribuuntur. Quod vero non omnia, quæ ad ſyderum contemplationem pertinent (ut Aratus, ſeu alius quiſpiam) proſecutus eſt, nemini videatur mirum; neque enim hoc ipſius inſtitutum fuit. Nec quoque accidentium cauſas, quæ circa elementa verſantur, ignoravit, veluti terræmotuum, ac deliquiorum.

Καὶ τῶν ἄλλων δὲ τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν ἄςρων ὅτι ὀυκ ἀπείρως ὅμηρος εἶχεν, φανερὸν ἐς ν ἐξ ὧν πεποίηκε, Πληϊάδας θ' ὑάδας τε, τό, τε σθένος ὠρίωνος. καὶ τὴν ἄρκτον τὴν αἰεὶ ςρεφομένην περὶ τὸν ἀειφανῆ πόλον τὸν βόρειον, καὶ διὰ τὸ μετέωρον μὴ ἁπτομένην τοῦ ὁρίζοντος, ὅτι ἐν ἴσῳ χρόνῳ ὅ, τε μικρότατος κύκλος ἐν ᾧ ἐςιν ἄρκτος, καὶ ὁ μέγιςος, ἐν ᾧ ὠρίων ςρέφεται, ἐν τῇ τοῦ κόσμου περιφορᾷ· καὶ τὸν βραδέως δυόμενον βοώτην, ὅτι πολυχρόνιον ποιεῖται τὴν κατάδυσιν, οὕτω πεπτωκὼς θέσει, ὥςτε ὀρθὸν καταφέρεσθαι, καὶ συγκαταδύεσθαι τέσσαρσι ζωδίοις, τῶν πάντων εἰς ὅλην νύκτα μεριζομένων ἓξ ζωδίων. εἰ δὲ μὴ πάντα τὰ περὶ τῶν ἄςρων θεωρούμενα διεξῆλθεν ὡς ἄρατος, ἢ ἄλλός τις, οὐ χρὴ θαυμάζειν. οὐ γὰρ τοῦτο προέκειτο αὐτῷ. ὀυκ ἀγνοεῖ δὲ τὰς αἰτίας τῶν περὶ τὰ στοιχεῖα συμπτωμάτων, οἷον σεισμῶν καὶ ἐκλείψεων.

Quando enim tota terra in ſe ignis, aëris, & aquæ partem (à quibus & continetur) habeat, vero conſentaneum eſt, quod vapores ſpiritu pleni in ejus profunditate conſiſtant. Qui quando foras feruntur, aërem (ut ajunt) movent. Coër-

Ἐπεὶ γὰρ ἡ γῆ σύμπασα μετέχει ἐν ἑαυτῇ ἀέρος τε καὶ πυρὸς καὶ ὕδατος, ὑφ' ὧν καὶ περιέχεται κατὰ τὸ εἰκὸς ἐν βάθει αὐτῆς, συνίςανται ἀτμοὶ πνευματώδεις, τούτους φασὶν ἔξω μὲν φερομένους κινεῖν τὸν ἀέρα, εἰρ-

χθέντας

χθέντας δὲ ἀνοιδαίνειν, εἰς τὸ ἔξω βιαζομένους. τοῦ δ' ἀνειλεῖσθαι τὸ πνεῦμα ἐντὸς τῆς γῆς, τὴν θάλασσαν αἰτίαν εἶναι νομίζουσιν, ἐμφράσσουσαν ἐνίοτε τὰς εἰς τὸ ἔξω διόδους. ἔστι δὲ ὅτε ὑποχωροῦσαν αὐτὴν, κατερείπειν τῆς γῆς τινὰ μέρη. καὶ τοῦτο οὖν ὅμηρος εἰδὼς, τὴν αἰτίαν τῶν σεισμῶν τῷ ποσειδῶνι ἀνατίθησι, γαιήοχόν τε αὐτὸν, καὶ ἐνοσίχθονα προσαγορεύων.

citi autem intumeſcunt, ac vi foras erumpunt. Quod vero ſpiritus intra terram concluditur, mare in cauſa eſſe putant, quod nonnunquam meatuum exitus obſtruit. Quando autem illud recedit, quaſdam terræ partes ſubvertit. Homerus itaque iſtud non ignorans, terræmotuum cauſam Neptuno attribuit, dum eum terræ continentem, & terræ motorem appellat.

Ἐπεὶ δὲ τῶν πνευμάτων ἐντὸς τῆς γῆς καθειργνυμένων, νηνεμίαι συμβαίνουσι καὶ ζόφοι, καὶ ἀμαυρώσεις τοῦ ἡλίου, σκεψώμεθα εἰ καὶ τοῦτο συνεῖδε. πεποίηκε μὲν γὰρ τὸν ποσειδῶνα σείοντα τὴν γῆν, μετὰ τὴν ἀχιλλέως ἔξοδον ἐπὶ τὴν μάχην. προειρήκει δὲ ἐπὶ τῆς προτεραίας, ὁποία ἦν ἡ τοῦ ἀέρος κατάστασις. ἐπὶ μὲν τοῦ σαρπηδόνος, Ζεὺς δ' ἐπὶ νύκτ' ὀλοὴν τάνυσας κρατερῇ ὑσμίνῃ. καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ πατρόκλου, — οὐ δέ κε φαίης Οὔτε ποτ' ἠέλιον σόον ἔμμεναι, οὔτε σελήνην. Ἠέρι γὰρ κατέχοντο. καὶ μετ' ὀλίγον ὁ αἴας εὔχεται, Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας ἀχαιῶν, Ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι. μετὰ δὲ τὸν σεισμὸν, τοῦ πνεύματος ἔξω καταστάντος, σφοδροὶ γίνονται ἄνεμοι, ὅθεν ἥρα φησὶν, Αὐτὰρ ἐγὼ ζεφύροιο καὶ ἀργέσταο νότοιο, Εἴσομαι ἐξ ἁλόθεν χαλεπὴν ὀρέουσα

Quum vero flatibus intra terram concluſis, venti ſpirare ceſſent, atque hinc caligo & obſcuritas ſolis oriatur, perpendamus num & hoc viderit. Siquidem fingit terram à Neptuno moveri, poſteaquam Achilles in prælium exierat. Prædixerat autem in priori pugna, qualis eſſet aëris conditio. De Sarpedone quidem, Jupiter in pugnam tenebras immiſit opacas. Et rurſus de Patroclo, Integer eſſe poteſt nec ſol, nec clara Diana, Aëre namque tenentur. Et paulo pòſt Ajax rogat, Jupiter hunc craſſum tolle aëra quæſumus omnes, Facque ſereniferum, quo oculis ſpectare queamus. Cæterum poſt terræmotum, ſpiritu jam foris conſtituto, validi oboriuntur venti, unde Juno ait, Aſt ego perſimilis Zephyroque, Notoque minaci, Jamque movebo mari canos in littore fluctus.

θύελ-

Poſtera deinceps die Iris ventos ad Patrocli pyram advocat, Hique fragore ruunt, nubes cogendo retrorſum. Ad hunc modum & ſolis defectum (qui naturaliter fit, quando luna ei conjuncta, perpendiculariter eum ſubierit, ac obſcuraverit) noviſſe videtur. Præfatus namque quod Ulyſſes venturus eſſet, menſe partim deficiente, partim vero exiſtente, hoc eſt, quando menſis ſimul & in exitu eſt, ſimul & incipit; quippe lunâ cum ſole coëunte; tum vates ad procos ait, eum venturum eſſe, Quid monſtri video? caput, & facies aliena Omnibus eſt vobis, poples, totumque repletum Veſtibulum eſt ſpectris, ſunt atria plena tumultus, Cimmeriæ ſubtus tenebræ, ſoliſque labores Cœlitus oſtendunt ſeſe caligine cæca.

Ventorum præterea naturam accuratè perpendit, horum videlicet ortum ex humidis eſſe. Aquæ namque commutatio in aërem tranſit. Porrò ventus eſt aër fluens. Hoc verò quum in aliis multis oſtendit, tum in quibus ait, Ventorum vim humectam ſpirantium. Seriem autem horum, ut habet, diſpoſuit, Unà Euruſque, Notuſque ruunt, Zephyruſque procellas Excitat, & Boreas fluctus ad ſidera tollit. Horum namque alius ab

θύελλαν. εἶτα τῇ ὑστεραίᾳ τοὺς ἀνέμους ἡ Ἶρις ἐπὶ τὴν πυρὰν τοῦ πατρόκλου παρακαλεῖ, —οἱ δ' ὀρέοντο Πνοιῇ ὑπὸ λιγυρῇ νέφεα κλονέοντες ὄπισθεν. οὕτως δὲ καὶ τὴν ἔκλειψιν τοῦ ἡλίου φυσικῶς γινομένην, ὅταν ἡ σελήνη ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν συνόδῳ κατὰ κάθετον ὑπελθοῦσα ἐπισκοτήσῃ, εἰδὼς φαίνεται. προειπὼν γὰρ ὅτι ἐλεύσεται ὁ ὀδυσσεὺς, τοῦ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τοῦ δ' ἱσταμένου, τουτέστιν ὅτε ἅμα παύεται καὶ ἄρχεται, ὁ δὲ μὴν, συνιούσης τῷ ἡλίῳ τῆς σελήνης, ἅμα τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν, φησὶν, ὁ μάντις πρὸς τοὺς μνηστῆρας, Ἆ δειλοὶ τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων Εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθέ τε γοῦνα· Εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλὴ Ἱεμένων· ἔρεβόσδε ὑπὸ ζόφον· ἠέλιος δὲ Οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε· κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλύς.

Καὶ ἀνέμων δὲ φύσιν ἀκριβῶς κατενόησεν· ὧν τὴν μὲν γένεσιν ἐκ τῶν ὑγρῶν εἶναι· τοῦ μὲν γὰρ ὕδατος μεταβολὴ εἰς ἀέρα γίνεται· ὁ δ' ἄνεμος ἐστιν ἀὴρ ῥέων. τοῦτο δὲ ἔν τε ἄλλοις πολλοῖς ἐμφαίνει, καὶ ἐν οἷς φησὶν, —ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων. τὴν δὲ τάξιν αὐτῶν ὡς ἔχει διέθηκε, Σὺν δ' εὗρός τε νότος τ' ἔπεσε, ζέφυρός τε δυσαὴς, Καὶ βορέης αἰθρηγενέτης μέγα κῦμα κυλίνδων. τούτων γὰρ ὁ μὲν, ἀπὸ ἀνατολῆς

ὁρμᾶ-

ὁρμᾶται· ὁ δὲ, ἀπὸ μεσημβρίας· ὁ δὲ, ἀπὸ δύσεως· ὁ δὲ, ἀπὸ ἄρκτου. καὶ ὁ μὲν ἀπηλιώτης ὑγρὸς ὢν, μεταβάλλει εἰς νότον θερμὸν ὄντα· ὁ δὲ νότος, λεπτυνόμενος εἰς ζέφυρον· ὁ δὲ ζέφυρος, ἔτι μᾶλλον λεπτυνόμενος, εἰς βορέαν ἀποκαθαίρεται. διό; Ὦσεν, ἐπὶ κραιπνὸν βορέην, τὰ δὲ κύματα ἆξεν. καὶ τὴν ἀντίθεσιν δὲ αὐτῶν φυσικῶς ἐξηγήσατο, Ἄλλοτε μέν τε νότος βορέῃ προέηκε φέρεσθαι, Ἄλλοτε δ' αὖτ' εὖρος ζεφύρῳ εἴξασκε διώκειν.

Ἠπίςατο δὲ κἀκεῖνος ὅτι βόρειος πόλος ὑπὲρ γῆν ἐςὶ μετέωρος, ὡς καθ' ἡμᾶς τοὺς ἐν τῷ κλίματι τούτῳ κατοικοῦντας· ὁ δὲ νότιος, ἐκ τοῦ ἐναντίου βαθύς· ὅθεν ἐπὶ μὲν τοῦ βορείου φησὶ, Καὶ βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων· τὴν ἄνωθεν ἐμπίπτουσαν φορὰν τοῦ ἀνέμου ἐμφαίνει. τὸ δὲ ὤθει, τὴν ἀπὸ τοῦ κοιλοτέρου πρὸς τὸ ἄναντες βίαν.

Ὅτι δὲ καὶ ἡ τῶν ὑετῶν γένεσίς ἐςιν ἐκ τῆς τῶν ὑγρῶν ἀναθυμιάσεως, ἐπεδήλωσεν, εἰπών,
— κατὰ δ' ὑψόθεν ἧκεν ἐέρσας
Αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος. καὶ,
— αἱματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε. προειρήκει γάρ,
— τῶν μὲν αἷμα κελαινὸν ἐΰρροον
ἀμφὶ σκάμανδρον Ἐσκέδασ' ὀξὺς ἄρης, ψυχαὶ δ' ἄϊδός δε κατῆλθον. ὅθεν δῆλόν ἐςιν ὅτι τὰ ἀνα-

ortu, alius à meridie, alius ab occaſu, alius à ſeptentrione ſpirat. Et ſubſolanus quidem humidus exiſtens, in Auſtrum calidum exiſtentem mutatur; Auſter autem rareſcens, in Favonium. Favonius adhuc magis rarefiens, in Aquilonem facta expurgatione vertitur. Hinc eſt quod ait, Impulit in celerem Boream, movitque procellas. Eorundem vero contentionem naturaliter explicuit, Eſt quando Boreas Auſtrum ſuperabat, & Eurus Eſt quando ceſſit Zephyro, primaſque reliquit.

Novit præterea ille quod Aquilonaris polus ſuper terram arduus eſt his, qui in hoc noſtro climate habitant; Auſtralis autem contrà profundus. Unde de Boreali quidem ait, Sudificus Boreas volvens ad littora fluctus. Dum namque æthrificum vocat, innuit venti impetum è ſupernis irruere, id quod vim à profundiori parte in altiorem pellit.

Quod autem & pluviarum generatio ex humida evaporatione fiat, commonſtravit, dicens, Æthere demiſit rorem mox ſanguinolentum. Et, Sanguine conſperſas guttas effuderat humi. Prædixerat enim, Sanguine commaculat Xanthum Mavors truculentus, Aſt animæ Plutonis in atri regna ſubibant. Unde conſtat quod hujuſmodi humores (qui ex

φερό-

aquis terreſtribus exhalant) quum aqua permixti fuerint, e ſupernis deorſum feruntur. Ejuſdem vero rationis & illud eſt, Autumni tempus vehemens, quo funditur imber. Tum enim ſol propter terræ ſiccitatem, ex profunditate humores extrahens, turbida & terreſtria ſurſum educit; turbida autem præ pondere diſrumpuntur. Humidæ itaque exhalationes, imbres procreant, ſiccæ ventos. Quando verò in nube ventus receptus fuerit, ac deinde vi nubem ruperit, tonitrua & fulgura creat. Sin vero fulgur excidat, fulmen emittit. Quod noſcens poëta, hujuſmodi dicit. Fulgure conſpecto, tonitru ſonuit vehementer. Et in aliis, Jupiter intonuit, fulmen ratibuſque triſculcum Intulit.

φερόμενα ἀπὸ τῶν περὶ γῆν ὑδάτων ὑγρὰ, ἀναπεφυρμένα τῷ ὕδατι, τοιαῦτα ἄνωθεν κατηνέχθη. τοῦ δ' αὐτοῦ λόγου ἔχεται κἀκεῖνο, Ἦματ' ὀπωρινῷ ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ. τότε γὰρ ὁ ἥλιος ἐκ βάθους ἀνασπῶν διὰ ξηρότητα τῆς γῆς τὰ ὑγρὰ, θολερὰ καὶ γεώδη ἀναφέρει· τὰ δὲ ὑπὸ βάρους λάβρα καταῤῥήγνυται. αἱ μὲν οὖν ὑγραὶ ἀναθυμιάσεις ὑετοὺς γεννῶσιν· αἱ δὲ ξηραὶ, ἀνέμους. ὅταν δὲ ἐν νέφει ἀπολήφθῃ ἄνεμος, ἔπειτα βίᾳ ῥήξῃ τὸ νέφος, βροντὰς καὶ ἀστραπὰς ἀποτελεῖ. εἰ δὲ ἐκπίπτοι ἡ ἀστραπὴ, κεραυνὸν ἀφίησιν. ὅπερ εἰδὼς ὁ ποιητὴς, λέγει τὰ τοιαῦτα, Ἀστράψας δὲ μεγάλ' ἔκτυπε. καὶ ἐν ἄλλοις, Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν.

Deos eſſe quotquot rectè ſentiunt, arbitrantur, & imprimis Homerus, ſubinde namque deorum meminit, dicens, Felices ſuperi vitam duxêre beatam, Perpetuam, facilemque ſimul, quod ſanguine, necnon Carne vacant, ideoque cibum, nec ſuavis Iacchi Munera deguſtant, mortalia pectora ſicut.

Θεοὺς εἶναι πάντες οἵ γε ὀρθῶς φρονοῦντες νομίζουσι, καὶ πρῶτος ὅμηρος. ἀεὶ γὰρ μέμνηται τῶν θεῶν, λέγων, — μάκαρες θεοὶ ῥεῖα ζώοντες. ἀθάνατοι γὰρ ὄντες ῥᾳδίαν καὶ ἄπονον ἔχουσι τὴν τοῦ ζῆν φύσιν, καὶ οὐ δέονται τροφῆς, ἧς δεῖται τῶν θνητῶν ζώων τὰ σώματα· Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον, Τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται.

Porrò quum poëſis opus haberet Diis minimè otioſis, ut notionem eorum lectorum ſenſui exponeret, eis corpora attribuit.

Ἐπεὶ δὲ ἐδεῖτο ἡ ποίησις θεῶν ἐνεργούντων, ἵνα τὴν γνώμην αὐτῶν αἰσθήσει τῶν ἐντυγχανόντων παραστήσῃ, περιέθηκεν αὐτοῖς σώματα·

ματα· οὐδὲν δὲ ἄλλο σώματος εἶδος ἢ τοῦ ἀνθρώπου, δεκτικόν ἐστιν ἐπιστήμης καὶ λόγου, προσεικάσας ἕκαστον τῶν θεῶν, μετὰ τοῦ κοσμῆσαι μεγέθει τε καὶ κάλλει, ἅμα καὶ τοῦτο ὑπέδειξε, τὸ εἰκόνας καὶ ἀγάλματα θεῶν μετὰ τοῦ εἰς ἀνθρώπων εἶδος ἠκριβωμένα ἱδρύσθαι, ὑπὲρ τοῦ παρέχειν ὑπόμνησιν καὶ τοῖς ἔλασσον φρονοῦσιν, ὅτι εἰσὶ θεοί. τούτων δὲ πάντων ἀρχηγὸν, καὶ ἡγεμόνα τὸν πρῶτον θεὸν νομιζόντων τῶν ἀρίστων φιλοσόφων ἀσώματον ὄντα, καὶ νοήσει μᾶλλον καταληπτὸν, καὶ ὅμηρος ταῦτα ὑπολαμβάνων φαίνεται, παρ' ᾧ λέγεται ὁ ζεὺς, πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. καὶ, Ὦ πάτερ ἡμέτερε κρονίδη, ὕπατε κρειόντων. καὶ αὐτὸς μὲν ὁ ζεύς φησιν, Ὅσσον ἐγὼ περί τ' εἰμὶ θεῶν, περί τ' εἰμ' ἀνθρώπων. ἡ δὲ ἀθηνᾶ πρὸς αὐτόν, Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὅ τοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν. εἰ δὲ δεῖ καὶ τοῦτο ζητῆσαι, εἰ νοητὸν ἠπίστατο τὸν θεὸν, οὐκ ἄντικρυς μὲν, (ἅτε ἐν ποιήσει πολὺ τὸ μυθῶδες ἐχούσῃ) ὅμως δέ ἐστι καταμαθεῖν, ἐν οἷς φησὶν, Εὗρεν δ' εὐρύοπα κρονίδην ἄτερ ἥμενον ἄλλων. καὶ ἐν οἷς αὐτὸς λέγει, Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μενέω πτυχὶ οὐλύμποιο Ἥμενος, ἔνθ' ὁρόων φρένα τέρψομαι. ἡ γὰρ μόνωσις αὕτη, καὶ τὸ μὴ καταμιγνύειν τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἑαυτὸν,

tribuit. Quam vero nulla alia corporis forma, præterquam hominis, ſcientiæ ac orationis capax ſit, facta uniuſcujuſque deorum ſimilitudine, cum ornatu, magnitudine, ac elegantia, ſimul & hoc ſubindicavit, quo pacto imagines & ſtatuæ deorum, ad hominum effigiem adeò accuratè fabrefactæ ponerentur, ut & minus prudentibus admonitionem præberent, Deos exiſtere. Cæterum quando præſtantiſſimi quique philoſophorum primarium illum Deum, ducem & principem omnium, incorporeum eſſe, ac cognitione duntaxat comprehenſibilem arbitrentur, Homerus quoque hæc credere videtur, apud quem Jupiter appellatur, Pater hominumque deûmque. Et, Jupiter ô pater optime, præſes magnificorum. Imò & ipſe Jupiter inquit, Quantum ego Diis ſuperis præſto, mortalibus atque. Minerva denique ad eum, Nos bene callemus, quàm ſit tua magna poteſtas. Si vero & hoc quærere oportet, an Deum intelligentem eſſe ſciverit, non diſertè quidem (utpote in poëſi, quæ multa fabuloſa admixta habet,) attamen ex iis colligere licet, in quibus ait, Jupiter omnividens inventus forte ſeorſim. Et in quibus ipſe ait, Aſt ego parte ſedens cœli, delector abundè. Iſta namque ſolitudo, & quod aliis Diis ſe non con-

ἀλλὰ

jungeret, ſed ſemetipſum oblectaret, commodo otio frueretur, ac ſubinde omnia perornaret, intelligentis Dei naturam præ ſe fert. Novit præterea quod Deus mens eſt, qui cuncta ſcit, & cuncta gubernat. Neptunus namque inquit; Eſt patria, eſt æquale genus fratrique mihique, Jupiter at prior eſt genitus me, pluraque novit. Atque hoc ſæpe, ubi rurſus alia cogitavit, hoc innuens, quod ſemper deliberet.

ἀλλὰ χαίρειν ἑαυτῷ συνόντα, καὶ χρώμενον ἡσυχίαν ἄγοντι, καὶ ἀεὶ διακοσμοῦντι τὰ πάντα, τὴν τοῦ νοητοῦ θεοῦ φύσιν παρίστησιν. οἶδε δὲ ὅτι νοῦς ἐστὶν ὁ θεὸς, ὁ πάντα ἐπιστάμενος, καὶ διέπων τὸ πᾶν. φησὶ γὰρ ὁ ποσειδῶν, Ἦ μὰν ἀμφοτέροισιν ὁμὸν γένος, ἠδὲ γε πάτρη. Ἀλλὰ ζεὺς πρότερος γεγόνει, καὶ πλείονα ᾔδει. καὶ τοῦτο πολλάκις, Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε, τοῦτο σημαίνει ὅτι ἀεὶ διανοεῖται.

Cæterùm ad Dei mentem providentia & fatum pertinet, de quibus philoſophi multa verba fecerunt. Horum autem omnium Homerus occaſionem ſuppeditavit. Ac de providentia quidem Deorum quid attinet dicere? Quando per omnem poëſim non tantùm inter ſeſe de hominibus diſſerunt, verumetiam in terram deſcendentes, cum hominibus converſantur. Sed pauca exempli gratia contemplemur, in quibus Jupiter ad fratrem inquit, Scis Neptune Deos cur noſtra palatia cœli Nunc teneant cunctos? curæ mi ſunt pereuntes. Et in aliis, Eheu, certe hominem fugientem mœnia circum Percharum video, pectuſque meum cruciatur.

Τῆς δὲ τοῦ θεοῦ διανοίας ἔχεται καὶ ἡ πρόνοια καὶ εἱμαρμένη, περὶ ὧν εἴρηνται λόγοι πολλοὶ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις· τούτων δὲ πάντων τὰς ἀφορμὰς ὅμηρος παρέσχε. τὰ μὲν τῆς προνοίας τῶν θεῶν τί ἂν καὶ λέγοι τις, ὅπου διὰ πάσης τῆς ποιήσεως οὐ μόνον πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων διαλέγονται, ἀλλὰ καὶ καταβάντες ἐπὶ τὴν γῆν, τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦσιν; ὀλίγα δὲ παραδείγματος ἕνεκα θεασόμεθα, ἐν οἷς ἐστιν ὁ ζεὺς λέγων πρὸς τὸν ἀδελφὸν, Ἔγνως ἐννοσίγαιε ἐμὴν ἐνὶ στήθεσι βουλὴν, Ὧν ἕνεκα ξυνάγειρα· μέλουσί μοι ὀλλύμενοί περ. καὶ ἐν ἄλλοις, Ὦ πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι, ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ.

Ad hæc regiam dignitatem, ac morum facilitatem innuit, dicens, Non ego divini poſt-

Ἔτι δὲ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα καὶ τὸ φιλάνθρωπον ἦθος ἐμφαίνει, εἰπὼν, Πῶς ἂν ἔπειτ' ὀδυσῆος

ἐγὼ θείοιο λαθοίμην, Ὃς περὶ μὲν νόον ἐςὶ βροτῶν, περὶ δ᾽ ἱρὰ θεοῖσιν Ἀθανάτοισι δέδωκε τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν; ἐν οἷς ὁρᾷν ἐςιν ὅτι ἐπῄνεσε τὸν ἄνδρα, πρῶτον ἐπὶ τῷ νοῦν ἔχειν· δεύτερον δὲ, ἐπὶ τῷ σέβειν θεούς.

hac oblitus Ulyſſis Eſſe queam, qui mente homines præcellit, & aris Divorum pecudes incendit, pinguia ſacra. In quibus cernere licet, quod virum illum primò à mentis perſpicuitate, deinde à pietate erga Deos collaudat.

Πῶς δὲ αὐτοῖς τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦντας, καὶ συμπονοῦντας ποιεῖ τοὺς θεοὺς, ἐν πολλοῖς ἐςι καταμαθεῖν· ὥς περ καὶ τὴν ἀθηνᾶν ποτὲ μὲν τῷ ἀχιλλεῖ, ἀεὶ δὲ τῷ ὀδυσσεῖ· καὶ τὸν ἑρμῆν τῷ πριάμῳ, καὶ αὖ πάλιν τῷ ὀδυσσεῖ· καθόλου δὲ ἀεὶ τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις παραςατεῖν οἴεται. Φησὶ γὰρ, Καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι, Παντοῖοι τελέθοντες ἐπιςρωφῶσι πόληας, Ἀνθρώπων ὕβριν τε, καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.

Cæterum quo pacto cum illis ipſis hominibus Deos converſantes ac collaborantes fingat, in multis eſt perdiſcere. Ut quum Minervam aliquando Achilli, ſemper autem Ulyſſi; Mercurium autem Priamo & quandoque Ulyſſi, atque in univerſum Deos hominibus ſemper adeſſe putat, ait namque, Dii ſuperi ex æquo tractant homines peregrinos, Indigenaſque ſimul, vaſtant & mœnia celſa, Juſtitiam ſpectant humanam, ac impia facta.

Τῆς δὲ προνοίας τῶν θεῶν ἴδιόν ἐςι τὸ βούλεσθαι δικαίως τοὺς ἀνθρώπους βιοῦν· καὶ τοῦτό φησιν ὁ ποιητὴς ἐναργέςατα. Οὐ γὰρ σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν, Ἀλλὰ δίκην τίουσι, καὶ αἴσιμα ἔργ᾽ ἀνθρώπων. καὶ, Ζεὺς ὅτε δή τ᾽ ἄνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ, Οἳ βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιςας. ὥς περ γὰρ τοὺς θεοὺς προνοουμένους τῶν ἀνθρώπων εἰσάγει, οὕτω καὶ τοὺς ἀνθρώπους μεμνημένους αὐτῶν ἐν πάσῃ τύχῃ. καὶ ὁ μὲν εὐημερῶν ςρατηγὸς φησὶν, Ἔλπομαι, εὐχόμενος Διί τ᾽ ἄλλοισί τε θεοῖσιν,

Divinæ autem providentiæ peculiare eſt, velle ut homines juſtè vivant. Atque iſtud Poëta clariſſimè inquit, Improba facta hominum ſuperi averſantur, honeſtos Eximioſque viros pretio dignantur habere. Et, Indignatur iis Saturnius, eſtque nocivus, Qui violenter agunt, jus figunt atque refigunt. Porrò quemadmodum Deos hominibus proſpicientes, ita & homines iſtorum memores in quavis fortuna, inducit. Atque dux quidem proſperè agens, inquit, Spes me magna tenet, votumque Jovi, ſupe-

Ἐξ-

riſque Cunctis nunc facio, pepulêre quod inde canes mi. Periclitans vero, Jupiter at rogito, ſervabis ab aëre Græcos. Et rurſus is, qui interfecerat, Quandoquidem hunc hominem domuit virtute deorum. Moriens vero, Fare age, ne quid ego divorum numina lædam. Unde igitur potius illud Stoicorum placitum, quàm ex prædictis ortum habet?

Ἐξελάαν ἐνθένδε κύνας κηρεσσιφορήτους· ὁ δὲ κινδυνεύων, Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας ἀχαιῶν. καὶ πάλιν, ὁ μὲν κτείνας, — ἐπειδὴ τὸν ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν· ὁ δὲ θνήσκων, Φράζεο νῦν μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι. πόθεν οὖν ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῶν εἰρημένων ἐστὶ τὸ δόγμα ἐκεῖνο τῶν στωϊκῶν;

Denique unum eſſe mundum, atque in eo & deos & homines (qui naturâ juſtitiæ participes ſint) rempublicam ſimul adminiſtrare. Etenim quando inquit, Diva Themis ſuperos juſſu Jovis ante coëgit, Cur tu rurſus eos cogis, qui fulmine ſplendes? Nunquid ſollicitus de Teucris, nunquid Achivis? Quid aliud innuit, quàm quod mundus civilibus legibus adminiſtretur? atque dii præconſultent, præſidente & deorum & hominum ſatore.

Τὸ δὲ ἕνα μὲν εἶναι τὸν κόσμον, συμπολιτεύεσθαι δὲ ἐν αὐτῷ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους δικαιοσύνης μετέχοντας φύσει. καὶ γὰρ ὅταν εἴπῃ, Ζεὺς δὲ θέμιστ' ἐκέλευσε θεοὺς ἀγορήνδε καλέσσαι. Τίπτ' αὖτ' ἀργικέραυνε θεοὺς ἀγορήνδ' ἐκάλεσσας; Ἦ τι περὶ τρώων καὶ ἀχαιῶν μερμηρίζεις; τί ἄλλο ὑποδείκνυσιν, ἢ ὅτι νόμῳ πόλεως ὁ κόσμος διοικεῖται; καὶ προβουλεύονται οἱ θεοὶ ἐξάρχοντος τοῦ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων πατρός.

Cæterùm opinionem de fato, in illis oſtendit perſpicuè, Fata ſua effugiet non quiſquam, ſive ſit ille Strenuus, ignavus, quum lucem aſpexerit almam. At inter alia, in quibus fati potentiam confirmat, ipſe quoque arbitratur (ſicut & probatiſſimi philoſophorum qui poſt eum viguerunt, Plato, Ariſtoteles, ac Theophraſtus) non omnia fato evenire, ſed aliquid etiam in hominibus eſſe ſitum, ut quibus libera ſit vo-

Τὴν δὲ περὶ τῆς εἱμαρμένης δόξαν δείκνυσιν ἐν ἐκείνοις σαφῶς, Μοῖραν δ' οὔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν, Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται. καὶ ἐν οἷς ἄλλοις κρατύνει τὴν δύναμιν τῆς εἱμαρμένης. ἡγεῖται μέν τοι καὶ αὐτὸς, ὥσπερ καὶ μετ' αὐτὸν οἱ δοκιμώτατοι τῶν φιλοσόφων, πλάτων καὶ ἀριστοτέλης καὶ θεόφραστος, οὐ πάντα καθ' εἱμαρμένην παραγίνεσθαι, ἀλλά τι καὶ ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι, ὧν ὑπάρ

χειν μὲν τὸ ἑκούσιον. τούτῳ δέ πως συνάπτειν τὸ κατηναγκασμένον, ὅταν τὶς πράξας ὃ βούλεται, εἰς ὃ μὴ βούλεται ἐμπέσῃ. καὶ ταῦτα σαφῶς ἐν πολλοῖς δεδήλωκεν. ὥς τε καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἑκατέρας τῆς ποιήσεως, ἐν μὲν τῇ ἰλιάδι λέγων τὴν ὀργὴν τοῦ ἀχιλλέως αἰτίαν τῆς ἀπωλείας τῶν ἑλλήνων γενέσθαι, καὶ τότε τὴν διὸς βούλησιν ἐκτελεσθῆναι· ἐν δὲ τῇ ὀδυσσείᾳ, τοὺς ἑταίρους τοῦ ὀδυσσέως διὰ τὴν αὐτῶν ἀβουλίαν ὀλέθρῳ περιπεσεῖν. ἐξήμαρτον γὰρ ἁψάμενοι τῶν ἱερῶν τοῦ ἡλίου βοῶν, ἐξὸν ἀποσχέσθαι αὐτῶν. καὶ γὰρ ἦν προειρημένον, Τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάσῃς, νόσου δὲ μέδηαι, Καί κεν ἔτ' εἰς ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε· Εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον. οὕτως τὸ μὲν μὴ ἀδικῆσαι, ἐπ' αὐτοῖς· τὸ δὲ ἀδικήσαντας ἀπολέσθαι, ἐκ τῆς εἱμαρμένης ἀκόλουθον ἦν.

luntas. Huic autem neceſſitatem quodammodo conjungi, dum aliquis hoc quod cupit, agens, in id quod non vult, incidit. Atque hæc perſpicuè in multis declaravit, ut in utriuſque poëmatis exordio. In Iliade dicens, Achillis iram Grajis exitii cauſam fuiſſe, atque tum Jovis voluntatem completam eſſe. In Odyſſea verò, Ulyſſis ſocios propter temeritatem in perniciem incidiſſe. Deliquerant enim, dum ſacras Phœbi boves attigerant, quando ab eis abſtinere licuiſſet. Ad hunc enim modum prædictum erat, Has modo ſi vaccas dimiſeris ire quietè, Felicem reditum, quamvis jactatus, habebis, Lædere ſin tentes, facies impunè nec illud. Sic non violare, in ipſis ſitum, perire autem quum violaſſent, ex fato conſequens erat.

Ἔνεστι δὲ καὶ τὸ ἄλλως συμβαῖνον ἐκ προνοίας διαφυγεῖν. ὅπερ ἐν τούτῳ παρίστησιν, Ἔνθα δὲ καὶ δύστηνος ὑπὲρ μόρον ὤλετ' ὀδυσσεύς, Εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη. Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενος λάβε πέτρης, Τῆς ἔχετο στενάχων, εἵως μέγα κῦμα παρῆλθεν. ἐνταῦθα γὰρ ἐκ τοῦ ἐναντίου κινδυνεύων ὑπὸ τύχης ἀπολέσθαι, ἐκ προνοίας ἐσώθη.

Poſſumus autem & alio modo fortuita evitare per providentiam, id quod in hoc prætendit, Hic Laërtiades præter fatum periiſſet, Cæſia ni Pallas dea ſuggeſſiſſet, utraque Palma corriperet ſaxum cupidè, idque teneret, Donec ſpumoſum, tumidumque quieſceret æquor. Iſthîc enim è contrario periclitans, quantum ad fortunam, interierat, per providentiam autem ſervatus eſt.

Καθά-

Quemadmodum vero de divinis rebus multi & varii ſermones ſunt apud Philoſophos, qui pleraſque ſuorum decretorum occaſiones ex Homero acceperunt, ſic & de humanis rebus. Primùm autem de anima tradere conabimur. Inter placita ſanè Pythagoræ & Platonis, celeberrimum eſt, quod ſentiunt animam immortalem eſſe, cui & alas Plato rationem attribuit. Quis ergo iſtud primus decrevit? Homerus, qui inter alia & hæc dicit, Aſt anima ex membris volitat Plutonis in ædeis. In obſcurum inquam, & inconſpicuum locum, ſive quis hunc aëreum, ſive ſubterraneum exiſtimet. Atque in Iliade quidem Patrocli animam dormienti Achilli aſſiſtere fingit, Umbra Menœtiadæ viſa eſt mihi adeſſe miſelli. Sermocinationem quoque ei affingit, in qua inter alia hoc dicit, Me prohibent alii manes tranſmittere flumen. In Odyſſea vero quid aliud in omnibus funeribus demonſtrat, quàm quod animæ poſt mortem ſuperſtites ſint, & quum de ſanguine biberint, loquantur? Norat enim quod ſanguis, paſtus & cibus ſit ſpiritus, Spiritus vero ipſa anima, ſeu animæ vehiculum.

Καθάπερ δὲ περὶ τῶν θείων πολλοὶ καὶ ποικίλοι παρὰ τοῖς φιλοσόφοις, τὰς πλείστας ἀφορμὰς ἐξ ὁμήρου λαβοῦσιν, οὕτω καὶ περὶ τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων, ὧν πρῶτον περὶ τῆς ψυχῆς πειρασώμεθα. τὸ μὲν δὴ τῶν δογμάτων, πυθαγόρου καὶ πλάτωνος, γενναιότατόν ἐστι, τὸ εἶναι τὴν ψυχὴν ἀθάνατον, ᾗ καὶ πτερὰ τῷ λόγῳ προστίθησιν ὁ πλάτων. τίς οὖν τοῦτο πρῶτον ἀνεφώνησεν; ὅμηρος, εἰπὼν ἄλλά τε, καὶ ταῦτα, Ψυχὴ δ᾽ ἐκ ῥεθέων πταμένη, ἄϊδός δε βεβήκει, εἰς τὸν ἀειδῆ καὶ ἀόρατον, εἴτε ἀέρα θείη τὶς, εἴτε ὑπόγειον τόπον. καὶ ἐν μὲν τῇ ἰλιάδι, ποιῶν τὴν τοῦ πατρόκλου ψυχὴν ἐφισταμένην κοιμωμένῳ τῷ ἀχιλλεῖ, Ἦλθε δ᾽ ἐπὶ ψυχὴ πατροκλῆος δειλοῖο· καὶ λόγους αὐτῷ περιτίθησιν, ἐν οἷς καὶ τοῦτο λέγει, Τῆλέ με εἴργουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων. ἐν δὲ τῇ ὀδυσσείᾳ, δι᾽ ὅλης τῆς νεκυίας τί ἄλλο ἢ τὰς ψυχὰς δείκνυσι μετὰ θάνατον διαμενούσας, καὶ φθεγγομένας ἅμα τῷ πιεῖν τοῦ αἵματος; καὶ γὰρ τοῦτο ᾔδει, ὅτι τὸ αἷμα νομὴ καὶ τροφή ἐστι τοῦ πνεύματος· τὸ δὲ πνεῦμα, ἐστιν αὐτὴ ἡ ψυχὴ, ἢ ὄχημα τῆς ψυχῆς.

Evidentiſſimè autem & illud oſtendit, quod exiſtimet hominem nihil aliud eſſe, quàm animum, in quibus ait, Tire-

Ἐναργέστατα δὲ κἀκεῖνο ἀπέφηνεν, ὅτι τὸν ἄνθρωπον οὐδὲν ἄλλο ἢ τὴν ψυχὴν νομίζει. ἐν οἷς λέγει, Ἦλθε δ᾽ ἐπὶ ψυχὴ θη-

βαίου τειρεσίαο, Χρύσεον σκῆπτρον ἔχων. ἐπίτηδες γὰρ ἀπὸ τοῦ τῆς ψυχῆς ὀνόματος εἰς τὸ ἀῤῥενικὸν μετέβαλεν, ἵνα δείξῃ ὅτι ἡ ψυχὴ ἦν ὁ τειρεσίας. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς πάλιν, Τόνδε μετ', εἰσενόησα βίην ἡρακληείην Εἴδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι. καὶ γὰρ ἐν ταύτοις πάλιν ἐδήλωσεν, ὅτι τὸ μὲν εἴδωλον, ὅπερ ἦν ἀποπετασμένον τοῦ σώματος, οὐκέτι τῆς ἐκείνου ὕλης ἐφελκόμενον ἐφαντάζετο· τὸ δὲ καθαρώτατον τῆς ψυχῆς ἀπελθὸν, αὐτὸς ἦν ὁ ἡρακλῆς.

Ὅθεν κἀκεῖνο δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις, τὸ εἶναι τὸ σῶμα τρόπον τινὰ τῆς ψυχῆς δεσμωτήριον. καὶ τοῦτο δὲ ὅμηρος πρῶτος ἐδήλωσε. τὸ μὲν γὰρ τῶν ζώντων, ἀεὶ δέμας προσαγορεύει, ὡς ἐν τούτοις, Οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν. καὶ, —— δέμας δ' ἤικτο γυναικί. καὶ, Ἤτοι ἐμὴν ἀρετὴν, εἶδός τε δέμας τε. τὸ δὲ ἀποβεβληκὸς τὴν ψυχὴν, οὐδὲν ἄλλο ἢ σῶμα καλεῖ, ὡς ἐν τούτοις, Σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν. καὶ Σώματ' ἀκηδέα κεῖται ἐνὶ μεγάροις ὀδυσῆος. καὶ, Σῶμα γὰρ ἐν κίρκης μεγάρῳ κατελείπομεν ἡμεῖς. τὸ γὰρ αὐτὸ, ζῶντος μὲν τοῦ ἀνθρώπου, δεσμὸς ἦν τῆς ψυχῆς· τελευτήσαντος δὲ, ὥσπερεὶ σῆμα καταλείπεται.

Τούτῳ δὲ ἕπεται καὶ ἕτερον δόγμα τοῦ πυθαγόρου, τὸ μεταβαίνειν τὰς ψυχὰς τῶν τελευτη-

ſiæ Thebani animus deîn venerat ad me, Aurea ſceptra tenens. De induſtria namque fœmininum animæ nomen, in maſculinum ἔχων, id eſt habens, commutavit, ut oſtenderet, quod Tireſias eſſet animus. Atque in ſequentibus rurſus, Poſt hunc Amphitryoniadæ adverti ſimulacrum, Ipſus enim ſuperis agitat convivia læta. Etenim in his rurſus declaravit, ſimulacrum quod è corpore evolaſſet, non amplius ex illius materia attrahere adparére; puriſſimamque animæ partem quæ exceſſiſſet, ipſum fuiſſe Herculem.

Unde & illud philoſophis videtur, quod corpus animæ quodammodo ergaſtulum ſit. Atque hoc Homerus primus explicuit. Siquidem corpus viventium ſubinde δέμας, (quod à vinciendo nomen habet) nuncupat. Ut in iſtis, Non vinculum, neque naturam. Et, Vinculum autem ſimile erat mulieri. Et, Virtutemque meam, ſpeciemque & vincula noſtra. Cæterum id, quod animam exuit, non aliter quàm σῶμα, id eſt corpus, appellat, ut in his, σῶμα meum Priamo reddas, Hecubæque parenti. Et, Inſepulta jacent σώματα in Ulyſſis ædibus. Ædibus in Circes nos σῶμα reliquimus omnes. Idem namque corpus, dum viveret homo, animæ vinculum erat, eo autem defuncto, perinde ut monumentum relinquitur.

Huic verò & aliud Pythagoræ dogma conſentaneum eſt,

quod ſcilicet defunctorum animæ in alias corporum ſpecies tranſeant. Id quod nec Homerum latuit. Dum enim Hectorem, Antilochum, & Achillem equis colloquentem (imò non tantum colloqui, ſed etiam auſcultare) denique Ulyſſem prius à cane, quàm ab hominibus, adeoque familiaribus agnitum finxit, quid aliud quàm rationis commercium, & animæ cognationem inter homines, ac reliqua animantia inſinuat? Ad hæc qui Solis vaccas devoraverant, & ſibi exitium accerſiverant, argumento ſunt, quod non tantum boves, verumetiam reliqua animantia (quippè eandem vivendi naturam habentia) à Diis in precio habeantur.

σάντων εἰς ἑτέρας σωμάτων εἴδη. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο τῆς ὁμήρου διανοίας ἐκτός ἐστιν. ὁ γὰρ ποιήσας τὸν ἕκτορα τοῖς ἵπποις διαλεγόμενον, καὶ τὸν ἀντίλοχον, καὶ αὐτὸν τὸν ἀχιλλέα, καὶ μὴ ὅτι διαλεγόμενον, ἀλλὰ καὶ ἀκούοντα, καὶ τὸν κύνα πρὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν οἰκείων ἐπιγινώσκοντα τὸν ὀδυσσέα, τί ἄλλο ἢ τὴν κοινωνίαν τοῦ λόγου, καὶ συγγένειαν τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ζώων παρίστησι; καὶ οἱ τὰς βοῦς τοῦ ἡλίου καταφαγόντες, καὶ ἐκ τούτων ὀλέθρῳ περιπεσόντες, ἐλέγχουσιν ὅτι οὐ μόνον βόες, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἄλλα ζῶα, ὡς τῆς αὐτῆς φύσεως ζωτικῆς μετέχοντα, τιμᾶται ὑπὸ τῶν θεῶν.

Mutatio autem ſociorum Ulyſſis in ſues, & ejuſmodi animalia, ſub verborum involucro ſignificat, quod imprudentium hominum animæ, in belluinorum corporum ſpecies mutentur, quum in univerſi orbicularem circumferentiam (quam Circen appellat) inciderint. Unde & meritò filiam Solis in Æxa inſula habitantem ponit, atque hanc ex eo ſic nuncupat, quod homines mortis cauſa lamententur, ac lugeant. At ille ipſe prudens vir Ulyſſes, ejuſmodi mutationem non eſt paſſus, quod à Mercurio, id eſt ratione, immutabilitatem ſumpſiſſet. Is autem ipſe etiam ad

Καὶ τὸ μεταβάλλειν δὲ τοὺς ἑταίρους τοῦ ὀδυσσέως εἰς σύας, καὶ τοιαῦτα ζῶα, τοῦτο αἰνίττεται, ὅτι τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων αἱ ψυχαὶ μεταλλάττουσιν εἰς εἴδη σωμάτων θηριωδῶν, ἐμπεσοῦσαι εἰς τὴν τοῦ παντὸς ἐγκύκλιον περιφορὰν, ἣν κίρκην προσαγορεύει. καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς ἡλίου παῖδα ὑποτίθεται, οἰκοῦσαν ἐν τῇ αἰαίῃ νήσῳ. ταύτην δὲ ἀπὸ τοῦ αἰάζειν, καὶ ὀδύρεσθαι τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τοῖς θανάτοις, κέκληκεν. Ὁ δὲ ἔμφρων ἀνὴρ αὐτὸς ὁ ὀδυσσεὺς οὐκ ἔπαθε τὴν τοιαύτην μεταβολὴν, παρὰ τοῦ ἑρμοῦ (τουτέστι τοῦ λόγου) τὸ ἀπαθὲς λαβών. αὐτὸς

δὲ οὗτος καὶ εἰς ᾅδου κάτεισιν, ὥσπερεὶ καὶ λέγων χωρίζειν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος· καὶ θεατὴς ψυχῶν τῶν τε ἀγαθῶν καὶ φαύλων γιγνόμενος.

Αὐτὴν δὲ τὴν ψυχὴν οἱ ςωϊκοὶ ὁρίζονται πνεῦμα συμφυὲς, καὶ ἀναθυμίασιν αἰσθητικὴν, ἀναπτομένην ἀπὸ τῶν ἐν σώματι ὑγρῶν, ὁμήρῳ ἀκολουθήσαντες, λέγοντι, --- εἰσόκ' ἀϋτμὴ Ἐν ςήθεσσι μένῃ. καὶ πάλιν, --- ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἠΰτε καπνός. ἐν οἷς τὸ μὲν ζωτικὸν πνεῦμα, ἅτε ἔνικμον, ἀντιδιδοῖ· τὸ δὲ κατασβεννύμενον ἤδη, καπνῷ ἀπεικάζει. καὶ αὐτῷ δὲ τῷ τοῦ πνεύματος ὀνόματι κέχρηται ἐπ' αὐτῆς, ὡς εἰπὼν, ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν. καὶ, Θυμὸν ἀποπνείων. καὶ, Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο. καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη· τουτέςι τὸ πνεῦμα διεσπαρμένον συνελέξατο. καὶ, Αὖθις δ' ἀμπνύνθη· παρὰ δὲ πνοιὴ Βορέαο, Ζώγρει ἐπιπνείουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν. τοῦ γὰρ λειποθυμοῦντος τὸ πνεῦμα ῥιπίσασα ἡ ἔξωθεν πνοὴ συμφυὴς οὖσα, ζῶντα αὐτὸν κατέςησε. συναίρεται δὲ τῷ λόγῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ ἐκτὸς πνεύματος τῷ τῆς ψυχῆς ὀνόματι κέχρηται, εἰπὼν, Ἦ κα εἰπεῖν ἀντιπνεύσασα.

Πλάτων δὲ καὶ ἀριςοτέλης τὴν ψυχὴν ἀσώματον εἶναι ἐνό-

inferos commeat, ut eſſet qui diceret, animam à corpore ſeparari, ideoque animarum cum bonarum, tum pravarum ſpectator fit.

Cæterum Stoici ipſam animam definientes, eſſe ſpiritum cognatum, & ſenſibilem exhalationem, quæ ex humani corporis humiditate emergat, Homeri veſtigiis inſiſtunt, cum inquit, Donec halitus in pectore manſerit. Et rurſus, Aſt animus ſubter tellurem fumus erat ceu. In quibus vivacem ſpiritum veluti vigentem facit, eum autem qui jam extinguitur, fumo comparat. Atque illo ipſo ſpiritus nomine pro anima uſus eſt, Fatus ita, inſpirat vim paſtori populorum. Et, animam exſpirans. Et, Reſpirans igitur, mentem in præcordia legit. Hoc eſt, ſpiritum diſtractum collegit. Et, Reſpirabat, ubi Boreæ flatus veniebat, Reſtituens animum, malè qui diſceſſerat inde. Nam externus flatus affinis exiſtens, ſuſcitato ejus ſpiritu, qui animo defecerat, vitæ eum reſtituit. Nec ratione caret, quod etiam pro externo flatu, animæ nomenclatura uſus eſt, dicens, Tranquillè admodum quando refrigeraſſet, nam dicere vult, quum reſpirare feciſſet.

μάλα ψύξασα· βούλεται γὰρ

Cæterum Plato & Ariſtoteles animam incorpoream eſſe

μισαν›

putaverunt, ſemper autem circa corpus verſari, atque hoc tanquam vehiculo indigere, propterea quod etiam dum à corpore liberatur, ſæpenumero veluti imaginem ſpiritualem ejus formæ induit, quæ corpori fuerat. Sic & Homerus nuſquam in poëſi deprehendetur, animæ corpus tribuere, ſed hoc quod anima privatum eſt, ſemper iſto nomine appellare, ut & in ſuperioribus quibuſdam meminimus.

μισαν, ἀεὶ δὲ περὶ σῶμα εἶναι, καὶ τούτου ὥσπερ ὀχήματος δεῖσθαι· διὸ καὶ, ἀπαλλασσομένην τοῦ σώματος, τὸ πνευματικὸν ἐφέλκεσθαι πολλάκις καθάπερ ἐκμαγεῖον, ἣν ἔσχε τῷ σώματι μορφὴν διαφυλάσσουσαν. οὕτως οὖν καὶ ὅμηρος οὐδαμοῦ τῆς ποιήσεως εὑρεθήσεται σῶμα τὴν ψυχὴν καλῶν, ἀλλὰ τὸ ἐστερημένον ψυχῆς ἀεὶ τούτῳ τῷ ὀνόματι προσαγορεύει, ὡς καὶ τινων ἐν τοῖς πρόσθεν ἐμνημονεύσαμεν.

Cum vero anima (ut & philoſophis placet) duas potiſſimum partes habeat, unam rationalem, quæ capiti inſidet, alteram irrationalem, cujus pars quidem animoſa, in corde, cupiditas vero in præcordiis ſedem habet: an non Homerus hujus rei diſcrimen videbat, quando in Achille rationem cum iracundia pugnantem finxit, ac in eodem momento deliberantem, num ſe de eo, qui ipſum triſtitia affecerat, ulciſceretur, an iram ſedaret? Hactenus hæc animo volvens, ac mente volutans. Hoc eſt prudentiam, & ei oppoſitam furibundam iram, quam à prudentia ſuperari finxit. hoc namque ei Minervæ apparitio vult. Præterea etiam in aliis iracundiam per rationem admoneri finxit, atque hanc ceu principem ſubditæ imperare. Suſtine, namque prius mala multa & ſæva

Τῆς δὲ ψυχῆς ἐχούσης, ὡς καὶ τοῖς φιλοσόφοις δοκεῖ, τὸ μὲν, λογικὸν, ἐνιδρυμένον τῇ κεφαλῇ, τὸ δὲ, ἄλογον. καὶ τούτου, τὸ μὲν, θυμικὸν, ἐνοικοῦν τῇ καρδίᾳ· τὸ δὲ, ἐπιθυμητικὸν, ἐν τοῖς περὶ τὴν γαστέρα· ἆρ' οὖν οὐ πρότερος ὅμηρος εἶδε τὴν τούτου διαφορὰν, ὃς ἐποίησεν, ἐπὶ μὲν τοῦ ἀχιλλέως, τὸν λογισμὸν τῷ θυμῷ μαχόμενον, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ῥοπῇ διανοούμενον ἢ ἀμύνεσθαι τὸν λελυπηκότα, ἢ παῦσαι τὸν χόλον; Ἕως ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν. τουτέστι τὴν φρόνησιν, καὶ τὴν ἀντικειμένην αὐτῷ θυμικὴν ὀργὴν, ἧς τὴν φρόνησιν ἐπικρατοῦσαν πεποίηκε. τοῦτο γὰρ αὐτῷ ἡ ἐπιφάνεια τῆς ἀθηνᾶς βούλεται. καὶ ἐν ἄλλοις δὲ ποιεῖ τὸν λογισμὸν τῷ θυμῷ παραινοῦντα, καὶ ὥσπερ ἄρχοντα τῷ ὑποτεταγμένῳ κελεύοντα, Τέτλαθι δὴ

κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλό ποτ' ἔτλης. καὶ πολλάκις μὲν τῷ λογισμῷ πείθεται τὸ θυμούμενον, ὡς ἐν τούτοις, Ὣς ἔφατ', ἐν στήθεσσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ· Τῷ δ' αὖτ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληκυῖα. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ λυπούμενον, Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ, Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ. ἐνίοτε δὲ περιγενόμενον τὸν θυμὸν τοῦ λογισμοῦ παρίστησιν. ὅπερ οὐκ ἐπαινῶν, ἀλλὰ ψέγων φανερός ἐστιν· ὡς ὁ νέστωρ τῷ ἀγαμέμνονι τὴν εἰς τὸν ἀχιλλέα ὕβριν ὀνειδίζων, φησὶν, Οὔτι καθ' ἡμέτερόν γε νόον· μάλα γάρ τοι ἔγωγε Πόλλ' ἀπεμυθεόμην· σὺ δὲ σῷ μεγαλήτορι θυμῷ Εἴξας, ἄνδρα φέριστον, ὃν ἀθάνατοί περ ἔτισαν, Ἠτίμησας. ὅμοια δὲ τούτοις καὶ ὁ ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν αἴαντα λέγει, Πάντα τί μοι κατὰ θυμὸν ἐείσαο μυθήσασθαι· Ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ἐκείνου Μνήσομαι, ὅς μ' ἀσύφηλον ἐν ἀργείοισιν ἔρεξεν. οὕτω δὲ καὶ ὑπὸ φόβου ἐστὶν ὅτε ὁ λογισμὸς ἐξίσταται· ὅπου ἕκτωρ μὲν διανοεῖται ὑποστῆναι τὴν πρὸς τὸν ἀχιλλέα μάχην, Βέλτερον αὖτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν· ὅττι τάχιστα Εἴδομεν ὁπποτέρῳ κεν ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξῃ. εἶτ' ἀναχωρεῖ πλησίον γενομένου τοῦ ἀχιλλέως, Ἕκτορα δ' ὡς ἐνόησεν, ἕλε τρόμος. οὐδὲ γὰρ ἔτλη Αὖθι μένειν· ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς.

tuliſti. Sæpe etiam iracundia rationi obſequitur, Fatus erat poſtquam, ſua corda in pectore frenat, Factus erat rurſus tolerans, & corde quietus. Similiter & ægritudo, Hæc mala mittamus, quanquam ſint triſtia valdè, Pectoribus læti ponamus mente dolorem. Nonnunquam vero rationem ab iracundia ſuperari oſtendit, id quod non laudare, ſed vituperare videtur, ut quum Neſtor Agamemnoni contumeliam, qua Achillem affecerat, exprobrans inquit, Conſilio noſtro nequaquam, namque ego multis Diſſuaſi, ſed tu genio indulgere ſuperbo Malebas, fortemque virum contemnere, magno Qui ſuperis pretio fuerat, ſummoque in honore. His autem ſimilia Achilles quoque Ajaci loquitur, Omnia vera quidem dixiſti, proque decoro, At cor bile tumet, quando hujus cunque recordor, Qui me præ cunctis nihili modo fecit Achivis. Sic etiam eſt, quando præ timore ratio obſtupefit, ut cum Hector ſecum deliberat, an cum Achille congreſſurus ſit, Eſt ſatius multò ut Pelidæ congrediamur, Et videamus utrum faciat victoria clarum. Deinde ſecedens, ubi Achilles propius acceſſerat, Hectora, cum ſenſit, rapuit metus, ut fugeret mox, Linqueret ut poſt ſe portas, & mœnia Troiæ.

Manifeſtum vero & illud eſt, quod animi perturbationes circa cor conſtituat, iram quidem ad hunc modum, Cor autem ei intus latrabat. Ægritudinem verò, Lugens, atque dolens, laceras cur pectora chara? Metum vero, Exciderat que mihi cor charo pectore lugens. Subtus namque tremunt mihi membra celebria quondam. Porrò qua ratione metum, eâdem & audaciam juxta cor eſſe declarat, Indeſinens cor habet, Martem decernere ferro. Cæterum quando inter prædicta, Stoicis videtur, rationem tanquam principem in corde, cupiditatem vero circa præcordia eſſe ſitam, Homerus id cum in aliis multis, tum in his perſpicuum facit, Sed me venter ſtimulat maleficus. Et, Nondum avidum ventrem licet occultare volenti.

Ἔςι δὲ κἀκεῖνο δῆλον, ὅτι τὰ πάθη περὶ τὴν καρδίαν συνίςησιν· ὀργὴν μὲν, οὕτως, — κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει. λύπην δὲ, — τέο μέχρις ὀδυρόμενος, καὶ ἀχεύων Σὴν ἔδεαι κραδίην. τὸν δὲ φόβον, — κραδίη δέ μοι ἔξω Στηθέων ἐκθρώσκει· τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον, ὥς περ τὸν φόβον, οὕτω καὶ θάρσος περὶ καρδίαν ἀποφαίνει, — ἐν δὲ σθένος ὦρσεν ἑκάςου Καρδίῃ ἄληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων ἔδοξε τοῖς ςωϊκοῖς τὸ ἡγεμονικὸν εἶναι περὶ καρδίαν. τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν ὅπως περὶ γαςέρα, ἐν πολλοῖς διασαφεῖ, καὶ ἐν τούτοις, — ἀλλά με γαςὴρ Ὀτρύνει κακοεργός. καὶ, Γαςέρα δ' οὔπως ἐςὶν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν.

Præterea & cauſas eorum, quæ penes animoſam animæ partem ſunt, & à natura contingunt, pervidit. Quippe iram ex ægritudine naſci, & ſanguinis ac ſpiritus (qui in eo eſt) fervorem quendam eſſe demonſtrat, ut, Ægre ferens adeò, ut præcordia ſanguine plena, Utque micent oculi ſubitò velut ignea lampas. Pro ſpiritu namque *μένος*, id eſt, iram ponere videtur, eumque in iraſcentibus naſci & incendi exiſtimat. Porrò quum is rurſus in metuentibus perturbatur ac refrigeratur, horrorem, tre-

Καὶ τὰς αἰτίας δὲ τῶν περὶ τὸ θυμικὸν μέρος τῆς ψυχῆς, φύσεις συμβαινούσας κατεῖδε. τὴν μὲν ὀργὴν, ὑπὸ λύπης ἐγγινομένην, ζέσιν δὲ τὴν τοῦ αἵματος, καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ πνεύματος οὖσαν ἐμφαίνων, ὡς ἐν τούτοις, Ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι Πίμπλαντ'· ὄσσε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην. μένος γὰρ τὸ πνεῦμα προσαγορεύειν ἔοικε, τοῦτο δὲ ἐγγίγνεσθαι, καὶ φλέγεσθαι ἐπὶ τῶν θυμουμένων οἴεται. πάλιν δὲ αὖ τὸ τῶν φοβουμένων πνεῦμα συγχεόμενον καὶ καταψυχόμενον,

τὰς

τὰς φρίκας καὶ τοὺς τρόμους ποιεῖ, καὶ τὰς ὠχριάσεις ἐν τοῖς σώμασι. πάντα γὰρ ταῦτα συμβαίνει ὑπὸ ψύξεως· ἡ μὲν ὠχρότης, ὅτι τοῦ θερμοῦ συντρέχοντος εἰς τὰ μέσα, τὸ ἔρευθος ἀπολείπει τὴν ἐπιφάνειαν· ὁ δὲ τρόμος, ὅτι ἐντὸς συνειλούμενον τὸ πνεῦμα ἀράσσει τὸ σῶμα· ἡ δὲ φρίκη, ὅτι πηγνυμένου τοῦ ὑγροῦ, αἱ τρίχες πιεζόμεναι ἀνίςανται. πάντα οὖν ταῦτα σαφῶς σημαίνει ὅμηρος. φησὶ γὰρ τὸ, χλωροὶ ὑπαὶ δείους. καὶ, χλωρὸν δέος ᾕρει. καὶ, τρομέει ὑπὸ φαίδιμα γυῖα. καὶ, Ὣς φάτο. σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο. δείδιε δ' αἰνῶς· Ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔςαν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι. κατὰ ταῦτα οὖν καὶ τὸ ἐφοβήθη, ῥίγησε λέγει, καὶ τὸν φόβον κρυόεντα προσαγορεύει· ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου, θαλπωρὴν τὸ θάρσος, καὶ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα. τὰ μὲν οὖν φαῦλα πάθη τοῦτον διαιρεῖται τὸν τρόπον. πάλιν δὲ τῶν περὶ Ἀριςοτέλην ἀςεῖα πάθη ἡγουμένων τὴν νέμεσιν, καὶ τὸν ἔλεον, (τὸ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς δάκνεσθαι ἐπὶ τοῖς πλησίον, εἰ παρ' ἀξίαν εὐτυχοῦσι, νέμεσις καλεῖται· τὸ δὲ λυπεῖσθαι, εἰ παρ' ἀξίαν δυστυχοῦσιν ἔλεος λέγεται) ταῦτα καὶ ὅμηρος προσήκειν τοῖς ἀγαθοῖς νομίζει, ὅπου καὶ τῷ διὶ ἀνατίθησιν αὐτά. ποιεῖ γὰρ ἄλλα τε καὶ ταῦτα, Αἴαντος δ' ἀλέει-

morem, & palliditatem in corporibus generat, ſiquidem omnia iſta ex frigore oriuntur. Ac pallor quidem, quando calor in media ſe confert, ac rubor ſuperficiem deſerit. Tremor verò, quia dum ſpiritus intus conſtringitur, corpus tremefacit. Horror, quia concreſcente humore, pili dum premuntur, rigeſcunt. Omnia igitur iſtæc Homerus clarè innuit, cum inquit, Pallidi præ metu. Et, Pallidus metus corripiebat. Et, Membra tremunt mihi, fortia, claraque quondam. Et, Sic fatus, ſimulatque ſeni mens fuſa timore Obſtupuit, ſteteruntque comæ, & vix membra levabat. Ad eum igitur modum & pro timuit, friguit ait, & metum gelidum appellat. Contra autem pro audacia, & bona ſpe, confidentiam, quæ Græcis à calefaciendo, ſeu fervendo dicitur, uſurpat. Atque ad hunc modum vitioſos affectus diſcernit. Cæterum quum Ariſtoteles poſtea indignationem, ac miſericordiam pro elegantibus affectibus habeat (dum namque boni viri uruntur, quando alios præter meritum feliciter agere vident, indignatio vocatur, dum autem illis dolet, ſi quis præter dignitatem infeliciter agat, miſericordia dicitur,) Homerus quoque iſtæc ex bonorum virorum officio eſſe putat, ubi cum hæc, tum alia fingens Jovi attribuit, At Te-

lamone ſato pugnam detrectat inire, Jupiter, hocque facit, ſuperetur quo minus iſte. Et in aliis, Hunc miſeratur item fugientem mœnia circum.

Porrò quidnam Poëta de animi virtute & vitio ſentiat, in multis oſtendit. Cum enim una illius pars intelligens, & rationalis ſit, altera verò rationis expers, & affectui obnoxia, atque ob id homo medium quiddam inter Deum & belluam natus ſit, ſummam quidem virtutem, divinam, ſummum autem vitium, belluinum (ut & Ariſtoteles poſt eum) exiſtimat, atque hæc per ſimilitudines declarat. Semper enim bonos viros diis ſimiles, & conſilium Jove non indignum appellat. Inter malos vero, timidos fugacibus cervis, ovibus cuſtode carentibus, & leporibus fugientibus comparat. De iis autem, qui proclivè & incogitanter ira afficiuntur, ait, Pardi tanta fuit nunquam, non ira leonis, Apri, nonque capri fuit unquam pernitioſi, Dum furit, oſtentatque ſuum per pectora robur, Quanta tenet pueros Panthi, quibus haſta decora. Impotenter autem triſtantium luctus, luſciniæ querelis comparat, Involucres adimit quum pullos providus auceps. Quum igitur Stoici virtutem animi in tranquillitate ponunt, ea ſectari videntur, in quibus Homerus omnem affe-

νε μάχην τελαμωνιάδαο. Ζεὺς γάρ οἱ νεμεσᾶθ᾽ ὅτ᾽ ἀμείνονι φωτὶ μάχοιτο. καὶ ἐν ἄλλοις πάλιν οἰκτείρει τὸν αὐτὸν τρόπον, διωκόμενον περὶ τεῖχος.

Περὶ δὲ ἀρετῆς καὶ κακίας ψυχῆς ἣν ἔχει δόξαν ὁ ποιητὴς, ἐν πολλοῖς παρίστησιν. ἐπεὶ γὰρ τὸ μέν τι τῆς ψυχῆς, νοερὸν καὶ λογικόν ἐστι, τὸ δὲ, ἄλογον καὶ ἐμπαθὲς, καὶ διὰ τοῦτο μέσος θεοῦ καὶ θηρίου γέγονεν ἄνθρωπος, τὴν μὲν ἄκραν ἀρετὴν, θείαν ἡγεῖται, τὴν δὲ ἄκραν κακίαν, θηριωδίαν· ὡς ὕστερον ἀριστοτέλης ἐνόμισε. καὶ ταῦτα ἐμφανίζει ἐν ταῖς ὁμοιώσεσιν. ἀεὶ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ὀνομάζει θεοειδεῖς, καὶ διὶ μῆτιν ἀτάλαντον. τῶν δὲ φαύλων τοὺς μὲν δειλοὺς, φυζακινοῖς ἐλάφοισιν εἰκάζει, καὶ προβάτοις ἀσημάντοις, καὶ λαγωοῖς διωκομένοις· ἐπὶ δὲ τῶν προπετῶς καὶ ἀνοήτως ὑπὸ ὀργῆς φερομένων φησὶν, Οὔτ᾽ οὖν παρδάλιος τόσσον μένος, οὔτε λέοντος, Οὔτε συὸς, κάπρου τ᾽ ὀλοόφρονος, (οὗτε μάλιστα θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι περὶ σθένεϊ βλεμεαίνει) Ὅσσον πάνθου υἷες ἐϋμμελίαι φρονέουσι. τοὺς δὲ λυπουμένων ἐμπαθέστερον ὀδυρμοὺς, ἀηδόνων φωναῖς ἀπεικάζει, --οἷσί τε τέκνα Ἀγρόται ἐξείλοντο, πάρος πετεηνὰ γενέσθαι. οἱ μὲν οὖν στωϊκοὶ τὴν ἀρετὴν τίθενται ἐν τῇ ἀπαθείᾳ, ἐκείνοις ἑπόμενοι, ἐν

οἷς

οἷς πᾶν πάθημα ἀναιρεῖ, λέγων, περὶ μὲν λύπης, Ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν ὅς κε θάνῃσι, Νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας. καὶ, Τίπτε δεδάκρυσαι πατρόκλεις ἠΰτε κούρη. περὶ δὲ ὀργῆς, Ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν, ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο. περὶ δὲ τοῦ φόβου, Μή τι φόβον δ' ἀγόρευ', ἐπεὶ οὐδέ σε πεισέμεν οἴω. καὶ, — ὅς δέ κεν ὑμέων Βλήμενος ἠὲ τυπεὶς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ, Τεθνάτω. οὕτως καὶ προκαλούμενοι εἰς μονομαχίαν, ἀφόβως ὑπακούουσι, καὶ πλείους ἀνθ' ἑνὸς ἀνίςανται. καὶ ὁ τετρωμένος, οὐδὲν ἧσσον ἔχει τὸ θάρσος παραμένον, ὥς που φησὶ, Νῦν δέ μ' ἐπιγράψας ταρσὸν ποδὸς, εὔχεαι αὔτως. καὶ πᾶς ὁ γενναῖος ἀπεικάζεται λέοντι, ἢ κάπρῳ, ἢ χειμάῤῥῳ, ἢ λαίλαπι.

Οἱ δ' ἐκ τοῦ περιπάτου τὴν ἀπάθειαν ἀνέφικτον ἀνθρώπῳ νομίζουσι, τὴν δὲ μετριοπάθειαν εἰσάγοντες, τῷ τὴν ὑπερβολὴν τῶν παθῶν ἀναιρεῖν, μεσότητι τὴν ἀρετὴν ὁρίζονται. καὶ ὅμηρος ἀεὶ παράγει τοὺς ἀρίςους οὔτε ἀγενεῖς, οὔτε μὴν ἀφόβους, ἢ ἀλύπους παντελῶς, ἐν τῷ μὴ ἄγαν δὲ τοῖς πάθεσι κρατεῖσθαι, τῶν φαύλων διαφέροντας. Φησὶ γὰρ, Τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ τρέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλῃ, Οὐδέ οἱ ἀτρέμας ἧσθαι, ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμός· Ἐν δέ τέ οἱ κραδίη μεγάλα

ctum tollit, ut quum de ægritudine ait, Quin ſepelitis eum quem non revocare poteſtis Ex Erebo, quamvis lachrymas fundatis acerbas. Et, Cur lachrymare Patrocle miſer, ceu mœſta puella. De ira verò, Lis utinam ſublata foret nobis, ſuperiſque. De timore autem, Ne quid fare metu, ſi vis ſuadere potenter. Et, Ictus perculſuſque, videns fatumque necemque, Magnanime occumbat ferro. Ad hunc modum & ii, qui ad ſingulare certamen provocabantur, intrepidè morem gerunt, imo plures pro uno aſſurgunt. Atque vulneratus haud minorem perſeverandi confidentiam habet, ut alibi inquit, Quid jactas quum planta pedis perſtricta ſit à te. Denique omnis generoſus comparatur leoni, apro, torrenti, aut turbini.

Porrò quum Peripatetici exiſtiment, homini impoſſibile, ut perturbationibus vacet, medioque quodam invento, virtutem mediocritate finiant, quæ illarum exceſſum tollat. Homerus etiam optimos quoſque, nec prorſus impotentes, nec intrepidos, nec dolore vacantes inducit, ut in hoc à malis differant, quod affectibus non nimium tenentur. Ait enim, Mutatur color ignavi, mens atque movetur Sede ſua, nutat, nec perſtat in ordine certo, Intus cor crepitat mul-

tum, formidine mortis, Dentes atque crepant, ſtriduntque timore, metuque. Porrò boni color eſt idem, nec protinus ira Afficitur validè. Perſpicuum namque eſt, quod, quum vehementiorem iram bono viro adimat, mediocrem ei relinquat. Idem & de ſimilibus affectibus, dolore videlicet ac ira, ſentiendum, cujuſmodi illud eſt, Membra Phrygum ſubiit vehemens tremor, Hectoris atque Magnanimum quamvis crepitat cor, pectore læto. Alii namque vel videndo contremiſcebant, hic vero quamvis in periculo conſtitutus, tamen fortis erat, & pugnæ duntaxat initium extimeſcebat. Unde aliter quidem Dolonem ac Lycaonem ſibi timentes fingit, aliter verò Ajacem & Menelaum terga dare, ac ſe pedetentim ſubducere, perinde ut leones, qui à ſtabulo repulſi ſunt. Eodem modo & dolentium diſcrimina commonſtrat, & delectantium ſimiliter. Sic Ulyſſes commemorans, quo pacto Cyclopibus impoſuerit, ait, Corde, ſinuque meo riſi, dum talia dicunt. Proci vero conſpecto mendico humi proſtrato, Applaudunt manibus, riſuque ferè emoriuntur. Porrò & in inferioribus rebus mediocritatis differentia apparet, ut dum Ulyſſes, tametſi uxorem ſuam diligeret, atque eam propter ipſum plorantem videret, nihilominus tamen ſe continet, Lumina conſtiterant ceu cornea, ferrea ſive hæc. Pro-

μεγάλα ϛέρνοισι πατάσσει Κῆρας ὀϊομένῳ· πάταγος δέ τε γίνετ' ὀδόντων· Τοῦ δ' ἀγαθοῦ οὔτ' ἂρ τρέπεται χρὼς, οὔτέ τι λίην Ταρβεῖ. ἔυδηλον γὰρ ὅτι τοῦ ἀγαθοῦ τὸ λίαν φοβεῖσθαι ὑφελὼν, τὸ μέτριον κατέλιπε. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὁμοίων, λύπης τε καὶ ὀργῆς, χρὴ νοεῖν. τοιοῦτόν ἐϛι κἀκεῖνο, Τρῶας μὲν τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαϛον, Ἕκτορί τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ ϛήθεσσι πάτασσεν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι, καὶ ὁρῶντες ἔτρεμον· ὁ δ' ἐν τῷ κινδύνῳ καθεϛὼς ἀνδρεῖος ὢν, μόνον ἠγωνία. ὅθεν ἄλλως μὲν ποιεῖ τὸν δόλωνα, καὶ τὸν λυκάονα φοβουμένους, ἄλλως δὲ τὸν αἴαντα καὶ τὸν μενέλαον, ἐντροπαλιζομένους, καὶ βάδην ὑποχωροῦντας, ὥσπερ ἀπωσαμένους ϛαθμοῦ λέοντας. ὡσαύτως δὲ καὶ λυπουμένων διαφορὰς ἐπιδείκνυσι, καὶ ἡδομένων ὁμοίως. ὥς περ ὁ μὲν ὀδυσσεὺς, διηγούμενος ὃν τρόπον τοὺς κύκλωπας ἐξηπάτησεν, ἔφη, — ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ. οἱ δὲ μνηϛῆρες, πεσόντα τὸν πτωχὸν ἰδόντες, Χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλῳ ἔκθανον. φαίνεται δὲ ἐν κατωτέροις ἡ τοῦ μετρίου διαφορά. καὶ ὁ μὲν ὀδυσσεὺς τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς ἐρῶν, καὶ κλαίουσαν ἐπ' αὐτῷ ὁρῶν, φέρει, Ὀφθαλμοὶ δ' ὡσεὶ κέρα ἕϛασαν, ἠὲ σίδηρος. τῶν δὲ μνηϛήρων τῆς αὐ-

τῆς ἐρώντων, τῶν θεασαμένων αὐτὴν — λύτο γούνατ᾽, ἔρῳ δ᾽ ἄρα θυμὸν ἔθελχθεν. Πάντες δ᾽ ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι. τοιαῦτα μέν ἐςι τὰ παρὰ τῷ ποιητῇ περὶ ψυχῆς δυνάμεων, καὶ παθῶν.

Περὶ δὲ ἀγαθῶν καὶ εὐδαιμονίας πολλῶν εἰρημένων παρὰ τοῖς φιλοσόφοις, τὸ μὲν τὴν ἀρετὴν τῆς ψυχῆς, μέγιςον εἶναι τῶν ἀγαθῶν, κατὰ πάντα συνέςηκεν. ἀλλ᾽ οἱ μὲν ςωϊκοὶ τὴν ἀρετὴν αὐτάρκη ἡγοῦνται πρὸς εὐδαιμονίαν, λαβόντες τὸ ἐνδόσιμον ἐκ τῶν ὁμηρικῶν τούτων, ἐν οἷς τὸν σοφώτατον καὶ φρονιμώτατον πεποίηκεν, ὑπὲρ εὐκλείας πόνου καταφρονοῦντα, καὶ ἡδονῆς ὑπερορῶντα· τὸ μὲν πρότερον, οὕτως, Ἀλλ᾽ οἷον τόδ᾽ ἔρεξε, καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνήρ. Αὐτὸν μὲν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας, Σπεῖρα κάκ᾽ ἀμφ᾽ ὤμοισι βαλὼν, οἰκῆϊ ἐοικὼς, Ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πτόλιν. τὸ δεύτερον δὲ οὕτως, Ἦ μέν μ᾽ αὐτόθ᾽ ἔρυκε καλυψὼ δῖα θεάων, Ὣς δ᾽ αὔτως κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν Αἰαίη, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι· Ἀλλ᾽ ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ ςήθεσσιν ἔπειθεν. μάλιςα δὲ ἐν τούτοις τὴν τῆς ἀρετῆς δόξαν συνίςησιν, ἐν οἷς τὸν μὲν ἀχιλλέα ποιεῖ οὐ μόνον ἀνδρεῖον, ἀλλὰ καὶ κάλλιςον τὸ εἶδος, καὶ ποδωκέςατον, καὶ εὐγενέςατον, καὶ πατρίδος

ἐπι-

corum autem, qui eandem amabant, & ſuſpiciebant, Genua labaſcunt, mulcenturque cupidine cæco. Conjuge Penelope cupit atque potirier omnis. Hujuſmodi quidem apud poëtam ſunt de animæ viribus, & affectibus.

Cæterum quamvis multa à philoſophis de bonorum finibus, & felicitate ſint dicta; Tamen de hoc inter illos per omnia convenit, quod animæ virtus bonorum ſit maximum. At Stoici virtutem per ſeſe ad felicitatem ſufficere putant, anſa nimirum ex Homericis illis ſumpta, in quibus ſapientiſſimum, & prudentiſſimum quemque, gloriæ cauſa laboris patientem, ac voluptatis continentem finxit. Ac de priori quidem ſic, Quàm bene ſe geſſit fortis vir, ſuſtinuitque, Ipſum verberibus domuit, plagiſque cruentis. Inque humeros vili injecta quum fortè lacerna, Urbem inimicorum ingreditur, ſervo aſſimulatus. De poſteriori autem ad hunc modum, Sic itidem Circæ retinebar in ædibus altis, Conjugii tædas cuperet dum, meque maritum. Aſt animum potuit nequaquam flectere noſtrum. Quid autem de virtute ſentiat, ex his intelligere poſſumus, in quibus Achillem non ſolum fortem facit, verumetiam pulcherrima forma, pedibus perniciofiſſimis, generoſiſſimum, ex illuſtri patria oriun-

dum, deniquecui deorum maximus opem ferret: Ulyſſem verò prudentem, ac animo tolerantem, at in reliquis non admodum fortunatum, propterea quod ipſius ſtatura & vultus, reliquis dotibus non reſponderet, & quod haud ex illuſtribus parentibus, & patria obſcura ortus eſſet, denique quod Deum poſt Jovem ſecundum, infenſum haberet. Quæ tamen omnia eum nihil prohibebant, quo minus propter animi virtutem, nominis celebritatem aſſequeretur.

Cæterum Peripatetici animæ bonis (ut ſunt prudentia, fortitudo, temperantia, juſtitia) primas tribuunt. Corporis autem bonis (ut eſt ſalubritas, robur, pulchritudo, celeritas) ſecundas. Externis autem (ut eſt bona exiſtimatio, nobilitas, & opulentia) tertias. Laude namque & admiratione dignum exiſtimant, ſi quis virtutis præſidio munitus, doloribus, morbis, egeſtati, perplexis calamitatibus, aliiſque malis reſiſtat; at nec optabile, neque beatum. Si quis autem bonis ſapienter fruatur, eum revera beatum exiſtimant. Neque enim ſolam virtutis poſſeſſionem, verumetiam uſum, & efficaciam eſſe bonum quiddam. Quæ ſanè & Homerus perſpicuè oſtendit. Subinde namque deos bonorum datores fingit, quæ & homines ſibi à diis præſtari (utpote ipſis haud inutilia, neque indifferentia,

ἐπιφανοῦς, καὶ ὑπὸ τοῦ μεγίϛου τῶν θεῶν βοηθούμενον· τὸν δὲ ὀδυσσέα, συνετὸν μὲν καὶ καρτερὸν τῇ ψυχῇ, τὰ δὲ ἄλλα οὐχ ὁμοίᾳ τύχῃ κεχρημένον· ἡλικίας τε καὶ ὄψεως ὀυκ ἴσης, καὶ γονέων οὐ πάντη ὀνομαϛῶν, καὶ πατρίδος ἀδόξου, καὶ ἀπεχθόμενον ἑτέρῳ θεῷ· ὧν οὐδὲν ἐκώλυεν αὐτὸν εἶναι εὐκλεᾶ, τὴν τῆς ψυχῆς ἀρετὴν κεκτημένον.

Οἱ δ' ἐκ τοῦ περιπάτου πρωτεύειν μὲν τὰ τῆς ψυχῆς ἀγαθὰ νομίζουσιν, οἷον φρόνησιν, ἀνδρείαν, σωφροσύνην, δικαιοσύνην· δεύτερα δὲ εἶναι τὰ τοῦ σώματος, οἷον, ὑγίειαν, ἰσχὺν, κάλλος, τάχος· τρίτα δὲ, τὰ ἐκτὸς, οἷον εὐδοξίαν, εὐγένειαν, πλοῦτον. ἐπαινετὸν μὲν γὰρ εἶναι καὶ θαυμαϛὸν τὸ ἐν ἀλγηδόσι, καὶ νόσῳ, καὶ ἀπορίᾳ, καὶ συμφοραῖς ἀβουλήτοις, χρῆσθαι τῇ ἀρετῇ τῆς ψυχῆς ἀντεχούσης τοῖς κακοῖς, οὐ μέντοι αἱρετὸν, οὐδὲ μακάριον. τὸ δ' ἐν ἀγαθοῖς νοῦν ἔχειν, τῷ ὄντι εὐδαιμον. οὐδὲ γὰρ τὴν κτῆσιν μόνην τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν χρῆσιν καὶ τὴν ἐνέργειαν εἶναι καλόν. ταῦτα δὴ καὶ ὅμηρος δείκνυσιν ἄντικρυς. τοὺς μὲν γὰρ θεοὺς ἀεὶ ποιεῖ δοτῆρας ἑάων, τουτέϛι τῶν ἀγαθῶν, ἃ καὶ εὔχονται οἱ ἄνθρωποι παρέχειν αὐτοῖς τοὺς θεούς· ὀυκ ἀνωφελῆ δηλονότι ὄντα αὐτοῖς, οὐδὲ ἀδιά-

φορα, ἀλλὰ πρὸς εὐδαιμονίαν χρήσιμα.

Τίνα οὖν ἐςι τὰ ἀγαθὰ ὧν ἐφίενται οἱ ἄνθρωποι, καὶ δι' ἃ μακαρίζονται, ἐν πολλοῖς διασαφεῖ, ἅμα μὲν πάντα ἐπὶ τοῦ ἑρμοῦ, — οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητὸς, Πέπνυσαι δὲ νόῳ, μακάρων δ' ἔξεσσι τοκήων. μαρτυρεῖ γὰρ αὐτῷ κάλλος σώματος, καὶ φρόνησιν, καὶ εὐγένειαν. τὰ δὲ κατὰ μέρος, Τῷ δὲ θεοὶ κάλλος τε καὶ ἠνορέην ἐρατεινὴν Ὤπασσαν, καὶ θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε κρονίων. δῶρον γάρ ἐςι καὶ τοῦτο τοῦ θεοῦ. Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον ὀλύμπιος ἀνθρώποισι.

Ποτὲ δὲ καὶ τὴν τιμὴν ἡγεῖται καλὸν, Τιοίμην δ' ὡς τίετ' ἀθηναίη καὶ ἀπόλλων. πῶς δὲ τὴν εὐπαιδίαν, Ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι. πῶς δὲ τὴν τῶν οἰκείων ἀπόλαυσιν, Πέμπετέ με σπείσαντες ἀπήμονα· χαίρετε δ' αὐτοί. Ἤδη γὰρ τετέλεςαι ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμὸς, Πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες Ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν Νοςήσας εὕροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν. Ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας Κουριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν Παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον εἴη.

Ὅτι δὲ ἐν τῇ τῶν ἀγαθῶν συγ-

ſed ad felicitatem utilia) exoptant.

Quænam ergò bona ab hominibus expetantur, & ob quæ beati vocentur, in multis declarat; ac in Mercurio quidem ſimul univerſa fuiſſe, Corporis admiranda tua eſt ſpecies, ſapis atque Mente ſimul, ſatus es majorum ſtemmate claro. Teſtimonium namque ei de corporis pulchritudine, prudentia, & generoſitate perhibet. Singulatim verò ea memorat, Huic ſuperi formam dederant, & fortis ut eſſet. Et, Magnificas & opes dederat Saturnius almus. Donum enim & hoc dei eſt, Jupiter aſt ipſus tribuit mortalibus illud.

Nonnunquam verò & honorem inter bona recenſet, O utinam colerer, colitur ceu Pallas, Apollo. Nonnunquam vero prolis felicitatem, Eſtque bonum pueros moriendo relinquere juſtos. Aliquando autem, ſi quis familiaribus ſuis fruatur, Vos libate diis, genio indulgete frequenter, Hoſpitem abire ſinatis, ob id quod cuncta ſuperſunt Quæ mens noſtra cupit, deductio, charaque dona, Quæ mihi fortunent ſuperi precor, obſecro cuncti. Utque domi inveniam ſalvos cum conjuge amicos. Vos itidem teneras uxores, atque puellos Delectate domi, precor autem dii ſuperi ut dent Vobis cuncta bona, ut mala nec vos publica vexent.

(Quod vero in bonorum com-

paratione, vires divitiis præſtent, in his declarat, Dives erat, ſed enim bellator ceu timibunda Virgo fuit, ſtultè his fidens, quæ cauſa necis ſunt. Et, Gaudia nulla ferunt mi quamvis prædia lata. Denique quod prudentia, egregiæ formæ antecellat, Inferior forma eſt alius vir, ſed Deus iſtam Eloquio ſuavi decorat.

Ex prædictis ergo apparet, quod Homerus & corporis & fortunæ dotes, inter bona recenſet. Quod autem abſque his virtus ipſa per ſe ad felicitatem non ſufficiat, in illis declarat, in quibus duos viros ad virtutis ſummum contendentes ponens, Neſtorem & Ulyſſem, ab aliis quidem hominibus differentes finxit, inter ſeſe autem (quantum ad prudentiam, fortitudinem, & dicendi facultatem attinet) ſimiles, in fortunæ autem dotibus non itidem, propterea quod dii Neſtorem abunde felicem reddiderant, ſive dum naſceretur, ſive in conjugio verſaretur, quodque illi dederant ſumma cum opulentia magnificis in ædibus ſeneſcere, denique, Quod juvenes illi ſapidos, belloque feroces. Ulyſſem vero (quanquam conſultus, ſolers, ac prudens eſſet) infelicem ſæpenumero appellat. Et hoc ideo, quod ille celeri & tuta navigatione, hic verò diuturnis erroribus, laboribus, & periculis innumeris exantlatis, in patriam redierit. Adeò optabile

κρίσει, τοῦ πλούτου κρεῖσσόν ἐστιν αὐτὸ τὸ δύνασθαι, δηλοῖ διὰ τούτων, Ὅς καὶ χρυσὸν ἔχων, πόλεμονδ' ἴεν ἠύτε κούρη, Νήπιος, οὐδέ τι οἱ τόδ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον. καὶ, Ὡς οὔ τοι χαίρων, τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω. καὶ ὅτι τὸ φρονεῖν, τοῦ καλοῦ εἴδους ἄμεινον. Ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνήρ· Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει.

Δῆλον μὲν οὖν ὅτι καὶ τὰ περὶ σῶμα καὶ τὰ ἐκτὸς εὐτυχούμενα, ἀγαθὸν νομίζει· ὅτι δὲ ἄνευ τούτων οὐκ ἔστιν αὐτάρκης ἡ ἀρετὴ μόνη πρὸς εὐδαιμονίαν, ἐν ἐκείνοις παρίστησι· δύο γὰρ ἄνδρας εἰς τέλος ἀρετῆς ἥκοντας ὑποθέμενος, τὸν νέστορα καὶ τὸν ὀδυσσέα, καὶ τῶν μὲν ἄλλων διαφέροντας, ἀλλήλοις δὲ ὁμοίους φρονήσει καὶ ἀνδρείᾳ, καὶ λόγων δυνάμει, οὐκέτι ὁμοίους ἐν ταῖς τύχαις πεποίηκεν, ἀλλὰ τῷ μὲν νέστορι τοὺς θεοὺς ὄλβον ἐπικλῶσαι, γαμέοντί τε, γεινομένῳ τε· αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν, υἱέας αὖ πινυτούς τε καὶ ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους. τὸν δὲ ὀδυσσέα, καίπερ πολύμητιν ὄντα, καὶ ἀγχίνοον, καὶ ἐχέφρονα, ἀποκαλεῖ δύστηνον πολλάκις. καὶ γὰρ τὸν μὲν, ἐς τὴν ἀνακομιδὴν πλεῦσαι ταχέως καὶ ἀσφαλῶς· τὸν δὲ πλανηθῆναι χρόνῳ πολλῷ, καὶ πόνους, καὶ κινδύνους ὑπομένειν ἀεὶ μυρίους. οὕτως αἱρετὸν καὶ μακάριον

καίριόν ἐστιν, ὅταν τῇ ἀρετῇ συναιρομένη, καὶ μὴ ἀντιπράττουσα ἡ τύχη παρῇ.

Πῶς δὲ ἡ κτῆσις τῆς ἀρετῆς οὐδέν ἐς' ὄφελος ἂν μὴ καὶ ἐνεργῇ, φανερὸν ἐκ τούτων, ὅπου ὁ μὲν πάτροκλος ἐπιπλήσσων τῷ ἀχιλλεῖ, λέγει, Αἰναρέτη, τίς σευ ἄλλος ὀνήσεται ὀψίγονός περ, Αἴκε μὴ ἀργείοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς. οὕτω γὰρ προσεῖπε τὸν τῇ ἀπραξίᾳ ἀνωφελῆ ποιοῦντα τὴν ἀρετήν. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς, τὴν ἀπραξίαν ταύτην ὀδυρόμενος, φησὶν, Ἀλλ' ἧμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης, Τοῖος ἐὼν οἷος οὔτις ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων. ἄχθεται γὰρ ὅτι τὴν ἀρετὴν κεκτημένος, οὐ κέχρηται αὐτῇ, ἀλλὰ μηνίων τοῖς ἀχαιοῖς, Οὔτέ ποτ' εἰς ἀγορὴν πωλέσκετο κυδιάνειραν, Οὔτέ ποτ' ἐς πόλεμόν γ', ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ, Αὖθι μένων· ποθέεσκε δ' ἀϋτήν τε πτόλεμόν τε. καὶ γὰρ οὕτως ὁ φοῖνιξ ἐπαίδευε, Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι πρηκτῆρά τε ἔργων· ὅθεν καὶ τεθνεὼς ἄχθεται τῇ ἀπραξίᾳ, λέγων, Βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ Ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη, Ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν. καὶ ἐπιφέρει τὴν αἰτίαν, Οὐ γὰρ ἐγὼν ἐπαρωγὸς ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο, Τοῖος ἐὼν οἷος ποτ' ἐνὶ τροίῃ εὐρείῃ.

ac beatum eſt, ſi quando fortuna virtuti auxilio, non obſtaculo fuerit.

Cæterum quo pacto virtutis poſſeſſio nihil proſit, niſi & agendo efficax ſit, ex his patet, in quibus Patroclus Achillem objurgando, ait, eum virtute ſua aliis perniciem accerſere, Quem fructum ex virtute tua cœpiſſe minores Dicent, quum Danais non tanta pericula pulſes? Sic enim eum alloquitur, qui virtutem inertia ſua inutilem reddebat. Ipſe quoque Achilles hanc inertiam deplorans ait, Sed ſedeo ad naves, telluris inutile pondus, Militibus præſtem Danais quanquam, ducibuſque. Dolet enim quod virtute præditus, ea non eſſet uſus, ſed Græcis indignando, Concilium clarum nunquam decoraret Achivûm, Atque manens inibi, cor dilectum maceraret, Prælia iniqua precans Danais, ſævumque tumultum. Phœnix namque ad hunc modum illum erudierat, Ut bene dicendi gnarus fieret, bene agendi. Unde & vita functus inertia illa offenditur, dicens, Maluerim quamvis nihili ſervire colono, Cui tenuis victus, quàm manibus hiſce præeſſe. Et cauſam ſubjungit, Sole carens etenim nunc, non ſum talis, ut olim, Mœnia dum Phœbi vaſtaret Achiva juventus.

Ἔτι

Præterea Stoici dicentes, bonos viros diis amicos eſſe, ab Homero id mutuati ſunt, qui ſuper Amphiarao inquit, Jupiter ex animo hunc dilexit, Apolloque Phœbus. Et de Ulyſſe, Gaudebatque Minerva viro juſto, ſapienti. Eſt autem eorundem philoſophorum & hoc placitum, virtutem eſſe docibilem, quippe quæ pro initio generoſitatem habeat (quod & Homerus ſenſit, dum inquit, Eſt talis genitor tibi, nam prudentia dicis) & per diſciplinas ad ſummum deducatur.

Ἔτι τοίνυν οἱ ςωϊκοὶ φίλους θεῶν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀποφαίνοντες, παρ' ὁμήρου καὶ τοῦτο ἔλαβον, λέγοντος ἐπὶ τοῦ ἀμφιαράου, Ὃν περὶ κῆρι φίλει ζεὺς αἰγίοχος καὶ ἀπόλλων. καὶ ἐπὶ τοῦ ὀδυσσέως, Χαῖρε δ' ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ. ἔςι δὲ τῶν αὐτῶν φιλοσόφων δόγμα, καὶ τὸ διδακτὴν εἶναι τὴν ἀρετὴν, ἔχουσαν μὲν ἀρχὴν τὴν εὐγένειαν· (ὃ καὶ ὅμηρός φησι, Τοίου γὰρ καὶ πατρὸς, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις) ὑπὸ δὲ παιδείας εἰς τὸ τέλειον προαγομένην.

Recta namque vita virtutis ſcientia eſt, hoc eſt, ea facere quæ rectè victuros decent. Hæc igitur apud Homerum quoque ſunt; dicit enim, Dum puer ignarus linguæ, belli que cruenti. Et in aliis, Non animus juſſit, quia fortis, ſtrenuus atque. Et Phœnix de Achille inquit, Idcirco præmiſſus eram, hæc ut cuncta docerem, Ut bene dicendi gnarus fieres, bene agendi. Nam quum vita & ex dictis, & factis conſtet, ideo ſe præceptorem adoleſcentis in illis fuiſſe ait. Atque ita ex jam dictis nimirum patet, quod quamlibet virtutem doceri poſſe oſtendat. Ad hunc igitur modum Homerus cum in moralibus, tum naturalibus, philoſophatur.

Ἔςι γὰρ ἀρετῆς ἐπιςήμη τὸ ὀρθῶς βιοῦν· τουτέςιν, ὧν τοὺς εὖ βιωσομένους πράσσειν προσήκει. καὶ ταῦτα οὖν ἔςι παρ' ὁμήρῳ. λέγει γὰρ, Νήπιον, οὔπω εἰδόθ' ὁμοιΐου πολέμοιο, Οὐδ' ἀγορέων. καὶ ἐν ἄλλοις, Οὐδέ με θυμὸς ἄνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλός· καὶ ὁ φοῖνιξ φησὶν ἐπὶ τοῦ ἀχιλλέως, Τοὔνεκά με προέηκε διδασκέμεναι τάδε πάντα, Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων. ἐπεὶ γὰρ ὁ βίος ἐκ πράξεων καὶ λόγων συνέςηκε, τούτων φησὶ διδάσκαλον ἑαυτὸν τοῦ νεανίσκου γεγονέναι. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων δῆλον ὅτι πᾶσαν ἀρετὴν ἀποφαίνει διδακτήν. οὕτω μὲν οὖν πρῶτος ὅμηρος ἔν τε ἠθικοῖς καὶ φυσικοῖς φιλοσοφεῖ.

Cæterum eidem contempla-

Ἔχεται δὲ τῆς αὐτῆς θεωρίας

καὶ ἀριθμητικὴ, καὶ μουσικὴ, ἃς καὶ πυθαγόρας διαφερόντως ἐτίμησεν. ἴδωμεν οὖν εἰ καὶ τούτων ἐςὶ παρὰ τῷ ποιητῇ λόγος. ἀλλὰ μὴν πλεῖςος· ὀλίγα δὲ ἐκ πολλῶν παρατεθέντα ἐξαρκέσει. ὁ γὰρ πυθαγόρας τοὺς ἀριθμοὺς μεγίςην δύναμιν ἔχειν ἡγούμενος, καὶ πάντα εἰς ἀριθμοὺς ἀναφέρων, τῶν τε ἄςρων τὰς περιόδους, καὶ τῶν ζώων τὰς γενέσεις, δύο τὰς ἀνωτάτω ἀρχὰς ἐλάμβανε, τὴν μὲν ὡρισμένην, μονάδα, τὴν δὲ ἀόριςον, δυάδα καλῶν· τὴν μὲν, ἀγαθῶν, τὴν δὲ, κακῶν οὖσαν ἀρχήν. ἡ μὲν γὰρ τῆς μονάδος φύσις ἐγγενομένη, τῷ μὲν περιέχοντι εὐκρασίαν, ψυχαῖς δὲ ἀρετὴν, σώματι δὲ ὑγείαν, πόλεσι δὲ καὶ οἴκοις, εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν παρέσχε. πᾶν γὰρ ἀγαθὸν, συμφωνίας οἰκεῖον ἐςιν. ἡ δὲ τῆς δυάδος, πᾶν τοὐναντίον, ἀέρι χειμῶνα, ψυχαῖς κακίαν, σώμασι νόσους, πόλεσι δὲ καὶ οἰκίαις ςάσεις καὶ ἔχθρας ἐγέννησε. πᾶν γὰρ κακὸν ἐκ διαςάσεως καὶ διαφορᾶς γίνεται. ὅθεν καὶ τῶν ἐφεξῆς ἀριθμῶν τὸν μὲν ἄρτιον, ἐνδεᾶ καὶ ἀτελῆ· τὸν δὲ περισσὸν, πλήρη τε καὶ τέλειον ἀπέφηνεν, ὅτι μιγνύμενός τε πρὸς τὸν ἄρτιον, ἀεὶ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν διασώζει, τοῦ περισσοῦ καὶ ἐν τούτοις ἐπικρατοῦντος. ἑαυτῷ τε συντιθέμενος γεν-

tioni proximæ ſunt Arithmetica & Muſica, quas & Pythagoras præ aliis coluit. Videamus ergò num & harum mentio apud poëtam ſit; imò vero plurima eſt. Pauca autem ex multis exemplis adducta ſufficient. Quum itaque Pythagoras exiſtimaret, numeros maximam vim obtinere, omniaque ad numeros referret, cum ſiderum meatus, tum animantium generationes; duo ſuprema principia ponebat, unum finitum, quod unitatem, alterum infinitum, quod dualitatem appellabat, ita ut illa bonorum, hæc autem malorum initium eſſet. Unitatis enim natura cœlo (quod omnia complectitur) inſita, temperiem, animis virtutem, corpori ſanitatem, urbibus & ædibus pacem & concordiam ſuppeditat. Quicquid enim bonum eſt, cum concordia familiaritatem habet. Dualitatis omnia contraria ſunt. Aëri namque tempeſtatem, animabus vitioſitatem, corporibus morbos, urbibus & domibus ſeditiones ac inimicitias procreat. Omne namque malum ex diſcordia & diſſidio naſcitur. Unde & quemvis parium numerorum inopem ac imperfectum, imparem verò & plenum & abſolutum demonſtrat, propterea quod dum pari miſcetur, ſubindè vim ſuam obtinet. Neque in hac ſolum parte ſuperior eſt impar, verumetiam ſibi additus, parem nu-

merum generat. Fœcundus namque eſt, originis ſuæ vim retinet, ac diviſionem non recipit, unitate ſemper in ipſo excellente. Par autem ſibi additus, imparem nec producit, nec indiviſibilis eſt. Ergo & Homerus unitatis naturam in boni conditione, ac dualitatis in mali, ponere videtur, quando ſæpe bonum virum ἐνηέα, *manſuetum*, & manſuetudinem ita ab unitate appellat, afflictionem verò à dualitate, cum inquit, Convenit haud multos regnare, ſed unus erit rex. Et, Bifariam bello, nec pace loquantur Achivi, Una ſed his ſit mens, ac conſultent ſapienter. Subinde autem impari numero, tanquam præſtantiore utitur. Etenim totum mundum quinque partibus conſtare fingens, tres harum in medio exiſtentes dividit, Tripliciter ſunt ſecta, data & ſua portio cuique. Eam ob cauſam Ariſtoteles quinque elementa poſuit, utpote impari ac perfecto numero ubique dominante. Præterea & Diis cœleſtibus imparia diſtribuit. Neſtor enim Neptuno novies novem tauros ſacrificat. Et Tireſias Ulyſſem immolare jubet arietem, porcorum cuſtodem. At Achilles in Patrocli exequiis non niſi paria immolabat, nempe quatuor equos, duodecim ſtrenuos magnanimorum Trojanorum filios, ac novem ca-

νᾷ τὸν ἄρτιον. γόνιμος γάρ ἐςι, καὶ ἔχει δύναμιν ἀρχῆς, καὶ διαίρεσιν οὐκ ἐπιδέχεται, ἀεὶ τῆς μονάδος ἐν αὐτῷ περιούσης. ὁ δὲ ἄρτιος οὔτε γεννᾷ ποτε τὸν περισσὸν, συντιθέμενος ἑαυτῷ, οὔτέ ἐςιν ἀδιαίρετος. καὶ ὅμηρος τοίνυν τήν τε τοῦ ἑνὸς φύσιν ἐν τῇ τοῦ ἀγαθοῦ μοίρᾳ, καὶ τὴν τῆς δυάδος ἐν τῇ τοῦ κακοῦ τιθεὶς φαίνεται πολλάκις, ἐνηέα τὸν ἀγαθὸν λέγων πολλάκις, καὶ ἐνηείην τὴν τοιαύτην διάθεσιν· δύην δὲ, τὴν κάκωσιν. καὶ ὅτι, Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔςω. καὶ, Μήτε ἐν πολέμοις δίχα βάζειν, μηδ᾽ ἐνὶ βουλῇ. Ἀλλ᾽ ἕνα ἔχοντες νόον, καὶ ἐπίφρονα βουλήν. ἀεὶ δὲ τῷ περισσῷ ἀριθμῷ χρῆται ὡς κρείσσονι. καὶ γὰρ τὸν σύμπαντα κόσμον πέντε μοίρας ἔχοντα ποιῶν, τὰς τρεῖς τούτων οὔσας μέσας διαιρεῖ, Τριχθὰ δὲ πάντα δέδαςαι, ἕκαςος δ᾽ ἔμμορε τιμῆς. διὸ καὶ ἀριςοτέλης, πέντε εἶναι τὰ ςοιχεῖα ἐνόμισεν, ὡς τοῦ περισσοῦ καὶ τελείου ἐν παντὶ τὸ κράτος ἔχοντος. καὶ τοῖς μὲν οὐρανίοις δαίμοσι τὰ περισσὰ ἀπονέμει. Ὅ,τε γὰρ νέςωρ ποσειδῶνι θύει ἐννεάκις ἐννέα ταύρους. καὶ τὸν ὀδυσσέα θύειν κελεύει ὁ τειρεσίας Ἀρνειὸν, ταῦρόν τε, συῶν τ᾽ ἐπιβήτορα κάπρον. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς τῷ πατρόκλῳ ἐναγίζει πάντα ἄρτια, ἵππους μὲν τέσσαρας, δώδεκα δὲ τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς· καὶ ἐννέα κυ-

νῶν ὄντων, τοὺς δύο ἐμβάλλει τῇ πυρᾷ, ἵνα τοὺς ἑπτὰ ἑαυτῷ ἀπολίπηται. καὶ ἐν πολλοῖς, τῷ τῶν τριῶν, καὶ πέντε, καὶ ἑπτὰ ἀριθμῷ χρῆται. μάλιςα δὲ τῷ τῶν ἐννέα, Ὧς νείκεσσ᾽ ὁ γέρων· τοὶ δ᾽ ἐννέα πάντες ἀνέςαν. καὶ, Ἐννέωροι γάρ τοί γε, καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν Εὖρος· ἀτὰρ μῆκός τε γενέσθην ἐννεόργυιοι. καὶ, Ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ ςρατὸν ᾤχετο κῆλα θεοῖο. καὶ, Ἐννῆμαρ ξείνισσε, καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσε. τί δή ποτ᾽ οὖν ἐςὶν ὁ τῶν ἐννέα ἀριθμὸς τελειότατος; ὅτι ἐςὶν ἀπὸ τοῦ πρώτου περισσοῦ τετράγωνος, καὶ περισσάκις περισσὸς, εἰς τρεῖς διαιρούμενος τριάδας· ὧν ἑκάςη πάλιν εἰς τρεῖς μονάδας διαιρεῖται.

nes, quorum duos in pyram injicit, ut ſeptem ſibi relinqueret. Ad hæc in multis ternario, quinario, & ſeptenario utitur, præcipue autem novenario, Sic jurgans ſenior, ſurguntque viri inde noveni. Et, Novenales enim hi. Et, Novem cubitorum latitudo erat, longitudoque novem ulnarum. Et, Perque novem ſoles graſſatur peſtis iniqua. Et, Novem diebus hoſpitaliter tractavit, novemque boves ſacrificavit. Cur nam igitur novenarius numerus perfectiſſimus eſt? quia à primo impari quadratus eſt, & impariter impar, dum in tres terniones dividitur, quorum ſinguli rurſus in tres unitates ſecantur.

Οὐ μόνον δὲ τὴν δύναμιν τῶν ἀριθμῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν λογιςικὴν μέθοδον ὑπέδειξεν, ἐν μὲν τῷ καταλόγῳ ποιήσας, Τῶν μὲν πεντήκοντα νέες κίον· ἐν δὲ ἑκάςῃ Κοῦροι Βοιωτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαῖνον. καὶ πάλιν, Πεντήκοντ᾽ ἔσαν ἄνδρες. ἐξ ὧν λογίζεσθαι πάρεςιν, ὅτι τῶν νεῶν πασῶν οὐσῶν ἐγγὺς χιλίων διακοσίων, καὶ ἐχουσῶν ἐξ ἑκατὸν ἀνδρῶν, ὁ σύμπας ἀριθμὸς, δώδεκά που μυριάδων γίνεται· πάλιν δὲ ἐπὶ τῶν Τρώων φήσας, Χίλι᾽ ἄρ᾽ ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο· πὰρ δὲ ἑκάςῳ εἵατο πεντήκοντα, παρέχει λογίζεσθαι, ὅτι ἦσαν πεντα-

Non ſolum autem numerorum vim, ſed & compendiariam computandi viam demonſtravit. Ut quum in navium catalogo inquit, Harum quidem urbium quinquaginta naves ibant, in quarum ſingulis, ſinguli centeni & vigeni Bœotii erant. Et rurſus, quinquaginta erant viri. Unde ratiocinandi occaſionem præbet, quod cum omnes naves fermè mille ducentæ forent, ac centeni ſinguli ſingulis præeſſent, univerſus numerus centum viginti millium ſurgat. Rurſus autem dum de Trojanis locutus, inquit, Mille autem pyræ in campo ardebant, ac juxta ſingulas quinquageni erant viri calculandi occaſionem dat,

κις

quod quinquies decem millia abſque ſociis fuerint.

Cæterum Muſicam animæ familiariſſimam (eo quod harmonia ex diverſis initiis temperata eſt) & quod cantibus ac rhythmis animos ipſorum diſſolutos intenderet, eorundemque vehementiam remitteret, Pythagorici ſtudioſè coluerunt, ac Homerus ante ipſos. Laudibus namque eam (ubi de Sirenibus agit) proſequitur, quibus & hoc epilogi vice addit, Delectatus abit, multa atque celebria noſcens. Alibi verò in conviviis citharam recipit, ut apud Procos, Nam ſuperi cœnis citharam fecere ſodalem. Et apud Alcinoum citharœdus egregium carmen meditabatur. Præterea in nuptiis tibiæ, citharæque ſonabant. Ac inter vindemiæ opera puer ſonora cithara, jucundum quiddam citharizabat, & ad chordam ſuaviter ſuccinebat. Inſuper in bello, tibiarum, fiſtularumque ſonum audiri narrat. Nihilo tamen ſecius & ad luctus Muſicam recipit, ubi lamentationum præludentes cantores fingit, utpote quod modorum facilitate, animi difficultatem provocet.

κις μύριοι, ἄνευ τῶν συμμάχων.

Τὴν δὲ μουσικὴν, οἰκειοτάτην οὖσαν τῇ ψυχῇ, καθότι ἐςὶν ἁρμονία κεκραμένη ἐκ διαφόρων ἀρχῶν, καὶ τοῖς μέλεσι καὶ ῥυθμοῖς, τό, τε ἐκλελυμένον αὐτῆς ἐπιτείνουσαν, καὶ τὸ σφοδρὸν ἀνιεῖσαν, οἵ τε πυθαγορικοὶ διὰ σπουδῆς εἶχον, καὶ πρὸ αὐτῶν ὅμηρος. καὶ ἐγκώμιον μὲν αὐτῆς ἐπὶ τῶν σειρήνων διεξέρχεται, ᾧ καὶ ἐπιλέγει, Ἀλλ' ὅγε τερψάμενος νεῖται καὶ πλείονα εἰδώς. ἄλλοτε δ' ἐν ταῖς εὐωχίαις τὴν κιθάραν παραλαμβάνει, ὡς καὶ παρὰ τοῖς μνηςῆρσι Φόρμιγξ, — ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην. καὶ παρ' ἀλκινόῳ ὁ κιθαρῳδὸς — ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν. καὶ ἐν γάμοις, Αὐλοὶ, Φόρμιγγές τε βοὴν ἔχον. καὶ ἐν ἔργοις, ὅπου τρυγωμένης ὀπώρας — παῖς φόρμιγγι λιγείῃ ἱμέροεν κιθάριζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν Λεπταλέῃ φωνῇ. καὶ ἐν πολέμῳ, αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπὴν ἀκούεσθαι λέγει. οὐδὲν δὲ ἧσσον καὶ εἰς πένθη παραλαμβάνει τὴν μουσικὴν, θρήνων ἐξάρχους ἀοιδοὺς ποιῶν, ὡς τῇ λειότητι τῶν μελῶν τὴν τραχύτητα τῆς ψυχῆς καταγγέλλοντα.

Porrò nec obſcurum quod *duplex melodia eſt, una quidem in voce, altera verò in inſtrumentis conſiſtens*, quæ partim inflantur, partim inten-

Οὐκ ἄδηλον δὲ ὅτι διττή ἐςιν ἡ μελῳδία· ἡ μὲν, ἐν τῇ φωνῇ, ἡ δὲ, ἐν ὀργάνοις, τοῖς τε ἐμπνευςοῖς, τοῖς τε ἐντατοῖς. τῶν δὲ ἐν

αὐτῇ φθόγγων, ὁ μὲν, ἐςὶ βαρὺς, ὁ δὲ, ὀξύς. καὶ τούτων δὲ τὰς διαφορὰς ὅμηρος ἔγνω, ὃς γυναῖκας μὲν καὶ παῖδας, καὶ γέροντας, ὀξυφώνους ποιεῖ, διὰ τὸ λεπτὸν τοῦ πνεύματος· τοὺς δὲ ἄνδρας, βαρυφώνους, ἔν τε ἄλλοις, καὶ ἐν τούτοις, Τῷ δὲ βαρυςενάχοντι παρίςατο πότνια μήτηρ· Ὀξὺ δὲ κωκύσασα, κάρη λάβε παιδὸς ἑοῖο. καὶ πάλιν, Ὣς ὁ βαρυςενάχων ἔπε' ἀργείοισι μετηύδα. οἱ δὲ γέροντες, τέττιξιν ἐοικότες, ζώοις ὀξυφώνοις ἰσάζονται. καὶ ἐν τοῖς ὀργάνοις δὲ αἱ χορδαὶ ὅσαι λεπταί εἰσι, καὶ συντόνως κινούμεναι, ῥᾳδίως τέμνουσι τὸν ἀέρα, ὅθεν τὸν ὀξὺν φθόγγον ἀποτελοῦσιν. αἱ δὲ παχεῖαι, βραδεῖαν ἔχουσαι τὴν κίνησιν, ἠχοῦσι βαρύν. καθ' ὃν λόγον καὶ ὅμηρος τὴν μάςιγα, λιγυρὴν προσηγόρευσεν, ἐπεὶ λεπτὴ οὖσα ὀξὺν ἦχον ἀποδίδωσι. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῆς παρ' ὁμήρῳ μουσικῆς.

duntur. Sonorum autem in ea, unus gravis, alter acutus eſt. Quorum differentias & Homerus calluit, dum mulieres, pueros, & ſenes, acuta voce, propter ſpiritus tenuitatem, fingit, viros autem gravi voce cum in aliis, tum in his, Aſtitit afflicto graviter, genitrix veneranda, Filioloque caput prendens, ululabat acute. Et rurſus, Sicque gemens graviter, cunctos affatur Achivos. Senes autem cicádis ſimiles, animantibus acuta voce præditis comparantur. Cæterùm quæcunque chordæ in inſtrumentis tenues ſunt, & celeriter moventur, aërem facilius ſecant, unde & acutum ſonum efficiunt. Craſſæ verò lentum habentes motum, gravius ſonant. Quamobrem etiam Homerus flagellum acutum appellavit, quod tenue exiſtens acutum ederet ſonum. Hactenus de Muſica Homeri.

Ἐπεὶ δὲ ἐν τούτοις καὶ πυθαγόρου ἐμνημονεύσαμεν, ᾧ μάλιςα ἤρεσκεν ἡ ἐχεμυθία, καὶ τὸ σιγᾶν ἃ μὴ χρὴ λέγειν, θεασώμεθα εἰ καὶ ὅμηρος ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην. ἐπί τε γὰρ τῶν παροινούντων ἔφη, Καί τι ἔπος προέηκεν ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον. καὶ τῷ θερσίτῃ ἐπιπλήττει, Θερσῖτ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής, Ἴσχεο. καὶ τοῦ ἰδομενέως καθαπτόμενος ὁ αἴας λέγει,

Porrò quum in his & Pythagoræ mentionem fecerimus (cui taciturnitas, & ea ſilere, quæ dicere nefas eſt, maximè placuit) videamus num & Homerus ita ſenſerit. Nam de vinolentis ait, Sermo quis excidit? hunc etenim tacuiſſe juvaret. Et Therſitam objurgat Ulyſſes, Contineas linguam, quamvis videare diſertus Orator, ſine judicio quum cuncta loquaris. Et Ajax Idomeneum taxando dicit, Subinde proca-

Ἀλλ'

citer loqueris, neque procacem concionatorem te eſſe convenit. Ad hæc inter exercitus pugnam indipiſcentes, Troës clangore ac clamore avium inſtar ibant. Achivi verò cum ſilentio, animi robur ſpirantes. Clamor autem Barbarorum, ſilentium autem Græcorum eſt. Quapropter & prudentiſſimos quoſque lingua continentiſſima finxit, ut dum Ulyſſes filium adhortatur, Si meus es verè, peperitque mihi tua mater, Neſciat hocce pater Laërtes, atque ſubulcus. Ac reliqui vernæ, nec conjunx Penelopéa. Et dum rurſus eum admonet, Sile, atque in animo tuo contine, nec quære. Atque hujuſmodi quidem placita illuſtrium philoſophorum ſunt, quæ ab Homero originem habent.

Sin verò etiam horum meminiſſe oportet, qui proprias quaſdam ſectas ſibi elegerunt, invenerimus & illos occaſionem ab Homero accepiſſe. Democritum quidem, qui idóla rerum principia fecit, ex illis; Æneæ at vacuum poſuit Phœbus ſimulacrum. Alios verò errantes, quos, non quod morem probaret, ſed quod præſenti tempori ſe accommodaret, inducit. Dum enim Ulyſſes apud Alcinoum, voluptate ac deliciis diffluentem, detineretur, in illius gratiam diſſerens ait, Gratius eſſe nihil duco, quàm cunctus abundè

— Ἀλλ' αἰεὶ μύθοις λαβρεύεαι, οὐδέ τι σε χρὴ Λαβραγόρην ἔμεναι. καὶ τῶν ϛρατευμάτων εἰς μάχην συνιόντων, Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ τ' ἴσαν, ὄρνιθες ὥς· Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες ἀχαιοί. βαρβαρικὸν γὰρ ἡ κραυγὴ, ἑλληνικὸν δὲ ἡ σιωπή. διὸ καὶ τοὺς φρονιμωτάτους, ἐγκρατεϛάτους γλώσσης πεποίηκε· καὶ τὸν ὀδυσσέα τῷ υἱῷ διακελευόμενον, Εἰ ἐτεόν γ' ἐμὸς ἐσσὶ, ἐμοὶ δέ σε γείνατο μήτηρ, Μήτέ τι λαέρτης ἴϛω τόδε, μήτε συβώτης, Μήτέ τις οἰκείων, μήτ' αὐτὴ πηνελόπεια. καὶ πάλιν αὐτῷ παραινεῖ, Σίγα καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε, μηδ' ἐρέεινε. τοιαῦτα μὲν δὴ τῶν ἐνδόξων φιλοσόφων τὰ ἐξ ὁμήρου τὴν ἀρχὴν ἔχει δόγματα.

Εἰ δὲ δεῖ καὶ τῶν ἰδίας τινὰς αἱρέσεις ἑλομένων μνημονεῦσαι, εὕροιμεν ἂν κἀκείνους παρ' ὁμήρου τὰς ἀφορμὰς λαβόντας. Δημόκριτον μὲν, τὰ εἴδωλα ποιήσαντα ἐξ ἐκείνων, Αὐτὰρ ὁ εἴδωλον τεῦξ' ἀργυρότοξος ἀπόλλων. ἄλλους δὲ πλανηθέντας, οἷς ἐκεῖνος οὐχ ἑπόμενος, ἀλλὰ πρὸς τὸν παραπίπτοντα καιρὸν ἁρμοζόμενος, περιέθηκεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ ὀδυσσεὺς παρ' ἀλκινόῳ κατεχόμενος ἡδυπαθείᾳ, καὶ τρυφῇ κεχρημένῳ, πρὸς χάριν αὐτῷ διαλεγόμενος ἔφη. Οὐ γάρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέϛερον εἶναι.

Ἢ ὅταν

Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα, Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ, Ἥμενοι ἑξείης· παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι Σίτου καὶ κρειῶν. μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων Οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσι. Τοῦτό τι μοὶ κάλλιςον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι. τούτοις παραχθεὶς καὶ ἐπίκουρος, τὴν ἡδονὴν τέλος εὐδαιμονίας ἐνόμισε. καὶ ἐπεὶ αὐτὸς οὗτος ὁ ὀδυσσεὺς ποτὲ μὲν οὔλῃ καὶ ἁπαλῇ χλανίδι ἠμπίσχετο, ποτὲ δὲ ῥακίοις, καὶ πήραις, καὶ νῦν μὲν τῇ καλυψοῖ συνανεπαύετο, νῦν δὲ ὑπὸ ἴρου, καὶ μελανθίου περιυβρίζετο, ταύτην εἰκόνα τοῦ βίου παραλαβὼν ἀρίσιππος, καὶ πενίᾳ, καὶ πόνοις συνηνέχθη ἐῤῥωμένως, καὶ ἡδονῇ ἀφειδῶς ἐχρήσατο.

Τῆς δὲ ὁμήρου σοφίας κἀκεῖνα καταμαθεῖν ἐςι δείγματα, ὅτι καλὰ, καὶ πολλὰ σοφῶν ἀνδρῶν ἀποφθέγματα προανεφώνησεν. οἷον τὸ, ἕπου θεῷ. Ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ. καὶ, μηδὲν ἄγαν. Καὶ δ' ἄλλῳ νεμεσῶ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν, Ἔξοχα δὲ ἐχθαίρῃσιν. ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα. καὶ, ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα, Δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι. καὶ τὸ τοῦ πυθαγόρου πρὸς τὸν πυθόμενον, τίς ἐςὶ φίλος, ῥηθὲν, Ἄλλος ἐγὼ, Ἶσα ἐμῇ κεφαλῇ.

Dum populus lætatur, in ædibus atque canorus Auditur fidicen, menſæ dapibuſque ſtruuntur, Vinaque dum pateris fundit pincerna fidelis, Hoc mihi nec quicquam melius potiuſque videtur. His & Epicurus adductus eſt, ut ſummum bonum in voluptate poneret. Ad hæc ille ipſe Ulyſſes nonnunquam pretioſa & tenera veſte induebatur, nonnunquam verò pannis & pera. Et nunc apud Calypſonem ocium agebat, nunc ab Iro & Melanthio contumeliis afficiebatur. Hac vitæ imagine aſſumpta, Ariſtippus non ſolum cum paupertate & laboribus valide conflictatus eſt, ſed etiam voluptatibus affatim ſtuduit.

Cæterum has quoque ſapientiæ Homericæ notas deprehendere licet, quod multa & egregia ſapientum virorum apophthegmata primus enunciavit, ut, Sectabere numen; Dii veros ſoliti ſunt exaudire clientes. Et, Ne quid nimis. Et, Alium quidem odi, qui vel nimium amaverit, vel oderit. Et, Meliora autem ſunt mediocria cuncta. Et, Sponſioni noxa adeſt. Pro miſero miſerum eſt quicquam ſpondere ſodali. Denique illud Pythagoræ ad eum, qui interrogabat, quis eſt amicus? Alter ego; perinde ut meum caput.

Ad eandem apophthegmatum ſpeciem & gnome (quæ ſic vocatur) pertinet. Eſtque univerſalis & ſuccincta de rebus humanæ vitæ enunciatio. Porrò quum poëtæ, philoſophi, & oratores omnes iſta ſint uſi, atque in edendis quibuſdam ſententioſis ſe exercuerint; Homerus primus multas & bonas ſententias per totam poëſin protulit, nonnunquam demonſtrando, cujuſmodi hoc eſſet, quod oſtendere vellet, ut quando dicit, Rex etenim ſuperat ſuccenſens inferiori. Nonnunquam verò quid facto opus ſit, ut, Principis eſt totam nequaquam ſtertere noctem.

Ἔστι δὲ τῆς αὐτῆς ἰδέας τῶν ἀποφθεγμάτων καὶ ἡ καλουμένη γνώμη, ἥπερ ἐστὶν ἀπόφασις καθολικὴ περὶ τῶν κατὰ τὸν βίον λόγῳ συντόμῳ. καὶ τούτῳ δὴ χρησαμένων πάντων ποιητῶν καὶ φιλοσόφων, καὶ λογογράφων, καὶ γνωμικῶς τινα ἀποφαίνεσθαι ἐπιτηδευσάντων, πρῶτος ὅμηρος πολλὰς καὶ ἀγαθὰς γνώμας ἐξήνεγκε δι' ὅλης τῆς ποιήσεως· τοῦτο μὲν ἀποφαινόμενος, οἷόν ἐστιν ὃ βούλεται παραστῆσαι, ὡς ὅταν εἴπῃ, Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ· τοῦτο δὲ, ὡς δέον πράσσειν τι, οἷον, Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα.

Cæterum haud parum multi ex poſteris, multas ſententias ac bonas admonitiones, quas Homerus edidit, aliis verbis expreſſerunt. Quorum quædam exempla adducere, haud intempeſtivum fuerit, veluti eſt illud Homeri, Stultum eſt, inſipidumque Jovi contendere ſummo. Numquid adhuc illum compeſcere quimus, euntes In cœlum propius, jurgantes, vique tenentes? Aſt ſedet excelſus, conamina talia ridens, Namque putat præſtare diis ſe robore cunctis. Omnia ab hoc pendent, mala ſuntque immiſſa cuique. Cui illud Pythagoricum affine eſt, Si mala te vexent hominum conſueta, feres tu Æquo animo ſortem, non

Πολλὰς δὲ γνώμας καὶ παραινέσεις ἀγαθὰς ὁμήρου ἐξενεγκόντος, παρέφρασαν οὐκ ὀλίγοι τῶν μετ' αὐτόν. ὧν τινα παραδείγματα οὐκ ἄκαιρόν ἐστι παραθέσθαι. οἷόν ἐστι τὸ ὁμήρου, Νήπιοι, οἳ Ζηνὶ μενεαίνομεν ἀφρονέοντες, Ἢ ἔτι μιν μέμαμεν καταπαυσέμεν ἆσσον ἰόντες, Ἢ ἔπει, ἠὲ βίῃ. ὁ δ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγίζει, Οὐδ' ὄθεται. φησὶν γὰρ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι Κάρτεΐ τε σθένεΐ τε διακριδὸν εἶναι ἄριστος. Τῷ ἔχεθ' ὅ, ττι κεν ὔμμι κακὸν πέμπῃσιν ἑκάστῳ. παρὰ τοῦτο δέ ἐστι τὸ πυθαγορικὸν, Ὅσσα τε δαιμονίαισι τύχαις βροτοὶ ἄλγε' ἔχουσιν, Ἣν ἂν μοῖραν ἔχῃς, πράως φέρε, μηδ' ἀγανάκτει.

τει. καὶ ἐπὶ τούτοις, τὸ εὐριπίδου,

Τοῖς πράγμασι γὰρ οὐχὶ θυμοῦσθαι χρεών.
Μέλει γὰρ αὐτοῖς οὐδὲν, ἀλλ' ὁ λαγχάνων
Τὰ πράγματ', ὀρθῶς ἂν τιθῇ, πράσσει καλῶς.

Πάλιν ὅμηρος μέν φησι, Τέκνον ἐμὸν, τέο μέχρις ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων, Σὴν ἔδεαι κραδίην; ὁ δὲ πυθαγόρας. φείδεο τῆς ζωῆς, μή μιν καταθυμοβορήσῃς.

Ἔτι ὁμήρου εἰπόντος, Τοῖος γὰρ νόος ἐςὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, Οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. Ἀρχίλοχος τά τε ἄλλα αὐτοῦ μιμούμενος, καὶ τοῦτο μὲν παρέφρασεν, εἰπὼν,

Τοῖος ἀνθρώποισι θυμὸς γλαῦκε λεπτίνεω παῖ,
Γίνεται θνητοῖς, ὁποῖον ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγει.

Καὶ ἐν ἄλλοις ὁμήρου εἰπόντος, Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα· Ἄλλῳ δ' ἐν ςήθεσσι τίθει νόον εὐρύοπα ζεὺς Ἐσθλὸν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκοντ' ἄνθρωποι, Καί τε πόλεις ἐσάωσε· μάλιςα δέ κ' αὐτὸς ἀνέγνω. Εὐριπίδης παρὰ τοῦτο ἐποίησε,

Γνώμαις γὰρ ἀνδρὸς εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις,
Εὖ δ' οἶκος· εἰς δ' αὖ πόλεμον ἰσχύει μέγα.

indignabere cuiquam. Præterea illud Euripidis,

Rebus malis decet nec indignarier,
Prodeſt enim parum; ſed infortunia
Æquo ferens animo, beatam vitam agit.

Atque Homerus quidem rurſus ait, Quur lachrymas fundis mi quàm chariſſime nate, Atque tuum maceras animum? Pythagoras verò, Ne maceres animum, vitæ quo parcere poſſis.

Ad hæc Homero dicente, Talis mens hominum eſt, lucem Saturnius almus Qualem illis dederit, nutu qui quaſſat olympum. Archilochus cum alia illius imitans, tum hoc paraphraſticè dixit,

Ejuſmodi mens eſt hominis, qualem diem
Glauci, dedit Jovis voluntas maximi.

Et in aliis Homero dicente, Namque alii Deus, ut curæ ſint Martia facta, Aſt alii dedit, ut ſapiat, ſit providus atque Cum ſibi, tumque aliis, ac oppida ſervet ab hoſte. Atque hæc ipſe tenes imprimis optime ductor. Euripides ad hujus imitationem finxit,

Urbs, & domus viris viget ſagacibus,
Res bellicaſque vir peritus ordinat,

Multas manus conſilium unum ſagax vincit
Sed plebis inſcitia ingens malum trahit.

Σοφὸν γὰρ ἓν βούλευμα τὰς πολλὰς χεῖρας
Νικᾷ· σὺν ὄχλῳ δ' ἀμαθία πλεῖςον κακόν.

In quibus autem Idomeneus fingitur amicum adhortari, Quod ſi vitantes hæc prælia, nulla ſenectus Immineat nobis, nec mors incumberet atra, Non ego prima acie pugnarim, nec quoque pugnam Ut caperes, unquam ſuaſurus ſim tibi amice. Clotho ſed ex æquo volvat quum ſtamina cuique, Atropos atque ea reſcindat nullo prohibente, Quæſo alios ſuperemus euntes, aut ſuperemur. Æſchylus poſt eum dicens, ſic ait,

Ἃ δὲ παρακελευόμενον τῷ ἑταίρῳ τὸν ἰδομενέα πεποίηκεν, Ὦ πέπον, εἰ μὲν δὴ πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντες, Αἰεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε Ἔσσεσθ', οὔτέ κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην, Οὔτε κέ σε ςέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν. Νῦν δ' (ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεςᾶσιν θανάτοιο Μυρίαι, ἃς οὐκ ἔςι φυγεῖν βροτὸν, οὐδ' ὑπαλύξαι) ἴομεν, ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν. Αἰσχύλος μὲν δεύτερος λέγων, οὕτως ἔφη,

Nec mortem obit, quicunque vulnus accipit
Letale, vitæ ni ſit hujus terminus.
Nec in domo ſedens, necem vitaverit
Unquam magis; certum eſt enim fatum omnium.

Ἀλλ' οὔτε πολλὰ τραύματ' ἐν ςέρνοις λαβὼν
Θνήσκει τις, εἰ μὴ τέρμα συντρέχοι βίου·
Οὔτ' ἐν ςέγῃ τὶς ἥμενος παρ' ἑςίᾳ,
Φεύγει τι μᾶλλον τὸν πεπρωμένον μόρον.

In ſoluta autem oratione Demoſthenes ſic ait, „Mors cunctis mortalibus vitæ terminus „eſt, etiam ſi quis ſe in cellula „occluſum ſervet. Bonos autem viros decet, ſemper egregia quæque conari, ac generoſo animo ferre, quicquid „deus dederit.

Ἐν δὲ πεζῇ λέγει δημοσθένης οὕτως, Πέρας μὲν γὰρ ἐςιν ἅπασιν ἀνθρώποις τοῦ βίου θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τὶς αὐτὸν καθείρξας τηρῇ. δεῖ δὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασιν ἀεὶ τοῖς καλοῖς, φέρειν δ' ὅ,τι ἂν ὁ θεὸς διδῷ, γενναίως.

Rurſus autem illud Homeri,
Splendida dona Deus quæcun-

Πάλιν δὲ τὸ ὁμήρου, Οὔτοι ἀπόβλητ' ἐςὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα,

ρα, σοφοκλῆς παρέφρασεν, εἰπὼν,

Θεοῦ τὸ δῶρον τοῦτο· χρὴ δ' ὅσ' ἂν θεοὶ
Διδῶσι, φεύγειν μηδέν' ὦ τέκνον ποτέ.

Παρ' ἐκείνου δὲ, Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδὴ, θεόκριτος εἶπεν, Οὕνεκά οἱ γλυκὺ μοῦσα κατὰ ϛόματος χέε νέκταρ.

Πῶς δὲ καὶ ἄρατος παρέφρασε, τὸ μὲν, Οἴη δ' ἄμμορός ἐϛι λοετρῶν ὠκεανοῖο, εἰπὼν, Ἄρκτου κυανέου πεφυλαγμένος ὠκεανοῖο. τὸ δὲ, — θυμὸν γὰρ ὑπὲκ θανάτοιο φέρονται, εἰπὼν, — ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον ἄϊδ' ἐρύκει. καὶ περὶ μὲν τούτων ἅλις.

Ὁ ΔΕ πολιτικὸς λόγος, ἐϛὶν ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ, ἧς ἐντὸς ὅμηρος πρῶτος γέγονεν, ὡς φαίνεται. εἰ γάρ ἐϛιν ἡ ῥητορικὴ δύναμις τοῦ πιθανῶς λέγειν, τίς μᾶλλον ὁμήρου ἐν τῇ δυνάμει ταύτῃ καθέϛηκεν; ὃς τῇ τε μεγαλοφωνίᾳ πάντας ὑπεραίρει, ἔν τε τοῖς διανοήμασι τὴν ἴσην τοῖς λόγοις ἰσχὺν ἐπιδείκνυται.

Καὶ πρῶτόν ἐϛι τῆς τέχνης ἡ οἰκονομία, ἣν δι' ὅλης τῆς ποιήσεως παρίϛησι, καὶ μάλιϛα ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν πραγμάτων. οὐ γὰρ πόῤῥωθεν ἐμβαλὼν, τὴν ἀρχὴν τῆς ἰλιάδος ἐποιήσατο, ἀλλὰ καὶ καθ' ὃν χρόνον αἱ πρά-

que dedit, retinenda. Sophocles aliis verbis extulit,

Donum dei eſt, proinde nec contempſeris,
Quicquid deus donarit, hoc nec reſpuas.

Secundum illud vero, Hujus ab ore fluens vox vicerit Attica mella. Theocritus dixit, Muſa ideo dedit huic dulcem ſermone liquorem.

Quo modo autem & Aratus hoc quidem paraphraſticè expreſſit, Sola autem Oceani non tingitur illa lavacro. dicens, Urſæ cæruleo vitantes æquore tingi. Illud autem, Animumque à morte lucrantur, dicens, Parvus namque gradus mortem prohibebat acerbam. Atque de his qudem ſatis.

Cæterum civilis oratio in Rhetorica arte conſiſtit, quam Homerus primus tenuiſſe videtur. Si namque Rhetorica vis eſt probabiliter dicendi, quis majorem quàm Homerus, in hac facultate operam poſuit? Quippe qui non ſolum magniloquentia omneis excellat, verum etiam ſententiis æquale verborum pondus adhibeat.

Porrò præcipua artis pars diſpoſitio eſt, quam per totam poëſin oſtendit, maximè in rerum initiis. Non enim exordio longè petito in Iliade uſus eſt, ſed ab eo tempore, quo efficaciora ac celebriora facinora ſunt edita. His autem in-

ertiora, & quæ prius acciderant, in aliis locis, ſuccinctè ac obiter recenſuit. Atque idem in Odyſſéa fecit, ubi à noviſſimis erroribus Ulyſſis orſus eſt, in quibus occaſionem habebat inducendi Telemachi, ac declarandi contumeliam procorum. Quæcunque verò antehac Ulyſſi erranti contigerant, ipſum enarrantem inducit, in hoc, ut non tantum vehementiora, verum etiam probabiliora viderentur, quum ab ipſo, qui paſſus erat, dicerentur.

ξεις ἐνεργότεραι, καὶ ἀκμαιότεραι κατέστησαν. τὰ δὲ τούτων ἀργότερα, ὅσα ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ ἐγένοντο, συντόμως ἐν ἄλλοις τόποις παρεδιηγήσατο. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐν τῇ ὀδυσσείᾳ πεποίηκεν, ἀρξάμενος μὲν ἀπὸ τῶν τελευταίων τῆς πλάνης τοῦ ὀδυσσέως χρόνων, ἐν οἷς καιρὸς ἦν ἤδη καὶ τὸν τηλέμαχον εἰσάγειν, καὶ τὴν τῶν μνηστήρων ὕβριν ἐμφανίζειν. τὰ δὲ πρὸ τούτων, ὅσα τῷ ὀδυσσεῖ ἀλωμένῳ συνέπεσεν, αὐτὸν παράγει διηγούμενον, ἃ καὶ δεινότερα καὶ πιθανώτερα ἔμελλε φαίνεσθαι, ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ παθόντος λεγόμενα.

Porrò quum omnes oratores ſubinde exordiis utantur, ut auditorem attentum, aut benevolum faciant, poëta quoque iis potiſſimum exordiis uſus eſt, quæ auditorem & moverent, & attentum redderent. Ut dum in Iliade præfatur, ſe dicturum quanta mala Græcis ob Achillis iram, & Agamemnonis contumeliam acciderint. Et in Odyſſéa, quot laboribus & periculis perpeſſis Ulyſſes cunctos animi prudentia & tolerantia vicerit. Denique in utriuſque poëmatis exordio, Muſam ideo invocat, ut ea quæ dicerentur, auguſtiora, majoriſque exiſtimationis eſſent.

Ἀεὶ τοίνυν χρωμένων τῶν ῥητόρων πάντων τοῖς προοιμίοις, ὑπὲρ τοῦ προσεκτικώτερον ἢ εὐνούστερον ποιεῖν τὸν ἀκροατήν, αὐτὸς μὲν ὁ ποιητὴς κέχρηται προοιμίοις, τοῖς μάλιστα κινῆσαι, καὶ παράγεσθαι πρὸς τὴν ἀκρόασιν δυναμένοις· ἔν τε τῇ ἰλιάδι προαναφωνῶν, ὅτι μέλλει λέγειν ὅσα διὰ τὴν ἀχιλλέως ὀργὴν, καὶ τοῦ ἀγαμέμνονος ὕβριν, κακὰ τοῖς ἕλλησι συνέβη· καὶ ἐν τῇ ὀδυσσείᾳ, ὅσοις πόνοις καὶ κινδύνοις περιπεσὼν ὁ ὀδυσσεὺς, πάντων τῇ τῆς ψυχῆς συνέσει καὶ καρτερίᾳ περιεγένετο. καὶ ἐν ἑκατέροις τῶν προοιμίων, τὴν μοῦσαν παρακαλεῖ, ἵνα θειοτέραν καὶ μείζονα τὴν δόξαν τῶν λεγομένων παραστήσῃ.

Porrò quum multas perſonas, verba autem ad familiares, amicos, inimicos, aut po-

Πολλὰ δὲ τῶν εἰσαγομένων ὑπ' αὐτοῦ προσώπων λέγοντα ποιῶν ἢ πρὸς οἰκείους, ἢ φίλους,

ἢ ἐχθροὺς, ἢ δήμους, ἑκάστῳ τὸ πρέπον εἶδος τῶν λόγων ἀποδίδωσιν, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ πεποίηται αὐτῷ ὁ χρύσης ἐν τοῖς πρὸς τοὺς ἕλληνας λόγοις, χρησιμωτάτῳ προοιμίῳ κεχρημένος. συνεύχεται γὰρ αὐτοῖς πρότερον, κρατῆσαι τῶν πολεμίων, καὶ οἴκαδε ἀναστρέψαι, ἵνα τὴν παρ' αὐτῶν εὔνοιαν ἐπισπάσηται· ἔπειτα οὕτως ὑπὲρ τῆς παιδὸς παρακαλεῖ. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς ἐπὶ τῇ ἀπειλῇ τοῦ ἀγαμέμνονος θυμούμενος, μιγνύει τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῶν ἑλλήνων λόγον, ἵνα κἀκείνους ἀκούσαντας, εὐνουστέρους καταστήσῃ. πάντας γὰρ ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐστάλθαι, οὐκ ἰδίας τινὸς ἀπεχθείας ἕνεκα, ἀλλὰ εἰς χάριν αὐτοῦ τοῦ ἀγαμέμνονος, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· καὶ πολλὰ μὲν πεποιηκέναι ἑαυτὸν, τὸ δὲ γέρας οὐ παρὰ τούτων, ἀλλὰ παρὰ τοῦ κοινοῦ τῶν ἑλλήνων εἰληφέναι. οἷς ἀντιλέγων ὁ ἀγαμέμνων, οὐκ ἀπορεῖ ὅπως καὶ αὐτὸς θεραπεύσῃ τὸ πλῆθος. φήσαντος γὰρ τοῦ ἀχιλλέως ἀπελεύσεσθαι εἰς τὴν πατρίδα, δι' ἣν ἔπαθεν ὕβριν, οὐκ εἶπεν, ἄπιθι, ἀλλὰ, φεῦγε, τὸ ἁπλῶς ῥηθὲν, εἰς τὸ ἀδοξότερον μεταβαλών. καὶ ὅτι, οὐ παρακαλῶ σε μένειν· πάρεισι γὰρ καὶ ἄλλοι, οἵ τιμῆς ἀξιώσουσί με. ἦν δὲ καὶ τοῦτο τοῖς ἀκούουσι κεχαρισμένον.

pulum facientes introducat, unicuique tamen decorum in dicendo tribuit. Ut ab initio ubi Chryſam in oratione ad Græcos, fingit commodiſſimo exordio uſum eſſe. Optat enim ipſis, ut hoſtibus ſuperiores facti, domum redeant, in hoc ut benevolentiam ab eis captet, deinde filiam efflagitat. Achilles autem ob Agamemnonis minas indignans, orationem mixtam cum pro ſe, tum pro Græcis habet, ut & illos auditores benigniores faceret. Omnes namque ad bellum miſſos eſſe, non privatæ alicujus inimicitiæ cauſa, ſed in Agamemnonis, & fratris ejus gratiam. Ad hæc ob multa egregia facta, ſe munus non ab iſtis, ſed ex communi Græcorum conſenſu accepiſſe. Quibus ex adverſo Agamemnon reſpondens, non laborat in inveniendo quomodo & ipſe multitudinem demulceat. Quum enim Achilles dixiſſet ſe in patriam rediturum eſſe, ob contumeliam qua erat affectus, non dixit Abi, ſed Fuge; ut hoc, quod ſimpliciter dictum erat, probro ei daret. Denique non Obſecro, inquit, te ut maneas; adſunt enim alii quoque, qui me in pretio habebunt, id quod auditoribus gratum erat.

Καὶ ἐπὶ τούτοις εἰσάγεται ῥήτωρ ὁ νέστωρ, ὃν ἡδυεπῆ, καὶ λι-

Præterea Neſtor orator introducitur, quem ſuaviloquum,

& tinnulum concionatorem appellat, Cujus ab ore fluit vox dulcior Attica melle. Quo elogio Rhetori nullum majus obtigerit. Quid autem is orando tractat? Orditur ab exordio, quo diſſidentibus optimatibus pœnitudinem incutit, & cogitandi anſam dat, quod dum inter ſe diſceptarent, hoſtibus lætitiæ occaſionem præbituri eſſent. Primò autem utrumque admonet, &, ut ipſi tanquam ſeniori obſecundet, adhortatur. Atque dum alterum modeſtiæ commonefacit, alteri gratificatur. Siquidem Agamemnonem hortatur, ne munus ei datum, qui multum laboris exhauſerat, eriperet; Achillem verò, ne cum ſummo rege contenderet. Denique neutrum ſua laude fruſtratur, dum illum pluribus imperare, hunc vero plus fortitudinis habere dicit. Atque hunc in modum eos mitigare annititur.

Nónne verò & in ſequentibus (quando Agamemnon ſomnium videbat, quod bonam ei ſpem Jovis juſſu faciebat, atque ut Græcos armaret, jubebat) Rhetorica uſus eſt arte? dum contraria iis, quæ ſentiebat, in hoc ad multitudinem dicit, ut de illorum voluntate periculum faceret, num videlicet moleſte laturi eſſent, ſi quando in aciem educerentur. Atque ipſe quidem plebi grata dicit. Alius

γὺν ἀγορητὴν προσεῖπε, (τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή) οὗ μεῖζον ἐγκώμιον οὐκ ἂν γένοιτο ῥήτορος. τί δὲ οὗτος διαπράσσεται τῷ λόγῳ; ἄρχεται μὲν ἀπὸ προοιμίου, δι' οὗ μετάγνωσιν ἐμποιεῖν πειρᾶται τοῖς διαφερομένοις ἀριστεῦσιν, ἐννοεῖν αὐτοὺς παρασκευάζων, ὅτι μαχόμενοι παρέξουσιν ἀφορμὴν χαρᾶς τοῖς πολεμίοις· πρόεισι δὲ νουθετῶν ἑκάτερον, καὶ πείθεσθαι ἑαυτῷ, ὡς πρεσβυτέρῳ, παραινῶν· καὶ ἐν τῷ σωφρονίζειν τὸν ἕτερον, κεχαρισμένα τῷ ἑτέρῳ λέγει. τῷ μὲν γὰρ ἀγαμέμνονι παραινεῖ, μὴ ἀφαιρεῖσθαι τὸ δοθὲν τῷ πολλὰ κεκμηκότι γέρας· τῷ δὲ ἀχιλλεῖ, μὴ ἐρίζειν τῷ βασιλεύειν προκρινομένῳ. καὶ πρέποντα ἑκατέρῳ ἔπαινον, τῷ μὲν, ὡς πλεόνων βασιλεύοντι, τῷ δὲ, ὡς πλέον ἰσχύοντι, τοῦτον τὸν τρόπον πραΰνειν αὐτοὺς ἐπιχειρεῖ.

Τί δὲ, οὐχὶ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, ὁπότε εἶδε τὸν ὄνειρον ὁ ἀγαμέμνων, ἐλπίδας ἀγαθὰς αὐτῷ φέροντα παρὰ τοῦ διὸς, καὶ ὁπλίζειν τοὺς ἕλληνας παρακελευόμενον, ῥητορικῇ χρῆται τέχνῃ, τοὐναντίον οἷς βούλεται, πρὸς τοὺς πολλοὺς λέγων, ἵνα πεῖραν τῆς ὁρμῆς αὐτῶν λάβῃ, καὶ μὴ ἐπαχθὴς ᾖ, πολεμεῖν ἀναγκάζων ὑπὲρ ἑαυτοῦ; ἀλλ' αὐτὸς μὲν πρὸς χάριν λέγει· ἄλλος δέ τις τῶν

πείθειν αὐτοὺς δυναμένων προτρέπει μένειν, ὡς τοῦτο τῇ ἀληθείᾳ τοῦ βασιλέως θέλοντος. καὶ γὰρ ἐν οἷς δημηγορεῖ, ἐμφαίνει ὅτι τοὐναντίον βούλεται. ὁ δὲ δεχόμενος τοὺς λόγους τούτους, ἐςὶν ὀδυσσεὺς, παῤῥησίᾳ τῇ πρεπούσῃ χρώμενος, καὶ τοὺς μὲν ἀρίςους λόγοις προσηνέσι πείθων, τοὺς δὲ ὑποδεεςέρους καταπληκτικῶς ὑπακούειν τοῖς κρείττοσιν ἀναγκάζων· καὶ τὸ ἄτακτον καὶ θορυβῶδες τῶν πολλῶν καταπαύσας, ἅμα πάντας πείθει λόγοις ἔμφροσι, μετρίως μὲν ὀνειδίσας, διότι ὀυκέτι τελοῦσιν ἃ ὑπέσχοντο, καὶ ἅμα συγγνώμης ἀξιώσας, ὅτι πολὺν χρόνον ἄπρακτοι μένοντες, τῶν φιλτάτων ἐςέρηνται. παρακλήσει δὲ καὶ ἐλπίδι τῇ ἐκ τῶν μαντειῶν συμπείθων μένειν.

autem quidam eorum, qui perſuadendi facultatem habebat, ad perſeverandum hortatur, ut quæ ipſiſſima regis ſententia eſſet. Dum enim orationem ad optimates habet, declarat quod contrarium, quàm apud multitudinem præ ſe ferebat, vellet. Ulyſſes itaque illius verba probè tenens, ac decóra in dicendo libertate utens optimates mitibus dictis perſuadet, inferiores autem additis minis, ſe præſtantioribus auſcultare cogit. Turba denique multitudinis, & tumultu ſedato, ſimul omnes prudentibus dictis perſuadet, modeſtè illis exprobrans, quod pollicitis non ſtarent, ſimulque eos venia dignatur, quod multo tempore otium agentes, chariſſimis deſtituti eſſent. Ac tandem conſolatione & ſpe illis ex vaticinio facta, ut maneant perſuadet.

Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ νέςωρ, λόγους ἐξηλλαγμένους μὲν, εἰς ταυτὸ δὲ τείνοντας ποιούμενος, καὶ πλείονι παῤῥησίᾳ πρὸς τοὺς ἤδη μεμαλαγμένους χρώμενος, πείθει τὸ πλῆθος· καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ὀλιγωρίας εἰς ὀλίγους τοῦ μηδενὸς ἀξίους ἀναφέρων, τοὺς πολλοὺς ἐντρέπει. προςτίθησι δὲ καὶ ἀπειλὴν τοῖς ἀπειθοῦσι, καὶ εὐθέως συμβουλεύει τῷ βασιλεῖ, ὅπως χρὴ καταλέγειν τὰ ςρατιωτικὰ τάγματα.

Ad eundem modum & Neſtor verba quidem nonnihil immutata, ſed in idem tendentia faciens, ac majori in dicendo libertate adverſus deſidia marceſcentes, utens, multitudini ſuadet, & negligentiæ cauſam in paucos referens, multos rubore ſuffundit. Addit autem & inobedientibus minas, atque regi ſtatim conſulit, quo pacto militares copiæ centuriandæ ſint.

Πάλιν δὲ ἐν ταῖς κατὰ τὸν πόλεμον πράξεσι, τῶν ἑλλήνων, τὰ

Rurſus autem quum in bellicis facinoribus Græcorum alii

benè, alii malè ſe geſſiſſent, & in metu conſtituti eſſent, Diomedes (quippe à juventute confidentiam, & ex ſtrenuitate dicendi libertatem habens) donec animi ſui magnitudinem commonſtraret, regis convitium ſilentio prætereundum putavit, tum vero Agamemnonem objurgat, ut qui præ ignavia fugam ſuaderet. Ait enim, Tecum rex mihi diſceptatio perperam agente, Legibus atque licere puto, proin ne ſtomacheris. In quibus ſimul eum admonere conatur, ſimul & iram ab eo deprecatur. Ac tum demum anteacta ſua geſta ſine invidia commemorat, dicens, Cuncta hæc facta aiunt juveneſque ſeneſque Pelaſgi. In iis autem quæ ſequuntur, Græcos adhortatur, collaudando eos artificioſe, Uſque adeò Dolopes ignavos eſſe putaſti, Infelix, veluti modo cunctis conſuluiſti. Denique ipſum Agamemnonem placat, liberum ei faciens, ſi velit abire, alios enim opem laturos. Imò & ſi omnes fugæ ſe mandaverint, tamen ſe cum ſodali permanſurum eſſe, ac pugnaturum, dicens, Uterque noſtrum, ego & Sthenelus pugnabimus. Neſtor vero hunc ob egregia quidem conſilia, & facta commendat. Sub finem autem conſilii ait, ſe (quippe natu majorem) dignum eſſe, qui admoneat. Ac

μὲν, εὐτυχησάντων, τὰ δὲ, πταισάντων, καὶ ἐν φόβῳ καταςάντων, ὁ μὲν διομήδης, ἅτε τὸ ἐκ τῆς νεότητος θράσος, καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀριςείας παῤῥησίαν ἔχων, πρὸ τοῦ ἐπιδείξασθαι τὴν ἀνδραγαθίαν, σιωπῆς ἀξιώσας τὸ παρὰ τοῦ βασιλέως ὄνειδος, τότε ἐπιπλήσσει τῷ ἀγαμέμνονι, ὡς ὑπὸ ἀνανδρίας συμβουλεύοντι φεύγειν. φησὶ γὰρ, Ἀτρείδη, σοὶ πρῶτα μαχέσσομαι ἀφραδέοντι. Ἣ θέμις ἐςὶν ἄναξ, ἀγορῇ· σὺ δὲ μή τι χολωθῇς. ἐν οἷς ἅμα μὲν νουθετεῖν αὐτὸν ἐπιχειρεῖ, ἅμα δὲ τὴν παρ' αὐτοῦ ὀργὴν παραιτεῖται. καὶ τὰ μὲν φθάνοντα διαπεπρᾶχθαι ἑαυτῷ, ἀνεπαχθῶς ὑπομιμνήσκει, (λέγων, —ταῦτα δὲ πάντα ἴσασ' ἀργείων ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες·) εἰς δὲ τὰ ἑξῆς προτρέπει τοὺς ἕλληνας, τεχνικῶς ἐγκωμιάζων αὐτοὺς, Δαιμόνι', οὕτω που μάλα ἔλπεαι υἷας ἀχαιῶν, Ἀπτολέμους τ' ἔμεναι, καὶ ἀνάλκιδας, ὡς ἀγορεύεις. καὶ αὐτὸν τὸν ἀγαμέμνονα δυσωπεῖ, συγχωρῶν αὐτῷ εἰ βούλεται ἀπιέναι· τοὺς γὰρ ἄλλους ἐξαρκέσειν, ἢ, κἂν πάντες φύγωσιν, αὐτόν γε σὺν τῷ ἑταίρῳ μένειν, καὶ μάχεσθαι, εἰπὼν, Νῶϊ δ' ἐγὼ σθένελός τε μαχησόμεθα. ὁ δὲ νέςωρ τούτῳ μὲν γνώμης τε καὶ πράξεως ἀρετὴν μαρτυρεῖ, ὅσα δὲ εἰς τέλος τῆς συμβουλῆς διαφέρει, ἑαυτὸν ὡς πρεσβύτερον, δεῖν παραινεῖν ἀξιοῖ.

καὶ ἐπέξεισι τῷ λόγῳ, τὴν πρὸς ἀχιλλέα πρεσβείαν παρασκευάζειν ἐπιχειρῶν.

Καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ πρεσβείᾳ ποικίλαις τέχναις ποιεῖ χρωμένους τοὺς ῥήτορας. ὁ μὲν γὰρ ὀδυσσεὺς, ἀρχόμενος τοῦ λόγου, ὀυκ εὐθέως ἔφη, ὅτι ἀγαμέμνων μετεγνωκὼς ἐπὶ τῇ τῆς βρισηΐδος ἀφαιρέσει, τήν τε κόρην ἀποδίδωσι, καὶ δῶρα, τὰ μὲν παραυτίκα πέμπει, τὰ δ' ὕστερον ἐπαγγέλλεται· (οὐ γὰρ ἦν χρήσιμον, οἰδοῦντος ἔτι τοῦ θυμοῦ, ταῦτα ὑπομιμνήσκειν) ἀλλὰ πρῶτον ἠθέλησεν ἐμβαλεῖν τὸν ἀχιλλέα εἰς οἶκτον τῶν ἑλληνικῶν ἀτυχημάτων· εἶτα εἰπὼν, ὕστερον βουληθεὶς ἐπανορθώσασθαι τὰς συμφορὰς, ὀυκέτι δυνήσεται, μετὰ ταῦτα τῶν πηλέως παραινέσεων ἀνέμνησεν· ἑαυτοῦ μὲν ἀφανιζῶν τὸ ἐπαχθὲς, τῷ δὲ μᾶλλον οἷον ῥέπειν δυνάμενος προσώπῳ τῷ τοῦ πατρὸς περιθεὶς τὸν λόγον. καὶ ὅτε ἐδόκει πρᾳότερον αὐτὸν εἶναι, τότε καὶ τῶν ἀγαμέμνονος δώρων ἐμνημόνευσε. καὶ πάλιν εἰς τὰς ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων δεήσεις μετέβαλε τὸν λόγον, ὅτι εἰ καὶ δικαίως ἀγαμέμνων μέμφεται, καλὸν γοῦν σῶσαι τοὺς μηδὲν εἰς αὐτὸν ἐξημαρτηκότας. ἐχρῆν γὰρ καὶ τὸν ἐπίλογον μηδὲν τῶν λυπούντων ἔχειν τὸν ἀκούοντα· ἐπεὶ καὶ μάλιστα μνημονεύεται τὰ τέλη τῶν λόγων.

tandem oratione proſequitur, quo pacto legati ad Achillem mittendi ſint.

Porrò in illa ipſa legatione, oratores variis artibus uti fingit. Ulyſſes namque orationem exordiens, non ſtatim dicit; Agamemnonem pœnituit quod Briſeidem rapuit, puellam reſtituere vult. Et, Dona quædam nunc mittit, quædam vero in poſterum pollicetur ſe daturum, (neque enim commodum erat illa commemorare, turgeſcente etiamnum illius animo) ſed primò Achillem ad commiſerandum miſeras Græcorum vices provocat, deinde ait, eum poſthac calamitatibus illis fruſtrà medelam adhibiturum, quum non amplius poſſit. Deinceps & Pelei monita illi in memoriam revocat, dum invidiam à ſe amoliens, ſermonem perſonæ patris attribuit, utpote quæ ipſum magis flectere poſſet. Demum quando jam mitior factus eſſe videretur, tum donorum Agamemnonis mentionem facit, ac rurſus ſermonem ad ſupplicandum pro Græcis transfert, Eſto quod Agamemnoni jure ſis infenſus, attamen illos te ſervare decet, qui nihil in te peccaverunt. Conveniebat enim Epilogum (in quo præcipua orationis capita refricantur) ejuſmodi rebus inſtructum eſſe, quæ auditorem nihil offenderent. Po-

ſtrema autem exhortatio aculeum quendam habet, qui adverſus hoſtes ipſum contemnentes incitaret. Nunc enim, inquit, Hectorem interfeceris, quum ſe tibi oppoſuerit, quandoquidem nullum Græcorum ſibi æqualem eſſe dicit. Phœnix autem veritus, ne preces per ſe non ſatis efficaces eſſent, lachrymas profundit, ac primum quidem ejus conſilio acquieſcit, dicens, ſe non derelinquendum, ſi Achilles navibus iſtinc ſoluturus eſſet, hoc enim illi gratum erat. Hujuſque rei cauſam eſſe dicit, quod Peleus eum adhuc infantem ipſi educandum commiſerit, ac dignum putaverit, qui ei & dicendi & faciendi magiſter eſſet. Obiter autem & peccata ejus in juventute commiſſa narrat, declarans hujuſmodi ætatem rerum imperitam eſſe. Atque orando pergens nihil eorum omittit, quæ ad exhortationem faciunt, cunctis rhetorum præceptis ſummatim utens. Primo, quod honeſtum ſit, cum ſupplicante, dona mittente, & non ſolum optimos quoſque legatos, ſed ex illis honoratiſſimos amandante, in gratiam redire. Deinde quod & ipſe dignus ſit, qui exaudiatur, quippe illius & educator, & præceptor. Denique futurum eſſe, ut pœnitentiâ ducatur, ſi præſentem occaſionem amiſerit. Atque ad hoc probandum Meleagri exemplo utitur, qui dum à familiaribus obſecraretur, ut ſup-

λέγων. ἡ δὲ τελευταία παράκλησις ἔχει τί καὶ διεγερτικὸν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, ὡς καὶ αὐτοῦ καταφρονοῦντας. νῦν γὰρ ἂν (φησὶν) ἕλοις τὸν ἕκτορα, εἴ σου κατεναντίον σταίη. ἐπεὶ οὐδένα τῶν ἑλλήνων ἑαυτῷ φησὶν εἶναι ὅμοιον. ὁ δὲ φοῖνιξ, δεδοικὼς μὴ ἐνδεέστερον ἢ προσῆκε χρῆται τῇ δεήσει, δάκρυα προΐεται. καὶ πρῶτον μὲν τῇ ὁρμῇ αὐτοῦ συντίθεται, φήσας μὴ ἀπολειφθήσεσθαι αὐτοῦ, εἰ ἀποπλέοι· τοῦτο γὰρ ἦν αὐτῷ κεχαρισμένον. καὶ τὴν αἰτίαν λέγει, ὅπως τρέφειν αὐτὸν ἐπιστεύθη παρὰ τοῦ πηλέως, νήπιον παραλαβὼν, καὶ διδάσκαλος ἔργων καὶ λόγων εἶναι ἠξιώθη. Παραδιηγεῖται δὲ καὶ τὰς ἐπὶ τῆς νεότητος ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἐμφαίνων ὡς καὶ ἄβουλον ἡ τοιαύτη ἡλικία. καὶ προϊὼν, οὐδὲν τῶν εἰς προτροπὴν παραλείπει πᾶσι τοῖς κεφαλαίοις ῥητορικοῖς χρώμενος, ὅτι διηλλάχθαι καλὸν τῷ ἱκετεύοντι, καὶ δῶρα πέμποντι, καὶ πρέσβεις τοὺς ἀρίστους, κἀκείνων τιμιωτάτους ἀπεσταλκότι· καὶ ὅτι καὶ αὐτὸς δίκαιός ἐστιν ἀκουσθῆναι, τροφεύς γε ὢν καὶ διδάσκαλος. καὶ ὅτι μεταγνώσεται προέμενος τὸν παρόντα καιρόν. καὶ παραδείγματι χρῆται τῷ κατὰ μελέαγρον διηγήματι, ὅτι κἀκεῖνος παρακαλούμενος ὑπὸ τῶν οἰκείων

βοηθεῖν τῇ πατρίδι, οὐ συγκατέθετο, ἕως ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῶν καταλαβουσῶν τὴν πόλιν συμφορῶν, ἐπὶ τὸ ἀμύνειν ἐτράπετο. αἴας δὲ οἴκτου μὲν καὶ ἱκεσίας οὐδὲ ἐδεήθη, παῤῥησίᾳ δὲ χρησάμενος, καθελεῖν τὸ φρόνημα τοῦ ἀχιλλέως διέγνω, τὰ μὲν εὐκαίρως ἐπιπλήττων, τὰ δὲ, εὐγενῶς παρακαλῶν, ἵνα μὴ τελέως παροξύνῃ. οὕτω γὰρ ἥρμοζε τῷ τῆς ἀρετῆς μετειληφότι. πρὸς δὲ τούτων ἕκαστον ὁ ἀχιλλεὺς ἀποκρινάμενος, ἦθος γενναῖον ἅμα καὶ ἁπλοῦν ἐμφαίνει. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ἐλεγκτικῶς ἅμα καὶ μεγαλοφρόνως ἀντιλέγει, αἰτίας εὐλόγους τῆς ὀργῆς παριστάς· αἴαντι δὲ ἀπολογεῖται. καὶ ὀδυσσεῖ μὲν ἔφη ἀποπλεύσεσθαι τῇ ὑστεραίᾳ· καμπτόμενος δέ πως ταῖς φοίνικος δεήσεσι, βουλεύσεσθαί φησι περὶ τοῦ ἀπόπλου. ἐκνικηθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς αἴαντος παῤῥησίας, ἐξομολογεῖται πᾶν ὃ μέλλει ποιήσειν· ὅτι οὐ πρότερον ἔξεισιν ἐπὶ τὸν πόλεμον, πρὶν ἂν ὁ ἕκτωρ ἐπὶ τὰς σκηνὰς αὐτοῦ καὶ τὰς ναῦς ἀφίκηται, τοὺς πολλοὺς τῶν ἑλλήνων ἀπεκτονώς. ἔνθα φησὶν, ὅτι καί περ ἐκθύμως μαχόμενον τὸν ἕκτορα παύσεσθαι νομίζω. καὶ γὰρ τοῦτο προειρημένον πρόσθεν ὑπὸ τοῦ ὀδυσσέως, περὶ τοῦ ἐνστῆναι τῇ ὁρμῇ τοῦ ἕκτορος, ἀντέθηκεν.

petias patriæ ferret, illis morem non gerebat, donec præ neceſſitate calamitatum urbem invadentium, ad hoſtium vim propulſandam verſus eſt. Cæterum Ajax neque commiſeratione, neque ſupplicatione ſibi opus eſſe putans, ſed libertate dicendi uſus, Achilli affectum illum eximere decrevit, partim quidem eum opportunè objurgans, partim verò generosè obſecrans, ne eum tandem irritaret. Sic enim ei conveniebat, qui eâdem virtute pollebat. Horum autem unicuique Achilles reſpondens, mores cum generoſos, tum ſimplices præ ſe fert. Aliis namque argutè ſimul & magnificè contradicit, dum probabiles iræ ſuæ cauſas adducit, Ajaci autem ſe purgat. Ac Ulyſſi quidem ait, ſe poſtera die navigio in patriam remeaturum. Quum autem precibus Phœnicis nonnihil flecteretur, ait ſe de claſſe in patriam reducenda deliberaturum. Ajacis vero libertate victus, ingenue fatetur, quicquid facturus erat: quod ſcilicet non ante in prælium deſcenſurus eſſet, quàm Hector ad tentoria ipſius & naves, multis Græcorum necatis, perveniſſet. Ubi etiam dicit, ſe Hectorem quantumvis in pugna ferocem, ſedaturum eſſe. Atque hoc illi Ulyſſis dicto oppoſuit, quo eum adhortatus erat, ut Hectoris impetum reprimeret.

In Phœnicis autem oratione & illud exhibet, quod Rhetorica ſit ars; dicit enim Achilli, Idcirco puerum te, nec grave Martis onus, nec Concio quid poſſet gnarum, accepi erudiendum. Namque forum celebrat multos, redditque beatos. Idcirco inquam, miſit ut hæc te cuncta docerem, Ut dicendo fores clarus, belliſque gerendis. In quibus & hoc innuit, quod dicendi facultas potiſſimè viros illuſtres faciat.

Ἐν δὲ τοῖς τοῦ Φοίνικος λόγοις κἀκεῖνο παρίστησιν, ὅτι τέχνη ἐστὶν ἡ ῥητορική. Φησὶ γὰρ τῷ ἀχιλλεῖ, διότι παρέλαβόν σε Νήπιον, οὔπω εἰδόθ᾽ ὁμοιΐου πολέμοιο, Οὐδ᾽ ἀγορέων, ἵνα τ᾽ ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσι· Τοὔνεκά με προέηκε διδασκέμεναι τάδε πάντα, Μύθων τε ῥητῆρ᾽ ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων. ἐν οἷς καὶ τοῦτο δείκνυσιν, ὅτι ἡ τῶν λόγων δύναμις μάλιστα τοὺς ἄνδρας εὐκλεεῖς ἀπεργάζεται.

Eſt autem & in aliis multis poëſeos illius locis invenire orationes rhetoricam ſapientes. Accuſationis namque & purgationis modum cum in aliis commonſtrat, tum in quibus Hector germanum taxat, timiditatem & incontinentiam ei exprobrans, & quod quum talis eſſet, tamen homines procul diſſitos injuria affeciſſet, unde ſuis malorum autor extitiſſet. Alexander vero germani excandeſcentiam in hoc frangit, quod ſe jure optimo reprehendi ab illo fatetur; & quod timiditatis crimen amolitur, dum pollicetur ſe ſingulari certamine cum Menelao congreſſurum. Homerum itaque dicendi artificem eſſe, nemo rectè ſentientium negaverit. Alia enim exempla legendo hunc poëtam obſervari poſſunt.

Ἔστι δὲ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τῆς ποιήσεως τόποις εὑρεῖν λόγους τῆς ῥητορικῆς τέχνης ἐχομένους. καὶ κατηγορίας καὶ ἀπολογίας ὑποδείκνυσι τρόπον, ἔν τε ἄλλοις, καὶ ἐν οἷς ὁ ἕκτωρ καθάπτεται τοῦ ἀδελφοῦ, ὀνειδίζων αὐτῷ δειλίαν καὶ ἀκολασίαν. καὶ ὅτι τοιοῦτος ὤν, ἠδίκει πόῤῥω ἀπῳκισμένους, ὅθεν αἴτιος κακῶν τοῖς οἰκείοις ἐγένετο. καὶ ὁ ἀλέξανδρος ἐκλύει τὸν θυμὸν τοῦ ἀδελφοῦ, δικαίως ἐπιπλήσσεσθαι συγκατατιθέμενος. Καὶ τῷ ὑποσχέσθαι τὴν πρὸς τὸν μενέλαον μάχην, ἀπολυόμενος τὸ ἔγκλημα τῆς δειλίας. καὶ ὅτι μὲν τεχνίτης λόγων ὅμηρος, πᾶς τις ἂν εἴποι εὖ φρονῶν· δῆλα γὰρ καὶ τὰ ἄλλα ἐξ αὐτῆς τῆς ἀναγνώσεως.

Non neglexit autem quin ſingulas ſingulis oratoribus dicendi formas attribueret: Neſtorem ſuavem, & auditoribus

Οὐκ ἠμέλησε δὲ οὐδὲ χαρακτηρίσαι τοὺς ῥήτορας. τὸν μὲν γὰρ νέστορα, ἡδὺν καὶ προσηνῆ τοῖς ἀκούουσιν εἰσάγει· τὸν δὲ μενέ-

λαον, βραχυλόγον, καὶ εὔχαριν, καὶ τοῦ προκειμένου τυγχάνοντα· τὸν δὲ ὀδυσσέα, πολλῇ καὶ πυκνῇ τῇ δεινότητι τῶν λόγων κεχρημένον. ταῦτα γὰρ τοῖς δυσὶ τούτοις ἥρωσιν ὁ ἀντήνωρ μαρτυρεῖ, ἀκούσας αὐτῶν, ὁπότε πρεσβεύοντες ἀφίκοντο εἰς τὴν ἴλιον. καὶ ταύτας τὰς ἰδέας τῶν λόγων ὅμηρος παρίστησιν αὐτὸς, ἐν τῇ ποιήσει δείξας ἁπάσῃ.

Οἶδε δὲ καὶ τὴν ἀντίθεσιν τῶν λόγων ἀεὶ τῶν ἐναντίων ἐπὶ παντὸς πράγματος τιθεμένων, καὶ τὸ αὐτὸ κατασκευαζόντων καὶ ἀναιρούντων, διὰ τὴν εὐπορίαν τῆς λογικῆς ἕξεως. φησὶ γὰρ, Στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ' ἐνὶ μῦθοι, Παντοῖοι. ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα. Ὁπποῖόν κ' εἴπησθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσῃς.

Ἐπίσταται δὲ ταυτὰ καὶ διὰ πολλῶν λέγειν, καὶ δι' ὀλίγων ἐπαναλαμβάνειν, ὅπερ καλεῖται ἀνακεφαλαίωσις, καὶ ἔστιν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ῥήτορσιν, ὁπόταν δέῃ πολλὰ πράγματα εἰρημένα ἀναμνῆσαι συντόμως. ἃ γὰρ διηγήσατο ὁ ὀδυσσεὺς παρὰ τοῖς Φαίαξιν ἐν τέτταρσι ῥαψῳδίαις, ταῦτα πάλιν διὰ βραχέων διέξεισιν ἐν τούτοις, Ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα· καὶ τὰ ἑξῆς.

ΤΟΥ ΔΕ πολιτικοῦ λόγου

gratum; Menelaum verò brevitati ſtudentem, & propoſiti tenacem; Ulyſſem vero multa, & denſa verborum ſuppellectili utentem. Hæc enim Antenor de duobus Heroibus iſtis teſtatur, quod eos audiviſſet, quando legatione fungentes Ilium pervenerant. Atque has dicendi ſpecies Homerus ipſe paſſim in ſua poëſi inſinuans, exhibet.

Novit autem & orationum contentionem, quæ ſubinde in omni negotio contrariæ ponuntur, ut per probabilem dicendi facultatem, idem & probent, & improbent. Ait enim, Flexibilis quanquam ſit lingua hominum, variuſque Sermo hinc exoriatur, & omnigena regione Huc illuc volitet multus, conſtat tamen illud, Qualia verba facis, quod talia mox tibi fient.

Novit autem eadem & copioſius dicere, & brevius repetere, id quod recapitulatio vocatur, & apud Oratores in uſu eſt, quando negotium poſtulat, rem pluribus dictam, brevi compendio in memoriam revocare. Quæ enim Ulyſſes apud Phæacenſes in quatuor rhapſodiis narraverat, ea denuo brevius in hiſce perſtringit, Cœperat ut primum Ciconas domitaverit, atque Deinde. Et reliqua.

Cæterum quum civilis ora-

ἔχεται

ſtio & legis peritiam complectatur, neque Homerum iſtius imperitum deprehenderimus. An verò legis nomen illius ſeculo in uſu fuerit, liquidò pronunciare nequeo. Alii enim conſtare dicunt, quod legis nomen tenuerit, idque ex eo, quod dixit, Hominum injuriam & æquitatem ſpectantes. Ariſtarchus vero Grajis æquitatem à bene diſtribuendo dictam eſſe putat. Atqui & lex hinc appellata videtur, quod æqua cunctis, ſeu pro merito unicuique tribuat. Quod autem legum vim, etſi non ſcriptis, ſed in hominum mentibus conſervatam, tenuerit, in multis oſtendit. Achillem namque de ſceptro differentem fingit, Nunc id Achiva juventus Cauſidici, in manibus geſtant, qui jura reſervant A Jove dictata. Jura enim, & priſcæ illæ conſuetudines, legum vice ſunt, quarum Jovem autorem eſſe tradunt. Cum quo & Minoëm illum Cretenſium regem colloqui ait: colloquium autem (ut & Plato teſtatur) olim legum diſciplina erat. Perſpicuè vero & in illis declarat, quod legibus obſequendum, & quod ab injuria abſtinendum ſit. Quocirca penitus vir nunquam ſit ſceleratus Conſulat at bene dona deûm, quæcunque recepit.

ἔχεται καὶ ἡ τῶν νόμων ἐπιστήμη· καὶ οὐδὲ ταύτης ἐκτὸς τὸν ὅμηρον εὕροιμεν ἄν. εἰ μὲν οὖν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ νόμου ἦν κατ᾽ αὐτὸν ἐν χρήσει, οὐκ ἔστι σαφῶς διορίσασθαι. οἱ μὲν γὰρ φασὶ δῆλον αὐτὸν εἶναι, εἰδότα τοὔνομα τοῦ νόμου, ἐν τῷ εἰπεῖν, — ἀνθρώπων ὕβριν καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες. ἀρίσταρχος δὲ ᾠήθη τὴν εὐνομίαν εἰρῆσθαι παρὰ τὸ εὖ νέμεσθαι. καί τοι καὶ ὁ νόμος λέγεσθαι ἔοικεν ἀπὸ τοῦ νέμειν τὰ ἴσα πᾶσιν, ἢ τὸ κατ᾽ ἀξίαν ἑκάστῳ. ὅτι δὲ δύναμιν τῶν νόμων οἶδεν, εἰ μὴ καὶ ἐν γραφαῖς, ἀλλ᾽ ἐν ταῖς γνώμαις τῶν ἀνθρώπων φυλασσομένην, ἐν πολλοῖς παρίστησι. τὸν γὰρ ἀχιλλέα ποιεῖ ὑπὲρ τοῦ σκήπτρου λέγοντα, — νῦν αὖτέ μιν υἷες ἀχαιῶν Ἐν παλάμαις φορέουσι δικασπόλοι, οἵτε θέμιστας Πρὸς διὸς εἰρύαται. θέμιστες γὰρ, καὶ θεσμοὶ, οἱ νόμοι, ὧν τὸν δία εἰσηγητὴν παραδίδωσιν. ᾧ καὶ τὸν μίνωα τὸν τῶν κρητῶν βασιλέα φησὶν ὁμιλεῖν. ἡ δ᾽ ὁμιλία, νόμων μάθησις ἦν, ὡς καὶ πλάτων μαρτυρεῖ. σαφῶς δὲ καὶ ἐν ἐκείνοις δηλοῖ, ὅτι χρὴ νόμοις ἕπεσθαι, καὶ μὴ ἀδικεῖν. Τῷ μή τίς ποτε πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη, Ἀλλ᾽ ὅγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅ,ττι διδοῖεν.

Primus itaque Homerus am politicam in ſpecies divi-

Πρῶτος τοίνυν ὅμηρος τὰ τῆς πολιτείας διεῖλεν. ἐν γὰρ τῇ ἀσπίδι,

σπίδι, ἣν τοῦ κόσμου παντὸς μίμημα κατεσκεύασεν ἥφαιστος, (τουτέστιν ἡ πνευματικὴ δύναμις) ἐμπεριεχομένας ἐποίησε δύο πόλεις, τὴν μὲν, ἐν εἰρήνῃ καὶ εὐφροσύνῃ διάγουσαν, τὴν δὲ, ἐν πολέμῳ σχολάζουσαν. καὶ παραθεὶς τὰ ἑκατέρα πρόσφορα, παρίστησιν, ὅτι ὁ μὲν, πολιτικὸς ἐστι βίος, ὁ δὲ, στρατιωτικός. Οὐ παρεῖδε δὲ οὐδὲ τὸν τρίτον τὸν γεωργικόν· ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἔδειξεν, ἐνάργειαν ἅμα καὶ κάλλος περιθεὶς τοῖς λόγοις.

ſit. In clypeo namque (quem Vulcanus, hoc eſt, ſpiritualis illa vis, ad totius mundi imitationem fabrefecit) duas urbes contineri finxit: unam quidem pace & lætitia fruentem, alteram vero belligerantem. Et utramque ideo ſuis conditionibus deſcribit, quod per unam civilis, per alteram vero militaris vita inſinuatur. Prætera nec ruſticanam vitam ſilentio præteriit, ſed & hanc evidentibus ac venuſtis verbis illuſtravit.

Ὃ δὲ ἐν πάσῃ πόλει νενομοθέτηται, τὸ εἶναι συνέδριον βουλῆς, καὶ τοῦτο προβουλεύεσθαι πρὸ τοῦ τὸν δῆμον συνιέναι, πρόδηλον ὅτι ἐστὶν ἐκ τῶν ὁμηρικῶν τούτων, Βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἷζε γερόντων. συνάγει γὰρ ἀγαμέμνων τοὺς γέροντας, καὶ σκέπτεται περὶ αὐτῶν, ὅπως ὁπλίσῃ τὸ πλῆθος πρὸς τὴν μάχην.

Cæterum id quod in omni urbe, lege ſancitum eſt, ut ſenatus concilium fiat, ex Homericis iſtis ortum habet, Magnanimumque vocat cœtum, ſanctumque ſenatum. Agamemnon enim ſenatores cogit, ut cum eis de multitudine armanda conſultet.

Καὶ ὅτι δεῖ τὸν ἄρχοντα πρὸ τῶν ἄλλων φροντίζειν τῆς πάντων σωτηρίας, ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ διδάσκει, ᾧ καὶ παραινεῖ, Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα. καὶ ὅτι δεῖ τῷ ἡγουμένῳ πείθεσθαι τοὺς ὑποτεταγμένους. καὶ ὅπως ἑκάστῳ προσφέρεσθαι τὸν προτεταγμένον, ὁ ὀδυσσεὺς ὑποδείκνυσι, τοὺς μὲν ἐντίμους, λόγοις προσηνέσι πείθων, τοῖς δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου πικρότερον ἐπιπλήσσων.

Et quod oporteat principem præ aliis, omnium ſalutem curare, in eadem perſona docet, quam & commonefacit. Principis eſt totam nequaquam ſtertere noctem. Et quod oporteat ſubditos imperatori parére, & quo modo præfectus ſe ad uniuſcujuſque ingenium accommodare debeat, Ulyſſes commonſtrat. Optimates namque mollibus verbis perſuadet, plebeios verò acerbius caſtigat.

Ἀλλὰ

Quinetiam præſtantioribus aſſurgere, apud omnes lege cautum eſt. Quod & ipſi dii erga Jovem faciunt, Nullus ſuſtinuit tunc Expectare Jovem, ſed cuncti aſſurgere contrà.

Præterea lex apud pleroſque eſt, ut dicendi partes ſenioribus mandentur; eam ob cauſam Diomedes præ belli neceſſitate primum dicere auſus, venia ſe dignum putat, Ne mihi ſuccenſere velitis, Quod minimus natu veſtrûm modo dicere conor.

Quin & illud apud omnes legę ſancitum eſt, ut qui ſpontè peccaverunt, ſupplicio afficiantur, qui verò inviti, veniam mereantur. Id quod Poëta rurſus oſtendit, in quibus cantor apud eum inquit, Dixerit hæc tua, Telemachus, chariſſima proles, Quod non ſpontè domum ingreſſus ſim, vel rogitans quid Pro mercede procis ſolitus cantare petulcis, Sed dum multa trahit pars me, potiorque coactum.

Cæterum triplici exiſtente politia, ad juſtitiam & æquitatem exequendam, regno, ariſtocratia, & democratia: atque his quum rurſus oppoſitæ ſint, ad injuſtitiam ac iniquitatem exercendam, tyrannis, oligarchia, & ochlocratia, neque has Homerus ignorare videtur, quippe qui regnum per omnem poëſin nominet, ac

Ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπανίςασθαι τοῖς ἀμείνοσι, παρὰ πᾶσι νενόμιςαι· ὃ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ ποιοῦσιν ἐπὶ τοῦ διὸς, — οὐδέ τις ἔτλη Μεῖναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔςαν ἅπαντες.

Νόμος παρὰ τοῖς πλείςοις, τὸν πρεσβύτατον λέγειν· ὁ δὲ διομήδης ὑπὸ ἀνάγκης τοῦ πολέμου πρῶτος θαρσήσας λέγειν, συγγνωςὸς εἶναι ἀξιοῖ, — καὶ μή τι κότῳ ἀγάσησθε ἕκαςος, Οὕνεκα δὴ γενεῆφι νεώτατός εἰμι μεθ' ὑμῖν.

Κἀκεῖνο δὲ παρὰ πᾶσι νενόμιςαι, τὸ κολάζεσθαι τὰ ἑκούσια ἁμαρτήματα, τὰ δὲ ἀκούσια, συγγνώμης τυγχάνειν. τοῦτο πάλιν δείκνυσιν ὁ ποιητὴς, ἐν οἷς φησιν ὁ ἀοιδὸς παρ' αὐτῷ, Καί κεν τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι σὸς φίλος υἱὸς, Ὡς ἐγὼ οὔτι ἑκὼν ἐς σὸν δόμον, οὐδὲ χατίζων, Πωλεύμην, μνηςῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας, Ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκη.

Τριῶν δὲ οὐσῶν πολιτειῶν πρὸς δικαιοσύνην καὶ εὐνομίαν, βασιλείας τε καὶ ἀριςοκρατίας, καὶ δημοκρατίας. καὶ ταύταις πάλιν ἀντικειμένων τριῶν πρὸς ἀδικίαν καὶ παρανομίαν, τυραννίδος, ὀλιγαρχίας, ὀχλοκρατίας· οὐδὲ ταύτας ὅμηρος ἀγνοεῖν ἔοικε. τὴν μὲν βασιλείαν δι' ὅλης τῆς ποιήσεως ὀνομάζων, καὶ ἐγ-

κωμιά-

κωμιάζων, ὡς ἐν τούτοις, Θυμὸς δὲ μέγας ἐςὶ διοτρεφέων βασιλήων, Τιμὴ δ' ἐκ διὸς ἐςι. φιλεῖ δέ ἑ μητίετα ζεύς. καὶ ὁποῖον δοκεῖ εἶναι τὸν βασιλέα, σαφῶς δηλοῖ, Λαῶν δ' οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν. καὶ, Οὔτέ τινα ῥέξας ἐξαίσιον, οὔτέ τι εἰπὼν Ἐν δήμῳ. ἥτ' ἐςὶ δίκη θείων βασιλήων. τὴν δὲ ἀριςοκρατίαν, ἐν οἷς Βοιωτῶν βασιλέας πέντε καταριθμεῖ. καὶ παρὰ τοῖς Φαίαξι, Δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες, Ἀρχοὶ κραίνουσι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός. δημοκρατίας δὲ εἰκόνα ἐναργῶς ἐν τῇ κατασκευῇ τῆς ἀσπίδος δεικνύει, ἐν ᾗ δύο ποιήσας πόλεις, τὴν ἑτέραν, δημοκρατεῖσθαί φησι, μηδενὸς ἡγουμένου, πάντων δὲ πρὸς τὴν ἑαυτῶν βούλησιν κατὰ νόμους βιούντων· ἔνθα καὶ δικαςήριον εἰσάγει, καὶ ἐν ἐκείνῃ γε τὴν δημοκρατίαν παρίςησιν, ἐν οἷς φησι, Δῆμον ὑποδδείσας· δὴ γὰρ κεχολώσατο λίην. Οὕνεκα ληϊςῆρσιν ἐπισπόμενος ταφίοισιν, Ἤκαχε θεσπρωτούς· οἵ δ' ἡμῖν ἀρθμιοι ἦσαν.

Τὸν δὲ βιαίως καὶ παρανόμως ἄρχοντα, τύραννον μὲν οὐ καλεῖ, (νεώτερον γὰρ τὸ ὄνομα) οἷος δὲ τοῖς ἔργοις γίνεται, δείκνυσιν ἐν τούτοις. Εἰς ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων· Ὅς κ' ἀπὸ ῥῖνα τάμῃσι, καὶ οὔατα νη-

celebret, ut in his, Et Jove nutrito regi iracundia magna, Illius atque honor à Jove, quod perdiligit ipſum. Ad hoc qualem deceat eſſe regem, perſpicuum facit, Ceu mitis pater hic populo imperitare ſolebat, Læderet ut neque facto, nec verbotenus ullum, Quum tamen hic ſit mos regum, diis qui ſimiles ſunt. Ariſtocratiam verò, in quibus Bœotûm quinque reges enumerat. Et apud Phæacas, Ter deni in populo regeſque duceſque celebres, Dicunt jura, quibus decimus nunc tertius ador. Democratiæ verò imaginem in clypei fabrica evidenter oſtendit, in quo duabus fictis urbibus, alteram à populo gubernari dicit, nemine imperante, ſed cunctis pro arbitrio ſuo ſecundum leges viventibus. Ubi & forum judiciale introducit. Atque in illa democratiam exhibet, dum ait, Sed veritus populum, is ſiquidem ſtomachatus abundè, Quod ſectando malos, funeſtos atque latrones, Theſprótis oberat, qui nobis ſemper amici.

Violenter verò ac iniquè imperantem, tyrannum quidem non appellat; recentius enim illud nomen; qualia verò ejus geſta ſint, in his oſtendit, Regi Echeto daberis, quo non crudelior alter, Qui gladio nares, aureſque recidat

acuto. Præterea & Ægiſthum tyrannicum declarat, qui interempto Agamemnone, Mycenæis dominabatur. Et quum elatus eſſet, inquit, Non ſortitus fuerit ſepulturam, ſi Menelaus adeſſet, hoc enim de tyrannis lege cautum eſt. Huic certè non ſolviſſent ſua juſta propinqui. Alitibus, canibuſque ſed eſca fuiſſet in arvo. Quod facinus tetrum commiſerat. Oligarchiam verò innuere videtur in ambitioſo procorum præcipuas obtinendi partes ſtudio, de quibus ait, Atque Ithacæ ſterili quotquot dominantur iniquè. Plebis verò imperium in Troianorum republica tradit, in qua omnes Alexandri complices malis impliciti ſunt. Et Priamus filios ſuos tanquam horum autores increpat, Accerſiviſtis mala mi, ſoboles ſcelerata. Quin & alius quidam Trojanorum Antimachus, Auro ab Alexandro corruptus, munere claro. Diſſuaſit reddendam Helenam flavo Menelao.

λεῖ χαλκῷ. καὶ τὸν αἴγισθον δὲ τυραννικὸν ἀποφαίνει, ὃς ἀποκτείνας τὸν ἀγαμέμνονα, ἐκράτει τῶν μυκηναίων· καὶ ὁπότε ἀνῃρέθη, φησὶν ὅτι οὐκ ἂν ἔτυχε ταφῆς εἴπερ μενέλαος παρῆν. τοῦτο γὰρ ἐπὶ τῶν τυράννων νενόμισται, Τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν, Ἀλλ' ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν Κείμενον ἐν πεδίῳ· μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον. Ὀλιγαρχίαν δὲ δηλοῦν δοκεῖ διὰ τῆς τῶν μνηστήρων πλεονεξίας, περὶ ὧν φησὶν, Ηδ' ὅσσοι κραναὴν ἰθάκην κατακοιρανέουσι. τὴν δὲ ὀχλοκρατίαν ἐν τῇ τῶν τρώων πολιτείᾳ παραδίδωσιν, ἐν ᾗ καὶ συναράμενοι πάντες ἀλεξάνδρῳ, κακοῖς περιέπεσον. καὶ ὁ πρίαμος λοιδορεῖται τοῖς παισὶν, ὡς τούτων αἰτίοις, Σπεύσατέ μοι κακὰ τέκνα κατηφόνες. καὶ ἄλλος δέ τις τῶν τρώων ὁ ἀντίμαχος, Χρυσὸν ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος, ἀγλαὰ δῶρα, Οὐκ εἴασχ' ἑλένην δόμεναι ξανθῷ μενελάῳ.

Quandoquidem verò id apud homines juſtum cenſetur, quando unuſquiſque pro ſua dignitate tractatur, & quum deos ac parentes colere, ac familiares in pretio habere, præcipuæ illius ſpecies ſint, pietatem quidem erga deos in multis docet, ubi Heroas rem divinam & vota facientes, dona

Ἐπεὶ δὲ τὸ παρὰ ἀνθρώποις δίκαιον τοῦτο νομίζεται, τὸ ἀπονεμητικὸν ἑκάστῳ τοῦ κατ' ἀξίαν· ἐν ᾧ μάλιστά ἐστι τὸ θεοὺς σέβειν, γονέας, καὶ οἰκείους τιμᾶν· τὴν μὲν εἰς θεοὺς εὐσέβειαν ἐν πολλοῖς διδάσκει, εἰσάγων τοὺς ἥρωας θύοντας, καὶ εὐχομένους, καὶ δῶρα ἀνατιθέντας τοῖς θεοῖς,

καὶ

καὶ ὕμνοις γεραίροντας αὐτούς· καὶ τῆς εὐσεβείας ἀμοιβὴν ἀπολαμβάνοντας τὴν παρὰ τῶν θεῶν ἐπικουρίαν.

Τὴν δὲ πρὸς τοὺς γεννωμένους τιμὴν, ἐν τῷ τηλεμάχου προσώπῳ μάλιςα δείκνυσι, καὶ ἐν οἷς ἐπαινεῖ τὸν ὀρέςην, Οὐκ αἴεις οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος ὀρέςης Πάντας ἐπ᾽ ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα; Καὶ ὅτι τὸ γηροτροφεῖσθαι τοὺς γονέας ὑπὸ τῶν παίδων, φύσει δίκαιον, καὶ ἐξ ἀμοιβῆς ὀφειλόμενον, διὰ μιᾶς λέξεως ἐδήλωσεν, εἰπὼν, — οὐδὲ τοκεῦσι θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκεν. ἀδελφῶν δὲ εὔνοιαν καὶ πίςιν πρὸς ἀλλήλους, ἐν τῷ ἀγαμέμνονι, καὶ μενελάῳ· φίλων δὲ, ἐν ἀχιλλεῖ καὶ πατρόκλῳ δείκνυσι. γυναικὸς δὲ σωφροσύνην καὶ φιλανδρίαν, ἐν τῇ πηνελόπῃ· ἀνδρὸς δὲ πόθον τῆς αὐτοῦ γυναικὸς, ἐν τῷ ὀδυσσεῖ παρίςησιν.

Ὅπως δὲ καὶ ὑπὲρ πατρίδος χρὴ πράσσειν, ἐν τούτῳ μάλιςα ἐδήλωσεν, Εἷς οἰωνὸς ἄριςος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. καὶ πάλιν, ὅπως τοὺς τῆς πολιτείας κοινωνοῦντας, φιλίας ἔχειν δεῖ, Ἀφρήτωρ, ἀθέμιςος, ἀνέςιός ἐςιν ἐκεῖνος, Ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου, ὀκρυόεντος. Ὅπως δὲ τὸ ἀληθεύειν τίμιον, τὸ δὲ ἐναντίον, φευκτόν. Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς αἴδαο πύλῃσιν, Ὅς χ᾽ ἕτε-

diis offerentes, ac hymnis eos celebrantes inducit. Dumque pro pietatis remuneratione, à diis auxilium reportant.

Honorem autem erga progenitores in Telemachi perſona præcipue oſtendit. Et in quibus Oreſten collaudat: Inclytus, inſignis non audis quàm ſit Oreſtes, Excellatque homines cunctos, quod ſit patris ultor. Ad hæc quod à natura juſtum, & ex retributione debitum ſit, ut parentes ſenectute confecti à liberis foveantur, per unicam vocem explicuit, dicens, Nec dum charis parentibus pro educatione pretium perſolverat. Fratrum autem benevolentiam, & fidem inter ſeſe, in Agamemnone & Menelao; Amicorum verò in Achille & Patroclo, innuit. Uxoris autem prudentiam, & ſtudium erga maritum, in Penelope. Mariti erga uxorem deſiderium, in Ulyſſe exhibet.

Cæterum quo pacto nos pro patria gerere debeamus, in hoc potiſſimum declaravit, Una avis optima, pro patria pugnare ſubinde. Et rurſus quomodo ejuſdem reipublicæ cives concordes eſſe conveniat, Abſque tribu, ſine lege, domoque ſit ille, tumultus Autor qui fuit unquam ſævi, pernitioſi. Quo autem pacto veracitas in precio habenda, & mendacium fugiendum ſit, in hoc oſtendit, Ut Stygius Pluto, ſic nobis eſt inimicus, Cujus

ρον

'verba ſonant aliud, quàm pectore ſenti[...]. Et, Abſenti obtrectant, ſed præſenti benè dicunt.

Porrò quum familiæ tum maximè conſerventur, quando uxor mariti conſilia arcana neque curioſè indagat, neque abſque illius ſententia quicquam facere conatur, utrumque à Junonis exemplo commonſtravit. Alterum quidem Jovi dicenti attribuens, Conſilium ne quæſo meum cognoſcere tentes Omne, ſoror, conjunxque mea. Alterum autem Junoni, Ne quando poſt hac mihi ſuccenſere velis, ſi Clam te conveniam Oceanum, laticemque profundum.

Præterea nec hoc poëtam latuit, quod apud omnes in uſu eſt, ut ii, qui in bellum deſcenderunt, aut in periculo conſtituti ſunt, aliquid familiaribus ſuis mandent. Siquidem Andromache Hectorem deflens, ait, Non etenim moriens mihi dextram jungere tentas, Nec monitis oneras viduam prudentibus ullis, Quæ meminiſſe juvet noctesque, dieſque dolentem. Penelope verò mandatorum Ulyſſis mentionem facit, quæ dixerat, quando in expeditionem ibat, Haud ſcio num reducem Deus, an ne velit periiſſe Pergama apud Trojæ, quapropter ſit tibi curæ Noſter uterque parens, velut hactenus atque magis nunc, Quando ego digredior, linquens chariſſima quæque, Videris aſt ubi Telema-

ρον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ εἴπῃ. καὶ, Οἵ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέουσι.

Τῶν δὲ οἴκων μάλιϛα σωζομένων ὁπόταν γυνὴ μήτε τὰς ἀπορρήτους διανοίας τοῦ ἀνδρὸς πολυπραγμονῇ, μήτε ἄνευ τῆς γνώμης αὐτοῦ πράσσειν τι ἐπιχειρῇ, ἑκάτερον ἐκ τῆς ἥρας ὑπέδειξε. τὸ μὲν πρότερον τῷ διὶ λέγοντι περιθεὶς, Ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιέλπεο μύθους Εἰδήσειν· τὸ δὲ ἕτερον τῇ ἥρᾳ, Μήπως μοι μετέπειτα χολώσεαι, αἴκε σιωπῇ Οἴχωμαι πρὸς δῶμα βαθυῤῥόου ὠκεανοῖο.

Τὸ δὲ καὶ τοὺς ἐξιόντας ἐπὶ πόλεμον, ἢ ἐν κινδύνῳ καθεϛῶτας ἐντέλλεσθαί τι τοῖς οἰκείοις, εἰθισμένον παρὰ πᾶσιν, οὐκ ἠγνόησεν ὁ ποιητής. ἡ μὲν γὰρ ἀνδρομάχη ϛένουσα τὸν ἕκτορα, φησὶν, Οὐ γάρ μοι θνήσκων λεχέων ἐκ χεῖρας ὄρεξας· Οὐδέ τι μοι εἶπας πυκινὸν ἔπος, οὗ τέ κεν αἰεὶ Μεμνήμην νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσα. ἡ δὲ πηνελόπη τῶν τοῦ ὀδυσσέως ἐντολῶν μνημονεύει, φήσαντος ὁπότε ἐξῄει, Τῷ οὐκ οἶδ' εἴ κέν μ' ἀνέσει θεὸς, ἤ κεν ἁλώω, Αὐτοῦ ἐνὶ τροίῃ, σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων, Μεμνῆσθαι πατρὸς καὶ μητέρος ἐν μεγάροισιν, Ὡς νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον, ἐμεῦ ἀπὸ νόσφιν ἐόντος Αὐτὰρ ἐπειδὴ παῖδα γενειήσαντα ἴδηαι,

Γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλησθα, τεὸν κατὰ δῶμα λιποῦσα. οἶδε καὶ ἐπιτρόπους, Καί οἱ ἰὼν ἐν νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα, Πείθεσθαί τε γέροντι, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν.

Τὰ δὲ ἐπὶ τοῖς θανάτοις τῶν οἰκείων πένθη, οὔτε ἄμετρα εἶναι ἀξιοῖ, (ἀγενὲς γὰρ τοῦτο) οὔτε παντελῶς ἐκκεκόφθαι ἐᾷ (ἀδύνατον γὰρ τὸ ἀπαθὲς ἐπὶ ἀνθρώπων.) ὅθεν λέγει τὰ τοιαῦτα. Ἀλλ' ἤτοι κλαύσας καὶ ὀδυρόμενος μεθέηκεν. Τλητὸν γὰρ μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν. ἐν ἄλλοις δέ φησιν, Ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν ὅς κε θάνησι, Νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας.

Ἔγνω δὲ κἀκεῖνα ἃ καὶ νῦν ἐν ταῖς ταφαῖς νομίζεται ἔν τε ἄλλοις, καὶ ἐν τούτοις, Ἔνθα ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε ἔται τε, Τύμβῳ τε, στήλῃ τε· τὸ γὰρ, γέρας ἐστὶ θανόντων. καὶ οἷα ἡ ἀνδρομάχη φησὶν εἰς τὸν ἕκτορος νέκυν γυμνὸν κείμενον, Αἰόλαι εὐλαὶ ἔδονται, ἐπεί κε κύνες κορέσωνται, Γυμνόν· ἀτάρ μοι εἵματ' ἐνὶ μεγάροισι κέονται Λεπτά τε καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν. Ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα καταφλέξω πυρὶ κηλέῳ. Οὐδὲν σοί γ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκείσεαι αὐτοῖς, Ἀλλὰ πρὸς τρώων, καὶ τρωϊάδων κλέος

εἶναι.

cho barbam cecidiſſe Primam, nube viro conjunx cuicunque voles, ſed Ædibus in noſtris regnabit filius idem. Novit & procuratorum rationem, Nave abiens, procurat uti domus omnis adeſſet Ad nutum ſenioris, & ut rata cuncta manerent.

Luctus vero in familiarium funeribus, neque immoderatos (illiberale namque hoc eſt) probat, neque prorſus è medio tolli (eo quod homines iſtum affectum exuere nequeant) permittit. Unde talia dicit, Sed lachrymans ſanè acceſſit, lamentaque miſcens, Parce namque animos hominum fecere miſellos. In aliis verò ait, Convenit hunc ſepelire ſtatim qui mortuus, & ſi Cottidie lachrymas animo fundamus acerbo.

Novit autem illa, quæ etiamnum in ſepulturis legitima putantur, idque cum in aliis, tum in his, Ornabunt inibi tumulum, ſtatuentque columnam Fratres, ac ſocii pretium quod manibus amplum. Et qualia Andromache ad nudum ac jacens Hectoris cadaver inquit, Vermes te comedent varii, canibus ſaturatis, Ædibus at noſtris tibi veſtimenta repoſta, Filo pertenui quæ texuerant mulieres. Aſt hæc cuncta dabo flammis, quod nullius uſus Nunc tibi ſunt, animus non hæc deſiderat ultra, Sed potius Phrygios, Phrygiaſque nurus decorarent. Ad hunc modum & Penelope

funebrem Laërti heroi veſtem adornat. Atque hæc quidem moderata ſunt. Quod verò Achilles, modum in his excedendo, cum alia animantia, tum homines in Patrocli pyra comburat, non ut laudet hoc dicit. Propterea & acclamat, Facta ſed is mala mente volutat.

εἶναι. οὕτω καὶ ἡ πηνελόπη τὴν ἐσθῆτα κατασκευάζει λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον. καὶ ταῦτα μὲν, μέτρια. τὸ δὲ περισσὰ τούτων ζῶα ἄλλά τε καὶ ἀνθρώπους ἐπικαίειν τὸν ἀχιλλέα τῇ τοῦ πατρόκλου πυρᾷ, ὀυκ ἐπαινῶν λέγει. διὸ καὶ ἐπιφωνεῖ, —κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα.

Cœmeteria quoque primus excitavit, Omnibus è campo ductum ſtruimus monumentum. Funebria quoque certamina primus monſtravit. Atque hæc hominibus cum in pace, tum in bello conſtitutis communia ſunt.

Καὶ τὰ πολυάνδρια δὲ πρῶτος ἤγειρε, Τύμβον δ' ἐκ πεδίου ἕνα χεύομεν ἐξαγαγόντες. καὶ τοὺς ἐπιταφίους ἀγῶνας ἔδειξε πρῶτος. ταῦτα μὲν, κοινὰ τῶν τε ἐν εἰρήνῃ, καὶ τῶν ἐν πολέμῳ καθεςώτων.

Cæterum rei bellicæ (quam & militarem quidam vocant) peritiam poëſis illa (utpote pedeſtri pugna, murali, navali, arietibus, & ſingulari certamine variegata) multa quoque imperatoria complectitur, quorum pauca in medium adducere, haud indignum videtur. In acie namque convenit equitatum ſemper primo ordine collocari, peditatum verò ſequi; id quod ad hunc modum oſtendit, Prima acie ponit currus, equiteſque veloces, Poſtrema pedites multos locat, egregioſque.

ΤΗΝ ΔΕ περὶ τοὺς πολέμους ἐμπειρίαν, ἣν καὶ τακτικήν τινες καλοῦσιν, ἡ ποίησις πεποικιλμένη μὲν πεζομαχίαις, τειχομαχίαις, ἐπιναυμαχίαις, παρατάξεσι, μονομαχίαις. πολλὰ δὲ καὶ ςρατηγικὰ περιέχουσα, ὧν ὀλίγα παραθέσθαι ἐςὶν ἄξιον. ἐν γὰρ ταῖς παρατάξεσιν ἀεὶ χρὴ προτετάχθαι τὸ ἱππικὸν, καὶ ἕπεσθαι τὸ πεζόν. καὶ τοῦτο δὲ δείκνυσιν οὕτως, Ἱππῆας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφι, Πεζοὺς δ' ἐξόπιθεν ςῆσας πολέας τε καὶ ἐσθλούς.

Et ut militum duces in ſingulis ordinibus ſint, Septem aderantque duces vigilum, juveneſque cuique Centum aderant, manibus geſtantes ſpicu-

Καὶ τὸ εἶναι ἐν τοῖς ςρατιώταις ἡγεμόνας κατὰ τάξεις. Ἕπτ' ἔσαν ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δὲ ἑκάςῳ Κοῦροι ἅμ' ἔςειχον δόλιχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες. καὶ

τῶν ἡγεμόνων τοὺς μὲν προαγωνίζεσθαι, ἐν πρώτοις τεταγμένους· τοὺς δὲ, κατόπιν γενομένους, ἐπείγειν τοὺς λειπομένους πρὸς τὴν μάχην, Οἱ δ᾽ ἀμφ᾽ ἰδομενῆα δαΐφρονα θωρήσσοντο· Ἰδομενεὺς μὲν ἐνὶ προμάχοις συῒ εἴκελος ἀλκήν· Μηριόνης δ᾽ ἄρα οἱ πυμάτας ὤτρυνε φάλαγγας.

Καὶ ὅτι δεῖ τοὺς δυνάμει διαφέροντας ἐν τοῖς ἔξω στρατοπεδεύειν, ὥσπερ τεῖχος τῶν λοιπῶν περιβεβλημένους· τὸν δὲ βασιλέα ἐν τῷ ἀσφαλεστάτῳ (τουτέστι τῷ μεσαιτάτῳ) κατασκηνοῦν, δείκνυσιν, ἐν τῷ τοὺς μὲν γενναιοτάτους, τὸν ἀχιλλέα καὶ τὸν αἴαντα, ἐν τοῖς ἐσχάτοις μέρεσι τῶν νεῶν κατεσκηνωκέναι· τὸν δὲ ἀγαμέμνονα καὶ τοὺς ἄλλους ἀρίστους, ἐν τῷ μέσῳ.

Καὶ τὸ ἐν τῷ στρατοπεδεύεσθαι χάρακάς τε περιβάλλεσθαι, καὶ τάφρους ἀποσκάπτειν, εἰς εὖρος καὶ βάθος, καὶ σκόλοψι κύκλῳ διαλαμβάνειν, ὡς μήτε ὑπερπηδᾶν τινα διὰ πλάτος, μήτε διὰ βάθος κατιέναι δύνασθαι. γίνεταί τε ἐν τοῖς πολεμίοις καὶ παρ᾽ ὁμήρῳ, -- ἀπὸ γὰρ δειδίσσετο τάφρος Εὐρεῖ᾽, οὔτ᾽ ἄρ ὑπερθορέειν σχεδὸν, οὔτε περῆσαι ῥηϊδίη· κρημνοὶ γὰρ ἐπηρεφέες περὶ πᾶσαν Ἕστασαν ἀμφοτέρωθεν· ὕπερθεν δὲ σκολόπεσσιν Ὀξέσιν ἠρήρεις᾽ οὓς ἔστασαν υἷες ἀχαιῶν

la longa. Denique & ducum quoſdam inter principia pugnare; quoſdam verò in extrema acie, reliquos ad pugnandum exhortari decet. Arma rapit, quicunque ſitus juxta Idomenea, Idomeneus ſed apro ſimilis, qui robore magno, Prima acie pugnat, poſtremas excitat autem Meriones illi valida virtute phalanges.

Præterea quum viribus præſtantes in exterioribus partibus caſtrametari conveniat, ut reliquis tanquam murus circumjecti ſint, regis verò tabernaculum in medioximo, hoc eſt, tutiſſimo figi, ad hunc modum id oſtendit, cum generoſiſſimos quoſque, Achillem & Ajacem, in extremis navium partibus; Agamemnonem vero, & reliquos optimates, in medio tetendiſſe ait.

Porro cum vallum circa caſtra injicere ſoleant, foſſas in latum & profundum ducere, eaſque palis per circuitum ita interſepire, ut nullus eas propter latitudinem tranſilire, neque propter altitudinem in eas deſcendere poſſit, idem & apud Homerum fit, Foſſa etenim fuit illa timori, Lata, nec ut ſalias, nec ſit penetrabilis ulli. Namque ab utroque labro ſtetit ingens aggere vallum. Deſuper at compacta fuit ſudibus præacutis, Quos Danai craſſos, magnoſque prius ſtatuere, Effugium ut certum

Πυκνοὺς

fierent, queîs Martia corda.

Porrò qui iſthæc ſectantur, generoſam mortem oppetunt, Non ſtudio ſine, non inglorius interiturus, Aſt aliquid faciens, quo lauder poſteritati. Et rurſus, Vulneribus quicunque necem ſibi ſentit adeſſe, Mortem obeat, ſic pro patria eſt occumbere clarum.

Atque præſtantibus quidem viris ob res bene geſtas præmia diſtribuuntur, Munera dat præſtantibus, egregiis ducibuſque. Aciei vero deſertoribus comminatur, Quemcunque à ratibus longè deprendo volentem, Iſthic atra manet mors hunc.

In pugnis autem quemadmodum, & quàm differenter, & quàm variè Heroas & vulnerare, & vulnerari fingat, quid dicere attinet? Illud verò admonitu dignum eſt, quod eos, qui adverſa vulnera acceperunt, illuſtriores exiſtimamus, utpote qui perſiſtendo ac perſeverando animi promptitudinem declarent. A tergo autem, & à ſcapulis ictos, ignominioſiores, quippe qui hoc inter fugiendum perpeſſi ſint. Quorum utrumque apud Homerum eſt, Vulnera ne tergo capias, cerviceque nulla, Ventre ſed adverſo, ſed pectore fixa ſagitta Condecoret, primaque velis decernere pugna, Et rurſus, Nunquam mi

Πυκνοὺς καὶ μεγάλους, δηΐων ἀνδρῶν ἀλεωρήν.

Καὶ μαχόμενοι θνήσκουσι γενναίως οἱ τούτοις ἑπόμενοι, Μὴ μὰν ἀσπουδεί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην, Ἀλλὰ μέγα ῥέξας τὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι. καὶ πάλιν, — ὃς δέ κεν ὑμέων Βλήμενος ἠὲ τυπεὶς, θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ, Τεθνάτω. οὔ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης Τεθνάμεν.

Καὶ τοῖς μὲν ἀριστεῦσι γέρα νέμεται, Ἄλλα δ' ἀριστήεσσι δίδου γέρα, καὶ βασιλεῦσι· τοῖς δὲ λειποτάκταις ἀπειλεῖ, Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἐθέλοντα νοήσω, Αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσομαι.

Ἐν δὲ ταῖς μάχαις ὃν μὲν τρόπον, καὶ ὅπως διαφόρως, καὶ ποικίλως τοὺς ἥρωας ποιεῖ τιτρώσκοντας, καὶ τιτρωσκομένους, τί δεῖ λέγειν; ἐκεῖνο δὲ ὑπομνῆσαι ἄξιον, ὅτι τοὺς μὲν πρόσθεν τετρωμένους, ἐνδοξοτέρους ἡγούμεθα, ἅτε τὴν ἐκ τοῦ συνεστάναι καὶ παραμένειν προθυμίαν δεικνύοντας· τοὺς δὲ τὸ νῶτον, ἢ τὸ μετάφρενον πεπληγότας, ἀτιμοτέρους, ὡς ἐν τῷ φεύγειν τοῦτο πεπονθότας. καὶ ταῦτα οὖν ἑκάτερα ἐστι παρ' ὁμήρῳ, Εἴπερ γάρ κε βλεῖο πονευμενος, ἠὲ τυπείης, Οὐκ ἂν ἐπ' αὐχέν' ὄπισθε πέσοι βέλος, οὐδ' ἐνὶ νώτῳ, Ἀλλά κεν ἢ στέρνων, ἢ νηδύος ἀντιάσειε

τιάσσεις Πρόσσω ἱεμένοιο μετὰ προμάχων ὀαριςύν. καὶ πάλιν, Οὐ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις, Ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ ςήθεσφιν ἔλασσον. χρησίμως δὲ καὶ ἐν τῇ τροπῇ τῶν πολεμίων παραινεῖ, μὴ περὶ τὰ σκῦλα γίνεσθαι, μηδὲ ἐνδιδόναι καιρὸν φυγῆς, ἀλλ' ἐγκεῖσθαι καὶ διώκειν, Μή τις νῦν ἐνάρων ἐπιβαλλόμενος, μετόπισθεν Μιμνέτω, ὥς κεν πλεῖςα φέρων ἐπὶ νῆας ἵκηται. Ἀλλ' ἄνδρας κτείνωμεν, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἕκηλοι Νεκροὺς ἀμπεδίον συλήσετε τεθνειῶτας.

ſcapulis figes haſtam fugienti, Sed cupio adverſo ferias me pectore promptum. Commodè autem in hoſtium fuga admonet, ne circa ſpolia occupati ſint, neve hoſtibus aufugiendi occaſionem dent, ſed inſtent ac perſequantur. Exuviis inhians nullus poſt terga maneto, Ut ſpolia ampla queat naves perferre Pelaſgas, Hoſtibus occiſis, tum demum incumbite prædæ, Exuvias hominum campo paſſim legitote.

Ἔςι δὲ παρ' αὐτῷ πάσης ἡλικίας κατορθώματα, ὑφ' ὧν πᾶς ὁςτισοῦν ἐπαρθείη. ὁ μὲν ἀκμάζων, ὑπὸ τοῦ ἀχιλλέως, καὶ αἴαντος, καὶ διομήδους· ὁ δὲ νεώτερος, ὑπὸ τοῦ ἀντιλόχου, καὶ τοῦ μηριόνου· ὁ δὲ μεσαιπόλιος, ὑπὸ τοῦ ἰδομενέως, καὶ τοῦ ὀδυσσέως· ὁ δὲ γέρων, ὑπὸ τοῦ νέςορος. καὶ πᾶς βασιλεὺς ὑπὸ τούτων ἁπάντων, καὶ τοῦ ἀγαμέμνονος. τοιαῦτα μὲν τῶν πολιτικῶν λόγων, καὶ πράξεων ἐςὶ παρ' ὁμήρῳ τὰ λήμματα.

Sunt denique apud eum omnis ætatis rectè facta, à quibus unuſquiſque animari poſſit. In ipſo quidem ætatis flore exiſtens, ab Achille, Ajace, & Diomede. Junior autem, ab Antilocho, & Diomede. Semicanus vero, ab Idomeneo & Ulyſſe. Senex, à Neſtore. Atque quivis rex à cunctis iſtis regibus, præſertim Agamemnone. Hujuſmodi quidem decreta & dictorum, & factorum civilium, apud Homerum ſunt.

ΘΕΑΣΩΜΕΘΑ δὲ καὶ περὶ τῶν ἰατρικῶν, εἰ καὶ τούτων μὴ εἶχεν ἀπείρως ὅμηρος. καὶ ὅτι μὲν πολλοῦ ἀξίαν τὴν τέχνην ὑπελάμβανε, δῆλον ἐκ τούτου, Ἰατρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. δοκεῖ δὲ ἡ ἰατρικὴ, ἐπιςήμη εἶναι νοσερῶν καὶ ὑγιει-

Cæterum videamus & de medicina, num & hujus peritiam Homerus habuerit. Quod eam multi fecerit, ex illo conſtat, Vir medicus multos alios ſuperaverit unus. Videtur autem medicina eſſe ſcientia morbidorum, & ſanorum, id quod ex hiſce aliquis conjece-

νῶν·

rit. Primum quod ſit ſcientia, Præ cunctis ſcius eſt medicus mortalibus aptus. Deinde quod ſalubrium, & inſalubrium, Pharmaca multa ſalubria, mixta, nociva tenebat. Quo verſu utrunque iſtorum innuit.

Eſtque medicinæ pars contemplativa, quæ per univerſales rationes, & per compendium in particularium cognitionem inducit. Cujus rurſum partes ſunt, ſignorum obſervatio, & cauſarum morbos continentium notitia. Practica vero, quæ ejuſdem effectum tractat. Cujus partes ſunt, victus ratio, chirurgia, & medicamentaria. Quo igitur pacto unicuique iſtorum Homerus incubuit? Eo quod obſcurè in iſto ſignificat, ſe partem ſpeculativam cognitam habere, *Talia pharmaca habet conſulta, Jovis pia nata.* Conſulta enim ideo vocat, quod ſecundum artem contemplativam inſtructa eſſent.

Signorum autem obſervationem per Achillem palam facit. Quum enim Chironis diſcipulus eſſet, primus morbi (qui Græcos invaſerat) cauſam deprehendit. Norat enim communes ægrotationes ab Apolline (qui idem eſſe cum ſole videtur) ortum habere. Is namque anni tempora inducit, quæ ſi intemperata fuerint, morborum cauſas præ-

νῶν· ἅπερ ἐκ τούτων ἄν τις μάθοι, ὅτι μὲν ἐπιςήμη, Ἰητρὸς δὲ ἕκαςος ἐπιςάμενος περὶ πάντων. ὅτι δὲ ὑγιεινῶν καὶ νοσερῶν, Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ, σημαίνει τούτων ἑκάτερον.

Ἔςι μὲν τῆς ἰατρικῆς, θεωρητικὸν μὲν, τὸ διὰ τῶν καθολικῶν λόγων καὶ διὰ μεθόδου ἐπάγον ἐπὶ τὴν τῶν κατὰ μέρος γνῶσιν. (τούτου δὲ αὖ μέρη, τὸ μὲν, σημειωτικὸν, τὸ δὲ, αἰτιολογικόν) πρακτικὸν δὲ, τὸ διὰ τῆς ἐνεργείας αὐτῆς βαδίζον· (τούτου δὲ μέρη, τὸ μὲν, διαιτητικὸν, τὸ δὲ, χειρουργικὸν, τὸ δὲ, φαρμακευτικόν) πῶς οὖν ἑκάςῳ τούτων ὅμηρος ἐπιβέβληκεν; ὅτι μὲν γὰρ θεωρητικόν τι εἶναι ἐπίςαται, ἐν τούτῳ αἰνίσσεται, Τοῖα διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα. μητιόεντα γὰρ λέγει, δηλονότι κατὰ τέχνην θεωρητικὴν ἐσκευασμένα.

Τὸ δὲ σημειωτικὸν ἄντικρυς ἱςορεῖ διὰ τοῦ ἀχιλλέως. μαθητὴς γὰρ ὢν χείρωνος, πρῶτος τὴν αἰτίαν τῆς κατασχούσης τοὺς ἕλληνας νόσου κατενόησε· συνιδὼν ὅτι τὰ ἐπιδήμια νοσήματα ἐκ τοῦ ἀπόλλωνός ἐςιν, ὅς γε δοκεῖ εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ ἡλίῳ. οὗτος γὰρ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους ἐπάγει. αἵ περ ὅταν ὦσι δυσκράτως διακείμεναι, νοσήματος αἴτιαι κα-

θίσανται. καὶ γὰρ τὸ ὅλον, τήν τε σωτηρίαν, καὶ τὸν ὄλεθρον, τῶν μὲν ἀνδρῶν, τῷ ἀπόλλωνι, τῶν δὲ γυναικῶν, τῇ ἀρτέμιδι (τουτέστι τῷ ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ) ἀνατίθησι· τοξότας μὲν αὐτοὺς ποιῶν, διὰ τὴν τῶν ἀκτίνων βολήν. οὕτω δὲ διορίζων τὸ ἄῤῥεν καὶ τὸ θῆλυ, ἐπεὶ καὶ θερμότερον φύσει τὸ ἄῤῥεν γένος. διὰ ταῦτα γοῦν φησι, τὸν μὲν τηλέμαχον τηλικοῦτον εἶναι, ἀπόλλωνός γε ἕκητι· τὰς δὲ τυνδάρεω κούρας ὑπὸ ἀρτέμιδος ηὐξῆσθαι. τοὺς δὲ θανάτους αὐτοῖς ἀνατίθησιν, ἔν τε ἄλλοις πολλοῖς, καὶ ἐν οἷς διορίζει, Τοὺς μὲν ἀπόλλων πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο, Χωόμενος νιόβῃ, τὰς δ' ἄρτεμις ἰοχέαιρα. ὅπου δὲ καὶ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιτολὴν διηγεῖται, σημεῖον καὶ αἴτιον τοῦτο ἐκκαύσεως καὶ νόσων. Λαμπρότατος μὲν ὅγ' ἐστὶ, κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται, Καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν.

Αἰτιολογεῖ δὲ ἐν οἷς λέγει περὶ τῶν θεῶν. Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον. Τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται. ἡ γὰρ τροφὴ, ἥτε ξηρὰ καὶ ὑγρὰ, αἵματός ἐστι γεννητική. τοῦτο δὲ τρέφει μὲν τὸ σῶμα, πλεονάσαν δὲ ἢ διαφθαρὲν, νόσων αἴτιον γίνεται.

Τὸ δὲ πρακτικὸν μέρος τῆς ἰατρικῆς οὕτως ἀκριβοῖ, ἐν ᾧ ἐστι

bent. Nam in univerſum, virorum ſalutem & exitium, Apollini; mulierum, Dianæ, hoc eſt, Soli & Lunæ, acceptum ferunt. Quos jaculatores quidem ob radiorum jactum fingit. In marem vero & fœminam ideo ſecat, quod maſculinum genus naturâ calidius ſit. Quapropter & Telemachum Apollinis ductu in tantum virum evaſiſſe inquit, Tyndari autem filias Dianæ beneficio adoleviſſe. Præterea & mortes iſtis attribuit, idque cum in aliis multis, tum in quibus ſecernit, Arcitenens jaculis hos Phœbus Apollo necavit, Dum Niobæ ſuccenſet, & has pharetrata Diana. Adhæc ubi canis exortum recenſet, ſignum, & cauſam ipſam æſtus ac morborum, Splendidus eſt certè, ſed peſſima quæque minatur, Ac generat febres miſeris mortalibus idem.

Morborum autem cauſas reddit, in quibus de diis ait, Nec comedunt fruges, nec vina nigrantia potant, Sanguine ob idque carent, immortaleſque vocantur. Cibus namque ſive humidus, ſive ſiccus, ſanguinem generat, atque is corpus nutrit. Nimius autem, vel corruptus, morborum cauſa eſt.

Practicam autem medicinæ partem (ſub qua & victus ra-

καὶ

tio continetur) accuratè tenet. Siquidem diuturnos, & acutos morbos primus novit, ut quando dicit, Quæ, rogo te, domuit tam lenta morte, ſororum, Fila trahunt hominis quæ, num valetudo diurna, Numve Diana potens jaculis confecit acutis?

καὶ διαιτητικόν. πρῶτον μὲν γὰρ οἶδε τὰ χρόνια τῶν νοσημάτων, καὶ τὰ ὀξέα, ὡς ὅταν λέγῃ, Τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο; Ἢ δολιχὴ νοῦσος, ἢ ἄρτεμις ἰοχέαιρα Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;

Conſtat autem eum quoque frugalem diætam ſalubrem exiſtimare. Finxit namque Heroës aſſis veſci carnibus, ad tollendum circa edulia curioſitatem. Porrò quum venter aſſidua ſaturatione opus habeat (quando prioribus cibis concoctis, id quod corpori affine eſt, in cor ac venas digeſſerit, ac excrementa per ſeceſſum ejecerit) hujuſmodi inquit, Sed cœnare prius quanquam ſinitote, dolentem, Non etenim pejus quicquam ventre imperioſo, Qui meminiſſe ſui jubet, imperat atque ſubinde. Et rurſus, Mandere me jubet hic, nec non potare frequenter, Ex animo tollit mala cuncta, repleréque mandat.

Φανερὸς δέ ἐςι καὶ τὴν λιτὴν δίαιταν ὑγιεινὴν ὑπολαμβάνων· πεποίηκε γὰρ τοὺς ἥρωας ὀπτοῖς κρέασι χρωμένους, περιελὼν τὴν περὶ τὰ βρώματα περιεργίαν. καὶ ἐπεὶ ἡ γαςὴρ ἀεὶ δεῖται πληρώσεως, ὅταν τὰ πρότερα σιτία καταπεφθέντα, τὸ μὲν οἰκεῖον τῷ σώματι, εἰς καρδίαν, καὶ τὰς φλέβας ἀναπέμψῃ, τὸ δὲ περισσὸν ἐκβάλῃ, τοιαῦτά φησιν, Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσσατε κηδόμενόν περ. Οὐ γάρ τι ςυγερῇ ἐπὶ γαςέρι κύντερον ἄλλο Ἔπλετο, ἥτ' ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ. καὶ πάλιν, — ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ Ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν. ἐκ δέ με πάντων λανθάνει ὅσσ' ἔπαθον, καὶ ἐνιπλήσασθαι ἀνώγει.

Novit præterea & vini in utendo diſcrimina, quod immodicè quidem ſumptum noceat, modicè verò, proſit. Illud quidem ad hunc modum, Vinum melliſluum, quod multos lædit ineptos, Si quis potet id immodicè, ac ſe ingurgitet iſto. Hoc autem ſic, Corpora feſſa juvat, reficitque

Οἶδε δὲ καὶ οἴνου χρήσεως διαφοράς. ὅτι ὁ μὲν πολὺς ποθεὶς, βλαβερός· ὁ δὲ μέτριος, ὠφέλιμος. τὸ μὲν οὕτως, Οἶνός σε τρώει μελιηδὴς, ὅς τε καὶ ἄλλους βλάπτει, ὅς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνῃ. τὸ δὲ, ἐκείνως, Ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει· καὶ ὅτι δυνάμεως ποιη-

ποιητικός. Ὃς δέ κ᾽ ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος, καὶ ἐδωδῆς, Ἀνδράσι δυσμενέεσσι πανημέριος πολεμίζῃ, Θαρσαλέον νύ τοι ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν, οὐδέ τι γυῖα Πρὶν κάμνει, πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο. καὶ τὸν μὲν ἡδὺν, εἰς τὰς φιλοφροσύνας παραλαμβάνει, Ὣς φάτο, ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα. τὸν δὲ σφοδρὸν, καὶ καρωτικὸν, τῷ κύκλωπι ὁ ὀδυσσεὺς τίθησι· τὸν δὲ σύφοντα, πρὸς ἴασιν. οὗτος γάρ ἐστιν ὁ πράμνειος, ὃν τῷ μαχάονι τετρωμένῳ δίδωσιν.

Ὅπως δὲ καὶ γυμνασίοις χρῆσθαι παραγγέλλει, φανερὸν ἐκ πολλῶν. ἀεὶ γὰρ πονοῦντας ποιεῖ. τοὺς μὲν, ἐν τοῖς προσήκουσιν ἔργοις, τοὺς δὲ, δι᾽ ἐπιτηδευμάτων. ὁπότε καὶ τοὺς μάλιστα τῇ ἡδυπαθείᾳ κεχρημένους φαίακας, καὶ τοὺς ἀσώτους μνηστῆρας, γυμναζομένους εἰσάγει. καὶ πόνους μὲν τοὺς αὐτάρκεις αἰτίους ὑγιείας οὕτως νομίζει· τῶν δὲ καταβαρούντων τὸ σῶμα καμάτων, ἴαμα τὸν ὕπνον εἶναι. φησὶ γὰρ τῷ ὀδυσσεῖ κεκμηκότι ἀπὸ τῆς θαλάσσης ὕπνον ἐπελθεῖν, — ἵνα μιν παύσειε τάχιστα Δυσπραγέος καμάτοιο. ἡ γὰρ φύσις ἀπαιτεῖ τὸ κεκμηκὸς σῶμα ἀναπαύεσθαι. καὶ ἐν ᾧ ὀλίγον τὸ θερμὸν ὑπάρχει, τοῦτο ἐπεὶ οὐ δύναται πάντη ἐξικνεῖσθαι, ἐν τῷ βάθει μένειν. πῶς δὲ ἀναπαύεται

ſuavis Iacchus. Et quod vires corroboret. Sed quicunque ſatur fuerit vinoque ciboque, Perdius eſſe poteſt pugnando contra inimicos, Pectore confidens ut ſit, nec membra labaſcant, Antea quàm cunctos in pugna vicerit hoſtes. Et dulce quidem ad hilaritatem conciliandam facere putat, Dixit Pontonous ſed dulcia fundere vina. Acre autem, & capiti nocivum Ulyſſes Cyclopi apponit. Adſtringens vero medelæ adhibet. id enim Pramnium eſt, quod Machaon ſaucio dat.

Quod autem gymnaſticæ operam dare præcipiat, ex multis conſtat. Semper enim labori intentos fingit, idque partim pro cujuſque officio, partim exercitii cauſa. Quippe qui Phæacas voluptati operam dantes, & procos quantumvis luxu diffluentes, tamen ipſos ſe exercere introducat. Atque ita labores ad ſanitatem conſervandam ſufficere putat. Somnum autem corpori defatigato mederi. Ulyſſi namque ex marinis laboribus feſſo, ſomnum obrepſiſſe inquit, Allevet utque ſtatim hunc ingente labore gravatum. Natura namque expetit, ut corpus labore defectum, requieſcat. Et in quo parum caloris eſt, hunc (quia non poteſt undiquaque penetrare) in imo manere. Quo autem pacto corpus re-

quieſcit? quia animæ contentio remittitur, & membra ſolvuntur. Id quod perſpicuè dixit, Decumbens placitum carpebat membra ſoporem. Porrò quemadmodum immoderatus uſus in aliis omnibus nocivus eſt, ſic & de immoderato ſomno Homerus ſentit, dum aliquando ait, Ceſſet & multus ſomnus: nonnunquam vero, Ceſſet & pernox vigiliarum cuſtodia.

Novit præterea & aëris temperiem ad ſanitatem conferre, in quibus ait, *Elyſium in campum* mittéris, & *ultima terræ*, Auſpicio divûm, retinet loca quæ Rhadamanthus, Et qua parte homini ſolet eſſe facillima vita. Nulla inibi nec nix, nec grandis hiems, pluviæque Non ullæ, Oceanus mittit ſed leniter auras Spirantes Zephyri, queis felices recreentur. In quibus hæc duo potiſſimum rectè pernoviſſe videtur, primum quod venti ex humore naſcantur, deinde, quod quum calor animanti inſitus ſit, refrigerio opus habeat. Præterea & paſſionum medelas novit. In Sarpedone namque fingit, exanimatis refrigerationem conducere. Reſpiravit, ubi flatus Boreæ recreabat Exanimem, aſpirans animo, qui liquerat illum. Calorem autem frigoris remedium eſſe, in Ulyſſe tempeſtatibus acto, demonſtrat, dum eum arbuſtis & materiâ

ται τὸ σῶμα; ὅτι ἡ σύςασις τῆς ψυχῆς ἀνίεται, καὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος λύεται, καὶ τοῦτο ἐναργῶς εἶπεν, Εὗδε δ᾽ ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα. τὸ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἄμετρον, οὐκ ὂν ὠφέλιμον, καὶ ἐπὶ τοῦ ὕπνου ἀποφαίνεται, ποτὲ μὲν εἰπὼν, — ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος. ποτὲ δὲ, -- ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν Πάννυχον ἐγρήσσοντα.

Ἐπίςαται δὲ καὶ ἀέρων εὐκρασίαν ὑγιείας οὖσαν παρασκευαςικὴν, ἐν οἷς φησιν, Ἀλλά σ᾽ ἐς ἠλύσιον πεδίον, καὶ πείρατα γαίης, Ἀθάνατοι πέμψουσιν (ὅθι ξανθὸς ῥαδάμανθυς· Τῇ περ ῥηΐςη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν· Οὐ νιφετὸς, οὔτ᾽ ἂρ χειμὼν πολὺς, οὔτέ ποτ᾽ ὄμβρος. Ἀλλ᾽ αἰεὶ ζεφύροιο λιγὺ πνείοντας ἀήτας Ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνθρώπους) ἐν οἷς δύο ταῦτα μάλιςα ὀρθῶς διεγνωκὼς φαίνεται, ὅτι τε ἡ ἀρχὴ τῶν ἀνέμων ἀπὸ τῶν ὑγρῶν γίνεται, καὶ ὅτι τὸ ἔμφυτον τοῦ ζώου θερμὸν δεῖται ἀναψύξεως. καὶ ἰάματα δὲ παθημάτων οἶδε· λειποθυμίας μὲν, ἀνάψυξιν, (ὅπερ καὶ ἐπὶ τοῦ σαρπηδόνος ποιεῖ, Αὖθις δ᾽ ἀμπνύνθη· περὶ δὲ πνοιὴ βορέαο, Ζώγρει ἐπιπνείουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν) ψύξεως δὲ, θέρμην, ὡς ἐπὶ τοῦ ὀδυσσέως κεχειμασμένου, ὃς ἐν τῷ θάμνῳ κρύπτεται, ἔνθα καὶ ἀνέμων καὶ

ὄμβρων

ὄμβρων ἦν ἡ σκέπη. καὶ τῇ παρούσῃ ὕλῃ καλύπτεται. καὶ ὅπου δὲ λουτρὰ, καὶ χρίσματα, ὡς ἐπὶ τοῦ διομήδους, καὶ τοῦ ὀδυσσέως, ἐκ τῆς νυκτεγερσίας ἀνακομισθέντων. καὶ γὰρ οἵαν ὠφέλειαν ἔχει τὰ λουτρὰ, διὰ τούτων μάλιστα δηλοῖ, Θυμῆρες κεράσασα κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων. φανερὸν οὖν ὅτι ἐντεῦθεν ἔχοντα τὴν ἀρχὴν τὰ νεῦρα, εἰκότως ἀπ' αὐτῶν καὶ τὴν ἴασιν τοῦ κόπου λαμβάνει· αὕτη δέ ἐστιν ἡ διὰ τοῦ θερμανθῆναι, καὶ ὑγρανθῆναι· ξηραίνουσι γὰρ οἱ κόποι.

Λοιπόν ἐστι σκοπεῖν ὅπως καὶ τὰ τῆς χειρουργίας κατενόησε. τὸν μὲν δὴ μενέλαον ὁ μαχάων ἰᾶται, πρῶτον ἐκκομισάμενος τὸ βέλος, ἔπειτα σκεψάμενος τὸ ἕλκος, καὶ ἐκπιέσας τὸ αἷμα, καὶ ξηρὰ φάρμακα ἐπιπάσας. καὶ τοῦτο πρόδηλον, ὅτι τεχνικῶς αὐτῷ πράσσεται. τὸν δὲ εὐρύπυλον κατὰ τοῦ μηροῦ τετρωμένον, πάτροκλος πρῶτα μὲν τῷ εὐπορηθέντι μαχαιρίῳ διαχειρίζει, ἔπειτα ἀπονίψας ὕδατι λιαρῷ, ὡς ἀνωδυνώτερον γένοιτο, ῥίζαν ἐπιβάλλει. πολλαὶ γὰρ πανταχῆ πρὸς ἴασιν ἑλκῶν πεφύκασιν. ἔγνω δὲ καὶ τοῦτο, ὡς τὰ πικρὰ φάρμακα πρὸς τὸ ξηραίνειν ἐστὶν ἐπιτήδεια· ξηραίνεσθαι δὲ χρήζει τὰ ἕλκη. καὶ οὐκ εὐθέως ἰασάμενος ὁ πάτροκλος ἀπῆλθεν· ἀλλ' ἧστό τε, καὶ τὸν ἔτερπε λόγοις.

iſthîc obviâ ita contectum ſcribit, ut à ventorum & pluviarum vi protegeretur. Alicubi verò lavacra, & unguenta: ut in Diomede, & Ulyſſe, qui per ea à defatigatione, quam ex nocturnis vigiliis contraxerant, curati ſunt. Etenim qualem commoditatem lavacra habeant, in his potiſſimum declarat, Grata lavacra caput, humeroſque lavando, refudit. Conſtat igitur quum nervi hinc originem habeant, quod & laboris medelam ab illis ſumi conſentaneum ſit. Ea autem calefaciendo & ſiccando ſit. Labores enim arefaciunt.

Reliquum eſt ut conſideremus, quo pacto & chirurgicam partem tenuerit. Menelao quidem Machaon ita medetur, ut primo jaculum eximat, deinde ulcus inſpiciat, ſanguinem exprimat, ac ſicca medicamenta inſpergat. Idque artificiosè ab eo fieri, perquam manifeſtum eſt. Eurypylum verò Patroclus primum cultello penetrabili pertractat, deinde aqua calida eluit, ac ut dolor mitigaretur, radicem adhibet. Multæ namque paſſim ad ulcerum medelam proveniunt. Novit præterea quod medicamenta amara ad ſiccandum idonea ſint, & quod ulcera ſiccatione opus habeant. Quin & Patroclus eum ſanaturus non ſtatim abiit, ſed aſſidebat, ac ſermonibus

ἔδει

oblectabat. Dolenti namque conſolatione erat opus. Machaonem verò in humero non magna, nec letali plaga vulneratum, negligentiore diæta uti meritò fingit; ac fortaſſe illius in hac arte peritiam oſtendit. Qui enim alios quoſque convenienti diæta curabat, ſeipſum ſanare poterat.

Illud verò etiam apud eum animadvertendum eſt, quod non ignoret, medicorum pharmacorum quædam emplaſtrata & inſperſiva eſſe, ut quando ait, Lenia ſanè pharmaca inſpergebat; quædam vero poculenta, ubi Helena pharmacum crateri immiſcet, Nepenthes adimens iram, mala cunctaque tollens. Ad eundem modum, & venenatorum pharmacorum alia illinitiva eſſe novit, ut in iſtis, Pharmacon interimens homines ſectatur ut illo Inficiat jaculum æratum. Alia verò poculenta, ut in illis, Crateri injiciens, ut cunctos perdere poſſit. Tantum de re medica Homeri.

Porrò quemadmodum medicina hominibus conducit, ſic & divinatio. Cujus unam quidem partem Stoici artificialem eſſe dicunt (ut eſt extorum inſpectio, augurium, oraculum, ſortes, & ſigna, quæ in univerſum artificialia ab illis appellantur,) alteram verò inartificialem, & quæ non docetur,

ἔδει γὰρ τῷ ὀδυνωμένῳ παραμυθίας. τὸν δὲ μαχάονα τρωθέντα οὐ μεγάλην, οὐδὲ καίριον πληγὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου, εἰκότως ἀφυλακτοτέρᾳ διαίτῃ ποιεῖ χρώμενον· ἴσως καὶ τὴν τέχνην αὐτοῦ δείκνυσιν. ὁ γὰρ τὰ ἄλλα ὡς ἔτυχε διαιτώμενος, ἑαυτὸν ἰᾶσθαι ἐδύνατο.

Κἀκεῖνο δέ ἐστι κατανοῆσαι παρ' αὐτῷ, ὅτι ὀυκ ἀγνοεῖ τῶν ἰατρικῶν φαρμάκων, τὰ μὲν ἐπίπλαστα, καὶ ἐπίπαστα, ὡς ὅταν εἴπῃ, — ἐπ' ἄρ ἤπια φάρμακα πάσσε. τὰ δὲ ποτὰ, ὅπου ἡ ἑλένη τῷ κρατῆρι μίσγει φάρμακον νηπενθὲς, ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθες ἁπάντων. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, καὶ τῶν δηλητηρίων φαρμάκων τὰ μὲν ἐπίχριστα οἶδεν, ὡς ἐν τούτοις, Φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρα οἱ εἴη ἰοὺς χρίεσθαι χαλκήρεας. τὰ δὲ ποτὰ, ἐν ἐκείνοις, Ἐν δὲ βάλῃ κρητῆρι, καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ. ταῦτα μὲν καὶ περὶ τῶν παρ' ὁμήρῳ ἰατρικῶν.

ὨΦΕΛΟΥ͂ΝΤΑΙ δὲ οἱ ἄνθρωποι, ὥσπερ ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς, οὕτως ἔστιν ὅτε καὶ ἀπὸ τῆς μαντικῆς. ταύτης οὖν τὸ μὲν, τεχνικόν φασιν εἶναι οἱ στωϊκοί· (οἷον, ἱεροσκοπίαν καὶ οἰωνοὺς, καὶ τὸ περὶ φήμας, καὶ κληδόνας, καὶ σύμβολα, ἅπερ συλλήβδην τεχνικὰ προσηγόρευσαν) τὸ δὲ,

ἄτεχνον

ἄτεχνον καὶ ἀδίδακτον, τουτέςιν ἐνύπνια καὶ ἐνθουσιασμούς. οὐδὲ ταῦτα οὖν ὅμηρος ἠγνόησεν· ἀλλ' οἶδε μὲν μάντεις καὶ ἱερεῖς καὶ ὀνειροπόλους, ἔτι δὲ καὶ οἰωνιςὰς, καί τινα ἐν ἰθάκῃ σοφὸν, Ὄρνιθάς τε γνῶναι, καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι. καὶ ὀδυσσεὺς φησὶν εὐχόμενος, Φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων Ἔνδοθεν, ἔκτοσθεν δὲ διὸς τέρας ἄλλο φανήτω. καὶ πταρμὸς δὲ παρ' αὐτῷ σύμβολον ἀγαθὸν γίνεται. τοῖς δὲ μνηςῆρσιν ἐφίςαται ἔνθεος μάντις, ἔκ τινος ἐπιπνοίας σημαίνων τὰ μέλλοντα. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ ἕλενος αὐτήκοος φησὶ θείας φωνῆς γεγονέναι, (Ὣς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεῶν αἰειγενετάων) παρέχει πιςεύειν ὅτι καὶ σωκράτης ἀπὸ τῆς τοῦ δαιμονίου φωνῆς ἐμαντεύετο.

ut ſunt ſomnia & vaticinationes. Neque iſthæc Homerus ignoravit, imò verò vates, ſacerdotes, & ſomniorum interpretes novit. Præterea & augures, & quendam in Ithaca ſapientem, Augurium norit, necnon qui commoda dicat. Et Ulyſſes votum faciens ait, Numinis inſtinctu oraclum referat mihi quiſquam, Aut Jovis oſtentum videam, doceatque tremendo. Sternutatio quoque apud eum boni ominis eſt. Procis autem vates divinus aſſiſtit, qui numinis afflatu futura ſignificat. Quandoquidem verò Helenus ſe divinæ vocis auditorem fuiſſe prædicit, (Auribus hiſce meis vocem hauſi namque deorum) Credendi occaſionem præbet, quod & Socrates ab illius dæmonii voce reſponſum peteret.

Τίς ἔτι καταλείπεται λογικὴ τέχνη, ἢ ἐπιςήμη; ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ τραγῳδία τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν ἐξ ὁμήρου, εἰς ὄγκον πραγμάτων καὶ λόγων ἐπαρθεῖσα. ἔςι γὰρ παρ' αὐτῷ πᾶν εἶδος τραγῳδίας, ἔργα μεγάλα καὶ παράδοξα, καὶ θεῶν ἐπιφάνειαι, καὶ λόγοι φρονήματος μεςοὶ, καὶ ἠθῶν παντοίων μιμητικοί. συνελόντι δὲ εἰπεῖν, ὅτι οὐδὲν ἄλλο, ἀλλ' ἢ δράματα, αὐτοῦ ἐςι τὰ ποιήματα, σεμνὰ μὲν καὶ ἐπηρμένα τῇ λέξει, καὶ τῇ διανοίᾳ,

Quæ præterea rationalis ars, aut ſcientia reliqua ſit? Imò verò & Tragœdia (quæ & rerum, & verborum magnificentia gaudet) ab Homero originem ſumpſit. Omnes namque Tragœdiæ ſpecies apud eum ſunt, facta magnifica & admiranda, deorum apparitiones, orationes faſtu turgidæ, ac omnigenorum morum imitatrices. Et ut ſummatim dicam, poëmata ejus nihil aliud ſunt, quàm actus graves & ſublimes, ſive dictionem, ſive

res ac ſententias ſpectes. Nec impiorum facinorum demonſtrationes (ut ſunt nuptiæ illegitimæ, liberorum aut parentum cædes, aut alia portenta, quæ à recentiori Tragœdia finguntur) continent. Imò verò quum ejuſmodi quippiam commeminit, delictum magis contegere, quam convitiis inceſſere conatur. Ut in Clitæmneſtra fecit. Ait namque, eam bona mente præditam eatenus fuiſſe, quatenus philoſophum, hoc eſt, præceptorem quendam ab Agamemnone conſtitutum ſecum habebat, qui ei optima quæque præcipiebat. Iſto autem è medio ſublato, tum demum ab Ægiſtho ad peccandum illectam eſſe. Adhæc quod Oreſtes patrem jure ultus ſit, Ægiſtho necato, quum interim matris interemptionem obticuerit. Hæc atque alia iſtiuſmodi multa apud poëtam, ſcribentem Tragœdiam gravem & humanam, videre licet.

Nihilominus autem & Comœdia indidem alicundè occaſionem cœpit. Deprehendit namque in eo (quamvis gravia & ſublimia narret) quod introductiones quædam ſint, riſum moventes. Eam ob cauſam Vulcanus quidem in Iliade claudicans, & diis vina infundens introducitur. Excitat immenſum riſum cœleſtibus ille. Therſites autem corpore turpiſſimus, & animo ſceleſtiſſimus, ob tumultum, male-

καὶ τοῖς πράγμασιν, οὐκ ἔχοντα δὲ ἀνοσίων ἔργων ἐπιδείξεις, γάμους ἀθεμίτους, ἢ παίδων, ἢ γονέων σφαγὰς, ἢ ὅσα ἄλλα ἡ νεωτέρα τραγῳδία τερατεύεται. ἀλλὰ καὶ ὅταν τοιούτου τινὸς ἐπιμνησθῇ, ἐπικρύπτειν μᾶλλον ἢ ὀνειδίζειν πειρᾶται τὸ ἁμάρτημα. ὡς ἐπὶ τῆς κληταιμνήςρας πεποίηκε. φησὶ γὰρ ὅτι φρεσὶ κέχρητ᾽ ἀγαθῇσι τὸ πρότερον, ἕως παρόντα εἶχε τὸν ἀοιδὸν, τουτέςι διδάσκαλόν τινα, ὑπὸ τοῦ ἀγαμέμνονος ἐπιςαθέντα, ὅπως αὐτῇ τὰ ἄριςα παραινῇ. τοῦτον δὲ ἐκποδὼν ὁ αἴγισθος θέμενος, παρέπεισεν αὐτὴν ἐξαμαρτάνειν. καὶ ὅτι ὁ ὀρέςης δικαίως ἐτιμωρήσατο τῷ πατρὶ, τὸν αἴγισθον ἀποκτείνας, τὴν δὲ τῆς μητρὸς ἀναίρεσιν ἀπεσίγησε. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα ἰδεῖν ἐςι παρὰ τῷ ποιητῇ, τραγῳδίαν σεμνὴν καὶ οὐκ ἀπάνθρωπον γράφοντι.

Οὐδὲν δὲ ἔλασσον καὶ ἡ κωμῳδία ἐνθένδε ποθὲν ἔλαβε τὴν ἀφορμήν. εὗρε γὰρ ὅτι καὶ παρὰ τῷ τὰ σεμνότατα καὶ ὑψηλότατα διηγουμένῳ, ἐπεισόδιά τινα ἐςὶ γέλωτα κινοῦντα. διὸ ἐν τῇ ἰλιάδι ὁ μὲν ἥφαιςος χωλεύων, εἰσάγεται οἰνοχοῶν τοῖς θεοῖς, ἄσβεςος δ᾽ ἄρ᾽ ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν. ὁ δὲ θερσίτης, τῷ τε σώματι αἴσχιςος, καὶ τὴν ψυχὴν κάκιςος, ἐκ τοῦ θορυβεῖν,

καὶ

καὶ κακολογεῖν, καὶ αὐχεῖν. ἐφ' οἷς τυπτόμενος ὑπὸ τοῦ ὀδυσσέως, πάντας γελᾷν παρεσκεύασεν, Οἱ δὲ καὶ ἀχνύμενοί περ, ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν. ἐν δὲ τῇ ὀδυσσείᾳ ὁ παρὰ τοῖς ἡδυπαθοῦσι φαίαξι δημοδόκος ᾄδει τὴν ἄρεος καὶ ἀφροδίτης μοιχείαν, καὶ ὅπως ἐμπεσόντες εἰς τὰ τοῦ ἡφαίστου δεσμὰ, κατάφωροί τε ἐγένοντο, καὶ γέλωτα παρέσχον τοῖς ἄλλοις θεοῖς, οἳ καὶ ἔσκωψαν χαριέντως πρὸς ἀλλήλους. καὶ παρὰ τοῖς ἀσώτοις μνηστῆρσιν εἰσάγεται ὁ πτωχὸς ἶρος, τῷ γενναιοτάτῳ ὀδυσσεῖ ἐρίζων εἰς πάλην, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ φαινόμενος καταγέλαστος. καθόλου γὰρ οἰκεῖόν ἐστι τῇ τοῦ ἀνθρώπου φύσει, μὴ μόνον ἐπιτείνεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀνίεσθαι, ἵνα καὶ διαρκῇ πρὸς τοὺς ἐν τῷ ζῆν πόνους. τοιαύτη μὲν καὶ ἡ θυμηδία παρὰ τῷ ποιητῇ εὑρίσκεται. εἰ δὲ οἱ μετ' αὐτὸν εἰσαγαγόντες τὴν κωμῳδίαν, λόγοις αἰσχροῖς καὶ ἀποκεκαλυμμένοις εἰς παρασκευὴν γέλωτος ἐχρήσαντο, οὐκ ἂν εἴποιεν ἄμεινόν τι εὑρηκέναι. καὶ γὰρ τῶν ἐρωτικῶν διαθέσεων, καὶ λόγων, ὅμηρος μὲν ἐγκρατῶς ἐπεμνήσθη· (ὥς περ ὁ ζεύς φησιν, Οὐ γάρ πώποτέ μ' ὧδε ἔρως φρένας ἀμφεκάλυψε, καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ ἐπὶ τῆς ἑλένης, Οὐ νέμεσις τρῶας τε καὶ εὐκνήμιδας ἀχαιοὺς Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα) οἱ δ' ἄλλοι ποιη-

dicentiam, & inſolentiam, ab Ulyſſe pulſatus, omnibus ridendi materiam præbuit, Triſtantes quanquam, riſerunt ſuaviter omnes. In Odyſſea verò Demodocus apud Phæacenſes, voluptati operam dantes, Martis Veneriſque adulterium canit, & quomodo Vulcani vinculis conſtricti, in ipſoque facto deprehenſi, reliquis diis riſum moverint, ita ut jucundis inter ſe ſalibus luſerint. Quin & apud Procos luxu diffluentes Irus mendicus cum geroſiſſimo Ulyſſe lucta decertans, & in ipſo facto ridiculus apparens, introducitur. In univerſum namque hominis naturæ familiare eſt, ut non ſolum intendatur, ſed etiam remittatur, uti ad labores in vita ſuſtinendos par ſit. Ejuſmodi quidem animi oblectatio apud Poëtam invenitur. Porrò quum hi, qui poſt ipſum Comœdiam invexerunt, verbis turpibus & apertis, ad riſum ciendum uſi ſint, nemo illos melius quiddam inveniſſe dixerit. Homerus enim amatoriarum affectionum, & orationum modeſtè commeminit, ut quando Jupiter ait, Nunquam animum cœpit Veneris mihi filius imum. & cætera. Et de Helena, Non fas eſt Phrygios, æratos atque Pelaſgos, Pro tali muliere diu decernere ferro. Et his ſimilia. Alii verò

ται

poëtæ, homines hoc affectu incontinentius ac immodeſtius capi finxerunt. Atque hæc quidem hactenus.

ταὶ ἀκρατῶς καὶ ἀμέτρως ἁλισκομένους τῷ πάθει τοὺς ἀνθρώπους ἐποίησαν. καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτον.

Habent autem & epigrammata jucundam orationis ſpeciem, quæ in ſtatuis, ac deinde in monumentis invenitur, ſuccinctè eum denotans, qui alterutro iſtorum honoratus fuerat. Atqui & iſtud Homeri eſt, ubi ait, Continet hocce ſepulchrum hominem, quem ſtrenuè agentem Magnanimus quondam occidit Priameius Hector. Et rurſus, Hectoris eſt conjunx, equites qui fortiter inter Trojugenas geſſit, tutantes Ilion altum.

Ἔϛι δέ τι χάριεν εἶδος λόγων, καὶ τὸ τῶν ἐπιγραμμάτων, ὅπερ εὑρέθη ἐπὶ τῶν ἀγαλμάτων, καὶ αὖ πάλιν ἐπὶ τῶν μνημάτων, σημαῖνον συντόμως τὸν τούτων τινὶ τετιμημένον. ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὁμήρου, ὅπου φησὶν, Ἀνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνειῶτος, ὅν ποτ' ἀριϛεύοντα κατέκτανε φαίδιμος ἕκτωρ. καὶ πάλιν, Ἕκτορος ἥδε γυνὴ, ὃς ἀριϛεύεσκε μάχεσθαι Τρώων ἱπποδάμων, ὅτε ἴλιον ἀμφεμάχοντο.

Cæterum ſi quis dicat Homerum picturæ magiſtrum, nequaquam erraverit. Quum enim quiſpiam è ſapientibus dixerit, poëticam eſſe loquentem picturam, & picturam eſſe tacens poëma, quis primus, aut quis plus quàm Homerus, deos, homines, loca, & varia geſta, ſenſuum imaginatione, aut verborum lenocinio ornavit? Effinxit autem & per dicendi materiam animantia omnifaria, & validiſſima quæque, leones, ſues, pardos. Quorum cauſam, & diſpoſitionem deſcribens, ac humanis rebus comparans, utraſque proprietates oſtendit. Auſus eſt autem & diis hominum formas tribuere. Porrò Vulcanus

ΕἸ ΔῈ καὶ ζωγραφίας διδάσκαλον ὅμηρον φαίη τις, οὐκ ἂν ἁμαρτάνοι. καὶ γὰρ εἶπέ τις τῶν σοφῶν, ὅτι ἐϛιν ἡ ποιητικὴ, ζωγραφία λαλοῦσα· ἡ δὲ ζωγραφία, ποιητικὴ σιωπῶσα. τίς οὖν πρῶτος, ἢ τίς μᾶλλον ὁμήρου τῇ φαντασίᾳ τῶν νοημάτων, ἢ τῇ εὐφωνίᾳ τῶν ἐπῶν ἐκόσμησε θεοὺς, ἀνθρώπους, τόπους, πράξεις ποικίλας; ἀνέπλασε δὲ τῇ ὕλῃ τῶν λόγων καὶ ζῶα παντοῖα, καὶ μάλιϛα τὰ ἀλκιμώτατα, λέοντας, σύας, παρδάλεις; ὧν τὰς ἀφορμὰς καὶ διαθέσεις ὑπογράψας, καὶ ἀνθρωπείοις πράγμασι παραβαλὼν, ἔδειξεν ἑκατέρας τὰς οἰκειότητας. ἐτόλμησε δὲ καὶ θεοῖς μορφὰς ἀνθρώπων εἰκάσαι. ὁ δὲ τὴν ἀσπίδα τῷ ἀ-

χιλλεῖ κατασκευάσας ἥφαιστος, καὶ ἐντορεύσας τῷ χρυσῷ γῆν, οὐρανὸν, θάλασσαν· ἔτι δὲ μέγεθος ἡλίου, καὶ κάλλος σελήνης, καὶ πλῆθος ἄστρων στεφανούντων τὸ πᾶν, καὶ πόλεις, ἐν διαφόροις τρόποις, καὶ τύχαις καθεστώσας, καὶ ζῶα κινούμενα, καὶ φθεγγόμενα, τίνος οὐ φαίνεται τέχνης τοιαύτης δημιουργοῦ τεχνικώτερος;

Ἴδωμεν δὲ καὶ ἐπὶ ἄλλου ἑνὸς ἐκ πολλῶν παραδείγματος, ὅτι ὁρωμένοις μᾶλλον ἢ ἀκουομένοις ἔοικε τὰ ποιήματα. ὥσπερ οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐν οἷς τὴν οὐλὴν τοῦ ὀδυσσέως φράσας, ἐπιφέρει τὰ τῆς εὐρυκλείας, Τὴν γρηῢς χείρεσσι καταπρηνέσσι λαβοῦσα, Γνῶ ῥ' ἐπιμασσαμένη, πόδα δὲ προέηκε φέρεσθαι. Ἂψ δ' ἑτέρωσ' ἐκλίθη· τὸ δ' ἐπὶ χθονὸς ἐξέχυθ' ὕδωρ. Τὴν δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἕλε φρένα. τὼ δέ οἱ ὄσσε, Δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή. Ἁψαμένη δὲ γενείου, ὀδυσσῆα προσέειπεν, Ἦ μάλ' ὀδυσσεύς ἐσσι, φίλον τέκος. οὐδέ σ' ἔγωγε Πρὶν ἔγνων πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι. Ἦ καὶ πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσι, Πεφραδέειν ἐθέλουσα, καὶ τὰ ἑξῆς. ἐνταῦθα γὰρ καὶ τῶν ἐν πίνακι γραπτῷ δεδειγμένων τῶν ὑπὸ τὸν ὀφθαλμὸν πεσεῖν δυναμένων, ἐμφαίνεται πλείω τὰ

clypeum Achilli fabrefaciens, ac terram, cœlum, mare auro inſculpens. Præterea ſolis magnitudinem, lunæ venuſtatem, & ſiderum (quæ totum cœlum ornant) multitudinem, ac urbes variis moribus ac fortuna utentes, denique animalia, quæ moventur, & loquuntur, quo tandem hujuſmodi artis opifice non videtur artificioſior ?

Videamus autem & in alio uno è multis exemplo, quod poëmata iis magis conformia ſint, quæ viſu, quàm quæ auditu percipiuntur. Qualia ſunt hæc, in quibus Ulyſſis cicatricem narrans, ea, quæ ab Euryclea fiunt, inducit, Hanc anus arripiens manibus proniſque, fovenſque, Agnovit, rejicitque pedem, qui lapſus in undam Cum ſonitu, effudit lympham, totumque lebetem. Lætitia atque dolor ſimul hanc tum cœperat ingens, Et lachrymis maduere genæ, & vox faucibus hæſit. Poſtea ſed mulcens barbam, compellat Ulyſſem, Haud dubium, quin ſis ſoboles mea, charus Ulyſſes, At te non prius agnovi, quàm vulnus herile Attigeram, hæc dicens, aſpexit Penelopeam, Significare volens, &c. Iſthîc enim etiam eorum, quæ in picta tabula monſtrantur, & ob oculos ponuntur, innuit complura eſſe, quæ non viſu, ſed ſola cogitatione compre-

μηδὲ

hendi queant, ut eſt pedis præ ſtupore dimiſſio, ærei lebétis ſonitus, aqua effuſa, aniculæ cum triſtitia, tum gaudium, ejuſdem ad Ulyſſem verba, denique quæ ad Penelopen reſpiciens, dicere conata eſt. Multa præterea & alia graphicè apud poëtam demonſtrantur, quæ in ipſa lectione ſpectare licet.

μηδὲ τῇ ὄψει ἔτι καταληπτά, ἀλλὰ τῇ νοήσει μόνῃ. ἥτε διὰ τὴν ἔκπληξιν ἄφεσις τοῦ ποδὸς, καὶ ὁ ψόφος τοῦ χαλκοῦ, καὶ τὸ ἐκχεόμενον ὕδωρ, καὶ τῆς γραὸς λύπη τε ἅμα καὶ χαρά. καὶ τὰ ῥηθέντα πρὸς τὸν ὀδυσσέα, καὶ ἃ πρὸς τὴν πηνελόπην ἀποβλέψασα εἰπεῖν ἐμέλλησε. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα γραφικῶς παρὰ τῷ ποιητῇ δείκνυται, ἅπερ ἐν αὐτῇ τῇ ἀναγνώσει θεάσασθαι ἔνεστιν.

Hic tempus eſt, ut orationem finiam, quam veluti coronam è florido & variegato contextam prato, Muſis dedicamus. Nec nobis curæ fuerit, ſi quis reprehendat; quod quum Homeri poëmata rerum malarum argumentum contineant, ei rationes phyſicas, civiles, morales, & varias ſcientias attribuam. Neceſſum enim poëtæ fuerat, geſta admiranda & perturbationes, & mores diverſos ponere. Quandoquidem bona per ſe, ſimplicia, ejuſdem ſpeciei, ac omnibus obvia ſunt. Quæ autem malis intermixta, multas habent mutationes, & omnimodas diſpoſitiones, ex quibus rerum materia conflatur. In qua deterioribus adjectis, meliorum cognitio & electio facilior fit. Et in ſumma, iſtiuſmodi argumentum, Poëtæ occaſionem movendi omnifarios ſermones, ſuppeditavit, idque

Ἐνταῦθα καιρὸς καταπαύειν τὸν λόγον, ὃν ὡςπερεὶ ςέφανον ἐκ λειμῶνος πολυανθοῦς, καὶ ποικίλου πλέξαντες, ταῖς μούσαις ἀνατίθεμεν. καὶ οὐκ ἂν φροντίσαιμεν εἴτις ἐπιτιμήσειεν, ὅτι πονηρῶν πραγμάτων ὑπόθεσιν ἐχουσῶν τῶν τοῦ ὁμήρου ποιήσεων, προσάπτομεν αὐτῷ λόγους φυσικοὺς, πολιτικοὺς, καὶ ἠθικοὺς, καὶ ἐπιςήμας ποικίλας. ἀνάγκη μὲν γὰρ ἦν τῷ ποιητῇ πράξεις παραδόξους, καὶ πάθη, καὶ ἤθη διάφορα ὑποθέσθαι. ἐπεὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ καθ' ἑαυτὰ, ἁπλᾶ ἐςὶ καὶ μονοειδῆ, καὶ ἀκατασκεύασα· τὰ δὲ τοῖς κακοῖς ἀναμεμιγμένα πολλοὺς ἔχει καὶ τρόπους, καὶ παντοίας διαθέσεις, ἐξ ὧν ἡ ὕλη τῶν πραγμάτων συνίςαται. ἐν ᾗ παρατιθεμένων τῶν χειρόνων, ἡ τῶν ἀμεινόνων γνῶσις, καὶ αἵρεσις, ῥᾴων καθίςαται. καὶ τὸ ὅλον, ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις παρέσχεν ἀφορμὰς τῷ ποιητῇ παντοδαποὺς κινῆσαι λόγους, τοὺς μὲν, ἀπ' αὐτοῦ, τοὺς

δὲ ἀπὸ τῶν εἰσαγομένων προσώπων· ὥς τε τὴν ἀπὸ τούτων ὠφέλειαν τοῖς ἐντυγχάνουσι παρασχεῖν. πῶς δὲ ὀυκ ἂν πᾶσαν ἀρετὴν ἀναθείημεν ὁμήρῳ; ὅπου καὶ ὅσα αὐτὸς μὴ ἐπετήδευσε, ταῦτα οἱ ἐπιγενόμενοι ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ κατενόησαν. καὶ χρῶνται μέν τινες πρὸς μαντείαν τοῖς ἔπεσιν αὐτοῦ, καθάπερ τοῖς χρησμοῖς τοῦ θεοῦ· ἄλλοι δὲ ἑτέρας ὑποθέσεις προθέμενοι, ἁρμόζουσιν ἐπ' αὐτὰς τὰ ἔπη μετατιθέντες καὶ συνείροντες.

partim ſub ſua, partim ſub aliena perſona, ita ut lectoribus per hæc multum commodaverit. Quo autem pacto non omnem virtutem Homero acceptam feremus? ubi & ea, in quibus ipſe non multum operæ poſuit, poſteri in ejus poëmatibus perpendunt. Dum videlicet quidam ad vaticinium ejus verſibus, tanquam oraculis divinis, utuntur; quidam verò eos tranſpoſitos, & conſutos, aliis ſibi argumentis propoſitis aſſumunt.

ΤΈΛΟΣ.

FINIS.

ἩΡΑΚΛΕΙ-

ἩΡΑΚΛΕΊΔΟΥ
ΤΟΥ͂ ΠΟΝΤΙΚΟΥ͂
ἈΛΛΗΓΟΡΊΑΙ
ὉΜΗΡΙΚΑΊ.

HERACLIDIS
PONTICI
ALLEGORIÆ
HOMERI.

NATHANAEL MAZERIUS,

Lectori Φιλέλληνι S.

DUm hic Heraclidis Pontici liber excuditur, benevole lector, petiit à me amicus quidam meus, ut Homeri locos quos Heraclides citat quampłurimos, omnes colligerem, & ad oram exteriorem libelli adnotarem: quod onus, quia ei viro quicquam denegare pudor meus non ferebat, ſatis fortaſſe temere ſuſcepi: ſuſceptum tamen, quanta potui diligentia ac fia[illegible] in ſummis temporis anguſtiis ſuſtinui. Tu, humane lector, quicquid hoc eſt, boni conſules: ne me aliquot hic, non certe dies, ſed horas conſumpſiſſe pœniteat. Quod ſi Deus Optim. Max. his juvenilibus ſtudiis meis benedicere voluerit, dabo operam ut juvenes φιλόμηροι intelligant, quanto ſtudio & diligentia (eodem illo amico meo auctore ac impulſore) in eo poëta verſatus ſim.

Vale.

HERACLIDIS

Pontici Allegoriæ ſapientiſſimæ, & ſpecialiſſimæ, in Homericas de Diis ſententias; & confutationes eorum qui eum convitiis inſectati ſunt.

[1] ἩΡΑΚΛΕΊΔΟΥ

τοῦ Ποντικοῦ ἀλληγορίαι σοφώταται, καὶ εἰδικώταται, εἰς τὰ τοῦ Ὁμήρου περὶ θεῶν εἰρημένα, καὶ ἀντιῤῥήσεις τῶν κατ' αὐτοῦ βλασφημησάντων.

Conrado Geſnero, Medico Tigurino, Interprete.

INGENTEM & gravem ob cauſam, ut quæ cœlum ipſum attineat, læſæ contemptæque Deorum majeſtatis accuſatur Homerus. Et ſanè prorſus tum ipſe impius fuit, ſi non aliud dixit, aliud ſenſit: tum ſcripta ipſius in utraque poëſi ſacrilega ſunt, & impugnante Deos vecordia rabiunt. Quamobrem ſi quis citra philoſophicam contemplationem, & allegoricum ſenſum ejus carmina accipiat, non alius

ΜΈΓΑΣ ἀπ' οὐρανοῦ καὶ χαλεπὸς ἀγὼν Ὁμήρῳ καταγγέλλεται, περὶ τῆς εἰς τὸ θεῖον ὀλιγωρίας. πάντῃ γὰρ ἠσέβησεν, εἰ μηδὲν ἠλληγόρησεν. ἱερόσυλοι δὲ μῦθοι, καὶ θεομάχου γέμοντες ἀπονοίας, δι' ἀμφοτέρων τῶν σωματίων μεμήνασιν. ὥστε εἴ τις ἄνευ φιλοσόφου θεωρίας, μηδενὸς αὐτοῖς ἐφεδρεύοντος ἀλληγορικοῦ τρόπου, νομίζοι κατὰ ποιητικὴν παράδοσιν εἰρῆσθαι,

1 Ἡρακλείτου perperam habet inſcriptio. pro Ἡρακλείδου. Geſn.

Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ.] Heraclidem Ponticum, cujus vitam ſcripſit Diogenes Laërtius, hunc eſſe, Conrado Geſnero, doctiſſimo & optimo viro, placuiſſe miror. Nam ut alia omittam, duo ſunt quæ me in contrariam ſententiam adducunt. Primum quidem eſt, quod Heraclides Ponticus, Diogenianus, τὰ Πλάτωνος ἐζήλωκε: hic autem adeo non eſt Platonicus, ut quaſi ex profeſſo adverſus Platonem hanc eſſe ſuſceptam diſputationem ſuſpicari merito aliquis poſſit: niſi quis fortaſſe ab aliquo Platonico iſta proficiſci potuiſſe putet. ἐῤῥίφθω δὲ καὶ Πλάτων ὁ κόλαξ, Ὁμήρου συκοφάντης, ἔνδοξον ἀπὸ τῆς ἰδίας πολιτείας τὸν φυγάδα προπέμπων, λευκοῖς ἐρίοις ἀνεστεμμένον, καὶ πολυτελεῖ μύρῳ τὴν κεφαλὴν διάβροχον: & hujus generis alia plurima, quæ brevitati ſtudens omitto. Altera longe firmior ratio eſt, quod auctores non paucos ab iſto laudatos reperies, qui Platonis & Ariſtotelis tempore, quorum ille Laërtianus fuit æqualis, ne nati quidem erant. Exemplo ſit Callimachus. Quis enim neſcit Callimachum multis poſt annis vixiſſe?

σθαι, σαλμωνεὺς ἂν Ὅμηρος εἴη, καὶ τάνταλος, ἀκόλαστον γλῶσσαν ἔχων, [1] αἴσχιστην νόσον. ὥστε ἔμοι γε καὶ σφόδρα συμβέβηκε θαυμάζειν, πῶς ὁ δεισιδαίμων βίος, ὁ ναοῖς καὶ τεμένεσι, καὶ ταῖς διὰ ἔτους ἐν ταῖς περὶ θεῶν προτρεπόμενος ἑορταῖς, οὕτω τὴν ὁμηρικὴν ἀσέβειαν ἐνηγκαλίσθαι φιλοστόργως, τοὺς ἐναγεῖς λόγους διὰ στόματος ᾄδων. εὐθὺς γὰρ ἐκ πρώτης ἡλικίας τὰ νήπια τῶν ἀρτιμαθῶν παίδων, διδασκαλίᾳ παρ' ἐκείνῳ τιτθεύεται, καὶ μονονοὺ ἐνεσπαργανωμένοις τοῖς ἔπεσιν αὐτοῦ, καθαπερεὶ ποτίμῳ γάλακτι, τὰς ψυχὰς ἐπάρδομεν. ἀρχομένῳ δ' ἑκάστῳ συμπαρέστηκε, καὶ κατ' ὀλίγον [2] ἀπ' ἀνδρουμένῳ. τελείοις δ' ἐνακμάζει, καὶ κόρος οὐδὲ εἷς ἄχρι γήρως, ἀλλὰ παυσάμενοι διψῶμεν αὐτοῦ [3] πάλιν· καὶ σχεδὸν ἓν πέρας Ὁμήρῳ παρ' ἀνθρώποις, ὃ καὶ τοῦ βίου.

utrique fuerit Homerus, quàm Salmoneus, & Tantalus, intemperantia linguæ, qui morbus eſt turpiſſimus, laborans. Itaque admiranda mihi res videtur, quo pacto ſuperſtitioſi homines, qui fanis, locis religioſis, feſtiſque Deorum ſolennibus ſtudioſè dediti ſunt, adeò Homericam impietatem, tantóque cum affectu amplectantur, & execrabiles ejus ſententias ore cantitent. Mox enim à teneris unguiculis ſtudiorum ſuorum rudimenta pueri à poëta hoc incipiunt, in hujus diſciplina nutricantur, & tantum non in cunis faſciatorum animi carminibus Homericis ceu lacte poſculento irrigantur. Hic & puerili ætati, & paulatim in virilem progredienti aſſiſtit: hic in adultis viget: hujus nulla ſaties obtingit in ſenectam uſque; hunc ut primum depoſuimus rurſum deſideramus. Breviter, idem propemodum inter homines Homerici deſiderii finis eſt, qui & vitæ.

Δι

ſe? Idem de Eratoſthene atque etiam de Epicuro dicat aliquis.

Heraclidarum vero numerus incertus eſt. Fuére certe & alii, plures quàm tredecim. Nam & alius fuit Syracuſanus, cujus librum περὶ θεσμῶν citat Athenæus lib. 14. Meminit & cujuſdam nobilis grammatici è Mopſo, civitate Ciliciæ, Stephanus; & nobilis pictoris, Macedonis, Plinius l. 35. c. 11. MS. codex Thomæ Gale hunc titulum habet, ſed recenti manu ſcriptum. Ἡρακλίτου ἀνασκευὴ ἢ θεραπεία μύθων τῶν παρὰ φύσιν παραδεδομένων. *Heracliti Confutatio, ſeu Medela earum fabularum, quæ præter naturam traditæ ſunt.* & deinde, Ἡρακλείτου, οὐχὶ τοῦ σκοτεινοῦ, περὶ τῶν κατὰ Ὁμήρου βλασφημησάντων ἀλληγορίαι φυσικαὶ, σοφώτατοι καὶ ἀναγκαιότατοι. *Heracliti, non illius Obſcuri, adverſus eos qui Homerum conviciis lacerarunt, Allegoriæ Naturales, cum ſapientiſſimæ tum maximè neceſſariæ.*

1 Verſus eſt Euripidis in Oreſte.

2 ab ἀνδρουμένῳ uſque ad τελείοις lacuna erat in MS. Gale.

3 Inter πάλιν & καὶ σχεδὸν iterum lacuna in eodem MS.

1 Inter

Ex hoc manifeſtum ac evidens omnibus fieri videtur, quod nulla impietatis macula aut aſpergine Homeri poëſis inſigniatur. Quinimò tum Ilias primum, tum Odyſſea deinde, ſententiam ſanctam, & ab omni crimine immunem, de pietate propria, communi conſenſu exclamant, & proteſtantur:

Non ego cœlicolis unquam pugnavero divis.
Stultitia eſt nos velle Jovem contendere contra.

Quanta verò gravitate Jupiter in cœlis ſanctè & reverenter prædicatur, *Arcano Concutiens nutu caput.* Neptunus cum ſubito motu concitatur, *Montes ſylvæque tremebant.* Eandem quoque majeſtatem Junoni attribui invenies:

In ſolio commota ſimul quaſſavit Olympum.

Sic & Minervam Achilli aſſiſtentem his verſibus introducit:

Æacides ſtupuit, mox converſúſque Minervam
Novit. fulgebant oculi ſplendore verendo.

Et de Diana, ſic canit:

Qualis per montes venatrix Jana vagatur,

Δι' ὧν σαφὲς οἶμαι, καὶ πᾶσιν [1] εὔδηλον, ὅτι οὐδεμία κηλὶς ἐναγῶν μύθων τοῖς ἔπεσιν ἐνεσπείρηται. καθαρὰν δὲ καὶ παντὸς ἁγνεύουσαν λύσιν, ἰλιὰς πρώτη, καὶ μετὰ ταύτην ὀδύσσεια, σύμφωνον ἑκατέρα, περὶ τῆς ἰδίας εὐσεβείας κέκραγε φωνήν.

[2] Οὐκ ἂν ἔγωγε θεοῖσιν ἐπουρανίοισι μαχοίμην.
[3] Νήπιοι, οἳ ζηνὶ μενεαίνομεν ἰσοφαρίζειν.

Οἷος μὲν ἐν οὐρανῷ διὰ τῶν ἐπῶν καθιέρωται ζεὺς, ἀφανεῖ νεύματι σείων. ὡς δὲ ποσειδῶνος ὁρμίσαντος αἰφνιδίως, —— [4] τρέμε δ' οὔρεα μακρὰ, καὶ ὕλη. τὰ αὐτὰ δ' ὑπὲρ ἥρας ἄν τις εἴποι.

[5] Σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν ὄλυμπον.

ὁμοίως δὲ ἀθηνᾶν παρεςάναι,

[6] Θάμβησεν δ' ἀχιλεὺς, μετὰ δ' ἐτράπετ'. αὐτίκα δ' ἔγνω, Παλλάδ' ἀθηναίην. δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν.

[7] Οἵη δ' ἄρτεμις εἶσι, κατ' οὔρεα ἰοχέαιρα,

Ἢ κα-

1 Inter εὔδηλον & οὐδεμία aliquid deeſſe MS. notabat.

2 Iliad. ζ. v. 129.

3 Iliad. ο. v. 104.

4 Iliad. ν. v. 18.

5 Iliad. θ. v. 199.

6 Geſnerus edidit θάμβησε, & deinde δεινά. quæ rectius in excuſis leguntur.

7 Οἵη δ' Ἄρτεμις εἶσι] Locus ex Od. ζ. v. 102. Cæterum in primo verſu recepti codices Homeri legunt pro οὔρεα, ὄρεος. In tertio pro ὠκείαις, ὠκείῃς. Aliquid autem hic omnino deeſſe videtur, idque ex præcedentibus colligere eſt facile. Neque enim id continua oratione dixiſſet author, cum de diverſis perſonis agat, hæcque

diverſis,

Ἢ κατὰ τηΰγετον περιμήκετον, ἢ ἐρύμανθον,
Τερπομένη κάπροισι, καὶ ὠκείαις ἐλάφοισιν.

Aut per Taygetum diſcurrens, aut Erymanthum,
Cervis delectata fugacibus, & ſimul apris.

Ἃ μὲν γὰρ ἐξ ἴσου καὶ κατὰ κοινὸν ὑπὲρ ἁπάντων ἱεροπρεπῶς τεθεολόγηται, τί δεῖ καὶ λέγειν; --- [1] μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες, [2] καὶ, --- ἄφθιτα μήδε᾽ ἔχοντες· ἢ νὴ δία, — [3] δωτῆρες ἐάων, καὶ, — [4] ῥεῖα ζώοντες.

Cæterum quæ de diis omnibus ex æquo & communiter pronunciavit, magna cum ſanctimonia & reverentia, notiora ſunt quàm ut multis dici mereantur; qualia ſunt, *Divi fœlices, æterno temporis ævo.* Et, *Conſilia incorrupta Deûm ſunt.* Et, *A quibus omne bonum prodit mortalibus ægris.* Et, *Perfacili vita degentes.*

[5] Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ᾽, οὐ πίνουσ᾽ αἴθοπα οἶνον.
Τοὔνεκ᾽ ἀναίμονές εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται.

Nam nec edunt fruges, neque potant ſuavia vina,
Idcirco exangues ſunt, æternique vocantur.

τίς οὖν ἐπὶ τούτοις ὅμηρον ἀσεβῆ λέγειν τολμᾷ;

Quis quæſo tandem propter hoſce verſus Homerum impium appellaverit?

[6] Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε κελαινεφὲς, αἰθέρι ναίων.
Ἠέλιος θ᾽, ὃς πάντ᾽ ἐφορᾷς, καὶ πάντ᾽ ἐπακούεις.
Καὶ ποταμοὶ, καὶ γαῖα, καὶ οἱ ὑπένερθε καμόντες,
Ἀνθρώποις τίνυσθον, ὅ τις κ᾽ ἐπίορκον ὀμόσσῃ.

Jupiter omnipotens, clariſſime, maxime divûm,
Inſpiſſans nubes, habitans palatia cœli,
Et tu Sol, qui cuncta vides, audiſque per orbem.
Et fluvii, & Tellus, & qui perjuria ſubtus
Omnia punitis hominum, qui falſa loquuntur,
Vos mihi vos teſtes huc advoco.

[1] Ὑμεῖς

diverſis in locis contineantur, aliam etiam lectionem ſequutus eſſe videtur doctiſſimus interpres.

κοινὸν ὑπὲρ ἁπάντων] Hujuſmodi locos Homeri ſi quis velit colligere, facilè intelliget quantum fallantur qui poëtam, ceu gigantem aliquem, nullo Deorum timore fuiſſe præditum nimis temerè confingunt.

1 Hemiſtichium hoc legitur. Od. θ. 306. μ. v. 371. & 377.

2 Iliad. ω. v. 88. & Hymno in Venerem, v. 43. ſed utroque loco excuſi, ἄφθιτα μήδεα εἰδώς. nec aliter legi iis locis poteſt. Quod de Jove ibi, Heraclitus de omnibus Diis intelligendum eſſe monere voluit.

3 Od. θ. v. 324.

4 Od. δ. v. 805. & ε. 122. & alibi ſæpe.

5 Il. ε. v. 342.

6 Hos verſ. infra citat author ubi diſertè,

Ut pium Homeri animum *conteſtemini: qui ut ipſe divinus eſt*, ſic eximiis affectibus divi[illegible] velut ædi[illegible]s quidam Deorum. Quod ſi autem imperiti aliqui Homericam allegoriam ignorant, neque in penetralia ſapientiæ illius deſcenderunt, ſed veritatis judicium non examinatum abjiciunt: & philoſophicè dicta non aſſequentes, ad externum ſolummodo fabulæ figmentum reſpiciunt, iſti valeant. Nos verò qui penitiori doctrina imbuti ſumus, & velut in ſacratiora fanorum loca admiſſi, purificatique, venerandam poëtarum carminibus tectam veritatem indagemus.

[1] Ὑμεῖς μάρτυρες ἐςὲ τῆς ὁμήρου θεοσεβοῦς προαιρέσεως, ὅτι πάθεσιν ἐξαιρέτοις, ἐπὰν νεωκορῇ τὰ δαιμόνιαν, ἐπεί κ᾽ αὐτός ἐςι θεῖος. εἰ δ᾽ ἀμαθῶς τινες ἄνθρωποι τὴν ὁμηρικὴν ἀλληγορίαν ἀγνοοῦσιν, οὐδ᾽ εἰς τὰ μυχία τῆς ἐκείνου σοφίας καταβεβήκασιν, ἀλλ᾽ ἀβασάνιςος αὐτοῖς ἡ τῆς ἀληθείας κρίσις ἔρριπται, καὶ τὸ φιλοσόφως ῥηθὲν οὐκ εἰδότες, ὃ μυθικῶς δοκοῦ πλάσαι προσαρμόζουσιν, οὗτοι μὲν ἐῤῥέτωσαν. ἡμεῖς δ᾽ οἱ τῶν ἀβεβήλων ἐντὸς περιῤῥαντηρίων ἡγνίσμεθα, σεμνὴν ὑπὸ νόμῳ τῶν ποιημάτων τὴν ἀλήθειαν ἰχνεύωμεν.

Valeat & adulator Plato, calumniator Homeri, quem à Republica ſua remittit, inclytum exulem, lanis redimitum albis, & caput unguento imbutum precioſiſſimo. Sed nec Epicurum moramur, voluptatis inhoneſtæ in ſuis tanquam hortis cultorem, qui ſimul poëticen univerſam, ceu pernicioſum fabularum illectamentum rejicit. Iſtis ego non temere Homericum hunc rurſum magno cum ſuſpirio objecerim:

Ἐῤῥίφθω δὲ καὶ πλάτων ὁ κόλαξ, ὁμήρου συκοφάντης, ἔνδοξον ἀπὸ τῆς ἰδίας πολιτείας τὸν φυγάδα προπέμπων, λευκοῖς ἐρίοις ἀνεςεμμένον, καὶ πολυτελεῖ μύρῳ τὴν κεφαλὴν διάβροχον. οὐδ᾽ ἐπικούρου φροντὶς ἡμῖν, [2] ὅς τις ἀσέμνου περὶ τοὺς ἰδίους κήπους ἡδονῆς γεωργός ἐςιν, ἅπασαν ὁμοῦ ποιητικὴν ὥσπερ ὀλέθριον μύθων δέλεαρ ἀφοσιούμενος. πρὸς οὓς μέγα δή τι ςενάξας, εἴποιμ᾽ ἂν εὐλόγως,

[1] Ὦ πό-

diſertè ait eſſe ex tertia Rapſodia v. 276. quo loco vide diverſam lectionem primi. In tertio hîc legitur καμόντες, cum diſtinctione, alii καμόντας legunt ſine diſtinctione, conjungentes cum ἀνθρώπους. In quarto hic πίνυθον, alii πίνυθον.

1 Eleganter de Homero agens, Homerica verba uſurpat, alluſione facta ad verſum ex Iliad. γ. 280.

Ὑμεῖς μάρτυροί ἐςε, φυλάσσετε δ᾽ ὅρκια πιςά.

2 In MS. Angl. ὅς τῆς ἀσέμνου.

1. Od.

[1] Ὢ πόποι, οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται.

καὶ τὸ πικρότατον, ἀρχὴν ἑκάτεροι τῶν παρ᾽ ἑαυτοῖς δογμάτων ἔχοντες ὅμηρον, ἀφ᾽ οὗ τὰ πλεῖστα τῆς ἐπιστήμης ὠφέληνται, περὶ τοῦτον ἀχαρίστως εἰσὶν ἀσεβεῖς. ἀλλ᾽ ὑπὲρ μὲν ἐπικούρου καὶ πλάτωνος, αὖθις ἐξέσται λέγειν.

Νυνὶ δ᾽ ἀναγκαῖον ἴσως μικρὰ καὶ σύντομα περὶ τῆς ἀλληγορίας τεχνολογῆσαι. σχεδὸν γὰρ αὐτὸ τοὔνομα, καὶ λίαν ἐτύμως εἰρημένον, ἐλέγχει τὴν δύναμιν αὐτῆς. ὁ γὰρ ἄλλα μὲν ἀγορεύων τρόπος, ἕτερα δὲ ὧν λέγει σημαίνων, ἐπωνύμως ἀλληγορία καλεῖται· καθάπερ ἀρχίλοχος μὲν ἐν τοῖς θρᾳκικοῖς ἀπειλημμένος δεινοῖς, τὸν πόλεμον εἰκάζει θαλαττίῳ κλύδωνι, λέγων ὧδέ πως. [2] Γλαῦκε ὅρα, βαθὺς γὰρ ἤδη κύμασι ταράσσεται πόντος, ἀμφὶ δ᾽ ἄκρα γυρεὸν ὄρπον ἵσταται νέφος, σῆμα χειμῶνος· κιχάνει δ᾽ ἐξ ἀελπτίης φόβος. ἐν ἱκανοῖς δὲ καὶ τὸν μιτυληναῖον μελοποιὸν εὑρήσομεν ἀλληγοροῦντα. τὰς γὰρ τυραννικὰς ἐξουσίας χειμερίῳ προσεικάζει καταστήματι θαλάσσης, ἀσυνέτην καὶ τῶν ἀνέμων στάσιν.

Ah quantum Divos homines
cauſantur iniquè,

Illud vero graviſſimum eſt, quod cum ſ[illegible]orum uterque placitorum fontem habeat Homerum, à quo plurimum intellectu profecerunt, ingratitudinem in eum non ſine impietate exerceant. Sed de Epicuró & Platone aliàs.

Nunc fortè neceſſarium fuerit paucis & brevibus de allegoria diſſerere, cujus vim vel ipſum vocabulum Græcè ſcientibus arguit: perquàm enim aptè ad ſignificationem ſuam impoſitum eſt. Sonat autem apud Græcos allegoria non aliud, quàm ſi diverſiloquium Latinè diceres. Nam locutio, quæ ἄλλο ἀγορεύει, id eſt aliud loquitur; nempe verbis, aliud ſenſu ſignificat, inde ſumpta & aptè compoſita dictione ἀλληγορία nominatur. Quemadmodum Archilochus in Thraciæ malis periclitatus, æſtui marino bellum confert, hiſce verbis:

Aſpice Glauce, ut cæruleum mare
Fluctibus æſtuat undoſis:
Et nubes curva arboribus
Summis imminet, atque notat
Tempeſtatem: ſubitúſque metus
Ex improviſo ingruit.

Mitylenæum quoque poëtam Lyricum multis in locis uſum allegoriis conſtat. Similiter enim ut ille, tempeſtuoſo mari tyrannicum ſtatum comparat:

[1] Τὸ

1 Od. α. v. 32.

2 Ex his verſibus & aliis qui à Theone Sophiſta, Plutarcho, & Laërtio adducuntur, ad hunc Glaucum opus aliquod ſcripſiſſe Archilochum poſſumus colligere. Quidam autem pro

En aſperum ventorum,
Mariſque ſtatum conciti.
Fluctus feruntur hinc & hinc.
No[illegible]dio vehit,
Graviſque tempeſtas premit.
Jam corruit in ſentinam,
Cui malus alligatur
Lignum, laceráque vela ſunt,
Et anchoræ laxatæ.

Quis non ſtatim his verbis ſignificari conjiceret periculum in mari navigantium, cum omnia apparentis circa mare tempeſtatis imaginationem repreſentent? Verum res non ita habet, ſed Myrſilus eſt qui denotatur, & ſtatus tyrannicus contra Mitylenæos excitatus. Quin & alibi eadem de Myrſilo innuens, ſimiliter ferè ſcribit,

Hic fluctus velut æſtuans,
Rempublicam priſtinam
Funditus obruit omnem.
Et nobis haurienda
Eſt ſentina malorum,
Quæ plurima intrat navim.

Sic inſulanus ille poëta ad ſatietatem uſque in allegoriis à mari ſumptis verſatur, & plurima malorum, quæ à tyrannis inferuntur, pelagiis tempeſtatibus confert. Item Teius Anacreon petulantem & ſuperbum, meretriciumque mulieri cuipiam animum expro-

[1] Τὸ μὲν γὰρ ἔνθεν κῦμα κυλίνδεται,
τὸ δ' ἔνθεν· ἄμμες δ' ἂν τὸ μέσον ναΐ
Φορήμεθα σὺν μελαίνᾳ,
Χειμῶνι μοχθεῦντες μεγάλῳ. καλὰν
Παρὰ μὲν γὰρ ἄντλος ἱςοπέδαν ἔχει,
Λαῖφος δὲ πᾶν ζάδηλον ἤδη,
Καὶ λακίδες μεγάλαι κατ' αὐτό.
Χολαῖσι δ' ἄγκυραι.

τίς ὀυκ ἂν εὐθὺς ἐκ τῆς προτρεχούσης περὶ τὸν πόντον εἰκασίας, ἀνδρῶν πλωϊζομένων θαλάττιον εἶναι νομίσειε φόβον; ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχει. μύρσιλος γὰρ ὁ δηλούμενός ἐςι, καὶ τυραννικὴ κατὰ μιτυληναίων ἐγειρομένη σύςασις. ὁμοίως δὲ τὰ ὑπὸ τούτου αἰνιττόμενος ἑτέρωθί που λέγει.

Τὸ δὲ εὖ γε κῦμα τῷ προτέρῳ νεομωςίχει,
Παρέξει δ' ἄμμι πόνων πολλὴν ἄντλην.

ἐπεὶ καὶ ναὸς ἐμβαίνει κατακόρως ἐν ταῖς ἀλληγορίαις ὁ νησιώτης θαλασσεύει, καὶ τὰ πλεῖςα τῶν διὰ τοὺς τυράννους ἐπεχόντων κακῶν, πελαγείοις χειμῶσιν εἰκάζει. καὶ μὴν ὁ τήϊος ἀνακρέων ἑταιρικὸν φρόνημα, καὶ σοβα-

pro ὄρπον legunt ὀρθὸν. Vide Canteri junioris Lectiones.

1 Τὸ μὲν γὰρ ἔνθεν] Vide ſi cupias hos Alcæi Mitylenæi verſus diſtinctos in editione Pindari & cæterorum Lyricorum poëtarum doctiſſimi viri Fulvii Urſini. Legitur autem alibi πὰρ pro παρὰ, ἄδηλον pro ζάδηλον & χαλᾶσι pro χολαῖσι.

ϛοβαρᾶς γυναικὸς ὑπερηφανίαν ἐνειδίζων, τὸν ἐν αὐτῇ σκιρτῶντα νοῦν ὡς ἵππον ἠλληγόρησεν, οὕτω λέγων.

[1] Πῶλε Θρηϊκίη, τί δή με
Λοξὸν ὄμμασι βλέπουσα
Νηλεῶς φεύγεις, δοκέεις δὲ
Μ' οὐδὲν εἰδέναι σοφόν.
Ἴσθι τοι, καλῶς μὲν ἄν τοι
Τὸν χαλινὸν ἐμβάλοιμι,
Ἡνίας δ' ἔχων, ϛρέφοιμι
Ἀμφὶ τέρματα δρόμου.
Νῦν δὲ λειμῶνάς τε βόσκεαι,
Κοῦφά τε σκιρτῶσα παίζεις.
Δεξιὸν γὰρ ἱπποπείρην
Οὐκ ἔσχεις ἐπεμβάτην.

brans, utpote laſciviter exultantem, allegoricè per equi pullum deſignavit, hiſce carminibus:

Quid Threicie me pulle
Limis ocellis inſpicis,
Et aufugis crudeliter?
Mentis videre mihi inops.
O quàm tibi egregiè
Frena injicere velim,
Manúque regens habenas
Per limites agere hippodromii
Tu prata nunc depaſceris,
Ludénſque ſaltas leniter.
Non obtigit enim tibi
Eques moderandi doctus.

Καὶ καθόλου μακρὸς ἂν εἴην ἐπεξιὼν ἕκαϛα τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεῦσιν ἠλληγορημένων. ἀπόχρη δ' ὀλίγαις εἰκόσι τὴν ὅλην τοῦ πράγματος τεκμηριώσασθαι φύσιν. Ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς Ὅμηρος ἀμφιβόλοις, ἔσθ' ὅτε καὶ ζητουμέναις ἔτι ταῖς ἀλληγορίαις εὑρίσκεται χρώμενος, ἐν ἀρχῇ τὸν τρόπον ἡμῖν τῆς ἑρμηνείας παραδέδωκε τοῦτον, ἐν οἷς κακὰ διεξιὼν φησὶν,

[2] Ὡς ὅτε πλείϛην μὲν καλάμην χθονὶ χαλκὸς ἔχευεν,
Ἀμητὸς δ' ὀλίγιϛος ἐπὴν κλίνησι τάλαντα
Ζεύς. —

In ſumma, nimis prolixus fuero, ſi ſingula quæ tum apud poëtas, tum reliquos autores allegoriis involuta reperiuntur, hîc percurrere velim. Satis eſt autem ex paucis exemplis univerſam rei naturam æſtimare. Quin etiam Homerus aliquando ambiguis obſcuriſque allegoriis utens, ab initio ſtatim interpretandi modum adjicere ſolet, ut quando Ulyſſes belli pugnæque calamitates exponens inquit,

ὀδυσσεὺς τὰ πολέμου καὶ μάχης

Ut cum permultos culmos ſecat æris acumen,
Et pauca eſt meſſis, quando Deus ipſe bilances
Inclinat. --

Τὸ

1 Hi Anacreontis verſus diſtincti leguntur in editionibus ejus poëtæ vulgatis. At ibi legitur pro μ' οὐδὲν, μηδὲν. & pro ἔσχεις —— ἔχεις.

2 Iliad. τ. v. 222. Verum pro Ὡς ὅτε in noſtris exemplaribus legitur ἧϛε.

Quod in hiſce verſibus dicitur, agricultura eſt: quod innuitur autem, pugna. Veruntamen per contrarias ſibi res, quod innuit poëta, ſignificatur.

Cum igitur allegoriæ modus & omnibus cæteris ſcriptoribus in uſu ſit, & Homero etiam non ignotus, quid eſt quod illa quæ de Diis improbè confiċta videntur, non ſimili excuſatione mitigemus? Porrò ſervandum mihi ordinem inſtituo juxta ipſius Homeri libros, ut in ſingulis Rhapſodiis divinas allegorias ſubtiliter explanem. Statim igitur nefaria & calumnioſa invidia in primam Rhapſodiam invehitur, & plurimum ſuper Apollinis ira verborum inſumit, quod ſagittæ ſine cauſa emiſſæ, Græcos nihil tale meritos trucidaverint: & iccirco iniquam eſſe iracundiam numinis, quoniam Agamemnon injuriarum adverſus Chryſen autor, non præ cæteris pœnam dederit, cum puniri deberet, ſi ipſe deliquiſſet. Nunc autem illos, qui acclamaverint,

Quin reverere ſenem, quin ſplendida munera ſume,

propter iniquitatem Agamemnonis non perſuaſi, interiit. Cæterum ego diligenter intui-

Τὸ μὲν γὰρ λεγόμενόν ἐςι γεωργία· τὸ δὲ νοούμενον μάχη. πλὴν ὅμως δι' ἐναντίων ἀλλήλοις πραγμάτων τὸ δηλούμενον ἐπείπομεν.

[1] Πότ' οὖν συνήθης μὲν ἅπασι τοῖς ἄλλοις ὁ τῆς ἀλληγορίας τρόπος, ἠγνόηται δὲ οὐδὲ παρ' ὁμήρῳ, τί παθόντες, ὅσα φαύλως ἔχειν δοκεῖ [2] ἐπὶ θεῶν, οὐ διὰ τοιαύτης ἀπολογίας θεραπεύσομεν. τάξις δέ μοι γενήσεται τῶν λόγων ἡ τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν τάξις, ἐν ἑκάςῃ ῥαψῳδίᾳ διὰ λεπτῆς ἐπιςήμης ἐπιδεικνύντι τὰ περὶ θεῶν ἠλληγορημένα. ὁ τοίνυν μιαρὸς ἀεὶ καὶ βάσκανος φθόνος, οὐδὲ τῆς πρώτης ἐν ἀρχῇ πέφεισαι· πολὺς δ' αὐτῷ θρυλλεῖται περὶ τῆς ἀπόλλωνος ὀργῆς λόγος, ὅτι τοὺς οὐδὲν αἰτίους ἕλληνας, οἱ μάτην ἀφεθέντες ὀϊςοὶ παρανάλωσαν. καὶ οὕτως ἄδικός ἐςιν ἡ τούτου μῆνις, ὡς θ' ὁ μὲν ὑβρίσας χρύσην ἀγαμέμνων, οὐδὲν ἐξαίρετον ἔπαθεν, ὀφείλων εἴπερ ἠδίκει κολασθῆναι· [3] οἱ δ' ἐπιβοήσαντες,

Αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα,

τῆς ἀγνωμοσύνης τοῦ μὴ πεπεισμένου γεγόνασι παρανάλωμα. πλὴν ἔγωγε τὴν ὑπολελημμένην

1 MS. Angl. ὁπότ' ἦν.
2 MS. Anglic. περὶ θεῶν.
3 Alludit ad hunc verſum Iliad. α. v. 22.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοί.

1 ἐπιπ-

νην ἐν τοῖς ἔπεσιν ἀλήθειαν ἀκριβῶς διαθρήσας, οὐκ ἀπόλλωνος ὀργὴν οἶμαι ταύτην, λοιμικῆς δὲ νόσου κακὸν, οὐ θεόπεμπτον, ἀλλ' αὐτόματον φθορὰν συςάντος τότε, καὶ πολλαχῆ, ὥςτε καὶ μέχρι τῶν δεῦρο χρόνων ἐκνέμεσθαι τὸν ἀνθρώπινον βίον. ὅτι μὲν τοίνυν ὁ αὐτὸς ἀπόλλων ἡλίῳ, καὶ θεὸς εἷς δυσὶν ὀνόμασι κοσμεῖται, σαφὲς ἡμῖν ἔκ τε τῶν μυςικῶν λόγων, οὓς αἱ ἀπόῤῥητοι τελεταὶ θεολογοῦσι. καὶ τὸ δημῶδες ἄνω καὶ κάτω θρυλλούμενον, ἥλιος ἀπόλλων, ὁ δέ γε ἀπόλλων ἥλιος.

Ηκρίβωται δ' ἡ περὶ τούτων ἀπόδειξις καὶ ἀπολλοδώρῳ, περὶ πᾶσαν ἱςορίαν ἀνδρὶ δεινῷ. τοῦτ' ἔγωγε τὴν [1] ἐπὶ πλέον ἐπεργασίαν, καὶ ἀκαίρου λόγου περιττὸν ὑπερθήσομαι μῆκος, ἐκεῖνο δ' ὃ ἐκ τῆς ἡμετέρας εἰκασίας ἀναγκαῖον εἰπεῖν οὐ παρήσω, δεικνὺς ὅτι καὶ καθ' ὅμηρον αὐτός ἐςιν ἀπόλλων καὶ ἥλιος. τοῦτο δ' εἰ λεπτῶς ἐθέλει σκοπεῖν τις, ἐξ ἁπάντων εὑρήσει τῶν ἐπιθέτων γνώριμον. [2] ἀμέλει φοῖβον αὐτὸν εἴωθε συνεχῶς ὀνομάζειν, οὐ μὰ δία [3] οὐκ ἀπὸ φοίβης, ἣν λητοῦς φασιν εἶναι μητέρα. [4] σύνηθες

γὰρ

tus veritatem in carminibus latentem, non Apollinis hanc iram eſſe puto, ſed peſtilentiæ morbi calamitatem, quæ ut plerunque, ita tum quoque non divinitus, ſed ſponte illapſa perniciem attulerit. Nam & hodie vitam humanam depaſcitur. Quod autem Apollo nihil à ſole differat, & idem numen duabus nomenclaturis ornetur, cum ex ſecretis ſermonibus conſtat, quos abditæ in divinis myſteriis ceremoniæ uſurpant: tum ex vulgari dicto, quod ita paſſim reciprocè decantatur. Sol Apollo, & rurſus, Apollo Sol.

Scripſit verò etiam Apollodorus demonſtrationem harum rerum accuratiſſimè, vir in quovis ſtudiorum genere graviſſimus. quocirca ego prolixius hîc immorari, ac intempeſtivus eſſe ſuperſedebo. Noſtrum verò judicium, utpote dictu neceſſarium, non tacebo, oſtendendi gratia etiam Homeri ſeculo eundem Apollinem & Solem habitum eſſe. quod ſi quis particulatim conſiderare voluerit, ex omnibus attributis huic Deo epithetis rem ita ſe habere liquidò cognoſcet. Nam ſubinde ipſum appellat Phœbum, non per Jovem à Phœbe, quam Latonæ matrem

1 ἐπιπλέον ἐξεργασίαν. MS. Angl.

2 Ut Ili. α. v. 43. 64. 72. 182. 456. & alibi paſſim.

3 Rectè, neque enim veriſimile eſt eum à neſcio qua Phœbe, cujus nuſquam, ni fallor, meminit, Apollinem denominaſſe.

4 Canon diligenter notandus, qui apud Homerum ubique, ni longè fallor, verus reperietur.

1 Stu-

faciunt. Solet enim Homerus epithetis uti patronymicis, ex materno autem genere ducta planè nuſquam apud ipſum reperias. Phœbum itaque vocat, id eſt radiis ſplendidum: quod cum Soli duntaxat proprium ſit, etiam Apollini communiter tribuit. Sed neque Hecaergi cognomen veriſimile eſt ſumptum fuiſſe ab Hecaerga muliere quapiam, quæ primitias ex Hyperboreis Delum attulerit: ſed verè Hecaergus eſt, ὁ τὰ ἑκάθεν ἐργαζόμενος, id eſt, qui vim ſuam exercet in res longè diſſitas. Hic autem Sol eſt longè diſtans ab orbe noſtro, anni temporum ſupra terram opifex, tempeſtivè ſupra tellurem radians, & hiemi æſtatem æquali lance opponens: navigandi, arandi, ſerendi, metendique, ac omnium in agricultura operum tempora hominibus circumſcribens. Prætereà Λυκηγενέτην eum nominavit, non tanquam in Lycia genitum, hæc enim fabula recentior eſt, & Homero ignota; verum opinor, ut auroram ἠριγένειαν vocat, quod ἦρ, id eſt, diluculum generet: ita λυκηγενῆ, Solem cognomine dixit, quoniam λυκαυγοῦς, id eſt, crepuſculi matutini autor exi-

γὰρ ὁμήρῳ, τοῖς πατρόθεν ἐπιθέτοις χρῆσθαι· τὰ δ' ἐκ μητέρων, οὐκ ἂν εὕροι τις ὅλως παρ' αὐτῷ. [1] φοῖβον οὖν ἀπὸ τῶν ἀκτίνων λαμπρὸν αὐτὸν ὀνομάζει, τὸ μόνον ἡλίῳ προσὸν ἐξ ἴσου κοινώσας ἀπόλλωνι. [2] καὶ μὴν οὐδ' ἑκάεργον εἰκός ἐστιν ἑκαέργης ὁμώνυμον εἶναι, τῆς ἐξ ὑπερβορέων ἀπαρχὰς ἐπὶ δῆλον ἐνεγκούσης, ἀλλ' ἔστιν ἐτύμως ἑκάεργος, ὁ τὰ ἕκαθεν ἐργαζόμενος, τουτέστιν ὁ ἥλιος, ὁ πόῤῥωθεν ἀφεστὼς τῆς ἡμετέρας γῆς, ὡρῶν ἐπιγείων γεωργὸς, εὐκαίρως ἐφίσταται, τῇ γῇ χειμῶσιν ἀντιμετρῶν, καὶ πλωτοῦ ἀροτοῦ τε, καὶ σπορᾶς, ἀμητοῦ τε καὶ τῶν κατὰ γεωργίαν ἔργων αἴτιος ἀνθρώποις γενόμενος. [3] λυκηγενέτην δὲ προσηγόρευσεν αὐτὸν, οὐχ' ὡς ἐν λυκίᾳ γεγενημένον. ἔξω γὰρ οὖν τῆς ὁμηρικῆς ἀναγνώσεως οὗτος νεώτερος μῦθος. ἀλλ' ὥσπερ οἶμαι, [4] τὴν ἡμέραν ἠριγένειαν ὀνομάζει, τὴν τὸ ἦρ γεννῶσαν, ὅπερ ἐστὶν ὄρθρον· οὕτω λυκηγενῆ προσηγόρευσε τὸν ἥλιον, ἐπειδὴ τοῦ κατὰ τὴν ὄρθριον ὥραν λυκαυγοῦς αὐτός ἐστιν αἴτιος. ἢ

ὅτι

1 Studioſus lector conferat ple[illegible]que omnia quæ in iſto libello ab Heraclide Pontico dicuntur cum iis quæ apud Plutarchum in libello de Homero (ſi Plutarchus ejus libelli author eſt) leguntur. ibi etiam repeſſes quod hoc loco de voce φοῖβος dicitur.

2 Sic vocatur ſæpiſſime Apollo apud Homerum, & cum adjectione & ſine adjectione ut Ili. α. v. 147.

Ὄφρ' ἡμῖν ἑκάεργον ἱλάσσεαι.

3 Apud poëtas Græcos Apollo modò Λυκηγενής, modo λυκηγενέτης appellatur, ſed diverſa ratione ut docent Grammatici.

4 Ἡμέρα hic ἀντὶ τῆς ἠῶς, poni videtur. eſt enim id auroræ frequentiſſimum apud Homerum epitheton.

ὅτι τὸν λυκάβαντα γεννᾷ, τουτέςι τὸν ἐνιαυτόν. ὅρος γὰρ ἐτησίου χρόνου, διαδραμὼν ἥλιος ἐν μέρει τὰ δώδεκα ζώδια. καὶ μὴν χρυσάορον αὐτὸν ὠνόμασεν, οὐχ ὡς ὑπεζωσμένον χρυσοῦν ξίφος. ἀνοίκειον γὰρ ἀπόλλωνι τὸ ὅπλον· [1] οὐ τοξότης γὰρ ὁ θεός· ἀλλ᾽ ἐπειδήπερ ἐξ ἀνατολῶν χρυσῷ μάλιςα τὸ φέγγος ὁραθὲν ἔοικεν, εὑρέθη πρέπον ἐπίθετον τῷ ἡλίῳ, διὰ τὰς ἀκτῖνας, ὁ χρυσάορ. [2] ὅθεν οἶμαι κἀν τῇ θεομαχίᾳ ποσειδάων ἵςαται διαμιλλώμενος. αἰεὶ γὰρ ἄπιςος ἔχθρα πυρὶ καὶ ὕδατι, τῶν δύο ςοιχείων ἐναντίαν πρὸς ἄλληλα φύσιν ἀποκεκληρωμένων. διὰ τοῦθ᾽ ὁ ποσειδῶν ὑγρά τις ὢν ὕλη, καὶ [3] παρὰ τὴν πόσιν οὕτως ὠνομασμένος, ἐξ ἀντιπάλου μάχεται ταῖς διαπύροις ἀκτῖσι τοῦ ἡλίου. πρὸς γὰρ ἀπόλλωνα ποιὰν ἔχει πρόφασιν ἐξαίρετον ἀπεχθείας.

Ταῦτα τοίνυν εἰρήσεται, ἀνθ᾽ ὅτου ποτὲ τὸν [4] ἐπεφηνάμην ἥλιον ἀπόλλωνι. καὶ τί πειρώμενος κατασκευάζειν, αἱ λοιμικαὶ νόσοι τὴν μεγίςην ἔχουσι τῆς φθορᾶς πρόφασιν πρὸς τὸν ἥλιον. ὅταν μὲν γὰρ ἡ θέρειος αὐγὴ, μαλακὴ καὶ πραεῖα, δι᾽ εὐκράτου τῆς ἀλέας

ſtat: vel quia gignat annum, Græcis λυκάβαντα dictum. quippe terminus anni eſt Solis curſus, ſigna Zodiaci duodena ſigillatim emenſus. Quin etiam Χρυσάορον ipſum nominavit, non velut enſe aureo ſuccinctum: non enim convenit enſis Apollini cum jaculator ſit: ſed quoniam orientis Solis jubar maximè repræſentat aurum aſpectu, conveniens hujuſmodi epitheton Deo aſſignatum eſt, ut propter radios χρυσάωρ dicatur. Propterea nimirum in Deorum pugna quoque Neptunus adverſatur Apollini, perpetua enim eſt inimicitia, nec ullo fœdere concilianda, inter ignem & aquam. Neptunus igitur, qui materies quædam eſt humida, & apud Græcos Ποσειδῶν appellatus, παρὰ τὴν πόσιν, id eſt, ab humore ſeu potu, igneos ſolis radios impugnat: ceu qui adverſus Apollinem præcipuam habeat contentionis cauſam.

Hæc quidem dicta ſufficiant ad demonſtrandum, Solem eundem eſſe cum Apolline. Quorſum autem hæc mihi ſpectant? Ut oſtendam, peſtilentibus morbis præcipuam corruptionis eſſe cauſſam in Sole ſitam. Cum enim æſtiva lux mollis ac blanda tem-

1 Legendum puto hunc locum per interrogationem. nam negatio certè, ut recte cenſet Geſnerus, ferri non poteſt. Negativa particula mihi expungenda videtur. Geſn.

2 Locus eſt Il. υ. verſ. 67.

3 Ita Geſnerus ſcribendum monuit pro περὶ quod in MS. ſuo invenerat. Angl. etiam, ὑγρά τις ὕλη καὶ περὶ τὴν πόσιν.

4 Legendum, τὸν αὐτὸν ἀπεφ.

1 Odyſſ.

perato calore leniter fovetur, ſalubris aura hominibus aſpirat: ſi verò ſqualore, nimioque ardore æſtuet, morbidos ex terra vapores trahit. Ægra autem corpora & ob inſolitam mutationem aëris languentia, peſtilibus morbis conſumuntur. Nam acutarum & vehementium affectionum autorem Homerus Apollinem evidenter facit, repentinas ei mortes aſcribens. inquit enim:

Telis namque ſuis Phœbus, cui lætifer arcus
Argenti ſplendore nitet, paritérque Diana
Occidére.

Quandoquidem igitur unum ac eundem cum Sole ſtatuit Apollinem, à Sole autem hujuſcemodi affectus procedunt, naturali cauſa Apollinem peſti præfecit. Cæterum quod tempus fuerit æſtivum quando Græci peſte laboraverunt, deinceps convincam, ita ut appareat, non Apollinis iram, ſed aërem ſponte corruptum in culpa extitiſſe. Primum igitur dierum longitudo, tum temporis prolixiſſima, æſtatis vigorem indicat,

Cum longæ perſtant luces.

Una enim dies tantum ab Agamemnonis in pugna ſtrenui-

ἀλέας ἡσυχῇ διαθάλπεται, σωτήριον ἀνθρώποις ἐπιμειδιᾷ φέγγος· αὐχμηρὰ δὲ καὶ διάπυρος ἐκκαεῖσα, νοσεροὺς ἀπὸ γῆς ἀτμοὺς ἐφέλκεται, κάμνοντα δὲ τὰ σώματα καὶ διὰ τὴν ἀήθη τοῦ περιέχοντος τροπὴν νοσοῦντα, λοιμικοῖς πάθεσιν ἀναλοῦται. τῶν δ' ὀξέων συμφορῶν αἴτιον ὅμηρος ὑπεστήσατο τὸν ἀπόλλωνα, διαρρήδην τοῖς αἰφνιδίοις θανάτοις ἐπιγράφων τὸν θεόν. φησὶ γὰρ,

[1] Ἐλθὼν ἀργυρότοξος ἀπόλλων ἀρτέμιδι ξὺν,
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.

Ἐπειδήπερ οὖν [2] ἕνα μὲν καὶ τὸν αὐτὸν ὑφέσαται τῷ ἀπόλλωνι τὸν ἥλιον, ἐκ δὲ τοῦ ἡλίου τὰ τοιαῦτα τῶν παθημάτων συνίσαται, φυσικῶς ἐπέστησε τῷ λοιμῷ τὸν ἀπόλλωνα. καὶ ὅτι καθ' ὃν καιρὸν συνέβαινε τοὺς ἕλληνας ἐν τῷ λοιμῷ νοσεῖν, θέρειος ἦν ὁ καιρὸς, ἤδη πειράσομαι διδάσκειν. ὥστε οὐκ ὀργὴν ἀπόλλωνος, ἀλλ' αὐτόματον φθορὰν ἀέρος εἶναι τὸ συμβεβηκός· αὐτίκα τῶν ἡμερῶν τὸ μῆκος εἰς πλείστην ἀμετρίαν ἐκτεινόμενον, ἐλέγχει τὴν ἀκμὴν τοῦ θέρους.

[3] Ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται.

μία γὰρ ἀπὸ τῆς ἀγαμέμνονος ἀριστείας ἐπὶ τὴν ἀχιλλέως ἄνοπλον

1 Odyſſ. ο. v. 409.
2 Ita MS. Angl.
3 Odyſſ. σ. v. 366. & Odyſſ. χ. v. 301.

πλον ἔξοδον ἡμέρα παρατείνεται, καὶ τὸ μεῖζον οὐδ' ὁλόκληρος.

[1] Ἠέλιον δ' ἀκάμαντα βοῶπις πότνια ἥρη
Πέμψεν ἐπ' ὠκεανοῖο ῥοὰς ἀέκοντα νέεσθαι.

χρεωκοπήσασα τῶν ὑπολειπομένων ὡρῶν οὐκ ὀλίγον οἶμαι μέρος.

Αἱ δὲ μεταξὺ πράξεις [2] εἰς ὀκτὼ ῥαψῳδίας μερίζονται. [3] καὶ πρώτη μὲν ἡ ἐπὶ δυάδι μάχη, πολλὰς ἀνδραγαθίας ἑκατέρων ἐμπεριέχουσα. μετ' αὐτὴν δὲ, [4] ἡ παρὰ τοῖς ἑλληνικοῖς τείχεσι. [5] καὶ τρίτην προστίθημι, τὴν ἐπὶ ναυσὶ μάχην, ταῖς ἄχρι τῆς ἀναιρέσεως τοῦ πατρόκλου, καὶ τῆς δι' ἐκεῖνον ἀχιλλέως ἐξόδου. πλὴν ὅμως τὸν ἀριθμὸν οὕτω πολὺν ὄντα τῶν ἔργων, οὐκ ἄπιστος ἡ θέρειος ὥρα πεποίηκεν, αἵ τε νύκτες ἥκιστα χειμέριοι. [6] πῶς γὰρ ἂν κρύους ἐτόλμησεν ἕκτωρ ταῖς ἀχαϊκαῖς ἐπινυκτερεῦσαι ναυσίν. [7] Οὐδ' ἂν αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπὴ, διὰ τοῦ βαρβαρικοῦ στρατεύματος ἐπανηγυρίζετο. στι-

tate uſque ad inermem Achillis exitum protenditur, & ea (quod majus eſt) non integra.

Namque indefeſſum Solem Saturnia Juno
Miſit ad Oceanum, quamvis invitus ut iret.

Amputata nimirum reliqui temporis horarum non exigua parte.

Quæ autem interea geſta fuere, per octo Rhapſodias diviſa leguntur. Primum pugna juxta Ili regis monumentum, multa utrinque fortia facinora complectens: deinde illa quæ ad muros Græcorum acta eſt: quibus tertiam addo ad naves pugnatam, unà cum cæteris uſque ad Patrocli cædem, & Achillis exitum Patrocli occiſi cauſa. Verum etſi tantus ſit rerum interim geſtarum numerus, propter æſtivi tamen diei longitudinem credi meretur, & quia noctes haudquaquam hiemales fuerunt. Quomodo enim auſus fuiſſet Hector ſub cœlo frigido ad Græcorum naves pernoctare? Sed neque tibiarum & fiſtularum ſoni in exercitu barbarorum celebrati fuiſſent. Nam lectus egelidus,

βὰς

1 Iliad. σ. v. 239. Hic male legebatur γδ pro δ'.

2 Nimirum à principio Iliad. λ. uſque ad Iliad. τ.

3 Lego, ἡ ἐπὶ Ἴλου σήματι μάχη. Nam poſtquam diſceſſiſſet Agamemnon, juxta Ili ſepulchrum commiſſa eſt pugna, ut undecimo libro Iliados, quem ἀγαμέμνονος ἀριστείαν inſcribunt, poëta tradit. Geſn.

4 Nimirum Il. μ, ν, & ξ.

5 Il. ο, π, ρ, & σ.

6 Reſpicit ad finem Iliad. κ. & v. 298. Il σ.

7 Alludit ad 12 verſum Il. κ. ubi Agamemnon mirabatur

Αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπὴν, ὅμαδόν τ' ἀνθρώπων. Eadem verba vide in lib. de Homero apud Plutarchum.

1 Pro

& caſtrorum commoditates, hiemis tempore à militibus adornantur, relictis ſtudiis bellicis, quæ ſub dio agitari ſolent. Nunquam verò Hector deſerta civitate, in qua ſecurus agebat, profectus ad mare nuda caſtra poſuiſſet. Quomodo autem illorum qui ad ſocietatem belli venerant, adeò nuſquam non pericula contempſiſſet, ut intempeſtivè hoſtibus inſidiaretur, idque ſub Ida monte hiemali, & infinitos fluminum fontes effundente? erumpit enim ex lateribus ejus

βαὶς γὰρ ἀλεεινὴ καὶ ςρατόπεδα τοῖς πολεμοῦσι χειμῶνος εὐτρεπίζεται. τῶν δ' ὑπαίθρων ἀγώνων ἐκτός εἰσιν. ὥς τ' οὐκ ἂν ἕκτωρ τὴν πόλιν ἐκλιπὼν, ἐν ᾗ μετ' ἀσφαλείας διέτριβεν [1] ἐλθὼν ἂν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ γυμνὰ τὰ ςρατεύματα καθίδρυσε. [2] πῶς δὲ τῶν κατὰ συμμαχίαν ἐληλυθότων οὕτω ῥιψοκίνδυνος ἕκαςος ἦν, ὡς παρ' ὥραν ἐφεδρεύειν τοῖς πολεμίοις, καὶ μάλιςα τῆς ἴδης ὑπερκειμένης, ὄρους δυσχειμέρου, καὶ ῥεῖθρα ποταμῶν ἄπειρα πηγαζούσης. ἐκρήγνυνται γὰρ ἀπὸ τῶν κατὰ μέρη λαγόνων,

Rheſus & Heptaporus, Careſúſque, Rhodiúſque,
Granicuſque, atque Æſépus, divúſque Scamander,
Et Simois:

[3] Ῥῆσός θ', ἑπτάπορός τε, κάρησός τε, ῥόδιός τε,
Γρήνικός τε, καὶ αἴσηπος, δῖός τε σκάμανδρος
Καὶ σιμόεις.

qui præter pluvias cœlitus delatas, vel ſoli potuiſſent ex planitie ſtagnum facere. Sed eſto quod per inſcientiam Barbari utilia ſibi & quæ factu opus eſſent, non delegerint. An verò Græci qui omnibus prudentia excellunt, viros optimos electos noctu ad explorandum mitterent, ut ſi res

οἳ δίχα τῶν ἀπ' οὐρανοῦ φερομένων ὑετῶν ἱκανοὶ τὸ πεδίον ἦσαν ἐκλιμνάσαι. [4] φέρε δ' οὖν ὑπ' ἀναισθησίας τοὺς βαρβάρους τὸ ἀσύμφορον ἑλέσθαι, τί ποιεῖν ἀντὶ τινός· οἱ πάντα φρονήσει διαφέροντες ἕλληνες [5] ἐπιλεξάμενοι τοὺς ἀρίςους, ἐπὶ τὴν κατασκοπὴν νύκτωρ ἀποπέμπουσιν. ἵν' ἐκ τοῦ

1 Pro his Homerus Il. κ. v. 490.
-- ἀγχιγύων ποταμῷ ἐπὶ δινήεντι.

2 Paret enim eos adfuiſſe ex v. 497. Il. ϑ.
Κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι. quem ante oculos habuiſſe Heraclidem puto.

3 Il. μ. v. 20.

4 Reſpicere ac concedere ea videtur quæ de Trojanis dicit Homerus Iliad. σ. v. 310. & ſequent.
-- ἐπὶ δὲ Τρῶες κελάδησαν,
Νήπιοι· ἐκ γάρ σφεων φρένας εἵλετο παλλὰς Ἀθήνη.

5 Locus eſt Il. κ. v. 205. & ſequentibus ubi mittuntur Diomedes & Ulyſſes exploratum caſtra Trojanorum.

τοῦ κατορθῶσαί τι τηλικοῦτον ὠφεληθῶσιν, ὁπόση βλάβη διαμαρτόντων ἀπήντα; νιφετὸς γὰρ εἷς, καὶ χειμερίων ὑδάτων ἐπομβρία, ῥᾳδίως ἂν ἀμφοτέρους κατέκλυσεν. ἐγὼ μὲν γὰρ αὐτὴν νομίζω τὴν ἀπὸ τῆς πόλεως ἔξοδον ἐπὶ τὴν μάχην, οὐκ ἄλλου τινὸς εἶναι καιροῦ σημεῖον, ἢ θέρους. ἅπας γὰρ ἀναπαύεται πόλεμος ἐν χειμῶνι, καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἐκεχειρίαν ἄγουσιν, οὔθ' ὅπλα δυνάμενοι βαστάζειν, οὔτε τὰς πολεμικὰς ὑπηρεσίας φέρειν. πῶς γὰρ ἢ διῶξαι ῥᾴδιον, ἢ φυγεῖν; πῶς δ' ἂν αἱ χεῖρες εὐστοχίᾳ βάλλοιεν, ὑπὸ τοῦ κρύους δεδεμέναι; θέρει δὲ τῷ μεσαιτάτῳ τὰ πλήθη τέτραπται πρὸς τὴν μάχην, καὶ τοὔθ' ὅτι τοιοῦτόν ἐστιν, ἀπ' οὐδεμιᾶς εἰκασίας, ἀλλ' ἐναργῶς σκεπτέον. [1] μετὰ γὰρ τὴν στρατηγικὴν ἀγαμέμνονος διάπειραν, ἐξαναστάντες οἱ ἕλληνες, ἐπὶ τὰς ναῦς κατατρέχουσιν,

bene ceſſiſſet, non plus utilitatis caperent, quàm jacturæ ſi aberraſſent? Una enim nivis moles, & brumalium aquarum inundatio, facile utroſque obruiſſet. Quin ego exiſtimo, ipſum egreſſum à civitate ad pugnam, nullius anni partis quàm æſtatis ſignum eſſe. Nam omne bellum hieme intermittitur, & mutuæ aguntur induciæ, cum neque arma geri, neque miniſteria bellica tolerari poſſint. Quo pacto enim facilè quis aut inſequeretur, aut fugeret? Aut quomodo manus rectè jacularentur, aſtrictæ frigore? Æſtate verò media populi ad pugnam convertuntur: quod ita ſe habere, nulla conjectura eget, cum planè manifeſtò videatur. Poſt aſtutam enim & imperatoriam illam Agamemnonis tentationem, ſurgentes Græci ad naves decurrerunt,

[2] Ὑπὸ δ' ᾕρεον ἕρματα νηῶν.

οὐ δήπου, ἢ κατὰ πρῷραν ἐναντίων ἑστηκότων ἀνέμων, οὐδ' ἀπειλούσης τῆς θαλάσσης. τίς γὰρ ἂν ἦν κυβερνήτης ἐπὶ πρόδηλον οὕτω κίνδυνον ἐξιοῦσιν, ἄλλως τε [3] μὴ δὴ ὀλίγην περαιοῦσθαι μέλλουσιν αὐτοῖς θάλασσαν; οὐ γὰρ εἰς τένεδον ἄπειρον, οὐδ' ἐπὶ λέσβου,

—— *Et longis ſubducunt fulcra carinis.*

Nullis nimirum adverſantibus ventis, neque mari tempeſtates minante. Quis enim gubernatorem præbere ſe voluiſſet, ad periculum adeò manifeſtum exeuntibus, cum aliâs, tum ad tam longas marium navigationes? Non enim Tenedum verſus ſolvebant, neque

1 Alludit ad verſum 110. & ſequentes Il. β.

2 Hemiſtichium eſt ex Iliad. β. v. 154.

3 Manuſcr. Angl. recte, μηδ' ὀλίγην.

ad Lesbum aut Chium navigationem inſtruebant. Sed Græcia procul aberat, & periculoſum erat pelagus, quod æſtate etiam olim navigantes periclitati ſunt. Dum igitur adhuc à concione diſcederent, plurimum pulveris excitatur.

σβον, καὶ χίου, παρευτρεπίζοντα τὸν πλοῦν. ἡ δ' ἑλλὰς ἀπῴκιστο πόῤῥω. καὶ τὸ πέλαγος ἦν χαλεπὸν. ὃ καὶ θέρους ποτὲ πλέοντες, ἐσφάλησαν. ἔτι τοίνυν φερομένων ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας αὐτῶν, ἐγείρεται δαψιλὴς κόνις.

Illi cum clamore rates adiere marinas,
Sub pedibúſque ingens vis pulveris excita fertur.

[1] Οἱ δ' ἀλαλητῷ
Νῆας ἐπεσσεύοντο ποδῶν δ' ὑπένερθε κονίη
Ἵσατ' ἀειρομένη.

Quo pacto autem id fieri potuiſſet, ſi terræ ſolum adhuc humidum fuiſſet? In ſequentibus etiam aciei inſtruendæ deſcriptionibus dicere ſubinde ſolet,

τίνι τρόπῳ τῆς γῆς ἔτι διάβροχον ἐχούσης τοὔδαφος; ἔν τε ταῖς ἐφεξῆς παρατάξεσιν εἴωθε συνεχῶς λέγειν,

Albi evaſerunt omnes ex pulvere ſparſo,
Quem longè latéque ciebat greſſus equorum.

[2] Λευκοὶ ὕπερθε γένοντο κονισσάλῳ, ὅν ῥα δι' αὐτῶν
Οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον ἐπέπληγον πόδες ἵππων.

Quid autem de ſaucio Sarpedone inquit? cujus

τί δ' ἐπὶ τοῦ τετρωμένου σαρπηδόνος; οὗ ῥιπὴ βόρειος

Aquilonia aura
Aſpirans animum recreabat deficientem:

[3] Ζώγρει ἐπιπνείουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν.

cum refrigerio indigeret corpus in aëre fervido. Et rurſus alio quodam in loco,

ἀναψύξεως δεομένου τοῦ σώματος ἐν ἀέρι διαπύρῳ. καὶ πάλιν ἑτέρωθί που,

Pulvere conſperſi multo, & graviter ſitientes.

[4] Δίψη καρχαλέοι κεκονιμένοι ἐκ πεδίοιο. καὶ,

Item,

Sudorem abſtergunt, potu ſiccata rigántque
Ora viri -

[5] Ἱδρῶ ἀπεψύχοντο, πίον τ', ἀκέοντό τε δίψαν.

Quæ quidem hieme nemini

ἅπερ ἐν χειμῶνι μὲν ἀμήχανα συμ-

1 Il. ς. v. 149. Legitur in noſtris exempl. τί δ' &c. ῥιπὴ βόρειος pro Homerico πνοιὴ βορέαο.
2 Il. ε. v. 503.
3 Verſus 698. Il. ε. Cæterum dixit
4 Il. Φ. v. 541.
5 Verſus ſecundus Il. χ.

συμβῆναί τινι, θέρους δὲ μαχομένοις ἦν ἀλεξήματα. τί δεῖ τὰ πολλὰ μηκύνειν; σχεδὸν γὰρ ἀπόχρη, κἂν εἴ τι τῶν εἰρημένων ἓν ἀπεδείξαμεν, ἐκφῆναι τοῦ ἔτους τὸν καιρόν.

[1] Καίοντα πτελέαι τε, καὶ ἰτέαι, ἠδὲ μυρῖκαι,
Καίετο δὲ [2] λωτός τε, ἰδὲ θρύον, ἠδὲ κύπειρον.

Εἰ δὲ θέρος μὲν ὁμολογεῖται κατ' ἐκεῖνον εἶναι τὸν χρόνον, αἱ δὲ νόσοι περὶ τὴν ὥραν συνίσανται, τῶν δὲ λοιμικῶν παθημάτων προςάτης ἀπόλλων, τί λοιπὸν, ἢ δοκεῖν τὸ συμβεβηκὸς οὐ θεοῦ μῆνιν, ἀλλὰ συντυχίαν ἀέρος γενέσθαι; σφόδρα γοῦν πιθανῶς ἡρόδικος ἀποφαίνεται, μὴ δ' ὅλην τὴν δεκαετίαν ἐν ἰλίῳ μεμενηκέναι τοὺς ἕλληνας, ἀλλ' ἐπὶ τέλει τοῦ καθειμαρμένου χρόνου τῆς ἁλώσεως ἐληλυθέναι. καὶ γὰρ ἦν ἄλογον εἰδότας [3] ἐξ ὧν προεῖπεν ὁ κάλχας, ὅτι τῷ δεκάτῳ πόλιν αἱρήσουσιν εὐρυάγυιαν, ἐπ' οὐδενὶ χρησίμῳ τοσούτων ἐτῶν ἀργίαν ἀναλίσκειν. ἀλλ' εἰκὸς ἐν τοῖς μεταξὺ καιροῖς περιπλέοντας ἄνω καὶ κάτω τὴν ἀσίαν, ἅμα τάς τε πολεμιςηρίους ἀσκήσεις ὑπογυμνάζειν, καὶ λαφύρων τὸ ςρατόπεδον ἐμπιπλάναι. τοῦ δὲ-

contingere poſſunt, æſtate verò pugnantibus erant ſolatia. Quid eſt quod multa dicam? propemodum enim vel unum ex prædictis ad demonſtrandam anni partem ſatis efficax foret:

Ardebant ulmi, ſalices, teneræque myricæ,
Et lotus, floréntque thryum, viridiſque cypeirus.

Itaque ſi fatemur æſtivum illud tempus fuiſſe, & morbos tum oboriri, & peſtilentium affectuum authorem eſſe Apollinem, quid aliud reſtat, quàm exiſtimare, quicquid evenit, non propter Dei iracundiam; ſed fortuitam aëris temperiem factum eſſe? Quamobrem omnino fidem meretur Herodicus, oſtendens non toto decennio ad Ilium manſiſſe Græcos, ſed prope finem fatalis temporis capiendæ Troiæ adveniſſe. Abſurdum enim fuiſſet, ſcientes ex vaticinio Calchantis, quod decimo demum anno ampliſſimam urbem capturi eſſent, fruſtra tot annis in ocio deſidere. Sed veriſimile eſt interea circumnavigantes Aſiæ ſuperiores inferioréſque regiones, ſimul & bellicis ſtudiis ſe exercuiſſe, & manubiis impleviſſe caſtra: jam autem inſtante anno decimo in quo fatalis

κάτου

1 Locus iſte eſt Il. φ. v. 350. In ſecundo verò verſu in noſtris Homeri exemplaribus legitur.

2 -- λωτός τ' ἠδὲ. hic, τε ἰδὲ.
3 Reſpicit author noſter ad v. 322. & ſeq. Il. β.

1 Ita

erat terminus captivitatis, univerſos appuliſſe. Excepti verò ſunt cœnoſis & paluſtribus locis, ac ideo imminente æſtate peſtilentia ingruit. Sed jam conſideremus etiam illa quæ particulatim de hac lue dicta ſunt. Ferè enim omnia conveniunt noſtro ſermoni. Itaque primum naturalem à ſagittarum motu redditam vocem commemoravit, non quidem fabuloſè loqui tela confingens, ſed philoſophica quædam contemplatio carmine innuitur,

κάτου δ' ἐνστάντος ἔτους, ἐν ᾧ πεπρωμένον ἦν τὸ τῆς ἁλώσεως τέλος, ἀθρόους καταχθῆναι. κοῖλα δ' αὐτοὺς τενάγη καὶ τόπος ἑλώδης ἐξεδέχετο. καὶ διὰ τοῦτο θέρους ἐνστάντος ἡ λοιμικὴ νόσος ἐγκατέσκηψε. νῦν τοίνυν καὶ τὰ κατὰ μέρος εἰρημένα περὶ τῆς νόσου διασκεψώμεθα. σχεδὸν γὰρ ἅπαντα [1] συνᾴδει τοῖς ὑφ' ἡμῶν λεγομένοις. [2] καὶ πρῶτόν γε φυσικὴν ὑπεστήσατο τὴν φερομένην ἀπὸ τῶν οἰστῶν φωνήν. οὐ μὰ δί', οὐ μυθικῶς βέλη φθεγγόμενα τερατευόμενος, ἀλλ' ἔστιν ἐν τῷ στίχῳ θεωρία φιλόσοφος.

Dúmque movebatur, magno clangore ſagittæ
Irati ex humeris reſonabant.

[3] Ἔκλαγξαν δ' ἄρ' ὀϊστοὶ ἐπ' ὤμων χωομένοιο
Αὐτοῦ κινηθέντος.

Sunt enim revera cœlici quidam ſoni cum harmonia concinni, qui à perpetuo motu concinuntur, & maximè dum Solis circuitus intentè perficitur. Nam ſi quis molli virga temere percutiens aërem, aut lapidem funda ejaculans, ſtrepitum excitat, & ſibilum adeò gravem: multò magis exiſtimandum eſt tantorum corporum motus orbiculares violenter ab ortu in occaſum ruentes, tam vehementem curſum haud quietè peragere. Cæterum ſonos iſtos qui à cœlo perpetui eduntur, nos ignoramus,

εἰσὶ γάρ εἰσί τινες οὐράνιοι μεθ' ἁρμονίας ἐμμελεῖς ἦχοι, κατὰ τὴν ἀΐδιον φορὰν ἀποψαλλόμενοι, μάλιστα δὲ τῆς ἡλιακῆς περιόδου συντόνως φερομένης. οὐ γὰρ δήπου ῥάβδῳ μὲν ὑγρᾷ πλήξας τις εἰκῆ τὸν ἀέρα, καὶ λίθον ἀπὸ σφενδόνης ἀφεὶς, ῥοίζους ἀποτελεῖ καὶ συριγμὸν οὕτω βαρύφθογγον. τηλικούτων δὲ σωμάτων ἡ κυκλοφόρος βία δρόμοις ἀπ' ἀνατολῶν εἰς δύσιν ἁρματηλατουμένη μεθ' ἡσυχίας, τὸν σφοδρὸν ὁδοιπορεῖ νόμον. τούτους δὲ τοὺς διηνεκῶς οὐρανῷ τελουμένους

1 Ita rectè MS. Angl. editum erat, συνάδει.
2 Hæc pertinent ad explicationem verſuum qui ſequuntur.
3 Iliad. α. v. 46.

μένους φθόγγους ἀγνοοῦμεν, ἢ διὰ τὴν ἀπὸ πρώτης γονῆς συνήθειαν ἐνδελεχῶς ἐνοικοῦσαν ἡμῖν, ἢ διὰ τὴν ἄμετρον ὑπερβολὴν τοῦ διαςήματος. ἐκλυομένου τοῦ ψόφου τῷ διείργοντι ἀμέτρῳ. καὶ τοῦθ' ὅτι τοιοῦτόν ἐςιν ὁ φυγαδεύων ὅμηρον ἐκ τῆς ἰδίας πολιτείας συγκαταινεῖ πλάτων, οὕτω λέγων· [1] ἔτι δὲ τῶν κύκλῳ αὐτοῦ ἄνωθεν ἐφ' ἑκάςου βεβηκέναι σειρῆνα συμπεριφερομένην φωνὴν ἱεῖσαν ἕνατον. ἁπασῶν δ' ὀκτὼ οὐσῶν, μίαν ἁρμονίαν συμφωνεῖν. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἐφέσιος ἀλέξανδρος, ἐπεξελθὼν ὅπως κατὰ τάξιν οἱ [2] πλάνητες ἀςέρες ὁδεύουσιν, ἐπάγει περὶ τῶν ἑκάςου φθόγγων.

Πάντες δ' ἑπτατόνοιο λύρης
φθόγγοισι συνῳδὸν
Ἁρμονίην προσέχουσι, διαςὰς
ἄλλος ἀπ' ἄλλου.

δἰ ὧν ἂν εἴη γνώριμον, ὡς οὐ κωφὸς οὐδ' ἄφθογγός ἐςιν ὁ κόσμος. ἀρχὴ δὲ ταύτης τῆς δόξης ὅμηρος, εἰπὼν τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἀλληγορικῶς βέλη. προσθεὶς δ' ὅτι φερόμεναι διὰ τοῦ ἀέρος, ἔκλαγξαν ἰδίαν ἔνθεόν τινα φωνήν· τὰ κοινὰ δὲ τῶν φθόγγων παραςήσας, ἐπὶ τὸ ἴδιον εὐθὺς τοῦ λόγου μετέβη, προσθεὶς

[3] Ὁ δ' ἤϊε νυκτὶ ἐοικώς.

Οὐ γὰρ ἀκήρατον φῶς, οὐδ'

ſive propter conſuetudinem à pueritia nobis aſſiduè inſitam, ſive propter immenſitatem intervalli, remiſſo per tantum ſpacii ſono. Atque hoc ita ſe habere teſtatur & Plato, qui à ſua Republica Homerum abigit, ubi ſic loquitur: Item ſupra ſingulos cœleſtes orbes Sirenem unà circuire, muſica voce modulantem, & cum univerſæ ſint octo, unam harmoniam concini. Similiter Epheſius Alexander deſcribens quomodo erraticæ ſtellæ ordine ferantur, de ſingulorum ſonis hæc verba ſubdit:

Omnes harmoniam reddunt concentibus unam,
Dum ſonitus edunt diſtantes limite certo,
Atque lyram pulſant ſeptenis ordine chordis.

Hinc igitur patet non mutum eſſe, ac ſine ſono mundum. Princeps autem hujus opinionis Homerus eſt, qui ſolares radios allegoricè ſagittas nominat, & per aërem delatas peculiarem quandam & divinam edidiſſe vocem ait. ac demum communi ſonorum ratione memorata, proprium quiddam tali conſtitutioni adjicit, inquiens:

Ille ibat nocti ſimilis.

Non enim ſincera Solis lux,

ἀμι-

1 Vide Diogenem Laërtium in vita Platonis.

2 Pro ἀςέρες in MS. invenerat Geſnerus perperam ἀςερῶς. quod ipſe emendavit.

3 Il. α. v. 47.

nec atræ caliginis expers eſt, ſed turbida nocte miſcetur, qualis ferè ſolet peſtilentiæ tempore diurnum lumen obumbrare. Sed quamobrem jaculandi cupidus Apollo,

Longius à Danais ſedit, torſitque ſagittas,
Stridenti ſonitu ferientes aëra paſſim?

Nam ſi motus iracundia jaculabatur, propius ſauciandos aſtare ſagittantem oportuiſſet. At cum Solem innuat meritò peſtilentium radiorum impetum eminus irruere fecit. Sed evidentiſſimum ſtatim noſtri ſermonis teſtimonium ſubdidit, ſcribens,

Principio mulis canibuſque miſerrima peſtis
Vim diram fecit.

Haud enim adeò præter rationem bruta animalia iratus Apollo confeciſſet, neque iracundiam ſuam temere in mulos & canes exercuiſſet, ut Thracium illud mancipium adverſus Homerum calumnias fingit, nempe Zoilus Amphipolites, qui nuſquam non hujuſmodi nugas agit. Certe Homerus omnino naturæ rationem ſequutus ira oſtendit, quod uſuvenire ſolet in peſtifera conſtitutione. Experientia enim medicorum ſimul atque

ἀμιγὲς ἀχλύος μελαίνης ὑφίςαται: τὸ τοῦ ἡλίου, νυκτὶ δ' αὐτὸν ἐθόλωσεν, ὁποία σχεδὸν εἴωθεν ἐν τοῖς λοιμικοῖς πάθεσιν ἐπιπροσθεῖν, τῷ δ' ἡμέρας φέγγει. πῶς γε μὴν τοξάζειν ἐσπουδακὼς ἀπόλλων,

[1] Ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν μετὰ δ' ἰὸν ἕηκε.
Δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο.

εἰ γὰρ οὖν δι' ὀργὴν ἐτόξευεν, ἐγγὺς ἔδει τοῖς τιτρωσκομένοις ἑςάναι τὸν βάλλοντα. νῦν δ' ἀλληγορῶν τὸν ἥλιον, εἰκότως ἄπωθεν αὐτοῦ τὴν φορὰν τῆς λοιμικῆς ἀκτῖνος ὑπεςήσατο. καὶ μὴν ἐναργέςατον ἐπιφέρει μετὰ τοῦτο σημεῖον εἰπὼν,

[2] Οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπῴχετο, καὶ κύνας ἀργούς.

οὐ γὰρ οὕτως ἄκριτον ἦν παρανάλωμα τῆς ἀπόλλωνος ὀργῆς, τὰ ἄλογα τῶν ζώων. οὐδ' ἂν ὁ θυμὸς ἀφρόνως ἡμιόνοις ἐνήκμαζε καὶ κυσὶν, ὡς τὸ θρακικὸν ἀνδράποδον ὁμήρου κατεξανίςαται. λέγω δὲ, τὸν ἀμφιπολίτην ζώϊλον, ἄνω καὶ κάτω τοιούτους τινὰς λήρους φληναφοῦντα. ὅμηρος δὲ, καὶ σφόδρα φυσικῶς τὴν περὶ τὰ λοιμικὰ τῶν παθημάτων συντυχίαν διὰ τούτων παρίςησιν. αἱ γὰρ ἐμπειρίαι, ἰατρικῆς

1 Il. α. v. 48. Male hic legebatur, ἀπάνευθεν ἐών.

2 Il. α. v. 50.

1 Geſne-

κῆς τε καὶ φιλοσοφίας ἔχουσαι δι᾽ ἀκριβοῦς παρατηρήσεως, ἔγνωσαν ἐν ταῖς λοιμικαῖς νόσοις, τὸ δεινὸν ἀπὸ τῶν τετραπόδων ζώων ἀρχόμενον. κατ᾽ ἄμφω δ᾽ ἡ πρόφασίς ἐϛιν εὔλογος, ὥς τ᾽ εὐάλωτα πρὸς τὸ δεινὸν εἶναι. τῆς τε γὰρ διαίτης τὸ ἀκριβὲς [1] οὐ θηρᾶται, δι᾽ ἣν ἀταμιεύτως σιτίων τε καὶ ποτῶν πιμπλάμενα διαφθείρεται, μηδενὸς λογισμοῦ τὴν ἐπὶ τὸ πλεῖον ὁρμὴν χαλινοῦντος. ἔπειθ᾽ ὃ καὶ μᾶλλον ἀληθές ἐϛιν, οἱ μὲν ἄνθρωποι μεταρσίοις ταῖς ἀναπνοαῖς τὸν καθαρώτατον ἕλκοντες ἀέρα, βραδύτερον ἁλίσκονται τῷ πάθει. τὰ δ᾽ ἐπὶ γῆς ἐῤῥιμμένα ζῶα, τοὺς νοσώδεις ἐκεῖθεν ἀτμοὺς εὐμαρέϛερον ἕλκει. πάνυ γε μὴν ἀληθῶς οὐκ ἐν ἀρτίαις ἡμέραις τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς νόσου δεδήλωκεν, ἀλλ᾽ ἐν περιτταῖς·

[2] Ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ ϛρατὸν ᾤχετο κῆλα θεοῖο.

μάλιϛα γὰρ ἐν τῇ παρ᾽ ἕκαϛα πείρᾳ γνώριμόν ἐϛι τοῦθ᾽, ὅτι κρίσιμοι τῶν σωματικῶν παθημάτων αἱ περιτταὶ γίγνονται τῶν ἡμερῶν. Αὐτὴρ δ᾽ ἀχιλλεὺς τῆς νόσου.

[3] Χείρων γὰρ αὐτὸν ἐδίδαξε δικαιότατος κενταύρων,

ὃς πάσῃ μὲν ἐκέκαϛο σοφίᾳ·

philoſophorum quàm diligentiſſimè obſervata, in peſtilitate luem à quadrupedibus incipere, velutique præludere cognoſcit. Duas enim ob cauſas probabilis eſt ratio, quod facilius hoc genere morbi quadrupedes corripiantur. Primum, quia victus accuratam regulam non ſequuntur: quare cum cibis & potu incautè repleantur, nullo ratiocinio appetitionem nimiam refrenante, corrumpuntur. Deinde, quod & verius eſt, homines ſublimi reſpiratione puriſſimum trahentes aërem, tardius afficiuntur: animantes autem in terram pronæ, morboſos inde vapores ſtatim hauriunt. Ad hæc veriſſimè liberationem à morbo, non pari, ſed impari dierum numero contigiſſe notavit:

Ter tribus in Græcos ſunt tela emiſſa diebus.

Siquidem experientia ſingulatim collecta notiſſimum eſt, impares dies corporum affectus indicare. Solvit autem morbum Achilles, utpote cujus præceptor fuerit

Chiron, Centauros inter juſtiſſimus omnes.

Qui cum omni ſapientia cla-

περιττὸς

1 Geſnerus negativam οὐ addidit, quam in ſuo codice manifeſto errore omiſſam fuiſſe admonet. Defuit quoque in MS. Angl.

2 Il. α. v. 53.

3 Reſpicit ad v. 831. Iliad. λ.
Ὃν Χείρων ἐδίδαξε δικαιότατος κενταύρων.

rus; tum arte medendi eximius fuit, & (ut ajunt) Æſculapio familiaris. Cæterum Achilli medenti per naturalem allegoriam Junonem adjunxit:

Hoc etenim niveis Juno ſuggeſſerat illi,
Pulchra Jovis conjunx cubitis.

Quippe cum duo ſint juxta naturales philoſophos ſpiritalia elementa, æther inquam, & aër, Jovem ſanè igneam ſubſtantiam facimus: Juno autem ei ſubjicitur, mollius elementum, ideóque fœmina. Verum paulo pòſt hac de re exquiſitius agetur: in præſentia vel hoc dixiſſe ſufficiat, quòd aëre prius turbido jam diſſipato, ſubito peſtilitas diſceſſerit. Nempe non fruſtra Junonem cognominavit λευκώλενον, id eſt albis cubitis decoram: ſed propter eventum rei; quoniam caliginem nocti ſimilem candidus aër ſubſequutus illuſtraverat. Poſtea morbo jam liberatus Græcorum exercitus ad ea ſe convertit quæ celebrari ab illis ſolent, qui ægritudinem evaſerunt, videlicet expiationes atque luſtrationes.

Luſtrabant illi ſeſe, tum ſordida quæque
Purgamenta mari mandabant.

Ulyſſes etiam non alium mihi videtur oblato ſacrificio pla-

περιττὸς δὲ ἦν τὴν ἰατρικὴν, ὅπου γνώριμον αὐτῷ φασὶν εἶναι καὶ ἀσκληπιόν. προσέθηκε δ' ἀχιλλεῖ θεραπεύοντι, φυσικῶς ἀλληγορήσας θεὰν ἥραν.

[1] Τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ
λευκώλενος ἥρη.

δύο γὰρ ὄντων κατὰ τοὺς φυσικοὺς τῶν πνευματικῶν ςοιχείων, αἰθέρος τε καὶ ἀέρος, τὸν μὲν δίαν, τὴν πυρώδη φαμὲν οὐσίαν· ἡ δὲ ἥρα μετ' [2] αὐτὸν ἐςιν ἀὴρ, μαλακώτερον ςοιχεῖον, διὰ τοῦτο καὶ θῆλυ. τὰ δ' ἀκριβῆ περὶ τούτου διαλεξόμεθα μικρὸν ὕςερον. νῦν δ' ἀπόχρη τοσοῦτον εἰπεῖν, ὅτι τοῦ πάλαι θολεροῦ διαχυθέντος ἀέρος, αἰφνιδίως διεκρίθη τὸ συμβάν. οὐδὲ γὰρ ἀλόγως λευκώλενον εἶπε τὴν ἥραν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ὅτι τῇ νυκτὶ προσεοικυῖαν ἀχλὺν, ὁ λευκὸς ἀὴρ ἐπὶ τὸ καθαρώτερον ἐλάμπρυνεν. εἶτ' ἀνεθὲν τῆς νόσου τὸ ἑλληνικὸν πλῆθος, ἐπὶ τὸν συνήθη τοῖς ἀπηλλαγμένοις ὁδὸν ἐτράπη. λέγω δὲ τοὺς ὀνομαζομένους ἀποτροπιασμούς τε καὶ καθαρμούς.

[3] Οἱ δ' ἀπελυμαίνοντο, καὶ εἰς
ἅλα λύματ' ἔβαλλον.

δοκεῖ δέ μοι καὶ ὀδυσσεὺς [4] οὐδὲν ἄλλο, ἢ τὸν ἥλιον ἱλάσκεσθαι, δι' ἧς προσηνέγκατο θυσίας. ἀμέλει πανη-

1 Il. α. v. 55.
2 Ita MS. Angl. Excudebatur perperam, αὐτὸν δὲ ἀὴρ.
3 Ili. α. v. 314.
4 οὐδένα ἄλλον MS. Angl.

πανημέριοι μολπῇ θεὸν ἱλάσκοντο.

[1] Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Δὴ τότε κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός.

πέρας γάρ ἐστι τῆς εὐσεβείας ἡ δύσις, [2] ἕως ἀκούοντα καὶ βλέποντα τὸν θεὸν ἐτίμων. μηκέτι δ' αὐτοῦ τοῖς τελουμένοις παρεῖναι τὸ λοιπὸν δυναμένου, τὸ τῆς ἑορτῆς πέπαυται. πρός γε μὴν βαθὺν τὸν ὄρθρον ἀναχθέντων, φησὶν ὁ ποιητής.

[3] Τοῖσι δ' ἴκμενον οὖρον ἵει ἑκάεργος Ἀπόλλων.

τὸ περὶ τὸν ἥλιον ἐσπουδακὼς ἰδίωμα δηλοῦν. ἄχρι γὰρ οὐδέπω φλογώδης, οὐδ' ἔμπυρος ἐπὶ μεσημβρίαν ὁ δρόμος αὐτοῦ νένευκεν, ἡ δροσώδης ἰκμὰς ὑγρὸν τὸ περιέχον ἀφεῖσα, ἀμυδρὰ καὶ νωθῆ παραπέμπεται τὰ πρὸς ἕω πνεύματα. διὰ τοῦτο τὸ ὄρθριον ὁ ἥλιος αὐτοὺς ἐναυστόλησεν, ἱκανὸν ἀποστείλας ἄνεμον τὸν ἐκ τῆς ἰκμάδος πνέοντα. τὴν μὲν οὖν πρώτην ἀλληγορίαν ἐπεδείξαμεν, οὐ θυμὸν Ἀπόλλωνος ὀργισαμένου μάτην, ἀλλὰ φυσικῆς θεωρίας φιλοσοφοῦσαν ἔννοιαν.

Ἑξῆς δ' ἡμῖν σκεπτέον ὑπὲρ τῆς ἐφισταμένης Ἀθηνᾶς Ἀχιλλεῖ.

care, quam Solem. ſiquidem, ut ait poëta,

Tota luce Deum placabant carmine læto;
Poſtquam autem ſerus ſol occidit, ortaque nox eſt,
Tum juxta naves carpebant munera ſomni.

Religionis enim finis occaſus eſt, qua audientem videntémque Deum colebant: poſtquam verò non amplius ceremoniis intereſſe poterat, ſolennitas deſinit. Cum autem ſummo mane ſolverunt ad redeundum, Poëta inquit:

Illis humentes flatus aſpirat Apollo.

proprium Solis affectum ſignificaturus. Quamdiu enim nondum flammeus, neque ignitus ad meridiem vergit ſolaris curſus, roſcidus humor aërem irrigans, tenues tardoſque flatus ad auroram excitat, propterea diluculo ipſos in navi deduxit Sol, ventum idoneum mittens ex humido reſpirantem. Hactenus primam allegoriam expoſuimus, qua conſtat Poëtam non temerariam Apollinis iracundiam, ſed naturalis ſpeculationis philoſophicam rationem deſcripſiſſe.

Jam porrò de Minerva Achilli aſtante commentabimur:

[1] Ἕλκε

1 Il. α. v. 475.
2 Alluſio ad verſum 277. Il. γ. qui & alibi ſæpe repetitur.
Ἠέλιός θ' ὃς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις.
3 Verſus eſt Ili. α. v. 479. ſed qui ſic

Ingentem gladium nudabat; & ecce Minerva
Pallas adeſt, liquidas cœlo delapſa per auras.
Juno namque ipſam Saturnia miſerat, ambos
Ex æquo ſalvos cupiens, & amore benigno
Utrumque amplectens. Tunc ergo ſedula Pallas
Retro Peliden traxit flavente capillo,
Apparens ſoli. aſt aliorum nemo videbat.
Ille ſtupet ſubito, ſtatim & converſus, amicam
Pallada præſentem ac ſplendentia lumina noſcit.

In his verſibus obvius ſtatim verborum ſenſus eſt, quod Dea interim dum evaginaret gladium Achilles, omni velocitate celerior, cœleſti ſede relicta, cædem committi prohibuerit: figura planè graphica, & ad vivum expreſſa, cæſariem Achillis à tergo tenaciter apprehendens. Verum latet omnino ſplendida quædam & philoſophica ſcientia, ſi allegoriam ſcruteris. Et ſanè hoc in loco rurſus apparet quàm ingratus erga Homerum in ſua Republica Plato ſit, cum hinc ſuam de anima opinionem mutuatus ſit. Univerſam enim animam in duas partes diſtinxit, rationalem & rationis expertem, ut ipſe vocat. Poſteriorem iterum bipartitò dividit,

[1] Ἕλκε γὰρ ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος· ἦλθε δ' ἀθήνη
Οὐρανόθεν. πρὸ γὰρ ἧκε θεὰ λευκώλενος ἥρη.
Ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε.
Στῆ δ' ὄπιθεν, ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε πηλείωνα
Οἴῳ φαινομένη. τῶν δ' ἄλλων οὔ τις ὁρᾶτο.
Θάμβησεν δ' ἀχιλεὺς, μετὰ δὲ τράπετ'. αὐτίκα δ' ἔγνω
Παλλάδ' ἀθηναίην. δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν.

Τὸ μὲν γὰρ πρόχειρον ἐκ τῶν λεγομένων ἐστὶν εἰπεῖν, ὅτι μεταξὺ τοῦ σπωμένου σιδήρου, θεὰ παντὸς ὀξυτέρα τάχους τὴν οὐράνιον ἐκλιποῦσα διατριβὴν, ἐμποδὼν ἔστη τῇ μιαιφονίᾳ, πάνυ γραφικῷ σχήματι τῆς κόμης ἀπρὶξ ὄπισθεν ἀχιλλέως λαβομένη. λαμπρά γε μὴν καὶ λίαν φιλόσοφος ὑφεδρεύει τοῖς νοουμένοις κατ' ἀλληγορίαν ἐπιστήμη. πάλιν οὖν ὁ πρὸς ὅμηρον ἀχάριστος ἐν τῇ πολιτείᾳ πλάτων ἐλέγχεται διὰ τούτων τῶν ἐπῶν, τὸ περὶ τῆς ψυχῆς δόγμα νοσφισάμενος ἀπ' αὐτοῦ. τὴν γὰρ ὅλην ψυχὴν διήρηκεν εἰς γένη δύο, τό, τε λογικὸν, καὶ τὸ ἄλογον ὑπ' αὐτοῦ προσαγορευόμενον. τοῦ δὲ ἀλόγου

ſic legatur in probatis exemplaribus.
Τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει.

1 Locus eſt Iliad. α. v. 194. In primo verſu legitur ἕλκε γὰρ pro ἕλκετο δ'. In quinto δὲ τράπετ' pro δ' ἐτράπετ'. Vide Plutarchum in libro de Homero, eodem ſenſu iiſdem pene verbis hunc locum explicantem.

γου μέρους, ἰδιωτικωτέραν ὑφίσαται διαίρεσιν, εἰς δύο μερίζων. καὶ τὸ μὲν ἐπιθυμητικὸν ὀνομάζει, τὸ δ᾽ ἕτερον θυμοειδές. [1] καθάπερ δὲ οἴκους τινὰς ἑκάστῳ μερίζει, καὶ διατριβὰς ἐν τῷ σώματι διένειμεν. τὸ μὲν οὖν λογικὸν τῆς ψυχῆς, ὡς ἀκρόπολίν τινα τὴν ἀνωτάτω τῆς κεφαλῆς μοῖραν εἰληχέναι νομίζει, πᾶσι τοῖς αἰσθητηρίοις ἐν κύκλῳ δορυφορούμενον· τοῦ δ᾽ ἀλόγου μέρους ὁ μὲν θυμὸς οἰκεῖ περὶ τὴν καρδίαν· αἱ δὲ τῶν ἐπιθυμιῶν ὀρέξεις, ἐν ἥπατι. ταῦτα δὲ ἀλληγορικῶς ἐν τῷ Φαίδρῳ προσωμοίωσεν ἵπποις τε καὶ ἡνιόχῳ, διαῤῥήδην λέγων. ὁ μὲν τοίνυν αὐτῶν ἐν τῇ καλλίονι στάσει ὤν, τό, τ᾽ εἶδος ὀρθὸς, καὶ διηρθρωμένος, ὑψαύχην, ἐπίγρυπος, λευκὸς ἰδεῖν, μελανόμματος, τιμῆς ἐραστὴς, μετὰ σωφροσύνης τε καὶ αἰδοῦς, καὶ [2] ἀληθινῆς δόξης ἑταῖρος, ἄπληκτος, κελεύσματι καὶ λόγῳ μόνῳ ἡνιοχεῖται. ταῦτα μὲν περὶ θατέρου μέρους τῆς ψυχῆς. περὶ δὲ τοῦ λοιποῦ φησιν· ὁ δ᾽ αὖ σκολιὸς, πολὺς, εἰκῇ συμπεφορημένος, κρατεραύχην, πολυτράχηλος, σιμοπρόσωπος, μελανόχρως, γλαυκόμματος, ὕφαιμος, ὕβρεως καὶ ἀλαζονείας ἑταῖρος, [3] περιωτάλσιος,

alteram ejus partem nominans cupidam, & alteram animoſam. Tum ſingulis ſua velut domicilia deſtinat, & certas in corpore ſedes diſtribuit. Rationalem igitur partem in ſuprema capitis regione tanquam arce collocat, omnibus undique ſenſuum organis ceu ſatellitibus munitam: partis autem brutæ, animoſitas quidem circa cor verſatur; cupiditatum verò appetitus in jecinore. Hæc ille per allegoriam in Phædro equis & aurigæ confert, his planè verbis evidenter uſus: Alter igitur ex ipſis melius conſtitutus eſt, ſpecie rectus, articulatus, alta cervice, reſimus, albus aſpectu, oculis niger, honoris amans cum temperantia & verecundia, veræ gloriæ ſtudioſus, & nullis ſtimulis agens, ſoláque hortatione & ratione regitur. Hæc Plato de una parte animæ. de altera vero ſic inquit: Alter obliquus eſt, impetuoſus, temere fertur, robuſta cervice, collo brevi, ſima facie, colore nigro, glaucis oculis, & ſubcruentis, injuriæ & arrogantiæ plenus, circa aures hirſutus, ſurdus, flagello ſimul

1 καὶ καθάπερ δὲ MS. Angl.

2 Vocem ἀληθινῆς, quem in MS. ſuo omiſſam invenerat, (ut & in Angl. defuit) è Platonis Phædro, de meliori equo, reſtituit Geſnerus. Idem v. 14 de altero equo, pro πολυτράχηλος, legendum monet βραχυτράχηλος, ut in Platone habetur, & rationi conſonum eſt. Sic enim equo meliori, qui ὑψαύχην eſt, hic erit contrarius.

3 Emendata lectio habet, περὶ ὦτα λάσιος.

& ſtimulo vix cedens. Cæterum rationalem animæ partem reliquarum aurigam fecit, ita inquiens. Porrò de principe animæ noſtræ ſpecie, ita eſt ſentiendum. Nempe hanc Deus ut dæmonem noſtrum cuique tribuit: hanc in ſumma corporis arce ſedem habere dicimus, atque ad cœli cognationem à terra nos tollere, tanquam animalia cœleſti potius quàm terreno ſemine nata. Hæc ſanè omnia ex Homericis carminibus ceu fonte quodam, in ſuos dialogos Plato traduxit. Sed primum de brutis partibus conſiderandum eſt. Nam quod iracundia ſeu animoſitas circa cor ſita ſit, Ulyſſes apertè oſtendit, cum procis iratus cor pulſat, ceu domicilium quoddam, in quo improbitatis odium habitaret,

τάλαινος, ὑπόκωφος, μόγις γε μετὰ κέντρου μόλις ὑπείκων. τὸ μέντοι λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς, ὃ ἐν τῇ κεφαλῇ καθίδρυτο, τῶν ὅλων πεποίηκεν ἡνίοχον, οὑτωσὶ λέγων· [1] ἐπὶ δὲ τοῦ κυριωτάτου παρ' ἡμῖν ψυχῆς εἴδους, διανοεῖσθαι δεῖ τῇδε, ὡς ἄρα αὐτὸ δαίμονα θεὸς ἑκάςῳ τοῦτο, ὃ δὴ φαμὲν οἰκεῖν μὲν ἡμῶν ἐπ' ἄκρῳ τῷ σώματι, πρὸς δὲ τὴν ἐν οὐρανῷ ξυγγένειαν ἀπὸ γῆς ἡμᾶς αἴρειν, ὡς ὄντας φυτὸν οὐκ ἐπίγειον, ἀλλ' οὐράνιον. ταῦτα τοίνυν [2] ὥσπερ ἐκ πηγῆς τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν εἰς τοὺς ἰδίους διαλόγους ὁ πλάτων μετήρδευσεν. καὶ πρῶτόν γε περὶ τῶν ἀλόγων μερῶν τῆς ψυχῆς σκεπτέον. [3] ὅτι μὲν γὰρ ὁ θυμὸς εἴληχε [4] τὸν ὑποκάρδιον χῶρον, ὁ ὀδυσσεὺς τοῦτο ποιήσει σαφὲς ἐν τῇ κατὰ μνηςήρων ὀργῇ, καθάπερ οἶκόν τινα τῆς μισοπονηρίας θυροκρουςῶν τὴν καρδίαν.

Et pectus quatiens, animum reprehendit, aitque:
Hoc quoque ſuſtineas, quondam graviora tuliſti.

[5] Στῆθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ,
Τέτλαθι δὴ κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλό ποτ' ἔτλης.

ἈΦ'

λάπος. Sequens autem vox ὑπόκωφος apud Platonem ſine præpoſitione legitur. Geſn.

1 Platonis in Timæo verba ſic integre legentur: τὸ δὲ δὴ περὶ τοῦ κυριωτάτου παρ' ἡμῖν ψυχῆς εἴδους, διανοεῖσθαι δεῖ τῇδε. ὡς ἄρα αὐτὸ δαίμονα θεὸς ἑκάςῳ δέδωκε τοῦτο. Poſt v. 13. pro ἐπίγειον, in Platone ἔγγειον ſcriptum reperitur. Geſn.

2 Simile pene illud Naſonis.

Aſpice Mæoniden, à quo ſeu fonte perenni,
Vatum Pieriis ora rigantur aquis.

3 Probat adductis exemplis, Platonis animæ in tres partes diviſionem ab Homero deſumptam fuiſſe. Hoc autem ordine procedit, ut ſecundam partem diviſionis primo, tertiam ſecundo, primam tertio & ultimo loco probet. Vide Plutarch. in libro de Homero.

4 Potius περικάρδιον legerim, voce magis uſitata, & ſententiâ magis Platonicâ. Geſn.

5 Od. υ. v. 17. Vide Plutarchum ibidem hunc eundem verſum in medium proferentem.

Ἀφ' ἧς γὰρ αἱ θυμικαὶ ῥέουσι πηγαὶ, πρὸς ταύτην ὁ λόγος ἀποκλίνων. τόν γε μὴν τιτυὸν ἐρασθέντα τῶν διὸς γάμων, ἀφ' οὗ μέρους ἤρξατο νοεῖν, εἰς τοῦτο ὑφίςαται κολαζόμενον.

> ¹ Γῦπε δέ μιν ἑκάτερθε παρημένω ἧπαρ ἔκειρον.

Ἀντὶ τίνος ὅμηρε;

> ² Λητὼ γὰρ εἵλκυσε διὸς κυδρὴν παράκοιτιν.

Ὥσπερ δὲ οἱ νομοθέται τοὺς πατροτύπτας χειροκοποῦσι, τὸ δυσσεβῆσαν αὐτῶν μέρος ἐξαιρέτως ἀποτέμνοντες, οὕτως ὅμηρος ἐν ἥπατι κολάζει τὸν δι' ἧπαρ ἀσεβήσαντα. περὶ μὲν δὴ τῶν ἀλόγων τῆς ψυχῆς μερῶν, οὑτωσὶ πεφιλοσόφηκεν. λοιπὸν οὖν καταλείπεται ζητεῖν, ἐν ᾧ τόπῳ τὸ λογικὸν ἵδρυται μέρος. ἔςι τοίνυν ἡ κεφαλὴ καθ' ὅμηρον ἐν τῷ σώματι τὴν κυριωτάτην εἰληχυῖα τάξιν. ὅλον οὖν εἴωθεν ὀνομάζειν τὸν ἄνθρωπον, ἐξαιρέτως ἀφ' ἑνὸς τοῦ κρατίςου τὰ λοιπὰ δηλῶν,

> ³ Τοίην γὰρ κεφαλὴν ἕνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέσχεν,

Αἴανθ'.

καὶ σαφέςερον ἐπὶ τοῦ νέςορος ἵππου, κυριώτατον ἀποφαίνεται τοῦτο τὸ μέρος.

Sic iſtam partem alloquitur, à qua fons animoſitatis ſcaturit. Quinetiam Tityum Jovis nuptiarum amore captum, ea parte luere pœnam facit, quæ primum de libidine cogitaverat:

> *Hepar ei vultur mordens rodebat utrinque.*
> *Quamobrem Homere?*
> *Auſus enim fuerat quondam cœleſtis amores*
> *Sollicitare Jovis Latonam.*

Quemadmodum enim legiſlatores manus parricidis amputant, illam præcipuè partem mutilantes quæ ſcelus commiſit: ita Homerus eum cujus jecur deliquerat, jecinoris pœna afficit. De brutis igitur animæ partibus hoc modo philoſophatus eſt. Reſtat inquirendum, in quo loco pars rationalis poſita ſit. Caput itaque juxta Homerum, maximè principem in corpore ſitum obtinet: unde ejus tanquam digniſſimi nomenclatura univerſum hominem appellat, per excellentiam reliqua ſimul innuens, ut cum dicit,

> *Tale caput cava ipſorum tellure jacebat*
> *Conditum.*

Et manifeſtius de Neſtoris equo ſcribens, potiſſimam hanc eſſe partem declarat his verbis:

— ¹ ὅθι

1 Od. λ. Ver. 577.

2 Ibid. v. 579. ubi ſcribitur, ἤλκησε.

3 Od. λ. v. 548. Nec hoc loco tantum, ſed alibi ſæpe, ut Od. α. 343. quo utitur Plutarchus in lib. de Hom. in eandem fere ſententiam.

1 Il.

—Qua parte cerebri
Capronæ pendent, & vulnus
letificum ſit.

Eandem verò ſententiam ſub involucro confirmans, de Minerva hæc tradidit. Cum enim Achilles ira plenus ad ferrum rueret, obtenebrata ratione, quæ in capite manet, ab iracundia pectus obſidente, ac indignante ebrietate, mens ad meliorem ſtatum & ſobrietatem paulatim ſe recepit. Conjuncta autem prudentiæ pœnitudo, jure in poëſi Minerva exiſtimatur. Propemodum enim ejus nomen non aliunde quam ab intellectu formatum videtur, ut Minerva Græcis ἀθηνᾶ vocetur, tanquam ἀθρηνᾶ, id eſt, contemplatrix, & nihil non puriſſimis rationibus perſpiciens. Quocirca & virginem ipſam permanere voluerunt. Nam prudentiæ vis incorrupta perpetuò durat, nec ulla poteſt macula contaminari. Quin & ex Jovis capite nata creditur. Hunc enim locum præcipuè rationum eſſe matrem demonſtravimus. Verum quid attinet prolixam orationem ſcribere? nihil aliud Minerva eſt quàm perfecta

—[1] ἔθα τοὶ πρῶται τρίχες ἵππων
Κρανίῳ ἐμπεφύασι, μάλιϛα δὲ καίριόν ἐϛι.

ταύτην δὲ τὴν δόξαν ἀλληγορικῶς βεβαιῶν, τὰ κατὰ τὴν ἀθηνᾶν ἡμῖν παραδέδωκεν. ἐπειδὴ γὰρ ὁ ἀχιλλεὺς ὑπόπλεως ὀργῆς γενάμενος ὥρμησεν ἐπὶ τὸν σίδηρον, ἐπισκοτουμένου τοῦ κατὰ τὴν κεφαλὴν λογισμοῦ τοῖς περὶ τὰ ϛέρνα θυμοῖς, κατ᾽ ὀλίγον ἐκ τῆς ἀγανακτούσης μέθης ὁ νοῦς ἐπὶ τὸ βέλτιον ἀνένηψεν. ἡ δὲ σὺν φρονήσει μετάνοια, δικαίως ἐν τοῖς ποιήμασιν ἀθηνᾶ νομίζεται. σχεδὸν γὰρ ἡ θεὸς, οὐκ ἄλλου τινὸς, ἢ συνέσεως ἐπώνυμός ἐϛιν, ἀθρηνᾶ τις οὖσα, καὶ πάντα τοῖς λεπτοτάτοις ὄμμασι τῶν λογισμῶν διαθρᾶυσα, [2] διὸ δὴ καὶ παρθένον αὐτὴν ἐτήρησαν. ἄφθορον γὰρ ἀεὶ τὸ φρόνημα, οὐδεμιᾷ κηλῖδι μιανθῆναι δυνάμενον, [3] ἔκ τε τῆς τοῦ διὸς κεφαλῆς γεγενῆσθαι δοκεῖ. τοῦτον γὰρ ἀπεφηνάμεθα τὸν χῶρον ἰδίως λογισμῶν εἶναι μητέρα. καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ μηκύνειν; οὐδὲν, ἢ τελέως φρόνησις

1 Il. θ. v. 83. Exemplaria Homerica habent ἔθι τε.

2 Ut ipſe Homerus initio Hymni εἰς Ἀφροδίτην, ſi modo illius auctor ſit.

Τρισσὰς δ᾽ οὐ δύναται πεπιθεῖν φρένας οὐδ᾽ ἀπατῆσαι,
Κούρην τ᾽ αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκῶπιδ᾽ Ἀθήνην.

3 Alludere videtur ad hæc verba hymni in Palladem

—— τὴν αὐτὸς ἐγείνατο μητίετα Ζεὺς
Σεμνῆς ἐκ κεφαλῆς &c. & ver. 323. hymni in Apollinem conquerentis Junonis ſunt verba,

Πῶς ἔτλης οἶος τεκέειν γλαυκῶπιδ᾽ Ἀθήνην;

σις αὕτη. τοιγαροῦν ἀπὸ τῶν διαφλεξάντων ἀχιλλέα θυμῶν, ὥςπε τι σβεςήριον κακοῦ φάρμακον ἐπέςη.

— [1] Ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε πηλείωνα.

παρ' ὃν μὲν γὰρ ὀργίζεται καιρὸν, ἐν τοῖς ςέρνοις ὁ θυμὸς ἕςηκεν. ἕλκων γὰρ τὸ ξίφος,

[2] Στήθεσσι λασίοισι διάνδιχα μερμήριξεν.

ἡνίκα δ' ἡ ὀργὴ πέπειρα γίνεται, [3] μετειλήχασι δ' αὐτὸν οἷα μετανοοῦντα ἤδη λογισμοὶ, τῆς κεφαλῆς ἀπρὶξ ἡ φρόνησις εἴληπται. [4] θάμβησεν δ' ἀχιλλεὺς, [5] τὸ πρὸς πάντα κίνδυνον ἀτρεμὲς αὐτοῦ καὶ ἀκατάπληκτον ὁρῶν, ἐφοβήθη τὴν ἐκ λογισμῶν ἄνοιαν. ἐπιγνοὺς δ' εἰς οἷον κακὸν προκυλισθῆναι παρὰ μικρὸν ἔμελλεν, ὡς ἡνίοχον εὐλαβήθη τὸν ἐφεςῶτα νοῦν, ὅθεν οὐδὲ παντελῶς ἀπήλλακται τῆς ὀργῆς. ἐπιφέρει γοῦν,

prudentia. Itaque iracundiæ, quæ Achillem inflammaverat, veluti remedium ad extinguendum malum aſtitit.

Retro Peliden traxit flavente capillo.

Quo namque tempore iraſcitur, in pectore ſita eſt iracundia. evaginans enim gladium,

Anceps conſilium meditatur pectore forti.

Ubi verò ira jam matura eſt, & rationes ipſum tanquam pœnitentia ductum jam afficiunt, tum verò tenaciter prudentia caput occupat:

Ille ſtupet ſubito.

Sic animus Achillis intrepidus, & terroris neſcius, cum rationis judicium videret, pertimuit. Cum enim animadvertiſſet in quantum malum illapſurus eſſet propemodum, veluti aurigam reveritus eſt mentis imperium: verum non omnino iram remiſit. Itaque ſubdit poëta:

[1] ἀλλ'

1 Hemiſtichium Il. α. 197. Vide, ut jam admonuimus Plutarchum in lib. de Hom.

2 Il. α. ver. 189. At metri cauſa legendum Στήθεσιν. Quod autem dicit Heraclides Achillem hæc cogitaſſe ἕλκοντα τὸ ξίφος, Homero repugnare videtur, qui illam cogitationem & deliberationem ponit ante gladii extractionem. Verum excuſari forte poteſt quod dixerit Homerus Ἕως.

3 Ita MS. Angl. editum male, αὐτό.

4 Iliad. α. v. 199. Vide conſenſum Plut. cum iſto authore loco ſæpiùs citato, ut ferme perſuaſum habeam aut iſtum ab illo, aut illum ab iſto deſumpſiſſe.

5 In hoc loco de Achille, quem Minerva capillis apprehenſum retraxerat, poſt hæc verba, τὸ πρὸς πάντα κίνδυνον ἀτρεμὲς αὐτοῦ καὶ ἀκατάπληκτον, ita lego, ἐφοβήθη τὴν ἐκ λογισμῶν διάνοιαν ὁρῶν. ut non ἄνοιαν, ſed διάνοιαν, & participium neutri generis ὁρῶν in fine ſententiæ legatur. Geſn. MS. Angl. λογισμῶν μετάνοιαν.

1 Ili.

Tu verbis illum duris inceſſito.

Quod ſi Dea auxiliata ei fuiſſet, prorſus ſanè integram affectionis tranquillitatem effeciſſet. Sed cum ratio humana fuerit, gladium coëgit reprimere, & audaciam quæ ad facinus uſque procedit, ademit. remanent autem adhuc veſtigia iræ. Non enim univerſim unoque tempore magni perturbationum motus amputantur. Hactenus igitur dictum nobis ſit de allegoria Minervæ, quam Homerus inter Achillis adverſus Agamemnonem impetum interceſſiſſe confinxit.

Porrò graviſſimum hoc Homeri crimen fuerit, & modis omnibus damnandum, niſi fabulæ involucrum propoſuerit, ut in ſequentibus apparebit: quod (ut Achillis ad Thetidem verba ſonant) Jovem omnium principem,

Cum ſuperi vellent duris conſtringere vinclis,
Juno, Neptunúſque ſimul, Palláſque Minerva,
Tum tu diva parens ſolviſti è nexibus ipſum,
Centimanum accerſens in cœlum, Dii Briarea,
Ægæona vocant homines.

[1] Ἀλλ᾽ ἤτοι ἔπεσι μὲν ὀνείδισον, ὡς ἔσεταί περ.

θεὰ μὲν οὖν βοηθοῦσα πάντως ἂν ὁλόκληρον εἰρήνην τοῦ πάθους κατεσκεύασεν. ἐπειδὴ δὲ λογισμὸς ἀνθρώπινος ἦν, τὸ ξίφος ἀνεῖρξεν ἀναγκαίως. καὶ τὸ μὲν ἄχρι τῶν ἔργων τολμηρὸν ἐκκέκοπται. ὑπομένει δὲ ἔτι λείψανα τῆς ὀργῆς. [2] οὐ γὰρ ἀθρόον ὑφ᾽ ἕνα καιρὸν οἱ μεγάλοι θυμοὶ τῶν παθῶν ἀποκόπτονται. καὶ τὰ μὲν περὶ ἀθηνᾶς, ἣν μεσῖτιν ὑπεστήσατο τοῦ πρὸς ἀγαμέμνονα θυμοῦ, αὐτῆς ἀλληγορίας ἀξιούσθω.

Βαρύτατον δ᾽ ἔγκλημα κατὰ ὁμήρου, καὶ πάσης καταδίκης ἄξιον, εἴπερ ἄρα μεμύθευκεν, ὡς ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἔνεστιν εὑρεῖν, [3] ὅτε [4] τὸν [5] ἁπάντων ἡγεμόνα

— Ξυνδῆσαι ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι.
Ἥρη τ᾽ ἠδὲ ποσειδάων, καὶ παλλὰς ἀθήνη.
Ἀλλὰ σὺ τόν γ᾽ ἐλθοῦσα θεὰ ὑπελύσαο δεσμῶν,
Ὦχ᾽ ἑκατόγχειρον καλέσασ᾽ εἰς μακρὸν ὄλυμπον,
Ὃν βριάρεων καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δέ τε πάντες
Αἰγαίων᾽ ὁ γὰρ αὖτε βίῃ οὗ πατρὸς ἀμείνων.

Ἐν

1 Ili. α. ver. 211. Alii ἔπεσιν.

2 οὐ γὰρ ἀθρέως. MS. Angl.

3 Locus eſt Il. α. ver. 399. ubi pro his verbis legitur,

4 ὅτι τῶν ἁπάντων. MS. Angl.

5 Alludere videtur ad illud Homeri Il. δ. 7. v. 61.

— σὺ δὲ πᾶσι μετ᾽ ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις.

Ὁππότε μιν ξυνδῆσαι &c. ſed Heraclides ſuis non Homeri verbis locum indicat. Locus eſt Iliad. α. v. 399.

1 Allu-

Ἐν τούτοις τοῖς στίχοις ἄξιός ἐστι ὅμηρος οὐκ ἐκ μιᾶς τῆς πλάτωνος ἐλαύνεσθαι πολιτείας, ἀλλ᾽ ὑπὲρ ἡρακλέους φασὶν ἐσχάτας στήλας, καὶ τὴν ἄβατον ὠκεανοῦ θάλασσαν. ζεὺς γὰρ ὀλίγου δεσμῶν πεπείραται, καὶ τὴν ἐπιβουλὴν αὐτῷ συνιστᾶσιν οὐχ᾽ οἱ τιτᾶνες, οὐδὲ τὸ κατὰ παλλήνην θράσος γιγάντων, [1] ἀλλ᾽ ἥρα, διπλοῦν ὄνομα, φύσεως καὶ συμβιώσεως; [2] ὅτ᾽ ἀδελφὸς ποσειδῶν ἐξ ἴσου νεμηθεὶς ἅπαντα, καὶ οὐχὶ τοῦ διαμαρτεῖν ἧς ὤφειλε τιμῆς ἀξιοῦσθαι, κατὰ τοῦ πλεονεκτήσαντος ἠγανακτηκώς. τρίτη δ᾽ ἀθηνᾶ διὰ μιᾶς ἐπιβουλῆς εἰς πατέρα καὶ μητέρα [3] δυσσεβοῦσα. νομίζω δὲ ἔγωγε τῆς ἐπιβουλῆς διὰ τὴν σωτηρίαν ἀπρεπεστέραν. θέτις γὰρ αὐτὸν ἀπήλλαξε τῶν δεσμῶν, καὶ βριαρέως. ἀπρεπεῖς δ᾽ αἱ τοιαῦται ἐλπίδες, ὡς τοιούτων δεηθῆναι συμμάχων.

Ex hiſce verſibus dignus videtur Homerus, qui non ſolum ex una Platonis Repub. abigatur, ſed ultra Herculis (quod ajunt) extremas columnas, & invium Oceani mare. Summus enim Jupiter tantum non experitur vincula, & inſidias ei moliuntur non Titanes, neque audacia Gigantum in Pallene monte, ſed ipſa Juno tum ſoror ejus, tum conjunx, & frater Neptunus, æqualem cum eo mundi partem gubernans, nec indignatus contra nimium arrogantem ſibi Jovem, neque metu motus ne honore debito privaretur: & cum his tertia Minerva, per eaſdem inſidias in patrem ſimul ac matrem impia. Verum ut opinor, multo abſurdior Jovi liberatio contigit, quàm inſidiæ. Nam Thetis & Briareus vinculis eum liberarunt. A talibus enim ſperare ſalutem, & hujuſmodi auxiliatoribus egere, indecorum eſt.

Ταύτης τοίνυν τῆς ἀσεβείας ἓν ἐστιν ἀντιφάρμακον, ἐὰν ἐπιδείξωμεν ἠλληγορημένον τὸν μῦθον. ἡ γὰρ ἀρχέγονος ἁπάντων καὶ πρεσβυτέρα φύσις ἐν τούτοις τοῖς ἔπεσι θεολογεῖται. καὶ τῶν φυσικῶν

Cæterum ad excuſandam hanc impietatem unicum exiſtit remedium, ſi fabulam allegoricè confictam probaverimus. Nam primitiva & antiquiſſima omnium natura his carminibus ſancte inſinuatur,

κατὰ

1 Alludit ad verſum 60. Il. δ.
Ἀμφότερον γενεῇ τε καὶ οὕνεκα σὴ παράκοιτις
Κέκλημαι. Obſervabis ὄνομα hic accipiendum ut κέκλημαι apud vatem: qua de re conſule Euſtathium.

2 Alludere videtur Heraclides ad Il. ο. ver. 187. Vide Plut. in lib. de Hom.

3 Reſpicit illud Homericum ſupra adductum.

—— τὴν αὐτὸς ἐγείνατο μητίετα Ζεύς.

1 Ut

& naturalium de elementis dogmatum unus ac primus autor Homerus eſt, ſingulis poſt ipſum, ſuæ cuique opinionis quam ipſe inveniſſe exiſtimabatur, præceptor. Thaletem enim Mileſium primum ajunt, rerum omnium & mundi totius generationis primordium aquam aſſeruiſſe. Etenim aquæ natura cum facile in ſingula mutetur, varias formas induere ſolet. Nam pars ejus evaporans, aër fit: cujus iterum tenuiſſima portio ſuccenſa in ætherem abit: ſubſidens autem aqua, & in cœnum converſa, tellus evadit. Quapropter aquam, ut quæ inter quatuor elementa maximè cauſæ rationem haberet, elementi nomine præ cæteris dignatus eſt Thales. Sed quis hujuſce opinionis autor eſt? An non Homerus? qui dixit,

Oceanus cunctis qui dat primordia rebus.

Oceanum autem nominaſſe videtur, quoniam fluendo velox eſt: quod Græci dicunt, ὅτι ὠκέως νάει. Hunc igitur omnis regenerationis parentem fecit. Anaxagoras verò Clazomenius, qui familiaris ſucceſſórque Thaletis fuit, terram alterum elementum aquæ conjunxit, ut mixtus humor ſicci-

κατὰ στοιχεῖα δογμάτων εἰς ἀρχηγὸς ὅμηρος. ἑκάστῳ τοίνυν τῶν μετ᾽ αὐτὸν, ἧς ἔδοξεν εὑρεῖν ἐπινοίας, γεγονὼς διδάσκαλος. [1] θάλητα μέν γε τὸν μιλήσιον ὁμολογοῦσι πρῶτον ὑποστήσασθαι τῶν ὅλων κοσμογόνον στοιχεῖον τὸ ὕδωρ. [2] ἡ γὰρ ὑγρὰ φύσις εὐμαρῶς εἰς ἕκαστα μεταπλαττομένη, πρὸς τὸ ποικίλον εἴωθε μορφοῦσθαι. τό, τε γὰρ ἐξατμιζόμενον αὐτῆς ἀεροῦται, καὶ τὸ λεπτότατον ἀπὸ ἀέρος αἰθὴρ ἀνάπτεται, συνιζάνον τε τὸ ὕδωρ, καὶ μεταβαλλόμενον εἰς ἰλὺν ἀπογαιοῦται. διὸ δὴ τῆς τετράδος τῶν στοιχείων, ὥσπερ αἰτιώτατον ὁ θαλῆς ἀπεφήνατο στοιχεῖον εἶναι τὸ ὕδωρ. τίς οὖν ἐγέννησε ταύτην τὴν δόξαν; οὐχ ὅμηρος; εἰπὼν,

[3] Ὠκεανὸς, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται,

φερωνύμως μὲν ὠκεανὸν εἰπὼν τὴν ὑγρὰν φύσιν, παρὰ τὸ ὠκέως νάειν, τοῦτον δ᾽ ὑποστησάμενος ἁπάντων γενεάρχην. ἀλλ᾽ ὁ κλαζομένιος ἀναξαγόρας κατὰ διαδοχὴν γνώριμος ὢν θάλητος, συνέζευξε τῷ ὕδατι δεύτερον στοιχεῖον τὴν γῆν, [4] ἵνα ξηρῷ μιχθὲν ὑγρὸν, ἐξ ἀντιπάλου φύσεως, εἰς μίαν

1 Ut Diogenes Laërtius in ejus vita, & Plutarchus in lib. de Homero.

2 Vocem ὑγρὰ, quæ in edito deeſt, ex Angl. MS. repoſui.

3 Il. ξ. ver. 246. ubi legitur Ὠκεανοῦ. Vide Plut. loco citato eo ipſo teſtimonio utentem.

4 Laërtius in ejus vita refert eum dixiſſe, ζῶα γεννᾶσθαι ἐξ ὑγροῦ καὶ θερμοῦ καὶ γεώδους. in quo pene cum Heraclide conſentit.

μίαν ὁμόνοιαν ἀνακραθῇ. καὶ ταύτην δὲ τὴν ἀπόφασιν πρῶτος ὅμηρος ἐγεώργησεν, ἀναξαγόρᾳ σπέρματα τῆς ἐπινοίας χαρισάμενος, ἐν οἷς φησι,

[1] Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ
καὶ γαῖα γένοισθε.

πᾶν γὰρ τὸ φυόμενον ἔκ τινων, εἰς ταῦτα ἀναλύεται διαφθειρόμενον ὡσπερεὶ τῆς φύσεως ἃ δεδάνεικεν ἐν ἀρχῇ χρέα κομιζομένης ἐπὶ τέλει. διὸ δὴ τοῖς κλαζομενίοις δόγμασιν ἑπόμενος εὐριπίδης φησί, Χωρεῖ δ' ὀπίσω, τὰ μὲν ἐκ γαίας φύντα εἰς γαῖαν, τὰ δ' ἀπ' αἰθρίου βλαστόντα γονῆς, εἰς αἰθέρα. καταρώμενος οὖν ὁ ποιητὴς τοῖς ἕλλησι, μίαν εὗρεν ἀρχὴν φιλόσοφον, εἰ πάλιν ὕδωρ καὶ γῆ γένοιντο, διαλυθέντες εἰς ταῦτα, ἀφ' ὧν ἐπήχθησαν ὅτε ἐγεννῶντο. ἐσχάτη τοίνυν ὑπὸ τῶν μεγίστων φιλοσόφων ἡ τελεία τετρὰς ἐν τοῖς στοιχείοις συνεπληρώθη. δύο μὲν γὰρ ὑλικά φασιν εἶναι, γῆν τε καὶ ὕδωρ· δύο δὲ πνευματικὰ, αἰθέρα τε καὶ ἀέρα. τούτων δὲ τὰς φύσεις ἀλλήλαις ἐναντία φρονούσας, ὅταν εἰς τὸ αὐτὸ κραθῶσιν, ὁμονοεῖν. ἆρ' οὖν εἴ τις θέλοι τἀληθὲς ἐξετάζειν, οὐχὶ καὶ ταῦτα τὰ στοιχεῖα παρ' ὁμήρῳ φιλοσοφεῖται; [2] καὶ

tati, ex contraria natura ad mutuam concordiam temperaretur. Atqui etiam hanc ſententiam primus coluit Homerus, & Anaxagoræ ſemina opinionis ſuæ mutuavit ut hoc in loco:

Vos autem cuncti tellus fiatis,
& unda.

Nam omne corpus in ea demum fatiſcens reſolvitur, ex quibus initio natum erat: veluti reſtituente tandem natura mutuum, quod in principio mutuata fuerat, aut contractum olim debitum ſolvente. Quare dogma Clazomenium ſecutus etiam Euripides, inquit:

Retrorſum eunt tellure nata in
tellurem,
Et æthereo ſemine genita fiunt
æther.

Poëta igitur Græcos execratus, uno ex philoſophicis principiis à ſe reperto uſus eſt. Imprecatur enim ut in aquam & terram redeant, in ea corpora ſoluti, unde primitus egreſſi natique fuerant. Poſtremus autem à maximis philoſophis elementorum quaternarius abſolutus eſt, qui elementa duo ſtatuunt ratione materiæ, terram & aquam: item alia duo ſpiritalia, ætherem & aërem. Illorum verò naturas inter ſe contrarias, ubi in unum corpus mixtæ fuerint, concordes ajunt fieri. An non autem, ſi quis veritatem ſtudioſè quærat, eadem hæc elementa ſapienter ab Homero comme-

περὶ

1 Il. η. ver. 99. vide Plutarchum loco citato.

2 Reſpicit ad initium Il. ρ. ver. 18. Conſentit cum authore noſtro Plutarchus de Homero, in hujus, ut cæterarum, allegoriæ expoſitione.

1 Hic

morata reperiet? Verum de Junonis vinculis, per quæ ordo quatuor elementorum inſinuatur, poſtea ſuo loco dicemus. In præſentia ad probandum ſermonem noſtrum, ſat efficax fuerit juramentum his verbis in tertia Rhapſodia deſcriptum:

Jupiter omnipotens, clariſſime, maxime divûm,
Et tu Sol qui cuncta vides, audiſque per orbem,
Et fluvii & tellus, & qui perjuria ſubtus
Omnia punitis hominum, qui falſa loquuntur.

Primo velociſſimum ætherem invocat, ſupremo loco ſitum, qui meo quidem judicio Jupiter appellatur, ζεὺς dictus à Græcis. cujus nominis origo eſt, vel quia τὸ ζῆν, id eſt, vitam immortalibus exhibeat: vel ab igneo fervore, quem ζέσιν Græcè vocamus. Quin & Euripides æthera ſupernè tenſum Jovem eſſe voluit, in his carminibus:

Videſn' in alto qui ſitus ingens æther eſt,
Ulniſque terram mollibus complectitur?
Hunc tu Jovem putabis, ac ſummum Deum.

περὶ μὲν τῶν ἥρας δεσμῶν, ἐν οἷς ἡ τάξις ἠλληγόρηται τῶν τεττάρων ϛοιχείων, εὐκαιρότερον αὖθις ἐροῦμεν. νῦν δ' ἀποχρῶσιν οἱ κατὰ τὴν τρίτην ῥαψῳδίαν ὅρκοι, τὸ λεγόμενον ὑφ' ἡμῶν βεβαιῶσαι.

[1] Ζεῦ κύδιϛε, μέγιϛε, κελαινεφὲς, αἰθέρι ναίων,
[2] Ἠέλιός θ' ὃς πάντα ἐφορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούεις,
Καὶ ποταμοὶ καὶ γαῖα, καὶ οἱ ὑπένερθε καμόντας
Ἀνθρώπους τίνυσθον ὅ, τις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ.

πρῶτον ἐπικαλεῖται τὸν ὀξύτατον αἰθέρα, τὴν ἀνωτάτω τάξιν εἰληχότα. [3] πυρὸς δὲ εἰλικρινοῦς φύσις ἅτ' οἶμαι κουφοτάτη τὸν ὑψηλότατον ἀποκλεκήρωται χῶρον. εἴη δ' ἂν οἶμαι τοῦτο ζεὺς ἐπώνυμος, ἤτοι τὸ ζῆν παρεχόμενος ἀνθρώποις, ἢ παρὰ τὴν ἔμπυρον ζέσιν οὕτως ὠνομασμένος. ἀμέλει δὲ καὶ ὁ εὐριπίδης τὸν ὑπερτεταμένον αἰθέρα φησίν,

Ὁρᾷς τὸν ὑψοῦ τόνδ' ἄπειρον αἰθέρα,
Καὶ γῆν πέριξ ἔχοντ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις;
Τοῦτον νόμιζε ζῆνα, τόνδ' ἡγοῦ (θεόν.

[redacted] Iliad. β. v. 412. ſed ſequens legitur in tertia Rhapſodia v. 277. Geſnerus ad hunc locum adnotat: Ubi Homerum elementa mundi primum docuiſſe probatur, aliquot ex tertia Rhapſodia verſus citantur, continentes juramentum ab Agamemnone, fœdera cum Trojanis ineunte, pronunciatum: quorum verſuum primus in noſtris Homeri exemplaribus ſic legitur; Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιϛε, μέγιϛε. Mazerius autem hîc adnotat: Supra pag. 408. v. 20. Male hîc πάντα pro πάντ'. Rectius quàm in priori, καμόντας Ἀνθρώπους. Utrobique τίνυσθον. cum ſimplici ν.

2 Iliad. γ. v. 277.

3 πυρὸς γοῦ, MS. Angl.

Ὁ μὲν οὖν πρῶτος αἰθὴρ, καλεῖται μεσίτης τῶν ὁρκίων· ποταμοὶ δὲ καὶ γῆ, τὰ ὑλικὰ στοιχεῖα μετὰ τὴν πρώτην φύσιν αἰθέρος. τὸν δ' ὑπένερθεν αΐδην ἀλληγορικῶς ἀέρα προσαγορεύει· μέλαν γὰρ τουτὶ στοιχεῖον, ὡς ἂν οἶμαι, παχυτέρας καὶ διύγρου λαχὸν μοίρας. δίχα γοῦν τῶν καταφωτίζειν δυναμένων, ἀλαμπής ἐστιν· ὅθεν εὐλόγως αὐτὸν αΐδην προσηγόρευσεν. τί οὖν τὸ πέμπτον ὁ ἥλιος; ἵνα τι καὶ περιπατητικοῖς φιλοσόφοις χαρίσηται ὅμηρος, ἐπεκαλέσατο. καὶ τοῦτο γὰρ ἀξιοῦσιν, ἑτέραν τοῦ πυρὸς εἶναι ταύτην τὴν φύσιν, ἣν κυκλοφορητικὴν ὀνομάζουσι, πέμπτον εἶναι τοῦτο τὸ στοιχεῖον ὁμολογοῦντες. ὁ μὲν γὰρ αἰθὴρ διὰ τὴν κουφότητα πρὸς τοὺς ἀνωτάτω χωρεῖ τόπους. ἥλιος δὲ καὶ σελήνη καὶ τῶν ὁμοδρόμων αὐτοῖς ἕκαστον ἄστρων, τὴν ἐν κύκλῳ φορὰν δινούμενα διατελεῖ τῆς πυρώδους οὐσίας ἄλλην τινὰ δύναμιν ἔχοντα. διὰ τούτων ἁπάντων ὑπεσήμηνεν ἡμῖν τὰ πρωτοπαγῆ στοιχεῖα τῆς φύσεως. καὶ περὶ αὐτοῦ μηδεὶς λεγέτω, πῶς μὲν ὁ αἰθὴρ προσαγορεύεται ζεὺς, αΐδην δ' ὀνομάζει τὸν ἀέρα, καὶ συμβολικοῖς ὀνόμασι τὴν φιλοσοφίαν ἀμαυροῖ. παράδοξον γὰρ οὐδὲν εἰ ποιητής τε ὢν ἀλληγορεῖ, καὶ τῶν προηγουμένως φιλοσοφούντων τούτῳ τῷ τρόπῳ χρωμένων. ὁ γοῦν σκοτεινὸς ἡράκλειτος, ἀσα-

Primus igitur æther juramenti arbiter advocatur: dein fluvij cum tellure (quæ duo elementa materiæ rationem ſubeunt) poſt primam ætheris naturam. Plutonem verò infernum allegoricè nominat ipſum aërem. Hoc enim elementum nigrum videtur, ut quod craſſis humidíſque partibus conſtet, & ſine alieno lumine obſcurum ſit: quamobrem jure ἀΐδην (Latini Plutonem dicunt,) appellavit. Sed quid ſibi vult quintum, nempe Sol? Nimirum ut Peripateticis quoque philoſophis ſe accommodaret Homerus, Solem invocavit. Illi enim cœleſtem naturam, quam κυκλοφορητικὴν, id eſt, in circulum mobilem nuncupant, ab ignea differre contendunt. Nam æther propter inſitam levitatem perpetuo ſurſum fertur. Sol autem & Luna, & quæ ſimilem curſum peragunt ſidera, cum in orbem rotentur, diverſam ab ignis eſſentia facultatem obtinent. Per hæc igitur omnia inſinuavit nobis Homerus primitiva elementa naturæ. Nec eſt quod quiſquam objiciat, qua ratione Jovem appellet æthera, Plutonémque aërem, ſymbolicis & obſcuris vocibus philoſophiam involvendo. Nihil enim mirum eſt, ſi poëta cum ſit, allegoriis utatur, cum nonnulli ex profeſſo philoſophi idem faciant. Nam obſcurus Heraclitus de

φῆ

phyſicis intricatè & ſymbolicè docet, ut cum inquit: Dii mortaléſque homines, immortales viventes illorum mortem, morientes illorum vitam. Et alibi: Fluvios eoſdem ingredimur, & non ingredimur: ſumus, & non ſumus. Totum denique de natura negotium per ænigmata & allegorias tractat. Quid autem Agrigentinus Empedocles? Nonne is cum elementa quatuor innuere vellet, Homericam allegoriam imitatus eſt?

Jupiter igne micans, & cum Junone Aidoneus,
Quæque ſuis lachrymis vis irrigat intima terræ.

Hic Jovem appellat ætherem, Junonem terram, Plutonem aërem; vim irrigantem, aquam. Non igitur abſurdum eſt, ſi poëſin exercens æquè ac philoſophi uſurpaverit allegorias, cum philoſophiæ profeſſores allegoricis vocibus non abſtinuerint.

Reliquum eſt ut diſpiciamus, an contra Jovem ſtructæ inſidiæ elementorum enumerationem contineant, & naturalem ſpeculationem tractent. Itaque philoſophorum

φῆ καὶ διὰ συμβόλων εἰκάζεσθαι δυνάμενα θεολογεῖ τὰ φυσικὰ, δι' ὧν φησί· θεοὶ, θνητοί τ' ἄνθρωποι, ἀθάνατοι ζῶντες τὸν ἐκείνων θάνατον, θνήσκοντες τὴν ἐκείνων ζωήν· καὶ πάλιν ποταμοῖς τοῖς αὐτοῖς ἐμβαίνομέν τε καὶ οὐκ ἐμβαίνομεν, εἶμέν τε καὶ οὐκ εἶμεν. ὅλον τε τὸ περὶ φύσεως αἰνιγματῶδες ἀλληγορεῖ. τί δ' ὁ ἀκραγαντῖνος ἐμπεδοκλῆς, οὐχὶ τὰ τέτταρα στοιχεῖα βουλόμενος ἡμῖν ὑποσημῆναι, τὴν ὁμηρικὴν ἀλληγορίαν μεμίμηται;

[1] Ζεὺς ἀργὴς, ἥρη τε φερέσβιος, ἠδ' ἀϊδωνεὺς,
Νῆστίς θ' ἣ δακρύοις τέγγει κρούνωμα βρότειον.

[2] Ζῆνα μὲν εἶπε τὸν αἰθέρα, γῆν δὲ τὴν ἥραν, ἀϊδωνέα δὲ τὸν ἀέρα. τὸ δὲ δακρύοις τεγγόμενον κρούνωμα βρότειον, τὸ ὕδωρ. οὐ δὴ παράδοξον εἰ τῶν προηγουμένως ὁμολογούντων φιλοσοφεῖν ἀλληγορικοῖς ὀνόμασι χρησαμένων, ὁ ποιητικὴν ἐπαγγελλόμενος ἐξίσου τοῖς φιλοσόφοις ἠλληγόρησε.

Λοιπὸν οὖν σκοπῶμεν, εἰ ἡ κατὰ διὸς ἐπιβουλὴ τῶν στοιχείων ἐστὶν ἀπαρίθμησις, καὶ φυσικωτέρας ἅπτεται θεωρίας. Φασὶ τοίνυν οἱ δοκιμώτατοι φιλόσοφοι

1 Verſus ſunt Empedoclis, quos refert Laërtius quoque in ejus vita, atque teſtatur dixiſſe eum, Στοιχεῖα εἶ) τέτταρα, πῦρ, ὕδωρ, γλῶ, ἀέρα. finis verò ſecundi verſus apud Laërtium ab iſto variat. ſic enim habet

— ὄπι πικροῖ ὄμμα βρότειον.

2 Laërtius pro αἰθέρα dixit πῦρ.

1 Ita

φοι ταῦτα, περὶ τῆς διαμονῆς τῶν ὅλων, ἕως μὲν ἂν ἀφιλόνεικος ἡ ἁρμονία τὰ τέτταρα στοιχεῖα διακρατῇ, μηδενὸς ἐξαιρέτως ὑπερδυναστεύοντος, ἀλλ᾽ ἑκάστου κατ᾽ ἐμμέλειαν, ἣν εἴληχε τάξιν οἰκονομοῦντος, ἀκινήτως ἕκαστα μένειν· εἰ δ᾽ ἐπικρατήσαί τι τῶν ἐν αὐτοῖς, καὶ τυραννήσαν εἰς πλείω φορὰν παρέλθοι, τὰ λοιπὰ συγχυθέντα, τῇ τοῦ κρατοῦντος ἰσχύϊ μετ᾽ ἀνάγκης ὑπείξειν. πυρὸς μὲν αἰφνιδίως ἐκζέσαντος, ἁπάντων [1]ἔσεσθαι κοινὴν ἐκπύρωσιν. εἰ δ᾽ ἀθρόον ὕδωρ ἐκραγείη, κατακλυσμῷ τὸν κόσμον ἀπολεῖσθαι. διὰ τούτων τοίνυν τῶν ἐπῶν μέλλουσάν τινα ταραχὴν ἐν τοῖς ὅλοις ὅμηρος ὑποσημαίνει. [2]Ζεὺς γὰρ ἡ δυνατωτάτη φύσις, ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐπιβουλεύεται στοιχείων. ἥρας μὲν, τοῦ ἀέρος. ποσειδῶνος δὲ, τῆς ὑγρᾶς φύσεως. ἀθηνᾶς δὲ, τῆς γῆς. ἐπεὶ δημιουργός ἐστιν ἁπάντων, καὶ θεὸς ἐργάνη. ταῦτα δὲ τὰ στοιχεῖα πρῶτον μὲν συγγενῆ διὰ τὴν ἐν ἀλλήλοις ἀνάκρασιν. εἶτα συγχύσεως παρὰ μικρὸν αὐτοῖς γενομένης, εὑρέθη βοηθὸς ἡ πρόνοια. θέτιν δ᾽ αὐτὴν εὐλόγως ὠνόμασεν. αὕτη γὰρ ὑπέστη τῶν ὅλων εὔκαιρον ἀπόθεσιν, ἐν τοῖς ἰδίοις νόμοις ἱδρύσασα τὰ στοιχεῖα.

probatiſſimi quique de univerſi duratione in hoc conveniunt, nihil perturbandum fore, quamdiu concors harmonia quatuor elementa connectat, nullo prævalente aliis nimium, ſed ſuum ſingulis ordinem quem ſortita ſunt, procurantibus. Si quod autem inter ipſa præcelluerit, & per tyrannidem plus quàm par eſt occupaverit, tum cætera confuſa potentiæ ſuperantis & vim facientis conceſſura eſſe. ut ſi ignis quidem ſubito efferbuerit, omnia ſimul peritura flammis: ſin aqua univerſim eruperit, mundum diluvio interiturum. In iſtis verſibus igitur perturbationem quandam univerſitatis imminentem Homerus innuit. Nam Jovi potentiſſimæ naturæ ab aliis elementis inſidiæ ſtruuntur, ſcilicet à Junone aëre, & Neptuno aqua, & Minerva terra, quæ rerum omnium opifex eſt. Sunt autem hæc elementa ſibi cognata propter mutuam commixtionem: illis deinde propemodum perturbatis & confuſis opem tulit providentia, quam bona ratione Thetin appellavit Homerus. Eſt autem dicta Thetis, ut videtur, *παρὰ τὴν ἀπόθεσιν*, id eſt, à diſpoſitione: ipſa enim univerſa commodè diſponit, & intra certos limites

σύμ-

1 Ita MS. Angl. male editum, κοινὴν.

2 Ut ipſe de ſe teſtatur Il. θ. ver. 17. & alibi paſſim, ἁπάντων θεῶν κάρτιστος dicitur.

1 Allu-

elementa coërcet. Sociam verò habuit vim fortem (Græci βριαρὰν dicunt) multíſque manibus munitam. Res enim tantæ collapſæ, quomodo poſſent aliter niſi magna violentia reſtitui? Sic igitur inexcuſabile illud crimen de vinculis Jovi illatis, naturalem allegoriæ ſpeculationem continet.

σύμμαχος δ' αὐτῇ γέγονεν, ἡ βριαρὰ καὶ πολύχειρος δύναμις. τὰ γὰρ τηλικαῦτα τῶν πραγμάτων νοσήσαντα, πῶς ἄλλως δύναιτο, πλὴν μετὰ μεγάλης βίας ἀναῤῥωσθῆναι· καὶ τὸ μὲν ἄφυκτον ἔγκλημα περὶ τῶν διὸς ἀσεβῶν δεσμῶν, οὕτω φυσικὴν ἀλληγορίας ἔχει θεωρίαν.

Præterea incuſatur Homerus, quod Vulcanum cœlo præcipitatum fabulatus eſt. Primum namque claudicantem ipſum introducit, divinam naturam mutilans: deinde extremo periculo proximum facit, ita loquentem,

Per faciles auras tota proh luce ferebar,
In Lemnum tandem cecidi, cum lumina Phœbus
Subtraheret, minimúmque animæ vis robur habebat.

Ἐγκαλοῦσι δ' ὁμήρῳ [1] περὶ τῆς ἡφαίςου ῥίψεως. τὸ μὲν πρῶτον, [2] ὅτι χωλὸν αὐτὸν ὑφίςαται. τὴν θείαν ἀκρωτηριάζων φύσιν, εἶθ' ὅτι παρὰ μικρὸν ἧκε κινδύνου. φησὶ γὰρ,

[3] Πᾶν ἦμαρ φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
Κάππεσον ἐν λήμνῳ. ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν.

Verum in iſtis quoque latet philoſophica mens Homeri, haudquaquam figmento poëtico demulcens auditores. Quippe claudum nobis repreſentavit Vulcanum, non quidem Jovis & Junonis filium, ut fabulantur, hoc enim de Diis dici minimè convenit; ſed quia duplex eſt ignis eſſentia: & æthereus quidem (ut paulo antè diximus) in ſupremo univerſi vehiculo ſitus, nihil ad perfectionem deſiderat: at illius qui apud nos eſt, cum terrena ſit materia corruptio-

καὶ τούτοις δ' ὑποκρύπτεταί τις ὁμήρῳ φιλόσοφος νοῦς, οὐ πλάσμασι ποιητικοῖς τοὺς ἀκούοντας τέρπων, αὐτίκα χωλὸν ἡμῖν παραδέδωκεν ἥφαιςον. οὐ τὸν ἐξ ἥρας καὶ διὸς [4] μυθολογούμενον παῖδα, τοῦτο γὰρ ἀπρεπὲς ὄντως ἱςορεῖν περὶ θεῶν. ἀλλ' ἐπεὶ ἡ πυρὸς οὐσία διπλὴ, καὶ τὸ μὲν αἰθέριον (ὡς ἔναγχος εἰρήκαμεν) ἐπὶ τῆς ἀνωτάτω τοῦ παντὸς αἰώρας, οὐδὲν ὑςεροῦν ἔχει πρὸς τελειότητα. τοῦ δὲ παρ' ἡμῖν πυρὸς ἡ ὕλη πρόσγειος οὖσα, φθαρτή.

1 Alludit ad verſum 590. & 591. Iliad. α.
2 Il. α. ver. 607. & Il. σ. ſæpe.
3 Il. α. ver. 592. ubi legitur Πᾶν δ' ἦμαρ.
4 μυθέμενον. MS. Angl.

1. Il.

τῆ. καὶ διὰ τῆς ὑποςρεφούσης παρ᾽ ἕκαςα ζωπυρουμένη. διὰ τοῦτο τὴν ὀξυτάτην φλόγα συνεχῶς, ἥλιόν τε καὶ δία προσαγορεύει. τὸ δ᾽ ἐπὶ γῆς πῦρ, ἥφαιςον, ἑτοίμως ἀπτόμενόν τε καὶ σβεννύμενον. ὅθεν εἰκότως κατὰ σύγκρισιν ἐκείνου τοῦ ὁλοκλήρου, τοῦτο νενόμιςαι χωλὸν εἶναι τὸ πῦρ. ἄλλως τε, καὶ πᾶσα ποδῶν πήρωσις ἀεὶ τοῦ διαςηρίζοντος ἐπιδεῖται βάκτρου. τὸ δὲ παρ᾽ ἡμῖν πῦρ ἄνευ τῆς τῶν ξύλων παραθέσεως, οὐ δυνηθὲν ἂν ἐπιπλεῖον παραμεῖναι, συμβολικῶς χωλὸν εἴρηται. τὸν γοῦν ἥφαιςον οὐκ ἀλληγορικῶς ἐν ἑτέροις, ἀλλὰ διαῤῥήδην πῦρ φησὶν ὅμηρος εἶναι.

[1] Σπλάγχνα δ᾽ ἄρ ἀμπείραντες, ὑπείρεχον ἡφαίςοιο.

Μεταληπτικῶς ὑπὸ τοῦ ἡφαίςου τὰ σπλάγχνα φησὶν ὀπτᾶσθαι. καὶ μὴν ἀπ᾽ οὐρανοῦ ῥιπτόμενον αὐτὸν ὑφίςαται. φυσικῶς γὰρ κατ᾽ ἀρχὰς οὐδέπω, τῆς τοῦ πυρὸς χρήσεως ἐπιπολαζούσης, ἄνθρωποι χρονικῶς χαλκοῖς τισιν ὀργάνοις κατεσκευασμένοις, ἐφειλκύσαντο τοὺς ἀπὸ τῶν μετεώρων φερομένους σπινθῆρας κατὰ τὰς μεσημβρίας ἐναντία τῷ ἡλίῳ τὰ ὄργανα τιθέντες. ὅθεν καὶ ὁ [2] προμηθεὺς ἀπ᾽ οὐρανοῦ

nem ſubit, & per novam ſubinde accedentem reſtauratur. Quocirca perpetuam & vehementiſſimam flammam, Solem & Jovem nuncupat: ignem verò terreſtrem, Vulcanum, qui facile tum accenditur, tum extinguitur. Proinde meritò noſter ignis, perfectiſſimi illius reſpectu, claudus exiſtimatus eſt, & ob nunc dictam & jam dicendam cauſam. Omnis mutilatio pedum aliquo ſuſtentante fulcro eget: noſter autem ignis, cum ſine continua lignorum appoſitione durare diu non queat, ſimilitudine quadam vocatus eſt claudus. Cæterum alibi Homerus ignem citra omnem allegoriam Vulcanum evidenter nuncupat, ut hoc in verſu:

Viſcera Mulciberum ſupra transfixa tenebant
Oblongis verubus.

Per metalepſin à Vulcano aſſari viſcera ſcribit. Quod autem à cœlo ipſum dejectum aſſeruit, hinc profectum eſt. Cum ab initio nondum frequens haberetur ignis uſus ſecundum naturam, homines aliquamdiu apparatis quibuſdam æneis inſtrumentis, cœlitus delatas ſcintillas colligebant, adverſa Soli per meridiem organa locantes. Iccirco & Prometheus à cœlo ſuffuratus ignem traditur: quoniam προμήθεια, id eſt,

διά-

1 Il. β. ver. 426. ubi legendum ἐμπείραντες.

2 Ut Æſchylus in Prometheo δεσμώτ.

1 Geſne-

providentia artis hominum, defluxum ejus ex cœlo obſervavit. Non temere autem Lemnum ignem cœlo præcipitatum primò ſuſcepiſſe fabulatur. quandoquidem in hac inſula ignis intra tellurem ſponte proſiliunt flammæ. Quod vero ignis ille cœleſtis fuerit, vel ex his verbis liquet,

— Minimúmque animæ vis robur habebat.

Statim enim marcore diſperit, niſi diligenti providentia conſervetur. Hactenus de Vulcano philoſophicè diſſertatum ſit. Cratetis enim interpretationem veluti monſtroſam in præſentiarum tacebo, quod Jupiter mundum cupiens menſurari, duabus facibus æquali velocitate præditis, Vulcano inquam & Sole, univerſitatis intervalla collegerit, alterum ſupernè à cœlo præcipitem dans, alterum ab ortu ad occaſum ferri ſinens. quamobrem utriſque æquale tempus confectum eſt. Simul enim cum occidente Sole in Lemnum cecidit Vulcanus. Verum ſive mundi menſuram hæc fabula nobis oſtendat, ſive quod verius eſt, ignem, quo homines fruuntur, nobis repreſentet, nihil ſanè de Vulcano impiè Home-

διακλέψαι τὸ πῦρ [1] λέγεται. ἐπειδήπερ τέχνης προμήθεια τῶν ἀνθρώπων ἐπενόησε τὴν ἐκεῖθεν ἀπόῤῥοιαν αὐτοῦ. λῆμνον δὲ πρῶτον οὐκ ἀλόγως ἐμύθευσε, τὴν ὑποδεξαμένην τὸ θεόβλητον πῦρ. ἐνταῦθα γὰρ ἀνίενται [2] ἐγγηγενοῦς πυρὸς αὐτόματοι φλόγες. δηλοῖ δὲ σαφῶς, ὅτι τοῦτο [3] θεωρητόν ἐστι τὸ πῦρ, ἐξ ὧν ἐπήνεγκεν,

ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν.

ἀπόλλυται γὰρ εὐθέως μαρανθὲν, εἰ μὴ λάβοιτο τῆς διαφυλάττειν αὐτὸ δυναμένης προνοίας. καὶ ταῦτα μὲν περὶ ἡφαίστου φιλοσοφητέον. ἐῶ γὰρ ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὡς τερατείαν τινὰ τὴν κράτητος φιλοσοφίαν, ὅτι ζεὺς ἀναμέτρησιν τοῦ παντὸς ἐσπουδακὼς γενέσθαι, δύο πυρσοῖς ἰσοδρομοῦσιν, ἡφαίστῳ τε καὶ ἡλίῳ διετεκμήρατο τοῦ κόσμου τὰ διαστήματα· τὸν μὲν ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ βηλοῦ καλουμένου ῥίψας, τὸν δ' ἀπ' ἀνατολῆς εἰς δύσιν ἀφεὶς φέρεσθαι. διὰ τοῦτ' [4] ἀμφότερα καὶ συνεχρόνισαν. ἅμα γὰρ ἡλίῳ καταδύντι, κἄππεσεν ἥφαιστος ἐν λήμνῳ. τοῦτο τοίνυν εἴτε κοσμική τις ἀναμέτρησις, εἴθ', ὃ μᾶλλον ἀληθές ἐστιν, ἀλληγορικὴ τοῦ καθ' ἡμᾶς πυρὸς ἀνθρώποις παράδοσις, οὐδὲν ἀσεβὲς ὑπὲρ ἡφαίστου παρ' ὁμή-

1 Geſnerus ſcribendum putabat μεμύθευται.

2 Geſnerus in ſuo codice invenerat ἐγγυγηγενῦς. quod ita emendandum recte cenſuit.

3 Quid ſi pro θεωρητὸν legas αἰθέριον, vel θεόβλητον. Nam ſuprà dixerat duplicem eſſe ignem; alterum æthereum, alterum terreſtrem.

4 ἀμφότεροι. MS. Angl.

ὁμήρῳ λέλεκται. καὶ μὴν ἐπὶ τῆς δευτέρας ῥαψῳδίας, [1] ἀνακομιζομένων τῶν ἑλλήνων, [2] ὀδυσσεῖ διαποροῦντι [3] παρέστηκεν, οὐκ ἄλλη τις ἀλήθεια ἢ φρόνησις, ἣν ἀθηνᾶν ὀνομάζει. καὶ τὴν ἀποστελλομένην ἶριν, ἄγγελον τοῦ διὸς, τὸν εἴροντα λόγον ὑφίσταται, ὥσπερ ἑρμῆν τὸν ἑρμηνεύοντα. δύο γὰρ ἄγγελοι θεῶν, οὐδενὸς ἄλλου πλὴν ἐπώνυμοι τῆς κατὰ τὸν λόγον ἑρμηνείας. [4] ἀλλ' ἀπρεπῶς ἀφροδίτη μαστροπεύει πρὸς ἀλέξανδρον ἑλένην. ἀγνοοῦσι γὰρ, ὅτι νῦν λέγει τὴν ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς πάθεσιν ἀφροσύνην, ἣ μεσῖτίς ἐστι, καὶ διάκονος ἀεὶ μειρακιώδους ἐπιθυμίας, αὕτη καὶ τόπον εὗρεν ἐπιτήδειον, ὅπου τὸν ἑλένης δίφρον ἀφιδρύσει, καὶ ποικίλοις μαγγάνοις ἑκατέρων κινεῖ τὸν πόθον, ἀλεξάνδρου μὲν ἐρωτικῶς ἔτι διακειμένου, τῆς δὲ ἑλένης μετανοεῖν ἀρχομένης. [5] διὸ δὴ κατ' ἀρχὰς ἀντειποῦσα, τοὔσχατον ὑπείκει, μεταξὺ δυοῖν φερομένη παθῶν, ἔρωτός τε τοῦ πρὸς ἀλέξανδρον, καὶ αἰδοῦς τῆς πρὸς μενέλαον. [6] ἥγε μὴν εὐωχουμένοις ὑποδιακονουμένη κατ' ἀρχὰς ἥβη, τίς ἂν εἴη πλὴν ἡ δι-

ro proditum eſt. Quinetiam in ſecunda Rhapſodia reditum parantibus Græcis, non alia certe Ulyſſi perplexo aſtitit quàm prudentia, poëta Minervam appellat. Et Irin emiſſam à Jove nunciam, quaſi τὸν εἴροντα λόγον, id eſt, differentem orationem: ut ἑρμῆν, τὸν ἑρμηνεύοντα, id eſt, Mercurium ab interpretando dictum facit. Sunt enim duo nuncii Deorum, non aliunde nominati, quam à ſermonis pronunciatione. At indecenter (objicient aliqui) Venus Alexandro Helenam illegitimè conciliat. Sed illi ignorant, quod Homerus per ἀφροδίτην Venerem, ἀφροσύνην, id eſt, ſtultitiam in amatoriis affectibus accipiat; quæ ſemper conciliare & adminiſtrare ſolet juvenile deſiderium. Eadem & locum invenit idoneum in quo Helenæ thronum collocaret, & variis lenociniis utriuſque cupiditatem incitat, Alexandro quidem adhuc amatoriè affecto, Helena verò pœnitentia duci jam incipiente. quamobrem cum ab initio contradixiſſet, tandem cedit inter duos affectus diſtracta, amorem inquam in Alexandrum, & reverentiam erga Menelaum. Porrò quæ epulantibus Diis miniſtrabat olim Hebe, quid aliud eſſet, quàm

νεκῶς

1 Il. β. ver. 149.

2 Ut patet ex ver. 170. & ſequenti Iliad. β.

3 Unde illud Iliad. β. v. 172. Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη.

4 Il. γ. v. 390. & ſequentibus.

5 Il. γ. v. 299. & ſequent.

6 Il. δ. v. 2.

οὐδ

[1] perpetua in lætitiis juventus. nullum enim in cœlis ſenium eſt, nec ullam ægritudinem vitæ extremam divina natura ſentit. Verum omnis eximiæ voluptatis præcipuum inſtrumentum eſt ætatis vigor, illorum qui lætitiæ cauſa convenerunt. Cæterum de Eride, id eſt lite, non obſcura allegoria uſus eſt, neque ſubtilem conjecturam deſiderante, ſed rem omnem clarè propoſuit.

νεκῶς ἐν ταῖς εὐφροσύναις νεότης· [1] οὐδὲν γὰρ ἐν οὐρανῷ γῆρας οὐδ' ὕπεςί τι τῆς θείας φύσεως ἔσχατον βίου νόσημα. πάσης δ' ἐξαιρέτως θυμηδίας, ὥσπερεὶ συνεκτικὸν ὄργανόν ἐςιν ἡ τῶν συνεληλυθότων ἐπὶ τὴν εὐφροσύνην ἀκμή. περὶ μέν γε τῆς ἔριδος οὐδ' ὑπεςαλμένως ἠλληγόρησεν, οὐδ' ὥςτε δεῖσθαι λεπτῆς τινος εἰκασίας· ἀλλ' ἐκ τοῦ φανεροῦ τὰ κατ' αὐτὴν πεπόμπευκεν.

Quæ primum viſu perparva inſurgit, at inde
Contingit pedibus tellurem, vertice cœlum.

[2] Ἥτ' ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανῷ ἐςήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει.

Nam in his carminibus non aliqua Dea adeò monſtroſa ab Homero deſcripta eſt, quæ corpus utroque modo ita immutet, quod nemo crediderit: alias humilis in terra jacens, aliàs in infinitam magnitudinem protenſa. Verum affectio illa quæ litigantibus ſemper uſuvenit, hac allegoria notatur. Orta enim levi de cauſa contentio, poſtquam concitata fuerit, in magnam calamitatem creſcit. Sed hæc fortaſſis mitiora ſunt.

διὰ γὰρ τούτων τῶν ἐπῶν οὐ θεά τις οὕτω παντάπασιν τερατώδης ὑφ' ὁμήρου μεμόρφωται τὰς πρὸς ἑκατέρου μεταβολὰς τοῦ σώματος ἀπίςους ἔχουσα, καὶ ποτὲ μὲν ἐπὶ γῆς ἐῤῥιμμένη ταπεινή· ποτὲ δ' εἰς ἄπειρον ἐκτεινομένη μέγεθος· ἀλλ' ὃ συμβέβηκεν ἀεὶ τοῖς φιλονεικοῦσι πάθος, ἐκ ταύτης τῆς ἀλληγορίας διετύπωσεν. ἀρξαμένη γὰρ ἀπὸ λιτῆς αἰτίας ἡ ἔρις, ἐπειδὰν ὑποκινηθῇ, πρὸς μέγα δή τι κατ' ἴσως μετριώτερα.

κοῦ διογκοῦνται, καὶ ταῦτὶ μὲν

Ingens autem adverſus Homerum tragœdia tanquam in ſcena movetur ab illis, qui iniquè ipſum calumniantur, eo quod introducit ſaucios Deos in quinta Rhapſo-

Πολλὴ δὲ καθ' ὁμήρου τραγῳδία σκηνοβατεῖται παρὰ τοῖς ἀγνωμόνως αὐτὸν ἐθέλουσι συκοφαντεῖν, ὅτι παρεισάγει κατὰ τὴν πέμπτην ῥαψῳδίαν τι- τρω-

1 οὐδὲ γὸ MS. Angl.

2 Il. δ. v. 442.

1 Il.

τρωσκομένους θεούς· [1] ἀφροδίτην τὸ πρῶτον ὑπὸ διομήδους, [2] εἶτ' ἄρην. προστιθέασι δὲ τούτοις, [3] ὅσα κατὰ παρηγορίαν ἡ διώνη περὶ τῶν ἔτι πρότερον ἠτυχηκότων ἀπαγγέλλει θεῶν. ἐν μέρει δ' ὑπὲρ ἑκάστου τὸν λόγον ἀποδώσομεν ἡμεῖς, οὐδεμιᾶς ἐκτὸς ὄντος φιλοσοφίας. διομήδης γὰρ ἀθηνᾶν ἔχων σύμμαχον, τουτέστι τὴν φρόνησιν, ἔτρωσεν ἀφροδίτην, τὴν ἀφροσύνην· οὐ μὰ δία, οὐ θεάν τινα, τὴν δὲ τῶν μαχομένων βαρβάρων ἀλογιστίαν. αὐτὸς μὲν γὰρ, ἅτε διὰ πάσης ἐληλυθὼς πολεμικῆς μαθήσεως, καὶ τοῦτο μὲν ἐν θήβαις, [4] τοῦτο δὲ ἐν ἰλίῳ, δεκαετῆ χρόνον ἐμφρόνως τοῦ μάχεσθαι προϊστάμενος, ἐξ εὐμαροῦς διώκει τοὺς βαρβάρους.

dia: Venerem primum à Diomede, poſtea Martem. Iſtis addunt ea quæ conſolandi gratia Dione narrat, de diis pridem calamitatem aliquam expertis. Cæterum nos ſigillatim rationem reddemus à philoſophia minimè alienam. Nam Diomedes cum ſocia Minerva, hoc eſt, prudentia Venerem (quam Poëta ἀφροδίτην Græcè, quaſi ἀφροσύνην, id eſt, ſtultitiam vocat) ſauciavit. Non quidem deam aliquam, ſed pugnantium barbarorum imprudentiam. Etenim ipſe, ut per omnem diſciplinam militarem verſatus, & partim Thebis, partim ad Trojam, toto decennio prudenter pugnis præfectus, facile perſequitur barbaros. Illi verò ſenſu & ratione minime pollentes, ab ipſo fugantur, tanquam

οἱ δ' ἀναίσθητοι καὶ λογισμῶν ὀλίγα κοινωνοῦντες ὑπ' αὐτοῦ διώκονται, καθάπερ

[5] Ὄϊες πολυπάμμονος ἀνδρὸς ἐν αὐλῇ.

Divitis in ſtabulo pecudes viri.

πολλῶν οὖν φονευομένων, ἀλληγορικῶς ὅμηρος τὴν βαρβαρικὴν ἀφροσύνην ὑπὸ διομήδους τετρῶσθαι παρεισήγαγεν. ὁμοίως δὲ ὁ ἄρης οὐδὲν ἐστιν ἄλλο, πλὴν ὁ πόλεμος παρὰ τὴν ἀρὴν ὠνομασμένος, ἥπερ ἐστὶ βλάβη. γένοιτο δ' ἂν ἡμῖν τοῦτο σαφὲς, ἐκ

Multis igitur vulneratis, Homerus allegoricè barbaram imprudentiam à Diomede ſauciatam introduxit. Similiter & Mars, ἄρης Græce dictus, non aliud eſt quàm bellum, παρὰ τὴν ἀρὴν, id eſt, à malo & damno denominatus. manifeſtum autem hoc fit ex eo quod ipſum appellat,

τοῦ

1 Il. ε. v. 336
2 Ibid. v. 855. & ſequentibus.
3 Ibid. v. 382.
4 At negavit ſupra toto decennio Græcos ad Trojam pugnaſſe.

5 Iliad. δ' v. 433. integer verſus ſic legitur.
Τρῶες δ' ὥστ' ὄϊες &c. pro ὥστ' dixit Heraclides καθάπερ.

1 Lege

Inſanum præſenſque malum, nunc partibus illis
Nunc aliis ſocium.

Quod alibi pluribus ita interpretatur:

Communis Mavors, ſolitúſque necare necantem.

Mutantur enim bellorum momenta in utramque partem, & victi breviſſimo tempore ſubito victores evaſere non raro. Itaque cum inconſtantia præliorum aliàs ad alios vergat, revera bellum nominavit, Nunc partibus illis, nunc aliis ſocium. Vulneratus eſt autem à Diomede Mars non alia parte, quàm

Νείατον ἐς κενεῶνα. *Id eſt*, Extremum in ventrem. atque id probabiliter: quoniam ἐπὶ τὰ κενὰ, id eſt, partem aciei hoſtium inanem, nec admodum munitam aggreſſus, facilè in fugam conjecit barbaros. Æneum verò Martem vocat, panoplias militum ſignificans. Erat enim rarus olim uſus ferri, ſed univerſum corpus ære tegebant. idcirco dicit:

Cæcabátque oculos galearum ſplendor ab ære,
Thoracúmque politorum nuper.

Exclamat autem vulneratus Mars,

Quantum ſive novena virûm, ſeu millia clamant
Dena ſimul.

τοῦ λέγειν αὐτὸν μαινόμενον, τυκτὸν κακὸν, ἀλλοπρόσαλλον· ἑτέρωθί που διὰ πλειόνων ἐξηγεῖται λέγων, (νέοντα κατέκτα.

[1] Ξεῖνος ἐνυάλιος, καί τε κτανεμεσηταὶ γὰρ αἱ πολέμων ἐπ' ἀμφότερα ῥοπαί. καὶ τὸ νικηθὲν οὐδὲ προσαντῆσαν αἰφνίδιον πολλάκις ἐκράτησεν. ὥστε τῆς ἐν ταῖς μάχαις ἀμφιβολίας ἄλλοτε πρὸς ἄλλους μεταφοιτώσης, [2] ἐτύμως κακὸν ἀλλοπρόσαλλον εἴρηκε πρὸς τὸν πόλεμον. ἐτρώθη δὲ ὑπὸ διομήδους ἄρης, οὐκ ἄλλό τι μέρος, ἀλλὰ

[3] Νείατον ἐς κενεῶνα.

σφόδρα πιθανῶς. ἐπὶ γὰρ τὰ κενὰ τῆς μὴ πάνυ φρουρουμένης ἀντιπάλων τάξεως παρεισελθὼν, εὐμαρῶς ἐτρέψατο τοὺς βαρβάρους. καὶ μὴν χάλκεον λέγει τὸν ἄρην, τὰς τῶν μαχομένων πανοπλίας ὑποσημαίνων. σπάνιος γὰρ ἦν ὁ σίδηρος ἐν τῷ τότε πάλαι χρόνῳ· τὸ δὲ σύμπαν ἐσκέποντο χαλκῷ. διὰ τοῦτό φησιν,

[4] Ὄσσε δ' ἄμειδεν
Αὐγὴ χαλκείη κορύθων ἄπο λαμπομενάων,
Θωρήκων τε νεοσμήκτων.

ἀναβοᾷ δὲ τρωθεὶς,

[5] Ὅσσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον ἢ δεκάχιλοι.

καὶ

1 Lege Ξωὸς Il. σ. v. 309.
2 Iliad. ε. ver. 831.
3 Initium verſus 857. Il. ε.
4 Il. ν. v. 340. Lege ἄμερδεν.
5 Verſus integer Il. ε. Ver. 860.

1 Locus

καὶ τοῦτο δὲ τεκμήριον πολλῶν διωκομένων πολεμίων. οὐ γὰρ ἂν εἷς θεὸς ἀνεβόησε τοσοῦτον, ἀλλ' ἡ φεύγουσα μυρίανδρος οἶμαι τῶν βαρβάρων φάλαγξ. ὥστ' ἐναργέσι τεκμηρίοις καὶ διὰ τῶν κατὰ μέρος ἐδείξαμεν, οὐκ ἄρην τὸν τετρωμένον ὑπὸ διομήδους, ἀλλὰ τὸν πόλεμον.

Αὗται δ' ἐν παρεκβάσει τῶν προτέρων ἀλληγοριῶν, δι' ὧν τεχνικωτέραν ἔχουσιν ἐμπειρίαν, ἐν οἷς φησι·

[1] Τλῆ μὲν ἄρης ὅτε μιν ὦτος, κρατερός τ' ἐφιάλτης,
Παῖδες ἀλωῆος δῆσαν κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ.

γενικοὶ γὰρ οὗτοι οἱ κατ' ἀλκὴν νεανίαι ταραχῆς καὶ πολέμου μεστὸν ᾔδεσαν τὸν βίον, οὐδεμιᾶς δ' εἰρηνικῆς ἀναπαύσεως μέσης τοὺς παρ' ἕκαστα κάμνοντας [2] ἀνοίης, ἰδίοις ὅπλοις ἐκστρατευσάμενοι, τὴν ἐπιπολάζουσαν [3] ἀηδίαν ἔστηλαν. ἄχρι μὲν οὖν τρισκαίδεκα μηνῶν, ἀκλινὴς καὶ ἀστασίαστος αὐτῶν ὁ οἶκος, ἐν ὁμονοίᾳ τε τὴν εἰρήνην διεστρατήγει. μητρυιὰ δὲ παρεισπεσοῦσα καὶ φιλόνεικος οἰκίας νόσος, ἀνέτρεψε τὴν προτέραν εὐστάθειαν. ἐκ δευτέρου δὲ πάλιν ὁμοίας ταραχῆς ἀναφθείσης, ἔδοξεν ὁ ἄρης ἀπὸ τοῦ δεσμωτηρίου λελύσθαι. τουτέστιν, ὁ πόλεμος. ἡρακλέα

δὲ

Et hoc etiam ſignum eſt plurium in fugam converſorum hoſtium. Non enim unus Deus tantopere clamaſſet, ſed quæ fugiebat innumera barbarorum phalanx. Jam igitur evidentibus argumentis, & ſingulatim monſtravimus, non Martem à Diomede vulneratum, ſed ipſum bellum.

Allegoriæ autem nunc dicendæ per digreſſionem ab inſtituto à poëta proponuntur, ſed multum induſtriæ & prudentiæ complectuntur. qualis hæc eſt,

Suſtinuit Mavors Oti fortiſque Ephialtæ
Vincula, quos genuit præſtans vir magnus Aloeus.

Cum enim egregii & robuſti juvenes illi animadverterent, perturbationibus & bellis plenam eſſe vitam, nec ulla intercedente pacis quiete perpetuò afflictos refici, armis ſuis expeditione facta, obtinentem prius moleſtiam compeſcuerunt. Itaque ad menſes tredecim uſque familia ipſorum tranquilla & imperturbata concordi pace vixit: poſtquam verò acceſſiſſet noverca, & litigioſus familiæ morbus, priſtina domus tranquillæ fœlicitas peſſum ivit. Ita denuò ſimili perturbatione concitatâ, Mars, id eſt bellum, ſolvi de carcere viſum eſt. Cæterum Herculem

1 Locus eſt Il. ε v. 385.
2 ἀνείης MS. Angl.
3 ἀηδίαν ἀνέστηλαν MS. Angl.

3 Nul-

non exiſtimandum aliqua corporis facultate præditum, priſcis temporibus tantum efficere valuiſſe. Sed vir prudens, & initiatus ſapientia cœleſti, ceu profunda caligine ſummerſam philoſophiam illuſtravit, quod & Stoicorum præcipui fatentur. De reliquis igitur certaminibus ejus ab Homero non memoratis, quid attinet ad oſtentandum ingenium multa præter propoſitum verba facere? Cepit enim aprum, hoc eſt, verſantem inter homines intemperantiam: & leonem domuit, videlicet impetum temere quò non decet ruentem: eadem ratione cum brutam iracundiam coërcuiſſet, Cornupetam taurum conſtrinxiſſe exiſtimatus eſt. Timiditatem quoque ex vita abegit, quod per Cerauniam cervam innuitur. Et certamen quondam indecens nominatu ſubivit, repurgata qua prius laborabat fœditate. Superavit & volucres, nempe ventoſam ſpem, quæ vitam hominum ſubinde nutrit. Et fimum plurimum egeſſit. Et multis capitibus præditam hydram ſuperavit, quæ abſciſſa rurſus incipit ſubnaſci: hanc veluti *ἀιδρείαν*, id eſt, imperitiam quandam, per ignem, videlicet admonitionem, excidit. Quinetiam Cerberus triceps in ſolem productus, non ineptè

δὲ νομιστέον, οὐκ ἀπὸ σωματικῆς δυνάμεως ἀναχθέντα τοσοῦτον ἰσχύσαι τοῖσδε χρόνοις, ἀλλ' ἀνὴρ ἔμφρων, καὶ σοφίας οὐρανίου μύστης, ὥσπερεὶ κατὰ βαθείας ἀχλύος, ἐπιδεδυκυῖαν ἐφώτισε τὴν φιλοσοφίαν, καθάπερ ὁμολογοῦσι καὶ στωϊκῶν οἱ δοκιμώτατοι. περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἄθλων, ὁπόσοι τῆς παρ' ὁμήρῳ μνήμης ὑστεροῦσι, τί δεῖ παρὰ καιρὸν ἐκμηκύνειν φιλοτεχνοῦντας; ὅτι κάπρον μὲν εἷλε, τὴν ἐπιπολάζουσαν ἀνθρώποις ἀκολασίαν. λέοντα δὲ, τὴν ἀκρίτως ὁρμῶσαν ἐφ' ἃ μὴ δεῖ φοράν· κατ' αὐτὸ δὲ θυμοὺς ἀλογίστους πεδήσας. τὸν ὑβριστὴν ταῦρον ἐνομίσθη δεδεκέναι. δειλίαν γε μὴν ἐφυγάδευσεν ἐκ τοῦ βίου, τὴν κεραυνίαν ἔλαφον. καί τις ἀπρεπῶς ὀνομαζόμενος ἆθλος ἐκμεμόχθηται, διακαθήραντος αὐτοῦ τὴν ἐπιτρέχουσαν αηδίαν. ὄρνεις δὲ, τὰς συννηνέμους ἐλπίδας, αἳ βόσκουσι τὸν βίον ἡμῶν. ἀπεσκέδασε δὲ καὶ τὴν πολύχουν κόπρον, καὶ πολυκέφαλον ὕδραν, ἥτις ὅταν ἐκκοπῇ, πάλιν ἄρχεται βλαστάνειν, ὥσπερ [1] ὕδραν τινὰ διὰ πυρὸς τῆς παραινέσεως ἐξέκοψεν. [2] αὐτός γε μὴν ὁ τρικέφαλος δειχθεὶς ἡλίῳ κέρβερος εἰκότως ἂν τὴν τριμερῆ φιλοσοφίαν

1 Nullus hîc ſenſus, niſi pro *ὕδραν* legas *ἀϊδρείαν*, aut alterius vitii nomen. Geſn.

2 Vide verſum 368. Il. Θ.

σοφίαν ὑπαινίττεται. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς λογικὸν, τὸ δὲ φυσικὸν, τὸ δὲ ἠθικὸν ὀνομάζεται. ταῦτα δ' ὥςπερ [1] ἀφ' ἑνὸς ἐκπεφυκότα τριχῇ κατὰ τὴν κεφαλὴν μερίζεται.

Περὶ μὲν δὴ τῶν ἄλλων, ὥς περ εἶπον, ἄθλων ἐν συντόμῳ δεδήλωται. [2] τετρωμένην δ' ὅμηρος ὑπεςήσατο τὴν ἥραν, τοῦτο ἀκριβῶς παραςῆσαι βουλόμενος, ὅτι τὸν θολερὸν ἀέρα καὶ πρὸ τῆς ἑκάςου διανοίας ἐπαχλύοντα πρῶτος ἡρακλῆς, θείῳ χρησάμενος λόγῳ διήρθρωσε, τὴν ἑκάςου τῶν ἀνθρώπων ἀμαθίαν, πολλαῖς νουθεσίαις κατατρώσας. ὅθεν ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανὸν ἀφίησι τὰ τόξα. πᾶς γὰρ ἀνὴρ φιλόσοφος ἐν θνητῷ καὶ ἐπιγείῳ τῷ σώματι, πτηνὸν ὥςπέρ τι βέλος, τὸν νοῦν εἰς τὰ μετάρσια διαπέμπεται. τεχνικῶς δὲ προσέθηκεν εἰπὼν, [3] ἰῷ τριγλώχινι βαλών. ἵνα διὰ συντόμου τὴν τριμερῆ φιλοσοφίαν, ὑπὸ τοῦ τριγλώχινος ὑποσημήνῃ βέλους. [4] μεθ' ἡμέραν δὲ τετόξευκε καὶ τὸν ᾅδην. οὐδεὶς γὰρ ἄβατος φιλοσοφίᾳ χῶρος. ἀλλὰ μετ' οὐρανὸν, ἐζήτησε τὴν κατωτάτω φύσιν, ἵνα μηδὲ τῶν νέρθεν ἀμύητος ῇ. τὸν οὖν ἀλαμπῆ καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἄβατον ᾅδην,

tripartitam philoſophiam innuit. Sunt enim philoſophiæ partes, rationalis, naturalis, moralis: quæ tanquam ex una cervice prognatæ, tripliciter deinde juxta caput dividuntur.

Verum de cæteris quidem certaminibus hæc breviter dicta ſufficiunt. Junonem verò ab Hercule vulneratam meminit Homerus, hoc planè nos docere volens, quod aërem turbulentum, & ſingulorum mentes ſua caligine offuſcantem, primus Hercules divina ratione uſus diſcuſſit, uniuſcujuſque hominis ignorantiam multis admonitionibus vulnerans. Quocirca ex terra in cœlum ſagittas emittit. Quivis enim ſapientiæ ſtudioſus in mortali & terreno corpore, mentem inſtar ſagittæ alatam ad ſublimia dirigit. Artificiosè autem hæc verba adjacent, Trigemino feriens telo, Ut breviter omnem philoſophiam in tres partes diſtinctam per triquetrum telum denotaret. Poſtridie autem Plutonem quoque jaculatus eſt. Nullus enim locus invius eſt philoſophiæ: ſed poſt cœlum inveſtigavit infimam naturam, ut ima quoque cognoſceret. Itaque obſcurum & cunctis hominibus

1 ἀφ' ἑνὸς αὐχένος ἐκπεφυκότα MS. Angl.

2 Verſu nimirum 392. Il. ε.

3 Locus eſt Iliad. ε. v. 393. qui ſic legitur

— οἰςῷ τριγλώχινι βεβλήκει.

4 Alludit ad verſum 395. Il. ε. & ſeq.

1 Lo-

invium Orcum, ſapientiæ telum prudenter emiſſum perſpicuè diſcrevit. Puræ ſunt igitur Herculeæ manus, omnis adverſum Deos ſceleris: & Homerus omnis ſapientiæ princeps allegoricè poſteris ſingulatim haurienda reliquit omnia, quæ primus ipſe philoſophatus eſt.

Porrò ſunt qui ne Dionyſium quidem apud Homerum eſſe Deum arbitrentur, ut qui à Lycurgo in fugam converſus, vix tandem auxilio Thetidis ſervatus ſit. Sed hæc allegoria ad agricolas pertinet, de vindemiis tractans, his verſibus:

Qui quondam Bacchi nutrices mente furentes,
Per montem pepulit Nyſejon; at hæ ſimul omnes
In terram thyrſos jaciebant. quippe Lycurgus
Crudelis miſeras ictu cruciando flagelli
Inſtabat; metuens autem ſibi Bacchus in undas
Se maris immerſit, timidum Thetis alma recepit
Diffuſo gremio. -

Dionyſium furentem nominans, vinum intelligit. Pleri que enim nimio vini uſu rationem amittunt. Itidem verbi gratia timorem vocat pallidum, & triſte bellum. Nam effectiones quæ res comitan-

ᾅδην, ὁ τῆς σοφίας οἰςὸς εὐςόχως βληθεὶς διευκρίνησεν. ὥςθ' ἡρακλέους χεῖρες ἁγνεύουσι παντὸς ὀλυμπίου μύσους. ἀρχηγὸς δὲ πάσης σοφίας γενόμενος, ἀλληγορικῶς παρέδωκε τοῖς μετ' αὐτὸν ἀρύσασθαι κατὰ μέρη πάνθ' ὅσα πρῶτος πεφιλοσόφηκε.

Νομίζουσι τοίνυν ἔνιοι μηδὲ διόνυσον εἶναι παρ' ὁμήρῳ θεόν· ἐπειδήπερ ὑπὸ λυκούργου διώκεται, καὶ μόλις δοκεῖ σωτηρίας τυχεῖν, θέτιδος αὐτῷ παραςάσης. τὸ δ' ἐςὶν οἴνου συγκομιδῆς γεωργοῖς ἀλληγορία, δι' ὧν φησιν,

[1] Ὅς ποτε μαινομένοιο διωνύσοιο τιθήνας
Σεῦε κατ' ἠγάθεον Νυσσήϊον· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι
Θύσθλα χαμαὶ κατέχευον ὑπ' ἀνδροφόνοιο λυκούργου,
Θεινόμεναι βουπλῆγι. διώνυσος δὲ φοβηθεὶς,
[2] Δύσεθ' ἁλὸς κατὰ κῦμα· θέτις δ' ὑπεδέξατο κόλπῳ
Δειδιότα,

μαινόμενον μὲν εἴρηκεν ἀντὶ διονύσου τὸν οἶνον, ἐπειδήπερ οἱ πλείονες τῷ ποτῷ χρώμενοι, τοῦ λογισμοῦ διασφάλλονται. [3] ὥσπερ τὸ δέος εἰ τύχοι χλωρὸν λέγει, [4] καὶ πευκεδανὸν πόλεμον. ἃ γὰρ ἀπ' αὐτῶν συμβαίνει,

1 Locus eſt Il. ζ. v. 132. In 3. verſu ſcribitur κατέχευον, alias κατέχευαν.
2 Il. ζ. v. 136.
3 Il. η. in fine — τὺς δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει. & alibi paſſim.
4 Il. κ. v. 8.
Ἠέ ποθι πτολέμοιο μέγα στόμα πευκεδανοῖο.

1 Il.

νει, ταῦτα ἐκείνοις περιῆψεν, ἔθεν ἄρχεται τὰ πάθη. λυκοῦργος δὲ ἀνὴρ εὐαμπέλου λήξεως δεσπότης. μετὰ τὴν ὀπωρινὴν ὥραν, ὅτε συγκομιδὴ τῶν διονυσιακῶν καρπῶν ἐςιν, ἐπὶ τὴν εὐφορωτάτην ἐξεληλύθει νύσαν. τιθήνας δὲ νομίζειν δεῖ τὰς ἀμπέλους. καὶ μετὰ τοῦτο ἔτι δρεπομένων τῶν βοτρύων, φησὶ, διόνυσος δὲ φοβηθείς. ἐπειδήπερ ὁ μὲν φόβος εἴωθε τρέπειν τὴν διάνοιαν, ὁ δὲ τῆς ςαφυλῆς καρπὸς τρέπεται θλιβόμενος εἰς οἶνον. ἔθος γε μὴν τοῖς πολλοῖς ἐπὶ φυλακῇ, τοῦ διαμένειν ἀκλινῆ τὸν καρπὸν, ἐπικιρνάναι θαλαττίῳ ὕδατι. παρὰ τοῦτο ὁ διόνυσος

[1] Δύσεθ' ἁλὸς κατὰ κῦμα,
θέτις δ' ὑπεδέξατο κόλπῳ.

tur, & inde contingunt, rebus ipſis attribuit. Lycurgus autem cum rura vitibus conſita poſſideret, vindemiarum tempore, quo Dionyſiaci fructus colliguntur, ad fertiliſſimam Nyſam egreſſus eſt. Nutrices verò Bacchi exiſtimandæ ſunt vites. deinde cum racemi adhuc amputarentur, inquit; Metuens autem ſibi Bacchus. Metus enim pervertere ſolet mentem: uvæ autem preſſæ in vinum vertuntur. Ad hæc multis conſuetudo eſt conſervandi gratia vinum in ſua integritate, admiſcere marinam aquam: proinde

— Bacchus in undas
Se maris immerſit, timidum
Thetis alma recepit.

Ἡ τελευταία μετὰ τὴν ἀπόθλιψιν τοῦ καρποῦ θέσις. αὕτη γὰρ ἐσχάτη δέχεται τὸν οἶνον. δειδιότα τὸν ἐν ἀρχῇ τοῦ νεοθλιβοῦς γλεύκους παλμὸν, καὶ τὴν μεθαρμόζουσαν ὁρμὴν, δέος εἶπε γὰρ τὸν τρόμον. οὕτως ὅμηρος οὐ φιλοσοφεῖν μόνον ἀλληγορικῶς, ἀλλὰ καὶ γεωργεῖν θεωρητικῶς ἐπίςαται.

Φυσικῆς δὲ ἅπτεται θεωρίας καὶ ὅταν ὁ ζεὺς εἰς τὸ αὐτὸ συναθροίσας ἅπαντας, ἄρχεται τῶν μεγάλων ἀπειλῶν,

[2] Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος οὐλύμποιο.

Nimirum poſtrema θέσις, id eſt, repoſitio, expreſſis jam acinis: hæc enim ultima vinum recondit, & accipit timidum adhuc, propter motum ac ebullitionem ab initio recens expreſſi muſti; metum enim pro tremore dixit. Ita Homerus non philoſophiam ſolum allegoricè, ſed agriculturam quoque occulta ſpeculatione profiteri novit.

Porrò naturalem ſapientiam attingit cum alibi, tum ubi Jupiter Diis omnibus unà congregatis, minas ingentes minari incipit,

In ſummo celſi conſiſtens vertice Olympi.

Πρῶτος

1 Il. ζ. v. 136.

2 Verſus 3. Il. θ.

1 Il.

Primum enim locum occupat, quoniam ut antea diximus, ſupremam ſedem ætherea natura tenet. Catenam verò ab æthere ſuper univerſa ſuſpendit auream. Nam philoſophi, qui harum rerum cognitione præcellunt, ſtellarum circuitus eſſe putant ignis incendia. Cæterum ſphæricam mundi figuram uno verſu nobis menſuratam propoſuit:

Tantum infra terram, quantum polus inde ſuperne eſt.

Cum enim planè media univerſi quædam ſedes ſit, centrique vim obtineat, firmiter tota terra collocata eſt. Supra autem illam circulariter irrequietis gyris cœlum volvitur ab ortu in occaſum, perpetuumque curſum agitat; unáque trahitur immobilium ſphæra. Ceterum omnes quæ ab ſupremo illo, omnia comprehendente in gyrum moventur ad centrum, cum rectæ lineæ ſunt, tum per comparationes inter ſe æquales. Quare Geometrica contemplatione Sphæricam figuram dimenſus eſt cum dixit,

Tantum infra terram, quantum polus inde ſupernè eſt.

Præterea ſunt aliqui tam imperiti, ut Homerum accuſent, ut qui Litas Jovis filias impiè deformi & inconcinno corpore deſcripſerit, hiſce carminibus:

Πρῶτος ἕστηκεν αὐτὸς, ἐπειδὴ τὴν ἀνωτάτω τάξιν ὥσπερ ἐδηλοῦμεν ἡ αἰθριώδης ἐπέχει φύσις. σειρὰν δ' ἀπήρτησεν ἀπὸ τοῦ αἰθέρος ἐπὶ πάντα χρυσῆν. οἱ γὰρ δεινοὶ τῶν φιλοσόφων περὶ ταῦτα, ἀνάμματα πυρὸς εἶναι τὰς τῶν ἀστέρων περιόδους νομίζουσι. τὸ δὲ σφαιρικὸν ἡμῖν τοῦ κόσμου σχῆμα, δι' ἑνὸς ἐμέτρησε στίχου,

[1] Τόσσον ἔνερθ' ἀΐδεω, ὅσον οὐρανὸς ἐστ' ἀπὸ γαίης.

μεσαιτάτη γὰρ ἁπάντων ἑστία τις οὖσα, καὶ δύναμιν κέντρου ἐπέχουσα, [2] καθίδρυται βεβαίως ἡ γῆ πᾶσα. κύκλῳ δ' ὑπὲρ αὐτὴν οὐρανὸς ἀπαύστοις περιφοραῖς εἰλούμενος ἀπ' ἀνατολῆς εἰς δύσιν, τὸν ἀεὶ δρόμον ἐλαύνει. συγκαθέλκεται δ' ἡ τῶν ἀπλανῶν σφαῖρα· πᾶσαί γε μὴν αἱ ἀπὸ τοῦ περιέχοντος ἀνωτάτω κυκλοφορούμεναι πρὸς τὸ κέντρον εὐθεῖαι, καὶ κατ' ἀναγωγὰς εἰσὶν ἀλλήλαις ἴσαι. διὰ τοῦτο γεωμετρικῇ θεωρίᾳ τὸ σφαιρικὸν σχῆμα διεμέτρησεν εἰπών.

Τόσσον ἔνερθ' ἀΐδεω, ὅσον οὐρανὸς ἐστ' ἀπὸ γαίης.

Ἔνιοι δ' εἰσὶν οὕτως ἀμαθεῖς, ὥστ' αἰτιᾶσθαι τὸν ὅμηρον καὶ περὶ τῶν λιτῶν, [3] εἰς τὰς διὸς γονὰς οὕτως ὕβρισε, διάστροφον αὐταῖς περιθεὶς ἀμορφίας χαρακτῆρα.

[1] Καὶ

1 Il. Θ. v. 16.
2 καθίδρυται καὶ βεβαίως MS. Angl.
3 εἰ τὰς διὸς MS. Angl.

1 Il.

[1] Καὶ γάρ τε λιταί εἰσι διὸς κοῦραι μεγάλοιο.
Χωλαί τε, ῥυσαί τε, παραβλῶπες τ' ὀφθαλμώ.

ἐν δὲ τούτοις τοῖς ἔπεσι, τὸ τῶν ἱκετευόντων σχῆμα διαπέπλαϛαι. πᾶσα γὰρ οὖν συνείδησις ἁμαρτόντος ἀνθρώπου, βραδεῖα, καὶ μόλις οἱ δεόμενοι τοῖς ἱκετευομένοις πρσσέρχονται, τὴν αἰδῶ κατὰ ῥῆμα μετροῦντες. οὔτε μὴν ἀτρεμὲς δεδόρκασιν, ἀλλ' ὀπίσω τὰς τῶν ὀμμάτων βολὰς ἀποϛρέφουσι. καὶ μὴν ἔν γε τοῖς πρώτοις οὐδὲν γεγηθὸς τῶν ἱκετευόντων ἡ διάνοια περιτίθησιν ἔρευθος, ἀλλ' ὠχρὰ καὶ κατηφὴς, διὰ τῆς πρώτης ὄψεως ἐκκαλουμένη τὸν ἔλεον. ὅθεν εὐλόγως, οὐ τὰς διὸς θυγατέρας, ἀλλὰ τοὺς

Χωλούς τε, ῥυσούς τε, παραβλῶπάς τ' ὀφθαλμώ.

[2] τοὔμπαλιν δὲ τὴν ἄτην, σθεναράν τε καὶ ἀρτίπουν· κρατερὸν γὰρ αὐτῆς τὸ ἄφρον. ἀλογίϛου γὰρ ὁρμῆς ὑπόπλεως, δρομὰς ὡς, ἐπὶ πᾶσαν ἀδικίαν ἵεται. παθῶν οὖν ἀνθρωπίνων ὥσπερεὶ ζωγράφος ὅμηρός ἐϛιν ἀλληγορικῶς τὸ συμβαῖνον ἡμῖν θεῶν περιθεὶς ὀνόμασιν. οἶμαι δ' ἔγωγε [3] καὶ τὸ ἑλληνικὸν τεῖχος, ὃ πρὸς καιρὸν ἔρυμα τῆς ἰδίας ἀσφαλείας ἐπύργωσαν,

Magni namque Litæ natæ Jovis eſſe feruntur,
Claudæ, rugoſæ, perverſis luminibúſque.

At Homerus his verbis ſupplicantium figuram propoſuit. Siquidem omnis conſcientia hominis, qui peccavit, tarda eſt: & obſecrantes vix audent accedere illos, quibus ſupplices futuri ſunt, pudorem ſingulis verbis præ ſe ferentes. Sed neque conſtanter intuentur, retrorſum avertentes oculorum aciem. Et à principio ſupplicantium animus nullum admittit lætum ruborem, ſed pallidi, vultúque demiſſo, prima fronte miſericordiam eliciunt. Proinde Litas meritò non Jovis filias, ſed ſupplices appellavit,

ἱκετεύοντας ἀπεφήνατο,

Claudos, rugoſos, perverſos luminibuſque.

Atem verò contrà validam & pedibus rectam fecit. Vehemens enim ejus eſt ſtultitia. Nam impetu ſine ratione plena, veluti canclus dromas ad omne ſcelus fertur. Eſt igitur Homerus veluti pictor affectuum humanorum, id quod nobis contingit, allegoricè Deorum nominibus aſcribens. Cæterum ut mihi videtur, murus etiam Græcorum, quem ſibi pro munimento &

1 Il. ι. v. 493. Male autem legitur, πλιταὶ uno verbo, pro τε Λιταί.

2 Verſu 501. Iliad. ι.
3 Iliad. μ. v. 4. & ſeq.

1 Neptu-

cuſtodia ſui erexerant, non à ſocio Neptuno deſtructus eſt: verum ingentis pluviæ vi, & fluminum ab Ida alluvione, ipſum proſterni evénit. Quocirca Neptuno, utpote humidæ naturæ præſidi, aſcriptum eſt negotium. Fieri etiam poteſt terræ motu concuſſum ædificium ſubſediſſe, ita ut Neptunus ἐννοσίγαιος & σεισίχθων, à terra quaſſanda denominatus, iſtorum effectuum author eſſe videatur: ſic enim ait Poëta:

Dux illis Neptunus erat, quatiénſque tridentem
Omnia fundamenta procellis movit ab imo,
Et ſaxis truncíſque labore locata Pelaſgûm.

Cum terræmotus agitatione muri fundamenta penitus concuſſiſſet. Subit autem mihi minima quæque conſideranti, philoſophica ratione ne tridentem carere quidem, quo lapides muri commotos eſſe loco ſcribit. Terræmotus namque effectibus differre phyſici docent, & peculiares quoſdam nominum characteres eis imponunt: alium βρασματίαν, qui terram ſurſum deorſumque ſuccutit: alium κληματίαν, qui more tremoris in latum vibrat, appellantes. Trigeminis autem

γωσαν, [1] οὐχ᾽ ὑπὸ τοῦ συμμάχου καθῃρῆσθαι ποσειδῶνος, ἀλλ᾽ ὡς ὑετοῦ δαψιλοῦς γενομένου, καὶ τῶν ἀπ᾽ ἴδης ποταμῶν πλημμυράντων, συνέβη καταῤῥιφῆναι. ὅθεν ἐπώνυμος τοῦ πάθους γέγονεν ὁ τῆς ὑγρᾶς φύσεως προστάτης ποσειδῶν. εἰκὸς δὲ καὶ σεισμοῖς διατιναχθὲν ὑπονοστῆσαι τὸ κατασκεύασμα. δοκεῖ δὲ ὁ ποσειδῶν ἐννοσίγαιος, καὶ σεισίχθων εἶναι τοῖς τοιούτοις τῶν παθημάτων ἐπιγραψάμενος. ἀμέλει φησὶν,

[2] Αὐτὸς δ᾽ ἐννοσίγαιος ἔχων χείρεσσι τρίαιναν
Ἡγεῖτ᾽. ἐκ δ᾽ ἄρα πάντα θεμείλια κύμασι πέμπε.
Φιτρῶν καὶ λάων, τὰ θέσαν μογέοντες ἀχαιοί.

σεισμοῦ τινος φορᾷ διαδονήσας ἐκ βάθρων τὰ τοῦ τείχους θεμέλια. δοκεῖ δέ μοι λεπτῶς ἐξετάζοντι τὰ τοιαῦτα, μηδὲ τὸ κατὰ τὴν τρίαιναν ἀφιλόσοφητον εἶναι, δι᾽ ἧς ὑφίσαται τοὺς λίθους ἀναμεμοχλεῦσθαι τοῦ τείχους. τὰ γάρ τοι σεισμῶν διαφέροντα τοῖς παθήμασιν, οἱ φυσικοὶ λέγουσιν εἶναι, ὅσον καί τινας ἰδίους χαρακτῆρας ὀνομάτων ἐπιγράφουσιν αὐτοῖς, βρασματίαν τινὰ καὶ κληματίαν προσαγορεύοντες. τριπλαῖς οὖν καθώπλισεν

1 Neptunum Græcorum σύμμαχον vocat author noſter, alludens ad Homerum eum talem ubique introducentem, ac præcipuè Il. ν, ξ, ο, υ, & φ.

2 Il. μ. v. 27.

1 Il.

σεν ἀκμαῖς τὸν τῶν σεισμῶν αἴτιον θεόν. ἀμέλει πρὸς βραχὺ κινηθέντος αὐτοῦ.

[1] Τρέμε δ' οὔρεα μακρὰ
καὶ ὕλη,

τὸ τῶν σεισμῶν ἰδίωμα τοῦ ποιητοῦ διασημήναντος ἡμῖν.

Ἔτι τοίνυν πολλήν τινα χλεύην, καὶ μακρὸν ἡγοῦνται καταγέλωτα [2] τοὺς ἀκαίρους διὸς ὕπνους ἐν Ἴδῃ, καὶ τὴν ὄρειον ὥσπερ ἀλόγοις ζώοις ὑπεστρωμένην εὐνήν· ἐν ᾗ δυσὶ τοῖς ἀφρονεστάτοις πάθεσι δεδούλωται Ζεὺς, ἔρωτι καὶ ὕπνῳ. νομίζω τοίνυν ἔγωγε αὐτὰ ταῦτα δι' ἀλληγορίας ἐαρινὴν ὥραν ἔτους εἶναι, καθ' ἣν ἅπαντα φυτὰ καὶ πᾶσα ἐκ γῆς ἀνίεται χλόη, τοῦ παγετώδους ἡσυχῇ δυομένου κρύους. ὑφίσταται δὲ τὴν ἥραν, τουτέστι, τὸν ἀέρα στυγνὸν ἀπὸ τοῦ χειμῶνος ἔτι καὶ κατηφῆ, διὰ τοῦτο οἶμαι πιθανῶς αὐτῆς στυγερὸς ἔπλετο θυμός· μετὰ μικρὸν δὲ ἀποκρουσαμένη τὸ συννεφὲς τῆς ἀηδίας,

[3] Λύματα πάντα κάθηρεν. ἀλείψατο δὲ λίπ' ἐλαίῳ,
Ἀμβροσίῳ, ἑανῷ, τό ῥα οἱ τεθυωμένον ἦεν.

ἡ λιπαρὰ καὶ γόνιμος ὥρα, μετὰ τῆς τῶν ἀνθέων εὐωδίας, ὑποσημαί-

ſpiculis terræmotus authorem Deum armavit, ut qui repente tellurem commoverit,

Montes ſylvæque tremebant.

His verbis peculiarem terræmotuum proprietatem Poëta notavit.

Præterea plurimum ſubſannant, & prorſus irrident intempeſtivos Jovis in Ida ſomnos, & montanum cubile veluti brutis animalibus ſubſtratum, in quo duobus ſtultiſſimis affectibus Jupiter captus fuit, amore ſimul ac ſomno. Cæterum ego per hanc allegoriam vernum tempus repræſentari opinor, quo omnes plantæ & omnis ex tellure enaſcitur herba, glaciali frigore paulatim retrocedente. Fingit autem Junonem, id eſt, aërem, triſtem & ex hyemis confinio nebuloſum adhuc. Quare probabiliter opinor, injucundus erat animus Junonis: paulo pòſt verò cum nubilam triſtitiam diſcuſſiſſet,

Omnes abſterſit ſordes, & corpus olivo
Undique odorato, ſuavi, fragrante perunxit.

Per Junonem hujuſmodi unguento delibutam, pingue ac

1 Il. ν. v. 18.
2 Il. ξ. v. 352.
3 Verſus duo ex Iliad ξ. 171. In poſteriori excuſa exemplaria ἑδανῷ habent. Quod & Geſnerus monuit. Heſych. Ἑανῷ, εὐώδει, ἢ λεπτῷ ἱματίῳ. Idem, Ἑδανόν, εὐῶδες, ἡδύ, λιπόν.

1 Il.

fœcundum anni tempus cum fragrantia florum innuitur. Quin & capillos ipſam complicuiſſe ait,

Pulchros, ambroſios, naſcentes vertice dio:

Plantarum incrementum inſinuans. Nam omnis arbor comas habet, & folia ceu capilli ramis dependent. Tribuit etiam Veneri ceſtum cingulum, quo ſinum ſuccingunt mulieres.

Huic amor atque cupido inerant, ſuaviſque loquela.

Siquidem hoc anni tempus in primis jucundiſſimam voluptatum portionem implet. Nec enim nimium frigore conſtringimur, neque nimis caleſcimus: ſed confinium quoddam temperamenti utrinque ſitorum temporum leniter in corporibus ſentitur. Hunc igitur aërem Homerus paulo pòſt ætheri commiſcuit. Proinde in altiſſimo jugo reperitur Jupiter, ubi ſummo

Æthera contingebat in aëre. --

Ibi miſcetur in unum redactus aër cum æthere. Homerus autem illuſtria nomina poſuit:

Amplexúſque ulnis Junonem comprimit ardens
Jupiter uxorem.—

Complectitur enim undique ambiens æther ſubſtratum ei aërem. Terminum verò con-

σημαίνεται τοιούτῳ χρίσματι τῆς ἥρας ἀλειψαμένης· τούς τε πλοκαμούς φησιν αὐτὴν ἀναπλέξασθαι,

[1] Καλοὺς, ἀμβροσίους, ἐκ κράατος ἀθανάτοιο,

τὴν τῶν φυτῶν αἰνιττόμενος αὔξησιν. ἐπειδὴ δένδρον ἅπαν κομᾷ, καὶ θριξὶν ὁμοίως ἀπὸ τῶν κλάδων ἀπαρτᾶται τὰ φύλλα. δίδωσι δὲ ἐγκόλπιον τῷ ἔαρι, καὶ τὸν κεστὸν ἱμάντα.

[2] Ἔνθ᾽ ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ᾽ ἵμερος, ἐν δ᾽ ὀαριστύς.

ἐπειδήπερ αὕτη μάλιστα τοῦ ἔτους ἡ ὥρα τὸ τερπνότατον ἐπλήρωσε τῶν ἡδονῶν μέρος. οὔτε γὰρ λίαν ὑπὸ τοῦ κρύους πεπήγαμεν, οὔτε ἄγαν θαλπόμεθα. μεταίχμιον δέ τι τῆς ἑκατέρωθεν εὐκρασίας ἐν τοῖς σώμασιν ἀνεῖται. τοῦτον τοίνυν τὸν ἀέρα συνέμιξεν ὅμηρος μετὰ μικρὸν τῷ αἰθέρι. διὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς ὑψηλοτάτης ἀκρωρείας καταλαμβάνεται ζεὺς, ἐν ᾗ

[3] δι᾽ ἠέρος αἰθέρ᾽ ἵκανεν.

ἐνθάδε κιρνᾶται, καθ᾽ ἓν ἀναμιχθεὶς ὁ ἀὴρ τῷ αἰθέρι. ἐμφαντικῶς οὖν τοῖς ὀνόμασιν εἶπεν,

[4] Ἥραν τ᾽ ἀγκὰς ἔμαρπτε κρόνου παῖς, ἣν παράκοιτιν.

ἐναγκαλίζεται γὰρ ἐν κύκλῳ περιέχων ὁ αἰθὴρ ὑφηπλωμένον αὐτῷ τὸν ἀέρα. τῆς δὲ συνόδου καὶ κρά-

1 Il. ξ. v. 177.
2 Ibid. v. 216.
3 Il. ξ. v. 288.
4 Il. ξ. v. 346. qui ſic vulgo legitur, Ἦ ῥα ϗ ἀγκὰς &c.

1 Ibid.

κράσεως αὐτῶν τὸ πέρας, ἐδήλωσε τὴν ἐαρινὴν ὥραν.

[1] Τοῖσι δ' ὑπὸ χθὼν δῖα φύεν νεοθηλέα ποίην.
Λωτόν θ' ἐρσήεντα, ἰδὲ κρόκον, ἠδ' ὑάκινθον
Πυκνὸν καὶ μαλακὸν, ὃς ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἔεργεν·

ἴδια σέφη ταῦτα τῆς [2] ἀμφιθαλοῦς ὥρας. ἐπειδὰν ἐκ τῶν χειμερίων παγετῶν ἡ σερίφη καὶ μεμυκυῖα πηγὰς, ὡς κυοφορουμένας ἔνδον ὠδῖνας, ἐκφήνῃ. προςεπισφραγιζόμενος δὲ τοῦτο, τὸν λωτὸν εἶπεν ἐρσήεντα, τὸ δροσερὸν τῆς ἐαρινῆς καταςάσεως ποιῶν τὸν καιρόν.

[3] ἐπὶ δὲ νεφέλην ἕσσαντο
Καλὴν, χρυσείην· σιλπναὶ δ' ἀπέπιπτον ἔερσαι.

τίς ἀγνοεῖ τοῦθ' ὅτι χειμῶνος μὲν ἐπάλληλα πυκνώματα τῶν νεφῶν ἐκμελαίνεται, καὶ μετὰ θολερᾶς ἀχλύος κατηφὴς ἅπας ὁ οὐρανὸς ἀμαυροῦται. τοῦ δὲ ἀέρος ὑποσχίζοντος, ἀργὰ τὰ νέφη μαλακῶς ὑποσπείρεται ταῖς ἡλιακαῖς ἀκτῖσιν ἐναγκαλιζόμενα, καὶ παραπλήσιόν τι χρυσαῖς μαρμαρυγαῖς ἀποςίλβει. τοῦτο δὴ τὸ περὶ τὴν ἴδην κορυφαῖον ἡμῖν νέφος, ὁ τῆς ἐαρινῆς ὥρας δημιουργὸς ὅμηρος ἐδήλωσεν. ἀλλ' ἐφεξῆς ἡ τῶν ἐπιφυομένων αὐτῷ τόλμα, τοὺς ἥρας δεσμοὺς

greſſus & mixtionis ipſorum vernum tempus propoſuit.

At quæ ſubtus erat produxit gramina tellus
Florida, odoriferúmque crocum, lotumque madentem
Rore levi, mollem, denſúmque tapetis ad inſtar.

Hæc propria ſunt floridæ telluris coronamenta, cum poſt hibernam ſterilitatem, & aſtrictionem à gelu, fontes quos in ſe gravida parturiebat, emittit. Quin ad majorem confirmationem, lotum nominavit rore madentem. Denique ut vernam conſtitutionem planè ob oculos poneret, his verbis utitur,

— Circundabat ipſos
Pulchra, aurique colore nitens, & roſcida nubes.

Quis eſt qui neſciat, quod hieme frequentes nubium conglobationes nigreſcant, & turbulenta caligine cœlum undique nubilum obducatur? Cum verò aër jam diſcernitur, tum ſplendidæ nubes leniter Solis radiorum amplexibus ſubſternuntur, & ſimile quiddam auri ſplendoribus refulget. Ita nobis Homerus verni temporis opifex nubem in ſublimi ſitam ſuper cacumen Idæ deſcripſit. Hinc ad Junonis vincula calumniatorum Homeri audacia

1 Ibid. v. 347.
2 ἀρτιθαλὲς MS. Angl.

3 Il. ξ. v. 350.

1 Tran-

tranſit, & ampliſſimam ſibi occaſionem eſſe putant impiam adverſus ipſum exercendi rabiem.

Neſcis quas olim dederis pro crimine pœnas?
Cum te ſuſpendi ſuprà geminámque ligavi
Incudem à pedibus, palmas aurique catenis
Fortibus aſtrinxi, quas nemo ſolvere poſſet.
Tu nubes inter glaucas, & ab æthere ſummo
Pendebas. —

Ignorant autem quod ſub his carminibus univerſi generatio Theologicè explicata lateat: & quæ ſubinde commemoramus, elementorum quatuor ordo hic contineatur. Primus æther, ut ſuprà docuimus: ſecundus aër, dein aqua, & terra ultima, rerum conſtitutiva elementa. Hæc invicem temperata, & vitam ſuſcipiunt, & inanimata corpora primitus efficiunt. Supremus itaque Jupiter aërem à ſe ſuſpendit: ſolidæ autem incudes ad imam aëris baſim, ceu pedes, aqua & terra ſubduntur. Et quod ita ſe res habeat, ſi quis inſpicere voluerit penitius, vel in ſingulis verbis verum eſſe deprehendet.

Cum te ſuſpendi ſuprà. —

A ſummo enim & ſublimi loco pependiſſe dicit,

— *palmas aurique catenis*
Fortibus aſtrinxi.

Quidnam iſtud adulatoriæ poe-

δεσμοὺς αἰτιᾶται, καὶ νομίζουσιν ὕλην τινὰ δαψιλῆ, τῆς ἀθέου πρὸς ὅμηρον ἔχειν μανίας.

[1] Ἦ οὐ μέμνῃ ὅτε τ᾽ ἐκρέμω ὑψόθεν, ἐκ δὲ ποδοῖιν
Ἄκμονας ἧκα δύω, περὶ χερσὶ δὲ δεσμὸν ἴηλα
Χρύσεον, ἄῤῥηκτον· σὺ δ᾽ ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν
Ἐκρέμω.

λέληθε δ᾽ αὐτοὺς ὅτι τούτοις τοῖς ἔπεσιν ἡ τοῦ παντὸς ἐκτεθεολόγηται γένεσις, καὶ τὰ συνεχῶς ᾀδόμενα τέτταρα ςοιχεῖα τούτων τῶν ςίχων ἐςὶ τάξις, καθάπερ ἤδη μοι λέλεκται. πρῶτος αἰθὴρ, καὶ μετὰ τοῦτον ἀὴρ, εἶθ᾽ ὕδωρ τε, καὶ γῆ τελευταία, πάντων δημιουργὰ ςοιχεῖα. ταῦτα δ᾽ ἀλλήλοις ἐπικιρνόμενα ζωογονεῖται, καὶ τῶν ἀψύχων ἀρχέγονα καθίςαται. ζεὺς τοίνυν ὁ πρῶτος τὸν ἑαυτοῦ ἀέρα κατήρτηκε. ςερεοὶ δ᾽ ἄκμονες ὑπὸ ταῖς ἐσχάταις ἀέρος βάσεσιν, ὕδωρ τε καὶ γῆ. καὶ τοῦθ᾽ ὅτι τοιοῦτόν ἐςιν, ἐφ᾽ ἑκάςης λέξεως εἴ τις ἀκριβῶς ἐθέλει σκοπεῖν, τἀληθὲς εὑρήσει. Ἦ οὐ μέμνῃ ὅτ᾽ ἐκρέμω ὑψόθεν. ἀπὸ γὰρ τῶν ἀνωτάτω καὶ μετεώρων τόπων φησὶν αὐτὴν ἀπηρτῆσθαι. περὶ χερσὶ δὲ δεσμὸν ἴηλα χρύσεον, ἄῤῥηκτον. τί τοῦτο καινὸν αἴνιγμα τῆς κολακευού-

1 Tranſit author ab Il. ξ. ad v. 18. lib. ſequentis o.

1 Il.

λακευούσης τιμωρίας; πῶς ὀργιζόμενος Ζεὺς πολυτελεῖ δεσμῷ τὴν κολαζομένην ἠμύνατο, χρυσοῦν ἀντὶ τοῦ κραταιοτάτου σιδήρου τὸν δεσμὸν ἐπινοήσας; ἀλλ' ἔοικε τὸ μεταίχμιον αἰθέρος τε καὶ ἀέρος χρυσῷ μάλιςα τὴν χρόαν ἐμφερὲς εἶναι· πάνυ δὴ πιθανῶς καθ' ὃ μέρος ἀλλήλοις ἐπισυνάπτουσι, λήγων μὲν ὁ αἰθὴρ, ἀρχόμενος δὲ μετ' ἐκεῖνον ὁ ἀὴρ, χρυσοῦν ὑπεςήσατο δεσμόν. ἐπιφέρει γοῦν, Σὺ δ' ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν ἐκρέμω, τὸν ἄχρι νεφῶν τόπον ὁρίσας μέτρον ἀέρος. ἐκ δὲ τῶν τελευταίων μερῶν τοῦ ἀέρος, ἃ καλεῖται πόδας, ἀπήρτησε ςιβαρὰ βρίθη, γῆν τε καὶ ὕδωρ, ἐκ δὲ ποδοῖιν ἄκμονας ἧκα δύω· πῶς οὖν εἶπε δεσμὸν ἄῤῥηκτον αὐτίκα τῆς ἥρας λυθείσης, εἴγε τῷ μύθῳ προσεκτέον; ἀλλ' ἐπειδήπερ ἡ τῶν ὅλων ἁρμονία δεσμοῖς ἀῤῥαγέσι συνωχύρωται, καὶ δυσχερὴς ἡ τοῦ παντὸς εἰς τἀναντία μεταβολὴ, τὸ μὴ δυνηθὲν ἂν διαζευχθῆναί ποτε, κυρίως ὠνόμασεν ἄῤῥηκτον. ταύτην δὲ τὴν τετράδα τῶν ςοιχείων καὶ μετὰ μικρὸν ἐν τοῖς ὅρκοις διεσάφησεν ἥρα.

[1] Ἴςω νῦν τόδε γαῖα, καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Καὶ τὸ κατειβόμενον ςυγὸς ὕδωρ.

τρισὶ γὰρ ὅρκοις τὴν ὁμόφυλον [2] αὐτῆς καὶ συγγενῆ φύσιν ὠνόμασιν,

næ novum ænigma ſibi vult? Quomodo Jupiter iratus tam precioſo vinculo pœnas ab ea ſumpſit, auro validiſſimi ferri vice uſus? Certè ætheris & aëris interſtitium auri colorem proximè imitatur. quare bono jure vinculum aureum confinxit ea parte, qua mutuo ſe tangunt æther deſinens, & poſt ipſum incipiens aër. Subdit igitur,

Tu nubes inter glaucas & ab æthere ſummo
Pendebas.

Locum aëris illum definiens, qui nubibus occupatur. A poſtremis verò partibus aëris, quæ pedes nominantur, ponderoſas moles, nempe terram & aquam appendit. Sed quomodo vinculum inſolubile vocat cum Juno paulo pòſt ſoluta fuerit, ſi fabulæ habenda fides? Quandoquidem harmonia mundi vinculis nectitur firmiſſimis, & univerſitas rerum ægrè mutatur in contrarium, id quod nunquam disjungi poteſt, meritò inſolubile vocavit. Hunc elementorum quaternionem etiam Juno paulo pòſt juramento ſuo declaravit:

Per tibi tellurem juro, per ſidera cœli,
Per Stygiæque paludis aquam.

Nam triplici jurejurando naturam ſibi cognatam & finiti-

1 Il. o. v. 36.

2 ſ. MS. Angl. Editum erat, αὐτῆς συγγενῆ.

1 Iliad.

mam nominavit, ſcilicet aquam, terram, cœlúmque ſupernum, id eſt, ætherem. Ipſa enim quæ jurabat, quartum elementum erat. Multis igitur & illuſtribus locis hanc elementorum allegoriam poëta proponens, inferius paulo Neptuni ad Iridem hujuſmodi verba ſcribit:

Sorte mihi obvenit cani maris eſſe potentem.
Plutoni datus eſt orcus, ſed in æthere cœlum
Nubibus atque altis ceſſit Jovis in regionem.
Communis verò tellus, ac pulcher Olympus
Omnibus eſt nobis.—

Hæc per Jovem, non ſors fuit in Sicyone, ſecundum fabulam: neque diviſio fratrum tam inæqualis, ut cœlum mari & tartaro conferri potuerit. Verum univerſa fabula de primigeniis elementis allegoriam continet. Per κρόνον enim, quem Latini Saturnum vocant, χρόνον, id eſt, tempus, una litera immutata intelligi vult. Eſt autem rerum omnium parens tempus, neque ſine tempore quicquam *fieri* poteſt: proinde ceu radix eſt quatuor elementorum. Rheam verò matrem eis aſſignavit, quoniam univerſa ῥέει, id eſt, fluunt, & motu perpetuo gubernantur. Facit itaque poëta temporis & fluxionis ſobolem, terram,

μασεν, ὕδωρ τε καὶ γῆν, τὸν ὕπερθεν οὐρανὸν, τουτέϛι, τὸν αἰθέρα. τέταρτον γὰρ ϛοιχεῖον ἦν ἡ ὀμνύουσα. διευπορῶν γέ τοι καὶ ἐπὶ καλοῖς ἀλληγορικῶς παριϛάναι βουλόμενος ταυτὶ ϛοιχεῖα, καὶ μετ' ὀλίγον ἐν τοῖς ποσειδῶνος πρὸς ἶριν λόγοις αὐτὰ ταῦθ' ὑφίϛαται λέγειν,

[1] Ἤτοι ἐγὼν ἔλαχον πολιὴν ἅλα ναιέμεν αἰεὶ
Παλλομένων. αἴδης δ' ἔλαχε ζόφον ἠερόεντα.
Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσι.
Γαῖα δ' ἔτι ξυνὴ πάντων καὶ μακρὸς ὄλυμπος.

οὐ μὰ δί' οὐ κλῆρος ὁ μυθευόμενος ἐν σικυῶνι ταῦτα, καὶ διαίρεσις ἀδελφῶν οὕτως ἀνώμαλος, ὥστ' οὐρανὸν ἀντιθεῖναι θαλάττῃ, καὶ ταρτάρῳ. πᾶς γὰρ ὁ μῦθος ἠλληγόρηται περὶ τῶν ἐπ' ἀρχαῖς τεττάρων ϛοιχείων. [2] κρόνον μὲν γὰρ ὀνομάζει τὸν χρόνον κατὰ μετάληψιν ἑνὸς ϛοιχείου. πατὴρ δὲ τῶν ὅλων ὁ χρόνος, καὶ τελέως ἀμήχανόν τι γενέσθαι τῶν ὄντων δίχα χρόνου, διὸ δὴ ῥίζα τῶν τεττάρων ϛοιχείων οὗτός ἐϛι. μητέρα δ' αὐτῆς ἔνειμεν εἶναι ῥέαν, ἐπειδὴ ῥύσει τινὶ, καὶ ἀεννάῳ κινήσει τὸ πᾶν οἰκονομεῖται. χρόνου δὲ καὶ ῥύσεως τέκνα, γῆν τε καὶ ὕδωρ,

1 Iliad. ο. v. 190.

2 Allegoricè exponit v. hunc 187. Τρεῖς γάρ τ' ἐκ Κρόνε εἰμὲν ἀδελφεοὶ οὓς τέκε Ῥείη.

ὕδωρ, αἰθέρα τε καὶ ἀέρα σὺν αὐτῷ ὑπεστήσατο καὶ τῇ μὲν πυρώδει φύσει, τόπον ἔνειμεν οὐρανόν· τὴν δ' ὑγρὰν οὐσίαν ποσειδῶνι προσέθηκε. τρίτον δὲ ἀίδην, τὸν ἀφώτιστον ἀέρα δηλοῖ. κοινὸν δὲ πάντων καὶ ἑδραιότατον ἀπεφήνατο στοιχεῖον εἶναι τὴν γῆν, ὥσπερ ἑστίαν τινὰ τῆς τῶν ὅλων δημιουργόν.

Γαῖα δ' ἔτι ξυνὴ πάντων καὶ μακρὸς ὄλυμπος.

Διὰ τοῦτο δέ μοι δοκεῖ συνεχῶς ἀλληγορεῖν ὑπὲρ αὐτῶν, ἵν' ἡ δοκοῦσα τοῖς ἔπεσιν ἐφεδρεύειν ἀσάφεια, τῷ διηνεκεῖ τῆς παραδόσεως ᾖ γνωριμωτέρα.

[1] Τάγε μὴν ἐπὶ σαρπηδόνι δάκρυα, λύπην μὲν οὐ καταψεύδεται θεοῦ, ὃ καὶ παρ' ἀνθρώποις νόσημα· αὐτῷ δὲ βουλομένῳ τἀκριβὲς ἐρευνᾷν, ἐπινοεῖται τρόπος ἀλληγορουμένης ἀληθείας. πολλάκις γὰρ ἐν ταῖς μεταβολαῖς τῶν μεγάλων πραγμάτων, ἱστοροῦσι τεράστια τῷ βίῳ συμφέρεσθαι σημεῖα, ποταμῶν τε καὶ πηγῶν ναμάτων αἱμοφρύκτοις ῥεύμασιν ἐκμιαινομένων. ὡς ἐπ' ἀσωποῦ τε καὶ δίρκης παραδιδόασιν οἱ παλαιοὶ μῦθοι. λόγος δ' ἔχει καὶ κατὰ νεφῶν ψεκάδας ὕεσθαι, φόνου τισὶ κηλῖσιν ἐπικεχρωσμένας. ἐπεὶ τοίνυν ἡ μεταβολὴ τῆς μάχης ἀθρόαν φυγὴν ἐμποιήσειν ἔμελλε τοῖς βαρβάροις,

aquam, ætherem, & aërem cum ipſo æthere. Igneæ naturæ ſedem tribuit cœlum: ſubſtantiam humidam Neptuno aſcribit: tertio autem nomine Plutonis, obſcurum aëra deſignat. Poſtremo terram omnibus communem, & ſtabiliſſimum elementum eſſe dicit, ac veluti fundamentum quoddam rerum conſtitutivum.

Communis verò tellus ac pulcher Olympus
Omnibus eſt nobis. —

Idcirco autem ſubinde allegoricam ipſorum mentionem mihi facere videtur, ut obſcuritas quæ carminibus ineſſe apparet, frequenti commemoratione dilucidior fiat. Porrò lachrymæ ob Sarpedonis mortem effuſæ, non quidem triſtitiam Dei mentiuntur, quæ vel inter homines vitio datur: ſed ei qui mentis aciem intenderit, occultæ veritatis rationem offerunt. Non rarò enim in magnis rerum mutationibus prodigioſa ſigna apparuiſſe traduntur, ut fluvii, & fontes aliquando ſanguine inquinati: quod in Aſopo & Dirce quondam viſum eſſe antiqua fama perhibet. Quinetiam fertur, ex nubibus guttas deſtillaſſe cruentis infectas maculis. Quoniam igitur immutatio pugnæ ſubitam Barbaris fugam exci-

1 Tranſit ad Ili. π. ad v. 459. Αἱματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε.

1 Nimi-

tatura erat, & Sarpedonis fortiſſimi viri mors inſtabat, prodigia quædam calamitatem tantam prænunciarunt, & ſanguineæ guttæ in terram fluxerunt. Iſtum itaque imbrem cruentum allegoricè lachrymas ætheris nuncupavit: non quidem à Jove, qui luctu nullo afficitur: ſed ſupernè lachrymoſa pluvia effuſa.

βάροις, ἐγγὺς δ' ἦν ὁ τοῦ κατ' ἀλκὴν ἀρίστου σαρπηδόνος ὄλεθρος, ὥσπερεὶ τεράσια προὔφάνη ταύτης τῆς συμφορᾶς ἀγγελτικὰ, αἱματοέσσας δὲ ψεκάδας κατέχευεν ἔραζε. τοῦτον δὴ τὸν φονέα ὄμβρον, ἀλληγορικῶς εἴρηκεν αἰθέρος δάκρυα. διὸς μὲν οὔ, ἄκλαυστος γὰρ, ἐκ δὲ τῶν ὑπεράνω τόπων, ὥσπερεὶ θρήνοις μεμιγμένου καταῤῥαγέντος ὑετοῦ.

Verum quæ hucuſque diximus, minora videri poſſunt alicui rerum allegoriis ſignificatarum argumenta. Locus autem ille qui armorum Achillis apparatum deſcribit, univerſitatis generationem ardua & principali de mundi ortu ſpeculatione comprehendit. Nam unde prima univerſi principia nata ſint, quis illorum architectus, & quomodo ſingula perfecta diſcretáque fuerint, manifeſtis indiciis explanat, Achillis ſcutum mundani orbis imaginem fingens. Primum itaque totius opificii tempus noctem facit. Hæc enim honorarium munus paternas alas temporis ſortita eſt. Et priuſquam diſtincta eſſent illa quæ nunc videntur, univerſa nox erant, id quod poetæ chaos appellant. Enimvero haud quaquam adeò miſerum & infelicem Vulcanum Deum facit, ut ne noctu quidem ab opere

Ταυτὶ μὲν ἴσως ἐλάττω τεκμήρια περὶ τῶν ἠλληγορημένων. [1] ἐπὶ μέντοι τῆς ὁπλοποιΐας, μεγάλῃ καὶ κοσμοτόκῳ διανοίᾳ, τὴν τῶν ὅλων περιήθροισε γένεσιν. ὅθεν γὰρ αἱ πρῶται τοῦ παντὸς ἔφυσαν ἀρχαὶ, καὶ τίς ὁ τούτων δημιουργὸς, καὶ πῶς ἕκαστα πληρωθέντα διεκρίθη, σαφέσι τεκμηρίοις παρέστησε, τὴν ἀχιλλέως ἀσπίδα τῆς κοσμικῆς περιόδου χαλκευσάμενος εἰκόνα, καὶ [2] τὸν πρῶτον ὑπεστήσατο τῆς παντελοῦς δημιουργίας νύκτα καιρόν. ἐπειδήπερ αὕτη χρόνου πτερὰ πάτρια πρεσβεῖα κεκλήρωται. καὶ πρὶν ἢ διακριθῆναι τὰ νῦν βλεπόμενα, νὺξ ἦν τὸ σύμπαν, ὃ δὴ χάος ποιητῶν ὀνομάζουσι παῖδες. οὐ γὰρ οὕτως ἄθλιόν τινα καὶ κακοδαίμονα παρεισάγει τὸν ἥφαιστον, ὡς μηδὲ νυκτὸς ἀνάπαυσιν ἔχειν,

Ἠέλιον δ' ἀκάμαντα βοῶπις πότνια ἥρη
Πέμψεν ἐπ' ὠκεανοῖο ῥοὰς ἀέκοντα νέεσθαι.

1 Nimirum Iliad. σ, à v. 468. uſque ad finem libri.

2 τὸ πρῶτον MS. Angl. Rectè Heraclides ſiquidem prius

1 Hæc

ἔχειν, τῆς χειρωνακτικῆς ἐργασίας. [1] ὅπου γε καὶ παρ' ἀνθρώποις ἀθλίοις ἄτοπον εἶναι δοκεῖ, τὸ μηδὲ νύκτα τῶν πόνων ἐκεχειρίαν ἄγειν. ἀλλ' οὐκ ἐςὶ ταῦτα, χαλκεύων ἀχιλλεῖ πανοπλίαν ἥφαιςος, οὐδ' ἐν οὐρανῷ βουνοὶ χαλκοῦ καὶ κασσιτέρου, ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ εἰσιν. ἀμήχανον γὰρ τὰς ἀηδεῖς καὶ φιλαργύρους γῆς νόσους, ἐπ' οὐρανὸν ἀναβῆναι. φυσικῶς δὲ τῆς ἀμόρφου τε καὶ μὴ διακεκριμένης ὕλης τὸν καιρὸν ἀποφηνάμενος εἶναι νύκτα δημιουργὸν, ἡνίκα ἔμελλε πάντα μορφοῦσθαι, τὸν ἥφαιςον ἐπέςησε, τουτέςι, τὴν θερμὴν οὐσίαν. [2] πυρὸς γὰρ δὴ, κατὰ τὸν φυσικὸν ἡράκλειτον, ἀμοιβῇ τὰ πάντα γίνεται. [3] ὅθεν συνοικοῦσαν οὐκ ἀπιθάνως τῷ τῶν ὅλων ἀρχιτέκτονι πεποίηκε τὴν χάριν. ἔμελλε γὰρ ἤδη τῷ κόσμῳ χαριεῖσθαι τὸν ἴδιον κόσμον. [4] ὕλαι δὲ τίνες αὐτοῦ τῆς κατασκευῆς;

mechanico quieverit. Cum etiam præter rationem fieri putent miſeri operarii, ne noctu quidem à laborando ceſſare velle. Verum non ita ſe res habet, neque panopliam fabricat Achilli Vulcanus: neque colles in cœlo æris, ſtanni, argentíque & auri ſunt. Nam fieri nequit ut ingrata & avara terrarum vitia cœlum conſcendant. Sed cum naturali ratione nocturno tempori informis ac indiſcretæ materiæ opificium attribuiſſet, Vulcanum ei tum præfecit cum omnia formanda eſſent: nimirum calidam eſſentiam. Ignis enim opera, Heraclito phyſico teſte, omnia fiunt. Propterea non immeritò Gratiam conjugem mundi architecto adjunxit, ut qui jam univerſitati ſuum mundum, id eſt, ornatum gratificaturus eſſet. Sed quænam hujus operis materia fuit?

[5] Χαλκὸν δ' ἐν πυρὶ βάλλεν ἀτειρέα, κασσίτερόν τε.

Æs durum, ſtannúmque nitens mollivit in igne.

εἰ μὲν ἀχιλλεῖ κατεσκεύασε πανοπλίαν, πάντα ἔδει χρυσὸν εἶναι· [6] καὶ γὰρ οἶμαι σχέτλιον ἀχιλλέα, μηδὲ γλαύκῳ κατὰ τὴν

Quod ſi panopliam Achilli fabricaſſet, omnia ex auro fieri oportuiſſet, indignum enim foret, Achillem ne Glauco qui-

1 Hæc clauſula eſt ab interprete omiſſa.

2 Vide Diogenem Laërtium in Heracliti vita.

3 Vide Homerum Il. σ. v. 382. ad quem alludit

Τὴν δὲ ἴδε προμολοῦσα Χάρις λιπαροκρήδεμνος·
Καλὴ, τὴν ὤπυιε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις.

4 Legenda hæc ſunt per interrogationem, ut rectè legit eruditus interpres.

5 Il. σ. v. 474.

6 Alludit eleganter Heraclides ad illud Il. ζ. v. 236. Χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων.

1 Sic

dem magnificentia parem eſſe. Nunc autem elementa quatuor permiſcentur. & aurum quidem æthercam naturam vocavit, argentum verò ſimilem ei colore aërem. Cæterum æs & ſtannum nominantur aqua & terra, propter molis ſuæ pondus. Formatur autem primò ſcutum ab eo ex iſtis elementis figura rotundum, per quod mundum nobis evidenter ſignificavit. At non hinc ſolum ex armorum apparatu, ſed aliis permultis argumentis conſtat, ſphæricam mundi figuram Homero perſpectam fuiſſe.

τὴν πολυτέλειαν ἴσον εἶναι. νῦν δὲ τὰ τέτταρα ϛοιχεῖα κίρναται. καὶ χρυσὸν μὲν ὠνόμασε τὴν αἰθερώδη φύσιν, ἄργυρον δὲ τὸν αὐτῇ τῇ χρόᾳ συνομοιούμενον ἀέρα· χαλκὸς δὲ καὶ κασσίτερος, ὕδωρ τε καὶ γῆ προσαγορεύεται, διὰ τὴν ἐν ἀμφοτέροις βαρύτητα. [1] πρώτη δὲ ἀπὸ τούτων τῶν ϛοιχείων ἀσπὶς ὑπ' αὐτοῦ χαλκεύεται, σφαιροειδὲς ἔχουσα τὸ σχῆμα. δι οὗ τὸν κόσμον ἡμῖν ἐμφανῶς ἐσήμηνεν. ὃν ὀυκ ἀπὸ τῆς ὁπλοποιίας μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλων τεκμηρίων ἐπίϛαται κυκλοειδῆ.

Afferemus autem aliquas breviter hujus rei demonſtrationes, paululum ab inſtituto digreſſi. Ergo ſubinde Homerus Solem vocat indefeſſum, Electorem, & Hyperionem, nihil aliud per hujuſmodi epitheta quàm talem mundi figuram innuens. Nam quod *ἀκάμας*, id eſt, indefeſſus cognominatur, id probare videtur, cum perpetua neceſſitate circa mundum ferri, non autem fines habere ſui curſus ortum & occaſum. Elector verò dici videtur, vel quia lecto & quiete nunquam fruatur: vel potius tanquam *ἐπιλέκτωρ*, ut qui circulari mo-

Συντόμως δὲ ἐν παρεκβάσει τὰς ὑπὲρ τούτων φιλοτεχνοῦντες ἀποδείξεις δηλώσομεν. [2] συνεχῶς τοίνυν τὸν ἥλιον ἀκάμαντα, [3] καὶ ἠλέκτορα, [4] καὶ ὑπερίονα προσαγορεύει διὰ τῶν ἐπιθέτων, ὀυκ ἄλλο τι πλὴν τοῦτο τὸ σχῆμα σημαίνων. ὅτι γὰρ ἀκάμας ὁ μὴ κάμνων, ἔοικεν ὅρους ἔχειν ὀυκ ἀνατολὴν καὶ δύσιν, ἀλλὰ τὴν ἀεὶ περίδρομον ἀνάγκην. ἠλέκτωρ δὲ δυοῖν θάτερον, ἢ ἤλεκτρος ὁ θεὸς ὀνομάζεται μηδέποτε κοίτης ἐπιλαχὼν, ἢ τάχα πιθανώτερον ἐπιελέκτωρ τὶς ὢν, καὶ κυκλοτε-

[1] Sic Homerus Il. σ. verſ. 478. ad cujus verba reſpicit

Ποίει δὲ πρώτιστα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε
Πάντοσε δαιδάλλων, περὶ δ' ἄντυγα βάλλε φαεινήν.

2 Ut Ili. σ. verſ. 239. & 484.
3 Il. ζ. ver. 513.
——— ὥς τ' ἠλέκτωρ ἐβεβήκει.
4 Od. μ. ver. 133. & eodem lib. ſæpe.

κλοτερεῖ φορᾷ [1] δι' ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἀναμετρούμενος τὸν κόσμον. ὑπερίονα δὲ νομιστέον αὐτὸν τὸν ὑπεριέμενον ἀεὶ τῆς γῆς, ὥσπερ οἶμαι, καὶ ξενοφάνης ὁ κολοφώνιός φησιν,

Ἠέλιός θ' ὑπεριέμενος, γαῖάν τ' ἐπιθάλπων.

εἰ γὰρ πατρωνυμικῶς αὐτὸν ἠθέλησεν ὀνομάζειν, εἶπεν ἂν ὑπεριονίδην, ὡς ἀτρείδην, εἰ τύχοι, τὸν ἀγαμέμνονα, καὶ πηλείδην τὸν ἀχιλλέα. [2] ἥτε θοὴ νὺξ οὐκ ἄλλό τι σημαίνει, πλὴν τὸ σφαιροειδὲς ὅλου τοῦ κόσμου σχῆμα. τὸν γὰρ αὐτὸν ἡλίῳ δρόμον ἡ νὺξ ἀνύει. καὶ πᾶς ὁ καταλειφθεὶς ὑπ' ἐκείνου τόπος, εὐθὺς ὑπὸ ταύτης ἐκμελαίνεται. σαφῶς γοῦν ἑτέρωθί που τοῦτο μηνύων, φησί.

[3] Ἐν δ' ἔπεσ' ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο,
Ἕλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

ὥσπερ γὰρ ἀπηρτημένην ἑαυτοῦ τὴν νύκτα κατόπιν ἐφέλκεται, συγχρονοῦσαν τοῖς ἡλίου τάχεσιν. εἰκότως οὖν αὐτὴν ὅμηρος εἴρηκε θοήν. δύναταί γε μὴν πιθανώτερόν τις ἐπιχειρῶν, θοὴν ὀνομάζειν μεταληπτικῶς, οὐ τὴν κατὰ κίνησιν ὀξεῖαν, ἀλλὰ τὴν

tu ſuo noctu diuque mundum legat & metiatur. Hyperiona verò nominatum conjectura eſt, utpote ὑπεριέμενον ἀεὶ τῆς γῆς, quoniam perpetuo ſupra terram fertur: quod & Xenophanes Colophonius approbare videtur hoc verſu.

Ἠέλιος θ' ὑπεριέμενος γαῖάν τ' ἐπιθάλπων.

Sólque ſupergrediens, terram vegetánſque calore.

Si namque patronymicè ipſum nominare voluiſſet, Hyperionidem dixiſſet, ita ut Agamemnonem Atridam, & Peliden Achillem. Ad hæc θοὴ νὺξ (id eſt, nox celeris, aut acuta, per metalepſin Græcæ dictionis) ab Homero nuncupata, nihil aliud ſignificat quàm ſphæricam totius mundi figuram. Peragit enim nox eundem curſum, quem & Sol: & omnis relictus à Sole locus continuo ab illa obumbratur, quod alibi clarius oſtendens, ait:

Oceano merſa eſt clari lux candida Solis,
Quam nox à tergo ſequitur caligine denſa.

Etenim poſt ſe noctem Sol attrahit veluti annexam, æquali temporis menſura ipſius curſum æquantem. Probabili ratione igitur Homerus noctem θοὴν vocavit. Sed forte probabilius aliquis ipſam contenderit θοὴν appellatam metalepticè, loco adjectivi ὀξεῖαν, id eſt.

καὶ

1 δι' ἡμέρας MS. Angl.

2 Il. ω. 366. & alibi ſæpe.

3 Il. θ. ver. 485. Locus inſignis & qui ab Ennio & Virgilio traductus fuit. A Strabone non ſemel in medium adductus, itémque à Plutarcho in lib. de Homero.

1 Od.

acutam: non quod curſu acuta ſeu velox ſit, ſed quia figura ejus in acutam lineam terminatur. Nam & alibi ait:

Appulit inde θοαῖς *navis mihi per mare* νήσους.

Non celeritatem ſtabilium inſularum ſtultè ſignificaturus, ſed figuram exeuntem in acutam lineam. Quare merito noctem θοὴν vocavit, id eſt, acutam, utpote cujus umbra extremitate mucronetur. Hinc autem naturali ratione demonſtratur globoſum eſſe mundum. Siquidem mathematici tribus modis umbrarum figuras reddi dicunt. Nam ſi corpus illuſtrans illuſtrato minus fuerit, extrema baſis umbræ in calathi formam dilatari ſolet, ab exili principio juxta verticem incipiens. Contrà ſi major fuerit lux illuſtrans illuſtrato loco, umbra conformis redditur, ex lato principio in anguſtum redacta. At ſi fuerint æqualia tum illuſtrans tum illuſtratum, umbra inſtar cylindri æqualiter lineis utrinque ſitis ſe habet. Itaque Homerus ſolem terra majorem, juxta plurimorum philoſophorum aſſertionem demonſtraturus, decenter noctem θοὴν nuncupavit, hoc eſt in acutam figuram exeuntem in extremitate, cum

κατὰ σχῆμα. καὶ γὰρ ἑτέρωθί που φησίν·

[1] Ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῇσιν.

οὐ τὸ τάχος τῶν ἐῤῥιζωμένων νήσων ἠλιθίως δηλώσειν ἐσπουδακὼς, ἀλλὰ τὸ σχῆμα πρὸς ὀξεῖαν ἀπολήγουσαν ἀποτελοῦν γραμμήν. εἰκότως οὖν νύκτα θοὴν ὠνόμασε, τὴν ἐπ' ὀξὺ τέλος τῆς ἐσχάτης σκιᾶς ἀποτερματίζουσαν. φυσικῶς δὲ περὶ τούτου ὁ λόγος ἀποδείκνυσιν, ὅτι σφαιροειδής ἐστιν ὁ κόσμος. τριχῇ δὲ οἱ μαθηματικοὶ τὰ σχήματα τῶν σκιῶν φασιν ἀποπίπτειν. ἐπειδὰν γὰρ ἔλαττον ᾖ τὸ περιλάμπον τοῦ καταλαμπομένου, τὴν σκιὰν συμβέβηκε καλαθοειδῶς ἐπὶ τὴν ὑστάτην πλατύνεσθαι βάσιν, ἀπὸ λεπτῆς ἀνισαμένην τῆς κατὰ κορυφὴν ἀρχῆς. ὅταν δὲ μεῖζον ᾖ τὸ καταλάμπον φῶς τοῦ καταλαμπομένου τόπου, κωνοειδῆ συμβέβηκε τὴν σκιὰν ἀπὸ πλατείας τῆς ἀρχῆς εἰς λεπτὸν ἀποστενοῦσθαι πέρας. ἐπειδάν γε μὴν ἴσον ᾖ τῷ καταλαμπομένῳ τὸ καταλάμπον, κυλίνδρου δίκην ἡ σκιὰ πρὸς ἴσον ἐν ταῖς ἑκατέρωθεν ἔχει γραμμαῖς. βουλόμενος οὖν ὅμηρος τὸν ἥλιον ἄλλως μείζονα τῆς γῆς κατὰ τὴν τῶν πλείστων φιλοσόφων ἔννοιαν ἀποδεῖξαι, [2] εὐλόγως τὴν νύκτα προσηγόρευσεν,

1 Od. ο. ver. 298. Locus celebris, & qui propterea à multis, utpote Strabone lib. 8. & 10. Ariſtotele lib. 3. Rhetor. & Plutarcho lib. de Homer. tractatus fuit, quos ſi libet conſule.

2 MS. Angl. voce θοὴν additâ legit, εὐλόγως θοὴν τὴν νύκτα.

γόρευσεν, εἰς ὀξὺ τὸ πρὸς τῷ πέρατι σχῆμα λήγουσαν. ὥστε οἶμαι μήτε κυλινδροειδῶς, μήτε καλαθοειδῶς τῆς σκιᾶς πίπτειν δυναμένης, ἀλλὰ τὸν λεγόμενον κῶνον ἀποτελούσης. ὃ δὴ πρῶτος ὅμηρος ἐκ μιᾶς λέξεως ὑπαινιξάμενος, τὰς μυρίας τῶν φιλοσόφων ἁμίλλας ἐπιτέτμηται. καὶ μὴν αἱ φοραὶ τῶν ἐναντίων ἀνέμων, δηλοῦσι τὸ τοῦ [1] σεισμοῦ σφαιροειδές. βορέας μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς ἄρκτου πνέων μετέωρος, [2] μέγα κῦμα κυλίνδει. τὴν γὰρ ἀπὸ τοῦ μεταρσίου φορὰν ἐπὶ τὸ ταπεινότερον, ἐκ μιᾶς λέξεως κατεκύλησεν ὁ στίχος. τοὔμπαλιν δὲ ἐπὶ τοῦ νότου πνέοντος ἀπὸ τῶν κάτω τόπων ἱστόρησεν,

videlicet neque inſtar cylindri, neque calathi forma umbra cadere poſſit, ſed conum appellatum efficiat: quod primum ab Homero unica dictione inſinuatum, innumeras philoſophorum contentiones redarguit. Præterea contrarii ventorum motus mundi rotunditatem indicant. Boreas enim à ſeptentrione ſublimis ſpirans,

— *Volvitur ingenti cum turbine.*

Motum enim ex alto loco ad humiliorem, una dictione carmen hoc devolvit. Contrario modo de auſtro ab infernis locis flante, prodidit:

[3] Ἔνθα νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαιὸν ῥίον ὠθεῖ,

Ad lævum montem vehemens impellitur auſter.

τὴν ἀπὸ τοῦ ταπεινοτέρου κίνησιν εἰς τὸ μετέωρον ἀνακυλίει. [4] ἔτι γε μὴν μετὰ τῶν ἄλλων ἀπείρονα γαῖαν ὀνομάζει· καὶ πάλιν ἐπὶ τῆς ἥρας,

Hic ab humiliori regione motum verſus altiorem agit. Item præter cætera terram infinitam appellat. Et rurſus de Junone:

[5] Εἶμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης.

— *Nam vado, ut videam fines telluris opacæ.*

Οὐ δή που μαχομέναις δόξαις πρὸς αὑτὴν στασιάζων, ἀλλ' ἐπειδὴ πᾶν σφαιροειδὲς σχῆμα καὶ ἄπειρόν ἐστι, καὶ πεπερασμένον· τῷ μὲν γὰρ, ὅρον τινὰ καὶ περι-

Non quidem pugnantibus ſententiis à ſeipſo diffidens: ſed quoniam omnis figura ſphærica & infinita & finita eſt. Quatenus enim terminum quendam & circumſcriptionem ha-

γραφὴν

1 τοῦ κόσμου MS. Angl.

2 Hemiſtichium Homeri Od. ε. ver. 296. Sed apud Homerum pro κυλίνδει legitur κυλίνδων. Vide Plut. in lib. de Hom.

3 Exſtat hic verſus Odyſſ. γ. v. 295.

4 Ut Od. ε. verſ. 46.
Ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο.

5 Il. ξ. v. 200.

1 Ita

bet, jure finita cenſetur: & rurſus meritò infinitus circulus appellabitur, quia nullus in ipſo finis monſtrari poteſt. omnis enim exiſtimatus finis non minus principium quoque fuerit. His igitur argumentis omnibus ſphæricum eſſe mundum apud Homerum colligitur. manifeſtiſſimum verò ſignum ex Achillis ſcuti confectione habetur. Fecit enim ipſum figura rotundum Vulcanus, tanquam orbis mundani imaginem. Itaque ſcutum fabricari Achilli conveniens, fabuloſè fingendo, ſuam de univerſo mundo ſcientiam in eo ſculpſit. Sed quænam illa fuit?

γραφὴν ἔχειν, εὐλόγως αὐτὸ πεπειρᾶσθαι νομιςέον. ἄπειρον δ' ἂν ὁ κύκλος ὀνομάζοιτο δικαίως, ἐπειδήπερ ἀμήχανόν ἐςι δεῖξαι πέρας ἐν αὐτῷ τι. τὸ γὰρ νομισθὲν εἶναι τέλος, ἐξ ἴσου γένοιτ' ἂν ἀρχή. ταυτὶ μὲν οὖν ἀθρόα τεκμήρια τοῦ σφαιροειδῆ τὸν κόσμον εἶναι παρ' ὁμήρῳ, τὸ δ' ἐναργέςατόν ἐςι σύμβολον [1] τῆς ἀχιλλέως ἀσπίδος κατασκευῆς· [2] κυκλοτερὲς γὰρ τῷ σχήματι κεχάλκευεν ὅπλον ἥφαιςος, ὥςπερ εἰκόνα τῆς κοσμικῆς περιόδου. μυθικῶς μὲν οὖν ἀσπίδα χαλκευομένην ὑποςησάμενος ἁρμόζουσαν ἀχιλλεῖ, τὴν διὰ πάντων ἐνεχάραξε πορείαν. τίς δὲ ἦν αὐτη,

Aſtantes pugnant ad ripam fluminis alti,
Torquentes ultro citróque haſtilia ferri.
Certantes aderant inter lis atque tumultus,
Sórſque nocens fati: videas ſine vulnere quoſdam,
Aſt alios nuper confectos vulnere: ſunt qui
Poſt mortem miſere pedibus per caſtra trahuntur.

[3] Στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην ποταμοῖο παρ' ὄχθας.
Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
Ἐν δ' ἔρις, ἐν δὲ κυδοιμὸς ὁμίλεον, ἐν δ' ὀλοὴ κὴρ,
Ἄλλον ζωὸν ἔχουσα νεούτατον, ἄλλον ἄουτον·
Ἄλλον τεθνειῶτα κατὰ χθονὸς ἕλκε ποδοῖϊν.

Nam in iſtis rebus tota Achillis vita verſabatur. Nunc autem Homerus peculiari philoſophia mundum conſtituens, maxima ſtatim providentiæ opera poſt indiſcretam & con-

Ταῦτα γὰρ ἦν ὁ διηνεκὴς ἀχιλλέως βίος. νῦν δὲ ὅμηρος [4] ἰδίᾳ φιλοσοφίᾳ δημιουργῶν τὸν κόσμον, εὐθὺς τὰ μέγιςα τῆς προνοίας ἔργα μετὰ τὴν ἀδιευκρίνητον

1 Ita MS. Angl. Edebatur τῇ Ἀχιλλέως ἀσπίδος κατασκευῇ.

2 Ut patet ex ver. 479. Iliad. σ. & ſequent.

3 Locus eſt Ili. σ. v. 533. ſed in ultimo verſu legitur hic κατὰ χθονὸς, apud Hom. κατὰ μόθον.

4 ἰδίᾳ τινὶ φιλοσοφίᾳ MS. Angl.

τον καὶ κεχυμένην ὕλην ἐχάλκευσεν.

fuſam materiem fabricari deſcripſit.

Ἐν μὲν γαῖαν ἔτευξ᾽, ἐν δ᾽ οὐρανὸν, ἐν δὲ θάλατταν,
Ἠέλιόν τ᾽ ἀκάμαντα, σελήνην τε πλήθουσαν.

In clypeo terram ſculpſit, pelagúſque, polúmque,
Atque indefeſſum Solem, Lunámque globoſam.

ἡ τῆς κοσμικῆς γενέσεως εἱμαρμένη, πρῶτον θεμελιοῦχον ἐκρότησε τὴν γῆν. εἶτα ἐπὶ ταύτῃ, καθάπερ τινὰ θείαν στέγην τὸν οὐρανὸν ἐπωρόφωσε, καὶ κατὰ τῶν ἀναπεπταμένων αὐτῆς κόλπων, ἀθρόαν ἔχεε τὴν θάλατταν, εὐθύς τε ἡλίῳ τε καὶ σελήνῃ, τὰ διακριθέντα τῶν στοιχείων ἀπὸ τοῦ πάλαι χάους ἐφώτισεν.

Mundanæ generationis providentia primo loco terram ceu fundamentum produxit: deinde ſupra illam veluti tectum quoddam divinum, cœlum extruxit: & per ſinus terræ patentes mare copioſum effudit; deinde Solis ac Lunæ radiis elementa ab antiqua confuſione diſcreta illuminavit.

[1] Ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα τά τ᾽ οὐρανὸς ἐστεφάνωται,

Et quotquot cœlum ſplendoribus aſtra coronant.

δι᾽ οὗ μάλιστα σφαιροειδῆ παραδέδωκεν ἡμῖν τὸν κόσμον. ὥσπερ γὰρ ὁ στέφανος κυκλοτερὴς τῆς κεφαλῆς κόσμος ἐστιν, οὕτω τὰ διεζωκότα τὴν οὐράνιον ἁψῖδα κατὰ σφαιροειδοῦς ἐσπαρμένα σχήματος, εἰκότως οὐρανοῦ στέφανος ὠνόμασαι· διακριβολογησάμενος δ᾽ ὑπὲρ τῶν [2] ὁλοσχερῶν, καὶ κατὰ μέρος ἐπιφανέστατα δεδήλωκεν. οὐ γὰρ ἠδύνατο πάντα θεολογεῖν ὥσπερ εὔδοξος, ἢ ἄρατος, ἰλιάδα [3] γράφειν, ἀντὶ τῶν φαινομένων ὑποστησάμενος ἑαυτῷ. μεταβέβηκεν οὖν ἀλληγωρικῶς ἐπὶ τὰς δύο πόλεις.

Hoc verſu maximè globoſum eſſe mundum docuit. Nam uti corona circularis ornatus eſt capitis: ſic aſtra, quæ cœleſtem apſidem cingunt, per orbicularem figuram diſperſa, meritò cœli corona vocantur. Poſtquam igitur de ſtellis univerſis tam accuratè loquutus eſt, ſingularum ſtatim clariſſimas indicat. Nec enim omnes commemorare potuit, ut Eudoxus & Aratus fecerunt, cum Iliadem ſcribere ſtatuiſſet, non Phænomena, id eſt, ſtellarum apparentium deſcriptionem. Tranſivit itaque ad binas civitates allegoricè, alte-

τὴν

1 Verſus 485. Iliad. σ.
2 ὁλοσχερῶν ἀστέρων MS. Angl.
3 γράφων perperam MS. Angl.

1 Ita

ram pacis, alteram belli introducens: ita ut ne Agrigentinus quidem Empedocles aliunde quàm ab Homero dogma Siculum hauſerit. Nam hic unà cum quatuor elementis in ſpeculatione de natura litem & amicitiam primordia rerum tradidit: quorum & Homerus utrunque inſinuans civitates in ſcuto cælavit, alteram pacis, id eſt, amicitiæ, alteram belli, hoc eſt litis. Porrò quinque plicis reduplicatum ſcutum compoſuit, nimirum haud aliud quàm zonas mundum diſtinguentes repræſentaturus. Siquidem ſuprema zona borealem polum ambit, arcticam ab urſæ aſtro vocant: altera poſt illam, temperata eſt: tertia vocatur torrida: quarta nomen idem cum ſecunda ſervat: quinta à vento proximo nominatur auſtralis, & antarctios, id eſt, oppoſita ſeptentrioni. Ex illis binæ propter frigus omnino non habitantur, nempe aquilonia & auſtrina. Torrida quoque ob vehementiam æſtus nulli hominum pervia

τὴν μὲν εἰρήνης, τὴν δὲ πολέμου [1] παρεισάγων, [2] ἵνα μηδ᾽ ἐμπεδοκλῆς ὁ ἀκραγαντῖνος ἀπ᾽ ἄλλου τινὸς, ἢ παρ᾽ ὁμήρου τὴν σικελικὴν ἀρύσηται δόξαν. ἅμα γὰρ τοῖς τέσσαρσι στοιχείοις κατὰ τὴν φυσικὴν θεωρίαν παραδέδωκε τὸ νεῖκος καὶ τὴν φιλίαν. τούτων δ᾽ ἑκάτερον ὅμηρος ὑποσημαίνων, πόλεις ἐνεχάλκευσε τῇ ἀσπίδι. τὴν μὲν εἰρήνης, τουτέστι, τῆς φιλίας. τὴν δὲ πολέμου, τουτέστι νείκους. [3] πτύχας δ᾽ ὑπεστήσατο τῆς ἀσπίδος πέντε. σχεδὸν οὐκ ἄλλό τι [4] πλὴν τὰς ἐμπεποικιλμένας τῷ κόσμῳ ζώνας ὑπαινιξάμενος. ἡ μὲν γὰρ ἀνωτάτω περὶ τὸν βόρειον εἰλεῖται πόλον, ἀρκτικὴν δὲ αὐτὴν ὀνομάζουσιν. ἡ δ᾽ ἐφεξῆς εὔκρατός ἐστιν· εἶτα τὴν τρίτην διακεκαυμένην καλοῦσιν. ἡ δὲ τετάρτη ὁμωνύμως τῇ δευτέρᾳ πρότερον εὔκρατος ὀνομάζεται. πέμπτη δ᾽ ἐπωνύμως τοῦ νοτίου μέρους, ἡ νότιός τε καὶ ἀντάρκτιος καλουμένη. τούτων αἱ μὲν δύο τελέως ἀοίκητοι διὰ τὸ κρύος, ἥ τε τὸν βόρειον εἰληχυῖα πόλον, καὶ τὸν ἀπαντικρὺ νότιον. ὁμοίως δ᾽ ἐν αὐταῖς ἡ διακεκαυμένη καθ᾽ ὑπερβολὴν τῆς πυρώδους οὐσίας, οὐδενὶ βατὴ ζώῳ.

1 Ita MS. Angl. Male edebatur, περιεισάγων.

2 Idem ac iiſdem pene verbis refert In ejus vita Laërtius his verbis: Στοιχεῖα μὲν εἶναι τέτταρα πῦρ, ὕδωρ, γῆν, ἀέρα. φιλίαν τε ᾗ συγκρίνεται καὶ νεῖκος ᾧ διακρίνεται: quod jam ſupra obſervatum fuerat.

3 Reſpicit Heraclides ad Homeri verba quæ continentur Iliad. σ. verſ. 481.

Πέντε δ᾽ ἄρ᾽ αὐτοῦ ἔσαν σάκεος πτύχες.

4 Ita Geſnerus legendum monuit, pro eo quod in ſuo codice invenerat, πλὴν οὐκ ἐμπεποικ.

1 Hos

ζώῳ. δύο δὲ τὰς εὐκράτους φασὶν οἰκεῖσθαι, τὴν μέσην ἀφ' ἑκατέρας ζώνης κρᾶσιν ἐπιδεχομένας. ὁ γοῦν ἐρατοσθένης, καὶ σφοδρότερον ἐν τῷ ἑρμῇ ταύτας διηκρίβωσεν εἰπών·

[1] Πέντε δὲ οἱ ζῶναι περιηγέες ἐσπείρηνται,
Αἱ δύο μὲν γλαυκοῖο κελαινότεραι κυάνοιο.
Ἡ δὲ μία ψαφαρή τε καὶ ἔκπυρος, οἷον ἐρυθρή.
Τυπτομένη φλογμοῖσιν ἐπεί ῥά ἑ μοῖραν ἐπ' αὐτὴν
Κεκλιμένην ἀκτῖνες ἀειθερέες πυρόωσιν.
Αἱ δὲ δύω ἑκάτερθε πόλοιο περιπεπηγυῖαι,
Αἰεὶ κρυμαλέαι, αἰεὶ δ' ὕδατι μογέουσαι.

ταύτας οὖν ὅμηρος πτύχας ὠνόμασεν, ἐξ ὧν φησιν

-- [2] Ἐπεὶ πέντε πτύχας ἤλασε κυλλοποδίων,

est. Duas autem temperatas inhabitari ajunt, utpote mediocritatem temperamenti utrinque nactas ab extremis. Hæc omnia accuratius ab Eratoſthene in Mercurio deſcribuntur his carminibus:

Quinæ ſunt, mundum quæ cingunt undique, zonæ.
Ex illis geminas cyani color implet opacus.
Una eſt, quæ nimio ſemper torretur ab æſtu.
Phœbus enim radiis nunquam non urit acutis,
Hanc ſibi ſubjectam directo tramite partem.
Aſt utrinque ſitas extremo cardine cœli
Semper habet gelidum frigus, replentur & undis.

Has igitur zonas Homerus plicas nominavit, ubi dicit:

Poſtquam quinque plicas clypei perfecerat arte

Τὰς

1 Hos Eratoſthenis verſus ita leges diſtinctos & emendatos in commentariis ſummi viri Joſephi Scaligeri in Manilium.

Πέντε δέ οἱ ζῶναι περιειλάδες ἐσπείρωντο,
Αἱ δύο μὲν γλαυκοῖο κελαινότεραι κυάνοιο,
Ἡ δὲ μία ψαφαρή τε καὶ ἐκ πυρὸς οἷον ἐρυθρή.
Ἡ μὲν ἔην μεσάτη. ἐκέκαυτο δὲ πᾶσα περὶ πρό,
Τυπτομένη φλογμοῖσιν, ἐπεί ῥα ἑ μοῖραν ὑπ' αὐτὴν
κεκλιμένην ἀκτῖνες ἀειθερέες πυρόωσιν.
Αἱ δὲ δύω ἑκάτερθε πόλοις περιπεπηνυῖαι
αἰεὶ φρικαλέαι, αἰεὶ δ' ὕδατι μογέουσι.
οὐ μὲν ὕδωρ, ἀλλ' αὐτὸς ἀπ' οὐρανόθεν κρύσταλλος
καὶ γαῖαν ἀμπέχει περίψυχος δὲ τέτυκτο.
ἀλλὰ τὰ μὲν χερσαῖα, καὶ ἄμβατα ἀνθρώποισι.
δοιαὶ δ' ἄλλαι ἔασιν ἐναντίαι ἀλλήλῃσι
μεσσηγὺς θέρεός τε καὶ ὑετίου κρυστάλλου,
ἄμφω εὔκρητοί τε καὶ ὄμνιον ἀλδήσκουσαι
καρπὸν ἐλευσίνης δημήτερος· ἐν δέ μιν ἄνδρες
ἀντίποδες ναίουσι.

2 Hi omnes verſus leguntur Il. υ. v. 270.

1 τὰς

Mulciber, ære duas, totidem ſtannóque nitente,
Aſt unam ex auro. –

Τὰς δύο χαλκείας, δύο δ' ἔνδοθι κασσιτέροιο,
Τὴν δὲ μίαν, χρυσῆν.

Extremas quidem in obſcuro mundi receſſu poſitas zonas æri comparavit. Eſt enim ejus materia gelida, & frigore plena. unde Poëta alio quodam in loco ſcribit,

Mordicus arripuit gelidum æs —

Unam verò, nempe torridam, ex auro fecit: quoniam ignis colore ſuo in primis aurum refert. Interiores autem duas ex ſtanno, temperatas innuens. Nam humida planéque tractabilis eſt materia ſtanni, qua blandum & facilem hujus zonæ nobis uſum propoſuit. Hoc ſanè modo in cœleſti & reverenda Vulcanus officina, ſacroſanctam naturam fabricavit.

τὰς μὲν ἀνωτάτω κατὰ [1] τὸν ἀλαμπῆ μυχὸν τοῦ κόσμου κειμένας δύο ζώνας χαλκῷ προσεικάσας. ψυχρὰ γὰρ ἡ ὕλη, καὶ κρύους μεστή. λέγει γοῦν ἑτέρωθί που, — [2] ψυχρὸν δ' ἕλε χαλκὸν ὀδοῦσι. τὴν δὲ μίαν χρυσῆν τὴν διακεκαυμένην, ἐπειδήπερ ἡ πυρώδης οὐσία κατὰ τὴν χρόαν ἐμφερεστάτη χρυσῷ. δύο δ' ἔνδοθι κασσιτέροιο, τὰς εὐκράτους ὑποσημαίνων. ὑγρὰ γὰρ ἡ ὕλη, καὶ τελέως εὔθικτος ἡ τοῦ κασσιτέρου, δι' ἧς τὸ περὶ τὰς ζώνας εὐαφὲς ἡμῖν καὶ μαλθακὸν δεδήλωκεν. τὸ μὲν οὖν ἐν οὐρανῷ σεμνὸν ἐργαστήριον ἡφαίστου, τὴν ἱερὰν φύσιν οὕτως ἐδημιούργησεν.

Sed jam ſubitò dira calumniatorum Homeri & gravis invidia, adverſus Deorum pugnam ab ipſo confictam inſurgit. Non enim hîc

Trojugenûmque & Achivorum contentio ſæva

apud Homerum committitur: ſed perturbationes ac ſeditiones cœli divinitatem imminuunt.

Ἀνίσταται δ' εὐθὺς ὁ φρικώδης καὶ χαλεπὸς ἐφ' ὁμήρῳ τῶν συκοφαντούντων φθόνος ὑπὲρ τῆς θεομαχίας. [3] οὐ γὰρ ἔτι τρώων καὶ ἀχαιῶν φύλοπις αἰνὴ παρ' αὐτῷ συνέῤῥωσεν, ἀλλ' οὐράνιαι ταραχαὶ καὶ στάσεις τὸ θεῖον ἀπονέμονται.

Contra Neptunum ſtabat formoſus Apollo
Arcitenens, fretus pharetra, diriſque ſagittis.

[4] Ἤτοι μὲν γὰρ ἔναντα ποσειδάωνος ἄνακτος,
Ἵστατ' ἀπόλλων φοῖβος ἔχων ἰὰ πτερόεντα.

Ἄντα

1 τὰς ἀλαμπεῖς MS. Angl. mendoſe.
2 Hemiſtichium ex Il. ε. v. 75.
3 Sic in principio Ilia. ζ.
Τρώων δ' οἰώθη καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή.
4 Ilia. υ. verſ. 67. & ſeq.

1 Mo-

Ἄντα δ' ἐνυαλίοιο θεὰ γλαυκῶπις ἀθήνη.
Ἥρῃ δ' ἀντέστη χρυσηλάκατος κελαδεινὴ,
Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, κασιγνήτη ἑκάτοιο.
Λητοῖ δ' ἀντέστη σῶκος ἐριούνιος ἑρμῆς.
Ἄντα δ' ἄρ' ἡφαίστοιο, μέγας ποταμὸς βαθυδίνης.

Adverſus Martem ſe opponit cæſia Pallas.
Junoni verò divæ Latonia proles,
Phœbi pulchra ſoror, armis accincta reſiſtit.
Latonam genitus Maja prohibere parabat.
Hoſtis Mulcibero pugnat rapidiſſimus amnis.

[1] οὐκέτι ταῦθ' ἕκτωρ πρὸς αἴαντα μαχόμενος, [2] οὐδ' ἀχιλλεὺς πρὸς ἕκτορα, καὶ μετὰ πατρόκλου σαρπηδών. [3] ἀλλὰ τὸν μέγαν οὐρανοῦ πόλεμον ἀγωνοθετήσας ὅμηρος, [4] οὐδ' ἄχρι μελλήσεως τὸ κακὸν ὥπλισεν. ἀλλ' ὁμόσε τοὺς θεοὺς συνέῤῥαξεν ἀλλήλοις. [5] ἑπτὰ μὲν γὰρ ἄρης

— Ἐπέσχε πέλεθρα πεσὼν, ἐκόνισσε δὲ χαίτας.

μετὰ ταῦτα δὲ ἀφροδίτης

[6] Λύτο γούνατα, καὶ φίλον ἦτορ.

[7] ἄρτεμις δὲ καὶ προσεξύβρισαι

Hic non amplius Hector Ajaci, nec Achilles Hectori pugnat, aut cum Patroclo Sarpedon: verum ingens certamen cœli poëta proponit, neque Deos armis ſolum induit, ſed abſque ulla cunctatione pugnantes invicem committit.

Collapſus Mavors per ſeptem jugera corpus
Extendit. —

Deinde Veneri,

Priſtina vis genuumque & mentis deficiebat.

Diana verò inſuper & contumeliam eſt paſſa, arcu proprio,

τοῖς

1 Monomachiam Hectoris & Ajacis vide ſi cupias Iliad. η. deſcriptam.

2 Quod certamen deſcribitur pene toto libro Iliad. χ.

3 Alludere videtur Heraclides ad verba Homeri quæ habentur Iliad. φ. v. 388.

Ἀμφὶ δὲ σάλπιγξεν μέγας οὐρανὸς, &c.

4 Quæ antea paſſim, ut Ili. ε. Minerva, & Mars, υ Neptunus, ο Apollo, & omnes ſimul Ilia. υ. ſed ad hunc librum φ tranſitum facit, in quo unico, aperto Marte invicem pugnant Dii: At dicat aliquis Ili. ε. Mars eſt vulneratus non tam à Diomede, quàm à Minerva. ejus enim haſtam. ἐπέρεισε παλλὰς Ἀθηνὴ Νείατον ἐς κενεῶνα. Quod quamvis verum ſit

— αὐτὰρ Ἀθήνη
Δῦν' ἄϊδος κυνέην, μή μιν ἴδοι ὄβριμος ἄρης. Ili. ε. 845.

5 Verſus 407. Il. φ. quamvis (μὲν γὰρ Ἄρης) Heraclidis, non Homeri verba ſunt. Homerus.

Ἑπτὰ δ' ἐπέσχε πέλεθρα &c.

6 Finis verſus 425. Iliad. φ. & alibi.

7 Elegans Heraclidis alluſio ad hæc verba

tanquam teneræ ætatis virgo, caſtigata. Xanthus autem impediente Vulcano, propemodum fluvius eſſe deſiit. Verum tota hæc hiſtoria ne vulgo quidem prima fronte probabilis videri poteſt: at ſi quis penitus Homerica myſteria contempletur, & occultam ejus ſapientiam exploret, is demum cognoſcet quantum philoſophiæ in hac deſcriptione lateat, quam prius impietatis damnaverat. Sunt igitur quibus arrideat, ſeptem errantium ſtellarum in uno zodiaci ſigno conjunctionem ab Homero hac fabula notatam fuiſſe: quod cum acciderit, interitus univerſitati rerum imminet. Confuſionem igitur univerſalem innuit, in unum locum Apollinem, id eſt, Solem, & Dianam, quam Lunam eſſe dicimus, & Veneris, Martis, Mercurii, Jovíſque ſtellam congregans. Sed hanc interpretationem probabilem potius quàm veram, ne prorſus nobis ignota videretur, commemorare voluimus. Nunc verò clariorem, & Homeri ſapientiæ magis convenientem ſenſum conſideremus. Virtutibus igitur vitia, & pugnantes naturas ſuis contrariis oppoſuit. Nam

τοῖς ἰδίοις τόξοις, ὡς νηπία κόρη σωφρονισθεῖσα· [1] ξάνθος δὲ παρ' ὀλίγον οὐδὲ ποταμὸς ἐρρύη διὰ ἥφαιστον. ὅμως δ' οὖν πάντα ταῦτα κατ' ἀρχὰς μὲν, οὐδ' ὅλως σφόδρα πείθειν δύναται τοὺς πολλούς. εἰ δ' ἐθελήσει τὶς ἐνδοτέρω καταβὰς τῶν ὁμηρικῶν ὀργίων, ἐποπτεῦσαι τὴν μυστικὴν αὐτοῦ σοφίαν, ἐπιγνώσεται τὸ δοκοῦν αὐτῷ ἀσέβημα πηλίκης μεστόν ἐστι φιλοσοφίας. ἐνίοις μὲν οὖν ἀρέσκει τὴν τῶν ἑπτὰ πλανήτων ἀστέρων ἐν ἑνὶ ζωδίῳ σύνοδον ὑφ' ὁμήρου διὰ τούτων δὴ λεχθεῖσαν. φθορὰ δὲ παντελὴς, ὅταν τοῦτο γένηται. σύγχυσιν οὖν τοῦ παντὸς ἐπαινίττεται, συνάγων εἰς ἓν ἀπόλλωνα, τουτέστιν ἥλιον, καὶ ἄρτεμιν, ἣν φαμὲν εἶναι σελήνην, τόν τε τῆς ἀφροδίτης καὶ ἄρεως, ἔτι δὲ καὶ ἑρμοῦ καὶ διὸς ἀστέρα. ταύτην μὲν οὖν πιθανότητος μᾶλλον ἢ ἀληθείας ἐχομένην τὴν ἀλληγορίαν, ἄχρι τοῦ μὴ δοκεῖν ἀγνοεῖν παρειλήφαμεν. ἃ δ' ἐστιν ἐναργέστερα, καὶ τῆς ὁμήρου σοφίας ἐχόμενα, ταύτῃ δὴ σκοπεῖν ἀναγκαῖον. ἀντέταξε γοῦν κακίαις μὲν ἀρετάς· ταῖς δὲ μαχομέναις φύσεσι, τὰς ἀντιπάλους. αὐτίκα, τῶν θεῶν ἡ ζεῦ-

verba Homeri Iliad. φ. v. 489.

Ἦ ῥα καὶ ἀμφοτέρας ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔμαρπτε
Σκαιῇ, δεξιτερῇ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμων αἴνυτο τόξα
Αὐτοῖσιν δ' ἄρ' ἔθεινε παρ' οὔατα μειδιόωσα
Ἐντροπαλιζομένην, &c.

1 Siquidem ut hoc noſtro libro φ. habetur v. 366.

Οὐδ' ἔθελε προρέειν ἀλλ' ἴσχετο, τεῖρε δ' ἀϋτμὴ
Ἡφαίστοιο βίηφι πολύφρονος.

1 Ver-

ἡ ζεῦξις, οὕτω πεφιλοσόφηται τῆς μάχης, ἀθηνᾶ καὶ ἄρης, τουτέςιν ἀφροσύνη καὶ φρόνησις. ὁ μὲν γὰρ, ὥσπερ ἔφην, Μαινόμενος ἐςὶ τυκτὸν κακὸν, ἀλλοπρόσαλλον. [2] ἡ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι

Μήτί τε κλέεται καὶ κέρδεσιν.

ἀδιάλλακτός γε μὴν ἔχθρα τοῖς τὰ βέλτιςα διευκρίνουσι λογισμοῖς πρὸς τὴν οὐδὲν ὁρῶσαν ἀφροσύνην. ὡς δὲ μάλιςα τὸν βίον ὀνήσειν ἔμελλεν, οὕτω τὰ τῆς μάχης διευκρίνησεν. οὐ γὰρ ἡ μεμηνυῖα, καὶ παραπλὴξ ἀναισθησία, τῆς συνέσεως γέγονε κρείσσων. ἐνίκησε δὲ ἀθηνᾶ τὸν ἄρην, καὶ κατὰ γῆς ἐξέτεινεν. ἐπειδήπερ ἅπασα κακία χαμαιπετὴς ἐν τοῖς ταπεινοτάτοις ἔῤῥιπται βαράθροις, πατούμενον νόσημα, καὶ πρὸς πᾶσαν ὕβριν ὑποκείμενον. ἀμέλει συνεξέτεινεν αὐτῷ τὴν ἀφροδίτην, τουτέςι τὴν ἀκολασίαν.

[3] Τὼ μὲν ἄρ' ἄμφω κεῖντο ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,

συγγενῆ, καὶ τοῖς πάθεσι γειτνιῶντα τὰ νοσήματα. λητοῖ δ' ἀνθέςηκεν ἑρμῆς. ἐπειδήπερ ὁ μὲν οὐδὲν ἄλλο πλὴν λόγος ἐςὶ τῶν ἔνδον ἐν ἡμῖν

ut rem aggrediamur, pugnantia Deorum paria ſapienter tradita hæc ſunt: Minerva, & Mars mutuò contendunt, hoc eſt, prudentia & ſtultitia. Mars enim, ut ſuprà dixi,

Inſanum præſénſque malum, nunc partibus illis:
Nunc aliis ſocium. —

Minerva autem inter omnes Deos,

Mente & conſiliis præſtat.

Atqui nullo pacto conciliari poteſt inimicitia rationis optima quæque diſcernentis, & cæcæ imprudentiæ. Cæterum talem pugnæ eventum diffinivit, qualis utiliſſimus erat humanæ vitæ futurus. Non enim amens & attonita ſtoliditas prudentia ſuperior evaſit: ſed Minerva Martem devicit, ac in terram ſtravit. Siquidem omnis malitia humi jacet in imis barathris abjecta, & vitium pedibus calcandum, omníque contumeliæ obnoxium, ſubjectum eſt. Quin & Venerem, id eſt, intemperantiam, ſimul cum ipſo proſtravit,

Omniparente jacent terra proſtratus uterque.

Utpote cognata & vicina affectuum vitia. Latonæ Mercurius obſiſtit. Nihil enim aliud eſt quàm ratio & moderatio

1 Verſus eſt Il. ε. v. 831. legitur autem
Τοῦτον, μαινόμενον, τυκτὸν &c.
2 Verba ſunt Minervæ Ulyſſem ob ſui diſſimulationem increpantis Od. ν. v. 298. perſona tantum immutata
— ἐγὼ ἐν πᾶσι θεοῖσι
Μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν. Legebatur autem vitioſe apud Heraclid. μή τι pro μήτι.
3 Verſus 426. Il. φ. qui in noſtris exemplaribus ſic legitur
Τὼ μὲν ἄρ' ἄμφω κεῖντο ποτὶ &c.

1 At

inſitorum nobis affectuum. Omni autem rationi λητὼ (Latonam dicunt Latini) tanquam ληθὼ quædam (unius literæ mutatione) id eſt, oblivio adverſatur. Nam id amplius enunciari non poteſt, cujus memoria deleta fuerit. Proinde Muſarum matrem Mnemoſynem ferunt, rationi & doctrinæ præſides Deas, ex memoria natas inquientes. Ergo jure oblivio contrariam pugnæ partem defendit. Merito autem ceſſit Mercurio, utpote deterior. eſt enim oblivio diſciplinæ perditio, & quod manifeſtum erat, ſurdo ſilentio victum, memoria ejus omni abolita involvit. Reliquorum autem deorum pugna magis ad naturam eſt referenda. dicens enim,

Contra Neptunum ſtabat formoſus Apollo,

aquæ ignem opponit. Nam Solem vocat Apollinem, humidam verò naturam, Neptunum: quæ quidem inter ſe pugnare, probatione non eget. Conſtat enim alterum ab altero, cui vis major fuerit, corrumpi. Subtili autem verita-

ἡμῖν παθῶν. λόγῳ δὲ παντὶ μάχεται λητὼ, οἱονεὶ ληθώ τις οὖσα, καθ' ἑνὸς στοιχείου μετάθεσιν· τὸ γὰρ ἀμνημονούμενον οὐκ ἔτι ἀγγελθῆναι δύναται. διὸ δὴ καὶ μητέρα μουσῶν μνημοσύνην ἱστοροῦσι, τὰς προστάτιδας τοῦ λόγου θεὰς ὑπὸ μνήμην γεγενῆσθαι λέγοντες. εἰκὸς οὖν τὴν λήθην πρὸς ἀντίπαλον ἅμιλλαν ἐξωρμηκέναι. [1] δικαίως δ' ὑπεῖξεν αὐτή. λόγου γὰρ ἧττω λήθη, καὶ τὸ φανερὸν ὑπ' ἀμνηστίας ἐν κωφῇ [2] νενίκηται σιωπῇ. τῶν γε μὴν ὑπολειπομένων θεῶν ἡ μάχη φυσικωτέρα.

[3] Ἤτοι μὲν γὰρ ἔναντα ποσειδάωνος ἄνακτος,
Ἵστατ' ἀπόλλων φοῖβος.

ὕδατι πῦρ ἀντέθηκε. τὸν μὲν ἥλιον, ἀπόλλωνα προσαγορεύσας, τὴν δ' ὑγρὰν φύσιν ποσειδῶνα. τούτων δὲ ἑκάτερον ὡς ἐναντίαν ἔχει δύναμιν, τί δεῖ καὶ λέγειν; φθαρτικὸν ἀεὶ κατ' ἐπικράτειαν θατέρου θάτερον. καὶ μὴν ὑπὸ λεπτῆς

1 At videtur potius Mercurius Latonæ ceſſiſſe, ſiquidem negat ſe cum ea pugnaturum quod arduum ac difficile ſit, Πληκτίζεσθ' ἀλόχοισι Διὸς νεφεληγερέταο, Iliad. φ. v. 499. ideo libenter ei victoriæ gloriam concedit. Nihilominus tamen ea victa eſſe videtur, quæ ſequutam eſſe filiam fugientem dicitur: quod teſtantur & hæc Neptuni verba Iliad. υ. v. 141.

—μάλα δ' ὦκα διακρινθέντας ὀΐω
Ἄψ ἴμεν Οὔλυμπόνδε θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἄλλων
Ἡμετέρης ὑπὸ χερσὶν ἀνάγκῃ ἶφι δαμέντας.

Vide eadem apud Plutarchum in lib. de Homero, cujus hæc ſunt verba, τὸν δὲ ἑρμῆν τῇ λητοῖ ἀντιτάσσει, ὅτι ὁ μὲν λόγος ἀεὶ ζητεῖ καὶ μέμνηται, ἡ δὲ λήθη τούτῳ ἐστὶν ἐναντίον.

2 MS. Angl. Editus perperam νενίκηκε.

3 Verſus 67. Il. υ. Hujus rei rationem vide etiam apud Plut. in lib. de Homero, καὶ τὸν μὲν Φοῖβον τῷ Ποσειδῶνι ἀντιτάσσει, τὸ θερμὸν καὶ ξηρὸν, τῷ ὑγρῷ καὶ ψυχρῷ.

πτῆς τῆς περὶ τὴν ἀλήθειαν θεωρίας, διαλύει ἀμφοῖν τὴν μάχην· ἐπειδήπερ ἡλίου τροφὴν ἀπεφηνάμεθα τὴν ἔνυγρον οὐσίαν, καὶ μάλιςα τὴν ἁλμυράν. λεληθότως γὰρ [1] ἀπὸ γῆς τὸ δίυγρον ἀνασπῶν τῆς ἀτμίδος, τούτῳ μάλιςα τὴν πυρώδη φύσιν αὔξει. χαλεπὸν δ' ἦν τῷ τρέφοντι, τὸ τρεφόμενον ἀνθιςάμενον, διὰ τοῦθ' ὑπεῖξαν ἀλλήλοις.

[2] Ἥρῃ δ' ἀντέςη χρυσηλάκατος κελαδεινὴ,
([3] Ἄρτεμις ἰοχέαιρα.

οὐδὲ τοῦτ' ἀλόγως εἰσήγαγεν ὅμηρος. ἀλλ' ὥσπερ ἔφην, ἥρα μὲν ἐςιν ἀὴρ· τὴν δὲ σελήνην ἄρτεμιν ὀνομάζει. πᾶν δὲ τὸ τεμνόμενον, ἀεὶ πολέμιόν ἐςι τῷ τέμνοντι καὶ διὰ τοῦτο ἐχθρὰν ἀέρι τὴν σελήνην ὑπεςήσατο, τὴν ἐν ἀέρι αὐτῆς φορὰν, καὶ τοὺς δρόμους ὑποσημαίνων. εἰκὸς δὲ ταχέως νενικῆσθαι τὴν σελήνην, ἐπειδήπερ ὁ μὲν ἀὴρ πολὺς καὶ [4] πάντῃ κεχυμένος. ἡ δ' ἐλάττων καὶ συνεχῶς ὑπὸ τῶν ἀερίων παθημάτων ἀμαυρουμένη, τοῦτο μὲν ἐκλείψεσι, τοῦτο δ' ἀχλύϊ, καὶ ταῖς ὑποτρεχούσαις νεφέλαις. διὰ τοῦτο τῆς νίκης τὰ βραβεῖα τῷ μείζονι καὶ συνεχῶς βλάπτοντι προσέθηκεν.

tis ſpeculatione contentionem amborum diſſolvit. Quandoquidem Solis alimentum eſſe humidam eſſentiam aſſerimus, & maximè ſalſam. (latenter enim à terra vaporem humidum trahens, præcipuè igneam naturam inde fovet.) non decebat autem nutriendum illi reſiſtere à quo nutritur; probabili cauſa ſibi mutuò ceſſerunt,

Junoni verò divæ Latonia proles,
Phœbi pulchra ſoror armis accincta reſiſtit.

Ne iſtud quidem ab Homero temere introductum eſt: verum, ut dixi, Juno quidem aër eſt, Lunam verò Dianam appellat. Omne autem ſciſſum inimicum eſt ſcindenti. Quapropter adverſam aëri Lunam fecit, motum ejus atque curſus in aëre ſignificans. Conſentaneum verò eſt, Lunam ſtatim ſuperari. Siquidem aër multus eſt, & undique circumfuſus: at Luna minor, & aëriis affectionibus frequenter obſcuratur, partim deliquiis, partim caligine, ac ſubeuntibus nubibus. Proinde victoriæ præmia majori, & ſubinde lædenti contribuit.

Ἄντω

1 Ita MS. Angl. Editus perperam habebat ὑπὸ.

2 Verſus 70. Iliad. *υ*. Plutarchus loco citato ſic allegoricè exponit. τὴν δὲ ἥραν τῇ ἀρτέμιδι, τὸν ἀέρα τῇ σελήνῃ· καὶ ὅτι ὁ μὲν, ςαθερὸς, ἡ δὲ, πολυκίνητος. ſupple ex præced. ἀντιτάσσει.

3 Hæ duæ voces, ἄρτεμις ἰοχέαιρα, deſunt in MS. Angl.

4 πάνυ MS. Angl.

1 Il.

Hoſtis Mulcibero pugnat rapidiſſimus amnis.

Cum de Apolline ac Neptuno verba faceret, cœleſtem nobis ætherem, & immortalem Solis flammam deſignavit: nunc verò ad mortalem ignem tranſiit, quem adverſus fluvium armat, hoſtilem utriuſque naturam pugna committens. Et cum prius Solem Neptuno concedere finxit, jam contrà humidam eſſentiam ab ignea ſuperari facit. Hoc enim elementum illo validius eſt. Quis igitur tam inſanus fuerit, ut ipſos inter ſe pugnantes Deos exiſtimet introduci, cum Homerus in iſtis ad naturam occultè reſpexerit? Porrò Mercurium propè finem Iliadis manifeſtiſſimè comitari Priamum, allegorico ſenſu confinxit. Nihil enim tam gratum eſt, aptúmque ad perſuadendum homines iratos, non argentum, non aurum, neque munerum magnificentia, quàm orationis ſuadela, blandum & gratioſum planè ſupplicantium inſtrumentum. Euripides igitur veriſſimè dixit,

Non eſt aliud quàm ſermo Suadelæ templum.

Hoc etiam Priamus ceu fortiſſima panoplia ſe armavit, ejuſque opera in primis iram Achillis infregit. Haud enim

[1] Ἄντα δ' ἄρ' ἡφαίςοιο μέγας ποταμὸς βαθυδίνης.

ἐν τοῖς ὑπὲρ ἀπόλλωνος, καὶ ποσειδῶνος λόγοις τὸν οὐράνιον ἡμῖν αἰθέρα, καὶ τὴν ἀκήρατον ἡλίου φλόγα δηλώσας, νῦν μεταβέβηκεν ἐπὶ τὸ θνητὸν πῦρ καὶ τοῦτο ἀνθώπλισε ποταμῷ, τὴν διάφορον ἑκατέρου φύσιν εἰς μάχην παροξύνας. πρότερον μὲν οὖν εἴκοντα τὸν ἥλιον ποσειδῶνι παρεισάγει. νῦν δὲ, τὴν ὑγρὰν οὐσίαν ὑπὸ τῆς πυρώδους ἡττωμένην. δυνατώτερον γὰρ τόδε τὸ ςοιχεῖον θατέρου. τίς οὖν οὕτω μέμηνεν, ὡς θεοὺς μαχομένους ἀλλήλοις παρεισάγειν, ὁμήρου φυσικῶς ταῦτα δι' ἀλληγορίας θεολογήσαντος; [2] ἐπὶ τέλει οὖν τῆς ἰλιάδος, καὶ σφόδρα τὸν ἑρμῆν ἐναργῶς ἀκολουθοῦντα πριάμῳ δεδήλωκεν ἀλληγορήσας. οὐδὲν γὰρ ἔοικεν οὕτω πειθήνιον ἀνδράσιν ὀργιζομένοις, οὐκ ἄργυρος, οὐ χρυσὸς, οὐδὲ ἡ διὰ δώρων πολυτέλεια· μειλίχιον δὲ καὶ προσηνὲς ἱκεσίας ὅπλον ἐςὶν, ἡ διὰ τοῦ λόγου πειθώ. πάνυ γοῦν ἀληθῶς εὐριπίδης, Οὐκ ἔςι πειθοῦς ἱερὸν ἄλλο πλὴν λόγος· τούτῳ τε πρίαμος ὥςπερ ὀχυρᾷ πανοπλίᾳ καθώπλιςαι. ᾧ καὶ μάλιςα τὴν ἀχιλλέως ἐπήλασεν ὀργήν,

1 Il. υ. verſ. 73. Plutarchus in lib. de Hom. hunc verſum ſic allegoricè exponit. Τὸν δὲ Ἥφαιςον τῷ ποταμῷ (ἀντιτάσσει) κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, καθ' ὃν τὸν ἥλιον τῇ θαλάσσῃ.

2 Verſu nimirum 360. & ſequentibus Iliad. ω.

γὴν, οὐκ ἐν ἀρχῇ δείξας [1] δώδεκα πέπλους, δώδεκα διπλοΐδας χλαίνας, τάτε λοιπὰ τῶν κομισθέντων δώρων, ἀλλ᾽ αἱ πρῶται τῆς ἱκεσίας φωναὶ τοὺς ἄρσενας αὐτοῦ θυμοὺς ἐξεθήλυναν.

[2] Μνῆσαι πατρὸς σοῖο θεοῖς ἐπιείκελ᾽ ἀχιλλεῦ,
Τηλίκου οἷος ἐγὼν ὀλοῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ.

δι᾽ ὀλίγου προοιμίου τῶν λόγων συνήρπασεν ἀχιλλέα, καὶ σχεδὸν ἀντὶ πριάμου γέγονε πηλεύς. διὰ τοῦτο [3] ἠλέηται μὲν ἄχρι τραπέζης. [4] λουτροῖς δὲ κοσμηθὲν ἀποδίδοται τὸ ἕκτορος σῶμα. τοσοῦτον ἴσχυσεν ὁ τῶν παθῶν [5] ἑρμηνεὺς λόγος, ὃν ἀπέστειλεν ὅμηρος αὐτῷ τῆς ἱκεσίας παράκλητον. ἆρ᾽ οὐκ ἀπόχρη δι᾽ ὅλης τῆς ἰλιάδος συνᾴδουσα καὶ διηνεκὴς ἡ ὁμήρου φιλοσοφία, ἐν ᾗ τὰ περὶ θεῶν ἠλληγόρησε; ζητοῦμεν δὲ τούτων τὶ περιττότερον, καὶ μετὰ τοσαύτας ἀποδείξεις ἐνδεῖν ἔτι τὰ

ſtatim ab initio duodecim peplos, & totidem lænas duplices obtulit, & reliqua ſecum advecta munera: ſed prima ſupplicationis ejus verba maſculum Achillis animum effœminârunt.

Sis memor ô divine tui genitoris Achilles,
Qui mihi nunc ſimilis miſeræque in fine ſenectæ
Æacides Peleus mecum verſatur eodem.

Hiſce verbis prooemii tam brevis adeò affecit Achillem, ut ei tantum non Peleus ex Priamo factus fuerit. Quocirca tantam eſt miſericordiæ gratiam aſſecutus, ut menſâ quoque exciperetur, & Hectoris filii corpus lavacris purificatum ei reſtitueretur. Tantum effecit affectuum interpres oratio, quam Homerus Priamo, veluti ſupplicationis patronum attribuit. An verò non ſufficit concors atque perpetua per Iliadem univerſam Homeri philoſophia, qua de diis allegoricè diſſeruit: ſed quiddam iſtis amplius deſideramus, & poſt tot demonſtrationes adhuc illa quæ

κατὰ

1 Alludit author ad verſ. 229. & 230. Il. ω. Ubi notandum hîc legi διπλοΐδας, cum in probatis Homeri exemplaribus δ᾽ ἁπλοΐδας legatur. Ego διπλοΐδας præfero.

2 Locus eſt Il. ω. verſ. 486. Laudat hunc locum Quintil. lib. 10. inſtit. his verbis. Nam epilogo quis unquam poterit illis Priami rogantis Achillem precibus æquari. Hic verò in primo verſu σοῖο. in probatis Homeri exempl. σεῖο, in ſecundo hic, οἷος, ibi, ὥσπερ.

3 Ut eſt Il. ω. v. 601.
—νῦν δὲ μνησώμεθα δόρπου. & ibid. v. 626.
—αὐτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς.
Οἱ δ᾽ ἐπ᾽ ὀνείαθ᾽ ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.

4 Ut eſt Il. ω. v. 582.
Δμωὰς δ᾽ ἐκκαλέσας λοῦσαι κέλετ᾽, ἀμφί τ᾽ ἀλεῖψαι.

5 Elegans alluſio ad nomen Mercurii ut jam recte obſervatum fuerat.

1 αὐτοῦ.

in Odyſſea ſcribuntur, nobis deeſſe putamus?

Quandoquidem igitur nulla rerum pulchrarum ſatietas contingit, à militari & bellicoſa Iliade, ad moralem Odyſſéam tranſeamus. Nam ne hæc quidem omnino philoſophiæ expers eſt. Sed in utroque poëmate ſimilem ſibi Homerum invenimus, qui nihil indecori de numinibus ſcribat, verum abſque omni abſurditate ænigmata proponat. Statim igitur ab initio Minervam à Jove ad Telemachum miſſam legimus, ídque probabili ratione. Siquidem teneram ætatem ſuperans, jámque vigeſimum annum excedens, inter viros cenſeri incipiebat: & cogitatio quædam rerum, quæ fiebant, animum ejus ſubibat, nempe quod non amplius tolerabilis eſſet procorum luxuria, quæ ultra quatuor annos jam extendebatur. Hanc igitur in Telemacho obortam rationem, per allegoriam Minervæ adventum nuncupavit. Venit enim illa ſimilis ſeni. Nam Menten antiquum Ulyſſis hoſpitem ſe eſſe fatetur. Canities autem & ſenectus veluti ſacri quidam ætatis ultimæ portus exiſtunt, ac inviolabile receptaculum homi-

κατὰ τὴν ὀδύσσειαν ἡγούμεθα;

Πλὴν ὅμως ἀκόρεστον ἅπαντὸ καλόν. ἀπὸ τῆς ἐναγωνίου καὶ πολεμικῆς ἰλιάδος ἐπὶ τὴν ἠθικὴν μεταβῶμεν ὀδύσσειαν. οὐδὲ γὰρ αὕτη τελέως ἀφιλοσόφητος, ἀλλ᾽ ἐν ἑκατέροις τοῖς σωματίοις ὅμοιον εὑρίσκομεν ὅμηρον, μηδὲν περὶ θεῶν ἀπρεπὲς ἱστοροῦντα, δίχα δὲ τῆς τοιαύτης [1] ἐμπειρίας αἰνιττόμενον. [2] αὐτίκα τοίνυν ἐν ἀρχῇ [3] τὴν ἀθηνᾶν ὑπὸ διὸς ἀποστελλομένην πρὸς τηλέμαχον εὑρίσκομεν, εὐλόγως. [4] ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἄγαν νεότητος ἤδη τὴν εἰκοσαετῆ ἡλικίαν ὑπερκύπτων μετέβαινεν [5] ἐπὶ τὸν ἄνδρα. καί τις αὐτὸν ὑπέδραμε τῶν γιγνομένων λογισμὸς, ὡς οὐκ ἔτι χρὴ [6] διαμαρτυρεῖν ἐπὶ τῇ τετραετεῖ τῶν μνηστήρων ἀσωτίᾳ. τοῦτον οὖν τὸν ἀθροιζόμενον ἐν τηλεμάχῳ λογισμὸν, ἀθηνᾶς ἐπιφάνειαν ἠλληγόρησεν. ὁμοιωθεῖσα γὰρ γέροντι ἥκει. [7] παλαιὸς γοῦν ὁμολογεῖται ξένος ὀδυσσέως, ὁ μέντης εἶναι. πολιὰ δὲ καὶ γῆρας ἱεροὶ τῶν τελευταίων χρόνων λιμένες, ἀσφαλὲς ἀνθρώποις ὅρμισμα, καὶ ὅσον ἡ τοῦ σώματος ἰσχὺς ὑποφθίνει, τοσοῦ-

τον

1 ἀπειρείας legendum putavit Geſnerus.

2 Verſu nimirum 88. Od. α.

3 At loco citato non à Jove miſſa, ſed ſponte profecta dicitur Minerva,

Αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκην δ' ἐσελεύσομαι, &c.

Imo etiam cum de Mercurio mittendo loquitur, ait ὀτρύνομεν. Verum forte fuit Heraclidis σφάλμα μνημονικόν.

4 Alluſit ad verba Palladis Od. α. v. 296. & ſeq.

5 εἰς τὸν ἄνδρα MS. Angl.

6 Διακαρτερεῖν legendum conjiciebat Geſnerus.

7 Od. α. verſ. 187.

τον ἡ τῆς διανοίας αὔξεται ῥῶσις. τίνα τοίνυν παρεισελθὼν ὁ νοῦς ἐξεπαίδευσε τὸν τηλέμαχον; οὐ θεᾶς παρακαθημένης, καὶ ταῦθ' ἃ λέγει παραινούσης ([1] διὰ πεττεύοντος)· ἄγε δή φησιν ὦ τηλέμαχε. μειρακίου γὰρ ἤδη τὶ φρονεῖς πλέον.

[3] Νῆ' ἄρσας ἐρέτῃσιν ἐείκοσιν ἥ τις ἀρίςη,
Ἔρχεο πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο

πρῶτος εὐσεβὴς καὶ δίκαιος ἐκ βαθείας ἀφροσύνης ὑπεισῆλθε λογισμὸς, ὡς ὀυκ ἄξιόν ἐςιν ἀργοὺς ἐν ἰθάκῃ κατατρίβειν χρόνους, ἀμνηςίαν ἔχοντα τοῦ γεγενηκότος. ἀλλ' ἀναγκαῖον ἤδη ποτὲ τὸν φιλοπάτορα, ναῦν εὐτρεπισάμενον ἐπὶ τὰς διαποντίους [4] δραμεῖν κληδόνας, ἵνα τὴν ὀδυσσέως ἀπόδημον ἄγνοιαν ἀνιχνεύσῃ. δεύτερον δ' ἐπὶ τούτοις διεσκέψατο, ὅπου μάλιςα δεῖ τὴν πατρώαν ἐρευνῆσαι τύχην. ὑπηγόρευσε δ' ἡ φρόνησις, [5] ἐγγὺς αὐτοῦ καθεζομένη,

[6] Πρῶτα μὲν ἐς πύλον ἐλθὲ καὶ εἴρεο νέςορα δῖον·
Κεῖθεν δὲ σπάρτηνδε παρὰ ξανθὸν μενέλαον.

nibus. Et quantum vis corporis tum imminuitur, tantum animi robur augetur. Conſilia verò quibus mens tunc primum accedens, non autem Dea aliqua aſſidens, eumque adhortans, Telemachum inſtituit, hæc ſunt. Agedum, inquit, ô Telemache, jam enim plus puero ſapis:

Inſtruito navim vicenis remigibus, quæ
Per mare ſulcet aquas, abſentis tempore longo,
Ut Laërtiadæ famam ſcrutêre parentis.

Ita primum pia & juſta hæc cogitatio, profunda priſtinæ ætatis imprudentia depulſa, adoleſcentis animum ſubivit, indignum eſſe ocioſum in Ithaca terere tempus, ſui patris immemorem. Sed tandem aliquando filium patris amantem, inſtructa navi marinis undis committere ſeſe oportere, ad inveſtigandum peregrinantem & jamdiu ignotum Ulyſſem. Deinde verò conſideravit, ubi terrarum maximè fortuna patris inquirenda foret. Suggeſſit autem ei prudentia in propinquo ſedens,

Principio quærendus erit Pylius tibi Neſtor,
Aſt illinc Menelaum adeas, qui mœnia Spartæ
Incolit.

ὁ μὲν

1 Hæ duæ voces nihil ad ſenſum faciunt Geſn.

2 Hæc Homeri verba non ſunt, ſed ad iſta reſpicit author. Odyſ. α. v. 222.
οὐ μέντοι γενεήν γε θεοὶ νώνυμον ὀπίσσω
θῆκαν· ἐπεὶ σέ γε τοῖον ἐγείνατο Πηνελόπεια.

3 Verſ. 280. Od. α.

4 ἐκδραμεῖν MS. Angl.

5 Alludit eleganter ad ver. 120. hujus libri. ἐγγύθι δ' ςὰς
Χεῖρ' ἕλε δεξιτερὴν, &c.

6 Verſus eſt 284. Od. α.

1 Verſ.

Alter enim experientia ſenectutis valebat, alter poſt octo annorum vagos errores reverſus erat nuper.

Ultimus hic nuper eſt namque reverſus Achivûm.

Itaque utilis ei futurus erat Neſtor conſiliis: Menelaus autem veritatem de Ulyſſis errore dicturus. Dum hæc meditatur, veluti inſtigans & animans ſeipſum, inquit:

Non te conveniet poſthac puerilibus eſſe
Intentum ſtudiis, nunc eſt maturior ætas.

His verbis ratio ejus, ceu pædagogus & pater, animi facultatem curis deditam excitavit. Deinde exemplis juvenum ſuæ ætatis virtute præſtantium, ad ſimilia facinora moliendum ſeſe cohortatus eſt:

Non audis quantam ſit laudem nactus Oreſtes,
Quod patris cædem fuerit tam fortiter ultus?

Hujuſmodi rationibus incitatus probabiliter animum in ſublime tollit. Quare comparavit eum avi dicens,

Inſtar avis liquidas ſubito diſceſſit in auras.

Mens enim ſublimis cum tan-

ὁ μὲν γὰρ εἶχε τὴν ἀπὸ γήρως ἐμπειρίαν, ὁ δ' ἀπὸ τῆς ὀκταετοῦς πλάνης ἐπανεληλύθει νεωςί.

[1] Ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθεν ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.

ἔμελλεν οὖν ὠφέλιμος αὐτῷ παραινῶν γενήσεσθαι νέςωρ· τἀληθῆ δὲ περὶ τῆς ὀδυσσέως πλάνης ἐρεῖν μενέλαος. ἅμα δὲ ταῦτ' ἐννοούμενος, ὡςπερεὶ [2] παρακροτῶν ἑαυτὸν εἶπεν,

[3] — Οὐδέ τι σε χρὴ
Νηπιάας ὀχέειν. ἐπεὶ οὐκ ἔτι τηλίκος ἐσσίν.

ὡςπερεὶ παιδαγωγὸς καὶ πατὴρ ὁ λογισμὸς αὐτοῦ τὸ μεθεκτικὸν τῶν φροντίδων ἀνήγειρεν. εἶτα καθ' ὁμοίωσιν ἡλικιώτιδος ἀρετῆς, εἰς τὴν ἴσην φρόνησιν αὐτὸν παρακέκληκεν.

[4] Ἦ οὐκ ἀΐεις οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος ὀρέςης,
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα;

τοιούτοις ἐπαρθεὶς λογισμοῖς, εὐλόγως μετέωρον αὐτοῦ τὴν διάνοιαν ἐλαφρίζει. διὸ καὶ προσείκασεν αὐτὴν ὅμηρος ὄρνιθι, λέγων,

[5] Ὄρνις δ' ὣς ἀνόπαια διέπτατο.

μεταρσία γὰρ ἡ φρόνησις ὡς ἂν οἶμαι

1 Verſ. 286. Od. α. Male legebatur excuſum, δεύτατος δ' ἦλθεν.

2 Obſervandum Minervam pro ipſa Telemachi prudentia atque ipſo Telemacho capi, ut ſupra dixit author. Nam abſque allegoria hæc falſa eſſent: quandoquidem Minervæ ſunt verba non Telemachi.

3 Verſus ſunt Od. α. 296. qui diſtinguendi ſunt ut ſupra.

4 Verſus 298. Od. α. de quo & Plut. in lib de Hom.

5 Hemiſtichium eſt Od. α. v. 320.

οἶμαι τηλικοῦτον ὄγκον ἐν αὐτῇ πραγμάτων [1] κυοφοροῦσα, διανέστηκεν. [2] ἀμέλει ταχέως ἐκκλησία συναθροίζεται, καὶ πατρῴοις λόγοις ἐνρητορεύει. τὸν δ' ἀπόπλουν εὐτρέπιζεν ὁ τῆς ἀλληγορίας [3] ἐπώνυμος, [4] Φρονίου μὲν υἱὸς, νοήμων δὲ τοὔνομα. δι' ὧν ἀμφοτέρων οὐδὲν ἄλλο, πλὴν τοὺς ὑπογυίους αὐτοῦ λογισμοὺς ὑπεσήμαινεν. ἐπιβαίνοντι δ' αὐτῷ τῆς νεὼς, [5] συνεμβέβηκεν [6] Ἀθηνᾶ μέντορι τὴν μορφὴν εἰκασμένη πάλιν, ἀνδρὶ πρὸς φροντίδας τὴν διάνοιαν ἔχοντι φρονήσεως μητέρα. [7] δι' ὧν ἁπάντων ἡ κατ' ὀλίγον ἐν τῷ τηλεμάχῳ τρεφομένη σύνεσις, ἐν τοῖς ἔπεσιν ἱςόρηται.

tam rerum molem concepiſſet, elata eſt. Statim igitur concio congregatur, in qua paternam eloquentiam Telemachus oſtendit. Cæterum navigationem adornabat Noëmon quidam nomine, filius Phronii, apta ad hanc allegoriam nomina. nam utriſque nihil aliud quam profundiſſimæ ejus meditationes innuuntur. Unà autem cum ipſo navim ingrediente, Minerva quoque Mentori forma ſimilis ingreſſa eſt: viro videlicet, qui cogitationem, prudentiæ matrem, variis curis applicabat. Ex iſtis omnibus clarum fit, Telemachi prudentiam, quæ paulatim aucta fuerit, Homeri carminibus deſcriptam eſſe.

Καὶ μὴν ὁ περὶ πρωτέως λόγος [8] οὕτω πολὺς ἐκταθεὶς ὑπὸ μενελάου, τὴν ἐξαπατῶσαν εὐθὺς ἔχει φαντασίαν, πάνυ μυθώδης γεγονέναι, [9] τῆς ἐν αἰγύπτῳ [10] νησιάδος ἄθλιον ἔποικον, εἰς ἀθανάτου μέτρα τιμωρίας παρελκόμενον, ᾧ βίος ἠπείρου καὶ θαλάττης κοινὸς, ἀτυχεῖς [11] ὕπνους μετὰ φωκῶν κοιμώμενος, ἵν' αὐτοῦ κολάζηται καὶ

Quinetiam ſermo de Proteo, qui tam copioſe à Menelao recenſetur, ſtatim figmenti phantaſiam offert, ceu plane fabuloſus, dum infelix incola anguſtæ in Ægypto inſulæ narratur, addictus perpetuis pœnis, nunc in mari nunc in terra degens, miſerè cum phocis dormiens, ut illic cruciaretur.

τὸ

1 Ita Geſnerus legendum conjiciebat. Ediderat autem κωφοθορεῦσα.

2 Tranſitum facit à prima ad ſecundam Rhapſodiam, & breviter ejus argumentum complectitur.

3 Ita MS. Angl. Excuſus mendoſe ὑπώνυμος.

4 Alludit ad hunc V. Od. β. 386.
Ἠδ' αὖτε Φρονίοιο Νοήμονα φαίδιμον υἱόν.

5 Vide v. 416. & ſeq. Od. β.

6 Od. β. Verſ. 401.
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

7 Concluſio eſt primæ allegoriæ.

8 Nimirum à verſ. 349. Od. δ. [illegible]que ad verſ 370. ejuſdem libri.

9 Verſu ſc. 354. Od. δ.

10 νησίδος MS. Angl.

11 Ibid. v. 439. & ſeq.

1 Od.

Tum filia ejus Eidothea, per injuriam & proditionem patris, beneficium hoſpiti præſtans: dein vincula & inſidiæ Menelai commemorantur: poſtea multiformis in quaſcunque res voluiſſet, Protei mutatio: quæ omnia poëticæ & monſtroſæ fabulæ videntur, niſi quis divina Homeri myſteria, veluti ſacra, mente cœleſti tractet. Enimvero hac fabula primigeniam univerſi originem conſtituit, qua omnes mundi partes confirmatæ, illam quam nunc videmus ſpeciem effecerunt. Erat enim olim mundus informis & cœnoſus, nondum diſcretis rerum notis integritatem ſuæ formæ adeptus. Nam neque dum tellus centrum ſuum pro fundamento rerum omnium ſtabilierat, neque cœli perpetuus motus certa ſede volvebatur: ſed omnia ſine ſolis uſu immota, triſtíque ſilentio depreſſa languebant. aliud extabat nihil, quàm informis diffuſæ materiæ ſegnities: antequàm principium illud, à quo producta & conſtituta ſunt omnia, ſalubrem vitæ modum depromens, mundum mundo redderet, cœlúmque à terra, & pelagus à continente diſtingueret: quo tempore primum elementa quatuor, ex quibus

τὸ τερπνόν. [1] θυγάτηρ δ' εἰδοθέα διὰ πατρὸς ἀδικίας ξένον εὐποιοῦσα, καὶ γενομένη προδότις αὐτοῦ. [2] δεσμοὶ μετὰ τοῦτο, καὶ μενέλαος ἐνεδρεύων. [3] εἶθ' ἡ πολυπρόσωπος, εἰς ἅπαντα ἃ βούλεται πρωτέως μεταμόρφωσις, ποιητικοὶ καὶ τεράστιοι μῦθοι δοκοῦσιν, εἰ μή τις οὐρανίῳ ψυχῇ τὰς ὀλυμπίους ὁμήρου τελετὰς [4] ἱεροφαντήσει. τὴν οὖν προμήτορα τῶν ὅλων ὑφίσαται γένεσιν, ἀφ' ἧς τὸ πᾶν ῥιζωθὲν, εἰς ὃ νῦν βλέπομεν ἥκει κατάστημα. παλαιοὶ γὰρ ἦσαν ποτὲ χρόνοι, καθ' οὓς ἀτύπωτον ἡ ὑπόλιμνον ἦν, οὐδέπω κεκριμένοις χαρακτῆρσιν εἰς τέλεον ἥκουσα μορφῆς· οὔτε γὰρ γῆ τῇ τῶν ὅλων ἑστία κέντρον ἐπεπήγει βέβαιον, οὔτ' οὐρανὸς περὶ [5] τὴν αὐτὴν, τὴν ἀΐδιον φορὰν ἱδρυμένος ἐκυκλεῖτο. πάντα δ' ἦν ἀνήλιος ἠρεμία καὶ κατηφοῦσα σιγὴ, καὶ πλέον οὐδὲν ἦν ἡ κεχυμένης ὕλης ἄμορφος ἀργία, πρὶν ἢ δημιουργὸς ἁπάντων καὶ κοσμοτόκος ἀρχὴ σωτήριον ἑλκύσασα τῷ βίῳ τύπον, τὸν κόσμον ἀπέδωκε τῷ κόσμῳ. διεζεύγνυ τὸν μὲν οὐρανὸν γῆς, ἐχώριζε δὲ τὴν ἤπειρον

1 Od. δ. verſ. 366. & ſequ.
2 Vide Hom. ibi. verſ. 454.
— ἀμφὶ δὲ χεῖρας βάλομεν.
3 Vide Hom. Od. δ. 456.
Ἀλλ' ἤτοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠϋγένειος,
Αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἠδὲ μέγας σῦς.
Γίνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.
4 MS. Angl. ἱεροφαντήσειε. τὴν γοῦν.
5 Hæ duæ voces deſunt in MS. Angl.

ἤπειρον θαλάττης. τέτταρα δὲ ϛοιχεῖα τῶν ὅλων ῥίζα καὶ γέννα, ἐν τάξει τὴν ἰδίαν μορφὴν ἐκομίζετο. τούτων δὲ προμηθῶς κιρναμένων, ὁ θεὸς μηδεμιᾶς οὔσης διακρίσεως περὶ τὴν ἄμορφον ὕλην.

Πρωτέως δὲ θυγάτηρ εἰδοθέα δικαίως εἴδους ἑκάϛου γενομένη θέα, διὰ τοῦτο μία τὸ πρὶν ὢν φύσις ὁ πρωτεὺς, εἰς πολλὰς ἐμερίζετο μορφὰς ὑπὸ τῆς προνοίας διαπλαττόμενος.

Ἤτοι μὲν πρώτιϛα λέων γένετ' ἠΰγένειος,
Αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἠδὲ μέγας σῦς.
Γίνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.

διὰ μὲν οὖν τοῦ λέοντος ἐμπύρου ζώου, τὸν αἰθέρα δηλοῖ. δράκων δ' ἐϛὶν ἡ γῆ· τὸ γὰρ αὐτόχθον αὐτοῦ καὶ γηγενὲς, οὐδὲν ἄλλο πλὴν τοῦτο σημαίνει. δένδρον γε μὴν ἅπαν αὐξανόμενον, καὶ τὴν ὑπὸ γῆς ὁρμὴν μεταρσίαν ἀεὶ λαμβάνον συμβολικῶς εἶπεν ἀέρα. τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ εἰς ἀσφαλεϛέραν ὧν προηνίξατο δήλωσιν ἐκ τοῦ φανερωτέρου παρέϛησεν εἰπών. γίνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ. ὥϛε εὔλογον τὴν μὲν ἄμορφον ὕλην πρωτέα καλεῖσθαι, τὴν δ' εἰδωλοπλαϛήσασαν ἕκαϛα πρόνοιαν, εἰδοθέαν. ἐξ ἀμφοῖν δὲ πᾶν διακριθὲν,

ceu radice ac generis principio nihil non gignitur, ordinem ſuum & formam propriam acceperunt. Hæc igitur cum à divina providentia diſpoſita ſint, numen illud quod informem prius indiſcretámque materiam certis formis obſignavit, ab Homero Protei filia Eidothea nominatur, idque bono jure, ut quæ εἴδους ἑκάϛου θέαν, hoc eſt, ideæ ſeu formæ cujuſvis inſpectionem exhibuerit. Quocirca Proteus qui una prius natura fuerat, in multas deinde ſpecies à providentia formatus dividitur.

Principio eſt viſus ſpeciem ſubiiſſe leonis,
Mox aper, inde draco fieri, fera pardalis inde.
In latices etiam ſe vertit, & arbore formam
Mutavit priſcam, ramis ac frondibus alta.

Per leonem animal igneum, ætherem indicat. Draco tellus eſt, utpote indigena & è terra natus. Arbor autem quævis cum augeatur, & à terra ſemper in ſublime nativo motu feratur, ſymbolum aëris eſt. Aquam verò, ut clarius ænigmatis vim demonſtraret, ſuo nomine manifeſtò vocat inquiens:

In latices etiam ſe vertit —

Proinde convenit informem materiam Proteum appellari: Eidotheam verò providentiam, quæ ſingulis formam effigiémque ſuam addidit: & univer-

ſam molem ab utriſque diſcretam in continuas ſibi & perficientes mundum partes diviſam eſſe. Probabiliter verò & inſulam, in qua hæc facta ſunt, Pharum appellavit. Nam φέρσαι generare ſignificat: & Callimachus ſterilem terram, ἀφάρωτον dixit, ἀφάρωτος οἷον γυνή. id eſt, Ceu mulier ſterilis. Itaque naturaliter locum, parentem rerum omnium, nuncupavit Pharum, per vocis etymologiam à fœcunditate ductam, quid ſibi vellet inſinuans. Cæterum quibus epithetis Proteum ornaverit, jam conſideremus,

Huc halio veróque ſeni concedere mos eſt.

Senectus quidem antiquiſſimam & primitivam ſubſtantiam denotat, & à temporis politia materies informis commendatur. ἅλιος verò cognominatur, non (per Jovem) ut marinum dæmonem, ac inter undas viventem intelligamus, ἀπὸ τῆς ἁλὸς, id eſt, à mari: ſed aliquid ex multis variiſque rebus congeſtum & accumulatum. ἁλίζειν enim Græcis congregare ſonat. Verax quoque meritò dicitur. Quid enim illa ſubſtantia verius, ex qua omnia genita ſunt, exiſti-

κριθὲν, εἰς τὰ συνεχῆ καὶ [1] προστακτικὰ τῶν ὅλων σχισθῆναι. πιθανῶς δὲ [2] καὶ τὴν νῆσον ἐν ᾗ ταῦτα διέπλασεν, Φάρον ὠνόμασεν. ἐπειδήπερ ἐστὶ [3] φέρσαι, τὸ γεννῆσαι. [4] καὶ τὴν γῆν ἀφάρωτον, ὁ καλλίμαχος εἶπε, τὴν ἄγονον, ἀφάρωτος οἷον γυνή. φυσικῶς οὖν τὸν ἁπάντων πατέρα χῶρον ὠνόμασε Φάρον, ἐκ τῆς γονίμου προσηγορίας, ὃ μάλιστα ἐβούλετο, σημήνας. τίσι γε μὴν ἐπιθέτοις καὶ τὸν πρωτέα κεκόσμηκεν ἤδη σκοπῶμεν,

[5] Πωλεῖταί τις δεῦρο γέρων ἅλιος νημερτής.

τὸ μὲν γὰρ οἶμαι, τῆς ἀρχεγόνου καὶ πρώτης οὐσίας γεραίτερον, ὥστε ἀποσεμνῦναι τῇ πολιτείᾳ τοῦ χρόνου τὴν ἄμορφον ὕλην. ἅλιον δὲ ὠνόμασεν, οὐ μὰ δί' οὐ θαλάττιόν τινα δαίμονα καὶ κατὰ κυμάτων ζῶντα· τὸ δ' ἐκ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν συνηλισμένον, ὅπερ ἐστι, συνηθροισμένον. νημερτὴς δὲ εὐλόγως εἴρηται. τί γὰρ ταύτης τῆς οὐσίας ἀληθουργέστερον, ἐξ ἧς ἅπαντα γεγενῆσθαι νομιστέον; [6] καὶ μὴν

καὶ

1 Geſnerus legendum conjiciebat συστατικὰ, aut συνεκτικὰ.

2 Alludit ad hæc Homeri verba Od. δ. verſ. 354.

Νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
Αἰγύπτου προπάροιθε (Φάρον δέ ἑ κικλήσκουσι)

3 τὸ φέρσαι MS. Angl.

4 Fortaſſe γῆ ſcripſerat Heraclides in ſequenti loco. Imo omnino ita ſcripſit. ſimile quid ex eodem Callimacho habet author Etymologici magni in voce ταρφύ.

5 Verſus eſt 384. Od δ.

6 Elegans ad ſequentem librum quintum tranſitio.

Nimi.

καὶ ἡ καλυψὼ τὴν πειθὼ τῶν ποικίλων παρ' ὀδυσσέως [1] λόγων ἑρμῆν προσηγόρευσε, μόγις μὲν, ἀλλ' ὅμως καταθέλξαντος αὐτοῦ τὸν ἔρωτα τῆς νύμφης, ἵν' εἰς ἰθάκην προπεμφθείη. [2] διὰ τοῦτ' ὄρνιθι προσωμοιωμένος ἑρμῆς ἐλήλυθεν ἀπ' ουλύμπου. [3] πτερόεντα γὰρ τὰ ἔπη κατὰ τὸν ὅμηρον, καὶ τάχιον οὐδὲν ἐν ἀνθρώποις λόγου.

Δεῖ δὲ ἡμᾶς οὐδὲ τὰ μικρὰ παροδεύειν, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκείνων τὴν λεπτὴν ἐξετάζειν ὁμήρου φροντίδα. τὸν γὰρ ἡμέρας καὶ ὠρίωνος ἔρωτα, πάθος οὐδ' ἀνθρώποις εὔσχημον ἠλληγόρησεν.

[4] Ὡς μὲν ὅτ' ὠρίων' ἕλετο ῥοδοδάκτυλος ἠώς.

παρεισάγει γὰρ αὐτὸν ἔτι νεανίαν, ἐν ἀκμῇ τοῦ σώματος ὑπὸ τοῦ χρεὼν πρὸ μοίρας συνηρπασμένον. [5] ἦν δὲ παλαιὸν ἔθος τὰ σώματα τῶν καμνόντων, ἐπειδὰν ἀναπαύσηται τοῦ βίου, μήτε νύκτωρ ἐκκομίζειν, μήθ' ὅταν ὑπὲρ γῆς τὸ μεσημβρινὸν ἐπιτείνηται θάλπος, ἀλλὰ πρὸς βαθὺν ὄρθρον, ἀπύροις ἡλίου ἀκτῖσιν ἀνιόντος. ἐπειδὰν οὖν εὐγενὴς νεανίας ἅμα, καὶ κάλλει προέχων

τελευ-

maretur? Quinetiam Calypſo varium perſuadendi artificium facundiæ Ulyſſis, Mercurium nominavit: cum tandem, licet ægrè, verborum lenocinio tantum profeciſſet apud amantem nympham Ulyſſes, ut in Ithacam remitteretur. Quamobrem avi ſimilis Mercurius à cœlo veniſſe fingitur. Sunt enim verba, ut ait Homerus, alata, & nihil oratione inter homines pernicius.

Quoniam verò nihil prætereundum nobis eſt, ſed in parvis etiam accuratum Homeri ingenium ſpectari decet, quî fit quod Diei & Orionis amorem hujuſmodi finxerit, qualis ne hominibus quidem honeſtus eſt?

Ut cum raptus erat quondam formoſus Orion
Auroræ roſeæ.

Nimirum ſignificare voluit, ipſum adhuc juvenem, florente corpore, ante maturam ætatem à fato raptum fuiſſe. Mos autem erat antiquis, defunctorum corpora neque noctu, neque circa meridiem efferri, ſed primo diluculo, oriente Sole nec dum ignitos mittente radios. Itaque generoſo quopiam & formoſo juvene mortuo, matutinam funeris elationem fauſti omnis gratia Diei raptum appellabant, tan-

1 Nimirum Od. ε. verſ. 87. & ſeq.

2 Nimirum
— λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς. Od. ε. v. 51.

3 Ut Ili. α. verſ. 201. & alibi paſſim.

4 Verſus eſt 121. Od. ε. Hic ὅθ' pro ὅτ' male ſcriptum legebatur.

5 Hujus rei exempla ſunt apud Homerum plurima ut Il. η. ſub finem v. 421. ubi mortuos ſepeliunt,
Ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας,
Ἐξ ἀκαλαρρείταο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο
Οὐρανὸν εἰσανιών.

Quod

quam non expiraſſet, ſed amoris deſiderio raptus eſſet. Quin & juxta eandem Homeri ſententiam Jaſion quidam fertur agriculturam excoluiſſe, & cum fructus ex agris ſuis abundè reciperet, occaſionem fabulæ dedit, ut à Cerere amatus æſtimaretur. Atqui Homerus non laſcivos amores, neque libidines hujuſmodi figmentis deſcribit: ſed per Diem ac Cererem caſtiſſimas Deas, pia mente ſcrutantibus meras naturæ contemplationes offert. Jam porrò relictis omnibus, ad illud crimen excuſandum orationem vertamus, quod perpetuò ſycophantæ traducentes moleſti ſunt: quippe ſurſum atque deorſum tragœdias movent, Martis & Veneris amorem impiè fictum clamitantes. Libidinem inquiunt in cœlo Homerus locavit: ac id facinus, quod inter homines admiſſum capitale ducitur, Diis attribuere non erubuit, videlicet adulterium:

De pulchræ Veneris ac duri Martis amore,
Ut ſe miſcuerint cupidis amplexibus arctè,
Mulciberi in thalamo primum.

τελευτήσῃ, τὴν ὄρθριον ἐκκομιδὴν [1] ἐπεφήμου ἡμέρας ἁρπαγὴν, ὡς οὐκ ἀποθανόντος, ἀλλὰ δι' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν ἀνηρπασμένου. καθ' ὅμηρον δὲ τοῦτο φασίν. ἰασίων ἀνὴρ γεωργίας ἐπιμελούμενος, καὶ δαψιλῶς τοὺς ἀπὸ τῶν ἰδίων ἀγρῶν καρποὺς λαμβάνων, εἰκότως [2] ὑπὸ τῆς δήμητρος ἔδοξεν ἠγαπῆσθαι. δι' ὧν ὅμηρος οὐκ ἀσελγεῖς ἔρωτας ἱστορεῖ θεῶν, οὐδ' ἀκολασίας· σημαίνει δὲ τὰς εὐαγεστάτας, ἡμέραν τε καὶ δήμητραν, τοῖς εὐσεβῶς ἐρευνᾶν ἐθέλουσι, φυσικῆς θεωρίας ἀκριβῆ ἀφορμὴν χαρίζεται.

[3] Νῦν ἅπαντα τἆλλα ἀφέντες, ἐπὶ τὴν διηνεκῆ καὶ χαλεπῶς θρυλλουμένην ὑπὸ τῶν συκοφαντῶν κατηγορίαν τραπῶμεν. ἄνω γὰρ οὖν καὶ κάτω τραγῳδοῦσι τὰ περὶ ἄρεος καὶ ἀφροδίτης, ἀσεβῶς διαπεπλάσθαι λέγοντες. ἀκολασίαν γὰρ ἐμπεπολίτευκεν ἐν οὐρανῷ. καὶ τὸ παρ' ἀνθρώποις ὅταν γένηται θανάτου τιμώμενον, οὐκ ἐδυσωπήθη παρὰ θεοῖς ἱστορῆσαι. λέγω δὲ μοιχείαν.

[4] Ἀμφ' ἄρεος φιλότητος, ἐϋστεφάνου τ' ἀφροδίτης,
Ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν ἡφαίστοιο δόμοισιν.

Quod & obſervatur in Patrocli ſepultura Il. ψ. nec non Hectoris Il. ω. & præcipuè initio Od. μ. in Elpenoris ſepultura. & Od. ω. v. 72. de exequiis Achillis expreſsè dicitur,

Ἦμος δή τοι λέγομεν λείψαν' ὅστε' Ἀχιλλεῦ.

1 ἐπεθυσήμεν MS. Angl.

2 Ut videre eſt Od. ε. v. 125.

Ὣς δ' ὁπότ' Ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ (θυμῷ εἴξασα, μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ, Νειῷ ἐνὶ τριπόλῳ.

3 Tranſitum facit ab hoc libro quinto ad octavum, intactis relictis duobus, unde ἅπαντα τἆλλα ἀφέντες cum adjeciſſe puto.

4 Verſus eſt 267. Od. θ.

[1] Εἶτα μετὰ τοῦτο δεσμοὶ, [2] καὶ θεῶν γέλωτες, [3] ἱκεσία τε πρὸς ἥφαιστον ποσειδῶνος. ἅπερ [4] εἰ θεοὶ νοσοῦσιν, οὐκ ἔτι τοὺς παρ' ἀνθρώποις ἀδικοῦντας ἔδει κολάζεσθαι. νομίζω δ' ἔγωγε, καίπερ [5] ἐν Φαίαξιν, ἀνθρώποις ἡδονῇ δεδουλωμένοις, ᾀδόμενα ταῦτα φιλοσόφου τινὸς ἐπιστήμης ἔχεσθαι. [6] τὰ γὰρ σικελικὰ δόγματα, καὶ τὴν ἐμπεδόκλειον γνώμην ἔοικεν ἀπὸ τούτων βεβαιοῦν, ἄρην μὲν ὀνομάσας τὸ νεῖκος, τὴν δ' ἀφροδίτην φιλίαν. τούτους οὖν διεστηκότας ἐν ἀρχῇ παρεισήγαγεν ὅμηρος ἐκ τῆς πάλαι φιλονεικίας εἰς μίαν ὁμόνοιαν κιρναμένους. ὅθεν [7] εὔλογος ἐξ ἀμφοῖν ἁρμονία γεγένηται, τοῦ παντὸς ἀσαλεύτως καὶ κατ' ἐμμέλειαν ἁρμοσθέντος. γελᾷν δ' ἐπὶ τούτοις εἰκὸς ἦν, καὶ [8] συνήδεσθαι τοὺς θεοὺς, ἅτε δὴ τῶν ἰδίων χαρίτων οὐκ ἐπὶ φθοραῖς διϊσταμένων, ἀλλ' ὁμονοοῦσαν εἰρήνην ἀγόντων. δύναται γε μὴν καὶ περὶ τῆς χαλκευτικῆς τέχνης ἀλληγορεῖν. ὁ μὲν γὰρ ἄρης, εἰκότως

Deinde vincula, deorum riſus, & ſupplicans Vulcano Neptunus, ab illis reprehenduntur. Nam ſi apud Deos, ut ipſi ajunt, hæc vitia reperiuntur, homines iiſdem obnoxios puniri indignum foret. Cæterum ut mihi videtur, hæc fabula, quamvis inter Phæaces, homines voluptuarios, cantata fuerit, philoſophicam rationem complectitur. Nam dogmata Sicula, & Empedocleam opinionem hoc in loco confirmare videtur, Martem nominans litem, Venerem amicitiam. Iſtas igitur ab initio diſſidentes Homerus poſt veterem ſimultatem in concordiam rediiſſe fabulatur. Proinde merito ex utriſque Harmonia nata eſt, utpote rebus omnibus in ſtabilem concinnitatem redactis. His autem factis arridere Deos, & congratulari par eſt, eo quod mundi Gratiæ non amplius diſcordia, quæ interitus cauſa eſt, laborarent, ſed pacem agerent concordem. Quinetiam ad fabrilem artem hæc allegoria referri poteſt.

1 Ut eſt Od. θ. v. 296.

— ἀμφὶ δ' δεσμοὶ
Τεχνήεντες ἔχυντο πολύφρονος Ἡφαίστοιο.

2 Ibid. v. 343.

— ἐν δὲ γέλως ὦρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.

3 Siquidem

Οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε, λίσσετο δ' αἰεὶ
Ἥφαιστον κλυτοεργὸν ὅπως λύσειεν Ἄρηα.

4 Ita Geſnerus legendum eſſe monuit & firmavit MS. Angl. Invenerat in ſuo codice, οἱ θεοὶ νοσ.

5 Ut apparet ex v. 371. & 383. hujus lib. θ. & ex aliis plurimis.

6 Vide Diogenem Laërtium in Empedoclis vita. & Plutarchum in lib. de Hom.

7 Ex ſententia aliorum poëtarum, loquitur Heraclides. id enim ab Homero non eſt traditum. vide Plut. in lib. de Homero.

8 Ita MS. Angl. Edebatur συνιδέσθαι.

1 ἄλ

Mars enim non injuria ferrum exiſtimabitur, quod à Vulcano facile domatur. Nam ignis, ut qui multò robuſtiore facultate ſit quàm ferrum, nullo negotio illius duritatem emollit. Indiget autem faber ad opus ſuum etiam Venere. Quapropter ferro igne emollito, Venerea & amabili arte opificium abſolvit. Porro Neptunus Martem à Vulcano probabili de cauſa liberat. Siquidem ignea ferri maſſa fornacibus extracta, aquæ immergitur, & flammeus ardor ejus aquæ natura reſtinctus compeſcitur. Porrò univerſos Ulyſſis errores ſi quis diligentius animadvertat, aliud quàm præ ſe ferant ſignificare deprehendet. Homerus enim Ulyſſem veluti organum quoddam omnium virtutum ſibi proponens, philoſophatus eſt, ut qui vitia quibus hominum vita corrumpitur, vehementer odiſſet. Itaque voluptatem per Lothophagorum regionem, raræ cujuſdam dulcedinis fructus excolentem, notavit, quam Ulyſſes ſobriè præteriit. Item efferatum cujuſque animum admonitione ſermonis, veluti cauterio excídit. Nominatur autem ab eo Cyclops affectus ratione privans. An non verò ipſe primus

κότως ἂν ὀνομάζοιτο σίδηρος. τοῦτον δὲ ῥαδίως ἥφαιστος ἐχειρώσατο. τὸ γὰρ πῦρ, ἅτ' οἶμαι σιδήρου κραταιοτέρας δυνάμεως μετειληχὸς, εὐκόλως ἐν αὐτῷ τὴν ἐκείνου στεῤῥότητα θηλύνει. δεῖ δὲ τῷ τεχνίτῃ πρὸς τὸ κατασκευαζόμενον καὶ ἀφροδίτης. ὅθεν οἶμαι διὰ πυρὸς μαλάξας τὸν σίδηρον, ἐπαφροδίτῳ τινὶ τέχνῃ τὴν ἐργασίαν κατώρθωσε. ποσειδῶν δ' ὁ ῥυόμενος παρ' ἡφαίστου τὸν ἄρη, πιθανῶς. ἐπειδήπερ ἐκ τῶν βαναύσων διάπυρος ὁ τοῦ σιδήρου μύδρος ἑλκυσθεὶς, ὕδατι βαπτίζεται, καὶ τὸ φλογῶδες ὑπὸ τῆς ἰδίας φύσεως ὕδατι κατασβεσθὲν ἀναπαύεται. καθόλου δὲ τὴν ὀδυσσέως πλάνην, εἴ τις ἀκριβῶς ἐθέλει σκοπεῖν, ἠλληγορημένην εὑρήσει. πάσης γὰρ ἀρετῆς καθάπερ ὄργανόν τι τὸν ὀδυσσέα παραστησάμενος ἑαυτῷ, [1] διαπεφιλοσόφηκεν (ἐπειδὴ τὰς ἐκνεμομένας τὸν ἀνθρώπινον βίον, ἤχθηρε κακίας) [2] ἡδονὴν μὲν, τὴν λωτοφάγον χωρίον, ξένης γεωργὸν ἀπολαύσεως, [3] ἣν ὀδυσσεὺς ἐγκρατῶς παρέπλευσε. [4] τὸν δ' ἄγριον ἑκάστου θυμὸν, ὥσπερεὶ [5] καυστηρίῳ τῇ παραινέσει τῶν λόγων ἐπήρωσε. κύκλωψ δὲ οὗτος ὠνόμασται, ὁ τοὺς λογισμοὺς ὑπολωπῶν.

1 Διὰ τοῦτο πεφιλοσόφηκεν MS. Angl.

2 De qua Homer. Od. ι. v. 84.

3 Ut videre eſt v. 100. & ſeq. hujus lib. ι.

4 Ut hoc ipſo libro Cyclopem, verſ. 259. & Iliad. ι. Achillem, verſ. 225. & Od. κ. Circen, & ρ. procos alloquens.

5 καυστείῳ. MS. Angl. quod ſcribendum καυτηρίῳ.

λωπῶν. τί δὲ, οὐχὶ πρῶτος εὔδιον πλοῦν δι' ἐπιστήμης ἀστρονόμου τεκμηράμενος, [1] ἔδοξεν ἀνέμους δεδωκέναι; φαρμάκων τε τῶν παρὰ κίρκης γέγονε κρείττων, ὑπὸ πολλῆς σοφίας πεμμάτων, ἐπεισάκτων [2] κακῶν, οὐχ ἡττώμενος. [3] ἡ δὲ φρόνησις ἕως ᾅδου καταβέβηκεν, ἵνα μηδὲ τῶν νέρθεν [4] ἀδιερεύνητος ᾖ.

[5] Τίς δὲ σειρήνων οὐκ ἀκούει τὰς πολυπείρους ἱστορίας παντὸς αἰῶνος ἐκμαθών; [6] καὶ χάρυβδις μὲν ἡ δάπανος ἱστορία, καὶ περὶ πότους ἄπληστος, εὐλόγως ὠνόμασται. σκύλλαν τε τὴν πολύμορφον ἀναίδειαν ἠλληγόρησε. [7] διὸ δὴ κύνας οὐκ ἀλόγως ὑπέζω-

cum obſervaſſet tranquillam navigationem per Aſtronomicam ſcientiam, ventos largiri viſus eſt? Idem veneficiis Circes ſuperior fuit, & multa ſapientia munitus alienis malorum lenociniis vinci non potuit. Prudentia autem ejus ad inferos uſque deſcendit, ut ne infima quidem non explorata haberet.

Ad Sirenum cantus quos nemo non audire cuperet, ad cognoſcendum omnium ſeculorum varias hiſtorias, vinculis ſe munivit. Et Charybdis quidem prodiga luxuria, & potus inexplebilis ingurgitatio rectè nominata eſt. Per Scyllam verò omnifariam impudentiam inſinuavit. Quocirca non temerè canibus ſuccingi-

1 Tranſit ad Od. κ. Verum eo loco qui eſt verſ. 19. hujus libri non dare ventos, ſed ab Æolo in utre concluſos accipere dicitur. Itaque δεδεκέναι ſcribendum videtur, quamvis & Angl. MS. habeat δεδωκέναι.

2 κακῶν ὁ λυσόμενος. MS. Angl.

3 Breve argumentum totius lib. XI. Od.

4 ἀδιερεύνητον ᾖ. τίς δὲ σειρήνων ἀκούει τὰς MS. Angl.

5 τίς δὲ σειρήνων. Locum hunc quomodo Geſnerus legendum putaverit, verſione oſtendit. Sed nimium aberravit. Unicæ literæ omiſſione obſcuritatem tollam, legendo, τί δὲ, σειρήνων οὐκ ἀκούει, τὰς πολυπείρους ἱστορίας παντὸς αἰῶνος ἐκμαθών; ſuprà v. 10. τί δὲ, οὐχὶ πρῶτος. Verto: *Quid, annon Sirenas audit, poſtquam variâ experientiâ inſignes omnis ævi res geſtas edidiciſſet?* Locus eſt notabilis. Cauſſam enim reddit, cur tuto Sirenum cantus audiverit Ulyſſes. Nimirum quia multâ rerum cognitione, & experientiâ, quaſi forti antipharmaco, pectus adverſus voluptates muniviſſet. Non ad diſcendum omnis ævi hiſtorias, Sirenum cantus audire geſtiebat Ulyſſes; (hoc enim illorum cantilenæ non promittebant) ſed jam ante edoctus omnis ævi hiſtorias, multaque cognitione & prudentia inſtructus, brevem auribus animoque delectationem concedendam putavit. In Græco eſt ἐκμαθών, non autem ἐκμαθησόμενος, quod Geſnerus legendum verſione ſua conjecit. Præterea ſi Sirenum cantus ad cognoſcendum omnium ſeculorum varias hiſtorias mortales duxiſſent, nimium erga ſocios invidus judicandus fuiſſet Ulyſſes, qui ingenti illo bono eos privaſſet. M. Meibom.

6 Vide Hom. Od. μ. v. 104. Legendum autem conjicio ἡ δάπανος ἀναρροία. Homeri verba ſunt.

> Τῷ δ' ὕπο δῖα Χάρυβδις ἀναῤῥοιβδεῖ μέλαν ὕδωρ.
> Τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναῤῥοιβδεῖ.

7 At Homerus Od. μ. verſ. 96. non ſuccinctam canibus eſſe dicit, ſed piſcari canes & delphinas.

1 Reſpi-

tur, rictibus, audacia, rapina & avaritia oppletis. Solis autem boves gulæ continentiam deſignant: quamvis Ulyſſis ſocii fame coacti, illam ſervare non potuerint. Hæc ſanè omnia, ut prima fronte audiuntur, fabuloſè dicta ſunt: at ſi quis ſapientiam allegoria involutam penitius rimetur, magnam utilitatem ex ejus imitatione capiet. Enimvero Æolus, mea quidem ſententia, potiſſimum annus fuerit, temporis per duodenos menſes ambitu comprehenſus. Quamobrem Æolus, id eſt, varius nominatur: non enim æqualis & uniformis natura ejus per omnes anni partes continuatur, ſed diverſis ſubinde mutationibus evariat. Nam poſt frigoris moleſtiam, lenem jucundi veris voluptatem induit: deinde roridum vernantis horæ ſtatum ignea vis æſtatis coërcet. Tandem autumnus, qui fructus annuos peſſundare ſolet, æſtivo calore depulſo, hiemi præit. Hujus itaque varietatis cum annus pater ſit, non immeritò vocatus eſt Æolus. No-

ὑπέζωσαι, προτομαῖς ἁρπαγῇ, τόλμῃ, καὶ πλεονεξίᾳ πεφραγμέναις. [1] αἱ δ' ἡλίου βόες, ἐγκράτεια γαστρός εἰσιν· εἰ μὴ δὲ λιμὸν ἴσχεν ἀδικίας ἀνάγκην. ἃ δὴ μυθικῶς μέν ἐστι εἰρημένα περὶ τοὺς ἀκούοντας. εἰ δ' ἐπὶ τὴν ἠλληγορημένην σοφίαν καταβέβηκεν, [2] ὠφελιμώτατα τοῖς μιμουμένοις γενήσεται. [3] τὸν μὲν γὰρ αἴολον ἐξαιρέτως ἔγωγε νομίζω τὸν ἐνιαυτὸν εἶναι [4] τοῖς δωδεκαμήνοις τοῦ χρόνου περιόδοις ἐνδεδεμένον. ὠνόμασαι γοῦν αἴολος, τουτέστι ποικίλος. ἐπειδήπερ οὐκ ἰσοχρόνῳ καὶ μονοειδεῖ κατὰ πᾶσαν ὥραν τῇ φύσει συνήνωται. διάφοροι δ' αὐτὸν αἱ παρ' ἕκαστα μεταβολαὶ ποικίλλουσιν. ἔκ τε γὰρ ἀργαλέου κρύους εἰς πραεῖαν ἡδονὴν ἔαρος [5] εἰαρινοῦ μεταβάλλει, καὶ τὸ νοτερὸν τῆς ἐαριζούσης καταστάσεως, ἔμπυρος ἡ τοῦ θέρους βία πυκνοῖ. μετόπωρον δὲ φθινὰς ὥρα καρπῶν ἐτεσίων τὸ θέρειον ἑλκύσασα θάλπος, ὥραις χειμερίαις προοιμιάζεται. ταύτης δὲ τῆς ποικιλίας ὁ ἐνιαυτὸς ὢν πατὴρ, εἰκότως αἴολος ὠνόμα-

1 Reſpicit author ad verſum 128. & ſequentes Od. μ.

2 Ita MS. Angl. Edebatur perperam ὠφελιμωτάτη.

3 Od. κ v 2.

4 Reſpicit v. 5. Od. κ. Hanc autem allegoriam adferunt etiam Homeri Scholiaſtæ. elegans eſt in hanc rem ænigma Cleobuli apud Laërtium in ejus vita, quod adſcribere non pigebit

Εἷς ὁ πατὴρ, παῖδες δὲ δυώδεκα· τῶν δὲ ἑκάστῳ (ἔχουσαι.
Παῖδες τριήκοντα, διάνδιχα εἶδος
Αἱ μὲν λευκαί ἐστιν ἰδεῖν, αἱ δ' αὖτε μέλαιναι.
Ἀθάνατοι δέ τε οὖσαι ἀποφθινύθουσιν ἅπασαι.

Ubi legendum Κοῦραι ἑξήκοντα, ut in Notis ſuis emendavit vir doctiſſimus.

5 γαληνεύεται, καὶ τὸ νο. MS. Angl.

ὠνόμασαι. [1] παῖδα δὲ αὐτὸν ὠνόμασεν ἱππότου. τί γὰρ ὀξύτερον χρόνου, τί δ' οὕτω ποδώκες, ἀεὶ φερομένῳ καὶ ῥέοντι τῷ τάχει τοὺς ὅλους αἰῶνας ἐκμετρουμένου; δώδεκα δ' αὐτοῦ παῖδές εἰσιν οἱ μῆνες.

[2] Ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡβώοντες.

τὸ μὲν εὔκαρπον καὶ γόνιμον τῶν τὸ θέρος ἐμπιμπλάντων μηνῶν, θηλείᾳ γονῇ προσείκασε· τὸ δὲ στερρὸν καὶ πεπηγὸς τῶν χειμερίων, ἠῤῥένωσεν. [3] οὐκ ἀσεβὴς δ' οὐδ' ὁ περὶ τῶν γάμων μῦθος. ἀλλὰ τοὺς ἀδελφοὺς ἀνέμιξε ταῖς ἀδελφαῖς, ἐπειδήπερ ὑπ' ἀλλήλων συμβέβηκε τὰς ὥρας ὀχεῖσθαι. [4] ταμίας δ' ἐστὶν ἀνέμων,

[5] Ἠμὲν παυέμεναι, ἠδ' ὀρνύμεν ὅν κ' ἐθέλῃσιν.

ἔμμηνοι γὰρ αἱ τούτων φοραὶ, καὶ κατὰ προθεσμίαν πνέουσαι.

minavit autem ipſum Hipporæ filium, hoc eſt equiti●. Quid enim celerius & pernicius eſt tempore, quod perpetuo curſu atque defluxu omnia ſecula metitur? Liberos habet duodenos, menſes videlicet. Nam teſte poëta,

Sex illi gnatæ, totidem gnatique fuerunt.

Siquidem æſtivos menſes, utpote fœcundos ac fertiles, fœmineo ſexui comparavit: brumales autem, qui duri geluque aſtricti ſunt, mares fecit. Sed ne nuptiæ quidem inter ipſos contractæ, quicquam impietatis arguunt: verum ideo fratres ſororibus commiſcuit, quoniam anni partes mutuo complexu junguntur. Idem præterea ventos gubernat,

Sive libet laxare illi, ſeu claudere quemvis.

Sunt enim menſtrui ventorum motus, & certis temporum intervallis ſpirant.

1 Verſu nimirum ſecundo. Αἴολος Ἱπποτάδης.

2 Verſus 6. ibidem.

3 Reſpicit ad verſum 7. & 8. hujus libri, & occurrit objectioni eámque ſolvit.

4 Verba pene ſunt poëtæ v. 21. Κεῖνον γὰρ ταμίην ἀνέμων ποίησε Κρονίων.

5 Verſ. 22. Od. κ.

ΤΈΛΟΣ.

FINIS.

Auctores quos citat Her●clides.

Ἀλκαῖος ὁ Μιτυληναῖος.	pag. 412.	Εὔδοξος.	474.
Ἀλέξανδρος ὁ Ἐφέσιος.	426.	Ἐρατοσθένης.	476.
Ἀνακρέων ὁ Τήϊος.	413.	Ζώϊλος ἀμφιπολίτης.	427.
Ἀναξαγόρας Κλαζομένιος.	439.	Ἡράκλειτος φυσικός.	468.
Ἀπολλόδωρος.	416.	Ἡρόδικος.	424.
Ἀρχίλοχος.	412.	Θάλης ὁ Μιλήσιος.	439.
Ἄρατος.	474.	Καλλίμα●ος.	491.
Ἐπίκουρος.	411. 412.	Κράτης.	447.
Ἐμπεδοκλῆς Ἀκραγαντῖνος.	443. 475. 494.	Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος.	470.
Εὐριπίδης.	441. 484.	Πλάτων.	411. 431. 432. 438.

ὨΚΕΑ-

ὨΚΕΛΛΟΣ

Ὁ ΛΕΥΚΑΝΟῪΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ

Περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως.

OCELLUS

LUCANUS PHILOSOPHUS

De Univerſi Naturâ.

DE
OCELLO LUCANO
VETERUM TESTIMONIA.

PHILO JUDÆUS in libro *περὶ ἀφθαρσίας κόσμου*, id eſt, *de Mundo non interituro*, ſic meminit.

Ἔνιοι δ' οὐκ Ἀριστοτέλη τῆς δόξης εὑρετὴν λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν Πυθαγορείων τινάς. ἐγὼ δὲ καὶ Ὠκέλλου συγγράμματι, Λευκανοῦ γένος, ἐπιγεγραμμένῳ περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως, ἐνέτυχον, ἐν ᾧ ἀγέννητόν τε καὶ ἄφθαρτον, οὐκ ἀπεφαίνετο μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' ἀποδείξεως κατεσκεύαζεν τὸν κόσμον εἶναι. Cæterùm ſunt, qui tradant opinionis hujus non Ariſtotelem primum auctorem, ſed Pythagoreos quoſdam fuiſſe. At mihi Ocelli, genere Lucani, inſcriptum de Univerſi naturâ, commentarium oblatum eſt, in quo quidem mundum eſſe ingenitum, & nunquam interiturum non ſolùm protulit, verùm etiam exquiſitiſſimis rationibus comprobavit.

LUCIANUS quoque ubi agit *ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ προσαγορεύσει πταίσματος*, quod eſt de errato in ſalutatione, ita ſcribit: (quamvis non nominet *ὤκελλον*, ſed *οἴκελλον*.) *Ὁ μέντοι θεσπέσιος ὁ Πυθαγόρας, εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τοῦ αὐτοῦ ἠξίωσεν, ὅσον Οἰκέλλῳ τῷ Λευκανῷ, καὶ Ἀρχύτᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμιληταῖς αὐτοῦ τεκμαίρεσθαι, οὔτε τὸ εὐπράττειν προὔγραφεν, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ ὑγιαίνειν ἄρχεσθαι ἐκέλευσεν.* id eſt, *Divinus quidem Pythagoras, tametſi nullam nobis reliquit literam, ut ex Ocello Lucano, & Archytâ, aliiſque ejus diſcipulis licet conjicere, non εὐπράττειν*, id eſt, *bene agere, ſcribi debere, ſed ἀπὸ τοῦ ὑγιαίνειν*, id eſt, *ab ipſo valere, incipiendum eſſe præcepit.*

DIOGENES item LAERTIUS quandam Archytæ Tarentini, quæ eſt ad Platonem, epiſtolam vitæ illius inſeruit, in quâ hunc philoſophum non Ocellum, ſed Ucellum nuncupat, ac nonnullos ejuſdem recenſet libros. *Καλῶς ποιεῖς ὅτι ἀποπέφευγας ἐκ τᾶς ἀῤῥωσίας. ταῦτα γὰρ αὐτός τε ἐπέσταλκας, καὶ τοὶ περὶ Δαμησκὸν ἀπάγγελον. περὶ δὲ τῶν ὑπομνημάτων ἐπεμελήθεμες, καὶ ἀνήλθομες ὡς Λευκανὼς, καὶ ἐνετύχομες τοῖς Ὠκέλλω ἐκγόνοις. τὰ μὲν ὦν περὶ νόμω, περὶ βασιληΐας, καὶ ὁσιότατος, καὶ τᾶς τῶ παντὸς γενέσιος, αὐτοί τε ἔχομες καὶ τινα ἐπεστάλκαμες· τὰ δὲ λοιπὰ οὔτοι νῦν γε δύναται εὑρεθῆμεν· αἰ δὲ κα εὑρεθῇ, ἥξει τοι.* Hanc ita converti: *Benè quidem eſt, quòd à morbo evaſeris. Hoc enim ex tuis literis accepi, & Damaſcenus nunciavit. De commentariis ſtudioſè egimus: ad Lucanos acceſſimus, ibique convenimus Ocelli nepotes. Quæ ab eo de Legibus, de Regno, Juſtitiâ, omniumque rerum ortu ſcripta fuerunt,*

fuerunt, & ipſi habemus, & ex his quædam ad te miſimus: Reliqua etiam nunc reperiri non poſſunt. ſi inventa fuerint, ad te perferentur.

Confirmat pariter Cenſorinus de die natali cap. 2. *quo loci dicebat*: Sed prior illa ſententia, quâ ſemper humanum genus fuiſſe creditur, auctores habet Pythagoram Samium, & Ocellum Lucanum, & Archytam Tarentinum.

Quem ibi de noſtro Ocello loquutum fuiſſe conſenſit Aldus Manutius, Pauli filius, in ſuis ad illum locum notis, dicens: Ocellum Lucanum (cujus extat liber περὶ τῆς τοῦ Παντὸς φύσεως. malè aliàs Cereïum, vel Cocëium Lucanum. *& diſertè probavit Theodorus Canterus* var. lect. lib. 1. c. 17. *qui correxit Syrianum Ariſtotelis interpretem* lib. 13. *Metaph. legentem* Ἔκελλος *non* Ὄκελλος, *ut pariter legitur in codice Cenſorini edito Pariſiis* 1583. *à Lud. Carrione, & Lovanii* 1628. *ab E. Puteano, & pariter ab Henrico Lindenbrogio in ſuâ editione factâ Hamburgi* 1614. *qui in ſuis notis profeſſus eſt Cenſorinum reſpexiſſe ad Ocelli verba, quæ hîc habentur* cap. 3. t. 3. *Elementa* cap. 2. *enumerata, cælique virtus in hæc inferiora, ibi eruditiſſimè tradita, Ocellum quoque auctorem agnoſcunt. Sextus enim Empiricus, dum veterum variantes de rerum principiis ſententias recenſeret,* adv. Mathem. lib. 9. cap. ult. *dicebat*: Ἐκ πέντε δὲ Ὄκελλος ὁ Λευκανὸς καὶ Ἀριστοτέλης. συμπαρέλαβον γὰρ τοῖς τέσσαρσι στοιχείοις τὸ πέμπτον, καὶ κυκλοφορητικὸν σῶμα, ἐξ οὗ λέγουσιν εἶναι τὰ οὐράνια. ex quinque autem Ocellus Lucanus, & Ariſtoteles. ſimul enim cum quatuor elementis aſſumpſerunt quintum corpus, quod movetur in orbem, ex quo dicunt eſſe cœleſtia.)

PLATO deinde reſpondens Archytæ, Ocellum, quamvis ſuppreſſo ejus nomine, maximè laudat: dicítque Ocelli majores fuiſſe Trojanos, probos quidem viros, qui exules ſub Laomedonte Rege, Myram Lyciæ civitatem commigraverint. In Platonis Epiſtolâ his verbis ſcriptum eſt. Τὰ μὲν παρὰ σοῦ ἐλθόντα ὑπομνήματα θαυμαστῶς ἀσμενοί τε ἐλάβομεν, καὶ τοῦ γράψαντος αὐτὰ ἠγάσθημεν, ὡς ἔνι μάλιστα. καὶ ἔδοξεν ἡμῖν ἀνὴρ ἄξιος ἐκείνων τῶν παλαιῶν προγόνων. λέγονται γὰρ οἱ ἄνδρες οὗτοι Μυραῖοι εἶναι. οὗτοι δ' ἦσαν τῶν ἐπὶ Λαομέδοντος ἐξαναστάντων Τρώων, ἄνδρες ἀγαθοὶ, ὡς ὁ παραδεδομένος μῦθος δηλοῖ.

JAMBLICHUS Λευκανοὶ, Ὄκελος καὶ Ὄκυλος ἀδελφοί. & Βυνδαίκου ἀδελφὴ Ὀκκέλω καὶ Ἐκκέλω τῶν Λευκανῶν.

De Pythagoricis ità loquitur SYRIANUS in Metaphyſic. Ariſtotelis. Ὀρθῶς ἄρα καὶ ταύτην ἐνίσταντο τὴν ζήτησιν, καὶ τὴν αἰτίαν παρέδοσαν τοῦ πλήθους τῶν ὄντως ὄντων. καὶ οὔτε πρός τι τὴν ἑτέραν ἐποίουν τῶν ἀρχῶν, οὔτε τὸν περὶ τῶν αἰσθητῶν λόγον πάντη παρελίμπανον, ὡς δηλοῖ τὰ Ἐκκέλου μὲν περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσιος, ἐξ ὧν τὰ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς μονονουχὶ μεταβεβλῆσθαι δοκεῖ· τοῦ Τιμαίου δὲ τὰ πλεῖστα, καθ' ὃν ἡ Περιπατητικὴ φιλοσοφία τὰ πολλὰ θεολογεῖ. *Rectè igitur huic quæſtioni inſiſtebant, & multitudinis eorum quæ vere ſunt cauſam tradiderunt, & neque ad aliquid alterum principiorum fecerunt, neque de ſenſibilibus ſermonem prorſus prætcrierunt, ut oſtendunt ſcripta Ecceli de naturâ Univerſi, ex quibus Liber (Ariſtotelis) de Generatione & Corruptione ferè tranſumptus videtur; & Timæi plurima; ſecundùm quem Peripatetica Philoſophia plerumque Theologica tractat.* Hæc ex Syriano in Caienſi Bibliotheca MS°.

Syriani

Syriani diſcipulus PROCLUS Commentariorum in Platonis Timæum lib. 3. Ἄλλοι δέ τινες, ὡς οἱ περὶ Ὄκκελον, τὸν τοῦ Τιμαίου πρόοδον δύο δυνάμεις ἑκάστῳ τῶν στοιχείων διένεμον, πυρὶ μὲν θερμὸν καὶ ξηρὸν, ἀέρι δὲ θερμὸν καὶ ὑγρὸν, ὕδατι δὲ ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν, γῇ δὲ ψυχρὸν καὶ ξηρόν. Καὶ ταῦτα ἀναγέγραπται παρὰ τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς, ἐν τῷ περὶ φύσεως. *Alii autem nonnulli, ut Occelus, qui Timæo præivit, unicuique elemento duas qualitates tribuebant; igni calidum & ſiccum; aëri calidum & humidum; aquæ humidum & frigidum; terræ frigidum & ſiccum. Et hæc ab hoc ipſo viro ſcripta ſunt in Libro de Natura.*

STOBÆUS Ecl. Phyſic. lib. I. c. 24. Ὄκελος ἀΐδιον τὸν κόσμον· ὧδί γὰρ ἐν τοῖς περὶ τοῦ παντὸς φύσεως λέγει. ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀτελεύτατον καὶ τῶ σχήματος καὶ τᾶς κινάσιος, καὶ τῶ χρόνω, καὶ τᾶς ὠσίας τοῦτο πιστοῦται, διότι ἀγέννητος ὁ κόσμος, καὶ ἄφθαρτος. ἅ τε γὰρ τῶ σχήματος ἰδέα κύκλος. οὗτος δὲ πάντοθεν ἴσος καὶ ὅμοιος· διόπερ ἄναρχος καὶ ἀτελεύτατος, ἅ τε τᾶς κινάσιος κατὰ κύκλον· αὐτὰ δὲ ἀπαράβατος καὶ ἀδιέξοδος, ὅτε χρόνος ἄπειρος ἐν ᾧπερ ἁ κίνασις, διὰ τὸ μήτε ἀρχὰν εἰληφέναι τὸ κινούμενον, μήτε τελευτὰν λαμψεῖν. ὁ δὴ ἅ τε μὰν οὐσία τῶν πραγμάτων ἀνέκβακτος καὶ ἀμετάβλατος, διὰ τὸ μήτε ἀπὸ τῶ χείρονος εἰς τὸ βελτίον, μήτε ἀπὸ τῶ βελτίονος ἐπὶ τὸ χεῖρον πέφυκεν μεταβάλλεν. *Ocelus æternum facit mundum. ſic enim ait libro de Univerſi naturâ: Præterea figuræ, motûs, temporis ac naturæ æternitas initii finiſque expertem eſſe mundum confirmat. Nam & figura circuli eſt, qui ab omni parte ſimilis & æqualis eſt, ideóque principii finíſque expers. & motus in orbem fertur, qui quidem finem non habet: & infinitum eſt motûs tempus, quod nec principium habuerit, quod movetur nec finem ſit habiturum. Jam natura rerum nullam mutationem recipit, quòd nec ex deteriore melior, nec ex meliore deterior fieri poſſit.*

Ἐπειδ᾽ ἐν τῷ περὶ παντὸς τὸ μὲν γένεσις, τὸ δὲ αἰτία γενέσιος. καὶ γένεσις μὲν ὅπου μεταβολὰ καὶ ἔκβασις ἦν ὑποκειμένω. [1] φανερὸν περὶ μὲν τὰν αἰτίαν γενέσιος, τό, τε ποιεῖν καὶ κινεῖν ἐστι, περὶ δὲ τὸ δεχόμενον τὰν γένεσιν τό τε πάσχειν καὶ τὸ κινεῖσθαι. *Quoniam autem in Univerſo aliud eſt ortus, aliud ortûs cauſa: & ortus quidem rerum immutationem, cauſa autem ſimilitudinem habet: manifeſtum fit, cauſam quidem propriè agere ac movere, quod autem ortûs capax eſt, pati ac moveri.*

Πράτως γὰρ ὕλα τὸ πανδεχὲς, κοινὸν γὰρ ὑπόκειται πᾶσιν, ὥσπερ πρᾶτον μὲν, τὸ δυνάμει σῶμα αἰσθητὸν ἀρχάν· δεύτερον δὲ, αἱ ἐναντιώσιες, οἷον θερμότας καὶ ψυχρότας, καὶ ξηρότας. τρίτον δὲ, πῦρ, καὶ ὕδωρ, καὶ γᾶ, καὶ ἀήρ. [2] ταῦτα γὰρ μεταβάλλοντ᾽ ἐς ἄλληλα, αἱ δὲ ἐναντιώσιες μετάβαλλοντι. *Primùm enim eſt omnium capax materia. ſiquidem omnibus formis eſt communis. Itaque quod primum ſentiri corpus poteſt, principium eſt. ſecundo loco recenſentur contraria, ut calor, frigus, humor, ſiccitas. tertio naturæ, ignis, aqua, terra, & aër. hæc enim inter ſe mutantur, contrariis mutantibus.*

Παντελὴς δὲ φθορὰ τᾶς περὶ τὰν γᾶν διακοσμάσιος, οὔτε γέγονεν οὔτε ἔσται πόκα. διὸ καὶ τοῖς λεγόντεσσι τὰν τὰς ἑλληνικᾶς ἱστορίας ἀρχὰν ἀπὸ ἰνάχω ἀργείω, ποθεκτέον οὕτως, ὡς οὐκ ἀπό τινος ἀρχᾶς πράτας, ἀλλὰ τᾶς γενομέ-

1 τῶ ὑποκειμένων, αἰτία δὲ γενέσιος, ὅπου ταυτότης, addit Oc.

2 αἱ ἐσίαι addit Oc.

νας μεταβολᾶς καὶ κατ᾽ αὐτάν. πολλάκις γὰρ ἤδη καὶ γέγονε καὶ ἐσεῖται βάρβαρος ἁ ἑλλὰς, οὐ οὐχ ὑπ᾽ ἀνθρώπων μόνον γιγνομένα μετανάστασις, ἀλλὰ καὶ ὑπ᾽ αὐτᾶς τᾶς φύσιος οὔτε μείζονος οὔτε μείονος αὐτᾶς γινομένας, ἀλλὰ καινοτέρας ἀεὶ καὶ πόθεμε ἀρχᾶς λαμβανούσας. Περὶ μὲν οὖν τοῦ ὅλου καὶ παντὸς, ἔτι δὲ γένεσιος καὶ ἀφθαρσίας τᾶς ἐν αὐτῇ γιγνομένας, ὥστ᾽ ἔχει, ὥσθ᾽ ἕξει τὸν ἅπαντα αἰῶνα, τᾶς μὲν ἀεικινάτω φύσιος ἐάσας, τᾶς δ᾽ ἀειπαθέος, τᾶς μὲν ἀεὶ κυβερνώσας, τᾶς δὲ κυβερνεομένας, ἄνω εἴρηταί μοι περὶ τούτων. *At communis Univerſi interitus neque fuit, neque unquam erit. Quamobrem etiam iis, qui rerum Græcarum initium ab Inacho Argivo ducunt, ita credendum eſt, quaſi non primum aliquod initium, ſed ejus immutationem ſumſerint. Sæpiùs etenim & fuit & futura eſt barbara Græcia, non tam ab hominibus, quàm ab ipsâ naturâ devaſtata: tamen ut nec major illa nec minor fiat, ſed nobis recentiora ſumat initia. Ac de Univerſo quidem, & ortu ejus atque æternitate, quoquo ſe pacto tum habeat, tum ſemper habiturum ſit, altera natura ſemper movenda, altera ſemper afficienda; alteraque regente, altera regenda, hactenùs dictum eſto.*

JOANNES PICUS MIRANDULANUS Comes libro primo contra Aſtrologos. *Cur & Ocellus idem Lucanus in libro de Mundo, teſtimonio etiam ipſe Platonis eminentiſſimus.*

Cùm Archytas in epiſtolâ ſuâ Ocelli opuſculum de omnium rerum ortu cum aliis tribus enumerat, hoc ipſum quod Latinum feci, intelligi oportet. Hæc enim duo idem valent, τὸ περὶ τῆς πάντων γενέσιος, & τὸ περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως. nam & generatio naturæ nomen obtinuit, quippe quæ in naturam ferat tanquam via. quod non ignoravit Ariſtoteles, cùm ità ſcripſit libro ſecundo de Naturali Auditione:

Ἔτι δὲ ἡ φύσις ἡ λεγομένη ὡς γένεσις, ἐστὶν ὁδὸς εἰς τὴν φύσιν.

OCELLUS LUCANUS De Univerſo.

ὨΚΕΛΛΟΣ Ὁ ΛΕΥΚΑΝΟΣ Περὶ τοῦ παντός.

INTERPRETE L. NOGAROLA.

C. I.

OCELLUS LUCANUS de univerſi naturâ conſcripſit hæc, quæ quidem ille partim certis indiciis ab ipſa edoctus naturâ, partim opinione & ratione ab intelligentiâ quod probabile eſt, conjecturâ ſecutus didicerat.

Κεφ. α.

1 Τάδε συνέγραψεν Ὤκελλος ὁ Λευκανὸς, περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως. 2 Τὰ μὲν τεκμηρίοις σαφέσι παρ' αὐτῆς τῆς φύσεως ἐκμαθὼν· τὰ δὲ καὶ δόξῃ, μετὰ λόγου τὸ εἰκὸς ἀπὸ τῆς νοήσεως στοχαζόμενος.

Δοκεῖ

Ad Ocellum Lucanum Nogarolæ Annotationes.

NOn incommoda, nec inepta videatur quæſtio, ſi quæratur, quam ob rem Archytas Tarentinus, & Timæus Locrus, Itali philoſophi; Cur item Theocritus poëta ex Siciliâ ortus (quæ quidem Italiæ pars quondam fuit, nunc verò non lato interjecto mari ſejuncta, & ſeparata) Doricâ linguâ ſcripſerint, aliarum Græcarum antiquiſſimâ; Ocellus autem in rebus naturæ explicandis Attico ſermone uſus ſit.

1 *Τάδε συνέγραψεν Ὤκελλος ὁ Λευκανὸς περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως*] Pythagoreorum morem ſervat Ocellus in exordiendo opuſculo ſuo, in cujus initio ſuum nomen appoſuit. Nam & Timæus Locrus ejuſdem ſectæ philoſophus ſic incepit. *Τίμαιος ὁ Λοκρὸς τάδε ἔφα.* Alcmæon quoque Crotoniata Pythagoræ diſcipulus, ut refert Laërtius, librum ſuum ad hunc modum inſtituit, *Ἀλκμαίων ὁ Κροτωνιήτης τάδε ἔλεξεν.*

2 *Τὰ μὲν τεκμηρίοις σαφέσι παρ' αὐτῆς φύσεως ἐκμαθὼν, τάδε καὶ δόξῃ μετὰ λόγου τὸ εἰκὸς ἀπὸ τῆς νοήσεως στοχαζόμενος.* Duos eſſe cognoſcendi modos his paucis verbis Ocellus oſtendit: unum, earum rerum, quæ ſub ſenſum cadunt, quas ſolâ magiſtrâ & duce naturâ manifeſtis ſignis percipimus; alterum, illarum, quæ animo comprehenduntur, ſed cum quâdam à re notâ ad ignotam progreſſione. Verùm ut ita progrediamur, vel (ut ſic dicam) diſcurramus, tres neceſſariæ nobis ſunt animæ facultates, quarum prima poſitas & conceſſas ratiocinationis propoſitiones, cognitis tamen priùs earum terminis intelligat. hæc Græcè νοῦς & νόησις, Latinè mens, & intelligentia nuncupatur: ſecunda progrediatur ac diſcurrat, cui quidem duplex Græcum impoſitum eſt nomen, διάνοια & λόγος, utraque Latinè dicitur cogitatio. Hæc autem vis, tametſi una eadémque eſt, loci tamen, & rei ſubjectæ ratione, in quâ eſt, à ſe ipsâ videtur differre: & propterea (ut modo dixi) duo habet nomina. Nam ut in Sophiſtâ affirmat Plato, ea facultas appellatur διάνοια, cùm intus incluſa

cluſa

Δοκεῖ γάρ μοι τὸ πᾶν ἀνώλεθρον εἶναι καὶ ἀγένητον· ἀεί τε γὰρ ἦν, καὶ ἔσται. εἰ γὰρ ἔγχρονον, οὐκ ἂν ἔτι ἦν. οὕτως οὖν ἀγένητον τὸ πᾶν καὶ ἀνώλεθρον. οὔτε γὰρ, εἰ γενόμενόν τις αὐτὸ δοξάζει, εὕροιτο ἂν εἰς ὃ φθαρείη καὶ διαλυθείη. ἐξ οὗ γὰρ γέγονεν, ἐκεῖνο πρῶτον τοῦ παντός ἐστιν. εἰς ὅ τε πάλιν φθαρήσεται, ἐκεῖνο ἔσχατον τοῦ παντὸς ἔσται.

Univerſum quidem, ut ego arbitror, nec interiturum unquam eſt, nec ullum aliquando habuit ortum: cùm fuerit ſemper futurúmque ſit. ſi enim tempori ſubditum foret, haud ſanè eſſe perpetuò poſſet. ita igitur ſit, ut & ingenitum ſit, & item non interiturum. Nam ſi quis ipſum eſſe generatum ortu exiſtimet, certè nullo modo in quod diſſolvatur & deſinat, invenire poterit. prima ſiquidem univerſi portio illa exiſtet, ex quâ primò genitum fuerit: ultima, in quam poſtremùm diſſipabitur.

Τόγε δὲ πᾶν γινόμενον, σὺν πᾶσι γίνεται· καὶ τὸ φθειρόμενον, σὺν πᾶσι φθείρεται. καὶ τοῦτό γε δὲ ἀδύνατον. ἄναρχον ἄρα καὶ ἀτελεύτητον τὸ πᾶν. οὐ μὲν οὖν ἄλλως ἔχει ἢ οὕτως.

At verò univerſum ſi generetur, cum omnibus partibus ſimul generetur; & ſi intereat, pariter cum iiſdem intereat opus eſt. hoc autem fieri nequit. univerſum igitur principio caret & fine, nec eveniet ut aliter quàm hoc modo, ſe habeat.

Πᾶν τε τὸ γενέσεως ἀρχὴν εἰληφὸς, καὶ διαλύσεως ὀφεῖλον κοινωνῆσαι, δύο ἐπιδέχεται μεταβολάς· μίαν μὲν τὴν ἀπὸ τοῦ μείονος ἐπὶ τὸ μεῖζον, καὶ τὴν

Ad hæc autem quidquid generationis initium acceperit, & diſſipationis particeps futurum ſit, id duas habeat mutationes neceſſe eſt: quarum ſanè altera à re minore in ma-

ἀπὸ

cluſa veluti animæ ad ſe ipſam dialogus, in animâ verſatur: λόγος verò, cùm ab animâ per os emiſſa cum ſono foras effluit & prodit. Tertia quæ requiritur concluſionem conſiderans, vocatur δόξα, quam quidem opinionem & opinationem vertit Cicero. Hanc in eodem dialogo eſſe τῆς διανοίας ἀποτελεύτησιν aſſerit Plato, hoc eſt, cogitationis concluſionem. Primam facultatem attigit illis verbis Ocellus, τὸ εἰκὸς ἀπὸ τῆς νοήσεως στοχαζόμενος. ſecundam & tertiam, cùm dixit, καὶ δόξῃ μετὰ λόγου. Sed adverte Platonem, qui multa ſumpſit ex Ocello, νόησιν μετὰ τοῦ λόγου conjunxiſſe: ità enim ſcribit in Timæo, νοήσει μετὰ λόγου καταληπτόν. non diverſa tamen ratione. Nam uterque has tres animæ facultates ad progreſſionem ſeu diſcurſum pertinentes, enumerare voluit, de quibus Joannes Grammaticus in proœmio primi de Animâ voluminis. Non negaverim tamen νόησιν, διάνοιαν, δόξαν, tres etiam ſignificare animi habitus, quibus duos alios πίστιν καὶ εἰκασίαν addidit Plato in calce libri 6. de Rep. quibus nos dicit cognoſcere quinque rerum genera.

3 Sym-

jorem, & à deteriore in meliorem progreditur, ac generatio quidem dicitur: mutationis autem origo generatio dicitur; id verò, ad quod pervenit, ſtatus: altera verò à re majore ad minorem, & à meliori in deterius efficitur. Hujus autem mutationis exitus, ſive concluſio, interitus & diſſolutio nuncupatur.

Hâc igitur ratione ſi univerſum & totum genitum interiturúmque ſit, illud à minori ad majus, & à deteriori in melius neceſſariò mutatum fuerit. Ex quo etiam eveniet, ut ejuſdem mox à majori ad minus, & à meliori in deterius ſequatur mutatio. Mundus itaque ſi genitus ſit, ut accretionem & ſtatum accepit, ſic decretionem & finem poſteà ſuſcipiet. Nam omni naturæ, quæ progreſſionem habet, termini quidem tres, & duo attribuuntur intervalla. Termini profectò ſunt generatio, ſtatus, & interitus: intervalla verò, quod inter generationem & ſtatum, quódque inter ſtatum & finem medium interjectúmque eſt.

Verùm enimverò totum, & univerſum hoc, nullum ex ſe nobis hujuſmodi indicium præbet: neque enim oriri ipſum unquam vidimus, nec melius aut majus fieri, nec certè deterius aut minus evadere: ſed unum ſemper & idem permanere, ſibíque par & ſui ſimile ſemper exiſtere.

ἀπὸ τοῦ χείρονος ἐπὶ τὸ βέλτιον. καλεῖται δὲ τὸ μὲν ἀφ' οὗπερ ἂν ἄρξηται μεταβάλλειν, γένεσις· τὸ δὲ εἰς ὃ ἀφικνεῖται, ἀκμή. δευτέραν δὲ τὴν ἀπὸ τοῦ μείζονος ἐπὶ τὸ μεῖον, καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ βελτίονος ἐπὶ τὸ χεῖρον. τὸ δὲ συμπέρασμα τῆς μεταβολῆς ταύτης ὀνομάζεται φθορὰ καὶ διάλυσις.

Ἐὰν οὖν καὶ τὸ ὅλον καὶ τὸ πᾶν γεννητόν ἐςιν καὶ φθαρτὸν, γενόμενον, ἀπὸ τοῦ μείονος ἐπὶ τὸ μεῖζον μετέβαλε, καὶ ἀπὸ τοῦ χείρονος ἐπὶ τὸ βέλτιον. ὥςτε καὶ ἀπὸ (τοῦ) μείζονος ἐπὶ τὸ μεῖον μεταβαλεῖ, καὶ ἀπὸ τοῦ βελτίονος ἐπὶ τὸ χεῖρον. γενόμενος ἄρα ὁ κόσμος αὔξησιν ἔλαβε καὶ ἀκμὴν, καὶ πάλιν λήψεται φθίσιν καὶ τελευτήν. ἅπασα γὰρ φύσις, ἡ ἔχουσα διέξοδον, ὅρους ἔχει τρεῖς, καὶ δύο διαςήματα. ὅροι μὲν οὖν εἰσὶ τρεῖς, γένεσις, ἀκμὴ, τελευτή· διαςήματα δὲ, τό τε ἀπὸ τῆς γενέσεως μέχρι τῆς ἀκμῆς, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ἀκμῆς μέχρι τῆς τελευτῆς.

Τὸ δέ γε ὅλον καὶ τὸ πᾶν, οὐδὲν ἡμῖν ἐξ αὐτοῦ παρέχεται τεκμήριον τοιοῦτον· οὔτε γὰρ γενόμενον αὐτὸ εἴδομεν, οὔτε μὲν ἐπὶ (τὸ) βέλτιον καὶ τὸ μεῖζον μεταβάλλον, οὔτε χεῖρον ποτὲ ἢ μεῖον γενόμενον· ἀλλ' ἀεὶ κατὰ τ' αὐτὸ καὶ ὡσαύτως διατελεῖ, καὶ ἴσον καὶ ὅμοιον αὐτὸ ἑαυτοῦ.

Τὰ σημεῖα δὲ καὶ τεκμήρια αὐτοῦ ἐναργῆ (αἱ) τάξεις, (αἱ) συμμετρίαι, σχηματισμοὶ, θέσεις, διαςάσεις, δυνάμεις, ταχύτητες πρὸς ἄλληλα καὶ βραδύτητες, ἀριθμοὶ γοῦν καὶ χρόνων περίοδοι. πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα μεταβολὴν καὶ μείωσιν ἐπιδέχεται, κατὰ τὴν τῆς γεννητῆς φύσεως διέξοδον. τῇ μὲν γὰρ ἀκμῇ διὰ τὴν δύναμιν τὰ μείζονα καὶ τὰ βελτίονα παρέπεται, τῇ δὲ φθίσει διὰ τὴν ἀσθένειαν τὰ μείονα, καὶ τὰ χείρονα.

Hujus ſanè rei ſigna habentur & indicia, & ea quidem perſpicua, ordines ſcilicet, 3. ſymmetriæ, figuræ, ſitus, intervalla, facultates, celeritates tarditatéſque motuum, eorúmque inter ſe proportiones; numeri prætereà, & viciſſitudines, commutationéſque temporum. Ejuſmodi enim omnia, ut mortalis hæc & generationi obnoxia progreditur natura, mutationem diminutionémque ſuſcipiunt. ac quæ majora quidem, & potiora fuerint, ſtatum ipſum propter vigorem; quæ autem minora deterioráque ſunt, interitum præ imbecillitate conſequi ſolent.

Τὸ δέ γε ὅλον καὶ τὸ πᾶν ὀνομάζω τὸν σύμπαντα κόσμον. διὰ γὰρ τοῦτο καὶ τῆς προσηγορίας ἔτυχε ταύτης, ἐκ τῶν ἁπάντων δὴ κοσμηθείς. σύςημα γάρ ἐςιν τῆς τῶν ὅλων φύσεως αὐτοτελὲς, καὶ τέλειον· ἐκτὸς γὰρ τοῦ παντὸς οὐδέν. εἰ γάρ τί ἐςιν, ἐν τῷ παντί ἐςι, καὶ σὺν τούτῳ τὸ πᾶν, καὶ σὺν τούτῳ (τὸ) πάντα ἔχειν, τὰ μὲν ὡς μέρη, τὰ δὲ ὡς ἐπιγεννήματα.

At totius & univerſi nomine totum hunc mundum intelligo: nam ob id quòd univerſitate rerum diſtinctus ornatúſque ſit, appellationem hanc adeptus eſt. Perfecta enim & abſoluta quædam naturarum omnium collectio eſt, extra quam nihil prorſus conſiſtit; ſed quidquid fuerit, illud in univerſo, & cum univerſo comprehendatur oportet: cujus ſanè proprium videtur eſſe, omnia vel ut partes, vel ut res adventitias, & externas continere.

Τὰ μὲν οὖν ἐμπεριεχόμενα τῷ κόσμῳ, πρὸς τὸν κόσμον ἔχει τὴν συναρμογήν. ὁ δὲ κόσμος πρὸς οὐ-

Atque ea quidem, quæ Mundus complectitur, cum Mundo: Mundus verò cum nullâ aliâ re, quàm cum ſeipſo co-

δὲν

3 Symmetria cùm Latinum, teſte Plinio, non habeat nomen, commenſurationem proportionémque convertere mihi non libuit, ſed integram ſervandam eſſe dictionem cenſui. Nam ea, quamvis Græca, jam ſatis, ut pleræque aliæ, Latino ſermone trita eſt, quâ Vitruvius & Plinius cives mei frequenter uſi ſunt.

4 Hoc

gnationem & conſenſum habet. Sed cùm ſingulæ quæque res ex diminutâ & minimè perfecta conſtent naturâ, neceſſariò factum eſſe videtur, ut externo adhuc illæ adminiculo egeant, atque cum iis quæ ſibi proximæ fuerint, conjungi copularíque debeant; ut animalia quidem cum aëre ad reſpirandum, aſpectus oculorum cum lumine, ac reliqui pariter ſenſus cum re, & eâ quidem propriâ, quæ unicuique eorum objicitur. Stirpes item & plantæ cum terræ ſucco, cujus vi pullulant & creſcunt. Sol quoque, Luna, & ſtellæ tam inerrantes quàm vagæ, cum Mundo, quem ipſæ tanquam partes diſtinguunt, atque exornant, cognatione quâdam junctæ & continentes ſunt. Mundus verò non niſi cum ſe ipſo conjungitur & coaleſcit.

δὲν ἕτερον, ἀλλ' αὐτὸς πρὸς ἑαυτόν. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα πάντα, τὴν φύσιν οὐκ αὐτοτελῆ ἔχοντα συνέστηκεν, ἀλλ' ἔτι δεῖται τῆς πρὸς τὰ ἐκτὸς ἐχόμενα συναρμογῆς. ζῶα μὲν πρὸς ἀναπνοὴν, ὄψις δὲ πρὸς τὸ φῶς, αἱ δὲ ἄλλαι αἰσθήσεις, πρὸς τὸ οἰκεῖον αἰσθητόν· τὰ δὲ φυτὰ πρὸς τὸ φύεσθαι. Ἥλιος δὲ καὶ σελήνη, καὶ οἱ πλάνητες καὶ (οἱ) ἀπλανεῖς κατὰ τὸ μέρος μὲν τῆς (κοινῆς) διακοσμήσεως αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ πρὸς οὐδὲν ἕτερον ἀλλὰ πρὸς αὐτοῦ.

Quin etiam ex his facilè intelligi poterit, id eſſe verum, quod dicimus. Nam & ignis, cùm aliis rebus impertiendi caloris vim habeat, ipſe ex ſeipſo

4 Ἔτι δὲ καὶ οὕτως εὔγνωστον ἔσαι τὸ λεγόμενον, ὅτι ἀληθές ἐςι. τό τε γὰρ πῦρ ἑτέρῳ θερμαντικὸν ὂν, αὐτὸ ἐξ αὐτοῦ θερμόν ἐςι.

4 *Hoc* eodem ferè argumento probavit Critolaus peripateticus Mundum ſemper fore, quamvis id paucioribus fecerit, quàm Ocellus, & diverſis uſus ſit verbis, & exemplis, ut in Philonis libello περὶ ἀφθαρσίας κόσμου videre licet, in quo ſic ſcriptum eſt, Ἐπαγωνιζόμενος δὲ ὁ Κριτόλαος ἐχρῆτο καὶ τοιούτῳ λόγῳ. τὸ αἴτιον αὐτῷ τοῦ ὑγιαίνειν, ἄνοσόν ἐστι· ἀλλὰ καὶ τὸ αἴτιον αὐτῷ τοῦ ἀγρυπνεῖν, ἄγρυπνόν ἐστιν· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὸ αἴτιον αὐτῷ τοῦ ὑπάρχειν, ἀΐδιόν ἐστιν. αἴτιος δὲ ὁ κόσμος αὐτῷ τοῦ ὑπάρχειν, εἴγε καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν· ἀΐδιος ἄρα ὁ κόσμος ἐστίν. hoc eſt, *Critolaus autem diſputans hâc ratione utebatur: quod ſibi ipſi bonæ valetudinis cauſa eſt, id nullo affligitur morbo: quin etiam quod ex ſe habet, ut vigilet, ſomni expers eſt. Quòd ſi ita res ſe habeat, id quoque quod ſibi ipſi cauſa eſt, cur ſit, perpetuum eſt; atqui Mundus ſicuti cæteris rebus, ſic etiam ſibi ipſi in causâ eſt, ut ſit, nimirum ipſe æternus eſt.* Non miretur, qui noſtra hæc legerit, ſi cùm in Ocello, & Philone ἀπόδειξιν nomen græcum reperi, demonſtrationem transferre noluerim. Nam demonſtratio apud Ciceronem non idem ſignificat, quod apud Ariſtotelem ἀπόδειξις. quare facilè ſuſpicor, ne M. Tullius Ariſtotelis libros περὶ τῶν ἀναλυτικῶν, ſicut & alios ejuſdem complures viderit. quod ſanè ſi illi datum fuiſſet, non dixiſſet in Academicis, ἀπόδειξιν eſſe argumenti concluſionem, eámque ita definiri, ut ſit ratio, quæ ex rebus perceptis ad id, quod non percipiebatur, adducit. Nam hæc definitio non tantùm veræ demonſtrationi, cujus vim & naturam perſe-

ἐστι. καὶ τὸ μέλι γλυκαντικὸν γενόμενον, αὐτὸ ἐξ αὐτοῦ γλυκύ ἐστι· καὶ αἱ ἀρχαὶ τῶν ἀποδείξεων τῶν ἀφανῶν σημαντικαὶ οὖσαι, αὐταὶ ἐξ ἑαυτῶν ἐμφανεῖς τε καὶ γνωστικαί εἰσιν. οὕτως οὖν καὶ τὸ τοῖς ἄλλοις αἴτιον γινόμενον τῆς αὐτοτελείας, αὐτὸ ἐξ ἑαυτοῦ αὐτοτελές ἐστι· καὶ τὸ τοῖς ἄλλοις αἴτιον γινόμενον τῆς σωτηρίας καὶ διαμονῆς, αὐτὸ ἐξ ἑαυτοῦ σωζόμενον, καὶ διαμένον ἐστί. καὶ τὸ τοῖς ἄλλοις αἴτιον γινόμενον τῆς συναρμογῆς, αὐτὸ ἐξ ἑαυτοῦ συνηρμοσμένον ἐστίν. ὁ δέ γε κόσμος, αἴτιός ἐστι τοῖς ἄλλοις τοῦ εἶναι καὶ τοῦ σώζεσθαι, καὶ τοῦ αὐτοτελῆ εἶναι· αὐτὸς ἄρα ἐξ ἑαυτοῦ ἀΐδιός ἐστι καὶ αὐτοτελής, καὶ διαμένων τὸν πάντα αἰῶνα, καὶ δι᾽ αὐτὸ τοῦτο τοῖς ἄλλοις παραίτιος γινόμενος τῆς διαμονῆς (τῶν ὅλων.)

calidus eſt. Mel quoque quod quâ nos dulcedine poteſt afficere, ſuâpte naturâ dulce ſuavéque eſt. Similiter exquiſitarum rationum principia, quæ res occultas demonſtrant, ipſa ex ſeipſis perſpicua claráque ſunt. pari modo quod aliis rebus cauſa eſt, cur perfectæ ſint, id ſuâ vi perfectum abſolutúmque eſt. Quod item efficit, ut alia ſerventur ac permaneant, ipſum ſuâ ſponte ſalvum itidem eſt, ac permanens: atque quod aliis rebus convenientiam, & concentum præbet, illud ſuâ naturâ aptum concinnúmque eſt. Mundus igitur cùm ſit in cauſâ cur exiſtant aliæ res, ſerventur, & perfectionem habeant; iccirco ſuâ vi ſempiternus eſt, æternóque permanens tempore, atque ob eam rationem habetur auctor, cur aliæ quoque res perpetuò durent, & conſiſtant.

5 Ὅλως δὲ εἰ καὶ διαλύεται τὸ πᾶν, ἤτοι εἰς τὸ ὄν, ἢ εἰς τὸ

Omnino autem ſi ipſum univerſum intereat, illud aut in id quod eſt, aut certè in nihilum

μὴ

perſecutus eſt Ariſtoteles, verùm etiam omnibus ratiocinationis generibus convenire aptaríque videtur. Loco demonſtrationis Ariſtotelicæ exquiſitam rationem protulit Cicero. Quem imitari mihi libuit tum primo Tuſculanarum, tum etiam primo de Finibus, ubi inter argumenti concluſionem & rationem, item inter mediocrem animadverſionem & admonitionem quid interſit, nobis explicuit.

5 Philo Judæus in eodem opuſculo hanc rationem ferè totam ex Ocello ad verbum accepit. ſic enim ait, Λέγεται μὲν τοι, καὶ φθορὰ, ἡ πρὸς χεῖρον μεταβολή· λέγεται δὲ καὶ ἡ τοῦ ὄντος ἀναφαίρεσις παντελὴς, ἣν καὶ ἀνύπαρκτον ἀναγκαῖον λέγειν. ὥσπερ γὰρ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος οὐδὲν γίνεται, οὐδὲ εἰς τὸ μὴ ὂν φθείρεται· ἐκ τοῦ γὰρ οὐδαμοῦ ὄντος ἀμήχανόν ἐστι γενέσθαι τι, τό τε ὂν ἐξαπολέσθαι ἀνήνυστον, καὶ ἄπαυστον. hoc eſt, *Interitus vocatur in deterius mutatio. dicitur quoque omnium perfecta conſumptio, cui nulla neceſſariò attribuitur ſubſiſtentia; nam quemadmodum ex nihilo nihil efficitur, ita nec quod eſt, in nihilum interit: ex nihilo enim ut aliquid gignatur, fieri nequit, atque id quod eſt, prorſus deleri, & interimi, nec auditum unquam nec credibile eſt.*

Ἀμήχ

diſſipetur oportet. in id quod eſt, fieri nequit, ſiquidem univerſitatis rerum non erit interitus, ſi in id quod eſt, fiat diſſolutio. nam id quod eſt, aut ipſum univerſum, aut univerſi portio exiſtit. Neque verò in nihilum; cùm fieri non poſſit, ut id quod eſt, aut ex nihilo fiat, aut in nihilum abeat. æternum igitur, nec ullo modo internecioni obnoxium eſt univerſum.

At ſiquis ipſum eſſe interitu-

μὴ ὂν διαλυθήσεται. καὶ εἰς μὲν τὸ ὄν, ἀδύνατον· οὐ γὰρ ἔσται τοῦ παντὸς φθορὰ, ἐὰν εἰς τὸ ὂν διαλύηται· τὸ γὰρ ὂν, ἤτοι τὸ πᾶν, ἢ τὸ μέρος τί ἐστι τοῦ παντός. καὶ μὴν οὐδὲ εἰς τὸ μὴ ὄν. 6 ἀμήχανον γὰρ τὸ ὂν, ἀποτελέσθαι ἐκ τῶν μὴ ὄντων, ἢ εἰς τὸ μὴ ὂν ἀναλυθῆναι. ἄφθαρτον ἄρα καὶ ἀνώλεθρον τὸ πᾶν.

7 Εἰ δὲ καὶ δοξάζοι τις αὐτὸ φθείρεσθαι,

6 Ἀμήχανον γὰρ τὸ ὂν ἀπολέσθαι.] Ita vulgò legitur in Ocello. Ego verò legendum arbitror ἀποτελέσθαι, quod eſt, effici vel fieri; quod intelligere cuique licet cum ex ipſa rei natura, tum verò ex verbis Philonis, quæ Ocelli verbis debent reſpondere. Ita enim ſcribit Philo: ἐκ τοῦ γὰρ οὐδαμοῦ ὄντος ἀμήχανόν ἐστι γενέσθαι τι. Extrema quoque Philonis verba, quæ modò adduxi, mendoſa ſunt. ſic enim in omnibus ſeſe habent codicibus, τό τε ὂν ἐξαπολέσθαι ἀνλιώυστον καὶ ἄπαυστον. nam quid ſignificet ἀνλιώυστον, & quantum ἄπαυστον propoſito conveniat, non ſatis perſpicio. Quare locum emendare, atque ἀνλιώυστον in ἀνήπυστον, & ἄπαυστον in ἄπιστον convertere non veritus ſum. ut ſit ſenſus quemadmodum tranſtuli: atque res ipſas prorſus interire inauditum incredibiléque eſt.

7 Hanc rationem ſumſit ab Ocello Philo Judæus, & in libello ſuo poſuit de Mundo non interituro, quamvis eam pluribus verbis explicuerit: cùm inquit, Τοὺς δὲ ἀγένητον καὶ ἄφθαρτον κατασκευάζοντας λόγους ἕνεκα τῆς πρὸς τὸ ὁρατὸν αἰδοῦς τακτέον προτέρους, οἰκείαν ἀρχὴν λαβόντας. ἅπασι τοῖς φθορὰν ἐνδεχομένοις αἰτίαι διτταὶ τῆς ἀπωλείας· ἡ μὲν ἐντὸς, ἡ δὲ ἐκτὸς προϋπόκειται. σίδηρον καὶ χαλκὸν, καὶ τὰς τοιαύτας οὐσίας εὕροις ἂν ἀφανιζομένας ἐξ ἑαυτῶν μὲν, ὅταν ἑρπυνώδους νοσήματος τρόπον ἰὸς ἐπιδραμὼν διαφάγῃ. πρὸς δὲ τῶν ἐκτὸς, ὅταν ἐμπιμπραμένης οἰκίας ἢ πόλεως συναναφλεχθεῖσαι τῇ πυρὸς βιαίῳ ῥιπῇ διαλυθῶσιν· ὁμοιοτρόπως δὲ καὶ ζώοις ἐπιγίνεται τελευτή. νοσήσασι μὲν ἐξ ἑαυτῶν, ὑπὸ δὲ τῶν ἐκτὸς σφαττομένοις, ἢ ἐμπιμπραμένοις, ἢ θάνατον οὐ καθαρὸν τὸν δι' ἀγχόνης ὑπομένουσιν. εἰ διαφθαρήσεται καὶ Κόσμος, ἐξ ἀνάγκης ἤτοι ὑπό τινος τῶν ἐκτὸς, ἢ πρός τινος τῶν ἐν αὐτῷ φθαρήσεται δυνάμεων. ἀμήχανον δ' ἑκάτερον. ἐκτὸς μὲν γὰρ οὐδέν ἐστι τοῦ κόσμου. πάντων εἰς τὴν συμπλήρωσιν αὐτοῦ συνερανισθέντων. οὕτω γὰρ εἷς τε ἔσται καὶ ὅλος, καὶ ἀγήρως. εἷς μὲν διὰ τὸ ἀπολειφθέντων τινῶν, ἕτερον ἂν τῷ νῦν ὄντι γενέσθαι ὅμοιον. ὅλος δὲ, ἕνεκα τοῦ σύμπασαν τὴν οὐσίαν εἰς αὐτὸν ἐξαναλῶσθαι. ἀγήρως δὲ καὶ ἄνοσος, ἐπειδὴ τὰ νόσοις καὶ γήρᾳ σώματα ἁλωτὰ, θερμότησι καὶ ψύξεσι, καὶ ταῖς ἄλλαις ἐναντιότησι προσεμπιπτούσαις ἔξωθεν ἰσχυρῶς ἀνατρέπεται, ὧν οὐδεμία δύναμις ἀποδρᾶσα κυκλοῦται, καὶ ἐπιτίθεται παθῶν, μηδενὸς ἀποστάντος μέρους, ὁλόκληρον ἐγκαταλελειμμένων εἴσω. εἰ δ' ἄρα τι ἐστὶν ἐκτὸς, πάντως ἂν εἴη κενὸν, ἢ ἡ ἀπαθὴς φύσις, ἣν ἀδύνατον παθεῖν τι ἢ δρᾶσαι. καὶ μὴν οὐδὲ ὑπό τινος αἰτίας διαλυθήσεται τῶν ἐντὸς αὐτοῦ. πρότερον μὲν, ἐπειδὴ τοῦ ὅλου τὸ μέρος καὶ μεῖζον ἔσται καὶ κρεῖττότερον. ὅπερ ἐστὶν ἀτοπώτατον. ὁ γὰρ κόσμος ἀνυπερβλήτῳ κράσει κεχρημένος ἄγει τὰ μέρη πρὸς μηδενὸς αὐτῶν ἀγόμενος. hoc eſt, *Hæ vero rationes, quæ mundum neque genitum eſſe, neque interiturum affirmant, ex propriis illorum ductæ principiis, priore loco ſunt reponendæ, ut eorum quæ cernimus habere rationem*

φθείρεσθαι, ἤτοι ὑπό τινος τῶν ἔξω τοῦ παντὸς, φθαρήσεται δυνασευόμενον, ἢ ὑπό τινος τῶν ἐντός. οὔτε δὲ ὑπό τινος τῶν ἔξωθεν. ἐκτὸς γὰρ τοῦ παντὸς, οὐδέν. τὰ γὰρ ἄλλα πάντα ἐν τῷ παντὶ, καὶ τὸ ὅλον καὶ τὸ πᾶν ὁ Κόσμος. οὔτε ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῷ. δεήσει γὰρ ταῦτα μείζονά (τε) καὶ δυναμικώτερα εἶναι τοῦ παντός. τοῦτο δὲ οὐκ ἀληθεύει. ἄγεται γὰρ τὰ πάντα ὑπὸ τοῦ παντὸς, καὶ κατὰ τοῦτο καὶ σώζεται καὶ συνήρμοσαι, καὶ βίον ἔχει, καὶ ψυχήν. εἰ δὲ οὔτε ὑπό τινος τῶν ἔξωθεν, οὔτε ὑπό τινος τῶν ἔνδοθεν φθαρήσεται τὸ πᾶν, ἄφθαρτος ἄρα καὶ ἀνώλεθρος ὁ κόσμος. τοῦτο γὰρ ἔφαμεν εἶναι τὸ πᾶν.

rum exiſtimet, id profectò vel ab externâ, vel ab interiore causâ victum diſſolvetur; ſed non ab externâ, cùm extra univerſum nihil ſit, ſiquidem cætera omnia in univerſo continentur, ac totum & univerſum idem habetur quod Mundus: neque etiam ab iis quæ in eo ſunt; majora enim & valentiora eſſe oportebit, quàm ipſum univerſum. quod tamen falſum eſſe perſpicuum eſt; cùm omnia ab univerſo agantur moveantúrque, & ſecundùm hoc ea etiam ſerventur, & coagmentata ſint, vitámque & animam habeant. Quòd ſi nec interioris nec externæ cauſæ vi interiturum eſt univerſum, Mundus, quem eundem eſſe quod univerſum, cenſemus, nunquam deſtruetur nec diſſipabitur.

Ἔτι

rationem videamur. Duas namque illi qui ipſum interiturum concedunt, eſſe cauſas cur res pereant, interiorem unam, alteram externam ſtatuunt. Nam ferrum & æs, atque hujus generis ſubſtantias aboleri ex ſe ipſis comperias, cùm in æruginem incidunt, quæ illas in modum ſerpentis morbi invadens exedit. Ex cauſis verò externis interitus accidit; quando domus aut civitas vi, conjecto igne incenſa, deflagrat & diſſolvitur. Pari modo & animalia partim morbo ex ipſis correpta, partim vi externâ, dum jugulantur aut exuruntur, aut turpi ſuſpendii morte afficiuntur, interimi ſolent. Item igitur ſi interiturus eſt mundus, id quidem eveniet, aut aliquâ interiore cauſâ, aut externâ: quorum neutrum fieri poteſt: nam extra mundum nihil reliquum eſt, cùm omnia in ejus comcomplementum collata fuerint. Ita unus erit integer, & ſenio carens; unus quidem, quoniam ſi quid remanſiſſet, alius ei qui nunc eſt, ſimilis omnino factus fuiſſet: integer verò, propterea quòd in ipſo conſtruendo univerſa ejus ſubſtantia conſumpta eſt. Neque item ſenii, neque morbi particeps eſt, quia corpora, quæ morbis & ſenio obnoxia ſunt, externo quoque & valido caloris & frigoris aliarúmque rerum contrariarum appulſu intereunt, quarum ſanè facultatum nulla vis aufugit, quæ illum circumvenire, aut aliquâ ratione aggredi valeat, cùm nulla quidem ejus portio abſceſſerit, ſed omnes intus clauſæ, comprehenſaque ſint. Ergò ſi aliqua externa ſit cauſa, ea omninò inanis, aut natura quædam impatibilis, quæ nec agere quidpiam nec pati poſſit, præterea nec ab interiori diſſolvetur ob illud in primis, quòd pars quàm totum erit major nec valentior, quod ſanè abſurdiſſimum. Mundus enim incredibili robore ſuas partes exuperat, quas quidem agit & movet, ipſe verò à nullâ earum viciſſim movetur agitatúrque.

S Οὐδ'

Jam verò univerſa natura ſi tota ſpectetur, ſucceſſionis continuationem à primis & maximè honorandis partibus proportione quâdam auferre videtur, eámque attenuare, & cunctis rebus mortalibus adjungere, propriæ conſtitutionis progreſſionem ſuſcipiens (nam prima quæ moventur, corpora eadem atque eodem modo ſuum orbem conficiunt) progreſſionem dico, non quæ deinceps & continenter, nec mutato loco, ſed quæ factâ ex alio in aliud mutatione effici ſolet.

Ἔτι δὲ καὶ ὅλη δι' ὅλης ἡ φύσις θεωρουμένη τὸ συνεχὲς ἀπὸ τῶν πρώτων καὶ τιμιωτάτων ἀφαιρεῖ, κατὰ λόγον ἀπομαραινομένη τὸ συνεχὲς, καὶ προσάγουσα ἐπὶ πᾶν τὸ θνητὸν, καὶ διέξοδον ἐπιδεχομένη τῆς ἰδίας συστάσεως. τὰ μὲν γὰρ πρῶτα κινούμενα κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως κύκλον ἀμείβει. διέξοδον, οὐκ ἐφεξῆς καὶ συνεχῶς, οὐ μὴν τὴν κατὰ τόπον, ἀλλὰ τὴν κατὰ μεταβολήν.

Ignis enim ſi in unum cogatur, & denſeſcat, aërem, aër aquam, aqua terram producit: à terrâ viciſſim idem uſque ad ignem à quo cœperat mutatio, circuitus agitur. Arbores verò fructum ferentes, & ſtirpium plurimæ ex ſeminibus ſui ortûs initium habent, fructus verò producti, & jam perfecti rurſùs ab eodem in idem commeante naturâ diſſolvuntur.

Πῦρ μὲν γὰρ εἰς ἓν συνερχόμενον, ἀέρα ἀπογεννᾷ, ἀὴρ δὲ ὕδωρ, ὕδωρ δὲ γῆν· ἀπὸ γῆς δὲ ἡ αὐτὴ περίοδος τῆς μεταβολῆς (μέχρι πυρὸς) ὅθεν ἤρξατο μεταβάλλειν. οἱ δὲ καρποὶ, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ῥιζοφύτων ἀπὸ σπερμάτων ἀνέλαβον τὴν ἀρχὴν τῆς γενέσεως, καρπωθέντα δὲ καὶ τελεσφορήσαντα, πάλιν ἐπὶ (τὸ) σπέρμα τὴν ἀνάλυσιν ποιεῖται, τὴν διέξοδον ἐπιτελουμένης τῆς ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ φύσεως.

At homines & cætera animalia humiliore quâdam ratione communem naturæ explent terminum. non enim ad primam ætatem reflectuntur, & redeunt, nec contrarii circum-

Οἱ δὲ ἄνθρωποι καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα μᾶλλον ὑποβεβηκότως τὸν καθόλου ὅρον τῆς φύσεως ἀμείβουσιν. (οὐ γάρ ἐστιν ἐπανάκαμψις αὐτοῖς ἐπὶ τὴν πρώτην ἡλικίαν,) [8] οὐδὲ ἀντιπερίστασις μεταβο-

8 Οὐδὲ ἀντιπερίστασις μεταβολῆς εἰς ἄλληλα, καθάπερ ἐπὶ πυρὸς καὶ ἀέρος καὶ ὕδατος καὶ γῆς.] His Ocelli verbis ſatis perſpicuum eſt hujus Græci nominis, quod eſt ἀντιπερίστασις, inventorem (ut nonnulli ſomniant) non fuiſſe Ariſtotelem. Nam Ocellus ætate Ariſtotelem longè anteceſſit. hanc ego Antiperiſtaſin (quamvìs fortaſsè nimis licenter) contrarii circumſtantiam

tiam

ταβολῆς εἰς ἄλληλα, καθάπερ ἐπὶ πυρὸς καὶ ἀέρος, καὶ ὕδατος καὶ γῆς, ἀλλὰ τὸν διὰ (τῶν) τεσσάρων τετραμερῆ κύκλον ἀνύσαντα, καὶ τὰς μεταβολὰς τῶν ἡλικιῶν, διαλύεται καὶ ἀπογίνεται. ταῦτα οὖν ἐςὶ σημεῖά τε καὶ τεκμήρια τοῦ τὸ μὲν ὅλον καὶ τὸ περιέχον μένειν ἀεὶ καὶ σώζεσθαι, τὰ δ' ἐπὶ μέρους καὶ ἐπιγινόμενα (αὐτοῦ) φθείρεσθαι καὶ διαλύεσθαι.

Ἔτι δὲ τὸ ἄναρχον καὶ ἀτελεύτητον, καὶ τοῦ σχήματος καὶ τῆς κινήσεως, καὶ τοῦ χρόνου καὶ τῆς οὐσίας, τοῦτο πιςοῦται, διότι ἀγέννητος ὁ κόσμος καὶ ἄφθαρτος. ἥτε γὰρ τοῦ σχήματος ἰδέα, κύκλος. οὗτος δὲ πάντοθεν ἴσος καὶ ὅμοιος. διόπερ ἄναρχος καὶ ἀτελεύτητος. ἥτε τῆς κινήσεως κατὰ κύκλον. αὕτη δὲ ἀπαράβατος καὶ ἀδιέξοδος. ὅτε χρόνος (ὁ) ἄπειρος, ἐν ᾧπερ ἡ κίνησις, διὰ τὸ μήτε ἀρχὴν εἰληφέναι τὸ κινούμενον, μήτε τελευτὴν λήψεσθαι. ἥ γε μὴν οὐσία τῶν πραγμάτων ἀνέκβατος καὶ ἀμετάβλητος, διὰ τὸ μήτε ἀπὸ τοῦ

ſtantiæ, quemadmodum ignis & aër, aqua & terra, viciſſim mutantur; ſed cùm per quatuor, qua diſpartitum orbem, & mutationes ætatum confecerint, diſſolvuntur & pereunt. Hæc ſunt igitur ſigna & indicia univerſum quidem ipſum, quod omnia continet, permanere, & conſervari ſemper, ſingulas ejus partes & res adventitias interire & deſtrui.

Præterea univerſi figura, motus, tempus & ſubſtantia, cùm hujuſmodi ſint, ut principium non habeant, neque finem, nobis fidem faciunt, quâ ratione mundus nec genitus, nec interiturus ſit. Nam figuræ forma globoſa eſt, undequaque par, & ſui ſimilis. quapropter forma hæc principio caret & fine. *Motionis* quoque illud eſt genus, quod in orbe fertur: firmum & ſtabile, & priſtinum ſtatum nunquam deſerens. Tempus item eſt infinitum, in quo verſatur motus. nam ipſum ut ſui motûs non accepit initium, ſic nec finem accepturum eſt. Poſtremò ejus ſubſtantia nec augeſcere, nec mu-

χείρο-

tiam transferre volui. Nec ſum deterritus, quòd Theodorus Gaza circùm obſiſtendi rationem; reciprocationem Hermolaus Barbarus; alii adverſum conatum, converterint. Cauſam interpretationis expoſui in illâ Epiſtolâ Veronenſi, quæ eſt ad Timotheum Juſtum ſobrinum meum, qui paucis his diebus dum hæc ſcriberem, cum meo magno dolore ex hâc vitâ migravit: in quâ quidem epiſtolâ duplicem oſtendi in naturâ reperiri ἀντιπερίςασιν. Platonis unam (tametſi eo vocabulo nunquam uſus eſt Plato) alteram Ariſtotelis, quam ipſe ex hoc Ocelli opuſculo, ſi non ex alio, fortaſſe mutuatus eſt. Verùm hæ duæ ἀντιπεριςάσεις longè inter ſe differunt. prima enim loci mutatione, ſecunda alteratione qualitatum effici ſolet.

1 Hanc

tari poteſt: quippe quæ nec à deteriori in melius, nec contrà à meliori in deterius ſuâ naturâ mutabilis ſit. Ex iis igitur omnibus facilè credi poteſt, nec mundi ortum fuiſſe, nec interitum fore. Ac de toto quidem & univerſo hactenus ſatis.

χείρονος ἐπὶ τὸ βέλτιον, μήτε ἀπὸ τοῦ βελτίονος ἐπὶ τὸ χεῖρον πεφυκέναι μεταβάλλειν. ἐκ τούτων οὖν ἁπάντων σαφῶς πιςοῦται, ὅτι ὁ κόσμος ἀγέννητος καὶ ἄφθαρτος. καὶ περὶ μὲν τοῦ ὅλου καὶ τοῦ παντὸς ἅλις εἰρήσθω.

Caput II.

VErùm cùm in univerſo duæ exiſtant res, quarum altera generatio, altera generationis habetur cauſa; ac generatio quidem ea eſſe videatur, in quâ res ipſæ mutantur, & id quod ſunt eſſe deſinunt: generationis verò cauſa, ubi ſubjecta res eadem ſervatur & permanet: hanc ſanè efficiendi, & movendi, illam verò accipiendi & patiendi vim habere perſpicuum eſt.

Fata autem ipſa impatibilem atque immobilem mundi

Κεφάλαιον β'.

[1] ΕΠεὶ δὲ ἐν τῷ παντὶ, τὸ μέντοι γένεσις, τὸ δὲ αἰτία γενέσεως· καὶ γένεσις μὲν, ὅπου μεταβολὴ καὶ ἔκβασις τῶν ὑποκειμένων· αἰτία δὲ γενέσεως, ὅπου ταυτότης τοῦ ὑποκειμένου· φανερὸν ὅτι περὶ μὲν τὴν αἰτίαν τῆς γενέσεως τὸ ποιεῖν καὶ (τὸ) κινεῖν ἐςί. περὶ δὲ τὸ δεχόμενον τὴν γένεσιν, τό τε πάσχειν καὶ τὸ κινεῖσθαι.

Αἱ δὲ μοῖραι αὐταὶ διορίζουσι καὶ τέμνουσι [2] τό τε ἀπαθὲς μέ-

ρος

1 Hanc naturalium cauſarum diſtinctionem (aliis tamen verbis) ſic in Academicis expreſſit Cicero: *De naturâ autem (id enim ſequebatur) id dicebant, ut eam dividerent in res duas, ut altera eſſet efficiens, altera quaſi huic ſe prabens; eam quâ efficeretur aliquid in eo, quod efficeret, vim eſſe cenſebant, in eo autem quod efficeretur, materiam quandam.* Idem primo de Finibus & in Topicis. Ex quibus quidem locis facilè colligi poteſt verè locutum Ariſtotelem, cùm in libro de ortu animalium & alibi dixit, veteres naturæ interpretes, quos ſequitur Cicero, duas rerum tantummodò vidiſſe cauſas, effectricem & materiam.

2 Τό τε ἀπαθὲς μέρος τοῦ κόσμου καὶ τὸ ἀκίνητον] Melius arbitror ſi legatur, τό τε ἀειπαθὲς μέρος, καὶ ἀεικίνητον. ut ſit ſenſus, ſemper patibilem, & ſemper mobilem partem diſtinguunt ac ſeparant. nam in fine hujus capitis utramque complectens naturam, & quæ infra & quæ ſupra Lunam eſt, ita dicet: Τὸ δὲ ἐξ ἀμφοτέρων αὐτῶν, τοῦ μὲν ἀεὶ θέοντος θείου, τοῦ δὲ ἀεὶ μεταβάλλοντος γεννητοῦ κόσμου ἁρμογή ἐστιν. Mercurii Triſmegiſti locum adumbrâſſe Ocellus mihi viſus eſt, quamvis ille de duobus loquatur animalium generibus. ſic enim ſcribit in Pœmandro: Θέασαι δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀθανάτων ὅσον ἐστὶ καὶ τῶν θνητῶν. μέσην δὲ ἀμφοτέρων ζώων ἀθανάτων καὶ θνητῶν τὴν σελήνην περιπορευομένην. hoc eſt, *Contemplare quanta animalium & immortalium & caducorum vis exiſtat, útque inter utrumque genus luna circuitus medius interjectúſque ſit.*

 3 Τὴν ὕλη

ρος τοῦ κόσμου καὶ (τὸ) ἀκίνητον· ἰσθμὸς γάρ ἐστιν ἀθανασίας καὶ γενέσεως ὁ περὶ τὴν σελήνην δρόμος. τὸ μὲν ἄνωθεν ὑπὲρ ταύτης πᾶν, καὶ τὸ ἐπ' αὐτὴν θεῶν κατέχει γένος· τὸ δ' ὑποκάτω σελήνης, νείκους καὶ φύσεως. τὸ μὲν (γάρ) ἐστιν ἐν αὐτῇ διαλλαγὴ γεγονότων, τὸ δὲ γένεσις ἀπογεγονότων.

partem diſtinguunt & ſeparant; nam Lunæ curſus inter immortalitatem & ortum interclusus interſeptúſque eſt, ut illa quidem regio univerſa, tam quæ eſt ſupra Lunam, quàm quæ ad ipſam pertinet, Deorum contineat genus. Hæc verò infra eandem contentioni & naturæ aſſignata ſit, in quâ modò quæ genita ſunt commutantur, modò generantur, quæ interierint.

Ἐν ᾧ δὲ μέρει τοῦ κόσμου φύσις τε καὶ γένεσις ἔχουσι τὴν δυναστείαν, τρία δεῖ ταῦτα ὑπεῖναι. πρῶτον μὲν τὸ πρὸς ἁφὴν ὑφιζόμενον σῶμα πᾶσι τοῖς εἰς γένεσιν ἐρχομένοις. τοῦτο δ' ἂν εἴη πανδεχὲς, καὶ ἐκμαγεῖον αὐτῆς τῆς γενέσεως οὕτως ἔχον πρὸς τὰ ἐξ αὐτῶν γενόμενα, ὡς ὕδωρ πρὸς χύλον, καὶ ψόφος πρὸς σιγὴν, καὶ σκότος πρὸς φῶς, καὶ ὕλη [3] πρὸς τεχνιτόν. τό τε γὰρ ὕδωρ,

In eâ autem mundi parte, in quâ natura & generatio dominantur, hæc tria ponenda ſunt. Ac primùm quidem corpus contrectabile, quod omnibus rebus, ad quas ortus venit, ſubjectum eſt. Hoc ſanè in ſe recipit omnia, & ipſius generationis habetur effigies. quod quidem ſic ad ea quæ ex ſe ipſo gignantur, ut aqua ad ſaporem, ſonus ad ſilentium, & ad lumen tenebræ, materia ad artificioſas res ſeſe habet. Aqua enim ſaporis & qualitatis ex-

ἄχυλον

3 Τῇ ὕλῃ, quæ Latinè dicitur materia, verbum Ciceronis temporibus (ut ipſe innuit in Academicis) non ſatis uſitatum & tritum, nunquam Plato uſus eſt, præſertim cùm de eâ agit materiâ, quæ eſt rerum naturalium initium. quamvis eandem pluribus explicet nominibus, quorum duo ſumpſit ex Ocello & Timæo Locro, quæ ſunt πανδεχὲς καὶ ἐκμαγεῖον. τὴν ὕλην tamen & Mercurius Triſmegiſtus in Pœmandro, & Timæus Locrus anteà uſurpârunt. Verùm illud addo, quod aliâs prætermiſi, Platonem artificioſam materiam τῆς ὕλης vocabulo nuncupâſſe. à quâ etiam formavit, διϋλάζω verbum. & participium διϋλασμένος. ſic in Timæo ſcribit, Ὅτ' οὖν δὴ τὰ νῦν οἷα τέκτοσιν ἡμῖν ὕλη παράκειται τὰ τῶν αἰτίων γένη διϋλασμένα. Ocellus autem noſter utramque materiam, tam artificioſam quàm naturalem ὕλην appellavit. Hunc locum de tribus rebus, quæ generationi ſunt neceſſariæ, ex Ocello mutuatus eſt Ariſtoteles, & in ſuum de ortu & interitu ſecundum volumen retulit his verbis: Ἡμεῖς δὲ φαμὲν ὕλην τινὰ τῶν σωμάτων αἰσθητῶν, ἀλλὰ ταύτην οὐ χωριστὴν, ἀλλὰ μετὰ ἐναντιώσεως, ἐξ ἧς γίνεται καὶ τὰ καλούμενα στοιχεῖα. διώρισται δὲ περὶ αὐτῶν ἐν ἑτέροις ἀκριβέστερον. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τὸν τρόπον τοῦτον ἐστὶν ἐκ τῆς ὕλης τὰ σώματα, πρῶτα διοριστέον, καὶ περὶ τούτων ἀρχὴν, καὶ πρῶτον ὑποθεμένοις εἶναι τὴν ὕλην τὴν ἀχώριστον μὲν, ὑποκειμένην δὲ τοῖς ἐναντίοις· οὐ γὰρ τὸ θερμὸν ὕλη τῷ ψυχρῷ, οὐδὲ τοῦτο τῷ θερμῷ, ἀλλὰ

τὸ

pers, ſapori quidem dulci & amaro, acuto & ſalſo proportione reſpondet. Aër quoque omni carens informatione, ad ſonum, elocutionem, & concentum refertur. Tenebræ pariter, quæ nec colore ſuffuſæ ſunt, nec aliquâ formâ figuratæ, lucem & colorem flavum & album reſpiciunt; quamvis candor etiam ad artem ſtatuariam, & ad iſtam quæ ex cerâ aliquid fingit, pertineat. ſed alio modo materia arti ſtatuariæ comparatur. In hoc igitur corpore priùs quàm gignatur, omnia poteſtate; perfectione verò cùm genita ſunt, & naturam acceperunt, continentur. ex quo quidem fit, ut ad complendam generationem, unum primum ſubjici & ſubſterni neceſſe ſit.

ἄχυλον καὶ ἄποιον, πρὸς δὲ τὸ γλυκὺ καὶ πικρὸν ἀνάλογον, καὶ πρὸς δριμὺ καὶ ἁλμυρόν. καὶ ὁ ἀὴρ ἀδιατύπωτος πρὸς ψόφον, καὶ πρὸς λέξιν, καὶ (πρὸς μέλος. καὶ τὸ σκότος ἄχροον, καὶ ἄμορφον, πρός τε λαμπρὸν καὶ ξανθὸν καὶ λευκόν. λευκὸν δὲ πρὸς ἀνδριαντοποιητικὴν καὶ κηροπλαςικήν, ἄλλως δὲ ἡ ὕλη πρὸς ἀνδριαντοποιητικήν. δυνάμει οὖν πάντα ἐν τούτῳ πρὸ τῆς γενέσεως, συντελείᾳ δὲ, γενόμενα καὶ λαβόντα φύσιν. ἓν οὖν δεῖ τοῦτο πρῶτον ὑπεῖναι πρὸς τὸ γίνεσθαι γένεσιν.

Secundum quod requiritur,

4 Δεύτερον δὲ, τὰς ἐναντιότητας,

τὸ ὑποκείμενον ἀμφοῖν. ὥς τε πρῶτον μὲν δυνάμει σῶμα αἰσθητὸν ἀρχή. quod eſt, *Nos verò corporum, quæ percipiuntur ſenſu, quandam eſſe materiam aſſerimus inſeparabilem, & cum re contrariâ conjunctam, unde oriuntur, quæ appellantur elementa, ſed de iis alio in loco accuratiùs diſputavimus. verùm cùm primùm corpora efficiantur ex materiâ, ità agendum eſt, ut materiam eſſe rerum contrariarum principium, & primum ſtatuamus, inſeparabilem quidem, ſed iiſdem ſubjectam, ac ſubſtratam. non enim calor rigoris, nec frigus caloris habetur materia, immò potiùs quod utrique ſubſternitur. quare primum corpus, quod poteſtate ſub ſenſum cadit, principium eſt.*

4 Ariſtoteles ibidem Ocellum ſecutus, δεύτερον δὲ (inquit) αἱ ἐναντιώσεις, λέγω δὲ, οἷον ψυχρότης καὶ θερμότης. id eſt, *ſecundò res contrariæ (dico frigus & calorem) neceſſariæ ſunt.* ἵνα μεταβολαὶ καὶ ἀλλοιώσεις ἐπιτελῶνται. Ex iis Ocelli verbis Simplicium meritò poſſe reprehendi perſpicuè cernitur, qui Platonis ſui, cujus dialogos frequenter legerat, videtur oblitus. Nam cùm Ariſtotelem ipſe libro 5. de Phyſica auſcultatione ſic loquentem animadvertiſſet, ἡ μὲν οὖν κατὰ ποιὸν κίνησις, ἀλλοίωσις ἔστω, locum exponens ait, ἔοικε τὸ τῆς ἀλλοιώσεως ὄνομα αὐτὸς ἐπιθεῖναι τῇ κατὰ ποιὸν κινήσει, id eſt, *videtur motui, qui per quale agitur, alterationis nomen impoſuiſſe.* Quod tamen conſtat eſſe falſum. nam Ocellus & Timæus Locrus, ac poſt ipſos etiam Plato, hoc mutationis genus eâdem appellatione nuncupârunt. ſic enim Timæus in libello de natura mundi & anima, μετὰ δὲ ταῦτα αἱ τῶν αἱμάτων τροπαὶ καὶ ἀλλοιώσεις. Plato quoque in Theæteto, τοῦτο μὲν τοίνυν ἓν ἔστω εἶδος. ὅταν δὲ ᾖ μὲν ἐν τῷ αὐτῷ, γηράσκει δὲ, ἢ μέλαν ἐκ λευκοῦ, ἢ σκληρὸν ἐκ μαλακοῦ γίνεται, ἤ τινα ἄλλην ἀλλοίωσιν ἀλλοιοῦται, ἆρα οὐκ ἄξιον ἕτερον εἶδος φάναι κινήσεως, ἀναγκαῖον μὲν οὖν

τητας, ἵνα μεταβολαὶ καὶ ἀλλοιώσεις ἐπιτελῶνται, πάθος καὶ διαθέσεις ἐπιδεχομένης τῆς ὕλης· καὶ ἵνα αἱ δυνάμεις ἀντιπαθεῖς οὖσαι, μήτε κρατῶσιν εἰς τέλος αὐταὶ αὐτῶν, μήτε κρατῶνται αὐταὶ ὑπ' αὐτῶν. τυγχάνουσι δὲ αὗται τό τε θερμὸν καὶ ψυχρὸν, καὶ ξηρὸν καὶ ὑγρόν.

ſunt res contrariæ, ut mutationes & alterationes compleantur, idque dum materia perpeſſionem & affectionem recipit, ac ne facultates mutuò patibiles, viciſſim ſeſe prorſus vincant, & vincantur. hæ verò ſunt calor & frigus, humor & ſiccitas.

ſ Τρίτον

δύο δὴ λέγεται τούτω εἴδη κινήσεως, ἀλλοίωσιν τὴν δὲ περιφοράν, idem in Parmenide: ὅτι κινούμενον ἢ φέροιτο ἢ ἀλλοιοῖτο ἄν. αὗται γὰρ μόναι κινήσεις, ναὶ, ἀλλοιούμενον δὲ τὸ ἓν ἑαυτοῦ ἀδύνατον. οὐκ ἄρα κατ' ἀλλοίωσίν γε κινεῖται.

Præterea Mercurius Triſmegiſtus, qui (ut Lactantii Firmiani ex primo libro Divinarum Inſtitutionum utar verbis) vir fuit antiquiſſimus & inſtructiſſimus in omni genere doctrinæ, adeò ut ei multarum rerum ſcientia Triſmegiſti nomen imponeret, ἀλλοιώσεως nomen motui qualitatis inditum eſſe non ignoravit. quod ſanè oſtendit, ita ſcribens in Pœmandro: Πρὸς ταῦτα ὁ Ποιμάνδρης εἶπε, πρῶτον ἐν τῇ ἀναλύσει τοῦ σώματος ὑλικοῦ παραδίδωσιν αὐτὸ τὸ σῶμα εἰς ἀλλοίωσιν. Illud ſilentio præterire non poſſum, quod primo de Ortu & Interitu ſcriptum reliquit Joannes Grammaticus, mutationem, quæ ratione ipſius, qualis in Ulyſſem facta eſt, Homerum ἀλλοίωσιν nuncupâſſe, cùm illud protulit carmen:

Ἀλλοῖός μοι ξεῖνε φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν (ſic enim Telemachus patrem affatur mutatum à Pallade) in quo quidem ipſum ait ἀλλοῖον non autem ἄλλον ſibi videri. Hoc vocabulum δύναμις, quod ſæpenumerò (ut ex hoc Ocelli codice ſatis perſpicuum eſt) qualitatem tertiæ ſpeciei ſignificat, frequens eſt apud antiquos philoſophos, qui ſcripſerunt ante Ariſtotelis tempora. Sic enim Timæus Locrus in eodem libello, Dorico utens ſermone, νόσω δὲ ἀρχαὶ τῶν πρώτων δυναμίων ἀσυμμετρίαι εἴκα πλεονάζοιεν, ἢ ἐλλείποιεν ταὶ ἁπλαὶ δυνάμεις, θερμότας ἢ ψυχρότας, ἢ ὑγρότας ἢ ξηρότας. ita quoque Plato ſcribit in Timæo: ἔτι ὀξείαις καὶ ἁλμυραῖς δυνάμεσι χολὰς καὶ ἰχῶρας καὶ φλέγματα ἴσχει παντοῖα. Ariſtoteles etiam in eâdem ſignificatione & in quarto Meteor. & alibi τὴν δύναμιν frequenter uſurpat: ſed illud tamen palam dicam, ut juvenes admoneam, non recordari me in Hippocratis commentariis, nec in Ocelli, nec in Timæi Locri opuſculis, τὴν ποιότητα unquam legiſſe, tametſi id eſſe philoſophorum, non vulgi verbum in Academicis affirmat Cicero; à Mercurio Triſmegiſto, vetere admodum & priſco Theologo ſæpiùs, ſemel à Platone uſurpatum comperi, qui ſic in Theæteto: καὶ τὸ μὲν πάσχον αἰσθητὸν, ἀλλ' οὐκ αἴσθησιν, ἔτι γίγνεσθαι, τὸ δὲ ποιοῦν ποιόν τι, ἀλλ' οὐ ποιότητα. ἴσως οὖν ἡ ποιότης, ἅμα ἀλλόκοτόν τε φαίνεται ὄνομα, καὶ οὐ μανθάνεις ἀθρόον λεγόμενον. id eſt: *ac patiens quidem ſenſum movet, non tamen efficitur ſenſus, ac faciens quale quiddam eſt, ſed non qualitas. fortaſſe igitur qualitas alienum & extraneum tibi eſſe videtur nomen, nec ut ſæpius dictum, intelligis.* Quæ quidem verba cùm (ut arbitror) vidiſſet Ariſtoteles, veluti à Platone diſſentiens, qui τὴν ποιότητα vocabulum ἀλλόκοτον ſibi videri dixerat, de qualitate agere in Categoriis ſic fidenter incepit: Ποιότητα δὲ καλῶ, καθ' ἣν ποιοί τινες λέγονται. qui ſanè ad hunc modum locutus eſt, non ut ſe hujus nominis inventorem, & quaſi architectum (ut nonnulli falsò

putant)

Tertio loco ſequuntur ſubſtantiæ, quarum illæ facultates ſunt, ut ignis & aqua, & aër, & terra. quæ quidem corpora à facultatibus longè differunt. nam illa in locis ſuis viciſſim ſeſe deſtruunt, & labefactant: facultates verò nec oriuntur, neque occidunt: ſiquidem ipſarum rationes corporis ſunt expertes.

Harum porrò facultatum quæ quatuor numero ſunt, calor & frigus, ut cauſæ & efficientes; ſiccitas & humor, ut materia & patibiles eſſe cenſentur. Materia autem ea eſt, quæ primò cuncta recipit. eſt enim commune quoddam, quod rebus omnibus ſubjicitur, ut initium ſit primum corpus, quod ſenſu poteſtate percipi poſſit. ſecundò accidunt res contrariæ, verbi gratiâ, calor, frigus, humor & ſiccitas. ſequuntur tertiò ignis & aqua, terra & aër. Hæc enim elementa viciſſim mutantur, res contrariæ non mutantur.

[5] Τρίτον δὲ αἱ οὐσίαι, ὧν αἱ δυνάμεις εἰσὶν αὗται, πῦρ καὶ ὕδωρ, καὶ ἀὴρ καὶ γῆ. διαφέρουσι δὲ αὗται τῶν δυνάμεων. αἱ μὲν γὰρ οὐσίαι ἐν τόπῳ φθείρονται ἐξ ἀλλήλων· αἱ δὲ δυνάμεις οὔτε φθείρονται οὔτε γίνονται· [6] λόγοι γὰρ ἀσώματοι τυγχάνουσι τούτων.

[7] Τῶν δὲ τεσσάρων, τὸ μὲν θερμὸν καὶ ψυχρὸν, ὡς αἴτια καὶ ποιητικά· τὸ δὲ ξηρὸν καὶ ὑγρὸν, ὡς ὕλη καὶ παθητικά. πρῶτον δὲ ὕλη τὸ πανδεχές· κοινὸν γὰρ ὑπόκειται πᾶσιν· ὥστε πρῶτον τὸ δυνάμει σῶμα αἰσθητὸν, ἀρχή· δεύτερον δὲ ἐναντιώσεις, οἷον θερμότητος καὶ ψυχρότητος· καὶ ὑγρότητος καὶ ξηρότητος. τρίτον δὲ πῦρ καὶ ὕδωρ, καὶ γῆ καὶ ἀήρ· ταῦτα γὰρ μεταβάλλουσιν εἰς ἄλληλα· αἱ δὲ ἐναντιώσεις οὐ μεταβάλλουσι.

Αἱ

putant) profiteretur, ſed potiùs, ut id ſuo judicio, rei naturæ proprium, & accommodatum oſtenderet, quemadmodum etiam cum eodem Magiſtro ſuo conſentiens in analyticis protulit, ὅρον δὲ καλῶ.

5 Hanc etiam partem ab Ocello accepit Ariſtoteles, qui ſic ait eodem libro: Τρίτον δ᾽ ἅμα πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ τὰ τοιαῦτα. ταῦτα γὰρ μεταβάλλουσιν εἰς ἄλληλα, καὶ οὐχ ὥσπερ Ἐμπεδοκλῆς καὶ ἄλλοι λέγουσιν· οὐδὲ γὰρ ἂν ἀλλοίωσις· αἱ δὲ ἐναντιώσεις οὐ μεταβάλλουσι. *Tertiò neceſſaria quoque ſunt ea corpora, ignem dico, & aquam & quæcumque hujus generis. nam elementa viciſſim mutantur, non tamen eo modo, quo Empedocles & alii aſſerunt: res contrariæ non item.*

6 Λόγοι γὰρ ἀσώματοι τυγχάνουσι τούτων] Ita legitur in Ocelli opuſculo Romæ deſcripto, & ad me Veronam tranſmiſſo. idem tamen Lovanii impreſſum ſic habet: Λόγον γὰρ ἀσώματον τυγχάνουσι· τούτων δὲ τῶν —— priorem lectionem ut quæ melior & clarior ſit, magis probo.

7 Ariſtoteles in hanc ſententiam libro ſecundo de Ortu & Interitu: θερμὸν δὲ καὶ ψυχρὸν καὶ ξηρὸν καὶ ὑγρὸν, τὰ μὲν τῷ ποιητικὰ εἶναι, τὰ δὲ τῷ παθητικὰ λέγεται, id eſt, *calor & frigus, ſiccitas & humor, illæ qualitates quia vim habent agendi, hæ quoniam patiendi, nomen adeptæ ſunt.* quem locum accuratè admodùm expoſuit Joannes Gram-

 mati-

Αἱ δὲ διαφοραὶ τῶν σωμάτων, δύο· αἱ μὲν γάρ εἰσι τῶν πρώτων, αἱ δὲ τῶν γενομένων ἐκ τούτων. θερμὸν μὲν γὰρ καὶ ψυχρὸν, καὶ ὑγρὸν καὶ ξηρὸν, τῶν πρώτων· τὸ δὲ βαρὺ καὶ κοῦφον, καὶ πυκνὸν καὶ μανὸν, τῶν γενομένων ἐκ τούτων. τυγχάνουσι δὲ αἱ πᾶσαι δέκα ἕξ. θερμὸν καὶ ψυχρὸν, ὑγρὸν καὶ ξηρὸν, βαρὺ καὶ κοῦφον, ἀραιὸν καὶ πυκνὸν, λεῖον καὶ τραχὺ, σκληρὸν καὶ μαλακὸν, λεπτὸν καὶ παχὺ, ὀξὺ καὶ ἀμβλύ. τούτων δὲ γνωστικὴ καὶ κριτικὴ πάντων ἁφή. διὸ καὶ (τὸ) πρῶτον σῶμα, ἐν ᾧ διαφοραὶ αὗται δυνάμει, αἰσθητικόν ἐστι πρὸς ἁφήν.

Τὸ μὲν οὖν θερμὸν, καὶ τὸ ξηρὸν, καὶ τὸ ἀραιὸν, καὶ τὸ ὀξὺ, πυρός ἐστί· τὸ δὲ ψυχρὸν, καὶ τὸ ὑγρὸν, καὶ τὸ πυκνὸν, καὶ τὸ ἀμβλὺ, ὕδατος. τὸ δὲ μαλακὸν, καὶ τὸ λεῖον, καὶ τὸ κοῦφον, καὶ τὸ λεπτὸν, ἀέρος· τὸ δὲ σκληρὸν καὶ τραχὺ καὶ βαρὺ καὶ παχὺ, γῆς.

9 Τῶν δὲ τεσσάρων πῦρ μὲν

8 Corporum differentiæ duæ ſunt, aliæ primæ, aliæ ex primis ortæ: primæ quidem habentur calor & frigus, humor & ſiccitas. ex primis ortæ ſunt gravitas & levitas, raritas & denſitas, lævor & aſperitas, durities & mollities, tenuitas & craſſitudo, acumen & obtuſitas. Omnes autem enumerantur ſexdecim, calor & frigus, humor & ſiccitas, gravitas & levitas, raritas & denſitas, lævor & aſperitas, durities & mollitudo, tenuitas & craſſitudo, acumen & obtuſitas. quas quidem omnes tactionis ſenſus cognoſcit & judicat. ex quo ſanè fit, ut primum illud corpus, in quo hæ differentiæ poteſtate reſident, ſenſu tactûs comprehendi poſſit.

Ac calor quidem & ſiccitas, raritas & acumen propriæ ipſius ignis ſunt facultates: aquæ verò frigus, humor, denſitas & obtuſitas: aëris mollitudo, levitas, lævor, & tenuitas: terræ autem durities, aſperitas, gravitas, & craſſitudo tributæ ſunt.

Ex quatuor corporibus ignis

καὶ

maticus. hoc idem quod illîc dixit Ariſtoteles, repetit libro quarto Meteor.

8 Cicero in Academicis, qui Ocelli fortè opuſculum viderat, hanc qualitatum diviſionem ſic diſtributam interpretatur: *Earum igitur qualitatum ſunt aliæ principes, aliæ ex iis ortæ. principes ſunt unius modi & ſimplices. ex his autem ortæ variæ ſunt, & quaſi multiformes.*

9 Hunc locum ferè totum ex Ocello ſumpſit Ariſtoteles & in ſecundo de Ortu & Interitu ſuis rationibus accommodavit, ita ſcribens,

Τὸ μὲν πῦρ ἐστὶν ὑπερβολὴ θερμότητος, ὥσπερ κρύσταλλος ψυχρότητος. ἡ γὰρ πῆξις καὶ ζέσις ὑπερβολαί τινες· ἡ μὲν ψυχρότητος, ἡ δὲ θερμότητος. εἰ οὖν κρύσταλλός ἐστι πῆξις ὑγροῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ πῦρ ἔσται ζέσις θερμοῦ καὶ ξηροῦ. διὸ καὶ οὐδὲν οὔτε ἐκ κρυστάλλου γίνεται, οὔτε ἐκ πυρός.

Verùm

& terra redundantiæ & rerum contrariarum extremitates ſunt. atque ut ignis quidem caloris, ſic glacies frigoris exuperantia eſt. Quòd ſi glacies humoris & frigoris concretio, ignis pariter caloris & ſiccitatis habetur fervor. Quapropter neque ex glacie neque ex igne quidpiam gignitur.

Ignis ſanè & terra extrema ſunt elementa, aqua & aër media, quippe quæ admiſtam habeant ſui corporis effectionem. Nec verò ut unum tantùm ſit extremum, fieri poteſt, cùm id contrarium eſſe oporteat. Similiter neque duo, quandoquidem media extremis oppoſita contrariáque ſint.

Atque ignis quidem calidus

καὶ γῆ ὑπερβολαὶ, καὶ ἀκρότητες τῶν ἐναντίων. τὸ μὲν οὖν πῦρ ἐςιν ὑπερβολὴ θερμότητος, ὥςπερ ὁ κρύςαλλος ψυχρότητος. ἐὰν οὖν ὁ κρύςαλλος ἐςὶ πῆξις ὑγροῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ τὸ πῦρ ἔςαι ζέσις ξηροῦ καὶ θερμοῦ. διόπερ οὐδὲν ἐκ κρυςάλλου γίνεται, οὐδὲ ἐκ πυρός.

10 Τὸ μὲν οὖν πῦρ καὶ ἡ γῆ ἄκρα, τὸ δὲ ὕδωρ καὶ ὁ ἀὴρ μεσότητες. μικτὴν γὰρ ἔχουσι τὴν σωματοποιΐαν. οὔτε δὲ ἓν τῶν ἄκρων οἷόν τε εἶναι, δεῖ δὲ τὸ ἐναντίον εἶναι· οὔτε δὲ δύο, δεῖ γὰρ τὸ μεταξὺ εἶναι. ἀντίθετοι γὰρ ταῖς ἀκρότησιν αἱ μεσότητες.

11 Τὸ μὲν οὖν πῦρ θερμὸν

Verùm Ariſtoteles cùm id concluſit, Ocellum ſecutus, *διὸ καὶ οὐδὲν οὔτε ἐκ κρυςάλλου γίνεται, οὔτε ἐκ πυρός*, à ſe ipſo videtur diſſentire; quippe qui libro 5. de Hiſtoriâ animalium, tam ex nive, quæ gelatio quædam eſt, quàm ex igne oriri poſſe animal aſſerat. Nam Plinius civis meus Ariſtotelis locum ſic interpretatur. Quin etiam in iis, quæ putredinem nullam poſſe recipere exiſtimantur, naſci animalia novimus, ut vermes in nive vetuſtiore, qui hirti ſunt pilis & rubidi. quoniam & ipſa nix vetuſtate rubeſcit. ſed in nive mediæ terræ candidi & grandiores inveniuntur, torpent omnes, & difficulter moventur. Idem ſtatim de igne. In Cypro ærariis fornacibus, ubi chalcites lapis pluribus diebus crematur, beſtiolæ in medio igne naſcuntur pennatæ, paulo muſcis grandioribus majores, quæ per ignem ſaliunt, atque ambulant. emoritur & hoc genus, cùm ab igne dimotum eſt. Sed cum primo Meteororum libro dixerim, philoſophum facilè poſſe cum ſe ipſo conciliari, eò quòd aliter in extrariis, aliter in auſcultatoriis libris ſuis loqui ſolitus ſit, idem nunc repetere ſupervacaneum arbitror. Verùm illud velim conſideret diligens lector: quânam moti ratione Plinius & Theodorus Gaza, illa Ariſtotelis verba, *ἐκ τῆς ἐν μέσῳ χιόνος*, *in nive mediæ terræ* converterint.

10 Ariſtoteles in eodem ſecundo. *Καὶ ἄκρα μὲν, καὶ εἰλικρινέςατα πῦρ καὶ γῆ, μέσα δὲ καὶ μεμιγμένα μᾶλλον ὕδωρ καὶ ἀὴρ, καὶ ἑκάτερα δὲ ἑκατέροις ἐναντία. πυρὶ μὲν γὰρ ἐναντίον τὸ ὕδωρ, ἀέρι δὲ γῆ. ταῦτα γὰρ ἐκ τῶν ἐναντίων παθημάτων συνέςηκεν· Ignis quoque & terra extrema & ſinceriſſima ſunt, media & magis admiſta aqua & aër, & utraque utriſque contraria. aqua enim igni, aëri terra repugnant & adverſantur: quippe quæ ex contrariis qualitatibus concreta ſint.*

11 Hæc eadem ferè omnia ſecundo de Ortu & Interitu repetit Ariſtoteles, ubi quonam modo aër ſit humidior quàm aqua, perſpicuè declaravit Joannes Grammaticus.

καὶ ξηρὸν, ὁ δὲ ἀὴρ θερμὸς καὶ ὑγρὸς, τὸ δὲ ὕδωρ ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν, ἡ δὲ γῆ ψυχρὰ καὶ ξηρά. ἀέρι μὲν οὖν καὶ πυρὶ κοινὸν τὸ θερμόν· ὕδατι δὲ καὶ γῇ κοινὸν τὸ ψυχρόν· γῇ δὲ καὶ πυρὶ κοινὸν τὸ ξηρόν· ὕδατι δὲ καὶ ἀέρι κοινὸν τὸ ὑγρόν. ἴδια δὲ ἑκάςου, πυρὸς μὲν τὸ θερμὸν, γῆς δὲ τὸ ξηρὸν, ἀέρος δὲ τὸ ὑγρὸν, ὕδατος δὲ τὸ ψυχρόν. κατὰ μὲν οὖν τὰ κοινὰ διαμένουσιν αἱ οὐσίαι αὐτῶν· κατὰ δὲ τὰ ἴδια μεταβάλλουσιν, ὅτε τὸ ἐναντίον τοῦ ἐναντίου κατακρατήσει.

& ſiccus, aër calidus & humidus, aqua humida & frigida, terra frigida & ſicca eſſe ſentiuntur. Aër igitur & ignis calorem, frigus aqua & terra, terra & ignis ſiccitatem, humorem aqua & aër communem habent. quamvis unicuique propriæ facultates, ut igni calor, terræ ſiccitas, humor aëri, & frigus aquæ, tributæ ſint. quorum quidem ſubſtantiæ permanſionem à communibus, à propriis mutationem accipiunt. Hoc autem accidit, cùm contrarium vincit & ſuperat contrarium.

Τὸ μὲν οὖν ἐν τῷ ἀέρι ὑγρὸν τοῦ ἐν τῷ πυρὶ ξηροῦ, τὸ δὲ ἐν τῷ ὕδατι ψυχρὸν τοῦ ἐν τῷ ἀέρι θερμοῦ, τὸ δὲ ἐν τῇ γῇ ξηρὸν τοῦ ἐν τῷ ὕδατι ὑγροῦ. καὶ ἀνάπαλιν τὸ μὲν ἐν τῷ ὕδατι ὑγρὸν τοῦ ἐν τῇ γῇ ξηροῦ, τὸ δὲ ἐν τῷ ἀέρι θερμὸν τοῦ ἐν τῷ ὕδατι ψυχροῦ, τὸ δὲ ἐν τῷ πυρὶ ξηρὸν τοῦ ἐν τῷ ἀέρι ὑγροῦ. καὶ οὕτως αἱ μεταβολαὶ γίνονται, καὶ γενέσεις εἰς ἄλληλα ἐξ ἀλλήλων.

Quare cùm aëris humor ignis ſiccitatem, aquæ frigus calorem aëris, terræ ſiccitas aquæ humorem interimit; ac viciſſim retrò cùm aquæ humor terræ ſiccitatem, aëris calor aquæ frigus, & ignis ſiccitas humorem aëris labefactat & deſtruit, tum mutationes & ortus eorúmque viciſſitudines effici ſolent.

Τὸ δὲ ὑποκείμενον σῶμα, καὶ τὸ δεχόμενον τὰς μεταβολὰς, τὸ πανδεχὲς, καὶ τὸ δυνάμει πρῶτον πρὸς τὴν ἁφήν.

At corpus quod ſubjicitur, & mutationes recipit, omnium rerum capax eſt, & poteſtate primum contrectabile.

Γίνονται δὲ αἱ μεταβολαὶ, ἤτοι ἐκ γῆς εἰς πῦρ, ἢ ἐκ πυρὸς εἰς ἀέρα, καὶ ἐξ ἀέρος εἰς ὕδωρ, καὶ ἐξ ὕδατος εἰς γῆν, καὶ τρίτον ὅταν τὸ ἐν ἑκάςῳ ἐναντίον φθαρῇ, καὶ καταλειφθῇ τὸ συγγε-

Mutantur autem elementa, aut cùm ex terrâ ignis, aut ex igne aër, vel aqua ex aëre, vel ex aquâ terra oritur. Tertio quoque modo efficitur mutatio, cùm uniuſcujuſque elementi contraria interit facultas; co-

νὲς

gnata verò, & quæ ejuſdem generis eſt, ſervatur & permanet, ita deleto uno contrariarum rerum pari generatio abſolvitur. Nam ignis calidus ſiccúſque eſt, aër calidus & humidus, quorum utrique communis exiſtit calor; ſiccitas autem ignis, humor aëris proprius peculiariſque eſt. quare cùm humor aëris ignis ſiccitatem exuperat, ignis in aërem convertitur.

νὲς καὶ τὸ σύμφυλον. ἡ μὲν οὖν γένεσις ἀποτελεῖται, ὅταν μία ἐναντιότης φθαρῇ. ἐπεὶ γὰρ τὸ μὲν πῦρ θερμὸν καὶ ξηρόν· ὁ δὲ ἀὴρ θερμὸς καὶ ὑγρὸς, κοινὸν ἀμφοτέροις αὐτοῖς (τὸ) θερμὸν, ἴδιον δὲ πυρὶ μὲν (τὸ) ξηρὸν, ἀέρι δὲ τὸ ὑγρόν. ὅτε οὖν τὸ ἐν τῷ ἀέρι ὑγρὸν ἐπικρατήσει τοῦ ἐν τῷ πυρὶ ξηροῦ, μεταβάλλει τὸ πῦρ εἰς ἀέρα.

Præterea aqua cùm ſit humida & frigida, aër humidus & calidus, iis ambobus communis eſt humor: aqua verò frigus, & aër calorem, ſuas & proprias facultates habent. itaque ſi aquæ frigus aëris calori dominetur, ex aëre in aquam efficitur mutatio.

Πάλιν ἐπεὶ τὸ μὲν ὕδωρ ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν, ὁ δὲ ἀὴρ ὑγρὸς καὶ θερμὸς, κοινὸν ἀμφοτέροις αὐτῶν τὸ ὑγρόν. ἴδιον δὲ τοῦ μὲν ὕδατος, τὸ ψυχρόν· τοῦ δὲ ἀέρος, τὸ θερμόν. ὅτε οὖν τὸ ἐν ὕδατι ψυχρὸν ἐπικρατήσει τοῦ ἐν τῷ ἀέρι θερμοῦ, γίνεται ἐξ ἀέρος εἰς ὕδωρ μεταβολή.

Terra quoque frigida ſiccáque eſt, aqua frigida & humida, quarum utraque frigus communiter poſſidet, ſeparatim verò terra ſiccitatem, humorem aqua ſibi ipſis aſciſcunt: ex quo fit, ut cùm terræ ſiccitas aquæ humore valentior eſt, aqua in terram vertatur, mutetúrque.

Πάλιν ἡ μὲν γῆ ψυχρὰ καὶ ξηρὰ, τὸ δὲ ὕδωρ ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν, κοινὸν ἀμφοτέρων αὐτῶν τὸ ψυχρόν· ἴδιον δὲ τῆς γῆς ξηρὸν, ὕδατος δὲ τὸ ὑγρόν. ὅτε οὖν τὸ ἐν τῇ γῇ ξηρὸν ἐπικρατήσει τοῦ ἐν τῷ ὕδατι ὑγροῦ, γίνεται ἐξ ὕδατος εἰς γῆν μεταβολή.

Contrà verò, quæ è terrâ ſurſum aſcendit mutatio, & quæ per internecionem agitur, tunc accidit, cùm totum ſuperat totum, & ambæ contrariæ facultates interimuntur, nihílque quod illis elementis commune ſit, remanet. Nam cùm ignis calidus & ſiccus exiſtat,

Ἀπὸ γῆς δὲ ἄνω κατὰ τὸ ἐναντίον. ἡ δὲ κατ' ἐναλλαγὴν, ὅτε ὅλον ὅλου κρατήσει, καὶ δύο δυνάμεις τὰς ἐναντίας φθείρουσι, μηδενὸς ὄντος αὐτοῖς κοινοῦ. ἐπεὶ γὰρ τὸ μὲν πῦρ ἐστι θερμὸν καὶ ξηρὸν, τὸ δὲ ὕδωρ ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν, ὅταν τὸ ἐν τῷ ὕδατι ὑγρὸν ἐπι-

κρατή-

κρατήσῃ τοῦ ἐν τῷ πυρὶ ξηροῦ, τὸ δὲ ἐν τῷ ὕδατι ψυχρὸν ἐπικρατήσῃ τοῦ ἐν τῷ πυρὶ θερμοῦ, γίνεται ἐκ πυρὸς εἰς ὕδωρ μεταβολή.

aqua frigida & humida; ſi aquæ humor ignis ſiccitatem, & aquæ frigus ignis calorem domet & comprimat, ex igne in aquam converſio fit.

Πάλιν ἡ μὲν γῆ ἐςὶ ψυχρὸν καὶ ξηρὸν, ὁ δὲ ἀὴρ θερμὸν καὶ ὑγρόν. ὅταν οὖν τὸ ἐν τῇ γῇ ψυχρὸν ἐπικρατήσῃ τοῦ ἐν τῷ ἀέρι θερμοῦ, τὸ δὲ ἐν τῇ γῇ ξηρὸν, τοῦ ἐν τῷ ἀέρι ὑγροῦ, γίνεται ἐξ ἀέρος εἰς γῆν μεταβολή.

Jam verò terra frigida ſiccáque eſt, aër calidus & humidus. Quare cùm terræ frigus calorem aëris, & terræ ſiccitas humorem aëris vincit & ſuperat, aër in terram mutatur & vertitur.

Ὅταν δὲ τοῦ μὲν ἀέρος φθαρῇ τὸ ὑγρὸν, τοῦ δὲ πυρὸς τὸ θερμὸν, γεννηθήσεται ἐξ ἀμφοτέρων αὐτῶν πῦρ. καταλείπεται γὰρ τοῦ μὲν ἀέρος τὸ θερμὸν, τοῦ δὲ πυρὸς τὸ ξηρόν. τὸ δέ γε πῦρ ἐςι θερμὸν καὶ ξηρόν.

Cùm verò humor aëris, & ignis deſtruitur calor, ex utroque ignis orietur. Nam aëris calor, & ignis remanet ſiccitas. Atqui calidus & ſiccus ignis eſſe deprehenditur.

Ὅταν δὲ τῆς μὲν γῆς φθαρῇ τὸ ψυχρὸν, τοῦ δὲ ὕδατος τὸ ὑγρὸν, γεννηθήσεται ἐξ ἀμφοτέρων αὐτῶν (ἡ) γῆ. καταλείπεται γὰρ τῆς μὲν γῆς τὸ ξηρὸν, τοῦ δὲ ὕδατος τὸ ψυχρόν. ἡ δὲ γῆ ἐςὶ ψυχρὰ καὶ ξηρά.

At cùm terræ frigus & aquæ humor interit, ex ambabus gignitur terra. ſiquidem terræ ſiccitas, & aquæ ſervatur frigus, quibus quidem facultatibus terra prædita eſt.

Ὅταν δὲ τοῦ ἀέρος φθαρῇ τὸ θερμὸν, καὶ τοῦ πυρὸς τὸ θερμὸν, γένεσις οὐκ ἔςαι. τὰ γὰρ ἐναντία καταλείπεται ἐπ' ἀμφοτέρων, τοῦ μὲν ἀέρος τὸ ὑγρὸν, τοῦ δὲ πυρὸς τὸ ξηρόν· τὸ δὲ ὑγρὸν τῷ ξηρῷ ἐναντίον.

Sed cùm aëris & ignis pariter deletur calor, nullius elementi erit ortus. Nam aëris humor, & ignis relinquitur ſiccitas, quæ quidem facultates inter ſe contrariæ & oppoſitæ ſunt.

[12] Καὶ πάλιν ὅταν τῆς γῆς μὲν φθαρῇ

Poſtremò, cùm terræ & a-

12 Ocellus & Ariſtoteles de elementis ut viciſſim mutentur, egerunt. ille enim primùm duo poſuit mutationum genera, unum quod à terrâ ad ignem ſurſum aſcendit, alterum quod deorſum agitur, ut cùm aër ex igne, ex

quæ juxtà frigus deſtruitur, eodem modo nulla ſequitur generatio, ſiquidem terræ ſiccitas & humor aquæ ſervantur incolumes. At humor & ſiccitas facultates adverſæ inimicæque

φθαρῇ τὸ ψυχρὸν, ὕδατος δὲ ὅμοιον, οὐδὲ οὕτως ἔσαι γένεσις· καταλείπεται γὰρ τῆς μὲν γῆς τὸ ξηρὸν, τοῦ δὲ ὕδατος τὸ ὑγρόν· τὸ δὲ ξηρὸν τῷ ὑγρῷ ἐναντίον. καὶ περὶ

ex aëre aqua, ex aquâ terra oritur; quæ quidem duæ generationes, ſeu mutationes una tantùm mutatio quæ in orbem efficiatur, ab Ariſtotele eſſe dicitur, & ea quidem illorum elementorum, quæ deinceps & loci ordine ſe conſequuntur. Addit etiam tertium genus, quod ſanè eſt, cùm utriuſque elementi contraria remanet facultas, cognata verò & ſimilis tollitur: ſed cum in eâ mutatione nullum gignatur elementum, nihil ipſius Ariſtoteles meminit. Adjungit idem Ocellus aliam quandam mutationem *κατ' ἐναλλαγὴν*, id eſt, per internecionem fieri (quamvis apud eundem etiam legatur *κατ' ἀναλλαγὴν*) quæ quidem quâ ratione eveniat, ipſe declarat dicens eam effici, cùm totum ſuperat totum, & duæ facultates ſic intereunt, ut nulla illis corporibus ſervetur communis. Hos mutandi modos intellexit Ariſtoteles, quos tamen aliis verbis explicuit, cùm mutationem elementorum in facilem, ac difficilem, in velocem & tardam generatim diſtinxit. Cujus quidem diviſionis primam particulam elementis, quæ proxima ſunt *καὶ σύμβολα ἔχει*, tribuit; alteram uni extremo & medio, quorum aliud domat & comprimit aliud, & duæ contrariæ deſtruuntur qualitates; ut cùm ignis ex aquâ, aut ex aëre oritur terra, vel contrà cùm aqua in ignem vel terra in aërem mutatur & vertitur.

Verùm unum adhibuit Ariſtoteles, quod ab Ocello fuerat omiſſum, ex duobus elementis ſummè contrariis tertium gigni poſſe: verbi gratiâ, ex igne & aquâ aërem & terram, atque ex aëre & terrâ, ignem & aquam: idque tunc evenire, cùm utriuſque una qualitas deperditur, altera conſervatur. Ariſtotelis verba, quibus has elementorum mutationes ab Ocello ſumptas declaravit, hæc ſunt ex ſecundo libro de Ortu & Interitu.

Ariſtotelis Particula XXV.

Ἤδη καθ' ἕκαστον οὐ χαλεπὸν ἰδεῖν πῶς. ἅπαντα γὰρ ἐξ ἁπάντων, διοίσει δὲ τῷ θᾶττον καὶ βραδύτερον, καὶ τῷ ῥᾷον καὶ χαλεπώτερον. ὅσα μὲν γὰρ ἔχει σύμβολα πρὸς ἄλληλα, ταχεῖα τούτων ἡ μετάβασις· ὅσα δὲ μὴ ἔχει, βραδεῖα, διὰ τὸ ῥᾷον εἶναι τὸ ἓν, ἢ τὰ πολλὰ μεταβάλλειν. οἷον ἐκ πυρὸς μὲν ἔσται ἀὴρ, θᾶττον μεταβάλλοντος τούτου. τὸ μὲν γὰρ ἦν θερμὸν καὶ ξηρὸν, τὸ δὲ θερμὸν καὶ ὑγρόν. ὥστε ἐὰν κρατηθῇ τὸ ξηρὸν ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ, ἀὴρ ἔσται. πάλιν δὲ ἐξ ἀέρος ὕδωρ, ἐὰν κρατηθῇ τὸ θερμὸν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ· ὁ μὲν γὰρ ἦν ὑγρὸν καὶ θερμὸν, τὸ δὲ ψυχρὸν καὶ ὑγρόν. ὥστε μεταβάλλοντος τοῦ θερμοῦ ὕδωρ ἔσται. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐξ ὕδατος γῆ, καὶ ἐκ γῆς πῦρ, ἔχει ἄμφω πρὸς ἄμφω σύμβολα. τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν, ἡ δὲ γῆ ψυχρὸν καὶ ξηρόν. ὥστε κρατηθέντος ὑγροῦ γῆ ἔσται. καὶ πάλιν ἐπεὶ τὸ μὲν πῦρ ξηρὸν καὶ θερμὸν, ἡ δὲ γῆ ψυχρὸν καὶ ξηρὸν, ἐὰν φθαρῇ τὸ ψυχρὸν, πῦρ ἔσται ἐκ γῆς. ὥστε φανερὸν, ὅτι κύκλῳ τε ἔσται ἡ γένεσις τοῖς ἁπλοῖς σώμασι, καὶ ῥᾷστος οὗτος ὁ τρόπος τῆς μεταβολῆς, διὰ τὸ σύμβολα ἐνυπάρχειν τοῖς ἐφεξῆς. *Jam verò quonam modo id accidat, videre non eſt difficile: omnia enim orientur ex omnibus: ſed differt, eò quòd celeriùs & tardiùs, faciliùs & magis difficulter efficiatur mutatio. nam quæ cognata ſunt, & communem habent qualitatem, horum velox eſt tranſitus: quæ autem non habent, tardus. proptereà quòd unum quàm multa faciliùs mutationem recipit, ut ex igne orietur aër, eo uno celeriùs immutato. nam alter calidus & ſiccus, alter calidus humidúſque eſt. Quare ſi ab humore deſtruatur ſiccitas, aër generabitur: ex aëre item prodibit aqua, ſi calorem frigus everteret. ſiquidem ille erat calidus*

περὶ μὲν γενέσεως τῶν πρώτων σωμάτων πῶς τε καὶ τίνων ὑποκειμένων γίνεται, ἱκανῶς εἴρηται διὰ βραχέων.

ſunt. Ac de ortu quidem primorum corporum, & quonam modo, & quibus ſubjectis efficiatur rebus, ſatis ac breviter expoſitum eſt.

Ἐπεὶ

calidus & humidus, hæc verò frigida & humida. Quapropter ſi mutetur calor, erit aqua, ſimiliter ex aquâ oritur terra, atque ex terrâ ignis (utraque enim utrique cognata eſt) nam aqua frigida & humida, & terra frigida ſiccáque percipitur. undè ſi domitus fuerit humor, prodibit terra, præterea cùm ignis ſiccus ſit & calidus, terra autem frigida & ſicca, ſi aboleatur frigus, ignis orietur è terra. Itaque generationem in orbem ſimplicibus ineſſe corporibus ſatis perſpicuum eſt, cùm elementa quæ ordine loci ſe conſequuntur, cognationem habeant.

Ariſtotelis Particula XXVI.

Ἐκ πυρὸς δ' ὕδωρ, καὶ ἐξ ἀέρος γῆν. καὶ πάλιν ἐξ ὕδατος καὶ γῆς ἀέρα καὶ πῦρ ἐνδέχεται γίνεσθαι· χαλεπώτερον δὲ διὰ τὸ πλειόνων εἶναι μεταβολήν. ἀνάγκη γὰρ εἰ ἔσται ἐξ ὕδατος πῦρ, φθαρῆναι καὶ τὸ ψυχρὸν, καὶ τὸ ὑγρόν. καὶ πάλιν εἰ ἐκ γῆς ἀὴρ, φθαρῆναι καὶ τὸ ψυχρὸν καὶ ξηρόν. ὡσαύτως δὲ καὶ εἰ ἐκ πυρὸς καὶ ἀέρος ὕδωρ καὶ γῆ, ἀνάγκη ἀμφότερα μεταβάλλειν. αὕτη μὲν οὖν χρονιωτέρα ἡ γένεσις. *Mox etiam ex igne aqua, & terra ex aëre; ac rurſus ex aquâ & terrâ aër & ignis oriri poſſunt, quamvis id difficiliùs accidat; nam plurium requiritur mutatio. ſi enim ignis ex aquâ fieri debeat, ut humor & frigus corrumpantur neceſſitas cogit: item ſi aër ex terrâ, frigus & ſiccitas interimendæ ſunt. eâdem ratione ſi ex igne & aëre terra & aqua gignantur, ambæ qualitates mutentur, neceſſe eſt. Atque hæc quidem longior & diuturnior habetur generatio.*

Hoc mutationis genus, in quo duæ elementorum delentur qualitates, in XXVI. particulâ expoſitum eſt, quam mutationem appellavit Ocellus κατ' ἐναλλαγὴν, eámque fieri dixit cùm totum ſuperat totum, & duæ qualitates intereunt ſic, ut nulla communis remaneat. mutatio igitur κατὰ τὴν ἐναλλαγὴν, Latinè mutatio per internecionem, ſive univerſa qualitatum conſumptio, reddenda eſt.

Ariſtotelis Particula XXVII.

Ἐκ δ' ἑκατέρου δυοῖν φθαρῇ, ῥᾷον μὲν, οὐκ εἰς ἄλληλα δὲ ἡ τούτων μετάβασις, ἀλλ' ἐκ πυρὸς μὲν καὶ ὕδατος ἔσται γῆ καὶ ἀὴρ, ἐξ ἀέρος καὶ γῆς πῦρ καὶ ὕδωρ. ὅταν μὲν γὰρ τοῦ ὕδατος φθαρῇ τὸ ψυχρὸν, τοῦ δὲ πυρὸς ξηρὸν, ἀὴρ ἔσται· λείπεται γὰρ τοῦ μὲν τὸ θερμὸν, τοῦ δὲ ὡσαύτως τὸ ὑγρόν. ὅταν δὲ τοῦ μὲν πυρὸς τὸ θερμὸν, τοῦ δ' ὕδατος τὸ ὑγρὸν, γῆ ἔσται, διὰ τὸ λείπεσθαι τοῦ τὸ ξηρὸν, τοῦ δὲ τὸ ψυχρόν. ὡσαύτως καὶ ἐξ ἀέρος καὶ γῆς πῦρ καὶ ὕδωρ. ὅταν μὲν γὰρ τοῦ ἀέρος φθαρῇ τὸ θερμὸν, τῆς δὲ γῆς τὸ ξηρὸν, ὕδωρ ἔσται. λείπεται γὰρ τοῦ μὲν τὸ ὑγρὸν, τοῦ δὲ τὸ ψυχρόν. ὅταν δὲ τοῦ μὲν ἀέρος τὸ ὑγρὸν, τῆς δὲ γῆς τὸ ψυχρὸν, πῦρ, διὰ τὸ λείπεσθαι τοῦ μὲν τὸ θερμὸν, γῆς δὲ τὸ ξηρὸν, ἅπερ ἦν πυρός. *At ſi utriuſque altera deſtruatur, facilis quidem, ſed non mutuus erit tranſitus; quin immò ex igne & ex aquâ terra & aër, & ex aëre & ex terrâ aqua & ignis ortum habebunt. Nam cùm aquæ frigus & ſiccitas ignis interibunt, orietur aër. ſiquidem hujus calor, illius humor pariter relinquitur. Quòd ſi calor ignis & aquæ humor deſtruantur, efficitur terra; nam ignis ſiccitas, & aquæ frigus remanet. Similiter ex aëre & terrâ ignis & aqua gignitur. Nam ſi aëris calor & terræ ſiccitas diſſipentur, orietur aqua. humor enim aëris, & terræ frigus cuſtoditur illæſum. Cùm verò humor aëris & terræ frigus diſpereunt, exultat ignis: propterea quòd illius quidem calor, hujus autem ſervatur ſiccitas, quæ quidem ipſius ignis qualitates ſunt.*

Hanc mutationem, quâ ex duobus elementis ſummè contrariis tertium generatur, Ocellum ignoráſſe, cùm de eâ nihil ſcripſerit, facilè ſuſpicari poſſumus. verùm hortor & moneo illud hominum genus, qui Divi Thomæ Aquinatis, & Joannis Duns Scoti diſcipli-

ſcipli-

Verùm cùm ingenitus mundus, & interiturus nunquam ſit, atque ut neque initium ſumpſit, ita nec finem ſit accepturus, duo efficientia, quorum alterum in alio, alterum in ſe ipſo generet, viciſſim conſtituantur neceſſe eſt: atque quod in alio generat, ea cenſetur eſſe univerſa mundi pars quæ ſupra Lunam poſita eſt. propiùs verò Sol ipſe, qui appulſu ſuo & abſceſſu aërem continenter immutat & variat, ut eundem modò frigidum reddat, modò calidum, cujus mutationem ſequitur terræ mutatio & eorum quæ ſunt in terrâ.

Orbis etiam ſignifer, qui obliquus eſt, ad ſolis motum maximè confert, cùm & ipſe generationis cauſa ſit, necnon univerſi ornatus ac deſcriptio, ídque generatim efficiat, ut in eo alia res gignendi, alia patiendi vim habeat. Quod ergò in alio generat, ſupra Lunam, quod autem in ſe ipſo, infra eandem collocatum eſt: at quod ex ambabus conſtat partibus, ex unâ ſcilicet divinâ & ſemper currente, ex alterâ verò genitâ, & mutationibus ſemper obnoxiâ, id certè mundus eſt.

Ἐπεὶ δὲ ἀνώλεθρος ὁ κόσμος καὶ ἀγέννητος, καὶ οὔτε ἀρχὴν γενέσεως εἴληφεν, οὔτε τελευτήν ποτε λήψεται, δεῖ καὶ τὸ ποιοῦν ἐν ἑτέρῳ τὴν γένεσιν, καὶ τὸ γεννῶν ἐν ἑαυτῷ συνυπεῖναι ἀλλήλοις. τὸ μὲν ποιοῦν (ἐν ἑτέρῳ) τὴν γένεσιν, τὸ ὑπεράνω σελήνης ἐςὶ πᾶν. σύνεγγυς δὲ μᾶλλον ὁ ἥλιος κατά γε τὰς προσόδους καὶ τὰς ἀφόδους, μεταβάλλων τὸν ἀέρα συνεχῶς πρὸς λόγον ψύχους (τε) καὶ θερμασίας, ᾧ συνεπακολουθεῖ καὶ τὴν γῆν μεταβάλλειν, καὶ πάντα τὰ ἐπὶ γῆς.

Εὖ δὲ ἔχει καὶ ἡ * λόξις τῶν ζωδίων τοῦ πόλου πρὸς τὴν τοῦ ἡλίου φοράν· αἰτία γὰρ καὶ αὐτὴ τῆς γενέσεως ἐςί. καθόλου δὲ ἡ τοῦ παντὸς διακόσμησις, ὥςτε εἶναι ἐν αὐτῇ τὸ μὲν ποιοῦν, τὸ δὲ πάσχον. τὸ μὲν οὖν ἐν ἑτέρῳ γεννῶν, τὸ ὑπεράνω (τῆς) σελήνης ἐςί· τὸ δὲ ἐν ἑαυτῷ, τὸ ὑποκάτω σελήνης. τὸ δὲ ἐξ ἀμφοτέρων αὐτῶν, τοῦ μὲν ἀεὶ θέοντος θείου, τοῦ δὲ ἀεὶ μεταβάλλοντος γεννητοῦ, κόσμος ἄρα ἐςίν.

Κεφά-

ſciplinam pertinaciter defendunt, ut hunc Ariſtotelis locum de mutatione elementorum accuratè conſiderent ac perpendant. nam ſi fecerint, ipſos non arbitror poſthac tam audacter negaturos, eandem numero in re quæ interierit, & quæ orta ſit, ſervari qualitatem ac conſiſtere.

* Scrib. ἡ λόξωσις.

Κεφάλαιον γ΄.

ΑΝθρώπου δ' ἀρχὴ γενέσεως πρώτη οὐ γέγονεν ἐκ γῆς, οὐδὲ τῶν ἄλλων ζώων, οὔτε φυτῶν, ἀλλ' ἀεὶ τῆς διακοσμήσεως οὔσης, ἀνάγκη καὶ τὰ ἐνυπάρχοντα, καὶ τὰ ἐνδιακεκοσμημένα συνυπεῖναι. πρῶτον μὲν γὰρ ἀεὶ ὄντος τοῦ κόσμου, ἀναγκαῖον καὶ τὰ μέρη αὐτοῦ συνυπάρχειν· λέγω δὲ μέρη, οὐρανὸν, γῆν, τὸ μεταξὺ τούτων· ὃ δὴ [1] μετάρσιον καὶ ἀέριον ὀνομάζεται· οὐ γὰρ ἄνευ τούτων, ἀλλὰ σὺν τούτοις, καὶ ἐκ τούτων ὁ κόσμος.

Τῶν δὲ μερῶν συνυπαρχόντων, ἀνάγκη καὶ τὰ ἐμπεριεχόμενα συνυπάρχειν αὐτοῖς. οὐρανῷ μὲν ἥλιον, σελήνην, ἀπλανεῖς τε ἀστέρας καὶ πλανήτας· τῇ δὲ γῇ ζῶα, φυτὰ, χρυσὸν, ἄργυρον·

Caput. III.

NEc verò primum humani ortûs initium, quemadmodum nec cæterorum animalium, neque plantarum è terrâ ductum eſt, ſed mundi ornatus & diſpoſitio cùm ſemper exiſtat, etiam quæ in eo diſpoſita, digeſtáque ſunt, ſemper exiſtant neceſſe eſt. ſiquidem mundus primùm ſemper manet. Quare partes ejus unâ cum eo ſtatuendæ ſunt. partes inquam cœlum & terra, & quæ iis interjecta ſunt & media (porrò quod μετάρσιον, id eſt, ſublime dicitur, etiam aërium nuncupatur) non enim ſine iis, ſed cum iis, atque ex iis concretus eſt mundus.

Verùm cùm partes ſimul exiſtant, etiam quæ continentur, unà cum eiſdem ſtatuuntur, ut cum cœlo Sol, Luna, & Stellæ tam infixæ certis locis quàm errantes: cum terra, animalia, ſtirpes, & plan-

2 μεταρ-

1 Μετάρσιος, verbum Græcum Latinè ſublimis interpretatur, quo uſus Mercurius Triſmegiſtus in Pœmandro (tametſi μετάρσιον pro excellenti & præſtanti accipiat) cùm ait: ἀλλὰ εὐθὺς ἐπεκύησεν ἑπτὰ ἀνθρώπους πρὸς τὰς φύσεις τῶν ἑπτὰ διοικητόρων ἀῤῥενοθήλυας καὶ μεταρσίους. Sed infrà in eodem dialogo μετάρσιον ſumit pro animali pennigero & aërio, ſic ſcribens: ἐκεῖνο δὲ ὅρα ὦ τέκνον, ὅτι ἕκαστον τῶν ζώων, ἐνὶ μέρει ὅπητοιτὰ τοῦ κόσμου, τὰ μὲν ἔνυδρα τῷ ὕδατι, τὰ δὲ χερσαῖα τῇ γῇ, τὰ δὲ μετάρσια τῷ ἀέρι. Idem reperitur vocabulum pro ſublimi uſurpatum à Philone Judæo tum in opuſculo περὶ καταστάσεως ἄρχοντος, tum etiam περὶ ἀφθαρσίας κόσμου. Ocellus (ut ſatis conſtat) μετάρσιον ſumit pro aërio: atque eam mundi partem intelligit, quæ igni & aëri tributa eſt, quam quidem dicit poſteà à Dæmonibus occupatam. Verùm Ariſtoteles non hanc regionem inter cœlum terrámque conſtitutam μετέωρον vocavit, ſed omnes eas res, quæ in eâdem gignuntur & apparent, unde ſuo commentario περὶ τῶν μετεώρων titulum impoſuit, in quo diſputari περὶ τῶν μεταρσίων Olympiodorus Ariſtotelis interpres aſſerit. μετάρσιον quoque in eâdem ſignificatione accipitur à Laërtio in Epicuri vitâ. Quid autem ſit propriè μετέωρος, abundè jam dixi cùm illius libri inſcriptionem explicarem.

2 Μεταρ-

tæ, aurum & argentum: cum ſublimi & aëria regione ſpiritus & venti, necnon & mutatio in vim calidiorem & frigidiorem mutatio conſiſtunt. Nam ipſius cœli illud eſt proprium, ut eas res intra ſe habeat, quas ejus ambitus complectitur. Terræ ut plantas ſuſtineat, quæ ex ipſa pullulant, & animalia, quæ paſtum capeſſunt. Sublimis & aëria pars hoc ſibi vendicat, ut quæ in ea gigni poſſunt, gignantur.

Cùm igitur in unaquaque mundi parte collocatum ſit aliquod eximium animalium genus, verbi gratiâ, in cœlo Dii, homines in terra, in ſublimi loco Dæmones, neceſſe

[2] μεταρσίῳ δὲ καὶ ἀερίῳ πνεύματα, ἄνεμον, μεταβολὴν ἐπὶ τὸ θερμότερον, μεταβολὴν ἐπὶ τὸ ψυχρότερον· σὺν τούτῳ γὰρ οὐρανὸς σὺν τῷ τὰ περιεχόμενα ἔχειν, καὶ σὺν τούτῳ γῆ σὺν τῷ τὰ ἐπ' αὐτῆς φυόμενα καὶ βοσκόμενα ὑπεῖναι, καὶ σὺν τούτῳ μετάρσιον καὶ ἀέριον, σὺν τῷ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα τὰ γινόμενα γίνεσθαι.

Ἐπεὶ οὖν καθ' ἑκάστην ἀποτομὴν ὑπερέχον τι γένος ἐντέτακται τῶν ἄλλων, ἐν μὲν οὐρανῷ τὸ τῶν θεῶν, ἐν δὲ γῇ ἄνθρωπος· [3] ἐν δὲ τῷ μεταρσίῳ τόπῳ δαίμονες

2 Μεταρσίῳ καὶ ἀερίῳ πνεύματα καὶ ἄνεμον, μεταβολὴν ἐπὶ τὸ θερμότερον, μεταβολὴν ἐπὶ τὸ ψυχρότερον. In ſublimi & aëriâ regione duæ fiunt mutationes; una cùm exhalatio calida & ſicca è terris excitata calidior redditur, ex aquâ ſtellarum crines & trajectiones apparent, quæ quidem in ſupremâ aëris parte (hæc autem ab Ariſtotele dicitur ὑπέκκαυμα, id eſt, fomes ſuccendens) gignuntur. Hoc ſanè idem eſt, quod ignis elementum. Altera accidit mutatio, cùm vapor calidus & humidus, qui ex aquis tollitur, in nubium loco, qui frigidus eſt, vi frigoris concreſcit, & in pluviam, nivem, & grandinem convertitur. Nam grando contrarii caloris circumſtantiâ, quæ Græcè nuncupatur ἀντιπερίστασις, quâ exhalationis augetur frigus, cogi ſolet.

3 Ἐν δὲ τῷ μεταρσίῳ τόπῳ δαίμονες] Ocelli hæc ſunt verba, quibus eſſe Dæmones cenſuiſſe ſatis perſpicuum eſt. quam ſententiam ſecutus eſt Plato, qui quatuor Dæmonum genera poſuit. Ariſtoteles verò (ut omnes contendunt Peripateticæ ſectæ philoſophi) Dæmonas eſſe omninò negavit, quippe qui nullum aſſeruerit inveniri mentem à materiâ ſeparatam, quæ aliquam cæleſtem ſphæram non moveat. Verùm ipſe libro tertio de ortu animalium eoſdem aſſerere viſus eſt, ſed non incorporeos. Ejus locum aſcribere libuit, ut qui legerint, meliùs judicent, an quod ipſe ſenſerit, locutus ſit, & ſcriptum reliquerit. cap. x. Τὸ δὲ τέταρτον γένος οὐκ ἐπὶ τούτων δεῖ ζητεῖν, καίτοι βούλεταί γέ τε κατὰ τὴν τοῦ πυρὸς εἶναι τάξιν· τοῦτο γὰρ καὶ τέταρτον ἀριθμεῖται τῶν σωμάτων· ἀλλὰ μὲν πῦρ ἀεὶ φαίνεται τὴν μορφὴν οὐκ ἰδίαν ἔχον, ἀλλ' ἐν ἑτέρῳ σωμάτων. ἢ γὰρ ἀὴρ, ἢ καπνὸς, ἢ γῆ φαίνεται τὸ πεπυρωμένον. ἀλλὰ δεῖ τοιοῦτον γένος ζητεῖν ἐπὶ τῆς σελήνης. αὕτη γὰρ φαίνεται κοινωνοῦσα τῆς τετάρτης ἀποστάσεως. ἀλλὰ περὶ τούτων ἄλλος ἂν εἴη λόγος. i. *Verùm quartum genus in iis non eſt quærendum, quamvis ipſius ignis ordo requirat ut ſit, id enim quartum inter corpora numeratur: verùm ignis propriam habere formam nunquam apparet, niſi in alio corpore. Nam quod igneſcit, aut aër, aut fumus, aut terra eſſe cernitur. Hoc autem genus proximè infra Lunam quærere neceſſe eſt. quippe quæ quartæ diſtantiæ ſive abſceſ-*

μονες, ἀνάγκη τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀΐδιον εἶναι· εἴπερ ἀληθῶς ὁ λόγος συμβιβάζει, μὴ μόνον τὰ μέρη συνυπάρχειν τῷ κόσμῳ, ἀλλὰ καὶ τὰ περιεχόμενα τοῖς μέρεσι.

Φθοραὶ δὲ καὶ μεταβολαὶ βίαιοι γίνονται κατὰ τὰ μέρη τῆς γῆς· ὁτὲ μὲν ἀνάχυσιν λαμβανούσης (τῆς) θαλάσσης εἰς ἕτερον μέρος· ὁτὲ δὲ καὶ αὐτῆς τῆς γῆς εὐρυνομένης καὶ διϊσαμένης ὑπὸ πνευμάτων ἢ ὑδάτων, κρύβδην ἐπιφερομένων. παντελὴς δὲ φθορὰ τῆς περὶ τὴν γῆν διακοσμήσεως, οὔτε γέγονεν, οὔτε ἔσται ποτέ.

4 Διὸ καὶ τοῖς λέγουσι τὴν τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας ἀρχὴν ἀπὸ Ἰνάχου εἶναι τοῦ Ἀργείου, προσεκτέον οὕτως, οὐχ ὡς ἀπό τινος ἀρχῆς πρώτης, ἀλλὰ τῆς γενομένης μεταβολῆς κατ' αὐτήν. πολλάκις γὰρ καὶ γέγονε καὶ ἔσται βάρβαρος ἡ Ἑλλὰς, οὐχ ὑπ' ἀνθρώπων μόνον γινομένη μετανάστατος, ἀλλὰ καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως οὐ μείζονος οὐδὲ μείονος αὐτῆς γινομένης, ἀλλὰ καὶ νεωτέρας ἀεὶ, καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀρχὴν λαμβανούσης.

Περὶ μὲν τοῦ ὅλου καὶ παντὸς, ἔτι δὲ καὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς τῆς ἐν ἑαυτῷ γινομένης, ὡς οὕτως

eſt humanum genus eſſe perpetuum. Siquidem verò præſcribit ratio, non ſolùm mundi partes unà cum mundo: verùm & quæ mundus continet, ſimul cum partibus exiſtere.

At terræ partes vi mutantur & intereunt: interdum quidem cùm altera pars maris effunditur, quandoque verò cùm terra à ventis & aquis quæ in ipſam latenter ingrediuntur, dilatatur, ac dirimitur: terræ tamen conſtitutio nunquam anteà tota prorſus interiit, nec pòſt ullo tempore interitura eſt.

Quapropter quod dicitur, hiſtoriam Græcam ab Inacho Argivo initium duxiſſe, ſic eſt interpretandum, ut non ab aliquo primo principio, ſed aliquâ ejus mutatione quæ acciderit, ortum habuerit. Nam terra Græcia anteà ſæpius fuit & poſthac etiam erit Barbara, non modò, quòd ad eam exules aliunde commigraverint, verùm quòd à naturâ id etiam proveniat, quæ tametſi nec major redditur neque minor, recentior tamen ſemper eſt, & ratione noſtri principium ſumit.

De toto quidem & univerſo, déque ortu & interitu, qui in eo fiunt, & ut ſe habeant,

abſceſſus particeps ſit. ſed de iis alia fuerit diſputatio.

4 Plinius tamen civis meus Cadmum Mileſium primùm hiſtoriam condidiſſe tradit libro VII.

ἔχει

& in omni æternitate ſint habituri? cùm natura partim ſempiterno cieat motu, partim perpeſſionem ſemper ſentiat, atque tum ſemper gubernet, cùm gubernetur, iis verbis ſatis explicuimus.

ἔχει, καὶ ἕξει τὸν ἅπαντα αἰῶνα, τῆς μὲν ἀεικινήτου φύσεως οὔσης, τῆς δὲ ἀειπαθοῦς· καὶ (τῆς) μὲν ἀεὶ κυβερνώσης, τῆς δὲ κυβερνωμένης, ἱκανῶς μοι εἴρηται διὰ τούτων.

Caput IV.

DE mutuâ autem ipſorum hominum generatione, quo modo ſcilicet, & ex quibus rectè perfici poſſit, ita ut non modò legitimè facta, ſed temperantiâ & pietate ſimul operante, habita eſſe videatur, operæ precium exiſtimo hunc in modum ſtatuere, & primo quidem hoc ipſum cogitare, quòd non voluptatis, ſed procreandæ ſobolis causâ mulieribus admiſcemur.

Siquidem facultates ipſas, inſtrumenta, & appetitus hominibus dedit Deus, non ut voluptate fruantur, ſed ut eorum genus perpetuò duret, ac permaneat. Nam cùm fieri non poſſit, ut homo ipſe qui mortalis natus eſt, divinitatis efficiatur particeps, ſi generis immortalitas abſumatur, in ſingulis ſupplevit Deus, & generationem hanc infinitam & continuatam reddidit. Hoc unum igitur ſpectare in primis oportet, non eſſe concumbendum voluptatis causâ.

Mox eandem hominis conſtitutionem ad univerſam referendam, quippe qui non ſo-

Κεφάλαιον δʹ.

ΠΕρὶ δὲ τῆς ἐξ ἀλλήλων ἀνθρώπων γενέσεως, ὅπως τὲ καὶ ἐκ τίνων ἔςαι, κατὰ τρόπον ἐπιτελούμενα, νόμῳ τὲ καὶ σωφροσύνης καὶ ὁσιότητος ἐπισυνεργούσης, τάδε καλῶς ἔχειν οἴομαι· πρῶτον μὲν τοῦτο διαλαβεῖν, ὅτι οὐχ ἡδονῆς ἕνεκα προςίεμεν, ἀλλὰ τέκνων γενέσεως.

Καὶ γὰρ αὐτὰς τὰς δυνάμεις, καὶ τὰ ὄργανα, καὶ τὰς ὀρέξεις τὰς πρὸς (τὴν) μίξιν, ὑπὸ τοῦ θεοῦ δεδομένας τοῖς ἀνθρώποις, οὐχ ἡδονῆς ἕνεκα δεδόσθαι συμβέβηκεν, ἀλλὰ τῆς εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον διαμονῆς τοῦ γένους. ἐπειδὴ γὰρ ἀμήχανον ἦν θνητὸν φύντα θείου (βίου) κοινωνῆσαι, τῆς τοῦ γένους ἀθανασίας φθειρομένης, καθ' ἕκαςον ἀνεπλήρωσεν ὁ θεὸς, ἀκατάληκτον ποιήσας καὶ συνεχῆ ταύτην γένεσιν. ἓν οὖν τοῦτο πρῶτον δεῖ θεωρεῖν, ὅτι οὐχ ἡδονῆς ἕνεκα ἡ μίξις.

Ἔπειτα δὲ καὶ τὴν αὐτὴν τῷ ἀνθρώπῳ σύνταξιν πρὸς τὸ ὅλον, ὅτι μέρος ὑπάρχων οἴκου τε καὶ

πόλεως, καὶ τὸ μέγιϛον κόσμου, συμπληροῦν ὀφείλει τὸ ἀπογενόμενον τούτων ἕκαϛον, ἐὰν μέλλῃ μήτε συγγενικῆς ἑϛίας λειποτάκτης γενέσθαι, μήτε πολιτικῆς, μήτε μὴν τῆς θείας.

Οἱ γὰρ καθάπαξ μὴ διὰ παιδοποιΐαν συναπτόμενοι, ἀδικήσουσι τὰ τιμιώτατα τῆς κοινωνίας συϛήματα. εἰ δὲ καὶ γεννήσουσιν οἱ τοιοῦτοι μεθ' ὕβρεως, καὶ ἀκρασίας, μοχθηροὶ (οἱ) γενόμενοι, καὶ κακοδαίμονες ἔσονται, καὶ βδελυροὶ ὑπό τε θεῶν, καὶ δαιμόνων, καὶ ἀνθρώπων, καὶ οἴκων καὶ πόλεων.

Ταῦτα οὖν προδιανοουμένους οὐ δεῖ ὁμοίως τοῖς ἀλόγοις ζώοις προσέρχεσθαι τοῖς ἀφροδισίοις, ἀλλ' ὡς ἀναγκαῖον καλὸν ἡγουμένους. εἴπερ ἀναγκαῖον καὶ καλὸν εἶναι νομίζουσιν οἱ ἀγαθοὶ τῶν ἀνθρώπων, τὸ μὴ μόνον πολυανδρεῖσθαι τοὺς οἴκους, καὶ τὸν πλείονα τῆς γῆς τόπον πληρεῦσθαι. ἡμερώτατον γὰρ πάντων καὶ βέλτιϛον ζῶον ὁ ἄνθρωπος· ἀλλὰ καὶ τὸ μέγιϛον, εὐανδρεῖσθαι.

Διὰ γὰρ ταύτην τὴν αἰτίαν καὶ τὰς πόλεις εὐνομουμένας οἰκήσουσι, καὶ τοὺς ἰδίους οἴκους κατὰ τρόπον οἰκονομήσουσι, καὶ τοῖς φίλοις αὐτοῖς κατὰ τὰς πολιτείας, καὶ τὰς πολιτικὰς πράξεις παρέξουσιν, ὅτε μὴ μόνον πολυπληθείᾳ ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ εὐανδρίᾳ χορηγοῦνται.

lùm domûs & civitatis, verùm etiam mundi maxima habetur pars. quæ quidem, quæcunque res deſit, eam ſupplere & complere debeat. alioquin tum domeſtici & civilis, tum etiam divini laris deſertor futurus ſit.

Nam qui prorſus cauſâ procreationis liberorum non coierint, ii nobiliſſimos communionis cœtus injuriâ afficient & violabunt. Quòd ſi tales fuerint, ut nec legitimè nec temperanter generent, qui orientur filii, ſceleſti, improbi, & miſeri Diis, Dæmonibus, hominibus, nec non familiis & civitatibus execrandi & deteſtabiles futuri ſunt.

Qui igitur hæc antea conſideraverint, ii non belluarum more ad concubitum ferri debent, ſed ita ut qui res venereas neceſſaria bona eſſe putent. quod ſanè probi viri faciunt, qui non ſolùm domos & plurima terræ loca magnâ hominum multitudine replere neceſſarium & bonum exiſtimant (manſuetiſſimum enim atque optimum animalium omnium eſt homo) ſed etiam probis viris, maximum eſſe cenſent.

Hanc enim ob cauſam eveniet, ut civitates benè inſtitutas inhabitent, res ſuas domeſticas & familiares rectè gubernent & tueantur, amiciſque ipſis (ut civilis ſtatûs requirit ratio) civiles actiones præbeant, cùm illi non multos tantùm homines, ſed etiam probos ſuppeditabunt.

Ὅθεν

Itaque peccant complures, qui in matrimoniis contrahendis, non fortunæ magnitudinem, neque publicam utilitatem ſibi proponunt, ſed divitias aut generis præſtantiam tantùm reſpiciunt. Pro eo enim quod adoleſcentes & integrâ ætate ducere deberent, vetulas ſibi ipſis adjungunt, atque cùm uxores ejuſdem ſecum mentis, & ſui ſimillimæ ducendæ eſſent, nobilitate præſtantes & divitiis affluentes ducunt. Quapropter pro concordiâ diſcordiam, pro legitimo conſenſu diſſenſionem ſibi parant, ſiquidem maritus & uxor inter ſe de principatu contendunt. Quæ enim mulier divitiis, genere, & amicis antecellit, ut ſibi pareat vir contra naturæ leges exoptat: at ille, tametſi juſtè repugnet, quippe qui ſibi primas, non ſecundas deferri velit, obtinere tamen principatum nullo modo poteſt.

ὅθεν ἁμαρτάνουσι πολλοὶ μὴ πρὸς τὸ μέγεθος τῆς τύχης, μηδὲ πρὸς τὸ συμφέρον τῷ κοινῷ συνιστάντες τοὺς γάμους, ἀλλὰ πρὸς τὸν πλοῦτον, ἢ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ γένους ἀποβλέποντες. ἀντὶ μὲν γὰρ τοῦ νέαν καὶ ὡραίαν συναρμόζεσθαι, συνηρμόσαντο ἂν τὴν ὑπερηλικεστέραν· ἀντὶ δὲ τοῦ συμπαθῆ τὴν ψυχὴν καὶ ὁμοιοτάτην, ἐπίδοξαν τῷ γένει, ἢ περιχρήματον. τοιγάρ τοι ἀντὶ συμφωνίας διαφωνίαν, καὶ ἀντὶ ὁμοφροσύνης, διχοφροσύνην κατασκευάζουσι, περὶ ἡγεμονίας διαμαχόμενοι πρὸς ἀλλήλους. ἡ μὲν γὰρ ὑπερέχουσα πλούτῳ καὶ γένει καὶ φίλοις, ἄρχειν προαιρεῖται τοῦ ἀνδρὸς παρὰ τὸν τῆς φύσεως νόμον· ὁ δὲ διαμαχόμενος δικαίως, καὶ οὐ δεύτερος, ἀλλὰ πρῶτος θέλων εἶναι, ἀδυνατεῖ τῆς ἡγεμονίας ἐφικέσθαι.

Quæ quidem res cùm eveniunt, non familiæ tantùm, & domus, verùm etiam civitates infelices reddantur, neceſſe eſt. Domus enim civitatum partes ſunt: ex partibus totum & univerſum conſtituitur. Conſentaneum igitur eſt, quales ſunt partes, tale & totum & univerſum exiſtere, ex hujuſmodi conſtans partibus.

Ὧν δὲ γενομένων, οὐ μόνον τοὺς οἴκους κακοδαίμονας, ἀλλὰ καὶ τὰς πόλεις συμβαίνει γενέσθαι. μέρη γὰρ τῶν πόλεων οἱ οἶκοι, ἐκ δὲ τῶν μερῶν, ἡ τοῦ ὅλου καὶ τοῦ παντὸς σύνθεσις. εἰκὸς οὖν ὁποῖα τὰ μέρη τυγχάνουσιν ὄντα, καὶ τὸ ὅλον καὶ τὸ πᾶν τὸ ἐκ τοιούτων συντιθέμενον, τοιοῦτον εἶναι.

Atque ut primarum quidem partium primæ ſtructuræ ad univerſum opus benè aut malè complendum plurimum fa-

Καὶ ἐν (ταῖς) πρώταις δὲ αἱ πρῶται οἰκοδομαὶ μεγάλα συνεργοῦσι πρὸς (τὸ) καλῶς ἢ κακῶς τὸ ὅλον ἔργον συντελεσθῆναι. οἷον

ἐπὶ μὲν οἰκοδομίας, θεμελίου καταβολή· ἐπὶ δὲ ναυπηγίας, τρόπις· ἐπὶ δὲ συναρμογῆς καὶ μελοποιΐας, τάσις φωνῆς καὶ λῆξις. οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ πολιτείας εὐνομουμένης τε καὶ κακονομουμένης, οἴκων κατάστασις καὶ συναρμογὴ μέγιστα συμβάλλεται.

Περὶ γενέσεως οὖν σκοπουμένους, τάδε χρὴ πράττειν. καθόλου μὲν δὴ φυλάττεσθαι χρὴ πᾶν τὸ ἀνόμοιον καὶ ἀτελές· οὔτε γὰρ τῶν φυτῶν τὰ ἀτελῆ, οὔτε τῶν ζώων εὔκαρπα γίνεται. ἀλλὰ δεῖ γενέσθαι τινὰ χρόνον πρὸς τὰς καρποφορίας, ὅπως ἐξ ἰσχυόντων τε καὶ τελειουμένων τῶν σωμάτων τὰ σπέρματα καὶ καρποὶ γίνωνται.

Ὅθεν δεῖ τοὺς παῖδας καὶ τὰς παρθένους ἐν γυμνασίοις τε καὶ καρτερίαις ταῖς προσηκούσαις τρέφειν, καὶ τροφὴν προσφέρεσθαι (τὴν) ἁρμόζουσαν φιλοπόνῳ τε καὶ σώφρονι καὶ καρτερικῷ βίῳ.

Πολλὰ δὴ τῶν κατὰ ἀνθρώπινον βίον τοιαῦτα ἐστὶν, ἐν οἷς βέλτιον ἡ ὀψιμαθία. διὸ καὶ πρὸς τὴν τῶν ἀφροδισίων χρῆσιν οὕτως ἄγεσθαι χρὴ τὸν παῖδα, [1] ὡς μηδὲ ἐπιζητεῖν πρὸ τῶν εἴ-

ciunt: verbi gratiâ ad domum ædificandam, fundamenti jactus; ad navem ſtruendam, carinæ fabrica; ad exercendam concentionis & muſicæ artem, contentio vocis & remiſſio: ſic Reipublicæ benè vel malè inſtituendæ familiarum conſtitutio, concordia, & convenientia magnoperè utilis eſt.

Quapropter qui de generatione cogitant, hæc agere opus eſt, ut generatim quodcunque diſſimile imperfectúmque eſt obſervent. Nam nec plantæ ipſæ, nec animalia, cùm adhuc imperfecta ſunt, fœcunda ſunt. quin potiùs requiritur, ut aliquo temporis ſpacio genita ſint antea, quàm fructum ferant, ut cùm robur & perfectionem aſſumpſerint corpora, ſemen & fructus producant.

Ex quo fit, ut tam pueri, quàm puellæ virgines, in exercitationibus tolerantiiſque decoris alendi ſint: quibus is etiam adhibendus eſt cibus, qui laborioſæ, temperatæ, & toleranti vitæ ſit aptiſſimus.

Multa ſanè exiſtunt hujuſmodi in vitâ humanâ, quæ melius eſt, ſi ſerò diſcantur. quare adoleſcens ad rerum venerearum uſum ita eſt agendus, ut ipſis ante xx. annum non fruatur: quas etiam cùm

κοσι

1 Ὡς μηδὲ ἐπιζητεῖν πρὸ τῆς εἴκοσιν ἐτῶν τὴν τοιαύτην χρῆσιν] *ut ante annos viginti rerum venerearum uſum non quærat.* in hanc ſententiam Cæſar libro VI. de bello Gallico, de Germaniæ moribus loquens, *Intra annum* (inquit) *XX. fœminæ notitiam habuiſſe, in turpiſſimis habent rebus.*

2 Plato

guſtaverit, rarenter exerceat. Quod ſanè erit, ſi bonum corporis habitum & continentiam res eſſe optimas & honore dignas cenſuerit.

Quin etiam hujuſmodi inſtitutorum diſciplina in terræ Græciæ civitates inducenda eſt, ne cum matre, filiâ, ſorore, nec in locis ſacris, nec in propatulis coëant. Nam præclarè & utiliter agetur, ſi huic actioni plurima adhibeantur impedimenta.

Tollendæ porrò ſunt penitùs omnes illæ generationes, quæ præter naturam & contumelioſæ ſunt. Contrà relinquendæ & ſervandæ, quæ ſecundum naturam & temperanter efficiuntur, ut filii ſobriè & legitimè geniti ſint.

Opus eſt præterea ut qui liberorum procreationi operam dant, futuræ ſobolis multò antè curam ſuſcipiant. Ea porrò prima & potiſſima adhibebitur animadverſio, ſi temperato & ſalubri utantur cibo, non ebrietate capiantur, nec quidpiam ſumant, quod perturbationem afferat, ex quibus qui-

κοσιν ἐτῶν τὴν τοιαύτην χρῆσιν, ἀλλὰ καὶ χρησάμενον, σπανίως χρῆσθαι. ἔσαι δὲ τοῦτο, ἐὰν καλὸν καὶ τίμιον εἶναι νομίζῃ τὴν εὐεξίαν καὶ τὴν ἐγκράτειαν.

[2] Δεῖ δὲ καὶ παιδεύειν τὰ τοιαῦτα τῶν νομίμων ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι, τὸ μήτε μητρὶ συγγίνεσθαι, μήτε θυγατρὶ, μήτε ἀδελφῇ, μήτε ἐν ἱεροῖς, μήτε ἐν φανερῷ τόπῳ. καλὸν γάρ ἐςι καὶ πρόςφορον τὸ ὡς πλεῖςα κωλύματα γίνεσθαι τῆς ἐνεργείας ταύτης.

Καθόλου δὲ δεῖ περιαναιρεῖν τάς τε παρὰ φύσιν γενέσεις, καὶ τὰς μεθ' ὕβρεως γινομένας. καταλιμπάνειν δὲ τὰς κατὰ φύσιν, καὶ μετὰ σωφροσύνης ἐπὶ τεκνοποιΐᾳ σώφρονί τε καὶ νομίμῳ γινομένῃ.

Δεῖ δὲ πάλιν πρόνοιαν ποιεῖσθαι τοὺς τεκνοποιουμένους τῶν ἐσομένων τέκνων. πρώτη μὲν οὖν μεγίςη φυλακὴ πρὸς γένεσιν τῷ τεκνοποιεῖν βουλομένῳ, δίαιτα σωφρονικὴ καὶ ὑγιεινή· ὡς μήτε πληρώσει χρῆσθαι τροφῆς ἀκαίρου, μήτε μέθῃ, μήτε ἄλλῃ τῇ ταραχῇ, ἐξ ὧν χείρους (αἱ) αὐτῶν

2 Plato lib. 5. de Rep. hæc Ocelli præcepta vidiſſe palam oſtendit: qui tametſi plures enumeret cognationis gradus à quibus abſtinere nos oporteat, coitum tamen cum ſorore non videtur prohibere. verba Platonis hæc ſunt: Ὅταν δὲ δὴ οἶμαι αἵ τε γυναῖκες καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ γεννᾶν ἐκβῶσι τὴν ἡλικίαν, ἀφήσομέν που ἐλευθέρους αὐτοὺς συγγίγνεσθαι ᾧ ἂν ἐθέλωσι πλὴν θυγατρὶ καὶ μητρὶ, καὶ ταῖς τῶν θυγατέρων καὶ ταῖς ἄνω μητρός. καὶ τὰς γυναῖκας αὖ, πλὴν ὑεῖ καὶ πατρὶ, καὶ τοῖς τῶν τοιούτων εἰς τὸ κάτω καὶ εἰς τὸ ἄνω.

αὐτῶν σωμάτων ἕξεις γίνονται. μάλιςα δὲ πάντων προσήκει φυλάττεσθαι τὸ τῆς καθεςηκυίας τῆς διανοίας τὰς μίξεις γίνεσθαι. ἐκ φαύλων γὰρ καὶ ἀσυμφώνων καὶ ταραχωδῶν ἕξεων μοχθηρὰ γίνεται τὰ σπέρματα.

Μετὰ πάσης οὖν σπουδῆς καὶ προσοχῆς δεῖ καταβάλλεσθαι, ὅπως τὰ γεννώμενα γίνηται χαριέςατα, καὶ γεννώμενα, καλῶς ἀνατραφῇ. [3] οὔτε (δὲ) γὰρ δίκαιον, τοὺς μὲν φιλίππους καὶ φιλόρνιθας καὶ φιλόκυνας, μετὰ πάσης ἐπιμελείας φροντίδα ποιεῖσθαι τῶν γινομένων, [4] ὡς δεῖ, καὶ ἐξ ὧν δεῖ, καὶ ὅτε δεῖ, καὶ πῶς διακειμένων γίνεσθαι τὰς μίξεις καὶ τὰς κοινωνίας, τοῦ μὴ ὡς ἔτυχε γίνεσθαι τὰ γεννώμενα· τοὺς δὲ ἀνθρώπους μηδένα ποιεῖσθαι λόγον τῶν ἰδίων ἐγγόνων· ἀλλὰ (καὶ) γεννᾶν ὡς ἔτυχε, καὶ γεννωμένων ὀλιγωρεῖν καὶ τῆς τροφῆς καὶ τῆς παιδείας.

dem rebus habitus corporis deteriores evadunt. Illud verò omnium maximè curandum eſt, ut non niſi pacatâ & tranquillâ mente concumbant. nam cùm pravi & inconſtantes, ac perturbati ſunt corporis habitus, ex illis vitioſa ſemina ſolent prodire.

Ita quoque omni ſtudio & intento animo eniti debent, ut ſciti admodùm & elegantes naſcantur liberi, & cùm orti ſuſcepìque fuerint, liberaliter educentur. iniquum eſt enim philippos quoſdam, & philornithas, & philocynas, id eſt qui equos alunt, aut aves aut canes ad venandum, omni diligentiâ curare, ut belluas, quemadmodum, & ex quibus, & quo tempore oporteat, generent, & quonam modo affectæ ſeſe admiſcere & copulare debeant, ne vilis ac vulgaris naſcatur ſoboles; homines verò nullam filiorum ſuorum curam ſuſcipere, quin potiùs illos (ut ſors tulit) procreare, &, cùm genuerint, ipſorum educationem inſtitutionémque negligere.

[5] Ταῦτα

3 Hoc eodem exemplo uſus eſt Plato libro quinto de Rep. ubi nobis ſuadet ut in gignendis liberis eos imitemur, qui belluarum ſtudioſi dant operam, ut ex optimis canibus, equis & avibus, optima oriatur proles. Platonis verba huic loco brevitatis causâ apponere nolui, cum nimis multa ſint, tum maximè quòd vulgo habeantur benè converſa.

4 Ὡς δεῖ, καὶ ἐξ ὧν δεῖ, καὶ ὅτε δεῖ, καὶ πῶς] His verbis modos exprimit Ocellus, qui in generandis animalibus ſervandi ſunt. Hos τὰς περιςάσεις appellant Græci, circumſtantias Latinè reddunt, tum Seneca in quæſtionibus Naturalibus, tum etiam Quintilianus libro V. ſuarum inſtitutionum. Similiter circumſtantias quæ in dandis requiruntur pecuniis, ſecundo de Moribus libro Ariſtoteles ſic enumerat: Καὶ τὸ δοῦναι ἀργύριον καὶ δαπανῆσαι ῥᾴδιον, τὸ δ᾽ ᾧ καὶ ὅσον καὶ ὅτε καὶ οὗ ἕνεκα καὶ ὡς, οὐκ ἐπὶ παντὸς, οὐδὲ ῥᾴδιον.

5 Huic

Nam iſtæc ſi contemnantur, omnis improbitatis & nequitiæ cauſæ ſunt, quippe quæ efficere ſoleant, ut qui orti fuerint, belluarum ſimiles, viléſque ac degeneres evadant.

[5] Ταῦτα γὰρ ἀμελούμενα, πάσης κακίας καὶ φαυλότητος παραίτια γίνεται, βοσκηματώδη καὶ ἀγεννῆ ἀποτελοῦντα τὰ γεννώμενα.

5 Huic libello nonnulla deeſſe arbitror, eâ adductus ratione, quòd Ocellus in fine hujus ultimi capitis, (id quod fecerat in aliorum calce) quæ priùs explicuit, non recenſuit.

OCELLI LUCANI
DE
LEGIBUS

Fragmentum ex Stobæo Egl. Phyſ. Lib. 1. Cap. 16.

Cum Verſione CAROLI EMMANUELIS VIZZANI.

Corporis, mundi, domûs, & civitatis natura nobili comparatione conſideratur.

Continet quidem corpora vita, hujus verò cauſa anima: mundum verò harmonia, hujus autem cauſa Deus; familias verò & civitates concordia, hujus autem cauſa lex. Cauſa igitur aliqua eſt, & natura, mundum quidem ſemper aptè cohærere, & nunquam in ſtatum perturbatum declinare,

Συνέχει γὰρ τὰ μὲν σκάνεα ζωά, ταύτας δ' αἴτιον ψυχά· τὸν δὲ κόσμον ἁρμονία, ταύτας δ' αἴτιος ὁ θεός. τοὺς δ' οἴκως καὶ τὰς πόλιας ὁμόνοια, ταύτας δ' αἴτιος ὁ νόμος. τίς οὖν αἰτία καὶ φύσις τὸν μὲν κόσμον ἁρμόσθαι διὰ παντός, καὶ μηδέποτ' ἐς ἀκοσμίαν ἐκβαίνειν,

τὰς δὲ πόλιας καὶ τοὺς οἴκως ὀλιγοχρονίους ἦμεν, ὧν γεννατὰ καὶ θνατὰ τὰν φύσιν ἐξ ἧς συνέςακεν ὕλας, τὰν αὐτὰν αἰτίαν ἔχει τᾶς διαλύσιος. συνέςη γὰρ ἐκ μεταβολίας καὶ ἀειπαθέος. ἡ γὰρ τῶν γενομένων ἀπογένεσις σωτηρία τᾶς γεννάτορος ὕλας. τὸ δὲ ἀεικίνητον κυβερνεῖ, τὸ δ' ἀειπαθὲς κυβερνεῖται, καὶ τὸ μὲν πρῶτον τᾷ δυνάμει, τὸ δὲ ὕςερον. καὶ τὸ μὲν θεῖον καὶ λόγον ἔχον καὶ ἔμφρον. τὸ δὲ γεννατὸν, καὶ ἄλογον, καὶ τὸ μεταβάλλον.

civitates verò & familias brevis eſſe temporis: quorum genita, & mortalis natura materiæ, ex quâ conſtituta ſunt; ipſam habent cauſam diſſolutionis: conſtant enim ex mutabili & ſemper paſſibili. Eorum enim quæ genita ſunt interitus, ſalus genitricis materiæ. quod verò ſemper movet, gubernat: quod ſemper patitur, gubernatur: & illud quidem poteſtate prius, hoc verò poſterius; & illud quidem divinum, & rationem habens, & mentis particeps, hoc verò genitum, & rationis expers, & mutabile.

ΤΈΛΟΣ.

FINIS.

ΤΙΜΑΊΩ ΤΩ͂ ΛΟΚΡΩ͂

ΠΕΡῚ

ΨΥΧΑ͂Σ ΚΌΣΜΩ

ΚΑῚ ΦΎΣΙΟΣ.

TIMÆI LOCRI

DE

ANIMA MUNDI,

ET NATURA.

DE TIMÆO LOCRO VETERUM TESTIMONIA.

Plato in Timæo. Τίμαιός τε γὰρ ὅδε εὐνομωτάτης ὢν πόλεως, τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Λοκρίδος, οὐσίᾳ καὶ γένει οὐδενὸς ὕστερος ὢν τῶν ἐκεῖ, τὰς μεγίστας μὲν ἀρχάς τε καὶ τιμὰς ἐν τῇ πόλει μετακεχείρισται, φιλοσοφίας δ' αὖ, κατ' ἐμὴν δόξαν, ἐπ' ἄκρον ἁπάσης ἐλήλυθε. *Nam & Timæus hic cùm eſſet è Locris civitate in Italia, optimis legibus fundatâ, neque quoquam civium aut divitiis aut genere inferior, ſummos in ea civitate & honores & Magiſtratus geſſit, &, ut ego arbitror, ad ſummum in omni Philoſophiâ faſtigium pervenit.* Et paulò pòſt, Ἔδοξε γὰρ ἡμῖν Τίμαιον μὲν, ἅτε ἀστρονομικώτατον ἡμῶν, καὶ περὶ φύσεως τοῦ παντὸς εἰδέναι μάλιστα ἔργον πεποιημένον, πρῶτον λέγειν, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως, τελευτῶντα δ' εἰς ἀνθρώπων φύσιν. *Viſum eſt enim nobis, ut Timæus, utpote Aſtronomiæ maximè peritus, & qui in ſcientia naturæ Univerſi potiſſimùm operam collocavit, primas dicendi partes ſuſtineret, ab ipſa mundi generatione incipiens, & in hominum procreatione finiens.*

Cicero Libro 5. de Finibus. *Cur Plato Ægyptum peragravit, ut à ſacerdotibus barbaris numeros & cœleſtia acciperet? cur pòſt Tarentum ad Archytam? cur ad cæteros Pythagoréos, Echecratem, Timæum, Acrionem Locros, ut cùm Socratem expreſſiſſet, adjungeret Pythagoreorum diſciplinam, eáque quæ Socrates repudiabat, addiſceret?* Et lib. 1. Tuſcul. Quæſtionum. *Platonem ferunt ut Pythagoreos cognoſceret in Italiam veniſſe, & in ea cùm alios multos tum Archytam, Timæúmque cognoviſſe, & didiciſſe Pythagoréa omnia.*

Clemens Alexandrinus Stromatum lib. 5. Τίμαιος ὁ Λοκρὸς ἐν τῷ φυσικῷ συγγράμματι κατὰ λέξιν ὧδέ μοι μαρτυρήσει. Μία ἀρχὰ πάντων ἐστὶν ἀγένητος· εἰ γὰρ ἐγένετο, οὐκ ἂν ἦν ἔτι ἀρχὰ, ἀλλ' ἐκείνα ἐξ ἇς ἁ ἀρχὰ ἐγένετο. *Timæus Locrus in Libro de Natura his verbis mihi feret teſtimonium.* Unum principium omnium eſt infectum. Si enim eſſet factum, non eſſet utique ampliùs principium, ſed illud ex quo factum eſt principium; vel, ex quo tanquam principio factum eſt; legitur enim ἐξ ἇς ἀρχᾶς ἐγένετο, apud Theodoretum, qui eundem locum citat ſermone 2. de Principio.

Vide S. Hieronymum adverſus Ruffinum, ubi eadem ferè habes.

Jamblichus in Nicomachi Arithmeticâ, de Muſica proportione agens. Εὑρίσκονται γοῦν πολλοὶ τῶν Πυθαγορείων αὐτῇ κεχρημένοι, ὥσπερ Ἀρισταῖος ὁ Κροτωνιάτης, καὶ Τίμαιος ὁ Λοκρός. *Quare multi Pythagorei inveniuntur qui illa ſunt uſi, ut Ariſtæus Crotoniates, & Timæus Locrus, &c.* Et rurſus agens de proportione Geometricâ. Τίμαιός τ' οὖν ὁ Λοκρὸς, ἐν τῷ περὶ φύσεως κόσμου καὶ ψυχᾶς, (ἀφ' οὗπερ ἐφοδιασθέντα Πλάτωνα τὸν διὰ τοῦτο φερώνυμον Τίμαιον συντάξαι λέγουσιν, ὧν ἐστι καὶ ὁ τοὺς Σίλλους ποιήσας Τίμων λέγων οὕτως,

Πολ-

Πολλῶν δ᾽ ἀργυρίων ὀλίγην ἠλλάξατο βίβλον
Ἔνθεν ἀφορμηθεὶς Τιμαιογραφεῖν ἐπεχείρει.)

οὕτω πως φησί. τριῶν γὰρ ὡντινωνοῦν ὅρων, ὅταν καὶ τὰ διαστάματα κατ τὸν αὐτὸν λόγον ἑστάθη ποτ᾽ ἄλλα (leg. *ἄλλαλα*) *τότε δὴ τὸ μέσον ῥυσμῶ δίκας ὁρήμεθα ποττὸ πρᾶτον, ὅπερ τὸ τρίτον ποτ᾽ αὐτὸ, κἀνάπαλιν, καὶ παραλλάξ. Quare Timæus Locrus in Libro de Natura Mundi atque Animâ* (*ex quo inſtructum Platonem Timæum cognominem compoſuiſſe ferunt nonnulli, inter quos etiam eſt Timon Sillographus; ita ſcribens*,

Magno nummorum numero parvum emit librum;
Unde materiam nactus aggreſſus eſt Timæum ſcribere.)

ità loquitur. (ſecundum interpretationem editam) Cùm enim tres quidam exiſtant termini, & intervalla quoque eâdem ratione inter ſe diſtent, tunc videlicet medium radii inſtar videmus ad primum eſſe, quod tertium eſt ad ipſum, & contrariâ vice, commutatíſque intervallis.

Syriani Teſtimonium vide ad Ocellum.

Proclus Diadochus in Commentario in Timæum Platonis. *Καὶ γὰρ καὶ αὐτὸ τοῦ Πυθαγορικοῦ Τιμαίου γράμμα περὶ φύσεως τὸν Πυθαγορικὸν τρόπον διατάττεται. ἔνθεν ἀφορμηθεὶς ὁ Πλάτων Τιμαιογραφεῖν ἐπιχειρεῖ, κατὰ τὸν Σιλλογράφον. ὃ καὶ προὐπήξαμεν τῶν ὑπομνημάτων, ἵν᾽ ἔχοιμεν γινώσκειν τίνα μὲν ὁ Πλάτωνος Τίμαιος λέγει ταυτὰ ἐκείνῳ, τίνα δὲ προστέθηκε, τίνα δὲ καὶ διάφωνα. Etenim Liber Timæi Pythagoréi de Naturâ Pythagorico more diſponitur.* Unde materiam nactus Plato Timæum ſcribere aggreſſus eſt, *ſecundùm Sillographum. Quem librum etiam Commentariis noſtris præfiximus, ut noſcere poſſimus quænam Platonis Timæus tradit illi conſentanea, quænam addidit, quænam etiam diſſentanea.* Hunc igitur Librum ab ipſo conſervatum, & à nobis editum in Commentariis ſæpe citat Proclus, quem nunc *περὶ φύσεως* indigitat, nunc *περὶ παντός*.

Damascius *περὶ ἀρχῶν* MS. *Χρόνος ἅμα τῷ οὐρανῷ κατὰ τὸν Τίμαιον*, Tempus ſimul cum cœlo factum eſt, juxta Timæum. & alibi, *αἰωνίων* [l. *αἰώνων*] *εἰκόνα τὸν χρόνον ὁ Τίμαιος πεποίηκε*, ſæculorum imaginem Timæus fecit tempus. & alibi ſæpe.

Æneas Gazæus in Theophraſto. *Ὁ δὲ δὴ Πλάτων τὸν Τίμαιον ἐπιδεικνὺς*, Plato Timæum explicans.

Suidas in Lexico. *Τίμαιος Λοκρὸς, Φιλόσοφος Πυθαγόρειος, μαθηματικὰ, περὶ φύσεως, περὶ τοῦ Πυθαγόρου βίου. Timæus Locrus, Philoſophus Pythagoréus, Mathematica, de Natura, de vita Pythagoræ.*

TIMÆI LOCRI DE ANIMA MUNDI, Id eſt, Natura.

ΤΙΜΑΊΩ ΤΩ͂ ΛΟΚΡΩ͂ ΠΕΡῚ ΨΥΧΑ͂Σ ΚΌΣΜΩ, Καὶ φύσιος.

ARGUMENTUM.

VERE aureus libellus, & purioris priſcorum philoſophorum doctrinæ pulcherrimum *μνημόσυνον*, ſuperioris verò diſputationis à Platone copioſè de Natura perſcriptæ verum autographum: cui fuſiùs & dilucidiùs nimirum explicando commentarii vice illa adhibita eſt. unde nomen etiam autoris retinuit Platonis candor. Nos, ne actum agamus, ſummis tantùm capitibus notatis, hæc autographi verba ad commentarium revocabimus. nam & libri ſubjectum & ipſa *οἰκονομία* planè cum illo conſentiunt. Illic latior & magnificentior via, hîc ejuſdem doctrinæ certa & perſpicua animadvertuntur veſtigia. Hoc tamen notandum, Platonem, ad doctrinam amplificandam, fœda quædam commenta ex Ægyptiorum ſcholis, putidâ quâdam diligentiâ, illuc congeſſiſſe, quæ commodiùs & modeſtiùs hîc notantur à Timæo: veluti ſunt nugæ *περὶ μεταφύσεως*, in quibus ſanè nimius eſt Plato. hîc notantur quidem, ſed ita ut & confictæ dicantur, & *ξέναι τιμωρίαι* appellentur, quibus minimè ſit fides adhibenda: eas tamen neceſſariò dici, ut tam horribili pœnarum denuntiatione homines à ſceleribus abſterreantur. Fuit autem hic Timæus Locrus, Pythagoréus philoſophus, purioris philoſophiæ, ut apparet, peritiſſimus: ut non immeritò eum quaſi archetypum in phyſicis rebus explicandis ſibi propoſuerit Plato. Quo tempore vixerit, dubitatur. quidam Platone antiquiorem, quidam ei *σύγχρονον* fuiſſe arbitrantur.

TIMÆUS Locrus hæc dixit. Duas eſſe rerum omnium cauſas: Mentem quidem, earum quæ ratione quâdam naſcuntur, et Neceſſitatem earum quæ exiſtunt vi quâdam, ſecundum corporum potentias & facultates. Harum rerum, id eſt, Naturæ bonorum, optimum

ΤΊΜΑΙΟΣ ὁ Λοκρὸς τάδε ἔφα. δύο αἰτίας εἶμεν τῶν συμπάντων· νόον μὲν, τῶν κατὰ λόγον γιγνομένων· ἀνάγκαν δὲ, τῶν βίᾳ καττὰς δυνάμεις τῶν σωμάτων. τουτέων δὲ, τὸν μὲν,

τᾶς * τἀγαθῶ φύσιος εἶμεν, θεόν τε ὀνυμαίνεσθαι, ἀρχάν τε τῶν ἀρίστων· τὰ δ' ἑπόμενά τε καὶ συναίτια, ἐς ἀνάγκαν ἀνάγεσθαι. τὰ δὲ ξύμπαντα, ἰδέαν, ὕλαν, αἰσθητόν τε, οἷον ἔκγονον τουτέων. καὶ τὸ μὲν, εἶμεν ἀγένατόν τε καὶ ἀκίνατον, καὶ μένον τε, καὶ τᾶς ταυτῶ φύσιος, νοατόν τε καὶ παράδειγμα τῶν γεννωμένων, ὁκόσα ἐν μεταβολᾷ ἐντί. τοιοῦτον γάρ τι τὰν ἰδέαν λέγεσθαί τε καὶ νοεῖσθαι. τὰν δ' ὕλαν, ἐκμαγεῖον καὶ ματέρα, τιθάναν τε καὶ γεννατικὰν εἶμεν τᾶς τρίτας οὐσίας. δεξαμέναν γὰρ τὰ ὁμοιώματα ἐς ἑαυτὰν, καὶ οἷον ἀναμαξαμέναν, ἀποτελεῖ[†] πάντα τὰ γεννάματα. ταύταν δὲ τὰν ὕλαν ἀΐδιον μὲν ἔφα, οὐ μὰν ἀκίνατον· ἄμορφον δὲ καθ' αὐτὰν, καὶ ἀσχημάτιστον, δεχομέναν δὲ πᾶσαν μορφάν. τὰν δὲ περὶ τὰ σώματα, μεριστὰν εἶμεν, καὶ τᾶς θατέρω φύσιος. ποταγορεύοντι δὲ τὰν ὕλαν, τόπον καὶ χώραν.

esse quoddam rerum optimarum principium, & Deum vocari: ea verò quæ conſequuntur & tanquam adjuvantes cauſæ accedunt, ad Neceſſitatem reduci. 2 omnia enim eſſe Ideam, Materiam, Senſile, veluti illarum fœtum. & hanc quidem eſſe ingenitam & immobilem. Eſſe præterea in hac naturæ univerſitate quiddam quod maneat, & intelligibile ſit, rerum genitarum, quæ quidem in perpetuo quodam mutationum fluxu verſantur, exemplar. hujuſmodi nimirum in his rerum ſingularum viciſſitudinibus conſtans & perpetuum exemplar, Ideam dici & mente comprehendi. Materiam autem eſſe expreſſum rerum ſimulacrum, & matrem & nutricem, & ad generationem Tertiæ eſſentiæ aptam. quum enim effigies rerum in ſeſe ſuſceperit & veluti impreſſerit, hos fœtus producere. 3 Hanc verò Materiam aiebat eſſe ſempiternam, nec verò mobilem: & ab omni forma & figura per ſe immunem & liberam, quaſlibet tamen formas recipientem; circa verò corpora dividuam eſſe, & alterius naturæ participem. Appellant autem Materiam, Locum

* *Legitur etiam τἀγαθῶν.*

1 De principiis rerum naturalium, Materiâ & Formâ. Harum naturalium cauſarum Deus eſt ſumma & princeps cauſa, ἀρχὰ τῶν ἀρίστων, ἀρχαγὸς πάντων, δαμιουργὸς τῶ βελτίονος. Ita Deus univerſi opifex agnoſcitur. Vide in Tim. Plat. pag. XXVIII, uſque ad XXX.

2 Rerum naturalium mirabilis οἰκονομία· Forma, Materia, Senſile. Formæ & Materiæ in mente Dei, vis & ἐνέργεια· unde res creatæ prodeunt veluti fœtus, Opificis decreto. à pag. XLVIII, uſque ad LIII.

† *Legitur etiam τάδε τὰ γεννάματα. Paulò poſt ἀμόρφωτον, pro ἄμορφον.*

3 Materiæ primæ deſcriptio, & miniſterium in opificio naturæ. Ibidem.

& Sedem. Duo hæc igitur ſunt contraria principia. Idea quidem [id eſt, Forma] rationem habet maris & patris: Materia autem, fœminæ & matris: Tertiam verò eſſe eſſentiam, ea quæ ex his, ut fœtus, naſcuntur. Quum hæc tria ſint, tribus quoque modis cognoſci: Formam quidem, mente & ſcientia: Materiam adulterinâ quâdam ratiocinatione (quod videlicet non rectâ quâdam & æquâ rei animadverſione, ſed ex proportione quâdam & collatione intelligatur) Fœtus verò qui ex illis naſcuntur, ſenſu & opinione. Antequam igitur Cœlum extaret, [1] ratione erant Forma & Materia, & quidem Deus ille erat melioris opifex. Quandoquidem igitur antiquius juniore præſtantius eſt, & id quod ordinatum eſt inordinato, Deus quum nimirum bonus ſit, & videret Materiam recipere formam, & alterari variè quidem, ſed tamen inordinatè: vidit quoque opus eſſe ut eam ipſe in ordinem reduceret, & ex indefinitis mutationibus ad certam definitámque conſtitueret: ut corporum diſtinctiones mutuâ ratione inter ſe reſponderent, neque temerè viciſſitudines ultrò citróque reciperent. Hunc igitur mundum ex omni materia creavit Deus, univerſíque naturam terminum ipſum circumſcripſit atque definiit: quòd videlicet omnia alia in ſeipſo complectatur, quippe quod unum ſit

δύο ὦν αἵδε ἀρχαὶ ἐναντίαι ἐντί· ὧν τὸ μὲν εἶδος λόγον ἔχει ἄρρενός τε καὶ πατρός· ἁ δ' ὕλα, θήλεός τε καὶ ματέρος. τρίτα δὲ εἶμεν τὰ ἐκ τούτων ἔκγονα. τρία δὲ ὄντα, τρισὶ γνωρίζεσθαι, τὰν μὲν ἰδέαν, νόῳ κατ' ἐπιστάμαν· τὰν δ' ὕλαν, λογισμῷ νόθῳ· τῷ μήκω κατ' εὐθυωρίαν νοεῖσθαι, ἀλλὰ κατ' ἀναλογίαν. τὰ δ' ἀπογεννάματα, αἰσθήσει καὶ δόξᾳ. πρὶν ὦν ὠρανὸν γενέσθαι, λόγῳ ἤστην ἰδέα τε καὶ ὕλα, καὶ ὁ θεὸς δαμιουργὸς τῶ βελτίονος. ἐπεὶ δὲ τὸ πρεσβύτερον κάρρον ἐστὶ τῶ νεωτέρω, καὶ τὸ τεταγμένον πρὸ τῶ ἀτάκτω, ἀγαθὸς ὢν ὁ θεός, ὁρῶν τε τὰν ὕλαν δεχομέναν τὰν ἰδέαν καὶ ἀλλοιουμέναν, παντοίως μέν, ἀτάκτως δέ, ἐδεῖτ' ἐς τάξιν αὐτὰν ἄγεν, καὶ ἐξ ἀορίστων μεταβολᾶν, ἐς ὡρισμέναν καταστᾶσαι· ἵν' ὁμόλογοι ταὶ διακρίσεις τῶν σωμάτων γίγνοιντο, καὶ μὴ κατ' αὐτόματον τροπὰς δέχοιτο. ἐποίησεν ὦν τόνδε τὸν κόσμον ἐξ ἁπάσας τᾶς ὕλας, ὅρον αὐτὸν κατασκευάξας τᾶς τῶ ὄντος φύσιος, διὰ τὸ πάντα τἆλλα ἐν αὐτῷ περιέχεν, ἕνα, μονογενῆ, τέλειον, ἔμψυχόν τε καὶ λογικόν· (κρέσσονα γὰρ τὰ-

δὲ

1 Mundi ἐυταξία, & penè æterna firmitas. Pag. jam notatis: ubi hæc erunt diligenter perquirenda ſuis locis.

δε ἀψύχω καὶ ἀλόγω ἐςὶν) καὶ σφαιροειδὲς σῶμα· τελειότερον γὰρ τῶν ἄλλων σχημάτων ἦν τοῦτο. δηλεόμενος ὦν ἄριςον γένναμα ποιεῖν, τοῦτον ἐποίει θεὸν γεννατὸν, οὔ ποκα φθαρησόμενον ὑπ᾽ ἄλλω αἰτίω, ἔξω τῶ αὐτὸν συντεταγμένω θεῶ, εἴ ποκα δήλετο αὐτὸν διαλύεν. ἀλλ᾽ οὐ γὰρ τἀγαθῶ ἐςιν ὁρμᾶν ἐπὶ φθορὰν γεννάματος καλλίςω. διαμένει ἄρα, τοιόσδε ὤν, ἄφθαρτος καὶ ἀνώλεθρος καὶ μακάριος. κράτιςος δ᾽ ἐςὶ γεννατῶν, ἐπεὶ ὑπὸ τῶ κρατίςω αἰτίω ἐγένετο, ἀφορῶντος οὐκ εἰς χειρόκματα παραδείγματα, ἀλλ᾽ ἐς τὰν ἰδέαν καὶ ἐς τὰν νοατὰν οὐσίαν· ποθ᾽ ἂν γὰρ τὸ γεννώμενον ἀπακριβωθὲν, κάλλιςόν τε καὶ ἀπαρεγχείρητον γίγνεται. τέλειος δ᾽ ἀεὶ κατὰ τὰ αἰσθητά ἐςιν, ὅτι καὶ τὸ παράδειγμα τῆνο αὐτῶ περιέχον πάντα τὰ * νοατὰ ζῶα ἐν αὐτῷ, οὐδὲν ἐκτὸς ἀπέλιπεν ἄλλο, ὅρος ὢν νοατῶν παντελὴς, ὡς ὅδε ὁ κόσμος αἰσθητῶν. ςερεὸς δὲ ὤν, ἁπτός τε καὶ ὁρατὸς, γᾶς μεμόρακται,

unigenitum, perfectum, animâ & ratione præditum (ſic enim melius erat futurum, quàm illud quod animæ & rationis eſt expers) globoſo corpore. (hæc enim figura omnibus figuris perfectior eſt.) Quum igitur Deus vellet pulcherrimum fœtum producere, hunc effecit Deum genitum, nunquam corrumpendum ab alia cauſa, præterquam à Deo qui ipſum compoſuit, ſiquando voluerit ipſum diſſolvere. At non eſt boni genitoris, ad ſui fœtus, & pulcherrimi quidem illius, perniciem impelli. Permanet igitur mundus conſtanter talis qualis eſt creatus à Deo, ab omni corruptione liber & interitu, beatus, optimus rerum omnium genitarum: quandoquidem ab optima cauſa extitit, proponente ſibi non exemplaria quædam manuum opificio edita, ſed illam Ideam intelligibilémque eſſentiam: ad quam videlicet quum res ipſæ exquiſitâ quâdam ratione effectæ fuerint, pulcherrimæ extiterunt, & hujuſmodi ut novâ quâdam operâ emendari minimè debeant. Perfectus verò ſemper eſt mundus, rerum ſenſilium comparatione: quoniam & Exemplar illud quod & omnia animalia in ſeipſo complectitur, nihil extra reliquit aliud: hoc verò Exemplar, intelligibilium perfectus eſt terminus, quemadmodum hic mundus, ſenſilium. 1 Eſt porro ſolidus, & hujuſmodi ut & tangi &

πυρός

* *Legitur & αἰσθητὰ ζῶα.*

1 Mundi forma abſolutiſſima, è perfectis corporibus conſtituta, perfecta ἀναλογίᾳ: ut quidem nihil in ipſo deſit, nihil ſuperfluat. quam elementorum mirabilem proportionem explicat. Illud autem eſt Mundi Corpus.

Pap.

cerni poſſit: ac proinde Terram ſortitus eſt & Ignem, &, quæ inter terram & ignem media intercedunt, Aërem & Aquam. E perfectis autem conſtitutus eſt corporibus, quæ tota in ipſo exiſtunt, ut nulla quidem pars extra ipſum relicta ſit: ut ſit Univerſi corpus abſolutiſſimum, ut in ipſo nihil deſiderari poſſit, & interitui nullo modo obnoxium, extra omnem leti noxam. Non enim alia quæpiam ſunt ſeorſim à terra & igne, & duobus aliis intermediis elementis. Nam ipſa ex optimæ proportionis formula, æquali quâdem inter ſe poteſtate continentur, ut neque contineant neque contineantur ex parte inter ſe mutuò, ut alia incrementum, alia diminutionem capiant: ſed profectò indiſſolubili quâdam compage, optimæ cujuſdam rationis vinculo conſtricta permaneant. Quum enim tres quidam exiſtant termini, & intervalla quoque eâdem illâ ratione inter ſe diſtent: tunc videlicet medium radii inſtar videmus ad primum eſſe, quod tertium eſt ad ipſum: & contrariâ vice, commutatíſque congruenter intervallis, ſervato locorum ordine. Hæc autem recenſere, ita ut numeri & quaſi articuli harum proportionum intelligantur, nequaquam fieri poteſt, niſi res quædam pari poteſtate præditæ, ſubjectâ oculis deſcriptione, opponantur. quæ quidem docendi ratio opportuna eſt & ad figuræ & ad motûs ratio-

πυρός τε καὶ τῶν μεταξὺ ἀέρος καὶ ὕδατος. ἐκ παντελέων δὲ συνέστακε σωμάτων, τά περ ὅλα ἐν αὐτῷ ἐντὶ, ὡς μή ποκα μέρος ἀπολειφθῆμεν ἐκτὸς αὐτῶ· ἵνα ᾖ αὐταρκέστατον τὸ τῶ παντὸς σῶμα, ἀκήρατον τῶν ἐκτὸς κηρῶν. οὐ γὰρ ἦν δίχα τουτέων ἄλλα, καὶ τῶν ἐντός· τὰ γὰρ καττὰν ἀρίσταν ἀναλογίαν συντεθέντα ἐν ἰσοδυναμίᾳ, οὔτε κρατεῖ ἀλλάλων ἐκ μέρεος, οὔτε κρατέεται· ὡς τὰ μὲν, αὔξαν, τὰ δὲ φθίσιν λαμβάνεν. μένει δ' ἐν συναρμογᾷ ἀδιαλύτῳ καττὰ λόγον ἄριστον. τριῶν γὰρ ὡντινωνοῦν ὅρων, ὅταν καὶ τὰ διαστάματα κατ τὸν αὐτὸν ἐστάθη λόγον ποτ' ἄλλαλα, τότε δὴ τὸ μέσον ῥυσμῷ * δίκαν ὁρήμεθα ποττὸ πρᾶτον ὅ, τί περ τὸ τρίτον ποτ' αὐτό· κἀν πάλιν καὶ παραλλὰξ, κατ' ἐφάρμοσιν τόπων καὶ τάξιος. ταῦτα δ' ἀριθμήμεναι μὴ μετ' ἰσοκρατείας, ἀμάχανον παντί· εὖ δ' ἔχει καὶ καττὸ σχῆμα, καὶ καττὰν κίνασιν. καθ' ὃ μὲν σφαῖρα ὂν, ὡς ὅμοιον αὐτὸ αὐτῷ, πᾶν τε εἶμεν, καὶ πάντα τἄλλα ὁμογενέα σχήματα χωρεῖν δύνασθαι·

καθὰν

Pag. xxxi. &c.

* *Al.* δίκας.

1 Cur

κατταν δὲ ἐγκύκλιον μεταβολὰν, ἀποδιδὸν δι' αἰῶνος. μόνα δὲ ἁ σφαῖρα ἐδύνατο καὶ ἀρεμέουσα καὶ κινουμένα ἐν τᾷ αὐτᾷ συναρμόσεν χώρᾳ, ὡς μή ποκα ἀπολείπεν, μήτε λαμβάνεν ἄλλον τόπον, τῷ ἐκ μέσου ἴσον εἶμεν πάντα. λειότατον δ' ὂν ποτ' ἀκρίβειαν, κατταν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν, οὐ ποτιδέεται θνατῶν ὀργάνων, ἃ διὰ τὰς χρείας τοῖς ἄλλοις ζώοις ποτάρτηταί τε καὶ διᾶκται. ταν δὲ τῶ κόσμω ψυχὰν μεσόθεν ἐξάψας ἐπάγαγεν ἔξω, περικαλύψας αὐτὸ ὅλον αὐτᾷ, κρᾶμα αὐταν κερασάμενος ἔκ τε τᾶς ἀμερίσω μορφᾶς καὶ τᾶς μεριςᾶς ὠσίας· ὡς ἓν κρᾶμα ἐκ δύω τουτέων εἶμεν. ᾧ ποτέμιξε δύο δυνάμις, ἀρχὰς κινασίων, τάς τε ταυτῶ καὶ τᾶς τῶ ἑτέρω. ἃ καὶ δύσμικτος ἔασσα, οὐκ ἐκ τῶ ῥᾴςω συνεκίρνατο. λόγοι δ' οἵ δε πάντες ἐντὶ κατ' ἀριθμὼς ἁρμονικὼς συγκε-

nem repræſentandam. 1 Quatenus igitur Mundus globoſâ eſt figurâ, ſibíque adeò undiquaque ſimilis, omnes certè alias figuras, quæ quidem unius ſint generis, capere poteſt. Jam & ex illo circulari motu perpetuum quendam tenorem conſervat. ſola enim globoſa illa ſive circularis figura poteſt, & dum quieſcit & dum movetur, in eodem loco aptâ quadam commenſuratione componi: ut nunquam vel deficiat, vel in alium quempiam commigret locum: quoniam videlicet omnia paribus ab ipſo medio diſtent intervallis. Quum porro læviſſimus ſit & prorſus æquabilis, ut nihil ad ſummam perfectámque æquabilitatem deſiderari in eo poſſit: minimè indiget mortalibus inſtrumentis, quæ ad facilem expeditúmque uſum cæteris animantibus aptata ſunt & accommodata. 2 Animam autem mundi in ipſius medio indidit Deus, & extrà eduxit: ipſúmque univerſum ipsâ contexit, certo quodam temperamento contemperatam, ex forma nimirum individua, & ex dividua eſſentia: ut unum quoddam temperamentum ex his duobus exiſtat: cui duas potentias immiſcuit, motuum principia, Ejuſdem videlicet & Alterius. quæ quidem Anima, quum difficulter ſuſcipiat mixtionem, neque facilè etiam ad hujus temperamenti formulam coaluit. Hæ autem omnes rationes ſunt contempe-

κρα-

1 Cur circularis ſit mundi FIGURA. Iiſdem pag.

2 De Mundi Anima, id eſt, Naturæ Ordine, graphica & διαγραμματικὴ deſcriptio: præclaris exemplis illuſtrata: ut ex muſicorum, arithmeticorúmve numerorum harmonia, Naturæ eximius ille concentus intelligatur, oculis per hæc exempla ſubjectus. Diagrammatis explicationem vide in Timæo majore. Ταυτῶ autem & θατέρου articulis illam harmoniam conſtare docet, pag. xxxiv, uſque ad xxxvii.

1 Deus

rata ad numeros harmonicos: quas & ipſe rationis Opifex congruenter diſtinxit, certis ſcientiæ auſpiciis: ut quidem minimè incognitum eſſe poſſit, ex quibus hæc mundi anima ſit conſtituta. Hanc verò non ultimam ordinavit Deus poſt corpoream ipſam eſſentiam, quemadmodum nos affirmamus. (illud enim quod honoratius eſt atque auguſtius, & poteſtate & tempore prius eſt) ſed antiquiorem creavit. & quidem hoc ordine: Quum primæ eſſent unitates quatuor, unam ex illis aufert, ad octo Denarios & tres Centenarios. hujus autem duplum & triplum facile eſt colligere, primo numero conſtituto. Omnes autem numeros cum ſuis ſupplementis & ſeſquioctavis oportet eſſe, terminos ſex & triginta: omnem autem numerum fieri, Centena & quatuordecim millia, ſexcenta nonaginta quinque. Diviſiones autem hæ ſunt, CENTENA QUATUORDECIM MILLIA SEXCENTA NONAGINTA QUINQUE. Univerſi igitur animam hunc in modum ferè diviſit.

κραμένοι· ὡς λόγως κατὰ μοῖραν διαιρήκει ποτ' ἐπισάμαν· ὡς μὴ ἀγνοεῖν ἐξ ὧν ἁ ψυχὰ καὶ δι' ὧν συνεσάκει. ἂν οὐχ ὑσέραν τᾶς σωματικᾶς οὐσίας συνετάξατο ὁ θεὸς, ὥσπερ λέγομες ἄμμες. (πρότερον γὰρ τὸ τιμιώτερον καὶ δυνάμει καὶ χρόνῳ) ἀλλὰ πρεσβυτέραν ἐποίει, μίαν ἀφαιρέων τᾶν πρώταν μονάδων ἐασσαν τεττόρων ποτὶ ὀκτὼ δεκάσι καὶ τρισὶν ἑκατοντάσι. ταύτας δὲ τάν τε διπλασίαν καὶ τριπλασίαν ῥᾷον συλλογίξασθαι, ἑσαμένω τῶ πράτω. δεῖ δ' εἶμέν πως πάντας σὺν τοῖς πληρώμασι καὶ τοῖς ἐπογδόοις, ὅρους ϛ' καὶ λ'. τὸν δὲ σύμπαντα ἀριθμὸν γενέσθαι μυριάδα ιά, καὶ τεττόρων χιλιάδων ἑξακοσίων ϟε'. ταὶ δὲ διαιρέσιες αὗται ἐντὶ, μυριάδες ιά δ χ ϟε. τὰν μὲν οὖν τῷ ὅλῳ ψυχὰν ταῦτά πως διεῖλε.

1 DEUM porro ſola mens videt in his omnibus ſanè rebus, principem autorémque & parentem horum omnium. Id autem quod genitum eſt, oculis videmus, & hunc mundum per ipſius partes. quarum quidem præcipuæ ſunt Cœleſtes:

ΘΕΟΝ δὲ, τὸν μὲν αἰώνιον νόος ὁρῇ μόνος, τῶν ἁπάντων ἀρχαγὸν καὶ γενέτορα τουτέων· τὸν δὲ γεννατὸν ὄψει ὁρέομες, κόσμον τε τόνδε καὶ τὰ μέρεα αὐτῶ, ὁκόσα ὠράνια ἐντί. τάπερ αἰθέρια ὄντα, διαιρετὰ δίχα· ὡς

τὰ

1 Deus, per ſe inconſpicuus, in rerum naturalium opificio apparet. Ipſarum porro rerum aliæ conſtantiorem habent naturam, aliæ, caducam. Motum autem ταυτῶ, uniformem quidem illum cœli motum; & θατέρω, varium & multiplicem explicat, in variis planetarum curſibus, pag. XXXVIII, uſque ad XL. &c.

Mm 3

1 Solis

τὰ μὲν, τᾶς ταυτῶ φύσιος εἶμεν· τὰ δὲ, τῶ ἑτέρω· ὧν τὰ μὲν, ἔξωθεν ἄγει πάντα ἐν αὐτοῖς τὰ ἐντὸς, ἀπ' ἀνατολᾶς ἐπὶ δύσιν τὰν καθ' ἅπαν κίνασιν· τὰ δὲ, τᾶς τῶ ἑτέρω, ἐντὸς ἀπὸ ἑσπέρας, τὰ ποθ' ἕω μὲν ἐπαναφερόμενά τε καὶ καθ' αὑτὰ κινεόμενα. συμπεριδινέεται δὲ κατὰ συμβεβηκὸς τᾷ ταυτῶ φορᾷ, κράτος ἐχοίσᾳ ἐν κόσμῳ κάῤῥον. αἱ δὲ τῶ ἑτέρω φορὰ, μεμερισμένα καθ' ἁρμονικὼς λόγως, ἐς ἑπτὰ κύκλως συντέτακται. ἁ μὲν ὦν σελάνα ποτιγειοτάτα ἔασσα, ἔμμηνον τὰν περίοδον ἀποδίδωτι· ὁ δ' ἅλιος μετὰ ταύταν ἐνιαυσιαίῳ χρόνῳ τὸν αὐτῶ κύκλον ἐκτελεῖ. δύο δ' ἰσόδρομοι ἀελίῳ ἐντὶ, Ἑρμᾶ τε καὶ Ἥρας· τὸν, Ἀφροδίτας καὶ Φωσφόρω οἱ πολλοὶ καλέοντι. νομῆς γὰρ καὶ πᾶς ὅμιλος οὐ σοφὸς τὰ περὶ τὰν ἱερὰν ἀςρονομίαν ἐντὶ, οὐδ' ἐπιςάμων ἀνατολᾶν τᾶν ἑσπερίων καὶ ἑώων. ὁ γὰρ αὐτὸς, πόκα μὲν ἕσπερος γίγνεται, ἑπόμενος τῷ ἁλίῳ τοσοῦτον, ὁκόσον μὴ ὑπὸ τᾶς αὐγᾶς αὐτῶ ἀφανισθῆμεν· πόκα δὲ, ἑῷος, αἴκα προαγέηται τῷ ἁλίῳ, καὶ προανατέλλῃ ποτ' ὄρθρον. Φωσφόρος ὦν πολλάκις μὲν γίγνεται ὁ τᾶς Ἀφροδίτας, διὰ τὸ ὁμοδρομεῖν

quæ & ipſæ bifariam dividuntur: ut quidem nonnullæ ſint Ejuſdem naturæ, nonnullæ, Alterius. Harum aliæ quidem extrinſecus ducunt omnes in ipſis internas, ab Oriente ad Occidentem, univerſi quodam motu: eæ verò quæ ad motum Alterius pertinent intrà ab Occidente ad Orientem revertuntur, & peculiari quodam motu moventur. circumrotantur autem per accidens Ejuſdem motu, qui in mundo præſtantiorem habet poteſtatem. At motus ille Alterius per harmonicas rationes diſtributus, ſeptem circulorum ordinibus diſtinguitur. Luna ſiquidem, omnium maximè infima, & ad terram accedens propiùs, menſtruum peragit circulum: Sol autem poſt hanc annuo tempore ſuum circulum abſolvit. Duo verò pari [1] cum Sole curſu eunt, Mercurii & Junonis aſtrum: quod Veneris ſive Luciferum vulgus vocat. neque enim quilibet hominum cœtus rerum aſtronomicarum ex certæ cognitionis legibus, eruditus eſt, neque ortuum aut occaſuum diſcrimina peritè novit. Idem enim aliquando Veſperus eſt, [i. occiduus] dum Solem ſequitur, hactenus ut nobis conſpicuus ſit Sole lucem ſuam abſcondente: aliquando Eōus vocatur [i. orientalis] quum Solem adventantem antecedit, & ſub diluculum prior oritur. Lucifer igitur ſæpenumero eſt Veneris ſtella, quòd eodem cum Sole

ἁλίῳ·

1 Solis miniſterium, iiſdem paginis.

1 Tim-

curſu feratur. Non tamen unus ipſe eſt Lucifer. nam id præſtant multæ ſtellæ & fixarum & inerrantium. omne enim juſtâ magnitudine aſtrum quod ſuper horizontem ante Solem extat, diem denuntiat. Jam verò alii tres Planetæ, Martis nimirum, Jovis & Saturni, habent peculiares celeritates & inæquales annos. Curſus autem ſuos juſtis ſpatiis conficiunt, ita ut certâ exploratâque cognitione percipi poſſint: quippe qui certis temporibus & appareant & lateant & deficiant, veróſque ortus & occaſus generent. Jam & manifeſtas apparitiones orientales & occiduas perficiunt ad Solem: qui DIEM ex eo curſu reddit, dum ab oriente ad occidentem pergit: NOCTEM verò alio contrario modo ex occidentis ad orientem motu: quatenus Sol videlicet ex illo Ejuſdem motu defertur: ANNUM verò, quatenus ſuo & peculiari motu. Ex duobus his motibus Sol duplicem curſum peragrat, dum univerſo quidem illo motu cœli circumfertur: & ſpiram gyrúmque obliquo quodam motu involvit. hoc quidem ſecundum unam partem dierum tempora & diſcrimina deſignat: illo verò, dum fixarum ſtellarum motu rapido circumvolvitur, ad unumquemque circuitum, Noctem & Diem facit. 1 Sunt verò hæ Temporis partes, quas Circuitus vocant. Deus autem TEMPUS cum

ἀλίῳ· οὐχ εἷς δὲ, ἀλλὰ πολλοὶ μὲν τῶν ἀπλανέων, πολλοὶ δὲ τῶν πλαζομένων. πᾶς δὲ ἐν μεγέθει ἀστὴρ ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα πρὸ ἀλίω προγενόμενος, ἀμέραν ἀγγέλλει. τοὶ δ᾽ ἄλλοι τρεῖς, Ἄρεός τε καὶ Διὸς καὶ Κρόνω, ἔχοντι ἴδια τάχεα καὶ ἐνιαυτὼς ἀνίσως· ἐκτελέοντι δὲ τὸν δρόμον, περὶ καταλάψιας ποιεύμενοι, φάσιάς τε, καὶ κρύψιας, καὶ ἐκλείψιας, γεννῶντες ἀτρεκέας τε ἀνατολὰς καὶ δύσιας· ἔτι δὲ φάσιας φανερὰς ἑώας ἢ ἑσπερίας ἐκτελέοντι ποτὶ τὸν ἅλιον, ὃς ἀμέραν ἀποδίδωτι τὸν ἀπ᾽ ἀνατολᾶς ἐπὶ δύσιν αὐτῶ δρόμον· νύκτα δὲ, τὰν ἀπὸ δύσιος ἐπ᾽ ἀνατολὰν κίνασιν κατ᾽ ἄλλο ποιέεται, ἀγόμενος ὑπὸ τᾶς ταυτῶ φορᾶς· ἐνιαυτὸν δὲ, καττὰν αὐτῶ καθ᾽ ἑαυτὸν κίνασιν. ἐκ δὲ τουτέων τῶν κινασίων, δύο ἐωσᾶν, τὰν ἕλικα ἐκτυλίσσει, ποθέρπων μὲν κατὰ μίαν μοῖραν ἐν ἀμερησίῳ χρόνῳ, περιδινεύμενος δὲ ὑπὸ τᾶς τῶν ἀπλανέων σφαίρας, καθ᾽ ἑκάσταν περίοδον, ὄρφνας καὶ ἀμέρας. χρόνω δὲ τὰ μέρεα, τάσδε τὰς περιόδως λέγοντι, ἃς ἐκόσμησεν ὁ θεὸς σὺν κόσμῳ.

1 TEMPORIS deſcriptio, id eſt diei, menſis, anni διορισμὸς, iiſdem paginis.

κόσμῳ. οὐ γὰρ ἦν πρὸ κόσμω ἄϛρα· διόπερ οὐδ' ἐνιαυτός· οὐδ' ὡρᾶν περίοδοι, αἷς μετρέεται ὁ γεννατὸς * κόσμος οὗτος. εἰκὼν δέ ἐϛι τῶ ἀγεννάτω χρόνω, ὃν αἰῶνα ποταγορεύομες. ὡς γὰρ ποτ' αἴδιον παράδειγμα τὸν ἰδανικὸν κόσμον ὅδε ὠρανὸς ἐγεννάθη, οὕτως ὡς πρὸς παράδειγμα τὸν αἰῶνα ὅδε χρόνος σὺν κόσμῳ ἐδαμιουργήθη.

ipſo mundo ordinavit. non enim erant aſtra ante tempus, neque proinde annus, neque anni tempeſtates certis circuitibus diſtinctæ, quibus genitum hoc tempus definitur. Eſt autem tempus ingeniti temporis imago, quod Æternitatem vocamus. Quemadmodum enim hæc Univerſitas ad intelligibilis mundi exemplar creata eſt, ita & hoc tempus ad Æternitatem, veluti ad exemplar quoddam, cum mundo ab Opifice fuit conſtitutum.

Γᾶ δ' ἐν μέσῳ ἱδρυμένα, ἑϛία θεῶν, ὅρος τε ὄρφνας καὶ ἀμέρας γίνεται· δύσιάς τε καὶ ἀνατολὰς γεννῶσα κατ' ἀποτομὰς τῶν ὁριζόντων, ὡς τᾷ ὄψει καὶ τᾷ ἀποτομᾷ τᾶς γᾶς περιγραφόμενα. πρεσβύϛα δ' ἐντὶ τῶν ἐντὸς ὠρανῶ σωμάτων. οὐδέποκα ὕδωρ ἐγεννάθη δίχα γᾶς, οὐδὲ μάντοι ἀὴρ, χωρὶς ὑγρῶ. πῦρ τε ἔρημον ὑγρῶ καὶ ὕλας ἃς ἐξάπτοι, ἄυκ ἂν διαμένοι. ὥϛτε ῥίζα πάντων καὶ βάσις ἁ γᾶ ἐρήρειϛαι ἐπὶ τᾶς αὐτᾶς ῥοπᾶς. ἀρχαὶ μὲν ὧν τῶν γεννωμένων, ὡς μὲν ὑποκείμενον, ἁ ὕλα· ὡς δὲ λόγος μορφᾶς, τὸ εἶδος. ἀπογεννάματα δὲ τουτέων ἐϛὶ τὰ σώματα, γᾶ τε, καὶ ὕδωρ, ἀήρ τε, καὶ πῦρ. ὧν ἁ γέννασις τοιαύτα. ἅπαν σῶμα ἐξ ἐπιπέδων ἐϛί· τοῦ-

Terra porro in medio ſtabilita, deorum ſedes, terminus eſt noctis & diei: occaſus & ortus generat, prout cœli medium orbium illorum qui ὁρίζοντες [i. finientes] vocantur, quaſi abſciſſionibus dividitur. ſic enim ex vario terræ aſpectu eos circumſcribimus atque definimus. Antiquiſſimum verò eſt omnium quæ in hac univerſitate ſunt, corpus. neque enim Aqua nata eſt ſine terra, neque vero Aër ſine humido. Ignis autem humido, veluti materiâ quâ inflammetur, deſtitutus, haudquaquam poſſit conſiſtere. quocirca omnium radix & firmamentum aliorum, Terra eodem momento firmata eſt. Rerum igitur creatarum, ut ſubjectum, eſt Materia, veluti autem ratio proportióque formæ, eſt Idea. harum autem fœtus, Corpora: nimirum Terra, Aqua, Aër, Ignis. quorum quidem hujuſmodi eſt generatio atque

τὸ δὲ

* γρ. χρόνος.

1 Elementorum ipſorum συζυγία, conformatio, uſus pag. LIII, uſque ad LVIII.

1 K.

productio. Omne corpus ex planis conſtat : hoc verò ex Triangulis : quorum alter quidem eſt ex rectis angulis æqualium laterum, ſemiquadrangulus : alter autem inæqualium laterum, qui habet majorem angulum potentiâ triplum minoris. minimus verò in ipſo angulus, tertia recti pars eſt : hujus autem duplum, medius eſt. hic enim duarum tertiarum partium eſt : maximus autem rectus ad mediam ſeſquialteram proportionem habet : triplus autem eſt ad minimum. Hic igitur triangulus, ſemiquadrangulus eſt, quatenus cum æquilatero triangulo comparatur, perpendiculo bifariam abſciſſo à vertice ad imum, in partes æquales. duo igitur utrique ſunt rectanguli : at in uno, duo quidem latera, quæ quidem in recto ſunt, æqualia ſunt tantùm, in altero autem omnia tria inæqualia. Hæc verò figura Obliqua vocetur. Ille autem ſemiquadrangulus primordium fuit conſtituendæ terræ. nam quadrangulus ex his quatuor videlicet quadrangulis componitur. ex quadrangulo verò cubus generatur, omnium corporum firmiſſimum & maximè ſtatarium, ut nullam in partem moveri poſſit : utpote quod ſex latera, octo autem habeat angulos. Hâc nimirum conſtitutione Terra elementum eſt &

τὸ δὲ ἐκ τριγώνων, ὧν τὸ μὲν ὀρθογώνιον ἰσοσκελὲς, ἁμιτετράγωνον, τὸ δὲ, ἀνισόπλευρον, ἔχον τὰν μέζονα δυνάμει τριπλασίαν τᾶς ἐλάσσονος· ἁ δ' ἐλαχίστα ἐν αὐτῷ γωνία, τρίτον ὀρθᾶς ἐστι· διπλασία δὲ ταύτας, ἁ μέσα. δύο γὰρ τρίτων ἅδ' ἐστίν. ἁ δὲ μεγίστα ὀρθὰ, ἁμιόλιος μὲν τᾶς μέσας ἔασσα, τριπλασία δὲ τᾶς ἐλαχίστας. τοῦτο δ' ὦν τὸ τρίγωνον, ἁμιτρίγωνόν ἐστιν ἰσοπλεύρω τριγώνω, δίχα τετμαμένω καθέτῳ, ἀπὸ τᾶς κορυφᾶς ἐς τὰν βάσιν, ἐς ἴσα μέρεα. δύο ὀρθογώνια μὲν ὦν ἐντὶ ἑκατέρῳ· ἀλλ' ἐν ᾧ μὲν, ταὶ δύο πλευραὶ, ταὶ περὶ τὰν ὀρθὰν, μόναι ἴσαι· ἐν ᾧ δὲ, ταὶ τρεῖς πᾶσαι ἄνισοι. σκολιὸν δὲ τοῦτο μὲν καλέεσθω· κεῖνο δὲ ἁμιτετράγωνον, ἀρχὰ συστάσιος γᾶς. τὸ γὰρ τετράγωνον ἐκ τουτέων, ἐκ τεττόρων ἁμιτετραγώνων * συντεθειμένων. ἐκ δὲ τῶ τετραγώνω γεννᾶσθαι τὸν κύβον, ἑδραιότατον καὶ σταδαῖον πάντη σῶμα, ἓξ μὲν πλευρὰς, ὀκτὼ δὲ γωνίας ἔχον. κατ τοῦτο δὲ, βαρύτατόν τε καὶ δυσκίνατον ἁ γᾶ, ἀμετάβλητόν τε σῶμα ἐς * ἄλλα, διὰ τὸ

graviſſimum & difficulter mobile : Hujuſmodi quidem certè ut in aliud corpus tranſmutari nullo modo poſſit, quod nullam habeat cum ullo triangu-

ἀκοι-

* γρ. συντεθειμένον.

* γρ. ἄλλο.

* γρ.

ἀκοινώνευτον εἶμεν τῶ ἄλλω γένεος τῶ τριγώνω. μόνα γὰρ ἁ γᾶ ἀΐδιον σοιχεῖον ἔχει τὸ ἀμιτετράγωνον. τοῦτο δὲ σοιχεῖον τῶν ἄλλων σωμάτων ἐςὶ, πυρὸς, ἀέρος, ὕδατος. ἑξάκις γὰρ συντεθέντος τῶ ἀμιτριγώνω, τρίγωνον ἐξ αὐτῶ ἰσόπλευρον γίνεται. ἐξ ὧ ἁ πυραμὶς, τέσσαρας βάσιας καὶ τὰς ἴσας γωνίας ἔχοισα, συντίθεται, εἶδος πυρὸς εὐκινατότατον, καὶ λεπτομερέσατον. μετὰ δὲ τοῦτο, ὀκτάεδρον, ὀκτὼ μὲν βάσιας, * ἓξ δὲ γωνίας ἔχον, ἀέρος σοιχεῖον. τρίτον δὲ, τὸ εἰκοσίεδρον, βασίων μὲν εἴκοσι, γωνιᾶν δὲ δώδεκα, ὕδατος σοιχεῖον, * πολυμερέσατον καὶ βαρύτατον. ταῦτα ὦν ἀπὸ ταυτῶ σοιχείω συγκείμενα ἐς ἄλλαλα τρέπεται. τὸ δὲ δωδεκάεδρον εἰκόνα τῶ παντὸς ἐςάσατο, ἔγγιςα σφαίρα ἐόν. πῦρ μὲν ὦν διὰ τὰν λεπτομέρειαν διὰ πάντων ἥκει· ἀήρ τε διὰ τῶν ἄλλων, ἔξω πυρός· ὕδωρ δὲ, διὰ τᾶς γᾶς. ἅπαντα δ' ὦν πλήρη ἐντὶ, οὐδὲν κενεὸν ἀπολείποντα. συνάγεται δὲ τᾷ περιφορᾷ τῶ παντὸς, καὶ ἠρεισμένα τρίβεται μὲν ἀμοιβαδὸν, ἀδιάλειπτον δὲ ἀλλοίωσιν ποτὶ γενέσιας καὶ φθορὰς ἀποδίδωτι. τούτοις δὲ ποτιχρεόμενος ὁ θεὸς, τόνδε τὸν κόσμον

lorum genere communitatem. ſola enim terra proprium habet & peculiare elementum, Semiquadrangulum. Hoc porro elementum eſt aliorum corporum, Ignis, aëris, aquæ, ſexies enim compoſito ſemiquadrangulo triangulus ex ipſo æqualibus fit cruribus: ex quo pyramis, quæ quatuor baſes & æquales angulos habet, componitur, ſpecies ignis maximè mobilis & tenuiſſimarum partium. Poſt hoc autem, id quod octo conſtat ſedibus, octo quidem baſes, octo verò angulos habens, eſt Aëris elementum. Tertium autem quod viginti ſedes habet, baſes quidem viginti, angulos autem duodecim, Aquæ elementum eſt, plurimarum partium atque graviſſimarum. Hæc igitur ab eodem elemento compoſita, inter ſe commutantur. At id quod duodecim conſtat ſedibus, imaginem Univerſi ſtatuit, quippe quod ad ſphæricam figuram proximè accedat. Ignis igitur ob partium tenuitatem per omnia penetrat: Aër item per alia elementa, excepto igne: Aqua autem, per terram. Omnia igitur plena ſunt, nec vacui quicquam relinquunt. Rapido autem illo univerſi motu circumaguntur, & firmata teruntur quidem viciſſim, indeſinentem verò alterationem ad ortus & interitus perficiunt. Horum miniſterio & operâ utens Deus hunc mundum conſtruxit: qui

* γρ. ὀκτὼ δὲ γωνίας.

* γρ. πολυμερέστερον καὶ βαρύτερον.

κατε-

quidem mundus propter terram tangi poteſt, videri autem propter ignem: quæ duo ſunt extrema. Per aërem verò & aquam, firmiſſimi cujuſdam vinculi proportione, mundum colligavit, quâ & ipſa & quæ per ipſam comprehenduntur, conſtringi contineríque poſſint. Si igitur id quod colligatur, planum fuerit, una medietas ſatis eſt: ſin verò ſolidum, duabus indiget. Duobus igitur mediis duo extrema adaptavit, ut eſſent, veluti ignis ad aërem, aër ad aquam, aqua ad terram: & viciſſim, ut ignis ad aquam, aër ad terram. & viciſſim, veluti terra ad aquam, aqua ad aërem, & aër ad ignem: & viciſſim, velut Terra ad aërem, aqua ad ignem. Quandoquidem autem omnia ſunt potentiâ æqualia, ipſorum rationes totæ ſunt in æqualitate. Unus igitur hic mundus felicis cujuſdam & planè divini vinculi proportione conſiſtit. Horum porro quatuor corporum unumquodque multas ſpecies habet. Ignis quidem, flammam, lucem, ſplendorem, propter triangulorum, qui in unoquoque ipſorum ſunt, inæqualitem. Eodem etiam modo & Aër, partim quidem purus & ſiccus, partim humidus & nebuloſus. Aqua etiam, quædam fluida eſt, quædam congelata, veluti nix, grando, glacies. Humor autem, alius eſt humidus, ut mel, oleum: alius, compactus, ut pix, cera. Compacti verò ſpecies, alia, fuſilis, ut aurum, argen-

κατεσκεύαξεν· ἁπτὸν μὲν, διὰ τὰν γᾶν· ὁρατὸν δὲ, διὰ τὸ πῦρ· ἅπερ δύο ἄκρα. δι᾽ ἀέρος δὲ καὶ ὕδατος συνεδήσατο δεσμῷ κρατίστῳ, ἀναλογίᾳ, ἃ καὶ αὐτὰν καὶ τὰ δι᾽ αὐτᾶς κρατεόμενα συνέχεν δύναται. εἰ μὲν ὦν ἐπίπεδον εἴη τὸ συνδεόμενον, μία μεσότας ἱκανὰ ἐστιν· εἰ δὲ καὶ στερεὸν, δύο χρήζει. δυσὶν ὦν μέσοις δύο ἄκρα προσαρμόξατο, ὅκως εἴη ὡς πῦρ ποτ᾽ ἀέρα, ἀὴρ ποτὶ ὕδωρ, καὶ ὕδωρ ποτὶ γᾶν· καὶ κατ᾽ ἐναλλαγὰν, ὡς πῦρ ποτὶ ὕδωρ, ἀὴρ ποτὶ γᾶν· καὶ ἀνάπαλιν, ὡς γᾶ ποτὶ ὕδωρ, ὕδωρ ποτ᾽ ἀέρα, καὶ ἀὴρ ποτὶ πῦρ· καὶ κατ᾽ ἐναλλαγὰν, ὡς γᾶ ποτ᾽ ἀέρα, ὕδωρ ποτὶ πῦρ. καὶ ἐπεὶ δυνάμει ἴσα ἐντὶ πάντα, τοὶ λόγοι αὐτῶν ἐν ἰσονομίᾳ ἐντί. εἷς μὲν ὦν ὅδε ὁ κόσμος δαιμονίῳ δεσμῷ τὸ ἀνάλογόν ἐστι. ἕκαστον δὲ τῶν τεττάρων σωμάτων πολλὰ εἴδεα ἔχει. πῦρ μὲν, φλόγα, καὶ φῶς, καὶ αὐγὰν, διὰ τὰν ἀνισότατα τῶν ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν τριγώνων. κατ᾽ αὐτά τε καὶ ἀὴρ, τὸ μὲν, καθαρὸν καὶ αὖον, τὸ δὲ, νοτερὸν καὶ ὁμιχλῶδες. ὕδωρ τε, τὸ μὲν, ῥυτὸν· τὸ δὲ πακτόν· ὁκόσον χιών τε καὶ πάχνα, χάλαζά τε καὶ κρύσταλλος. ὑγρόν τε, τὰ μὲν ῥυτὸν, ὡς μέλι, ἔλαιον· τὸ δὲ, πακτὸν, ὡς πίσσα, κηρός. πακτῶ δὲ εἴδεα, τὸ μὲν, χυτόν· χρυσός,

ἀργυ-

ἄργυρος, χαλκὸς, κασσίτερος, μόλιβδος, σταγών· τὸ δὲ, θραυστόν· θεῖον, ἄσφαλτον, νίτρον, ἅλες, στυπταρία, λίθοι τοὶ ὁμογενέες.

tum, æs, ſtannum, plumbum, ferri defæcati genus, quod σταγόνα ſive σταγονίαν vocant: alia, fragilis, ut ſulphur, bitumen, nitrum, ſal, alumen, & lapides ejuſdem generis.

ΜΕΤΑ' δὲ τὰν τῶ κόσμω σύστασιν, ζώων θνατῶν γέννασιν ἐμαχανάσατο, ἵν' ᾖ τέλεος, ποτὶ τὰν εἰκόνα παντελῶς ἀπειργασμένος. τὰν μὲν ὧν ἀνθρωπίναν ψυχὰν ἐκ τῶν αὐτῶν λόγων καὶ δυναμίων συγκερασάμενος, καὶ μερίξας, διένειμε τᾷ φύσει τᾷ ἀλλοιωτικᾷ παραδούς. διαδεξαμένα δ' αὐτὸν ἐν τῷ ἀπεργάζεν θνατά τε καὶ ἐφαμέρια ζῶα, ὧν τὰς ψυχὰς ἐπιῤῥύτως ἐνέσταγε, τὰς μὲν, ἀπὸ σελάνας, τὰς δ', ἀφ' ἀλίω· τὰς δὲ, ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν πλαζομένων ἐν τᾷ τῶ ἑτέρω μοίρᾳ· ἔξω μιᾶς τᾶς τῶ αὐτῶ δυνάμιος, ἂν ἐν τῷ λογικῷ μέρει ἔμιξεν, εἰκόνα σοφίας τοῖς εὐμοιρατοῦσι. τᾶς μὲν γὰρ ἀνθρωπίνας ψυχᾶς τὸ μὲν, λογικόν ἐστι καὶ νοερὸν, τὸ δ', ἄλογον καὶ ἄφρον. τῶ δὲ λογικῶ τὸ μὲν κρέσσον, ἐκ τᾶς ταυτῶ φύσιος· τὸ δὲ χέρειον, ἐκ τᾶς τῶ ἑτέρω. ἑκά-

1 JAM VERO poſt mundi conſtitutionem, mortalium animantium generationem molitus eſt Deus ut ad imaginem illam perfectus eſſet planè atque abſolutus. 2 Humanam igitur animam ex iiſdem rationibus atque potentiis contemperatam atque diviſam diſtribuebat, Naturæ alteratrici hoc tributo miniſterio: quæ acceptis harum rerum mandatis, ipſius Opificis quaſi vicem obivit in mortalibus & *diurnis* animalibus efficiendis, quorum animas quaſi per fluxum quendam inſtillabat: ita alias quidem à Luna, alias à Sole, alias à cæteris quæ in Alterius parte oberrant aſtris deducebat. Unam animam excepit, quæ Ejuſdem potentiâ prædita eſt, quam in parte illa rationis participe admiſcuit, imaginem ſapientiæ his qui bono fato utuntur. nam humanæ animæ altera pars rationis eſt particeps & intelligens: altera, rationis expers atque inſipiens. Ejus verò quæ rationis eſt particeps, melior potiórque pars de Ejuſdem natura eſt: deterior verò, Alterius. Utraque autem circa caput ſedem ha-

τερον

1 Animalium, & hominis maximè, qui cæteris animalibus dignitate præſtat, μικρόκοσμος nimirum, creatio. Corporum autem creandorum poteſtatem, ut ξυναιτίῳ & Opificis miniſtræ Naturæ tribuit, diſtinctius quàm Plato, qui θεῶν illorum γεννητῶν crebriorem facit mentionem quàm philoſophum deceret: cui eſt inhoneſta in rebus maximis ἀκυρολογία. p. x l i. &c.

2 De animæ creatione. Ibidem.

1 De

bet. ut reliquæ tum animæ tum corporis partes huic inſerviant, quemadmodum ſub ipſo corporis tabernaculo univerſo. 1 At partis ejus quæ rationis eſt expers; ea pars quæ ad iram prona eſt, circa cor: ea quæ concupiſcit, circa jecur ſedem habet. Jam verò Cerebrum, eſt principium & radix medullæ, in eóque etiam eſt animæ principatus. Ab hoc autem diffuſio quædam manat per dorſi vertebras, quaſi prono alveo, ut inde ad ſemen generationémque materia ſufficiatur. Oſſa autem, medullarum munimenta ſunt: Caro, horum tegmen & cooperimentum eſt. Articulos autem nervis connexuit per ligamenta ad modum. Ex internis autem inſtrumentis quædam alimenti gratiâ, quædam ſalutis fecit. Ex motibus autem qui ab externis proficiſcuntur, hi qui ad ſapientem illum locum tribuuntur, ſenſibus ſunt expoſiti: qui verò ſub perceptionem non cadunt, ſenſus effugiunt: ſive quòd corpora quæ afficiuntur, magis ſint terrea, ſive quòd motus ſint imbecilliores. Quicunque igitur motus ſint, qui naturam excedunt, dolorem pariunt: quicunque autem ad ipſam reſtituuntur, Voluptates nominantur. At verò ex ſenſibus viſum quidem nobis accendit Deus ad rerum cœleſtium contemplationem ſcientiámque comparandam. Audi-

τερον δὲ περὶ τὰν κεφαλὰν ἵδρυται μένον, ὡς τἄλλα μέρεα τᾶς ψυχᾶς καὶ τῶ σώματος ὑπηρετέεν τούτῳ, καθάπερ ὑπ' αὐτῷ τῶ σκάνεος ἅπαντος. τῶ δ' ἀλόγω μέρεος τὸ μὲν θυμοειδὲς, περὶ τὰν καρδίαν· τὸ δ' ἐπιθυματικὸν, περὶ τὸ ἧπαρ. τῶ δὲ σώματος, ἀρχὰν μὲν καὶ ῥίζαν μυελῶ εἶμεν ἐγκέφαλον, ἐν ᾧ ἁ ἁγεμονία· ἀπὸ δὲ τούτω, * ἀπόχυμα ῥεῖ διὰ τῶν νωτίων σπονδύλων τὸ λοιπὸν, ἐξ ὧ ἐς σπέρμα καὶ γόνον μερίζεται. ὀστέα δὲ, μυελῶν περιφράγματα. τουτέων δὲ σκέπαν μὲν τὰν σάρκα καὶ προκάλυμμα· συνδέσμοις δὲ ποττὰν κίνασιν τοῖς νεύροις σύναψε τὰ ἄρθρα. τῶν δ' ἐντοσθίων τὰ μὲν, τροφᾶς χάριν, τὰ δὲ, σωτηρίας. Κινασίων δὲ, τῶν ἀπὸ τῶν ἐκτὸς, τὰς μὲν ἀναδιδομένας εἰς τὸν φρονέοντα τόπον, αἰσθασίας εἶμεν· τὰς δ' ὑπ' ἀντίλαψιν μὴ πιπτοίσας, ἀνεπαισθάτως, ἢ τῷ τὰ πάσχοντα σώματα γεωδέστερα εἶμεν, ἢ τῷ τὰς κινάσιας ἀμενηνοτέρας γίγνεσθαι. ὁκόσαι μὲν ὦν ἐξιστᾶντι τὰν φύσιν, ἀλγειναὶ ἐντί· ὁκόσαι δὲ ἀποκαθιστᾶντι ἐς αὐτὰν, ἁδοναὶ ὀνυμαίνονται. τᾶν δ' αἰσθασίων τὰν μὲν ὄψιν ἄμμιν τὸν θεὸν ἀνάψαι ἐς θέαν τῶν ὠρανίων, καὶ ἐπιστάμας ἀνάλαψιν·

τὰν

1 De corporis creatione, pag. XLIII. &c. uſque ad XLVIII. De ſingulis corporis partibus, earúmque officiis atque miniſteriis, pag. LXI, uſque ad LXXXI. &c.

* γρ. οἷον ἀπόχυμα.

τὰν δ' ἀκοὰν, λόγων καὶ μελῶν ἀντιλαπτικὰν ἔφυσεν· ἇς στερισκόμενος ἐκ γενέσιος ὁ ἄνθρωπος, οὔτε λόγον ἔτι προέσθαι δυνάσεται. διὸ καὶ συγγενεστάταν τῷ λόγῳ ταύταν αἴσθασιν φαντὶ εἶμεν. ὁκόσα δὲ πάθεα τῶν σωμάτων ὀνυμαίνεται, ποτὶ τὰν ἀφὰν κλήζεται, τᾷ δὲ ῥοπᾷ ποτὶ τὰν χώραν. ἁ μὲν γὰρ ἀφὰ κρίνει τὰς ζωτικὰς δυνάμιας, θερμότατα, ψυχρότατα· ξηρότατα, ὑγρότατα· λειότατα, τραχύτατα· εἴκοντα, ἀντίτυπα· μαλακὰ, σκλαρά. βαρὺ δὲ καὶ κοῦφον ἀφὰ μὲν προκρίνει, λόγος δ' ὁρίζει, τᾷ ἐς τὸ μέσον καὶ ἀπὸ τῶ μέσω νεύσει. κάτω δὲ καὶ μέσον, ταυτὸν φαντί. τὸ γὰρ κέντρον τᾶς σφαίρας, τοῦτό ἐστι τὸ κάτω· τὸ δ' ὑπὲρ τουτῶ, ἄχρι τᾶς περιφερείας, ἄνω. τὸ μὲν ὦν θερμὸν, λεπτομερές τε καὶ διαστατικὸν τῶν σωμάτων δοκεῖ εἶμεν· τὸ δὲ ψυχρὸν, παχυμερέστερον πόρων καὶ συμπιλωτικόν ἐστι. τὰ δὲ περὶ τὰν γεῦσιν ἔοικε τᾷ ἀφᾷ. συγκρίσει γὰρ καὶ διακρίσει, ἔτι δὲ τᾷ ἐς τὼς πόρως διαδύσει, καὶ τοῖς σχημάτεσσιν, ἢ στρυφνὰ, ἢ λεῖα. ἀποτάκοντα δὲ καὶ ῥύπτοντα τὰν γλῶτταν, στρυφνὰ φαίνεται· μετριάζοντα δὲ τᾷ ῥύψει, ἁλμυρά· ἐκπυροῦντα δὲ, καὶ διαιρέοντα τὰν σάρκα, δριμέα· τὰ δ' ἐναντία, λεῖά τε

tum autem creavit, accommodatum inſtrumentum ad ſermones & concentus percipiendos: cujus ſenſus beneficio ſi homo ab ipſo ortus primordio deſtitutus ſit, ſermonis quoque emittendi facultate deſtituetur. Itaque maximè cognatum ſermoni hunc ſenſum eſſe aiunt. Quæcunque verò affectiones corporum nominantur, tactus ratione appellationem ſortiuntur: ipsâ verò inclinatione, ad locum. tactus enim vitales facultates dijudicat, caliditatem, frigiditatem: ſiccitatem, humiditatem: lenitatem, aſperitatem: cedentia, renitentia: mollia, dura. Tactus autem grave & leve præjudicat: ratio verò definit atque determinat, eâ inclinatione quæ & ad medium & à medio tendit. Deorſum verò & medium idem omnino eſſe aiunt. nam centrum ſphæræ, ipſum eſt illud Deorſum: quod verò ſupra hoc eſt uſque ad circumferentiam, Surſum vocant. Calidum igitur tenuiſſimarum eſt partium, & vim habet atque facultatem corporum diſparandorum. Frigidum verò, craſſiorum eſt partium & meatus conſtringit. Guſtus autem tactui ſimilis eſt. nam concretione & diſcretione, præterea & ſubtili quodam ad meatus ingreſſu, & figuris, aut acerba ſunt aut lenia ea quæ ad guſtum pertinent. Nam ea quæ vim habent inducendi ſtuporem in linguam, ejúſque abſtergendæ, Acerba ſentiuntur: quæ moderatè linguam abſtergunt, Salſa: at quæ linguam inflammant, &

καὶ

in carnem penitius immanant, Acria. at contraria & lævia & dulcia, in ſuccum eliqueſcunt. Odoris porro ſpecies diſtinctæ non ſunt. per anguſtos enim meatus percolantur, qui ſolidiores quidem ſunt quàm ut contrahi & diſpeſci poſſint putrefactionibus & concoctionibus terræ, rerúmque terrearum. ſunt vero vel jucundi vel injucundi odoris. Vox autem, ictus in aëre [aëre intermedio] ad animum perveniens per aures: quarum aurium meatus procedentes ad jecur uſque contingunt. in his eſt ſpiritus, cujus motus eſt auditus. Vocis vero & auditus alia velox, alia acuta, alia tarda: gravis media, nullis tamen certæ menſuræ terminis definita: & alia quidem multa & diffuſa magna eſt: alia pauca & contracta, parva: alia vero ad rationes Muſicas ordinata, concinna eſt: alia confuſa & à ratione aliena, abſurda eſt atque intemperata. Quartum autem genus eorum quæ ſub ſenſus cadunt, varias habet atque multiplices ſpecies. ea porro dicuntur viſibilia: quo genere & varii colores & coloratæ res quamplurimæ comprehenduntur. Primi autem colores ſunt quatuor, Albus, niger, ſplendidus, puniceus. reliqui enim ex his permixtis generantur. Albus igitur color viſum diſpeſcit, niger componit atque coagmentat: quemadmodum Calidum diffundit tactum: frigidum con-

καὶ * γλυκέα, κεχύλωται. Ὀσμᾶς δὲ εἴδεα μὲν οὐ κεχώρισται. διὰ γὰρ ςενῶν πόρων διηθεῖται, ςερροτέρων ὄντων ἢ ὡς συνάγεσθαι καὶ διίςασθαι, σάψεσι καὶ πέψεσι, γᾶς τε καὶ γεωειδέων, εὐώδεά τε καὶ δυσώδεα εἶμεν. Φωνὰ δ' ἐςὶ μὲν πλᾶξις ἐν ἀέρι, διϊκνουμένα ποτὶ τὰν ψυχὰν δι' ὤτων, ὧν τοὶ πόροι διήκοντι ἄχρις ἥπατος χωρέοντες. ἐν τούτοις πνεῦμα, οὗ ἁ κίνασις ἀκοά ἐςι. Φωνᾶς δὴ καὶ ἀκοᾶς, ἃ μὲν, ταχεῖα, ὀξεῖα· ἃ δὲ * βραδεῖα· μέσα δ' ἁ συμμετροτάτα. καὶ ἃ μὲν πολλὰ καὶ κεχυμένα, μεγάλα· ἃ δὲ ὀλίγα καὶ συναγμένα, μικρά. ἃ δὲ τεταγμένα ποτὶ λόγως μωσικῶς, ἐμμελής· ἃ δὲ ἄτακτός τε καὶ ἄεργος, ἐκμελής τε καὶ ἀνάρμοσος. Τέταρτόν δὲ γένος αἰσθατῶν, πολυειδέςατον καὶ ποικιλώτατον. ὁρατὰ δὲ λέγεται· ἐν ᾧ χρώματά τε παντοῖα, καὶ κεχρωσμένα μυρία. πρᾶτα δὲ, τέττορα· λευκὸν, μέλαν, λαμπρὸν, φοινικοῦν. τἆλλα γὰρ ἐκ κιρναμένων τούτων γεννᾶται. τὸ μὲν ὦν λευκὸν διακρίνει τὰν ὄψιν, τὸ δὲ μέλαν συγκρίνει· ὅκως περ τὸ θερμὸν διαχεῖ τὰν ἁφὰν, τὸ δὲ ψυ-

χρὸν

* γρ. γλυκέα ἢ χύλῳ.

* *Invenitur etiam* βαρεῖα *poſt* βραδεῖα *ut legatur*, ἃ μὲν ταχεῖα, ὀξεῖα· ἃ δὲ βραδεῖα βαρεῖα. *Sic autem legendo, hic ſenſus fuerit*, *Velox quidem, acuta: tarda autem gravis. Paulo poſt autem pro* ἄεργος *invenitur* ἄλογος.

* Fat.

χρὸν συνάγεν δύναται· καὶ τὸ μὲν ϛρυφνὸν, συνάγεν τὰν γεῦσιν, τὸ δὲ δριμὺ, διαιρέεν πέφυκε. τρέφεται δὲ τὸ σκᾶνος τῶν ἐναερίων ζώων καὶ συνέχεται, τᾶς μὲν τροφᾶς διαδιδομένας διὰ τῶν φλεβῶν ἐς ὅλον τὸν ὄγκον, κατ᾽ ἐπιῤῥοάν· οἷιν δι᾽ ὀχετῶν ἀγομένας καὶ ἀρδομένας ὑπὸ τῶ πνεύματος, ὃ διαχεῖ αὐτὰν ἐπὶ τὰ πέρατα φέρον. Ἁ δ᾽ ἀναπνοὰ γίνεται, μηδενὸς μὲν κενεῶ ἐν τᾷ φύσει ἐόντος, ἐπιῤῥέοντος δὲ καὶ ἑλκομένω τῶ ἀέρος ἀντὶ τῶ ἀποῤῥέοντος διὰ τῶν ἀοράτων ϛομίων, δι᾽ ὧν καὶ ἁ νοτὶς ἐπιφαίνεται. τινὸς δὲ καὶ ὑπὸ τᾶς φυσικᾶς θερμότατος ἀπαναλωμένω. ἀνάγκα ὦν ἀντικαταχθῆμεν τὸ [illegible]ον τῷ ἀναλωθέντι[illegible] εἰ δὲ μὴ[illegible] κενώσιας εἶμεν. [illegible]περ ἀμάχαν[illegible]ν. οὐδὲ γὰρ ἔτι * εἴη κα[illegible] καὶ ἓν τὸ ζῶον, διαι[illegible]μένω τῶ σκάνεος ὑπὸ τῶ κενῶ. ἁ δ᾽ ὁμοία ὀργανοποιΐα γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἀψύχων, κατ τὰν τᾶς ἀναπνοᾶς ἀναλογίαν. ἁ γὰρ σικύα καὶ τὸ ἄλεκτρον, εἰκόνες ἀναπνοᾶς ἐντί. ῥεῖ γὰρ διὰ τῶ σώματος ἔξω θύραζε τὰ πνεύματα, ἀντεπεισάγεται δὲ διὰ τᾶς ἀναπνοᾶς, τῷ τε ϛόματι καὶ ταῖς ῥισίν· εἶτα πάλιν, οἷον εὔριπος,

trà poteſt contrahere : & acerbum quoque guſtum contrahere, acre verò diducere ſolet naturali quâdam facultate. Porro animalium eorum quæ aërem inſpirant, corpus & nutritur & conſervatur, dum alimentum per venas in univerſam corporis molem diſtribuitur, & defluxione quâdam veluti per canales derivatur, & à ſpiritu irrigatur, qui eum ad extremos uſque fines efficaci quodam motu diffundit. Reſpiratio autem fit quum nihil vacui in natura ſit: aër autem per oſcula quæ videri non poſſunt, & attrahitur, & influit in ejus vicem qui effluxit. ex illis etiam meatibus mador ſudórque perſpicuè exiſtit in ſuprema cutis parte. Jam quum & aliquid de ipſo à naturali calore abſumatur, neceſſe eſt viciſſim introduci æqualem motum ejus qui conſumptus eſt, quod niſi fieret, vacuum aliquid daretur in rerum natura: quod fieri nullo modo poteſt. non enim perpetuo illo motu quo ſolet animal quaſi fluere, vires ſuas reficere atque inſtaurare poſſet, ut unum videlicet perduret, ſi corporis tabernaculum à vacuo divideretur. Similis autem inſtrumentorum ſolet eſſe molitio, & in ipſis quidem inanimis, ex ea reſpirationis reciproca proportione. cucurbitula enim & ſuccinum imagines ſunt reſpirationis. nam fluunt per corpus foras ſpiritus, viciſſim autem introducuntur per reſpirationem & ore & naribus. deinde rurſus velut Euripus, viciſ-

ἀντε-

* *Fer. εἴη κασύῤῥοον. aut certè poſt particulam καὶ aliud quodpiam hujuſmodi vocabulum ſcriptum fuit.*

* *In*

ſim feruntur in corpus. illud verò ſecundum influxiones diſtenditur. At cucurbitula conſumpto igne ab aëre, attrahit humorem : ſuccinum verò excreto ſpiritu, ſuſcipit ſimile corpus.

Omne vero alimentum à radice quidem cordis, à fonte vero ventriculi in corpus inducitur. quod etiam, ſi plus irrigatur quàm defluat, Incrementum dicitur : ſi vero minus, Imminutio. Vigor autem in horum confinio conſiſtit, & in defluxionis ac influxionis æqualitate intelligitur. Quum autem conſtitutionis compages diſſolvuntur, ſi non ampliùs tranſitus eſt ſpiritui, aut alimentum minimè diſtribuitur, animal interit. Multæ vero ſunt peſtes & noxæ vitæ, & mortis cauſæ. unum autem genus nominatur Morbus. morborum vero princeps & primaria cauſa, eſt primarum facultatum intemperies atque perturbatio: ſi videlicet ſimplices facultates vel redundarint vel defecerint: caliditas nimirum, frigiditas, humiditas aut ſiccitas. Poſt has autem ſunt ſanguinis mutationes & alterationes ex corruptione, & depravationes carnis tabidæ : ſi viciſſitudinum alternationibus ad acidum vel ſalſum aut acre, ſanguinis alterationes aut carnis tabes exiſtant. Hinc enim bilis & pituitæ origines, humores morboſi & humorum putrefactiones, tenues quidem, ſi in

ἀντεπιφέρεται εἰς τὸ σῶμα. τὸ δὲ ἀνατείνεται καττὰς ἐκροάς. ἁ δὲ σικύα, ἀπαναλωθέντος ἀπὸ τῶ πυρὸς τῶ ἀέρος, ἐφέλκεται τὸ ὑγρόν· τὸ δ' ἤλεκτρον, ἐκκριθέντος τῶ πνεύματος, ἀναλαμβάνει τὸ ὅμοιον σῶμα.

Τροφαὶ δὲ πᾶσαι, ἀπὸ ῥίζας μὲν τᾶς καρδίας, παγᾶς δὲ τᾶς κοιλίας, ἐπάγεται τῷ σώματι· ὃ καὶ εἴκα πλείω τᾶς ἀποῤῥεοίσας ἐπάρδοιτο, αὖξα λέγεται· εἴκα δὲ μείω, φθίσις. αἱ δ' ἀκμαὶ, μεθόριον τουτέων ἐςὶ, καὶ ἐν ἰσότατι ἀποῤῥοᾶς καὶ ἐπιῤῥοᾶς νοέεται. λυομένων δὲ τῶν ἁρμῶν τᾶς συςάσιος, αἴκα μηκέτι δίοδος ᾖ πνεύματι, ἢ τροφὰ μὴ διαδίδοται, θνάσκει τὸ ζῶον. πολλαὶ δ[illegible] κᾶρες ζωᾶς, καὶ θανάτου αἰτίαι. [illegible] δὲ γένος, [illegible]όσος ὀνυμαίνεται. νόσω[illegible]' ἀρχαὶ [illegible] αἱ τᾶν πράταν δυν[illegible] ἀσυμμετρίαι, εἴκα πλεονάζοιεν [illegible] λείποιεν ταὶ ἁπλαῖ δυνάμιες, θερμότας, ἢ ψυχρότας, ἢ ὑγρότας, ἢ ξαρότας. μετὰ δὲ ταύτας, αἱ τῶ αἵματος τροπαὶ, καὶ ἀλλοιώσιες ἐκ διαφθορᾶς, καὶ * αἱ τᾶς σαρκὸς τακομένας κακώσιες· αἴκα καττὰς μεταβολὰς, ἐπὶ τὸ ὀξὺ, ἢ ἁλμυρὸν, ἢ δριμὺ τροπαὶ αἵματος, ἢ σαρκὸς τακεδόνες γένοιντο. χολᾶς γὰρ αἱ γενέσιες καὶ φλέγματος, ἐνθένδε. χυμοὶ νοσώδεες, καὶ ὑγρῶν σάψιες, ἀμαυ-

ραὶ

* *In praeced. edit.* αἰτίας.

* τς

ραὶ μὲν, αἱ μὴ ἐν βάθει· χαλεπαὶ δ', ὧν ἀρχαὶ γεννῶνται ἐξ ὀςέων· ἀνιαραὶ δὲ, ἐκ μυελῶ ἐξαπτόμεναι. τελευταῖαι δὲ νόσων ἐντὶ, πνεῦμα, χολὰ, φλέγμα, αὐξόμενα, καὶ ῥέοντα ἐς χώρας ἀλλοτρίας, ἢ τόπως * ἐπικαιρίως. τόκα γὰρ ἀντικαταλαμβάνοντα τὰν τῶν καρρόνων χώραν, καὶ ἀπελάσαντα τὰ συγγενέα, ἱδρύεται κακοῦντα τὰ σώματα, καὶ ἐς αὐτὰ ταῦτα * ἀναλύονται. καὶ σώματος μὲν πάθεα τάδε, καὶ ἐκ τῶνδε ψυχᾶς νόσοι ἐντὶ πολλαί. * ἄλλαι δ' ἄλλων δυναμίων ἐντί· αἰσθατικᾶς μὲν, δυσαισθασία· μναμονικᾶς δὲ, λάθα· ὁρμητικᾶς δὲ, ἀνορεξία, καὶ ἁ προπέτεια· παθητικᾶς δὲ, ἄγρια πάθεά τε καὶ λύσσαι οἰςρώδεες· λογικᾶς δὲ, ἀμαθία καὶ * ἀφροσύνα. ἀρχαὶ δὲ κακίας, ἁδοναὶ καὶ λῦπαι, ἐπιθυμίαι τε καὶ φόβοι, ἐξαμμέναι μὲν ἐκ σώματος, ἀνακεκραμέναι δὲ τᾷ ψυχᾷ, καὶ ἐξαγγελλόμεναι ὀνόμασι ποικίλοις· ἔρωτες γὰρ καὶ πόθοι, ἵμεροί τε ἔκλυτοι, ὀργαί τε σύντονοι, καὶ θυμοὶ βαρεῖς, ἐπιθυμίαι τε ποικίλαι, καὶ ἁδοναὶ ἄμετροι ἐντί. ἁπλῶς δὲ, ἀτόπως ἔχεν ποτὶ τὰ πάθη, καὶ ἄρχεσθαι, πέρας ἀρετᾶς καὶ κακίας ἐςί. τὸ γὰρ

profundo ſint: [curatu] difficiles, quorum principia ex oſſibus generantur: moleſtæ verò [ipſo ſenſu] quæ ex medulla accenduntur. Poſtremi autem ſunt morbi, Spiritus, bilis, pituita: dum & augentur & influunt in ſedes alienas, vel locos corporis principales. tunc enim meliorem locum occupant, cognatiſque depulſis ſedes figunt, & afflictis corporibus in hæc ipſa diſſolvuntur. 1 Et corporis quidem hæ ſunt affectiones, & ex his animi complures morbi exiſtunt: ſed alii alias habent poteſtates: Sentiendi quidem facultatem, ſtupor: memoriæ vim, oblivio: appetendi, ſtomachi faſtidium, vel nimius appetitionis ardor: patiendi, feræ affectiones, & œſtro percitæ rabies: rationis participem animi facultatem, indocilitas, imperitia & inſipientia. Vitioſitatis autem principia ſunt, Voluptates & dolores, cupiditates & timores, ex corpore quidem accenſæ, ſed in animam quaſi immixtæ: ac proinde ex variis effectis varias ſortiuntur appellationes. Nam amores, deſideria, diſſolutæ cupidines, iræ concitatæ, graves excandeſcentiæ, cupiditates variæ, cupiditates denique infinitæ ex his motibus animo exiſtunt. In ſumma verò, ita comparatum eſſe ut importuno quodam & abſurdo cupiditatum imperio animus ſubjiciatur, eſt Virtutis & vitii ter-

πλεο-

* γρ. ἐπὶ κυρίως.
* γρ. ἀναλύοντα.
1 De corporis & animi morbis, pag. LXXXI, &c.

* *Legitur etiam* ἄλλα, *ut referatur ad* πάθεα.
* γρ. ἀφροσύνα.

* *Scri-*

minus, nam in his vel multum eſſe vel ſuperiorem, nos vel bene vel malè affectos reddit. Ad hos animi impetus multum afferunt adjumenti corporis temperamenta, quæ vel vehementia fuerint & fervida, vel alio quopiam modo affecta atque compoſita, prout varii ſunt multiplicéſque motus: & ad atras biles & effuſiſſimas libidines nos abripiunt. Fluxionibus autem illis irritatæ quædam partes inducunt acres morſus, formáſque tumeſcentium potiùs quàm ſanorum corporum: per quas triſtitiæ & obliviones, & deſipientiæ & conſternationes incidunt. Multum etiam poſſunt conſuetudines, quibus quis vel in ea civitate vel eâ familia in qua & natus & educatus fuerit, ſeſe conformârit. Accedit quotidiana vivendi ratio, animum vel frangens atque effœminans, vel contrà ad gravitatem fortitudinémque corroborans. nam & ſub dio vitam agere, ſimplex tenuíſque alimentorum ratio, exercitationes, mores denique eorum cum quibus verſaris, magnum habent ſive ad virtutem ſive ad vitium momentum. Vitioſitas verò è parentibus noſtris & elementis potiùs oritur quàm ex incuria & publicorum morum intemperie: [quum videlicet ita ſimus comparati] ut ab illis actionibus quæ nos ad primævas illas parentum noſtrorum labes adducunt, nunquam abſcedamus. 1 Cæterùm, ut bene ſe habeat animal, eo corpore debet eſſe prædirum, quod eas

πλεονάζεν ἐν ταύταις, ἢ κάρρονα αὐτᾶν εἶμεν, εὖ ἢ κακῶς ἄμμε διατίθησι. ποτὶ δὲ ταύτας τὰς ὁρμὰς μεγάλα μὲν συνεργέεν δύνανται αἱ τῶν σωμάτων κράσιες, ὀξεῖαι ἢ θερμαὶ, ἢ ἄλλοτ᾽ ἀλλοῖαι γιγνόμεναι, ἔς τε μελαγχολίας καὶ λαγνείας λαβροτάτας ἄγοισαι ἄμμε. καὶ ῥευματιζόμενα μέρεα * δαξασμὼς ποιεῦντι καὶ μορφὰς φλεγμαινόντων σωμάτων μᾶλλον ἢ ὑγιαινόντων· δι᾽ ὧν δυσθυμίαι καὶ λᾶθαι, παραφροσύναι τε καὶ πτοῖαι ἀπεργάζονται. ἱκανὰ δὲ τὰ ἔθεα, ἐν οἷς ἂν ἐντραφῶσι κατὰ πόλιν ἢ οἶκον, καὶ ἁ καθ᾽ ἁμέραν δίαιτα, θρύπτουσα τὰν ψυχὰν, ἢ ῥωννῦσα ποτ᾽ ἀλκάν. ταὶ γὰρ θυραυλίαι, καὶ ἁπλαῖ τροφαὶ, καὶ τὰ γυμνάσια, καὶ τὰ ἤθεα τῶν συνόντων, τὰ μέγιςα δύνανται [illegible] ἀρετὰν καὶ ποτὶ κακίαν. καὶ ταῦτα μὲν αἴτια ἐκ τῶν γενετόρων καὶ ςοιχείων ἐπάγεται μᾶλλον ἢ ἐξ ἁμέων, ὅτι μὴ * ἀργεία ἐςὶν, ἀφιςαμένων ἁμῶν τῶν ποθακόντων ἔργων. ποτὶ δὲ τὸ εὖ ἔχεν τὸ ζῶον, δεῖ τὸ σῶμα ἔχεν τὰς ὑπ᾽ αὐτῷ

ἀρε-

* *Scribendum puto ἐδαξασμώς.*

* *Invenitur & ἀρπα ἐςίν. Illa autem altera ſcriptura ſtare videtur non poſſe, niſi ει mutetur in ι, ſimúlque pro ποθακόντων aliud ſcribatur.*

1 De corporis & animi remediis, pag. LXXXVIII, &c.

* γρ.

ἀρετὰς, ὑγίειαν τε καὶ εὐαισθασίαν, ἰσχύν τε καὶ κάλλος. ἀρχαὶ δὲ κάλλους, συμμετρία ποτί τ' αὐτὰ τὰ μέρεα, καὶ ποτὶ τὰν ψυχάν. ἁ γὰρ φύσις, οἷον ὄργανον ἁρμόξατο τὸ σκᾶνος, ὑπακοῦόν τε εἶμεν καὶ ἐναρμόνιον ταῖς τῶν βίων ὑποθέσεσι. δεῖ δὲ καὶ τὰν ψυχὰν ῥυθμίζεσθαι ποτὶ τὰς ἀναλόγως ἀρετάς· ποτὶ μὲν σωφροσύναν, οἷον ποτὶ ὑγίειαν τὸ σῶμα· ποτὶ δὲ φρόνασιν, οἷον ποτὶ εὐαισθασίαν· ποτὶ δὲ ἀνδρειότατα, οἷον ποτὶ ῥώμαν καὶ ἰσχύν· ποτὶ δὲ δικαιοσύναν, οἷον ποτὶ κάλλος τὸ σῶμα. τουτέων δὲ, ἀρχαὶ μὲν ἐκ φύσεως· μέσα δὲ καὶ πέρατα, ἐξ ἐπιμελείας· σώματός τε, διὰ γυμναστικᾶς καὶ ἰατρικᾶς· ψυχᾶς δὲ, διὰ παιδείας καὶ φιλοσοφίας. αὖται γὰρ ταὶ δυνάμιες τρέφοι[illegible]ὶ τονοῖσαι καὶ τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς, διὰ πόνων καὶ γυμνασίων, καὶ διαίτας καθαρότατος, ταὶ μὲν διὰ φαρμακειᾶν, ταὶ δὲ παιδευτικαὶ τᾶν ψυχᾶν, διὰ κολασίων καὶ ἐπιπλαξίων. ῥωννύουσι γὰρ, διὰ προτροπᾶν ἐγείροισαι τὰν ὁρμὰν, καὶ ἐγκελευόμεναι τὰ ποτίφορα * ποτὶ ἔργα. ἀλειπτικὰ μὲν ὦν, καὶ ἁ ταύτᾳ συγγενεστάτα ἰατρικὰ, σώματα ταχθεῖσα θερα-

virtutes quibus ſanitas, ſenſuum ſubtilitas, robur, pulchritudo denique conſtare ei poſſit, cumulatè complectatur. Pulchritudinis principia ſunt, partium congruentia atque concinnitas, quæ & ſecum & cum animo ipſo aptè conſpirent atque conveniant. Natura enim hoc corporis tabernaculum veluti inſtrumentum compoſuit, ut & obediens ſit, & ad omnes vitæ rationes concinno quodam aptóque modo par eſſe poſſit. Animus quoque ad convenientes virtutes conformandus eſt atque inſtituendus: nimirum ad temperantiam, veluti corpus ad ſanitatem: ad prudentiam verò, veluti ad ſenſuum ſubtilitatem: ad fortitudinem, veluti ad robur & vires: ad juſtitiam, veluti corpus ad pulchritudinem. Harum Virtutum primordia quidem ſunt ex natura: media verò & fines, ex diligentia: in corpore videlicet, gymnaſtices adjumento & medicinæ: in animo autem eruditionis & philoſophiæ beneficio. Hæ enim facultates nutriunt & roborant tum animos tum corpora, laboribus, exercitationibus, puráque victus ratione: adhibitis partim medicamentis ad corpus reficiendum atque inſtaurandum, partim animi inſtitutione, caſtigationibus & reprehenſionibus. corrobant enim animum, dum cohortationum aculeis illius impetum exſuſcitant, & ad commodas fructuoſáſque actiones impellunt. Unctoria igitur ars, & quæ huic cognata eſt Medicina, corporibus curandis de-

πεῦεν,

* γρ. ποτὶ τὰ ἔργα *Alioqui potius* ποτὶ *ſcribendum, ſicut & paulò poſt ſcriptum eſt.*

ſtinata eſt: ádque optimam harmoniam facultates illas adducens, purum ſanguinem ſpiritúmque expeditè fluentem reddit: ut ſi quid etiam morboſum ſubſit, validis illis ſanguinis ſpiritúſque facultatibus id valeant pervincere atque profligare. Jam verò Muſica & hujus dux Philoſophia àd animi emendationem à diis legibúſque conſtitutæ, aſſuefaciunt & ſuadent & cogunt partem animi expertem rationis obtemperare rationi: ei autem parti quæ ſit expers rationis, manſuetam eſſe cicurámque Iram: Cupiditatem, quieſcere: hactenus videlicet ut ipſæ nec abſque ratione moveantur, nec contrà quieſcant, quum ipſas Mens vel ad actiones vel ad fructum voluptatis provocaverit. Ille enim eſt temperantiæ terminus, Obedientia & tolerantia. Sed & intelligentia & antiqua illa auguſtáque philoſophia mentem mendacibus inanibúſque opinionibus expurgatam, & ex magna ignorantia revocatam Scientiæ dedicarunt, eámque ad rerum divinarum contemplationem erexerunt. In quarum rerum cognitione ſiquis ita verſetur ut animum gerat ſuâ ſorte contentum, humanóſque caſus ſub ſe poſitos habeat, & in hac animi æquitate quaſi ſecundo flumine ad moderatam temperatámque vitam aſpiret, is profectò viam ingreſſus eſt certæ felicitatis. Et certè is cui Deus has ſortes attribuerit, per veriſſimam opinionem ad feliciſſimam vitam deducitur. Si quis contrà durus, & præfractus fuerit, nec ſanctiſſimis illis præceptis voluerit parere, eum pœna conſequetur tum ex

πεῦεν, ἐς τὰν κρατίσταν ἁρμονίαν ἄγοισα τὰς δυνάμιας, τό, τε αἷμα καθαρὸν, καὶ τὸ πνεῦμα σύῤῥοον ἀπεργάζεται· ἵν' εἰ καί τι νοσῶδες ὑπογένοιτο, κράτος αὐτῶ ἔχοιεν ἐῤῥωμέναι ταὶ δυνάμιες αἵματος καὶ πνεύματος. μωσικὰ δὲ, καὶ ἁ ταύτας ἀγεμὼν φιλοσοφία, ἐπὶ τᾷ τᾶς ψυχᾶς ἐπανορθώσει ταχθεῖσαι ὑπὸ θεῶν τε καὶ νόμων, ἐθίζοντι καὶ πείθοντι, τὰ δὲ καὶ ποταναγκάζοντι, τὸ μὲν ἄλογον τῷ λογικῷ πείθεσθαι· τῶ δ' ἀλόγω, θυμὸν μὲν πρᾶον εἶμεν, ἐπιθυμίαν δὲ ἐν ἀρεμήσει· ὡς μὴ δίχα λόγω κινέεσθαι, μηδὲ μὰν ἀτρεμίζεν τῶ νῶ ἐκκαλεομένω, ἢ ποτὶ ἔργα, ἢ ποτὶ ἀπολαύσιας. οὗτος γάρ ἐστιν ὅρος σωφροσύνας, εὐπείθειά τε καὶ καρτερία· καὶ σύνεσις, καὶ ἁ πρεσβίστα φιλοσοφία, ἀποκαθαράμεναι * ψεύδεα, ἐνέθηκαν τὰν ἐπιστήμαν, ἀνακαλεσάμεναι τὸν νόον ἐκ μεγάλας τᾶς ἀγνοίας, χαλάσασαι ἐς ὄψιν τῶν θείων· τοῖς ἐνδιατρίβεν σὺν αὐταρκείᾳ τε ποτ' ἀνθρώπεια, καὶ συνεργίᾳ ἐπὶ τὸν σύμμετρον βίω χρόνον, εὐδαίμων ἐστίν. ὅτῳ μὲν ὁ δαίμων μοίρας τᾶς δ' ἔλαχε, δι' ἀλαθεστάταν δόξαν ἄγεται ἐπὶ τὸν εὐδαιμονέστατον βίον· εἰ δέ κά τις σκλαρὸς καὶ ἀπειθὴς, τούτῳ δ' ἐπέσθω κόλασις, ἅ τ' ἐκ τῶν

* γρ. ψευδίας δόξας.

νόμων καὶ ἃ ἐκ τῶν λόγων σύντονα ἐπάγοισα δείματα τά τε ἐπωράνια καὶ τὰ καθ᾽ ἅδεω, ὅτι κολάσιες ἀπαραίτητοι ἀπόκεινται δυσδαίμοσι νερτέροις· καὶ τἄλλα ὅσα ἐπαινέω τὸν Ἰωνικὸν ποιητὰν, ἐκ παλαιᾶς ποιεῦντα τὼς ἐναγέας. ὡς γὰρ τὰ σώματα νοσώδεσι πόκα ὑγιάζομες, εἴκα μὴ εἴκῃ τοῖς ὑγιεινοτάτοις· οὕτω τὰς ψυχὰς ἀπείργομες ψευδέσι λόγοις, εἴ κα μὴ ἄγηται ἀλαθέσι. λέγοιντο δ᾽ ἀναγκαίως καὶ τιμωρίαι ξέναι, ὡς μετενδυομέναν τᾶν ψυχᾶν, τῶν μὲν δειλῶν, ἐς γυναικέα σκάνεα, ποθ᾽ ὕβριν ἐκδιδόμενα· τῶν δὲ μιαιφόνων, ἐς θηρίων σώματα, ποτὶ κόλασιν· λάγνων δ᾽, ἐς συῶν ἢ κάπρων μορφάς· κούφων δὲ καὶ μετεώρων, ἐς πτηνῶν ἀεροπόρων· ἀργῶν δὲ καὶ ἀπράκτων, ἀμαθῶν τε καὶ ἀνοήτων, ἐς τὰν τῶν ἐνύδρων ἰδέαν. ἅπαντα δὲ ταῦτα ἐν δευτέρᾳ περιόδῳ ἁ Νέμεσις συνδιέκρινε, σὺν δαίμοσι παλαμναίοις χθονίοις τε, τοῖς ἐπόπταις τῶν ἀνθρωπίνων· οἷς ὁ πάντων ἁγεμὼν θεὸς ἐπέτρεψε διοίκησιν κόσμω, συμπεπληρωμένω ἐκ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων· τῶν τε ἄλλων ζώων, ὅσα δεδαμιούργηται ποτ᾽ εἰκόνα τὰν ἀρίσταν εἴδεος * ἀγεννάτω καὶ αἰωνίω.

legibus tum ex illorum ſermonum vocibus quæ & cœleſtes & infernas pœnas denuntiant: Infelices videlicet manes implacabilia ſupplicia manere: & alia quæ Ionicus poëta ſcripſit ex vetere memoria repetita, ex quorum auditu animos hominum voluit ad religionem puritatémque informare. quo ſanè nomine illius conſilium probo. quemadmodum enim corpora remediis quibuſdam morboſis ſanamus, niſi cedant ſaluberrimis, ita & animos falſis ſermonibus coërcemus, niſi ducantur veris. Hac igitur de cauſa hoc concedatur, quòd neceſſariò commemorentur peregrina ſupplicia, quaſi animæ commigrent ultrò citróque in varia corpora: ignavorum quidem, in corpora muliebria, corporibus tributis ad ignominiam: homicidarum, in ferarum corpora, ad pœnam & ſupplicium: libidinoſorum, in ſuum vel aprorum formas: levium & temerariorum hominum, in ſpecies volantium animantium, quæ in aëre ſolent verſari: ſegnium denique, otioſorum, imperitorum, ſtolidorum, in aquatilium ſpeciem. Omnia autem hæc in ſecundo circuitu Nemeſis certo judicio rata fixáque eſſe voluit, cum infernarum illarum furiarum numinibus: quibus humanarum rerum inſpectionem ſummus ille Deus, omnium imperator atque præſes, attribuit: quibus etiam gubernationem mundi commiſit. qui quidem mundus & diis & hominibus & cæteris animantibus conſtat, abſolutâ planè omnibúſque numeris cumulatâ ratione. Et hæc quidem omnia ad optimam illam ingenitæ, æternæ, intelligibilis formæ imaginem fuerunt creata.

* γρ. αἰωνίω καὶ νοητῶ.

ΤΕΛΟΣ.

FINIS.

ΘΕΟ-

ΘΕΟΦΡΆΣΤΟΥ

ἨΘΙΚΟῚ

ΧΑΡΑΚΤῆΡΕΣ.

THEOPHRASTI

NOTATIONES

MORUM.

Variantes has Lectiones, quâ potuit brevitate adjecit Th: G.

Ex	*Cam.*	i. e. *Camotianâ*	hujus libri *Editione.*
	Caſ.	*Caſaubonianâ*	
	Opor.	*Oporinianâ*	
	Oxon.	*Oxonienſi*	
	Step.	*Stephanicâ*	
	Sylb.	*Sylburgianâ*	
	Stob.	*Stobæo*, Aurel. Al. M. DCIX.	
	M. S.	Codice MSo. Bib. *Trin. Coll. Cant.*	
	Con.	Conjecturâ propriâ.	

Vale.

THEOPHRASTI CHARACTERES ETHICI, SIVE, MORUM DESCRIPTIONES.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ἨΘΙΚΟῚ ΧΑΡΑΚΤῆΡΕΣ.

Isaaco Casaubono *Interprete.*

Cap. I.

SÆpè equidem jam antè, quum hâc de re attentiùs cogitare cœpiſſem, miratus ſum, ſed nec mirari fortaſſe deſinam, quid cauſæ ſit, cur, quum Græcia omnis eidem cœlo ſubjecta ſit; quum etiam Græci omnes eodem modo inſtituantur, non omnes tamen iiſdem moribus utamur. Ego ſiquidem, mi Polycles, quum à multo tempore hominum naturas eſſem contemplatus, (quippe qui annos nonaginta novem jam vixerim: & cum multis, atque omnis generis naturæque hominibus ſim verſatus) quum inquam diligentiâ magnâ & probos ſimul & improbos homines conſideràſſem, atque inter ſe comparâſſem, faciendum duxi, ut quæ ſit vitæ degendæ utrorumque ratio, hoc ſcripto complecterer. Exponam autem tibi generatim,

ΚΕΦ. α′.

Ἤδη μὲν καὶ πρότερον πολλάκις ἐπιςήσας τὴν διάνοιαν, ἐθαύμασα, ἴσως δὲ οὐδὲ παύσομαι θαυμάζων, [1] τί δήποτε τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἀέρα κειμένης, καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων ὁμοίως παιδευομένων, συμβέβηκεν ἡμῖν οὐ τὴν αὐτὴν τάξιν τῶν τρόπων ἔχειν. ἐγὼ γὰρ, ὦ Πολύκλεις, ςυνθεωρήσας ἐκ [2] πολλοῦ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, [3] ἅτε βεβιωκὼς ἔτη [4] ἐννενήκοντα ἐννέα, ἔτι δὲ ὡμιληκὼς πολλαῖς τε καὶ παντοδαπαῖς φύσεσι, καὶ παρατεθεαμένος ἐξ ἀκριβείας πολλῆς τούς τε ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς φαύλους· ὑπέλαβον δεῖν συγγράψαι ἃ ἑκάτεροι αὐτῶν ἐπιτηδεύουσιν ἐν τῷ βίῳ. ἐκθήσω δέ σοι κατὰ γένος

1 *Steph. Sylb.* & MS. L. Τὶ γὰρ δήποτε.

2 *Cam.* & MS. addit χρόνȣ; elegantior eſt ellipſis.

3 MS. & Sylb. pro ἅτε, leg. καὶ.

4 MS. cum omnibus conſentit in numero ϟθ′, id eſt, 99. Annos autem vixiſſe *Theophraſtum* πέντε καὶ ὀγδοήκοντα ait *Laertius* MS. in Bibl. Trin. Coll. Cant. Vide hîc *Caſaub.* & *Menagium* ad *Laërtii Theophraſtum.*

νος ὅσα τε τυγχάνει γένη τρόπων τούτοις [5] προσκείμενα, καὶ ὃν τρόπον τῇ οἰκονομίᾳ χρῶνται. ὑπολαμβάνω γάρ, ὦ Πολύκλεις, τοὺς [6] υἱοὺς ἡμῶν βελτίους ἔσεσθαι, καταλειφθέντων αὐτοῖς ὑπομνημάτων τοιούτων· οἷς παραδείγμασι χρώμενοι, αἱρήσονται τοῖς εὐσχημονεστάτοις συνεῖναί τε καὶ ὁμιλεῖν, ὅπως μὴ καταδεέστεροι ὦσιν αὐτῶν. τρέψομαι δὲ ἤδη ἐπὶ τὸν λόγον. σὸν δὲ, παρακολουθῆσαί τε καὶ εἰδῆσαι εἰ ὀρθῶς λέγω. πρῶτον μὲν οὖν ποιήσομαι τὸν λόγον ἀπὸ τῶν τὴν εἰρωνείαν ἐζηλωκότων, ἀφεὶς τὸ προοιμιάζεσθαι, καὶ πολλὰ περὶ τοῦ πράγματος λέγειν. καὶ ἄρξομαι πρῶτον ἀπὸ τῆς εἰρωνείας, καὶ ὁριοῦμαι αὐτήν· εἶθ' οὕτως τὸν εἴρωνα διέξειμι, ποῖός τις ἐστὶ, καὶ εἰς τίνα τρόπον κατενήνεκται. καὶ τὰ ἄλλα δὴ τῶν παθημάτων, ὥσπερ [7] ὑπεθέμην, πειράσομαι κατὰ γένος φανερὰ καταστῆσαι. [8]

cùm omnes morum ſpecies quibus illi ſunt prædıti, tum quis ſit illorum vitæ cotidianæ modus. Liberos enim noſtros, mi Polycles, fore meliores exiſtimo, ſi monumenta ipſis hujuſcemodi reliquerimus, quæ ſibi pro exemplo proponentes, optimè moratos quoſque ſint electuri, quibuſcum verſentur & conſueſcant, ut in viros tandem nihilo illis deteriores evadant. Sed jam ad rem ipſam me accingam. Tuum erit, ad ea quæ dicam, animum advertere, & an rectè dicam pernoſcere. Igitur, miſſis præfationibus, & iis quæ multa poterant de re afferri, initium dicendi faciam ab illis qui cavillationem amplexi ſunt, vitiúmque ipſum primò definiam: deinde cavillatorem hominem deſcribam qualis ſit, & qui ejus mores. Poſtea verò alias quoque animi affectiones generatim, ut antè diximus, explicare conabimur.

Περὶ Εἰρωνείας. β'.

Ἡ Μὲν οὖν εἰρωνεία [1] δόξειεν ἂν εἶναι, ὡς τύπῳ λαβεῖν,

De Cavillatione. 2.

Cavillatio igitur, ſi quis rudi definitione complecti

προς-

5 Opor. Cam. MS. habent προκείμενα.

6 Cam. & MS. τοὺς υἱεῖς; quâ formâ etiam Ariſtoteles utitur in Rhet. & Eth. Nicom.

7 Ὑπεθέμην Sylb. ὑπεθέμην, Cam. Opor. Caſ. ſed MS. ἐπεθέμην; quod eſt ἐπεχείρησα, ut apud Xenophontem

8 Poſt procemium ſequitur in MS. capp. indiculus cum ſuis numeris; duo ultima ſunt περὶ φιλοπονηρίας, κθ. περὶ αἰσχροκερδίας, λ; quæ quidem duo itidem in ſuo MS. reperiebat Caſaub.

1 Iſta ſic concipit MS. δόξειεν ἂν ὡς τύπῳ περιλαβεῖν, εἶναι προσπ.

2 ante

ve[illegible], eſt [illegible]ùm factorum tum dictorum in deterius fictio. Homo autem cavillator talis eſt, qui ad inimicos ſuos adeat, quaſi alloqui eos velit, non ampliùs odiſſe: quíque illos quibus clàm ſtruit inſidias, præſentes laudet, & ſi victi fuerint, eorum vicem doleat. Si quis ipſi maledicat, ei ignoſcit: jactáque in ſe convitia negligit; cum iis etiam, qui quòd injuriam ab ipſo paſſi ſint, quiritantur, blandè benignéque loquitur. Eos qui ipſum confeſtim conventum velint, jubebit redire iterum. Quicquid agit, clàm id habet, & ſe adhuc deliberare dicit. Idem ſe modò adveniſſe fingit: aut ſub veſperam veniſſe, & è via languere. Pecuniam mutuò rogantibus, aut eranum ab ipſo exigentibus; Nihil vendo, inquit: è contrario quum nihil vendet, tum vendere ſe affirmabit. Quum quid audiverit, videri volet animum non advertiſſe. Quum quid viderit, negabit vidiſſe. Pactus aliquid, negabit ſe meminiſſe. De aliis dicit ſe cogitaturum, alia neſcire, mirari alia: de quibuſ-

προσποίησις ἐπὶ τὸ [2] χεῖρον πράξεων καὶ λόγων. ὁ δὲ εἴρων, τοιοῦτος [3] τίς ἐστιν, οἷος προσελθὼν τοῖς ἐχθροῖς [4] ἐθέλει λαλεῖν, οὐ μισεῖν· καὶ ἐπαινεῖν παρόντας, οἷς ἐπέθετο λάθρα, καὶ τούτοις συλλυπεῖσθαι ἡττωμένοις. καὶ συγγνώμην δὲ ἔχειν τοῖς κακῶς αὐτὸν λέγουσι· καὶ ἐπὶ τοῖς καθ' ἑαυτοῦ λεγομένοις, καὶ πρὸς τοὺς ἀδικουμένους καὶ ἀγανακτοῦντας πρᾴως διαλέγεσθαι. καὶ τοῖς ἐντυγχάνειν κατὰ σπουδὴν βουλομένοις, προστάξαι ἐπανελθεῖν· καὶ μηδὲν ὧν πράττει, ὁμολογῆσαι, ἀλλὰ φῆσαι [5] βουλεύσεσθαι· καὶ προσποιήσασθαι ἄρτι παραγεγονέναι, καὶ ὀψὲ γενέσθαι αὐτὸν, καὶ μαλακισθῆναι· καὶ πρὸς τοὺς δανειζομένους καὶ ἐρανίζοντας, [6] ὡς οὐ πωλεῖ· καὶ μὴ πωλῶν, φήσει πωλεῖν. καὶ ἀκούσας τὶ, [7] δόξει μὴ [8] προσποιεῖσθαι. καὶ ἰδὼν, φήσει μὴ ἑωρακέναι. καὶ ὁμολογήσας, μὴ μεμνῆσθαι. καὶ τὰ μὲν [9] σκέψεσθαι [10] φάσκει, τὰ δὲ οὐκ εἰδέναι, τὰ δὲ θαυμάζειν, τὰ δὲ ἤδη

2 ante χεῖρον Sylb. & Stob. τὸ omittunt. ——

3 MS. & Stob. poſt τις non habent ἐστιν.

4 MS. Stob. Sylb. ἐθέλειν λαλεῖν.

5 MS. Sylb. Stob. βουλεύεσθαι.

6 poſt ἐρανίζοντας videtur aliquid deeſſe.

7 pro δόξει Opor. & MS. δείξει.

8 pro προσποιεῖσθαι Stob. in margine legit ἀντιποιεῖσθαι — aſſequi.

9 Cam. Opor. Stob. habent ἐσκέφθαι — Sylb. & MS. σκέψασθαι. Menander (qui adhuc Conſtantinopoli extare dicitur) hoc à magiſtro ſuo habuit, ut alia,

Οἱ τὰς ὀφρῦς αἴροντες
Καὶ σκέψομαι, λέγοντες.

10 Φάσκειν, Stob. Cam. Opor.

11 pro

ἤδη ποτὲ καὶ αὐτὸς οὕτω διαλογίσασθαι. καὶ τὸ ὅλον, δεινὸς τῷ τοιούτῳ τρόπῳ τοῦ λόγου χρῆσθαι, Οὐ πιστεύω, Οὐχ ὑπολαμβάνω, Ἐκπλήττομαι. καὶ λέγει ἑαυτὸν ἕτερον γεγονέναι. καὶ μὴν, Οὐ ταῦτα πρὸς ἐμὲ διεξῄει. παράδοξόν μοι τὸ πρᾶγμα, ἄλλῳ τινὶ λέγε· [11] ὅπως δὲ σοὶ ἀπιστήσω, ἢ ἐκείνου καταγνῶ, ἀποροῦμαι. ἀλλ' ὅρα μὴ σὺ θᾶττον πιστεύῃς [12] τοιαύτας φωνὰς καὶ πλοκὰς καὶ παλιλλογίας· οὗ χεῖρον ἐστὶν εὑρεῖν οὐδέν. τὰ δὴ τῶν ἠθῶν μὴ ἁπλᾶ, ἀλλ' ἐπίβουλα, φυλάττεσθαι μᾶλλον δεῖ ἢ τοὺς ἔχεις.

dam ſe quoque jam antè ſimiliter cogitâſſe. Denique frequens omnino in ejus ore hujuſmodi eſt oratio. Non credo: Non puto: Obſtupeſco. Seſe etiam alium fuiſſe dicet. Item, Atqui non hæc erat ipſius apud me oratio. Res mihi videtur mira, & fidem omnem ſuperare: Quære alium cui iſta narres: Tibíne credam, an illius damnem fidem, neſcio. At tu cave ſis vocibus iſtiuſmodi, & involucris ſimulationum recantatis dictis credas: quâ re deterior nulla queat reperiri. Enimverò mores hujuſmodi hominum, non ſimplicium ſed inſidioſorum, magis quàm viperas fugere debemus.

Περὶ [1] Κολακείας. γ'.

Τὴν δὲ κολακείαν ὑπολάβοι ἄν τις ὁμιλίαν αἰσχρὰν εἶναι, συμφέρουσαν δὲ τῷ κολακεύοντι. τὸν δὲ κόλακα τοιοῦτόν τινα, ὥστε [2] πορευόμενον ἅμα εἰπεῖν, Ἐνθυμῇ ὡς ἀποβλέπουσιν [3] εἰς σὲ οἱ ἄνθρωποι; τοῦτο οὐδενὶ γίνεται τῶν ἐν τῇ πόλει πλὴν ἢ σοί. ηὐδοκίμεις χθὲς ἐν τῇ στοᾷ· πλειόνων γὰρ ἢ τριάκοντα ἀνθρώπων καθημένων, καὶ ἐμπεσόντος λόγου, τίς εἴη βέλτιστος,

De Adulatione. 3.

Adulationem verò putet aliquis eſſe turpem vitæ quotidianæ conſuetudinem, ſed quæ adulatori conducat. Adulator autem is eſt, qui ſi cum aliquo ambulet, ei dicat, Viden' ut omnes in te oculos convertunt? Fit hoc nemini ex omnibus civibus præterquam tibi. Heri in porticu magnum bonæ exiſtimationis tuæ fructum capiebas. Nam quum homines ibi plus quàm triginta ſederent, ſermóque incidiſſet, Ecquis ci-

ἀπ'

11 pro ὅπως Stob. legit ὅπως.

12 MS. tranſponit, ſic, τοιαύτας πλοκὰς καὶ φωνάς.

1 περὶ κολακείας ſcripſit integrum librum Theophraſtus, cujus meminit Athen. 6. lib.

2 Stob. Opor. Cam. MS. ἅμα προβαδιζόμενον.

3 MS., πρὸς σὲ οἱ ἄνθρωποι.

4 Κε-

vium eſſet optimus? & orſos ab ipſo, & in ejuſdem nomen ſimul omnes recidiſſe. Hæc ille loquitur, aliáque his ſimilia. Idem ex illius veſtimentis cui aſſentatur, floccos ſolet eximere. Quòd ſi qua vel palea vel feſtuca à vento acta illius capillamento adhæſerit, tollit adulator; & ſimul renidens; En, inquit, quia biduo hoc ego te non vidi, ut canitie barba tibi eſt referta: atqui tu ſanè, qui id ætatis homo ſis, habes, ut ſi quis alius, capillos nigros. Jam ſi aliquid dicat ille, hic verò adulator ſilentium omnibus imperare, in os laudare, dicenti voce geſtúque applaudere. & ubi finem dicendi fecerit, Dictum bene! acclamare. Quòd ſi quem ille ſale aliquo perſtrinxerit, eundem iſte acerbè irridebit, veſtémque in os ſibi indet, quaſi riſum tenere non queat. In viâ ſi qui fiant obvii, ſiſtere gradum jubet, donec Ille tranſierit. Mala etiam & pyra à ſe empta domum liberis Illius afferre, & ſpectante ipſo dare moris habet: atque adeò ipſos oſculatus, Probi patris pullitiem! ait, exclamans. Crepidas ementi ſi comes aſſuerit, pedem dicet ipſo calceo eſſe concinniorem. Adeunte illo ad amicorum aliquem, curſu

ἀπ' αὐτοῦ ἀρξαμένους πάντας, ἐπὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατενεχθῆναι· καὶ ἄλλα τοιαῦτα λέγειν. ἀπὸ τοῦ ἱματίου ἀφελεῖν κροκίδα. καὶ ἐάν τι πρὸς τὸ τρίχωμα τῆς [4] κεφαλῆς ἀπὸ πνεύματος [5] προςενεχθῇ ἄχυρον καρφολογῆσαι. καὶ ἐπιγελάσας δὲ εἰπεῖν, [6] ὁρᾷς; ὅτι δυοῖν σοι ἡμερῶν οὐκ ἐντετύχηκα, πολιῶν ἔσχηκας τὸν πώγωνα μεςόν. καίπερ, εἴ τις καὶ ἄλλος, ἔχεις πρὸς τὰ ἔτη μέλαιναν τὴν τρίχα. καὶ λέγοντος δὲ αὐτοῦ τι, τοὺς ἄλλους σιωπᾷν κελεῦσαι, καὶ ἐπαινέσαι δὲ ἀκοντος. καὶ ἐπισημήνασθαι δὲ, εἰ παύσεται, Ὀρθῶς. καὶ σκώψαντι [7] πικρῶς ἐπιγελάσαι, τό τε ἱμάτιον ὦσαι εἰς τὸ ςόμα, ὡς δὴ οὐ δυνάμενος κατασχεῖν τὸν γέλωτα. καὶ τοὺς ἀπαντῶντας ἐπιςῆναι [8] μικρὸν κελεῦσαι, ἕως ἂν Αὐτὸς παρέλθῃ. καὶ τοῖς παιδίοις μῆλα καὶ [9] ἀπίους πριάμενος, εἰσενέγκας δοῦναι, ὁρῶντος αὐτοῦ· καὶ φιλήσας δὲ εἰπεῖν, χρηςοῦ πατρὸς νεόττια! καὶ συνωνούμενος δὲ [10] κρηπῖδας, τὸν πόδα φῆσαι εἶναι εὐρυθμότερον τοῦ ὑποδήματος. καὶ πορευομένου πρός τινα τῶν

4 Κεφαλῆς, ἄχυρον προσαφθῇ, (MS. προσενέχθη) ἀπὸ τοῦ πνεύματος, Sylb. Stob. & MS.

5 γρ. προσαχθῇ.

6 MS. legit & diſtinguit ſic, ὁρᾷς ἔτι δ. σ. ἡ. ὁ. ἐντέτυχα; πολ.

7 ψυχρῶς.

8 MS. Stob. Sylb. μικρὸν non habent.

9 MS. ἄπιας. forte ἄπια.

10 MS. legit ἐπὶ κρηπῖδας, eo ſenſu, quo cap. 6. πρὸς τὰς τραπέζας, & cap. 24. ἐπὶ τὰς κλίνας.

11 προ-

τῶν φίλων, προδραμὼν εἰπεῖν, ὅτι πρός σε ἔρχεται· καὶ ἀναςρέψας, ὅτι [11] προσήγγελκα. ἀμέλει δὲ καὶ τὰ ἐκ γυναικείας ἀγορᾶς διακονῆσαι δυνατὸς ἀπνευστί. καὶ τῶν ἐςιωμένων, πρῶτος ἐπαινέσαι τὸν οἶνον· καὶ * παραμένων εἰπεῖν, [12] ὡς μαλακῶς ἐσθίεις! καὶ ἄρας τὶ τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης, φῆσαι, τουτὶ ἄρα ὡς χρηςόν ἐςι! καὶ ἐρωτῆσαι μὴ ῥιγοῖ, καὶ εἰ ἐπιβαλέσθαι βούλεται καὶ ἔτι περιςεῖλαι αὐτόν. καὶ μὴν ταῦτα λέγων, [13] πρὸς τὸ οὖς προςπίπτων, ψιθυρίζειν· καὶ εἰς ἐκεῖνον ἀποβλέπων, τοῖς ἄλλοις λαλεῖν. καὶ τοῦ παιδὸς ἐν τῷ θεάτρῳ ἀφελόμενος τὰ προσκεφάλαια, αὐτὸς ὑποςρῶσαι. καὶ τὴν οἰκίαν φῆσαι εὖ ἠρχιτεκτονῆσθαι, καὶ τὸν ἀγρὸν εὖ πεφυτεῦσθαι. καὶ τὴν εἰκόνα ὁμοίαν εἶναι. καὶ τὸ κεφάλαιον, τὸν κόλακά ἐςι θεάσασθαι πάντα καὶ λέγοντα καὶ πράττοντα οἷς χαριεῖσθαι ὑπολαμβάνει.

præire aſſentator, & huic quidem, Venit ille, inquit, ad te: ſtatímque reverſus, Ego, ait, de tuo adventu præmonui. Sanè etiam quæcunque ad muliebre forum pertinent, didicit iſte omnia ſedulò & diligenter miniſtrare: necnon ex omnibus convivis vinum primus laudare: & illi aſſiduè aſſiſtens, dicere, Ut tu molliter comedis! & de iis quæ menſæ ſunt appoſita, aliquid attollens, Hoc verò, ait, quàm bonum eſt! Quærere etiam amat, nunquid ille frigeat, nunquid tegi adhuc & ampliùs amiciri velit: & quidem hæc dicens, ad aurem hominis ſe inclinat, eíque aliquid inſuſurrat: in eundem etiam dum alios alloquitur, oculos defixos habet. Pulvinos in theatro puero ademptos, ipſe ſubſternit. Domum ait benè & ingenioſè fuiſſe dimenſam & ædificatam: agrum diligenter conſitum: imaginem per eſſe ſimilem. In ſummâ, aſſentatorem ſemper videas, & facere omnia, & dicere quæ audientibus putat fore grata.

Περὶ Ἀδολεσχίας. δʹ.

Ἡ δὲ ἀδολεσχία, ἐςὶ μὲν διήγησις λόγων μακρῶν καὶ ἀπροβουλεύτων. [1] ὁ δὲ ἀδολέσχης τοιοῦτός ἐςιν, οἷος ὃν μὴ

De Garrulitate. 4.

Garrulitas eſt longorum & inconſideratorum ſermonum effutitio. Garrulus autem ejuſmodi eſt, qui vel apud

γινώ-

11 προήγγελκα ferri poteſt.
* γρ. παρακειμένων.
12 ὡς οὐ μαλακῶς. Steph. Opor. & Stob.

13 Stob. εἰς τὸ οὖς. minùs rectè, ita tamen Opor. & Cam.
1 ὁ δ' ἀδόλεσχος, MS. & Ariſt. Nicom. l. 3. c. 10.
2 πύτῳ,

ignotum juxtim ei aſſidens, uxoris ſuæ laudes prædicare inſtituat: deinde quod præcedenti nocte ſomniaverit, id narret: tum quæcunque in cœnâ ſibi fuerint apposita, omnia ſigillatim recenſeat. Mox verò ubi incaluerit, homines hujus ſeculi dicet eſſe antiquis deteriores: frumenta in foro vili vænisse pretio: peregrinos eſſe in urbe quàm plurimos: mare ſtatim à Dionyſiis patere navibus: & ſi Jupiter pluerit, eorum quæ terrâ conduntur meliorem fore proventum: ſéque agrum ſuum in ſequentem annum eſſe culturum: ait etiam vivendi rationes eſſe perdifficiles: &, quum Myſteria agitarentur, Damippum facem omnium maximam ſtatuiſſe. Quærit etiam, quot ſint Odei columnæ: &, Heri, ait, vomui: &, Quotus hic eſt menſis dies? Quòd ſi quis patientem ſe præbeat, nunquam ille ab eo diſcedat. Narrabit Myſteria menſe Boëdromione, Apaturia Pyanepſione, Poſideone verò quæ ruri agitantur Dionyſia, ſolita celebrari. Id genus homines demiſſis manibus, grandíque gradu fugiat oportet, quiſquis febre carere volet. Difficile enim eſt cum iis durare, qui neque otii neque negotii tempora diſtinguere nôrunt.

γινώσκει, τούτῳ παρακαθεζόμενος πλησίον, πρῶτον μὲν τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς εἰπεῖν ἐγκώμιον· εἶτα ὃ τῆς νυκτὸς εἶδεν ἐνύπνιον, [2] τοῦτο διηγήσασθαι· εἶθ' ὧν εἶχεν ἐπὶ τῷ δείπνῳ τὰ καθέκαστα διεξελθεῖν. εἶτα δὴ προχωροῦντος τοῦ πράγματος, λέγειν ὡς πολὺ πονηρότεροί εἰσιν οἱ νῦν ἄνθρωποι τῶν ἀρχαίων· καὶ ὡς ἄξιοι γεγόνασιν οἱ πυροὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ. καὶ ὡς πολλοὶ ἐπιδημοῦσι ξένοι. καὶ τὴν θάλατταν ἐκ Διονυσίων πλώϊμον εἶναι. καὶ, εἰ ποιήσειεν ὁ Ζεὺς ὕδωρ, τὰ ἐν τῇ γῇ βελτίω ἔσεσθαι. καὶ, ὅτι [3] ἀγρὸν εἰς νέωτα γεωργήσει. καὶ, ὡς χαλεπόν ἐςι τὸ ζῆν· καὶ, ὡς Δάμιππος μυςηρίοις μεγίςην δᾷδα [4] ἔςησε. καὶ, Πόσοι εἰσὶ κίονες τοῦ Ὠδείου, καὶ, Χθὲς ἤμεσα. καὶ, Τίς ἐςιν ἡμέρα σήμερον; κἂν ὑπομένῃ τὶς αὐτὸν, μὴ ἀφίστασθαι. καὶ, ὡς Βοηδρομιῶνος μὲν ἐςι τὰ μυςήρια, Πυανεψιῶνος δὲ Ἀπατούρια, Ποσειδεῶνος δὲ [5] τὰ κατ' ἀγροὺς Διονύσια. [6] παρασείσαντα δὲ χρὴ τοὺς τοιούτους τῶν ἀνθρώπων, καὶ διαράμενον ἀπαλλάττεσθαι, ὅστις [7] ἀπύρετος βούλεται εἶναι. ἔργον γὰρ συναρκεῖσθαι τοῖς μήτε σχολὴν, μήτε σπουδὴν διαγινώσκουσιν.

Περὶ

2 τέτῳ, MS.

3 Sylb. Stob. & MS. ὁ ἀγρὸς.

4 MS. ἔςηξε. f. ἐστῆψε.

5 τὰ non agnoſcunt MS. Stob. Sylb.

6 παρασείσαντα δὲ χρὴ, MS. παρασείσαντα δεῖ δή.

7 ἀπύρεκτος Cam. & MS.

1 MS.

Περὶ Ἀγροικίας. ε΄.

Ἡ Δὲ ἀγροικία δόξειεν ἂν εἶναι ἀμαθία ἀσχήμων· ὁ δὲ ἄγροικος, τοιοῦτός τις οἷος κυκεῶνα πιὼν εἰς ἐκκλησίαν [1] πορεύεσθαι. καὶ τὸ μύρον φάσκειν οὐδὲν τοῦ θύμου ἥδιον ὄζειν. καὶ μείζω τοῦ ποδὸς τὰ ὑποδήματα φορεῖν. καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ λαλεῖν. καὶ τοῖς μὲν φίλοις καὶ οἰκείοις ἀπιστεῖν, πρὸς δὲ τοὺς αὑτοῦ οἰκέτας ἀνακοινοῦσθαι περὶ τῶν μεγίστων. καὶ τοῖς παρ' αὐτῷ ἐργαζομένοις μισθωτοῖς ἐν ἀγρῷ, πάντα τὰ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας διηγεῖσθαι. καὶ [2] ἀναβεβλημένος ἄνω τοῦ γόνατος, καθιζάνειν, ὥστε τὰ γυμνὰ αὐτοῦ [3] φαίνεσθαι. καὶ ἐπ' ἄλλῳ μὲν [4] μήτε θαυμάζειν, μήτε ἐκπλήττεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς. ὅταν δὲ ἴδῃ βοῦν, ἢ ὄνον, ἢ τράγον, ἑστηκὼς θεωρεῖν. καὶ προαιρῶν δέ τι ἐκ τοῦ ταμείου, δεινῶς φαγεῖν, καὶ ζωρότερον πιεῖν· καὶ τὴν σιτοποιὸν πειρᾶν λαθεῖν. κᾆτ' ἀλέσας μετ' αὐτῆς τοῖς ἔνδον πᾶσι καὶ [5] αὐτῷ τὰ ἐπιτήδεια. καὶ ἀριστῶν δὲ ἅμα τοῖς ὑποζυγίοις [6] ἐμβαλεῖν τὸν χόρτον· καὶ κόψαντος τὴν θύραν ἐπακοῦσαι αὐτός. καὶ τὸν κύνα προσκαλεσάμενος, καὶ ἐ-

De Ruſticitate.

RUſticitas verò honeſtatis & decori ignoratio videri queat. At ruſticus is eſt, qui hauſto pharmaco in concionem nihilominus prodeat: quíque unguentum non ſuavius fragrare thymo dicat. calceos geſtat pede grandiores: voce etiam altâ loqui ſuevit. Amicis neceſſariiſque ſuis parùm fidens, de rebus maximis ad famulos refert: quæcunque in concione audivit, omnia mercenariis ſuis, qui ruri apud ipſum opus faciunt, enuntiat. Sæpe etiam veſte ita ſupra genu adductâ ſedet, ut denudatæ corporis partes conſpici queant. In viâ aliorum quidem nihil admiratur, neque ullâ re percellitur: ſed ſi bovem, aſinum, aut hircum viderit, ibi homo gradum ſiſtere, & contemplari. Quúmque aliquid è promptuariâ cellâ depromit, decerptum inde fruſtum vorat: & vinum meracius potat: diligenter interim ne hoc ancilla panifica reſciſcat, cavens. Deinde verò cum illâ molere, & quæ ſunt ad victum neceſſaria, tum ſibi tum univerſæ familiæ parare ſolet. Inter prandendum jumentis pabulum objicit: & ſi quis fores pulſet, ipſe auſcul-

πιλα-

1 MS. Stob. Sylb. προδύεσθαι.
2 ἀναβεβλημένος ἄνω τοῦ γόνατος.
3 γο. ὑποφαίνεσθαι.
4 MS. & Cam. μηδενὶ pro μήτε.
5 αὐτὰ τὰ ἐπιτήδεια.

6 variant Codd. Cam. προβαλεῖν τὴν θύραν. MS. ἐμβαλεῖν. fortè olim, τὸ πύρνον, cujus gloſſa in margine erat χόρτος. vid. Heſych.

7 τὰς

tati. Vocato etiam cane, & ejus roſtro manu prehenſo, Hic, inquit, & agrum & domum, quíque in eâ ſunt omnes cuſtodit. Argentum quod ab aliquo acceperit, quaſi tenue aut nimis aſperum ſolet rejicere, & ut alio id ſibi mutetur poſtulare. Aratrum ſi cui fortè utendum dederit, aut cophinum, aut falcem, aut ſaccum, nocte intempeſtâ illa *repetet*; ſi per inſomnium fuerit eorum recordatus. In urbem cùm venit, obvium quemque interrogans: Quanti, ait, pelles & ſalſamenta vænibant? &, Nunquid hodie ludi novam lunam adducunt? Dicit etiam, ſe ſimul ac deſcenderit, tondére velle. Idem cantare in balneo, & clavis calceos ſuffigere, &, quia eadem via erat, ab Archia ſalſamenta accipere, ac portare ipſe, moris habet.

πιλαβόμενος τοῦ ῥύγχους, εἰπεῖν, οὗτος φυλάσσει τὸ χωρίον, καὶ τὴν οἰκίαν, καὶ [7] τοὺς ἔνδον. [8] καὶ τὸ ἀργύριον δὲ παρά [9] του λαβὼν [10] ὑποδοκιμάζειν, λίαν μὲν [11] λυπρὸν εἶναι, καὶ ἕτερον ἅμα ἀλλάττεσθαι. [12] καὶ ὁ ἄροτρον [13] ἔχρησεν, ἢ κόφινον, ἢ δρέπανον, ἢ θύλακον, ταῦτα τῆς νυκτὸς κατὰ ἀγρυπνίαν ἀναμιμνησκόμενος. καὶ εἰς ἄςυ [14] καταβαίνων, ἐρωτῆσαι τὸν ἀπαντῶντα πόσου ἦσαν αἱ διφθέραι καὶ τὸ τάριχος. καὶ εἰ σήμερον ὁ ἀγὼν νουμηνίαν ἄγει. καὶ εἰπεῖν εὐθὺς, ὅτι βούλεται καταβὰς ἀποκείρασθαι. καὶ ἐν βαλανείῳ δὲ ᾄσαι· καὶ εἰς τὰ ὑποδήματα δὲ ἥλους ἐγκροῦσαι. καὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ παριὼν κομίσασθαι [15] παρ' Ἀρχίου [16] τοὺς ταρίχους.

De Blanditiâ. 6.

BLanditia, ſi quis eam definire velit, eſt congreſſio parùm honeſtas voluptatis illecebras habens. Blandus verò is

Περὶ Ἀρεσκείας. ς'.

Ἡ Δὲ ἀρέσκεια, ἐςὶ μὲν, ὡς ὅρῳ [1] περιλαβεῖν, ἔντευξις οὐκ ἐπὶ τῷ βελτίςῳ ἡδονῆς παρασκευαςική· ὁ δὲ ἄρεσκος, ἀμέλει

7 τοὺς ἔνδον, non ſunt in MS. nec Cam.

8 iſtud καὶ non habet Stob.

9 MS. τούτου.

10 MS. & Stob. ἀποδοκιμάζων.

11 λυπηρὸν. MS. & Stob.

12 Stob. καὶ ὧν.

13 MS. ἔχρησεν, rectiùs quàm ἔχρησεν — ἀπαιτεῖν deeſt omnibus, ut videtur.

14 ἄςυ cùm ſit ἀκρόπολις, rectiùs ἀναβαίνων. ei opponitur Peiræus, unde Plato, κατέβην εἰς πειραιᾶ.

15 παρὰ βραχίονος. utrunque habet Stob. ſanè Callimachus ſic locutus eſt.

Καί ῥα παρὰ σκαιοῖο βραχίονος ἔμπλεον ὄλπης.

16 τοὺς ταρίχους, dixit modò τὸ τάριχος. hoc eſt Atticorum, illud Dorum & Jonum. f. τοῦ ταρίχους, ut tomum ſeu partem ſignificet.

1 γρ. εἰπεῖν.

z pro

μέλει τοιοῦτός τις, οἷος πόῤῥωθεν προσαγορεύσας, καὶ ἄνδρα κράτιςον εἰπὼν, καὶ θαυμάσας ἱκανῶς, ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ μὴ ἀφιέναι· καὶ μικρὸν προπέμψας, καὶ ἐρωτήσας πότε αὐτὸν ὄψεται, ἔτι ἐπαινῶν ἀπαλλάττεσθαι. καὶ παρακληθεὶς δὲ πρὸς δίαιταν, μὴ μόνον ᾧ πάρεςι βούλεσθαι ἀρέσκειν, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀντιδίκῳ, ἵνα κοινὸς εἶναι δοκῇ. καὶ τοὺς ξένους δὲ εἰπεῖν ὡς δικαιότερα λέγουσι τῶν πολιτῶν. καὶ κεκλημένος δὲ ἐπὶ δεῖπνον, κελεῦσαι καλέσαι τὰ παιδία τὸν ἑςιῶντα· καὶ εἰσιόντα, φῆσαι [2] σύκῳ ὁμοιότερα εἶναι τῷ πατρί· καὶ [3] προσαγαγόμενος, φιλῆσαι, καὶ παρ' αὐτὸν καθίσαι· καὶ τοῖς μὲν συμπαίζειν αὐτὸς, λέγων, ἀσκὸς, πέλεκυς· τὰ δὲ ἐπὶ τῆς γαςρὸς ἐᾷν καθεύδειν, ἅμα θλιβόμενος. καὶ πλειςάκις δὲ ἀποκείρασθαι, [4] καὶ τοὺς ὀδόντας λευκοὺς ἔχειν. καὶ τὰ ἱμάτια δὲ χρηςὰ μεταβάλλεσθαι, καὶ χρίσματι ἀλείφεσθαι. καὶ τῆς μὲν ἀγορᾶς πρὸς τὰς τραπέζας προσφοιτᾷν. [5] τῶν δὲ γυμνασίων ἐν τούτοις διατρίβειν, οὗ ἂν ἔφηβοι [6] γυμνάζωνται. τοῦ δὲ θεάτρου καθῆσθαι, ὅταν ᾖ θέα, πλησίον τῶν ςρατηγῶν· καὶ ἀ-

γορά-

eſt, qui è longinquiore ſpatio aliquem ſalutare, & virum appellare præſtantiſſimum, fortunámque ejus admirari ſoleat, & utraque manu prehendens, non dimittat: ſed aliquantiſper comitatus, quærens quando ſit illum viſurus, vix tandem domum revertatur, ejus interim laudes prædicans. Idem captus arbiter, non ei tantùm cui adeſt, ſed adverſæ etiam parti, ut communis utriuſque amicus habeatur, gratificari ſtudebit. Peregrinos juſtiora quàm civeis loqui dicet. Ad cœnam invitatus, convivii dominum, ut liberos ſuos vocet, rogabit: atque illis ingredientibus, negabit ficum ficui tam eſſe ſimilem, quàm illi ſint patri: deinde eos ad ſe vocabit: oſculatúſque, ſibi aſſidere jubebit: & cum aliis jocans, En utrem, inquiet, En ſecurim: alios in ſinum recumbere dormientes, quamvis onere gravetur, ſinet. Comam ſæpiùs ſolet tondere: dentes nitidos habere: veſtes quæ uſui adhuc eſſe poſſint, mutare: unguento uti. Ac fori quidem in eam maximè partem ventitat, ubi ſunt argentariorum menſæ: gymnaſia verò illa frequentat, in quibus ſe ephébi exercent: in theatro autem & ſpectaculis juxta ipſos prætores ſedet. Idem in foro

2 pro σύκῳ omnes σύκῳ legunt. Lege, ἢ σύκον σύκῳ ὁμοιό.

3 Ita MS. & Sylb. ——

4 καὶ τοὺς ὀδ. λ &c. ad καὶ χρίσματι, malè omittit Cam.

5 τῶν δὲ γυμν. ad τοῦ δὲ θεάτ. omittit Cam.

6 Stob. & MS. γυμνάζονται.

7 αὐτὸν

ſibi quidem nihil; ſed amicis qui Byzantii ſunt, mittenda munera emtitat: necnon Laconicas canes, quas Cyzicum: & mel Hymettium quod Rhodum mittat: atque hæc ſe facere ſuis civibus narrat. Præterea ſolet idem ſimiam domi alere, ſatyrum emere, & columbas Siculas, necnon dorcadios talos, & Thyriacas ampullas ex illis quæ formâ ſunt rotundâ: item baculos ſive ſcipiones ex obliquis Lacedæmone advectos, necnon aulæum cui ſint Perſæ intexti. Habet etiam idem parvulum atrium pulvere palæſtrico reſperſum, & ſphæriſterium: atque has ædium ſuarum partes ſolet ille obvio cuique vel è philoſophorum grege, vel ſophiſtarum, vel eorum qui ſe armis, aut muſico cantu exercent, commodare, ut ibi artis ſuæ periculum faciant: quod quidem dum illi faciunt, ipſe de aliquo è ſpectatoribus alii dicit, Eccum tibi cujus eſt hæc palæſtra.

γοράζειν [7] αὐτῷ μὲν μηδὲν, ξένοις δὲ εἰς Βυζάντιον [8] ἐπιστάλματα. καὶ Λακωνικὰς κύνας εἰς Κύζικον. καὶ μέλι Ὑμήττιον, εἰς Ῥόδον. καὶ ταῦτα ποιῶν τοῖς ἐν τῇ πόλει διηγεῖσθαι. ἀμέλει δὲ καὶ πίθηκον θρέψαι δεινὸς, καὶ [9] τίτυρον κτήσασθαι, καὶ Σικελικὰς περιστερὰς, καὶ δορκαδείους ἀστραγάλους, καὶ [10] θυριακὰς τῶν στρογγύλων ληκύθους, καὶ βακτηρίας τῶν σκολιῶν ἐκ Λακεδαίμονος, καὶ αὐλαίαν ἔχουσαν Πέρσας ἐνυφασμένους, καὶ αὐλίδιον παλαιστρικὸν κόνιν ἔχον, καὶ σφαιριστήριον· καὶ τοῦτο περιϊὼν [11] χρᾷν ἀεὶ τοῖς φιλοσόφοις, τοῖς σοφισταῖς, τοῖς ὁπλομάχοις. τοῖς ἁρμονικοῖς ἐπιδείκνυσθαι. καὶ αὐτὸς ἐν ταῖς ἐπιδείξεσιν ὕστερον εἰπεῖν, [12] ἐπὶ τῶν θεωμένων, πρὸς ἕτερον, ὅτι [13] τούτου ἐστὶν ἡ παλαίστρα.

De Væcordiâ, ſive perditâ audaciâ. 7.

Περὶ Ἀπονοίας. ζ.

VÆcordia eſt per quam aliquis & facere quidvis &

Ἡ Δὲ ἀπόνοια ἐστὶν ὑπομονὴ αἰσχρῶν [1] ἔργων καὶ λόγων.

7 αὐτὸν MS. & Stob.

8 Caſaubonus mallet, ἀποστάλματα. quo ſenſu apud Ariſtot. & Suidam habes ἀποστολὰς, neſcio quàm rectè.

9 τίτυρον κτήσασθαι. in margine MS. πίθηκος μικρὰν ἔχων οὐρὰν —— χ. Theocr. id. 3.

10 Ita Steph. & Opor. θηριακὰς, Cam. & MS. ſed θυριακὰς, Sylb. & Caſaub. Lego Τυριακὰς, Tyrias. vid. Stephanum περὶ πόλ. in Τύρος —— *Sidon vitri artifex*, inquit *Plin.* non procul inde Tyrus. Confirmat hanc lectionem Margo & interpres Stobæi. de forma τῶν ληκύθων vide F. Urſinum in append. ad Ciaccon. & notas Wouw. in Petronium.

11 deeſt Sylb. & MS. poteſt quidem aut hoc, aut ἐπιδείκνυσθαι abeſſe.

12 ἐπὶ τῶν θεωμ. εἰπεῖν, Stob.

13 per τούτου ſeipſum innuit, δεικτικῶς.

1 Pro ἔργων καὶ λόγων, MS. habet. δικαιολόγων. forſ. ἔργων π καὶ λ.

2 τῶν

γων. ὁ δὲ ἀπονενοημένος τοιοῦτός τις, οἷος ὀμόσαι ταχὺ, κακῶς ἀκοῦσαι, καὶ λοιδορηθῆναι δυνάμενος. τῷ ἤθει ἀγοραῖός τις, καὶ ἀνασεσυρμένος, καὶ παντοποιός. ἀμέλει δυνατὸς καὶ ὀρχεῖσθαι νήφων τὸν κόρδακα, καὶ προσωπεῖον ἔχων ἐν κωμικῷ χορῷ, καὶ ἐν θαύμασι δὲ τοὺς χαλκοὺς ἐκλέγειν, καθ' ἕκαστον παριών. καὶ μάχεσθαι τοῖς τὸ σύμβολον φέρουσι, καὶ προῖκα θεωρεῖν ἀξιοῦσι. δεινὸς δὲ καὶ πανδοχεῦσαι, καὶ πορνοβοσκῆσαι, καὶ τελωνῆσαι, καὶ μηδεμίαν αἰσχρὰν ἐργασίαν ἀποδοκιμάσαι, ἀλλὰ κηρύττειν, μαγειρεύειν, κυβεύειν, τὴν μητέρα μὴ τρέφειν, ἀπάγεσθαι κλοπῆς, τὸ δεσμωτήριον πλείω χρόνον οἰκεῖν ἢ [2] τὴν αὐτοῦ οἰκίαν. καὶ [3] οὗτος δ' ἂν εἶναι δόξειε τῶν περιϊσαμένων τοὺς ὄχλους, καὶ προσκαλούντων μεγάλῃ τῇ φωνῇ καὶ παρεῤῥωγυίᾳ διαλεγομένων πρὸς αὐτοὺς [4] καὶ λοιδορουμένων· καὶ μεταξὺ οἱ μὲν προσίασιν, οἱ δὲ ἀπίασι πρὶν ἀκοῦσαι αὐτοῦ· ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀρχὴν, τοῖς δὲ συλλαβὴν, τοῖς δὲ μέρος τοῦ πράγματος [5] λέγει. οὐκ ἄλλως θεωρεῖσθαι ἀξιῶν τὴν ἀπόνοιαν αὐτοῦ, ἢ ὅταν ᾖ πανήγυρις. ἱκανὸς δὲ καὶ δίκας

loqui contra honeſtatem ſuſtinet. Homo autem is eſt qui jusjurandum facilè ſuſcipiat: qui malè audire ac conviтiis proſcindi, ſúſque déque habeat. Moribus eſt veteratoris calidi improbíque, & hominis ſpurci, ac quidvis audentis. Atque adeò non pudebit eum, ſaltare cordacem etiam ſobrium, & in comico choro perſonatum: & quum præſtigiæ ſpectantur, ad quémque ſpectantium adire & ſtipem æream exigere: ac ſi quis teſſeram afferens, gratis ſpectare poſtulet, cum eo rixabitur. Cauponam quoque exercere, leno ac portitor coactórque eſſe ſolet: ac qui à nullo turpi artificio ſe abſtineat, præco erit; coquus erit; aleator erit; matri ſuæ alimenta denegabit: furti etiam convictus obtorto collo rapietur, atque in carcere diutiùs quàm in ſuis ædibus habitabit. Eſt etiam ille ex iis qui turbam circa ſe ſiſtunt, & obvios ad ſe vocant, quibuſcum voce magnâ & præfractâ loquuntur, iiſque maledicta ingerunt: atque illi intereà partim accedunt, partim diſcedunt, priuſquam quid ſibi ille velit audierint: dum ille aliis principium, aliis vix ſyllabam, aliis partem aliquam de re totâ refert: non aliter quàm in celebri hominum conventu profligatum ac perditum ingenium ſuum ſpectari poſtulans. Litibus etiam partim quæ ipſi in-

τὰς

2 τὴν αὐτοῦ, omnino.
3 καὶ τοῦτο δ'. rectiùs quàm οὗτος.
4 καὶ λοιδορουμένων καὶ διαλεγομένων πρὸς αὐτοὺς, Stob. & MS. ——
5 MS. λέγειν.

6 Gloſſa

tenduntur, partim quas ipſe aliis intendit, ſolet eſſe implicitus: atque in aliis abſentiam ſuam jurejurando interpoſito excuſare: ad alias judicio ſe ſiſtere, in ſinu quidem ſcrinium, præ manibus verò forenſium libellorum faſciculum habens. Quin etiam, quæ ejus eſt inſignita impudentia, ducem ſe rabulis forenſibus præbet: ac mox iliis pecuniâ fœnori datâ, pro uſurâ drachmæ cujuſque ternos ſemiobolos in dies exigit: ſæpe etiam popinas & macella ubi piſces ac falſamenta væneunt, pererrat: necnon quos è nundinatione ſuâ nummos conficit, ſolet eos in buccam condere. Sunt ſanè iſtiuſmodi homines admodum difficiles: quorum quidem os ad convitiandum facilè ſolvitur; atque id voce ita contentâ, ut eorum clamoribus & forum, & omnes tabernæ perſonent.

τὰς μὲν φεύγειν, τὰς δὲ διώκειν, τὰς δὲ ἐξόμνυσθαι, ταῖς δὲ παρεῖναι· ἔχων [6] ἐχῖνον ἐν τῷ προκολπίῳ, καὶ ὁρμαθοὺς γραμματιδίων ἐν ταῖς χερσίν. οὐκ ἀποδοκιμάζων δὲ οὐδ' ἅμα πολλῶν ἀγοραίων [7] στρατηγεῖν, καὶ εὐθὺς τούτοις δανείζειν, καὶ τῆς δραχμῆς τόκον τρία ἡμιωβόλια τῆς ἡμέρας πράττεσθαι, καὶ ἐφοδεύειν τὰ μαγειρεῖα, τὰ ἰχθυοπωλεῖα, τὰ ταριχοπωλεῖα. καὶ τοὺς τόκους ἀπὸ τοῦ ἐμπολήματος εἰς τὴν γνάθον ἐκλέγειν. ἐργώδεις δὲ εἰσὶ τὸ στόμα [8] εὔλυτον ἔχοντες πρὸς λοιδορίαν, καὶ φθεγγόμενοι μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ὡς συνηχεῖν αὐτοῖς τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ ἐργαστήρια.

De Loquacitate. 8.

Loquacitas autem, ſi quis eam definire velit, ſermonis intemperantia eſſe videatur. Loquax verò is eſt, qui ſoleat ei quicum verba facit, dicere, quicquid ille narrare inceperit, Nihil dicis: ſe rem omnem probè tenere: illum, ſi operam ſibi dare velit, intellecturum. Deinde reſpondentem in-

Περὶ Λαλιᾶς. η΄.

Ἡ δὲ λαλιά, εἴ τις αὐτὴν ὁρίζεσθαι βούλοιτο, εἶναι ἂν δόξειεν ἀκρασία τοῦ λόγου. ὁ δὲ λάλος, τοιοῦτός τις, οἷος τῷ ἐντυγχάνοντι εἰπεῖν ἂν ὁτιοῦν πρὸς αὐτὸν φθέγξηται, ὅτι οὐδὲν λέγει. καὶ ὅτι [1] αὐτὸς πάντα οἶδε, καὶ, ἂν ἀκούῃ αὐτοῦ, μαθήσεται. καὶ μεταξὺ δὲ [2] ἀποκρινο-

6 Gloſſa in margine MS. σκεῦος χαλκοῦν τῆς δικαστικῆς τεχνῆς, ἐν ᾧ τὰ γραμματεῖα ἀπετίθεσαν. vid. χ. Ariſtoph. Veſp ——

7 στρατηγῶν MS. participialiter.

8 Sophoc. apud Heſych. eodem ſenſu ponit —— ἄλυτον, ἀκατάπαυστον.

1 Stob. αὖθις.

2 γρ. ἀποκρινομένῳ.

κρινομένου, ὑποβάλλει, εἴπας, σὺ μὴ ἐπιλάθῃ ὃ μέλλεις λέγειν. καὶ, εὖγε ὅτι μὲ ὑπέμνησας· καὶ, τὸ λαλεῖν ὡς χρήσιμόν που· καὶ, ὃ παρέλιπον· καὶ, ταχύ γε συνῆκας τὸ πρᾶγμα. καὶ, πάλαι σε παρετήρουν εἰ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐμοὶ κατενεχθήσῃ. καὶ ἑτέρας [3] ἀφορμὰς τοιαύτας πορίσασθαι, ὥστε μηδὲ ἀναπνεῦσαι τὸν ἐντυγχάνοντα. καὶ ὅταν γε τοὺς καθ' ἕνα ἀποκναίσῃ, δεινὸς καὶ ἐπὶ τοὺς ἀθρόους καὶ συνεστηκότας πορευθῆναι, καὶ φυγεῖν ποιῆσαι μεταξὺ χρηματίζοντας. καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα δὲ καὶ εἰς τὰς παλαίστρας εἰσιὼν, κωλύειν τοὺς παῖδας προμανθάνειν τοσαῦτα, καὶ προσλαλεῖν τοῖς παιδοτρίβαις καὶ διδασκάλοις· καὶ τοὺς ἀπιέναι φάσκοντας δεινὸς προπέμψαι, καὶ [4] ἀποκαταστῆσαι εἰς τὴν οἰκίαν. καὶ πυθόμενος τὰς ἐκκλησίας [5] ἀπαγγέλλειν. προσδιηγήσασθαι δὲ καὶ τὴν ἐπ' Ἀριστοφῶντος ποτὲ γενομένην τοῦ ῥήτορος μάχην, καὶ [6] τὴν τῶν Λακεδαιμονίων ἐπὶ Λυσάνδρου· καὶ οὕς ποτε λόγους αὐτὸς εἶπεν εὐδοκιμήσας ἐν τῷ δήμῳ. καὶ κατὰ τῶν πληθῶν γε ἅμα διηγούμενος κατηγορίαν παρεμβαλεῖν. ὥστε

terpellans, Tu, ait, ne obliviſcaris eorum quæ dicturus eras: &, Factum benè quòd in memoriam revocâſti: &, Quàm juvat interdum ſermones mutuos ſerere! &, Quod præterii: &, Celeriter tu quidem rem percepiſti: &, Pridem exſpectabam an eôdem mecum recideres: aliáſque hujuſmodi occaſiones loquendi captans, ne reſpirare quidem eos ſinit, quibuſcum loquitur. Ac poſtquam ſinguli ſunt ab eo ita enecti, tum ad eos accedere non veretur, qui plures unà coiërunt, eóſque de rebus ſeriis agentes, in fugam vertere. Sed & ludos ac palæſtras ingreſſus, ut ne tantùm pueri addiſcant ſolet efficere, verba intereà cum corporum exercitatoribus ſeu pædotribis, & ludimagiſtris funditans. Si quis diſcedere ſe velle dicat, comitari ille, & domum uſque deducere ac proſequi. Si fortè, quid ſit in concione actum, reſcierit, id aliis poſteà narrabit: tum de eo prælio quod prætore Ariſtophonte nobili illo oratore commiſſum eſt, longam narrationem contexet; item, de eâ pugnâ quæ à Lacedæmoniis duce Lyſandro eſt pugnata: & ſi quid ipſe unquam pro concione cum aliquâ ſuâ laude dixerit. Atque hæc narrans, ſimul in vulgus invehetur: idque tanto cum au-

τοὺς

3 ἀρχὰς in textu, ἀφορμὰς ſuperſcribit MS.

4 MS. προκαταστῆσαι in textu, ἀποκαταστῆσαι suprà.

5 Stob. παραγγέλλειν.

6 Post τὴν deest τῶν. MS. Sylb. & Stob.

7 MS.

dicentium tædio, ut eorum alius quæ ab ipſo dicuntur, oblivioni ſtatim mandet, alius dormitet, alius loquentem adhuc deſerat, diſcedátque. Denique ſive ad judicandum cum alio ſedeat, judicare; ſive ad ſpectandum, ſpectare; ſive ad cibum ſumendum, cibum ſumere, conſeſſorem impediet. Quippe, inquit, loquaci durum eſt tacere: linguam enim tanquam in udo habet: atque adeò præ quâvis hirundine garrulus videri malit, quàm tacere: adeò ſe irrideri fert patienter: ídque vel à puerulis ſuis, qui ſomnum petituri jubeant ipſum aliquid ſibi narrantem, verba facere: ut ita nobis, inquiunt, ſomnus obrepat.

τοὺς ἀκούοντας, ἤτοι ἐπιλαθέσθαι, ἢ νυςάξαι, ἢ μεταξὺ καταλιπόντας ἀπαλλάττεσθαι. καὶ συνδικάζων δὲ, κωλῦσαι κρῖναι· καὶ συνθεωρῶν, θεάσασθαι· καὶ συνδειπνῶν, φαγεῖν. λέγων ὅτι χαλεπὸν τῷ λάλῳ ἐςὶ σιωπᾷν, καὶ ὡς ἐν ὑγρῷ ἐςιν ἡ γλῶττα. [7] καὶ ὡς ὀυκ ἂν σιωπήσειεν, οὐδ' εἰ τῶν χελιδόνων δόξειεν ἂν εἶναι λαλίςερος. καὶ σκωπτόμενος ὑπομεῖναι καὶ ὑπὸ τῶν αὐτοῦ παιδίων, ὅταν αὐτὸν ἤδη καθεύδειν [8] βουλόμενον κελεύῃ [9] λέγοντα ταῦτα, λαλεῖν τι ἡμῖν, ὅπως ἂν ἡμᾶς ὕπνος λάβῃ.

De Famigeratione, ſive *rumorum confictione.* 9.

FAmigeratio eſt factorum dictorúmque ad arbitrium ipſius fingentis confictio. Famigerator autem is eſt qui obvius amico factus, ſtatim mutatato vultu ac renidens, interroget, Unde tu, & quid ais? &, Habéſne ſuper hoc novi quicquam? & pergens interrogare, Nihílne, inquit, novi dicitur? atqui fauſta ſanè ſunt & læta, quæ vulgò narrantur: tum autem priùs quàm ille reſpondeat, Quid ais, in-

Περὶ Λογοποιίας. θ'.

ΗΔὲ λογοποιΐα ἐςὶ σύνθεσις ψευδῶν λόγων καὶ πράξεων, ὧν βούλεται ὁ λογοποιῶν. ὁ δὲ λογοποιὸς τοιοῦτός τις, οἷος ὑπαντήσας τῷ φίλῳ, εὐθὺς [1] καταβαλὼν τὸ ἦθος, καὶ μειδιάσας, ἐρωτῆσαι, πόθεν σὺ, καὶ [2] τί λέγεις; καὶ, ἔχεις περὶ τοῦδε εἰπεῖν καινόν; καὶ ἐπιβαλὼν ἐρωτᾷν, μὴ λέγεταί τι καινότερον; καὶ μὴν ἀγαθά γε ἐςί τὰ λεγόμενα. καὶ ὀυκ ἐάσας ἀποκρίνα-

7 MS. ἔτι ἐκ. ——

8 βουλόμενα MS.

9 Sylb. conjicit, λέγοντα, πάππα, λάλει τι ἡμῖν.

1 Caſaub. ex Ariſtot. μεταβαλών. Theophraſtus ipſe dixit, μεταβάλλειν τὰς χρόας. ἦθος eſt vultus. conjicio legi poſſe, καταλαβών, ſumens, fingens ſibi vultum, præparans ſe. Bud.

2 λέγεις τι, MS. & Stob.

κρίνασθαι, εἰπεῖν, τί λέγεις; οὐδὲν ἀκήκοας; δοκῶ μοί σε εὐωχήσειν καινῶν λόγων. καὶ ἔστιν αὐτῷ ἢ στρατιώτης, ἢ παῖς Ἀστείου τοῦ αὐλητοῦ, ἢ Λύκων ὁ ἐργολάβος, παραγεγονὼς ἐξ αὐτῆς τῆς μάχης, οὗ φησὶν ἀκηκοέναι. αἱ μὲν οὖν ἀναφοραὶ τῶν λόγων τοιαῦταί εἰσιν αὐτοῦ, ὧν οὐδεὶς ἂν ἔχοι ἐπιλαβέσθαι. διηγεῖται δὲ τούτους φάσκων λέγειν, ὡς Πολυσπέρχων καὶ ὁ βασιλεὺς [3] μάχῃ νενίκηκε, καὶ Κάσανδρος ἐζώγρηται. κἂν εἴπῃ τὶς αὐτῷ, Σὺ δὲ ταῦτα πιστεύεις; φήσει· τὸ πρᾶγμα βοᾶσθαι γὰρ ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν λόγον ἐπεντείνειν· καὶ [4] πάντας γὰρ συμφωνεῖν, ταυτὰ λέγειν περὶ τῆς μάχης· καὶ πολὺν τὸν [5] ζωμὸν γεγονέναι· εἶναι δὲ αὐτῷ καὶ σημεῖον τὰ πρόσωπα τῶν ἐν τοῖς πράγμασιν· ὁρᾶν γὰρ αὐτῶν πάντων μεταβεβληκότα. λέγει δ' ὡς καὶ παρακήκοε, παρὰ τούτοις κρυπτόμενόν τινα ἐν οἰκίᾳ, ἤδη πέμπτην ἡμέραν ἥκοντα ἐκ Μακεδονίας, ὃς πάντα ταῦτα εἶδε. καὶ πάντα διεξιὼν, πῶς οἴεσθε; [6] πιθανῶς σχετλιάζει· λέγων, δυστυχὴς Κάσανδρος! ὦ ταλαίπωρος! ἐνθυμῇ τὸ τῆς τύχης. ἀλλ' οὖν ἰσχυρὸς γενόμενος. καὶ,

quit, nihil audivisti? Ergo ego te, ſicut video, rerum novarum epulis lautè excipiam. Ac ſtatim eſt illi aut miles aliquis, aut Aſtei tibicinis puer, aut manceps Lyco qui ex ipſo prælio ſit reverſus, à quo ſe dicat audiiſſe: auctores ſiquidem ille tales eorum quæ dictitat profert, quos nemo queat arguere. Refert autem accepiſſe ſe ab illis, Polyſperchontem cum rege hoſtes prælio fudiſſe, & ſuperâſſe: Caſſandrúmque vivum in hoſtium poteſtatem veniſſe. Quòd ſi quis ei dicat, Tu autem hæc credis? Imò, inquiet; rem enim clariſſimâ omnium voce totâ urbe ferri; rumorem creſcere; omnes congruere; eadem enim de prælio ab omnibus narrari: magnum nimirum eâ pugnâ fartum eſſe factum. Idque ſe ex eorum etiam vultu, qui rem gerunt publicam, colligere: quem viderit ipſis penitùs immutatum. Addit deinde ſe inaudiſſe, quendam qui ex Macedoniâ advenerit, quíque omnibus quæ geſta ſunt interfuerit, quintum jam diem ab illis domi occultari. Atque ubi hæc commemoravit, miſerationes adjicit: at ſcin' quomodo? ſanè quam perſuaſibiliter. O infelicem, inquiens, Caſſandrum! O virum ærumnoſum! En Fortuna quid poſſit. at fuit certè Caſſander præpotens. Tu verò,

[7] δεῖ

3 γ. μάχῃ.
4 πάντα συμφωνεῖν. MS. & Stob. Iidem, ταῦτα γὰρ λέγειν.

5 Ita MS. Step. & Cam. ſed φόνον Stob.
6 πιθανὸς σχετλιάζει MS.

7 δεῖ

ait, tacitum hoc tecum habere oportet. ipſe autem ad civium unumquemque accurrit, ut ei omnia narret. Equidem mirari ſoleo quid ſibi homines hoc genus falſis rumoribus fingendis ſpargendíſque velint: quæ res, ut taceam mendacii turpitudinem, non raro ipſis incommoda evenit. Factum enim ſæpe, ut dum iſti in balneis concurſus facerent, veſtes intereà ſuas furto amitterent: alii dum in porticu aut pedeſtri aut navali prælio vincunt, quòd vadimonium non ſtitiſſent, graviter multati ſunt. Quibuſdam etiam, dum urbes verbis ſuis fortiter caperent, cœna intereà loci periit. Enimverò miſera eſt iſtorum vita & conditio: nam quæ porticus eſt, quæ officina, quæ fori pars, in quâ dies non traducant integros, magno cum audientium, quos falſis ſuis narrationibus obtundunt, tædio?

[7] δεῖ δὲ αὐτὸ σὲ μόνον εἰδέναι, πᾶσι δὲ τοῖς ἐν τῇ πόλει προσδεδράμηκε λέγων. τῶν τοιούτων ἀνθρώπων τεθαύμακα [8] τί ποτε βούλονται λογοποιοῦντες· οὐ γὰρ μόνον ψεύδονται, ἀλλὰ καὶ ἀλυσιτελῶς ἀπαλλάττουσι. πολλάκις γὰρ αὐτῶν οἱ μὲν ἐν τοῖς βαλανείοις περιστάσεις ποιούμενοι, τὰ ἱμάτια ἀποβεβλήκασιν· οἱ δ' ἐν τῇ στοᾷ πεζομαχίᾳ καὶ ναυμαχίᾳ νικῶντες, ἐρήμους δίκας ὠφλήκασιν. εἰσὶ δ' οἱ καὶ πλεῖστοι [9] λόγῳ κατὰ κράτος αἱροῦντες, παρεδειπνήθησαν. πάνυ δὲ ταλαίπωρον αὐτῶν ἐστι τὸ ἐπιτήδευμα. ποίᾳ γὰρ οὐ στοᾷ, ποίῳ δὲ ἐργαστηρίῳ, ποίῳ δὲ μέρει τῆς ἀγορᾶς οὐ διημερεύουσιν, ἀπαυδᾶν ποιοῦντες τοὺς ἀκούοντας οὕτως, καὶ καταπονοῦντες ταῖς ψευδολογίαις;

De Impudentiâ. 10.

IMpudentiam definire licet, famæ neglectum turpis quæſtûs gratiâ. Impudens autem is eſt, qui ſolet pecuniam mutuò rogaturus ad eum accedere, cujus aliquid per fraudem detineat: deinde quum ſacra diis facit, carnes victimæ ſuæ ſale aſperſas, condit, ipſe apud alium cœnans: atque ibi pediſequum ſuum compellans, ſublatis de menſâ carnium fru-

Περὶ Ἀναισχυντίας. ιά.

ΗΔὲ ἀναισχυντία ἐστι μὲν, ὡς ὅρῳ λαβεῖν, καταφρόνησις δόξης αἰσχροῦ ἕνεκα κέρδους. ὁ δὲ ἀναίσχυντος τοιοῦτος, οἷος πρῶτον μὲν ὃν ἀποστερεῖ, πρὸς τοῦτον ἀπελθὼν δανείζεσθαι. εἶτα θύσας τοῖς θεοῖς, αὐτὸς μὲν δειπνεῖν παρ' ἑτέρῳ, τὰ δὲ κρέα ἀποτιθέναι ἁλσὶ πάσας· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ἀκόλουθον, δοῦναι,

7 δεῖν Stob. & αὐτὸν σε, MS. Opor. Cam. Stob. ——

8 Τί δήποτε MS.

9 πλεῖστοι, λόγῳ, Stob.

ναι, ἀπὸ τῆς τραπέζης ἄρας, κρέας καὶ ἄρτον, καὶ εἰπεῖν ἀκουόντων πάντων, εὐωχοῦ τίμιε. καὶ ὀψωνῶν δὲ, ὑπομιμνήσκειν τὸν κρεωπώλην, εἴ τι χρήσιμον αὐτῷ γέγονε. καὶ ἑστηκὼς πρὸς τῷ σαθμῷ, μάλιστα μὲν κρέας, εἰ δὲ μὴ, ὀσοῦν εἰς τὸν ζυγὸν [1] ἐμβάλλειν· καὶ [2] ἐὰν μὲν λάβῃ, εὖ ἔχει· εἰ δὲ μὴ, ἁρπάσας ἀπὸ τῆς τραπέζης χολίκιον, ἅμα γελῶν ἀπαλλάττεσθαι. καὶ ξένοις δὲ αὐτοῦ [3] θέαν ἀγοράσας, μὴ δοὺς τὸ μέρος, θεωρεῖν. ἄγειν δὲ καὶ τοὺς υἱοὺς εἰς τὴν ὑςεραίαν, καὶ τὸν παιδαγωγόν. καὶ ὅσα ἐωνημένος [4] ἄξιά τις φέρει, μεταδοῦναι κελεῦσαι καὶ αὐτῷ. καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοτρίαν οἰκίαν ἐλθὼν, δανείζεσθαι κριθὰς, ποτὲ δὲ ἄχυρον. καὶ ταῦτα χρήσαντας, ἀναγκάσαι ἀποφέρειν πρὸς αὐτὸν. δεινὸς δὲ καὶ πρὸς τὰ χαλκεῖα τὰ ἐν τῷ βαλανείῳ προσελθὼν, καὶ βάψας [5] ἀρύταιναν, βοῶντος τοῦ βαλανέως, αὐτὸς [6] αὐτοῦ καταχέασθαι, καὶ εἰπεῖν, ὅτι [7] λέλουται, ἀπιών. [8] κἀκεῖ, Οὐδεμία σοι χάρις.

ſto, & pane, in omnium auribus, Tu vir honeſte, inquit, epulare hilariter. Quando obſonatur, lanium meminiſſe jubet, ſi ullâ unquam in re fuerit de eo benè meritus; deinde autem trutinæ aſſiſtens, principio quidem carnes; ſed ſi id non poſſit, os ſaltem aliquod in lancem injiciet: quod ſi auferre queat, id optimè: ſi non, tum ille è menſâ vel aliquod inteſtinorum fruſtum rapiet, & cum riſu diſcedet. Jam ſi peregrinis apud ſe divertentibus locum in theatro ad ſpectandum emerit, ipſe quoque nullo pro capite ſuo dato ære ſpectatum veniet: quinetiam liberos ſuos cum pædagogo eódem ſecum poſtero die ducere non dubitabit. Quæcunque autem parvo empta ferentem aliquem viderit, ſibi quoque communicari jubebit. Et ubi ad ædes alienas venerit, vel hordeum, vel, ſi uſus ita tulerit, paleam mutuaturus, eos coget à quibus acceperit, id quod dederint, domum ſibi apportare. Sæpe etiam in balneis ad aëna accedens poſtquàm arytænam merſam replevit, ſeſe ipſe, non ſine magno balneatoris clamore, perfundit: dein diſcedens, Lavi, inquit: & ad balneatorem converſus, Ego verò, ait, gratiam tibi nullam.

Περὶ

1 ἐμβαλεῖν MS.
2 ἐὰν μὲν λάβῃ. MS.
3 Pro κρέας, quod plurimi codd. habent, Caſaubonus in nonnullis invenit θέαν.
4 Stob. deeſt ἄξια.

5 ἀρύταινα eſt trulla balnearia, cujus formam habes apud Urſin. in appendice ad Ciac.
6 γρ. αὐτόν.
7 Opor. & Stob. λέγει.
8 f. κἀκεῖνο.

1 Opor.

De Sordidâ parſimoniâ. II.

SOrdida parſimonia eſt ſtudium parcendi ſumptibus ultra modum. Sordidè parcus is eſt, qui à *ſodalibus apud ſe convivia agitare ſolitis*, tanquam pro menſtruâ domûs penſione ſemiobolum exigat: & in convivio quot quiſque calices educat, numeret: qui etiam ex omnibus convivis Dianæ minima libamenta offerat. Jam quæcunque ei quiſpiam fert impenſa, etſi parvo empta, nimio tamen conſtare dicet. Si famulus ollam aut patinam fregerit, de ejus demenſo tantum detrahet, quanti erat quòd fractum eſt. Quòd ſi uxor trichalcum amiſerit, ille verò omnem ſuppellectilem, lectos etiam, atque capſas loco movebit, & omnia ſtragula ſcrutabitur. Quicquid vendit, tanti vendit, ut emptori ea res cedere bono non queat. Ficum de ſuo horto neminem guſtare ſiverit: neminem per fundum ſuum tranſire: aut ullam cadivam olivam, palmulámve auferre. quotidie terminos inſpectat ſuos, ecquid immoti eodem loco iidem maneant. Porrò autem debitum ſi quis

Περὶ Μικρολογίας. ιά.

Ἡ Δὲ μικρολογία ἐςὶ φειδωλία [1] τοῦ διαφόρου ὑπὲρ τὸν καιρόν. ὁ δὲ μικρολόγος τοιοῦτός τις, οἷος ἐν τῷ μηνὶ [2] ἡμιωβόλιον ἀπαιτεῖν ἐπὶ τὴν οἰκίαν, καὶ [3] συσσιτῶν ἀριθμεῖν πόσας κύλικας ἕκαςος [4] πέπωκε· καὶ ἀπάρχεσθαι ἐλάχιςον τῇ Ἀρτέμιδι τῶν συνδειπνούντων. καὶ ὅσα μικροῦ τις πριάμενος λογίζεται, πάντα φάσκειν εἶναι [5] ἄγαν. καὶ οἰκέτου χύτραν ἢ λοπάδα κατάξαντος, εἰσπρᾶξαι ἀπὸ τῶν ἐπιτηδείων. καὶ τῆς γυναικὸς [6] ἀποβαλούσης τρίχαλκον, οἷος μεταφέρειν τὰ σκεύη, καὶ τὰς κλίνας καὶ τὰς κιβωτοὺς, καὶ [7] διφᾶν τὰ καλύμματα. καὶ ἐάν τι πωλῇ, τοσούτου ἀποδόσθαι ὥςτε μὴ λυσιτελεῖν τῷ πριαμένῳ. καὶ [8] οὐκ ἂν ἐάσαι οὔτε συκοτραγῆσαι ἐκ τοῦ αὐτοῦ κήπου, οὔτε διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀγροῦ πορευθῆναι, οὔτε [9] ἐλαίαν ἢ φοίνικα τῶν χαμαὶ πεπτωκότων ἀνελέσθαι. καὶ τοὺς ὅρους δὲ ἐπισκοπεῖσθαι [10] ὁσημέραν, εἰ διαμένου-

1 Opor. Stob. MS. τὴν διαφόρων. Stobæus etiam, ὑπὲρ τὴν καιρῶν.

2 Caſaub. Idem in ſuo reperit ἐλθὼν ἐπὶ. & capit de penſione menſtruâ ἐνοικίου.

3 Sylb. συσίτων.

4 ἐκπέπωκε Opor. & Stob.

5 φάσκειν εἶναι, deeſt ἄγαν in MS.

6 ἀποβαλλούσης MS.

7 Διφᾶν τὰ καλ. ita MS. & Steph. Oporinus propiùs δίφος. in margine Stob. δίφρους κ[illegible]αλυμ-- quæ eſt vera lectio.

8 Stob. ἐκ ἐάσαι.

9 ἐλάαν, Idem, quæ eſt Atticorum. & Sylb. ita.

10 ὁσημέραι corrige.

11 μήτε

μένουσιν οἱ αὐτοί. δεινὸς δὲ καὶ ὑπερημερίαν πρᾶξαι, καὶ τόκον τόκου. καὶ ἑςιῶν δημότας, μικρὰ τὰ κρέα κόψας παραθεῖναι· καὶ ὀψωνῶν, μηδὲν πριάμενος εἰσελθεῖν. καὶ ἀπαγορεῦσαι τῇ γυναικὶ, [11] μήτε ἅλας χρωννύειν, μήτε ἐλλύχνιον, μήτε κύμινον, μήτε [12] ὀρίγανον, μήτε οὐλὰς, μήτε ςέμματα, μήτε [13] θυηλήματα· ἀλλὰ λέγειν ὅτι τὰ μικρὰ ταῦτα πολλά ἐςι τοῦ ἐνιαυτοῦ. καὶ τὸ ὅλον δὲ, τῶν μικρολόγων καὶ τὰς ἀργυροθήκας ἐςὶν [14] ἰδεῖν εὐρωτιώσας καὶ κλεῖς ἰωμένας· καὶ αὐτοὺς δὲ φοροῦντας ἐλάττω τῶν [15] μικρῶν τὰ ἱμάτια, καὶ ἐκ ληκυθίων μικρῶν πάνυ ἀλειφομένους, καὶ ἐν χρῷ κειρομένους, καὶ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας [16] ὑπολυομένους, καὶ πρὸς τοὺς γναφεῖς διατεινομένους, ὅπως τὸ ἱμάτιον αὐτοῖς ἕξει πολλὴν γῆν, ἵνα μὴ [17] ῥυπαίνηται ταχύ.

die præſtitutâ non ſolverit, pœnam pro morâ, atque adeò uſuræ uſuram ſolet exigere. Populares convivio accipiens, minutas apponet carnes: quúmque ad obſonandum exierit, ſæpe vacuus domum revertetur. Uxori ſolet edicere, ne cuiquam ſalem aut ellychnium, aut cyminum, aut origanum, vel etiam farris quicquam, vel corollam ullam, vel libum ullum commodet: Magnam enim, inquit, parva hæc tandem in anno ſummam efficiunt. In ſummâ, ſordidorum iſtorum hominum loculos videas ſitu obſitos, claves ferrugine illitas. Ipſos quinetiam videre licet veſtes geſtare intra quàm modicas: guttulos, ex quibus ungantur, parvulos habere: capite eſſe, ad cutem uſque, attonſo: calceos medio die exuere: & cum fullonibus obnixè agere, ut ad poliendam ſuam veſtem cretæ multum adhibeant, ne ſordes facilè contrahat.

Περὶ Βδελυρίας. ιβ'.

ΟΥ χαλεπὸν δέ ἐςι τὴν βδελυρίαν διορίσασθαι. ἐςι γὰρ

De Impuritate, ſive *moribus impuris.* 12.

IMpuritatem verò definire non eſt difficile: Eſt ſiqui-

παι-

11 *μήτε ἅλας χρωννύειν.* Cam. omittit. poſt *ἅλας* * Stob. ponit, poſt *χρωννύειν* * Caſaub. MS. legit *ἅλας χρων*. Stob. interpres, *placentas colorare.* con. ex breviata Scriptura, *ἅλας* pro *ἀλλᾶντας*.

12 MS. deeſt *ὀρίγανον*.

13 *θυλήματα* Caſaub. ſed *θυηλή.* MS. Sylb. Stob. —

14 pro *ἰδεῖν*, *εὑρεῖν*, MS.

15 *μικρῶν* Steph. ſed. cap. prox. *ἐλάχιςα τῶν ἱκανῶν.* & Sophoc. *μείζονα τῶν μεγίςων.*

16 *ὑπολυομένους*, intelligo diſcalceatos. Steph. *ὑπολουομένους.*

17 *Ῥυπαίνοιτο* Stob.

I ἀπαι-

dem jocus luduſve evidens nimis ac flagitioſus. Impurus verò is eſt, qui ſi in liberas mulieres incidat, veſte ſubductâ pudenda illis oſtendat. In theatro reliquis tacentibus, ipſe plaudit: & quos alii libenter ſpectant, ipſe ſibilis conſectatur: & toto theatro ad ſpectandum intento, ipſe reſupinato corpore ructat, ut qui ſedent, oculos avertere neceſſe habeant. Ac quando maximè frequens eſt forum, ad nuces, mala, & reliquos omnis generis fructus accedens, ibíque ſtans, de iis comedit, ſermones interea cum eorum venditore ferens. Non etiam dubitat prætereuntium aliquem, nullâ ſibi familiaritate junctum, nominatim compellare: & ſi quem aliquò properantem videat, jubebit exſpectare. Solet etiam ad eum qui in grandis pecuniæ judicio causâ ceciderit, redeuntem è judicio, accedere, & ei gratulari: quúmque ſibi opſonia emerit, & tibicinas conduxerit, ut cuique obvius fuerit factus, obſonia illi oſtendere, & ad ea invitare. idémque ad tonſtrinam aut tabernam unguentariam aſtans, narrat velle ſe mox ad ebrietatem uſque bibere. Vinum vendens, etiam amico dilutum dabit. Ad ludos, quando maximè ſpectandum eſt, liberos ſuos ire non ſinit: tunc ſinit, quando gratis per theatrorum redemptores licet ſpectare. Cùm legatus

παιδιὰ ἐπιφανὴς καὶ ἐπονείδιϛος. ὁ δὲ βδελυρὸς τοιοῦτος, οἷος [1] ὑπαντήσας γυναιξὶν ἐλευθέραις, ἀνασυράμενος δεῖξαι τὸ αἰδοῖον. καὶ ἐν θεάτρῳ κροτεῖν, ὅταν οἱ ἄλλοι παύωνται, καὶ συρίττειν οὓς ἡδέως θεωροῦσιν οἱ λοιποί. καὶ ὅταν σιωπήσῃ τὸ θέατρον, ἀνακύψας ἐρυγεῖν, ἵνα τοὺς καθημένους ποιήσῃ μεταϛραφῆναι. καὶ πληθούσης τῆς ἀγορᾶς προσελθὼν πρὸς τὰ κάρυα, ἢ τὰ μῆλα, ἢ τὰ ἀκρόδρυα, ἑϛηκὼς τραγηματίζεσθαι, ἅμα τῷ πωλοῦντι προσλαλῶν. καὶ καλέσαι δὲ τῶν παριόντων ὀνομαϛί τινα, ᾧ μὴ συνήθης ἐϛί. καὶ σπεύδοντα δέ που ὁρῶν, περιμεῖναι κελεῦσαι. καὶ ἡττωμένῳ δὲ μεγάλην δίκην ἀπιόντι ἀπὸ τοῦ δικαϛηρίου προσελθεῖν, καὶ συνησθῆναι. καὶ ὀψωνεῖν ἑαυτὸν, καὶ αὐλητρίδας μισθοῦσθαι. καὶ δεικνύειν δὲ τοῖς ἀπαντῶσι τὰ ὠψωνημένα, καὶ παρακαλεῖν ἐπὶ ταῦτα. καὶ διηγεῖσθαι προσϛὰς πρὸς κουρεῖον, ἢ μυροπώλιον, ὅτι μεθύσκεσθαι μέλλει. καὶ οἰνοπωλῶν, κεκραμένον τὸν οἶνον τῷ φίλῳ ἀποδόσθαι. καὶ ἐπὶ θέαν ἡνίκα ἂν δέῃ πορεύεσθαι, [2] ἀπιὼν τοὺς υἱεῖς, ἡνίκα προῖκα ἀφιᾶσιν οἱ θεατρῶναι. καὶ ἀποδημῶν δημοσίᾳ,

1 ἀπαντήσας MS. ——
2 ἀπιὼν τὰς ὑεῖς, Caſ. Conji. ὐκ ἐῶν π. ὑ. Sylb. leg. τοῖς ὑέσι. ut ſubintelligas σὺν, Atticè. Thuc. πορθούμενο ὁπλίταις. Con. ἄγων τὰς ὑ.
3 Steph.

μοσίᾳ, τὸ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐφόδιον οἴκοι καταλιπεῖν, παρὰ δὲ τῶν συμπρεσβευτῶν δανείζεσθαι. καὶ τῷ ἀκολούθῳ ἐπιθεῖναι μεῖζον φορτίον ἢ δύναται φέρειν, καὶ ἐλάχιςα ἐπιτήδεια τῶν ἱκανῶν. καὶ ἀπὸ τῶν ξενίων τὸ μέρος τὸ αὑτοῦ ἀπαιτήσας ἀποδόσθαι. καὶ ἀλειφόμενος ἐν τῷ βαλανείῳ, καὶ εἰπὼν, σαπρόν γε τὸ ἔλαιον ἐπρίω, τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀλλοτρίῳ ἀλείφεσθαι. καὶ τῶν ἑυρισκομένων χαλκῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, δεινὸς ἀπαιτῆσαι τὸ μέρος, κοινὸν εἶναι φήσας τὸν Ἑρμῆν. τὰ δὲ δὴ τοιαῦτα· Φειδωνίῳ μέτρῳ τὸν πύνδακα ἐγκεκρουσμένῳ μετρεῖν αὐτὸς τοῖς ἔνδον τὰ ἐπιτήδεια, σφόδρα [3] ἀποψῶν, ὑποπρίασθαι. ἀμέλει δὲ καὶ χρέος ἀποδιδοὺς τριάκοντα μνῶν, ἔλαττον [4] τέτρασι δραχμαῖς ἀποδιδόναι. καὶ φράτορας ἑςιῶν, αἰτεῖν τοῖς αὐτοῦ παισὶν ἐκ τοῦ [5] κοινοῦ ὄψον. τὰ δὲ καταλειπόμενα ἀπὸ τῆς τραπέζης ἡμίση τῶν ῥαφανίδων [6] ἀπογράφεσθαι, ἵνα οἱ διακονοῦντες παῖδες μὴ λάβωσιν.

peregrè proficiſcitur, reſ[illegible] domi viatico quod publicè accepit, à legationis ſociis mutuò rogabit. Moris etiam habet famulum itineris comitem, onerare quidem ſarcinis ſupra modum, victum verò ei ſuppeditare anguſtè nimis & infra modum. Lautia ſi cum aliis acceperit, ſuam portionem petet, ut eam ſtatim vendat. In balneis lavans, puerulo appellato, Nam Hercule tu, inquit, oleum nimis rancidum mercatus es: & ſimul alieno ſe inungit. Quòd ſi quos pueri nummos æreos, ut fit, in viâ repererint, partem inde ſibi poſcet, illud uſurpans, Mercurium eſſe communem. Ejuſdem hominis ſunt hæc quoque. Phidonia menſura ſi quid metiatur, eam adhibet, cujus ſit fundum colliſum & introrſus adactum: domeſticis ſuis demenſum ipſe perquam ſtudioſè radens metitur..... & ſi triginta minas ſolvere habeat, ut quatuor tamen drachmæ de ſolido deſiderentur, operam dabit. quando etiam tribuleis convivio accipit, ſolet pueris ſuis obſonia è communi poſtulare: dimidiatos verò raphanos, ſi qui fortè de menſâ tollantur, annotat, ne eos pueri miniſtrantes capiant.

Περὶ

3 Steph. ὑποποιεῖσθαι --- ὑποπρίασθαι. φίλου ἐπιλαβὼν ἀποδόσθαι Sylb. MS. Stob. & Caſaub. in notis. & putat aliquid deeſſe, ut ὑπέγγυον vel παρακαταθήκην ——

4 MS. τέτταρσι --- prius apud Ariſtot.

5 γρ. κ. ὄψου.

6 Caſ. l. ὑπογράφ. ἀπογραφὴ, ἀρίθμησις, Heſych. de quodam parco Lucian. ἀριθμῷ παραλαβὼν τὰ κρέα —— κυμινοπριςοκαρδαμόγλυφος, Ariſtoph.

I MS.

De Intempeſtivitate, ſive inſcitiâ temporis. 13.

INtempeſtivitas eſt congreſſio moleſta iis quibuſcum congrediaris. Homo autem intempeſtivus is eſt, qui ad amicum occupatum accedens, velit re communicatâ cum illo deliberare: quíque ad amicam ſuam febri laborantem veniat comeſſatum. Solet etiam eum qui jam ante fuerit ex ſponſu condemnatus, adire, rogans ut pro ſe quoque intercedere velit. & ad dicendum teſtimonium tunc venit quum res eſt judicata: ad nuptias vocatus, in mulierum genus invehitur. Eos qui è longinquo itinere modò advenerint, ad deambulandum ſecum invitat: re jam venditâ emptorem adducit qui pluris ſit empturus. Sæpe etiam è medio hominum ſibi aſſidentium ſurgit, ut rem illis orſus à capite exponat, quam omnes jam audiverint ac pernorint: & quæ nollet quidem aliquis, ſed denegare tamen erubeſcit, ad illa curanda, promptus eſt. Ad eos qui ſacra faciunt, & epulas concelebrant, accedit, ut aliquam inde partem auferat. Quòd ſi præſente eo famulus cædatur; ſibi quoque puerum aliquando fuiſſe narrabit, qui ſimiliter virgis cæſus ſe ſuſpenderit. Idem captus arbiter, duos litigantes, quorum uterque rem tranſigi optat, inter

Περὶ Ἀκαιρίας. ιγ΄.

Ἡ Μὲν οὖν ἀκαιρία ἐςὶν ἐπίτευξις λυποῦσα τοὺς ἐντυγχάνοντας. ὁ δὲ ἄκαιρος τοιοῦτός τις, οἷος ἀσχολουμένῳ προςελθὼν [1] ἀνακοινοῦσθαι, καὶ πρὸς τὴν αὐτοῦ ἐρωμένην κωμάζειν πυρέττουσαν. καὶ δίκην ὠφληκότα ἐγγύης, προσελθὼν κελεῦσαι [2] αὐτὸν ἀναδέξασθαι. καὶ μαρτυρήσων παρεῖναι, τοῦ πράγματος ἤδη κεκριμένου. καὶ κεκλημένος εἰς γάμους, τοῦ γυναικείου γένους κατηγορεῖν. καὶ ἐκ μακρᾶς ὁδοῦ ἥκοντας ἄρτι, παρακαλεῖν εἰς περίπατον. δεινὸς δὲ καὶ προσάγειν ὠνητὴν πλείω διδόντα ἤδη πεπρακότι. καὶ ἀκηκοότας καὶ μεμαθηκότας ἀνίςασθαι ἐξ ἀρχῆς διδάσκων. καὶ πρόθυμος δὲ ἐπιμεληθῆναι ἃ μὴ βούλεταί τις γενέσθαι, αἰσχύνεται δὲ ἀπείπασθαι. καὶ θύοντας καὶ ἀναλίσκοντας, ἥκων τόκον [3] ἀπαιτήσων. καὶ μαςιγουμένου οἰκέτου παρεςὼς, διηγεῖσθαι ὅτι καὶ αὐτοῦ ποτὲ παῖς οὕτω πληγὰς λαβὼν ἀπήγξατο. καὶ παρὼν διαίτῃ, συγκρούειν, ἀμφο-

1 MS. l. ἀνακρίνεσθαι, ſciſcitari.
2 αὐτὴν ἀναδέξασθαι Steph. Stob. αὐτὸν ἀναδέξ. cœnâ excipere. ſed aut eſt legendum, αὐτὴν ἀναδικάζεσθαι, aut potius αὐτὸν ἀναδέξασθαι, pro ſe ſpondere. ἀνάδοχος ſponſor.
3 ἀπαιτήσειν MS.

4 ἐπ

ἀμφοτέρων βουλομένων διαλύεσθαι. καὶ ὀρχησάμενος ἅψασθαι [4] ἑταίρου μηδέπω μεθύοντος.

Περὶ Περιεργίας. ιδʹ.

Ἀμέλει περιεργία δόξειεν εἶναι προσποίησίς τις λόγων καὶ πράξεων μετ' εὐνοίας. ὁ δὲ περίεργος τοιοῦτός τις, οἷος ἐπαγγέλλεσθαι ἀναστὰς ἃ μὴ δυνήσεται. καὶ ὁμολογουμένου τοῦ πράγματος δικαίου εἶναι, [1] ἔν τινι στὰς, δεικνύειν ὡς οὐχ οἷόν τε ἐλεγχθῆναι. καὶ πλείω δὲ ἐπαναγκάσαι τὸν παῖδα κεράσαι ἢ ὅσα δύνανται οἱ παρόντες [2] ἐκπιεῖν. καὶ διεγείρειν τοὺς μαχομένους, καὶ ἧς οὐ γινώσκει ἀτραποῦ ἡγήσασθαι, εἶτα μὴ δύνασθαι [3] εὑρεῖν οὗ πορεύεται. καὶ τὸν στρατηγὸν δὲ προσελθὼν ἐρωτῆσαι, πότε μέλλει παρατάττεσθαι, καὶ τί μετὰ τὴν αὔριον παραγγέλλει. καὶ προσελθὼν τῷ πατρὶ εἰπεῖν, ὅτι ἡ μήτηρ [4] ἤδη καθεύδει ἐν τῷ δωματίῳ. καὶ ἀπαγορεύοντος τοῦ ἰατροῦ, ὅπως μὴ δώσει οἶνον τῷ μαλακιζομένῳ, φήσας βούλεσθαι διάπειραν λαμβάνειν, εὐτρεπίσαι τὸν κακῶς ἔχοντα. καὶ γυναικὸς δὲ τελευτησάσης, ἐπιγράψαι ἐπὶ τὸ μνῆμα, τοῦ τε ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ

τοῦ

ſe committet. Denique ſaltaturus, ſocium manu prehendit, qui nondum ſit vino madidus.

De Sedulitate ineptâ. 14.

Περιέργια, (quam liceat ſedulitatem ineptam dicere) eſt dictorum factorúmque ſimulatio cum ſignificatione benevolentiæ. Mores ejuſmodi hominis ita ſunt. Facilè ſurgens è medio, in ſe recipit, quibus præſtandis par non ſit. Rem quæ omnium confeſſione juſta eſt, pluribus verbis, in aliquo inhærens, docere inſtituit, nullo modo poſſe argui. Puerum vini ampliùs miſcere cogit, quàm quantum omnes qui adſunt convivæ, queant ebibere. Contendentes pugnantéſque invicem inſtigat. Solet etiam viam præire, quam ignoret ipſe: cujus quidem exitum mox invenire nequeat: & ad ductorem exercitûs accedens, rogare, ecquando ſit aciem ad dimicandum inſtructurus: necnon quid in perendinum diem imperet: & ad patrem veniens, En, inquit, mater in cubiculo jam dormit. Ac quum vini uſum ægroto medicus interdixerit, ſolet hic illum quaſi periculi faciendi causâ ad bibendum componere. Quod ſi uxor obierit, monumento ejus & mariti & patris & matris nomina inſcribet, itémque cu-

4 ἑτέρου. MS.

1 MS. & Stob. ſic --- ἔν τινι στὰς ἐλεγχθῆναι, omiſſis quæ in medio.

2 MS. πιεῖν.

3 Stob. ἀνευρεῖν.

4 Omittit MS. ἤδη.

5 Me-

jas ipſa ſit: tum hoc elogium inſuper adjiciat, SINGULARI OMNES ISTI PROBITATE ERANT. Idem ſi ad jusjurandum adigatur, converſus ad circumſtantem turbam, Ego verò, inquit, jam antè ſæpiùs juravi.

τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, καὶ αὐτῆς τῆς γυναικὸς τοὔνομα, καὶ ποταπή ἐστι. καὶ προσεπιγράψαι ὅτι οὗτοι πάντες χρηστοὶ ἦσαν. καὶ ὀμνύναι μέλλων, εἰπεῖν πρὸς τοὺς περιεστηκότας, ὅτι [5] καὶ πρότερον πολλάκις ὀμώμοκα.

De Stupiditate. 15.

STupiditatem quoque definire poſſis, ut ſit animi tarditas, ſeu dicendum, ſeu faciendum ſit aliquid. Stupidus verò is eſt, qui ſedens ad calculos, poſtquam rationes putavit, & ſummam ſubduxit, roget eum qui ſibi aſſidet, Summa quanta eſt? Ac quum ei litem aliquis intenderit, ubi ad diem illum ventum eſt, quo diſceptari cauſa debet, ejus oblitus, in agrum proficiſcitur. Sæpe etiam ſedens in theatro ad ſpectandum, diſcedentibus aliis ſomno obrutus ibi relinquitur. Idem quum ſe cibis ingurgitârit, noctu ſurgens, ut ad ſellas eat, in vicini canem incidit, à quo mordetur. Idem quod acceperit ipſe ac recondiderit, id ipſum quærere ſolet, reperire autem non poteſt. Quumque nunciatur illi obiiſſe aliquem ex familiaribus ipſius, ut veniat exequias, tum ille

Περὶ Ἀναισθησίας. ιε.

ἜΣτι δὲ καὶ ἡ ἀναισθησία, ὡς ὅρῳ εἰπεῖν, βραδυτὴς ψυχῆς ἐν λόγοις καὶ πράξεσιν. ὁ δὲ ἀναίσθητος τοιοῦτός τις, οἷος λογισάμενος ταῖς ψήφοις, καὶ κεφάλαιον ποιήσας, ἐρωτᾶν τὸν παρακαθήμενον, τί γίνεται; καὶ δίκην [1] φεύγων, καὶ [2] ταύτην εἰσιέναι μέλλων, ἐπιλαθόμενος εἰς ἀγρὸν πορεύεσθαι. καὶ θεωρῶν ἐν τῷ θεάτρῳ, μόνος καταλείπεσθαι καθεύδων. καὶ πολλὰ φαγὼν τῆς νυκτὸς, καὶ [3] ἐπὶ θάκου ἀνιστάμενος, [4] ὑπὸ κυνὸς τῆς τοῦ γείτονος δηχθῆναι. καὶ λαβὼν καὶ ἀποθεὶς αὐτὸς, τοῦτο ζητεῖν, καὶ μὴ δύνασθαι εὑρεῖν. καὶ ἀπαγγέλλοντός τινος αὐτῷ, ὅτι τετελεύτηκέ τις αὐτοῦ τῶν φίλων, ἵνα [5] παραγένηται, σκυθρωπάσας καὶ δακρύσας, εἰπεῖν, [6] Ἀγαθῇ τύχῃ. δεινὸς δὲ καὶ, ἀπολαμ-

5 Menander à Theoph. ſumpſit Γλυκέρα, τί κλαίεις; ὀμνύω σοι τὸν Δία Ὀμώμοκα, καὶ πρότερον ἤδη πολλάκις.

1 Stob. συγών.

2 Idem & Opor. ταύτης, εἰσιέναι μέλλων, ἐπιλαθ.

3 ἀπὸ θάκου MS.

4 ὑπὸ κυνὸς, Steph. Oporinus & Stob. omittunt.

5 Stob. προσγίνεται.

6 MS. ἀγαθὴ τύχη.

πολαμβάνων ἀργύριον ὀφειλόμενον, μάρτυρας παραλαβεῖν. καὶ χειμῶνος ὄντος μάχεσθαι τῷ παιδὶ, ὅτι σικύους οὐκ ἠγόρασε. καὶ τὰ παιδία ἑαυτοῦ παλαίειν [7] ἀναγκάζων, καὶ τροχάζειν, καὶ εἰς κόπους ἐμβάλλειν. καὶ ἐν ἀγρῷ αὐτοῖς φακῆν ἕψων, δὶς ἅλας [8] εἰς τὴν χύτραν ἐμβαλλων, ἄβρωτον ποιῆσαι. καὶ ὕοντος τοῦ Διὸς, εἰπεῖν, [9] Ἡδύ γε τῶν ἄστρων νομίζει, ὅτι δὴ καὶ οἱ ἄλλοι λέγουσι * πίσσης. καὶ λέγοντός τινος, πόσους οἴει κατὰ τὰς ἱερὰς πύλας ἐξενηνέχθαι νεκρούς; πρὸς τοῦτον εἰπεῖν, ὅσοι ἐμοὶ καὶ σοὶ γένοιντο.

vultu ad mœſtitiam compoſito, lacrymas etiam fundens, Benè, inquit, eveniat. Debitas autem pecunias recipiens, teſtes ſibi adſciſcit: & vigente hieme, cum famulo quòd cucumeres non emerit, jurgatur. Puerulos quinetiam ſuos, ut luctâ ſe exerceant, curſu contendant, uſque ad fatigationem cogere ſolet. In agro lentem ipſe coquens, ſale bis in ollam injecto, ut mandi nequeat, efficit. cúmque à Jove pluit, Sanè quam, inquit, ſiderum aqua ſuavis mihi videtur....... .... Rogatus ab aliquo, Ecquot putet Sacrâ portâ elatos mortuos? Quot utinam, reſpondens ait, ego & tu haberemus.

Περὶ Αὐθαδείας. ιϛ΄.

Ἡ Δὲ αὐθάδεια ἐστὶν ἀπήνεια ὁμιλίας ἐν λόγοις. ὁ δὲ αὐθάδης τοιοῦτός τις, οἷος ἐρωτηθεὶς, ὁ δεῖνα ποῦ ἐστιν, εἰπεῖν, Πράγματά μοι μὴ πάρεχε. καὶ προσαγορευθεὶς, μὴ [1] ἀντιπροσειπεῖν. καὶ πωλῶν τι, μὴ λέγειν τοῖς ὠνουμένοις, πόσου ἂν ἀποδοῖτο, ἀλλ' ἐρωτᾷν τί εὑρίσκει. καὶ τοῖς τιμῶσι, καὶ πέμπουσιν εἰς τὰς ἑορτὰς, εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἂν γένοιτο διδόμενα. καὶ οὐκ ἔ-

De contumaciâ, ſive *ferocitate*. 16.

Contumacia eſt verborum in congreſſionibus & vitæ quotidianæ uſu duritas. Homo contumax ita eſt comparatus, ut ſi quis ex ipſo ſciſcitetur, Ubi eſt ille? reſpondeat, Ne ſis mihi moleſtus: ſalutatus, ſalutare invicem negligit. cúmque aliquid vendit, indicare quidem merces ſuas, interrogatus Quanti? non dignatur: verùm ipſe potiùs emptorem interrogat, Ecquid inveniat damnandum? Religioſis quoque hominibus, & qui ad feſta

χων

7 ἀναγκάζειν MS.
8 εἰς χύτραν ἐμβαλὼν MS. & Stob.
9 Ἡδύ γε τῶν ἄ. Margo Stob. videtur legiſſe ὕδωρ. locus, ſine meliori codice, inſanabilis.
* γρ. πίσσης.
1 Stob. & Opor. προσαντειπεῖν.

2 Stob.

ſolemnia diis dona mittunt, dicere ſolet minimè gratis datum ipſis iri, *ſi quid divino acceperint munere.* Si quis illum vel invitus, aut expulerit, aut pepulerit, aut pede preſſerit, non eſt exorabilis. Et cùm amico dixerit, collationem pecuniæ ab ipſo petenti, nihil ſe daturum, poſtea ipſe ultrò afferet, dicétque, Velle ſe hanc quoque pecuniam perdere. In viâ ſi ad lapidem offenderit, maledicet illi. Et ut aliquando ſubſiſtat alicujus expectandi causâ: nunquam tamen diutiùs cuiquam præſtolabitur. Idem, ut cantet in conviviis, aut vice ſuâ recitet, aut ſaltet, adduci non poteſt. Poſtremò diis ipſis vota facere non curat.

χων συγγνώμην οὔτε τῷ ἀπώσαντι αὐτὸν ἀκουσίως, οὔτε τῷ ὤσαντι, οὔτε τῷ ἐμβάντι. καὶ φίλῳ δὲ ἔρανον κελεύσαντι [2] εἰσενεγκεῖν, [3] εἰπὼν ὅτι οὐκ ἂν δοίη, ὕϛερον ἥκειν φέρων, καὶ λέγειν, ὅτι ἀπόλλυσι καὶ τοῦτο τὸ ἀργύριον. καὶ προσπταίσας ἐν τῇ ὁδῷ, δεινὸς [4] καταράσασθαι τῷ λίθῳ. [5] καὶ ἂν ὑπομεῖναι, οὐκ ἂν προσμεῖναι πολὺν χρόνον [6] οὐδένα. καὶ [7] οὔτε ᾆσαι, οὔτε ῥῆσιν εἰπεῖν, οὔτε ὀρχήσασθαι ἂν ἐθελῆσαι. δεινὸς δὲ καὶ τοῖς θεοῖς μὴ ἐπεύχεσθαι.

De Superſtitione. 17.

Superſtitionem ſanè definire poſſumus, meticuloſum erga numen affectum. Superſtitioſus verò is eſt, qui elotis manibus, & aquâ luſtrali aſperſus è templo, folium lauri ore prehenſum tenens, integrum diem ita ambulet. Si viam muſtela eo ingrediente tranſcurrerit, non ante progredietur quàm alius prior tranſierit, aut ipſe tres lapides trans viam miſerit. Serpentes ſi viderit in

Περὶ Δεισιδαιμονίας. ιζ΄.

Ἀμέλει ἡ δεισιδαιμονία δόξειεν εἶναι δειλία πρὸς τὸ δαιμόνιον. ὁ δὲ δεισιδαίμων τοιοῦτός τις, οἷος ἀπονιψάμενος τὰς χεῖρας, καὶ [1] περιῤῥανάμενος ἀπὸ ἱεροῦ, δάφνης εἰς τὸ ϛόμα λαβὼν, οὕτω τὴν ἡμέραν περιπατεῖν· καὶ τὴν ὁδὸν ἐὰν παραδράμῃ γαλῆ, μὴ πρότερον πορευθῆναι, ἕως διεξέλθῃ τὶς, ἢ λίθους τρεῖς ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ διαβάλῃ. καὶ ἐὰν ἴδῃ [2] ὄφιν ἐν τῇ οἰκίᾳ,

2 Stob. ἐπενεγκεῖν, Opor. ὑπενεγκεῖν.

3 Poſt εἰπὼν Stob. & Oporin. male omittunt omnia ad ſecundum ὅτι.

4 Opor. in præſenti καταρᾶσθαι.

5 καὶ ἀναμεῖναι, οὐκ ἂν ὑπομεῖναι πολὺν χρόνον —— ita Cam. Stob. & MS. Con. ἀναμείνας.

6 οὐδένα omittit Cam.

7 οὔτε ᾆσαι. MS.

1 μῦθος, ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ δάφνης. ita diſtingue cum MS.

2 omnes ferè σόλω. quam ſagam interpretatur Sylb. ſed ὄφιν debes legere, Terent. *anguis per impluvium.*

οἰκίᾳ, ἱερὸν ἐνταῦθα ἱδρύσασθαι. καὶ τῶν λιπαρῶν λίθων τῶν ἐν ταῖς [3] τριόδοις, παριὼν ἐκ τῆς ληκύθου ἔλαιον [4] καταχεῖν. καὶ ἐπὶ γόνατα πεσὼν καὶ προσκυνήσας, ἀπαλλάττεσθαι. καὶ ἐὰν μῦς θύλακον ἀλφίτων διαφάγῃ, πρὸς τὸν ἐξηγητὴν ἐλθὼν, ἐρωτᾷν τί χρὴ ποιεῖν. καὶ ἐὰν ἀποκρίνηται αὐτῷ ἐκδοῦναι τῷ σκυτοδέψῃ ἀποῤῥάψαι, μὴ προσέχων τούτοις, ἀλλ' ἀποτραπεὶς ἐκδύσασθαι. καὶ πυκνὰ δὲ τὴν οἰκίαν καθαριεῖν. καὶ οὔτε ἐπιβῆναι μνήματι, οὔτε ἐπὶ νεκρὸν ἐλθεῖν, οὔτε ἐπὶ λέχει. καὶ ὅταν ἐνύπνιον ἴδῃ, πορεύεσθαι πρὸς τοὺς ὀνειροκρίτας, πρὸς τοὺς μάντεις, πρὸς τοὺς ὀρνιθοσκόπους, ἐρωτήσων τίνι θεῷ ἢ θεᾷ προσεύχεσθαι δεῖ. καὶ τελεσθησόμενος, πρὸς τοὺς Ὀρφεοτελεστὰς κατὰ μῆνα πορεύεσθαι μετὰ τῆς γυναικός. ἐὰν δὲ μὴ σχολάζῃ γυνὴ, μετὰ τῆς τίτθης καὶ τῶν παιδίων. καὶ ἐπὶ τοῖς τριόδοις ἀπελθὼν κατὰ κεφαλῆς λούσασθαι. καὶ ἱερείας καλέσας, σκίλλῃ ἢ σκύλακι κελεῦσαι αὐτὸν περικαθᾶραι· μαινόμενόν τε ἰδὼν ἢ ἐπίληπτον, φρίξας εἰς κόλπον πτύσαι.

ædibus, ſacellum eo loco extruet. Lapides unctos qui ſunt in triviis, ſolet oleo ex ampullâ perfundere: nec priùs diſcedere quàm poſito genu eos fuerit veneratus. Quod ſi mus fortè farinæ follem arroſerit, adit ad interpretem, & quid facto ſit opus eum percontatur: qui ſi reſpondeat, cerdoni nimirum tradendum eſſe illum follem ut ſarciatur: ſuperſtitioſus iſte neglecto arioli reſponſo, religioni rem habens, exinanitum ſaccum à ſe amolietur. Solet etiam domum crebrò purificare: ſepulchrum nullum inſiſtere: ad defunctorum juſta nullus accedere: neque item ad ullam unquam puerperam. Inſomnium porrò ſi viderit, pergere ille ad ſomniorum interpretes, ad divinos, ad augures, ſciſcitaturus, cui deo, cui deæ vota ſint facienda. Et ut ſacris initietur, ad Orpheoteleſtas quot menſibus cum uxore: aut ſi uxori non vacet, cum nutrice & filiolis ſuis, itat. Præterea in compitis antè quàm inde diſcedat, aquâ in caput aſperſâ ſe luſtrat. Piatricibus quinetiam aſcitis, jubet ſe ſquillæ aut catuli circumlatione purgari. Quòd ſi quem mente captum aut comitialem viderit, ſolet inhorreſcens in ſinum ſibi deſpuere.

Περὶ

3 περιόδοις MS Cam. & Opor. fortè παρόδοις vel τετρόδοις.

4 MS. ἐκλύσασθαι Con. ἐκλέσασθαι ——

De Querelâ, ſive iniquâ querulitate. 18.

QUerela iniqua eſt expoſtulatio *nullo jure facta.* Hominis autem queruli mores iſtiuſmodi ſunt, ut ſi ad eum amicus portionem aliquam è convivio miſerit, dicat ei qui afferat, Hoc illud eſt quòd ego ad cœnam non ſum vocatus: invidiſti nimirum mihi juſculum & villum tuum. Et cùm illum amica etiam & etiam ſuaviatur, Miror, inquit, ſi tu ex animo iſta mihi des baſia. Jovi ſuccenſet, non modò ſi non pluat: ſed etiam ſi ſeriùs. Cúmque in via crumenam invenit, Ego verò, ait, theſaurum nullus unquam reperi. Similiter quum parvo mancipium emerit, utpote exorato multis precibus venditore, Mirum ſane, inquit, ſi tantulo quicquam emerim quod ſit alicujus pretii. Jam ſi quis lætum illum nuntium ipſi afferat, Filiolo, inquiens, auctus es: Adjice, ait ille, Et dimidia bonorum pars tibi periit, tum quod res eſt dixeris. Idem poſtquam in judicio omnium calculis vicit, nihilominus tamen de eo conqueritur, qui orationem ſcripſit quam pro ſe habuit, ut qui multa ipſius juſta omiſerit. Jam ſi ad ſublevandam ipſius egeſtatem amici pecunias contulerint: & dicat deinde aliquis, Nunc eſto hilaris: Quo pacto eſſe poſſum?

Περὶ Μεμψιμοιρίας. ιή.

ἜΣτι δὲ ἡ μεμψιμοιρία, ἐπιτίμησις παρὰ τὸ προσῆκον δεδομένη. ὁ δὲ μεμψίμοιρος τοῖός δέ τις, οἷος ἀποςείλαντος μερίδα τοῦ φίλου, εἰπεῖν πρὸς τὸν φέροντα, Ἐφθόνησάς μοι τοῦ ζωμοῦ, καὶ τοῦ οἰναρίου, οὐκ ἐπὶ δεῖπνον καλέσας. καὶ ὑπὸ τῆς ἑταίρας καταφιλούμενος, εἰπεῖν, Θαυμάζω εἰ σὺ καὶ ἀπὸ ψυχῆς με φιλεῖς. καὶ τῷ Διῒ ἀγανακτεῖν οὐ διότι ὕει, ἀλλὰ διότι ὕςερον. καὶ εὑρών τι καὶ ἐν τῇ ὁδῷ βαλάντιον, εἰπεῖν, Ἀλλ᾽ οὐ θησαυρὸν εὕρηκα οὐδέποτε. καὶ πριάμενος ἀνδράποδον ἄξιον, καὶ πολλὰ δεηθεὶς τοῦ πωλοῦντος, Θαυμάζω, εἰπεῖν, ὅτι ὑγιὲς οὕτω ἄξιον ἐώνημαι. καὶ πρὸς τὸν εὐαγγελιζόμενον ὅτι υἱός σοι γέγονεν, εἰπεῖν, Ὅτι ἂν προσθῇς, καὶ τῆς οὐσίας τὸ ἥμισυ ἄπεςιν, ἀληθῆ ἐρεῖς. καὶ νίκην νικήσας, καὶ λαβὼν πάσας τὰς ψήφους, * ἐγκαλεῖν τῷ γράψαντι τὸν λόγον, ὡς πολλὰ παραλελοιπότι τῶν δικαίων. καὶ ἐράνου εἰσενεχθέντος παρὰ τῶν φίλων, καὶ φήσαντός τινος, Ἱλαρὸς [1] ἔςω· καὶ πῶς, εἰπεῖν; ὅτε δεῖ τὸ ἀργύριον

* γρ. ἐγκαλεῖ.

1 MS. ἔσι. Con ἴσθι.

2 και-

ριον ἀποδοῦναι ἑκάστῳ, καὶ χωρὶς τούτων, χάριν ὀφείλειν ὡς εὐηργετημένον;

inquiet: cùm & ſingulis ſua ſit pecunia reddenda: & hoc amplius, gratiæ cuique tanquam pro accepto beneficio habendæ.

Περὶ Ἀπιστίας. ιθ'.

Ἔστιν ἀμέλει ἀπιστία, ὑπόληψίς τις ἀδικίας κατὰ πάντων. ὁ δὲ ἄπιστος τοιοῦτός τις, οἷος ἀποστείλας τὸν παῖδα ὀψωνήσοντα, ἕτερον παῖδα πέμπειν πευσόμενον πόσου ἐπρίατο. καὶ φέρων αὐτὸς τὸ ἀργύριον, καὶ κατὰ στάδιον ἀριθμεῖν πόσον ἐστί. καὶ τὴν γυναῖκα τὴν αὐτοῦ ἐρωτᾷν κατακείμενος, εἰ κέκλεικε τὴν κιβωτὸν, καὶ εἰ σεσήμανται τὸ [1] κοιλιούχιον, καὶ εἰ ὁ μοχλὸς εἰς τὴν θύραν τὴν αὐλείαν ἐμβέβληται. καὶ ἐὰν ἐκείνη φῇ, μηδὲν ἧττον αὐτὸς ἀναστὰς γυμνὸς ἐκ τῶν στρωμάτων, καὶ ἀνυπόδητος, τὸν λύχνον ἅψας, ταῦτα πάντα περιδραμὼν ἐπισκέψασθαι, καὶ οὕτω μόλις ὕπνου τυγχάνειν. καὶ τοὺς ὀφείλοντας αὐτῷ ἀργύριον, μετὰ μαρτύρων ἀπαιτεῖν τοὺς τόκους, ὅπως μὴ δύναιντο ἔξαρνοι γενέσθαι. καὶ τὸ ἱμάτιον δὲ ἐκδοῦναι δεινὸς, οὐχ ὡς βέλτιστα ἐργάσεται, ἀλλ᾽ ὅταν ᾖ ἄξιος ἐγγυητὴς τοῦ κναφέως. καὶ ὅταν ἥκῃ τὶς αἰτησόμενος ἐκπώματα, μάλιστα μὲν μὴ [2] δοῦναι. καὶ τὸν παῖδα δὲ ἀκολουθοῦντα κελεύειν αὐτοῦ ὄ-

πισθεν

De Diffidentiâ. 19.

Diffidentia eſt per quam omnes fraudis ſuſpectos habemus. Diffidens autem is eſt, qui ſi ad emenda obſonia puerum miſerit, alium mox mittat, qui percontetur quanti emerit. Si ferat ipſe pecunias, ſolet eas ſingulis ſtadiis numerare. Cubans in lecto, uxorem interrogat an capſam benè clauſerit; an probè ſit arca obſignata: an veſtibuli foribus peſſulus ſit obditus: ac licèt affirmet illa, nihilo tamen ſeciùs, nudus ac diſcalceatus è lecto ſurgens, accenſâ lucernâ, obire ſingula & inſpicere pergit, ac vix ita tandem ſomno ſe dedere. Ad debitores ſuos fœnus ſortis exacturus, cum teſtibus accedit: ne inficias videlicet ire poſſint. Veſtem poliendam dealbandámque, non ei dare ſolet qui fullo ſit optimus: ſed ei qui fidejuſſorem det idoneum. Quòd ſi quis pocula ab ipſo commodatò roget, ſolet ille maximè quidem, non dare: *aut ſi quando det, continuo repetere.* Puerum à pedibus jubet non à tergo ſequi,

1 κοιλιέχιον, Sylb. & Caſaub. κυλικέχιον, vel κυνέχιον. f. κυλικεῖον.

2 Poſt δοῦναι deeſt aliquid; nam poſt μάλιστα μὲν ſequi debet, εἰ δὲ μή.

3 φυ-

ſe[illegible]ante ſe ambulare: ne poſſit ille inter eundum fugam capeſſere, hâc ratione cavens. Poſtremò iis qui cùm aliquid ab ipſo ſumſerint, dicunt illi, Refer in rationes: Imò, ait, depone: non enim vacat mittere flagitatum.

De Fœditate. 20.

FOEditas eſt corporis incuria & illuvies hominibus moleſta. Homo fœdus is eſt, qui leprâ & vitiligine laborans, unguéſque habens prælongòs, inter homines verſetur: ac dicat gentileis ſibi eſſe hos morbos: nam & patrem & avum fuiſſe eis obnoxios. Solet etiam ulcera in tibiis, & in digitis tubercula habens, nullam iis medicinam facere: ſed ſinere donec incurabilia reddantur. Axillas ferarum more hirſutas, pilis magnam laterum partem occupantibus, habet. Dentes verò nigros atque exeſos, ut moleſtus ſit & inſuavis cum eo congreſſus. Eidem hæc quoque conveniunt: nares inter comedendum mungere: & quum edere inceperit, colloqui: & ex ore quædam emittere: inter bibendum eructare: oleo in balneis uti rancido: idémque in forum veſte amictus quæ ſit maculis inquinata, prodibit: quúmque ad aruſpicem mater exierit,

πισθεν μὴ βαδίζειν, ἀλλ᾽ ἔμπροσθεν, ἵνα [3] φυλάττηται αὐτὸ μὴ ἐν τῇ ὁδῷ ἀποδράσῃ. καὶ τοῖς εἰληφόσι τὶ παρ᾽ αὐτοῦ καὶ λέγουσι, [4] πόσου, εἰπεῖν, [5] κατάθου. οὐ γὰρ σχολάζω πέμπειν.

Περὶ Δυσχερείας. κ᾽.

ἜΣτι δὲ ἡ δυσχέρεια, ἀθεραπευσία σώματος, λύπης παρασκευαστική. ὁ δὲ δυσχερὴς τοιοῦτός τις, οἷος λέπραν ἔχων καὶ ἀλφὸν, καὶ τοὺς ὄνυχας μεγάλους, περιπατεῖν. καὶ φῆσαι ταῦτα εἶναι αὐτῷ συγγενῆ ἀῤῥωστήματα, καὶ τὸν πατέρα ἔχειν καὶ τὸν πάππον. ἀμέλει δὲ δεινὸς καὶ ἕλκη ἔχειν ἐν τοῖς ἀντικνημίοις, καὶ προσπταίσματα ἐν τοῖς δακτύλοις, καὶ ταῦτα μὴ θεραπεῦσαι. ἀλλ᾽ ἐᾶσαι θηριωθῆναι. καὶ τὰς μασχάλας θηριώδεις καὶ δασείας ἔχειν ἄχρις ἐπὶ πολὺ τῶν πλευρῶν. καὶ τοὺς ὀδόντας μέλανας καὶ ἐσθιομένους, ὥστε δυσέντευκτος εἶναι καὶ ἀηδής. καὶ τὰ τοιαῦτα. ἐσθίων ἀπομύττεσθαι. [1] θύειν ἀρξάμενος, προσλαλεῖν, καὶ ἀποῤῥίπτειν ἀπὸ τοῦ στόματος. ἅμα πίειν, προσερυγγάνειν. ἐλαίῳ σαπρῷ ἐν βαλανείῳ χρῆσθαι. ἱμάτιον κηλίδων μεστὸν

3 φυλάττεται αὐτὸ. MS. αὐτῷ.

4 Sylb. MS. & Caſ. legg. πόσου — Cam. πόσον.

5 pro κατάθου ſi legas κατάθες, ſenſus eſt, ſtatim ſolve. MS. & aliis deeſt εἰπεῖν.

1 pro θύειν Sylb. l. πτύειν, ut paulo infra, diſtingue autem ſic, πτύειν, ἀρξάμενος προσλαλεῖν.

μεςὸν ἀναβαλλόμενος, εἰς ἀγορὰν ἐξελθεῖν. καὶ εἰς ὀρνιθοσκόπου τῆς μητρὸς ἐξελθούσης, βλασφημῆσαι. καὶ εὐχομένων καὶ σπενδόντων [2] ἐμβαλεῖν τὸ ποτήριον, καὶ γελάσαι ὡς τεράςιόν τι πεποιηκώς. καὶ αὐλούμενος δὲ κροτῆσαι ταῖς χερσὶ μόνος τῶν ἄλλων, καὶ συντερετίζειν· καὶ ἐπιτιμᾶν τῇ αὐλητρίδι μὴ ταχὺ παυσαμένῃ. καὶ ἀποπτύσαι δὲ βουλόμενος ὑπὲρ τῆς τραπέζης, προςπτύσαι τῷ οἰνοχόῳ.

linguâ intereà non favere ... que à malis verbis ſe abſtinere moris habet. Sæpè etiam dum vota libationéſque fiunt, pateram ſibi è manibus elabi ſinit, & ſimul riſum tollit, quaſi aliquid fecerit portentoſum. Tibicines ſi audiat, unus inter omnes manibus plaudere, atque eorum etiam modulos ineptâ imitatione effingere: dein tibicinam, quòd citò finem non fecerit, increpare: & dum ultra menſam vult exſpuere, eum qui pocula in convivio miniſtrat, conſpuit.

Περὶ Ἀηδίας. κά.

Ἔστι δὲ ἀηδία, ὡς ὅρῳ περιλαβεῖν, ἔντευξις λύπης ποιητικὴ ἄνευ βλάβης. ὁ δὲ ἀηδὴς τοιοῦτός τις, οἷος ἐγείρειν ἄρτι καθεύδοντα εἰσελθὼν, ἵνα αὐτῷ λαλῇ. καὶ ἀνάγεσθαι δὴ μέλλοντας κωλύειν· καὶ προσελθὼν, δεῖσθαι ἐπισχεῖν, ἕως ἂν περιπατήσῃ. καὶ τὸ παιδίον τῆς τίτθης ἀφελόμενος, μασσώμενος σιτίζειν αὐτὸς, καὶ ὑποκορίζεσθαι ποππύζων. καὶ ἐσθίων δ' ἅμα διηγεῖσθαι ὡς ἐλλέβορον πιὼν, ἄνω καὶ κάτω καθαρθείη. καὶ ζωμοῦ τοῦ παρακειμένου ἐν τοῖς ὑποχωρήμασιν αὐτῷ μελαντέρα ἡ χολή. καὶ ἐρωτῆσαι δὲ δεινὸς ἐναντίον τῶν [1] οἰκείων, ὡς Ποία ἡμέρα με ἔτικτες; καὶ ὅτι ψυχρὸν

De Inſuavitate, ſive *tædio*. 21.

TÆdium, ſi definire velis, eſt moleſtus abſque damno congreſſus. Homo tædioſus eſt, qui vix inſipientem dormire, excitet, ingreſſus ut cum eo colloquatur: & qui ad eum accedens qui inibi eſt, ut navim ſolvat, moram ei afferat, & exſpectare jubeat, donec aliquot ſecum ſpatia confecerit. Infantem etiam puerum nutrici ſuæ adimens, ipſe manſum ei cibum in os inſeret, & blandulè compellans, poppyſmis permulcebit. Inter edendum narrat ſe helleboro accepto, quæ in viſceribus hærerent, ejeciſſe dejeciſſéque: tum addit, in effuſis bilem fuiſſe jure appoſito magis atram. A matre præſentibus amicis & familiaribus quærere amat, Ecquâ me die, mater, peperiſti? Aquam

ὕδωρ

2 pro ἐμβαλεῖν mallet ἐκβαλεῖν Caſaub.

1 Poſt οἰκείων, MS. l. ὡς ποία ἡμέρα.

ſibi eſſe in ciſternâ frigidam: olera in horto multa & tenera : domum ſuam hoſpitibus ita patere, quaſi eſſet publicum diverſorium : & quum peregrinos hoſpitio excipit, paraſitum ſuum producit, ut videant illi qualis ſit: atque in convivio ad ipſum converſus, Heus tu, paraſite, inquit, ut iis qui hic adſunt, ſis oblectamento.

ὕδωρ ἐςὶ παρ' αὐτῷ λακκαῖον. καὶ ὡς κῆπος λάχανα πολλὰ ἔχων καὶ ἁπαλά, καὶ ὅτι ἡ οἰκία αὐτοῦ, πανδοχεῖόν ἐςι. καὶ ξενίζων δὲ δεῖξαι τὸν παράσιτον αὐτοῦ ποῖός τις. καὶ παρακαλῶν δὲ ἐπὶ τοῦ ποτηρίου, ὅτι τέρψον τοὺς παρόντας.

De Sordidâ & frivolâ laudis cupidine. 22.

Μικροφιλοτιμία, quam poſſis Latinè dicere ineptam ac circa res parvas verſantem ambitionem; ea eſt honorum ac gloriæ cupido illiberalis. Homo verò inepte ambitioſus is eſt, qui ad cœnam vocatus, convivatori ipſi ſtudeat aſſidere: qui filium Delphos abducat, ubi comam ponat: qui operam det ut pediſſequum habeat genere Æthiopem: qui etiam, ſi minam argenti velit ſolvere, laboret ut reddat in aſpero. Et ſi bovem ſacrificârit, ſolet anteriorem capitis ejus partem magnis redimitam ſertis pro foribus in ipſo introitu figere: ut intelligant quicunque ingredientur, eſſe ab ipſo bovem mactatum. Atque ubi pompam cum aliis equitibus duxit, reliquis omnibus puero traditis, qui ea domum referat, ipſe trabeatus in forum pergit, & ibi deambulat. quúmque illi parvulus aliquis canis fuerit mortuus, monumentum ei faciet, aſcriptis etiam in columellâ his verbis,

Περὶ Μικροφιλοτιμίας. κβ'.

Ἡ δὲ μικροφιλοτιμία δόξειεν εἶναι ὄρεξις τιμῆς ἀνελεύθερος. ὁ δὲ μικροφιλότιμος τοιοῦτός τις, οἷος σπουδάσαι ἐπὶ δεῖπνον κληθεὶς, παρ' αὐτὸν τὸν καλέσαντα κατακείμενος δειπνῆσαι. καὶ τὸν υἱὸν ἀποκεῖραι ἀπαγαγὼν εἰς Δελφούς. καὶ ἐπιμεληθῆναι δὲ ὅπως αὐτῷ ὁ ἀκόλουθος Αἰθίοψ ἔςαι. καὶ ἀποδοὺς μνᾶν ἀργυρίου, καινὸν ποιῆσαι ἀποδοῦναι. καὶ βοῦν θύσας, τὸ προμετωπίδιον ἀπαντικρὺ τῆς εἰσόδου προςπατταλεῦσαι, ςέμμασι μεγάλοις περιδήσας, ὅπως οἱ εἰσιόντες ἴδωσιν ὅτι βοῦν ἔθυσε. καὶ πομπεύσας δὲ μετὰ τῶν ἱππέων, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἀποδοῦναι τῷ παιδὶ ἀπενεγκεῖν οἴκαδε, ἀναβαλόμενος δὲ θοιμάτιον εἰς τὴν ἀγορὰν περιπατεῖν. καὶ κυναρίου δὲ τελευτήσαντος, αὐτῷ μνῆμα ποιῆσαι. καὶ ςηλίδιον ποιήσας, ἐπιγράψαι,

ΚΛΑ'ΔΟΣ ΜΕΛΙΤΑΙ͂ΟΣ. καὶ ἀναθεὶς δακτύλιον χαλκοῦν ἐν τῷ Ἀσκληπιῷ, τοῦτον ἐκτρίβειν ϛεφανοῦντα. ἀλείφεσθαι ὁσημέραι. ἀμέλει δὲ καὶ συνδιοικήσασθαι παρὰ τῶν πρυτάνεων, ὅπως ἀπαγγείλῃ τῷ δήμῳ τὰ ἱερά. καὶ παρασκευασάμενος λαμπρὸν ἱμάτιον, καὶ ἐϛεφανωμένος, παρελθὼν εἰπεῖν, Ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐθύομεν οἱ πρυτάνεις τὰ ἱερὰ τῇ μητρὶ τῶν θεῶν ἄξια καὶ καλά, καὶ ὑμεῖς ἐκδέχεσθε τὰ ἀγαθά. καὶ ταῦτα ἀπαγγείλας, ἀπιὼν διηγήσασθαι οἴκαδε τῇ ἑαυτοῦ γυναικὶ, ὡς καθ' ὑπερβολὴν εὐημερεῖ.

Surculus Meliteſſis. J[illegible] cùm æreum annulum Æſculapio conſecrârit, appenſis ſubinde novis coronis totum atteret: atque adeò ipſe quotidie unguentis oblinitur. Sane etiam, quæ pertinent ad curam magiſtratûs, quos prytaneos vocant, ipſe diligenter curare ſolet; quo poſſit, ubi litatum fuerit, rem populo renuntiare. Itaque candidatus & coronatus in concionem prodit, & infit, Nos prytanei, ô Athenienſes, Matri Deûm ſacra ritè fecimus, & litavimus; vos igitur omnia fauſta exſpectate. His ita renuntiatis, domum revertitur: deinde uxori narrat ſibi proſpere ſupra modum res ſuccedere.

Περὶ Ἀνελευθερίας. κγʹ.

Ἡ Δὲ ἀνελευθερία, ἐϛὶ περιουσία τὶς ἀπὸ φιλοτιμίας δαπάνην ἔχουσα. ὁ δὲ ἀνελεύθερος τοιοῦτός τις, οἷος [1] νικήσας τραγῳδοῖς, ταινίαν [2] ἀναθεῖναι ξυλίνην τῷ Διονύσῳ, ἐπιγράψας αὐτοῦ τὸ ὄνομα. καὶ ἐπιδόσεων γινομένων, ἐκ τοῦ δήμου ἀναϛὰς, [3] σιωπᾶν, ἢ ἐκ τοῦ μέσου [4] ἀπελθεῖν. καὶ ἐκδιδοὺς αὐτοῦ θυγατέρα, τοῦ μὲν ἱερείου, [5] πλὴν τῶν ἱερείων, τὰ κρέα ἀποδίδοσθαι· τοὺς δὲ διακονοῦν-

De Illiberalitate. 23.

Illiberalitas eſt nimius quidam præ ſtudio parcendi ſumptibus, gloriæ contemptus. Illiberalis autem is eſt, qui ſi è tragico certamine victoriam reportarit, tæniam Libero patri ligneam conſecret, in quâ nomen ipſius ſit inſcriptum: qui etiam cùm neceſſario Reipublicæ tempore pecuniæ à civibus extra ordinem conferuntur, in concione ſurgens, ſilentio utatur, aut è medio ſe proripiat. Filiam ſuam nuptum collocans, mactatæ victimæ carnes omnes, iis exceptis ex quibus fiunt ſacra, vendit: & ad miniſtrandum in nuptiis,

1 νικήσας τραγῳδὸς malè MS.
2 ἀναθῆσαι Id.
3 σιωπῇ Id.
4 ἐπελθὼν Id.
5 πλὴν τῶν ἱερέων, mallet Steph.
6 οἰκο-

mercede conductos adhibet, qui ſuo quiſque cibo veſcantur. Triremi præfectus quam inſtruxit, gubernatoris ſtragulis tabulata ſternet, ſuis intereà uti parcens. E foro poſtquàm opſonatus eſt, rediens, carnes ipſe geſtat, atque olera etiam in ſinu. Veſtem quando à ſordibus purgandam locavit, domi tantiſper ſe continet. Quòd ſi quis amicorum ejus fortunâ uſus adverſâ, eranum à ſuis familiaribus exigat, ídque ipſe ſciat, deflectens ex itinere, domum tendit. Uxori ancillas emit ille quidem nullas; ſed quæ in publicum prodeuntem comitentur, conducit. Manè ubi ſurrexit, domum ipſe mundare, lectóſque purgare ſolet: & ſedens, vile quod geſtat pallium, invertere.

κονοῦντας, ἐν τοῖς γάμοις [6] οἰκοσίτους μισθώσασθαι. καὶ τριηραρχῶν, τὰ τοῦ κυβερνήτου ϛρώματα ὑπὲρ τοῦ καταϛρώματος ὑποϛορέννυσθαι, τὰ δὲ αὐτοῦ ἀποτιθέναι. καὶ ἐξ ἀγορᾶς δὲ ὀψωνήσας, τὰ κρέα αὐτὸς [7] φέρειν καὶ τὰ λάχανα ἐν τῷ προκολπίῳ. καὶ ἔνδον μένειν ὅταν ἐκδῷ θοιμάτιον ἐκπλῦναι. καὶ φίλου ἔρανον συλλέγοντος, προειδόμενος, ἀποκάμψας ἐκ τῆς ὁδοῦ, οἴκαδε πορευθῆναι. καὶ μὴ πρίασθαι [8] θεραπαίνας, ἀλλὰ μισθοῦσθαι εἰς τὰς ἐξόδους. καὶ ἀναϛὰς, τὴν οἰκίαν καλλῦναι, καὶ τὰς [9] κλίνας ἐκκορῆσαι. καὶ καθεζόμενος [10] παραϛρέψαι τὸν τρίβωνα ὃν αὐτὸς φορεῖ.

De Oſtentatione. 24.

OStentatio dici queat, inanis bonorum quorundam quæ non adſint, prædicatio. Oſtentator autem ejuſmodi eſt, qui in Digmate Piræei ſtans, peregrinis narret multam ſe pecuniam trajectitiam habere: & de toto fœnebri quæſtu longos ſermones habeat, quantus ille ſit explicans, & quæ lucra inde fecerit. Inter eun-

Περὶ Ἀλαζονείας. κδʹ.

ἈΜέλει δὲ ἡ ἀλαζονεία δόξειεν εἶναι προσδοκία τινῶν ἀγαθῶν ὀυκ ὄντων. ὁ δὲ ἀλαζὼν τοιοῦτός τις, οἷος ἐν τῷ [1] διαζεύγματι ἑϛηκὼς διηγεῖσθαι ξένοις, ὡς πολλὰ χρήματα αὐτῷ ἐϛιν ἐν τῇ θαλάττῃ. καὶ περὶ τῆς [2] ἐργασίας δανειϛικῆς διεξιέναι, ἡλίκη, καὶ αὐτὸς ὅσα εἴληφε.

καὶ

6 οἰκοσίτους; Hesych. μισθωτοὺς, ἑαυτοὺς τρέφοντας.

7 MS. φέρει.

8 θεράπαιναν MS. & Cam. rectiùs.

9 pro κλίνας ἐκκορῆσαι, MS. ὕσαι, Pol. agnoſcit κόρυτρον. Cam. ἐκκρῦσαι.

10 παραϛρέψαι MS.

1 διαζεύγματι omnes legg. Caſaub. δείγματι. de quo foro multa Meurſius.

2 Poſt ἐργασίας MS. addit τῆς δανειϛικῆς.

3 pro

καὶ συνοδοιπόρου ἀπολαύσας ἐν τῇ ὁδῷ, λέγειν ὡς μετὰ [3] Ἀλεξάνδρου ἐστρατεύσατο. καὶ ὅσα λιθοκόλλητα ποτήρια ἐκόμισε, καὶ περὶ τῶν τεχνιτῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι βελτίους εἰσὶ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἀμφισβητῆσαι. καὶ γράμματα εἰπεῖν ὡς πάρεστι παρ' Ἀντιπάτρου, [4] τρίτον δὴ λέγοντα παραγενέσθαι αὐτὸν εἰς Μακεδονίαν. καὶ διδομένης αὐτῷ ἐξαγωγῆς ξύλων ἀτελοῦς, εἰπεῖν ὅτι ἀπείρηται, ὅπως μηδ' ὑφ' ἑνὸς συκοφαντηθῇ. καὶ ἐν τῇ σιτοδείᾳ ὡς πλείω ἢ πέντε τάλαντα γένοιτο αὐτῷ τὰ ἀναλώματα διδόντι τοῖς ἀπόροις τῶν πολιτῶν. καὶ ἀγνώστων δὲ παρακαθημένων, κελεῦσαι θεῖναι τὰς ψήφους, καὶ ποσοῦν αὐτὰς καθ' ἑξακοσίους, κατὰ μίαν. καὶ προστιθεὶς πιθανὰ ἑκάστοις τούτων ὀνόματα, καὶ ποιῆσαι δέκα τάλαντα. καὶ τοῦτο φῆσαι εἰσενηνοχέναι εἰς [5] ἐράνους αὐτόν. καὶ τὰς τριηραρχίας εἰπεῖν ὅτι οὐ τίθησιν, οὐδὲ τὰς λειτουργίας ὅσας λελειτούργηκε. καὶ προσελθὼν δ' εἰς τοὺς ἵππους [6] τοὺς ἀγαθοὺς πωλοῦ-

dum viæ comitem nactus, ſe ſub Alexandro in illâ nobili expeditione meruiſſe narrabit: & quàm multa inde gemmata potoria reportârit: Aſiaticos etiam artifices, Europæis eſſe præſtantiores, diſſentientibus aliis contendet. Deinde literas ab Antipatro eſſe allatas memorabit, quæ ipſum vix duobus comitatum in Macedoniam veniſſe dicant. Se, cùm eſſet ſibi materiæ conceſſa immunis exportatio, oblato beneficio uti noluiſſe, ut omnes omnium calumnias effugeret. Eundem ſe, in caritate annonæ amplius quinque talenta pauperibus civibus largientem inſumſiſſe. Quòd ſi ignotis aſſideat, eos jubebit ponere calculos, & illorum quibus aliquid erogârit, numerum inire: qui ut ſexcenti reperiantur, calculis ſigillatim multiplicatis, probabilibus etiam cuique eorum nominibus additis, efficiet: adeò ut decem talentorum ſumma tandem colligatur: quam omnem ſummam, ſe inopibus ſublevandis impendiſſe affirmabit: & tamen, inquit, in hâc ratione non duco, inſtructas à me triremes, quibus præfui: & alia, quibus Reip. cauſâ ſum functus, munia ſumptuoſa. Idem ad eos accedens, qui generoſos equos vendunt, velle ſe emere ſimu-

3 pro Ἀλεξάνδρου--l. Εὐάνδρου. Sylb. con. Κασάνδρου.

4 τρίτον δὴ λέγειν αὐτὸν, rectiùs, quam λέγοντα.

5 ἐράνους αὐτῷ MS. non αὐτὸν. utrunque ferri poſſit.

6 MS. rectè hæc ſic diſtinguit, τοὺς ἀγαθοὺς, πωλοῦσι προσποιήσασθαι. hic enim εἰς ἵππους, eſt εἰς ἵππων ἀγορὰν --- ut mox εἰς κλίνας, & apud Heſych. εἰς χύτρας, χυτροπώλια.

7 Ἐις

lat[...] & in nundinis ad tentoria eo[...]m qui merces vænum exponunt, appropinquans, veſtem ſibi oſtendi jubet duûm talentorum. Puerum quòd ſe ſine auro ſequatur, graviter objurgat. Denique in conducto habitans, ſi cum aliquo ſermonem habeat, qui id ignoret, paternas eſſe has ædes dicet: quas ipſe, quòd ſint ad hoſpites excipiendos anguſtiores, vendere cogitet.

σι, προσποιήσασθαι ὠνητιᾷν. καὶ ἐπὶ τὰς [7] κλίνας ἐλθὼν, ἱματισμὸν ζητῆσαι εἰς δύο τάλαντα. καὶ τῷ παιδὶ μάχεσθαι ὀυκ ἔχων χρυσὸν [8] νῦν τῷ ἀκολουθεῖν. καὶ ἐν [9] μισθωτῇ οἰκίᾳ οἰκῶν, φῆσαι ταύτην εἶναι τὴν πατρῴαν, πρὸς τὸν μὴ εἰδότα· διότι μέλλει πωλεῖν αὐτὴν διὰ τὸ ἐλάττω εἶναι πρὸς τὰς ξενοδοχίας.

Hactenùs priores editiones. Quæ ſequuntur, nunc primùm in lucem prodeunt.

Μέχρι τῶδε αἱ πρὶν ἐκδόσεις· τὰ δὲ ἑξῆς νῦν τὰ πρῶτα ἐξεδόθη.

De Superbiâ. 25.

SUperbia eſt, aliorum *omnium* præter quàm ſui, contemptus. Homo ſuperbus talis eſt. Si quis eum propere *conventum velit*, à cœna ſe illum conventurum dicet inter ambulandum. Si fuerit de quoquam benè meritus, meminiſſe *beneficii* etiam in viis jubebit, atque adeo coget. Prior ad quemquam accedere nolet. Eos qui emunt aliquid ab ipſo, vel aliquid rerum illius conduxerunt, jubere non veretur, ut primâ luce ad ſe veniant. Dum per vias ingreditur, caput ſemper demittens, obviorum neminem alloquitur. Si viſum aliquando ei fuerit, amicos convivio excipere, ipſe cum illis non cœnat. Sed eorum ali-

Περὶ Ὑπερηφανίας. κέ.

ἜΣτι δὲ ὑπερηφανία καταφρόνησίς τις πλὴν αὐτοῦ, τῶν ἄλλων. Ὁ δὲ ὑπερήφανος τοιόσδε τὶς, [1] οἷος τῷ σπεύδοντι ἀπὸ δείπνου ἐντεύξεσθαι φάγειν ἐν τῷ περιπατεῖν. καὶ εὖ ποιήσας, μεμνῆσθαι φάσκειν ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ βιάζειν· καὶ προσελθεῖν πρότερος οὐδενὶ θελῆσαι· καὶ τοὺς πωλοῦντάς τι καὶ μεμισθωμένους δεινὸς κελεῦσαι ἥκειν πρὸς αὐτὸν ἅμ' ἡμέρᾳ. καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς πορευόμενος μὴ λαλεῖν τοῖς ἐντυγχάνουσι, κάτω κεκυφώς. ὅταν δὲ αὐτῷ δόξῃ, ἑςιᾷν τοὺς φίλους, αὐτὸς μὴ συνδειπνεῖν· ἀλλὰ τῶν ὑφ' αὐτόν τινι συν-

7 Ἐις κλίνας --- Caſaub. σκηνάς. ſed prior lectio retineri poſſit, nam Heſyc. in κλισία, facit iſta duo Synonyma.

8 Pro νῦν τῷ — MS. l. αὐτῷ.

9 ἐν μισθῷ τὴν οἰκίαν οἰκῶν. quomodo & Xenophon loquitur. non debuit iſta lectio ſolicitari. Plura non exhibet capita Codex MS. ——

1 Caſaub. ita locum ordinat, οἷος τῷ σπεύδοντι ἐντυγχάνειν αὐτῷ, ἀπὸ τῦ δείπ. &c. φάσκειν.

συντάξαι αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι. καὶ προαποστέλλειν δὲ ἐπὰν πορεύηται τὸν ἐροῦντα ὅτι ἔρχεται. καὶ οὔτε ἐπ' ἀλειφόμενον αὐτὸν, οὔτε ἐσθίοντα ἐάσαι ἂν εἰσελθεῖν. Ἀμέλει δὲ καὶ λογιζόμενος πρός τινα, τῷ παιδὶ συντάξαι τὰς ψήφους διωθεῖν· καὶ κεφάλαιον ποιήσαντι, γράψαι αὐτῷ εἰς λόγον. καὶ μὴν ἐπιστέλλων μὴ γράψαι, ὅτι χαρίζοιο ἄν μοι, ἀλλ', ὅτι βούλομαι γενέσθαι. καὶ, ἀπέσταλκα πρός σε ληψόμενος· καὶ, ὅπως ἄλλως μὴ ἔσαι, καὶ, τὴν ταχίστην.

cui quos habet in poteſta[…], ut convivarum curam hab[…], præcipit. Cùm ad aliquem viſit, præmittit qui dicat, Ille venit. Quando vel aliptæ dat operam, vel cibum ſumit, neminem ad ſe ſinit introire. Quinetiam, ſi cum aliquo rationes purget, puero imperat, ut calculos trajiciat: & ubi ſummam fecerit, ut alteri ferat expenſum. In epiſtolis nunquam ſic ſcripſerit, *Feceris mihi rem gratam:* Sed; *Hoc fieri volo.* &, *Miſi ad te qui ſumeret.* item, *Ne aliter fiat* vide: &, *quamprimum.*

Περὶ Δειλίας. κϛʹ.

De Timiditate. 26.

ΑΜέλει δὲ ἡ δειλία δόξειεν ἂν εἶναι ὕπειξις τῆς ψυχῆς ἔμφοβος. ὁ δὲ δειλὸς τοιοῦτός τις, οἷος πλέων, τὰς ἄκρας φάσκειν ἡμιολίας εἶναι. καὶ κλυδωνίου γενομένου ἐρωτᾷν, εἴ τις μὴ μεμύηται τῶν πλεόντων. καὶ τοῦ κυβερνήτου ἀνακόπτοντος [1] αἰσθάνεσθαι εἰ μεσοπορεῖ. καὶ τί δοκεῖ αὐτῷ τὰ τοῦ Θεοῦ; καὶ πρὸς τὸν παρακαθήμενον λέγειν, ὅτι φοβεῖται ἀπὸ ἐνυπνίου τινός. καὶ ἐκδὺς διδόναι τῷ παιδὶ τὸν χιτωνίσκον. καὶ δεῖσθαι πρὸς τὴν γῆν προσάγειν αὐτόν. καὶ στρατευόμενος δὲ προσκαλεῖν πάντας πρὸς αὐτὸν, καὶ στάντας πρῶτον περιιδεῖν, καὶ λέγειν ὡς ἔργον διαγνῶναι ἐστὶ πότερόν εἰσιν οἱ πολέμιοι.

ENimvero timiditas videri queat, dejectio animi meticuloſa. Homo timidus ejuſmodi eſt: navigans dicet promontoria eſſe hemiolias naveis. Ad minimam fluctuum agitationem quæret, síntne qui navigant omneis initiati. Gubernatorem navim inhibentem interrogat, an medium curſum teneat navis: &, quid à Deo ſperet aut metuat. Se ex inſomnio terreri, narrat aſſidenti: induſium *deinde* exuit, & puero tradit. *nautas* ut ſe ad terram admoveant, orat. Militiæ verò ſolet ídem omnes ad ſe *commilitones* vocare: & ubi ſtantes diligenter reſpexit, Difficile, inquit, eſt cognitu, ſint

1 Caſ. πυνθάνεσθαι.

2 κε-

[illegible]ſtes, an non. Clamore au-[illegible], & viſis qui caderent, aſtantibus dicit ſe præ feſtinatione, oblitum eſſe ſpatham ſumere. & poſtquam in tentorium curriculo ſe recepit, puerum inde mittit, juſſum ubi ſint hoſtes, diligenter ſpeculari. Interea *ſpatham* ſub pulvino abſcondit: deinde eâ quærendâ longum tempus terit. Tum ſi vulneratum aliquem in caſtra ab amicis deferri videat, accurrit, & habere bonum animum jubet: hunc curat, & ſaniem ſpongiâ effingit, necnon muſcas abigit: quidvis denique potiùs facit, quàm ut cum hoſtibus pugnet. Æneatore claſſicum canente, ſedens ipſe in tentorio, Abi, inquit, in malam rem, hunc hominem ſomnum capere non ſinis: qui adeò frequenter ſignum des. Amat etiam ſanguinis de alieno vulnere plenus, ad reverſos è pugnâ accedere, narrans, ſe cum ſuo periculo unum ex amicis ſervâſſe. Ad jacentem etiam tribules & populares introducit, qui eum viſant: ſimul horum ſingulis narrat, ſe illum ſuis ipſius manibus in tentorium portâſſe.

μιοι. καὶ ἀκούων κραυγῆς, ὁρῶν πίπτοντας, εἰπεῖν πρὸς τοὺς παρεστηκότας, ὅτι τὴν σπάθην λαβεῖν ὑπὸ τῆς σπουδῆς ἐπελάθετο. καὶ τρέχειν ὑπὸ τὴν σκηνὴν, τὸν παῖδα ἐκπέμψας, [2] κελεύειν προσκοπεῖσθαι ποῦ εἰσιν οἱ πολέμιοι, καὶ ἀποκρύψας αὐτὴν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον, εἶτα διατρίβειν πολὺν χρόνον. καὶ ἐν τῇ σκηνῇ ὁρῶν τραυματίαν [3] προσφερόμενον τῶν φίλων, προσδραμεῖν, καὶ θαῤῥεῖν κελεύειν. καὶ τοῦτον θεραπεύειν, καὶ περισπογγίζειν, καὶ μυίας σοβεῖν, καὶ πᾶν μᾶλλον ἢ μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις. καὶ τοῦ σαλπιστοῦ δὲ πολεμικὸν σημήναντος καθήμενος ἐν σκηνῇ, Ἄπαγ᾽ ἐς κόρακας, οὐκ ἐάσεις τὸν ἄνθρωπον ὕπνου λαβεῖν πυκνὰ σημαίνων. καὶ αἵματος δὲ ἀνάπλεως ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου τραύματος, ἐντυγχάνειν τοῖς ἐκ τῆς μάχης ἐπανιοῦσι, καὶ διηγεῖσθαι [4] ὡς κινδυνεύσας ὡς σέσωκε τῶν φίλων. καὶ εἰσάγειν πρὸς τὸν κατακείμενον σκεψόμενος τοὺς φυλέτας, τὸν δῆμον· καὶ τούτων ἅμα ἑκάστῳ διηγεῖσθαι ὡς αὐτὸς αὐτὸν ταῖς αὐτοῦ χερσὶν ἐπὶ σκηνὴν ἐκόμισεν.

Περὶ

2 κιλδίων.
3 Caſ. προσφερομένων ὑπὸ τῶν φ.

4 ὡς κινδυν. ὡς σέσωκε -- l. ἕνεκα σέσωκε τῶν φίλων.

I οἷς

Περὶ ὀλιγαρχίας. κζ΄.

Δόξειεν ἂν εἶναι ἡ ὀλιγαρχία φιλαρχία τις ἰσχυρὰ κέρδους οὐ γλιχομένου. ὁ δὲ ὀλιγαρχικὸς τοιοῦτος, ¹ οἷος τοῦ δήμου βουλομένου τινὰς τῷ ἄρχοντι ἐπιμελησομένους πομπῆς, παρελθὼν ἀποφήνας ἔχει. καὶ τῶν Ὁμήρου ἐπῶν τοῦτο ἓν μόνον κατέχειν, ὅτι Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔςω. τῶν δὲ ἄλλων μηδὲν ἐπίςασθαι. Ἀμέλει δὲ δεινὸς τοῖς τοιούτοις τῶν λόγων χρήσασθαι, ὅτι δεῖ ἡμᾶς συνελθόντας βουλεύσασθαι· καὶ ἐκ τοῦ ὄχλου καὶ τῆς ἀγορᾶς ἀπαλλαγῆναι. καὶ παύσασθαι ἀρχαῖς πλησιάζειν, καὶ ὅτι ὑπὸ τινῶν ὑβριζόμενος εἰπεῖν, Οὐ δεῖ αὐτοὺς κἀμὲ τὴν πόλιν οἰκεῖν. καὶ μέσον δὲ τῆς ἡμέρας ἐξιὼν, καὶ μέσην κουρὰν κεκαρμένος, καὶ ἀκριβῶς ἀπωνυχισμένος ² σοβεῖν τοὺς τοιούτους λόγους. Οὐκ οἰκητέον ἐςὶ τὴν πόλιν. καὶ ὡς ἐν τοῖς δικαςηρίοις δεινὰ πάσχειν ὑπὸ τῶν δικαζομένων. καὶ ὡς αἰσχύνεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὅταν τις παρακάθηται αὐτῷ λεπτὸς καὶ αὐχμῶν. καὶ ὡς μισητὸν τὸ τῶν δημαγωγῶν γένος. τὸν Θησέα πρῶτον αἴτιον φήσας τῶν κακῶν

De Oligarchiâ, ſive moribus optimatium. 27.

VIderi poſſit oligarchia, vehemens eſſe honorum cupiditas abſque ullo lucri ſtudio. Oligarchi ſive optimatis hi ſunt mores. Deliberante populo ecquis magiſtratui in curatione pompæ ſit comes adjiciendus, prodit ipſe & eo ſe honore dignum pronuntiat. Homeri verſuum tenet ſolum hunc unum, *Non multos regnare bonum eſt: rex unicus eſto.* aliorum omnium nihil ſcit. Solet quoque hoc genus ſermonibus uti: Oportet in unum coacti deliberemus, & turbâ hâc forenſi nos liberemus, aditúmque illi ad magiſtratus præcludamus. Si qui illum injuriâ affecerint, Non poſſumus, inquit, ego & illi hanc urbem incolere. Meridie prodit in publicum tonſuræ medio genere detonſus, unguibúſque cum curâ præciſis, jactans ſe *per forum*, aítque, Non eſt habitandum in hac urbe: &, ſibi in judiciis plurimum à litigantibus negotii faceſſi: item, pudore ſibi frontem ſuffundi, quotieſcunque ipſi in concione aliquis aſſideat malè habitus, & ſqualidus: & univerſum oratorum genus qui in Rep. verſantur odio dignum eſſe. Ipſum Theſeum omnium primum auctorem horum malorum civi-

τῇ

1 οἷος δήμου βουλομένου τίνας δεῖ αἱρεῖσθαι τῷ ἄρχοντι συνεπιμελησομένους π. παρ. ἀποφῆναι ἑαυτόν.

2 Σοβεῖν l. τοῖς τοιούτοις λόγοις.

1 ἄδω

a… extitiſſe : necnon alios ſimiles his ſermones apud hoſpites habet, civiúmque illos qui eandem ſectam ſequuntur.

τῇ πόλει γεγονέναι. καὶ τοιαῦτα ἕτερα πρὸς τοὺς ξένους, καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς ὁμοιοτρόπους.

De Inſolentiâ, ſive, *ferâ inſtitutione.* 28.

INſolentia eſt deſiderium capiendi cultûs melioris vergente jam ætate. Ejuſmodi homini hæc conveniunt. Annos ſexaginta natus poëtarum verſus memoriæ mandat: hos ad pocula canere incipiens obliviſcitur. Diſcit à filio quomodo fiat *in acie* converſio ad dextra, quomodo item ad ſiniſtra. Dum rus pergit, alieno equo vectus, ſimul *obvios* ſalutare meditatur: cadens verò caput deturpat. Solet etiam ad ſtatuam ludens *ſe exercere :* & cum pediſſequo arcu & jaculis certare : ac ſimul diſcere ab alio, & eundem docere velle, ac ſi eſſet is quoque *artis* imperitus. Idem luctans & in balneo *lavans*, nateis ſubinde agitat indecenter.

Περὶ ὀψιμαθίας. κη.

Ἡ Δὲ ὀψιμαθία φιλοπονία δόξειεν ἂν εἶναι ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν. ὁ δὲ ὀψιμαθὴς τοιοῦτός τις, οἷος ῥήσεις μανθάνειν ἑξήκοντα ἔτη γεγονώς. Ταῦτα [1] ἄγων παρὰ πότον ἐπιλανθάνεσθαι. καὶ παρὰ τοῦ υἱοῦ μανθάνειν ἐπὶ τὸ δόρυ καὶ ἐπὶ ἀσπίδα. καὶ εἰς ἀγρὸν, ἐφ' ἵππου ἀλλοτρίου ὀχούμενος, ἅμα μελετᾷν ἀσπάζεσθαι. καὶ πεσὼν τὴν κεφαλὴν καταισχύναι. καὶ [2] μακρὸν ἀνδριάντα παίζειν. καὶ πρὸς τὸν ἑαυτοῦ ἀκόλουθον διατοξεύεσθαι, καὶ διακοντίζεσθαι. καὶ ἅμα μανθάνειν [3] παρ' αὐτοῦ, ὡς ἂν καὶ ἐκείνου μὴ ἐπισαμένου. καὶ παλαίων ἐν τῷ βαλανείῳ πυκνὰ τὴν ἕδραν ςρέφειν.

De Maledicentiâ. 29.

MAledicentia eſt animi in deteriorem partem inclinatio inter loquendum. Maledicus ita eſt moratus. Si interrogetur, ille quis eſt ? non ſecus atque ii qui ſtemma aliquod enarrant, ab auctore ge-

Περὶ Κακολογίας. κθ'.

Ε'Στι δὲ κακολογία ἀγὼν τῆς ψυχῆς εἰς τὸ χεῖρον ἐν λόγοις. ὁ δὲ κακολόγος τοιός δέ τις ἐςὶν, οἷος ἐρωτηθεὶς, ὁ δεῖνα τί ἐςι; καθάπερ οἱ γενεαλογοῦντες, πρῶτον ἀπὸ τοῦ γένους [1] αὐτῶν ἄρξασθαι.

1 ᾄδων παρὰ πότον ——
2 πρὸς μικρὸν ἀνδριάντα, mallem quam μακρόν.

3 παρ' αὐτῦ, adde καὶ διδάσκειν αὐτὸν.
1 l. αὐτῦ.

ξασθαι. Ὁ μὲν πατὴρ Σωσίας ἐξ ἀρχῆς ἐκαλεῖτο· ἐγένετο δ' ἐν τοῖς στρατιώταις Σωσίστρατος. ἔπειτα δ' ἐς τοὺς δημότας ἐνεγράφη. ἡ μέν τοι μήτηρ εὐγενὴς Θρᾷττα ἐστί. τὰς δὲ τοιαύτας ἐν τῇ πατρίδι εὐγενεῖς εἶναι φασίν. αὐτὸς δὲ οὗτος, ὡς ἐκ τούτων γεγονὼς, κακὸς μαστιγίας. καὶ ἐπὶ τούτοις διεξιὼν φησὶν, αὗται αἱ γυναῖκες ἐκ τῆς ὁδοῦ τοὺς παριόντας ἁρπάζουσι. καὶ κακῶς λεγόντων ἑτέρων συνεπιλαμβάνεσθαι καὶ αὐτὸς, λέγων, καὶ ἐγὼ τοῦτον τὸν ἄνθρωπον πάντων [μάλιστα] μεμίσηκα, καὶ γὰρ εἰδεχθής τις ἀπὸ τοῦ προσώπου ἐστίν. ἡ δὲ πονηρία οὐδὲν ὅμοιον. σημεῖον δὲ, τῇ γὰρ ἑαυτοῦ γυναικὶ τρεῖς χαλκοὺς εἰς ὄψον δίδωσι. καὶ τῷ ψυχρῷ λούεσθαι ἀναγκάζει τοῦ Ποσειδῶνος ἡμέρᾳ. καὶ συγκαθήμενος δεινὸς περὶ τοῦ [2] ἀναστάντος εἰπεῖν. καὶ ἄλλα πλεῖστα περὶ τῶν φίλων καὶ οἰκείων κακὰ εἰπεῖν, καὶ περὶ τῶν τετελευτηκότων κακῶς λέγειν.

neris primo ordietur: Pater hujus, inquiens, primùm vocabatur Soſias: dum inter milites verſatur, dici cepit Soſiſtratus: deinde unus è populo inter aſcriptitios eſt factus. Mater quidem, nobilis Threſſa eſt: nam id genus mulieres aiunt domi eſſe nobileis. Iſte autem, ut talibus parentibus natus, nequam eſt verbero. Pergit deinde, & inquit, Hæ ſunt mulieres quæ prætereuntes de via rapiunt. Aliis etiam de *abſente* detrahentibus, idem facit ipſe quoque, & ait, Ego etiam hunc hominem omnium odi maximè. Etenim ſi faciem ſpectes, turpis eſt quem meritò oderis: ſi improbitatem, nihil ei ſimile. Scias ita eſſe, cùm uxori tres æris nummulos in opſonium dare ſoleat: & ut Poſideone menſe frigida lavet, cogere. Moris etiam habet, ſedens inter plures, ſurgere ut aliquem accuſet: plurimáque alia de amicis & familiaribus ſuis malè loqui: & de ipſis etiam mortuis detrahere.

2 Caſaub. ἀναστὰς — altera lectio poteſt locum ſuum tueri.

Hæc hactenus. Cæterùm Theophraſtum hunc auctiorem & emendatiorem, Lector, poſſis expectare ab egregio viro, Iſaaco Voſſio, qui neſcit publico invidere, quæ poſſidet bona. iterum vale.

Τέλος σὺν Θεῷ ἁγίῳ.

ΔΗΜΟ-

ΔΗΜΟΦΙΛΟΥ
ΕΚ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ
ὅμοια, ἢ βίου θεραπεία.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ
Γνῶμαι χρυσαῖ.

ΣΕΚΟΥΝΔΟΥ
ΤΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ
Γνῶμαι.

DEMOPHILI
SIMILITUDINES,
SEU
Vitæ Curatio, ex Pythagoréis.

DEMOCRATIS
PHILOSOPHI
Aureæ Sententiæ.

SECUNDI
ATHENIENSIS
Sophiſtæ Sententiæ.

LUCAS HOLSTENIUS
Primus edidit, & Notas adjecit.

DEMOPHILI

SIMILITUDINES,

Seu Vitæ Curatio, ex Pythagoréis.

ADULATIO pictæ armaturæ ſimilis eſt; ideóque oblectamentum quidem adfert, ſed uſum nullum præbet.

Eruditio ſimilis eſt coronæ aureæ, quæ honorem ſimul cum pretio conjunctum habet.

Homines vani & leves, quemadmodum vaſa inania, facillimè auribus prehenſi ducuntur.

Vita, muſici inſtrumenti inſtar, remiſſione & intentione temperata, ſuavior redditur.

Ratio, ad inſtar boni fictoris, egregiam figuram animo inducit.

Mens ſapientum, ad inſtar auri, ponderis quamplurimum habet.

Jactantiæ, perinde ut armorum deauratorum, interna externis haudquaquam reſpondent.

Eadem orationis virtus atque unguenti: nam & malè affectos nos juvat, & benè habentes oblectat.

ΔΗΜΟΦΙΛΟΥ

ΕΚ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ

Ὅμοια, ἢ Βίου Θεραπεία.

ΕΟΙΚΕΝ ἡ κολακεία γραπτῇ πανοπλίᾳ· διὸ τέρψιν μὲν ἔχει, χρείαν δὲ οὐδεμίαν παρέχεται.

Ἡ παιδεία ὁμοία ἐςὶ χρυσῷ ςεφάνῳ· καὶ γὰρ τιμὴν ἔχει καὶ τὸ λυσιτελές.

[1] Οἱ ἐλαφροὶ τῶν ἀνθρώπων, καθάπερ τὰ κενὰ τῶν ἀγγείων, εὐβάςακτοι τοῖς ὠταρίοις εἰσίν.

Ὁ βίος, ὥςπερ ὄργανον, ἀνέσει καὶ ἐπιτάσει ἁρμοζόμενος, ἡδίων γίνεται.

Ὁ λόγος, ὥςπερ πλάςης ἀγαθὸς, καλὸν τῇ ψυχῇ περιτίθησι σχῆμα.

Ὁ τῶν σοφῶν νοῦς, ὥςπερ χρυσὸς, βάρος ἔχει μέγιςον.

Τῆς ἀλαζονείας, καθάπερ τῶν κεχρυσωμένων ὅπλων, οὐχ ὅμοιά ἐςι τὰ ἐντὸς τοῖς ἐκτός.

Μύρῳ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει ὁ λόγος· κάμνοντας γὰρ ἡμᾶς ὠφελεῖ, καλῶς δὲ πράσσοντας, εὐφραίνει.

Φαύ-

1 Οἱ ἐλαφροὶ] ita Plutarchus in præceptis polit. τὸν μὲν λύκον ἔφασι τῶν ὤτων κρατεῖν· δῆμον δὲ καὶ πόλιν ἐκ τῶν ὤτων ἄγειν δεῖ μάλιστα.

2 Πα-

φαύλου ἀνδρὸς, καθάπερ κυνὸς κακοῦ, μᾶλλον δεῖ τὴν σιγὴν ἢ τὴν φωνὴν εὐλαβεῖσθαι.

Hominis improbi, haud [secus] ac mali canis, ſilentium magis quàm vox cavenda.

Οὔτε τῇ γαμετῇ πρέπον τὴν ἑταίραν, οὔτε τῇ φιλίᾳ τὴν κολακείαν προτιμᾶσθαι.

Neque uxori amica, neque amicitiæ adulatio præferenda.

Οἱ ἀδολέσχαι, ὥσπερ αἱ χελιδόνες, τῷ συνεχεῖ τῆς λαλιᾶς τὴν ἡδονὴν τῆς ὁμιλίας ἀποβάλλουσι.

Homines garruli, hirundinum inſtar, continuâ loquacitate converſationis voluptatem perdunt.

Τοὺς μὲν κακοὺς ἀσεβήσαντας, τοὺς δ' ἀνοήτους καὶ θρασεῖς γηράσαντας, αἱ τῶν ἁμαρτημάτων συνδιώκουσιν ἐριννύες.

Homines malos in impietatem prolapſos, dementes verò & protervos ſenectute provectos, peccatorum furiæ exagitant.

Τὸν πεπαιδευμένον, ὥσπερ ἐκ συμποσίου, ἐκ τοῦ βίου εὐσχημονοῦντα δεῖ ἀναλύειν.

Sapienti ex vita, veluti ex convivio, modeſtè diſcedendum.

Λιμὴν μὲν πλοίῳ ὅρμος, βίῳ δὲ φιλία.

Navi quidem portus, vitæ autem amicitia ſtatio eſt.

[2] Πατρὸς ἐπιτίμησις ἡδὺ φάρμακον· πλεῖον γὰρ ἔχει τὸ ὠφελοῦν τοῦ δάκνοντος.

Parentis objurgatio dulce pharmacum eſt: plus enim habet quod juvet, quàm quod mordeat.

Τὸν σπουδαῖον ἄνδρα, καθάπερ παλαιστὴν ἀγαθὸν, δεῖ πρὸς τὴν ἀνταγωνιζομένην τύχην τὰ βάρη μεταφέρειν.

Virum bonum boni luctatoris inſtar adverſanti fortunæ totâ corporis mole obniti decet.

[3] Ἡ αὐτάρκεια, καθάπερ ὁδὸς βραχεῖα καὶ ἐπιτερπὴς, χάριν μὲν ἔχει μεγάλην, κόπον δὲ μικρόν.

Frugalitas, brevis & jucundæ viæ inſtar, multum gratiæ, defatigationis parùm habet.

Οἱ μὲν τραχεῖς ἵπποι τοῖς χαλινοῖς, οἱ δ' ὀξεῖς θυμοὶ τοῖς λογισμοῖς μετάγονται.

Equi contumaces frenis, animi ad iracundiam proni rationibus ducuntur.

Τῷ

2 Πατρὸς ἐπιτίμησις] ſic Stobæus ſer. 81. ſed in Meliſſa cap. 125. πατρὸς ἰβεις legitur.

3 Ἡ αὐτάρκεια] MS. Vat. in fine hujus ſententiæ legit, τόπον δὲ μικρόν. nullo ſenſu. unde cùm apud Stobæum ſer. 5. πόνον ſcriptum ſit, non dubitavi κόπον hoc loco ſubſtituere.

4 Καὶ

Joco, ſalis inſtar, parcè utendum.

Τῷ γελοίῳ, καθάπερ ἁλὶ, πεφεισμένως δεῖ χρῆσθαι.

Et calceus & fortunæ modus aptè quadrans minùs moleſtiarum habet.

4 Καὶ ὑπόδημα καὶ βίος ἁρμόττων ὁ ἀλυπότερος.

Veſtes talares corpora, opes immoderatæ animos impediunt.

Αἱ μὲν ποδήρεις ἐσθῆτες τὰ σώματα, αἱ δὲ ὑπέρμετροι οὐσίαι τὰς ψυχὰς ἐμποδίζουσιν.

Stadii curſoribus victoriæ præmium in meta, ſtudioſis autem prudentiæ palma in ſenectute repoſita eſt.

Τοῖς μὲν σαδιοδρομοῦσιν ἐπὶ τῷ τέρματι τὸ βραβεῖον τῆς νίκης, τοῖς δὲ φιλοπονήσασιν ἐπὶ τοῦ γήρους τὸ πρωτεῖον τῆς φρονήσεως, ἀπόκειται.

Voluptates Sirenum inſtar prætereundæ ſunt ei, qui virtutem tanquam patriam viſere cupit.

5 Δεῖ, ὥσπερ σειρῆνας, τὰς ἡδονὰς παρελθεῖν τὸν κατασπεύδοντα τὴν ἀρετὴν ἰδεῖν ὡς πατρίδα.

Ut ſecundâ tempeſtate navigantes etiam adverſæ præſidia in promptu habent; ita viri ſapientes in rebus ſecundis etiam adverſæ fortunæ remedia ſibi parant.

6 Ὥσπερ οἱ ἐν εὐδίᾳ πλέοντες, καὶ τὰ πρὸς τὸν χειμῶνα ἔχουσιν ἕτοιμα· οὕτως οἱ ἐν εὐτυχίαις φρονοῦντες, καὶ τὰ πρὸς τὴν ἀτυχίαν ἑτοιμάζουσι βοηθήματα.

Veſtes lotæ & nitidæ uſu iterum ſordibus opplentur; animi autem ſemel ab ignorantia

Αἱ μὲν ἐσθῆτες γενόμεναι διάλαμπροι πάλιν ἐν τῇ χρήσει ἀναπίμπλανται ῥύπου· αἱ δὲ ψυχαὶ ἅπαξ

4 Καὶ ὑπόδημα] hæc ſententia reſtituenda apud Stobæum ſer. 3. ubi corrupta & malè divulſa extat. contrarium ſentit Ariſtippus apud Maximum, ſer. 140. *Non ut majus calceamentum inutile eſt, ſic & poſſeſſio major. illius enim ſuperfluitas utentibus impedimento eſt: hac autem vel totâ, vel per partes pro temporis ratione uti licet.*

5 Δεῖ ὥσπερ Σειρῆνας] Ex notiſſimo Homeri figmento de Ulyſſis navigatione per ſcopulos Sirenum. Eas tamen Plutarchus ſympoſ. l. 9. quæſt. 14. ex Platonis mente, eaſdem cum Muſis eſſe docet. Sed locum de Sirenum cantu hactenus pro derelicto & deſperato habitum hic emendatum propono, ἐνταῦθα δὲ πρὸς ἡμᾶς ἀμυδρά τις οἷον ἠχὼ τῆς μουσικῆς ἐκείνης ἐξικνουμένη, διὰ λόγων ἐκκαλεῖται καὶ ἀναμιμνήσκει τὰς ψυχάς· ὧν τὰ ὦτα μὲν πλείστων περιαλήλιπται καὶ καταπέπλασται σαρκίνοις ἐμφράγμασι καὶ πάθεσιν, οὐ κηρίνοις. hoc ait: *Cæleſti illâ Sirenum muſicâ excitari & admoneri animas, quarum aures obturatæ & ſtipatæ ſunt ſepimentis & affectionibus carneis, non cereis;* nam voces iſtæ, τότε, & κενοῖς, nauci non ſunt, & alluſionis elegantiam perdunt.

6 Ὥσπερ οἱ ἐν εὐδίᾳ] ita Terentius in Phormione:

Omnes cùm ſecundæ res ſunt maximè, tum maximè
Meditari ſecum oportet, quo pacto adverſam ærumnam ferant.

ἅπαξ ἀποκαθαιρόμεναι τὴν ἀμάθειαν, διαπαντὸς μένουσι λαμπραί.

purgati perpetuò nitorem ſervant.

Οἱ μὲν δραπέται, κἂν μὴ διώκωνται, φοβοῦνται· οἱ δὲ ἄφρονες, κἂν μήπω κακῶς πράσσωσι, ταράσσονται.

Mancipia fugitiva etiam nemine perſequente timent; ſtulti autem quamvis nullis malis conflictentur, perturbantur.

Ὁ τῶν φιλαργύρων πλοῦτος, ὥσπερ ἥλιος καταδὺς εἰς τὴν γῆν, οὐδένα τῶν ζώντων εὐφραίνει.

Divitiæ avarorum, occidui ſolis inſtar terram ſubeuntes, nulli viventium voluptatem afferunt.

[7] Οἱ μὲν κατ' ἐνιαυτὸν καρποὶ ἐκ τῆς γῆς, οἱ δὲ ἐκ τῆς φιλίας κατὰ πάντα καιρὸν φύονται.

Ex terra ſingulis annis, ex amicitia quovis momento fructus proveniunt.

[8] Μουσικοῦ μὲν ἔργον τὸ πᾶν ὄργανον ἁρμόσασθαι, πεπαιδευμένου δὲ ἀνδρὸς, τὸ πάσῃ ψυχῇ συμφωνῆσαι.

Muſici opus eſt quodcunque inſtrumentum concinnè adaptare; viri autem ſapientis cuivis animo ſeſe adtemperare.

Οὔτ' ἀῤῥώστου πληγὴν, οὔτ' ἀνοήτου ἀπειλὴν δεῖ εὐλαβεῖσθαι.

Neque ægroti verbera, neque ſtulti minæ pertimeſcendæ.

[9] Ὑπενδύεσθαι δεῖ τῷ μὲν θώρακι χιτῶνα, τῇ δὲ λύπῃ νοῦν.

Thoraci quidem tunica, dolori autem bonus animus ſubinduendus.

[10] Νοσοῦντος δίαιτα, καὶ ἄφρονος ψυχὴ, δυσάρεστον.

Victus ægrotantis, & ſtulti animus faſtidii plenus.

Οἱ

7 Οἱ μὲν κατ'] Apud Jamblichum l. 2. de ſecta Pyth. c. 2. φιλοσοφίας non φιλίας legitur: ſed ſuus utrique conſtat ſenſus. Meliſſa ſer. 135. cum Demophilo congruit: rectiùs tamen verbis tranſpoſitis legit: οἱ μὲν ἐκ τῆς γῆς καρποὶ κατ' ἐνιαυτόν. ego Vaticani codicis ſcripturam repræſentavi.

8 Μουσικοῦ μὲν] pro ψυχῇ reponerem τύχῃ· & ſic ſæpe apud auctores peccatum. Proclus in Timæum lib. 1. pag. 61. Stoicum hoc paradoxum affert: τὸν σπουδαῖον οὐδὲν δεῖσθαι τῆς τύχης. *Sapientem non indigere fortunâ:* ubi tamen ψυχῆς pro τύχης editum legimus. Cæterum haud diſſimilem ex Demonacte ſententiam habet Meliſſa cap. 148. οὔτε οἱ ἄμουσοι τοῖς ὀργάνοις, οὔτε οἱ ἀπαίδευτοι ταῖς τύχαις δύνανται συναρμόσασθαι. quæ apud Stobæum ſer. 4. leviter corrupta eſt: ut & alia ſimilis ex Ariſtonymo ſer. 3.

9 Ὑπενδύεσθαι] malè apud Antonium Meliſſæ cap. 144. ἐπενδύεσθαι ſcribitur: ſubinduitur enim tunica thoraci, ne corpus premat; non induitur.

10 Νοσοῦντος] apud Stobæum ſer. 4. & Meliſſæ cap. 148. ἄφρονος εὐτυχία legitur, unde hîc iterum τύχη pro ψυχὴ reponendum apparet: attamen Vaticani Codicis lectionem non ferendam ſolùm, ſed & præferendam alteri exiſtimo.

11 Ταυ-

Pueri indocti literas, viri imperiti actiones confundunt.

Οἱ μὲν ἀμαθεῖς παῖδες τὰ γράμματα, οἱ δὲ ἀπαίδευτοι ἄνδρες τὰ πράγματα συγχέουσιν.

Animus ſapientiæ præceptis imbutus aurigæ ſimilis eſt; nam inſitas nobis cupiditates cohibet, & ad honeſtum redigit.

Ὁ ἐκ φιλοσοφίας νοῦς ἔοικεν ἡνιόχῳ· περίεςι γὰρ τῶν ἐν ἡμῖν ἐπιθυμιῶν, ἀεὶ μετάγων αὐτὰς εἰς τὸ καλόν.

Tempus quidem abſinthium melle ſuavius reddit; occaſio autem & neceſſitas quandoque efficit, ut inimicum amico præferas.

Τὸ μὲν ἀψίνθιον ὁ καιρὸς τοῦ μέλιτος γλυκύτερον, τὸν δ' ἐχθρὸν ἐντιμότερον τοῦ φίλου ἡ περίςασις ἐνίοτε ποιεῖ.

Aliquando & bonus gubernator naufragium, & vir bonus infortunium patitur.

Καὶ κυβερνήτης ἀγαθὸς ἐνίοτε ναυαγεῖ, καὶ ἀνὴρ σπουδαῖος ἀτυχεῖ.

Tonitrua pueros, minæ autem ſtultos potiſſimùm terrent.

Αἱ μὲν βρονταὶ μάλιςα τοὺς παῖδας ἐκφοβοῦσιν, αἱ δὲ ἀπειλαὶ τοὺς ἄφρονας.

Statuam figura, virum actio exornat.

Ἀνδρίαντα μὲν τὸ σχῆμα, ἄνδρα δὲ ἡ πρᾶξις κοσμεῖ.

Perinde eſt lethale venenum bibere ex aureo poculo, & conſilium ex animo perfido capere.

[11] Ταὐτόν ἐςιν ἐκ χρυσοῦ ποτηρίου φάρμακον θανάσιμον πιεῖν, καὶ παρὰ φίλου ἀγνώμονος συμβουλίαν λαμβάνειν.

Hirundines cœli ſerenitatem, ſermones autem philoſophici tranquillitatem animi nobis prænunciant.

Αἱ μὲν χελιδόνες εὐδίαν σημαίνουσιν ἡμῖν, οἱ δὲ φιλοσοφίας λόγοι τὴν ἀλυπίαν.

Non tam orbi parentibus pueri, quàm viri ſtulti tutoribus indigent.

Οὐχ οὕτως τοῖς ὀρφανοῖς παισὶν, ὡς τοῖς ἀνοήτοις ἀνδράσιν, ἐπιτρόπων ἐςὶ χρεία.

Fortuna malo munerario ſimilis eſt, quæ ſæpius nihil perpetrantem coronat.

Ἡ τύχη ἔοικε φαύλῳ ἀγωνοθέτῃ· πολλάκις γὰρ τὸν μηδὲν πράξαντα ςεφανοῖ.

Ad feliciter navigandum

[12] Εἰς μὲν τὸ εὐπλοῆσαι κυβερνή-

11 Ταὐτόν ἐςιν] extat bis Meliſſæ cap. 135. ſed poſteriori loco malè ἀγνώμον⊛ legitur: quî enim conſilium malum ab homine amico & benevolo?

12 Εἰς μὲν τὸ εὐπλοῆσαι] ſic Euryphamus

βερνήτου καὶ πνεύματος χρεία· εἰς δὲ τὸ εὐδαιμονῆσαι λογισμοῦ καὶ τύχης.

gubernatore & vento; ad be-tè vivendum ratione & fortuna opus eſt.

Ὁ μὲν δειλὸς καθ᾽ ἑαυτοῦ τὰ ὅπλα, ὁ δὲ ἀνόητος τὰ χρήματα ἔχει.

Ut timidus arma, ita ſtultus opes contra ſe ipſum habet.

Τὸ αὐτό ἐςιν ἐξ ἀσθενοῦς ἀγκυρίου σκάφος ὁρμίζειν, καὶ ἐκ φαύλης γνώμης ἐλπίδα.

Idem eſt navim infirmæ ancoræ, & ſpem animo perverſo inniti.

Ἐπισκοτεῖ τῷ μὲν ἡλίῳ πολλάκις τὰ νέφη, τῷ δὲ λογισμῷ τὰ πάθη.

Solem ſubinde nebulæ, rationem affectus obtenebrant.

Οὔτε τὸν ἄῤῥωςον ἡ χρυσῆ ὠφελεῖ κλίνη, οὔτε τὸν ἀνόητον ἐπίσημος εὐτυχία.

Neque ægrotantem aureus lectus, nec ſtultum fortuna ſplendida juvat.

Τὸ μὲν εὔκρατον ὕδωρ τὰς φλεγμονὰς ἐπιλύει· ὁ δὲ ἐπιεικὴς λόγος τὰς ὀργάς.

Temperata aquæ potio inteſtinorum ardores, lenis autem oratio iras diluit.

Οὔτε ὁ αὐςηρὸς οἶνος εἰς πολυποσίαν εὔθετος· οὔτε ἄγροικος τρόπος εἰς ὁμιλίαν.

Neque vinum auſterum largiori compotationi, neque aſperi mores converſationi apti ſunt.

Πιθήκου ὀργὴν, καὶ κόλακος ἀπειλὴν, ἐν ἴσῳ θετέον.

Ira ſimiæ, & adulatoris minæ eodem loco habendæ.

Τοῦ βίου καθάπερ δράματος, πρῶτον μέρος ἐςὶν ἡ νεότης· διὸ πάντες αὐτῇ προσέχουσιν.

In vita, tanquam in comœdia, primum actum adoleſcentia ſuſtinet; ideo cuncti attento animo eam ſpectant.

13 Τὰς μὲν γραφὰς ἀσφαλεςέ-

Scripturas cautionibus muni-

phámus antiquiſſimus Pythagoréus in egregio illo fragmento de vita, apud Stobæum ſer. 101. unde apparet hanc iſtius ὁμακοΐα ſententiam eſſe.

13 Τὰς μὲν γραφὰς ἀσφαλεςέρας] Cum ſimilitudines iſtæ, teſte Jamblicho, πρὸς τὰ ἐναργῆ δείγματα τῶν ὄντων. hoc eſt, rerum perſpicuarum comparatione exprimantur, non video qui ſcripturarum certitudo & ſecuritas cum ſplendore actionum comparari poſſit. Geſnerus Meliſſæ c. 1. ἀρχὰς legiſſe videtur, ubi vulgò γραμμὰς editur: puto & ipſi hæſiſſe aquam ideóque hariolum potiùs egiſſe quàm interpretem, mihi vox ἀσφαλεςέρας ſuſpecta, pro qua leviſſimâ mutatione ἀσαφεςέρας ſcriberem, verterémque: *Picturas umbra, actiones ſplendor commendat*: nam ut Plinius ait l. 35. c. 5. *Pictura lumen invenit & umbras, differentiâ colorum alternâ vice ſeſe excitante.* Si de ſcripturis vocem ancipitem quis accipere malit, referenda erit ſententia ad arcanum & reconditum

tas] actiones ſplendidas habere oportet.

λεστέρας, τὰς δὲ πράξεις λαμπροτέρας ἔχειν δεῖ.

Sicut in plantis, ita in pueris quoque prima indoles futurum virtutis fructum indicat.

Ὃν τρόπον ἐπὶ τῶν φυτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν νέων, ἡ πρώτη φυὴ προδείκνυσι τὸν μέλλοντα καρπὸν τῆς ἀρετῆς.

In conviviis quidem ſuavior eſt homo minimè vinolentus, in bonis autem minimè iniquus.

14 Ἐν μὲν τοῖς συμποσίοις ὁ μὴ παροινῶν ἡδύτερος· ἐν δὲ τοῖς ἀγαθοῖς ὁ μὴ παρανομῶν.

Idem eſt enutrire anguem & malum beneficiis afficere; apud neutrum enim gratia benevolentiam parit.

Τὸ αὐτό ἐστιν ὄφιν ἐκτρέφειν, καὶ τὸν πονηρὸν εὐεργετεῖν· παρ' οὐδετέρῳ γὰρ ἡ χάρις εὔνοιαν γεννᾷ.

Raro ſecundâ cœli tempeſtate navis frangitur; raro autem ſine conſilio ſervatur.

Ἐν μὲν εὐδίᾳ σπάνιον τὸ ναυαγῆσαι· ἐν δὲ τῇ ἀβουλίᾳ, τὸ μὴ ναυαγῆσαι.

Utres inanes ventus, homines autem ſtultos opinio inflat.

Τοὺς μὲν κενοὺς ἀσκοὺς τὸ πνεῦμα διΐστησι· τοὺς δ' ἀνοήτους ἀνθρώπους τὸ οἴημα.

In exercitiis laſſitudo, in rebus ſecundis invidia cavenda.

Γυμναζόμενον δεῖ φυλάσσεσθαι τὸν κόπον, εὖ πράσσοντα δὲ τὸν φθόνον.

Modum omnium rerum optimum ſapientum aliquis pronunciavit: cujus conſilio etiam nos, O amiciſſime piiſſiméque Aſclepiades, vitæ curandæ præceptis finem imponemus.

Μέτρον ἄριστον, ἔφη τις τῶν σοφῶν· ᾧ πειθόμενοι καὶ ἡμεῖς ὁμοίως τὰς τοῦ βίου θεραπείας ἀναπαύσωμεν, φίλτατε ἡμῖν καὶ ἱερώτατε Ἀσκληπιάδη.

Τοῦ

tum, eóque obſcurum ſcribendi modum Pythagorici gregis, qui ſymbolis & ænigmatis animi ſenſa involvebat, Delphici Apollinis inſtar, οὔτε λέγων, οὔτε κρύπτων, ἀλλὰ σημαίνων, de qua obſcuritate Jamblichum vide lib. 2. c. 21. ſed fortè commodiori ſenſu ἀφελεστέρας ſcriberetur: cùm ſcriptionis, præſertim Philoſophicæ virtus maxima & præcipua ſit ἀφέλεια, ſive pura & non affectata ſimplicitas; qualis in Xenophonte potiſſimùm ab Ariſtide aliiſque magiſtris, commendatur, & qualem in Ruſtici literis obſervat laudátque principum ſapientiſſimus M. Aurelius: atque hæc nativa ſimplicitas in Ocello, Timæo, Cebete, cæteríſque quorum fragmenta ſuperſunt, antiquiſſimis Pythagoréis, maximè elucet.

14 Ἐν μὲν τοῖς συμποσ.] Similis Plutarchi ſententia eſt apud Stobæum ſerm. 4. & Antonium c. 148. ἐν μὲν ταῖς μέθαις παροινοῦσιν· ἐν δὲ ταῖς ἀτυχίαις παρανοοῦσιν οἱ πλεῖστοι. unde & hic παρανοῶν potius quàm παρανομῶν legendum;

ΤΟΥ͂ ΑΥ̓ΤΟΥ͂ ΓΝΩ͂ΜΑΙ ΠΥΘΑΓΟΡΙΚΑΙ΄.

15 Α᾽Κτησάμενος οὐ καθέξεις, μὴ αἰτοῦ παρὰ θεοῦ. δῶρον γὰρ θεοῦ πᾶν ἀναφαίρετον· ὥςτε οὐ δώσει ὃ μὴ καθέξεις.

Ἄγρυπνος ἔσο κατὰ νοῦν· συγγενὴς γὰρ τοῦ ἀληθινοῦ θανάτου ὁ περὶ τοῦτον ὕπνος.

Βλάπτει θεὸς οὐ χολωθεὶς, ἀλλ᾽ ἀγνοηθείς· ὀργὴ γὰρ θεοῦ ἀλλότριον. ἐπ᾽ ἀβουλήτοις γὰρ ἡ ὀργή· θεῷ δὲ οὐδὲν ἀβούλητον.

16 Βουλευόμενος περὶ ἄλλου κακῶς, φθονεῖς σαυτῷ πάσχων ὑπὸ σαυτοῦ κακῶς. καὶ αὐτὸς δὲ μὴ βούλου παρὰ κακοῦ πάσχειν καλῶς. οἷον γὰρ τὸ ἦθος ἑκάςου, τοιόςδε ὁ βίος καὶ αἱ πράξεις. ψυχὴ γάρ ἐςι ταμιεῖον, ἀγαθὴ μὲν ἀγαθοῦ, κακὴ δὲ κακοῦ.

Βουλευσάμενος πολλὰ, ἧκε ἐπὶ τὸ λέγειν, ἢ πράττειν· οὐ γὰρ ἕξεις ἐξουσίαν ἀνακαλέσασθαι τὰ πραχθέντα, ἢ λεχθέντα.

17 Γλῶσσα σοφοῦ οὐ προηγου-

EJUSDEM SENTENTIÆ PYTHAGORICÆ.

QUæ parta tueri non poſſis, ea à Deo ne expetas: nullum enim Dei donum eripi poteſt; idcirco haudquaquam dabit, quod nequeas conſervare.

Mente pervigili eſto: nam animi veternus veræ morti affinis eſt.

Mala hominibus immittit Deus non iratus, ſed ignoratus: ira enim aliena eſt à Deo; quippe quæ in rebus contra voluntatem accidentibus locum habet. Deo autem nihil invito accidit.

Ubi de alio mali quid cogitas te ipſum malo prævertis: neque verò boni quidquam à malo expectes: nam quales cujuſque mores, talis & vita & actiones: penu enim & promtuarium eſt animus, bonus quidem bonorum, malus autem malorum.

Poſtquam diu multúmque conſulueris ad dicendum vel agendum accede: neque enim in tua poteſtate erit facta aut dicta revocare.

Non linguam ſed opera ſa-

μένως

gendum; è contrà iſthic δυϛυχίαις ſcribendum exiſtimo: nam res ſecundæ animos potiſſimùm dementant & tranſverſos agunt.

15 Α᾽ κτησάμενος] Sexti Philoſophi eſt Sent. 79. & 80. quam Ruffinus vertendo ita pervertit, ut vix veſtigia veræ lectionis agnoſcas.

16 Βουλευόμενος] apud Sextum ita habetur Sent. 312. & 313. *Qui cogitat adversùs alium mala, ipſa præveniens ipſe perfert mala:* unde hîc quoque legendum conſtat, φθάνεις σεαυτὸν πάσχων· quod in verſione expreſſi.

17 Γλῶσσα] Ita Sextus Sent. 401. & 402. ſed græca Ruffinus vertendo interpolavit. In Meliſſa ſer. 93. poſterior pars paulò auctior legitur, ut & in

pientis Deus præcipuè æſtimat: nam ſapiens etiam cùm tacet Deum honorat.

μένως τίμιον παρὰ θεῷ, ἀλλὰ τὰ ἔργα· σοφὸς γὰρ καὶ σιγῶν τὸν θεὸν τιμᾷ.

Homo garrulus atque imperitus & orando & ſacrificando numen contaminat. Solus igitur ſapiens ſacerdos, ſolus pius, ſolus orandi gnarus.

Γλωσσαλγὸς ἄνθρωπος καὶ ἀμαθὴς, εὐχόμενος καὶ θύων τὸ θεῖον μιαίνει. μόνος οὖν ἱερεὺς ὁ σοφὸς, μόνος θεοφιλὴς, μόνος εἰδὼς εὔχεσθαι.

Sapiens nudus huc miſſus, nudus eum qui miſit invocet: Deus enim ſolum exaudit illum qui alienis non eſt oneratus.

Γυμνὸς ἀποσαλεὶς σοφὸς, γυμνιτεύων καλέσει τὸν πέμψαντα· μόνου γὰρ τοῦ μὴ τοῖς ἀλλοτρίοις πεφορτισμένου ἐπήκοος ὁ θεός.

Nullum donum majus virtute à Deo accipi poteſt.

Δῶρον ἄλλο μεῖζον ἀρετῆς οὐκ ἔςι παρὰ θεοῦ λαβεῖν.

Munera & victimæ nihil honoris Deo conferunt, neque ſuſpenſa templis donaria Deum ornant: ſed mens pia ſolidè nos Deo conjungit: nam ſimile ſimili adjungi neceſſum eſt.

[18] Δῶρα καὶ θυσίαι θεὸν οὐ τιμῶσιν, ἀναθήματα θεὸν οὐ κοσμεῖ· ἀλλὰ τὸ ἔνθεον φρόνημα διαρκῶς συνάπτει θεῷ. χωρεῖν γὰρ ἀνάγκη τὸ ὅμοιον πρὸς τὸ ὅμοιον.

Durius eſt ſervire affectibus, quàm tyrannis.

Δουλεύειν πάθεσι χαλεπώτερον, ἢ τυράννοις.

Præſtat ſæpius cum ſe ipſo, quàm cum externis colloqui.

Διαλέγεσθαι ἄμεινον ἑαυτῷ πλέον, εἴπερ τοῖς πέλας.

Si ſemper memineris, quocunque demum loco anima aut corpus tuum aliquid perpetret, Deum inſpectorem adeſſe; in cunctis quidem orationibus actionibúſque tuis vereberis inſpectoris præſentiam quem nihil latet: Deum verò intimum pectoris hoſpitem habebis.

Ἐὰν ἀεὶ μνημονεύῃς, ὅτι ὅπου ἂν ᾖ ἡ ψυχή σου, καὶ τὸ σῶμα ἔργον ἀποτελεῖ, θεὸς ἐφέςηκεν ἔφορος, ἐν πάσαις σου ταῖς εὐχαῖς καὶ πράξεσιν, αἰδεσθήσῃ μὲν τοῦ θεωροῦ τὸ ἄληςον, ἕξεις δὲ τὸν θεὸν σύνοικον.

In quantum temetipſum ignoras, furere & inſanire te exiſtima.

Ἐφ' ὅσον σαυτὸν ἀγνοεῖς, νόμιζε μαίνεσθαι.

19 Ζη-

in MS. anthologia bibliothecæ Barberinæ, ubi Sexto diſertim tribuitur. Sequens etiam partim apud Sextum, partim apud Hieroclem p. 25. aurei commentarii habetur.

18 Δῶρα κ̀] Hæc quoque dicto Hieroclis

19 Ζητεῖν δεῖ καὶ ἄνδρα καὶ τέκνα τὰ μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ βίου τούτου παραμένοντα.

Ii conjuges & liberi quærendi, qui etiam poſt hanc vitam ſuperſtites maneant.

Ζῆ ὡς ἀληθῶς θεῷ ὁμοίως ὁ αὐτάρκης καὶ ἀκτήμων φιλόσοφος, καὶ πλοῦτον ἡγεῖται μέγιστον, μηδὲν ἀλλότριον κεκτῆσθαι καὶ μὴ ἀναγκαῖον. ἐπιτείνει γὰρ τὴν ἐπιθυμίαν ποτὲ ἡ τῶν χρημάτων ἐπίκτησις· αὔταρκες δὲ πρὸς εὐζωίαν τὸ μηδὲν ἀδικεῖν.

Vivit reverà vitam Deo ſimilem frugalis inópſque philoſophus, & opes maximas ducit nihil externum & non neceſſarium poſſidere: nam divitiarum acquiſitio quandoque cupiditatem accendit: ſed ad bene beatéque vivendum ſufficit ne qui: injuſtè agas.

Ἡ τῶν ὄντως ὄντων κτῆσις διὰ ῥαστώνης οὐ περιγίνεται.

Vera bona nequaquam otio & ignaviâ parantur.

Ἡγοῦ μάλιστα ἀγαθὸν εἶναι, ὃ καὶ ἑτέρῳ μεταδιδόμενον σοὶ μᾶλλον αὔξεται.

Illud potiſſimùm bonum eſſe exiſtima, quod cum alio communicatum tibi magis augetur.

Ἡγοῦ μάλιστα φίλους τοὺς ὠφελοῦντας τὴν ψυχὴν, ἢ τὸ σῶμα.

Eos præcipuè amicos judica, qui animum potiùs quàm corpus juvant.

Ἡγοῦ παντὸς ἀνοήτου καὶ τὸν ἔπαινον καὶ τὸν ψόγον καταγέλαστον, καὶ ὅλα τὰ τῶν ἀμαθῶν ὄνειδος εἶναι τὸν βίον.

Cujuſvis ſtulti & laudem & vituperium ridiculum ducito: & totam hominis imperiti vitam opprobrium exiſtima.

Θέλε μᾶλλον τοὺς συνόντας αἰδεῖσθαί σε, ἢ φοβεῖσθαι· αἰδοῖ γὰρ πρόσεστι σέβας, φόβῳ δὲ μῖσος.

Da operam ut tui te familiares vereantur potiùs, quàm metuant: nam verecundia venerationem, metus odium conjunctum habet.

Θυηπολία ἀφρόνων, πυρὸς τροφή· τὰ δὲ ἀναθήματα, ἱεροσύλων χορηγία.

Stultorum ſacrificia ignis alimenta ſunt; donaria autem, ſacrilegorum proventus.

Ἴσθι ὡς οὐδεμία προσποίησις πολλῷ χρόνῳ λανθάνει.

Id ſcito, nullam ſimulationem diu latere.

Κακὰ μείζω πάσχει διὰ τὸ συνειδὸς ὁ ἀδικῶν, βασανιζόμε-

Homo iniquus majora perpetitur mala dum animus ſce-

ves

roclis loco extat: ubi auctiùs meliúſque ἀφρικῶς ἡδρασμένον legitur.

19 Ζητεῖν δεῖ] vide & hanc paulò auctiorem apud Stobæum ſer. 1.

20 Ξένος

letum conſcientiâ excruciatur, quàm ſi corpus cædatur verberibus.

νος τῇ ψυχῇ, ἤπερ τὸ σῶμα ταῖς πληγαῖς μαςιγούμενος.

Apud homines pravis opinionibus imbutos ſermonem de Deo inſtituere haudquaquam tutum eſt; nam æquè periculoſum eſt, ſeu vera ſeu falſa iis dicantur.

Λόγον περὶ θεοῦ τοῖς ὑπὸ δόξης διεφθαρμένοις λέγειν ὀυκ ἀσφαλές· καὶ γὰρ τ' ἀληθῆ λέγειν ἐπὶ τούτων, καὶ τὰ ψευδῆ, κίνδυνον φέρει.

Rationem ubique ducem ſequendo nequaquam peccabis.

Λόγῳ ἡγεμόνι ἐν παντὶ χρώμενος οὐχ ἁμαρτήσεις.

Aliis moleſtus haud facilè ipſe moleſtiis carebit.

Λυποῦντα τὸν πλησίον, οὐ ῥάδιον αὐτὸν ἄλυπον εἶναι.

Magnam doctrinam exiſtima, quâ ignorantium imperitiam ferre poſſis.

Μεγάλην παιδείαν νόμιζε, δι' ἣν δυνήσῃ φέρειν ἀγνοούντων ἀπαιδευσίαν.

Improbitas legi divinæ aurem non præbet; ideóque contra leges agit.

Νόμου θείου τὸ φαῦλον ἀνήκοον, διὸ καὶ παρανομεῖ.

Peregrinus vir juſtus non tantùm civi, ſed etiam cognato quodammodo præſtat.

20 Ξένος ἀνὴρ δίκαιος οὐ μόνον πολίτου, ἀλλ' οὐδὲ συγγενοῦς τι διαφέρει.

Quot animi affectus, tot immanes domini.

Ὅσα πάθη ψυχῆς, τοσοῦτοι οἱ ὠμοὶ δεσπόται.

Nemo liber, qui ſui ipſius non ſit compos.

Οὐδεὶς ἐλεύθερος ἑαυτοῦ μὴ κρατῶν.

Cujuſcunque boni acquiſitionem conjunctus cum continentia labor præcedit.

Παντὸς καλοῦ κτήματος πόνος προηγεῖται ὁ κατ' ἐγκράτειαν.

Id perſuaſum habeto, tuas opes non eſſe quas animo reconditas non ſervas.

Πέπεισο μὴ εἶναι σὸν κτῆμα, ὅπερ μὴ ἐντὸς διανοίας ἔχεις.

Fac quæ honeſta judicas, etiamſi nullam tibi allatura ſint gloriam: vulgus enim malus rectè factorum arbiter.

Ποίει ἃ κρίνεις εἶναι καλὰ, κἂν ποιῶν μέλλῃς ἀδοξήσειν· φαῦλος γὰρ κριτὴς καλοῦ πράγματος ὄχλος.

Ex operibus potiùs quàm ex ſermonibus hominis pericu-

Πεῖραν ἀνθρώπου ἐκ τῶν ἔργων μᾶλλον λάμβανε ἢ ἐκ τῶν λόγων·

20 Ξένος ἀνὴρ] apud Stobæum ſer. 9. rectiùs, ἀλλὰ καὶ συγγενοῦς, ſcriptum eſt.

21 Ῥα-

γων· πολλοὶ γὰρ βίῳ μὲν εἰσὶ κακοὶ, λέγειν δὲ πιθανώτατοι.

lum facito: multi enim malè vivunt, & optimè loquuntur.

Πράττε τὰ μεγάλα μὴ ὑπισχνούμενος μεγάλα.

Fac magna nil magni promittens.

Ῥιζωθέντες ἐκ θεοῦ καὶ φυέντες τῆς αὐτῶν ῥίζης ἐχώμεθα· καὶ γὰρ ὕδατος προχοαὶ, καὶ τὰ ἄλλα φυτὰ τῆς γῆς, ῥίζης ἀποκοπέντα αὐαίνεται καὶ σήπεται.

Radicati natíque ex Deo radici noſtræ inhæreamus: nam & aquarum ſcaturigines, cæteráque terræ germina ſuccisâ radice ſiccantur, & putreſcunt.

Ῥώμη ψυχῆς σωφροσύνη· αὕτη γὰρ ψυχῆς ἀπαθοῦς φῶς ἐστι. τεθνᾶναι δὲ πολλῷ κρεῖττον, ἢ δι' ἀκρασίας σώματος τὴν ψυχὴν ἀμαυρῶσαι.

Animæ robur eſt temperantia: hæc enim vacui affectibus animi lumen eſt: at multò ſatius eſt mori, quàm corporis incontinentiâ animum offuſcare.

21 Ῥᾳδίως μὴ μακαρίσῃς ἄνθρωπον σαλεύοντα ἐπὶ φίλοις, ἢ τέκνοις, ἤ τινι τῶν ἐφήμερον τὴν σωτηρίαν ἐχόντων· ἐπισφαλῆ γὰρ πάντα τὰ τοιαῦτα. τὸ δὲ ἐφ' ἑαυτοῦ ὀχεῖσθαι καὶ τοῦ θεοῦ, μόνον βέβαιον.

Haud facile beatum dixeris hominem, qui amicis vel liberis, aut ullâ re fluxâ & caducâ nititur: cuncta enim hæc lubrica ſunt: at ſeipſo Deóque niti, id ſolum firmum & ſtabile eſt.

Σοφὸς ἄνθρωπος καὶ θεοφιλὴς, ὃς ὅσα οἱ ἄλλοι μοχθοῦσι τοῦ σώματος ἕνεκα, τοσαῦτα σπουδάζει αὐτὸς ὑπὲρ ψυχῆς πονεῖν.

Is ſapiens & pius homo eſt, qui quantum laboris alii corporis causâ ſuſtinent, tantum ipſe animo impendere ſtudeat.

22 Συγγενεῖ καὶ ἄρχοντι, πλὴν ἐλευθερίας, πάντα εἶκε.

Agnato & principi omnia, unâ libertate exceptâ, concede.

Τέκνα μάνθανε τίκτειν ἀΐδια, οὐ τὰ γηροβοσκήσοντα τὸ σῶμα, τὰ δὲ τὴν ψυχὴν θρέψοντα τῇ ἀϊδίῳ τροφῇ.

Liberos æternos parere diſcito, non qui corpus in ſenectute alant, ſed qui animum cibo perpetuo nutriant.

Φιλήδονον, καὶ φιλοσώματον, καὶ φιλοχρήματον, καὶ φιλόθεον

Fieri haudquaquam poteſt, ut unus idémque & voluptati-

τὸν

21 Ῥαδίως] hinc emendandus Antonius Meliſſæ c. 148.

22 Συγγενεῖ] corruptiſſima habetur apud Stobæum ſer. 13. qui hinc corrigendus.

23 Ψυχῆς

bus; & corpori, & opibus patandis, ſimúlque Deo vacet: nam qui voluptatibus deditus eſt, idem quoque ſtudet corpori: at cui corpus curæ eſt, idem profectò & opibus ſtudet: atqui opum ſtudioſus neceſſariò injuſtus eſt: injuſtus autem & impius eſt erga Deum, & iniquus erga homines. Proinde etiamſi hecatombas ſacrificet, multò magis impius eſt, & ab omni religione Deóque averſus, & animi propoſito ſacrilegus: quapropter omnem voluptarium, ut impium & ſacrilegum, averſari oportet.

Animo caſto & puro locum convenientiorem in terris non habet Deus.

τὸν αὐτὸν ἀδύνατον εἶναι. ὁ γὰρ φιλήδονος, καὶ φιλοσώματος· ὁ δὲ φιλοσώματος, πάντως καὶ φιλοχρήματος· ὁ δὲ φιλοχρήματος, ἐξ ἀνάγκης ἄδικος· ὁ δὲ ἄδικος, εἰς μὲν θεὸν ἀνόσιος, εἰς δὲ ἀνθρώπους παράνομος· ὥστε κἂν ἑκατόμβας θύῃ, πολὺ μᾶλλον ἀνοσιώτερός ἐστι, καὶ ἀσεβὴς, καὶ ἄθεος, καὶ τῇ προαιρέσει ἱερόσυλος. διὸ καὶ πάντα φιλήδονον, ὡς ἄθεον καὶ μιαρὸν ἐκτρέπεσθαι χρή.

23 Ψυχῆς ἁγνῆς τόπον οἰκειότερον ἐπὶ γῆς οὐκ ἔχει θεός.

FINIS.

ΤΕΛΟΣ.

23 Ψυχῆς] Hierocles pag. 24. & Sextus ſent. 36.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΓΝΩΜΑΙ ΧΡΥΣΑΙ.

Γνωμέων μὲν τῶνδε εἴτις ἐπαΐοι ξὺν νόῳ, πολλὰ μὲν ῥέξει πράγματ' ἀνδρὸς ἄξια, πολλὰ δὲ φαῦλα οὐχ ἕξει.

1 Ψυχῆς μὲν τελειότης σκήνους μοχθηρίαν ὀρθοῖ· σώματος δὲ ἰσχὺς ἄνευ λογισμοῦ ψυχὴν οὐδὲν ἀμείνω τίθησιν.

Ὁ τὰ ψυχῆς ἀγαθὰ ἐρεόμενος, τὰ θειότερα ἐρέεται· ὁ τὰ σκήνους, τ' ἀνθρώπινα.

2 Καλὸν μὲν τὸν ἀδικέοντα κωλύειν· εἰ δὲ μὴ, μὴ ξυναδικέειν.

3 Ἀγαθὸν εἶναι χρὴ, ἢ μιμεῖσθαι.

Οὔτε σώμασιν οὔτε χρήμασιν εὐδαιμονοῦσιν ἄνθρωποι, ἀλλ' ὀρθοσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ.

DEMOCRATIS PHILOSOPHI AUREÆ SENTENTIÆ.

Sententiis hiſce ſi quis aures animúmque adverterit, multa ille opera viro digna patrabit, multis contrà carebit malis.

Animi quidem perfectio corporis vitium corrigit; corporis autem vires ratione deſtitutæ animum nihilo meliorem reddunt.

Quiſquis animi bona amat, diviniora; qui corporis, humana amat.

Hominem iniquè agentem impedire præſtat; id ſi fieri nequeat, ſaltem non adjuvanda ejus iniquitas.

Bonum eſſe, non ſimulare oportet.

Neque in corpore, neque in opibus poſita eſt hominum felicitas, ſed in animo recto, & juſtitia.

Μὴ

1 Ψυχῆς μὲν] Stobæus ſer. 1. & Meliſſa c. 167. tribuunt Democrito: & expreſſit Plato lib. 3. de Rep. pag. 403.

2 Καλὸν] In Epirotico exemplari bibliothecæ Barberinæ legebatur, εἰ δὲ μὴ, ξυναδικέειν· ſed loci ſenſus geminam negationem requirit: cum pag. 58. non ſolùm injuriâ, ſed & animo lædendi abſtinendum moneat. Democritus apud Stobæum ſer. 3. & 5. ad propulſandum & vindicandum cohortatur: unde hic ξυνεκδικέειν potiùs ſcribendum foret, ſi Democratem noſtrum eundem cum Democrito eſſe certò conſtaret.

3 Ἀγαθὸν] Stobæus ſer. 37. ἀγαθὸν ἢ εἶναι χρεὼν ἢ μιμεῖσθαι· ſed cui bono hæc imitatio aut ſimulatio, cum bonum eſſe non videri oporteat? nam quod Epicurus dicebat de ſtudio ſapientiæ, id virtuti etiam quadrat. οὐ προσποιεῖσθαι δεῖ φιλοσοφεῖν, ἀλλ' ὄντως φιλοσοφεῖν· οὐ γὰρ προσδεόμεθα τοῦ δοκεῖν ὑγιαίνειν, ἀλλὰ τοῦ κατ' ἀλήθειαν ὑγιαίνειν. rectiùs ergo meâ quidem ſententiâ hìc ſcri-

Non metu ſed officii cauſâ peccatis abſtinendum.

Μὴ διὰ φόβον, ἀλλὰ διὰ τὸ δέον ἀπέχεσθαι ἁμαρτημάτων.

Res magna eſt, in adverſis quæ in rem ſint ſapere.

Μέγα τὸ ἐν συμφορῇσι φρονέειν ἃ δεῖ.

Rerum turpium pœnitentia vitæ ſalus eſt.

Μεταμέλεια ἐπ' αἰσχροῖσι πρήγμασι βίου σωτηρίη.

Veridicum non multiloquum eſſe oportet.

Ἀληθόμυθον χρὴ εἶναι, οὐ πολύλογον.

Infelicior eſt injuriam qui facit, quàm qui ſuſtinet.

Ὁ ἀδικῶν τοῦ ἀδικουμένου κακοδαιμονέστερος.

Animi magni eſt humaniter ferre ſiquid peccatum fuerit.

Μεγαλοψυχίη τὸ φέρειν πραέως πλημμέλειαν.

Legi, principi, & ſapientiori cedere pulcrum eſt.

Νόμῳ, καὶ ἄρχοντι, καὶ τῷ σοφωτέρῳ εἴκειν, κόσμιον.

Vir bonus improborum reprehenſiones nihili facit.

Μεμφομένων φαύλων ὁ ἀγαθὸς οὐ ποιεῖται λόγον.

Deteriori parére durum eſt.

Χαλεπὸν ἄρχεσθαι ὑπὸ χείρονος.

Qui pecuniis facilè vincitur haudquaquam erit juſtus.

Ὁ χρημάτων παντελῶς ἥσσων οὐκ ἄν ποτε εἴη δίκαιος.

Ad perſuadendum ſæpenumero plùs oratio quàm aurum valet.

Ἰσχυρώτερος ἐς πειθὼ λόγος πολλαχῇ γίνεται χρυσοῦ.

Quiſquis eum monet, qui prudentiâ ſe pollere exiſtimat, operam perdit.

4 Τὸν οἰόμενον νοῦν ἔχειν ὁ νουθετῶν ματαιοπονεῖ.

Multi, qui rationem non excoluêre ex ratione vivunt.

Πολλοὶ λόγον μὴ μαθόντες, ζῶσι κατὰ λόγον.

Multi turpiſſima perpetrantes opera optimè meditatis utuntur ſermonibus.

Πολλοὶ δρῶντες τὰ αἴσχιστα λόγους ἀρίστους ἀσκέουσιν.

Stulti rebus adverſis conflictantes ſapiunt.

Οἱ ἀξύνετοι δυστυχέοντες σωφρονέουσιν.

Ἔργα

ſcriberetur, οὐ μιμεῖσθαι. vel ſanè addendum, aut ſaltem ſubintelligendum, μᾶλλον.

4 Τὸν οἰόμενον] hinc corrigendus Stobæus ſer. 10.

Ἔργα καὶ πρῆξιν ἀρετῆς, οὐ λόγους ζηλοῦν χρεών.

Reipſa atque opere, non verbis, virtuti ſtudendum.

Τὰ καλὰ γνωρίζουσι καὶ ζηλοῦσιν οἱ εὐφυέες πρὸς αὐτά.

Homines naturâ ad honeſtatem facti, & cognoſcunt quæ honeſta ſunt, iiſque faciendis operam navant.

Κτηνέων μὲν εὐγένεια ἡ τοῦ σώματος εὐσθένεια· ἀνθρώπων δὲ, ἡ τοῦ ἔθους εὐτροπίη.

Jumentorum generoſitas, in corporis robore; hominum verò in recta morum conformatione conſiſtit.

Οὔτε τέχνη, οὔτε σοφίη ἐφικτὸν, εἰ μὴ μάθῃ τίς.

Neque ars, neque ſcientia abſque doctrina acquiritur.

Κρεῖσσον τὰ οἰκεῖα ἐλέγχειν ἁμαρτήματα, ἢ τὰ ὀθνεῖα.

Præſtat propria, quàm aliena peccata reprehendere.

[5] Ὧν ὁ τρόπος ἐςὶν εὔτακτος, τουτέοισι καὶ ὁ βίος συντέτακται.

Quorum mores bene ſunt compoſiti, hiſce & vita rectè componitur.

Ἀγαθὸν οὐ τὸ μὴ ἀδικεῖν, ἀλλὰ τὸ μηδὲ ἐθέλειν.

Bonum eſt non ſolùm ab injuria, ſed etiam à voluntate lædendi abſtinere.

Εὐλογέειν ἐπὶ καλοῖς ἔργοισι χρὴ· τὸ γὰρ ἐπὶ φαύροισι, κιβδήλου καὶ ἀπατεῶνος.

De rectè factis bene loquendum: nam de malis bene loqui hominis eſt ſubdoli, atque impoſtoris.

Πολλοὶ πολυμαθέες νοῦν οὐκ ἔχουσι.

Multi eruditione varia inſtructi bona mente deſtituuntur.

Πολυνοΐην, οὐ πολυμαθίην ἀσκέειν χρή.

Multiplici potiùs animi ſapientiæ, quàm multifariæ eruditioni ſtudendum.

Προβουλεύεσθαι κρεῖσσον τῶν πράξεων, ἢ μετανοεῖν.

Præſtat conſilium actiones præcedere, quàm pœnitentiam ſubſequi.

Μὴ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς δοκίμοισι πιςεύειν· τὸ μὲν γὰρ εὔηθες, τὸ δὲ σωφρονέοντος.

Non omnibus, ſed ſpectatis fidendum: illud enim fatui, hoc prudentis eſt.

Δόκιμος ἀνὴρ καὶ ἀδόκιμος οὐκ ἐξ ὧν πράσσει μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν βούλεται.

Vir probus, aut improbus, non ex operibus tantùm, ſed etiam ex voluntate ſpectatur.

5 Ὧν ὁ τρόπ.] Stob. ſer. 37. & Mel. c. 97. rectiùs, οἷσιν.

Πολ-

Immoderatâ cupiditate trahi pueri eſt, non viri.

Παιδὸς, ὀυκ ἀνδρὸς, τὸ ἀμέτρως ἐπιθυμεῖν.

Intempeſtivæ voluptates dolores pariunt.

Ἡδοναὶ ἄκαιροι τίκτουσιν ἀηδίας.

Nimis vehementes cujuſcunque rei appetitus etiam ad cætera animum occœcant.

Αἱ περί τι σφοδραὶ ὀρέξεις τυφλοῦσιν εἰς τ᾽ ἄλλα τὴν ψυχήν.

Juſtus amor citra nullius injuriam honeſta ambire.

Δίκαιος ἔρως ἀνύβριςος, ἐφίεσθαι τῶν καλῶν.

Nihil jucundum admittas, niſi idem ſit conducibile.

Ἡδὺ μηδὲν ἀποδέχεσθαι, ἢν μὴ συμφέρῃ.

Imprudentes aliis parére præſtat, quàm imperare.

Κρεῖσσον ἄρχεσθαι τοῖς ἀνοήτοις, ἢ ἄρχειν.

Non ratio, ſed damnum ſtultorum magiſtra.

Νηπίοισιν οὐ λόγος, ἀλλ᾽ ἡ συμφορὰ γίνεται διδάσκαλος.

Honor & divitiæ abſque prudentia, opes ſunt parùm ſecuræ.

Δόξα καὶ πλοῦτος ἄνευ συνέσεως, οὐκ ἀσφαλέα κτήματα.

Opes parare haud quidem inutile; ſed injuſtè parare id verò omnium pernicioſiſſimum.

Χρήματα μὲν πορίζειν ὀυκ ἀχρεῖον, ἐξ ἀδικίας δὲ πάντων χαλεπώτατον.

Malum eſt imitari improbos, & ſpernere bonos.

Χαλεπὸν μιμεῖσθαι μὲν τοὺς κακοὺς, μὴ ἐθέλειν δὲ τοὺς ἀγαθούς.

Aliena curioſè ſcrutantem propria ignorare turpe eſt.

Αἰσχρὸν τὰ ὀθνεῖα πολυπραγμονέοντα, ἀγνοεῖν τὰ οἰκεῖα.

Continua cunctatio imperfecta reddit opera.

Τὸ ἀεὶ μέλλειν ἀτελέας ποιέει τὰς πρήξιας.

Subdoli homines ſunt, & ſpecie tenus boni, qui verbo omnia, re ipsâ nihil præſtant.

Κίβδηλοι καὶ ἀγαθοφανέες, οἱ λόγῳ μὲν ἅπαντα, ἔργῳ δὲ οὐδὲν ἔρδοντες.

Felix cui opes & mens ſuppetunt: nam rectè iiſdem ubi res poſcit utitur.

Μακάριος ὃς οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει· χρῆται γὰρ εἰς ἃ δεῖ καλῶς.

Peccandi cauſa, ignorare quid ſit melius.

Ἁμαρτίης αἰτίη ἡ ἀμαθίη τοῦ κρείσσονος.

Ἑαυτὸν πρῶτον αἰσχύνεσθαι χρεὼν τὸν αἰσχρὰ ἔρδοντα.

Primùm ſeipſum vereri debebat quiſquis turpia perpetrat.

Ὁ ἀντιλογεόμενος καὶ πολλὰ καλλωπιζόμενος, ἀφυὴς εἰς μάθησιν ὧν χρή.

Homo contentioſus nimiúmque ſcitus, ineptus eſt ad diſcendum ea, quæ uſus poſtulat.

Πλεονεξίη τὸ πάντα λέγειν, μηδὲν δὲ ἀκούειν ἐθέλειν.

Arrogantia quædam eſt omnia dicere, nihil audire velle.

Τὸν φαῦλον παραφυλάττειν δεῖ, μὴ καιροῦ λάβηται.

Improbum obſerves, ne occaſionem arripiat.

Ὁ φθονῶν, ἑαυτὸν ὡς ἐχθρὸν λυπέει.

Homo invidus ſeipſum, ut hoſtem, dolore afficit.

Ἐχθρὸς οὐχ' ὁ ἀδικῶν, ἀλλὰ καὶ ὁ βουλεύων.

Inimicus eſt non ſolùm qui injuriam infert, ſed etiam qui de inferenda cogitat.

Ἡ τῶν συγγενῶν ἔχθρη τῆς τῶν ὀθνείων χαλεπωτέρη μάλα.

Conſanguineorum inimicitiæ multò aſperiores ſunt externis.

Μὴ ὕποπτος πρὸς ἅπαντας, ἀλλ' εὐλαβὴς γενοῦ καὶ ἀσφαλής.

Non ſuſpicioſum, ſed facilem te, & ſecurum cunctis præbe.

Χάριτας δέχεσθαι χρεὼν προσκοπευόμενον κρείσσονας αὐτῶν ἀμοιβὰς ἀποδοῦναι.

Ita admittenda ſunt beneficia, ut jam antè tecum diſpexeris, quomodo gratias majores reponas.

Χαριζόμενος προσκέπτου τὸν λαμβάνοντα, μὴ κακὸν ἀντ' ἀγαθοῦ κίβδηλος ἐὼν ἀποδῷ.

Vide cui beneficium præſtes, ne fortè, ſi ſubdolus fuerit, malum pro bono reddat.

Μικραὶ χάριτες ἐν καιρῷ μέγισαι τοῖς λαμβάνουσι.

Parvum beneficium tempeſtivè collatum accipientibus fit maximum.

Τιμαὶ παρὰ τοῖς εὐφρονέουσι μέγα δύνανται, εἰ ξυνίασι τιμώμενοι.

Honores plurimùm valent apud prudentes, ſi ſibi collatos intelligant.

Χαρισικὸς οὐχ' ὁ βλέπων πρὸς τὴν ἀμοιβὴν, ἀλλ' ὁ εὖ δρᾶν προῃρημένος.

Beneficus eſt, non qui remunerationem ſpectat, ſed qui liberâ ſponte præſtat beneficium.

Πολλοὶ δοκέοντες φίλοι οὐκ εἰσὶ, καὶ οὐ δοκέοντες εἰσίν.

Multi cùm videantur amici, non ſunt: ſúntque multi, qui non videntur.

Ἑνὸς

Unius prudentis amicitia ſtultorum omnium amicitiæ præferenda.

Ἑνὸς φιλίη ξυνετοῦ κρείσσων ἀξυνέτων ἁπάντων.

Indignus eſt qui vivat, cui nullus eſt amicus commodus.

Ζῆν ὀυκ ἄξιος, ὅτῳ μηδείς ἐςι χρηςὸς φίλος.

Multi amicos devitant, ſi ex larga fortuna in paupertatem inciderint.

Ἐκτρέπουσι πολλοὶ τοὺς φίλους, εἰ ἐξ εὐπορίης εἰς πενίην μεταπέσωσιν.

Æqualitas ubique eſt bona; ſed quod ultra vel citra modum eſt, haud bonum puto.

Καλὸν ἐπὶ παντὶ τὸ ἴσον, ὑπερβολὴ δὲ καὶ ἔλλειψις οὔ μοι δοκέει.

A nemine amari exiſtimo, quiſquis amat neminem.

Οὐδ' ὑφ' ἑνὸς φιλέεσθαι δοκέει μοι ὁ φιλέων μηδένα.

Senex lepidus & fabulator longè eſt gratiſſimus.

Γέρων εὔχαρις ὁ αἱμύλος καὶ σπουδαιόμυθος.

Corporis pulchritudo, niſi mens ſubſit, animantium propria eſt.

Σώματος κάλλος ζωῶδες, ἢν μὴ νοῦς ὑπείη.

Rebus ſecundis amicum invenire facile eſt; in adverſis autem, omnium difficillimum.

Ἐν εὐτυχίῃ φίλον εὑρεῖν εὔπορον· ἐν δὲ δυςυχίῃ πάντων ἀπορώτατον.

Amici ſunt non quicunque agnati, ſed qui commodis tuis favent.

Φίλοι οὐ πάντες οἱ ξυγγενέες, ἀλλ' οἱ συμφωνέοντες περὶ τοῦ συμφέροντος.

Homines cùm ſimus, humanas calamitates non irridere, ſed deplorare convenit.

Ἄξιον ἀνθρώπους ὄντας ἐπ' ἀνθρώπων συμφοραῖς μὴ γελᾷν, ἀλλ' ὀλοφύρεσθαι.

Bona vix quærentibus, mala autem etiam non quærentibus obtingunt.

Διζημένοισι τ' ἀγαθὰ μόλις παραγίνεται, τὰ δὲ κακὰ καὶ μὴ διζημένοισι.

Homines queruli ad amicitiam ſunt inepti.

Οἱ φιλομεμφέες εἰς φιλίην ὀυκ εὐφυέες.

Mulier dicendi facultatem non exerceat; res enim periculoſa eſt.

Γυνὴ μὴ ἀσκείτω λόγον· δεινὸν γάρ.

Mulieris imperio parére, contumelia & ignavia extrema eſt.

Ὑπὸ γυναικὸς ἄρχεσθαι, ὕβρις καὶ ἀνανδρία ἐσχάτη.

Θείου νοῦ τὸ ἀεὶ διαλογίζεσθαι καλόν.

Animi divini eſt ſemper aliquid boni cogitare.

Ἢν πιςεύῃ τὶς, θεοὺς ἐπισκοπεύειν πάντα, οὔτε λάθρῃ οὔτε φανερῶς ἁμαρτήσεται.

Qui Deum cuncta inſpicere crediderit, neque clanculum, neque apertè peccabit.

Μεγάλα βλάπτουσι τοὺς ἀξυνέτους οἱ ἐπαινέοντες.

Qui ſtultos laudant magno eos damno afficiunt.

Βέλτερον ὑφ᾽ ἑτέρου, ἢ ὑφ᾽ ἑαυτοῦ ἐπαινέεσθαι.

Ab alio, quàm à ſe ipſo laudari præſtat.

Ἢν μὴ γνωρίζῃς τοὺς ἐπαίνους, κολακεύεσθαι ἡγέου.

Si laudes in te ipſo non agnoveris, palpum tibi obtrudi exiſtimes.

6 Ὁ κόσμος σκηνὴ, ὁ βίος πάροδος· ἦλθες, ἶδες, ἀπῆλθες.

Mundus ſcena, vita tranſitus: veniſti, vidiſti, abiiſti.

7 Ὁ κόσμος ἀλλοίωσις· ὁ βίος ὑπόληψις.

Mundus mutatio, vita opinio.

Τέλος τῶν τοῦ Δημοκράτους γνωμῶν.

Finis Sententiarum Democratis.

6 Ὁ κόσμος σκηνὴ] Egregiè Plotinus Enn. 3. lib. 2. c. 15. cæterùm Πάροδος, vox è theatro & media ſcena petitta: eſtque primus chori ingreſſus in ſcenam, primúſque oſtentus, teſte Polluce & Hephæſtione.

7 Ὁ κόσμος ἀλλοίωσις] extat apud Marcum Antoninum Imp. lib. 4. cui & alibi paſſim in ore ſuum illud, πᾶν ὑπόληψις.

Περὶ

DE

SECUNDO

PHILOSTRATUS

In vitis Sophiſt. lib. 1.

SEd nec Secundi Athenienſis nobis obliviſcendum, quem Epithyrum, ut fabri puerum appellabant.

Secundus ergò Sophiſta in ſentiendo copioſus, in animi ſenſis exprimendis parcus; cùm Herodem inſtituiſſet, in controverſiam cum ipſo jam alios docente incidit: unde Herodes ipſum cavillo perſtringens uſurpabat illud:

Et figulus figulo, fabro faber invidet alter.

Sed mortuo & orationem dixit, & lacrymas addidit; quamvis ſenex admodùm obiiſſet. Et multa quidem alia hujus viri memoriâ digna ſunt, maximè autem hæc controverſia. Qui ſeditionem excitat, moriatur: & qui ſedat, præmium accipiat. Idem ſeditionem excitans & ſedans, præmium petiit: Hanc autem cauſam ſic breviter peroravit. Igitur, inquit, quid primum? ſeditionem excitâſſe. quid ſecundum? ſedâſſe. Des ergò pœnas ob illatam injuriam; deinde præmium ob rectè facta, ſi potes, accipe. Talis iſte vir fuit. ſepultus eſt in via Megarenſi juxta Eleuſina.

Περὶ

ΣΕΚΟΎΝΔΟΥ

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΣ

ἐν βίοις σοφις. βιβ. ά.

ΜΗδὲ Σεκούνδου τοῦ Ἀθηναίου ἀμνημονῶμεν, ὃν ἐκάλουν Ἐπίθυρόν τινες, ὡς τέκτονος παῖδα.

Σεκοῦνδος τοίνυν ὁ σοφιςὴς, γνῶναι μὲν περιττὸς, ἑρμηνεῦσαι δὲ ἀπέριττος. Ἡρώδην δὲ ἐκπαιδεύσας, ἐς διαφορὰν αὐτῷ ἀφίκετο παιδεύοντι ἤδη· ὅθεν Ἡρώδης διετώθαζεν αὐτὸν, ἐκεῖνο λέγων·

Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει,
καὶ τέκτονι τέκτων.

Ἀλλ᾽ ἀποθανόντι καὶ λόγον ἐπεφθέγξατο, καὶ δάκρυα ἐπέδωκε, καίτοι γηραιῷ τελευτήσαντι. μνήμης δὲ ἄξια τοῦ ἀνδρὸς τούτου καὶ πλείω μὲν, μάλιςα δὲ ἥδε ἡ ὑπόθεσις. ὁ ἄρξας ςάσεως ἀποθνησκέτω, καὶ ὁ παύσας ςάσιν ἐχέτω δωρεάν. ὁ αὐτὸς καὶ ἄρξας καὶ παύσας αἰτεῖ τὴν δωρεάν. τὴν δὲ ὑπόθεσιν ὧδε ἐβραχυλόγησεν. οὐκοῦν, ἔφη, τί πρότερον; τὸ κινῆσαι ςάσιν. τί δεύτερον; τὸ παῦσαι· δοὺς οὖν ἐφ᾽ οἷς ἠδίκεις τιμωρίαν, τὴν ἐφ᾽ οἷς εὖ πεποίηκας, εἰ δύνασαι, * λάβε· τοιόςδε ὁ ἀνὴρ οὗτος. τέθαπται δὲ πρὸς τῇ Ἐλευσῖνι τῆς Μεγάραδε ὁδοῦ.

* Interponendam hìc puto δωρεὰν, aut ejuſmodi vocem.

ἈΝΤΩ΄ΝΙΟΣ *μελίσσης λόγῳ ρκβ΄.*

Σεκοῦνδος ὁ σοφὸς ἐρωτηθεὶς, τί ἐστι γυνὴ, εἶπεν· Ἀνδρὸς ναυάγιον, οἴκου ζάλη, ἀμεριμνίας ἐμπόδιον, βίου ἅλωσις, καθημερινὴ ζημία, αὐθαίρετος μάχη, πολυτελὴς πόλεμος, συνεστιώμενον θηρίον, συγκαθημένη μέριμνα, συμπλεκομένη λέαινα, κεκοσμημένη Σκύλλα, ζῶον πονηρὸν, ἀναγκαῖον κακόν.

ANTONIUS Meliſſæ ſermone 122.

Secundus ille Sapiens interrogatus quid eſſet mulier, reſpondit: Viri naufragium, domûs tempeſtas, tranquillitatis impedimentum, vitæ captivitas, quotidianum damnum, voluntaria pugna, ſumptuoſum bellum, bellua contubernalis, ſolicitudo aſſidens, leæna complectens, exornata Scylla, animal malitioſum, malum neceſſarium.

ἈΝΩΝΥ΄ΜΟΥ *ἀνθολογία ἀνέκδοτος.*

Ὁ αὐτὸς ἔφη· τριῶν κακῶν τέτευγμαι, γραμματικῆς, πενίης, καὶ οὐλομένης γυναικός· τῶν δύο ἐξέφυγον, οὐλομένης γυναικὸς ἐκφυγεῖν οὐκ ἴσχυσα.

ANONYMI florilegium MS. in Bibl. Barberina.

Idem aiebat: in tria mala incidi, grammaticam, penuriam, & malam mulierem: duo effugi, malam mulierem effugere non potui.

Ἐκ τῶν Σουΐδα.

Σεκοῦνδος Ἀθηναῖος σοφιστὴς, ὃς ἐχρημάτισε Πλίνιος· ἐπωνομάζετο δὲ Ἐπίουρος, ὡς υἱὸς τέκτονος. καθηγητὴς δὲ γέγονε καὶ Ἡροδότου [γρ. Ἡρώδου] τοῦ σοφιστοῦ· ἔγραψε μελέτας ῥητορικάς.

Ex Suida.

Secundus Athenienſis Sophiſta, qui vocatus eſt Plinius: ſed cognomento dicebatur Epiurus, quaſi fabri filius. Fuit autem Herodoti [leg. Herodis] Sophiſtæ magiſter; ſcripſit declamationes oratorias.

VINCENTIUS Bellovacenſis ſpec. hiſt. lib. III. *cap.* 70.

Temporibus Adriani floruit SECUNDUS Philoſophus, qui philoſophatus eſt omni tempore ſilentium ſervans, & Pythagoricam vitam ducens.

ΣΕΚΟ΄ΥΝ-

SECUNDI PHILOSOPHI SENTENTIÆ.

Quid eſt Mundus?

INcomprehenſibilis complexio, ſtructura mente contemplanda, altitudo oculis inacceſſa, ex ſe natum ſpectaculum, multiformis figuratio, æternus tenor, almus æther, multipartitus ſpiritus, ſeptivagus circuitus; ſol, lumen, dies, luna, ſtellæ, tenebræ, nox; terra, ignis, aqua, aër.

Quid eſt Oceanus?

Mundi amplexus, corona maritima, ſalſum vinculum, cingulum Atlanticum, totius naturæ ambitus, orbis faſcia.

Quid eſt Deus?

Bonum nativum, multiformis imago, altitudo inviſibilis, variè effigiata forma, quæſtio intellectu difficilis, mens immortalis, ſpiritus cuncta pervadens, pervigil oculus, propria omnium eſſentia, multinominis poteſtas, manus omnipotens, lumen, mens, poteſtas.

Quid eſt Dies?

Stadium laboris, duodecim

ΣΕΚΟΥΝΔΟΥ ΤΟΥ ΣΟΦΟΥ ΓΝΩΜΑΙ.

Τί ἐςι κόσμος;

* Ἀκατάληπτος περιοχὴ, θεωρητικὸν κατασκεύασμα, ἀσύνοπτον ὕψωμα, αὐτογέννητον θεώρημα, πολυχάρακτον μόρφωμα, αἰώνιον διακράτημα, αἰθὴρ θρεπτικὸς, πολυδιοίκητον πνεῦμα, ἑπταπλανὲς κύκλωμα, ἥλιος, φῶς, ἡμέρα, σελήνη, ἄςρα, σκότος, νύξ· γῆ, πῦρ, ὕδωρ, ἀήρ.

Τί ἐςιν ὠκεανός;

Κόσμου ἐναγκάλισμα, θαλάσσιον ςεφάνωμα, ἁλμυρὸς δεσμὸς, ἀτλαντικὸς ζωςὴρ, πάσης φύσεως περίδρομος, οἰκουμένης κάτοχος.

Τί ἐςι Θεός;

Ἰδιόπλαςον ἀγαθὸν, πολύμορφον εἴκασμα, ἀσύνοπτον ὕψωμα, πολυχάρακτον μόρφωμα, δυσνοούμενον ζήτημα, ἀθάνατος νοῦς, πολυδιοίκητον πνεῦμα, ἀκοίμητος ὀφθαλμὸς, ἰδία πάντων οὐσία, πολυώνυμος δύναμις, παγκρατὴς χεὶρ, φῶς, νοῦς, δύναμις.

Τί ἐςιν ἡμέρα;

Στάδιον κακοπαθείας, δωδε-

* Ἀκατάληπτος περιοχὴ] veteris verſionis auctor ἀκατάληπτος περίοδος legit, & paulò pòſt ἀπλανὲς κύκλωμα· ſed utrique noſtram lectionem præfero. Verùm hæc cuivis conferre facile eſt.

κάωρος

καίωρος διαδρομή, ἀρχὴ καθημερινή, ὑπόμνησις βιωτική, δειλινὴ ἀπότασις, αἰώνιον ἀρίθμημα, φυσικὸν ἐσόπτρισμα, ἀερίζουσα μέριμνα.

horarum decurſus, quotidianum principium, admonitio victitandi, veſpertina dilatio, perpetua ſupputatio, ſpeculum naturale, ſollicitudo aërea.

Τί ἐστιν ἥλιος;

Οὐράνιος ὀφθαλμὸς, νυκτὸς ἀνταγωνιστής, αἰθέριον κύκλωμα, κοσμικὸς ἔλεγχος, ἀκήρατος φλὸξ, καρπῶν περιβόλαιον, ἄσβεστος ἀκτὶς, κεχορηγημένη λαμπὰς, οὐράνιος ὁδοιπόρος, ἀδιάλειπτον φέγγος, ἡμέρας κόσμιον.

Quid eſt Sol?

Oculus cœleſtis, noctis adverſarius, æthereus circuitus, mundi index, flamma ſincera, frugum fomentum, radius inextinguibilis, fax ſemper ſuppetens, viator cœleſtis, indeficiens lumen, ornamentum diei.

Τί ἐστι σελήνη;

Οὐρανοῦ πορφύρα, νυκτερινὴ παραμυθία, πλεόντων παννύχισμα, ὁδευόντων παρηγορία, ἡλίου διαδοχὴ, οὐράνιος ὁδοιπορία, κακούργων ἔχθρα, σημεῖον ἑορτῶν, μηνιαῖον ἀνακύκλωμα, παλίνδρομος ἀνάμνησις.

Quid eſt Luna?

Cœli purpura, ſolamen nocturnum, navigantium pervigilium, peregrinantium conſolatio, ſolis vicaria, iter cœleſte, facinoroſorum inimica, ſignum feſtorum, menſtrua revolutio, reciprocum memoraculum.

Τί ἐστιν ἄνθρωπος;

Νοῦς σεσαρκωμένος, πνευματικὸν ἀγγεῖον, αἰσθητικὸν οἴκημα, οἰκητήριον ὀλιγοχρόνιον, ἐπίπονος ψυχὴ, τύχης παίγνιον, φρόντισμα χρόνου, ὠστεωμένον ὄργανον, κατάσκοπος βίου, φωτὸς ἀποστάτης, γῆς ἀπαίτημα.

Quid eſt homo?

Mens induta carne, vas ſpiritale, ſenſile domicilium, breve habitaculum, anima ad labores nata, fortunæ ludibrium, temporis cura, inſtrumentum oſſeum, vitæ explorator, lucis deſertor, terræ creditum.

Τί ἐστι γυνή;

Ἀνδρὸς ἐπιθύμιον, συνεστιώμενον θηρίον, συγκοιμωμένη λέαινα, συντηρουμένη δράκαινα, ἱματισ-

Quid eſt mulier?

Viri deſiderium, fera contubernalis, leæna lecti ſocia, dracæna cuſtodita, vipera ve-

ſtita, pugna voluntaria, bellum ſumptuoſum, diſpendium quotidianum, hominum procreandorum officina, animal malitioſum, malum neceſſarium.

μένη ἔχιδνα, αὐθαίρετος μάχη, πολυτελὴς πόλεμος, καθημερινὴ ζημία, ἀνθρωποποιὸν ὑπούργημα, ζῶον πονηρὸν, ἀναγκαῖον κακόν.

Quid ſunt divitiæ?

Sarcina aurea, voluptatum miniſtræ, res inſidiis expoſita, voluptas ineffabilis, invidia domeſtica, ſperatus timor, ſtudium quotidianum, res lubrica, amabile infortunium, deſiderabilis ærumna, ſummus rerum apex, teſſera argentea, erratica felicitas.

Τί ἐςι πλοῦτος;

Χρυσοῦν φορτίον, ἡδονῶν ὑπηρέτης, ἐπιβουλευόμενον πρᾶγμα, ἀπόλαυσις ἀνέκφρασος, φθόνος συνεςιώμενος, φόβος ἐλπιζόμενος, καθημερινὴ μελέτη, εὐμετάπτωτον πρᾶγμα, φιλούμενον ἀτύχημα, περιπόθητον ταλαιπώρημα, ὑψηλὸν πῶμα, ἀργυρικὸν σύνθεμα, περιερχόμενον εὐτύχημα.

Quid eſt paupertas?

Bonum odioſum, mater ſanitatis, impedimentum voluptatum, vita ſine curis, tuta poſſeſſio, magiſtra cogitationum, ſapientiæ repertrix, res abſque invidiâ, opes ab exploratoribus ſecuræ, mercatura indemnis, divitiæ non ſupputandæ calculis.

Τί ἐςι πενία;

Μισούμενον ἀγαθὸν, ὑγείας μήτηρ, ἡδονῶν ἐμποδισμὸς, ἀμέριμνος διατριβὴ, δυσαπόσπαςον κτῆμα, ἐπινοιῶν διδάσκαλος, σοφίας ἀνεύρησις, ἄφθονον πρᾶγμα, ἀσκόπευτος οὐσία, ἀζημίωτος ἐμπορία, ἀψήφιςος οὐσία.

Quid eſt amicus?

Nomen inane, homo nuſquam comparens, res inventu difficilis, infelicitatis refugium, anguſtiarum ſolatium, miſeriarum fomentum, vitæ inſpector, homo incomprehenſibilis, theſaurus nuſquam exiſtens, indeſinens felicitas.

Τί ἐςι φίλος;

Ζητούμενον ὄνομα, ἄνθρωπος ἀφανὴς, δυσεύρητον κτῆμα, καταφυγὴ δυςυχίας, ἀπορίας παραμύθιον, ἄκος ταλαιπωρίας, κατάσκοπος βίου, ἄνθρωπος ἀκατάληπτος, ἀνυπόςατον κειμήλιον, ἀκατάληκτος εὐτυχία.

Quid eſt ſenectus?

Plenitudo dierum, ſanus morbus, viva mors, cura expectata, ſperatus timor, annoſum

Τί ἐςι γῆρας;

Πλήρωσις ἡμερῶν, ὑγιαίνουσα νόσος, ζῶν θάνατος, προσδοκωμένη μέριμνα, φόβος ἐλπιζόμενος,

πολυχρόνιον γέλασμα, ἄτονος φρόνησις, ἔμπνους νεκρὸς, ἀφροδίτης ἀλλότριον, θάνατος προσδοκώμενος, νεκρὸς κινούμενος.

deridiculum, enervis prudentia, cadaver ſpirans, Veneris odium, mors expectata, mobile cadaver.

Τί ἐστιν ὕπνος;

Καμάτων ἀνάπαυσις, ἰατρῶν κατόρθωμα, δεδεμένων λύσις, ἀγρυπνούντων σοφία, νοσούντων εὐχὴ, θανάτου εἰκὼν, ταλαιπωρούντων παραμυθία, πάσης πνοῆς ἡσυχία, πλουσίων ἐπιτήδευμα, πενήτων ἀδολεσχία, καθημερινὴ μελέτη.

Quid eſt ſomnus?

Laborum requies, deſideratus medicorum effectus, vinctorum ſolutio, inſomnioſorum ſapientia, ægrotantium votum, mortis imago, afflictorum ſolamen, univerſi ſpiritûs quies, divitum ſtudium, pauperum oblectamentum, quotidiana occupatio.

Τί ἐστι κάλλος;

Φυσικὴ ζωγραφία, ἰδιόπλαστον ἀγαθὸν, ὀλιγοχρόνιον εὐτύχημα, εὐπαράλλακτον κτῆμα, ἔμπνους πόρνευσις, ἀνδρὸς ἀσελγοῦς ναυάγιον, ἀπαράμονον ἀγαθὸν, σεσαρκωμένη εὐτυχία, ἡδονῶν ὑπηρεσία, ἄνθος μαραινόμενον, ἀσύνκτητον πρᾶγμα, ἀνθρώπων παραμυθία.

Quid eſt pulchritudo?

Nativa pictura, inaffectatum bonum, momentanea felicitas, mutabilis poſſeſſio, ſpirans lenocinium, hominis incontinentis naufragium, bonum inſtabile, carnea felicitas, voluptatum miniſtra, flos marcidus, res non parabilis, hominum ſolatium.

Τί ἐστι γῆ;

Οὐρανοῦ βάσις, ἀπύθμενον θεώρημα, ἀεροφυὲς ῥίζωμα, γυμνάσιον ζωῆς, σελήνης παννύχισμα, ἀσύνοπτον θεώρημα, ὄμβρων τιθήνη, καρπῶν μήτηρ, ᾅδου καλυπτὴρ, αἰώνιον φύλαγμα, πολυδιοίκητον χώρημα, γέννα καὶ ἀποδοχὴ πάντων.

Quid eſt terra?

Cœli baſis, ſpeculatio ſine fundo, radicatio aërea, gymnaſium vitæ, lunæ pervigilium, ſpectaculum viſu incomprehenſibile, imbrium nutrix, frugum mater, inferorum operculum, cuſtodia æterna, ſpacium multarum ditionum, generatio & receptaculum rerum omnium.

Τί ἐστι γεωργός;

Καρπῶν ὑπηρέτης, ὄμβρων

Quid eſt agricola?

Frugum miniſter, imbrium

διαι

arbiter, ſolitudinis amicus, mercator maris expers, ſilvæ adverſarius, victûs operarius, corrector camporum, terræ medicus, plantator arborum, avium magiſter, ærumnæ conſuetudo.

διαιτητὴς, ἐρημίας συνήθης, ἀθαλασσίας ἔμπορος, ὕλης ἀνταγωνιςὴς, τροφῆς ὑπουργὸς, πεδίων ἀριςευτὴς, γῆς ἰατρὸς, δένδρων φυτουργὸς, ὀρνέων παιδαγωγὸς, κακοπαθείας συνήθης.

Quid eſt navigium?

Res fluctuans, domus ſine fundamento, ſepulcrum paratum, tabula quadrata, ventorum peregrinatio, volitans carcer, mors natitans, equus marinus, decipula aperta, fluctivagum iter.

Τί ἐςι πλοῖον;

Ἐπίσαλον πρᾶγμα, ἀθεμελίωτος οἰκία, ἡρμοσμένος τάφος, κυβικὴ σανὶς, ἀνέμων ὁδοιπορία, ἀνιπταμένη φυλακὴ, ἐπιπλέων μόρος, πελάγιος ἵππος, ἠνεωγμένη γαλεάγρα, ἐγκύματος ὁδοιπορία.

Quid eſt nauta?

Fluctuum viator, veredarius maris, ventorum comes, orbis hoſpes, terræ deſertor, tempeſtatum adverſarius, maritimus gladiator, perveſtigator ventorum, ſalutis incertus, mortis vicinus, maris amator.

Τί ἐςι ναύτης;

Κυμάτων ὁδοιπόρος, θαλάσσης * βερηδάριος, ἀνέμων σύνοδος, οἰκουμένης ξένος, γῆς ἀποςάτης, χειμῶνος ἀνταγωνιςὴς, διαπόντιος μονομάχος, ἀνέμων ἰχνευτὴς, ἄδηλος ἐπὶ σωτηρίᾳ, θανάτου γείτων, θαλάσσης ἐραςής.

Quid eſt mors?

Somnus æternus, reſolutio corporis, afflictorum deſiderium, receſſus ſpiritûs, fuga & abdicatio vitæ, divitum timor, pauperum ſolamen, reſolutio membrorum, pater ſomni, verus terminus fixus, diſſolutio omnium.

Τί ἐςι θάνατος;

Αἰώνιος ὕπνος, ἀνάλυσις σώματος, ταλαιπορούντων ἐπιθυμία, πνεύματος ἀπόςασις, φυγὴ καὶ ἀπόκτησις βίου, πλουσίων φόβος, πενήτων παραλαλία, ἀνάλυσις μελῶν, ὕπνου πατὴρ, ἀληθινὴ προθεσμία, ἀπόλυσις πάντων.

* Eſt vox Græco-barbara, de quâ vide Jo. Meurſ. Gloſſar.

FINIS. ΤΈΛΟΣ.

SECUN-

SECUNDI PHILOSOPHI

Reſponſa ad interrogata Adriani,

Ex Vincentio Bellovacenſe, ſpec. hiſt. lib. x. cap. lxxi.

QUid eſt Mundus? Inceſſabilis circuitus, ſpectabilis ſupellex, multiformis formatio, æternus tenor, circuitus ſine errore.

Quid eſt Oceanus? Mundi amplexus, terminus coronatus, (*al.* coarctatus,) hoſpitium fluviorum, fons imbrium.

Quid eſt Deus? Immortalis mens, incontemplabilis celſitudo, forma multiformis, incogitabilis inquiſitio, inſopitus oculus, omnia continens, lux, bonum, & quod eſt hujuſmodi.

Quid eſt Sol? Cœli oculus, caloris circuitus, ſplendor ſine occaſu, diei ornatus, horarum diſtributor.

Quid eſt Luna? Cœli purpura, Solis æmula, malefactorum inimica, ſolamen iter agentium, directio navigantium, ſignum ſolemnitatum, larga roris, præſagium tempeſtatum.

Quid eſt Terra? Baſis cœli, meditullium mundi, fructuum cuſtos & mater, operculum inferni, mater naſcentium, nutrix viventium, devoratrix omnium, cellarium vitæ.

Quid eſt Homo? Mens incarnata, phantaſma temporis, ſpeculator vitæ, mancipium mortis, tranſiens viator, loci hoſpes, anima laborioſa, parvi temporis habitaculum.

Quid eſt Pulchritudo? Flos marcidus, carnalis felicitas, humana concupiſcentia.

Quid eſt Mulier? Hominis confuſio, inſaturabilis beſtia, continua ſollicitudo, indeſinens pugna, viri incontinentis naufragium, humanum mancipium.

Quid eſt Amicus? Deſiderabile nomen, homo vix apparens, infelicitatis refugium, indeſinens felicitas.

Quid Divitiæ? Auri pondus, curarum miniſtri, delectatio injucunda, inſatiabilis invidia, deſiderium inexplebile, os excelſum, inviſa concupiſcentia.

Quid eſt Paupertas? Odibile bonum, ſanitatis mater, curarum remotio, ſapientiæ repertrix,

trix, negocium ſine damno, poſſeſſio abſque calumnia, ſine ſollicitudine felicitas.

Quid Senectus? Optatum malum, mors viventium, incolumis languor, ſpirans mors.

Quid Somnus? Mortis imago, laborum quies, infirmantium votum, miſerorum deſiderium.

Quid eſt Vita? Beatorum lætitia, miſerorum mœſtitia, expectatio mortis.

Quid eſt Mors? Æternus ſomnus, divitum pavor, pauperum deſiderium, inevitabilis eventus, latro hominis, fuga vitæ, reſolutio omnium.

Quid eſt Verbum? Proditor animi.

Quid eſt Corpus? Domicilium animæ.

Quid eſt Barba? Sexûs diſcretio.

Quid eſt Cerebrum? Cuſtos memoriæ.

Quid eſt Frons? Imago animi.

Quid Oculi? Duces corporis, vaſa luminis.

Quid eſt Cor? Receptaculum vitæ.

Quid Jecur? Cuſtodia caloris.

Quid Fel? Suſcitatio iracundiæ.

Quid Splen? Riſûs & lætitiæ capax.

Quid eſt Stomachus? Ciborum coquus.

Quid Oſſa? Robur corporis.

Quid Pedes? Mobile fundamentum.

Quid eſt Ventus? Aëris perturbatio, mobilitas aquarum, ſiccitas terræ.

Quid ſunt Flumina? Curſus indeficiens, refectio Solis, irrigatio terræ.

Quid Amicitia? Æqualitas animorum.

Quid Fides? Ignotæ rei miranda certitudo.

Quid eſt quod hominem laſſum fieri non ſinit? Lucrum.

SECUNDI PHILOSOPHI SENTENTIÆ,

Sive Quæſtiones Problematum ſcriptæ ad Adrianum Imp.

Ex Caſp. Barthii Adverſ. lib. xi. *cap.* xvii.

M*Undus*, eſt inceſſabilis circulus, cunctorum via & tranſitus.

Mare, mater aquarum, terræ amplexus.

Deus, mens immortalis, incomprehenſibilis certitudo, forma omniformis.

Cœlum, Sphæra volubilis, campus intelligentiæ, hortus æternitatis, theatrum vitale omnium.

Sol, oculus Dei, cœli & naturæ ſenſus, temperator vitarum, horarum æternus diſtributor.

Luna, Solis famula, tenebrarum arbitra, index malefactorum, directio æſtuum, tempeſtatum & ventorum indicium.

Homo, mens incarnata, anima ſubjecta tempori, luſus aſtrorum, ſpeculator vitæ, motûs & mortis mancipium.

Terra, baſis mundi, mater corporum.

Dies, ſtadium laborum, viventium reſpectus, mortis calculatio.

Aër, cuſtodia vitarum, animarum fundus.

Lux, rerum facies, colorum index.

Pluvia, terræ exſudatio, nutrix fructuum.

Nebula, tenuis nox.

Ventus, aëris turbatio, mobilitas aquarum, ſiccitas terræ.

Aqua, ſubſidium vitæ, fons fructuum, ſcatebra agilitatis, macularum ablutio.

Flumen, imago temporis, curſus indeficiens, refectio ſolis, irrigatio terræ.

Gelu, Frugum exſiccatio, pons aquarum naturalis.

Hyems, caloris exſilium.

Ver, parturitio terræ.

Æſtas, rerum voluptas, naturæ prægnatio, venuſtas laborum.

Mulier, ſollicitudo perpetua, humana furia, quotidianum damnum, perpetua iracundia, pondus immobile, neceſſarium malum.

Pulchritudo, naturalis captio, parvi temporis flos, error humanus, omnium cupiditas, dulcis morbus, amabile tormentum.

Finis Sententiarum Secundi.

SEXTI

SEXTI PYTHAGOREI

SENTENTIÆ,

E Græco in Latinum

A RUFFINO VERSÆ.

SEXTI PYTHAGOREI SENTENTIÆ

E Græco in Latinum

A *Ruffino* Verſæ, & *Xyſto* Romanæ Eccleſiæ Epiſcopo falsò attributæ.

Fidelis homo, electus homo eſt.

Electus homo, homo Dei eſt.

Homo Dei eſt, qui Deo dignus eſt.

Deo dignus eſt, qui nihil indignè agit.

Dubius in fide, infidelis eſt.

Infidelis homo, mortuus eſt corpore vivente.

Verè fidelis eſt, qui non peccat, atque etiam in minimis cautè agit.

Non eſt minimum in humana vita, negligere minima.

Omne peccatum impietatem puta. Non enim manus, vel oculus peccat, vel aliquod hujuſmodi membrum: ſed malè uti manu vel oculo, peccatum eſt.

Omne membrum corporis, quod invitat te contra pudicitiam agere, abjiciendum eſt. Melius eſt uno membro vivere, quàm cum duobus puniri.

Immortales crede te manere in judicio honores & pœnas.

Si quæcunque in hoc mundo habes aliquis auferat tibi, ne indigneris.

Inculpatus eſto.

Omnia auferenti à te cede, præter libertatem.

Sapiens vir, & pecuniæ contemptor, ſimilis eſt Deo.

Rebus mundanis in cauſis tantùm neceſſariis utere.

Quæ mundi ſunt, mundo: & quæ Dei ſunt, reddantur Deo.

Certus eſto, quod animam tuam fidele depoſitum acceperis à Deo.

Cum loqueris Deo, ſcito quod judiceris à Deo.

Optimam purificationem putato, nocere nemini.

Anima purificatur Dei verbo per ſapientiam.

Non putes Dei ſapientiam inſenſibilem eſſe.

Deus ſicut mens eſt, quæ movetur ſponte, ſecundum hæc & ſubſiſtit.

Magnitudinem Dei non invenies, etiam ſi pennis volare poſſis.

Nomen Dei ne quæras, quia non invenies: nam omne quod nomine appellatur, à digniore nomen accipit, ut alius quidem vocet, alius autem audiat. Quis ergo eſt, qui nomen impoſuit Deo? Deus autem non nomen

eſt Deo; ſed indicium quod ſentimus de Deo.

Nihil ergo de Deo, quod non licet quæras.

Deus ſapiens lux eſt, non capax contrarii.

Quæcunque fecit Deus, pro hominibus ea fecit.

Angelus miniſter eſt Dei ad hominem.

Tam pretioſus eſt homo apud Deum, quam Angelus.

Primus beneficus eſt Deus: Secundus eſt is, qui beneficii ejus fit particeps homo. Vive igitur ita, tanquam qui ſis ſecundus poſt Deum, & electus ab eo.

Habes, inquam, in te aliquid ſimile Dei, & ideo utere teipſo velut templo Dei, propter illud quod in te ſimile eſt Dei.

Revereatur vitam tuam mundus. Nihil admittas quod tibi invehat notam.

Male viventes cum è corpore exceſſerint, cruciabit malus dæmon: uſque quo etiam noviſſimum quadrantem exigat ab eis.

Beatus vir cujus animam nemo reprehendit ad Deum euntem.

Deum ergo honora ſuper omnia, ut ipſe dominetur tibi.

Quicquid ſuper omnia honoraveris, hoc tibi dominabitur. Si autem dominatum tui gerit Deus, ita tu demum dominaberis omnibus.

Honor ſummus Deo, ſcire eum & imitari.

Simile quidem Deo per omnia nihil eſt, grata tamen ei eſt inferioris quantum poſſibile eſt imitatio.

Templum Sanctum eſt Deo, mens pii, & altare eſt optimum ei, cor mundum, & ſine peccato.

Hoſtia ſoli Deo acceptabilis, benefacere hominibus pro Deo.

Deo gratiam præſtat homo, qui quantum poſſibile eſt vivit ſecundum Deum.

Deus quidem nullius eget, fidelis autem Dei ſolius: æmulatur ergo illum qui nullius eget, is qui paucis in rebus neceſſariis indiget.

Satage magnus quidem eſſe apud Deum, apud homines vero invidiam fuge.

Si benignus ſis erga indigentes, magnus eris apud Deum.

Sapiens vir, cujus viventis quidem parva eſt apud homines opinio, defuncti vero gloria prædicatur.

Omne tempus, quo de Deo non cogitas, hoc puta te perdidiſſe.

Corpus quidem tuum incedat in terra, anima autem ſemper ſit apud Deum.

Intellige quæ ſint bona, ut bene agas.

Bona cogitatio hominis Deum non latet, & ideo cogitatio tua pura ſit ab omni malo.

Dignus eſto eo, qui te dignatus eſt filium dicere, & age omnia ut filius Dei.

Quod Deum patrem vocas, hujus in actionibus tuis memor eſto.

Vir caſtus & ſine peccato, pote-

poteſtatem accepit à Deo eſſe filius Dei.

Bona mens, chorus eſt Dei.

Mala mens, chorus eſt dæmonum malorum.

Injuſtum ſi inhibeas agere injuſte, hoc eſt ſecundum Deum punire.

Satage non videri, ſed eſſe juſtus: certum eſt enim, non eſſe eum, qui videri vult eſſe.

Honora quod juſtum eſt, propter hoc ipſum quod juſtum eſt.

Nequaquam latebis Deum agens injuſte, ſed nec cogitans quidem.

Vir ſapiens caſtus erit Deo.

Omnem ſpurcitiem fuge.

Semper de bonis loqui ſtude.

Libidinem vince, continens corpus in omnibus, quia ex delitiis & voluptatibus non effugies ſpurcitiem.

Voluptuoſum Deus non exaudit.

Delitiarum finis corruptio.

Non verbum, ſed ratio præcedat actus tuos.

Perniciosum eſt ſervire vitiis, quia quot vitia habet anima, tot & dominos.

Amor pecuniæ amorem carnalium indicat.

Acquire poſſeſſionem animæ firmam, virtutem. Quid eſt firma poſſeſſio, niſi virtus aut vis animæ?

Renuncia rebus corporis, dum adhuc potes, & quantum potes.

Hoc ſolum tuum ducito quod bonum eſt.

Qualis vis eſſe dum Deum oras, talis ſemper eſto.

Dum optima quæque abjeceris prædia, tunc purificatus pete quod vis à Deo.

Lingua maliloqua indicium eſt mentis malæ.

Inſueſce linguam tuam bene proloqui, & maxime cum de Deo ſit ſermo.

Nocere Deo nemo poteſt.

Impius, in Deum maledicus, & infeſtus, & contumelioſus eſt.

Fundamentum pietatis eſt continentia: culmen autem pietatis, amor Dei.

Pium hominem habeto tanquam teipſum.

Opta tibi evenire non quod vis, ſed quod expedit.

Qualem vis eſſe proximum tuum tibi, talis eſto & tu tuis proximis.

Quæ culpes, facere noli.

Nulli ſuadenti acquieſcas petere quod non eſt bonum.

Quod Deus tibi dat nullus auferre poteſt.

Delibera priuſquam agas, & antequam agas, provide quale ſit quod factus es.

Si quid non vis ſcire Deum, iſtud nec agas, nec cogites.

Priuſquam agas quodcunque agis, cogita Deum, ut lux ejus præcedat actus tuos.

Grandis impietas in Deum, affligere hominem.

Anima illuſtratur recordatione Dei.

Contentus eſſe mediocribus ſtude.

Noli omnia concupiſcere.

Occaſiones donorum perquire etiam cum labore.

Noli diligere ea quæ corporis ſunt.

Immundum hominem facit actus turpis.

Purgatur anima inſipientis, cùm arguitur intrinſecus latens ſenſus ejus.

Deus in bonis actibus hominibus dux eſt.

Neminem inimicum deputes.

Dilige omne quod ejuſdem tecum naturæ eſt: Deum verò plus quàm animam dilige.

Peſſimum eſt peccatoribus, in unum convenire cùm peccant.

Multi cibi impediunt caſtitatem, & incontinentia ciborum immundum facit hominem.

Animantium omnium uſus quidem in cibis indifferens, abſtinere verò rationabilius eſt.

Non cibi qui per os inferuntur polluunt hominem, ſed ea quæ ex malis actibus proferuntur.

Quicquid cupiditate victus acceperis, polluit.

Multitudini placere ne ſatagas.

In omni quod bene agis, autorem eſſe deputa Deum.

Mali nullius autor eſt Deus.

Non amplius poſſideas quam uſus corporis poſcit.

Aurum non eripit animam è malis.

In delitiis corporis poſitus, certum eſt quod ignores illa, quæ præparata ſint tibi à Deo.

Ea poſſide quæ nullus poſſit auferre à te.

Fer quod neceſſe eſt, ſicut neceſſe eſt.

Magnanimus eſſe ſtude.

Ea quæ contemnes ſi recte laudaris, ne retineas. In quibus probabiliter magnificus eris, hæc obtine.

Hæc poſce à Deo quæ dignum eſt præſtare Deum.

Ratio quæ in te eſt, vitæ tuæ lux eſt.

Ea pete à Deo, quæ accipere ab homine non potes.

In quibus præcedere debet labor, hæc tibi opta evenire poſt laborem.

Oratio vel vota pigri ſermo vanus.

Non oportet contemnere ea, quibus etiam poſt diſpoſitionem corporis egemus.

Non petas à Deo id, quod cum habueris non perpetuo obtinebis.

Inſueſce animam tuam aliquid magnum de ſe ſentire poſt Deum.

Nil pretioſum ducas, quod auferre à te poſſit homo malus..

Hoc ſolum bonum putato, quod Deo dignum eſt.

Quod Deo dignum eſt, hoc & viro bono.

Quicquid non convenit ad beatitudinem Dei, non conveniat homini Dei.

Ea debes velle, quæ & Deus vult.

Filius Dei eſt, qui hæc ſola pretioſa ducit, quæ & Deus.

Donec in deſideriis eſt caro, anima ignorat Deum.

Cupiditas poſſidendi origo avaritiæ eſt.

Ex ſui ipſius amore injuſtitia naſcitur.

Corpus animæ moleſtum non natura, ſed peccatum fecit.

Omne quod homini plus eſt quam neceſſe ſit, inimicum ei eſt.

Qui

Qui amat quod non expedit, non amabit quod expedit.

Sapiens verbis innoteſcit paucis.

Qui ſtudet his quæ non bona, latebunt quæ ſunt bona.

Semper apud Deum mens eſt Sapientis.

Sapientis mentem Deus inhabitat.

Inexplebilis eſt omnis cupiditas, propterea & ſemper indiget.

Sapiens ſemper ſimilis eſt ſibi.

Sufficit ad beatitudinem agnitio Dei *ſolius*, & imitatio.

Malis qui adulatur, pejores eos facit.

Intolerabilis fit malitia cum laudatur.

Lingua tua ſenſum tuum ſequatur.

Melius eſt lapidem fruſtra jactare, quàm verbum. Delibera antequam dicas, ne quæ non expedit dicas. Verba ſine ſenſu opprobria.

Verboſitas non effugiet peccatum.

Brevis eſt in ſermonibus ſapiens.

Indicium imperitiæ longa narratio.

Veritatem dilige.

Mendacio tanquam veneno utere.

Ante omnia tempus verbis tuis requirito.

Tum loquere, quando tacere non expedit.

De quibus ignoras tace, de quibus autem certus es, loquere opportunè.

Sermo extra tempus indicium malitioſæ mentis eſt.

In conventu ne ſatagas primum dicere.

Melius eſt vinci vera dicentem, quàm vincere mentientem.

Fides actus tuos omnes præcedat.

Sapientia animam perducit ad Deum.

Nihil tam vernaculum ſapientiæ, quam veritas.

Nunquam poteſt anima bona mendacium diligere.

Pravo & peſſimo ingenio fides *aliena* eſt.

Fidelis homo audire quæ oportet amat magis, quàm dicere quæ non oportet.

Vir libidinoſus ad omnia inutilis eſt.

Irreprehenſibilis in verbis utitur Deo.

Peccata diſcentium opprobria ſunt doctorum.

Mortui ſunt apud Deum, per quos nomen Dei maledicitur.

Sapiens homo beneficus poſt Deum.

Sermones tui vitam tuam commendent auditoribus.

Quod fieri non decet, neque in ſuſpicionem veniat, quaſi id feceris.

Quod pati non vis ab alio, neque id facias.

Quæ tibi facere eſt turpe, hæc & aliis imperare facienda turpiſſimum eſt.

Etiam in cogitationibus tuis mundus eſto à peccato.

Cùm præes hominibus, memento quòd & tibi præeſt Deus.

Vindictam exercens, ſcito quia & judiceris à Deo.

Majus eſt periculum judicantis, quàm ejus qui judicatur.

Levius eſt omne vulnus, quàm verbum.

Poſſibile eſt verbo fallere homines, non autem Deum.

Non putes malum, ſi tu cùm veritatem ſcias culparis in verbo.

Malè ſentire de fide, amor jactantiæ facit.

Fidelis eſſe magis quàm videri ſtude.

Cole ſapientem virum tanquam imaginem Dei viventis.

Sapiens vir etiamſi nudus ſit, ſapiens apud te habeatur.

Neminem propterea magni æſtimes, quòd pecuniâ divitiiſque abundet.

Difficile eſt divitem ſalvari.

Derogare viro ſapienti ac Deo, æquale ducito peccatum.

Verbum de Deo loquens, depoſitum te putato accepiſſe animas.

Quod bonum eſt, hoc ſolum te decere puta.

Age magna, non magna pollicens.

Non eris ſapiens, ſi te reputaveris ſapientem.

Non poteſt bene vivere qui non integre credit.

In tribulationibus quis ſit fidelis agnoſcitur.

Finem vitæ exiſtima vivere ſecundùm Deum.

Nihil putes malum, quod non ſit turpe.

Mali finis injuria, injuriæ autem perditio.

Non dominatur mala affectio in mente fidelis.

Omnis mala affectio animi rationi eſt inimica.

Quicquid feceris animo malè affecto, pœnitebis.

Affectiones pravæ ægritudinum initia.

Malitia eſt ægritudo animæ.

Animæ autem mors injuſtitia & impietas.

Tunc te putato fidelem, cùm paſſionibus animæ carueris.

Omnibus hominibus ita utere, quaſi communis omnium poſt Deum curator.

Qui hominibus malè utitur, ſeipſo malè utitur.

Qui nihil mali vult, fidelis eſt.

Opta ut bene poſſis facere inimicis.

Sine Deo non poteris vivere Deo.

Malis ineptus videtur vir ſapiens.

Omnia ſufferto pro eo, ut ſecundùm Deum vivas.

Orationem Deus non exaudit hominis, qui egenum non exaudit.

Sapientia ſapienti donum à Deo.

Honorans ſapientem teipſum honorabis.

Fidelem te eſſe noſce.

Cùm filium te quis Dei dicet, memento cujus te filium dicat.

Deum patrem invocans in actibus hoc recordare.

Verba tua pietate ſemper plena ſint.

In actibus tuis ante oculos pone Deum.

Nefas

Nefas eſt Deum patrem invocare, & aliquid inhoneſtum agere.

Qui non diligit ſapientem, nec ſeipſum diligit.

Nulla propria poſſeſſio putetur ſapientis.

Quorum communis eſt Deus idémque pater, hi niſi auxilia & opem in commune conferant, impii ſunt.

Deo ingratus eſt qui non magni ducit ſapientem.

Conjugium tibi refutare conceſſum eſt, idcirco ut vivas indeſinenter adhærens Deo. Si autem tanquam prælium ſciens tamen pugnare vis, & uxorem duc, & filios procrea.

Adulter eſt in ſuam uxorem omnis impudicus amator ardentior.

Nihil propter ſolam libidinem facias.

Scito te adulterum eſſe, etiam ſi cogites de adulterio. Sed & de omni peccato eadem ſit tibi ratio.

Fidelem te eſſe profeſſus, ſpopondiſti pariter non peccare Deo.

Fideli mulieri ornatui ducatur pudicitia.

Vir qui uxorem dimittit, profitetur ſe nec mulierem gerere.

Mulier pudica gloria viri eſt.

Reverentiam habens uxori, habebis eam reverentem.

Fidelium conjugium certamen habeat continentiæ.

Ut continueris ventrem, ita & venereos motus.

Devita infidelium laudes.

Quæ gratis accipis à Deo, præſta gratis.

Multitudinem fidelium non invenies. Rarum eſt enim omne quod bonum eſt.

Sapientem honora poſt Deum.

Cùm argueris ſapientem, diliget te.

Qui ſapienti non obtemperaverit, nec Deo obtemperabit.

Fidelis volens eſſe, præcipuè quidem hoc nitere, ne pecces: quod etiam ſi fortè acciderit, ſaltem cave ne iteretur idipſum.

Doctrinam quæ non eſt Deo digna ne dicas.

Multa velle ſcire, curioſitas animi putanda eſt.

Qui cognoſcit quæ Deo digna ſunt, ille ſapiens eſt.

Doctrinam ex qua proficere potes in amore Dei, illam neceſſariò expete.

Sapiens vir parcit ne perdat tempus.

Fiduciam cum verecundia habeto.

Excrucient te liberi malè viventes, magis quàm morientes.

Filii infideles nec filii.

Fidelis vir non ægre fert abjectionem liberorum.

Vivere quidem non eſt in nobis, rectè autem vivere in nobis eſt.

Non judices eſſe ſapientiæ ſtudioſum, cui non de omnibus credis.

Criminationes adversùs ſapientiæ ſtudioſum noli admittere.

Stude communiter omnibus benefacere.

Execrabile tibi ſit, etiam juſtè aliquid punire.

Si vis cum lætitia animi vivere,

re, noli multa agere. In multis enim actionibus minor eris.

Quod non poſuiſti ne tollas, ſed ſufficiant tibi quæ tua ſunt.

Relinquens quæ poſſides, ſequere verbum Dei. Liber enim eris ab omnibus cum Deo ſervieris.

Ceſſa à cibo.

Ede citra ſatietatem.

Omni homini impartito.

Pro reficiendo paupere etiam jejunare bonum eſt.

Omne poculum tibi ſuave ſit, quod ſitim extinguit.

Ebrietatem quaſi inſaniam fuge.

Homo qui à ventre vincitur, belluæ ſimilis eſt.

Ex carne nihil oritur bonum.

Turpiſſimæ libidinis ea quidem, quæ ſuavia ſunt citò tranſeunt, probra verò perpetuò manent.

Solent homines abſcindere aliqua membrorum ſuorum pro ſanitate reliquorum; quanto id præſtantius pro pudicitia fiet?

Grandem pœnam putato cum in deſideriis obtinueris, nunquam enim ſedat deſiderium adeptio deſideratorum.

Non eſt ſapienter factum, in quo libertas aufertur.

Bona habere omnes quidem optant, obtinent autem qui ſemetipſos integre verbo Dei mancipârunt.

Sapientiæ amator, & honeſtus eſto, & non obtrectator.

Rara ſit objurgatio tua, & opportuna.

Nimius riſus indicium eſt animi negligentis, ne ergo tantum tibi indulgeas ut riſu diffluas.

Caſtorum vita ſit tibi honeſtatis exemplum.

Optimum quidem eſt non peccare, peccantem verò agnoſcere quàm ignorare, melius eſt.

Jactans non eſt ſapiens.

Magnam ſcito eſſe ſapientiam, per quam ferre potes ineruditorum inſipientiam.

Turpe ducito proprio ore laudari.

Sapientum animæ inſatiabiles ſunt in amore Dei.

Exordium in agendo à Deo ſume quæ agis.

Ore autem priùs Deum habeto & mente quàm reſpires.

Ea quæ oportet diſcere & ita facere, ne coneris facere antequam diſcas.

Carnem noli amare.

Animam bonam poſt Deum dilige.

Domeſticorum indignationes ferre ſapientis eſt.

Sapientum divitiæ continentia.

Si quid proprium alii tradideris, at ipſe non habebis, non judices bonum.

Juſta communio ſervanda.

Non dicas aliquod alio peccato levius.

Sicut in benefactis laudari vis, ita in delictis patienter accipe ſi culparis.

Quorum laudes contemnis, eorum neque derogationes magni pendas.

Theſaurum quidem defodere inhumanum eſt, inventum auferre non eſt ſapientis.

Quantum laboras pro corpore, ſi tantum labores pro anima, ſapiens eris.

Sapiens

Sapiens non eſt qui nocet.

Ad omnia, quæ agis, Deum invoca teſtem.

Deus bonos actus hominum confirmat.

Malorum actuum malus dæmon dux eſt.

Sapiens vir Deum hominibus commendat.

Deus ſuper omnia opera ſua, plùs ſuper ſapientem gloriatur.

Nihil tale poſt Deum verum ſicut ſapiens.

Quæcunque Deus poſſidet, hæc & ſapiens.

Malus vir non putat eſſe providentiam.

Anima mala Deum fugit.

Omne quod malum eſt, Deo inimicum eſt.

Qui ſapit in te, hunc dicito eſſe hominem.

Particeps Dei eſt vir ſapiens.

Ubi eſt quod ſapit in te, ibi eſt & bonum tuum.

Bonum in carne non quæras.

Quod animæ non nocet, nec homini.

Sapientem hominem tanquam Dei miniſtrum honora poſt Deum.

Tabernaculum quidem corporis graviter ferre ſuperbum eſt.

Deponere autem poſſe, cum oportuerit, in pace, beatum eſt.

Mortis quidem ipſe tibi cauſa non fias.

Si quis autem vult te corpore exuere, ne indigneris.

Sapientem ſi quis de corpore extrudat injuſtè, in iniquitate ſua beneficium ei præſtat, abſolvitur enim tanquam è vinculis.

Hominem metus mortis contriſtat pro imperitia animæ.

Ferrum quo homines interimuntur optimum fuerat non fieri, factum tamen apud te non ſit.

Nulla ſimulatio multo tempore latebit, maximè in fine.

Ut ſunt mores tui, talis & vita tua: mors enim religioſi facit vitam beatam.

Qui cogitat adverſùs alium mala, ipſa præveniens ipſe perfert mala.

Ne te impediat à benefaciendo homo ingratus.

Optimè facultatibus utitur is, qui indigentibus libenter tribuit.

Fratrem volentem à fide recedere, hortare ne faciat, & ſi inſanabilis ſit, magis obſerva.

In fide conare omnes homines vincere.

Intellectum non priùs habebis quam intellexeris te habere.

Stude tuâ ſorte contentus eſſe.

Membra corporis ſarcina ſunt iis qui eis non utuntur.

Miniſtrare aliis melius eſt, quàm ab aliis miniſtrari.

Quem Deus non emittit è corpore, ne graviter ferat.

Sententiam quæ miſericordiam vetat, non ſolum non tenere ſed audire refuge.

Qui dat aliquid & imputat, contumeliam magis quàm beneficium dedit.

Qui tuetur pupillos, erit multorum filiorum ſecundùm Deum pater.

Quicquid egeris cauſâ gloriæ, merces facti tui erit.

Si quid dederis ut hominibus innoteſcas, non homini, ſed propriæ libidini præſtitiſti.

Ira-

Iracundiam multitudinis ne provoces in te.

Diſce quod oportet fieri ut beatus fias.

Melius eſt fame mori, quàm per incontinentiam ventris maculare animam.

Veſtimentum eſſe putato animæ corpus tuum, mundum igitur id conſerva.

Qualia ſtudia geſſerit anima corpus inhabitans, tales habebit teſtes in judicio.

Immundam animam ſibi dæmones immundi vendicant.

Fidelem animam & bonam in via Dei mali dæmones non impediunt.

Verbum de Deo non omni homini committas.

Non eſt tutum audire de Deo homines vanæ gloriæ jactantiâ corruptos.

De Deo etiam quæ vera ſunt, loqui periculum eſt, & non parvum.

De Deo nihil dicas quod non didiceris à Deo: vel ei qui non credit, de Deo nihil loquaris.

Verbum verum ut Deum honora.

Si immunis non es à flagitioſis operibus, de Deo nihil diſceptes.

Sermo verus de Deo, ſermo Dei eſt.

Si ſcis quòd acceptum habent de te, quòd diligis Deum, hi qui te audiunt, tunc eis loquere de Deo.

Opera charitatis Dei procedant abs te, & tunc ſermonem facito de Deo.

In multitudine dicere de Deo non audeas.

Verbum de Deo parciùs proferto quàm de anima. Melius eſt animam perdere, quàm verbum vanum de Deo proferre.

Viri amantis Deum, corporis poteſtatem habet leo, & tyrannus ſimiliter.

Cùm tibi minatur tyrannus, cujus ſis, tunc memor maximè eſto.

Verbum de Deo reticere præſtat magis, quàm temere proferre.

Qui dicit de Deo quæ non ſunt, contra eum falſum loquitur.

Deum non cognovit, qui non colit.

Non eſt verum quòd Deum colat qui hominem lædit.

Fundamentum, & initium eſt cultûs Dei, amare Dei homines.

Qui hominum curam gerit, & orat Deum pro eis, iſte verè à Deo eſſe putandus eſt.

Dei proprium eſt ſalvare, quos dignos judicat.

Cultoris autem Dei eſt orare Deum pro ſalute hominum.

Cum oranti tibi præſtitum fuerit quod popoſciſti à Deo, tunc tibi poteſtatem permiſſam à Deo intellige.

Dignus Deo homo, Deus eſt & in hominibus.

Melius eſt nihil habere, quàm multa habentem nemini impertiri.

Si non das egenti cùm poſcit, non accipies à Deo cum popoſceris.

Qui ex animo dat cibum indigenti, parùm quidem eſt quod dat, ſed magna fiet ei bonæ voluntatis retributio.

Deum

Deum qui putat eſſe, & nihil ab eo curari, nihil differt ab eo, qui non credit eſſe Deum.

Optimè honorat Deum ille, qui mentem ſuam quantùm fieri poteſt ſimilem Deo facit.

Deus quidem nequaquam eget, lætatur tamen ſuper his qui indigentibus tribuunt.

Fidelium pauca ſint verba, opera autem multa.

Fidelis qui libenter vult doceri, operarius efficietur veritatis.

Præpara & apta te ad tribulationes, & lætus eris.

Neminem lædens nullum timebis.

Tyrannus beatitudinem non aufert.

Quod fieri neceſſe eſt voluntariè ſacrificato.

Quod non oportet fieri, nullo modo facias.

Omnem magis cauſam refer ad Deum.

Nemo ſapiens eſt qui deorſum reſpicit in terram.

Immenſa amatoris ſapientiæ libertas non ſit in homine, ſed in anima.

Mentiri, in vita decipere eſt, & decipi.

Quid ſit Deus agnoſce, & quid in te quod agnoſcit Deum.

Dei opus bonum, homo bonus.

Sine Deo ſunt hi, pro quibus verbum Dei maledicitur.

Animam mors non perdit, ſed mala vita.

Si ſcis à quo factus es teipſum agnoſcis.

Non eſt ſecundùm Deum vivere, niſi pudicè, & bene, & juſtè quis agat.

Hominum infidelium vita opprobrium eſt.

Animam de terra fides elevat ad Deum.

Animæ ſapientis magnitudinem non invenies, ſicut nec Dei quidem.

Quæcunque dat mundus, nemo firmiter tenet.

Quæcunque dat Deus, nemo auferre poteſt.

Divina ſapientia vera eſt ſcientia.

Immundæ animæ ne audeas loqui de Deo.

Viri periculum in operibus primò ſicut in verbis facito.

Aures tuas non omnibus committas.

Operari quidem Deo omnibus facile eſt, dicere autem de Deo ſoli juſto permittendum.

Non cruciet anima tua corpus tuum; neque animam tuam libido corporis.

Inſueſce teipſum quidem corpori præbere quæ ſua ſunt caſtè, & animæ quæ ſua ſunt piè.

Paſce animam tuam verbo Dei, & corpus ſimplicibus cibis.

Illis inſueſce animam tuam gaudens in quibus rectè gaudeat. Anima quæ iniquis rebus gaudet, indigna eſt apud Deum.

Sapientis anima audit Deum, ſapientis anima aptatur à Deo, ſapientis anima ſemper eſt cum Deo.

Cor diligentis Deum in manu Dei ſtabilitum eſt.

Animæ aſcenſus ad Deum per Dei verbum eſt.

Sapiens ſequitur Deum, & Deus animam ſapientis.

Gaudet rex ſuper his quos regit, gaudet ergo Deus ſuper ſapiente. Inſeparabilis eſt & ab his quos regit ille qui regit, ita ergo & Deus ab anima ſapientis quam tuetur & regit.

Regitur à Deo vir ſapiens, & idcirco beatus eſt.

Anima ſapientis ac mens Deo probatur.

Sapiens vir & cùm tacet honorat Deum.

Venerem & ea quæ ſub alvo ſunt non continens, nec fidelis. Homo incontinens polluit Deum.

Hominem ſcientia Dei paucis verbis uti facit.

Multis verbis uti de Deo ignorantia Dei facit.

Homo qui Dei cognitionem habet non multâ ambitione utitur.

Qui electus Dei eſt, facit quidem omnia ſecundùm Deum, eſſe autem ſeipſum non jactat.

Fidelis homo ſemper in metu eſt uſquequo eat ad Deum.

Homo qui ſecundo ſatiatur cibo, non dormit noctu, nec concubitum effugit, ſed nec dignus eſt apud Deum.

Alioquin & Deus graviter fert libidines corporis.

Fidelis vir continentiâ paſcitur.

Sapientem fatum non facit, gratia enim Dei fato non ſubjacet.

Agnoſce qui ſunt *filii* Dei in creaturis ejus, & honora unumquemque pro merito poſt Deum.

Nil proprium Dei dicas quod malum eſt.

Fidelis anima & caſta & ſapiens, Propheta veritatis Dei eſt.

Non amabis Dominum Deum *niſi* habueris in te aliquid *ſimile* Dei.

Amicum deputa ſimilem ſimili tantummodo.

Si non diligis Deum, non ibis ad Deum.

Conſueſce teipſum ſemper reſpicere ad Deum.

Intuendo Deum videbis Deum.

Videns Deum facies mentem tuam qualis eſt Deus.

Excole quod intra te eſt, nec ei ex *libidine* corporis contumeliam facias.

Incontaminatum cuſtodi corpus tuum, tanquam ſi indumentum acceperis à Deo, & ſicut veſtimentum corporis immaculatum ſervare ſtude.

Sapiens mens ſpeculum eſt Dei.

FINIS.

ΠΥΘΑΓΟΡΙΚΩ͂Ν
ΤΙΝΩ͂Ν
ΣΥΓΓΡΑΜΜΆΤΩΝ
ἈΠΟΣΠΑΣΜΆΤΙΑ.

EX QUORUNDAM
PYTHAGOREORUM
LIBRIS FRAGMENTA,

In quibus de Philoſophia
Morali agitur.

E STOBÆO deſumpta ſunt hæc

Hippodami,	*Sermone* CI
Euryphami,	*Eodem*
Hipparchi,	*Serm.* CVI
Archytæ,	*Serm.* I
Theagis,	*Eodem*
Metopi,	*Eodem*
Cliniæ,	*Eodem*
Theagis,	*Eodem*
Archytæ,	*Eodem*
Critonis,	*Sermone* III
Archytæ,	*Serm.* III & XLI
Poli,	*Serm.* IX.

Vertit ea in Latinum ſermonem GULIELMUS CANTERUS, & Notas addidit.

Annectuntur autem

Incerti cujuſdam diſſertationes.
Archytæ fragmenta ex Jamblichi protrept.
Pythagoræ Epiſtolæ II.
Lyſidis Epiſtola.
Theanûs Epiſt. III.
Meliſſæ Epiſtola.
Myæ Epiſtola.

EX HIPPODAMO Thurio, Pythagoréo, in libro De felicitate.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ἹΠΠΟΔΑ΄ΜΟΥ Θουρίου, τοῦ Πυθαγορείου, ἐν τῷ περὶ εὐδαιμονίας.

DE FELICITATE, CEU FINE.

GULIELMO CANTERO *Interprete.*

ANIMALIA beatitudinis alia capacia ſunt, alia non ſunt. Capacia ſunt ea, quæ ratione ſunt prædita: quandóquidem beatitudo ſine virtute ſubſiſtere non poteſt: virtus autem in eo, quod rationis eſt compos, cernitur. Capacia non ſunt, quæ ratione carent. Etenim nec quod viſu caret, viſûs aut operis aut virtutis eſt capax: nec quod rationis eſt expers, ratione præditi vel opus vel virtutem poteſt capere. At beatitudo & virtus ratione prædito, illa tanquam opus, hæc tanquam ars quædam eſt. Jam ratione prædita quædam ipſa perfecta ſunt, quæ per ſe ſunt perfecta, nec ullâ re externâ

ΤΩ͂Ν ζώων τὰ μὲν ἐντὶ δεκτικὰ τᾶς εὐδαιμονίας· τὰ δὲ, ἄδεκτα. καὶ δεκτικὰ μὲν ὅσα λόγον ἔχει· (ἁ μὲν γὰρ εὐδαιμονία, ὀυκ ἄτερθεν ἀρετᾶς· ἁ δὲ ἀρετὰ ἐγγίνεται τῷ λόγον ἔχοντι πρᾶτον) ἄδεκτα δὲ [1] ὅσα λόγον ὀυκ ἔχει. οὔτε γὰρ τὸ ὄψιος ἄμοιρον, δέχεται τᾶς ὄψιος ἔργον, ἢ τᾶς ὄψιος ἀρετάν· οὔτε τὸ λόγω ἄμοιρον, τὸ τῶ λόγον ἔχοντος ἔργον, ἢ τὰν τῶ λόγον ἔχοντος ἀρετάν. ἁ δ' εὐδαιμονία καὶ ἀρετὰ τῶ λόγον [2] ἔχοντι, τὰ μὲν ὡς ἔργον, τὰ δὲ ὡς τέχνα τὶς ἐντί. τῶν δὴ λόγον ἐχόντων ζώων, τὰ μέν ἐντι αὐτοτέληα, ὅσα δι' αὐτὰ τέληά ἐντι, καὶ οὐδενὸς ἐπιδεῆ τῶν ἔξωθεν, οὔτε ποτὶ τὸ ἦμεν,

1 ἄδεκτα δὲ.] *Locum mutilum ſic reſtituimus, cùm priùs legeretur, ἄδεκτα δὲ, ὄψιος ἔργον, &c.*

2 Ita hoc loco ſcribendum, hoc ſenſu: Beatitudo & virtus ratione prædito competunt; illa (beatitudo) tanquam opus (cui conſequendo omnes homines intenti ſunt) hæc (virtus) tanquam ars quædam, (quâ beatitudo vera adquiritur.) Geſnerus edidit, ἁ δ' εὐδαιμονία καὶ ἀρετὰ τῶ λόγον ἔχοντι κλώμενος ἔργον· τῶ δὲ ὡς ʼκνα τὶς ἐντι. Inde Canterus fecit: ἁ δ' εὐδαιμονία καὶ ἀρετὰ τῶ λόγον ἔχοντος τὸ μὲν ὡς ἔργον, τὸ δὲ ὡς τέχνα τὶς ἐντι. Benè quidem, τέχνα pro τέκνα. ſed male mutavit ἔχοντι in ἔχοντος. & particularum ſcripturam Doricam non obſervavit. Hic enim τὰ μὲν, τὰ δὲ, ſingulari numero, pro ἁ μὲν, ἁ δὲ uſurpantur. Sic enim paullò poſt hic invenimus: συμπεραίνῃ δὲ τὰς πράξιας ἀρετὰ καὶ τύχα. τὰ μὲν ἀρετὰ, κατ' ἂν χρῆσιν· τὰ δὲ εὐτυχία, κατ' ἂν κατόρθωσιν. M. Meibom.

ἦμεν, οὔτε ποτὶ τὸ καλῶς ἦμεν. τοιοῦτος δέ κεν εἴη ὁ θεός. οὐκ αὐτοτέληα δὲ, ὅσα μὴ δι' αὐτὰ τέληά ἐντι, ποτιδέεται δὲ τᾶς ἔξωθεν αἰτίας. τοιοῦτος δέ κεν εἴη ὁ ἄνθρωπος. τῶν δὴ οὐκ αὐτοτελήων, τὰ μέν ἐντι τέληα, τὰ δ' οὐ τέληα. καὶ τέληα μὲν, ὅσα καὶ παρὰ τὰν αὐτῶν αἰτίαν, καὶ παρὰ τὰς ἔξωθεν αἰτίας γίνονται. καὶ παρὰ μὲν τὰν αὐτῶν, τῷ καὶ φύσιν ἀγαθὰν καὶ προαίρεσιν ποτενέγκασθαι· παρὰ δὲ τὰς ἔξωθεν, τῷ εὐνομίαν καὶ ἐπιστάτας ἀγαθὼς λαβεῖν. 3 οὐ τέληα δὲ, τὰ ἤτοι μηδετέρω τούτων κοινωνάσαντα, ἢ τινὸς αὐτῶν, ἢ τὸ καθόλου φαῦλα ὑπάρχοντα· καττόν γε τρόπον τᾶς ψυχᾶς. 4 τοιοῦτος δὲ καὶ εἴη θάτερος ἄνθρωπος. τῶν δὲ τελήων ἀνθρώπων δοιαὶ διαφοραί. τοὶ μὲν γάρ ἐντὶν [illegible] καττὰν φύσιν τέληοι· τοὶ δὲ, καττὸν βίον. καὶ καττὰν φύσιν μὲν, μόνοι τοὶ ἀγαθοί. οὗτοι δὲ κ' εἶεν, τοὶ ἔχοντες τὰν ἀρετάν· 5 ἁ γὰρ ἀρετὰ τᾶς ἑκάστω φύσιος καὶ ἀκρότας, καὶ τεληότας ἐντί. ἁ μὲν τῷ ὀφθαλμῶ, τᾶς τῶ ὀφθαλμῶ φύσιος ἀκρότας καὶ τεληότας· ἁ δὲ τῶ ἀνθρώπω, τᾶς τῶ ἀνθρώπω φύσιος καὶ ἀκρότας καὶ τεληότας. καττὸν βίον δὲ τέληοι, τοὶ μὴ μόνον ἀγαθοὶ ὄντες, ἀλλὰ καὶ εὐδαίμονες. ἁ μὲν γὰρ εὐδαιμονία, τεληότας ἐντὶ

vel ut ſint, vel ut bene ſint, indigent. qualis quidem ſit Deus. Non ipſa perfecta ſunt, quæ per ſe non ſunt perfecta, verum externas res requirunt. qualis quidem ſit homo. Non ipſa perfecta porro quædam perfecta ſunt, quædam imperfecta. Perfecta, quæ & ſuis & externis cauſis nituntur: ſuis, quòd & naturam bonam, & conſilium rectum attulerint: externis, quòd rectam legum conſtitutionem ac probos præfectos nacti ſint. [*qualis quidem ſit homo bonus.*] Imperfecta ſunt, quæ vel neutrum horum, vel tantùm aliquod ſunt conſecuta, vel prorſus pravo ſunt ingenio. qualis quidem ſit alterius generis homo. Perfecti homines porro alii naturâ ſunt, alii vitâ perfecti. Naturâ, qui boni duntaxat ſunt, id eſt, virtute præditi. Virtus enim cujuſque in cujuſque rei natura ſupremum eſt & perfectio: tum oculi, in oculi natura ſupremum & perfectio: tum hominis, in hominis natura ſupremum & perfectio. Vitâ perfecti ſunt, qui non boni tantùm, ſed etiam beati ſunt. Cùm enim beatitudo ſit humanæ vi-

3 ἐπιστάτας ἀγαθὼς λαβεῖν.] *Addenda videntur*, τοιοῦτος δέ κεν εἴη ὁ καλοκἀγαθὸς ἄνθρωπος.

4 καὶ εἴη.] *Fortaſſe rectiùs*, κεν εἴη.

5 ἁ γὰρ ἀρετά.] *Deeſt*, ἑκάστω. ἁ γὰρ ἑκάστω ἀρετά.

6 ἔτι

tæ perfectio: vita quidem eſt actionum compoſitio, eas autem ad finem deducit beatitudo: id quod per virtutem fit & felicitatem: illam propter uſum, hanc propter ſucceſſum. Ac Deus quidem nec virtute ab aliquo perceptâ bonus, nec felicitate comitante beatus eſt redditus. Etenim naturâ tum bonus tum beatus erat, ſem pérque & fuit & erit, nec unquam talis eſſe deſinet, cùm interire non poſſit. Homo verò nec bonus naturâ nec beatus eſt, verùm diſciplinam & fortunam requirit: virtutis quidem, ut bonus, felicitatis autem, ut beatus evadat, indigens. Quocirca duo hæc beatitudinem humanam conſtituunt, laudatio & felicitatis prædicatio. Laudatio virtuti, altera felicitati tribuitur. Jam virtutem ex divina, felicitatem ex humana ſorte adipiſcitur. Differunt autem cùm divina cæleſtiáque à mortalibus ac terrenis, tum à melioribus deteriora. Itaque qui Deos ſequitur, beatus: qui mortales, miſer evadit. Nam prudentiâ prædito decens & utilis eſt felicitas: decens, quoniam uti novit: utilis quia factis manum

ἐντὶ βίω ἀνθρωπίνω· ὁ δὲ βίος ἀνθρώπινος, σύσαμα τῶν πραξίων· ἁ δ' εὐδαιμονία, συμπεραίνοισα τὰς πράξιας. συμπεραίνει δὲ τὰς πράξιας, ἀρετὰ καὶ τύχα. τὰ μὲν ἀρετὰ, καττὰν χρῆσιν· τὰ δ' εὐτυχία, καττὰν κατόρθωσιν. ὁ μὲν ὦν θεὸς οὔτε μαθὼν παρά τινος τὰν ἀρετὰν, ἀγαθὸς ἐγένετο, οὔτε ἐπισυναρξαμένας αὐτῷ τᾶς τύχας εὐδαίμων. φύσει γὰρ ἦν ἀγαθὸς, καὶ φύσει εὐδαίμων, καὶ αἐὶ ἦν, καὶ ἐσεῖται, καὶ οὐδέποκα ὑπολείψει τοιοῦτος ἐὼν, ἄφθαρτος ἐὼν, καὶ φύσει ἀγαθός. ὁ δὲ ἄνθρωπος, οὔτε τᾷ φύσει εὐδαίμων, 6 ἀλλὰ μαθήσιος, καὶ προνοίας ποτιδέεται. ποτὶ μὲν τὸ γενέσθαι ἀγαθὸς, τᾶς ἀρετᾶς· ποτὶ δὲ τὸ γενέσθαι εὐδαίμων, τᾶς εὐτυχίας. καὶ διὰ τοῦτο ἐκ δύο τούτων αἱ ἀνθρωπίναι εὐδαιμονίαι συγκεφαλαιοῦται, ἐπαίνω τε καὶ μακαρισμῶ. ἐπαίνω μὲν τῶ ἐξ ἀρετᾶς· μακαρισμῶ δὲ τῶ ἐξ εὐτυχίας. τὰν μὲν ὦν ἀρετὰν ἔχει, διὰ τὰν θείαν μοῖραν· τὰν δὲ εὐτυχίαν, διὰ τὰν θνατάν. 7 ἐξήρηται δὲ τὰ μὲν θνατὰ, ἀπὸ τῶν θεῶν· καὶ τὰ ἐπὶ γῆς, τῶν ὠρανίων· τὰ δὲ χερήονα, ἀπὸ τῶν βελτιόνων. καὶ διὰ τοῦτο ὁ μὲν ἑπόμενος τοῖς θεοῖς ἀγαθὸς, εὐδαιμονεῖ· ὁ δὲ ἑπόμενος τοῖς θνατοῖς, κακοδαιμονεῖ. τῷ μὲν γὰρ τὰν φρόνασιν ἔχοντι, ἀγαθὸν εὐτυχία, καὶ χρήσιμον. καὶ ἀγαθὸν μὲν, διὰ τὰν γνῶσιν τᾶς χρήσιος·

6 οὔτε τᾷ φύσει εὐδαίμων.] *Deeſt*, οὔτε τᾷ φύσει ἀγαθὸς, *quod paulò ante vacat.*

7 Pro ἐξήρηται ſcribendum ἐξήρτανται, dependent. M. M.

* Pro

σιος· ὠφέλιμον δὲ διὰ τὸ συνεργὲν ταῖς πράξεσι. καλὸν ὦν, ὅκα εὐτυχία παρῇ τῷ νῷ, ὥστπερ οὐρίῳ ἀνέμῳ θέοντα, ποττὰν ἀρετὰν ἀποβλέποντα ποιέεσθαι τὰς πράξιας· ὥσπερ καὶ τὸν κυβερνάταν ποτὶ τὰς τῶν ἄστρων κινάσιας. οὕτω γὰρ οὐ μόνον ἀκολουθήσει τῷ θεῷ, ἀλλὰ καὶ συντάξει τὸ ἀνθρώπινον ἀγαθὸν ποτὶ τὸ θῆον. καὶ μὰν καὶ τοῦτό γε φανερὸν, ὅτι ἐκ διαθέσιος καὶ πράξιος βίος διαφέρων γίνεται. ἀνάγκα δὲ τὰν μὲν διάθεσιν, ἢ σπουδαίαν ἢ φαύλαν ἦμεν· τὰν δὲ πρᾶξιν, ἢ εὐδαίμονα, ἢ κακοδαίμονα. καὶ σπουδαίαν μὲν, τὰν ἀρετᾶς μετειληφυῖαν· φαύλαν δὲ, τὰν κακίας. τὰς δὲ πράξιας, εὐδαίμονας μὲν ἐν τᾷ εὐτυχίᾳ· (συμπεραίνονται γὰρ ποτὶ τὸν λόγον) κακοδαίμονας δ' ἐν τᾷ ἀτυχίᾳ. ἀποτευκτικὸν γὰρ τῶ συμπεράσματος. διόπερ οὐ μόνον μαθεῖν δεῖ τὰν ἀρετὰν, ἀλλὰ καὶ κτάσασθαι, καὶ χράσασθαι αὐτᾷ· ἤτοι ἐς ἀσφάλειαν, ἢ ἐς συναύξασιν, ἢ τὸ μέγιστον, ἐς ἐπανόρθωσιν οἴκων καὶ πολίων. οὐ γὰρ μόνον τὰν κτᾶσιν ἔχειν δεῖ τῶν καλῶν, ἀλλὰ καὶ τὰν ὄνασιν. ταῦτα δὲ πάντα ἐσεῖται, αἴκα πόλιος εὐνομουμένας τύχῃ ὁ ἄνθρωπος. καὶ ταῦτα μὲν ἐγὼ φαμὶ ἦμεν, τὸ ὀνομαζόμενον ἀμαλθείας κέρας. ἐν εὐνομίᾳ γὰρ τὰ πάντα ἐντί. καὶ ἄνευ ταύτας, οὔτε γεννᾶται τὸ μέγιστον τᾶς ἀνθρωπίνας φύσιος ἀγαθὸν, οὔτε γεννηθὲν καὶ αὐξα-

admovet. Pulcrum igitur eſt, quando cum felicitate prudentia conjungitur, tanquam ſecundo vento actiones ad virtutem tanquam Cynoſuram reſpiciendo perficere. Sic enim non Deum tantum ſequetur, ſed etiam humanum bonum cum divino componet. Hoc quoque manifeſtum eſt, ex affectionibus & factis vitæ diſcrimen gigni. Eſt autem tum affectio vel honeſta vel turpis; tum factum vel beatum vel miſerum. Honeſta affectio eſt, quæ virtutis; turpis, quæ vitii particeps eſt. Facta quoque beata ſunt, quæ in felicitate cernuntur, quoniam ratione perficiuntur: miſera, quæ in infelicitate, quoniam finem non aſſequuntur. Quapropter virtus non modò diſcenda, ſed etiam poſſidenda & ad familiarum ac rerumpublicarum vel ſecuritatem, vel augmentum, vel etiam, quod eſt maximum, emendationem eſt uſurpanda. Rerum enim præclararum non tam poſſeſſionem quàm uſum ſectari debemus. Quæ quidem omnia contingent, ſi quis rempub. bene conſtitutam nanciſcatur. id quod equidem Amalthéæ, quod dicitur, cornu voco. Etenim in recta legum conſtitutione ſunt omnia; neque maximum humanæ naturæ bonum vel exiſtere abſque ea, vel compa-

θὲν

ratum & auctum permanere poſſit. Nam & virtutem & ad virtutem viam hæc in ſe continet, quandoquidem in ea partim naturæ bonæ procreantur, partim & mores, ſtudia, leges optimè ſe habent, & recta ratio, pietas, ſanctimonia magnopere vigent. Quamobrem qui beatus futurus & feliciter victurus eſt, eum in bene conſtitutâ republica & vivere neceſſe eſt & mori. Quid quod etiam neceſſariò, quæ antè dicta ſunt, ita ſe habent. Cùm ſit enim homo ſocietatis pars, hâc ratione fit eodem pacto perfectus, ſi non tantùm ſocium, ſed & probum ſocium ſe præbeat. Quædam etenim in pluribus, non in uno: quædam in uno, non in pluribus cernuntur: quædam & in pluribus & in uno, ideóque in uno, quoniam & in pluribus. Nam harmonia, concentus, numerus, in pluribus cernuntur. quandoquidem horum nulla pars totum queat conſtituere. Jam viſûs & auditûs præſtantia, pedúmque velocitas in uno duntaxat exiſtunt. At beatitudo & animi virtus & in uno, & in pluribus, & in toto, & in univerſo cernitur: Ideóque in uno, quoniam & in plu-

θὲν δύναιτο καὶ διαμένεν. καὶ γὰρ τὰν ἀρετὰν καὶ τὰν φορὰν ποττὰν ἀρετὰν, αὐτὰ ἀμπέχει, τῷ καὶ φύσιας ἀγαθὰς γεννᾶσθαι κατ᾽ αὐτὰν· καὶ ἤθεα δὲ καὶ ἐπιταδεύματα, καὶ νόμως ἦμεν τὼς ἀρίςως. ἔτι δὲ λόγως ὀρθογνώμονας, καὶ εὐσέβειαν δὲ καὶ ὁσιότατα ποτὶ τὰν τιμιότατα. ὥςτε τῷ μέλλοντι εὐδαιμονάσειν, καὶ ὀρθόπλοον ἕξειν τὸν αὐτῶ βίον, εὐνομίας ὑπαρχοίσας, καὶ διαπερᾶσαι δεῖ καὶ διελθεῖν αὐτὸν, * εὐνομίαν καταλιπόντα. ἅμα δὲ καὶ ἀνάγκαν ἐπεμφέρει ὁ λόγος τοῖσιν ἔμπροσθεν εἰρημένοις. ὁ γὰρ ἄνθρωπος, κοινωνίας μέρος ἐντί. καὶ σὺν τούτοις ὁλόκλαρος γίνεται καττὸν αὐτὸν λόγον, σὺν τῷ μὴ μόνον κοινωνὲν, ἀλλὰ καὶ καλῶς κοινωνέν. αἱ μὲν γὰρ ἐν πλείοσιν, ἀλλ᾽ οὐκ ἐν ἑνὶ πέφυκε γίγνεσθαι· αἱ δὲ ἐν ἑνὶ μὲν, οὐ μὰν ἔτι ἐν πλείοσιν· αἱ δὲ καὶ ἐν πλείοσι, καὶ ἐν ἑνὶ, καὶ διὰ τοῦτο ἐν ἑνὶ, ὅτι καὶ ἐν πλείοσιν. ἁρμονία μὲν γὰρ καὶ συμφωνία καὶ ἀριθμὸς, ἐν πλείοσιν ἐγγίγνεσθαι πέφυκεν. οὐδὲν γὰρ αὔταρκες, ὃ τούτων τῶν μορίων ποιεῖ τὸ ὅλον. ὀξυακοΐα δὲ καὶ ὀξυδορκία, καὶ ποδῶν ὠκύτας, ἐν ἑνὶ μόνον. εὐδαιμονία δὲ καὶ ἀρετὰ ψυχῆς, καὶ ἐν ἑνὶ καὶ ἐν πλείοσι, καὶ ἐν τῷ ὅλῳ, καὶ ἐν τῷ παντί. καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ ἑνὶ, ὅτι καὶ ἐν πλείοσι· καὶ ἐν τοῖς πλείοσιν, ὅτι καὶ ἐν τῷ ὅλῳ καὶ ἐν τῷ παντί. ἅτε γὰρ τᾶς ὅλας

* Pro εὐνομίαν ſententia requirit ἀνομίαν. v. 7.

ὅλας φύσιος διακόσμασις, καὶ τὸ καθ' ἓν ἕκαστον διακεκόσμακεν. [8] καὶ ἁ καθ' ἕκαστον δὲ διακόσμασις, τὸ ὅλον καὶ τὸ πᾶν ἐκπεπλάρωκε. τοῦτο [9] δὲ ἀκολουθεῖ διὰ τὸ τᾷ φύσει πρᾶτον ἦμεν τὸ ὅλον τῶ μέρεος, ἀλλ' οὐ τὸ μέρος τῶ ὅλω. αἴτε γὰρ μὴ ἦ ὁ κόσμος, οὐδ' ἂν ὁ ἅλιος ἦν, οὐδ' ἁ σελάνα, οὐδ' οἱ πλανᾶτες ἀςέρες, οὐδ' οἱ ἀπλανέες. ὄντος δέ γε τῶ κόσμω, καὶ τούτων ἕκαςόν ἐντι. ἴδοι δὲ καὶ τοῦτο ἄν τις, καὶ ἐπ' αὐτᾶς τᾶς τῶν ζώων φύσιος. αἴκα γὰρ μὴ ἦ ζῶον, οὐδ' ὀφθαλμὸς, οὐδ' ἂν ςόμα, οὐδ' ἂν ἀκοά. ὄντος δὲ κα ζώω, καὶ τούτων ἕκαςόν ἐντι. ὡς δὲ ἔχει τὸ ὅλον ποτὶ τὸ μέρος, οὕτω καὶ ἁ τῶ ὅλω ἀρετὰ, ποτὶ τὰν τῶ μέρεος. μὴ ὑπαρχοίσας γὰρ ἁρμονίας, καὶ ἐπόψιος θήας περὶ τὸν κόσμον, οὐκ ἂν ἐδύνατο συνῆμεν ἔτι καλῶς ἔχοντα τὰ ἐγκεκοσμαμένα. μὴ ὑπαρχοίσας δ' εὐνομίας περὶ τὰς πόλιας, οὐκ ἂν δύναιτό τις ἀγαθὸς ἢ εὐδαίμων πολίτας ἦμεν. μὴ ὑπαρχοίσας δ' ὑγείας περὶ τὸ ζῶον, οὐκ ἂν δύναιτο πούς ἢ χεὶρ σθεναρά τε καὶ ὑγιεινὰ ἦμεν. ἐςι γὰρ ἁ μὲν ἁρμονία, ἀρετὰ κόσμω· [10] ἁ δ' εὐδαιμονία, ἀρετὰ πόλιος· ἁ δ' ὑγίεια καὶ ἡ ἰσχὺς, ἀρετὰ σώματος· καὶ ἕκαςον δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς μερέων, συντέτακται ποτὶ τὸ ὅλον καὶ τὸ πᾶν. ὀ-

ribus : ideóque in pluribus; quoniam & in toto atque univerſo. Nam & naturæ totius conſtitutio ſingulas partes conſtituit : & ſingulorum conſtitutio totum atque univerſum abſolvit. Id autem inde fit, quòd natura prius eſt parte totum, non pars toto. Si enim mundus non eſſet, nec ſol, nec luna, nec vel fixæ vel errantes extarent ſtellæ. Poſtquam verò mundus eſt, horum quoque ſingula cernuntur. Atque hoc in ipſa quoque animalium natura perſpicitur. Si enim animal non eſſet : nec oculus, nec os, nec auris appareret. Poſtquam autem eſt animal, hæc quoque ſingula cernuntur. Sicut porro totum ad partem, ſic etiam totius virtus ad partis virtutem ſe habet. Siquidem abſque harmonia divináque mundi cura non poſſent, quæ conſtituta ſunt, in ſtatu ſuo permanere: abſque recta legum in civitate conſtitutione nullus vel bonus vel beatus poſſet eſſe civis: abſque animalis ſanitate non poſſet nec pes nec manus roboris & valetudinis eſſe particeps. Eſt enim ut mundi virtus, harmonia, ita civitatis, bona legum conſtitutio, & corporis, ſanitas ac robur. Atque

8 καὶ ἁ καθ' ἕκαστον.] *Corruptè prius,* αἰκαθ' ἕκαστον.

9 τοῦτο δέ.] *Conjunctionem* δὲ, *pro* δοῦ *poſuimus.*

10 ἁ δ' εὐδαιμονία.] *Legendum* εὐνομία.

φθαλ-

ſingulæ totorum partes ad totum & univerſum referuntur. Nam & oculi totius corporis cauſâ cernunt, & reliquæ partes totius atque univerſi cauſâ conſtitutæ ſunt.

φθαλμοί τε γὰρ ὁρῶνται, ὑπὲρ τῶ παντὸς σώματος· καὶ τἄλλα δὲ μόριά τε καὶ μέρεα, ὑπὲρ τῶ ὅλω καὶ τῶ παντὸς συντέτακται.

EX EURYPHAMO Pythagoreo in libro De Vita.

PERFECTA hominis vita quemadmodum Deo cedit, quoniam ipſa perfecta non eſt, ita brutis præſtat, quoniam virtutis & beatitatis eſt particeps. Nam nec Deus externam cauſam requirit (cùm enim naturâ bonus ac beatus ſit, per ſe perfectus eſt) nec brutum ullum. Etenim cùm ratione careant, actionum quoque carent ſcientiâ. At hominis natura partim ſui eſt conſilii, partim etiam divinum requirit auxilium. Quòd enim rationem capere, honeſta turpiáque cognoſcere, recta in cœlum à terra ſuſpicere, deóſque altiſſimos poteſt comprehendere: divinum quoque adeptus eſt auxilium. Rurſum quòd voluntatem habet atque conſilium, ac tale in ſe initium, quo poſſit & virtuti & vitio ſtudere, deóſ-

ἘΚ ΤΩ͂Ν ἘΥΡΥΦΆΜΟΥ τοῦ Πυθαγορείου, ἐν τῷ περὶ Βίου.

ΒΊΟΣ ἀνθρώπω τελήϊος, θεῶ μὲν λείπεται, τῷ μὴ αὐτοτελὴς ἦμεν, ἀλόγων δὲ ζώων καθυπερέχει, τῷ ἀρετᾶς καὶ εὐδαιμοσύνας ἐπίμοιρος ἦμεν. οὔτε γὰρ ὁ θεὸς τᾶς ἔξωθεν αἰτίας ποτιδεής ἐντι. (φύσει γὰρ ἀγαθὸς ἐὼν καὶ φύσει εὐδαίμων, ἐξ ἑαυτῶ τελήϊός ἐντι) οὔτε τῶν ἀλόγων ζώων οὐδέν. λόγω γὰρ ἄμοιρα ὄντα, καὶ τᾶς ἐς τὰς πράξιας ἐπιςάμας ἄμοιρά ἐντι. ἀνθρώπω δὲ φύσις, τὰ μὲν ἐκ τᾶς ἰδίας προαιρέσιος· τὰ δὲ καὶ τᾶς ἐκ τῶ θήω γινομένας ἐπικουρήσιος, ποτιδεής ἐντι. τῷ μὲν γὰρ λόγω τυπωτικὸς ἦμεν καὶ καλῶν καὶ αἰσχρῶν νοατικὸς, καὶ τῷ ὀρθῶς ἀπὸ γῆς ἀνακεκλίσθαι, καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀποβλέπεν, καὶ θεῶν τῶν ἀνωτάτων νοατικὸς ἦμεν. ταῦτα δὲ καὶ τᾶς ἐκ τῶν θεῶν ἐπικουρήσιος τέτευχε. τῷ δὲ βούλησιν ἔχεν καὶ προαίρεσιν καὶ ἀρχὰν ἐν ἑαυτῷ τοιαύταν, καθ' ἂν κύριος οὗτός ἐντι, καὶ ἀρετὰν ἐπιταδεῦσαι, καὶ κακίαν ζαλῶσαι· καὶ θεοῖς ὀπαδῆσαι, καὶ ἀπὸ θεῶν ἀπο-

ἀποτραπῆμεν· ταῦτα δὲ καὶ καθ' αὐτὸν κινέεσθαι δυνατός ἐντι. διὸ καὶ ψόγων καὶ ἐπαίνων, καὶ τιμᾶς καὶ ἀτιμίας, τὰ μὲν τᾶς ἐκ τῶν θεῶν, τὰ δὲ καὶ τᾶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων τυγχάνοντί τοι, ἤτοι ἀρετὰν, ἢ κακίαν ζαλώσαντες. ἔχει γὰρ οὕτως ὁ σύμπας λόγος. τὸ θήϊον ἄνθρωπον, πολυτελέστατον ζῶον, ἐς τὸν κόσμον ἐσῴκισεν, ἀντίτιμον μὲν τᾶς ἰδίας φύσιος, ὀφθαλμὸν δὲ τᾶς τῶν ὄντων διακοσμάσιος. διὸ καὶ ὀνόματα μὲν ἔθηκε τοῖς πράγμασι, χαρακτὴρ αὐτῶν γενόμενος, ἀνεύρετο δὲ καὶ γράμματα, θησαυροὺς τᾷ μνάμᾳ παρασκευασάμενος. ἐμιμάσατο δὲ καὶ τὰν τῶ παντὸς διακόσμασιν, δίκαις τὲ καὶ νόμοις κοινωνίαν πόλεων συναρμοξάμενος. οὐδὲν γὰρ οὕτω κοσμοπρεπὲς, καὶ θεῶν ἄξιον ἔργον ἀνθρώποις πέπρακται, ὡς πόλιος εὐνομουμένας συναρμογὰ, καὶ νόμων καὶ πολιτείας διακόσμασις. εἷς γὰρ ἕκαστος ἄνθρωπος αὐτὸς καθ' αὐτὸν οὐδεὶς ἐὼν, οὔτε ποττὸ ζῆν ἐν ὁμοφροσύνᾳ ξυνᾷ καὶ ξυναρμογᾷ πολιτείας, αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἱκανὸς, γέγονε καὶ ποττὸ ὅλον καὶ τὸ τέλῃον σύστημα τῆς κοινωνίας [1] εὐάρμοστος. ἀνθρώπω γὰρ ὁ βίος λύρας ἐξακριβωμένας καὶ κατὰ πᾶν ἐπιτελέος

que & colere & averſari: per ſe quoque moveri valet. Quapropter tum laudem & honorem, tum vituperium & ignominiam partim divino, partim humano facto conſequuntur, ſive virtuti ſive vitio dederint operam. Sic namque ſe tota res habet. Hominem Deus, animal præſtantiſſimum, & ut ſuæ naturæ reſpondens; ita Univerſi conſtitutionis oculum in mundo collocavit. Quamobrem hic & rebus impoſuit nomina, quarum fuit ſignator: & literas invenit, memoriæ theſauro inſtructo: & Univerſi conſtitutionem imitatus, jure ac legibus urbium ſocietatem concinnavit. Nullum enim factum nec mundo nec diis poteſt eſſe dignius, quàm civitatis bene conſtitutæ compoſitio, legúmque & reipublicæ conſtitutio. Cum enim unuſquiſque *per ſe* nullus eſſet, nec ad vitam in communi concordia, reíque publicæ compoſitione degendam per ſe aptus, idem tamen & ad integram perfectámque ſocietatis compagem conſtituendam fuit aptiſſimus. Etenim humana vita lyræ undique perfectæ & accuratæ ſimilis eſt.

1 Hujus loci ſententiam non adſecutus eſt doctiſſimus Canterus. Vertit enim ſcribendo ἀνάρμοστος pro εὐάρμοστος. Siquidem unuſquiſque cum ſit per ſe nullus, nec ad vitam in communi concordia, reique publicæ compoſitione degendam per ſe aptus eſt, & ad integram perfectamque ſocietatis compagem conſtituendam ineptus. Leniſſimo remedio hic uſus ſum, transponendo diſtinctionem. comma enim quod poſt γέγονε factum erat, ante illud ponendum. *M. Meibom.*

Sicut enim lyra omnis tria hæc requirit, apparatum, compoſitionem, & pulſum muſicum (apparatum dico propriarum partium omnium copiam, ut chordarum, & ad pulſum ac ſonum pertinentium inſtrumentorum: compoſitionem autem mutuam ſonorum proportionem: pulſum denique horum pro compoſitione motum) ſic etiam humana vita tribus his indiget. Apparatus quidem eſt vitæ partium juſtus numerus. ſunt autem vitæ partes corporis bona, opes, amici, gloria. Compoſitio eſt horum ſecundum virtutem & leges conſtructio. Pulſus denique muſicus eſt horum ſecundum eadem permiſtio, cùm ſecundo vento virtus fertur, neque adverſi quicquam aliunde ſentit. Non enim in eo, ſi ab inſtituto operum ſponte ſibi propoſitorum arceatur homo, verùm ſi illud aſſequatur, eſt poſita beatitudo: neque tam ut ſatellitibus ac miniſtris virtus careat, quàm ut ſuis facultatibus ad res agendas affatim inſtruatur. Nam non ipſe perfectus, ſed imperfectus eſt homo. Fit autem

τελέος ἐάσας εἰκὼν ἐντι. λύρα τὲ γὰρ πᾶσα χρήζει τριῶν τούτων τυχέν· ἐξαρτύσιος, συναρμογᾶς, ἐπαφᾶς τινος μωσικᾶς. ἐξάρτυσις μὲν ὦν ἐντὶ ἁ τῶν οἰκήων μερέων τῶ σώματος παρασκευὰ πάντων. λέγω δὲ τᾶν χορδᾶν, καὶ τῶν ὀργάνων τῶν ποτ' εὐφωνίαν καὶ πληγὴν ἐπισυνεργούντων. συναρμογὰ δὲ, ἁ ποτ' ἀλλήλως σύγκρασις τῶν φθόγγων. ἐπαφὰ δὲ μωσικὰ, ἁ κατὰ συναρμογὰν κίνασις ἤδη τούτων. οὕτως ὦν καὶ βίος ἀνθρώπων χρήζει τριῶν τούτων τυχέν. ἐξάρτυσις μὲν ἁ τῶν τῶ βίω μερέων ἐντὶ συμπλάρωσις. βίω δὲ μέρεα, τά τε σώματος ἀγαθὰ, καὶ τὰ τῶν χρημάτων, καὶ τὰ τᾶς δόξας, καὶ τὰ τῶν φίλων. συναρμογὰ δὲ ἁ κατ' ἀρετὰν καὶ νόμως τούτων σύνταξις. ἐπαφὰ δὲ μωσικὰ, ἁ κατ' ἀρετὰν καὶ νόμως τούτων σύγκρασις, ὀρθοπλοουμένας τᾶς ἀρετᾶς, καὶ μηθὲν ἔξωθεν ἀντιπίπτον ἐχοίσας αὐτῇ. οὐ γὰρ ἐν τῷ ἀπερύκεσθαι τᾶς [2] προθέσιος τῶν ἑκουσίων σκοπῶν πέπτωκε τὸ εὐδαιμονὲν, ἀλλ' ἐν τῷ κατατυγχάνεσθαι· οὐδ' ἐν τῷ ἀδορυφόρατον ἦμεν, καὶ ἀνυπηρέτατον τὰν ἀρετάν· ἀλλ' ἐν τῷ συμπλαροῦσθαι ταῖς οἰκήαις δυνάμεσι ποτὶ τὰς πράξιας. οὐ γὰρ αὐτοτελὴς ἐντὶ ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἀτελής. τέλειος δὲ

2 Perperam Canterus, τὰς προθέσιας. Senſus loci, & verbum κατατυγχάνεσθαι editam lectionem defendunt. Vertit ille: Non enim in eo, ſi voluntario ſcopo excidant conſilia, verùm ſi eum aſſequantur, eſt poſita beatitudo. M. M.

δὲ γινόμενος, ἃ μὲν παρ' αὐτὸν, ἃ δὲ καὶ παρὰ τὰν ἔξωθεν αἰτίαν. καὶ τέληος, ἤτοι καττὰν φύσιν, ἢ καττὸν βίον. καὶ κατὰ μὲν τὰν φύσιν, αἴκα ἀγαθὸς γένηται. ἁ γὰρ ἑκάστω ἀρετὰ, ἀκρότας καὶ τελειότας ἐντὶ τᾶς ἑκάστω φύσιος. οἷον ἁ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν φύσις ἀκρότας καὶ [3] τελειότας τᾶς τῶν ὀφθαλμῶν· ἁ δὲ τῶν ὠάτων, τᾶς τῶν ὠάτων. οὕτω δὲ τῶ ἀνθρώπω ἁ ἀρετὰ, ἀκρότας ἐντὶ καὶ τελειότας τᾶς ἀνθρώπω φύσιος. τέληος δὲ καττὸν βίον, αἴκα εὐδαίμων γένηται. ἁ γὰρ εὐδαιμονία, τελειότας καὶ συμπλάρωσις ἐντὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἀγαθῶν. διὸ πάλιν ἀρετὰ καὶ εὐτυχία, μέρεα γίγνονται τῶ ὑπ' αὐτῶ βίω. τὰς μὲν ἀρετᾶς, ὡς ψυχᾶς κειμένας· τᾶς δ' εὐτυχίας, ὡς σώματος. τῶν δὲ συναμφοτέρων αὐτῶν ὡς ζώω. [4] τᾶς μὲν γὰρ χρέεσθαι καλῶς αὐτόν ἐστι τοῖς κατὰ φύσιν ἀγαθοῖς· τῶ δὲ τὰν χρᾶσιν ἐμπαρέχεν. καὶ χρέεσθαι μὲν ἀρετᾷ· χρᾶσιν δὲ παρέχεν εὐτυχίᾳ. καὶ ἃ μὲν τὰν προαίρεσιν καὶ τὸν λόγον ὀρθὸν παρέχεσθαι· ἃ δὲ τὰς ἐνεργείας καὶ τὰς πράξιας. τὸ μὲν γὰρ βουληθῆμεν τὰ καλὰ, καὶ ὑποστᾶμεν τὰ δεινὰ, τᾶς ἀρετᾶς οἰκῆον ἐντί· τὸ δ' ὀρθοπλοῆσαι, τᾶς [5] προαιρέσιος. καὶ ἐπὶ τέλος ἐλθεῖν τὰς πράξιας, τᾶς εὐτυχίας. ἐνίκασε γὰρ ὁ στραταγὸς, καὶ σύν τ'

perfectus partim ſuâ, partim alienâ operâ: idque vel naturâ, vel vitâ. Naturâ, ſi bonus evadat. virtus enim cujuſque in cujuſque rei natura ſupremum eſt & perfectio: tum oculorum in oculorum natura ſupremum & perfectio: tum aurium in aurium: tum hominis, in hominis natura ſupremum & perfectio. Vitâ perfectus fit, ſi beatus evadat. Beatitudo enim humanorum bonorum ſumma eſt & perfectio. Quo fit, ut rurſum virtus & felicitas ejus vitæ partes exiſtant, & virtus animæ, felicitas corporis, ſimul utrumque animalis vicem gerat. Ut enim illius eſt, naturæ bonis rectè uti, ita hujus uſum ſuppeditare: & ut uti, virtutis, ita uſum præbere felicitatis. Illius eſt, conſilium & rationem rectam: hujus, actiones & facta conferre. Nam ut honeſta velle & ferre gravia, virtutis eſt proprium: ita conſiliorum optatus eventus, & factorum finis in felicitate ſitus eſt. Quemadmo-

ἀρε-

3 ἀκρότας κ) τελειότας] *Poſt ὀφθαλμῶν, addo φύσιος.*

4 Canterus perperam mutavit in τῷ μὲν, τῷ δὲ. Scribendum, ut hîc editum. Illius enim (animæ) recte eam uti &c. hujus (corporis) autem ſui uſum præbere. *M. Meibom.*

5 Canterus, τᾶς προαιρέσιας. Sed addita voce ſcribendum, τὸ δ' ὀρθοπλοῆσαι τᾶς προαιρέσιας, τᾶς εὐτυχίας. quod & vertendo Canterus expreſſit. M. Meib.

Ι πεν-

dum etenim vincit imperator virtute & felicitate: feliciter gubernator navigat arte & vento ſecundo: rectè cernit oculus & videndi facultate & luce: ita præſtantiſſima humana vita & virtute & felicitate redditur.

ἀρετᾷ, καὶ σὺν τᾷ εὐτυχίᾳ. καὶ εὐπλόησεν ὁ κυβερνάτας, καὶ σὺν τᾷ τέχνᾳ, καὶ σὺν τοῖς οὐρίοις πνεύμασιν. καὶ εἶδεν ὁ ὀφθαλμὸς καλῶς, καὶ σὺν τᾷ ὀξυδορκίᾳ, καὶ σὺν τῷ φάει. καὶ ἄριςος ὁ βίος ὁ τῶν ἀνθρώπων ἐγένετο, καὶ διὰ τὰν ἀρετὰν αὐτὰν, καὶ διὰ τὰν εὐτυχίαν.

EX HIPPARCHO Pythagoréo in libro De animi tranquillitate.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ἹΠΠΑΡΧΟΥ τοῦ Πυθαγορείου, ἐν τῷ περὶ εὐθυμίας.

CUM breviſſimum ſit humanæ vitæ tempus, cum æternitate collatum, pulcherrimam homines tanquam peregrinationem inſtituent, ſi in animi tranquillitate vivere ſtatuerint. Id autem conſequentur maximè, ſi ſeipſos diligenter cognoverint, qui mortales & carnei ſint, injuriæ & interitui obnoxio præditi corpore, rebúſque omnibus graviſſimis ad extremum uſque halitum expoſiti. Ac primùm quidem ad ea, quæ corpori accidunt, veniamus. hæc ſunt pleuritides, pulmonis morbi, phrenitides, podagræ, veſicæ morbi, dyſenteriæ, veterni, comitiales, ulcera putreſcentia, cætera infinita. At animo multò

ΩΣ πρὸς τὸν ξύμπαντα αἰῶνα ἐξετάζοντι, βραχύτατον ἔχοντες τοὶ ἄνθρωποι τὸν τᾶς ζωᾶς χρόνον, κάλλιςον ἐν τῷ βίῳ οἱονεί τινα παρεπιδημίαν ποιησοῦνται, ἐπ' εὐθυμίᾳ καταβιώσαντες. ταῦτα δὲ ἕξοντι μάλισα πάντων ἀκριβῶς ἐπισάμενοι, καὶ ἐπεγνωκότες ἑαυτοὺς, ὅτι ἐντὶ θνατοὶ καὶ σάρκινοι, εὐαδίκητον καὶ φθαρτὸν κεκταμένοι σῶμα, καὶ πάντων χαλεπωτάτων αὐτοῖς ἐπικρεμαμένων, μέχρις ἐσχάτας ἀναπνοᾶς. καὶ πρῶτόν γε [1] πενθῶμεν ἐπὶ τὰ συμβαίνοντα περὶ τὸ σῶμα· πλευρίτιδες, περιπλευμονίαι, φρενίτιδες, ποδάγραι, σραγγουρίαι, δυσεντερίαι, ληθαργίαι, ἐπιληψίαι, σηπεδόνες, ἄλλα μυρία. περὶ

1 πενθῶμεν] Hujus loco placeret mihi verbum, προϛδῶμεν.

περὶ δὲ τὰν ψυχὰν, πολλῷ μείζονα καὶ χαλεπώτερα. πάντα γὰρ τὰ κατὰ τὸν βίον ἄθεσμα, κακὰ, παράνομα, καὶ ἀσεβήματα, ἐκ τῶν κατὰ τὰν ψυχὰν παθημάτων ἐντί. διὰ γὰρ τὰς παρὰ φύσιν ἀμέτρους ἐπιθυμίας, πολλοὶ εἰς ἀκατασχέτους ὁρμὰς ἐξώκειλαν· καὶ οὔτε τᾶς ἐκ τῶν θυγατέρων, οὔτε τᾶς ἐκ τῶν ματέρων ἀνοσιωτάτας ἁδονᾶς ἀπέσχοντο· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πατροκτονίᾳ παρεγένοντο, καὶ πολλοὶ τὰ ἴδια τέκνα κατέσφαξαν. τί δὲ ἀπὸ τῶν ἐκτὸς ἐπηρτημένα [2] κατὰ τὰς ἐπομβρίας, καὶ αὐχμὼς, ὑπερβολὰς καυμάτων, ὑπερβολὰς ψύξιος· ὥστε πολλάκις ἐκ τᾶς κατὰ τὸν ἀέρα ἀνωμαλίας, λοιμόν τε καὶ λιμὸν γίνεσθαι, καὶ ποικιλίαν παντοδαπῶν συμπτωμάτων, καὶ ὅλας πόλεις ἐρημοῦσθαι; πολλῶν ὧν τοιούτων ἐπικρεμαμένων, μήτε ταῖς κατὰ τὸ σῶμα εὐαμερίαις ποτέχοντες, σεμνυνόμενοι ἐπαιρώμεθα, αἵτινες ὀλίγῳ πυρετῷ ἐπιγενομένῳ, σὺν θεῶν τρόπῳ, συντόμως μαραίνονται· μήτε ταῖς ἐκτὸς νομιζομέναις εὐτυχίαις, καὶ αὗται πολλάκις τάχιον ἀπόλλυσθαι ἢ γίνεσθαι πεφύκασι. πάντα γὰρ ταῦτα, ἄστατά τε καὶ ἀβέβαια [3] εὗρε τὸν τρόπον, ἐν πολλαῖς καὶ ποικίλαις μεταβολαῖς γινόμενα παρειλήφαμεν. καὶ οὐδὲν· αὐτῶν μένον,

majora atque graviora contingunt. Quicquid enim ſceleris, vitii, peccati, impietatis in hominum vita cern[...]ur, ex animi perturbationibus ortum ducit. Etenim per immoderatas & à natura alienas cupiditates multi in effrenes impetus inciderunt, nec vel à filiabus vel à matribus turpiſſimam potuerunt cohibere libidinem. Quid quòd & parentes multi, & liberos proprios jugulârunt? Jam quid aliunde obvenientia referam mala, diluvia, ſiccitates, æſtus & frigoris inclementiam; ſic ut ex aëris inæqualitate nonnunquam peſtis, fames, variíque caſus oriantur, ac totæ deſolentur urbes? Quæ cùm impendeant multa, neque corporis bonis confiſi, quæ vel unâ febriculâ ſtatim corrumpuntur, nec externâ, quæ videtur, efferamur felicitate, cùm & hæc ſæpe citiùs recedere ſoleat, quàm accedere. Hæc enim omnia incerta eſſe & inſtabilia, nec eorum quicquam firmum, perpetuum, aut immobile exiſtere, multis & variis ex mutationibus cogno-

2 ἐπηρτημένα] Lego κακὰ, pro κατά. Sic Canterus. Forſan fuit: τί δὲ ἀποτεινῶ ἔπι τὰ ἐκτὸς ἐπηρτημένα κακὰ, τάς. Quid autem longo ſermone recenſere pergam extrinſecus impendentia mala. M. Meibom.

3 εὗρε] An non rectius, εἶναι.

4 νομι-

vimus. Quapropter hæc animo reputantes, & bene nobiſcum actum cogitantes, ſi ea, quæ præſto ſunt nobiſque data, vel minimum temporis durare poſſint; bono animo vivemus, fortiterque quæ acciderint feremus. Nunc verò permulti, quæcunque vel natura vel fortuna dedit, meliora cùm finxerunt, nec tam ea qualia ſint, quàm qualia maximè cerni poſſint, æſtimarunt, ſubitò privati, multis ac magnis turpibúſque malis animum deprimunt. quo fit, ut acerbiſſimè vivant ac miſerrimè. Id autem vel in opum jactura, vel in amicorum aut liberorum morte, vel in aliarum rerum, quæ cariſſimæ ducuntur, amiſſione conſpicitur. Tum verò flentes & ejulantes, infeliciſſimos ac miſerrimos ſe ſolos prædicant: cum nec eodem ſe, quo alios multos, modo & habuiſſe & habere meminerint, nec tum ſui, tum ſuperioris temporis hominum vitam queant perſpicere, quantis videlicet in calamitatibus & miſeriarum cumulis & nunc agant, & olim permulti egerint. Quocirca ſi ex hiſtoria nobis tradita repe-

μένον, οὐδὲ ἀκίνητον, οὐδὲ βέβαιον, οὐδὲ ἀδιαίρετον. διὸ ταῦτα μὲν ἐνθυμηθέντες, νομίζοντες εἰ τὰ παρεόντα καὶ δεδομένα, καὶ τὸν ἐλάχιστον χρόνον διαμεῖναι δύναιτο, ἐν εὐθυμίᾳ διάξομεν γενναίως φέροντες τὰ προσπίπτοντα· νῦν δὲ πολλοὶ πάντα τὰ ὑπὸ φύσιος καὶ τύχας παρεόντα, καὶ δεδομένα αὐτοῖς ἐπὶ τὸ βέλτιον προαναπλάσαντες, καὶ οὐχ οἷά ἐστι λογισάμενοι, ἀλλ' οἷα ἐπ' ἄκρον ἐπιτυγχανόμενα δύναται γενέσθαι, ἄφνω στερόμενοι, πολλοῖς καὶ μεγάλοισι καὶ ἀθέσμοις καὶ ἀνοήτοις κακοῖς καταφορτίζοντι τὰν ψυχάν. καὶ οὕτω συμβαίνει αὐτοῖς πικρότατον ἔχεν τὸν βίον καὶ χαλεπώτατον. ταῦτα δὲ γίνεται, ἐπί τε ἀποβολαῖς χρημάτων, ἢ φίλων θανόντων, ἢ τέκνων, ἢ τινῶν ἄλλων τῶν νομιζομένων τιμιωτάτων ἧμεν. εἶτα κλαίοντες καὶ ὀδυρόμενοι, λέγοντι αὐτοὺς μόνους ἀτυχεστάτους καὶ κακοδαίμονας, οὐ μεμναμένοι ὅτι κατταυτὰ καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἐγένοντο, καὶ νῦν γίνονται· οὔτε δυνάμενοι κατανοῆσαι τόν τε τῶν παρεόντων [5] βίον, καὶ τὸν τῶν προεξεστακότων, ἐν ὅσαις συμφοραῖς καὶ κακῶν τρικυμίαις, καὶ νῦν ἐντι πολλοί, καὶ πρὸ τοῦ ἐγένοντο. ἐπιλογισάμενοι οὖν, ὅτι πολλοὶ ἀποβαλόντες χρή-

4 νομίζοντες εἰ τὰ] Fortaſſis δὲ particula addenda, νομίζοντες δὲ εἰ τά. ita Canterus. Aliquid deeſt. Legerem, νομίζοντες δὲ εὖ ἔχεν, εἰ τὰ παρεόντα καὶ δεδομένα καὶ τὸν. quod in verſione ſecutus ſum. M. Meibom.

5 Ita Stobæi Wecheliana editio. & utraque H. Stephani. Librarii errore βίων legitur in editione Zuinggeri p. 464. M. Meibom.

6 μισεῖν

χρήματα, ὕστερον διὰ τὰν τῶν χρημάτων γενομέναν ἀπώλειαν, αὐτοὶ περιεσώθησαν, ἢ λῃσταῖς διὰ τοῦτο μέλλοντες περιπίπτειν, ἢ τυράννῳ· πολλοὶ δὲ φιλήσαντές τινας, καὶ καθ' ὑπερβολὴν εὐνοήσαντες, ἐν τῷ μετέπειτα χρόνῳ μεγάλως ἐμίσησαν· ἃ δὴ πάντα ἀναλογισάμενοι ἐκ τᾶς παραδεδομένας ἁμῖν ἱστορίας, καὶ μαθόντες ὅτι καὶ ὑπὸ τέκνων καὶ φίλων μάλιστα φιληθέντων, πολλοὶ ἀπώλοντο· καὶ ἀντιπαραβάλλοντες τὸν αὐτῶν βίον, πρὸς τὸν τῶν πρασσομένων φαυλότερον, καὶ τὰ προσπίπτοντα ἀνθρώπινα νομίζοντες, καὶ μὴ μόνοις συμβαίνοντα, εὐθυμότερον διάξομεν. οὐδὲ γὰρ θέμις ἄνθρωπον ὄντα, τῶν ἀλλοτρίων συμπτώματα εὔφορα νομίζεν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἴδια κάδεα, ἰδόντας ὅτι πολλαὶ κῆρες κατὰ πάντα τὸν βίον πεφύκαντι. οἱ δὲ κλαίοντες καὶ κατοδυρόμενοι, πρὸς τῷ μὴ δ' ἀντινοῦν ὠφέλειαν τῷ ἀπολλυμένῳ ἢ τῷ ἀποιχομένῳ πεφαίνεσθαι, ἐς μείζονα παθήματα τὰν ψυχὰν ἐλαύνοντι, [6] μεστὰν πολλῶν φαύλων φυσιωμάτων οὖσαν. προσήκει ἄρ' ἐκνίπτοντας καὶ ἀνακαθαίροντας, ἀπορρύπτεσθαι πάσαις μηχαναῖς τὰς ἐγκατεσκιρρωμένας κηλῖδας, τῷ κατὰ φιλοσοφίαν λόγῳ. ποιήσομεν δὲ τοῦτο, ἀντεχόμενοι φρονάσιος καὶ σωφροσύνας, καὶ [7] μεταποιούμενοι τοῖς παρεοῦσι, καὶ μὴ πολλῶν ὀρεγόμενοι. οἱ γὰρ ἄνθρω-

tamus, multos amiſſis opibus; eam ob jacturam ipſos poſtea ſalvos evaſiſſe, cùm vel in latrones, vel in tyrannum eam ob rem potuiſſent incidere: multos quoque quos maximâ benevolentiâ proſecuti quondam fuerant, eos pòſt maximè odiſſe: nec paucos à liberis & amicis cariſſimis fuiſſe interemtos: ſi etiam noſtram vitam cum aliorum infeliciore conferamus, caſúſque omnes humanos atque communes habeamus, vivemus tranquillius. Nec enim debet, qui homo ſit, aliena mala, ſed & ſua ducere facilia, cum totam vitam multis videat ærumnis refertam. At qui flent & ejulant, præterquam quòd nec rem amiſſam, nec mortui vitam recuperant, animum, multis pravis rebus inflatum, in majores perturbationes impellunt. Quamobrem debemus omnibus modis inveteratas maculas abluentes & repurgantes philoſophicâ doctrinâ detergere. Id porro faciemus, cùm prudentiæ ac temperantiæ operam dabimus, & præſentem fortunam boni conſulemus, ac plura non appetemus. Qui enim plurima coa-

6 μεστὰν ſcribendum eſſe pro μέσταν, haud difficulter colligitur. M. M.

7 καὶ μεταποιέμενοι.] An fortè καταρκέμενοι legendum.

ſ μεστὰν

ſervant, nunquam ſe poſt hanc vitam nuſquam victuros animadvertunt. Id quod quia non continget, bonis, quæ præſtò ſunt, fruamur, & philoſophicæ gravitatis operâ, turpium immodica cupiditate liberemur.

ἄνθρωποι τὰ πολλὰ παρασκευαζόμενοι, ὡς οὐκ ἔστι ζῆν μετὰ τὸν τᾶς ζωᾶς χρόνον, [8] ἔξεστι γενέσθαι, χρησώμεθα παρουσίᾳ τῶν ἀγαθῶν, ἐκ δὲ τᾶς φιλοσοφίας καλῶν καὶ σεμνῶν, καὶ τᾶς ἐκ τῶν φαύλων ἀπολυθησόμεθα ἀπλησίας.

8 μετὰ τὸν τᾶς ζωᾶς χρόνον.] Deeſſe videntur hæc, ἐκ ἀναλογίζονται. ἐπεὶ ἂν τοῦτο ἐκ ἔξεστι, &c.

EX ARCHYTA

Pythagoreo in libro De bono viro & beato.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ἈΡΧΎΤΟΥ

τοῦ Πυθαγορείου ἐν τῷ περὶ τῶ ἀγαθῶ ἀνδρὸς καὶ εὐδαίμονος.

HOc igitur primum eſt intelligendum, virum quidem bonum non ſtatim eſſe neceſſariò beatum, verùm beatum etiam bonum eſſe. Ut enim beatus laudationem & felicitatis prædicationem, ita bonus laudationem duntaxat meretur. Laudatio quidem virtuti, altera felicitati tribuitur. Jam vir bonus ſuis bonis talis redditur, beatus aliquando beatitate privatur. Virtutis enim facultas eſt libera: beatitatis non item. Nam & diuturni corporis morbi, & ſenſuum jacturæ, beatitatis vigorem tabefaciunt. Eo autem differt à viro bono Deus, quòd Deus

ΠΡΩ͂ΤΟΝ μὲν ὦν χρὴ τοῦτο γινώσκειν, ὅτι ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ οὐκ εὐθέως εὐδαίμων ἐξ ἀνάγκας ἐστίν· ὁ δὲ εὐδαίμων καὶ ἀγαθὸς ἀνήρ ἐστιν. ὁ μὲν γὰρ εὐδαίμων ἐξ ἐπαινετῶ καὶ μακαριστῶ γίνεται· ὁ δὲ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐξ ἐπαινετῶ μόνον. γίνεται δὲ ὁ μὲν ἔπαινος ἐπ' ἀρετᾷ· ὁ δὲ μακαρισμὸς, ἐπ' εὐτυχίᾳ. καὶ ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐπὶ τοῖς παρὰ αὐτὸν ἀγαθοῖς γίνεται τοιοῦτος· ὁ δ' εὐδαίμων ἐστὶν ὀκ' ἀφαιρέεται τὰν εὐδαιμοσύναν. τᾶς μὲν γὰρ ἀρετᾶς ἀνυπεύθυνος ἁ δύναμις· τᾶς δ' εὐδαιμοσύνας εὐθυνομένα. νόσοι τε γὰρ μακραὶ σώματος, καὶ πηρώσιες αἰσθαταρίων ἀπομαραίνοντι τὰν εὐθάλειαν τᾶς εὐδαιμοσύνας. Διαφέρει δὲ θεὸς ἀνθρώπω ἀγαθῶ, ὅτι θεὸς μὲν οὐ μόνον εἰλικρι-

νῆ καὶ διυλισμέναν ἔχει τὰν ἀρετὰν ἀπὸ παντὸς τῶ θνητῶ πάθεος· ἀλλὰ καὶ τὰν δύναμιν αὐτᾶς ἄτρυτον [1] πέπαται καὶ ἀνυπεύθυνον, ὡς πρὸς αἰωνίων ἔργων σεμνότατά τε καὶ μεγαλοπρέπειαν. ἄνθρωπος δ᾽ οὐ μόνον τῷ θνατῷ τῆς φύσεως κατασάματι μήονα ταύταν πέπαται· ἔστι δ᾽ ὄκκα καὶ δι᾽ ἀγαθῶν [2] οὐ μετρίαν, καὶ διὰ συνήθειαν ἰσχυρὰν, καὶ διὰ φύσιν μοχθηρὰν, καὶ δι᾽ ἄλλας αἰτίας πολλὰς, ἀδυνατεῖ κατ᾽ ἄκραν γεναθῆμεν παναλαθέος ἀγαθῶ.

non tantum ſincerâ & omnis humanæ perturbationis experte virtute præditus eſt, verùm etiam ejus facultatem tranquillam & liberam pro æternorum factorum majeſtate ac magnificentia poſſidet: homo verò non tantùm per humanam naturam eâ minore fruitur, verùm ſæpe vel per bonorum neglectum, vel per potentem conſuetudinem, vel per pravam naturam, vel per alia multa non poteſt veri boni faſtigium aſſequi.

Ἐπεὶ ὦν τῶν ἀγαθῶν ἃ μὲν αὐτὰ ἐντὶ διὰ ταυτὰ αἱρετὰ, οὐ μὰν δι᾽ ἕτερον· ἃ δὲ δι᾽ ἅτερον, οὐ μὰν διὰ ταυτά· ἦν ὦν καὶ τρίτον τι εἶδος ἅτερον ἀγαθῶν, ὃ καὶ διὰ ταυτὸν αἱρετόν ἐντι, καὶ δι᾽ ἅτερον. τίνων ὦν ἐντὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἀγαθῶν; ἅπερ αὐτὰ διὰ ταυτὰ αἱρετὰ πέφυκεν ἦμεν, οὐ μὰν δι᾽ ἅτερον; φανερὸν ὅτι ἁ εὐδαιμοσύνα. ταύτας γὰρ ἕνεκα τὰ ἄλλα αἱρεόμεθα, αὐτὰν δὲ ταύταν οὐδενὸς ἁτέρω. τίνα δὲ πάλιν ἐντὶ, ἃ δι᾽ ἅτερον μὲν αἱρεόμεθα, οὐ μὰν διὰ ταυτά γε; δᾶλον ὅτι τὰ ὠφέλιμα, καὶ τὰ [3] προαιρετικὰ τῶν ἀγαθῶν, ἅπερ αἴτια

Quoniam igitur bona quædam propter ſe expetuntur, non propter aliud: quædam propter aliud, non propter ſe: tertium quoque bonorum quoddam genus eſt, quod & propter ſe, & propter aliud expetitur. Quæ igitur hæc ſunt bona, quæ propter ſe, non propter aliud expetuntur? nimirum beatitudo. Ut enim hujus causâ reliqua, ita hanc nullius causâ ipſam expetimus. Quæ rurſum ſunt ea, quæ propter aliud, non propter ſe expetuntur? nempe utilia, & bonorum ef-

1 Hanc ſcripturam videtur ſtabilire Suidæ auctoritas, qui adfert, πέπατο, ἐκέκτητο. &, ἐπεπάμεθα, ἐκεκτήμεθα. ſed forſan è corruptis codicibus. Heſychium potius ſequendum puto, qui habet, πέπασο. &, ἐπέπασο. &, πεπᾶσθαι. quam ſcripturam & vox πάμματα, opes, confirmat & πολυπάμμων. Unde in eodem Heſychio ſcribendum πεπαμμένος, pro πεπαμένος. & in Suida ἐπεπάμμεθα pro ἐπεπάμεθα. & hoc loco Archytæ bis πέπασται pro πέπαται. niſi quis contendere velit πέπαται Doricè dictum fuiſſe pro πέπασται. M. M.

2 δι᾽ ἀγαθῶν οὐ μετρίαν.] Corruptus locus. Forte ἀμέλειαν, vel ἀμετρίαν.

3 προαιρετικά.] ποιητικὰ ſubſtituo. Ita Canterus. Sed proba eſt lectio, προαιρε-

ſicientia, quæ rerum expetendarum cauſas in ſe continent, ut labores corporis, exercitia, frictiones, ob bonam valetudinem: lectiones autem, & meditationes ac ſtudia, honeſtatis & virtutis cauſſa. Quæ denique & propter ſe & propter aliud expetenda dicuntur? virtutes, earúmque habitus, ſtudia, actiones, & quicquid eſt cum virtute conjunctum. Atque id quidem, quod propter ſe, nec propter aliud expetitur, unicum eſt ac ſingulare bonum. quod autem & propter ſe & propter aliud, triplex eſt, ac vel ad animum, vel ad corpus, vel ad externa pertinet. Ad animum referuntur animi virtutes: ad corpus, corporis: externa ſunt amicitiæ, gloria, honor, divitiæ. Similiter quod propter aliud expetitur, vel animi bonorum eſt efficiens, vel corporis, vel externorum, ut divitiarum, gloriæ, honoris, amicitiæ. Eſſe porro virtutem propter ſe expetendam, vel hinc patet. Cùm etenim corporis bona, quæ ſunt naturâ minora, propter ipſa expetamus: animus autem præſtet corpori: nimirum animi quoque bona propter ipſa, non

αἴτια γίνεται τῶν αἱρετῶν. οἷον πόνοι μὲν σώματος, καὶ γυμνάσια, καὶ τρίψιες, εὐεκτίας ἕνεκεν. ἀναγνώσιες δὲ, καὶ μελέται, καὶ ἐπιτηδεύσιες, καλῶν καὶ ἀρετᾶς. τίνα δὲ καὶ διὰ ταυτὰ αἱρετὰ, καὶ τὰ δι' ἅτερον; οἷον αἵτε ἀρεταὶ καὶ αἱ ἕξιες αὐτῶν, καὶ αἱ προαιρέσιες, καὶ αἱ πράξιες, καὶ πᾶν τὸ ἐχόμενον τᾶς τῶ καλῶ ουσίας. τὸ μὲν ὦν διὰ ταυτὸ αἱρετὸν, οὐ μὰν δι' ἅτερον, μονῆρες ἀγαθόν ἐντι καὶ ἕν· τὸ δὲ καὶ δι' αὐτὸ καὶ δι' ἅτερον, τριχᾶ δέδασαι. τὸ μὲν γάρ τι αὐτῶ περὶ ψυχάν ἐστιν, τὸ δὲ περὶ σῶμα, τὸ δέ τι ἐκτός. περὶ ψυχὰν μὲν, αἱ τᾶς ψυχᾶς ἀρεταί· περὶ σῶμα δὲ, αἱ τῶ σώματος· ἐκτὸς δὲ, φίλοι, δόξα, τιμὰ, πλοῦτος. παραπλησίως δὲ, καὶ τὸ δι' ἅτερον αἱρετόν. τὸ μὲν γάρ τι αὐτῶ, τὰ ποιητικὰ τῶν τᾶς ψυχᾶς ἀγαθῶν. περὶ σῶμα δὲ, τὰ τῶ σώματος· ἐκτὸς δὲ, τὰ αἴτια πλούτω, καὶ δόξας, καὶ τιμᾶς, καὶ φιλίας. ὅτι δὲ τὰν ἀρετὰν [4] ἦμεν συμβέβακεν, αὐ-

τὰν διὰ ταυτὰν αἱρετὰν, δῆλον καὶ ἐκ τῶνδε. εἰ γὰρ τὰ καταδεέστερα τᾷ φύσει, λέγω δὴ τὰ σώματος ἀγαθὰ, αὐτὰ διὰ ταυτὰ αἱρεόμεθα, κρέσσων δὲ ψυχὰ σώματος, φανερὸν ὅτι καὶ τὰ τᾶς ψυχᾶς ἀγαθὰ αὐτὰ διὰ ταυτὰ ἀγαπέομες, ἀλλ' οὐ

προαιρετικά, quod vel è ſequenti τῶ αἱρετῶ adparet. αἱρετὰ μέν ἐστι εὐεξία σώματ@, ἰσχὺς, κάλλ@· προαιρετικὰ δὲ, πόνοι, γυμνάσια, τρίψιες. Sine his illa obtineri nequeunt. Prius igitur hæc eligenda, ut illa obtineantur. M. Meibom.

4 ἦμεν.] Non ημὲν.

διὰ τὰ ἀποβαίνοντα ἀπ' αὐτῶν.

Τῶ δ' ἀνθρωπίνω βίω καιροὶ τρεῖς. ὁ μὲν ἐν εὐτυχίᾳ, ὁ δὲ ἐν ἀτυχίᾳ, ὁ δὲ μεταξὺ τούτων. ἐπεὶ ὦν ἀγαθὸς ἀνὴρ ὁ ἔχων ἀρετὰν, καὶ ὁ χρεόμενος ἀρετᾷ. χρᾶται δὲ αὐτᾷ κατὰ τὼς τρεῖς καιρώς. ἢ γὰρ ἐν ἀτυχίᾳ, ἢ ἐν εὐτυχίᾳ, ἢ ἐν τοῖς μεταξὺ τούτων. καὶ ἐν ἀτυχίᾳ μέν ἐντι κακοδαίμων, ἐν εὐτυχίᾳ εὐδαίμων, ἐν δὲ τᾷ μέσᾳ καταστάσει οὐκ εὐδαίμων. φανερὸν ὦν ὅτι οὐδὲν ἅτερόν ἐστιν εὐδαιμοσύνα, ἀλλὰ χρᾶσις ἀρετᾶς ἐν εὐτυχίᾳ. λέγομες δὲ νῦν εὐδαιμοσύναν, τὰν τῶ ἀνθρώπω. ὁ δ' ἄνθρωπος οὐχ ἁ ψυχὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα· τὸ γὰρ ἐξ ἀμφοτέρων ζῶον, καὶ τὸ ἐκ τοιούτων ἄνθρωπος. καὶ γὰρ εἰ τᾶς ψυχᾶς ὄργανον τὸ σῶμα πέφυκεν, ἀλλὰ καὶ τῶ ἀνθρώπω μέρος καὶ τοῦτο, καὶ ἁ ψυχά. διὸ καὶ τῶν ἀγαθῶν, ἃ μέν ἐντι ἀνθρώπω, ἃ δὲ τῶν μερέων. καὶ ἀνθρώπω μὲν ἀγαθὸν εὐδαιμοσύνα· τῶν δὲ μερέων τῶ ἀνθρώπω, ψυχᾶς μὲν φρόνασις, ἀνδρεία, δικαιοσύνα, σωφροσύνα· σώματος δὲ, κάλλος, ὑγίεια, εὐεκτία, εὐαισθασία. τὰ δὲ ἐκτὸς, πλοῦτος, καὶ δόξα, καὶ τιμὰ, καὶ εὐγένεια, πέφυκεν ἐπιγένναμα ἦμεν τῶ ἀνθρώπω, καὶ ἀκόλουθα φύσει προὐφεστακόσιν ἀγαθοῖς. δορυφορεῖται τὰ μήονα τῶν ἀγαθῶν τὰ μέζονα. φιλία μὲν καὶ δόξα καὶ πλοῦτος, σῶμα

καὶ

propter eorum effectus expetemus.

Tria ſunt humanæ vitæ tempora, unum felicitatis, alterum infelicitatis, tertium inter hæc medium. Quoniam igitur vir bonus eſt, qui virtute præditus eſt atque eâ utitur: utitur autem tribus temporibus, vel in felicitate videlicet, vel in infelicitate, vel in medio: & in felicitate quidem beatus eſt, in infelicitate miſer: in medio autem non beatus: efficitur, nihil eſſe aliud beatitudinem, quàm virtutis in felicitate uſum. *Beatitudinem autem nunc* hominis dicimus. homo porro non ſolùm anima, ſed etiam corpus eſt. nam ex utroque animal, & hinc homo componitur. Etenim quamvis animæ ſit corpus inſtrumentum, tamen & hoc pars hominis, ut & anima, ducitur. Quapropter etiam bona quædam ſunt hominis, alia partium. Atque hominis quidem bonum eſt beatitudo: partium autem, animi quidem, prudentia, fortitudo, juſtitia, temperantia: corporis autem, pulcritudo, ſanitas, bona valetudo, ſenſuum vigor. Jam externa, divitiæ, gloria, honor, & nobilitas, homini ſolent adnaſci, ac naturâ præcedentium bonorum conſequentia, majora bona ſtipant hæc minora: amicitia quidem, gloria, ac divitiæ, corpus &

animum : ſanitas autem, robur, ac ſenſuum vigor, animum : prudentia, fortitudo, temperantia, atque juſtitia, mentem animi : mens denique Deum. hic enim præſtantiſſimus ac princeps eſt : hujúſque causâ reliqua præſtò ſunt bona. Etenim exercitui præeſt imperator, nautis gubernator, mundo Deus, animo mens, vitæ hujus beatitati prudentia. Nihil enim eſt aliud prudentia, quàm hujus vitæ beatitatis, ſive naturalium hominis bonorum ſcientia.

καὶ ψυχάν· ὑγίεια δὲ καὶ ἰσχὺς καὶ εὐαισθασία, ψυχάν· Φρόνασις δὲ καὶ ἀνδρία, καὶ σωφροσύνα, καὶ ἁ δικαιοσύνα, τὸν νόον τᾶς ψυχᾶς. ὁ δὲ νόος τὸν θεόν. οὗτος γὰρ ὁ κράτιστός ἐστι καὶ ὁ ἁγεμονεύων· καὶ τούτων ἕνεκα καὶ τὰ ἄλλα τῶν ἀγαθῶν [5] ἀεὶ παρῆμεν. στρατεύματος μὲν γὰρ ἁγεῖται στραταγὸς, πλωτήρων δὲ ὁ κυβερνάτης, τῶ δὲ κόσμω θεὸς, τᾶς ψυχᾶς δὲ νόος· τᾶς δὲ περὶ τὸν βίον εὐδαιμοσύνας, Φρόνασις. οὐθὲν γὰρ ἅτερόν ἐστι Φρόνασις, εἰ μὴ ἐπιστάμα τᾶς περὶ τὸν βίον εὐδαιμοσύνας, ἢ ἐπιστάμα τῶν κατὰ φύσιν ἀνθρώπω ἀγαθῶν.

Ac Dei quidem beatitas eſt & vitâ præſtantiſſima propria : hominis autem, è ſcientia, virtute, ac tertia felicitate componitur. Scientiam dico tum deorum ac dæmonum ſapientiam, tum hominum ac rerum ad vitam pertinentium prudentiam. quæ enim ratione ac demonſtratione utuntur virtutes, eas appellari ſcientias eſt æquum. Virtutem verò moratum & optimum animi partis ratione carentis habitum, à quo nomen aliquod ad mores pertinens ducimus, & liberales, juſti, temperantes dicimur. Felicitatem denique bonorum, citra rationis auxilium, copiam. Quoniam igitur vir-

Καὶ θεῶ μὲν εὐδαιμοσύνα καὶ βίος ἄριστος· τῶ δ' ἀνθρώπω ἐξ ἐπιστάμας καὶ ἀρετᾶς καὶ τρίτω εὐτυχίας, σωματούμενα παραγίνεται. λέγω δὲ ἐπιστάμαν, σοφίαν μὲν τῶν θήων καὶ δαιμονίων, Φρόνασιν δὲ τῶν ἀνθρωπίνων καὶ τῶν περὶ τὸν βίον. τὰς γὰρ λόγοις καὶ ἀποδείξεσιν ποτιχρωμένας ἀρετὰς, δέον ἐπιστάμας ποταγορεύεν. Ἀρετὰν δὲ τὰν ἠθικὰν καὶ βελτίσταν ἕξιν τῶ ἀλόγω μέρεος τᾶς ψυχᾶς, καθ' ἃν καὶ ποιοί τινες ἦμεν λεγόμεθα κατὰ τὸ ἦθος, οἷον ἐλευθέριοι, δίκαιοι καὶ σώφρονες. εὐτυχίαν δὲ, τὰν παρὰ τὸν λόγον τῶν ἀγαθῶν παρουσίαν, καὶ μὴ δι' αὐτὸν γινομέναν. ἐπεὶ ὧν αἱ μὲν ἀρεταὶ καὶ ἐπι-

5 ἀεὶ παρῆμεν.] Rectiùs fortè, δεῖ παρῆμεν.

ἐπισάμα ἐφ' ἁμῖν, ἁ δ' εὐτυχία οὐκ ἐφ' ἁμῖν· ἐν δὲ θεωρίαις καὶ πράξεσι τῶν καλῶν τὸ εὐδαιμονέν· αἱ δὲ θεωρίαι καὶ αἱ πράξιες ποτάντεις μὲν οὖσαι λειτουργίαν καὶ ἀνάγκαν ἐπιφέροντι· εὐοδοῦσαι δὲ διαγωγὰν καὶ εὐδαιμοσύναν· γίνεται δὲ ταῦτα ἐν εὐτυχίᾳ· φανερὸν ὅτι οὐδὲν ἅτερόν ἐντι εὐδαιμοσύνα, εἰ μὴ χρᾶσις ἀρετᾶς ἐν εὐτυχίᾳ. [6] Ὅτι ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ οὕτω διάκειται ποτ' εὐτυχίαν, ὥσπερ καὶ ὁ τῷ σώματι καλῶς ἔχων καὶ ῥωμαλέως. καὶ γὰρ ἐκεῖνος οἷός τε καὶ θάλπος καὶ ψύχος ὑπομένεν, καὶ βάρος ἆραι μέγα, καὶ πολλὰς ἁτέρας εὐχερῶς ὑπομένεν κακοπαθείας.

tus ac ſcientia nobis ineſt, felicitas non item: beatitudo autem in contemplandis & agendis rebus honeſtis verſatur: hæ porro contemplationes & actiones cùm non rectè ſuccedunt, miniſterium & neceſſitatem; cùm rectè, delectationem & beatitudinem adferunt, ídque in felicitate cernitur: nihil eſſe beatitatem aliud, quam virtutis in felicitate uſum, efficitur. Quo fit, ut non aliter vir bonus, quàm etiam qui corpore ſano ac robuſto eſt, in felicitate ſe gerat. Nam hic quoque & frigus atque æſtum ferre, & magnum onus tollere, & alias multas ærumnas facilè poteſt ferre.

Ἐπεὶ ὦν εὐδαιμοσύνα χρᾶσις ἀρετᾶς ἐν εὐτυχίᾳ, περὶ ἀρετᾶς καὶ εὐτυχίας λέγωμες, καὶ πρῶτον περὶ εὐτυχίας. τῶν γὰρ ἀγαθῶν αἱ μὲν οὐκ ἐπιδέχεται ὑπερβολάν, οἷον ἀρετά. οὐ γάρ ἐστιν ὑπερβάλλοισά τις ἀρετά, καὶ ὑπερβαλλόντως τὶς ἀγαθός. ἁ γὰρ ἀρετὰ στάθμαν ἔχει τὸ δέον, καὶ ἐστι τῶ δέοντος ἕξις ἐν τοῖς πρακτοῖς· ἁ δ' εὐτυχία καὶ τὰν ὑπερβολὰν ἐπιδέχεται, καὶ τὰν μήωσιν. ὑπερβάλλοισα δὲ γεννᾷ τινας κακίας, καὶ ἐξίστησι τὸν ἄνθρωπον ἐκ τᾶς κατὰ φύσιν ἕξιος. ὥστε πολλάκις ἀντιβαίνεν καὶ τᾷ συστάσει τᾶς ἀρετᾶς. καὶ οὐ μόνον ἁ εὐτυχία, ἀλλὰ καὶ ἅτεραι

Poſteaquam igitur beatitudo virtutis eſt in felicitate uſus, de virtute & felicitate dicendum erit, ac primum de felicitate. Etenim quædam bona nimium non recipiunt, ut virtus. ſiquidem non eſt ulla virtus nimia, nec quiſquam vir nimis bonus. virtus enim decorum pro norma habet, ac decori eſt in rebus agendis habitus. Felicitas autem & nimium recipit & parum. Nimia porro vitia quædam gignit, & hominem ab habitu naturali tranſverſum rapit, ſic ut virtuti quoque ſæpe reluctetur. Nec tamen felicitas tantum, ſed &

6 ὅπι ὁ ἀγαθός.] ὅθεν ὁ ἀγαθός.

aliæ cauſæ idem poſſunt efficere. Neque enim credendum eſt, cùm inter tibicines quidam reperiantur arrogantes, qui veritatis curâ relictâ, falsâ quâdam imaginatione captent imperitos, in virtute non idem cerni, verùm quanto res eſt dignior, tanto, qui eam ſibi vindicent, plures exiſtere. Multa ſunt enim, quæ virtutis faciem, & veram affectionem pervertunt, vel inſidiando ac vindicando, vel per naturæ perturbationes cognatas, aut longâ confirmatas conſuetudine, vel per ætatem juvenilem aut ſenilem, vel per felicitatem aut infelicitatem, vel aliis modis pluribus. Quocirca mirandum non eſt, ſi cuncta nonnunquam, verâ affectione mutatâ, aliter eveniunt: quemadmodum & fabrum, qui optimus habeatur, ſæpe inter operandum videmus peccare, & imperatorem, & gubernatorem, & pictorem, & omnes denique, quos tamen arte, quâ pollent, non privamus. Sed quemadmodum qui aliquando vel immodeſtè, vel injuſtè, vel timidè ſe geſſerit, inter malos referendus non eſt: ita nec, qui quid in his rectè, inter bonos: verùm & illis caſus,

τεραι αἰτίαι πλείονες. οὐδέποκα γὰρ δεῖ θαυμαίνεν, παρὰ μὲν αὐλητικὰν ἦμέν τινας ἀλαζόνας, οἳ τὰ ποτ᾽ ἀλάθειαν ἐάσαντες, φαντασίᾳ τινὶ ψευδεῖ τὼς ἀμώσως ⁷ ἀεὶ ῥέοντι· περὶ δὲ τὰν ἀρετὰν μὴ ἦμεν τὸ τοιοῦτο γένος. ἀλλ᾽ ὅσῳ περ σεμνότερόν ἐστι, τοσούτῳ καὶ τὸ ποτιποιούμενον περὶ αὐτὰν πλέον ἦμεν γένος. πολλὰ γάρ ἐστι τὰ διαστρέφοντα τὰς περὶ τὰν ἀρετὰν ἐπιφανείας, ὧν ἓν μέν ἐστι τὸ τῶν ἐπιβουλευόντων καὶ ποτιποιουμένων γένος. ἅτερα δὲ φυσικὰ πάθεα παρακολουθέοντα ἐνίοκα ποιέοντι ἐναντίαν ἐπιπρέπειαν τᾶς ἀληθινᾶς διαθέσιος· τινὰ δὲ καὶ δι᾽ ἔθος συνεκτεθραμμένα ἐκ παλαιῶν χρόνων· οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ δι᾽ ἁλικίας ἀβητικᾶς τε καὶ γεροντικᾶς, καὶ δι᾽ εὐτυχίας ἢ καὶ ἀτυχίας· καὶ δι᾽ ἀτέρως παμπληθέας τρόπως. ὥστε οὐδέποκα δεῖ θαυμαίνεν, εἰ πάντ᾽ ἀντεστραμμένως ἐνίοκα κρίνεται, τᾶς ἀληθινᾶς διαθέσιος μεταπιπτοίσας. ὥσπερ καὶ τέκτονα τὸν ἄριστον ἦμεν δοκέοντα πολλὰ ἐν τοῖς ὑποκειμένοις ἔργοις ὁρέομες ἁμαρτάνοντα· καὶ στραταγὸν, καὶ κυβερνάταν, καὶ γραφέα, καὶ πάντας ἁπλῶς. καὶ ὅμως οὐκ ἀποστερέομες τᾶς ὑπαρχοίσας ἕξιος. οὔ τοι δὲ τὸν ἀκολασταίνοντα ἔν τισι καιροῖς, οὐδὲ τὸν ἀδικάσαντα, οὐδὲ τὸν ἀποδειλιάσαντα, ἐς τὼς κακὼς τακτέον ἄνδρας· οὐδὲ μὰν τὼς τούτων τι κατορθώσαντας

7 ἀεὶ ῥέοντι.] Lege ἀγέοντι, vel ἀείροντι.

τας ἐς τὼς ἀγαθώς· ἀλλὰ τοῖς τε φαύλοις τὸ τυχὸν ποτιδοτέον, τοῖς τε ἀγαθοῖς τὸ διαμαρτάνεν. τὰν δὲ ἀλαθινὰν κρίσιν, ὀυ ποθ' ἕνα καιρὸν ἀποβλέποντας, οὐδ' ἐπὶ χρόνου τὶ πλᾶθος, ἀλλ' ἐπὶ πάντα τὸν βίον. ὥσπερ δὲ τὸ σῶμα βλάπτει μὲν καὶ τὸ τᾶς ἐνδείας, καὶ τὸ τᾶς ὑπερβολᾶς εἶδος, ὀυ μὰν ἀλλὰ νόσως τε μέζονας ἐμποιὲν πέφυκεν αἱ ὑπερβολαὶ, καὶ τὰ καλεόμενα περισσώματα· οὕτω καὶ ψυχὰν βλάπτει μὲν καὶ τὸ τᾶς εὐτυχίας, ἢ ἀτυχίας εἶδος, ἀκαίρως παραγενόμενον. ὀυ μὰν ἀλλὰ νόσως τε καὶ μέζονας ποιὲν πέφυκεν αἱ λεγομένα παρὰ πάντεσσιν εὐτυχίαι, ὥσπερ οἶνος καταμεθύσκουσαι τοῖς ἀγαθοῖς τὰν διάνοιαν.

Ὅθεν ὀυκ ἀτυχίαν ἐνεγκὲν ἐμμελῶς χαλεπώτερόν ἐςιν, ἀλλ' εὐτυχίαν. πάντες μὲν γὰρ ἐν ἀτυχίᾳ μένοντες, ὡς ἐπὶ πολὺ μέτριοι καὶ κόσμιοι τὸ ἦθος ἦμεν φαίνονται· ἐν δ' εὐπραγίαις ἀνδρεῖοι, μεγαλόφρονες, μεγαλόψυχοι. δεινὰ γὰρ ἀτυχία συναγαγὲν καὶ καταρτῆσαι τὰν ψυχάν· αἱ δ' εὐπραγία τοὐναντίον ἐπᾶραι καὶ κενῶσαι. διὸ ποθεκτικοὶ μὲν ἅπαντες καὶ συνετοὶ τὸν τρόπον, ἀτυχέοντες· ἐπιθετικοὶ δὲ καὶ θαρσαλέοι τὸν τρόπον, εὐτυχέοντες. Ὅρος δέ ἐςιν εὐτυχίας, ἂν προέλοιτο ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ συνεργὸν αὐτῷ γενομέναν ποττὰς ἰδίας πράξιας· ὥςπερ καὶ μέγεθος ναῶ, καὶ μέγεθος παδαλίω, ᾧ καθικνεῖσθαι δύναται ὁ ἀγαθὸς κυβερνάτας μεγάλα πελάγα διαπεραιούμενος, καὶ μεγάλαν

& his error tribuendus venit, verum autem judicium non ex uno tempore, vel aliquo temporis ſpatio, ſed ex vita tota faciendum. Sicut porro corpori & quod nimium & quod parum eſt, nocet, tamen ut graviores morbos nimia procreent, & quæ dicuntur reliquiæ: ſic animum quoque & felicitas & infelicitas nimia lædit, tamen ut graviores morbos felicitas, quæ dicitur, procreet, dum vini inſtar mentem bonis inebriat. Quamobrem non infelicitatem rectè, quàm felicitatem ferre difficilius eſt. Nam in infelicitate plerunque temperantes ac modeſti: in felicitate animoſi, vehementes, ac magnanimi cernimur. Valet enim animum ut infelicitas contrahere & componere, ita felicitas efferre & evacuare. Quo fit, ut cauti plerunque ſint & prudentes, qui ſunt infelices: qui felices, injurii & confidentes. Juſta autem felicitas eſt, quantam vir bonus ad actiones ſuas exoptet: quemadmodum & navis atque clavi juſta magnitudo ducitur, cujus operâ probus gubernator magnum transire mare, magnámque poteſt

ναυκλα-

navigationem perficere. At nimia felicitas, non tam animo parére ſolet, quàm imperare. Ut enim lux nimia oculos, ita nimia felicitas animi mentem offendit. Ac de felicitate quidem hactenus.

ναυκλαρίαν ϛελλόμενος. αἱ δ' ὑπερβολαὶ τᾶς εὐτυχίας τοῖς ἀγαθοῖς, ὃυ κρατεῖσθαι πέφυκεν ὑπὸ τᾶς ψυχᾶς, ἀλλὰ κρατὲν αὐτᾶς. ὥϛπερ γὰρ τὸ λαμπρὸν φάος μαραυγίαν περιτίθησι τοῖς ὀφθαλμοῖς· οὕτω καὶ αἱ ὑπερβάλλοισαι εὐτυχίαι τῷ νόῳ τᾶς ψυχᾶς. καὶ περὶ μὲν ὦν εὐτυχίας ἅλις εἰρήσθω.

DE ANIMO, TANQUAM EFFICIENTE.

EX THEAGE Pythagoreo in libro De virtutibus.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΘΕΆΓΟΥΣ τοῦ Πυθαγορείου ἐν τῷ περὶ ἀρετῶν.

ANIMI conſtitutio ſic ſe habet, ut una ſit ejus pars ratio, altera iracundia, tertia cupiditas. Ratio cognitioni, ira robori, cupiditas appetitui præeſt. Cùm igitur hæc tria unâ compage in unum redigunter, tum virtus in animo gignitur & concordia: cùm per ſeditionem inter ſe divelluntur, vitium oritur atque diſcordia. Sunt autem virtuti hæc tria neceſſaria, ratio, facultas, & conſilium. Jam ratione præditæ animi partis virtus eſt prudentia, quoniam judicii & contemplationis particeps eſt habitus: iracundiæ au-

ἜΧΕΙ δὲ καὶ ὁ τᾶς ψυχᾶς διάκοσμος οὕτως. τὸ μὲν γάρ τι αὐτᾶς ἐϛι λογισμὸς, τὸ δὲ θύμωσις, τὸ δ' ἐπιθυμία. λογισμὸς μὲν, ὁ κρατέων τᾶς γνώσιος· θυμὸς δὲ, ὁ κρατέων τῶ μένεος· ἐπιθυμία δὲ, ἡ κρατεῦσα τῶ ἐπιθυματικῶ ἀδεῶς. ὅκα ὦν ἐς τὸ ἓν τὰ τρία ταῦτα μολῇ, μίαν ἐπιδεξάμενα συναρμογὰν, τόκα δὲ γίνεται ἀρετὰ καὶ [1] ὁμόνοια ἐν τᾷ ψυχᾷ. ὅκα δὲ ϛασιάζοντα ἀπ' ἀλλάλων ἀπέσπασαι, τόκα δὲ γίνεται κακία, καὶ ἀναρμοϛία ἐν τᾷ ψυχᾷ. ἀνάγκα δ' ἀρετὰν τρία ταῦτα ἔχεν, λόγον, δύναμιν, καὶ προαίρεσιν. τῶ μὲν ὦν [2] λογικῶ μέρεος τᾶς ψυχᾶς ἀρετὰ ἁ φρόνασις· κριτικὰ γὰρ ἐντὶ καὶ θεωρητικὰ ἕξις. τῶ

1 ὁμόνοια.] Aliàs ὁμολογία. 2 λογικῶ μέρε@.] Geſnerus λογιστικῶ quoque legit.

τῶ δὲ θυμοειδέος, ἀνδρεία· ἕξις γὰρ ἐντὶ ἀντερειστικὰ, καὶ ὑποστατικὰ τῶν δεινῶν. τῶ δ' ἐπιθυματικῶ, ἁ σωφροσύνα· μετριότας γὰρ ἐντὶ καὶ κατοχά τις ἁδονῶν τῶν διὰ σώματος. ὅλας δὲ τᾶς ψυχᾶς ἁ δικαιοσύνα. φαῦλοι μὲν γὰρ τοὶ ἄνθρωποι γίνονται, ἢ διὰ κακίαν, ἢ δι' ἀκρατίαν, ἢ διὰ θηριότατα. ἀδικοῦντι δ' ἀλλάλως, ἢ διὰ κέρδος, ἢ δι' ἁδονὰν, ἢ διὰ φιλοτιμίαν. ἁ μὲν ὦν κακία τῶ λογιστικῶ μέρεος τᾶς ψυχᾶς ἐντὶ οἰκειοτέρα. προσέοικε γὰρ ἁ μὲν φρόνασις τᾷ τέχνᾳ· ἁ δὲ κακία, τᾷ κακοτεχνίᾳ [3] ἐξεῖν. μαχανάσιος γὰρ [4] ποθεν εὑρίσκει τὸ ἄδικον. ἁ δ' ἀκρατία μᾶλλον τῷ ἐπιθυματικῷ. ἐν γὰρ τῷ κρατεῦν ἁδονᾶς, ἡ ἐγκράτεια· καὶ ἐν τῷ μὴ κρατεῦν, ἡ ἀκρατία. ἁ δὲ θηριότας, τῶ θυμοειδέος. ὅκα γὰρ τῇ ἐπιθυμίᾳ τὸ κακῶς ποιῆσαι χαρίζηταί τις, οὐχ' ὡς ἄνθρωπος, ἀλλ' ὡς θηρίον, τὸ τοιόνδε ὀνυμάζεται θηριῶδες. ἀκόλουθα δὲ καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν διαθέσεων τουτων, ὧν περ ἕνεκα [5] πράσσονται. ἁ μὲν γὰρ πλεονεξία, ἀπὸ κακίας· ἁ δὲ κακία, ἀπὸ τῶ λογιστικῶ μέρεος τᾶς ψυχᾶς. καὶ ἁ μὲν φιλοτιμία, ἀπὸ τῶ θυμοειδέος· αὐτὰ δ' ἐν ὑπερβολᾷ γενομένα, γεννᾷ τὰν θηριότατα. πάλιν δὲ ἁ μὲν ἁδονὰ

tem fortitudo, quandoquidem reſiſtit, & gravia perfert hic habitus: cupiditatis verò temperantia, poſteaquam corporis voluptatum quædam eſt moderatio: totius denique animi juſtitia. Improbi porro redduntur homines vel per malitiam, vel per incontinentiam, vel per feritatem: injuſtè autem agunt vel lucri, vel voluptatis, vel gloriæ causâ. Ac malitia quidem ad ratione pollentem animi partem refertur, quandoquidem ut prudentia cum arte, ita malitia cum prava confertur arte, quoniam ad injuriam dolos excogitat: incontinentia verò ad cupiditatem, poſteaquam & in moderanda voluptate ſita eſt continentia, & in non moderanda, incontinentia: feritas autem ad iracundiam. huic enim cùm quis maleficium non ut homo, ſed ut fera *gratificatur*, ea dicitur feritas. Sunt quoque harum affectionum effectus & fines conſequentes. Ut enim à malitia pendet avaritia, ſic ad ratione pollentem animi partem refertur malitia. Similiter ut ad iracundiam pertinet ambitio, ſic ipſa nimia reddita, feritatem gignit. Denique

ἐν

3 ἐξεῖν.] Aliàs ἐξείη.

4 μαχανάσιος γάρ ποθεν εὑρίσκει.] Legere malim, μαχανάσιας γὰρ εὑρίσκει ποτὶ τὸ ἄδικον.

5 πράσσονται.] Geſnerus etiam πράσσοντι.

6 δικαιο-

voluptas ut cupiditatis eſt, ita nimiùm quæſita parit incontinentiam. Quare cùm de tot cauſis injuſtè agamus, de totidem nimirum juſtè agemus. Nam & virtutis natura benefacit ac prodeſt, & vitium malefacit ac nocet. Et quoniam de animi partibus alia imperat, alia paret, virtutes autem in his ac vitia cernuntur, virtutes quoque partim imperantes, partim parentes, partim eſſe miſtas efficitur. Imperat quidem prudentia, parent autem fortitudo ac temperantia: miſta demum eſt juſtitia. Perturbationes porro ſunt virtutis materia, quandoquidem in his illa cernitur. Eſt autem aliud perturbationis genus cum voluntate conjunctum, aliud non eſt. conjunctum voluptas eſt; non conjunctum, dolor. Atque hæc & intendunt & remittunt civiles homines, dum reliquas animi partes cum rationis participe coaptant: id quod in eo poſitum eſt, ut nec propter nimium nec propter parum ſuas actiones prohibeatur mens perficere. Quod enim deterius eſt, præſtantioris cauſâ cœpit exiſtere: ut in mundo ſemper patiens pars propter eam, quæ ſemper movetur: in animalibus femina propter marem (hic enim ſeminat animum gignendo, illa duntaxat

ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ; σφοδρότερον δὲ μαστευομένα, γεννᾷ τὰν ἀκρατίαν. ὥστ' ἐπεὶ τὸ ἀδικεῦν γίνεται δι' αἰτίας τοσαύτας, φανερὸν ὅτι τὸ δικαιοπραγὲν γίνεται διὰ τὰς ἴσας. φύσει γὰρ ἁ μὲν ἀρετὰ ἀγαθοποιὸς καὶ ὠφελητικά· ἁ δὲ κακία κακοποιὸς καὶ βλαπτικά. ἐπεὶ δὲ τῶν τᾶς ψυχᾶς μερέων, τὸ μὲν ἐντὶ ἁγεόμενον, τὸ δ' ἑπόμενον· αἱ δ' ἀρεταὶ, καὶ αἱ κακίαι περὶ ταῦτα καὶ ἐν τούτοις· φανερὸν ὅτι καὶ τᾶν ἀρετᾶν ταὶ μὲν ἐντὶ ἡγεμονικαὶ, ταὶ δ' ἑπητικαὶ, ταὶ δὲ σύνθετοι ἐκ τούτων. ἁγεμονικαὶ μὲν, οἷον ἁ φρόνασις· ἑπητικαὶ δὲ, οἷον ἀνδρεία καὶ σωφροσύνα· σύνθετος δ' ἐκ τούτων, οἷον ἁ [6] δικαιοσύνα. τὰ δὲ πάθεα, τᾶς ἀρετᾶς ὕλα. περὶ ταῦτα γὰρ καὶ ἐν τούτοις αἱ ἀρεταί. τῶν δὲ παθέων τὸ μὲν ἑκούσιον, τὸ δ' ἀκούσιον. καὶ ἑκούσιον μὲν, ἁδονά· ἀκούσιον δὲ, λύπα. ταυτὰ δὲ ταῦτα καὶ ἐπιτείνοντι καὶ ἀνιέντι τοὶ πολιτικοὶ συναρμόζοντες τὰ ἄλλα μέρεα τᾶς ψυχᾶς ποτὶ τὸ λόγον ἔχον. ταύτας δὲ συναρμογᾶς ὅρος, τὸ μήτε διὰ τὰν ἔνδειαν, μήτε διὰ τὰν ὑπερβολὰν ἀπείργεσθαι τὸν νόον τὸ ἴδιον ἔργον ἐπιτελέν. συντέτακται γὰρ τὸ χέριον ἕνεκα τῶ βελτίονος. ὡς ἐν μὲν τῷ κόσμῳ τὸ αἰειπαθὲς πᾶν μέρος, ἕνεκα τῶ ἀεικινάτω· ἐν δὲ τᾷ συζυγίᾳ τῶν ζώων, τὸ θῆλυ ἕνεκα τῶ ἄρρενος. τὸ μὲν γὰρ

[6] δικαιοσύνη.] Geſneri codex alius, δικαιότας.

σπει-

σπείρει, τὰν ψυχὰν γεννῶν· τὸ δὲ μόνον τὰν ὕλαν παρέχεται τῷ γεννωμένῳ. ἐν δέ γε τᾷ ψυχᾷ τὸ ἄλογον τῷ λογικῷ. συντέτακται γὰρ καὶ ὁ θυμὸς, καὶ ἁ ἐπιθυμία, ποτὶ τὸ πρᾶτον μέρος τᾶς ψυχᾶς· τὸ μὲν ὥσπερ δορυφόρος τις καὶ σωματοφύλαξ, τὸ δ' ὡς οἰκονόμος καὶ οἰκουρὸς τῶν ἀναγκαίων. ὁ δὲ νόος ἐπ' ἄκρας τῆς κορυφῆς τῶ σώματος ἱδρυμένος, καὶ ἔχων περιαυγέα καὶ διαυγέα τὰν ἔποψιν, μαστεύεται τὰν τῶν ἐόντων φρόνασιν· καὶ τοῦτ' ἔργον ἐντὶ αὐτῷ κατὰ φύσιν, τὸ μαστευσάμενον, καὶ κτησάμενεν, ἀκολουθῆσαι τοῖς βελτίοσιν αὐτοῦ, καὶ τιμιωτάτοις. ἀρχὰ γὰρ καὶ αἰτία καὶ κανὼν ἐντὶ τᾶς ἀνθρωπίνας εὐδαιμοσύνας, ἁ τῶν θείων καὶ τιμιωτάτων ἐπίγνωσις.

materiam ei quod generatur ſuppeditat) in animo ratione carens pars propter rationis compotem. Nam & iracundia & cupiditas ad primam animi partem refertur, illa tanquam ſatelles & latro, hæc curatoris inſtar & cuſtodis domeſtici. At mens in ſummo corporis vertice collocata, in pellucida undique ſpecula eorum, quæ ſunt, ſcientiam inveſtigat, & hoc à natura opus habet, ut poſt inveſtigationem & acquiſitionem, melioribus ac præſtantioribus utatur. Etenim rerum divinarum ac præſtantiſſimarum cognitio, beatitudinis humanæ principium, cauſa, & norma eſt.

DE ACTIONIBUS ET HABITIBUS in Genere, tanquam de Materia & Forma.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΜΕΤΩ΄ΠΟΥ τοῦ Πυθαγορείου ἐν τῷ περὶ ἀρετᾶς.

Ἀ'ΡΕΤᾺ ἐντὶ ἀνθρώπω τελειότας φύσιος ἀνθρώπω. ἕκαστον γὰρ τῶν ἐόντων, τέληον καὶ ἄκρον γίνεται, κατὰ τὰν οἰκήαν τᾶς ἀρετᾶς φύσιν. ἵππω τε γὰρ ἀρετὰ ἐντὶ, ἁ ἐς τὸ ἄ-

EX METOPO Pythagoreo, in libro De Virtute.

HOMINIS virtus eſt hominis naturæ perfectio. Etenim per propriam virtutis naturam perfectum quidque ac ſupremum redditur. Nam & equi virtus eſt ea, quæ natu-

κρου

ram equi ad ſupremum perducit, & in partibus ſingulis eodem ſe modo res habet. Nam & oculorum virtus eſt acris viſus, idémque ſupremum in oculorum natura: & aurium virtus, acris auditus, idémque ſupremum in aurium natura: & pedum virtus, velocitas, eadémque ſupremum in pedum natura. Sunt autem virtuti hæc tria neceſſaria, ratio, facultas, & conſilium. Ratio judicat & contemplatur: facultas reſiſtit & moderatur: conſilium amat & amplectitur. Jam judicare & contemplari, intelligentis animi partis eſt proprium: reſiſtere & moderari, ratione carentis: amare & amplecti, utriuſque, tam quæ ratione caret, quàm quæ eâ pollet. Cùm enim ex intelligentia & appetitu conſtet conſilium, illa ad rationis compotem animi partem, hic ad expertem refertur. Jam virtutum omnium numerum, nec non virtutis ortum & conſtitutionem ex animi partibus licet cognoſcere. Etenim animi partes primæ ſunt duæ, altera compos rationis, expers altera. Illâ judicamus & contemplamur, hâc ferimur & appetimus. Hæ porro vel conſen-

κρον ἄγοισα τὰν τῶ ἵππω φύσιν. καὶ ἐπὶ τῶν μερέων δὲ τῶν καθ' ἕκαςον, ὁ αὐτὸς λόγος. ὀμμάτων τε γὰρ ἀρετὰ, ὀξυδορκία· αὐτὰ δ' ἀκρότας ἐντὶ τᾶς ὀφθαλμῶν φύσιος. καὶ ὠάτων ἀρετὰ, ὀξυακοΐα· αὐτὰ δ' ἀκρότας ἐντὶ τᾶς ὠάτων φύσιος. καὶ ποδῶν ἀρετὰ, ποδωκεία· καὶ αὐτὰ δὲ ἀκρότας ἐντὶ τᾶς ποδῶν φύσεως. ἀνάγκα δ' ἀρετὰν πᾶσαν τρία ταῦτ' ἔχεν· λόγον καὶ δύναμιν καὶ προαίρεσιν. λόγον μὲν, ᾧ κρίνει καὶ θεωρεῖ· δύναμιν δὲ, ᾧ ἀντέχει καὶ κρατεῖ· προαίρεσιν δὲ, ᾧ ςέργει καὶ ἀγαπᾷ. Τὸ μὲν ὦν κρίνεν καὶ θεωρὲν, ἐντὶ τῶ διανοατικῶ μέρεος τᾶς ψυχᾶς· τὸ δ' ἀντέχεν καὶ κρατὲν, ἴδιον τῶ ἀλόγω μέρεος τᾶς [1] ψυχᾶς. συνέςακε γὰρ προαίρεσις ἐκ διανοίας καὶ ὀρέξιος. αἱ μὲν ὦν διάνοια, ἀπὸ τῶ λογικῶ μέρεος ἐντὶ τᾶ ψυχᾶ· αἱ δὲ ὄρεξις ἀπὸ τῶ ἀλόγω. τὸ δὲ πλᾶθος τᾶν ἀρετᾶν ἁπασᾶν ἐκ τῶν μερέων τᾶς ψυχᾶς κατίδοιτο ἄν τις. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰν γένεσιν, καὶ τὰν σύςασιν τᾶς ἀρετᾶς. ἐπὶ γὰρ τῶν μερέων τᾶς ψυχᾶς δύο τὰ πρῶτα, τὸ μὲν λογιςικὸν, τὸ δ' ἄλογον. καὶ λογιςικὸν μὲν, ᾧ κρίνομες καὶ θεωρέομες· ἄλογον δὲ, ᾧ ὁρμῶμες καὶ ὀρεγόμεθα. ταῦτα δὲ ἀλλάλοις ἢ συμφωνοῦντι, ἢ διαφωνοῦντι. αἱ δὲ μάχα καὶ δια-

1 μέρεος τᾶς ψυχᾶς.] Lacunam hìc ſupplevimus: τὸ δὲ ςέργεν καὶ ἀγαπᾶν ἐν ἀμφοτέροις αὐτοῖς γίνεται, καὶ τῷ ἀλόγῳ, καὶ τῷ λόγον ἔχοντι μέρει τᾶς ψυχᾶς. Sic Canterus. qui non vidit pro ἀλόγω ſcribendum eſſe, λογιςικῶ. M. Meibom.

2 τὸ

διαφωνία γίνεται αὐτοῖς, δι' ὑπερβολὰν καὶ ἔλλειψιν. φανερὸν ὦν, ὄκκα μὲν τὸ λογιστικὸν μέρος τᾶς ψυχᾶς ἐγκρατῆ τῶ ἀλόγω, γίνεται καρτερία καὶ ἐγκράτεια· ὄκκα δὲ τὸ μὲν ἄγηται, τὸ δ' ἕπηται, καὶ ἀμφότερα συμφωνεῖ ἀλλάλοις, τὸ τηνικαῦτα ἀρετά. αἱ μὲν ὦν καρτερία καὶ ἐγκράτεια, γίνεται μετὰ λύπας· ἀλλ' ἁ μὲν καρτερία, ἐν τῷ ἀντέχεν πόνῳ· ἁ δ' ἐγκράτεια, ἐν τῷ ἀντέχεν ἁδονᾷ. ἁ δ' ἀκρατία καὶ μαλακία, ἐν τῷ μὴ ἀντέχεν, μηδὲ κρατέν. καὶ διὰ τοῦτο συμβαίνει φεύγεν τἀγαθὰ τὼς ἀνθρώπως διὰ λύπαν, ἀποβαλὲν δ' αὐτὰ, διὰ ἁδονάν. καὶ τοὶ ἔπαινοι δὲ καὶ ψόγοι, καὶ τὰ καλὰ πάντα τὰ περὶ τὸν ἄνθρωπον, γίνεται ἐν τούτοις τοῖς μέρεσι τᾶς ψυχᾶς. καὶ καθόλω μὲν ἁ τᾶς ἀρετᾶς σύστασις γίνεται τοῦτον τὸν τρόπον. τὰ δὲ εἴδεα αὐτᾶς, καὶ τὰ μέρεα οὕτως ἄν τις ἀθρησάτω. ἐπεὶ γὰρ τᾶς ψυχᾶς δύο μέρεα, τὸ μὲν λογιστικὸν, τὸ δὲ ἄλογον· [2] τὸ μὲν θυμοειδὲς, τὸ δ' ἐπιθυματικόν. καὶ τὸ μὲν λογιστικὸν ἐντὶ, ᾧ κρίνομες καὶ θεωρέομες· τὸ δ' ἄλογον, ᾧ ὁρμῶμες καὶ ὀρεγόμεθα. καὶ τούτω τὸ μὲν οἷον ἀμυντικὸν, καὶ ὑπερμαχατικὸν ποττοὺς πλασίον, θυμοειδὲς ὀνυμάζεται· τὸ δ' οἷον ὀρεκτικὸν καὶ ποθητικὸν τᾶς

οἰκήας

tiunt inter ſe, vel diſſentiunt. quæ quidem pugna ac diſcordia propter nimium vel parum exiſtit. Cùm igitur rationis compos pars moderetur expertem, tolerantia gignitur & continentia. cum altera imperat, paret altera, & inter ſe ambæ conſentiunt, virtus naſcitur. Ac tolerantia quidem & continentia cum dolore gignuntur, dum labori illa, voluptati hæc reſiſtit. Incontinentia verò ac mollities nec reſiſtit nec moderatur. Quo fit, ut bona propter dolorem fugiamus, propter voluptatem amittamus. Quid quòd laudationes, vituperia, cunctáque humana bona in his animi partibus cernuntur. Et hoc quidem pacto virtus in univerſum conſtituitur. Species autem ejus & partes hoc modo ſunt conſiderandæ. Poſteaquam duæ ſunt animi partes, altera ratione prædita, carens ratione altera, quæ porro vel iracundia, vel cupiditas dicitur: & rationis compos quidem eſt, quâ judicamus & contemplamur: expers autem, quâ ferimur & appetimus: hujus porro quâ parte tanquam ulciſcimur nos ac defendimus, vocatur iracundia: quâ propriam corporis conſtitutionem tanquam

2 τὸ μὲν θυμοειδὲς,] Manifeſtè hìc deſunt quædam ſic ſupplenda: τὸ δὲ ἄλογον τὸ μὲν θυμοειδὲς, &c.

appetimus ac deſideramus, cupiditas: efficitur, ex his animi partibus etiam virtutum numerum, diſcrimen, ac proprietatem pro portione conſequi.

οἰκήας τῶ σώματος συςάσιος, ἐπιθυματικόν· φανερὸν ὡς κατὰ λόγον τοῖς μέρεσι τούτοις τᾶς ψυχᾶς, καὶ τὸ πλᾶθος τᾶν ἀρετᾶν ἀκολούθακεν, καὶ ταὶ διαφοραὶ καὶ ἰδιότατες αὐτῶν.

EX CLINIA Pythagoreo.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΚΛΕΙΝΊΟΥ τοῦ Πυθαγορείου.

ET omnis quidem virtus, ut initio definitum eſt, ratione, conſilio, ac facultate perficitur: horum autem ſingula non virtutis partes, ſed cauſæ ſunt. Itaque qui intelligente atque cognoſcente hujus parte valent, vehementes ac prudentes dicuntur: qui impetuoſâ & appetente, utiles & commodi. Quoniam verò non ſine cauſis exuſcitatis injuſtè ſolent agere, hæ autem tres ſunt, intemperantia in corporis voluptatibus, avaritia in lucrando, ambitio in æqualibus antecellendis: ſciendum eſt, his opponi poſſe & quæ metum, & quæ pudorem, & quæ cupiditatem pa-

ΠΑ͂ΣΑ μὲν ὦν ἀρετὰ τελεοῦται, καθάπερ ἐν ἀρχᾷ διώρισαι, ἐκ λόγω καὶ προαιρέσεως, καὶ δυνάμεως. τοῦτο δὲ καθ' ἑαυτὸ ἕκασον, οὐκ ἀρετᾶς μέρος ἐντὶ, ἀλλ' αἴτιον ἀρετᾶς. ὅσοι μὲν ὦν ἔχοντι τὸ νοατικὸν καὶ γνωσικὸν μέρος αὐτᾶς, δεινοί τε καὶ συνετοὶ [1] ὀνυμαίνονται· ὅσοι δὲ τὸ [2] ἠθικόν τε καὶ προαιρετικὸν, χράσιμοί τε καὶ ἐπιεικέες. Ὁπόταν δὲ ἐκ τῶ τὰς αἰτίας [3] ἀναῤῥιπισθείσας ἦμεν, ἀδικὲν πέφυκεν ἄνθρωπος· αὗται δὲ τρεῖς τυγχάνοντι· φιλαδονία μὲν ἐν ταῖς ἀπολαύσεσι, ταῖς διὰ σώματος· πλεονεξία δὲ, ἐν τῷ κερδαίνεν· φιλοδοξία δὲ, ἐν τῷ καθυπερέχεν τε τῶν ἴσων τε καὶ ὁμοίων. δεῖ τοιγαροῦν γνωρίζεν, ὅτι τούτοις ἀντιτιθέμεναι οἷόν τέ ἐςιν, ἃ μὲν φόβον [4] παρασκευάζοντι τοῖς ἀνθρώποις, ἃ δὲ αἰσχύναν, ἃ δὲ καὶ ἐπιθυμίαν. φόβον [5] μὲν δὴ

τῶν

1 ὀνυμαίνονται.] Corruptiſſimè prius legebatur, οὐ μαίνονται.

2 ἠθικόν τε.] Legere malo, ἱππικόν τε.

3 ἀναῤῥιπισθείσας ἦμεν. ἀδικεῖν πέφυκεν.] Geſnerus aliter habet, ἀναιρεῖν, δι' ἃς ἀδικεῖν πέφυκεν.

4 παρασκευάζοντι.] Geſnerus legit quoque ἐμπαρασκευάζοντι.

5 φόβον μὲν δὴ τῶν νόμων.] Geſnerus aliter legit, διὰ τὸν νόμον. διὰ τὸν θεόν. διὰ τὸν λόγον.

6 ἀ' μ

τῶν νόμων, αἰσχύναν δὲ τῶν θεῶν, ἐπιθυμίαν δὲ τῶν λόγων. διδάσκεν ὧν δεῖ τὼς νέως ἐξ ἀρχᾶς τάν τε θεῶν τιμὰν, καὶ τὰν τῶν νόμων. ἐκ τῶνδε γὰρ φανερὸν ἂν εἴη, ὅτι πᾶν ἔργον ἀνθρώπινον, καὶ βίος, ὁσιότατός τε, καὶ εὐσεβείας μεθέξει [6] ἄμ' ὀρθοπλοιεῖ.

riant: metum propter legem, pudorem propter Deum, cupiditatem propter ſermonem. Quocirca ſunt initio juvenes & deorum & legum veneratio-nem docendi. Ex his enim manifeſtum eſſe poſſit, omnem actionem humanam, adeoque ipſam vitam, ſanctimoniæ pietatiſque participatione, bono ſucceſſu uſuram.

6 ἄμ' ὀρθοπλοιεῖ.] Melius, αἰκ' ὀρθοπλοῇ. Ita Canterus. Scribendum, ἁμῖν. Malè hîc verterat Canterus. M. Meibom.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΘΕΆΓΟΥΣ

τοῦ Πυθαγορείου ἐν τῷ περὶ ἀρετῶν.

EX THEAGE

Pythagoreo in libro De virtutibus.

Ἀρχαὶ τᾶς συμπάσας ἀρετᾶς, τρεῖς· γνῶσις, καὶ δύναμις, καὶ προαίρεσις. καὶ ἔστιν ἁ μὲν γνῶσις, ᾇ θεωρέομες καὶ κρίνομες τὰ πράγματα. ἁ δὲ δύναμις, οἷον ἀλκά τις τῶ σκάνεος, ᾇ ὑφιστάμεθα, καὶ ἐμμένομες τοῖς πράγμασιν. ἁ δὲ προαίρεσις, οἷον χεῖρες ψυχᾶς τινες, αἷς ὁρμῶμες καὶ ἀντιλαζύμεθα τῶν πραγμάτων. ἔχει δὲ καὶ ὁ τᾶς ψυχᾶς διάκοσμος οὕτως. τὸ μὲν γάρ τι αὐτᾶς ἐστι λογισμὸς, τὸ δὲ θύμωσις, τὸ δ' ἐπιθυμία. λογισμὸς μὲν ὦν ὁ κρατέων τᾶς γνώσιος· θυμὸς δὲ, ὁ κρατέων τῶ μένεος· ἐπιθυμία δὲ, ἁ κρατοῖσα τῶ ἐπιθυματικῶ ἀδεῶς. ὅκα ὦν ἐς τὸ ἓν τὰ τρία ταῦτα μολῇ, μίαν ἐπιδεξάμενα συναρμογὰν, τόκα δὲ γίνεται ἀρετὰ,

Virtutis omnis cauſæ ſunt tres, cognitio, facultas, & conſilium. Cognitio eſt, quâ res contemplamur ac judicamus. facultas tanquam robur & cauſæ, quo ferimus, & in rebus permanemus. conſilium inſtar manuum eſt animi, quibus ferimur, & res apprehendimus. Animi quoque conſtitutio ſic ſe habet, ut una ſit ejus pars ratio, altera iracundia, tertia cupiditas. Ratio cognitioni, ira robori, cupiditas appetitui præeſt. Cum igitur hæc tria unâ compage in unum rediguntur, tum virtus

in animo gignitur & concordia: cùm per ſeditionem inter ſe divelluntur, vitium oritur atque diſcordia. Jam cùm ratio partes animi ratione carentes moderatur, tolerantia gignitur & continentia, dum labores illa, voluptates hæc moderatur: cùm ratione carentes moderantur rationem, mollities & incontinentia naſcitur, dum labores illa fugit, à voluptatibus hæc vincitur. Cùm verò melior animi pars imperat ac præeſt, deterior paret ac ſequitur, & inter ſe ambæ conſentiunt, tum virtus & omne bonum per totum animum exiſtit. Et cupiditas quidem cùm rationem ſequitur, fit temperantia: cùm iracundia, fortitudo: cùm partes omnes, juſtitia. Hæc enim & vitia cuncta, & virtutes animi inter ſe diſcernit: & animi partium compagis quædam eſt conſtitutio, virtúſque perfecta & ſuprema. Ut enim in hac omnia ſunt, ita ſine hac reliqua non exiſtunt animi bona. Quapropter & inter deos magnam vim habet, & inter homines, juſtitia. Totius enim atque univerſi tum inter hos tum inter illos communionem hæc virtus continet. ac Themis quidem apud ſuperos, Di-

ἀρετὰ, καὶ ὁμολογία ἐν τᾷ ψυχᾷ· ὅκα δὲ στασιάζοντα καὶ ἀπ' ἀλλάλων ἀπέσπασται, τόκα δὲ γίνεται κακία καὶ ἀναρμοςία ἐν τᾷ ψυχᾷ. καὶ ὅκα μὲν ὁ λογισμὸς ἐπικρατέῃ τῶν ἀλόγων μερέων τᾶς ψυχᾶς, τόκα δὲ γίνεται καρτερία καὶ ἐγκράτεια. καρτερία μὲν, ἐν τῇ κατοχῇ τῶν πόνων· ἐγκράτεια δὲ, ἐν τᾷ ἀποχᾷ τῶν ἀδέων. ὅκα δὲ τὰ ἄλογα μέρεα τᾶς ψυχᾶς ἐπικρατέῃ τῶ λογισμῶ, τόκα δὲ γίνεται μαλακία καὶ ἀκρατία. μαλακία μὲν ἐν τῷ φεύγεν τὼς πόνως, ἀκρατία δὲ ἐν τῷ νικᾶσθαι ὑπὸ τῶν ἀδέων. ὅκα δὲ τὸ μὲν κρέσσον ἄρχῃ μέρος τᾶς ψυχᾶς, τὸ δὲ χέρηον ἄρχηται· καὶ τὸ μὲν ἀγῆται, τὸ δ' ἕπηται, ἀμφότερα δὲ συνευδοκῆται καὶ συνομολογῆται ἀλλάλοις, τόκα δὲ γίνεται ἀρετὰ καὶ παναγαθία, περὶ ὅλαν τὰν ψυχάν. καὶ ὅκα μὲν τὸ ἐπιθυματικὸν ἕπηται μέρος τᾶς ψυχᾶς τῷ λογιςικῷ, γίνεται σωφροσύνα· ὅκα δὲ τὸ θυμοειδὲς, ἀνδρειότας· ὅκα δὲ τὰ μέρεα πάντα, δικαιότας. αὕτα γὰρ ἐντι ἁ διείργοισα τάς τε κακίας πάσας τᾶς ψυχᾶς, καὶ τὰς ἀρετὰς ἀπ' ἀλλάλων. καὶ ἔςιν ἁ δικαιότας, σύνταγμά τι τᾶς ἁρμογᾶς τῶν μερέων τᾶς ψυχᾶς, καὶ ἀρετὰ τελήα καὶ πανυπερτάτα. πάντα γὰρ ἐν ταύτᾳ. τὰ δ' ἄλλ' ἀγαθὰ τᾶς ψυχᾶς οὐκ ἄτερθε ταύτας· διόπερ καὶ ἐν θεοῖς μέγα κράτος ἔχει ἁ δικαιότας, καὶ ἐν ἀνθρώποις. τῶ γὰρ ὅλω καὶ τῶ παντὸς ἁδ' ἀρε-

τὰ συνέχει τὰν κοινωνίαν, καὶ τὰν ἐν θεοῖς καὶ τὰν ἐν ἀνθρώποις. θέμις γε ὤν [1] φημίζεται παρὰ τοῖς ὠρανίοις θεοῖς, δίκα δὲ, παρὰ τοῖς χθονίοις· νόμος δὲ, παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. ταῦτα δ' ἐντὶ σημεῖα καὶ σύμβολα, τῶ τὰν δικαιότατα πανυπερτάταν ἀρετὰν ὑπάρχεν. ὄκα μὲν ὦν ἐν τῷ θεωρὲν καὶ κρίνεν γένηται ἁ ἀρετὰ, καλέεται φρόνασις. [2] ὄκα δὲ ἐν τῷ ὑφίστασθαι τὰ ἀδέα, σωφροσύνα· ὄκα δ' ἐν τῷ κέρδεος ἀποσχέσθαι, καὶ βλάβας τᾶς εἰς τὸν πλασίον, δικαιότας. ἁ δὲ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον αὐτᾶς σύνταξις, καὶ παρὰ τὸν ὀρθὸν λόγον παράβασις, τῶ δέοντός ἐντι στοχασμὸς, καὶ τῶ μὴ δέοντος ἐκπίπτωσις. ἐστι δὲ τὸ μὲν δέον, ὃ δεῖ ἦμεν. τοῦτο δὲ οὐκ ἀφαιρέσιος, οὔτε προσθέσιος δέεται. αὐτὸ γάρ ἐστιν, ὃ δεῖ ἦμεν. τῶ δὲ μὴ δέοντος, εἴδεε δύο· τὸ μὲν ὑπερβολὰ, τὸ δὲ ἔλλειψις. καὶ ἁ μὲν ὑπερβολὰ, τὸ πλέον τῶ δέοντός ἐστιν· ἁ δ' ἔλλειψις, τὸ ἔλαττον. ἁ δ' ἀρετὰ, ἕξις τίς

ce autem apud inferos; Lex verò inter homines prædicatur. Hæc porro juſtitiam ſupremam eſſe virtutem indicant. Cùm etenim in judicando & contemplando poſita virtus eſt, vocatur prudentia: cùm in gravibus ferendis, fortitudo: cùm in moderandis voluptatibus, temperantia: cùm in lucro & injuriâ non faciendis, juſtitia. Jam eandem vel ſecundum rectam rationem conſtitui, vel præter rectam rationem non conſtitui, decorum eſt, vel indecorum aſſequi. Eſt autem decorum, quod eſſe decet. Id quod nec addi quicquam nec demi poſtulat, quandoquidem ipſum, quod eſſe decet, eſt. Indecori verò ſpecies duæ ſunt, nimium & parum. Illud plus, quàm decet, hoc minus habet. At virtus decori eſt habitus. quocirca ſtatim quoque & ſupremum eſt & medium. Sic enim decora quoque & media ſunt & ſuprema: media, quoniam inter nimium & parum conſtituta ſunt: ſuprema, quoniam nec addi quicquam nec demi poſtulant, quandoquidem, quod eſſe decet, ipſa ſunt.

ἐντι τῶ δέοντος. διόπερ καὶ ἀκρότας, καὶ μεσότας εὐθέως ἐντί. οὕτω [3] γὰρ καὶ μεσότατες τυγχάνοντι καὶ ἀκρότατες. μεσότατες μὲν, ὅτι [4] ἐντὸς τᾶς ὑπερβολᾶς καὶ τᾶς ἐλλείψιος πίπτοντι· ἀκρότατες δὲ, ὅτι οὔτε προσθέσιος, οὔτ' ἀφαιρέσιος δέονται. αὐτὰ γὰρ ἐντὶ ταῦτα, ἃ δεῖ αὐτὰ ἦμεν. Ἐπει-

1 φημίζεται.] Geſneri codex alius, φατίζεται.

2 ὄκα δὲ ἐν τῷ ὑφίστασθαι τὰ ἡδέα.] Etiam hic ſubeſt lacuna, quam ſic reſtituimus: ὄκα δ' ἐν τῷ ὑφίστασθαι τὰ δεινὰ, ἀνδρεία· ὄκα δ' ἐν τῷ κατέχεν τὰ ἡδέα, σωφροσύνα, &c.

3 οὕτω γὰρ καὶ μεσότατες.] Videtur hic aliquid deeſſe, οὕτω μὲν γὰρ καὶ τὰ δέοντα καὶ μεσότατες, &c.

4 ἐντός.] Non ἐκτός.

5 δικαι-

Quandoquidem morum virtus in perturbationibus verſatur, ac ſupremæ perturbationes voluptas, & dolor cenſentur: efficitur, in eo virtutem non eſſe poſitam, ut quis ex animo perturbationes, voluptatem ac dolorem, evellat, verùm ut aptè connectat. Etenim nec ſanitas, quæ corporis facultatum quædam eſt bona temperatura, in eo ponitur, ſi frigus, calor, humor, & ſiccitas tollantur, verùm ſi permiſceantur, cùm ſit horum quaſi quidam commenſus: nec in Muſica, ſi acutum & grave demantur, concentus oritur, verùm ſi hæc aptè permiſceantur, tum & concentus exiſtit, & vocum diſcordia tollitur. Similiter calore, frigore, humore, ſiccitate permiſtis, & ſanitas oritur, & morbus perit. Neque aliter iracundiâ & cupiditate rectè compoſitis, & vitia cum perturbationibus eximuntur, & virtutes moréſque exiſtunt. Eſt autem morum virtutis maximè proprium, quod in rebus honeſtis eſt, conſilium. Etenim ratione ac facultate etiam ſine virtute uti licet, conſilio non licet, quandoquidem moris dignitatem conſilium indicat.

Ἐπειδὴ ἁ τῶ ἤθεος ἀρετὰ περὶ πάθεα, τῶν δὲ παθέων ἁδονὰ καὶ λύπα ὑπέρτατα, φανερὸν ὅτι οὐκ ἐν τῷ ὑπεξελέσθαι τὰ πάθεα τᾶς ψυχᾶς ἁδονὰν καὶ λύπαν, ἁ ἀρετὰ πέπτωκεν· ἀλλ' ἐν τῷ ταῦτα συναρμόσασθαι. οὐδὲ γὰρ ὑγίεια, εὐκρασία τὶς ἐοῦσα τῶν τῶ σώματος δυναμίων, ἐν τῷ ὑπεξελέσθαι τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ θερμὸν, καὶ τὸ ὑγρὸν, καὶ τὸ ξαρὸν πέπτωκεν· ἀλλ' ἐν τῷ ταῦτα συγκερασθῆναι. ἔντι γὰρ οἷον συμμετρία τὶς τούτων. οὐδ' ἐν τᾷ μωσικᾷ, ἐν τῷ ὑπεξελέσθαι τὸ ὀξὺ καὶ τὸ βαρὺ, τὸ σύμφωνον πέπτωκεν· ἀλλ' ἐν τῷ ταῦτά πως συναρμόξασθαι συναρμογὰν τῶ ὀξέος καὶ τῶ βαρέος, τὸ μὲν σύμφωνον ἐναπολαμβάνεται, τὸ δὲ διάφωνον ἐκκρούεται. συναρμοσμένων δὲ καὶ τῶ θερμῶ καὶ τῶ ψυχρῶ, καὶ τῶ ὑγρῶ καὶ τῶ ξαρῶ, ἁ μὲν ὑγεία γίνεται, ἁ δὲ νόσος ἀπόλλυται. συναρμοσμένων δὲ καὶ τῶ θυμῶ καὶ τᾶς ἐπιθυμίας, ταὶ μὲν κακίαι καὶ τὰ πάθεα ἐξαιρέονται, ταὶ δ' ἀρεταὶ καὶ τὰ ἤθεα ἐγγίνονται. ἰδιαίτατον δὲ τᾶς τῶ ἤθεος ἀρετᾶς, ἁ προαίρεσις ἁ ἐν τοῖς καλοῖς. λόγῳ γὰρ καὶ δυνάμει συγχρέεσθαι [5] δυνατὸν, καὶ ἄνευ ἀρετᾶς· προαιρέσει δὲ οὐ δυνατόν. τὸ γὰρ ἀξίωμα τῶ ἤθεος ἁ προαίρεσις σαμαίνει. διὸ καὶ μετὰ τᾶς βίας μὲν ἐπικρατέων ὁ λογισμὸς θυμῶ καὶ ἐπιθυμίας, ἐγκράτειαν καὶ καρτε-

ρίαν

5 δυνατόν.] Sic malo, quàm δύναται.

6 πλά-

ρίαν ἐμποιεῖ· μετὰ βίας δὲ πάλιν ἐκβιασθεὶς αὐτὸς ὑπὸ τῶν ἀλόγων, ἀκρατίαν καὶ μαλακίαν. αἱ δὲ τοιαῦται διαθέσιες τᾶς ψυχᾶς, ἡμιτελέες μὲν ἀρεταὶ, ἡμιτελέες δὲ κακίαι τυγχάνοντι. ὁ μὲν γὰρ λογισμὸς, ὑγιαίνει· τὰ δ' ἄλογα μέρεα τᾶς ψυχᾶς, νοσέει. καὶ καθὸ μὲν ἄρχεται καὶ ἄγεται ὁ θυμὸς, καὶ ἁ ἐπιθυμία ὑπὸ τῶ λόγον ἔχοντος μέρεος τᾶς ψυχᾶς, ἁ ἐγκράτεια καὶ ἁ καρτερία, ἀρεταὶ τυγχάνοντι. καθὸ δὲ μετὰ βίας, ἀλλ' οὐχ ἑκουσίως τοῦτο πράσσοντι, κακίαι τυγχάνοντι. δεῖ γὰρ τὰν ἀρετὰν μὴ μετὰ λύπας, ἀλλὰ μεθ' ἁδονᾶς τὰ δέοντα πράσσεν. πάλιν δὲ καθὸ μὲν ἐπικρατέει ὁ θυμὸς καὶ ἐπιθυμία τῶ λογισμῶ, μαλακίαν καὶ ἀκρατίαν ἐπιφέροντα, κακίαι τινὲς τυγχάνοντι· καθὸ δὲ μετὰ λύπας χαρίζονται τοῖς πάθεσιν, εἰδότες ὅτι ἁμπλακίσκοντι, τῶ ὑγιὲς ἦμεν τὸ ὄμμα τᾶς ψυχᾶς. ταῦτα δὲ οὐ κακίαι ⁶ πλάνον. αὐτό γε τοῦτο φανερὸν, ὅτι ἑκουσίως δεῖ τὰν ἀρετὰν τὰ δέοντα πράσσεν. τὸ μὲν ἀκούσιον οὐκ ἄνευ λύπας, καὶ φόβω· τὸ δὲ ἑκούσιον, οὐκ ἄνευ ἁδονᾶς καὶ λόγος τᾶς διαιρέσιος ἐμπέσοι, αἱ μὲν γὰρ γνῶσις, καὶ αἱ ὅρασις

Quapropter & per vim imperans iracundiæ & cupiditati ratio, continentiam ac tolerantiam parit: & per vim rurſus à rationis expertibus pulſa, incontinentiam & mollitiem. Ceterùm tales animi affectiones & imperfectæ virtutes, & imperfecta ſunt vitia. Ut enim eſt ſana ratio, ita partes animi rationis expertes ægrotant. Et quatenus quidem à rationis compote animi parte ira & cupiditas reguntur, virtutes habentur continentia ac tolerantia: quatenus autem per vim hoc, non ſponte fit, ſunt vitia. debet enim virtus non cum dolore, ſed cum voluptate officium facere. Quatenus rurſum imperantes rationi ira & cupiditas mollitiem & incontinentiam procreant, vitia hæc ſunt: quatenus verò cum dolore perturbationibus gratificantur, dum errorem ſuum, quoniam ſanus eſt animi oculus, agnoſcunt, non vitia, vel ſaltem non prorſus, habenda veniunt. Manifeſtum eſt igitur, ſponte virtutem debere officium facere. Et cum voluntate quidem conjunctum quod eſt, non caret voluptate & hilaritate: quod autem non eſt, dolore & metu non caret. Quid quod ſimulatque inciderit di-

φιλοφροσύνας. ἅμα δὲ καὶ ἱ καὶ παρείτω ταῦθ' οὕτως ἔχεν. τῶν πραγμάτων, τῶ λόγον ἔχοντος

6 πλάνον αὐτό γε τοῦτο.] Geſnerus πλάνον otioſum, ego corruptum exiſtimo, & ſic lego, πλὰν ἐκ αὐτό γε τοῦτο.

7 τῶ

viſio, hæc ita ſe habere comperientur. Etenim cognitio rerum & inſpectio ratione præditæ eſt animi partis: facultas autem ratione carentis. ſiquidem nec laboribus reſiſtere, nec voluptates moderari, ratione carentis proprium eſt animi partis. Conſilium verò in utroque cernitur, & rationis compote, & experte animi parte. cùm enim ex intelligentia & appetitu conſtet, illa ad rationis compotem, hic ad expertem refertur. Qamobrem & virtus omnis in partibus animi componendis poſita eſt, & voluntas atque conſilium prorſus in virtute cernuntur.

Et in univerſum quidem compoſitio quædam ratione carentium animi partium cum rationis compote, virtus eſt: cùm autem & voluptas & dolor decori norma reguntur, tum exiſtit. Nihil enim eſt aliud vera virtus, quàm decori habitus. Decorum autem eſt, quod eſſe decet: indecorum, quod non decet. Indecori verò ſpecies duæ ſunt, nimium & parum. Illud plus, quàm decet, hoc minus habet. Decorum porro cùm ſit, quod eſſe decet, & ſupremum ſit & medium: ſupremum, quoniam nec addi quicquam nec demi poſtulat: medium, quoniam inter ni-

χοντος μέρεος ἐντὶ τᾶς ψυχᾶς· ἁ δὲ δύναμις τῶ ἀλόγω. τὸ γὰρ ἀντέχεν μὴ δύνασθαι τῶν πόνων, ἐπικρατὲν δὲ τὰν ἁδονὰν, οἰκῆον ἐντὶ τῶ ἀλόγω μέρεος τᾶς ψυχᾶς. ἁ δὲ προαίρεσις, ἐν ἀμφοτέροις αὐτοῖς γίνεται, καὶ τῷ λόγον ἔχοντι μέρει τᾶς ψυχᾶς, καὶ τῷ ἀλόγῳ. σύγκειται γὰρ ἐκ διανοίας καὶ ὀρέξιος. ὧν ἁ μὲν διάνοια τῶ λόγον ἔχοντος ἐντί· ἁ δ' ὄρεξις τῶ ἀλόγω. διὸ καὶ ἀρετὰ πᾶσα ἐν συναρμογᾷ γίνεται τῶν μερέων τᾶς ψυχᾶς, καὶ ἑκούσιον δὲ καὶ τὸ προαιρετικὸν πάντως ἐν τᾷ ἀρετᾷ.

Καθόλου μὲν ὦν ἀρετὰ, συναρμογά τις ἐντὶ τῶν ἀλόγων μερέων τᾶς ψυχᾶς, ποτὶ τὸ λόγον ἔχον. γίνεται δὲ αὐτὰ, [7] τῷ καὶ τὰν ἁδονὰν καὶ τὰν λύπαν ὅρον ἐπιδέξασθαι τὸν τῶ δέοντος. οὐδὲν γὰρ ἅτερον ἀλαθινὰ ἀρετὰ, εἰ μὴ ἕξις τῶ δέοντος. αὐτὸ δὲ τὸ δέον ἐντὶ, ὅπως δεῖ ἦμεν· τὸ δὲ μὴ δέον, [8] ὅπως οὐ δεῖ ἦμεν. τῶ δὲ μὴ δέοντος εἰδέαι δύο· τὸ μὲν ὑπερβολὰ, τὸ δ' ἔλλειψις. καὶ ὑπερβολὰ μὲν ἐντὶ, τὸ πλέον τῶ δέοντος· ἔλλειψις δὲ, τὸ ἔλαττον τῶ δέοντος. τὸ δὲ δέον αὐτὸ ἐὸν, ὅπερ δεῖ ἦμεν, καὶ ἄκρον ἂν ὑπάρχοι καὶ μέσον. ἄκρον μὲν, ὅτι οὔτ' ἀφαιρέσιος, οὔτε προσθέσιος δέεται· μέσον δὲ, ὅτι μεταξὺ ἐντὶ τᾶς ὑπερβολᾶς, καὶ τᾶς

7 τῷ καὶ τὰν.] Prius legebatur, τὸ κατὰ τὰν.

8 ὅπως.] Aliàs, ὅπερ.

τᾶς ἐλλείψιος. ἔχει δὲ τὸ δέον καὶ μὴ δέον [9] εἰς ἄλλαλα οὕτως, ὥσπερ τὸ ἴσον καὶ ἄνισον, καὶ τὸ τεταγμένον καὶ ἄτακτον (ταῦτα δ' ἐντὶ ἀμφότερα, τὸ πεπερασμένον καὶ τὸ ἄπειρον) καὶ διὰ τοῦτο τῶ ἀνίσω τὰ μέρεα, λέγεται ποτὶ τὸ μέσον, ἀλλ' οὐ ποτ' ἄλλαλα. ἀμβλεῖά τε γὰρ ὀνυμάζεται γωνία, ἁ μείζων ὀρθᾶς· ὀξεῖα δὲ, ἁ μείων ὀρθᾶς. καὶ μείζων μὲν εὐθεῖα, ἁ ὑπερέχοισα τὰν ἐκ τῶ κέντρω. καὶ μακροτέρα μὲν ἁμέρα ἰσαμερινᾶς. καὶ ταὶ νόσοι τε γίνονται τῶ σώματος, διὰ τὸ θερμότερον ἢ κρυμωδέστερον γίνεσθαι τὸ σῶμα. τὸ μὲν γὰρ θερμότερόν ἐντι, τὸ πλέον τῶ μετρίω· τὸ δὲ κρυμωδέστερον, ἔλασσον τούτω. ἔχει δέ γε καὶ ἁ ψυχὰ, καὶ τὰ περὶ αὐτὰν, τὰν διάθεσιν, καὶ τὰν ἀναλογίαν ταύταν. ἁ μὲν [10] ὧν θρασύτας ἐντὶ ὑπερβολὰ τῶ δέοντος, ἐν ὑποστάσει δεινῶν· ἁ δὲ δειλότας, ἔλλειψις τῶ αὐτῶ. καὶ ἁ μὲν ἀσωτία, ὑπερβολὰ τῶ δέοντος ἐν δαπάνῃ χρημάτων· ἁ δ' ἀνελευθερία, ἔλλειψις τῶ αὐτῶ. καὶ ἁ μὲν ὀργὰ, ἐντὶ ὑπερβολὰ τῶ δέοντος ἐν ὁρμᾷ θυμῶ· ἁ δ' ἀναλγησία, ἔλλειψις τούτω. ὁ δ' αὐτὸς λόγος, καὶ ἐπὶ τᾶν ἄλλων διαθεσίων τᾶν ἀντικειμέναν. δεῖ δ' ἕξιν τῶ δέοντος ὑπάρχοισαν τὰν ἀρετὰν, καὶ μεσότατα τῶν παθέων, μήτ' ἀπαθέα, μήτ' ἐκπαθέα ἦμεν. ἁ μὲν γὰρ ἀπάθεια,

mium & parum conſtitutum eſt. Sic porro ſe decorum & indecorum inter ſe habent, ut æquale & inæquale, diſpoſitum & confuſum: quæ quidem utraque finitum & infinitum ſunt. Jam inæqualis partes ad medium, non ad ſe invicem referuntur. Nam & obtuſus dicitur angulus, qui recto major eſt, & acutus, qui minor, & major linea recta, quæ ductam è centro ſuperat, & longior dies eo, quem dat æquinoctium. morbi quoque gignuntur, quoniam vel calidius vel frigidius redditum eſt corpus. ſiquidem quod calidius eſt, plus eſt mediocritate: quod frigidius, minus. Enimvero animus quoque cum ſuis hanc affectionem & proportionem habet. Ut enim audacia plus decoro habet in gravibus perferendis, ita minus ignavia. ut prodigalitas plus decoro habet in ſumptuum factione, ita minus illiberalitas. ut ira plus decoro habet in iracundiæ impetu, ita ſtupiditas minus. Ac ſimilis eſt aliarum affectionum oppoſitarum ratio. Debet autem virtus, cùm decori ſit habitus, & perturbationum mediocritas, nec ſtupida eſſe, nec immodicè affici. Ut enim ſtu-

9 εἰς ἄλληλα] Aliàs, πρὸς ἄλληλα. 10 ἁ μὲν ὧν] Aliàs, ἁ μὲν γάρ.

11 σὺν

por immotum & languidum ad honeſtatem reddit animum, ita confuſum & imperitum immodica perturbatio. Quare ſic debet in virtute perturbatio ut in pictura umbra atque linea, obiter elucere. Quod enim vivum ac tenerum & veritatem exprimens ducitur, id per hæc maximè, ſi boni ſunt colores efficitur. Animi quoque perturbationes naturalis virtutis impetu & inſtinctu animantur. Ut enim ex perturbationibus oritur virtus, ita rurſum orta cum ipſis conjungitur: quemadmodum ex gravi & acuto concentus, ex calido & frigido temperatura, ex gravi & levi æquilibrium. Non ſunt igitur ex animo tollendæ perturbationes, quandoquidem id non conducit, verùm cum ratione prædito per decorum & mediocritatem aptè componendæ.

θείω, ἀπαρόρμητον καὶ ἀνενθουσίαςον παρέχεται τὰν ψυχὰν ποτὶ τὸ καλόν· ἁ δ' ἐκπάθεια, συντεταραγμέναν καὶ ἀνεπιλόγιςον. δεῖ ὦν τὸ πάθος οὕτω παρεμφαίνεσθαι ἐν τᾷ ἀρετᾷ, ὥςπερ καὶ τὰν σκιὰν καὶ τὰν γραμμὰν ἐπὶ τᾶς γραφᾶς. τὸ γὰρ ἔμψυχον καὶ τὸ ἁπαλὸν, καὶ τὸ μεμιμημένον τὰν ἀλάθειαν σὺν τᾷ χρηςότατι τῶν χρωμάτων, μάλιςα γίνεται διὰ τούτων. ἔμψυχα δὲ ἐκ παρορμήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἀρετᾶς τᾶς κατὰ φύσιν τὰ πάθεα τᾶς ψυχᾶς. γίνεται γὰρ ἐκ τῶν παθέων ἁ ἀρετά· καὶ γενναθεῖσα, πάλιν [11] σὺν αὐτοῖς συνίςαται. ὥςπερ καὶ τὸ καλῶς ἁρμοσμένον ἐκ τῶ ὀξέος καὶ βαρέος, καὶ τὸ εὔκρατον ἐκ τῶ θερμῶ καὶ ψυχρῶ, καὶ τὸ ἰσόῤῥοπον ἐκ τῶ βαρέος καὶ κούφω. οὐκ ἀφελεῖν ὦν δεῖ τὰ πάθεα τᾶς ψυχᾶς, οὔτε γὰρ ὠφέλιμον· ἀλλὰ συναρμόξασθαι ποτὶ τὸ [12] λόγον ἔχον τῶ δέοντος καὶ τῶ μετρίω.

11 *σὺν αὐτοῖς συνίςαται.*] Geſnerus aliàs, *συναύξεται τούτοις.*

12 *τὸ λόγον ἔχον τῶ δέοντος.*] Videtur deeſſe, διὰ, vel μετὰ, hoc modo: *τὸ λόγον ἔχον μετὰ τῶ δέοντος.*

EX ARCHYTA Pythagoreo in libro De morum doctrina.

AIO virtutem ad miſeriam, vitium ad beatitudinem fu-

ἘΚ ΤΩ͂Ν ἈΡΧΎΤΟΥ τοῦ Πυθαγορείου ἐν τῷ περὶ τᾶς ἠθικᾶς παιδείας.

ΦΑΜΙ' τὰν ἀρετὰν ἦμεν ποττὸ μὴ κακοδαιμονὲν ἱ-

κανὰν, τὰν δὲ κακίαν ποττὸ μὴ ἐυδαιμονὲν, αἴκα τὰς ἕξιας αὐτὰς κρίνομες. αἰεὶ μὲν γὰρ κακοδαιμονὲν ἀνάγκα τὸν κακὸν, αἴτε ἔχοι ὕλαν, κακῶς τε γὰρ αὐτᾷ χρέεται· αἴτε σπανίζοι· ὡς καὶ τὸν τυφλὸν, αἴτε φῶς ἔχει, καὶ λαμπρότατα ὁρατὰν, αἴτε ἐν σκότει διατελεῖ. ὀυκ αἰεὶ δὲ ἐυδαιμονὲν τὸν ἀγαθὸν· οὐ γὰρ ἁ κτᾶσις τᾶς ἀρετᾶς ἐυδαιμονία ἦν, ἀλλὰ χρᾶσις. καὶ γὰρ ὁ ἔχων τὰν ὄψιν, ὀυχ ὁρᾷ αἰεί. αἰ γὰρ μὴ ἔχοι φῶς, ὀυκ ὄψεται. δύο δ' ὁδοὶ τέμνονται ἐν βίῳ· ἁ μὲν σκυθρωποτέρα, ἂν ὁ τλάμων ἐβάδιζεν ὀδυσσεύς· ἁ δὲ ἐυδιεινοτέρα, τὰν ἐπορεύετο νέστωρ. τὰν ὦν ἀρετάν φαμι δηλῆσθαι μὲν ταύταν, δύνασθαι δὲ καὶ τήναν. ἀλλὰ τὰν ἐυδαιμονίαν [1] καρύσσει ἁ φύσις βίον ἐυκταῖον, καὶ ἐυςαθέα, διὰ τὸ γνώμας τελεσθῆναι. ὥστε ἃ μὴ δηλῆταί τις [2] παριόντας, ὀυκ ἐυδαίμων μὲν, ὀυ μὴν πάντως κακοδαίμων. Μὴ ὦν ἄνοσον καὶ ἀνάλγητον [3] τολμώντων τὸν ἀγαθὸν εἰπεῖν, μηδὲ ἄλυπον θρασυνέσθωσαν λέγεν. ὡς γὰρ σώματι ἀλγεινά τινα ἀπολείπομεν, οὕτω καὶ ψυχαῖς ἐπώδυνα. ἀλλ' αἱ μὲν ἀφρόνων λῦπαι ἀλόγιςοι πέλονται· αἱ δὲ φρονίμων ἐς ὅσον ὁ [4] λόγος ἐπιτρέ-

giendam, ſi habitus ipſos inſpiciamus, ſufficere. Semper enim virum malum eſſe miſerum neceſſe eſt, ſive materiam habeat, quoniam eâ malè utitur, ſive non habeat: quemadmodum & cæcum, ſive lucem atque ſplendorem habeat, ſive in tenebris degat, cæcum eſſe neceſſe eſt. At bonum non ſemper beatum eſſe neceſſarium eſt, quandoquidem non in poſſeſſione virtutis, verùm in uſu beatitudo cernitur. Nam neque qui viſu præditus eſt, videt ſemper. ſi enim luce careat, nihil videbit. Ac duæ ſecantur in vita viæ: altera difficilior, quâ patiens inceſſit Ulyſſes: altera commodior, quam Neſtor tenuit. Virtutem igitur aio & hanc expetere, & illam poſſe. Sed beatitudinem natura vitam optabilem atque firmam, quoniam conſilia perficiantur, prædicat. Quapropter qui, quæ non deſiderat, omittit, ut beatus non eſt, ita nec planè eſt miſer. Ne igitur morbis ac doloribus bonum virum carere audeant dicere. Quemadmodum enim corpori, ſic & animo quædam, quæ dolorem pariant, relinquimus. Veruntamen ſtultorum dolores ratione carent: prudentum non ulterius quàm

5 ἱερα-

1 καρύσσει ἁ.] Mendosè, καρύσσεια. Niſi quis, χαράσσει ἁ, malit.
2 παριόντος.] Sic legere malo, quàm παριόντας.

3 τολμώντων.] Non τολμῶντι.
4 ὁ λόγος.] Mendosè, ἀλόγως. Geſnero emendante.

ratio, res definiens, permittat, procedunt. Quid quod ipſorum de ſtupore gloriatio virtutis generoſitatem tollit, ſi rebus medii generis & non malis morti, dolori, & paupertati ſe opponat. Facilè etenim, quæ mala non ſunt, vincuntur. Quocirca mediocritatem perturbationum ſectari debemus, ſiquidem & ſtuporem æquè atque immodicam perturbationem fugimus, neque ſupra naturam noſtram loquimur.

πιτρέπει [5] ὁρίσδων τὰ πράγματα. ἀλλὰ μὰν καὶ τὸ καύχαμα αὐτῶν τᾶς ἀπαθείας, ἐκλύει τᾶς ἀρετᾶς τὸ γενναῖον, αἴκα ἐν [6] διαφόροις καὶ μὴ κακοῖς θανάτῳ τε καὶ ἀλγηδόνι καὶ πενίᾳ ἀντιβεβάκη. εὐκαταγώνιςα γὰρ τὰ μὴ κακά. ἀσκητέον ὦν ποττὰν μετριοπαθίαν ἴεμεν, ὡς τότε ἀνάλγητον ἐς ἶσον τῷ ἐκπαθεῖ φεύγομες, [7] μήτε μέζον φύσιος τᾶς ἁμετέρας φθεγγόμεθα.

5 ὀρίσδων.] Depravatè, ὀριάδων.
6 ἀδιαφόροις.] Malè, διαφόροις.

7 μήτε.] Non μηδέ.

EX EODEM ARCHYTA in libro De bono viro & beato.

AIO virum bonum eum eſſe, qui rebus ac temporibus magnis rectè utatur. qui quidem & felicitatem rectè poſſit, & infelicitatem ferre: ac tum rebus bonis dignum ſe fortunâ præbeat, tum rebus mutatis rectè, quod evenit, ferat: qui denique qualicunque tempore rectè pro re nata ſe gerat, nec ſeſe ſolum, ſed & alios ipſi fidentes ac rerum ſocios ita componat.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΑΡΧΥΤΑ ΤΟΥ͂ ΑΥ̓ΤΟΥ͂

Ἀρχύτου, ἐν τῷ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς καὶ εὐδαίμονος.

ΦΑΜΙ δὴ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα τοῦτον ἦμεν, τὸν πράγμασι μεγάλοις καὶ καιροῖς καλῶς χρεόμενον. οὗτος δέ κε εἴη ὁ εὐτυχίαν τε δυνάμενος καλῶς φέρεν, καὶ πάλιν ἀτυχίαν. καὶ ὁ ἔν τε τοῖς καλοῖς καὶ τιμίοις ἄξιος γενόμενος τῶν ὑποκειμένων, καὶ μεταβαλοίσας τᾶς τύχας εὖ τὸ παρὸν ἐκδεχόμενος. εἰ δὲ συντόμως τε καὶ κεφαλαιωδῶς δεῖ φράσαι, ὁ ἐν πάντεσσι τοῖς καιροῖς καλῶς ἀγωνιζόμενος ἐκ τῶν ἐνδεχομένων· καὶ μὴ μόνον αὑ ἑωυτὸν οὕτως διατιθεὶς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐμπιςεύσαντας αὐτῷ καὶ συναγωνισαμένους.

DE HABITIBUS IN SPECIE.

DE PRUDENTIA.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΚΡΊΤΩΝΟΣ

τοῦ Πυθαγορείου ἐν τῷ περὶ φρονάσιος καὶ εὐτυχίας.

ΦΡΟ΄ΝΑΣΙΣ καὶ εὐτυχία ὧδε ἔχοντι πότ' ἄλλαλα. Φρόνασις μὲν, τὸ ῥητὸν καὶ λόγον ἔχον. τεταγμένον γάρ τι καὶ ὡρισμένον ἐντί. εὐτυχία δὲ, τὸ ἄῤῥητον καὶ τὸ ἄλογον. ἄτακτον γάρ τι καὶ ἀόριςον ἐντί. καὶ τὸ μὲν ἀρχᾷ καὶ δυνάμει πρᾶτον, τὸ δὲ ἀρχᾷ καὶ δυνάμει ὕςερον. τὸ μὲν γὰρ κυβερνῆν καὶ ὁρίζεν πέφυκε· τὸ δὲ κυβερνῆσθαι καὶ ὁρίζεσθαι. λαμβάνοντι μάντοι γε συναρμογὰν ἀμφότερα, φρονάσιος καὶ εὐτυχίας ἐς ταυτὸ συνδραμοίσας. αἰεὶ γὰρ δεῖ, τὰν μὲν ῥητὰν καὶ λόγον ἔχοισαν φύσιν, ἔχεν ὃ περανεῖ τε καὶ συντάξει· τὰν δ' ἄῤῥητον καὶ ἄλογον, ἔχεν ὑφ' ὧ περασθήσεταί τε καὶ συνταχθήσεται. ἔχει γὰρ οὕτως ὁ λόγος κατὰ πάντων, ὅ, τε τᾶς ἀπείρου φύσιος καὶ τᾶς περαινοίσας. τὰ μὲν γὰρ ἄπειρα, φύσιν ἔχει περαίνεσθαί τε καὶ συντετάχθαι ὑπὸ τῶν λόγον ἐχόντων ἀεὶ καὶ φρόνασιν· ὕλας γὰρ καὶ οὐσίας ἔχοντι τάξιν. τὰ δὲ περαίνοντα, ἐξ αὐτέων συντετάχθαι

EX CRITONE

Pythagoreo, in libro De prudentia & felicitate.

PRUDENTIA & felicitas ſic ſe habent altera ad alteram, ut prudentia rationis ac ſermonis ſit particeps, quandoquidem compoſitum quiddam ac definitum eſt: felicitas in rationem ac ſermonem non cadat, quandoquidem & confuſum & infinitum quiddam eſt. Illa initio ac facultate prior, hæc poſterior eſt. Nam ut illa gubernare ac definire, ita gubernari hæc atque definiri ſolet. Veruntamen componitur utrunque, cum prudentia & felicitas eodem concurrunt. Semper etenim rationis ac ſermonis particeps natura habere debet, quod definiat atque componat: rationis & ſermonis expers, à quo definiatur atque componatur, habere. Sic enim & infinitæ & finientis naturæ ratio per omnia ſe habet, ut, quæ quidem infinita ſint, ab iis, quæ rationem & prudentiam habent, naturâ finiantur, & componantur, quandoquidem materiæ naturæque locum tenent: quæ autem ſi-

niunt, à ſeſe compoſitionem ac finem nacta ſint, quandoquidem artis & efficientis cauſæ vicem gerunt.

Harum porro naturarum in variis rebus facta compoſitio, magnam & variam peperit compoſitorum differentiam. In Univerſo primum utriuſque naturæ compoſitio, tum quæ ſemper movet, tum quæ ſemper patitur, mundus eſt. Nec enim aliter Univerſum ſubſiſtere potuiſſet, niſi & creatum cum divino, & quod ſemper patitur cum eo, quod ſemper movet, fuiſſet compoſitum. In homine verò partis animi ratione carentis cum rationis compote compoſitio fit virtus. Nequit enim hîc, diſſentientibus inter ſe partibus utriſque, virtus exiſtere. Similiter in urbe principum cum ſubjectis compoſitio, potentiam parit & concordiam. Ut enim imperium, potioris, ita obtemperatio deterioris, potentia & concordia eſt utriuſque propria. Jam eadem in Univerſo & in familia compoſitionis ratio, ignorationes atque doctrinas, eodem cum ratione concurrentes, nec non dolores ac voluptates, felicitates & infelicitates componit. Requirit enim vita tum

τάχθαι τὲ καὶ ὡρίσθαι. τέχνας γὰρ καὶ αἰτίας ἐνεργατικᾶς ἐπέχοντι τάξιν.

Ἁ δὲ συναρμογὰ ταύταν τᾶν φυσίων κατ' ἄλλα καὶ ἄλλα γινομένα, μεγάλαν καὶ ποικίλαν πεποίηκε τὰν διαφορὰν τῶν συναρμοσμένων. ἔν τε γὰρ τᾷ τῶν ὅλων περιοχᾷ συναρμογὰ συναμφοτέρων τᾶν φυσίων, τᾶς τε ἀεικινάτω φύσιος, καὶ τᾶς ἀειπαθέος, κόσμος ἐντί. ἄλλως γὰρ ουκ ἐνεδέχετο σώζεσθαι τό, τε ὅλον καὶ τὸ πᾶν, μὴ συναρμογὰν ἔχοντος τῶ γεννατῶ ποτὶ τὸ θεῖον, καὶ τῶ ἀειπαθέος ποτὶ τὸ ἀεικίνατον. ἔν τε τῷ ἀνθρώπῳ ἁ συναρμογὰ τῶ ἀλόγω μέρεος τᾶς ψυχᾶς ποτὶ τὸ λόγον ἔχον, ἀρετά. οὔτε γὰρ ἐν τουτοις ἐνδέχεται ϛάσιος ἐούσας ἐν ἀμφοτέροις τοῖς μέρεσιν, ἀποτελεσθῆναι ἀρετάν. καὶ ἐν πόλει δὲ, τῶν μὲν ἀρχομένων ποτὶ τὼς ἄρχοντας, ἀποτελεῖ κρατος, καὶ ὁμόνοιαν. τὸ μὲν γὰρ ἄρχεν, ἴδιον τῶ κρέσσονος· τὸ δ' ἄρχεσθαι ῥᾷον τῶ χείρονος· τὸ δὲ κρατὲν καὶ ὁμονοέν, κοινὸν ἀμφοτέρων. ὁ δὲ αὐτὸς τρόπος τᾶς ἐφ' ὅλῳ καὶ τᾶς ἐπὶ τῶ οἴκω συναρμογᾶς συντίθεταί τε καὶ [1] συντίθησιν [2] ἐπωδὰς καὶ παιδείας, ποτὶ λόγον ἐς τὸ αὐτὸ συνδραμοίσας. καὶ λύπας δὲ, καὶ ἁδονὰς, καὶ ἐυτυχίας, καὶ [3] ἀτυχήματα. χρήζει γὰρ ὁ βίος τυγχά-

1 συντίθησιν.] Aliàs, ſυντάσσει.
2 ἐπωδὰς.] Fortè ἀμαθίας, niſi aliud ſubſit myſterium.

3 ἀτυχήματα.] Geſnerus etiam, ἀτυχίας.

4 lego

τυγχάνεν καὶ ἀνέσιος, καὶ ἐπιτάσιος, καὶ σκυθρωπότατος, καὶ διαχύσιος· καὶ ἐυτυχίας δὲ καὶ ἀτυχίας. ἃ μὲν γὰρ συνέχεν καὶ συνάγεν δύναται τὸν νόον, ἐς τὰν εὐμαχανίαν, καὶ ἐς τὰν φρόνασιν· ἃ δ' ἄμπαυσιν καὶ διάχυσιν παρεχομένα, καινότερον καὶ εὔψυχον αὐτὸν παρασκευάζοντι ποτὶ τὰς πράξιας. εἰ δὲ ἓν τούτων ἐνδυνασεύοι κατὰ τὸν βίον, ἑτερομερὴς τε καὶ ἑτεροκλινὴς γίνεται ὁ βίος, ὅκα μὲν ἐπὶ τὸ σκυθρωπόν τε καὶ χαλεπὸν καταφερόμενος, ὅκα δὲ ἐπὶ τὸ ἀνειμένον καὶ κοῦφον. ἁ δὲ συναρμογὰ τούτων ἁπάντων ὀφείλει γίγνεσθαι ποτὶ τὰν φρόνασιν. αὐτὰ γὰρ ἁ [4] διενεργοῦσα ἐντὶ, τό τε ἄπειρον καὶ τὸ περαῖνον ἐν ταῖς πράξεσι. διόπερ καὶ τᾶν ἄλλαν ἀρετᾶν αὔτ' ἂν ἁγεμὼν ἐντι καὶ μάτηρ. πᾶσαι γὰρ ποτὶ τὸν λόγον καὶ νόμον τὸν ταύτας συναρμοσμέναι τε καὶ συντεταγμέναι τυγχάνοντι, περαίνεται [5] δὴ ὁ λόγος ἤδη μοι κατ' εὐθεῖαν. τὸ γὰρ ἄλογον καὶ τὸ ῥητὸν ἐν πᾶσιν ἐντί. καὶ τὸ μὲν ὁρίζει καὶ περαίνει, τὸ δ' ὁρίζεται καὶ περαίνεται. τὸ δ' ἐξ ἀμφοτέρων αὐτῶν συγκείμενον, ἅ, τε τῶ ὅλω καὶ τῶ παντὸς συναρμογά ἐντι.

intenſionem & remiſſionem, tum difficultatem & oblectationem, tum felicitatem & infelicitatem. Alia enim ad induſtriam & prudentiam valent mentem cogere & contrahere: alia requie ac delectatione exhibitis, recentiorem eandem & ad actiones alacrem præſtant. Quòd ſi quid horum in vita excellat, alterius fit partis ac declivis vita, vel ad aſperitatem ac difficultatem, vel ad remiſſionem & facilitatem vergens. Cæterùm horum omnium compoſitio ſecundum prudentiam debet inſtitui. Hæc enim finitum & infinitum in actionibus conſtituit. Quapropter etiam reliquarum virtutum mater hæc atque dux eſt, ſiquidem ad hujus rationem & legem cunctæ ſunt compoſitæ. Et jam nobis oratio ſimul finitur. Quod enim ratione caret, quódque in ſermonem cadit, in omnibus cernitur. Illud finitur, hoc finit. Quod autem ex utroque conſtituitur, totius eſt atque univerſi compoſitio.

4 lego αὐτὰ γὰρ ἅδε ἐνεργοῖσα.

5 περαίνεται δή.] Aliàs, δέ.

EX ARCHYTA

Pythagoréo in libro De bono viro & beato.

VIR prudens ita ſit maximè. Naturam primum, quæ ingenio, memoriâ, ac labore valeat, nactus, in ratiocinationibus ac diſciplinis & accuratis contemplationibus à puero, rectam ſectatus philoſophiam, ſe exerceat. Deinde deorum, legum, ac vivendi generum experientiam ſibi comparet. In duabus enim his rebus prudentia ponitur, ut quis & habitu ſit diſciplinæ atque cognitionis participe, & multas res partim ipſe tractarit ac viderit, partim alio quovis modo perſpectas habeat. Etenim nec qui in ratiocinationibus ac diſciplinis & accuratis contemplationibus à puero ſe exercuit, nec qui his deſtitutus, in auditionibus multis ac rebus verſatus eſt, aptus eſt ad prudentiam. Sed ut hic in ſingulis judicandis, ita ille in toto ſemper conſiderando mentem excæcavit. Quemadmodum enim in rationibus, qui partes compoſuit, ex iis totum ſupputat: ita in rebus, ratio totius rei conſtitutionem delineare, experientia de ſingulis judicare poteſt.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ἈΡΧΎΤΟΥ

τοῦ Πυθαγορείου ἐν τῷ περὶ τῶ ἀγαθῶ ἀνδρὸς καὶ εὐδαίμονος.

ΦΡΟ΄ΝΙΜΟΣ ἀνὴρ οὗτος ἂν μάλιςα γένοιτο. φύσιος πρᾶτον εὐς όχω τε καὶ μναμονικᾶς, καὶ φιλοπόνω τυχὼν, ἐν λογισμοῖς τε καὶ μαθημάτεσι, καὶ ταῖς ποτ' ἀκρίβειαν θεωρίαις εὐθὺς ἐκ νέων γυμνάσαιτο τὰν διάνοιαν φιλοσοφίας ἁπτόμενος ὀρθᾶς. μετὰ δὲ ταύτας, θεῶν τε καὶ νόμων καὶ βίων ἀνθρωπίνων ἐμπειρίαν λάβῃ. δύο γάρ ἐντι ἐξ ὧν τῷ φρονίμω διάθεσις παραγίνεται, ὧν τὸ μέν ἐντι ἕξιν μαθηματικάν τε καὶ γνωςικὰν λαβὲν· τὸ δὲ θεωρήματα καὶ πράγματα πολλὰ ἐπελθόντα μὲν καὶ αὐτὸν ἰδόντα, τὰ δὲ καὶ δι' ἑτέρω τινὸς τρόπω κατανοήσαντα. οὔτε γὰρ ὁ ἐν λογισμοῖς καὶ μαθημάτεσι, καὶ ταῖς ποτ' ἀκρίβειαν θεωρίαις εὐθὺς ἐκ νέων γυμνάσας τὰν διάνοιαν, ἱκανός ἐντι ποτὶ φρόνασιν· οὐθ' ὁ τούτων μὲν ἀπολειφθεὶς, ἐν ἀκροαμάτεσι δὲ πολλοῖς καὶ πραγμάτεσιν ἀναςρεφθείς. ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τῷ καθέκαςα κρίνεν, τυφλὸς ἐγένετο τὰν διάνοιαν· ὁ δ' ἐν τῷ καθόλω θεωρὲν ἀεί. καθάπερ γὰρ ἐπὶ τῶν λογισμῶν τὰ μέρεα συντιθεὶς τὸ ὅλον ἐξ αὐτῶν λογίζεται· οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων δύναται ὁ μὲν λόγος τὰν καθόλω θεωρίαν ὑπογράφεν· ἁ δ' ἐμπειρία, καθ' ἕκαςα κρίνεν.

ἘΚ

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΑΥ̓ΤΟΥ͂

ἐν τῷ περὶ τῶν μαθημάτων.

ΔΕΙ͂ γὰρ ἢ μαθόντα παρ' ἄλλου, ἢ αὐτὸν ἐξευρόντα ὧν ἐπιςάμων ἦσθα, ἐπιςάμονα γενέσθαι. τὸ μὲν ὦν μαθεῖν παρ' ἄλλου καὶ ἀλλότριον· τὸ δὲ ἐξευρὲν αὐτὸν δι' αὐτοῦ καὶ ἴδιον. ἐξευρὲν δὲ μὴν ζητοῦντα εὔπορον καὶ ῥᾴδιον· μὴ ἐπιςάμονα δὲ ζητεῖν, ἀδύνατον. ςάσιν μὲν ἔπαυσεν, ὁμόνοιαν δὲ αὔξησεν, λογισμὸς εὑρεθείς. πλεονεξία τε γὰρ οὐκ ἔςι, τούτου γενομένου, καὶ ἰσότας ἐςίν. τούτῳ γὰρ περὶ τῶν συναλλαγμάτων διαλλασσόμεθα. διὰ τοῦτον ὦν οἱ πένητες λαμβάνοντι παρὰ τῶν δυναμένων· οἵ τε πλούσιοι διδόντι τοῖς δεομένοις, πιςεύοντες ἀμφότεροι διὰ τοῦτο τὸ ἴσον ἕξειν. κανὼν δὲ καὶ κωλυτὴρ τῶν ἀδικούντων, τοὺς μὲν ἐπιςαμένους τῷ ὀργίζεσθαι πρὶν ἀδικὲν ἔπαυσε, πείσας ὅτι οὐ δυνασοῦνται λαθὲν, ὅταν ἐπ' αὐτὸ ἔλθωντι. τοὺς δὲ μὴ ἐπιςαμένους ἐν αὐτῷ δηλώσας ἀδικοῦντας, ἐκώλυσεν ἀδικῆσαι.

EX EODEM

in libro De Diſciplinis.

DEBES enim vel ex alio diſcendo, vel ipſe, quorum ſcientiam habes, inveniendo, peritus reddi. Ac ſi quidem diſcis, id ab alio habes, & alienum eſt: ſin ipſe invenis, ex te, ac tuum habes. Et ſi quidem quæras, facilè erit invenire: ſin quærere neſcias, difficile. Et ſeditionem compeſcuit, & auxit concordiam inventa ratio. In hac enim ut æqualitas ineſt, ita deeſt iniquitas: & hujus operâ contractus componuntur. Hujus gratiâ pauperes à divitibus ſumunt, & pauperibus concedunt divites, poſtquam per hanc utrique ſe æquum obtenturos credunt. Jam cum injuriorum norma ſit & repagulum, eorum, qui periti ſunt, iram ante injuriam ſedat, poſtquam eos non poſſe, cum ad rem ventum erit, latére perſuaſit: imperitos autem, oſtenſo in re ipſa ſcelere, ab injuria revocat.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΠΏΛΟΥ

τοῦ Πυθαγορείου, ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνας.

ΔΟΚΕΙ͂ μοι τῶν ἀνδρῶν τὰν δικαιοσύναν, ματέρα τε καὶ

EX POLO

Pythagoreo in libro De juſtitia.

EXISTIMO juſtitiam reliquarum virtutum matrem

aç nutricem eſſe dicendam. ſiquidem abſque hac nec temperans, nec fortis, nec prudens quiſquam poſſit eſſe. Eſt enim hæc animi totius cum concinnitate pax atque harmonia. Ac manifeſtior fiet hujus dignitas, ſi cæteros habitus conſideraverimus. Ut enim illorum uſus ad unum aliquod refertur, ita hæc ad cœtus integros, & multitudinem. Et in mundo quidem totum adminiſtrans imperium, Providentia, Harmonia, ac Dice vocatur, ex deorum quorundam decreto: in urbe verò pax & recta legum conſtitutio: in familia autem viri & uxoris inter ipſos concordia, famulorum erga dominos benevolentia, dominorum de famulis cura: in corpore porro, quæ prima eſt & omnibus animalibus cariſſima, ſanitas & bona valetudo: in animo denique ſapientia, quæ inter homines è ſcientia conſtat atque juſtitia. Quòd ſi hæc ita totum & partes inſtruit ac ſervat, & concordiam inter ipſa compoſitionémque efficit, cur non mater omnium ac nutrix cunctorum calculis habeatur?

τιθηνὰν τῶν ἄλλων ἀρετῶν προσειπέν. ἄτεργε ταύτας οὔτε σώφρονα, οὔτε ἀνδρεῖον, οὔτε φρόνιμον οἷόν τε ἦμεν. ἁρμονία γάρ ἐντι καὶ εἰρήνα τᾶς ὅλας ψυχᾶς μετ' εὐρυθμίας. δηλοφανέστερον δὲ καὶ γένοιτο τὸ ταύτας κράτος, ἐτάζουσιν ἁμῖν τὰς ἄλλας ἕξιας. μερικὰν γὰρ ἔχονται αὗται τὰν ὠφέλειαν, καὶ ποθ' ἕνα· αἱ δὲ ποθ' ὅλα τὰ συστάματα, καὶ ἐν πλάθει. ἐν κόσμῳ μὲν ὦν αὐτὰ τὰν ὅλαν ἀρχὰν διαστραταγοῖσα, πρόνοιά τε, καὶ ἁρμονία, καὶ δίκα, γένους τινὸς θεῶν οὕτω ψαφιζαμένων. ἐν πόλει δὲ εἰρήνα τὲ καὶ εὐνομία δικαίως κέκληται. ἐν οἴκῳ δ' ἐστὶν ἀνδρὸς μὲν καὶ γυναικὸς ποτ' ἀλλάλως ὁμοφροσύνα· οἰκετᾶν δὲ ποτὶ δεσπότας εὔνοια· δεσποτᾶν δὲ ποτὶ θεράποντας καδεμονία. ἐν σώματι δὲ, πρᾶτα καὶ ἅπασιν ἀγαπατοτάτα ζώοις, ἅτε ὑγίεια καὶ ἀρτιότας. ἐν δὲ ψυχᾷ σοφία ἁ ἐκ τᾶς ἐπιστάμας τε καὶ δικαιοσύνας γενομένα παρ' ἀνθρώποις. εἰ δ' αὐτὰ τὸ ὅλον καὶ τὰ μέρεα οὕτω παιδαγωγεῖ τε καὶ σώζει, ὁμόφρονα καὶ ποτάγορα ἀλλάλοις ἀπεργαζομένα, πῶς οὐ μάτηρ καὶ τιθηνὰ πασᾶν τε καὶ πάντων πανψαφεὶ λέγοιτο;

FINIS.

ΤΕΛΟΣ.

[1] ἈΝΩΝΥ´ΜΟΥ ΤΙΝΟ´Σ

Διαλέξεις Δωρικῇ διαλέκτῳ, Περὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, Περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ αἰσχροῦ, Περὶ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀδίκου, Περὶ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀληθείας, Περὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀρετῆς, εἰ διδακτόν.

Incerti cujuſdam Diſſertationes Morales, Dorico ſermone conſcriptæ.

Cum verſione & Notis Jo. North.

Diſſ. I. De bono & malo.

ΔΙΣΣΟΙ [2] λόγοι λέγονται ἐν τῇ Ἑλλάδι ὑπὸ τῶν φιλοσοφούντων περὶ τῶ ἀγαθῶ καὶ τῶ κακῶ. τοὶ μὲν γὰρ λέγοντι ὡς ἄλλο μέν ἐστι τὸ ἀγα-

DUplex fertur in Græcia Philoſophorum ſententia de bono & malo: Etenim quidam aſſerunt, aliud planè bo-

1 Ἀνωνύμου.] Mirum, *Henricum Stephanum*, qui primus hoc fragmentum in lucem emiſit, ne verbo unico præfatum eſſe unde deſumpſerit. Credo equidem excerptorem aliquem illud Authoris nomine non affixo conſervâſſe, è majori libro depromptum; etenim Author ipſe ſe de induſtria non celavit, qui nomen ſuum in Capite quarto interſeruiſſe videtur, ἐπεί τοι καὶ ἑξῆς καθήμενοι ἂν λέγοιμεν Μίμας εἰμί, τὸ αὐτὸ μὲν πάντες ἐροῦμεν, ἀλαθὴς δὲ μόνος ἐγώ, ἐπεὶ καὶ εἰμί· Mimantis igitur cujuſdam ſunt hæ diſſertationes, etſi tantùm non nobis æquè ac priùs ignoti: nam Virum talem ſcriptores nunquam memorant quibuſcum ego verſatus ſum. E Sicilia aut Italia oriundum meritò ſuſpicemur, ideóque Pythagoreum, etſi Jamblichi Catalogo non repertum, tam quia Doriſmo involutus, quàm quòd tam ſolenni more ac particulari, ἐν τῇ Ἑλλάδι ὑπὸ τῶν φιλοσοφούντων, opiniones iſtas prævalere dixit, quod non facturum puto, ſi iſtam patriam ſuam agnoverat. Antiquum maximè ſe prodit multis indiciis. Etenim victoriam quam de Athenienſibus & ſociis reportârunt Lacedæmonii tanquam novum quid ac recenter acquiſitam ponit. καὶ τὰ νέωστι (τὰ νεαστί lego) πρᾶτον ἔργον. αὐτῶν Λακεδαιμονίων νίκα ἂν ἐνίκων τὼς Ἀθηναίως καὶ τὼς συμμάχως —— Hanc ſi ad poſtremam referamus quam tulerunt Lacedæmonii, videlicet ad Ægos Potamos obtentam, in Olympiade nonageſima tertia collocanda eſt. Tum verò cùm aſſerat βασιλῆα τὸν μέγαν οὐδὲν κωλύει ὁμοίως διωκεῖσθαι τοῖς πτωχοῖς, conſtat Perſarum imperium nondum everſum. Sed & Sophiſtas etiamnum docentes tradit, & ſanè quæ hic affert & contra quæ diſputat jejunam ipſorum ἐριστικὴν ſapiunt & inanes captiunculas quibus adverſarios irretire conati ſunt.

2 Δισσοὶ λόγοι.] Eodem ſenſu uſurpavit λόγοι Maximus. περὶ μὲν δαιμόνων ἀμφισβητῶ λόγον λόγῳ φέρω καὶ ἀνέχομαι τὴν στάσιν· Diſſ. 1.

3 τὸ

num aliud malum: quidam vero idem utrumque; ſed his bonum illis malum; eidémque homini quandoque bonum quandoque malum. Ego certè hiſce aſſentior, res illas perpendens quarum ſtudioſa eſt humana

ἀγαθὸν, ἄλλο δὲ, τὸ κακόν· τοὶ δὲ, ὡς τὸ αὐτό ἐστι, καὶ τοῖς μὲν ἀγαθὸν εἴη, τοῖς δὲ κακόν· καὶ τῷ αὐτῷ ἀνθρώπῳ, τοτὲ μὲν ἀγαθὸν, τοτὲ δὲ κακόν. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς τοῖσδε ποτιτίθεμαι· σκέψομαι δὲ ἐκ τῶ ἀνθρωπίνω ......βίω,

3 τοὶ δὲ ὡς τὸ αὐτό ἐστι.] In quatuor primis Diſſ. eundem planè modum adhibet Author. De omnibus eadem proponit & ſimili ratione diluit. Ut igitur ritè intelligatur, hujuſce quæſtionis Originem altiùs deducam. Heraclitus illud placitum invexit, πάντα ῥεῖν ποταμοῦ δίκην ut effert Diogenes, Plato autem οἷον ῥεύματα κινεῖσθαι πάντα, qui dein fuſiùs explicat in Theæt. ὡς ἄρα ἓν μὲν αὐτὸ καθ' αὑτὸ, οὐδέν ἐστιν· οὐδ' ἄν τι προσείποις ὀρθῶς οὐδ' ὁποιονοῦν τι, ἀλλ' ἐὰν ὡς μέγα προσαγορεύῃς, καὶ σμικρὸν φανεῖται· καὶ ἐὰν βαρὺ, κοῦφον· ξύμπαντά τε οὕτως ὡς μηδενὸς ὄντος ἑνὸς μήτε τινὸς μήτε ὁποιουοῦν· ἐκ δὲ δὴ φορᾶς τε καὶ κινήσεως καὶ κράσεως πρὸς ἄλληλα γίγνεται πάντα ἃ δή φαμεν εἶναι, οὐκ ὀρθῶς προσαγορεύοντες· ἔστι μὲν γὰρ οὐδέποτ' οὐδὲν, ἀεὶ δὲ γίγνεται. *Unum quippiam ipſum quidem ex ſeipſo nihil eſſe, neque rectè quiddam aut quale quid nuncupaveris: ſed ſi magnum appellaveris, parvum videtur, ſi grave, leve. Itaque ideò omnia ut neque unum, neque quiddam, neque quale quicquam ſit; at ex latione & motione & mixtione inter ſe, omnia fiunt quæ exiſtere affirmamus, non recto quidem vocabuli uſu. Nihil enim unquam eſt, ſemper verò fit.* Hanc ſententiam tanto ſtudio complexi ſunt plures, ut planè in ſectam etſi à recentioribus non numeratam tranſirent, ὡς καὶ αἱρεσιῶτας ἀπ' αὐτοῦ κληθῆναι τοὺς κληθέντας Ἡρακλειτείους, ut ait Diogenes, & con ſentiunt Ariſtoteles & Plato: qui etiam addit, πολλοῦ καὶ δεῖ φαύλη εἶναι, ἀλλὰ μὲν περὶ τὴν Ἰωνίαν ἐπιδίδωσι παμπολύ· οἱ γὰρ τοῦ Ἡρακλείτου ἑταῖροι χορηγοῦσι τούτου τοῦ λόγου μάλα ἐρρωμένως. Ita partes etiam ſuas trahebant Homerum, eò quòd dixit, πάντα ἔκγονα ῥοῆς καὶ κινήσεως, in eo verſu, Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν. nec non Epicharmum, Empedoclem, & cæteros, uti referunt Plato in Theæt. Ariſtoteles in quarto Metaph. Plato ipſe ab Heraclito αἰσθητὰ deſumpſit, indéque partem alteram celeberrimæ diviſionis in Timæo tranſtulit, τὸ γιγνόμενον μὲν, ὂν δ' οὐδέποτε, τὸ γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, ὄντως δὲ οὐδέποτε ὄν. Eáque de cauſa ideas ſuas introduxit, ne cum omnia ita fluunt & dilabuntur, nullâ ſcientiâ comprehendi poſſent: Teſte Ariſtot. Metaph *l.* 11. *c.* 4. συνέβη δ' ἡ περὶ τῶν εἰδῶν δόξα τοῖς εἰποῦσι, διὰ τὸ πεισθῆναι περὶ τῆς ἀληθείας τοῖς Ἡρακλειτείοις λόγοις, ὡς πάντων τῶν αἰσθητῶν ἀεὶ ῥεόντων· ὥστ' εἴπερ ἐπιστήμη τινὸς ἔσται καὶ φρόνησις, ἑτέρας δεῖν τινὰς φύσεις εἶναι παρὰ τὰς αἰσθητὰς, μενούσας· οὐ γὰρ εἶναι τῶν ῥεόντων ἐπιστήμην. Sed mirum in modum, ſenſum Heracliti adauxit Protagoras, inde corrollarium hoc deducens πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπον εἶναι· τῶν μὲν ὄντων, ὡς ἔστι, τῶν δὲ μὴ ὄντων, ὡς οὐκ ἔστι. Qualia cuique videntur, talia reipſa ſunt omnia. Ita pluribus exponit Plato, ἆρ' οὐκ ἐνίοτε πνέοντος ἀνέμου τοῦ αὐτοῦ, ὁ μὲν ἡμῶν ῥιγοῖ· ὁ δ' οὔ· καὶ ὁ μὲν ἠρέμα, ὁ δὲ σφόδρα; καὶ μάλα· πότερον οὖν τότε αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ πνεῦμα ψυχρὸν ἢ οὐ ψυχρὸν φήσομεν; ἢ πεισόμεθα τῷ Πρωταγόρᾳ, ὅτι τῷ μὲν ῥιγοῦντι ψυχρὸν, τῷ δὲ μή, οὔ; *Nonne eodem aliquando vento flante, noſtrûm quidem alius friget, alius non. ille quidem leniter, ille vehementer? omnino. Utrum igitur ſtatuerimus ventum in ſeipſo tunc frigidum, vel non frigidum? an potiùs Protagoræ credemus, ei quidem qui frigeat, frigidum, qui non, nec item.* Quæ autem de frigido diſſerit Protagoras, ad *bonum & ma-*

βίω, [4] ὧν ἐπιμελές, βρώσιός τε καὶ πόσιος καὶ ἀφροδισίων. ταῦτα γὰρ ἀσθενοῦντι μὲν κακά ἐστιν, ὑγιαίνοντι δὲ καὶ δεομένῳ, ἀγαθά. καὶ ἀκρασία τοίνυν τούτων, τοῖς μὲν ἀκρατέσι, κακόν· τοῖς δὲ ἰατροῖς, ἀγαθόν. [5] ὁ τοίνυν θάνατος, τοῖς μὲν ἀποθανοῦσι κακὸν, τοῖς δ' ἐνταφιοπώλαις καὶ τυμβοποιοῖς ἀγαθόν. γεωργία τε καλῶς ἐξενείκασα τὼς καρπὼς, τοῖς μὲν γεωργοῖς ἀγαθὸν, τοῖς δὲ ἐμπόροις κακόν. τὰς τοίνυν ὁλκάδας συντρίβεσθαι καὶ παραθραύεσθαι, τῷ μὲν ναυκλήρῳ κακὸν, τοῖς δὲ ναυπηγοῖς ἀγαθόν. ἔτι, τὸν σίδηρον κατέσθεσθαι καὶ ἀμβλύνεσθαι καὶ συντρίβεσθαι, τοῖς μὲν ἄλλοις κακὸν, τῷ δὲ χαλκῆϊ, ἀγαθόν. καὶ μὰν τὸν κέραμον παραθραύεσθαι, τοῖς μὲν ἄλλοις κακὸν, τοῖς δὲ κεραμεῦσιν, ἀγαθόν. τὰ δὲ ὑποδήματα κατατρίβεσθαι καὶ διαῤῥήγνυσθαι, τοῖς μὲν ἄλλοις κακὸν, τῷ δὲ σκυτῆϊ ἀγαθόν. [6] ἐν τοίνυν τοῖς ἀγῶσι τοῖς γυμναστικοῖς καὶ τοῖς μωσικοῖς καὶ τοῖς πολεμικοῖς, αὐτίκα ἐν τῷ γυμνικῷ τῷ σταδιοδρόμῳ ἁ νίκα, τῷ μὲν

vita, ſcilicet cibum, potum & Venerem: Hæc enim ægrotanti mala, ſano autem & indigo bona; & horum uſus nimius, ipſis incontinentibus malum, ſed medicis bonum. Imò mors obeuntibus quidem malum, ſed libitinariis & tumulos ſtruentibus bonum: & quòd ex cultura terra feliciter emittat fructus, agricolis bonum, mercatoribus verò malum: ut conterantur navigia & diffringantur, naviculario malum, naupegis tamen bonum. Porro ut enſis rubigine corrodatur, obtuſus fiat, & comminuatur, aliis quidem malum, fabro ærario bonum: & ut fictilia frangantur, cæteris quidem malum, figulis verò bonum: Ut atterantur calcei & diſrumpantur, aliis certè malum, at ſutori bonum. In certamine ſive gymnaſtico ſive muſico ſeu militari, exempli causâ, in ſtadio curſorio gymnico victoria

& malum, juſtum & injuſtum, ad verum & falſum applicavit, uti in locis ſuis oſtendam. Videtis ergò contra quos diſputat Mimas. ſi ita appellare liceat, forſan ipſius ævo jam florentes: & ſanè licèt jejunæ nobis ſub luce majori videantur Quæſtiones, non ita olim: quas tam celebri Authore natas, tam acriter à multis defenſas, tanta pompâ, reverentiâ tantâ exagitârunt Plato & Ariſtoteles.

4 *ὧν ἐπιμελές.*] lego ἐπιμελὴς, ut cum ſenſu congruat.

5 *ὁ τοίνυν θάνατος.*] Multas ubique inſtantias congerit & inducit, Socratico planè more.

6 *ἐν τοῖς ἀγῶσι τοῖς γυμναστικοῖς καὶ τοῖς μωσικοῖς.*] Sæpe hæc duo connectuntur, *ποιεῖν ἀγῶνας μουσικοὺς καὶ γυμνικούς*, Ariſtoph. Plut nempe in quibus tota diſciplina ſive *παίδευσις Ἑλληνικὴ* conſiſtebat. Etenim unum, ad corpus, alterum, ad animum retulerunt. *τὰ δὲ μαθήματα διττὰ, ὥς γε εἰπεῖν, χρήσαιτ' … συμβαίνει ἄν· τὰ μὲν περὶ τὸ σῶμα γυμναστικῆς, τὰ δ' εὐψυχίας χάριν, μουσικῆς.* Plat.

vincenti bonum, devictis ve- ... malum. Eadémque obtinet ratio inter pugiles & luctatores, nec non muſicos omnes; Nam ad citharam modulatio vincenti bonum, ſuperatis autem malum. Sic etiam in bello: & recentiora primùm narro: Lacedæmoniorum victoria quam de Athenienſibus & fœderatis reportârunt, ipſis quidem bonum, Athenienſibus & ſociis malum. Et victoria quâ Græci Perſas fuderunt, ipſis bonum, at barbaris malum: Sic Ilii expugnatio Achæis bonum, Troibus malum. Eadem dicantur de miſeriis quæ Thebanis & Argivis contigerunt. Inſuper, quod inter Lapithas & Centauros gerebatur bellum, Lapithis quidem bonum, Centauris verò malum. Pugna etiam quam Deos cum gigantibus habuiſſe ferunt, & ſecuta victoria Diis ſanè

μὲν νικῶντι ἀγαθὸν, τοῖς δὲ ἡσσαμένοις, κακόν. καὶ τοῦτο δὲ καὶ τοὶ παλαιςαὶ καὶ πύκται, καὶ τοὶ ἄλλοι πάντες μωσικοί. αὐτίκα ἁ κιθαρῳδία τῷ μὲν νικῶντι ἀγαθὸν, τοῖς δ' ἡσσαμένοις, κακόν. ἔν τε τῷ πολέμῳ καὶ [7] τᾷ νεότατι πρῶτον ἐρῶ. αὐτῶν Λακεδαιμονίων νίκα, ἐν ᾇ ἐνίκων τὼς Ἀθηναίως καὶ τὼς συμμάχως, Λακεδαιμονίοις μὲν ἀγαθὸν, Ἀθηναίοις δὲ καὶ τοῖς συμμάχοις κακόν. [8] ἅτε νίκα ἅν τε Ἕλλανες τὸν Πέρσαν ἐνίκασαν, τοῖς μὲν Ἕλλασιν ἀγαθὸν, τοῖς δὲ βαρβάροις κακόν. ἁ τοίνυν τοῦ Ἰλίου αἵρεσις, [9] τοῖς μὲν Ἀχαιοῖς ἀγαθὸν, τοῖς δὲ Τρωσὶ κακόν. καδδὲ ταυτὸ καὶ τὰ τῶν [10] Θηβαίων καὶ τὰ τῶν Ἀργείων πάθη καὶ ἁ τῶν Κενταύρων καὶ Λαπιθῶν μάχη, τοῖς μὲν Λαπίθαις ἀγαθὸν, τοῖς δὲ Κενταύροις κακόν. καὶ μὰν καὶ ἁ τῶν θεῶν καὶ γιγάντων λεγομένα μάχα καὶ νίκα, τοῖς μὲν θεοῖς ἀγα-

Plat. leg. l. 7. In tertio autem de Repub. fuſiùs diſſerit quàm neceſſariò conjungenda utraque diſciplina. In Panathenæis muſica certamina primò inſtituit Pericles, καθότι χρὴ τὼς ἀγωνιζομένως αὐλεῖν ἢ ᾄδειν ἢ κιθαρίζειν, Plutarch. in ejus vita.

7 τᾷ νεότατι.] τὰ νέον τι habet alia Editio, quæ magis congruit. ſic enim νέον pro adverbio ſumetur, τι verò independenter, ut loquuntur Grammatici. Egò certè ita emendarem, τὰ νοςί. Senſus clariſſimus. Nam bella hæc enumerat pro temporis ordine quo gerebantur, noviſſima primò narrans deinde ad remotiora aſſurgens.

8 ἅ τε νίκα ἅν τε Ἕλλανες τὸν Πέρσαν.] Inſignem illam, ut puto, innuit victoriam, quæ uno eodemque die & apud Platæas & Mycalen Ioniæ Græcos coronavit, quæque bello Perſico finem impoſuit. Herod l. 9.

9 τοῖς μὲν Ἀχαιοῖς.] non Ἕλλασιν, ut ante: Nam hæc appellatio pro tota Græcorum gente tunc nondum invaluit, nec unquam apud Homerum invenitur, uti etiam obſervat Thucyd. l. 1. Ἀχαιὼς communiter vocat Homerus.

10 Θηβαίων καὶ τῶν Ἀργείων πάθη.] Reſpicit Author in Thebanis infortunia, quæ Oedipo & filiis contigerunt; in Argivis ea quæ Agamemnoni & Oreſti, apud Tragicos declamatiſſima.

ἀγαθὸν, τοῖς δὲ γίγασιν κακόν.

Ἄλλος δὲ λόγος λέγεται, ὡς ἄλλο μὲν τἀγαθὸν εἴη, ἄλλο δὲ, τὸ κακὸν, διαφέρον, ὥσπερ καὶ τὤνυμα, οὕτω καὶ τὸ πρᾶγμα. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτον διαιρεῦμαι τὸν τρόπον. δοκῶ γὰρ οὐδιάδαλον ἦμεν ποῖον ἀγαθὸν καὶ ποῖον κακὸν, αἰ τὸ αὐτὸ καὶ μὴ ἄλλο ἑκάτερον εἴη· καὶ γὰρ θαυμαςόν κ' εἴη. οἶμαι δὲ οὐδὲ κ' αὐτὸν ἔχεν ἀποκρίνασθαι, αἴ τις αὐτὸν ἔροιτο, τὸν ταῦτα λέγοντα, Εἰπὸν δή μοι, ἤδη τὶ τὼς γονέας ἀγαθὸν ἐποίησας; Φαίη κα, Καὶ πολλὰ καὶ μεγάλα. Τὺ ἄρα κακὰ καὶ μεγάλα καὶ πολλὰ τούτοις ὀφείλεις, αἴπερ τωὔτόν ἐςι τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ. Τί δὲ, τὼς συγγενέας ἤδη τὶ ἀγαθὸν ἐποίησας; τὼς ἄρα συγγενέας κακὸν ἐποίεις. Τί δὲ τὼς ἐχθρὼς ἤδη κακῶς ἐποίησας; καὶ πολλὰ καὶ μεγάλα ἄρα ἀγαθὰ ἐποίησας. [11] ἄγε καὶ δή μοι καὶ τόδε ἀπόκριναι, Ἄλλο τι ἢ τὼς πτωχὼς οἰκτείρεις, ὅτι πολλὰ καὶ μεγάλα ἔχοντι· πάλιν εὐδαιμονίζεις, ὅτι πολλὰ καὶ ἀγαθὰ πράσσοντι, αἴπερ τωὔτὸν καὶ κακὸν καὶ ἀγαθόν. [12] τὸν δὲ

βασι-

bonum, ſed gigantibus malum.

Altera ſententia, diverſum quid bonum, diverſum malum affirmat, non nomine magis quàm re ipſa diſtinguendum. Ego verò illud hoc modo dijudico. Credo equidem, nobis non poſſe conſtare, quæ res bona quæve mala, ſi idem eſſet utrumque non diverſum quid; & illud meritò miretur quiſpiam. Nec puto habiturum quod reſpondeat, ſi quis hæc dicentem ita interrogaret. Dicas obſecro mihi, an quid boni parentibus præſtitiſti? reponet forſan, Imò multa & præclara. Tu igitur illis pœnas multorum ac gravium malorum debes, ſi idem bonum malumque cenſendum eſt. Quid autem, propinquos bono quopiam affeciſti? Eoſdem igitur & malo. Quid dein, an hoſtibus quid mali intuleris? *Etiam & illos multis & præclaris bonis cumulâſti.* Age verò & illud aliud reſponde, quare vel pauperes miſereris, eò quòd multis & ingentibus malis opprimuntur, vel rurſus divites beas, quòd bene & proſpere agant, ſi idem bonum & malum? Profectò nihil obſtat quin rex

11 Ἄγε καὶ δή.] In hoc loco quædam omitti, & puncta transponi videntur. quem ita reſtituo. ἄγε δή μοι καὶ τόδε ἀπόκριναι ἄλλο, τί ἢ τὼς πτωχὼς οἰκτείρεις, ὅτι πολλὰ καὶ μεγάλα κακὰ (interponendum enim proculdubio) ἔχοντι; ἢ πάλιν πλουσίως (delendum fortè πάλιν) ὅτι πολλὰ καὶ ἀγαθὰ πράσσοντι αἴπερ τωὔτὸν καὶ κακὸν καὶ ἀγαθόν.

12 τὸν δὲ βασιλῆα τὸν μέγαν.] Ita Perſarum regem appellabant non adjecto nomine, uti ubique conſtat in Græcorum ſcriptis. Ego unum tantùm

appo-

magnus Perſarum eâdem verſatur conditione cum egenis; Nam multa & magna bona quibus abundat, in ejuſdem gravitatis mala tranſibunt, ſi idem bonum malúmque. Hæc ad rem generaliter ſumptam dicta ſufficiant. Sed & ſingula illa percurro, à cibo, potu & Venere incœptans. Infirmis bonum eſt hæc omnia pro libitu uſurpare, ſi idem bonum & malum: paríque ratione ægrotantibus morbus ac firma valetudo perinde bona ſunt. Hoc autem ad cætera omnia applicandum quæ in iſto priore ſermone conduntur. Interim tamen quid bonum ſit & malum non determino, illud ſolùm probare annixus ad idem utrumque non poſſe referri, ſed alterutrum tantùm.

βασιλῆα τὸν μέγαν οὐδὲν κωλύει ὁμοίως διακεῖσθαι τοῖς πτωχοῖς. τὰ γὰρ πολλὰ καὶ μεγάλα ἀγαθὰ αὐτῷ, πολλὰ κακὰ καὶ μεγάλα ἐςὶν, αἴκα τωὔτόν ἐςιν τἀγαθὸν καὶ κακόν. καὶ τάδε μὲν περὶ τῶ παντὸς εἰρήσθω. εἶμι δὲ καὶ καθ' ἕκαςον, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶ ἐσθίεν καὶ πίνεν καὶ ἀφροδισιάζεν. τοῦτο γὰρ τοῖς ἀσθενέουσι ταῦτα ποιὲν, ἀγαθόν ἐςιν αὐτοῖς, αἴπερ τωὔτόν ἐςιν ἀγαθὸν καὶ κακόν· καὶ τοῖς νοσέουσι, κακόν ἐςι τὸ νοσὲν καὶ τἀγαθὸν, αἴπερ τωὔτόν ἐςι τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ. καδδὲ τόδε καὶ τἆλλα πάντα τὰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ εἴρηται. καὶ οὐ λέγω τί ἐςι τὸ ἀγαθὸν, ἀλλὰ τοῦτο πειρῶμαι διδάσκειν, ὡς οὐ τωὔτὸν εἴη κακὸν καὶ ἀγαθὸν, ἀλλ' ἑκάτερον.

apponam exemplum ex Ariſt. Achar. Ἐπέμψαθ' ἡμᾶς ὡς βασιλέα τὸν μέγαν.

Diſſ. II. de Honeſto & Turpi.

DUO etiam feruntur ſermones de Honeſto & Turpi. Nam quidam aliud eſſe honeſtum aſſerunt, aliud turpe, tam re quam nomine diſtinguendum: Quidam verò idem utrumque, cujus ſententiæ modum explicare conabor. Ut igitur formoſus puer Amatori probo gratificetur, hone-

ΛΕΓΟΝΤΑΙ δὲ καὶ περὶ τῶ καλῶ καὶ αἰσχρῶ δισσοὶ λόγοι. τοὶ μὲν γὰρ φαντὶ ἄλλο μὲν ἦμεν τὸ καλὸν, ἄλλο δὲ τὸ αἰσχρὸν, διαφέρον ὥσπερ καὶ τὤνυμα, οὕτω καὶ τὸ πρᾶγμα· τοὶ δὲ, τωὔτὸ καλὸν καὶ αἰσχρόν. κἠγὼ πειρασοῦμαι, τόνδε τὸν τρόπον ἐξαγεύμενος. αὐτίκα γὰρ παιδίῳ ὡραίῳ ἐραςᾷ μὲν χρηςῷ [1] χαρίζεσθαι, καλὸν, [2] μὴ

[1] χαρίζεσθαι. Sumitur verbum ſæpius ita, *in nefando ſcelere obſequi*, *corpus proſtituere*. Ἐν πολλαῖς τῶν πόλεων, inquit Xenophon, οἱ νόμοι οὐκ ἐναντιοῦνται.

[2] μὴ ἐρασῇ δὲ καλῷ, αἰσχρόν. καὶ τὰς γυναῖκας λοῦσθαι ἔνδον, καλόν· ἐν παλαίςρᾳ δὲ, αἰσχρόν· ἀλλὰ τοῖς ἀνδράσιν ἐν παλαίςρᾳ καὶ ἐν γυμνασίῳ, καλόν. καὶ συνίμεν τῷ ἀνδρὶ, ἐν ἀσυχίᾳ μὲν, καλὸν, ὅπου τοίχοις κρυφθήσεται· [3] ἔξω δὲ, αἰσχρὸν, ὅπου τὶς ὄψεται. καὶ τὸ μὲν αὐτᾶς

ſtum, non probo autem turpe: ut fœminæ domi laventur honeſtum, in Palæſtra turpe; ſed ut viri id & in Palæſtra faciant & Gymnaſio, honeſtum. Ut fœminæ cum viris congrediantur privatim ubi parietes abſcondunt, honeſtum, extra verò in conſpectu cujuſquam turpe: & ut à maritis ſuis

συνί-

ται ταῖς πρὸς τὰς παῖδας ἐπιθυμίαις, l. de Rep. Lac. Apud Bœotos, & in Elide his terminis legem latam teſtatur Plato in Conviv. ἁπλῶς νενομοθέτηται, καλὸν τὸ χαρίζεσθαι ἐρασταῖς· καὶ οὐκ ἄν τις εἴποι οὔτε νέος οὔτε παλαιός, ὡς αἰσχρόν· Quod confirmat Xenophon, οἱ μὲν ἄλλοι Ἕλληνες ἢ ὥσπερ Βοιωτοὶ, ἀνὴρ καὶ παῖς συζυγέντες ὁμιλοῦσιν ἢ (ὥσπερ Ἠλεῖοι) διὰ χαρίτων τῇ ὥρᾳ χρῶνται. Et quanquam tam horrendum amorem Spartanæ leges ac Atticæ pro forma prohibent, attamen apertè & communiter uſurpatum ex Ariſtophane conſtat cæteriſque ſcriptoribus qui tam frequenter commemorant, quinam erant hujus aut illius παιδικά. Formoſi pueri innumeris continuò ſtipati incedebant, qui ipſos ſollicitarunt & omni officio devincere ſtudebant: & ſi cui morem gererent, illis præ cæteris χαρίζεσθαι dicebantur. Sic Alcibiades ſe Socrati obtulit, πάνυ ἀνόητον ἡγοῦμαι εἶναι σοὶ μὲν οὐ τοῦτο χαρίζεσθαι. Quem tamen ille magnanimo faſtu rejecit. Alium huic verbo ſenſum affingunt Platonici, uti ſolent ἐν ἐρωτικοῖς, quòd ita χαρίζεσθαι debent compti Adoleſcentes, videlicet ſe amatoribus adjungere, ipſorum frequenti conſortio frui, ut inde bonos mores ediſcant, & ad virtutem colendam componantur, cujus optimam ſpem ex ipſa forma præſtant. Xenophon tales ἐραστὰς inſtituiſſe Lycurgum dicit, quanquam ipſe confitetur plurimos huic rei fidem non adhibere. Mimantem hoc ſenſu philoſophico verbum cepiſſe ſentio, eò quòd non niſi τῷ χρηστῷ ἐραστᾷ faveat. Nam ita diſtinguit Maximus diſſ. 8. πρᾶγμα διπλοῦν τὸ μὲν ἀρετῆς ἐπήβολον, τὸ δὲ μοχθηρίᾳ συμπεφυκὸς, φωνῇ μιᾷ οἱ ἄνθρωποι ἐπονομάζοντες ἔρωτα, οὕτωσὶ καλοῦντες καὶ τὸν θεὸν καὶ τὴν νόσον· καλλωπίζονται μὲν οἱ μοχθηροὶ ἐρασταὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν θεὸν ἐπωνυμίαν· ἀπιστοῦνται δὲ οἱ χρηστοὶ διὰ τὸ ἀμφίβολον τοῦ πάθους· Plato magis diſertè ad propoſitum noſtrum, in Conviv. ἀλλὰ καλῶς μὲν πραττόμενον (id eſt ἐρᾶν) καλὸν, αἰσχρῶς δὲ αἰσχρόν. αἰσχρὸν μὲν οὖν ἐστι πονηρῷ τε καὶ πονηρῶς χαρίζεσθαι· καλὸν χρηστῷ τε καὶ καλῶς· πονηρὸς δέ ἐστιν ἐκεῖνος ὁ ἐραστὴς ὁ πάνδημος, ὁ τοῦ σώματος μᾶλλον ἐρῶν ἢ τῆς ψυχῆς. ὁ δὲ τοῦ ἤθους χρηστοῦ ἐραστὴς διὰ βίου μένει ἅτε μονίμῳ συντακείς.

2 μὴ ἐραστᾷ καλῷ.] Scripſit Author χρηστῷ, ut puto, non ſolitus variare verba dum ita opponit, nec hîc præſertim vellet ubi καλὸν alio ſenſu toties deſumit: ſed eò quod tam ſæpe occurrat, facilis tranſcriptorum error.

3 ἔξω δὲ αἰσχρόν.] Diogenes Cynicus εἰώθει πάντα ποιεῖν ἐν τῷ μέσῳ, καὶ τὰ Δήμητρος καὶ τὰ Ἀφροδίτης — χειρουργῶν τε ἐν μέσῳ συνεχές. Diog. in Vit. Crateti ejuſdem perfrictæ frontis contigit uxor Hipparchia, ἐν τῷ φανερῷ συνεγίνετο. Et illud tantum non placitum erat Cynicorum; ut meritò dixerit Epictetus, ſectam Cynicam ſi non rectè inſtituatur, nihil aliud profiteri quàm δημοσίᾳ ἀσχημονεῖν. Arr. l. 3. c. 22. Indorum tota Gens in propatulo coit Sext. Emp. Sed Lycurgus hanc partem munivit maximè, ἔθηκε γὰρ αἰδεῖσθαι μὲν εἰσιόντα ὀφθῆναι. αἰδεῖσθαι δὲ ἐξιόντα. Xenoph. in Lac. Rep.

4 ἐρ

comprimantur, honeſtum, ſed ab alieno, turpiſſimum: Ut etiam vir propriâ fruatur uxore, honeſtum, alienâ autem turpe. Viro turpe eſt, molliter ornatus incedere ceruſſáve oblitus vel aurum appenſum gerere, ſed mulieri honeſtum. Sic amicis benefacere honeſtum, inimicis turpe: Hoſtes fugere turpe, certantes autem in ſtadio, honeſtum: cives & amicos necare turpe, ſed hoſtes honeſtum. Et hæc de omnibus dici ſupponantur.

συνίμεν ἀνδρὶ καλόν· ἀλλοτρίῳ δὲ αἴσχιστον. καὶ τῷγε ἀνδρὶ, τᾷ μὲν ἑαυτῶ γυναικὶ συνίμεν, καλόν· ἀλλοτρίᾳ δὲ, αἰσχρόν. καὶ κοσμεῖσθαι, καὶ ψιμμυθίῳ χρίεσθαι, καὶ χρυσίοις περιάπτεσθαι, τῷ μὲν ἀνδρὶ αἰσχρὸν, τᾷ δὲ γυναικὶ καλόν· καὶ τὼς μὲν φίλως εὖ ποιὲν, καλόν. τὼς δὲ ἐχθρὼς, αἰσχρόν. καὶ τὼς μὲν πολεμίως φεύγεν, αἰσχρόν· τὼς δὲ ἐν σταδίῳ ἀγωνιστὰς, καλόν. καὶ τὼς μὲν φίλως καὶ τὼς πολίτας φονεύεν, αἰσχρόν· τὼς δὲ πολεμίως, καλόν. καὶ τάδε μὲν περὶ πάντων.

Tranſeo autem ad ea quæ gentes & civitates turpia ducunt. Ut igitur puellæ diſcinctis brachiis ſe exerceant, & veſte depoſitâ prodeant, Lacedæmoniis honeſtum, Ioni-

Εἶμι δ' [4] ἐφ' ἃ ταὶ πόλιές τε αἰσχρὰ ἄγηνται καὶ τὰ ἔθνεα. αὐτίκα Λακεδαιμονίοις [5] τὰς κόρας γυμνάζεσθαι ἀχειριδώτως, καὶ [6] ἀχίτωνας παρέρπεν, καλόν·

4 ἐφ' ἃ ταὶ πόλιες.] Mirum, quantum ex hoc loco diſputabant Philoſophi Sceptici & Ἡρακλίτειοι, quos joco ῥέοντας appellat Plato. Nam ita Protagoras, λέγομεν ἀποφαινόμενοι τό τε δοκοῦν ἑκάστῳ, τοῦτο καὶ εἶναι ἰδιώτῃ τε καὶ πόλει, clariùs verò poſtea, περὶ πολιτικῶν καλὰ μὲν καὶ αἰσχρὰ, δίκαια καὶ ἄδικα, καὶ ὅσια καὶ μὴ, οἷα ἂν ἑκάστη πόλις οἰηθεῖσα θῆται νόμιμα ἑαυτῇ, ταῦτα καὶ εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ἑκάστῃ. Plat. in Theæt. innumeriſque aliis ejuſdem dialogi partibus conitat Hinc etiam rationes boni & mali tollebant Cynici. Ita Diogenes inter cætera, μηδ' ἀνόσιον εἶναι τὸ καὶ τῶν ἀνθρωπείων κρεῶν γεύσασθαι ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ἐθῶν. Hoc etiam inter Scepticorum δέκα τρόπους, quintum, ſecundùm Laërtium, ſecundum Empiricum decimum ſcil. περὶ τὰς ἀγωγὰς καὶ τοὺς νόμους conſtituebat, in quo eandem planè rationem adhibent quam hic Author. Teneri non poſſum quin illud ex Eurip. Phæniſſ. apponam quia tam aptè reſpondet. Εἰ πᾶσι ταὐτὸ καλὸν ἔφυ σοφόν θ' ἅμα, οὐκ ἦν ἀμφίλεκτος ἀνθρώποις ἔρις, Νῦν δ' οὔθ' ὅμοιον οὐδὲν οὔτ' ἴσον βροτοῖς Πλὴν ὀνομάσαι· τὸ δ' ἔργον οὐκ ἔστι τόδε. Ubi qui plura vult, adeat Scholiaſten.

5 τὰς κόρας γυμνάζεσθαι.] Heracl de Gentium moribus ait apud Spartanos γυμνάσια ὥσπερ ἀνδρῶν ἐστι, οὕτω καὶ παρθένων· Xenoph. item de Lycurgo in Lac. Rep. σωμασκεῖν ἔταξεν οὐδὲν ἧττον τὸ θῆλυ τοῦ ἄρρενος φύλου· ἔπειτα δὲ δρόμου καὶ ἰσχύος ὥσπερ καὶ τοῖς ἀνδράσιν οὕτω καὶ ταῖς θηλείαις ἀγῶνας πρὸς ἀλλήλους ἐποίησε.

6 ἀχίτωνας παρέρπεν.] Plutarc. in Vi. Lycur. οὐδὲν ἧττον εἴθισε τῶν κόρων τὰς κόρας γυμνάς τε πολιτεύειν καὶ πρὸς ἱεροῖς τισιν ὀρχεῖσθαι καὶ ᾄδειν τῶν νέων παρόντων καὶ θεωμένων.

λὸν· ἴωσι δ᾽ αἰσχρόν. καὶ τὼς παῖδας μὴ μανθάνεν μωσικὰ καὶ γράμματα, καλόν· ἴωσι δ᾽ αἰσχρὸν μὴ ἐπίςασθαι ταῦτα πάντα. Θεσσαλοῖσι δὲ καλὸν τὼς ἵππως ἐκ τᾶς ἀγέλας 10 λαβόντι, αὐτὼς δαμάσαι, καὶ τὼς ὀρέας· βῶς τε λαβόντι, αὐτὼς σφάξαι καὶ ἐκδεῖραι καὶ κατακόψαι· ἐν Σικελίᾳ δὲ αἰσχρὸν, καὶ δώλων ἔργα. 11 Μακεδόσι καλὸν δοκεῖ ἦμεν, τὰς κόρας, πρὶν ἀνδρὶ γάμασθαι, ἐρᾶσθαι καὶ ἀνδρὶ συγγίνεσθαι· ἐπεὶ δὲ καὶ γαμεῖται, αἰσχρόν· Ἕλλασι δ᾽ ἄμφω αἰσχρόν. 12 τοῖς δὲ

bus turpe videtur: & ut pueri Muſices & literarum ignari ſint, inter illos honeſtum, at hujuſmodi inſcitia inter Iones turpis. Theſſali honeſtum putant equos & mulos ex armento ablatos domare, bovéſque raptos jugulare, & pelle detracta diſcindere: hæc autem Siculi turpia ac ſervorum opera cenſent. Puellas nondum collocatas amari & à viris comprimi inter Macedones honeſtum: poſt nuptias verò turpe; Utrumque inter Græcos turpe. Puellarum frontes notis quibuſdam interpungi,

7 *μὴ μανθάνεν μωσικὰ καὶ γράμματα.*] *Λακεδαιμονίοις τέχνας μανθάνειν ἢ τὰς εἰς πόλεμον αἰσχρὸν*, inquit Heraclides; nam ad bellicam diſciplinam compoſiti, nihil intermiſcebant quod emollire animos poterat. Vid. etiam Ælianum l. 12. c. 50.

8 *μὴ ἐπίςασθαι ταῦτα πάντα.*] Nam præterquam in Sparta inquit Xenoph. Græci *παῖδας πέμπουσιν εἰς διδασκάλων μαθησομένους καὶ γράμματα καὶ μουσικὴν καὶ τὰ ἐν παλαίςρα.* Cicero in Tuſcul. l. 1. *Themiſtocles cùm in epulis recuſaret Lyram habitus eſt indoctior. Ergò in Græcia muſici floruerunt, diſcebántque id omnes, nec qui neſciebat ſatis excultus doctrinâ putabatur.* Sed Aſiæ minoris Populi iique præcipuè qui non longè à littore ſiti, muſicam maximè colebant: cum ſuos *ἁρμονίας τρόπους* haberent, & ab ipſis nominatos, *φρυγιςὶ, λυδιςὶ, αἰολιςὶ*; & ab Ionibus *ἰαςί.*

9 *Θεσσαλοῖσι δὲ καλόν.*] Nihil tale apud cæteros ſcriptores repertum quantum ego unquam deprehendi. Ubique celebres ſunt ob Generoſos equos & equitandi peritiam. Vitam *λῃςρικὴν* olim cum laude exerceri ubique patet, præſertim ex Thucydidis notiſſimo loco. *οὐκ ἔχοντός πω αἰσχύνην τούτου τοῦ ἔργου, φέροντος δέ τι καὶ δόξης μᾶλλον· δηλοῦσι δὲ τῶν ἠπειρωτῶν τινες ἔτι καὶ νῦν, οἷς κόσμος καλῶς τοῦτο δρᾶν.* l. 1. De Thracibus Herodotus, *τὸ ζῆν ἀπὸ ληϊςύος κάλλιςον.* Boves autem (in quibus oſtendit Pauſanias veterum opes maximè collocari) frequenter direptos etiam Caci hiſtoriola demonſtrat.

10 *λαβόντι.*] Pro *λαβόντας* ſive ex errore exemplarium, ſeu potius ex Dorici idiomatis uſu in quod magis propenſus ſum, etſi nihil tale in Lexicographis comperio, quia bis in hac ſententia occurrat, cùm toties obrepere errorem non putandum. Et quidem ſatis diſtinguitur, à *λάβοντι* quod pro *λάβουσι* ponunt Dores, eò quòd hæ voces in penultima accentum gerant. Sic in poſtremis hujus capitis verbis *ποιητὰς δὲ μάρτυρας ἐπάγοντι ποτὶ ἀδοναὶ οὐ ποτ᾽ ἀλάθειαν ποιοῦντι*, pro *ποιοῦντας*, niſi forſan omittatur *οἱ.*

11 *Μακεδόσι.*] Quod hîc de Macedonibus narratur, de Thracibus refert Herodot. in Terpſic. *τὰς δὲ παρθένους οὐ φυλάσσουσι ἀλλ᾽ ἐῶσι οἷσι αὐταὶ βούλονται ἀνδράσι μίσγεσθαι. τὰς δὲ γυναῖκας ἰσχυρῶς φυλάσσουσι.* Eadem de Lydis Ælianus l. 4. c. 1.

12 *τοῖς δὲ Θραξί.*] Hoc ad omnes Thraces applicare videtur Herodotus, etſi ad ſolas puellas reſtringi poteſt,

Thracibus ornamentum videtur. Scythis quidem honeſtum ut cùm quis hominem occiderit, capitis, cute divulsâ, partem crinitam ante equum geſtet, Oſſeam verò auro vel argento obducens, ex illâ bibat diiſque ipſis libamina fundat. Græcorum autem nullus eaſdem ædes ingredi vellet unà cum viro qui tale quid fecerit. Maſſagetæ parentes ſuos obtruncantes comedunt & optima videtur ſepultura, ita in ſobolis ventre condi: ſed in Græcia ſi quis tale quippiam commit-

δὲ Θρᾳξὶ κόσμος τὰς κόρας ςίζεσθαι. τοὶ δὲ Σκύθαι καλὸν νομίζοντι, ὅς ἄνδρα [13] κανὼν ἐκδείρας τὰν κεφαλὰν, [14] τὸ μὲν κόμιον [15] πρὸ τοῦ ἵππου φορεῖ, [16] τὸ δ' ὀςέον [17] χρυσώσας καὶ ἀργυρώσας, πίνει ἐξ αὐτοῦ, καὶ σπένδει τοῖς θεοῖς· ἐν δὲ τοῖς Ἕλλασιν, οὐδέ κ' ἐς τὰν αὐτὰν οἰκίαν συνεισελθεῖν βούλοιτ' ἄν τις τοιαῦτα ποιήσαντι. [18] Μασσαγέται δὲ τὼς γονέας κατακόψαντες κατέσθοντι, καὶ [19] τάφος κάλλιςος δοκεῖ ἦμεν, ἐν τοῖς τέκνοις τεθάφθαι· ἐν δὲ τᾷ Ἑλλάδι ἄν τις ταῦτα ποιήσῃ, ἐξελαθεὶς ἐκ τῆς Ἑλλά-

τὸ μὲν ὀςίχθαι εὐγενὲς κέκριται, τὸ δ' ἄςικτον ἀγενές. Ad Æthiopes idem defert Sextus. Pyr. Hyp. l. 1.

13 ὅς ἄνδρα κανών.] κτανὼν proculdubio.

14 τὸ κόμιον.] Torſit aliquantulum hoc verbum, utpote quod nec in veterum nec recentiorum Lexicis inveni. Sed facilis conjectura à κόμη duxit, quod confirmavit ſenſus, ut ſic τῷ ὀςέῳ opponatur. Sed & favet Herodotus qui dum exponit quomodo capiti cutem detrahit Scytha, ſic ait, in l. Melpom. περιταμὼν κύκλῳ περὶ τὰ ὦτα, ac ſi poſteriorem tantùm partem crinitam ſcilicet, uſui ſuo accommodaret: cùm pars cutis frontem obvolvens minùs forſan idonea quia tot locis perforatur.

15 πρὸ τοῦ ἵππου φορεῖ.] ἅτε οἱ χειρόμακτρον κέκτηται inquit Herod. cùm jam ſatis emolliverat tanquam *mantile ſervabat*. Sed jactabundus ἐκ τῶν χαλινῶν τοῦ ἵππου, τὸν ἂν αὐτὸς ἐλαύνῃ, ἐκ τούτου ἐξάπτει καὶ ἀγάλλεται, *habenis equi cui ipſe inſidet annectebat ſuperbus.*

16 τὸ δ' ὀςέον.] Id non niſi infenſiſſimorum capiti faciunt. Herod.

17 χρυσώσας. Si pauper ſit Scytha, ἔξωθεν ὠμοβοίην μούνην περιτείνας χρᾶται, Caput *extra crudo bovino corio obducens ſic utitur*, ſin autem dives, inſuper & intus inaurat. Herod.

18 Μασσαγέται δὲ τὼς γονέας.] Si ad extremam ſenectutem pervenerint inquit Herodotus l. 1. ἐπεὰν δὲ γέρων γένηται κάρτα, οἱ προσήκοντές οἱ πάντες συνελθόντες θύουσί μιν καὶ ἄλλα πρόβατα ἅμα αὐτῷ. ἑψήσαντες δὲ τὰ κρέα κατευωχέονται. Sin autem ante ex morbo moriantur, οὐ κάρτα σιτέονται ἀλλὰ γῇ κρύπτουσι, *non edunt ſed tumulo condunt* συμφορὴν ποιεύμενοι, *dolentes* quod illis immolari vel potiùs obtruncari non contigerit. Unde lepidiſſime ait Herodotus, ὅρος δὲ ἡλικίης σφι προκέεται ἄλλος μὲν οὐδείς, *nullus alius vitæ terminus iis impendet.*

19 τάφος κάλλιςος.] Sic Indi Callatini apud Herod. l. 3. rogante Dario ἐπὶ τίνι χρήματι δεξαίατ' ἂν τελευτέοντας τοὺς πατέρας κατακαίειν πυρὶ, ἀμβώσαντες μέγα εὐφημεῖν μιν ἐκέλευον. Nam & illi parentes comedunt. Indéque ex ſententia Herodoti, Cambyſem inſanire meritò putabant homines; οὐ γὰρ ἂν ἱροῖσί τε καὶ νομαίοισι ἐπεχείρησε καταγελᾷν. *aliter non auſus fuiſſet, templa & Ritus ludibrio habere*, Apim ſc. Ægyptiacam occidens: cum ſacra ſua omnium præſtantiſſima quælibet judicet Gens.

Ἑλλάδος, κακὰ ἀποθάνῃ, ὡς αἰσχρὰ καὶ δεινὰ ποιέων. τοὶ δὲ Πέρσαι, [20] κοσμεῖσθαί τε, ὥσπερ τὰς γυναῖκας, καὶ τὼς ἄνδρας, καλὸν νομίζοντι, καὶ τᾷ θυγατρί, καὶ τᾷ ματρί, [21] καὶ τᾷ ἀδελφᾷ συνίμεν· τοὶ δὲ Ἕλλανες, καὶ αἰσχρὰ καὶ παράνομα. [22] Λυδοῖς τοίνυν τὰς κόρας πορνευθείσας, καὶ ἀργύριον ἐνεργήσασθαι, καὶ οὕτω γάμασθαι καλὸν δοκεῖ ἦμεν· ἐν δὲ τοῖς Ἕλλασιν, οὐδείς κα θέλει γαμᾶν. [23] Αἰγύπτιοί τε οὐ ταυτὰ νομίζοντι καλὰ τοῖς ἄλλοις. τῆδε μὲν γὰρ γυναῖκας ὑφαίνεν καὶ ἐργάζεσθαι, καλόν· ἀλλὰ τηνεὶ τὼς ἄνδρας, τὰς δὲ γυναῖκας πράσσεν ἅπερ τῇ δὲ τοὶ ἄνδρες. τὸν παλὸν δεύειν ταῖς χερσί, τὸν σῖτον τοῖς ποσί, τήνοις καλόν·

teret, ejectus ſtatim miſerè periret, ut qui rem turpem & horrendam patrâſſet. Perſæ viros delicatulè ornari inſtar fœminarum honeſtum putant, ut & cum filia, matre ac ſorore congredi: at Græci turpia hæc & iniqua. Lydis puellas, cum proſtituto corpore pecunias corraſerint, ita tandem nubere honeſtum videtur: inter Græcos autem nemo harum ullam in uxorem duceret. Ægyptii non eadem ſtatuunt honeſta quæ cæteræ gentes: Alibi certè fœminas texere & operari honeſtum, hîc autem viros. Mulieres officiis funguntur quibus alibi viri ſolent:

20 Κοσμεῖσθαι.] eò quòd veſtes demiſſas admodum & fluitantes induerent, ἀνθοβαφεῖς ἐσθῆτας καὶ ποδήρεις, Sext. Emp. vel ut Diodor l. 2. στολὴν δι' ἧς οὐκ ἦν διαγνῶναι τὸν περιβεβλημένον πότερον ἀνήρ ἐστιν ἢ γυνή. Comam quoque alebant. inde in Oraculo Mileſiis dato κομῆται dicti. Herod. l. 6. & faciem fuco illinebant, ut ex Xenoph. Cyrip. l. 8. colligitur.

21 καὶ τᾷ ἀδελφᾷ.] Hi fœdi mores non ante Cambyſis tempora invaleſcebant. Nam ille primò ſororem duxit: οὐδαμῶς γὰρ, inquit Herod. l. 3. εἰώθεσαν πρότερον τῇσι ἀδελφεῇσι συνοικέειν οἱ Πέρσαι.

22 λυδοῖς.] Eadem narrat Herodotus l. 1.

23 Αἰγύπτιοί τε.] Hæc etiam ex Herodoto deſumpſit Author, qui ita obſervat, Αἰγύπτιοι ἅμα τῷ οὐρανῷ τῷ κατὰ σφέας ἐόντι ἑτεροίῳ, καὶ τῷ ποταμῷ φύσιν ἀλλοίην παρεχομένῳ ἢ οἱ ἄλλοι ποταμοί, τὰ πολλὰ πάντα ἔμπαλιν τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι ἐστήσαντο ἤθεα καὶ νόμους. l. 2. ubi inter cætera hoc etiam de pane habet. Miror autem impenſiùs Interpretes tam Herodoti quam Strabonis, qui eadem ex Herodoto refert l. 17. πηλὸν hic tranſtuliſſe lutum, unde conſtat eos nec verbi vim nec Authoris ſenſum aſſecutos. nam quare lutum ſubigerent aut Ægyptii aut quivis mortalium? πηλὸς igitur cæmentum exprimit unde ſenſus ſtatim optimus emergit. Jul. Pol. l. 7. c. 27. inter cætera cæmenti genera etiam πηλὸν, & inter mercenarios πηλοφόρους ponit. Nec illud tantum Ægyptii ſed & χερσὶ τὸν κόπρον ἀναιρέοντες, ſordes manibus auferunt. Plura adjicit Herodotus. ſed ea omnia omittit Diodorus Sic. l. 1. tanquam fabuloſa nec fide digna. ὅσας μὲν οὖν Ἡρόδοτος καὶ τινὲς τῶν τὰς Αἰγυπτίων πράξεις συνταξαμένων ἐσχεδιάκασι καὶ συνεγράψαντο ἑκουσίως προκρίναντες τῆς ἀληθείας τὸ παραδοξολογεῖν καὶ μύθους πλάττειν ψυχαγωγίας ἕνεκα παρήσομεν.

ſæmentum manibus ſubigere, [illegible]em verò pedibus, inter illos honeſtum, ſed apud nos obti[illegible]et contrarium. Sanè ſi quis juberet omnes homines in unum locum deferre, quæ turpia putant, & dein è ſimul congeſtis excerpere quæ ſingulis honeſta videntur, nihil ſuperfuturum credo, ſed omnes omnia deſumpturos: non eadem enim omnes colunt. Apponam autem poëticum fragmentum.

Spectabis alias hoc loco datas viris
Leges, hinc diſcens nihil honeſtum, nihil
Ubique turpe, ſed reddit occaſio
Idem nunc turpe, dein mutata, bonum.

Ut totam rem verbo compingam, omnia opportuna quidem honeſta, intempeſtiva verò turpia. Quid ergo confeci? dixi me velle eadem honeſta ac turpia demonſtrare, quod his omnibus abſolvi.

Cæterùm alius fertur ſermo de honeſto ac turpi nempe qui

καλόν· ἀλλ' ἁμῖν τὸ ἐναντίον. οἶμαι δ' ἄν τις [24] τὰ καλὰ εἰς ἓν κελεύῃ συνενεῖκαι πάντας ἀνθρώπως ἃ ἕκαστοι νομίζοντι, καὶ πάλιν ἐξ ἀθρόων τοι τὰ αἰσχρὰ λαβὲν, ἃ ἕκαστοι [25] ἄγηνται, οὐδὲν [26] καλυφθῆμεν, ἀλλὰ πάντας πάντα διαλαβέν. οὐ γὰρ πάντες ταυτὰ νομίζοντι. παρεξεῦμαι δὲ καὶ ποίημά τι.

[27] Καὶ γὰρ τὸν ἄλλον ὧδε θνητοῖσι νόμον
Ὄψει διαιρῶν, οὐδὲν ἂν πάντη καλὸν,
Οὐδ' αἰσχρὸν· ἀλλὰ ταῦτ' ἐποίησε λαβὼν
Ὁ καιρὸς αἰσχρὰ, καὶ διαλλάξας καλά.

Ὡς δὲ τὸ σύνολον εἰπὲν, [28] πάντα καιρῷ μὲν καλά ἐντι, ἐν ἀκαιρίᾳ δ', αἰσχρά. τί ὦν διεπραξάμην; ἔφαν ἀποδείξεν ταυτὰ αἰσχρὰ καὶ καλὰ ὄντα· καὶ ἀπέδειξα ἐν τούτοις πᾶσι.

Λέγεται δὲ καὶ περὶ τῶ αἰσχρῶ καὶ καλῶ, ὡς ἄλλο ἑκάτερον εἴη. ἐπεὶ

24 τὰ καλά.] & dein τὰ αἰσχρὰ ſuos invicem locos occupârunt, ita ut tranſponenda ſint, τὰ αἰσχρὰ εἰς ἓν & τὰ καλὰ λαβέν. Quod illud λαβὲν oſtendit, alias impropriè ad τὰ αἰσχρὰ annexum. Sed & indicat Author ipſe cum poſtea repetens diluit argumentum.

25 ἄγηνται.] verbum Ionicum: Et ut ſemel hìc moneam plura Ionicè uſurpat Author, quale eſt τ[illegible]τὼς ubique oculis obverſans. Sic etia[illegible] συνενεῖκαι ſæpius in Herodoto repertum.

26 Καλυφθῆμεν.] emendo καταλειφθῆμεν —

27 Καὶ γὰρ τὸν.] Hoc ποίημα in ſuos ςίχες diſpoſui, & non dubito quin ex Euripide illo σκηνικῷ φιλοσόφῳ, excerpantur. Non tantum quia ipſe ferè ſolus periculoſa illa & nefaria ſolet effundere, ſed & dictionem ipſius ſapiunt: etſi nec in tragœdiis quæ extant, nec in deperditorum fragmentis reperio.

28 πάντα καιρῷ.] Eadem habet ſed ſenſu magis ſano Sophocles, πάντα γὰρ καιρῷ καλὰ —

29 αἴ

ἐπεὶ αἴ τις ἐρωτάσῃ τὼς λέγοντας ὡς τὸ αὐτὸ πρᾶγμα αἰσχρὸν καὶ καλόν ἐςιν, αἴ ποκά τι αὐτοῖς καλὸν εἴργασαι, αἰσχρὸν ὁμολογησοῦντι, αἴπερ τὠϋτὸν καὶ τὸ αἰσχρὸν καὶ τὸ καλόν. καὶ αἴ τινα καλὸν οἴδαντι ἄνδρα, τοῦτον καὶ αἰσχρὸν τὸν αὐτόν. καὶ αἴ τινα κα λευκὸν, καὶ μέλανα τοῦτον τὸν αὐτόν. καὶ καλόν γ' ἐςὶ τὼς θεὼς σέβεσθαι, καὶ αἰσχρὸν ἄρα τὼς θεὼς σέβεσθαι, αἴπερ τὠϋτὸν αἰσχρὸν καὶ καλόν ἐςι. καὶ τάδε μὲν περὶ ἁπάντων εἰρήσθω μοι. τρέψομαι δὲ ἐπὶ τὸν λόγον αὐτῶν ὃν λέγοντι. αἰ γὰρ τὰν γυναῖκα καλόν ἐςι κοσμεῖσθαι, τὰν γυναῖκα αἰσχρὸν κοσμεῖσθαι, αἴπερ τὠϋτὸν αἰσχρὸν καὶ καλόν· καὶ τἄλλα κατὰ τὠϋτόν. ἐν Λακεδαίμονι ἐςὶ καλὸν τὰς παῖδας γυμνάζεσθαι, ἐν Λακεδαίμονι ἐςὶν αἰσχρὸν τὰς παῖδας γυμνάζεσθαι. καὶ τἄλλα οὕτως. λέγονται δὲ ὡς [29] αἴ τινες τὰ αἰσχρὰ ἐκ τῶν ἐθνέων πάντοθεν συνενείκαιεν, ἔπειτα συγκαλεσοῦντες κελεύοιεν, ἅ τις καλὰ νομίζει, [30] λαμβάνεν πάντα, καὶ ἐν καλῷ ἀπενειχθῆμεν· ἐγὼ θαυμάζω αἰ τὰ αἰσχρὰ, συνενεχθέντα καλὰ ἐσεῖται, καὶ οὐχ οἷά περ ἦνθεν. αἰ γοῦν ἵππως ἢ βῶς ἢ ὄϊς ἢ ἀνθρώπως ἄγαγον,

utrumque diverſum quid affirmat. Quandoquidem ſi quis prioris ſententiæ patronos rogaret, an quid honeſtum unquam peregerint, etiam & illud turpe agnoſcant neceſſe eſt, ſi idem honeſtum ac turpe. Et ſi virum quempiam honeſtum cognoverint, eundem etiam & turpem: ſi album quempiam, etiam & illum ipſum nigrum: Deóſne venerari honeſtum? venerari ergo quoque turpe. Et hæc de omnibus dici ſupponantur. Sed memet converto ad rationes quas illi afferunt: Si mulierem bellè ornari honeſtum, & eandem ita ornari turpe, ſi pro eodem honeſtum ac turpe reputandum. Paríque ratione cætera. In Sparta puellas ſe exercitare honeſtum, in Sparta quoque puellas ſe exercitare turpe eſt: aliáque conſimili modo. Dicunt autem, ſi quis turpia ex omni undequaque gente in medium adduceret, deindeque mandaret ſingulos ea quæ honeſta putant capere, omnes omnia ſumpturos, & pro honeſtis reportaturos. Mirum quid, ſi turpia in unum locum delata, honeſta fierent non eadem quæ adduce-

29 αἴ τινες τὰ αἰσχρά.] Non poſſum hîc prætermittere præclariſſimam Herodoti ſententiam, quæ etſi cum ſenſu Authoris noſtri non undiquaque congruat, ſimili tamen modo effertur. ἐπίςαμαι δὲ τοσοῦτο, ὅτι εἰ πάντες ἄνθρωποι τὰ οἰκήϊα κακὰ εἰς μέσον συνενείκαιεν, ἀλλάξασθαι βουλόμενοι τοῖσι πλησίοισι, ἐγκύψαντες ἂν ἐς τὰ τῶν πέλας κακὰ, ἀσπασίως ἕκαςοι αὐτέων ἀποφεροίατο ὀπίσω τὰ ἐσενείκαντο. l. 7.

30 λαμβάνεν.] aliquid deeſt ita reponendum, ἅ τις καλὰ νομίζει λαμβάνεν, πάντας πάντα διαλαβεῖν.

ſantur. Si equos, boves, oves aut homines attulerint, non aliud certè aſportarent: Nec aurum ferentes, æs domum reduxerint, aut plumbum referent, quod argentum intulerint. Pro bonis ergo mala retulerunt: age verò ſi quis turpe quid adduceret, illud quoque bonum aſportaret. Poëtas autem teſtes inducunt qui non pro rerum veritate, ſed hominum delectatione carmina ſua componunt.

γον, οὐκ ἄλλό τί καὶ ἀπάγαγον. ἐπεὶ οὐδὲ αἰ χρυσὸν ἤνεικαν, χαλκὸν ἀπήνεικαν· οὐδὲ αἰ ἀργύριον ἤνεικαν, μόλιβδόν καὶ ἀπέφερον. ἀντὶ δ᾽ ἄρα τῶν αἰσχρῶν καλὰ ἀπαγαγόντι, φέρε δὴ αἰ ἄρα τὶς αἰσχρὸν ἀπάγαγε, τοῦτον ἂν, καλὸν ἀπάγαγε. ποιητὰς δὲ μάρτυρας ἐπάγονται, 31 ποτὶ ἀδονὰν οὔ ποτ᾽ ἀλάθειαν ποιοῦντι.

Diſſ. III. De Juſto & Injuſto.

DUO itidem feruntur ſermones de juſto & injuſto: Etenim quidam aliud eſſe juſtum aliud injuſtum putant, quidam verò idem utrumque, quam ſententiam defendere conabor. Et primò oſtendam fallere & mentiri juſtum eſſe. Dicat igitur quiſpiam, ita tractare inimicos turpe & improbum: amiciſſimos verò nequaquam, exempli causâ parentes. Si enim oportet patrem aut matrem medicamentum

ΔΙΣΣΟΙ δὲ λόγοι λέγονται καὶ περὶ τῶ δικαίω καὶ περὶ τῶ ἀδίκω· καὶ τοὶ μὲν, ἄλλο ἦμεν τὸ δίκαιον, ἄλλο δὲ, τὸ ἄδικον· τοὶ δὲ, τωὔτὸ δίκαιον καὶ ἄδικον· καὶ ἐγὼ τούτῳ πειράσομαι τιμωρεῖν. καὶ πρῶτον μὲν 1 τὸ ψεύδεσθαι ὡς δίκαιόν ἐστι λεξῶ, καὶ τὸ ἐξαπατᾶν. τὼς μὲν πολεμίως ταῦτα ποιὲν, αἰσχρὸν καὶ πονηρὸν ἂν ἐξείποιεν· τὼς δὲ φιλτάτως, οὔ. αὐτίκα τὼς γονέας· αἰ γὰρ δέοι τὸν πατέρα ἢ τὰν ματέρα 2 φάρμακόν τι ἐγκαταφαγὲν,

31 ποτὶ ἀδονὰν οὔ ποτ᾽ ἀλάθειαν.] οὔτε ὡς ποιηταὶ ὑμνήκασι ἐπὶ τὸ μεῖζον κοσμοῦντες — οὔτε ὡς λογογράφοι ξυνέθεσαν ἐπὶ τὸ προσαγωγότερον τῇ ἀκροάσει ἢ ἀληθέστερον. Thucyd. l. 1. ſic etiam Eratoſthenes apud Strab. l. 1. ποιητὴς πᾶς στοχάζεται ψυχαγωγίας, οὐ διδασκαλίας.

1 ψεύδεσθαι] Plat. in Rep. l. 1. αὐτὰ ταῦτά ἐστιν ἐνίοτε μὲν δικαίως, ἐνίοτε ἀδίκως ποιεῖν, οἷον τοιόνδε λέγω· πᾶς ἄν που εἴποι εἴ τις λάβοι παρὰ φίλου ἀνδρὸς σωφρονοῦντος ὅπλα, εἰ μανεὶς ἀπαιτοῖ, ὅτι οὔτε χρὴ τὰ τοιαῦτα ἀποδιδόναι· οὔτε δίκαιος ἂν εἴη ὁ ἀποδιδοὺς, οὐδ᾽ αὖ πρὸς τὸν οὕτως ἔχοντα, πάντα ἐθέλων τἀληθῆ λέγειν· Et quamvis Homerum coronatum è Republica ſua ejecerit, ob turpes fabulas Diis aſcriptas, tamen publicas quaſdam confingi jubet, quibus civitas ad virtutem efformetur: nempe ut μηχανή τις γένοιτο τῶν ψευδῶν τῶν ἐν δέοντι γιγνομένων, ὧν δὴ νῦν ἐλέγομεν, γενναῖόν τι εἶναι ψευδομένους πεῖσαι, Rep. l. 1.

2 φάρμακόν τι.] Omnia tum de phar-

φαγὲν, καὶ μὴ θέλοι, οὐ δίκαιόν ἐστι, καὶ ἐν τῷ ῥοφήματι καὶ ἐν τῷ ποτῷ δόμεν, καὶ μὴ φᾶμεν ἐνῆμεν; οὔκων ἤδη ψεύδεσθαι καὶ ἐξαπατᾶν τὼς γονέας, καὶ κλέπτεν μὰν τὰ τῶν φίλων, καὶ βιῆσθαι τὼς φιλτάτως δίκαιον. αὐτίκα αἴ τις λυπηθείς τι τῶν οἰκήων καὶ ἀχθεσθεὶς μέλλοι αὐτὸν διαφθείρεν ἢ ξίφει ἢ σχοινίῳ, ἢ ἄλλῳ τινὶ, δίκαιόν ἐστι ταῦτα κλέψαι, αἰ δύναιτο· αἰ δὲ ὑστερίξαι καὶ ἔχοντα καταλάβοι, ἀφελέσθαι βίᾳ; ἀνδραποδίξασθαι δὲ πῶς οὐ δίκαιον τὼς πολεμίως, αἴ τις δύναιτο ἑλὼν πόλιν ὅλαν ἀποδόσθαι; τοιχωρυχὲν δὲ τὰ τῶν πολιτῶν κοινὰ οἰκήματα, δίκαιον φαίνεται. αἰ γὰρ ὁ πατὴρ ἐπὶ θανάτῳ, κατεστασιασμένος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, δεδεμένος εἴη, ἆρα οὐ δίκαιον διορύξαντα κλέψαι καὶ σῶσαι τὸν πατέρα; ἐπιορκὲν δὲ αἴ τις ὑπὸ τῶν πολεμίων λαφθεὶς ὑποδέξαιτο, ὀμνύων ἦ μὰν ἀφεθεὶς τὰν πόλιν προδώσεν, ἆρα οὗτος δίκαια ποιῆσαι εὐορκήσας; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ δοκῶ· ἀλλὰ μᾶλλον τὰν πόλιν, καὶ τὼς φίλως, καὶ τὰ ἱερὰ σῶσαι πατρῷα, ἐπιορκήσας. ἤδη ἆρα δίκαιον καὶ τὸ ἐπιορκεῖν, καὶ τὸ

deglutire, nec volet, annon juſtum eſt ſorbili quodam & potu diffuſum porrigere & ineſſe diſſimulare? Juſtum igitur parentes mendacio fallere, ut & ſubripere bona amicorum & chariſſimis vim inferre. Nam ſi quis ob res quaſdam familiares graviter triſtitiâ affectus ſibi lethum conſciſcere cogitaret ſive enſe vel reſti aut alio telo, annon juſtum eſt hoc clanculùm ſubripere ſi quis poſſet, aut ſi tardior adveniens jam in manibus habentem deprehenderit, per vim auferre? quis unquam dubitavit annon juſtum eſſet, inimicos in ſervitutem rapere, ſi modò quis poſſet totam civitatem expugnare? ſed & ædes civium noſtrorum publicas perrumpere juſtum videtur: nam ſi pater inimicorum factione oppreſſus, in vinculis ad mortem ſervaretur, annon juſtum eſt, effringentem abripere patrem & liberare? Necnon pejerare: ſi quis enim ab hoſtibus captus juramento dato ſpondeat ſe dimiſſum urbem ſuam proditurum, an ille ſanctè obſervans juſta peraget? Ego certè non ita ſentio: ſed potiùs ſi civitatem ſuam & amicos & templa patria, perjurus conſervet. Pejerare igitur juſtum eſt, ut & ſacra ſpo-

ἱερο-

pharmaco, tum de enſe eripiendo reperiuntur apud Xenophontem in quarto Memorabilium, ubi Socrates Euthydemum quendam ob ſapientiam Politicam tumentem obtundit, & pro more ſuo his captiunculis in anguſtum redigit: tranſcribere nolo ne tædio eſſem.

liare: quæ privatim ad quamlibet civitatem ſpectant, prætermitto; ſed totius Græciæ ſacra publica, è Delphis & Olympiâ, cùm periculum ſit ne barbari Græciam ſubjugarent, & ſpes ſalutis in ſola pecunia ponatur, annon juſtum eſt deſumere & in belli uſus allocare? Juſtum etiam chariſſimos necare cùm id fecerint Oreſtes & Alcmæon, & juſtè

ἱεροσυλεῖν. [3] τὰ μὲν ἴδια τᾶν πόλεων ἐῶ· τὰ δὲ κοινὰ τᾶς Ἑλλάδος, [4] τὰ ἐκ Δελφῶν καὶ τὰ ἐξ Ὀλυμπίας. [5] μέλλοντος τῶ βαρβάρω τὰν Ἑλλάδα λαβὲν, καὶ τᾶς σωτηρίας ἐν χρήμασιν ἐούσας, οὐ δίκαιον λαβὲν, καὶ χρῆσθαι ἐς τὸν πόλεμον; φονεύεν δὲ τὼς φιλτάτως δίκαιον· ἐπεὶ καὶ [6] Ὀρέστας καὶ Ἀλκμαίων, καὶ

3 τὰ μὲν ἴδια.] Innumera apud Hiſtoricos conduntur exempla ubi ſacra ſua ad uſus profanos allocârunt civitates. Ego unum tantum ſubjungam. Cùm Pericles Athenienſium opes in concione exponeret, quibus bellum contra Lacedæmonios inſtruere poſſent, inter cætera numerat, ἀναθήματα ἴδια καὶ δημόσια, καὶ ὅσα ἱερὰ σκεύη περί τε τὰς πομπὰς, καὶ τοὺς ἀγῶνας καὶ σκῦλα μηδικὰ —— ἔτι δὲ τὰ ἐκ τῶν ἄλλων ἱερῶν χρήματα, οἷς χρήσεσθαι αὐτοὺς, καὶ, ἢν πάνυ ἐξείργωνται πάντων, καὶ αὐτῆς τῆς θεοῦ τοῖς περικειμένοις χρυσίοις. Thucyd. l. 2.

4 τὰ ἐκ Δελφῶν καὶ τὰ ἐξ Ὀλυμπίας.] Nam templum inter Delphos non ad hanc aut illam urbem aut populum ſpectabat, uti ferè cætera quæ nemo præter cives ipſos ornabat, ſed à tota Græcia colebatur. Hoc conſulturi adibant, huc victoriâ potitâ mittebant ſpolia. In hoc Græci poſt confectum bellum Perſicum ἀκροθίνια dedicârunt, καὶ ἐπηρώτεον τὸν θεὸν κοινῇ, εἰ λελάβηκε πλήρεα καὶ ἀρεστὰ τὰ ἀκροθίνια. Herod. l. 9. Ita ut ſive ex Græcis ipſis, vel exterorum munificentia, immenſa divitiarum moles congeſta ſit: ſed & apud Delphos Ludi Pythii: uti quoque in Olympia Olympici; In quibus τὸ θύειν καὶ ἀγωνίζεσθαι jus Græci omnes habebant; & ſi quod bellum intercederet, ceſſabat ſtatim uſque dum feſtum celebratur, & hinc vocabantur Ὀλυμπιακαὶ σπονδαὶ, quas qui violabant, mulctâ puniebantur, prout νόμος Ὀλυμπιακὸς poſtulabat: & uſque dum ſolverent, τοῦ ἱεροῦ, θυσίας καὶ ἀγώνων εἴργοντο, uti olim Lacedæmonii apud Thucydid. l. 5. Hujuſce quoque loci vaſtas fuiſſe opes oſtendit Pauſanias, qui Olympici templi θησαυροὺς numerat, id eſt, cellas in quibus ſervabantur ἀναθήματα —· & inde patet tàm quæ in Delphis quàm quæ in Olympia reponebantur, κοινὰ fuiſſe, quòd Pericles cùm ad bellum Peloponneſiacum Athenienſes incitaret, & inopiam Lacedæmoniorum oſtenderet, εἴτε, inquit, καὶ κινήσαντες τῶν Ὀλυμπίασιν ἢ Δελφοῖς χρημάτων, *nec verò auferentes pecunias aut è Delphis aut Oylmpiâ quicquam contra nos valerent* —— Thucyd. l. 2.

5 μέλλοντος.] Græcos cùm Perſæ invaderent, quid aut è Templo Delphico aut Olympico abſtuliſſe nullibi conſtat, etſi ita tradere videtur hic Author. Herodotus planè contrarium innuit de Delphis, narrans quanto timore percellerentur cùm Xerxes milites mitteret ad diripiendum templum, & præſertim eâ quæ conſecravit Crœſus longè opulentiſſima; qualíque θαύματι Deus ipſe ſua defendit ſacrilegóſque abegit. Herod. lib. 8. Iſta Crœſi ἀναθήματα uſque ad bellum ſacrum illæſa permanſiſſe refert Diod. Sic.

6 Ὀρέστης.] Vide tragœdiam Euripidis eo nomine inſignitam, ubi more ſuo deos Ethnicos aſpergit. Ita enim Oreſtes & Menelaus colloquuntur. Oreſt. ἀλλ' ἔστιν ἡμῖν ἀναφορὰ τῆς ξυμφορᾶς —— Men. Μὴ θάνατον εἴπῃς· τοῦτο

μὲν

ὧν, καὶ ὁ θεὸς ἔχρησε δίκαια αὐτὼς ποιῆσαι. ἐπὶ δὲ τὰς τέχνας τρέψομαι, καὶ ταῦτα ποιητῶν. ἐν γὰρ 7 τραγῳδοποιΐᾳ καὶ ζωγραφίᾳ ὅστις πλεῖστα ἐξαπατῇ ὅμοια τοῖς ἀλαθινοῖς ποιέων, οὗτος ἄριστος. θέλω δὲ καὶ ποιήματα τῶν παλαιοτέρων μαρτύριον ἐπαγαγέσθαι. Κλεοβαυλίνης,

Ἄνδρ' εἶδον κλέπτοντα, καὶ ἐξαπατῶντα βίᾳ· ὡς
Καὶ τὸ βίᾳ ῥέξαι τοῦτο δικαιότατον·

ἦν πάλαι ταῦτα. 9 Αἰσχύλου δὲ ταῦτα,

Ἀπάτης δικαίας οὐκ ἀποστατεῖ θεός.
Ψευδῶν δὲ καιρὸν ἔσθ' ὅποι τιμῇ θεός.

Λέγεται δὲ καὶ τῶδε ἀντίος λόγος· ὡς ἄλλο τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικόν ἐστι, διαφέρον, ὥσπερ καὶ τὤνυμα, οὕτω καὶ τὸ πρᾶγμα· ἐπεὶ αἴ τις ἐρωτήσαι τὼς λέγοντας, ὡς τὸ αὐτό ἐστιν ἄδικον

feciſſe in oraculo pronunciavit Deus. Ad artes me converto & poëtarum imprimis. Etenim in conficiendis tragœdiis & pingendi diſciplinâ qui plurimum fallit, veris maximè ſimilia confingens, is optimus. Veterum autem poëmata in teſtimonium afferam. Cleobulines,

Cognovi quendam fallentem & vi ſpoliantem:
Quâ vi non olim res magis æqua fuit.

hæc olim erant: Æſchyli verò iſta:

Bonos nec ipſe Jupiter ſpernit dolos.
Eſt tempus quando mendacem laudat Deus.

Dicitur autem alius ſermo huic contrarius, aliud eſſe juſtum aliud injuſtum, tam re quàm nomine diſtinguendum: Cùm ſi quis interroget idem utrumque aſſerentes, an juſtum

καὶ

μῶν γὰρ οὐ σοφόν· Oreſt. Φοῖβος κελεύσας μητρὸς ἐκπράξαι φόνον. Men. ἀμαθέστερος ὢν τοῦ καλοῦ καὶ τῆς δίκης; Oreſt. Δουλεύομεν θεοῖς ὅ, τι ποτ' εἰσὶ θεοί.

7 τραγῳδοποιΐα.] Nam tragœdiam & comœdiam μιμήσεις dixit tam Ariſtoteles in Poët. quàm Plato l. 3. de Rep. διὰ μιμήσεως ὅλη ἐστὶ τραγῳδία καὶ κωμῳδία. Hinc ea optima habetur quæ idem πάθος in auditoribus excitare poteſt ac res ipſa coràm geſta.

8 Κλεοβουλίνης.] Lindia Poëtria, filia Cleobuli de ſeptem ſapientibus unius Ænigmata verſibus Hexametris ſcripſit. Prior verſus incultus maximè, ſed nolebam in textu mutare, quia in eum verba ipſa incidunt. forſan ὡς, omiſſo puncto cum βία conſtruendum, ut ſignificet ὡς βία. forſan βία è loco ſuo aberravit, ac ita legendus verſus, ἄνδρ' εἶδον κλέπτοντα βίᾳ καὶ ἐξαπατῶντα, ὡς τὸ βία, &c. & ſic καὶ, παρέλκει.

9 Αἰσχύλου.] Hi Æſchyli verſus è diverſis tragœdiis deſumuntur: priorem Stobæus in nono ſermone conſervavit.

10 καὶ

quid parentibus præſtiterunt, injuſtos ſe quoque confitentur. Nam idem juſtum & injuſtum agnoſcunt; age verò, ſi quem alium juſtum cognoverint, etiam & illum injuſtum: ſi minùs injuſtum etiam & illum ipſum magis: & ſanè multa injuſtè perpetrans ob iſta moriatur. Et de his quidem ſatis. Tranſeo autem ad ea ex quibus illi idem juſtum & injuſtum flagitant. Hoc ipſum, bona inimicorum ſubripere, & juſtum & injuſtum oſtendere licet, ſi vera ſit illorum ſententia: cæteraque pari ratione. Artes verò inducunt in quibus juſtum & injuſtum non conſpicitur. Et poetæ non pro rerum veritate, ſed hominum delectatione carmina componunt.

καὶ δίκαιον, αἴκα δή τι δίκαιον περὶ τὼς γονέας ἔπραξαν, ὁμολογοῦντι καὶ ἄδικοι ἄρα. τὸ γὰρ αὐτὸ ἄδικον καὶ δίκαιον ὁμολογέοντι ἦμεν. Φέρε, ἄλλον δὲ αἴ τινα γινώσκῃ δίκαιον ἄνδρα, καὶ ἄδικον ἄρα τὸν αὐτόν. [10] καὶ μέγαν τοίνυν καὶ μικρὸν καταυτόν. καί τοι πολλὰ ἀδικήσας ἀποθανέτω πραξάμενος. καὶ περὶ μὲν τούτων ἅλις. εἶμι δὲ ἐφ' ἃ λέγοντες ἀξιόωντι τὸ αὐτὸ καὶ δίκαιον καὶ ἄδικον ἀποδεικνύεν. τὸ γὰρ κλέπτεν τὰ τῶν πολεμίων, δίκαιον καὶ ἄδικον ἀποδεικνύεν. [11] τοῦτ' αὐτό. αἴκ' ἀληθὴς ὁ τήνων λόγος καὶ τἄλλα [12] καὶ τωὔτό. τέχνας δ' ἐπάγονται ἐν αἷς οὐκ ἔστι τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον. καὶ τοὶ ποιηταὶ οὔτι ποτ' ἀλάθειαν, ἀλλὰ ποτὶ τὰς ἁδονὰς τῶν ἀνθρώπων, τὰ ποιήματα ποιέοιντο.

Diſſ. IV. de Veritate & Falſitate.

SEd & de veritate & falſitate duplex fertur ſententia; una quidem, alium eſſe ſermonem verum, alium falſum aſſerit; altera verò, eundem utrumque; ſic etiam ego ipſe. Et illud primum aio, quòd de iiſdem verbis dicuntur, dein poſtquam ex ore profertur ſer-

ΛΕΓΟΝΤΑΙ δὲ καὶ περὶ τῶ ψεύδεος καὶ τᾶς ἀλαθείας δισσοὶ λόγοι. ὧν ὁ μὲν φατὶ, ἄλλον μὲν τὸν ψεύσταν ἦμεν λόγον, ἄλλον δὲ τὸν ἀλαθῆ· τοὶ δὲ, τὸν αὐτόν. αὖ κἠγώ. [1] τὸν δὲ λόγω πρῶτον μὲν, ὅτι τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι λέγονται· ἔπειτα δὲ,

10 *καὶ μέγαν.*] Ita lego ut ſenſum inde eliciam. *καὶ μικρὸν τοίνυν καὶ μέγαν καὶ αὐτὸν*, id eſt, *μικρὸν ἀδικοῦντα*. uti priora & ſequentia poſtulare videntur, forſan omittitur verbum.

11 *τοῦτ' αὐτό*] deeſt verbum forſan *ῥᾴδιον* aut hujuſmodi, tollenda vero puncta & ita legendum, *ἀποδεικνύεν ῥᾴδιον τοῦτ' αὐτό, αἴκ'*, &c.

12 *καὶ τωὔτό...*] *κατὰ τωὔτό.*

1 *λόγω*] rectiùs *λέγω*. forte, *τὸ δὲ λόγω πρᾶτον.*

δὲ, ὅταν λόγος ῥηθῇ, [2] ἂν μὲν ὡς λέγηται ὁ λόγος, οὕτω γένηται, ἀληθὴς ὁ λόγος· ἂν δὲ μὴ γένηται, ψευδὴς ὁ αὐτὸς λόγος. αὐτίκα κατηγορεῖς ἱεροσυλίαν τω, αἴκ' ἐγένετο τὤργον, ἀλαθὴς ὁ λόγος· καὶ αἰ δὲ μὴ ἐγένετο, ψεύσας. καὶ τῷ ἀπολογουμένῳ ὥστγε ὁ λόγος. καὶ τάγε δικαστήρια τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ψεύσαν καὶ ἀλαθῆ κρίνοντι. ἐπεί τοι καὶ ἑξῆς καθήμενοι αἰ λέγοιμι Μίμας εἰμὶ, τὸ αὐτὸ μὲν πάντες ἐροῦμεν, ἀλαθὴς δὲ μόνος ἐγώ· ἐπεὶ καὶ εἰμί. δᾶλον ὦν ὅτι ὁ αὐτὸς λόγος, ὅταν μὲν αὐτῷ παρῇ τὸ ψεῦδος, ψεύστας ἐστίν. ὅταν δὲ τὸ ἀλαθὲς, ἀλαθής. ὥσπερ καὶ ἄνθρωπος τὸ αὐτὸ, καὶ παῖς, καὶ νεανίσκος, καὶ ἀνὴρ, καὶ γέρων ἐστίν.

mo, ſi ita ut dicitur res ipſa facta fuerit, verus eſt ſermo, ſi non facta, falſus ille ipſe. Verbi cauſâ cùm ſacrilegii quempiam inſimules, ſi tale quid commiſſum, verus eſt ſermo, ſi non commiſſum, falſus. Sic etiam ſe purgantis oratio, qualis eſt. Judices in conſeſſu eundem ſermonem verum ac falſum pro libitu decernunt. Imò & nos hîc juxtà ſedentes, ſi dicamus ſinguli, Ego ſum Mimas, idem certè dicimus omnes, ſed verum ego ſolus, cùm & ille ipſe ſim. Clarum igitur eundem ſermonem ſi illi falſitas adjungatur, falſum eſſe; ſin veritas, verum. Sicut etiam hoc ipſum, homo, puerum, juvenem, virum & ſenem denotat.

Λέγεται δὲ καὶ ὡς ἄλλος εἴη ὁ ψεύστας λόγος, ἄλλος δὲ ὁ ἀλαθὴς, [3] διαφέρων τὤνυμα. αἰ γάρ τις ἐρωτάσαι τὼς λέγοντας, ὡς ὁ αὐτὸς λόγος εἴη ψεύστας καὶ ἀλαθὴς, ὃν αὐτοὶ λέγοντι, πότερός ἐστιν, αἰ μὲν ψεύστας, δᾶ-

Dicitur autem, alium eſſe ſermonem verum, alium falſum, & re ipſâ & nomine differentem. Si quis enim eundem utrumque dicentes interrogaret, qualis eſt ſermo, quem ipſi aſſerunt: Si falſum eſſe reſpondeant, conſtat res diverſas

λον

2 ἂν μὲν ὡς λέγηται ὁ λόγος.] Sextus Empiricus tale placitum Epicuro aſcribit l. adv. Mat. ὁ Ἐπίκουρος τὰ μὲν αἰσθητὰ πάντα ἔλεγεν ἀληθῆ καὶ ὄντα· οὐ διήνεγκε γὰρ ἀληθὲς εἶναί τι λέγειν ἢ ὑπάρχον. ἔνθεν καὶ ὑπογράφων τἀληθὲς καὶ ψεῦδος, ἔστι φησὶν ἀληθὲς τὸ οὕτως ἔχον ὡς λέγεται ἔχειν· καὶ ψεῦδός ἐστι, φησὶ, τὸ οὐκ οὕτως ἔχον ὡς λέγεται ἔχειν. Epicurus ipſe eadem in epiſtola ad Herod. κατὰ δὲ ταύτην τὴν κίνησιν συνημμένην τῇ φανταστικῇ ἐπιβολῇ, διάληψιν δ' ἔχουσαν, ἐὰν μὲν μὴ ἐπιμαρτυρηθῇ ἢ ἀντιμαρτυρηθῇ, ψεῦδος γίνεται· ἐὰν δὲ ἐπιμαρτυρηθῇ ἢ μὴ ἀντιμαρτυρηθῇ, τὸ ἀληθές· & quidem veros eſſe ſenſus magnum illud Epicuri Dogma, ipſe non primò excogitavit, ſed longè ante Protagoras uti in Platone ubique patet. Infra, ἂν λέγοιμι legendum ἂν λέγοιμεν —— & ἀληθὴς δὲ μόνος, ἀληθὲς δὲ μόνος ——

3 διαφέρων τὤνυμα.] ſupplendum aliquid, ἔργῳ καὶ πρᾶγμα.

4 ἀλα-

eſſe, ſin verum, & falſus quoque ille ipſe arguitur: & an qui vera multa dixit aut atteſtatus eſt? etiam & illa ipſa falſa: & ſi quis veracem virum cognoverit, & illum quoque mendacem. Abſque ratione verò affirmant, re peractâ verum eſſe ſermonem, non peractâ falſum; nam tum maximè refert quid decernant judices: rebus enim dum tranſiguntur, non interſunt. Ipſi confitentur, cui immiſcetur falſitas, falſum, cui veritas verum. Hoc autem toto cœlo differt.

λον ὅτι δύο εἴη· αἰ δ' ἀλαθὴς ἀποκρίναιτο, καὶ ψεύσας ὁ αὐτὸς οὗτος. καὶ [4] ἀλαθές τι πολλὰ εἶπεν, ἢ ἐξεμαρτύρησε· καὶ ψευδῆ ἄρα τὰ αὐτὰ ταῦτα. καὶ αἴ τινα ἄνδρα ἀλαθῆ οἶδε καὶ ψεῦσαν τὸν αὐτόν. [5] ἐκ δὲ τῶ λόγω λέγοντι ταῦτα, ὅτι γενομένω μὲν τῶ πράγματος ἀλαθῆ τὸν λόγον, ἀγενήτω δὲ ψεῦσαν. οὐκῶν διαφέρει αὖθις τὼς δικαστάς, ὅτι κρίνοιντο. οὐ γὰρ πάρεντι τοῖς πράγμασιν. ὁμολογέοντι δὲ καὶ αὐτοί, ᾧ μὲν τὸ ψεῦδος ἀναμέμικται, ψεῦσαν ἦμεν· ᾧ δὲ ἀλαθές, ἀλαθῆ. τοῦτο δὲ ὅλον διαφέρει.

Similiter autem inſani & ſobrii, docti & indocti appellant & agunt: primò ita vocant iſta terram, hominem, equum, ignem, cæteráque omnia; dein eadem agunt, ſedent, edunt, bibunt & decumbunt, ſimilíque modo cætera. Sed & ea-

[6] Ταὐτὰ τοὶ μαινόμενοι καὶ τοὶ σωφρονοῦντες, καὶ τοὶ σοφοὶ καὶ τοὶ ἀμαθεῖς, καὶ λέγοντι καὶ πράσσοντι. καὶ πρῶτον μὲν ὀνομάζοντι ταὐτὰ γᾶν, καὶ ἄνθρωπον, καὶ ἵππον, καὶ πῦρ, καὶ τἄλλα πάντα· καὶ ποιέοντι ταὐτά, κάθηνται, καὶ ἔσθοντι καὶ πίνοντι, καὶ κατάκεινται, καὶ τἄλλα καττωὐτό. καὶ μὰν καὶ

τωὐ-

4 ἀλαθές τι.] ἀλαθῆ τις, rectiùs.

5 ἐκ δὲ τῶ λόγω.] fortè ἐν δὲ τῷ λόγῳ.

6 ταῦτα τοί. Rectiùs ταὐτὰ —— ſed hæc ſectione novâ incluſi, quoniam non video quomodo cum ſuperioribus annectantur. Suſpicor ad aliam diſſertationem pertinere, hîc verò errore quodam aſſuta. Nam jam ante hanc diſſertationem abſolverat author eo modo quo præcedentes, id eſt, διττὼς λόγως propoſuerat, & pro utroque argumenta pertranſierat. Dein alia nunc ſubjungit, contra methodum in prioribus uſurpatam, quæ ſtatim in proxima ſectione diluit. Id igitur ſentio; ſi ad priora ſpectant, proculdubiò tranſponuntur, & quæ in hac ſectione reperiuntur ad primum λόγον reduci debent, & in ea parte immediatè poſt ἀνὴρ καὶ γέρον ἐστι collocari. Tum confutatio τοὶ τίνες λέγοντες claudet ſecundum λόγον & ſequetur τοῦτο ὅλον διαφέρει· ad ſenſum non alio modo accommodari poſſunt quàm iſto: ſi propoſitiones contradictoriæ ſimul veræ ſint, conſtat, verum & falſum à ſe invicem non diſtingui, ſed eandem rem quodam reſpectu veram, quodam falſam.

τωὔτὸ πρᾶγμα καὶ μεῖζον καὶ μεῖόν ἐστι, καὶ πλέον καὶ ἔλασσον, καὶ βαρύτερον καὶ κουφότερον. οὕτω γὰρ εἴη ταῦτα πάντα. τὸ τάλαντον ἐστὶ βαρύτερον τῆς μνᾶς, καὶ κουφότερον τῶν δύο ταλάντων. τωὔτὸν ἄρα καὶ κουφότερον καὶ βαρύτερον. καὶ ζώει ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος καὶ οὐ ζώει, κατ' αὐτά [7] ἐστι καὶ οὐκ ἔστι. τὰ γὰρ τῇδε ὄντα, ἐν τῇ Λιβύᾳ οὐκ ἔστιν, οὐδέ γε τὰ ἐν Λιβύᾳ, ἐν Κύπρῳ, καὶ τἄλλα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. οὐκῶν καὶ ἐντὶ τὰ πράγματα καὶ οὐκ ἐντί.

dem res & major & minor eſt, numeroſior pauciórque, gravior et levior. Sic enim fiant hæc omnia: talentum minâ ponderoſius, duobus talentis levius; idem ergo gravius & levius. Ita etiam idem homo vivit & non vivit: eadem res eſt & non eſt: quæ enim hoc loco ſunt, in Africa non ſunt. Quæque in Africa, non in Cypro; cæteráque pari ratione. Res igitur ſunt, & non ſunt.

Τοί τινες λέγοντες τὼς μαινομένως καὶ τὼς σοφὼς, τὼς ἀμαθεῖς ταὐτὰ διαπράσσεσθαι, καὶ λέγεν, καὶ τἄλλα ἑπόμενα τῷ λόγῳ, οὐκ ὀρθῶς λέγοντι. αἰ γάρ τις αὐτὼς ἐρωτάσας αἰ διαφέρῃ μανία σωφροσύνης, καὶ σοφία ἀμαθίης, φαντὶ ναί. εὖ γὰρ καὶ ἐξ ὧν πράσσοντι ἑκάτεροι, δᾶλοι ἐντὶ ὡς ὁμολογησοῦντι. [8] οὐκῶν καὶ ταὐτὰ πράσσοντι, καὶ τοὶ σοφοὶ μαίνονται, καὶ τοὶ μαινόμενοι σοφοὶ, καὶ πάντα συνταράσσονται· καὶ [9] ἐπ' ἄρτεος ὁ λόγος, πότερον οἷον ἐν δέοντι σωφρονοῦντες λέγοντι ἢ τοὶ

Qui verò aſſerunt inſanos, ſapientes & indoctos ſimiliter agere & appellare, cæteráque in iſto ſermone condita, non rectè dicunt. Si enim quis ipſos interrogaret, an à ſobrietate diſtinguatur inſania, ab inſcitia ſapientia, confitentur ſtatim. Conſtat enim ex his quæ faciunt alterutri, quòd id agnoſcent. Si igitur eadem agant, ſequitur, ſapientes inſanire, inſanos ſapere, & omnia ſic perturbantur. Dein alia oritur quæſtio, an quid opportunè loquuntur ſapientes aut in-

7 ἐστι κ. οὐκ ἔστι.] Rectiùs καὶ αὐτά. Ludit author vel ille cujus ſenſum explicat, ſophiſtico planè more: nam illi tales nugas venditabant, quibus diſputantes ſecum proſternere ſatagebant. Hujuſmodi multa in Platone occurrunt, quando cum ſophiſtis agit Socrates, nec non in Diogene Laërtio. Sed Ἡρακλείτειοι illud ſerio tenebant, ἐνδέχεσθαι τὸ αὐτὸ εἶναι κ. μὴ εἶναι, prout certè ex ipſorum primario dogmate neceſſariò ſequitur. Ideóque Protagoras referente Laërtio dicebat, δύο λόγους εἶναι περὶ παντὸς πράγματος ἀντικειμένους ἀλλήλοις. Contra hos prolixo capite in quarto Metap. arguit Ariſtoteles; veritatem axiomatis, *nihil eſſe & non eſſe poteſt*, ſtrenuè defendens.

8 οὐκῶν κ. ταυτὰ--] οὐκῶν ἂν ταῦτα.

9 κ. ἐπ' ἄρτεος] forſan ἐπερωτέος ὁ λόγος, ſi vox ferre poteſt: fortè ἐπ' ἀρτίῳ, vel ἐπαρτὴς ὁ λόγος.

10 τὸ

...ni? aiunt verò eadem utroſque dicere rogatos, ſed ſapientes opportune, inſanos autem et cum non decet. Hoc igitur aſſerentes parvum quiddam adjiciunt, videlicet ſi decet, vel non decet; unde ſequitur non idem eſſe. Cæterùm ego tali quopiam adjecto res ipſas variari non arbitror, ſed concentum immutatum. Exempli gratiâ Γλαῦκος & γλαυκὸς, Ξάνθος & ξανθὸς, Ξοῦθος & ξουθὸς; hæc enim variante concentu differunt: quædam tardiùs vel celeriter prolata, Τύρος & τυρὸς, σάκκος & σάκος. Alia literas tranſponunt, ut κάρτος κράτος, ὄνος νόος. Si igitur nihil dempto, tanta eſt differentia, quid ſi quis aliquid adjiciat aut ſubtrahat? & hoc quale ſit oſtendam. Si quis à numero denario unum auferat, quod reliquum nec unum eſt nec decem. Quantum autem ad illud, eundem hominem eſſe & non eſſe, rogo an unum aliquid eſt, vel omnia? Qui ergo dicit eſſe & non eſſe mentitur; quia res omnes eaſdem omnino dicit, quod fieri non poteſt.

τοὶ μαινόμενοι. ἀλλὰ γὰρ φαντὶ ὡς ταῦτα μὲν λέγοντι, ὅταν τὶς ἀυτὼς ἐρωτῇ· ἀλλὰ τοὶ μὲν σοφοὶ, ἐν τῷ δέοντι, τοὶ δὲ μαινόμενοι, αἰ οὐ δεῖ· καὶ τοῦτο λέγοντες, δοκοῦντι μικρὸν ποτιθῆναι, αἰ δεῖ καὶ μὴ δεῖ· ὥστε οὐ μηκέτι τωὐτὸ ἦμεν. ἐγὼ δὲ οὐ πράγματος τοσούτω προστεθέντος ἀλλοιοῦσθαι δοκῶ τὰ πράγματα, ἀλλ᾽ ἁρμονίας διαλλαγείσας· ὥσπερ Γλαῦκος καὶ γλαυκὸς, Ξάνθος καὶ ξανθὸς, Ξοῦθος καὶ ξουθός. ταῦτα μὲν τὰν ἁρμονίαν ἀλλάξαντα διήνεικαν. τὰ δὲ μακρῶς καὶ βραχυτέρως ῥηθέντα Τύρος καὶ τυρὸς, σάκκος καὶ σάκος. ἅτερα δὲ, γράμματα διαλλάξαντα, κάρτος καὶ κράτος, ὄνος καὶ νόος. ἐπεὶ ὦν ὀυκ ἀφαιρεθέντος οὐδενὸς τοσοῦτον διαφέρει, τί δὴ αἴ τις ἢ ποτιτιθεῖ τι, ἢ ἀφαιρεῖ; καὶ τοῦτο δείξω οἷον ἐντι. αἴ τις ἀπὸ τῶν δέκα ἓν ἀφέλοι, ὀυκ ἔτι δέκα οὐδὲ ἓν εἴη. καὶ τἆλλα καττωὐτό. [10] τὸ δὲ τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον καὶ ἦμεν καὶ μὴ ἦμεν ἐρωτῶ, τί ἢ τὰ πάντα ἐςίν; οὐκῶν αἴ τις μὴ φαίη ἦμεν, ψεύδεται· τὰ πάντα εἰπόντες, ταῦτα πάντα ὢν πῆ ἐςί.

Diſſ.

10 τὸ δὲ τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον.] Locus maximè corruptus, è quo nullus ferè ſenſus elici poteſt. Sed ut aliquem affingerem, ita mutavi, οὐκῶν αἴ τις φαίη ἦμεν καὶ μὴ ἦμεν ψεύδεται, τὰ πάντα εἰπόντες ταὐτὰ πάντα (vel πάντως) ὃ μὴ ἐςι. Et huic quam dedi interpretationi, de hac ipſa re diſputans favet Ariſtoteles in quarto Met. c. 4. ἔτι εἰ ἀληθεῖς αἱ ἀντιφάσεις ἅμα κατὰ τοῦ αὐτοῦ πᾶσαι, δῆλον ὡς ἅπαντα ἔσται ἕν· ἔσται γὰρ τὸ αὐτὸ καὶ τριήρης καὶ τεῖχος καὶ ἄνθρωπος, εἰ κατὰ παντός τι ἢ καταφῆσαι ἢ ἀποφῆσαι ἐνδέχεται. *Item ſi contradictiones ſimul veræ de eodem omnes, patet quòd omnia erunt unum; erit etenim idem & triremis & paries & homo, ſi de omni contingit quicquam affirmare aut negare.*

Diſſ. V. An virtus & ſapientia doceri poſſint.

Λέγεται δέ τις λόγος οὔτ' ἀλαθὴς, οὔτε κενός· ὅτι ἄρα σοφία καὶ ἀρετὰ οὔτε [1] διδακτὸν εἴη, οὔτε μαθητόν. τοὶ δὲ ταῦτα λέγοντες ταῖσδε ἀποδείξεσι χρῶνται, ὡς οὐχ οἷόν τε εἴη, ἂν ἄλλῳ παραδοίης, τοῦτο αὐτὸ ἔτι ἔχεν. μία μὲν δὴ αὕτα. ἄλλα δὲ, ὡς [2] αἰ διδακτὸν ἦν διδασκαλικὰ ἀποδεδεγμένην, ὡς τᾶς μωσικᾶς. τρίτα δὲ, ὡς τοὶ ἐν [3] τᾷ Ἑλλάδι γενόμενοι σοφοὶ ἄνδρες, τὰ αὐτῶν τέκνα ἂν ἐδίδαξαν καὶ τὼς φίλως. τετάρτα δὲ, ὅτι ἤδη [4] τινὲς παρὰ σοφιστὰς ἐλθόντες, οὐδὲν ὠφέληθεν. πέμπτα δὲ, ὅτι πολλοὶ οὐ συγγενόμενοι σοφι-

Dicitur etiam ſermo, nec verus nec tamen inanis, ſapientiam & virtutem nec diſci nec doceri poſſe. Qui autem ita aſſerunt his rationibus demonſtrant, quia fieri non poteſt ut quod alii tradas, illud etiamnum ipſe habeas: hæc una ratio. Alia verò, ſi doctrinâ comparari poterat, huiuſce præcepta traderentur æquè ac Muſices. Tertia, tum etiam viri ſapientes quos tulerit Græcia, filios ſuos & amicos inſtituerant. Quarta, quoſdam apud ſophiſtas collocatos nihil percepiſſe commodi. Quinta, plures cum ſophiſtis

1 οὔτε διδακτὸν οὔτε μαθητόν.] Celeberrima quæſtio inter Philoſophos, quam nemo ferè omiſit: Plato quidem in variis Dialogis excuſſit. Et ita in Menone luculenter proponit — ἔχεις μοι εἰπεῖν, ἆρα διδακτὸν ἡ ἀρετή; ἢ οὐ διδακτὸν ἀλλ' ἀσκητόν; ἢ οὔτε ἀσκητὸν οὔτε μαθητόν, ἀλλὰ φύσει παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ· Nam non ſolùm quærebatur an doctrinâ, ſed etiam an exercitatione compararı poſſet.

2 αἰ διδακτόν. διδασκαλικά.] Plato diſertè hoc — οὐκοῦν τοὐναντίον αὖ, οὗ μήτε διδάσκαλοι μήτε μαθηταὶ εἶεν, καλῶς ἂν αὐτὸ εἰκάζοντες, εἰκάζοιμεν μὴ διδακτὸν εἶναι — πολλάκις οὖν ζητῶν εἴ τινες ἀρετῆς εἶεν διδάσκαλοι, πάντα ποιῶν οὐ δύναμαι εὑρεῖν· hoc in Menone — ſed in Protagora fuſius diſſerit. *Cum in concione, ſive de ædificio, ſeu extruendis navibus conſilium ineunt cives, ſolos artifices harúmque rerum peritos, dicere permittunt, cæteros excludunt. Cùm autem de Reipublicæ adminiſtratione agunt*, συμβουλεύει αὐτοῖς ἀνιστάμενος περὶ τούτων ὁμοίως μὲν τέκτων, ὁμοίως δὲ χαλκεὺς, σκυτοτόμος, &c. καὶ τούτοις οὐδεὶς τοῦτο ἐπιπλήττει ὥσπερ τοῖς πρότερον, ὅτι οὐδαμόθεν μαθὼν οὐδὲ ὄντος διδασκάλου οὐδενὸς αὐτῷ, ἔπειτα συμβουλεύειν ἐπιχειρεῖ.

3 τοὶ ἐν τᾷ Ἑλλάδι γενόμενοι σοφοί.] Hoc argumentum urget maximè Plato in Menone, ubi viros illos ſapientes Themiſtoclem, Ariſtidem, Periclem, & Thucydidem in exemplum adducit, qui cum cæteris educationis generoſæ dotibus filiorum animos imbuerent, virtutem tamen inſtillare non poterant, indolem ſive φύσιν non defuiſſe probat, quia res alias ſatis promptè addiſcerent, & ſummam peritiam attingerent, ergóque quòd boni viri non evaſerint, indomitæ virtutis naturæ imputandum.

4 τινὲς παρὰ σοφιστάς.] Tantum abfuit ut aliquis à ſophiſtis commodum perceperit, ut iſtos planè pronunciet Plato φανερὰν λώβην καὶ διαφθορὰν τῶν συγγιγνομένων.

5 τὶ

nunquam verſatos, celebres tamen evaſiſſe.

Cæterùm ego hunc ſermonem valde fatuum arbitror. Etenim probè novi præceptores literas, & cithariſtas artem citharam pulſandi docere, quorum tamen ipſi periti manent. Ad ſecundam rationem, nullos haberi magiſtros; quid aliud docent ſophiſtæ quàm virtutem & ſapientiam? aut quare appellantur quidam Anaxagorei aut Pythagorei? ad tertiam, Polycletus filium ſuum ſimulacra fingere docuit. Et ſi quis docere non volet, illud nequaquam arguit. Sed ſi licet, conſtat quòd doceri poteſt. Ad quartam reſpondeo, quid ſi quidam ſophiſtas doctos adeuntes, ipſi ſapientes non evaſerint? Nam & literas diſcentes plures, non tamen attingunt; etenim multùm valet indoles. Si quis autem ſophiſtarum conſortio non utens, ſatis ingenioſus extiterit, cum illis ſanè verſatus, pauca diſcens multa arripuerat. Sed & conſtat, ex quibus rerum nomina diſcimus: & hæc certè aliquando magis, aliquando

σοφιςαῖς, ἄξιοι λόγω γεγένηνται.

Ἐγὼ δὲ κάρτα εὐήθη νομίζω τόνδε τὸν λόγον. γινώσκω γὰρ τὼς διδασκάλως γράμματα διδάσκοντας ἃ καὶ αὐτὸς ἐπιςάμενος τυγχάνει, καὶ κιθαριςὰς κιθαρίζεν. πρὸς δὲ τὰν δευτέραν ἀπόδειξιν, ὡς ἄρα ὀυκ ἐντὶ διδάσκαλοι ἀποδεδεγμένοι, [5] τί μάν τοι σοφισαὶ διδάσκοντι, ἀλλ᾽ ἢ σοφίαν καὶ ἀρετάν; ἢ τί δὲ Ἀναξαγόρειοι καὶ Πυθαγόρειοι ἦεν; τὸ δὲ τρίτον, ἐδίδαξε Πολύκλειτος τὸν υἱὸν ἀνδριάντας ποιὲν. καὶ αἰ μέν τις μὴ διδάξῃ, οὐ σαμῆον· αἰ δ᾽ [6] ἐςὶν διδάξαι, τεκμάριον ὅτι δυνατόν ἐςι διδάξαι. τέταρτον δὲ, αἰ μή τοι παρὰ σοφῶν σοφιςῶν σοφοὶ γίνονται. καὶ γὰρ γράμματα πολλοὶ ὀυκ ἔμαθον μαθόντες. ἔςι δέ τις καὶ φύσις. αἰ δέ τις μὴ μαθὼν παρὰ σοφιςῶν ἱκανὸς ἐγένετο εὐφυὴς, καὶ γενόμενος ῥᾳδίως συναρπάξαι τὰ πολλὰ ὀλίγα μαθών· παρ᾽ ὧνπερ καὶ τὰ [7] ὀνύματα μανθάνομεν. καὶ τούτων τὶ ἤτοι πλέον, ἤτοι ἔλασσον· ὁ μὲν

5 τὶ μὰν σοφισαὶ διδάσκοντι.] Virtutis ſe magiſtros profiteri ſophiſtas infinitis conſtat locis. Ita appellat Plato τοὺς ὑπισχνουμένους ἀρετῆς διδασκάλους εἶναι, καὶ ἀποφήναντας αὑτοὺς κοινοὺς τῶν βουλομένων μανθάνειν, μισθὸν τούτου ταξαμένους τε καὶ πραττομένους. Eadémque ipſe jactat Protagoras, in Plat. Prot. Et ſanè non ſine colore conjiciemus, authorem noſtrum ejuſdem fuiſſe profeſſionis virum, qui ſophiſtis ita faveat, quos omnes immortali odio proſequebantur Philoſophi.

6 ἐςὶν διδάξαι.] fortè διδάσκεν.

7 ὀνύματα μανθάνομεν.] Euripides in Supp. — ἡ δ᾽ εὐανδρία διδακτὸς, εἴπερ καὶ βρέφος διδάσκεται λέγειν, ἀκούειν θ᾽ ὧν μάθησιν οὐκ ἔχει.

μὲν παρὰ πατρὸς, ὁ δὲ παρὰ ματρός. αἰ δέ τῳ μὴ πιςὸν ἐςι τὰ ὀνύματα μανθάνεν ἅμα, ἀλλ' ἐπιςαμένως ἅμα γίνεσθαι, γνώτω ἐκ τῶν δε· αἴ τις εὐθὺς γενόμενον παιδίον ἐς Πέρσας ἀποπέμψαι, καὶ τηνεὶ τράφοι, κωφὸν Ἑλλάδος φωνᾶς, περσίζοι κα· καὶ αἴ τις τηνόθεν τῇδε κομίζοι, ἑλλανίζοι κα. οὕτω μανθάνομεν τὰ ὀνύματα. καὶ τὼς διδασκάλως, οὐκὶ ἄμες. [8] οὐ λέλεκταί μοι ὁ λόγος, καὶ ἔχεις ἀρχὴν καὶ τέλος καὶ μέσην· καὶ οὐ λέγω ὡς διδακτός ἐςιν, ἀλλ' ὅτι [9] ἀποχρῶντι μοι τῆναι ταὶ ἀποδείξεις.

minùs; partim à patre partim verò à matre. Sed ſi quis non credat nomina addiſci, ſed cum ſcientia quadam ſimul exoriri, inde cognoſcat; Si quis infantem ſtatim poſtquam natus eſt, in Perſiam mittat, ibíque éducet Græcæ linguæ ignarum, Perſicè loqueretur: ſi quempiam ibi natum huc tranſportaret, Græcè ſciret. Ita verba addiſcimus, præceptores non adeuntes. Sic ſermonis quem primò dixi principium, medium & finem habes. Nec affirmo virtutem doceri poſſe, ſed non mihi ſatisfaciunt iſta argumenta.

Λέγοντι δέ τινες τῶν δημαγορούντων, ὡς χρὴ τὰς ἀρχὰς [10] ἀπὸ κλάρω γίνεσθαι, οὐ βέλτιςα ταῦτα νομίζοντες. εἰ γάρ τις αὐτὸν ἐρωτῴη τὸν ταῦτα λέγοντα, τί δὴ σὺ τοῖς οἰκέταις οὐκ ἀπὸ κλάρω τὰ ἔργα προςτάσσης, ὅπως ὁ μὲν ζευγηλάτας, αἴκ' ὀψοποιὸς λάχῃ ὀψοποιῇ, ὁ δὲ ὀψοποιὸς ζευγηλατῇ; καὶ τἄλλα κατὰ τοῦτο. καὶ πῶς οὐ καὶ τὼς χαλκέας καὶ τὼς σκυτέας συναγαγόντες καὶ τέκτονας καὶ χρυ-

At quidam populares concionatores aſſerunt, quòd oportet, Magiſtratus ſorte conferri; non rectè quidem ſentientes. Etenim interrogare licet talia dicentem, cur non & tu ſervis opera ſorte diſtribuis, ita ut jugarius coqui officium ſortitus opſonia paret, ut coquus plauſtrum agat: cæteráque hujuſmodi. Et quare non fabros, ſutores, ſtructores, aurarios convocantes, ſorte opera

σοχόας

8 οὐ λέλεκταί.] οὗ.

9 ὅτι ἀποχρῶντι.] videtur omitti οὐκ. ὅτι οὐκ ἀποχρῶντι.

10 ἀπὸ κλάρω γίνεσθαι] Xenophon primo Memor. tradit, eam partem fuiſſe accuſationis quam Socrati inferebant Athenienſes — λέγων ὡς μωρὸν εἴη τοὺς μὲν τῆς πόλεως ἄρχοντας ἀπὸ κυάμου καθίστασθαι, κυβερνήτῃ δὲ μηδένα θέλειν κεχρῆσθαι κυαμευτῷ μηδὲ τέκτονι, μηδ' αὐλητῇ, μηδὲ ἐπ' ἄλλα τοιαῦτα ἃ πολλῷ ἐλάττονας βλάβας ἁμαρτανόμενα ποιεῖ τῶν περὶ τὴν πόλιν ἁμαρτανομένων· Ideo autem hoc priori ſermoni adjungit author noſter, quia magiſtratuum ex ſorte aſſignatio, ac ſi omnes ad eos gerendos æquè idonei cenſerentur, nullam eſſe virtutis diſciplinam innuit. Nam per virtutem & ſapientiam nihil aliud intelligebant quam ᾗ οἱ ἄνθρωποι τάς τε οἰκίας καὶ τὰς πόλεις καλῶς διοικοῦσι.

11 ἀνάγ.

partiamur, & cogamus quemlibet artem quam ſortitus eſt exercere, non illam quâ inſtructus eſt. Eodémque recidit, ſi in Muſico certamine ſorte deſignentur Agoniſtæ, & in eo quod ſortitus eſt contendat quiſque: ita fortaſſe tibicen citharam pulſabit, citthariſta tibiâ canet: & in bello continget ſagittarios & graviter armatos equitare, equitem verò jaculari. Et ſic omnes ea quæ nequaquam callent aut intelligunt, nunquam præſtare poſſunt. At rem bonam & popularem eſſe clamitant. Sed ipſe minimè popularem credo: nam ſunt quidam in civitatibus, ſtatûs illius hoſtes, in quos ſi faba inciderit, plebem deſtruent. Enimvero oportet ut plebs ipſa proſpiciens, ſibi benevolos eligat omnes, quoſdam militum præfecturam gerere magis idoneos, quoſdam legibus præſidere, & ſic in cæteris.

σοχίας διεκλαρώσαμεν καὶ ἠναγκάσαμεν, [11] ἂν ἄν χ' ἕκαςος λάχῃ τέχναν ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ μὴ ἂν ἐπίςαται. τωῦτὸν δὲ καὶ ἐν ἀγῶσι τᾶς μωσικᾶς διακλαρῶσαι τὼς ἀγωνιςάς. καὶ ὅ,τι χ' ἕκαςος καὶ λάχῃ, ἀγωνίζεσθαι· αὐλητὰς κιθαριξέτω τυχὸν, καὶ κιθαρῳδὸς αὐλήσει. καὶ ἐν τῷ πολέμῳ τὼς τοξότας καὶ τὼς ὁπλίτας ἱππασεῖται, ὁ δὲ ἱππεὺς τοξεύσει. ὥςτε πάντες ἃ ὀυκ ἐπίςανται οὐδὲ δύνανται, οὐδὲ πραξοῦντι. λέγοντι δὲ [12] ἀγαθὸν ἦμεν καὶ δαμοτικόν· κάρτα ἐγὼ ἥκιςα νομίζω δαμοτικόν. ἐντὶ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι μισόδαμοι ἄνθρωποι, ὧν αἴκα τύχῃ ὁ κύαμος, ἀπολοῦντι τὸν δᾶμον. ἀλλὰ χρὴ τὸν δᾶμον αὐτὸν ὁρῶντα, αἱρεῖσθαι πάντας τὼς εὔνως αὐτῷ καὶ τὼς ἐπιτηδείως ςραταγὲν, ἀτέρως δὲ νομοφυλακὲν, καὶ τἄλλα.

Ego arbitror virum poſſe tam continuâ oratione ſecundum artem quam brevibus reſponſis diſſerere & rerum veritatem ſcire, & ritè jus dicere; poſſe item concionari & artem oratoriam callere, & alios in rerum omnium naturâ inſtrue-

Ἀνδρὸς [13] κατὰ τὰς αὐτὰς τέχνας νομίζω κατὰ βραχύ τε δύνασθαι καὶ ἀλέγεσθαι, καὶ ἀλάθειαν τῶν πραγμάτων ἐπίςασθαι, καὶ δικάσασθαι ὀρθῶς, καὶ δαμαγορὲν οἷόν τ' ἦμεν, καὶ λόγων τέχνας ἐπίςασθαι, καὶ

11 ἂν ἄχ'.] ἂν χ', Rectiùs ἂν ἄν χ'.

12 ἀγαθὸν ἦμεν κ. δαμοτικόν.] Ariſtoteles inter ea quæ recenſet δημοτικὰ Pol. l. 6. c. 2. illud etiam ponit τὸ κληρωτὰς εἶναι τὰς ἀρχάς·

13 ἀνδρὸς.] fortè ἄνδρα, deindéque διαλέγεσθαι· ſed quæ in hac ſectione reperiuntur, manca admodum, uti indicant Aſteriſci. Verba quidem ſatis obvia, ſed connexio & ſenſus obſcuritate maximâ involvuntur. Verti igitur incurioſè, de lectione non valde ſollicitus.

περὶ φύσιος τῶν ἁπάντων, ὥστε ἔχει καὶ ὡς ἐγίνετο, διδάσκεν. καὶ πρῶτον μὲν ὁ περὶ φύσιος τῶν ἁπάντων εἰδὼς, πῶς οὐ δυνασεῖται περὶ πάντων ὀρθῶς καὶ πράσσεν; ἔτι δὴ ὁ τὰς τέχνας τῶν λόγων εἰδὼς, ἐπιςασεῖται καὶ περὶ πάντων ὀρθῶς λέγεν. δεῖ γὰρ τὸν μέλλοντα ὀρθῶς λέγεν, περὶ ὧν ἐπίςαται περὶ τούτων λέγεν. πάντων γὰρ ἐπιςασεῖται· πάντων μὲν γὰρ τῶν λόγων τὰς τέχνας ἐπίςαται, τοὶ δὲ λόγοι πάντες περὶ πάντων τῶν ἐ— * δεῖ δὲ ἐπίςασθαι τὸν μέλλοντα ὀρθῶς λέγεν, περὶ ὅτων καὶ λέγοι, * * καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ ὀρθῶς διδάσκεν τὰν πόλιν πράσσεν, τὰ δὲ κακὰ τὼς κωλύεν. εἰδὼς δέ γε αὐτὰ, εἰδήσει καὶ τὰ ἅτερα τούτων· πάντα γὰρ ἐπιςασεῖται· ἐςὶ γὰρ ταῦτα τῶν πάντων, κεῖνα δὲ ποτὶ ταὐτὸν τὰ δέοντα πρασσεῖται. χρὴ κἂν μὴ ἐπίςαται αὐλὲν, αἴ δυνασεῖται αὐλὲν, αἴ κα δέῃ τοῦτο πράσσεν. τὸν δὲ δικάζεσθαι ἐπιςάμενον δεῖ τὸ δίκαιον ἐπίςασθαι ὀρθῶς. περὶ γὰρ τούτων τὸ δικάζεσθαι. εἰδὼς δὲ τοῦτο, εἰδήσει καὶ τὸ ὑπεναντίον αὐτῷ καὶ τὰ * τέρεια. δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ τὼς νόμως ἐπίςασθαι πάντας. αἰ τοίνυν τὰ πράγματα μὴ ἐπιςασεῖται, οὐδὲ τὼς νόμως. τὸν γὰρ ἐν μωσικᾷ νόμον τὶς ἐπίςαται ὅσπερ καὶ μωσικάν· ὃς δὲ μὴ μω-

re, ut ſe habent, & generantur. Et primò qui omnium naturam cognovit, quomodo omnia rectè non peraget? dein qui Rhetoricam artem callet, etiam de omnibus rebus optimè perorabit. Etenim probè dicturum oportet, de iis rebus concionari quæ novit; nam omnium peritum ſuppono. Omnium ſermonum artem tenet: ſermones autem omnes circa omnia cognoſcibilia verſantur; & certè qui ritè concionari volet eas res ſcire oportet de quibus dicturus eſt. Sed & civitatem ut quod bonum eſt agat docere debet & impedire ne quid malum. Hæc autem ſciens, alia ab his diverſa cognoſcet. Etenim omnium peritum ſuppono: & etiam iſta in eo verbo continentur. Quædam verò quonam tempore decenter & opportunè peraguntur, cognoſcet; ideóque etſi tibiâ canere non poteſt, ſi tamen poſſet, quando opportunè faciendum eſt, intelligere debet. Porro qui judicis officium obire novit, oportet ut quod juſtum eſt probè intelligat: In hoc enim verſatur judicandi munus; hoc autem inſtructus contrarium etiam cognoſcet * * Sed & leges omnes tenere debet. Si verò facta non cognoſcat, nec etiam leges; etenim ille leges ſive regulas Muſicæ callet, qui Muſicam quoque ipſam: qui verò non Muſicam, nec ipſas

regulas. Et qui rerum veritatem cognoſcit, facile illi negotium erit, ad ſcientiam omnium pervenire. Sed in conciſa interrogandi arte peritus, ad omnem quæſtionem reſpondere debet; ergóque neceſſe eſt ut omnia intelligat.

Sed optimum fuit, & in vitæ commoda pulcherrimum inventum memoriæ artificium, ad omnia utile tam Philoſophiam quam ſapientiam. Hoc autem in eo conſiſtit, primò ſi animum admodum advertas. Nam tum mens unà pertranſiens, magis totum apprehendet quod didiceris. Secundò ſi mediteris quæcunque audieris; eadem enim ſæpius audire & repetere, ad memoriam multùm juvat. Tertio ſi rerum quas audis, imagines reponere noveris; exempli gratiâ ſi *Chryſippum* meminiſſe voles, in *auri & equi* imagine conſerves: ſi vermiculum *Pyrilampen* appellatum in τῷ *ſplendere & ignis* conſtituas. Hæc quidem de verbis. De rebus verò hoc modo. Quæ ad fortitudinem ſpectant, in *Achille* reponenda; quæ ad artem fabrilem, in *Vulcano*; quæ ad timiditatem in *Epeo*

σικάν, οὐδὲ τὸν νόμον. ὃς κα τὰν ἀλάθειαν τῶν πραγμάτων ἐπίσταται, εὐπετὴς ὁ λόγος ὅτι πάντως ἐπιστάσθαι· ὃς δὲ βραχὺ, δεῖ νιν ἐρωτώμενον ἀποκρίνεσθαι περὶ πάντων· οὐκῶν δεῖ νιν πάντ' ἐπίστασθαι.

Μέγιστον δὲ καὶ κάλλιστον ἐξεύρημα εὕρηται ἐς τὸν βίον, μνάμα, καὶ ἐς πάντα χρήσιμον, ἐς φιλοσοφίαν τε καὶ σοφίαν. ἔστι δὲ τοῦτο, ἐὰν προσέχῃς τὸν νοῦν, διὰ τούτων παρελθοῦσα γνώμα μᾶλλον αἰσθησεῖται σύνολον ὃ ἔμαθες. [14] δευτέραν δὲ μελέταν, αἴ κα ἀκούσῃς. τὸ γὰρ πολλάκις ταὐτὰ ἀκοῦσαι καὶ εἶπαι, ἐς μνάμαν παρεγένετο. τρίτον, αἴ κα ἀκούσῃς, ἔπειτα οἶδας [15] καταθέσθαι, οἷον τόδε· δεῖ μεμνᾶσθαι Χρύσιππον, κατθέμεν ἐπὶ τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἵππον. ἄλλο, πυριλάμπη, κατθέμεν ἐπὶ πῦρ καὶ τὸ λάμπεν. τάδε μὲν περὶ τῶν ὀνομάτων. τὰ δὲ πράγματα οὕτως περὶ ἀνδρείας, ἐπὶ τὸν Ἄρη καὶ τὸν Ἀχιλλῆα· περὶ χαλκείας δὲ, ἐπὶ τὸν Ἥφαιστον· περὶ δειλίας, ἐπὶ τὸν Ἐπειόν.

EX

14 δευτέραν δὲ μελέταν.] Fortè δεύτερον δὲ μελετᾶν.

15 καταθέσθαι.] Hanc artificialem memoriam tractat Cornificius fine l. tertii ad Heren. Ibi *duplices ſimilitudines eſſe* ait, *unas rerum, alteras verborum.* Poſteáque adjicit, *pleróſque Græcos, qui de memoria ſcripſerunt, feciſſe ut multorum verborum imagines conſcriberent, uti eas qui ediſcere vellent, paratas haberent*, &c.

I Jam-

EX ARCHYTÆ

libro de Sapientia

FRAGMENTA QUÆDAM

Ab Iamblicho in tertio cap. Protrep. conſervata.

Interprete Jo. North.

Ἀρχύτας τοίνυν ἐν τῷ περὶ σοφίας εὐθὺς ἀρχόμενος προτρέπει οὕτω.

Archytas igitur in libro de ſapientia in ipſo principio ita ſuadet.

Τοσοῦτον διαφέρει σοφία ἐν πᾶσι τοῖς ἀνθρωπίνοις [1] σώμασιν, ὅσον ὄψις μὲν αἰσθασίων σώματος, νόος δὲ ψυχᾶς, ἅλιος δὲ ἄστρων. Ὄψις τὲ γὰρ ἑκαβολεστάτα καὶ πολυειδεστάτα τῶν ἄλλων αἰσθασίων ἐντὶ, καὶ νόος ὕπατος λόγῳ καὶ διανοίᾳ τὸ δέον [2] ἐπικραίνων, καὶ ὄψις καὶ δύναμις τῶν τιμιωτάτων ὑπάρχων· ἅλιός γε μὰν ὀφθαλμὸς ἐντὶ καὶ ψυχὰ τῶν φύσιν ἐχόντων· ὁρᾶταί τε γὰρ [3] δ' αὐτῷ πάντα καὶ γεννᾶται καὶ νοῆται· ῥιζωθέντα καὶ γενηθέντα τρέφεται καὶ αὔξεται καὶ ζωπυρῆταί τε μετ' αἰσθάσιος.

Tantum rebus omnibus humanis ancecellit ſapientia, quantum viſus ſenſibus corporeis, mens animæ, aut ſol aſtris. Etenim viſus, res multifarias & longè diſſitas magis quàm cæteri ſenſus, apprehendit: & mens ſuprema, ratione & intelligentiâ, quod faciendum eſt, dijudicans, quaſi viſus & potentia rerum pretioſiſſimarum exiſtit. Ac quidem ſol oculus eſt & anima eorum quæ naturam habent; nam per eum omnia conſpiciuntur, generantur & radices egiſſe deprehenduntur, jámque nata aluntur, & augentur, ac cum ſenſu refocillantur.

Ἄνθρωπος πάντων ζώων ἐπὶ πολλὸν γέγονε σοφώτατος. θεωρῆσαί τε γὰρ δυνατός ἐστι τὰ

Homo omnium animalium creatus eſt longè ſapientiſſimus. Etenim contemplari pot-

ἐόν-

1 Jamblichus primò ponit fragmenta ipſa, dein fuſius explicat, & quaſi paraphraſi illuſtrat, unde varias textûs emendationes excerpſi, pro σώμασιν igitur legendum πράγμασιν —

2 ἐπικρίνων longè melius.

3 δι' αὐτῶ.

4 τὰ

& ea quæ exiſtunt, & ex omnibus, ſcientiam & prudentiam haurire. Præterquam quòd etiam illi inſculpſit numen & impreſſit univerſæ rationis Syſtema, in quo omnes exiſtentium ſpecies diſperguntur, necnon ſignificationes rerum ac verborum. Nam ad formandos vocis ſonitus locus attribuitur peculiaris, guttur, os ac nares. Ut enim vocum per quas nomina ac res exprimuntur, homo conditus eſt inſtrumentum, ſic etiam & notionum quæ in exiſtentibus conſpiciuntur. Hoc opus ſapientiæ mihi videtur, ad quod natus & conſtitutus eſt homo, atque ad quod inſtrumenta & facultates à Deo accepit.

ὄργανά τε καὶ δυνάμιες εἴληφε

Homo in hoc natus & conſtitutus eſt, ut Naturæ rationem in univerſo contempletur: &, cùm ipſe ſapientiæ opus ſit, ſpeculari prudentiam quæ in exiſtentibus reperitur. Si enim ratio hominis contemplatur rationem Naturæ in univerſo, & ſapientia hominis conſiderat & ſpeculatur prudentiam rerum quæ exiſtunt, ex confeſſo clarè demonſtratur eſſe pars rationis illius & Naturæ mente præditæ, quæ in univerſo conſpicitur.

Sapientia non circa unum

ἐόντω, καὶ ἐπιςάμαν καὶ φρόνασιν λαβὲν ἐκ τῶν ἁπάντων· παρ' ὃ καὶ ἐνεχάραξε καὶ ἐπεσημήνατο τὸ θεῖον αὐτῷ τὸ τῶ παντὸς λόγω σύςημα· ἐν ᾧ τά θ' εἴδεα πάντα τοῦ ἐνόντος ἐνδέδαςαι καὶ [4] ταὶ συμπᾶσαί τε τῶν ὀνομάτων τὲ καὶ ῥημάτων· τοῖς μὲν γὰρ φθόγγοις τᾶς φωνᾶς τόπος ἀφώρισαι φάρυγξ καὶ ςόμα καὶ ῥίνες. ὥςπερ δὲ τῶν φθόγγων, δι' ὧν τὰ ὀνόματά τε καὶ ῥήματα σημαίνεται, γέγονεν ἄνθρωπος ὄργανον· οὕτω δὲ καὶ τῶν νοημάτων ἐν τοῖς ἐόντεσσιν [5] ὀπτιζομένοις· ἔργον σοφίας τοῦτο δοκεῖ μοι ἦμεν [6] ποθ' ὥςπερ καὶ γέγονε καὶ συνέςα ὁ ἄνθρωπος καὶ παρὰ τῶ θεῶ.

Γέγονε καὶ συνέςα ὁ ἄνθρωπος ποττὸ θεωρῆσαι τὸν λόγον τᾶς τῶ ὅλω φύσιος, καὶ τᾶς σοφίας ὢν ἔργον καὶ θεωρὲν τὰν τῶν ἐόντων φρόνασιν· —— αἰ γὰρ ὅτε λόγος τῶ ἀνθρώπω θεωρητικός ἐςιν ἐν τῷ λόγῳ τᾶς [7] τῶ λόγω φύσιος, καὶ ἁ σοφία τῶ ἀνθρώπω [8] κατᾶται καὶ θεωρεῖ τὰν τῶν ἐόντων φρόνασιν, ὁμοῦ μὲν ὁμολογουμένη οὖσα ἀποδέδεικται [9] τῆς μεριςῆς τῶ λόγω καὶ τᾶς τῶ ὅλω νοερᾶς φύσιος.

Ἁ σοφία οὐ περί τι ἀφωρισμένον

4 ταὶ σημασίαι.
5 ὀπτιζομένων.
6 ποθ' ὅσπερ.

7 τῶ ὅλω.
8 καθορᾶται.
9 Fortè μέρος τῆς.

10 For-

μένον ἐντὶ τῶν ἐόντων, ἀλλ' ἁπλῶς περὶ πάντα τὰ ἐόντα. καὶ δεῖ μὴ [10] πρώταν αὐτὰν τὰς ἀρχὰς [11] αὐτὰς ἀνευρῆσθαι, ἀλλὰ τὰς κοινὰς τῶν ἐόντων ἁπάντων ἀρχάς. οὕτω γὰρ ἔχει [12] σοφίας περὶ πάντα τὰ ἐόντα [13] ὧν καθόλου πᾶσι συμβεβακότα συνιδὲν καὶ θεωρὲν τᾶς σοφίας οἰκῆον· καὶ διὰ τοῦτο σοφία τὰς τῶν ἐόντων ἁπάντων ἀρχὰς ἀνευρίσκει.

Ὅστις ὦν ἀναλῦσαι οἷός τε ἐντὶ πάντα τὰ γένεα ὑπὸ μίαν τε καὶ τὰν αὐτὰν ἀρχὰν, καὶ πάλιν συνθεῖναί τε καὶ συναριθμήσασθαι, οὗτος δοκεῖ μοι καὶ σοφώτατος ἦμεν καὶ παναλαθέστατος. ἔτι δὲ καὶ καλὰν σκοπιὰν εὑρηκέναι ἀφ' ἇς δυνατὸς ἐσσεῖται τὸν θεὸν κατοψεῖσθαι, καὶ πάντα τὰ ἐν τᾷ συστοιχίᾳ καὶ τάξει τὰ ἐκείνου κατακεχωρισμένα, καὶ ταύταν ἁρματήλατον ὁδὸν ἐκπορισάμενος, τῷ νόῳ κατ' εὐθεῖαν ὁρμαθῆναι καὶ τελοδρομῆσαι, τὰς ἀρχὰς τοῖς πέρασι συνάψαντα, καὶ ἐπιγνόντα ὅτι ὁ θεὸς ἀρχά τε καὶ τέλος καὶ μέσον ἐστὶ πάντων τῶν κατὰ δίκαν τε καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον περαινομένων.

aliquod in rebus definitum verſatur, ſed ſimpliciter circa omnia quæ exiſtunt. nec debet ſua ipſius principia primo indagare, ſed rerum omnium exiſtentium communia. Ita enim circa omnia exiſtentia ſe habet ſapientia, ut illi ſit proprium inſpicere & contemplari quæcunque rebus in univerſum contingunt: ergóque ſapientia omnium entium principia invenit.

Quicunque igitur reſolvere poſſit omnia genera quæ ſub uno eodémque principio conduntur, & dein rurſum componere, ac numero compingere, ille mihi videtur ſapientiſſimus, & longè veraciſſimus. Porrò pulchram ſpeculam reperiit, è qua Deum contemplari poteſt, atque omnia in rerum ſerie & ordine ab illo ſeparata; & latiſſimam hanc viam ingreſſus rectà in animo perget, metámque attinget, principia ſuis finibus annectens & exploratum habens, Deum eſſe principium, medium & finem rerum omnium quæ ſecundùm juſtitiam & rectam rationem perficiuntur.

10 Forte πρῶτον.
11 αὐτάς.
12 σοφία.
13 ὡς.

Πυθα-

Pythagoras Anaximeni.

Tu quoque, Vir optime, genere, & gloriâ Pythagoræ nihilo plus antecelleres, Mileto diſcedens, aliò migrâſſes. Nunc verò patria te iſthic gloria detinet, quæ me quoque Anaximeni ſimilem detinuiſſet. Quòd ſi vos augures civitates deſeretis, privabuntur illæ quidem ornatu, ſed & à Medis majora adhuc ipſis imminent pericula. Nec verò ſemper honeſtum eſt cœleſtia contemplari, ſed de patria cogitare pulchrius eſt. Ego quidem non omne tempus ſtudiis meis tribuo, ſed nonnihil etiam bellis, quibus inter ſe diſſident Itali.

Πυθαγόρας Ἀναξιμένει.

Καὶ σὺ, ὦ λῷστε, εἰ μηδὲν ἀμείνων ἦς Πυθαγόρεω γενεήν τε καὶ κλέος, μεταναστὰς ἂν ᾤχεο ἐκ Μιλήτου· νῦν δὲ κατερύκει σε ἡ πατρόθεν εὔκλεια· καὶ ἐμέ τε ἂν κατέρυκεν Ἀναξιμένει ἐοικότα. εἰ δ' ὑμεῖς οἱ ὀνηστοὶ τὰς πόλεις ἐκλείψετε, ἀπὸ μὲν αὐτέων ὁ κόσμος αἱρεθήσεται, ἐπικινδυνώτερα δ' αὐτῇσι τὰ ἐκ Μήδων. οὔτε δὲ αἰεὶ καλὸν αἰθερολογεῖν, μελεδωνόν τε εἶναι τῇ πατρίδι κάλλιον. καὶ ἐγὼ δὲ οὐ πάντα περὶ τοὺς ἐμωϋτοῦ μύθους, ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμοις οὓς διαφέρουσιν εἰς ἀλλήλους Ἰταλιῶται.

Pythagoras Hieroni Syracuſano.

Vita mea tuta & quieta eſt: tua verò nulla in parte mihi appropinquat nec convenit. Vir moderatus & pauper Siculæ menſæ non indiget. Pythagoras quocunque locorum venerit, omnia quæ quotidie ſufficiunt, & quantum ſatis eſt, habet. Dynaſtæ verò ſe in famulitium dare ejúſve contubernio uti, grave & permoleſtum eſt ei, qui non adſuevit. Magnum & à periculo remotum eſt, habere quod ſibi ad vitam frugaliter exigendam ſufficiat. Siquidem ille ſuis contentus animus, nec æmulos aut invidos habet, nec ſibi

Πυθαγόρας Ἱέρωνι.

Ἀσφαλὴς ὁ ἐμὸς βίος καὶ ἡσύχιος· ὁ δὲ σὸς κατ' οὐδὲν ἐμοὶ προσπελάζει. μέτριος ἀνὴρ καὶ λειποδεὴς, Σικελικῆς τραπέζης οὐ δεῖται· πάντ' ἔχει Πυθαγόρας ἱκανὰ τὰ καθ' ἡμέραν, οὗ ἂν ἔλθῃ. θεραπεία δὲ δυνάστου βαρὺ καὶ ἐπαχθὲς τῷ μὴ εἰθισμένῳ. μέγα καὶ ἀσφαλὲς αὐτάρκεια. οὔτε γὰρ ἔχει τὸν φθονήσοντα, οὔτε τὸν ἐπιβου-

λεύσον-

λεύσοντα. διὸ καὶ δοκεῖ εἶναι ἐγγυτάτω θεοῦ ἡ διαγωγή. Διάθεσις ἀγαθὴ οὐ γεννᾶται ὑπὸ ἀφροδισίων οὐδὲ ὑπὸ ἐδεσμάτων, ἀλλ' ὑπὸ ἐνδείας ἀγούσης πρὸς ἀνδρὸς ἀρετήν· ἡδοναὶ δὲ ποικίλαι καὶ ἀκρατεῖς δουλοῦνται ψυχὰς ἀσθενῶν ἀνθρώπων· πολὺ δὲ μάλιστα ὧν σὺ ἀπολαύεις. Διὸ καὶ ἐπιδίδως σαυτὸν εἰς τὰ τοιαῦτα, αἰωρῇ γὰρ, καὶ οὐ δύνασαι σώζεσθαι. λόγος γὰρ ὁ παρὰ σοῦ οὐκ ἐναντιοῦται τοῖς ἀσυμφόροις. μὴ οὖν κάλει Πυθαγόραν συμβιώσοντά σοι. οὐδὲ γὰρ οἱ ἰατροὶ αἱροῦνται τοῖς νοσοῦσι συγκάμνειν.

à cujuſquam inſidiis quæ tendi poterunt, metuit. Quo nomine etiam vitam Deo proximè degere videtur. Bona diſpoſitio atque habitus non profeminatur rei Venereæ uſu, nec cibis, ſed venit ab indigentia, quæ ad viri virtutem ducit. Variæ autem & intemperantes voluptates infirmorum animos hominum in ſervitutem adigunt; multo verò maximè illæ quibus tu frueris. Quare cùm te ipſe etiam illis dedideris (pendes enim ab ipſis) etiam ſervari non poteris. Nam oratio tua quam profers, iis quæ damnoſa ſunt contraria non eſt. Ne igitur Pythagoram voca tibi convicturum: neque enim Medici ſimul cum ægrotis decumbere volunt.

ΛΥΣΙΔΟΣ
ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ
ἐπιστολὴ πρὸς Ἵππαρχον.

ΜΕΤΑ' τὸ Πυθαγόραν ἐξ ἀνθρώπων γενέσθαι, οὐδέποκα διασκεδασθήσεσθαι τὸ ἄθροισμα τῶν ὁμιλητῶν ἐς τὸν ἐμαυτοῦ θυμὸν ἐβαλόμαν· ἐπεὶ δὲ παρ' ἐλπίδας, ὥσπερ ἀπὸ ναὸς μεγάλας φορτίδος ἐν ἐρήμῳ πελάγει λυθείσας, ἄλλος ἄλλοσε φορεύμενοι διεσπάρημεν, ὅσιον κἀμὲ μνᾶσθαι τῶν τήνου θείων καὶ σεμνῶν παραγγελμάτων,

LYSIDIS
PYTHAGORICI
Epiſtola ad Hipparchum.

POſtquam ex hominum conſortio Pythagoras deceſſit, nunquam in animum induxi ut diſcipulorum congregationem diſperſum iri putarem. Quoniam verò præter ſpem, quaſi è navi magna onerariâ in deſerto pelago ſolutâ, alius aliò delati diſgregati ſumus, ſanctum eſt etiam me divinorum & graviſſimorum ejus præceptorum memorem eſſe, neque com-

μηδὲ

municare ſapientiæ bona, his qui ne in ſomnio quidem animis mundati ſunt ac purgati. Non enim fas eſt quibuſvis porrigere, quæ tantis laboribus comparata ſunt, neque enim prophanis duarum Eleuſiniarum dearum myſteria commemorare. Æquè verò ſunt injuſti & impii utrique qui hæc faciunt. Par eſt autem animo reputare, quàm longum tempus emetientes conſumpſerimus, abſtergendis maculis, quæ in pectoribus noſtris inſederant, donec quinque præteritis annis, capaces ejus diſputationum ac ſermonum evaderemus. Quemadmodum enim tinctores ea veſtimenta, quæ tincturam accipere debent, ſtringendo expurgant ut inelutam tincturam imbibant, & quæ nunquam eximi poſſit: ad eundem modum vir divinus, præparabat eos qui amore philoſophiæ tenerentur, ne falleretur ab his, quos bonos honeſtóſque futuros eſſe ſpem habuiſſet. Non enim adulterinam eruditionem tractabat, neque laqueos quibus Sophiſtarum vulgus adoleſcentes implicat, nihil boni aut veri docentes, ſed divinarum humanarúmque rerum ſcientiam tenebat. Illi verò in prætextum adhibentes ejus doctrinam, multa & mirabilia faciunt irretitis non ritè ac temere adoleſcentibus. Quæ cauſa eſt quamobrem difficiles & impudentes efficiant

μηδὲ κοινὰ ποιεῖσθαι τὰ σοφίας ἀγαθὰ τοῖς μηδ' ὄναρ τὰς ψυχὰς κεκαθαρμένοις. οὐ γὰρ θέμις ὀρέγειν τοῖς ἀπαντῶσι τὰ μετὰ τοσούτων ἀγώνων πορισθέντα. οὐδὲ γὰρ βεβάλοις τὰ ταῖν Ἐλευσινίαιν θεαῖν μυστήρια διηγεῖσθαι. κατ' ἰσότητα δὲ ἄδικοι καὶ ἀσεβέες ἀμφότεροι οἱ ταῦτα πράξαντες. καλὸν δὲ ἀναλογίζεσθαι ὅσον χρόνον μᾶκος διαγάγομες ἐκμετρήσαντες, ἀποῤῥυπτόμενοι σπίλους τοὺς ἐν τοῖς στάθεσιν ἁμῶν ἐγκεκολαμμένους. ἕως πέντε διελθόντων ἐτέων, ἐγενόμεθα δεκτικοὶ τῶν τήνου λόγων. καθάπερ γὰρ οἱ βαφεῖς προεκκαθάραντες ἔστυψαν τὰ βάψιμα τῶν ἱματίων, ὅπως ἀνέκπλυτον τὰν βαφὰν ἀναπίωντι, καὶ μηδέποκα γενησομέναν ἐξίταλον· τὸν αὐτὸν ὁ δαιμόνιος τρόπον ἀνὴρ παρεσκεύαζε τὼς φιλοσοφίας ἐρασθέντας, ὅπως μὴ διαψευσθῇ περί τινα τῶν ἐλπιζομένων ἐσεῖσθαι καλῶν κἀγαθῶν. οὐ γὰρ κιβδήλους ἐνεπορεύετο λόγους, οὐδὲ πάγας, αἷς πολλοὶ τῶν σοφιστῶν τὼς νέως ἐμπλέκοντι, ποτ' οὐδὲν χρήγυον σχολάζοντες· ἀλλὰ θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἦν ἐπιστάμων. οἱ δὲ, πρόσχημα ποιησάμενοι τὰν τήνου διδασκαλίαν, πολλὰ καὶ δεινὰ δρῶντι, σαγηνεύοντες οὐ κατὰ κόσμον οὐδ' ὡς ἔτυχε τὼς νέως. τοιγαροῦν χαλεπούς τε καὶ προ-

ἀλλεῖς ἀπεργάζονται τοὺς ἀκούοντας. ἐγκιρνᾶντι γὰρ ἤθεσι τεταραγμένοις τε καὶ θολεροῖς θεωρήματα καὶ λόγους ἐλευθέρους. καθάπερ γὰρ, εἴτις εἰς φρέαρ βαθὺ βορβόρου πλῆρες ἐγχέαι καθαρὸν καὶ διειδὲς ὕδωρ, τόν τε βόρβορον ἐτάραξε καὶ τὸ ὕδωρ ἠφάνισεν, ὁ αὐτὸς δὲ τρόπος τῶν οὕτω διδασκόντων τε καὶ διδασκομένων. πυκναὶ γὰρ καὶ βαθεῖαι λόχμαι περὶ τὰς φρένας καὶ τὴν καρδίαν ἐμπεφύκαντι τῶν μὴ καθαρῶς ὀργιασθέντων, πᾶν τὸ ἅμερον καὶ πρᾶον καὶ λογιστικὸν ἐπισκιάζουσαι προφανῆμεν αὐξηθέν. ἐγκαταδεδύκαντι δὲ τῷ δάσει τούτῳ παντοῖαι κακότητες ἐκβοσκόμεναι, καὶ κωλύουσαι καὶ μηδαμῶς ἐῶσαι προκύψαι τὸν λόγον. ὀνομάξαιμι δὲ πρῶτον ἐπελθὼν αὐτῶν τὰς ματέρας, ἀκρασίην τε καὶ πλεονεξίην. ἄμφω δὲ πολύγονοι πεφύκαντι. τᾶς μὲν οὖν ἀκρασίας ἐξεβλάστησαν ἄθεσμοι καὶ μέθαι καὶ φθοραὶ, καὶ παρὰ φύσιν ἡδοναὶ, καὶ σφοδραί τινες ὁρμαὶ, μέχρι θανάτων καὶ κρημνῶν ἐκδιώκουσαι. ἤδη γάρ τινας ἠνάγκασαν ἐπιθυμίαι μήτε ματέρων μήτε θυγατέρων ἀποσχέσθαι· καὶ δὴ παρεωσάμεναι νόμον, καὶ πατέρα, καὶ πόλιν, καὶ τύραννον, ἐκπεριαγαγοῦσαι τοὺς ἀγκῶνας, ὡς αἰχμαλώτους ἐπὶ τὸν ἔσχατον ὄλεθρον μετὰ βίας ἄγουσαι κατέσασαν. τᾶς δὲ πλεονεξίας ἐκ-

ſuos auditores. Inculcant enim moribus confuſis & turbidis, theoremata & orationes liberas. Quemadmodum, ſi quis in profundum puteum cœno ac luto plenum, infundat puram & dilucidam aquam, & cœnum perturbat, & aquam corrumpit: eadem etiam ratio eſt eorum, qui ſic docent & docentur. Denſi enim ac profundi ceſpites circa mentem & cor eorum qui non purè initiantur, innati ſunt, qui omnem modeſtiam & manſuetudinem ac rationem obſcurant, in conſpectu quidem & foris auctam: ſubeunt autem hunc cumulum, omnis generis malitiæ excreſcentes, & impedientes, neque ſinentes proſpicere rationem. Nominabo autem primum matres earum recenſens intemperantiam & avaritiam. Ambæ verò ſunt fœcundiſſimæ. Ex intemperantia igitur progerminant ſcelera, & temulentiæ ac corruptiones, & abhorrentes à natura voluptates, atque impetus quidam vehementiores, ad mortem & præcipitia impellentes. Jam enim quoſdam coëgerunt libidines, neque à matribus, neque à filiabus abſtinere; & violantes legem, patrem, civitatem atque Regem, & circumductis brachiis, quaſi captivos ad extremum exitium vi & violentiâ rapiunt. Ex avaritia progignun-

πεφυ-

...ur rapinæ, parricidia, ſacrilegia, venenorum ſparſiones, & quæcunque ſunt his affinia. Oportet igitur primùm ſylvas in quibus hi affectus nutriuntur, igni, ferro, & omnibus inſtrumentis expurgare, & rationem ab his affectibus vindicare, ac tum demum boni aliquid miſcere atque tradere. Quæ didiciſti quidem Hipparche ſummo ſtudio, at non executus es, ô præclare, poſtquam Siculas lautitias deguſtâſti, quas te iterum guſtare non oportebat. Multi verò dicunt, te publicè etiam philoſophari, quod Pythagoras recuſavit, qui & apud Damonem filiam ſuam commentarios depoſito reliquit, & vetuit cuiquam extra familiam tradere. Illa verò cùm multis pecuniis ſermones poſſet vendere, noluit: ſed egeſtatem & parentis imperium judicavit auro potius & antiquius eſſe. Aiunt autem Damo morientem Biſtaliæ filiæ ſuæ hoc idem præceptum miſiſſe. At nos cùm ſimus viri, non rectè nos erga illum gerimus, ſed conventorum ſumus tranſgreſſores. Si igitur mutatus fueris, lætabor: ſin minus, obiiſti mihi.

πεφύκαντι ἁρπαγαί τε καὶ πατροκτονίαι, ἱεροσυλίαι, φαρμακεῖαι, καὶ ὅσα τούτων ἀδελφά. δεῖ ὦν τόγε πρᾶτον, τὰς ὕλας ταῖς ἐνδιαιτῆται ταῦτα τὰ πάθη, πυρὶ καὶ σιδάρῳ καὶ πάσαις μηχαναῖς ἐκκαθάραντα, καὶ ῥυσάμενον τὸν λογισμὸν ἐλεύθερον τῶν τοσούτων παθέων, τοτηνίκα φυτεύοντά τι χρηςὸν αὐτῷ παραδιδόμεν. Ἅπερ ἔμαθες μὲν Ἵππαρχε μετὰ σπουδᾶς, ὀυκ ἐτήρησας δ' ὦ γενναῖε, γευσάμενος Σικελικᾶς πολυτελείας, ἇς οὐ χρῆν τυ γεύεσθαι δεύτερον. λέγοντι δὲ πολλοί σε καὶ δαμοσίᾳ φιλοσοφέν. ὅπερ ἀπαξίωσε Πυθαγόρας· ὅς γε Δαμοῖ τᾷ αὐτοῦ θυγατρὶ τὰ ὑπομνάματα παρακαταθέμενος, ἐπέσκαψε μηδενὶ τῶν ἐκτὸς τᾶς οἰκίας παραδιδόμεν. ἁ δὲ, δυναμένα πολλῶν χρημάτων ἀποδόσθαι τὼς λόγως, ὀυκ ἐβουλήθη· πενίαν δὲ καὶ τὰς τῶ πατρὸς ἐπισκάψιας ἐνόμιζε χρυσοῦ τιμιωτέρας ἦμεν. φαντὶ δὲ ὅτι καὶ Δαμὼ θνάσκοισα Βιςαλίᾳ τῇ ἑαυτῆς θυγατρὶ τὰν αὐτὰν ἐπιςολὰν ἀπέςειλεν. ἄμμες δὲ ἄνδρες ἐόντες, οὐ γνησίως αὐτῷ ποτιφερόμεθα, ἀλλὰ παραβάται τᾶν ὁμολογιᾶν γιγνόμεθα. εἰ μὲν οὖν μεταβάλλοιο, χαρήσομαι· εἰ δὲ μὴ, τέθνακάς μοι.

ΘΕΑΝΟΥ͂Σ ἘΠΙΣΤΟΛΑΙ῀,

ἡ τῆς Πυθαγορείου σοφίας θυγάτηρ προσηγόρευται.

Περὶ τέκνων ἀνατροφῆς.

ΘΕΑΝΩ῍ ἘΥΒΟΥ͂Λῌ ΧΑΙ῎ΡΕΙΝ.

ἈΚΟΥ͂Ω σε τὰ παιδία τρυφερῶς ἄγειν. ἐστὶ δὲ ἀγαθῆς μητρὸς οὐχ ἡ πρὸς ἡδονὴν ἐπιμέλεια τῶν παίδων, ἀλλ' ἡ πρὸς τὸ σῶφρον ἀγωγή. βλέπε οὖν μὴ οὐ φιλούσης ἀλλὰ κολακευούσης ἔργον ποιήσης. συντρεφομένη γὰρ ἡδονὴ παισὶν, ἀκολάστους ποιεῖ. τί γὰρ ἥδιον νέοις συνήθους ἡδονῆς; χρὴ οὖν, ὦ φίλη, τὴν τροφὴν τῶν παίδων μὴ διαστροφὴν ἔχειν. ἡ δὲ διαστροφὴ τῆς φύσεως ἐστὶν, ὅταν φιλήδονοι μὲν ταῖς ψυχαῖς, ἡδυπαθεῖς δὲ τοῖς σώμασι γένωνται· καὶ τοῖς μὲν, φυγοπόνοι, τοῖς δὲ, μαλακώτεροι. δεῖ δὲ πρὸς τὰ φοβερὰ γυμνάζειν τὰ τρεφόμενα, κἂν λυπηθῆναι, κἂν πονῆσαι δέῃ· ἵνα μὴ τῶν παθῶν ᾖ δοῦλα τούτων, καὶ περὶ τὰς ἡδονὰς λίχνα, καὶ περὶ τοὺς πόνους ὀκνηρά· ἀλλ' ἵνα τὰ καλὰ πρὸ πάντων τιμῶσιν, ὧν μὲν ἀποσχόμε-

THEANUS EPISTOLÆ,

quæ Pythagoreæ ſapientiæ filia appellata erat.

De liberorum educatione.

THEANO EUBULÆ S.

AUdio te delicatam quandam rationem in educandis liberis tenere. Ad officium verò matris pertinet, non ut ad voluptatem ſuos liberos aſſuefaciat; ſed ut ad temperantiam modeſtiámque inſtituat. Vide igitur ne non amantis, ſed adulatricis partes agas. Nam educata ſimul cum pueris voluptas, intemperantes & prodigos reddit. Quid enim adoleſcentibus ſuavius aut jucundius conſuetâ voluptate? quamobrem, amica, providendum eſt ſummopere, ne educationem liberorum in ſeductionem convertas. Seductio verò & perverſio naturæ eſt, cùm ad voluptatis amorem animi, corpora ad libidinem transferuntur, & hæc laborem fugiunt, illi mollitiem amplectuntur. Sunt autem exercendi ad hæc dura & formidabilia liberi, ut cùm dolor ſit perpetiendus aut ſubeundus labor, ne his affectibus quaſi ſervi ſubjiciantur, & in voluptatibus libidinoſi, & à laboribus abhorrentes, ſed ut omnibus virtutem & honeſtatem antepo-

nat,

nant, atque ab illis abſtineant; in his verò permaneant, neque in victu guloſi & voraces, neque in voluptatibus ſumptuoſi, & in nimiis luſibus prodigi ſunt efficiendi, neque quidlibet loquendi & omnis ſtudii poteſtas eis eſt permittenda. Præterea delatum eſt mihi te metuere ſi fleant, & ad riſum eos traducere conari, etiamſi nutricem percutiant, aut te perperam ridere dicant: & in æſtate refrigeratione, in hyeme æſtu fovere, multíſque delitiis, quarum inopes & egeni nullas experiuntur, & aluntur minori negotio, neque verò minus creſcunt, ſed habent ſe longè meliùs. Tu verò quaſi Sardanapali poſteritatem liberos nutris, & maſculorum vigorem voluptatibus frangis. Quid enim faciendum ſit illi puero, qui ſi non confeſtim ut libitum eſt edat, in fletum ac gemitum erumpit, & ſi comedat, ſuaves tantum & blandientes cibos quærit: ſi ſit æſtus, tabe corripitur; ſi frigus, contremiſcit: ſi quis objurget, repugnat: ſi quis non ad voluptatem omnia miniſtret, indignatur: ſi non mandat, in iram concitatur: voluptati turpiter indulget, & undequaque molliter ac effeminatè ſe gerit. Sed, ô amica, ſcias qui in inertia tam diſſoluti vivunt eos cùm ad virilem ætatem perventum eſt, mancipia fieri ſolere: dáque operam, ut ejuſmodi voluptates de medio removeas, atque ita duram acer-

νοι, τοῖς δὲ ἐμμένοντες. οὐδὲ πλησμονικὰ μὲν ταῖς τροφαῖς, πολυτελῆ δὲ ταῖς ἡδοναῖς, ἀκόλαστα δὲ ταῖς ἀνέδην παιδιαῖς αὐτὰ ποιεῖν· καὶ πᾶν μὲν λέγειν, πᾶν δὲ ἐπιτηδεύειν ἐᾶσαι. ἔτι δὲ φοβουμένην μὲν ἢν κλαίῃ, φιλοτιμουμένην δὲ, ἵνα γελᾷ, κἂν τὴν τροφὸν παίῃ, κἂν σε κακῶς εἴπῃ, γελῶσαν. καὶ τοῦ μὲν θέρους ψύχος, τοῦ δὲ χειμῶνος καῦμα παρέχουσαν. καὶ πολλὴν χλιδὴν, ὧν οἱ πενιχροί γε παῖδες οὐδενὸς πειρῶνται· καὶ τρέφονται μὲν ῥᾷον, αὔξονται δὲ οὐχ ἧσσον, διάκεινται δὲ παρὰ πολὺ κρεῖσσον. σὺ δ' οἷον Σαρδαναπάλου γονὴν τιθηνῇ τὰ τέκνα, τὴν τῶν ἀρρένων φύσιν θρύπτουσα ταῖς ἡδοναῖς. τί γὰρ ἂν ποιήσειέ τις παιδίον, ὃ, ἂν μὴ τάχιον φάγῃ, κλάει· κἂν ἐσθίῃ, τὰ τερπνὰ τῶν ὄψων ζητεῖ. κἂν καῦμα ᾖ, παρίεται. κἂν ψύχος, πτωματίζει. κἂν ἐπιτιμᾷ τις, ἀντιμάχεται· κἂν μὴ πρὸς ἡδονὴν ὑπηρετῇ, λυπεῖται. κἂν μὴ μασᾶται, δυσκολαίνει· καὶ κακοσχολεῖ πρὸς ἡδονὴν, καὶ βατταλίζεται περιαγόμενον. ἐπιμελῶς δὲ, ὦ φίλη, εἰδυῖα ὅτι τὰ σπαταλῶντα τῶν παιδίων, ὅταν ἀκμάσῃ πρὸς ἄνδρας, ἀνδράποδα γίνεται, τὰς τοιαύτας ἡδονὰς ἀφαίρει. καὶ τὴν τροφὴν αὐστηρὰν, μὴ τρυφερὰν οὕτω,

ποιοῦσα, καὶ ἐῶσα καὶ λιμὸν καὶ δίψος ἐνεγκεῖν, ἔτι καὶ ψῦχος καὶ θάλπος καὶ αἰδῶ τὴν ἀπὸ τῶν συνηλίκων ἢ τῶν ἐπιστατῶν. οὕτω γὰρ καὶ γενικὰ εἶναι συμβαίνει τὰ κατὰ ψυχὴν ἀνατεινόμενα ἢ ἐπιτεινόμενα. οἱ γὰρ πόνοι, φίλη, προϋποσυφαί τινες τοῖς παισὶν εἰσὶ τελειωθησομένης ἀρετῆς· αἷς ἐμβαφέντες ἀποχρώντως, τὴν τῆς ἀρετῆς βαφὴν οἰκειότερον φέρουσι. βλέπε οὖν, φίλη, μὴ, καθάπερ τῶν ἀμπέλων αἱ κακοτροφούμεναι τὸν καρπὸν ἐλλείπουσι, καὶ ὑπὸ τῆς τρυφῆς οἱ παῖδες ὕβρεως καὶ πολλῆς ἀχρειότητος κακίαν γεννήσωσι.

bámque, non teneram & delicatam educandi viam inſtituas, & concede ut famem ſitímque ferant, præterea calorem algorémque, & erga æquales aut præfectos verecundiam præſtent. Sic enim ingenuitatem quandam in animi ſeu remiſſione ſeu contractione aſſequentur. Labores enim, amica, ſunt quaſi præparationes quædam pueris ad virtutis perfectionem; quibus intincti quantum ſatis eſt, virtutis tincturam faciliùs deinde ferunt. Quamobrem, amica, diligentiam adhibe, ne quemadmodum vites, quæ malè aluntur, fructu deſtituuntur, ſic etiam liberi, præ luxu, injuriæ, & vanitatis plurimæ vitioſitatem pariant.

Πρὸς τὴν ζηλοτυποῦσαν παραμυθητική.

ΘΕΑΝΩ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΗ χαίρειν.

ἬΚΟΥΟΝ τὴν τοῦ ἀνδρός σου παράνοιαν, ὅτι τὴν ἑταίραν ἔχει· σὺ δὲ, ὅτι ζηλοτυπεῖς αὐτόν. ἐγὼ δὲ, ὦ φίλη, πολλοὺς ἔγνωκα τῆς αὐτῆς νόσου. θηρεύονται γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ τῶν γυναικῶν τούτων, καὶ κατέχονται, καὶ οὐκ ἔχουσι νοῦν. σὺ δὲ ἄθυμος εἶ καὶ νύκτα καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ ἀδημονεῖς καὶ

Ad laborantem Zelotypiâ conſolatoria.

THEANO NICOSTRATÆ ſalutem dicit.

Accepi ex hominum ſermonibus de mariti tui perverſitate & amentia, eum cum ſcorto rem habere, téque id indignè ac moleſtiſſimè ferre. Ego verò, amica, multos novi eodem morbi genere ægrotos. Capiuntur enim, ut apparet, ab his mulieribus, atque tenentur, neque quicquam animi poſſident. At tu dolore cruciaris noctes ac dies, &

un-

mœſtitiâ conficeris, ſempérque aliquid contra ipſum machinaris: cave tu id faxis, uxoris enim virtus non obſervatio & cuſtodia viri, ſed obedientia. Obedientiæ verò eſt, inſaniam perferre & pati, nam cum ſcorto voluptatis causâ conſuetudinem habet, cum uxore utilitatis. Utile eſt autem malis mala non miſcere, neque amentiam amentiâ cumulare. Quædam verò peccata ſunt, quæ carpta magis magiſque irritantur, involuta ſilentio ſedantur & comprimuntur: quemadmodum ignem non exſufflando paulatim aiunt extingui. Si enim te clam habere vult, & tu carpendo velum crimini detraxeris, palam etiam delinquet. Tu verò ne ponas amicitiam mariti in illa tectum conſuetudine, ſed in ejus probitate: in hoc enim ſita eſt ſocietatis gratia. Sic igitur perſuaſum habeas, ad ſcortum quidem libidinis cauſa eum accedere, tibi ut unà vivat adeſſe atque te ex animo charam habere, illam tantummodo per libidinem: hæc autem exigui temporis eſt. Etenim aliquando ſatiatur, & quemadmodum commovetur ſubitò, ſic ſtatim deſinit. Breve namque tempus cum ſcorto conſumit vir non planè malus ac flagitioſus. Quid enim vanius eſt eâ cupiditate quâ fruitur ſuo damno? proinde ſen-

μηχανᾷ τι κατ᾽ αὐτοῦ. μὴ σύ γε, ὦ φίλη. γαμετῆς γὰρ ἀρετή ἐστιν οὐχ ἡ παρατήρησις τἀνδρὸς, ἀλλ᾽ ἡ συμπεριφορά. συμπεριφορὰ δέ ἐστι τὸ φέρειν ἄγνοιαν. εἶθ᾽ ἑταίρα μὲν πρὸς ἡδονὴν ὁμιλεῖ, γαμετὴ δὲ πρὸς τὸ συμφέρον. συμφέρον δὲ, κακοῖς κακὰ μὴ μίσγειν, μηδὲ παρανοίᾳ παράνοιαν ἐπάγειν. ἔνια δὲ ἁμαρτήματα, φίλη, ἐλεγχόμενα μὲν, ἐπιπλέον ἐρεθίζεται, σιωπώμενα δὲ, παύεται μᾶλλον· ὡς τὸ πῦρ ἡσυχίᾳ φασὶ σβέννυσθαι. ἐὰν γὰρ βουλόμενόν σε λεληθέναι δοκεῖν, ἐλέγχουσα, ἀφαιρήσῃς τὸ παρακάλυμμα τοῦ πάθους, καὶ φανερῶς ἁμαρτήσεται. σὺ δὲ τὴν φιλίαν ἡγῆ τοῦ ἀνδρὸς [1] οὐκ ἐν τῇ καλοκαγαθίᾳ. τοῦτο γὰρ ἡ χάρις τῆς κοινωνίας. νόμιζε οὖν πρὸς μὲν τὴν ἑταίραν ῥαθυμήσοντα πορεύεσθαι ἐκεῖνον, σοὶ δὲ συμβιώσοντα παρεῖναι· καί σε μὲν φιλεῖν κατὰ γνώμην, ἐκείνην δὲ τῷ πάθει. βραχὺς δὲ ὁ τούτου καιρός. ἅμα γάρ ποτε ἔχει καὶ κόρον, καὶ παρίσαται ταχὺ καὶ παύεται. ὀλιγοχρόνιος γὰρ ὁ καιρός ἐστι πρὸς ἑταίραν ἀνδρὶ μὴ σφόδρα κακῷ. τί γάρ ἐστι ματαιότερον ἐπιθυμίας ἀπολαυούσης ἀδίκου;

1 Locum mutilum eſſe adparet, ex nimia forſan cujuſdam verecundia. Puto fuiſſe, οὐκ ἐν τῇ συνεσίᾳ, ἀλλ᾽ ἐν τῇ καλ. quod in verſione repoſui. M. M.

διὸ καὶ μειῶν τὸν βίον καὶ διαβάλλων τὸ εὔσχημον αἰσθήσεταί ποτε. οὐδεὶς γὰρ ἐπιμένει, φρονῶν, αὐθαιρέτῳ βλάβῃ. καλούμενος οὖν ὑπὸ τῶν πρός σε δικαίων, καὶ τὰς περὶ τὸν βίον ἐλαττώσεις ὁρῶν, αἰσθήσεταί ποτέ σου, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς καταγνώσεως ὕβριν οὐ φέρων, ταχὺ μεταγνώσεται. σὺ δὲ, φίλη, ζῆθι οὐχ ἑταίραις ἀποκρινομένη, τῇ μὲν εὐταξίᾳ πρὸς τὸν ἄνδρα διαφέρουσα, τῇ δὲ ἐπιμελείᾳ πρὸς τὸν οἶκον, τῇ δὲ συναλλαγῇ περὶ τὰς χρωμένας, τῇ δὲ φιλοςοργίᾳ περὶ τὰ τέκνα. οὐ ζηλοτυπητέον οὖν σοι πρὸς ἐκείνην· πρὸς γὰρ τὰς εὐαρέτους ἐκτείνειν τὸν ζῆλον, καλόν· ἑαυτὴν δὲ παρεκτέον ἐπιτηδείαν ταῖς διαλλαγαῖς. τὰ γὰρ καλὰ ἤθη καὶ παρ' ἐχθροῖς εὔνοιαν φέρει, φίλη· καὶ μόνης καλοκαγαθίας ἔργον ἐςὶν ἡ τιμή. ταύτῃ γὰρ καὶ δυνατὸν ἀνδρὸς ἐξουσίαν καθάπερ ἔχειν γυναικὶ, καὶ τιμᾶσθαι πλέον ἢ θεραπεύειν τὸν ἐχθρόν. καταρώμενος οὖν ὑπὸ σοῦ, μᾶλλον αἰσχύνεται· τάχιον δὲ διαλλαγῆναι θελήσει· προσπαθέςερον δὲ φιλοςοργήσει, συνεγνωκὼς τὴν ἀδικίαν τὴν εἰς σὲ, κατανοῶν τε τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ βίου, καὶ πεῖραν τῆς ςοργῆς λαμβάνων τῆς πρὸς αὐτόν. ὥςπερ δὲ αἱ κακοπάθειαι τοῦ σώματος ἡδείας

tiet aliquando, ſe vitæ commoda diminuere, & famam projicere. Nemo enim ſapiens in ſpontaneo damno permanet: revocatus igitur per jus conjugii quod ei tecum intercedit, & cùm vitæ detrimentum animadvertit, cognoſcet aliquando te, & cùm ſceleris contumeliam pati non potuerit, confeſtim animum mutabit. Verùm tu, amica, vitam age nequaquam meretriciæ reſpondentem, ſed modeſtiâ & probitate erga virum, curâ erga familiam, commercio erga familiares, amore erga liberos, inſignem & excellentem. Non debes tu Zelotypiâ contra illam commoveri. Nam ad pudicas & honeſtas æmulationem dirigere pulchrum eſt: ſed teipſam reconciliationi ſemper idoneam & aptam præbere. Nam honeſti mores animi, etiam inimicorum ſibi benevolentiam conciliant, amica. Et à ſola probitate atque integritate honor proficiſcitur. Hâc enim ratione viri poteſtatem exſuperare uxor poteſt, & in honore potiùs eſſe quàm inimicum obſervare. Sic objurgatus à te, magis pudore ſuffunditur, & citiùs redire in gratiam volet. Vehementiùs etiam amabit cùm ſuam in te injuriam cognoverit, & vitæ ſanctimoniam præſtantiámque animo reputârit, periculúmque tui in ſe amoris fecerit. Quemadmodum autem afflictionum corporis, jucundus qui-

τας

dam eſt finis & exitus, ſic amicorum controverſiæ, in placidiorem gratiorémque reconciliationem deſinunt. Tu verò etiam conſilia damni inter ſe contende. Etenim ſi ægrotet ille, te quoque facit ægrotare mœrore, & ſi peccaverit in famam, te quoque famæ jacturam facere, & ſi lædat vitæ commoda, te quoque utilitatem lædere, dum cum ipſo conjuncta eſſe videberis, & puniens ipſum te quoque punire. Et etiamſi illum reliqueris, & à priore marito ſejuncta ad alterum te applicabis; & ſi ſimiliter ille deliquerit, rurſus ad alium: Non eſt adoleſcentibus fœminis tolerabilis viduitas: an ſola perſeverabis abſque marito quaſi cœlebs? at negliges domum & virum perdes? miſeræ & acerbæ vitæ ſimul damnum feres. Sed ulciſcéris ſcortum? obſervabit te nimirum cauta; & ſi ad verbera venias, pugnax hercle mulier eſt quæ pudore vacat. At pulchrum eſt, quotidianas cum marito diſceptationes habere? & quid inde commodi? diſceptationes enim & jurgia non finem imponunt intemperantiæ, ſed inimicitiis incrementum addunt. At aliquod contra ipſum conſilium inibis? ne faxis, amica. Zelotypiam vincere, Tragœdia docet Dramatum farraginem continens, quibus Medea ſcelus patravit. Sed

τὰς ἀναπαύσεις ποιοῦσιν, οὕτως αἱ διαφοραὶ τῶν φίλων οἰκειοτέρας τὰς διαλλαγὰς φέρουσι. σὺ δὲ καὶ τὰ βουλεύματα τοῦ πάθους ἀντίθες. νοσοῦντος γὰρ ἐκείνου, καὶ σὲ παρακαλεῖ νοσεῖν ταῖς λύπαις; καὶ ἁμαρτάνοντος περὶ τὸ εὔσχημον, καὶ σὲ περὶ τὸν κόσμον ἁμαρτάνειν; καὶ καταβλάπτοντος τὸν βίον, καὶ σὲ καταβλάπτειν τὸ συμφέρον; ἀφ᾽ ὧν ἐπ᾽ αὐτὸν συντετάχθαι δόξεις, καὶ κολαζομένη ἐκεῖνον καὶ σεαυτὴν κολάζειν. εἰ γὰρ καὶ ἀφεμένη πορεύσῃ, ἑτέρου ἆρα πειραθήσῃ ἀνδρὸς τοῦ προτέρου ἀπαλλαγεῖσα; κἂν ἐκεῖνος ἁμάρτῃ τὰ ὅμοια, πάλιν ἄλλου; οὐ φορητὴ γὰρ νέαις χηρεία. ἢ μόνη μενεῖς ἀπ᾽ ἀνδρὸς οἱόνπερ ἄζυξ. ἀλλὰ ἀμελήσεις τοῦ οἴκου, καὶ καταφθερεῖς τὸν ἄνδρα; ἐπωδύνου ἆρα βίου συνδιαιρήσῃ τὴν βλάβην. ἀλλ᾽ ἀμυνῇ τὴν ἑταίραν; περιστήσεταί σε φυλαττομένη. κἂν ἀμύνῃ, μάχιμος ἐστιν οὐκ ἐρυθριῶσα γυνή. ἀλλὰ καλὸν ὁσημέραι μάχεσθαι πρὸς τὸν ἄνδρα. καὶ τί πλέον; αἱ γὰρ μάχαι καὶ λοιδορίαι τὴν μὲν ἀκολασίαν οὐ παύουσι, τὴν δὲ διαφορὰν ταῖς προκοπαῖς αὔξουσι. τί δέ; βουλεύσῃ τι κατ᾽ ἐκείνου; μὴ φίλη. ζηλοτυπίας κρατεῖν ἡ τραγῳδία ἐδίδαξε, δραμάτων ἔχουσα σύνταξιν ἐν οἷς παρηνόμησε Μή-

θεια. ἀλλ' ὥσπερ τῆς νόσου τῶν ὀφθαλμῶν ἀπέχειν δεῖ τὰς χεῖρας, οὕτω καὶ σὺ τοῦ πάθους χώριζε τὴν προσποίησιν. διακαρτεροῦσα γὰρ, θᾶττον τὸ πάθος σβέσεις.

quemadmodum ab oculorum morbo cohibendæ ſunt manus, ita tu quoque da operam, ut diſſimulatione malum diſcutias. Etenim patientia & perſeverantia, citius damnum extingues.

Περὶ θεραπαινῶν προστασίας ὑποθετική.

ΘΕΑΝΩ' ΚΑΛΛΙΣΤΟΙ.

ΤΑΙ͂Σ νεωτέραις ὑμῖν ἡ μὲν ἐξουσία παρὰ τοῦ νόμου δέδοται τῶν οἰκετῶν ἄρχειν ἅμα τῷ γήμασθαι· ἡ δὲ διδασκαλία παρὰ τῶν πρεσβυτέρων ἀπαντᾷν ὀφείλει περὶ τῆς οἰκονομίας ἀεὶ παραινούντων. καλῶς γὰρ ἔχει πρότερον μανθάνειν ἃ μὴ γινώσκεται, καὶ τὴν συμβουλὴν οἰκειοτάτην τῶν πρεσβυτέρων ἡγεῖσθαι. ἐν τούτοις γὰρ παρθενοτροφεῖσθαι δεῖ νέαν ψυχήν. ἀρχὴ δέ ἐστιν οἴκου πρώτη γυναιξὶν, ἀρχὴ θεραπαινῶν. ἔστι δὲ, ὦ φίλη, μέγιστον ἐπὶ δουλείᾳ εὔνοια. αὕτη γὰρ οὐ συναγοράζεται τοῖς σώμασιν ἡ κτῆσις, ἀλλ' ἐξ ὑστέρου γεννῶσιν αὐτὴν οἱ συνετοὶ δεσπόται. δικαία δὲ χρῆσις αἰτία τούτου, ἵνα μήτε διὰ τὸν κόπον κάμνωσι, μήτε ἀδυνα-

THEANO CALLISTONÆ,

de famularum regimine adhortatoria.

VObis quidem junioribus à lege datur poteſtas imperandi famulis ſimul atque nubitis. Diſciplina verò à ſenioribus proficiſci debet, qui de rectè gubernanda familia ſemper præcepta dent & adhortentur. Bonum eſt enim priùs diſcere, quorum ſis rudis & ignara, atque ſeniorum conſilium prudentiſſimum optimúmque judicare; in his enim inſtitui adoleſcentem virginis animum oportet. Primùm autem in domo mulieribus imperium eſt, imperium in famulas. At plurimùm ad ſerviendum poteſt benevolentia. Hæc enim poſſeſſio non unà cum corporibus emitur, ſed eam poſtea pariunt atque comparant prudentes domini: hæc acquiritur juſto uſu, ut neque ob laborem defatigentur, neque ob imbecillitatem defi-

ciant. Etenim humana ſunt natura præditæ. Nonnullæ verò in lucro quæſtuoſiſſimo putant, famularum infirmitatem, eáſque premunt oneribus, & neceſſariis ad vitam rebus privant. Sic dum obuli lucrum faciunt, maximis mulctis afficiuntur, odiis atque inſidiis pernicioſiſſimis. Tu verò in promptu habeas menſuram ciborum ad numerum lanificii quam laboribus quotidianis tribuas. Et quod ad victum pertinet, hoc modo. Quod ad inobedientiam, quantum te deceat, non quantum illis utile ſit, eſt efficiendum. Etenim objurgare famulas oportet pro dignitate. Crudelitas enim non afferet animo voluptatem. Odium verò malitiæ nihilo minus ratio ſuppeditat. Quòd ſi ſit incredibilis & immota famularum malitia, exterminanda erit per venditionem. Nam quod alienum eſt uſu, alienetur etiam poſſeſſione, in ea verò re conſilium ſequaris, quo peccati veritatem ad condemnationis æquitatem exigas, delictorum verò magnitudinem ad ſupplicii dignitatem. Dominarum autem etiam ſententia beneficium, ſi meritam pœnam relinquat & condonet. Ad hunc modum in tuis rebus decorum conſervabis. Quædam enim, ô amica, præ crudelitate verberibus corpora famularum afficiunt, vel æmulatione vel iracundia exaſperatæ,

τῶσι διὰ τὴν ἔνδειαν. εἰσὶ γὰρ ἄνθρωποι τῇ φύσει. ἔνιαι δὲ κέρδος τὸ ἀκερδέςατον ἡγοῦνται, τὴν τῶν θεραπαινῶν κακουχίαν· βαρύνουσαι μὲν τοῖς ἔργοις, ὑποςελλόμεναι δὲ τῶν ἐπιτηδείων. εἶτα ὀβολιμαῖα κέρδη περιποιούμεναι, μεγάλοις ζημιοῦνται τιμήμασι, δυσνοίαις καὶ ἐπιβουλαῖς κακίςαις. σοὶ δὲ πρόχειρον ἔςω τὸ μέτρημα τῶν σιτίων πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐριουργίας τοῖς ἐφ' ἡμέραν πόνοις. καὶ πρὸς μὲν τὴν δίαιταν, οὕτως. πρὸς δὲ τὰς ἀταξίας, τὸ σοὶ πρέπον, οὐ τὸ ἐκείναις συμφέρον ἐξυπηρετητέον. τιμᾶν μὲν γὰρ δεῖ θεραπαίνας τὸ κατ' ἀξίαν. τὸ μὲν γὰρ ὠμὸν οὐκ οἴσει τῷ θυμῷ χάριν, τὸ δὲ μισοπόνηρον οὐχ ἧττον ὁ λογισμὸς βραβεύει. ἐὰν δὲ ἡ ὑπερβολὴ τῆς κακίας τῶν θεραπαινῶν ἀνίκητος ᾖ, ἐξοριςέον μετὰ πράσεως. τὸ γὰρ ἀλλότριον τῆς χρείας, ἀλλοτριούσθω καὶ τῆς κυρίας. ἔςω δέ σοι γνώμη τοῦδε πρόεδρος, καθ' ἣν γνώσῃ τὸ μὲν ἀληθὲς τῆς ἁμαρτίας, πρὸς τὸ τῆς καταγνώσεως δίκαιον· τὸ δὲ τῶν ἡμαρτημένων μέγεθος, πρὸς τὸ κατ' ἀξίαν τῆς κολάσεως. δεσποτικὴ δὲ καὶ ἡ γνώμη, χάρις ἐφ' ἡμαρτημένοις ζημίας ἀπαλλάττουσα. οὕτω δὲ τὸ πρέπον ἐπὶ τοῦ οἰκείου τρόπου διαφυλάξει. ἔνιαι γὰρ, ὦ φίλη, ὑπ' ὠμότη-

τος καὶ μαςίζουσι τὰ τῶν θεραπαινῶν σώματα, θηριούμεναι διὰ ζῆλον ἢ θυμὸν, οἷον ὑπομνηματογραφούμεναι τὴν ὑπερβολὴν τῆς πικρίας· αἱ μὲν γὰρ ἀνηλώθησαν χρόνῳ διαπονούμεναι, αἱ δὲ φυγῇ τὴν σωτηρίαν ἐπορίσαντο· τινὲς δὲ ἐπαύσαντο τοῦ ζῆν, αὐτόχειρι θανάτῳ μεταςᾶσαι. καὶ λοιπὸν ἡ τῆς δεσποίνης μόνωσις, ὀδυρομένης τὴν οἰκείαν ἀβουλίαν, ἔρημον μετάνοιαν ἔχει. ἀλλ', ὦ φίλη, ἴσθι μιμουμένη τὰ ὄργανα, [1] ἃ φωνεῖ μᾶλλον ἀνειμένα, ἐκρήττεται δὲ μᾶλλον ἐπιτεινόμενα. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν θεραπαινῶν ταυτόν. ἡ μὲν ἄγαν ἄνεσις διαφωνίαν ἐμποιοῦσα τῆς πειθαρχίας, ἡ δὲ ἐπίτασις τῆς ἀνάγκης, διάλυσιν τῆς φύσεως. καὶ ἐπὶ τούτου δεῖ νοεῖν, μέτρον δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριςον.

quaſi prodentes acerbitatis nimiam vehementiam. Quædam enim tempore ſunt abſumptæ, aliæ ſibi fuga ſalutem quæſiverunt, nonnullæ verò è vita diſceſſerunt, manúque ſibimet ipſis mortem attulerunt. Ita in poſterum Dominæ ſolitudo lugentis domeſticam imprudentiam ac temeritatem, ad deſertam quandam atque deſperatam pœnitudinem recidit. Sed, ô amica, fac ut imiteris organa, quæ remiſſa nimium, ſonum obſcurum reddunt; intenta verò vehementiùs, diſrumpuntur. Nam eodem omnino modo res cum ancillis habet. Nimia remiſſio diſſonantiam efficit obediendi; intentio verò neceſſitatis, diſſolutionem naturæ. Et ſuper hac re cogitandum illud eſt; modum omnibus in rebus adhibere optimum eſſe.

1 Videtur fuiſſe, ἃ μὲν φωνεῖ ἀμβλύτερον, μᾶλλον ἀνειμένα. non tamen prorſus remiſſa; nullum enim, aut prorſus obſcurum, ſonum tum mittunt. M. M.

ΜΕΛΙΣΣΗΣ ἘΠΙΣΤΟΛΗ.

ΜΕΛΙΣΣΑ ΚΛΕΑΡΕΤᾼ

χαίρειν.

ΑΥΤΟΜΑΤΩΣ ἐμοὶ φαίνῃ πλέονα τῶν καλῶν ἔχειν. τῷ γὰρ ἐσπουδασμένως ἐ-

MELISSA CLEARETÆ

ſalutem.

TUa ſponte videris mihi virtutis copia abundare. Nam quòd ſummoperè cupis

aliquid de muliebri decoro audire, id verò bonam ſpem præbet, te velle cum virtute ſeneſcere. Oportet igitur modeſtam & liberam, viro legitimo modeſtè ornatam eſſe, non magnificè. Et veſtitum quidem candidum, mundum ac tenuem, non autem ſplendidum ac ſuperfluum geſtare. Nam rejiciendæ ſunt illæ pellucidæ totæ & purpureæ, & auro intertextæ veſtes, quoniam hæ lupas & ſcorta decent, ut quam plurimos pelliciant atque capiant. Ejus vero mulieris, quæ uni marito placere debet ornatus in moribus ac induſtria poſitus eſt, non in ſtolis. Decorum eſt enim & pulchrum, liberam uni marito placere, non quibuſvis obviis. In vultu autem pudorem rubóremque poſſis ſignum verecundiæ, loco fuci, adhibere. Probitatem verò, modeſtiam, & ingenuitatem, pro auro & ſmaragdo. Non enim in veſtium magnificentia pulchritudinis amantem eſſe oportet, quæ ſtudet modeſtiæ: ſed in domûs reíque familiaris adminiſtratione, & mariti favorem, ejus voluntati morem gerendo, conciliare. Voluntas enim mariti, pro lege non ſcripta debet eſſe honeſtæ mulieri, ad quam ei vita eſt exhibenda, putandúmque ſe dotem aliquando ſecum pulcherrimam & ampliſſimam attuliſſe obedientiam & integrita-

θέλεν τὶ ἀκοῦσαι περὶ γυναικὸς εὐκοσμίας, καλὰν ἐλπίδα διδοῖ ὅτι μέλλεις πολιοῦσθαι κατ' ἀρετάν. χρὴ ὦν τὰν σώφρονα καὶ ἐλευθέραν τῷ κατὰ νόμον ἀνδρὶ ποτῆμεν, ἀσυχίᾳ κεκαλλωπισμέναν, ἀλλὰ μὴ πολυτελῶς. ἦμεν δὲ τᾷ ἐσθᾶτι λευκοείμονα καὶ καθάριον καὶ ἀφελῆ, ἀλλὰ μὴ πολυτελῆ καὶ περισσάν. παραιτητέον γὰρ αὐτὰν τὰν διαυγῆ καὶ διαπόρφυρον, καὶ τὰ χρυσόπαστα τῶν ἐνδυμάτων. ταῖς ἑταίραις γὰρ τάδε χρήσιμα ποτ-τὰν τῶν πλειόνων θήραν· τᾶς δὲ ποθ' ἕνα τὸν ἴδιον εὐαρεστούσας γυναικὸς κόσμος ὁ τρόπος πέλει, καὶ οὐχ αἱ στολαί. εὔμορφον γὰρ τὰν ἐλευθέραν ἁδέσθαι τῷ αὐτᾶς ἀνδρὶ, ἀλλ' οὐ τοῖς πλησίον. ἔχοις δ' ἂν ἐπὶ τᾶς ὄψιος ἐρύθημα μὲν σαμεῖον αἰδοῦς, ἀντὶ φύκεος· καλοκἀγαθίαν δὲ καὶ κοσμιότητα καὶ σωφροσύναν, ἀντὶ χρυσῶ καὶ σμαράγδω. οὐ γὰρ ἐς τὰν τᾶς ἐσθᾶτος πολυτέλειαν φιλοκαλεῖν δεῖ τὰν γλιχομέναν τᾶς σωφροσύνας, ἀλλ' εἰς τὰν οἰκονομίαν τοῦ οἴκου· ἀρέσκειν δὲ τῷ αὐτᾶς ἀνδρὶ ἐπιτελέας ποιεῦσαν τὰς ἐκείνω θελήσιας· αἱ γὰρ τῶ ἀνδρὸς θελήσεις νόμος ὀφείλει ἄγραφος εἶναι κοσμίᾳ γυναικὶ ποθ' ὃν χρὴ βιῶν αὐτάν. νομίζεν δὲ προῖκα ποτενηνέχθαι ἅμα αὐτᾷ καλλίσταν καὶ μεγίσταν τὰν εὐταξίαν. πιστεύεν γὰρ

χρὴ τῷ τᾶς ψυχᾶς κάλλει τε καὶ πλούτῳ μᾶλλον ἢ τῷ τᾶς ὄψιος καὶ τῶν χρημάτων. τὰ μὲν γὰρ φθόνος καὶ νοῦσος παραιρέεται, τὰ δὲ μέχρι θανάτω πάρεντι ἐντεταγμένα.

tem. Magis enim animi pulchritudini atque opibus, quàm formæ pecuniarúmque credendum eſt. Hæc enim invidiâ morbóque eripiuntur: illa verò uſque ad ſupremum diem inſita permanent ac præſtò ſunt.

ΜΥΙ΄ΑΣ ᾿ΕΠΙΣΤΟΛΗ΄.

ΜΥ͂ΙΑ ΦΥ΄ΛΛΙΔΙ

χαίρειν.

Γενομένα τοι ματρὶ παίδων τάδε παραινέω. τιθόαν μὲν ἐκλέξασθαι τὰν ἐπιτηδειοτάταν καὶ καθάριον, ἔτι δὲ καὶ αἰδήμονα, καὶ μὴ ὕπνῳ προσοικειουμέναν, μηδὲ μὰν μέθᾳ. ἁ τοιάδε γὰρ ἂν κρίνοιτο κρατίστα ποττὸ ἐκτρέφεν ἐλευθέρως παῖδας, ἐάν γε δὴ γάλα τρόφιμον ἔχῃ, καὶ μὴ ταῖς πρὸς ἄνδρα κοίταις εὐνίκατος πέλῃ· μεγάλα γὰρ μερὶς ἐν τῷδε καὶ πρῶτα καὶ προκαταρκτικωτέρα ἐς ὅλαν τὰν βιοτὰν πέλει ἐν τᾷ τρεφοίσᾳ, ποττὸ καλῶς τραφῆμεν. ποιήσει γὰρ πάντα καλὰ ἐν τῷ ποτεοικότι καιρῷ. τὸν τιτθόν τε καὶ μαζὸν καὶ τροφὰν δόμεν, μὴ καττὸ ἐπενθὸν, ἀλλὰ μετά τινος προνοίας. οὕτω γὰρ ἐς ὑγίειαν ἄξει τὸ βρέφος. μὴ ὅτε αὐτὰ θέλει καθεύδεν, νικῆται, ἀλλ᾽ ὁπόταν τὸ νεογνὸν ἀνα-

MYIA PHYLLIDI

ſalutem.

Cum mater liberorum facta ſis, hæc te moneo, ut nutricem deligas aptiſſimam atque mundam, præterea verecundam & ſomno non deditam, neque temulentiæ. Talis enim optima ac præſtantiſſima judicatur, ad pueros ingenuè & liberaliter educandos, ſi lac ad alendum idoneum habeat, & ut cum viro concumbat impelli nullo modo poſſit: magna enim pars in hoc, & prima & evidentiſſima ad totam vitam, poſita eſt in nutrice, ad rectam nutritionem. Faciet enim omnia ſuo & opportuno tempore, ut pupillam mammámque & nutrimentum non temere cùm in mentem venit, præbeat: ſed cum cura & prudentia. Sic enim valetudinem infantis confirmabit, ut non cùm ei collibitum eſt ſomnum capiat, ſed cùm infantem quieſcendi deſiderium inceſſit. Non

παύ-

nim exiguam puero ſanitatem adferet. Neque verò iracunda ſit nutrix, neque balba, neque in ſumendo cibo nullam rationem aut diſcrimen adhibens, ſed compoſita & moderata. Item, ſi ullo modo fieri poſſit, non Barbara ſed Græca. Optimum verò, ſi probè lacte impletus infans, ad ſomnum convertatur. Jucunda eſt enim junioribus remiſſio, & ejuſmodi cibi facilis concoctio. Quòd ſi alius etiam dandus eſt, is ſit ſimpliciſſimus. Vino autem prorſus abſtinendum ei eſt, quoniam fortiorem vim habet; aut raro id ei concedendum, temperaturâ lacti non diſſimile. Balnea verò non ſunt continuanda, nam rarorum, eorúmque bene paratorum uſus, melior eſt. Simul verò ſit aër idoneus ex frigoris & caloris juſta temperie conſtans; & habitatio, neque nimium flatibus obvia, neque nimium tecta. Sed & aqua neque dura neque mollis. Et ſtrata non aſpera, ſed quæ concinnè ſint ad corpus apta. In omnibus enim his ſuam quandam vim natura requirit, non magnificentiam. Has igitur in præſentia non ab re fuit tibi præſcribere ſpes nutritionis, ad prædictum modum adminiſtratæ. Deo verò juvante de pueri educatione, quas poterimus etiam aliquan-

παύσιος ἔρον ἔχει. οὐ μικρὸν γὰρ ἄκος τῷ παιδὶ προσοίσει. ἔσω δὲ μήτ᾽ ὀργίλα τιθανά, μήτε πρόγλωσσος, μήτε ἐν ταῖς τῶν σιτίων λήψεσιν ἀδιάφορος, ἀλλὰ τεταγμένα καὶ σώφρων. δυνατῶν δὲ ὄντων, μὴ βάρβαρος, ἀλλὰ Ἑλληνίς. ἄριστον ἐὰν καὶ τοῦ γάλακτος χρηστῶς πιμπλάμενον τὸ νεογνὸν, οὕτως ἐς ὕπνον τρέπηται. ἁδεῖα γὰρ νέοις ἄνεσις καὶ εὐκατέργαστος ἁ τοιάδε σίτασις. αἰ δέ κα χ᾽ ἁτέραν δόμεν χρὴ, ἁπλουστάταν. οἴνω δὲ τοπαράπαν ἀπέχεσθαι, τῷ δύναμιν ἰσχυρὰν ἔχειν, ἢ καττὸ σπάνιον μεταδιδόμεν τᾷ κράσει δείελον γαλακτῶδες. τὰ δὲ λουτρὰ μὴ ποιὲν συνεχῆ. ἁ γὰρ τῶν σπανίων καὶ εὐκράτων χρᾶσις, ἀμείνων. καττ αυτὰ δὲ καὶ ἀὴρ ἐπιτάδειος, θάλπους καὶ ῥίγους ἔχων τὰν συμμετρίαν. καὶ οἴκησις δὲ μήτε ἄγαν περιπνεομένα, μήτε ἄγαν κατάστεγνος. οὐ μὰν ἀλλὰ καὶ ὕδωρ μήτε ἀπόσκληρον μήτε εὐπαράγωγον. καὶ στρωμνὰ δὲ οὐ τραχεῖα, ἀλλὰ προσπίπτουσα τῷ χρωτὶ εὐαρμόστως. ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις τὸ οἰκεῖον ἁ φύσις ἐπιποθεῖ, ἀλλ᾽ οὐ τὸ πολυτελές. ταύτας μὲν ὦν ἐπὶ τῶ παρόντος οὐκ ἀχρεῖον ὑπογράψαι τοι τὰς ἐλπίδας ἐκτροφᾶς ἢ καττὸν ὑφαγεόμενον γινομένας. θεῶ δὲ συλλαμβάνοντος ὑπὲρ τᾶς ἀγωγᾶς τῶ παιδὸς αὖθις, τὰς

ἐνδε-

ἐνδεχομένας καί ποτε οἰκείας κομιοῦμες ὑπομνάσεις.

do proprias adferemus admonitiones.

ΤΈΛΟΣ.

FINIS.

CUm ad Diogenem Laërtium edendum typographi precibus adductus eſſem, & hoc facile ei perſuaſiſſem, ingens quoddam decus novæ editioni, & in poſterum omnibus Gæcis auctoribus denuo cudendis acceſſurum, ſi Græca integris literarum formis, rejectis, quas adhuc multas typographiæ retinent, earum notis, & ſcripturæ compendiis, excuderentur; factum eſt, ut hæc opuſcula, à doctiſſimo collectore ex Anglia, typographo mitterentur. Petiit igitur, ut interim, dum magno operi omnia pararentur, parvis his, & ferme eximiis omnibus, hoc typographiæ ornamentum non inviderem; & ſimul alterum adjungerem, videlicet ut emendate Græca ederentur, ne novum inventum, ingenti mendarum multitudine fœdatum, elegantis doctrinæ Studioſis minus gratum exiſteret. Grata, ſpero, lectoribus hæc opera erit, qui ſimul loca quædam in pleriſque libris emendata videbit, præſertim in Pythagoricorum fragmentis. Latinam verſionem excutere mei otii non fuit, quamvis multa loca, ubi auctoris ſententia laborabat, aut ſermonis ratio emendationem poſtulare manifeſto videbatur, hac in editione emendata lector deprehenſurus ſit, ſi cum prioribus editionibus hanc contendere occipiat. Sequentia quoque hic corrigenda adſcribam.

Pag. 15. v. ult. *Neptuni* lege. pag. 18. v. ult. *ad obſeq.* pag. 85. v. 18. Ἴτωνος. pag. 95. v. 28. *Ciliciam.* pag. 116. v. penult. *Aquilonalis.* pag. 117. v. 14. *hunc Polyd.* pag. 118. v. 33. *Sterope Marti.* pag. 124. v. antepen. *poſita.* pag. 125. v. 21. *nacta.* pag. 133. v. 22. & 37. *Hydrus.* pag. 189. 31. in Latina verſ. *debellaverunt, & jugo ſubdiderunt.* in Græco ſcribe: τῇ κατὰ λόγον ἐντρεχείᾳ κατεπολέμησαν αὐτοὺς, καὶ ὑπέταξαν. pag. 359. v. 34. lege, *arietem, taurumque, & porcarum initorem verrem.* pag. 399. v. 7. pro ἐπικρύπτειν ſcribe, ἐπικαλύπτειν. Omnes editiones male legunt, ἐπικάμπτειν, quod accuratiſſimus vir, Henr. Stephanus, ita emendandum eſse non vidit. pag. 366. v. 6. λαγχάνων reſtitui, cum omnes editiones legerent τυγχάνων. quod barbarum eſt eo uſu. pag. 576. v. 17. leg. *genu ſubductâ.* pag. 659, v. 20. lego, τὰ δ' εὐδαιμον. pag. 665. v. ult. ὀπαδῆσαι reſtitui. cum in omnibus legatur ἀποδῆσαι. nullo ſenſu. Sequens ἀποτραπῆμεν meam emendationem poſcit. pa. 666. v. 6. ſcribe, τυγχάνοντι, τοὶ ἦτοι. eſt enim pro οἱ ζηλώσαντες. pag. 61. v. 15. emendavi ὀχήματι, cum ante legeretur σχήματι. nullo ſenſu. pag. 273. fine, videtur inſerto verbo legendum, κύκλῳ κινούμενα φθαρ. pag. 441. v. 19. ἀποκεκλήρωται. pag. 563. v. 23. verba, καὶ ποτὶ κακίαν, videntur malè adſuta.

INDEX

Rerum hoc Volumine contentarum.

A

ACaſtus Theſſaliæ Rex. 51
Acheloi certamen cum Hercule. 86
Acheron unde dictus. 234
Achillis arma, quid allegoricè. 467. *& ſeqq.*
Actæon Arcas, unde nata ejus fabula. 13 *& ſeqq.*
ᾍδης unde dictus. 144. 442
Admeti fabula. 51
Adonis unde dictus. 210
Adverbiorum mutatio apud Homerum. 311
Adulationis character. 572
Adulterium quomodo à Sole punitum. 66
Æetas Rex Colchorum. 38
Æolica Dialectus apud Homerum. 287
Æolus, quid allegoricè. 26. 497.
Æſculapius fulmine ictus. 78
Æterna quomodo fieri dicantur. 268
Æther unde dictus. 139
Affectuum genera. 683. 691
Agricola quid, juxta Secundum. 638
Alceſtidis fabula. 51
Allegoria quid ſit. 412
Allegoriæ Homericæ. 313. 325. *& ſeq.*
Aloidæ quomodo Martem vinxerint. 452
Amaltheæ cornu. 56
Amazones quæ. 44
Amicus quid, juxta Secundum. 637
Amor, quid allegoricè. 199
Amphionis fabula. 53
Amphitrite quomodo nupſerit Neptuno. 125
Andromeda in aſtra relata. 113
Animæ humanæ facultates. 681
Anima, Homeri de ea doctrina. 341 *& ſeqq. fusè.*
Animam eſſe immortalem. 257
Animi quomodo purgentur vitiis, tum in hac vita, tum in altera. 267
Animorum tranſmigratio. 278. 566
Antiphraſes Homericæ. 297
Antonomaſiæ Homericæ. *ibid.*
Apollinis fabula & Allegoria. 223 *& ſeqq.*
Apollo idem ac Sol. 416
Ἀφροδίτη unde dicta. 197. 448
Aquarii conſtellatio. 121
Aquilæ conſtellatio. 124
Arctophylacis fabula. 104
Ἄρης unde dictus. 191. 450
Arietis ſignum. 115
Argo navis conſtellatio. 129
Argus cuſtos Ionis. 91
Artaga Syrorum Dea quæ. 146
Articulorum mutatio apud Homerum. 310
Arulæ conſtellatio. 131
Aſelli ſtellæ. 107
Ἀσύνδετα Homeri. 302
Atalantæ fabula expoſita. 24. 73
Athamantis fabula. 39
Atheiſmus quare ſit in mundo. 276
Ἀθηνᾶ unde dicta. 184. 435
Atlas quare cœlum humeris geſtare dicatur. 70. 202
Attica Dialectus apud Homerum. 289
Avaritiæ character. 587
Avaritiæ mali effectus. 739
Audaciæ perditæ character. 579
Avernus unde dictus. 245
Auriga in aſtra relatus qui. 109
Axis gemitus, quid apud Homerum. 95

B

BAcchi fabula. 92. ejus comites. *ibid.* 217
Bacchus quid allegoricè. 214. ejus cognomina. *ibid. & ſeqq.*
Bacchus quomodo à Thetide ſervatus. 455
Beatitudo hominis quibus in rebus ſita ſit. 661. 667. 674. *& ſeqq.*
Beatitudinis quæ capacia, quæ non, juxta Hippodamum. 659
Beatum virum bonum eſſe, non vice verſa. 673
Bellerophontis fabula. 35
Bellona quid allegorice. 199
Blanditiæ character. 577
Bonum quid, juxta Mimantem. 704. *& ſeqq.*
Bona quotuplicia. 674
Bona vitæ hujus quàm incerta. 670

Bonus quis, juxta Archytam. 697
Bonos non ſemper eſſe beatos. 679. 696. 697
Briareus gigas. 28. 445

C

Cadmus, pars ejus hiſtoriæ. 17. & ſeqq. 75
Cæneus, quomodo invulnerabilis eſſet. 21
Calliſtonis fabula expoſita. 24
Calypſonis fabula. 80
Cancri ſtellæ. 107
Canis quæ quicquid ſequebatur capiebat. 79. 128
Canes dici Meretrices. 15
Canis conſtellatio. 128
Capricorni conſtellatio. 122
Caſſiepeia in aſtra relata. 113
Caſuum permutatio apud Homerum. 305
Cavillationis character. 570
Cauſæ omnium rerum, juxta Timæum. 543
Centauri conſtellatio. 132
Centauri, unde nata eorum fabula. 8. 70
Cepheus in aſtra relatus. 112
Cerberi fabula. 80. 81
Ceres, quid allegoricè. 206
Ceti conſtellatio. 130
Cetonis Trojani fabula. 47
Chaos, quid Veteres de eo ſenſerint. 179
Characteres morum varii, quàm ſcitu digni. 569
Charon unde dictus. 234
Charybdis, quid allegoricè. 496
Chimæræ fabula. 74
Chironis conſtellatio. 132
Circes fabula. 74. 88
Cœlum, quid juxta Phyſicos. 139
Cœnei fabula. 70
Cœus unde dictus. 177
Conjugationum mutatio apud Homerum. 309. 311
Conſuetudines ex Homeri ſcriptis natæ. 366
Corona Ariadnes in ſtellas relata. 102
Corvi conſtellatio. 133
Cottus gigas. 28
Crotus filius Euphemes. 123
Cupido, quid allegoricè. 199
Cyclopum fabula unde nata. 72. 495
Cygni conſtellatio. 120
Cycnus quomodo invulnerabilis eſſet. 21

D

Dædali & Icari fabulæ explicatio. 23
Dædali ſtatuæ quæ. 29
Dæmonas malos non eſſe. 266
Decorum qua in re ſitum. 690. 693
Delphinis conſtellatio. 125
Deltoton conſtellatio. 116
Democritus quæ mutuatus ab Homero. 363
Derceto Syrorum Dea. 131
Deus quid, juxta Secundum. 635
Deum eſſe æternum & incorporeum. 244
Deus ſolâ mente conſpicuus. 549
Deum impietate non lædi. 276
Deus quomodo mundum creaverit juxta Timæum. 545
Deorum amores quomodo intelligendi. 493
Deorum coitus apud Homerum quid allegoricè. 328
Dii Homerici. 335
Dii quomodo iraſcantur & expientur. 266. quare colantur. 271
Deorum ordines qui. 253
Deorum pugnæ apud Homerum quid allegoricè ſignificent. 328. 477. 495
Dii quare ab hominibus vulnerati Homero fingantur. 450
Δημήτηρ unde dicta. 207
Dianæ fabula & allegoria. 223. 230. & ſeq.
Diatypoſis apud Homerum. 312
Dies quid, juxta Secundum. 635
Diffidentiæ character. 598
Diomedis equæ quo ſenſu hominivoræ. 15. 79
Diomedis arma, quare ignem emiſiſſe dicantur. 94
Dionyſius vid. Bacchum.
Diſciplinarum utilitas. 702
Divitiæ quid, juxta Secundum. 637
Dorica Dialectus apud Homerum. 287
Dramatica Poëmata ex Homero. 328

E

Educatio liberorum quæ eſſe debeat juxta Pythagoricam Theanonem. 749. juxta Myiam. 750

Eido-

Eidothea Protei filia. 490
Elementorum naturæ juxta Timæum. 553
Elementorum mutationes juxta Ocellum Lucanum. 513. 520. eorum proprietates. *ibid.*
Ellipſes Homeri. 302
Emphaſis Homerica. 297
Enyo quid allegoricè. 190
Endymionis fabula. 82. 90
Epanaphoræ Homeri. 300
Epanodi Homericæ. *ibid.*
Ἥφαιστος unde dictus. 181
Equus Dureus cujus ope Troja capta. 26
Equus in aſtra relatus. 114
Erebi fabula. 175
Eridani conſtellatio. 130
Ἑρμῆς unde dictus. 164. 448
Ἔρως unde dictus. 200
Ἑστία unde dicta. 206
Eurycles fabula. 43
Europæ fabulæ explicatio. 25
Eupheme muſarum mater. 123
Exclamationum varia genera apud Homerum. 311

F

FAbulæ antiquiſſimæ unde. 170. & ſeqq.
Fabularum origo divina. 245. quot earum ſpecies ſint. 247
Falſum quid, juxta Mimantem. 721. & ſeqq.
Familia ſervarum quomodo regenda. 747
Famulis quomodo oporteat imperare. 746
Fatum quid ſit. 261
Ferocitatis character. 594
Ferri inventor Vulcanus. 64
Fœditatis character. 599
Fortuna quid ſit 262
Fraxinei homines unde. 46
Furiæ, quid allegoricè. 152

G

GArrulitatis character. 574
Geminorum fabula. 106
Generationis quæ principia, juxta Ocellum Lucanum. 515
Generum mutatio apud Homerum. 303. & ſeqq.
Geryonis fabula explicata. 32
Gigantes ex dentium ſatione prognati quomodo. 16
Glaucus Marinus. 34. 72
Glaucus Minois. 33. Siſyphi. *ibid.*
Gnomæ Democratis. 626. Secundi. 635. Sexti Pythagorei. 645
Gorgonis fabula. 41
Graduum permutatio apud Homerum. 308
Gratiæ quæ allegoricè. 161
Gyges gigas. 28

H

HArmonia cœli. 425
Harmonia Veneris & Martis filia. 495
Harpyarum fabula explicata. 31. 71
Hebe quid ſit allegoricè. 449
Heliadum metamorphoſis. 81
Herarum in famulas aſperiorum ſtultitia. 748
Hercules quis fuerit. 453
Herculis cum Acheloo certamen. 87
Hercules Cetonem interficit. 47. Hydrum occidit. 49. Geryonem & Cerberum. 50
Herculis clava. 47
Herculis fabula unde. 221
Hercules quomodo redierit ab inferis. 76
Hercules ſerviit Omphalæ. 51
Hercules Tyrius purpuræ inventor. 62
Heſperidum mala quæ. 27
Hippomenis metamorphoſis. 73
Homeri ætas. 284
——— adverbia ab eo mutata. 311
——— Allegoriæ. 415. & ſeqq.
——— Apologia contra ejus Cenſores. 409. & ſeqq.
——— articuli ab eo mutati. 310
——— caſus ab eo mutati. 305
——— catena quæ. 93
——— Characteres ab eo notati. 314
——— conjunctiones ab eo mutatæ. 311
——— conjugationes ab eo mutatæ. 309
——— dialecti quibus uſus. 287. & ſeqq.
——— divinationis peritia. 397
——— Dramaticis poëmatibus originem dedit. 398
——— epitheta. 293
——— fabulis quare utatur. 281. 437

Homeri figuræ. 297. 311
—— genus. 283
—— genera ab eo mutata. 303. & ſeqq.
—— Gnomæ. 364. earum collatio cum aliorum Gnomis. 366
—— gradus ab eo permutati. 308
—— doctrina de Homine. 341. 431
—— Medicinæ peritia. 391. & ſeqq.
—— Militaris rei peritia. 387
—— mundi figura ſphærica ei nota. 469
—— narrationes. 315. & ſeqq.
—— numeri ab eo mutati. 305
—— Odyſſea quàm ſapiens. 485. & ſeqq.
—— Oeconomica. 385
—— participia ab eo mutata. 310
—— patria. 283
—— perſonæ ab eo mutatæ. 309
—— peſtis quæ Iliad. A. deſcribitur cauſa æſtatis calor. 419
—— Philoſophia. 323. & ſeqq. 457
—— Philoſophis præivit. 363
—— Pictura ex Homero. 401
—— poëmata. 284
—— Politica. 379. & ſeqq.
—— propoſitiones ab eo mutatæ. 310
—— Rhetorica. 368. & ſeqq.
—— ſimilitudines. 319. & ſeqq.
—— Theologia. 335. an impia. 407. & ſeqq.
—— tempora permutata. 308
—— tropi. 292
—— virtus. 286
—— doctrina de virtute. 356
Homo quid, juxta Secundum. 636
Hominis creatio, juxta Timæum. 556. ejus diſpoſitio, nutritio, vita &c. *ibid.* & ſeqq.
Homo quàm excellens, & quare productus. 732. & ſeqq.
Homines antiquiſſimi qui. 85
Homines à Diis adamati. 492
Honeſtum quid, juxta Mimantem. 709. & ſeqq.
Horæ quid allegoricè. 213
Humanum genus ſine initio juxta Ocellum Lucanum. 528. ejus propagatio quomodo fiat. 531
Hyacinthi fabula. 57
Hydræ Lernææ Fabula. 48. 75. 453
Hydræ conſtellatio. 133
Hyperbata Homerica. 298
Hyperbolæ Homericæ. 314

I

JApetus unde dictus. 276
Icari & Dædali fabulæ explicatio. 23
Icari lapſus. 91
Idea, quid juxta Timæum. 544
Illiberalitatis character. 602
Immortalitas, vid. Anima, & Vita futura.
Impudentiæ character. 585
Impuritatis character. 588
Inachus, an antiquiſſimus Græciæ incola 530
Incertitudo rerum humanarum. 670
Indecorum quid. 692
Inferi, redire ab inferis. 76
Inferni fabula unde nata. 233
Ingeniculi fabula. 101
Injuſtum quid, juxta Mimantem. 717. & ſeqq.
Intemperantiæ mali effectus. 738
Intempeſtivitatis character. 591
Ionis fabula. 54. 91
Jonica Dialectus apud Homerum. 288
Iris unde dicta. 448
Ironiæ apud Homerum. 312
Juno, quid allegoricè ſignificet. 143. 325
Junonis Argivæ feſtum. 61
Juno quomodo ab Hercule vulnerata. 454
Juno quomodo vincta à Jove. 171. 463
Jupiter, quid allegoricè ſignificet. 141. 150. 153. 325, 441.
Jovis cum Junone coitus & ſomnus quomodo intelligendus. 460
Jupiter Naxum delatus. 125
Jupiter quomodo auxilium à Thetide acceperit. 172. 438
Juſtitia qua in re ſita juxta Polum. 703
Juſtitia quanta virtus. 689
Juſtum quid, juxta Mimantem. 717. & ſeqq.
Ixion Theſſaliæ Rex. 9

K

ΚΑταχρήσεις Homericæ. 293
Κόρη unde dicta. 207
Κρόνος unde dictus. 142. 148. 465

L

LActei circuli conſtellatio. 136
Ladonis fluvii fabula. 60
Lamiæ fabula. 80

Lamiſcus Samius, memorabilis ejus ſententia. 8
Lapithæ, eorum cum Centauris bella. 10
Laudis vanæ & cupiditatis character. 601
Leges ex Homericis Scriptis natæ. 380. *& ſeqq.*
Leo in aſtra relatus qui. 108
Leporis conſtellatio. 129
Litæ Filiæ Jovis quæ. 154. 457
Loquacitatis character. 581
Luna quid, juxta Secundum. 336
Luna quomodo cum Endymione concubuiſſe dicatur. 82
Lynceus, quomodo ſub terra videret. 21
Lyræ conſtellatio. 119

M

MÆnades quæ. 218
Maledicentiæ character. 609
Mala aurea. 76
Malum quid, & unde oriatur. 265
Malum quid, juxta Mimantem. 704. *& ſeqq.*
Malum eſſe abſentiam boni. 266
Malis non eſſe communicanda ſapientiæ præcepta. 737. 739
Malos ſemper eſſe miſeros. 696
Mars quid allegoricè. 120. 328. 450. quomodo à Diomede vulneratus. *ibid.*
Marſyæ hiſtoria. 58
Materia æerna juxta Timæum. 544
Medeæ fabula. 54
Medicinæ præcepta ex Homero. 301. *& ſeqq.*
Meduſæ fabula. 43. 69
Melanionis fabulà expoſita. 24
Meliſſus memorabilis ejus ſententia. 8
Menalippe Chironis filia in aſtra relata. 114
Metaphoræ Homericæ. 294
Metonymiæ Homericæ. 296
Metra Eriſichthonis. 131
Mercurius quid allegoricè ſignificet. 164. tota ejus allegoria. *ibid. & ſeqq.*
Mercurii cognomina varia. 164. *& ſeqq.*
Meretrices quo ſenſu vorare dicantur. 15
Meretricum amor quàm malus. 743
Militaris rei præcepta ex Homero. 387
Minerva, ejus fabula & Allegoria. 184 *& ſeqq.*
Minerva apud Homerum Achilli adſtans, quid allegoricè. 431. *& ſeqq.*
Minerva ad Telemachum miſſa. 485
Miracula ſeptem. 55
Miſeria hominum unde naſcatur. 671
Mors quid, juxta Secundum. 639
Mulier quid, juxta Secundum. 636
Mulierum honeſtarum officia. 749. ornatus. *ibid.*
Mundus quid, juxta Secundum. 635
Mundum eſſe æternum. 255. 272. 506
Mundum ſemper duraturum. 546. eſſe ſphæricum, juxta Timæum. 548
Mundi ordo juxta Timæum. 550. *& ſeqq.*
Mundus ſphæricus juxta Homerum. 469
Muſæ quæ fuerint, unde ſic dictæ. 157. *& ſeqq.*
Muſica Homero laudata. 361
Minotauri fabula unde nata. 12

N

NArciſſi Fabula. 88
Narrationes apud Homerum. 315
Navigium quid, juxta Secundum. 639
Nauta quid, juxta Secundum. *ibid.*
Nectaris conſtellatio. 131
Neptunus quid allegoricè. 144. 326. 459
Neptunus, quid allegoricè. 192. ejus varia cognomina. *ibid. & ſeqq.*
Nephele pagus Theſſaliæ. 11
Nereus, quid allegoricè. 196
Niobe quomodo in lapidem mutata. 20
Notio communis quid. 243
Numerorum mutatio apud Homerum. 305
Nutrix qualis liberis eligenda. 750. *& ſeqq.*

O

OCeanus quid allegoricè. 149
Oceanus quid, juxta Secundum. 635
Oceanus unde dictus. 439
Ocelli Lucani ſententia de Mundo ejuſque æternitate. 506
Ὁμοιοτέλευτα Homerica. 300
Omphale Filia Lydorum Regis. 55
Onomatopoea frequens apud Homerum. 292
Optimatium civitatis vitia. 608

Orion, unde nata ejus fabula. 15
Orionis conſtellatio & fabula. 126
Orithuia à Borea rapta. 78
Orphei fabula. 45. 77
Orphei mors. 119
Oſtentationis character. 603
Οὔρανος unde dictus. 139

P

Παλλὰς unde dicta. 187
Pan, terroris Deus. 89
Pan quid allegoricè. 203
Pandoræ fabula. 46
Panes montani homines. 77. 89
Panoptes quare ſic dictus. 81
Parcæ quæ allegoricè. 155
Parentheſes Homericæ. 299
πάρεργα Homeri. 301
Paris quare dicatur judicaſſe Deas. 89
Paronomaſiæ Homericæ. 302
Parſimoniæ ſordidæ character. 587
Participia pro verbis apud Homerum. 310
Paſiphaes fabula unde nata. 11. 71
Patriam non eſſe à ſapiente deſerendam. 735
Paupertas quid, juxta Secundum. 637
Paupertas non timenda ſapienti. 735
Peccata hominum cur non ſtatim puniuntur. 277
Pegaſus, quare ei tribuantur alæ. 37
Pegaſus in aſtra relatus. 114
Pelopis equi alati. 37
Perfectio hominum quotuplex, 660. quæ. 665
Periphraſes Homericæ. 298
Perſei conſtellatio. 117
Perſeus quomodo caput Gorgoni amputaverit. 42. 117. *& ſeqq.* pennati ejus calcei. 72
Perſonarum mutatio apud Homerum. 309
Peſte animalia bruta prima corripiuntur. 428
Peſtis calore creata in Græcorum caſtris ad Trojam. 419. *& ſeqq.*
Phaëthontis fabula. 76
Phari inſula quid apud Homerum. 490
Phaonis Lesbii fabula. 59
Philomeles metamorphoſis. 81
Philoſophi Homeri diſcipuli. 363
Phinei fabula explicata. 30
Phorcynis filiarum fabula. 40. 73
Phrixi & Helles fabula. 38. 77. 115
Piſcium ſignum. 116. 131
Planetæ. 139
Planetarum ordo, juxta Timæum. 551
Plato ſuam de anima opinionem ex Homero ſumſit. 431
Plato calumniator Homeri. 411. 431
Pleiadum conſtellatio. 118
Pleonaſmi Homerici. 298
Pluto quid allegoricè. 144. 211. 326. 442
Plutonis galea. 78
Politica Homerica. 379. *& ſeqq.*
Portenta quæ in fabulis narrantur nunquam fuiſſe. 7
Ποσειδῶν unde dictus. 144
Præpoſitionum mutatio apud Homerum. 310
Præſepis ſtellæ. 108
Priapus quid allegoricè. 205
Procyonis conſtellatio. 134
Prognes metamorphoſis. 81
Prometheus ejus fabula & allegoria. 179
Proſopopœæ apud Homerum. 312
Proteus quid allegoricè. 488
Protei fabula. 79
Providentiam eſſe. 259
Prudentia quid ad beatitudinem conferat, juxta Critonem. 698. quanam in re ſita ſit juxta Archytam. 701
Pulcritudo quid, juxta Secundum. 638
Purpura inventa à quo. 62
Pythagoræ diſcipuli poſt ejus mortem diſſipati. 704
Pythagoras, quibus cautionibus uteretur priuſquam ſapientiæ arcana patefaceret. 737. 739

Q

Querulitatis iniquæ character. 597
Quinque ſtellæ. 135

R

Repetitiones Homeri. 299
Reſpublica recta, & mala. 264
Rhea quid allegoricè. 145. ejus fabula. 147. 465
Rhetoricæ Homericæ argumenta. 368. *& ſeqq.* fusè.
Rumores confingentium character. 583
Ruſticitatis character. 576

S

SAcrificia quare Diis offerantur. 271
Sagittæ conſtellatio. 124
Sagittarii conſtellatio. 122
Sapientem facilè neceſſaria habere. 735
Sapientia, an poſſit doceri. 726. & ſeqq. ejus præſtantia. 732
Saturnus quid allegoricè. 148
Saturni vincula quæ. 94
Satyri montani homines. 77
Scorpii ſtellæ. 104
Scyllæ fabula explicata. 29. 69. 496
Sedulitatis ineptæ character. 592
Senectus quid, juxta Secundum. 637
Sententiæ, vid. Gnomæ.
Seræ inſtitutionis vitia. 609
Serpentarii fabula. 103
Serpentis in aſtra relati fabula. 101
Similitudines Demophili Pythagorei. 613. gnomæ Pythagoricæ. 620
Similitudines Homericæ. 319
Sirenum fabula. 73. 496
Siſachtia quid apud Athenienſes. 96
Sol quid, juxta Secundum. 636
Sol Ægyptiorum Rex. 65
Sol idem ac Apollo peſtis cauſa. 416
Solis epitheta apud Homerum. 469
Solis boves qui. 82
Solœciſmus unde dictus. 95
Solœciſmi Homeri. 302
Somnus quid, juxta Secundum. 638
Sophiſtarum falſa docendi methodus. 737
Sparti homines. 75
Sphinx quæ fuerit. 18
Sthenonis fabula. 43
Stupiditatis character. 593
Superbiæ character. 605
Superſtitionis character. 595
Synecdochæ Homericæ. 295

T

TAciturnitas laudata Homero. 362
Tædioſi hominis character. 600
Taurus in aſtra relatus qui. 111
Taurus filius Minois. 12
Tauri flammivori. 75
Terra quid, juxta Secundum. 638
Terræ forma, natura & ſitus. juxta Timæum. 552. & ſeqq.
Temporum mutatio apud Homerum. 308
Theſeus interfector Minotauri. 13
Thetis quid allegoricè ſit, & unde dicta. 444
Timiditatis character. 606
Tireſiæ fabula. 71
Tranquillitatem animi quomodo conſequi poſſimus juxta Hipparchum. 669
Trojæ mœnia quare à Diis dicantur exſtructa. 86
Turpe quid, juxta Mimantem. 709. & ſeqq.

V

VEllus aureum quid. 38. 86
Venus quare appetenda. 532. & quomodo coercenda. ib. & ſeqq. illicita. 435
Venus, quid allegoricè. 196. 328. 448
Veneris ceſtus quid ſit allegoricè. 461
Verum quid, juxta Mimantem. 721 & ſeqq.
Veſta quid allegoricè. 206
Viduitas juvenibus fœminis intoleranda. 745
Virginis ſtellarum fabula. 105
Virtus quid ſit. 263
Virtutis natura & diviſio, juxta Metopum. 485. juxta Theagem. 688. & ſeqq.
Virtus, an poſſit doceri. 726. & ſeqq.
Virtus, doctrina Homeri de ea. 356
Virtutum principia juxta Timæum. 564
Virtus unde naſcatur. 681. 688
Vita futura probis beata. 279
Vitæ humanæ diviſio reſpectu felicitatis. 676
Vitium quid ſit. 264
Vitia unde oriantur. 682. 687
Vitii diviſio, juxta Cliniam. 687
Ulyſſes quod promiſſum à Calypſone acceperit. 80
Ulyſſis errores quid allegoricè ſignificent. 495
Ulyſſis ſocii quomodo mutati in beſtias. 343
Urſæ majoris fabula. 99
Urſæ minoris fabula. 100
Vulcanus qui ſit Ægyptiis. 65
Vulcanus ejus fabula & allegoria. 181. &

& ſeqq. quomodo noctu laboret. 466
Vulcanus cœlo præceps actus, quid allegoricè denotet. 445
Vulpes Telmeſia, ejus fabula unde nata. 19.79.128

Z

Zelotypiæ remedia. 74
Zethi fabula. 5
Ζεὺς unde dictus. 141.441

FINIS.

00079959

Digitized with financial assistance from
Observer Research Foundation
on 17 May, 2019